

copy
T. heal

~~Ordo Praeceptorum~~
Arcana Cælestia,

QUÆ IN
SCRIPTURA SACRA,
SEU
VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

Hic quæ in

G E N E S I

Una cum Mirabilibus,

Quæ visa sunt

In Mundo Spirituum, & in Coelo Angelorum.

P A R S T E R T I A.

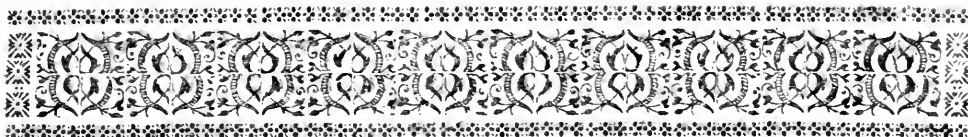

MDCCLI.

1751

13875
14/7/91

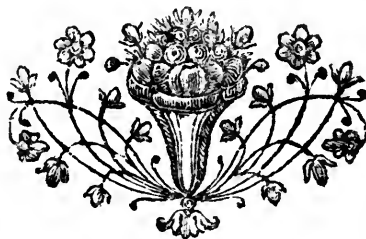

P R Æ F A T I O.

Quantum hallucinantur illi, qui in solo Sensu literæ manent, nec exquirunt Sensum Internum ab aliis locis, ubi ille in Verbo explicatur, constare manifeste potest, a tot Hæresibus, quarum unaquævis suum dogma ex Literali Sensu Verbi confirmat; imprimis ex Magna illa, quam vesanus & infernalis amor sui & mundi induxit, ex Domini verbis ad Petrum, “Ego tibi dico, quod tu sis Petrus, & super hac petra ædificabo meam Ecclesiam, & portæ inferni non prævalebunt ei: & dabo tibi claves Regni Cælorum, & quicquid ligaveris super terra, erit ligatum in cælis, & quicquid solveris super terra, erit solutum in cælis,” Matth: XVI: 15. 16. 17. 18. 19: qui Sensum literæ premunt, putant quod hæc dicta sint de Petro, & quod illi tanta potestas data sit; tametsi norunt, quod Petrus fuerit homo admodum simplex, & quod ille nusquam talem potestatem exercuerit, & quod exercere illam contra Divinum sit; usque tamen, quia ex vesano & infernali amore sui & mundi, sibi arrogare volunt summam potestatem in terra & in cælo, & se deos facere, hoc secundum literam explicant, & acriter defendunt; cum tamen Sensus Internus eorum Verborum est, quod ipsa FIDES in Dominum, quæ solum est apud eos qui in amore in Dominum & in charitate erga proximum sunt, illam potestatem habeat, & usque non Fides, sed DOMINUS

a Quo Fides ; per Petram ibi intelligitur illa Fides, ut ubivis alibi in Verbo ; super Illa ædificatur Ecclesia, & contra Illam portæ inferni non prævalent ; & illi Fidei sunt Claves Regni Cælorum, claudit Illa cælum, ne mala & falsa intrent, & aperit Illa cælum pro bonis & veris ; hic est Sensus Internus horum verborum : Duodecim Apostoli, sicut Duodecim Tribus Israelis, non aliud repræsentarunt, quam omnia Fidei talis, n : 577. 2889. 2129. 2130 f ; Petrus ipsam Fidem, Jacobus charitatem, & Johannes bona charitatis, videatur Præfatio ad Cap : XVIII Genes : similiter ac Ruben, Simeon, & Levi, primogeniti Jacobi, in Ecclesia Repræsentativa Judaica & Israelitica, quod ex mille locis in Verbo constat ; & quia Petrus referebat Fidem, illa verba ad eum dicta sunt. Ex his patet, in quas tenebras conjiciunt se, & secum alios, qui explicant omnia secundum literam, ut qui illa verba ad Petrum, quibus derogant Domino, & sibi arrogant, potestatem salvandi Genus humanum.

P A R S   T E R T I A

L I B R I   G E N E S E O S

C A P U T   V I G E S I M U M   S E C U N D U M .

2760. **A** P U D Johannem in Apocalypsi describitur ita Verbum quoad Sensum Internum, “ *Vidi Cælum apertum, & ecce EQUUS ALBUS, & qui Sedens super illo, vocabatur fidelis & verus, & in justitia judicat & pugnat: oculi Ipsius flamma ignis; & super capite Ipsius diademata multa; habens nomen scriptum, quod nemo novit nisi Ipse: & circumindutus vestimento tincto sanguine; & vocatur Nomen Ipsius VERBUM DEI. Et exercitus, qui in cælis, sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssino albo mundo; & habet super vestimento & super femore suo, Nomen scriptum, REX REGUM, & DOMINUS DOMINORUM,*” XIX: 11. 12. 13. 14. 16: quid singula hæc involvunt, nemo scire potest, nisi ex Sensu Interno; manifestum est, quod unumquodvis aliquod repræsentativum & significativum sit, nempe Cælum quod apertum, Equus qui albus, Sedens super illo quod fidelis & verus, & in justitia judicans & pugnans, quod Oculi Ipsius flamma ignis, quod super capite diademata multa, quod nomen haberet quod nemo novit nisi Ipse, quod circumindutus vestimento tincto sanguine, quod exercitus qui in cælo sequerentur Ipsum super equis albis, quod illi induti byssino albo mundo, & quod super vestimento & super femore haberet nomen scriptum; apertis verbis dicitur,

tur, quod sit Verbum, & quod sit Dominus qui Verbum, nam dicitur, “*Vocatur nomen ipsius Verbum Dei,*” dein “*habet super vestimento & super femore suo nomen scriptum, Rex regum & Dominus dominorum.*” Ex interpretatione singularum vocum patet, quod hic describatur Verbum quoad sensum internum; quod cœlum sit apertum, repræsentat & significat, quod Internus Sensus Verbi non videatur quam in Cœlo, & ab illis quibus cœlum est apertum, hoc est, qui in amore & inde fide in Dominum sunt; *Equus* qui *albus* repræsentat & significat intellectum Verbi quoad interiora illius, quod *Equus Albus* id sit, patebit a sequentibus; *Sedens super illo*, quod sit Verbum & Dominus qui Verbum, constat; *Qui fidelis & ex justitia judicans* vocatur ex bono, ac verus & ex justitia pugnans ex vero; super capite *Ipsius diademata multa*, significant omnia fidei; habens nomen scriptum quod nemo novit nisi Ipse, significat quod quale sit Verbum in sensu interno nemo videat quam Ipse, & cui Ipse revelat; circumindutus vestimento tincto sanguine, significat Verbum in litera; *Exercitus in cœlis qui sequebantur Ipsum super equis albis*, significant illos qui in intellectu Verbi quoad interiora sunt; induti byssino albo mundo, significat eosdem in amore & inde fide; super vestimento & super femore nomen scriptum, significat verum & bonum: ex his, & ex illis ibi quæ præcedunt & sequuntur, patet, quod circa ultimum tempus Sensus Internus Verbi aperiatur; sed quid tunc eveniet, etiam describitur ibi Vers: 17. 18. 19. 20. 21.

2761. Quod *Equus albus* sit intellectus Verbi quoad interiora illius, seu quod idem, Verbi Sensus Internus, constat a significatione *Equi*, quod sit Intellectuale; in Prophetiis Verbi multoties nominatur *Equus* & *Eques*, sed hactenus nemini notum fuit, quod *Equus Intellectuale*, & *Eques Intelligentem*, significet; ut in Prophetia Jacobi tunc *Israëlis*, de *Dane*, “*Dan serpens super via, serpens jaculus super semita, mordens calcaneos Equi, & cadet Eques ejus retrorsum*; salutem tuam exspecto *Jehovah*, Genes: XLIX: 17. 18; quod serpens sit qui ratiocinatur ex sensualibus & scientificis de arcanis Divinis, videatur n: 195; quod via & semita sit verum, n: 627. 2333; *Calcaneus* quod sit infimum naturale, n: 259; *Equus* quod sit intellectus Verbi & *Eques* quod docens; inde patet quid hæc prophetica significant, nempe qui ex sensualibus & scientificis ratiocinatur de veris fidei, quod modo in infimis naturæ hæreat, & sic nihil credat, quod est cadere retrorsum, quare adjicitur, salutem tuam exspecto *Jehovah*. Apud *Habakuk*, “*Deus, Equitas super Equis tuis, Currus tui salus,*
“ calcare

“calcare fecisti in mari *Equos tuos*,” III : 8. 15. ubi Equi pro Veris, quæ in Verbo, currus pro doctrina inde, mare pro cognationibus, n : 28. 2120, quæ quia sunt intellectus Verbi ex Deo, dicitur, calcare fecisti in mari equos tuos, tribuuntur hic Equi Deo, sicut in Apocalypsi supra, Cui non tribui possent, absque quod significant similia. Apud Davidem, “Cantate Deo, canite Nomine Ipsius, exaltate *Equitantem* in nubibus, in Jah, Nomen Ipsius,” Psalm : LXVIII : 5 ; Equitare in nubibus pro intellectu Verbi quoad interiora, seu sensu interno, quod Nubes sit Verbum in litera, in quo sensus internus, videatur Præfatio ad Cap : XVIII Genes : ubi explicatur, quid significat, quod Dominus venturus in nubibus cælorum cum virtute & gloria. Apud Eundem, “Jehovah inclinavit cælos, & descendit, & caligo sub pedibus Ipsius, & *Equitavit* super Cherub,” Psalm : XVIII : 10. 11 ; caligo hic pro nubibus, equitare super Cherub pro Providentia Domini, ne homo ex se intret in mysteria fidei quæ in Verbo, n : 308. Apud Sachariam, “In die illo erit super *tintinnabulis Equi*, sanctitas Jehovah,” XIV : 20 ; tintinnabula Equi pro intellectu Spiritualium Verbi, quæ sancta. Apud Jeremiam, “Ingredientur per portas civitatis hujus Reges & Principes, sedentes super throno Davidis, *Equitantes* in Curru & *super Equis* illi, & Principes illorum, vir Jehudæ, & habitatores Hierosolymæ, & habitabitur civitas hæc in æternum,” XVII : 25. 26. Cap : XXII : 4 ; Civitas Hierosolyma pro Regno & Ecclesia Domini Spirituali ; Reges pro veris, n : 1672. 2015. 2069 ; Principes pro primariis præceptis veri, n : 1482. 2089 ; David pro Domino, n : 1888 ; Vir Jehudæ & Habitatores Hierosolymæ pro illis qui in bono amoris, charitatis & fidei, n : 2268. 2451. 2712 ; ita Equitare super curru & super equis pro esse instructi doctrina veri ex Verbi intellectu interno. Apud Esaiam, “Tunc delectaberis super Jehovah, & *Equitare te faciam* super excelsa terræ, & comedere te faciam hæreditatem Jacobi,” LVIII : 14 ; Equitare super excelsa terræ pro Intelligentia. Apud Davidem, “Canticum amorum, accinge gladium tuum super femore, Vir potens, gloriam & decus tuam, & decore tuo procede, *Equita super Verbum veritatis*, & mansuetudinis justitiæ, & docebit te mirabilia dextra tua,” Psalm : XLV : 1. 5 ; equitare super verbum veritatis manifeste pro intelligentia veri, & super verbum mansuetudinis justitiæ pro sapientia boni. Apud Sachariam, “In die illo, dictum Jehovah, percutiam *omnem Equum* stupore, & *Equitantem* amentia ;

“ amentia ; & super domum Jehudæ aperiam oculos meos, & omnem
 “ *Equum populorum* percutiam cæcitate,” XII : 4. 5 ; ubi etiam manifeste Equus pro intellectu, qui percuteretur stupore & cæcitate, & Equitans pro intelligente qui percuteretur amentia. Apud Hofcheam,
 “ Omnem aufer iniquitatem, & accipe bonum, & retribuemus ju-
 “ vencos labiorum nostrorum ; Aschur non salvabit nos, *super Equo*
 “ *non equitabimus*, & non dicemus amplius, Deus noster, operi ma-
 “ nuum nostrarum,” XIV : 3. 4 ; Aschur pro ratiocinatione, n : 119.
 1186 ; Equus pro intelligentia propria : præter perplurimis aliis in locis.

2762. Quod *Equus* intellectuale significet, non aliunde venit quam ex repræsentativis in altera vita, multoties ibi in mundo Spirituum videntur Equi, & hoc cum multa varietate, & quoque infidentes equis, & quoties apparent, significant Intellectuale ; sunt talia Repræsentativa continua apud Spiritus : ex repræsentativo Equi, quod fit Intellectuale, est, quod cum memorantur Equi in Verbo, Spiritus & Angeli, qui apud hominem, illico sciant, quod fit Intellectuale de quo agitur : inde etiam est, quod quibusdam Spiritibus, ex quodam orbe aliunde, cum imbuti intelligentia & sapientia e mundo spirituum eleventur in cælum, appareant Equi lucidi sicut ignei ; qui etiam mihi, cum illi sublatis, visi sunt ; inde quid per *Currum Igneum* & *Equos Igneos*, qui visi Elisæo, cum Elias ascendit per turbinem in cælos, significatur, mihi constare potuit ; tum quoque quid per exclamationem Elisæi tunc, “ *Pater mi, Pater mi, Currus Israelis & Equites ejus*,” 2 Reg : II : 11. 12 ; & per quod Joas Rex Israelis similiter dixerit ad Elisæum cum moreretur, “ *Pater mi, Pater mi, Currus Israelis & Equites ejus*,” 2 Reg : XIII : 14 ; quod per Eliam & Elisæum repræsentatus sit Dominus quoad Verbum, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicetur, nempe Doctrina Amoris & Charitatis ex Verbo per *Currum Igneum*, & Doctrina fidei inde per *Equos igneos* ; Doctrina fidei est idem ac intellectus Verbi quoad interiora, seu sensus internus. Quod Currus & Equi appareant in Cælis apud Spiritus & Angelos, constare non solum potest ex eo, quod visi Prophetis, ut Sachariæ, Cap : I : 8. 9. 10. Cap : VI : 3. 4. 5. 6. 7 ; & aliis, etiam puero Elisæi, de quo ita in Libro Regum, “ Aperuit Jehovah oculos pueri Elisæi, & vidit, & ecce Mons plenus *Equis*, & *Currus ignei* circum circa Elisæum,” 2 Reg : VI : 17 ; Præterea, ubi in Mundo Spirituum mansio est intelligentium & sapientum, currus & equi

equi continue apparent, ex causa, ut dictum, quia per Currus & Equos repræsentantur illa quæ sapientiæ & intelligentiæ sunt: quod resuscitati post mortem, qui intrant in alteram vitam, repræsentatum sibi videant juvenem insidentem Equo, & dein descendente ex Equo, & quod per illud significetur, quod cognitionibus boni & veri, antequam in cælum venire possint, instruendi, videatur in Parte Prima n: 187. 188. Quod Currus & Equi illa significaverint, notissimum fuit in Ecclesia Antiqua, ut quoque constare potest a Libro Hiobi, qui est Liber Antiquæ Ecclesiæ, ubi hæc, “Oblivisci fecit cum Deus *Sapientiam*, & non impertitus est ei *Intelligentiam*, juxta tempus in altum elevavit se, deridet *Equum & Equitem illius*,” xxxix: 17. 18. 19. Ex Antiqua Ecclesia, significatio Equi quod sit Intellectuale, derivata est ad Sapientes circumcirca, etiam in Græciam; inde habuerunt, cum describerent Solem, per quem significatus est Amor, n: 2441. 2495, quod posuerint ibi sapientiæ suæ & intelligentiæ deum, & ei tribuerint currum & quatuor Equos igneos; & cum describerent deum maris, quia per Mare significatæ sunt scientiæ in communi, n: 28. 2120, quod etiam illi dederint equos: & cum describerent ortum scientiarum ex Intellectuali, quod finxerint Equum volantem qui ungula rupit fontem, ubi virgines quæ scientiæ; & per Equum Trojanum nec aliud significatum fuit, quam artificiale ex intellectu eorum destruendi muros: hodie quidem, cum describitur Intellectuale, ex recepto ab Antiquis illis more, describi solet per Equum volantem seu pegasum, & eruditio per fontem, sed vix aliquis novit, quod Equus in sensu mystico significet intellectum, & fons verum; minus quod significativa illa ab Ecclesia Antiqua ad gentiles derivata sint.

2763. Ex his nunc patet, unde Repræsentativa & Significativa in Verbo, quod nempe ex Repræsentativis quæ existunt in altera vita; inde venerunt illa ad homines Antiquissimæ Ecclesiæ qui Cœlestes fuerunt, & cum Spiritibus & Angelis simul fuerunt cum vivebant; Repræsentativa illa ab illis emanarunt ad posteros, & tandem ad illos qui non sciebant præter quod talia significarent; sed quia ab antiquissimis temporibus fuerunt, & in cultu eorum Divino, venerata sunt & sancta habita. Præter Repræsentativa, etiam sunt correspondentia, quæ prorsus aliud in Mundo Naturali, quam in Mundo Spirituali, sonant, & quoque significant, sicut quod Cor affectionem boni, Oculi Intellectum, Aures Obedientiam, Manus potentiam, præter innume-

rabilia alia; hæc non ita repræsentantur in Mundo Spirituum, sed correspondent, sicut Naturale Spirituali; inde est, quod unumquodvis verbum quoad omnium minimam jotham in Verbo involvat spiritualia & cœlestia; & quod ita inspiratum sit Verbum, nempe cum legitur ab homine, quod tunc Spiritus & Angeli illico percipiant illud spiritualiter secundum repræsentationes & correspondentias. Sed Scientia hæc, quæ tantum exulta & æstimata fuit ab Antiquis post diluvium, & per quam illi cum Spiritibus & Angelis cogitare poterunt, hodie prorsus oblitterata est, in tantum, ut vix aliquis credere velit, quod sit; & qui credunt, non aliter vocant quam quoddam mysticum nullius usus, & hoc ex causa, quia homo prorsus mundanus & corporeus factus est, usque adeo, ut cum nominatur spirituale & cœleste, repugnantiam, & quandoque fastidium, imo nauseam, sentiat; quid tunc faciet in altera vita, quæ in æternum manet, ubi non est mundanum & corporeum, sed modo spirituale & cœleste, quod facit vitam in cœlo.

C A P U T XXII.

1. **E**T fuit post verba illa, & DEUS tentavit Abrahamum, & dixit ad illum, Abraham, & dixit, ecce ego.

2. Et dixit, accipe quæso filium tuum, unicum tuum, quem amas, Jischakum, & vade tibi ad terram Moriah, & offer eum ibi in holocaustum super uno montium, quem dico ad te.

3. Et mane surrexit Abraham in matutino, & instravit asinum suum, & accepit duos pueros suos secum, & Jischakum filium suum, & fudit ligna holocausti, & surrexit, & ivit ad locum, quem dixit ei DEUS.

4. In die tertio, & sustulit Abraham oculos suos, & vidit locum e longinquo.

5. Et dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, & ego & puer ibimus usque illuc, & incurvabimus nos, & revertemur ad vos.

6. Et accepit Abraham ligna holocausti, & posuit super Jischako filio suo; & accepit in manu sua ignem & cultrum, & iverunt ambo illi simul.

7. Et dixit Jifchak ad Abrahamum patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce ego, fili mi, & dixit, ecce ignis & ligna, & ubi pecus in holocaustum.

8. Et dixit Abraham, DEUS videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, & iverunt ambo illi una.

9. Et venerunt ad locum, quem dixit ei DEUS, & ædificabat ibi Abraham altare, & disposuit ligna, & ligavit Jifchakum filium suum, & posuit illum super altare desuper ligna.

10. Et misit Abraham manum suam, & accepit cultrum ad mac-tandum filium suum.

11. Et clamavit ad eum Angelus JEHOVÆ e cœlo, & dixit, Abraham, Abraham, & dixit, ecce ego.

12. Et dixit, ne mittas manum tuam ad puerum, & ne facias illi quicquam, quia nunc novi, quod timeas DEUM tu, & non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me.

13. Et sustulit Abraham oculos suos, & vidit, & ecce aries post detentus in perplexo cornibus suis; & ivit Abraham, & accepit arietem, & obtulit illum in holocaustum loco filii sui.

14. Et vocavit Abraham nomen loci illius, JEHOVAH videbit, quod dicitur hodie, in monte JEHOVAH videbit.

15. Et clamavit Angelus JEHOVÆ ad Abraham secundo e cœlo.

16. Et dixit, in Me juravi, dictum JEHOVÆ, quia propterea quod fecisti verbum hoc, & non cohibuisti filium tuum, unicum tuum,

17. Quod benedicendo benedicam tibi, & multiplicando multiplicabo semen tuum, tanquam stellas cœlorum, & tanquam arenam quæ super litore maris, & hæreditabit semen tuum portam hostium tuorum.

18. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, propter quod auscultasti voci meæ.

19. Et reversus est Abraham ad pueros suos; & surrexerunt, & iverunt simul ad Beerschebah; & habitavit Abraham in Beerschebah.

20. Et fuit post verba illa, & indicatum est Abrahamo, dicendo, ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo.

21. Uz primogenitum suum, & Bus fratrem ejus, & Kemuel patrem Arami.

22. Et Kefed, & Chafo, & Pildasch, & Jidlaph, & Bethuel.

23. Et Bethuel genuit Rebeccam: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami.

24. Et concubina illius, & nomen ejus Reumah, & peperit etiam illa Thebach, & Gacham, & Thachasch, & Maachah.

C O N T E N T A.

2764. **A**gitur in hoc Capite in sensu interno de gravissimis & intimis Tentationibus Domini, per quas Essentiam Humanam univit Divinæ: & de salvatione illorum qui Spiritualem Domini Ecclesiam constituunt, per unionem illam.

2765. Agitur de Tentationibus gravissimis & intimis Domini, Vers: 1. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 11. De unitione Essentiæ Humanæ cum Divina, seu Glorificatione, per illas, Vers: 2. 11. 12. 16. De salvatione Spiritualium ex Divino Humano Domini, illorum qui in charitate & fide sunt, intra Ecclesiam, Vers: 2. 7. 8. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19: Et illorum, qui in bono sunt, extra Ecclesiam, Vers: 20. 21. 22. 23. 24.

S E N S U S I N T E R N U S.

2766. **V**ERS. 1. *Et fuit post verba illa, & Deus tentavit Abrahamum, & dixit ad eum, Abraham, & dixit, ecce ego.* Fuit post verba illa, significat res transactas: & Deus tentavit Abrahamum, significat tentationes gravissimas & intimas Domini: & dixit ad eum, Abraham, significat perceptionem Domini ex Divino Vero: & dixit, ecce ego, significat cogitationem & reflexionem.

2767. Fuit post verba illa, quod significet res transactas, constat absque explicatione. Res, de quibus actum est, sunt de Abimelecho & Abrahamo, quod foedus pepigerint in Beersebah; & ultimo quod Abraham ædificaverit lucum in Beersebah, quibus significatum, quod rationalia humana adjuncta sint Doctrinæ fidei, quæ in se est Divina; hic nunc agitur de tentatione Domini quoad Rationale, quod significatur per Ifacum; per Tentationes enim Dominus Humanum suum, ita Rationale, in quo humanum inchoat, n: 2106. 2194, Divinum fecit, castigando & expellendo omne quod in Rationali mere humanum, seu humanum maternum fuit; hic est nexus rerum præcedentis Capitis, cum his quæ in hoc Capite, unde dicitur, “Fuit post verba illa, & Deus tentavit Abrahamum.”

2768. Et Deus tentavit Abrahamum, quod significet tentationes gravissimas & intimas Domini, constat ab illis quæ sequuntur; quod per Abrahamum

mum repræsentetur, & in sensu interno intelligatur Dominus, ex omnibus illis, quæ præcedunt, ubi de Abrahamo actum, patet: quod Tentationes gravissimæ & intimæ Domino fuerint, quæ in sensu interno in hoc Capite describuntur, constabit. Quod autem dicatur, quod Deus tentaverit, est secundum sensum literæ, in quo tentationes & plura tribuuntur Deo, at secundum sensum internum est, quod Deus neminem tentet, jugiter tunc liberando a tentationibus, quantum possibile seu quantum liberatio non malum faciat, & jugiter tunc spectando bonum, in quod ducit illum qui in tentationibus; Deus enim nunquam aliter concurrit cum tentationibus; & tamen si prædicatur de Ipso quod permittat, usque non est secundum ideam, quam homo de permissione habet, nempe quod concurrat permittendo, non enim aliter capere potest homo, quam qui permittit, etiam velit, sed est malum apud hominem quod facit, etiam quod inducit in tentationem, cujus causa nulla est in Deo, sicut nulla est in Rege aut in Judice, quod homo faciat malum, & propterea luat pœnas; qui enim se separat a legibus ordinis Divini, quæ omnes sunt Boni & inde Veri, se conjicit in leges ordini Divino oppositas, quæ sunt mali & falsi, & inde punitionum & cruciatuum.

2769. Et dixit ad eum, Abraham, quod significet perceptionem Domini ex Divino Vero, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619; & a repræsentatione Abrahami quod sit Dominus. Quod perceptio fuerit ex Divino Vero, constare potest ex eo, quia DEUS nominatur non ЈЕHOVAH; ubi enim in Verbo agitur de Vero, ibi nominatur Deus, at ubi de Bono, nominatur Jehovah, videatur n: 2586; inde est, quod Deus dicatur in hoc Versu, tum in sequentibus usque ad Vers: 11, ob causam quia ibi de tentatione agitur; & quod in Vers: 11 & in illis qui sequuntur, dicatur Jehovah, est quia ibi agitur de liberatione; ex Vero enim est omnis tentatio & damnatio, ex Bono autem est omnis liberatio & salvatio; quod Verum damnet & Bonum salvet, videatur n: 1685. 2258. 2235.

2770. Et dixit, ecce ego, quod significet cogitationem & reflexionem, constat ex significatione dicere, quod sit percipere n: 2769, hic autem cogitare & reflectere, quia est responsi, omnis enim cogitatio & inde reflexio venit a perceptione, n: 1919. 2515. 2552.

2771. Vers: 2. *Et dixit, accipe quæso filium tuum, unicum tuum, quem amas, Jischakum, & vade tibi ad terram Moriah, & offer eum ibi in holocaustum, super uno montium, quem dico ad te.* Dixit, accipe quæso filium tuum, significat Divinum Rationale ab Ipso genitum: unicum tuum quem amas, significat solum in universo, quo salvaturus genus humanum: Jischakum, significat quale ejus: & vade tibi ad terram Moriah, significat locum & statum tentationis: & offer eum ibi in holocaustum, significat quod sanctificaret ipsum Divino: super uno montium, significat amorem Divinum: quem dico tibi, significat sicut percepturus sit.

2772. Dixit, accipe quæso filium tuum, quod significet Rationale Divinum ab Ipso genitum, constat a significatione filii quod sit Rationale, de qua n : 2623, hic Rationale Divinum, quia per filium intelligitur Jischakus, qui quod Rationale Divinum Domini repræsentet, n : 1893. 2066. 2083. 2630, ostensum est : & quia Dominus Rationale suum ex propria potentia Divinum fecit, ut sæpius prius dictum, per filium tuum, etiam significatur, quod ab Ipso genitum sit, videatur n : 1893. 2093. 2625.

2773. Unicum tuum, quem amas, quod significet solum in universo, quo salvaturus genus humanum, constat ex significatione unici, quod sit solus, & quidem in universo, quia agitur de Domino, qui solus quoad omne Humanum Deus, seu Divinus factus.

2774. Jischakum, quod significet quale ejus, nempe quod sit bonum veri & verum boni, hoc est, Conjugium Divinum quoad Humanum Domini, constat ex denominatione Jischaki, de qua Cap : præc : XXI : Vers. 6. 7.

2775. Et vade tibi ad terram Moriah, quod significet locum & statum tentationis, constare potest a significatione terræ Moriæ ; quod terra Moriæ sit locus tentationis, patet ex eo, quod Abraham iustus sit illuc ire, & in holocaustum ibi offerre filium suum, & sic subire ultimum tentationis : quod in terra illa fuerit Hierosolyma, ubi ipse Dominus ultimum tentationis sustinuit, constare potest ex eo, quod in monte Moriæ sit ædificatum a Davide Altare, & postea a Salomone Templum, ut patet ex Libro Chronicorum, “ Cæpit Schelomah ædificare domum Jehovæ in Hierosolyma, in Monte Moriæ, qui visus fuit Davidi patri ejus, quem paravit in loco David in area Arnanis (Arafnæ :) Jebusitæ,” 2 Chron : III : 1. confer 1 Chron : XXI : 16 ad 28, cum 2 Sam : XXIV : 16 ad 25 : inde satis constare potest, quod hæc, quæ de immolatione Jischaki dicuntur, sint repræsentativa Domini ; alioquin potuisset hoc fieri ubi Abraham morabatur, nec juberetur abinde proficisci itinere pæne trium dierum.

2776. Quod offer eum in holocaustum, significet quod sanctificaret ipsum Divino, constat a repræsentatione holocausti apud gentem Hebræam, & in Ecclesia Judaica, quod fuerit sanctissimum eorum cultus ; erant holocausta & erant sacrificia, quæ quid repræsentaverunt, videatur n : 922. 923. 1823. 2180 ; sanctificationes eorum fiebant per illa, inde est, quod hic per offerre in holocaustum, significetur sanctificari Divino, Dominus enim Ipse Se sanctificavit Divino, hoc est, univit Humanum Divino per tentationum pugnas & victorias, videatur n : 1663. 1690. 1691 f : 1692. 1737. 1787. 1812. 1813. 1820. Communis fides hodie est, quod Holocausta & Sacrificia significaverint Passionem Domini, & quod Dominus per illam expiaverit omnium iniquitates, imo quod in Se illas derivaverit & sic sustulerit ; ita se justificari & salvari credentes, modo cogitent, si vel foret in ultima mortis hora, quod Dominus pro illis passus sit, utcunque per totum vitæ suæ curriculum vixerint ; sed res non ita se habet, Passio crucis fuit ultimum tentationis Domini, per quam plenarie univit Humanum Divino, & Divinum Humano,

Humano, & sic se glorificavit; ipsa illa unio est, per quam salvari possunt illi qui fidem charitatis in Ipsum habent; nam ipsum Supremum Divinum non potuit amplius pertingere ad humanum genus, quod se tantum removit a cœlestibus amoris & spiritualibus fidei, ut illa ne quidem magis agnoscerent, minus perciperent; idcirco, ut Supremum Divinum potuisset descendere ad hominem talem, Dominus venit in mundum, & Humanum univit Divino in Se; quæ unio non potuit aliter fieri, quam per gravissimas tentationum pugnas & victorias, & tandem per ultimam, quæ erat crucis: inde est, quod Dominus ex Divino Humano illuminare possit mentes etiam a cœlestibus amoris remotiores, modo in fide charitatis sint; Dominus enim in altera vita cœlestibus angelis apparet ut Sol, & Spiritualibus ut Luna, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 2441. 2495, omnis lux cœli est inde; Lux cœli talis est, ut, cum illuminat visum Spirituum & Angelorum, etiam simul illuminet intellectum, hoc inest luci illi, sic ut quantum lucis externæ alicui in cœlo est, tantum lucis internæ, hoc est, tantum intellectus illi sit, inde patet, in quo lux cœli a luce mundi differt; Divinum Humanum Domini est, quod illuminat & visum & intellectum Spiritualium, quod non fieret, nisi Dominus univerit Essentiam Humanam Divinæ; & nisi univerit, nec fuisset aliquod intellectuale & perceptivum boni & veri amplius homini in mundo, imo nec Angelo spirituali in cœlo, ita nec illis aliquid beati & felicitis, consequenter nec aliquid salutis; inde constare potest, quod Genus humanum non salvari potuerit, nisi Dominus assumeret Humanum, & hoc glorificaverit. Inde nunc quisque concludere potest, quomodo se habet cum hoc, quod salventur, si modo cogitent ex interiore quadam commotione, quod Dominus passus sit pro illis, & peccata eorum sustulerit, utcumque vixerint, cum tamen lux cœli ex Divino Humano Domini ad alios non potest pertingere, quam ad illos, qui in bono fidei, hoc est, in charitate vivunt, seu quod idem, qui conscientiam habent; ipsum planum, in quod lux illa operari potest, seu receptaculum lucis illius, est bonum fidei, seu charitas, ita conscientia: quod Spiritualibus ex Divino Humano Domini sit salus, videatur n: 1043. 2716. 2661. 2718.

2777. Super uno montium, quod significet amorem Divinum, constat ex significatione montis quod sit Amor, de qua n: 795 796. 1430, hic Amor Divinus, quia prædicatur de Domino, qui amor qualis, videatur n: 1690. 1691 f: 1789. 1812. 1820. 2500. 2077. 2253. 2527: quia Amor Divinus fuit, ex quo Dominus in tentationibus pugnavit & vicit, & ex quo se sanctificavit & glorificavit, hic dicitur Abrahamo, quod offerret Jischakum in holocaustum super uno montium in terra Moriæ. Hoc Repræsentativum elucidatur per id, quod Altare a Davide, & Templum a Salomone, ædificatum sit super monte Moriæ, n: 2775; Altare enim, super quo holocausta & sacrificia, fuit principale repræsentativum Domini, & dein Templum; quod Altare, videatur n: 921, & constat apud Davidem, “Deducunt me ad montem sanctitatis tuæ, & ad habitacula tua, & ingrediar ad Altare Dei,

ad

ad *Deum*, lætitiā exultationis meæ,” Psalm: XLIII: 3. 4: quod Templum, constat apud Johannem, “Jesús dixit, solvite *Templum* hoc, & in tribus diebus exfufcitabo illud: Ipse loquebatur de *Templo corporis fui*,” 11: 19. 21.

2778. Quem dico tibi, quod significet ficut percepturus fit, constat a fignificatione dicere, quod fit percipere, de qua fupra n: 2769.

2779. Verf: 3. *Et mane surrexit Abraham in matutino, & intravit afinum fuum, & accepit duos pueros fuos fecum, & Jifchakum filium fuum, & fidit ligna holocaufti, & surrexit, & ivit ad locum, quem dixit ei Deus.* Mane surrexit Abraham in matutino, fignificat ftatum pacis & innocentiae: & intravit afinum fuum, fignificat naturalem hominem quem præparavit: & accepit duos pueros, fignificat rationale prius quod adjunxit: & Jifchakum filium fuum, fignificat Rationale Divinum a fe genitum: & fidit ligna holocaufti, fignificat meritum iuftitiae: & surrexit fignificat elevationem: & ivit ad locum quem dixit ei Deus, fignificat ftatum tunc fecundum perceptionem.

2780. Mane surrexit Abraham in matutino, quod fignificet ftatum pacis & innocentiae, constat a fignificatione mane, tum furgere in matutino, cum prædicatur de Domino, qui hic eft Abraham: Mane in univerfali fenfu fignificat Dominum, & inde Regnum Ipfius, confequenter cœlefte amoris in communi & particulari, ut n: 2333, oftentum; & quia illa, fignificat ipfum ftatum, in quo funt, qui ftatus eft Pacis & Innocentiae; Status Pacis in cœlis fe habet ficut ftatus auroræ in terris; in ftatu Pacis in cœlis exiftunt omnia cœleftria & fpiritualia, & inde trahunt omne fuum fauftum, beatum, & felix, ficut in ftatu auroræ in terris exiftunt omnia coram homine ut jucunda & læta; fingularia enim ab affectione communi trahunt quod talia funt, videatur n: 920. 2384: fimiliter fe habet cum ftatu innocentiae, hic exiftit in ftatu Pacis, & eft commune afficiens omnia quæ funt amoris & fidei, hæc nifi in fe habeant innocentiam, carent fuo effentiali; inde eft, quod nemo poffit in cœlum venire, nifi aliquid innocentiae habeat, Marc: x: 15: inde patet, quid mane fignificat in fenfu interno, & magis cum dicitur mane surrexit in matutino; & quia in fupremo fenfu Mane eft Dominus, & ex Ipfo ftatus efficiens & afficiens illa, quæ in Regno Ipfius funt, etiam mane & mane furgere fignificat plura quæ in ftatu illo exiftunt, & hoc prædicate ad ea, quæ in fenfu interno confequuntur.

2781. Et intravit afinum, quod fignificet naturalem hominem quem præparavit, constat ex fignificatione Afini, de qua fequitur: funt apud hominem voluntaria, & funt intellecturalia, ad voluntaria pertinent illa quæ boni funt, ad intellecturalia illa quæ veri; funt varii generis beftiæ, per quas voluntaria, quæ boni, fignificantur, ut funt Agni, Oves, Hoedi, Capræ, Juvenci, Boves, videatur n: 1823. 2179. 2180; & funt quoque beftiæ, per quas fignificantur intellecturalia, quæ veri, nempe Equi, Muli, Onagri, Cameli, Afini, præter quoque Aves; quod per Equum fignificetur intellectuale,

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM. 17

tuale, supra n: 2761. 2762, ostensum est; quod per Onagrum, verum separatum a bono, videatur n: 1949; quod per Camelum, scientificum in communi; & per Asinum, scientificum in particulari, videatur n: 1486: sunt duo, quæ constituunt Naturale apud hominem, seu quod idem, Naturalem hominem, nempe bonum naturale & verum naturale, bonum naturale est iucundum profluens ex charitate & fide, verum naturale est scientificum eorum: Quod Verum naturale sit quod significatur per Asinum, & Verum rationale per Mulum, constare potest ab his locis; apud Esaïam, “*Propheticum bestiarum meridiei: in terra angustiae & coarctationis, Leo & Tigris, & ex illis Vipera & Prester volans, ferent super humero Asellorum facultates suas, & super gibbo Camelorum, thesauros suos, super populo non proderunt; & Ægyptii vane & inaniter auxiliabuntur,*” xxx: 6. 7; bestiae meridiei vocantur illi, qui in cognitionibus boni & veri sunt, sed qui faciunt illas non vitæ sed scientiæ, de quibus dicitur, quod ferant super humero asellorum facultates suas, & super gibbo camelorum thesauros suos, ex causa, quia aselli significant scientifica in particulari, & cameli scientifica in communi; quod Ægyptii sint scientiæ, videatur n: 1164. 1165. 1186, de quibus dicitur, quod vane & inaniter auxiliabuntur; quod propheticum hoc sensum internum habeat, & quod absque illo a nemine intelligatur, cuivis patet, nam absque sensu interno non sciri potest, quid sit propheticum bestiarum meridiei, quid leo & tigris, quid vipera & prester volans, & quid quod illæ bestiae ferrent super humero asellorum facultates suas, & super gibbo camelorum thesauros suos, & cur immediate sequitur, quod Ægyptii vane & inaniter auxiliabuntur: simile per Asinum intelligitur in prophetia Israelis de Jisafchare, apud Moïsem, “*Jisafchar asinus ossis cubans inter sarcinas,*” Genes: XLIX: 14. Apud Sachariam, “*Hæc erit plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos, qui pugnabunt contra Hierosolymam; erit plaga Equi, Muli, Cameli, & Asini, & omnis bestiae,*” XIV: 12. 15; quod per equum, mulum, camelum, & asinum, significantur intellectualia apud hominem, quæ plaga afficientur, constat ab omnibus & singulis ibi quæ præcedunt & sequuntur, agitur enim de plagis, quæ præcedent ultimum iudicium seu consummationem sæculi, de quibus etiam Johannes in Apocalypsi multis, & reliqui prophetæ passim; ii qui tunc pugnaturi contra Hierosolymam, hoc est, Ecclesiam spiritualem Domini, & ejus vera, significantur per animalia illa, qui quoad intellectualia plagis afficientur. Apud Esaïam, “*Beati vos ferentes juxta omnes aquas, mittentes pedem Bovis & Asini,*” xxxii: 20; ferentes juxta omnes aquas, pro illis qui se in spiritualibus instrui patiuntur, quod aquæ sint spiritualia, ita intellectualia veri, videatur n: 680. 739. 2702; mittentes pedem bovis & asini, pro naturalibus quæ inservitura, quod bos sit naturale quoad bonum, n: 2180. 2566, Asinus est naturale quoad verum. Apud Moïsem, “*Ligans ad vitem Asellum suum, & ad vitem nobilem filium asinæ suæ; lavit in vino vestimentum suum, & in sanguine uvarum velamen suum,*” Genes: XLIX: 11, ibi propheticum Jacobi, tunc Israelis, de Domino; vitis & vitis nobilis pro Ec-

clesia spiritali externa & interna, n : 1069, Afellus pro vero naturali, filius asinæ pro vero rationali ; quod filius asinæ sit verum rationale, inde est, quia asina significat affectionem veri naturalis, n : 1486, cujus filius quod sit verum rationale, videatur n : 1895. 1896. 1902. 1910. Judex olim equitabat super Asina, & filii ejus super Afellis, ex causa quia Judices repræsentabant bona Ecclesiæ, & filii eorum vera inde ; Rex autem equitabat super Mula, filii ejus super mulis, ex causa quia Reges & filii illorum repræsentabant vera Ecclesiæ, videatur n : 1672. 1728. 2015. 2069 ; quod Judex equitaverit super Asina, constat in Libro Judicum, “ Cor meum ad *Legislatores Israelis* spontaneos in populo, benedicite Jehovæ, Equitantes super *Afinabus candidis*, sedentes super Middin,” v : 9. 10 : quod filii Judicum equitaverint super Afillis, “ Fuit Jairo Judici super Israelem triginta *fili*, equitantes super triginta *Afellis*,” Jud : x : 3. 4 : & alibi, “ Abdoni Judici Israelis fuit illi quadraginta *fili*, & triginta filii filiorum, equitantes super septuaginta *Afellis*,” Jud : xii : 14 : quod Rex equitaverit super Mula, “ Dixit David eis, accipite vobiscum servos Domini vestri, & *Equitare* faciatis Salomonem filium meum super *Mula*, quæ mihi ; & *equitare* fecerunt Salomonem super *Mula Regis* Davidis, & unxerunt eum Sadoch sacerdos & Nathan propheta in Regem in Guichon,” 1 Reg : i : 33. 38. 44. 45 : quod filii Regis super Mulis, “ Surrexerunt omnes *fili Regis* Davidis, & equitaverunt quisque super *Mulo* suo, & fugerunt pro Absalome,” 2 Sam : xiii : 29 ; inde patet, quod equitare super Asina fuerit insigne Judicis, & equitare super Mula fuerit insigne Regis ; & equitare super Afello fuerit insigne Filiis Judicis, & super Mulo Filiis Regis, ex causa, ut dictum, quia Asina repræsentabat & significabat affectionem boni & veri naturalis, Mula affectionem veri rationalis, Asinus seu Afellus ipsum verum naturale, & Mulus ut & Filiis Asinæ verum rationale : inde patet, quid intelligitur per Prophetica de Domino apud Sachariam, “ Exulæ filia Zionis, jubila filia Hierosolymæ, ecce *Rex tuus* veniet tibi justus & salvatus ille, humilis & *Equitans* super *Asino*, & super *Afello filio asinarum* ; dominium Ipsius a mari usque ad mare, & a fluvio usque ad fines terræ,” ix : 9. 10 ; quod Dominus voluit, cum ad Hierosolymam veniret, equitare super illis, notum est apud Evangelistas, de quo ita apud Matthæum, “ Jesus misit duos discipulos, dicens illis, abite in villam, quæ contra vos, & statim invenietis *Afinam* alligatam, & *Pullum* cum ea, solvite & adducite Mihi : hoc factum ut impleretur quod dictum per Prophetam dicentem, dicite filiæ Zionis, ecce *Rex tuus* venit tibi mansuetus, sedens super *Asina*, & super *Pullo filio subjugalis* ; & adduxerunt *Afinam* & *Pullum*, & imposuerunt super eis vestimenta sua, & collocarunt Ipsum super illis,” xxi : 2. 4. 7 ; equitare super Asino, insigne erat quod subordinatum esset Naturale, & equitare super Pullo filio asinæ, quod subordinatum esset Rationale ; quod filius asinæ simile ac Mulus significet, supra ad locum Genes : xlix : 11, ostensum est, inde, & quia summi Judicis & Regis erat super illis equitare, utque simul repræsentativa Ecclesiæ impleantur, placuit hoc Domino ; de hoc ita apud Johannem, “ Postero die multa

multa turba, quæ venerat ad festum, cum audivisset, quod veniret Jesus Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, & iverunt obviam Ipsi, & clamaverunt, Osanna Benedictus qui venit in Nomine Domini, *Rex Israelis*: inveniens autem Jesus *Asellum*, sedit super eum; sicut scriptum est, ne time filia Zionis, ecce *Rex tuus* venit sedens super *Pullo asinæ*: hæc vero non cognoverant discipuli Ipsi primus, sed quando glorificatus est Jesus, tunc recordati sunt, quod hæc essent de Ipso scripta; & hæc fecissent Ipsi," xii: 12. 13. 14. 15. 16. Marc: xi: 1 ad 12. Luc: xix: 28 ad 41. Ex his nunc constet, quod omnia & singula in Ecclesia illius temporis fuerint repræsentativa Domini, & inde Cœlestium & Spiritualium quæ in Regno Ipsi, & hoc usque ad Asinam & Asinæ pullum, per quos repræsentabatur Naturalis homo quoad bonum & verum; causa repræsentationis fuit, quod Naturalis homo servire debeat Rationali, & hic Spirituali, hic autem Cœlesti, & hic Domino; talis ordo subordinationis est. Quia per Bovem & Asinum significabatur Naturalis homo quoad bonum & verum, ideo plures leges latae sunt, in quibus Boves & Asini memorantur, quæ Leges primo aspectu apparent non dignæ memoratu in Verbo Divino; at cum evolvuntur quoad sensum internum, apparet spirituale multi momenti, quod inibi; sicut hæc apud Mosén, "Cum aperuerit quis foveam, vel cum foderit quis foveam, & non operuerit eam, & ceciderit illuc *Bos* vel *Asinus*, dominus foveæ rependet argentum domino, & mortuum erit sibi," Exod: xxi: 33. 34. Cum occurreris *Bovi* inimici tui, vel *Asino* ejus erranti, reducendo reduces eum illi: cum videris *Asinum* osoris tui cubantem sub onere suo, & cessaveris a removendo illud, & removendo removebis ab illo," Exod: xxiii: 4. 5. Deut: xxi: 1. 3. "Non videbis *Asinum* fratris tui vel *Bovem*, cadentes in via, & abscondis te ab illis, erigendo eriges," Deut: xxi: 4. "Non arabis *Bove* & *Asino* pariter; non vestias te textura mixta lana & lino simul," Deut: xxii: 10. 11. "Sex diebus facies opera tua, & in die septimo quiesces, propterea & requiescat *Bos tuus*, & *Asinus tuus*, & filius ancillæ tuæ, & peregrinus," Exod: xxiii: 12; ibi *Bos* & *Asinus* in sensu spirituali nihil aliud significant quam bonum & verum naturale.

2782. Et accepit duos pueros, quod significet Rationale prius quod adjunxit, constat a significatione puerorum; puer & pueri in Verbo significant varia, quia prædicantur tam de filiis domus quam de filiis alienigenæ, tum etiam de servis, hic de servis: quod per servos in Verbo significantur etiam naturalia hominis, quæ inservitura Rationali, videatur n: 1486. 1713. 2541. 2567; hic autem, quia non dicuntur servi sed pueri, significatur Rationale prius seu mere humanum, quod inserviturum Rationali Divino; ut quoque constare potest ab ipsa serie rerum.

2783. Et Jischakum filium suum, quod significet Rationale Divinum a se genitum, constat a repræsentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini, de qua sæpe prius; quod ab Ipso genitum, intelligitur per filium suum; ut supra n: 2772.

2784. Et fudit ligna holocausti, quod significet meritum justitiæ, constat a significatione lignorum & findere ligna; quod ligna significant bona quæ operum, & quæ justitiæ, & findere ligna quod significet meritum ponere in bonis quæ operum, at findere ligna holocausti meritum justitiæ, apparet remotius, quam ut sciri queat absque revelatione: quod findere ligna sit meritum ponere in bonis quæ operum, constare mihi potuit ex illis quæ visa sunt & descripta in Parte Prima n: 1110 de Sectoribus lignorum, quod sint illi, qui per bona, quæ fecerunt, mereri voluerunt salutem, præterea etiam sunt alii antrorsum superne paulo ad dextrum, ex quodam orbe, qui pariter omne bonum sibi vindicarunt, & apparent similiter secare & findere ligna; hi quandoque cum laborare sibi videntur, lucent facie ex igne quodam fatuo, quod est bonum meriti quod sibi tribuunt; causa quod ita appareat, est quia Lignum est repræsentativum boni, ut fuit omne Lignum quod in Arca, & in Templo, tum quoque omne Lignum super Altari cum holocausta & sacrificia fiebant; qui autem bonum sibi tribuunt & meritorium faciunt, ii etiam in Verbo dicuntur adorare lignum aut sculptile ex ligno.

2785. Quod surrexit, significet elevationem, constat a significatione surgere, quod, ubi occurrit in Verbo, aliquam elevationem involvit.

2786. Et ivit ad locum quem dixit ei Deus, quod significet statum tunc secundum perceptionem, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; & ex significatione dicere Deus, quod sit percipere ex Divino, de qua n: 2769. 2778. Quod ipsum statum attinet, describitur ille in hoc Versu, nempe status, quem suscepit Dominus cum tentationes subiret, hic quem cum tentationes gravissimas & intimas; præparatio prima ad illum statum fuit, quod induerit statum Pacis & Innocentiæ, tum quod præparaverit Naturalem hominem apud se, ut & Rationalem, ut inservirent Rationali Divino, quodque adjunxerit meritum justitiæ, ac ita elevaverit se: hæc nusquam explicari possunt ad captum, aut sisti ideæ alicujus, qui nescit, quod plures status simul sint, & illi inter se distincti, tum qui nescit quid status pacis & innocentiae, quid naturalis homo, & quid rationalis, tum quid meritum justitiæ, distinctam enim omnium illorum ideam primum habebit, & quoque sciet, quod Dominus ex Divino quoscunque Ipsi placuit status sibi inducere poterit, & quod præparaverit se per inductos plures status ad tentationes; hæc tamen in obscuro quasi noctes sunt apud homines, usque in claro quasi diei sunt apud Angelos, qui quia in luce cœli a Domino, innumerable in his & similibus distincte vident, & ex influente affectione tunc ineffabile gaudium percipiunt: inde, quantum intellectuale & perceptivum humanum distet ab intellectuali & perceptivo Angelico, constare potest.

2787. Vers: 4. *In die tertio, & sustulit Abraham oculos suos, & vidit locum e longinquo.* In die tertio significat completum & principium sanctificationis: & sustulit Abraham oculos suos & vidit, significat cogitationem

nem & intuitionem ex Divino: locum e longinquo, significat statum quem prævidit.

2788. In die tertio, quod significet completum & principium sanctificationis, constat a significatione diei tertii; dies in Verbo significat statum, n: 23. 487. 488. 493. 893, sicut etiam annus, in genere omnia tempora, ut hora, dies, septimana, mensis, annus, sæculum, ut & mane, meridies, vespere, nox; ac ver, æstas, autumnus, hyems; quibus cum additur tertia vel tertius, significant illius status finem, & simul status sequentis principium; hic quia de sanctificatione Domini agitur, quæ per tentationes, dies tertius significat completum, & simul principium sanctificationis, ut quoque sequitur ab illis quæ præcedunt; causa significationis est, quia Dominus, cum omnia implevisset, die tertio resurgeret, nam quæ a Domino, dum vixit in mundo, facta sunt, seu quæ fierent, in Ecclesiæ repræsentativis fuerunt sicut facta, ut quoque in sensu interno Verbi, in Deo enim fieri & esse idem est, imo omne æternum est Ipsi præsens; inde numerus ternarius repræsentativus fuit, non modo in Antiqua Ecclesia & in Judaica, sed etiam apud varias gentes, videantur quæ de hoc numero dicta sunt, n: 720. 901. 1825, quod ex illa origine, constat apud Hofcheam, "Revertentur ad Jehovah, quia Ille sauciavit, & sanabit nos, percussit, & obligabit nos, vivificabit nos a duobus diebus, *in die tertio suscitabit nos*, ut vivamus coram Ipso," vi: 1. 2, ubi dies tertius pro adventu Domini & resurrectione: Et a Jona, quod in visceribus piscis fuerit *Tres dies, & Tres noctes*," Jon: ii: 1; de quibus ita Dominus apud Matthæum, "Quemadmodum fuit Jonas in ventre ceti *Tribus diebus & Tribus noctibus*, sic erit Filius hominis in corde terræ *Tribus diebus & Tribus noctibus*," xii: 40: sciendum est, quod in sensu interno Verbi, Tres dies, & Tertius dies, idem significant, ut quoque in locis quæ sequuntur, Tria & Tertium: apud Johannem, "Dixit Jesus Judæis, solvite Templum hoc, in *Tribus tamen diebus* exsuscitabo illud; Ipse loquebatur de Templo corporis sui," ii: 19. 20. 21. Matth: xxvi: 61. Marc: xiv: 58. Cap: xv: 29; quod Dominus Tertio die resurrexerit, notum est: ideo etiam Dominus distinxit tempora vitæ suæ in Tria, apud Lucam, "Euntes dicite vulpi isti, ecce ejicio dæmonia, & sanationes perficio hodie & cras, sed *Tertio die* consumor," xiii: 32: "Etiam ultimam Tentationem, quæ erat crucis, sustinuit Dominus *Hora Tertia* diei," Marc: xv: 25; "& post *Tres horas* tenebræ factæ sunt super universam terram, seu *Hora Sexta*," Luc: xxiii: 44; "& post *Tres horas*, seu *hora nona*, finis," Marc: xv: 33. 34. 37: "Mane autem *Tertio die* resurrexit," Marc: xvi: 1. 2. 3. 4. Luc: xxiv: 7; videatur Matth: xvi: 21. Cap: xvii: 22. 23. Cap: xx: 18. 19. Marc: ix: 31. Cap: viii: 31. Cap: x: 33. 34. Luc: xviii: 33. Cap: xxiv: 46. inde, & imprimis ex Resurrectione Domini die Tertio, numerus Ternarius repræsentativus & significativus fuit, quod fuerit, constare potest ab his in Verbo locis, "Cum Jehovah descenderet super monte Sinai, dixit ad Moysen, ut sancti-

sanctificaret populum *hodie & cras*, & ut lavarent vestes suas, & essent parati in *diem Tertium*, quia in *die Tertio* descendet Jehovah,” Exod : xix : 10. 11. 15. 16. “Cum profecti a monte Jehovah itinere *Trium dierum*, Arca Jehovah proficiscebatur coram iis itinere *Trium dierum* ad investigandum iis requiem,” Num : x : 33 : “præterea quod fuerit caligo in omni terra Ægypti *Tres dies*, & non viderit vir fratrem suum *Tres dies*, ab filiis Israelis fuerit lux,” Exod : x : 22. 23. “Quod caro sacrificii votivi & spontanei comederetur *primo & secundo die*, nihil relinqueretur ad *diem Tertium*, sed combureretur, quia abominatio; pariter caro sacrificii Eucharistici, & si comederetur *die Tertio*, non placaretur, sed anima iniquitatem suam porteret,” Levit : vii : 16. 17. 18. Cap : xix : 6. 7. “Quod tangens mortuum se expiaret *die Tertio*, & die septimo mundus esset; si non, excinderetur anima illa ex Israele: & quod spargeret aquam mundus super immundum *die Tertio* & die septimo,” Num : xix : 12. 13. 19. “Qui in prælio occiderunt animam, & tetigerunt confossum, quod purificarent se *die Tertio*, & die septimo,” Num : xxxi : 19. “Quod fructus, cum venirent in terram Canaanem, *Tribus annis* esset præputiatus, & non comederetur,” Levit : xix : 23. “Quod a fine *Trium annorum* educerent omnes decimas proventus sui in *anno isto*, & reponerent in portis, ut levita, peregrinus, pupillus, & vidua, comederent,” Deut : xiv : 28. 29. Cap : xxvi : 12. “Quod *Tribus vicibus in anno*, feriarentur Jehovah: & *Tribus vicibus in anno* compareret omnis masculus ante faciem Domini Jehovah,” Exod : xxiii : 14. 17. Deut : xvi : 16. “Quod Josua diceret ad populum, quod in *Tres dies* transirent Jordannem, & hæreditarent terram,” Jos : i : 11. Cap : iii : 2 : “Quod Jehovah clamaverit ad Samuelem *Tribus vicibus*, & ille *Tertia vice* responderet,” 1 Sam : iii : 8. “Cum Saul occidere vellet Davidem, quod David se occultaret in agro ad *vesperam Tertiam*: Jonathan diceret ad Davidem, explorabo patrem meum tempore *crastino Tertio*: quod Jonathan *Tres sagittas* ad latus lapidis jacularetur: quodque David coram Jonathane tunc ceciderit super faciem suam ad terram, & incurvaverit se *Tribus vicibus*,” 1 Sam : x : 5. 12. 19. 20. 35. “Quod David eligeret ex *Tribus* unum; vel septem annos famis in terra; vel *Tribus mensibus* fugeret coram hostibus: vel *Tribus diebus* pestem in terra,” 2 Sam : xxiv : 12. 13. “Quod fames, diebus Davidis, *Tribus annis* fuerit, anno post annum,” 2 Sam : xxi : 1. “Quod Elias se mensus super puero mortuo *Tribus vicibus*, & vivificaverit illum,” 1 Reg : xvi : 21. “Elias, cum ædificaverat altare Jehovah, quod diceret, ut effunderent aquas super holocaustum, & super ligna *Tribus vicibus*,” 1 Reg : xviii : 34. “Quod ignis consumferit præfectos super quinquaginta missos ad Eliam *Binis vicibus*, non autem missum *Tertia vice*,” 2 Reg : i : 13. “Quod esset signum Chiskia Regi, quod comederent eo anno sponte natum, in anno secundo ultro crescens, *anno autem Tertio* fererent, meterent, plantarent vineas, & comederent fructum eorum,” 2 Reg : xix. “Quod Daniel ingressus domum suam, & fenestræ apertæ illi in cœnaculo versus

Hiero.

Hierosolymam, ubi *Tribus vicibus in die*, benediceret super genibus, & oraret," Dan: vi: 11. 14. "Quod Daniel lugeret *Tribus septimanis dierum*, panem desideriorum non comedens, nec vinum bibens, nec se ungens, usque dum impleverentur *Tres Septimanæ dierum*," Dan: x: 2. 3. "Quod Esaias iret nudus & discalceatus *Tribus annis*, in signum & prodigium super Ægypto & super Kusch," Esai: xx: 3. "Quod ex Candelabro exirent *Tres calami utrinque*, & *Tres Schyphi amygdalati in quovis calamo*," Exod: xxv: 32. 33. "Quod in Urim & Thumim essent *Tres Lapides pretiosi in quovis ordine*," Exod: xxviii: 19. "Quod in Novo Templo erunt Thalami portæ *Tres hinc & Tres illinc*, mensura una *Ternis illis*; ad porticum domus latitudo portæ *Tres ulnæ hinc & Tres ulnæ illinc*," Ezech: xl: 10. 21. 48. "Quod in Nova Hierosolyma erunt *Tres portæ ad septentrionem*, *Tres ad orientem*, *Tres ad meridiem*, & *Tres ad occidentem*," Ezech: xlviii: 31. 32. 33. 34. Apoc: xxi: 13. Similiter in his "Quod Petrus Ter abnegaverit Jesum," Matth: xxvi: 34. 69 seq: "Quod Dominus dixerit Petro *Tribus vicibus*, amasne Me," Joh: xx: 17. "Tum in Parabola, quod homo, qui plantavit vineam, *Tribus vicibus* miserit servos, tandem Filium," Luc: xx: 12. Marc: xii: 2. 4. 5. 6. "Qui laborabant in vinea, quod conducti hora *Tertia*, hora *Sexta*, hora *Nona*, & hora *undecima*," Matth: xx: 1 ad 17. "Et de Ficu, quia non ferret fructum per *Tres annos*, quod excinderetur," Luc: xiii: 6. 7. "Sicut *Trinum & Tertium* erat repræsentativum, etiam erat *Tertia pars*; ut quod minchæ de similagine duæ decimæ mixtæ esset oleo *Tertia binis parte*; & vinum in libamen esset *Tertia binis*," Num: xv: 6. 7. Ezech: xlvi: 14. apud Ezechielem, "Quod traduceret novaculam super caput suum, & super barbam suam, & dein divideret crines, & *Tertiam partem* igne combureret, *Tertiam* percuteret gladio circum eam, & *Tertiam* dispergeret in ventum," v: 1. 2. 11. Apud Sachariam, "Quod in universa terra, duæ partes excinderentur, & *Tertia* relinqueretur, sed duceretur *Tertia* per ignem, & probaretur," xiii: 8. 9. Apud Johannem, "Cum clauxit Angelus primus, facta est grando, & ignis mixtus sanguine, & cecidit super terram, ita ut *Tertia pars* arborum combusta sit. Secundus Angelus clauxit, & quasi mons magnus igne ardens projectus est in mare, & facta est *Tertia pars* maris, sanguis, unde mortua *Tertia pars* creaturarum in mari habentium animas; & *Tertia pars* navium corrupta est. Tertius Angelus clauxit, & cecidit e cœlo stella magna ardens sicut lampus, & cecidit super *Tertiam partem* fluviorum, nomen stellæ absinthium. Quartus Angelus clauxit, ita ut percussa sit *Tertia pars* solis, & *Tertia pars* lunæ, & *Tertia pars* stellarum, ut obtenebraretur *Tertia pars* earum, & dies non luceret *Tertia sui parte*, noxque similiter," Apoc: viii: 7. 8. 9. 10. 11. 12. "Soluti sunt quatuor Angeli, ut occiderent *Tertiam partem* hominum," Apoc: ix: 15. "A *Tribus* his occisi sunt *Tertia pars* hominum, ab igne, fumo, & sulphure, quod exibat ex ore equorum," Apoc: ix: 18. "Draco cauda traxit *Tertiam partem* stellarum cœli, & projecit in terram," Apoc: xii: 4: Sed *Tertia pars* significat aliquid, & non-

nondum plenum; at Tertium & Trinum completum, & hoc pro malis malum, & pro bonis bonum.

2789. Et sustulit Abraham oculos & vidit, quod significet cogitationem & intuitionem ex Divino, constat a significatione oculorum, quod sit intelligentia, de qua n: 2701, inde tollere oculos, quod sit elevare illam, ita cogitare; & a significatione videre, quod sit intueri ex Divino, quia prædicatur de Domino.

2790. Locum e longinquo, quod significet in statum quem prævidit, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; & a significatione videre e longinquo, quod sit prævidere.

2791. Vers: 5. *Et dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, & ego & puer ibimus usque illuc, & incurvabimus nos, & revertemur ad vos.* Dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, significat separationem Rationalis prioris cum naturali tunc: & ego & puer ibimus usque illuc, significat Divinum Rationale in statu veri accinctum gravissimis & intimis tentationum pugnis; puer est Rationale Divinum in tali statu: & incurvabimus nos, significat submissionem: & revertemur ad vos, significat conjunctionem dein.

2792. Dixit Abraham ad pueros suos, manete vobis hic cum asino, quod significet separationem Rationalis prioris cum naturali tunc, constat a significatione manere vobis hic, quod sit separari tamdiu; a significatione puerorum, quod sit Rationale prius, de qua supra n: 2782; & a significatione Asini, quod sit naturalis homo seu naturale, de qua etiam supra n: 2781.

2793. Et ego & puer ibimus usque illuc, quod significet Divinum Rationale in statu veri accinctum gravissimis & intimis tentationum pugnis; & quod puer sit Rationale Divinum in tali statu, constare potest a repræsentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum, hic autem quia non dicitur Jischakus, nec filius meus, ut prius, sed puer, quod sit Rationale Divinum in tali statu, de qua mox sequitur.

2794. Et incurvabimus nos, quod significet submissionem, constare potest absque explicatione.

2795. Et revertemur ad vos, quod significet conjunctionem dein, etiam constare potest absque explicatione: quia in hoc Capite agitur de gravissimis & intimis tentationibus Domini, describuntur omnes status, quos suscepit, cum illas subiret; primus status describitur Vers: 3; alter status in hoc Versu, tertius status in Versu mox sequente, & cæteri dein; sed illi ad captum vulgarem exponi nequeunt, nisi plura prius sciantur, non modo de Divino Domini, quod hic per Abrahamum repræsentatur, sed etiam de Humano Divino Ipsius quod per Jischakum, & de statu hujus Rationalis cum pugnas tentationum iniret & subiret, quod hic est puer; præter quid & quale Rationale prius, ut & Naturale quod isti, tum qualis status cum adjunctum unum alteri, & qualis status cum separata magis & minus; in-
super

super scientur plura de Tentationibus, ut quid Tentationes exteriores & interiores, inde quid Tentationes intimæ & gravissimæ quæ Domino, de quibus in hoc Capite; quamdiu hæc ignorantur, nusquam describi ad caput possunt illa quæ in hoc Versu; & si describerentur, etiam clarissime, usque apparebunt obscura; Angelis, quia in luce cœli a Domino, sunt hæc omnia manifesta & clara, imo beata, quia cœlestissima. Hic modo dicendum, quod Dominus nusquam potuit tentari, cum fuit in ipso Divino, Divinum enim est infinite supra omnem tentationem, sed potuit quoad Humanum; hæc causa est, quod, cum gravissimas & intimas tentationes subiret, adjunxerit sibi humanum prius, nempe ejus rationale & naturale, ut in Vers: 3, describitur, & dein quod separaverit se ab illis, ut in hoc Versu dicitur, at usque quod retinuerit tale, per quod tentari posset, quæ causa est, quod hic non dicatur Jischakus filius meus, sed puer, per quem quod intelligatur Rationale Divinum in tali statu, nempe in statu veri accinctum gravissimis & intimis tentationum pugnis, videatur n: 2793: quod non ipsum Divinum, nec Divinum Humanum posset tentari, unicuique constare potest, solum ex eo, quod ne quidem Angeli ad Divinum approximare possint, minus spiritus, qui tentationes inducunt, & adhuc minus inferna; inde patet, cur Dominus in mundum venit, & ipsum humanum statum eum infirmo ejus induit, sic enim potuit quoad humanum tentari, & per tentationes subjugare inferna, ac omnia & singula ad obedientiam, & in ordinem, redigere, ac salvare humanum genus, quod tam longe se removet a supremo Divino.

2796. Quod induitiones variorum statuum a Domino attinet, de quibus hic agitur, non possunt non ignotæ esse homini, quia nusquam super mutationes statuum reflectit, cum tamen hæc continuæ sunt, tam quoad intellectualia seu cogitationes, quam quoad voluntaria seu affectiones; quod super has non reflectat, causa est, quia credit omnia & singula apud se naturali ordine consequi, & nihil esse superius quod dirigit; cum tamen ita se habeat, quod omnia & singula disponantur per spiritus & angelos apud eum, & quod omnes status & statuum mutationes inde sint, & sic dirigantur a Domino ad fines in æternum, quos solus Dominus prævidet; quod ita se res habeat, mihi per plurimum nunc annorum experientiam, notissimum factum est; tum scire & observare datum, quinam spiritus & angeli apud me essent, & quosnam status inducerent; & hoc asseverare possum, quod omnes status usque ad minima eorum inde veniant, & quod a Domino ita dirigantur; tum scire & observare datum, quod in unoquoque statu sint per plures alii, qui non apparent, & qui cum simul sunt apparent ut communis unus, & quod illi status dispositi sint ad status qui ordine in sua serie sequuntur: hæc apud hominem fiunt a Domino; at apud Ipsum Dominum, cum vixit in mundo, fiebant ab Ipso, quia Divinus erat, & ipsum Esse vitæ Ipsius fuit Jehovah. Mutationes status quoad intellectualia & voluntaria apud hominem, & quo ordine consequuntur, tum

per quas series labuntur, & sic quomodo flectuntur a Domino ad bonum quantum possibile, scire, angelicum est, Angelorum sapientia talis est, ut minutissima talia percipiant, inde est, quod hæc, quæ de mutationibus status apud Dominum in sensu interno revelata sunt, angelis, quia in luce cœli a Domino, clare & distincte perceptibilia sint, etiam aliquantum intelligibilia homini qui in simplici bono vivit; sed solum obscura, & velut nulla illis, qui in malo, tum qui in sapientiæ deliriis sunt, hi enim naturale & rationale suum lumen, per plura, quæ tenebras induxerunt, obscurarunt & extinxerunt, utcunque hi credunt se in luce esse præ aliis.

2797. Vers: 6. *Et accepit Abraham ligna holocausti, & posuit super Jischako filio suo, & accepit in manu sua ignem & cultrum, & iverunt ambo illi simul.* Accepit Abraham ligna holocausti, significat meritum justitiæ: & posuit super Jischako, significat quod adjunctum Rationali Divino: & accepit in manu sua ignem & cultrum, significat bonum amoris & verum fidei: & iverunt ambo illi simul, significat unionem quantum possibile.

2798. Accepit Abraham ligna holocausti, quod significet meritum justitiæ, constat ex illis quæ supra n: 2784 dicta & ostensa sunt, ita absque ulteriore explicatione. Et posuit super Jischako, quod significet quod adjunctum Rationali Divino, nempe meritum justitiæ, constare potest a repræsentatione Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini, de qua sæpe prius; & ex significatione ponere super illo, quod sit adjungere; filius suus dicitur, quia Divinum Humanum Domini non modo conceptum, sed etiam natum est a Jehovah; quod Dominus conceptus a Jehovah, notissimum est a Verbo Domini, inde vocatur Filius Altissimi, Filius Dei, & Unigenitus Patris, Matth: 11: 15. Cap: 111: 16. 17. Cap: xvi: 13. 14. 15. 16. 17. Cap: xvii: 5. Cap: xxvii: 43. 54. Marc: 1: 10. Cap: ix: 7. 9. Cap: xiv: 61. 62. Luc: 1: 31. 32. 35. Cap: 111: 21. 22. Cap: ix: 35. Cap: x: 22. Joh: 1: 14. 18. 50. Cap: 111: 13. 16. 17. 18. Cap: v: 20 ad 27. Cap: vi: 69. Cap: ix: 34. 35. 38. Cap: x: 35. 36. Cap: xx: 30. 31, præter plurimis aliis in locis, ubi Jehovah Patrem suum nominat; quod natus a virgine Maria, etiam notum est, sed ut homo alius; verum cum iterum natus seu Divinus factus, fuit a Jehovah Qui in Ipso, & Qui Ipse quoad ipsum Esse vitæ; unitio Divinæ & Humanæ Essentiæ facta est mutuo & vicissim, sic ut Divinam Essentiam univerit Humanæ, & Humanam Divinæ, videatur n: 1921. 1999. 2004. 2005. 2018. 2025. 2083. 2508. 2523. 2618. 2628. 2632. 2728. 2729; inde constare potest, quod Dominus ex propria potentia in Se Humanum Divinum fecerit, & sic Justitia factus: Meritum Justitiæ fuit, quod adjunctum Rationali Divino, cum intimas tentationes subiret, ex quo tunc pugnavit, & contra quod pugnarunt mali genii, usque dum illud quoque glorificaverit. Hæc sunt, quæ in sensu interno intelliguntur per quod Abraham ligna holocausti posuerit super Jischako filio suo, & hæc sunt quæ ab Angelis percipiuntur, cum hæc verba leguntur.

2799. Et accepit in manu sua ignem & cultrum, quod significet bonum amoris & verum fidei, constat a significatione ignis, quod sit bonum amoris, de qua n: 934; & a significatione cultri, quod sit verum fidei: quod culter, qui adhibebatur in sacrificiis ad victimas, significaverit verum fidei, constare potest a significatione gladii seu gladioli in Verbo, loco enim Cultri gladiolus dicitur, uterque ejusdem significationis est, sed cum differentia, quod culter, qui ad victimas, significaverit verum fidei, sed gladius verum pugnans; & quia culter raro nominatur in Verbo, ex causa arcana, de qua infra, licet ostendere quid Gladius significat: Gladius significat in sensu interno Verum fidei pugnans, tum Vastationem veri; & in opposito sensu Falsum pugnans, & Punitionem falsi. I. *Quod Gladius significet Verum fidei pugnans*; constare potest ab his locis; apud Davidem, "Accinge Te Gladio tuo super femur, potens, gloria & honore tuo prosperare, equita super verbum veritatis, & docebit te mirabilia dextra tua," Psalm: XLV: 4. 5, ubi de Domino, Gladius pro vero pugnante: apud Eundem, "Exultabunt misericordes in gloria, cantabunt super cubilibus suis; exaltationes Dei in gutture eorum, & Gladius acierum in manu eorum," Psalm: CXLIX: 5. 6. Apud Esaïam, "Jehovah ab utero vocavit Me, a visceribus matris meae meminit nominis mei, & posuit os meum sicut gladium acutum, & posuit Me in sagittam purgatam," XLIX: 1. 2. Gladius acutus pro vero pugnante, sagitta purgata pro vero doctrinae, videatur n: 2680. 2709: apud Eundem, "Cadet Aschur Gladio non viri, gladius non hominis comedet eum, & fugiet sibi coram Gladio, & juvenes ejus in tributum erunt," xxxi: 8, Aschur pro ratiocinatione in Divinis, n: 119. 1186, gladius non viri & non hominis pro falso, gladius coram quo fugiet pro vero pugnante. Apud Sachariam, "Convertimini ad munitionem vincti exspectatione, etiam hodie indicans duplum reddam tibi, qui extendi mihi Judah arcum, implevi Ephraim, & excitavi filios tuos Zion super filios tuos Javan, & ponam te velut Gladium fortis, & Jehovah super eis apparebit, & exhibet sicut fulgur jaculum Ipsius," viii: 12. 13. 14, Gladius fortis pro vero pugnante. Apud Johannem, "In medio septem candelabrorum similis Filio hominis, habebat in dextra sua stellas septem, ex ore Illius Gladius anceps acutus exiens, & aspectus Ipsius sicut Sol lucens in virtute sua," Apoc: i: 13. 16; porro "Hæc dicit, qui habet Gladium ancipitem acutum, veniam tibi cito, & pugnabo cum illis gladio oris mei," Apoc: ii: 12. 16, Gladius anceps acutus manifeste pro vero pugnante, quod representatum ideo sicut Gladius ex ore: apud Eundem, "Ex ore sedentis super equo albo exibat gladius acutus, & per illum percutiet gentes: & occisi sunt Gladio sedentis super equo, qui exibat ex ore illius," Apoc: xix: 15. 21, ubi quod Gladius ex ore sit verum pugnans, patet; Sedens super equo albo, quod sit Verbum, ita Dominus Qui Verbum, videatur supra n: 2760. 2761. 2762. 2763: inde est, quod Dominus dicit apud Matthæum, "Ne igitur existimate quod venerim ad mittendum pacem super terram, non veni mittere pacem, sed Gladium," x: 34; & apud Lucam, "Nunc qui

habet crumenam tollat, similiter etiam peram, qui vero non habet, vendat vestimenta sua, & *emat Gladium*; illi dixerunt, Domine, ecce *Gladii hic duo*, sed Jesus dixit, sufficit," xxii: 36. 37. 38; ubi per Gladium non aliud intelligitur quam Verum, ex quo & pro quo pugnarent. Apud Hofcheam, "Pangam eis foedus in die illo cum fera agri, & cum avi coelorum; & reptili humi, & *arcum*, & *gladium*, & *bellum* frangam de terra, & faciam cubare eos confidenter," ii: 18, ubi de Regno Domini, per frangere arcum, gladium, & bellum, significatur, quod nulla ibi pugna de doctrina & vero. Apud Josuam, "Josua levavit oculos suos, & vidit, & ecce vir stans e regione ejus, & *Gladius evaginatus in manu ejus*; dixit ad Josuam, Ego princeps exercitus Jehovah; & cecidit Josua super faciem suam ad terram," v: 13. 14, hæc, quando Josua cum filiis Israelis ingressus in terram Canaanem, per quæ intelligitur introitus fidelium in Regnum Domini, Verum pugnans, quod Ecclesiæ, est Gladius evaginatus in manu principis exercitus Jehovah. Quod autem per gladiolos seu cultros, significetur Verum fidei, constare potest inde, tum quod adhiberentur non modo in Sacrificiis, sed etiam in Circumcisione, in hac fuerunt ex lapide, & dicti gladioli petrarum, ut patet apud Josuam, "Dixit Jehovah ad Josuam, fac tibi *gladiolos petrarum*, & itera, circumcide filios Israelis secundo: & fecit sibi Josua *gladiolos petrarum*, & circumcidit filios Israelis ad collem præputiorum," v: 2. 3; quod Circumcisio fuerit repræsentativum purificationis ab amore sui & mundi, videatur n: 2039. 2632, quæ purificatio, quia fit per vera fidei, ideo gladioli petrarum, n: 2039 f. 2046, f. II. *Quod Gladius significet vastationem veri*, constat ab his locis, apud Esaïam, "Duo hæc evenient tibi, quis condoleat tibi, *Vastatio* & *Contritio*, & fames & *Gladius*, quis consoletur te; filii tui defecerunt, jacuerunt in capite omnium platearum," li: 19. 20, fames pro vastatione boni, & gladius pro vastatione veri, jacere in capite omnium platearum pro orbari omni vero, quod platea sit verum, n: 2336; quid vastatio, videatur, n: 301. 302. 303. 304. 407. 408. 410. 411: apud Eundem, "Numerabo vos *gladio*, & omnes vos maculationi incurvabitis vos, propterea quod vocavi, & non respondistis, loquutus sum, & non audivistis," lxxv: 12: apud Eundem, "In igne Jehovah judicabit, & in *Gladio*, omnem carnem, & multi erunt confossi Jehovah," lxxvi: 16, confossi Jehovah pro vastatis. Apud Jeremiam, "Super omnes colles in deserto venerunt *vastatores*, quia *Gladius Jehovah* devorans ab extremo terræ, & usque ad extremum terræ, non pax ulli carni, seminaverunt tritica, & spinas messuerunt," xii: 12. 13; Gladius Jehovah manifeste pro vastatione veri: apud Eundem, "Mentiti sunt in Jehovah, & dixerunt, non Ipse, & non veniet super nos malum, & *Gladium* & famem non videbimus; & prophetæ erunt in ventum, & sermo nullus in eis," v: 12. 13: apud Eundem, "Ego visitans super eos, juvenes *morientur Gladio*, filii eorum & filiæ eorum *morientur fame*," xi: 22: apud Eundem, "Cum offerunt holocaustum & mincham, non Ego propitiabo illa, quia *Gladio* & *Fame*, & *Peste*, Ego consumens eos; & dixi, ah ah Domine Jehovih,

Jehovih, ecce prophetæ dicentes eis, non videbitis *Gladium*, & fames non erit vobis," xiv: 12. 13: apud Eundem, "Urbs data est in manum Chaldæorum pugnantium contra illam, a coram *Gladio*, & *Fame*, & *Peste*," xxxii: 24. 36: apud Eundem, "Mittam in eos *Gladium*, *Famem*, & *Pestem*, usque ad consumere eos desuper humo, quam dedi eis & patribus eorum" xxxiv: 10; in quibus locis Vastatio describitur per *Gladium*, famem, & pestem, per *Gladium* vastatio veri, per famem vastatio boni, per pestem grassatio usque ad consumptionem. Apud Ezechielem, "Fili hominis, accipe *Gladium acutum*, novaculam tonforum, accipias illam tibi, & transire facias super caput tuum, & super barbam tuam, & accipias tibi lances ponderis, & divides ea; tertiam partem igne comburas in medio urbis; tertiam partem percutias *Gladio* circumcirca eam; & tertiam partem dispergas in ventum, & *Gladium evacuabo post eos*. Pars tertia peste morientur, & fame confumentur in medio, & tertia pars *gladio cadet* circumcirca, & tertiam partem in omnem ventum dispergam, & *gladium evacuabo post eos*," v: 1. 2. 12. 17, ibi de Vastatione Veri naturalis, quæ ita describitur; apud Eundem, "*Gladius* foris, & fames & pestes intus, qui in agro *gladio morietur*, & qui in urbe, fames & pestis comedet eum," vii: 15: apud Eundem, "Dicam humo Israelis, sic dixit Jehovah, ecce Ego ad te, & educam *Gladium meum e vagina sua*, & exscindere faciam ex te justum & improbum: propterea ut exscindere faciam ex te justum & improbum, ideo exhibit *Gladius meus e vagina sua*, non revertetur amplius. Fuit verbum Jehovah ad me, dicendo, fili hominis propheta & dicas, sic dixit Jehovah, dic, *Gladius*, *Gladius exacutus*; & etiam *tersus*, ad maſtandum maſtationem *executus*; ut sit ei fulgur *tersus* est. Fili hominis, propheta & dicas, sic dixit Dominus Jehovah ad filios Ammonis, & ad opprobrium eorum, & dicas, *Gladius*, *Gladius apertus* ad maſtationem, & *tersus* ad consumendum propter fulgur, in videndo tibi vanitas, in divinando tibi mendacium," xxi: 3. 4. 5. 8. 9. 10. 28. 29; ibi per *gladium* nihil aliud significatur quam vastatio, ut patet a singulis in sensu interno: apud Eundem, "Rex Babelis tures tuas destruit *Gladiis suis*, præ copia equorum operiet te pulvis eorum, præ voce equitis & rotæ, & currus, commovebuntur muri tui, ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas," xxvi: 9. 10. 11; quid Babel videatur n: 1326, quod vastet n: 1327: apud Davidem, "Si non conversus fuerit, Deus *Gladium suum* acuet, arcum suum tendet, & præparabit illum," Psalm: vii: 13: apud Jeremiam, "Dixi, Ahah Domine, vere imponendo imposuisti populo isti & Hierosolymæ, dicendo, pax erit vobis, & pertigit *Gladius usque ad animam*," iv: 10. apud Eundem, "Annuntiate in Ægypto, & audiri facite in Migdal, siste & præpara te, quia devorabit *Gladius* circuitus tuos," xlv: 14: apud Eundem, "*Gladius* super Chaldæos, & ad habitatores Babelis, & ad præfectos ejus, & ad sapientes ejus: *Gladius* ad nugatores, & infanient: *Gladius* ad fortes ejus, & consternabuntur: *Gladius* ad equos ejus, & ad currum ejus, & ad omnem promiscuam turbam quæ in medio ejus, & erunt in mulieres:

lieres: *Gladius* ad thesauros ejus, & diripientur; siccitas ad aquas ejus, & arefcent,” L: 35. 36. 37. 38, *Gladius* manifeste pro vastatione veri, nam dicitur *gladius* ad sapientes, ad nugatores, ad fortes, ad equos & currum, ad thesauros, & quod siccitas ad aquas, & arefcent: apud Eundem, “Ægypto dedimus manum, Aschuri ad satiandum pane; servi dominati sunt in nos, liberans nemo e manu eorum, in ànima nostra adducebamus panem nostrum, *a coram Gladio deserti*,” Thren: v: 9: apud Hofcheam, “Non revertetur ad terram Ægypti, & Aschur ille Rex ejus, quia renuerunt reverti ad Me, & *impendet Gladius in urbibus ejus*, & consumet vectes ejus, & comedet propter consilia eorum,” XI: 5. 6: apud Amos, “Misi in vos Pestem in via Ægypti, *interfeci Gladio* juvenes vestros cum captivitate equorum vestrorum,” IV: 10; in via Ægypti pro scientificis quæ vastant, cum ex illis ratiocinantur in Divinis; captivitas equorum pro intellectu deprivato sua dote. III. *Quod Gladius in opposito sensu significet falsum pugnans*, constare potest apud Davidem, “Anima mea in medio leonum cubo inflammantium filios hominis, dentes eorum lancea & jacula, *& lingue eorum Gladius acutus*,” Psalm: LVII: 5: apud Eundem, “Ecce eructant ore suo, *Gladii in labiis eorum*, quia quis audiens,” LIX: 8: apud Esaiam, “Tu projectus e sepulchro tuo ut stirps abominabilis, vestimentum occisorum *perforatorum gladio*, descendendum ad lapides foveæ velut cadaver conculcatum,” XIV: 19, ubi de Lucifero. Apud Jeremiam, “In vanum percussi filios vestros, disciplinam non receperunt, *comedit Gladius vester prophetas vestros*, tanquam leo corruptor, o generatio, vos videte verbum Jehovah, num desertum fui Israeli,” II: 30. 31: apud Eundem, “Ne exeas agrum, & in via ne ambules, quia *Gladius inimico*, pavor a circumcirca,” VI: 25. 26: apud Eundem, “Sume populum vini furoris, & propinare facias illum omnibus gentibus, ad quas Ego mitto te, & bibent, & commovebuntur, & *insanient coram Gladio*, quem Ego mittens inter vos: bibite & inebriemini, & vomite & cadite, & non resurgatis *coram Gladio*,” XXV: 16. 27: apud Eundem, “Ascendite equi, insanite currus, egrediantur fortes, Chusch & Puth prehendentes scutum, & Ludii prehendentes tendentes arcum, & dies ille Domino Jehovih exercituum, dies ultionis, & *devorabit Gladius*, & saturabitur, & inebriabitur de sanguine eorum,” XLVI: 9. 10. Apud Ezechielem, “Exuent te vestimentis tuis, & capient vasa gloriæ tuæ, & relinquent te nudam & discoopertam, & ascendere facient super te cœtum, & lapidabunt te lapide, *persodient te gladiis suis*,” XVI: 39. 40, ubi de abominationibus Hierosolymæ: apud Sachariam, “Væ pastori vani, desertor gregis, *Gladius super brachium ejus*, & *super oculum dextrum*, brachium ejus arefciendo arefcet, & oculus dexter ejus caligando caligabit,” XI: 17: apud Hofcheam, “Contra me cogitaverunt malum, *cadent gladio principes eorum propter iram lingue eorum*, ista subsannatio eorum in terra Ægypti. Apud Lucam, “Erit Angustia magna super terra, & ira in populo hoc, *cadent namque ore gladii*, & captivabuntur inter omnes gentes, tandem Hierosolyma erit conculcata a gentibus,” XXI:

23. 24, ubi Dominus de consummatione sæculi, in sensu literæ de Judæis quod dispergendi, & de Hierosolyma quod destruenda; at in sensu interno de statu Ecclesiæ ultimo, per cadere ore gladii significatur quod amplius non verum sed mere falsum, per omnes gentes significantur omnis generis mala, inter quæ captivabuntur, quod gentes sint mala, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868; quod Hierosolyma sit Ecclesia, n: 2117, quæ sic conculcata. IV. *Quod Gladius etiam significet punitionem falsi*, constat apud Esaïam, “In die illo, visitabit Jehovah *gladio suo duro, & magno, & valido*, super Leviathanem serpentem oblongum, & super Leviathanem serpentem tortuosum, & occidet cetos qui in mari, xxvii: 1, ubi de iis, qui per ratiocinia ex sensualibus & scientificis intrant in mysteria fidei, gladius durus, magnus, & validus, pro punitionibus falsi inde. Ubi legitur, quod devoti & occisi sint *ore gladii*, quandoque a viro ad mulierem, a puero ad senem, ad bovem, pecudem, & asinum, in sensu interno significatur poena damnationis falsi, ut Jos. vi: 21. Cap: viii: 24. 25. Cap: x: 28. 30. 37. 39. Cap: xii: 10. 11. 12. 14. Cap: xiii: 22. Cap: xix: 47. Jud: 1: 8. 25. Cap: iv: 15. 16. Cap: xviii: 27. Cap: xx: 37. 1 Sam: xv: 8. 11. 2 Reg: x: 25, & alibi; inde mandatum, quod Urbs, quæ coleret alios deos, *percuteretur Gladio*, devoveretur, & combureretur igne, & esset in cumulum æternum,” Deut: xiii: 13. 19, Gladius pro poena falsi, ignis pro poena mali. Quod Angelus Jehovah cum *Gladio evaginato* in via steterit contra Bileamum, Num: xxii: 22. 31, significabat verum quod obstaret falso in quo erat Bileamus, quare etiam is *Gladio occisus* est, Num: xxxi: 8. Quod Gladius significet in genuino sensu Verum pugnans, & in opposito falsum pugnans, tum venerationem veri & punitionem falsi, originem ducit a repræsentativis in altera vita; ibi enim, cum aliquis loquitur, quod novit esse, falsum, illico tunc super caput ejus sicut gladioli delabuntur & terrefaciunt; & præterea Verum pugnans repræsentatur per illa quæ sunt acuminata instar ensium, siquidem verum absque bono tale est, at cum bono est glomeratum & lene: quia talis origo est, inde est, quoties nominatur culter, seu lancea, seu gladiolus sive gladius in Verbo, obveniat Angelus Verum pugnans. At quod Culter in Verbo vix nominetur, est causa, quia in altera vita sunt spiritus mali, qui vocantur Cultrarii, quorum ad latus apparent Cultri penduli, ex causa, quod iis talis natura ferina ut unumquemvis cultro jugulare velint; inde est, quod Cultri non memorentur, sed gladioli & gladii, hi enim, quia in pugnis usitati, ideam belli, ita veri pugnantis, excitant. Quia notum fuit Antiquis, quod gladiolus, lanceola, & culter significaret verum, inde gentiles, ad quos per traditionem hoc venit, circa sacrificia solebant se gladiolis, lanceolis aut cultris, usque ad sanguinem pun gere & lacerare, ut legitur de sacerdotibus Baalis, “Sacerdotes Baalis clamabant voce magna, & *incidebant se juxta morem suum gladiis & lanceolis*, usque ad effundere sanguinem, 1 Reg: xviii: 28. Quod omnia arma belli in Verbo, significant illa quæ sunt pugnae spiritualis, & quodlibet aliquod speciale, videatur n: 2686.

2800. Et iverunt ambo illi simul, quod significet unionem quantum possibile, constare potest absque explicatione.

2801. Vers: 7. *Et dixit Jischak ad Abraham patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce ego fili mi, & dixit, ecce ignis & ligna, & ubi pecus in holocaustum.* Dixit Jischak ad Abraham patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce ego fili mi, significat colloquutionem Domini ex Amore Divini Veri cum Divino Bono; Divinum Verum est filius, Divinum Bonum est pater: & dixit, ecce ignis & ligna, significat quod amor & justitia adsint: ubi pecus ad holocaustum, significat ubi illi ex humano genere qui sanctificentur.

2802. Dixit Jischak ad Abraham patrem suum, & dixit pater mi, & dixit, ecce ego fili mi, quod significet colloquutionem Domini ex amore Divini Veri cum Divino Bono, constat ex significatione Jischaki filii, quod sit Divinum Verum, & ex significatione Abrahami patris, quod sit Divinum Bonum, de quibus mox sequitur; & ex affectione quæ in his verbis, quod sit utrinque ex amore; inde patet, quod sit colloquutio Domini cum Patre Ipsius: quod in his verbis plura arcana lateant, quam quæ ad humanam perceptionem venire possint, constare potest ex eo, quod *Dixit* quater in hoc Versu recurrit; usitatum est in Verbo, cum novum quid inchoatur, quod dicatur, *& dixit*, videatur n: 2061. 2238. 2260; tum ex eo, quod verba sint amoris, quæ cum ad cœlestium Angelorum, qui in sensu intimo sunt, perceptionem veniunt, cœlestissimas ideas inde sibi formant, illi enim ex affectionibus in Verbo formant sibi idearum luces, at Angeli spirituales ex vocum & rerum significationibus, n: 2157. 2275, ita ex his, ubi quatuor distinctæ periodi & affectionis amoris, talia, quæ nusquam ad captum humanum descendere, nec in voces dari possunt, & hoc copia & varietate ineffabili; inde constare potest, quale est Verbum in sensu suo interno, etiam ubi in litera sicut simplex apparet, ut in hoc Versu.

2803. Quod Divinum Verum sit filius, & Divinum Bonum sit pater, constare potest ex significatione filii, quod sit Verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2633; & patris, quod sit Bonum; tum ex conceptione & natiuitate Veri; quod sit ex Bono; aliunde Verum quam ex Bono esse & existere nequit, ut pluries ostensum: hic quod Filius sit Divinum Verum, & Pater Divinum Bonum; est quia unio Divinæ Essentiæ cum Humana, & Humanæ cum Divina, est Conjugium Divinum Boni cum Vero, & Veri cum Bono, ex quo Conjugium cœleste; in Jehovah enim seu Domino nihil est nisi Infinitum, & quia infinitum, non capi potest aliqua idea, modo quod sit Esse & Existere omnis Boni & Veri, seu ipsum Bonum & ipsum Verum; ipsum Bonum est Pater, & ipsum Verum est Filius; sed quia Conjugium Divinum est, ut dictum, Boni & Veri, & Veri & Boni, est Pater in Filio, & Filius in Patre, ut Ipse Dominus docet, apud Johannem, “Jesús dicit ad Philippum, nonne credis, *quod Ego in Patre & Pater in Me*, credite Mihi, *quod Ego in Patre & Pater in Me*,” XIV: 10. 11; & alibi apud Eundem

undem Evangelistam, "Jesús dixit ad Judæos, si utique Mihi non creditis, operibus credite, ut cognoscatis & credatis, quod *Pater in Me, & Ego in Patre,*" x: 36. 38: & alibi, "Ego pro illis oro, *omnia namque Mea Tua sunt, & Tua Mea,* utque omnes unum sint, sicut *Tu Pater in Me, & Ego in Te,*" xvii: 9. 10. 21: & alibi, "Nunc glorificatus est Filius hominis, & Deus glorificatus in Ipso; si Deus glorificatus est in Ipso, etiam Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso: *Pater glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te,*" xiii: 31. 32. Cap: xvii: 1: inde constare potest, qualis est unio Divini & Humani in Domino, quod nempe sit mutuo & vicissim, seu reciproca, quæ Unio est, quæ vocatur Conjugium Divinum, ex Quo descendit Conjugium cœleste; quod est ipsum Regnum Domini in cœlis, de quo ita apud Johannem, "In illo die cognoscetis, quod Ego in Patre meo, & Vos in Me, & Ego in Vobis," xiv: 20: & alibi, "Pro his oro, ut omnes unum sint, sicut *Tu Pater in me & Ego in Te,* ut etiam illi in Nobis unum sint, *Ego in illis & Tu in Me;* ut amor, quo amasti Me, *in illis sit, & Ego in illis,*" xvi: 21. 22. 23. 26: quod Conjugium hoc cœleste sit boni & veri, ac veri & boni, videatur n: 2508. 2618. 2728. 2729 seq: Et quia Divinum Bonum nusquam esse & existere potest absque Divino Vero, & Divinum Verum nusquam absque Divino Bono, sed unum in altero mutuo & vicissim, inde manifestum est, quod Conjugium Divinum fuerit ab æterno, hoc est, Filius in Patre, & Pater in Filio, ut Ipse Dominus docet apud Johannem, "Nunc glorifica Me, Tu Pater, apud Te Ipsum, gloria, quam habui antequam mundus esset, apud Te," v: 5. 24; sed Divinum Humanum, quod fuit natum ab æterno, nascebatur etiam in tempore, & quod natum in tempore, & glorificatum, idem est; inde est, quod toties Dominus dixerit, quod iret ad Patrem, qui misit Ipsum, hoc est, quod ad Patrem rediret; & apud Johannem, "In principio erat Verbum: (Verbum est ipsum Divinum Verum:) & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum; hoc erat in principio apud Deum; omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est: cæterum Verbum caro factum, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut Unigeniti a Patre, plenus gratia & veritate," i: 1. 2. 3. 14: videatur etiam Joh: 111: 13. Cap: vi: 62.

2804. Dixit, ecce ignis & ligna, quod significet quod amor & justitia adsint, constat ex significatione ignis, quod sit amor, de qua n: 934; & ex significatione lignorum holocausti, quod sit meritum justitiæ, de qua n: 2784.

2805. Ubi pecus ad holocaustum, quod significet ubi illi ex genere humano qui sanctificentur, constat ex repræsentatione Sacrificiorum, imprimis Holocaustorum; quod Holocausta & Sacrificia fuerint repræsentativa cultus interni, videatur n: 922. 923; & quod facta ex grege & ex armento; dum ex Grege, quod ex agnis, ovibus, capris, hædis, arietibus, hircis, cum ex Armento, quod ex bovis, juvencis aut vitulis, quæ quod cœlestium & spiritualium varia genera significaverint, videatur n: 922. 1823. 2180; &

quod per illa sanctificarentur, n: 2776; inde constare potest, quod per interrogationem Jischaki, *ubi pecus ad holocaustum*, significetur, ubi illi ex genere humano qui sanctificentur; quod manifestius patet a sequentibus, nempe a responso Abrahami patris, *Deus videbit sibi pecudem in holocaustum*, Verf: 8, quibus significatur, quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur; & ex eo, quod dein visus aries post detentus in perplexo cornibus, qui oblatu in holocaustum, Verf: 13, quibus significantur illi ex Genere humano, qui a spiritali Domini Ecclesia sunt, & præterea ex illis quæ sequuntur a Verf: 14 ad 17.

2806. Verf: 8. *Et dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi; & iverunt ambo illi una.* Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, significat responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur: & iverunt ambo illi una, significat unionem adhuc arctiorem quantum possibile.

2807. Dixit Abraham, Deus videbit sibi pecudem in holocaustum, fili mi, quod significet responsum quod Divinum Humanum providebit illos qui sanctificentur, constat ex significatione videre sibi, cum prædicatur de Deo, quod sit Prævidere & Providere; Videre enim in sensu proxime interno est intelligere, n: 2150. 2325; in sensu autem adhuc interiori, est fidem habere, n: 897. 2325; at in sensu Supremo, est Prævidere & Providere: tum ex significatione pecudis in holocaustum, quod sint illi qui ex Genere humano sanctificantur, de qua mox supra n: 2805: quod per Pecudem in holocaustum hic intelligantur Spirituales, ex sequentibus patet: Pecudes in holocaustum & sacrificium, varia significabant, aliud nempe Agnus, aliud Ovis, aliud Hædus & capra, aliud Aries & Hircus, & quoque aliud Bos, tum Juvencus & Vitulus; aliud etiam pulli columbarum & turtures; quod aliud significaverint, constare potest manifeste ex eo, quod definitum sit expresse, quodnam genus sacrificarent singulis diebus, singulis festis, in expiationibus, in mundationibus, in inaugurationibus, & in cæteris; quæ genera nusquam tam expresse definita fuissent, nisi unumquodvis aliquid speciale significaverit. Manifestum est, quod omnes Ritus seu Cultus externi, qui fuerunt in Ecclesia Antiqua, & postea in Judaica, repræsentaverint Dominum, ita imprimis Holocausta & Sacrificia, quia illa fuerunt principalia cultus apud Gentem Hebræam; & quia Dominum, etiam simul repræsentaverunt apud homines illa quæ Domini sunt, nempe cœlestia amoris & spiritalia fidei, consequenter ipsos homines qui tales erant, seu tales esse deberent, inde est, quod per pecudem hic significantur Spirituales, hoc est, illi qui a spiritali Domini Ecclesia sunt. Quod Deus videbit sibi pecudem in holocaustum fili mi, significet quod *Divinum Humanum* providebit, constare potest ex eo, quod non dicatur hic quod Jehovah videbit, sed quod Deus videbit; cum uterque nominatur, ut in hoc Capite, per Jehovah tunc intelligitur idem quod per Patrem, & per Deum idem quod per Filium, ita hic *Divinum Humanum*; & hoc quia de Spiritali homine agitur, cui quod ex Divino Humano salus, videatur n: 2661. 2716.

2808. Iverunt ambo illi una, quod significet unionem adhuc arctiorem quantum possibile, constare potest absque explicatione; quod hic significet unionem arctiorem, est quia iterum dicitur, videatur n: 2800.

2809. Vers: 9. *Et venerunt ad locum, quem dixit ei Deus, & edificabat ibi Abraham altare, & disposuit ligna, & ligavit Jischakum filium suum, & posuit illum super altari, desuper ligna.* Venerunt ad locum, quem dixit ei Deus, significat statum tunc secundum perceptionem ex Divino Vero: & edificabat ibi altare, significat præparationem Humani Divini Domini: & disposuit ligna, significat justitiam quæ illi adjuncta: & ligavit Jischakum filium suum, significat statum Rationalis Divini sic quoad Verum subituri tentationis ultimos gradus: & posuit illum super altari, desuper ligna, significat in Humano Divino Cui Justitia.

2810. Venerunt ad locum quem dixit ei Deus, quod significet statum tunc secundum perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione loci, quod sit status, de qua supra n: 2786, & ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpe prius; hic dicere Deus, est percipere ex Divino Vero, quia Deus dicitur non Jehovah, n: 2586. 2807 f:

2811. Et edificabat ibi Abraham altare, quod significet præparationem Humani Divini Domini, constat a significatione Altaris, & edificare Altare: Altaria significabant omnem cultum in genere, quia erant primaria cultus Ecclesiæ repræsentativæ, n: 921; & quia omnem cultum in Genere, significabant Divinum Humanum Domini, est enim Divinum Humanum Domini omnis cultus & omnis doctrina, usque adeo ut sit ipse cultus & ipsa doctrina, ut constare quoque potest a Sacra Cœna, quæ successit altaribus, seu holocaustis & sacrificiis, n: 2165. 2187. 2343. 2359, hæc est primarium cultus externi, quia est Divinum Humanum Domini, quod ibi donatur. *Ædificare altare*, quod sit præparare Humanum Divinum, constare potest inde, ita absque explicatione. De ultima præparatione Humani Divini Domini ad subeundos tentationis ultimos gradus, in hoc Versu agitur, & describitur per quod Abraham disposuerit ligna, ligaverit Jischakum filium suum, & posuerit super altari desuper ligna.

2812. Et disposuit ligna, quod significet justitiam quæ illi adjuncta, constat a significatione lignorum holocausti, quod sint meritum justitiæ, de qua supra n: 2784. 2798; & disponere ligna super altari, quod sit illud adjungere Humano Divino; adjungitur meritum justitiæ, cum ibi est, & ex vero confidentia quod sit Illi.

2813. Ligavit Jischakum filium suum, quod significet statum Rationalis Divini sic quoad verum subituri tentationis ultimos gradus, constare potest a significatione ligare, tum Jischaki filii sui; ligare quod sit induere statum subeundi tentationis ultimos gradus, constare potest inde, quod qui in tentationis statu est, non aliter sit ac ligatus aut vinctus; quod Jischakus filius sit Rationale Divinum Domini, hic quoad Verum, videatur n: 2802. 2803; omne Rationale genuinum consistit ex bono & vero; Rationale Divinum Do-

mini quoad bonum non potuit pati, seu subire tentationes, ad Bonum enim Divinum nullus genius aut spiritus inducens tentationes potest accedere, & supra omnem tentationis conatum; at Verum Divinum ligatum, erat quod potuit tentari, fallaciæ enim sunt, & magis falsa, quæ illud infringunt, & ita tentant; de Vero enim Divino potest formari aliqua idea, sed non de Bono Divino nisi ab illis qui perceptionem habent, & sunt Angeli cœlestes: Verum Divinum erat, quod non amplius agnoscebatur, cum Dominus venit in mundum, quare illud erat ex quo Dominus subiit & sustinuit tentationes: Verum Divinum in Domino est, quod vocatur *filius hominis*, Bonum Divinum autem in Domino, quod vocatur *Filius Dei*; de Filio hominis pluries dicit Dominus quod passurus, nusquam autem de Filio Dei: quod de Filio hominis seu Vero Divino, constat apud Matthæum, “Ecce ascendimus Hierosolymam, & *Filius hominis* tradetur principibus sacerdotibus, & scribis, & condemnabunt *Illum*, & tradent *Illum* gentibus ad illudendum & flagellandum *Illum*, & crucifigendum,” xx: 18. 19: apud Eundem, “Jesús dixit discipulis suis, ecce adest hora, & *Filius hominis* tradetur in manus peccatorum,” xxvi: 45: apud Marcum, “Jesús cæpit docere illos, quod oporteat *Filium hominis* multa pati, & reprobari a senioribus, & principibus sacerdotum, ac scribis, & occidi, post tres tamen dies resurgere,” viii: 31: apud Eundem, “Scriptum de *Filio hominis* est, quod multa patietur, & contemnetur: & *Filius hominis* tradetur in manus hominum, qui occident *Illum*, sed occisus tertia die resurget,” ix: 12. 31: apud Eundem, “Ecce ascendimus Hierosolymam, & *Filius hominis* tradetur principibus sacerdotum & scribis, qui condemnabunt *Illum* mortis, tradent *Illum* Ethnicis, hi illudent *Illum*, & exspuent in *Illum*, & occident *Illum*, tertia tamen die resurget,” x: 33. 34: apud Eundem, “Venit hora, ecce tradetur *Filius hominis* in manus peccatorum,” xiv: 41: apud Lucam, “Oportet *Filium hominis* multa pati, & reprobari a senioribus & principibus sacerdotum, & scribis, & occidi, & tertia die resurgere,” ix: 26. 44: apud Eundem, “Ascendimus Hierosolymam, ubi perficientur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de *Filio hominis*, tradetur gentilibus, & illudetur, & contumeliis afficietur, & conspuetur, & flagellantes occident *Illum*, die tamen tertio resurget,” xviii: 32. 33. 34: apud Eundem, “Angelus ad mulieres, mementote quod loquutus est vobis, cum adhuc esset in Galilæa, dicens, quod oportet *Filium hominis* prodi in manus hominum peccatorum, & crucifigi, & tertio die resurgere,” xxiv: 7. In omnibus his locis per *Filium hominis* intelligitur Dominus quoad Verum Divinum, seu quoad Verbum in sensu suo interno, quod a principibus sacerdotum & scribis, reprobaretur contumeliis afficietur, flagellaretur, exspueretur, & crucifigeretur, ut constare potest manifeste ex eo, quod Judæi omnia & singula sibi applicuerint & arrogaverint secundum literam, nec scire voluerint quicquam de spirituali sensu Verbi, & de Regno cœlesti, credentes Messiam venturum ad evehendum regnum eorum super omnia regna terræ, sicut etiam hodie credunt; inde patet, quod Verum Divinum fuerit, quod ab illis reprobatur, contumeliis affectum, flagellatura & cruci-

crucifixum; five dicas Verum Divinum, five Dominum quoad Verum Divinum, idem est, nam Dominus est ipsum Verum, sicut est ipsum Verbum, n: 2011. 2016. 2533 f. Quod Dominus tertia die resurrexerit, etiam involvit, quod Verum Divinum, seu Verbum quoad sensum internum, sicut intellectum fuit Antiquæ Ecclesiæ, in consummatione sæculi, quæ quoque est Tertia dies, n: 1825. 2788, resuscitabitur, quare dicitur quod tunc apparebit Filius hominis, hoc est, Verum Divinum, Matth: xxiv: 30. 37. 39. 44. Marc: xiii: 26. Luc: xvii: 22. 24. 25. 26. 30. Cap: xxi: 27. 36. Quod Filius hominis sit Dominus quoad Verum Divinum, ex allatis locis constat, & porro ab his; apud Matthæum, “ Qui seminat bonum semen est *Filius hominis*, ager est mundus; in consummatione sæculi mittet *Filius hominis* angelos suos, & colliget e Regno Ipsi omnia offendicula,” xiii: 37. 41. 42, ubi bonum semen est Verum, mundus sunt homines, seminans illud est Filius hominis, offendicula sunt falsa: apud Johannem, “ Dixit turba, nos audivimus ex Lege, quod Christus manet in æternum, quomodo ergo tu dicis, oportet exaltari *Filium hominis*, quis est hic *Filius hominis*: respondit illis Jesus, breve tempus *Lux* vobiscum est, ambulate quousque *Lucem* habetis, ne tenebræ vos apprehendant, nam qui ambulat in tenebris, non scit quorsum vadit, quousque *Lucem* habetis, credite in *Lucem*, ut filii *Lucis* sitis,” xii: 34. 35; ubi cum quærun, quis Filius hominis, respondit Jesus de Luce, quæ est Verum, & quod Ipse sit Lux seu Verum, in quod crederent; de Luce, quæ a Domino, quæ est Divinum Verum, videatur n: 1503. 1521. 1529. 1530. 1531. 1619 ad 1632. Quod autem Filius Dei, seu Dominus quoad Bonum in Humano Divino, non potuerit tentari, ut supra dictum, patet etiam a responso Domini ad tentatorem, apud Evangelistas, “ Dixit tentator, si *Filius es Dei*, mitte Te Ipsum deorsum, scriptum enim est, Angelis suis præcipiet de Te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum: dixit illi Jesus, iterum scriptum est, *non tentabis Dominum Deum tuum*,” Matth: iv: 6. 7. Luc: iv: 9. 10. 11. 12.

2814. Et posuit illum super altari desuper ligna, quod significet in Humano Divino Cui Justitia, constat ex significatione Altaris, quod sit Divinum Humanum Domini, de qua mox supra, n: 2811; & ex significatione lignorum holocausti, quod sint meritum justitiæ, de qua n: 2784. 2798. 2812. Verum Divinum in Humano Divino Domini, quod tentationes subiit, de quo actum, non est ipsum Divinum Verum, hoc enim est supra omnem tentationem; sed est Verum rationale, quale est Angelis, consistens in apparentiis veri, & est quod vocatur Filius hominis sed ante glorificationem; Divinum autem Verum in Divino Humano Domini glorificato, est supra apparentias, nec usquam ad aliquem intellectum, minus ad captum hominis, ne quidem ad Angelorum, venire potest, ita nusquam ad aliquid tentationis; apparet in cœlis ut Lux quæ a Domino. De Divino hoc Vero, seu Filio hominis glorificato, ita apud Johannem, “ Dixit Jesus, nunc glorificatus est *Filius hominis*, & Deus glorificatus in Ipso; si Deus glorificatus est in Ipso, etiam

etiam Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso, & statim glorificabit Ipsum," XIII: 31. 32. Ut distincta idea arcanissimi hujus habeatur, licet Verum apud Dominum, quod tentari potuit, & quod subiit tentationes, appellare *Verum Divinum in Humano Divino Domini*, at Verum quod non tentari potuit, seu aliquam tentationem subire, quia glorificatum, appellare *Divinum Verum in Divino Humano Domini*; ut quoque in antecedentibus passim est observatum.

2815. Vers: 10. *Et misit Abraham manum suam, & accepit cultrum, ad mactandum filium suum.* Misit Abraham manum suam, significat tentationem usque ad ultimum potentiæ: & accepit cultrum, significat quoad Verum: ad mactandum filium suum, significat usque dum mortuum quicquid ex mere humano.

2816. Misit Abraham manum suam, quod significet tentationem usque ad ultimum potentiæ, constat ex rerum serie; agitur enim de gravissimis & intimis tentationibus Domini; in Versibus qui præcedunt, de præparatione Humani Divini ad illas admittendas & sustinendas, hic de actu, qui exprimitur in sensu literæ, per quod misit Abraham manum suam; per manum quod significetur potentia, videatur n: 878, hic ultimum potentiæ, quia nihil nisi quam actus defuit. Secundum sensum internum est, quod Divinum Domini induxerit Humanum in gravissimas tentationes, per Abrahamum enim intelligitur Dominus quoad Divinum; & hoc usque ad ultimum potentiæ; hoc ita se habet, quod Dominus admiserit Tentationes in Se, ut expelleret inde omne quod mere humanum esset, & hoc usque dum nihil nisi quam Divinum superesset; quod Dominus admiserit in Se tentationes, etiam ultimam, quæ erat crucis, constare potest ab Ipsius Domini verbis, apud Matthæum, "Cæpit Jesus ostendere discipulis, quod oporteret Ipsum multa pati, & occidi: tunc ad se accipiens Ipsum Petrus, cæpit increpare illum dicens, parce Tibi Domine, ut non fiat Tibi hoc; Ipse vero conversus dixit Petro, abi post Me, satana, scandalum Mihi es, quia non sapis ea quæ Dei sunt, sed quæ hominum sunt," XVI: 21. 22. 23: & manifestius apud Johannem, "Nemo tollet animam a Me, sed Ego pono a Me Ipso, potestatem Ego habeo ponendi eam, & potestatem habeo rursus accipiendi eam," X: 18; & apud Lucam, "Nonne hæc oportebat pati Christum, & ingredi in gloriam suam," XXIV: 26.

2817. Et accepit cultrum, quod significet quoad verum, constat ex significatione cultri, quod sit verum fidei, de qua supra n: 2799; & quod tentatio Domini fuerit quoad Verum Divinum, n: 2813. 2814.

2818. Ad mactandum filium suum, quod significet usque dum mortuum quicquid ex mere humano, constare potest ex sensu interno horum verborum, significant enim gravissimas & intimas tentationes Domini, quarum ultima fuit Crucis, in qua quod mere humanum etiam mortuum sit, constat; hoc non potuit representari per filium Abrahami seu Jischakum, quia sacrificare filios abominatio fuit, sed quantum potuit, repræsentatum fuit, nempe usque ad

ad conatum; non autem ad actum; inde constare potest, quod per hæc verba, quod Abraham acceperit cultum ad mactandum filium suum, significetur usque dum mortuum sit omne mere humanum. Quod Dominus venturus in mundum, & quod passurus mortem, ab antiquissimo tempore notum fuisse, manifeste sciri potest ex eo, quod invaluerit mos apud gentes, sacrificare liberos suos, sic credentes se expiari, & propitiari Deo; in quo more abominabili non posuissent religiosissimum suum, nisi acceperint ab Antiquis, quod Filius Dei venturus sit, qui, ut credebant, sacrificium fieret; ad hanc abominationem etiam filii Jacobi inclinaverunt, & quoque Abraham, nemo enim tentatur nisi per id ad quod inclinat, quod filii Jacobi, constat apud Prophetas; sed ne in eam abominationem ruerunt, permixtum fuit holocausta & sacrificia instituere, videatur n: 922. 1128. 1241. 1343. 2180.

2819. Quod Tentationes Domini in genere attinet, fuerunt illæ exteriores & interiores, & quo interiores, eo graviore; intimæ descriptæ sunt, Matth: xxvi: 37. 38. 39. 42. 44. Cap: xxvii: 46. Marc: xiv: 33. 34. 35. 36. Cap: xv: 34. Luc: xxi: 42. 43. 44; sed videantur, quæ de Tentationibus Domini prius dicta sunt, nempe, quod Dominus primum pugnaverit ex bonis & veris, quæ apparebant ut bona & vera, n: 1661. Quod pugnaverit contra mala amoris sui & mundi, ex Amore Divino erga universum genus humanum, n: 1690. 1691 f. 1789. 1812. 1813. 1820. Quod Solus ex Amore Divino pugnaverit, n: 1812. 1813. Quod omnia inferna pugnaverint contra Domini amorem, qui fuit salus universi generis humani, n: 1820. Quod Dominus omnium gravissimas tentationes sustinuerit, n: 1663. 1668. 1787. Quod Dominus per tentationes & victorias ex propria potentia factus, Justitia, n: 1813. 2025. Quod facta unio Essentiæ Humanæ cum Divina a Domino per tentationes & victorias, n: 1737. 1813. 1921. 2025. 2026. Videantur etiam quæ prius de Tentationibus in genere dicta sunt, n: 59. 63. 227. 847. Quod Tentatio sit pugna de potestate, num bonum vel malum, verum vel falsum imperaturum, n: 1923. Quod in tentationibus sint indignationes, & plures affectiones, n: 1917. Quod Tentationes sint cœlestes, spirituales & naturales, n: 847. Quod in Tentationibus mali genii & spiritus aggrediantur illa quæ sunt amoris, ita quæ sunt vitæ hominis, n: 847. 1820. Quid efficiunt tentationes, n: 1692 pr: 1717. 1740. Quod Tentatio ideo, ut domentur corporea, n: 857. Quod mala & falsa apud hominem, qui regeneratur, per tentationes domentur, non aboleantur, n: 863. Quod verum sit primum pugna, n: 1685. Quod homo ex bonis & veris pugnat, quæ per cognitiones imbuunt, tametsi in se non bona & vera sint, n: 1661. Quod spiritus & genii mali excitent falsa & mala apud hominem, & quod inde tentationes, n: 741. 751. 761. Quod homo in tentationibus putet Dominum abesse, cum tamen tunc præsentior est, n: 840. Quod homo nequaquam ex se possit sustinere pugnas tentationum, quia sunt contra omnia inferna, n: 1692 f. Quod Dominus solus apud hominem pugnet, n: 1661. 1692. Quod per tentationes mali genii & spiritus depriventur potentia malum agen-

di & falsum inspirandi apud hominem, n: 1695. 1717. Quod tentationes fiant apud eos qui conscientiam habent, & acutiores apud eos qui perceptionem, n: 1668. Quod hodie raro fiant tentationes, sed anxietates, quæ aliæ & aliunde, n: 762. Quod homines spiritualiter mortui non possint sustinere pugnas tentationum, n: 270. Quod omnes tentationes secum habeant desperationem de fine, n: 1787. 1820. Quod post tentationes fluctuatio, n: 848. 857. Quod boni per tentationes discant, quod non sint nisi malum, & quod omnia sint misericordiæ, n: 2334. Quod per tentationes conjungantur arc-
tius bona veris, n: 2272. Quod non salventur per tentationes si succumbunt, nec si putant per eas meruisse, n: 2273. Quod in omni Tentatione sit liberum, fortius quam extra tentationes, n: 1937.

2820. Vers: 11. *Et clamavit ad eum Angelus Jehovæ e cælo, & dixit, Abraham, Abraham, & dixit ecce ego.* Clamavit ad eum Angelus Jehovæ e cælo, significat consolationem ex Ipso Divino tunc; & dixit, Abraham, Abraham, & dixit ecce ego, significat perceptionem consolationis in Divino Bono Rationalis post tentationem.

2821. Clamavit ad eum Angelus Jehovæ e cælo, quod significet consolationem ex Ipso Divino tunc, constare potest ex significatione clamare e cælo, quod sit consolari, ut quoque patet ab illis quæ proxime præcedunt, & quæ mox sequuntur; & ex significatione Angeli Jehovæ, cum Angeli in Verbo nominantur, quod per eos intelligatur aliquid in Domino, sed quid Domini, quod appareat ex serie, videatur n: 1925: similiter legitur de Domino, cum tentationem gravissimam sustinuit in Gethsemane, quod visus sit Ipsi *Angelus de cælo* confortans Ipsum, Luc: xxii: 43; per Angelum e cælo ibi in sensu interno etiam intelligitur Divinum quod in Ipso.

2822. Et dixit Abraham, Abraham, & dixit ecce ego, quod significet perceptionem consolationis in Divino Bono Rationalis post tentationem, constare potest a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpius prius; hic quod sit perceptio in Divino Bono Rationalis, inde est, quia hic per Abrahamum, significatur Divinum Bonum Rationalis seu Humani Domini: quid sit perceptio in Divino Bono Rationalis, non ad cap-
tum explicari potest; antequam enim explicatur, formata erit idea de Divino Humano Domini ex cognitione plurium, quæ antequam formata est, caderent omnia, quæ explicationis essent, in ideas vel vacuas vel obscuras, quæ vera vel perverterent vel inferrent incongruis; in hoc Versu de primo statu post tentationem Domini agitur, qui est status consolationis, quare nunc non amplius dicitur Deus, sed Jehovah, Deus enim dicitur, cum agitur de Vero, ex quo pugna, Jehovah autem cum de bono, ex quo consolatio, n: 2769; omnis consolatio post tentationem insinuat in bonum, nam ex bono omne gaudium, ex bono transit in verum; hic ideo per Abrahamum significatur Divinum Bonum Rationalis, ut alibi etiam passim, & tunc cum Jehovah in eodem Versu nominatur.

2823. Vers: 12. *Et dixit, ne mittas manum tuam ad puerum, & ne facias illi quicquam, quia nunc novi, quod timeas Deum tu, & non cohibuisti filium tuum,*

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM. 41

tuum, unicum tuum a Me. Dixit ne mittas manum tuam ad puerum, significat quod non ulterius admitterit tentationem in Verum Divinum, quod Rationali: & ne facias illi quicquam, significat liberationem: quia nunc novi quod timeas Deum tu, significat glorificationem ex Amore Divino: & non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me, significat unionem Humani cum Divino per ultimum tentationis.

2824. Et dixit ne mittas manum tuam ad puerum, quod significet quod non ulterius admitteret tentationem in Verum Divinum quod Rationali, constat a significatione mittere manum, quod sit tentatio usque ad ultimum potentiae, de qua mox supra n: 2816, & a significatione pueri, seu Jischaki hic, quod sit Rationale quoad Verum Divinum, in quod admittat tentationes, de qua n: 2803. 2813. 2814. 2817.

2825. Et ne facias illi quicquam, quod significet liberationem, constare potest absque explicatione; cum enim dicitur quod nihil ei faciet, est quod actus intermittitur, ita quod liberabitur.

2826. Quia nunc novi quod timeas Deum tu, quod significet glorificationem ex Amore Divino, constat a significatione nosse cum praedicatur de Divino Domini, quod non aliud sit quam uniri, seu quod idem, glorificari, uniebatur enim Humano Divino per tentationes, n: 1737. 1813; & a significatione timere Deum, seu timoris Dei, quod hic sit Amor Divinus; qui quia praedicatur de Rationali Divino Domini quoad verum, dicitur hic timere Deum, non timere Jehovah, cum enim agitur de Vero dicitur Deus, cum de Bono Jehovah, n: 2586. 2769. 2821; quod Amor Divinus sit, per quem Dominus univit Essentiam Humanam Divinae & Divinam Humanam, seu quod idem, se glorificavit, videatur n: 1812. 1813. 2253. Quid *Timere Deum* significet in Verbo, constare potest a locis ibi plurimis quoad sensum internum intellectus; Timor Dei ibi significat cultum, & quidem cultum vel ex timore, vel ex bono fidei, vel ex bono amoris; cultum ex timore cum agitur de non regeneratis, cultum ex bono fidei cum de regeneratis spiritualibus, & cultum ex bono amoris cum de regeneratis coelestibus; Quod I. *Timor Dei in genere significet cultum*, patet in Libro Regum, "Filii Israelis *Timuerunt deos alios*, & ambulaverunt in statutis gentium: gentes missae in Samariam principio *non Timuerunt Jehovah*, quare misit Jehovah in eos leones; & venit e sacerdotibus, quos captivos fecerunt in Samaria, & habitabat in Bethel, & fuit docens eos, *quomodo Timerent Jehovah*, Pepigerat Jehovah foedus cum filiis Israelis, & praeceperat eis, *non Timebitis Deos alienos*, nec incurvabitis vos eis, & non servietis eis, nec sacrificabitis eis, sed *Jehovam timebitis*, & Ipsi incurvabitis vos, & Ipsi sacrificabitis," 2 Reg: xvii: 7. 8. 24. 28. 32. 33. 35. 36. 37. 41; ubi timere manifeste pro colere: apud Esaiam, "Propterea quod appropinquavit populus iste ore suo, & labiis suis honoraverunt Me, & cor eorum elongavit se a Me, & fuit *Timor eorum pro Me* mandatum hominum edoctum," xxix: 13, ubi timor eorum pro Me, pro cultu in genere, nam dicitur quod Timor ille fuerit mandatum hominum: apud Lucam, "Judex quidam erat in urbe aliqua, *Deum non*

timens, & hominem non reverens,” xviii: 2, Deum non timens pro non colens. II. *Quod Timor Dei significet cultum ex timore cum agitur de non regeneratis*, patet ab his locis: apud Moſen, “Cum promulgaretur Lex ſuper monte Sinai, dixit populus ad Moſen, loquere tu nobiſcum, & audiemus, & ne loquatur nobiſcum Deus, ne forte moriamur, & dixit Moſes ad populum, quia propter tentare vos venit Deus, & propter *ut ſit Timor Ipfus ſuper facies veſtras*, ne peccetis,” Exod: xx: 19. 20; & alibi, “Nunc quare moriemur, quia comedit nos ignis magnus hic, ſi addentes nos audire vocem Jehovah Dei noſtri amplius, & moriemur; appropinqua tu, & audi omne, quod dicet Jehovah Deus noſter, & tu loquere ad nos, omne quod dicet Jehovah Deus noſter ad te, & audiemus, & faciemus: & Jehovah dixit ad Moſen, quis dabit, & erit cor eorum hoc illis ad *Timendum Me*, & ad cuſtodiendum omnia præcepta mea, omnibus diebus,” Deut: v: 22. 24. 26; ibi Timor Dei ſuper facies veſtras peccetis, & cor ad timendum Me, & ad cuſtodiendum omnia præcepta mea, ſignificat cultum ex timore reſpective ad illos quia tales; qui enim in cultu externo ſunt, nullo interno, per Timorem ad obſervantiam legis & obſequium feruntur, ſed uſque non veniunt in cultum internum ſeu in timorem ſanctum, niſi in bono vitæ ſint, & ſciant quid internum & credant: apud Eundem, “Si non ferves ad faciendum omnia verba Legis huius ſcripta in Libro hoc, ad *Timendum Nomen honorabile & terribile hoc Jehovah Deum tuum*, mirabiles reddit Jehovah plagas tuas, & plagas feminis tui, plagas magnas & certas, & morbos malos & certos, & reducet in te omnem languorem Ægypti, a quibus times tibi, & hærebunt in te,” Deut: xxviii: 58. 59. 60; hic quoque timere nomen honorabile & terribile Jehovah Deum, eſt colere ex timore, quod ut eſſet apud tales, omnia mala uſque ad maledictiones tribuebantur Jehovah, n: 592. 2335. 2395. 2447. Apud Jeremiam, “Caſtigabit te malitia tua, & averſiones tuæ corripient te, & ſcito & vide, quod malum & amarum relinquere te Jehovah Deum tuum, & non *Pavorem Mei eſſe in te*,” ii: 19. Apud Lucam, “Dico vobis, ne *Timete vobis ab iis*, qui occidunt corpus, poſtea autem non habent amplius quid facere; monſtrabo autem vobis, *quem Timere debeatis, Timete Ipſum*, qui poſtquam occidit, poteſtatem habet injiciendi in gehennam, imo dico vobis, *Hunc timete*,” xii: 4. 5. Matth: x: 28; hic quoque timere Deum involvit cultum ex aliquo timore, quia timor adigebat eos ad obſequium, ut dictum. III. *Quod timere Deum ſeu Jehovah ſignificet cultum ex bono fidei, ubi agitur de regeneratis ſpiritualibus*, patet ex his locis, apud Moſen, “Rex ſcribet ſibi exemplar Legis huius ſuper Libro coram Sacerdotibus Levitis, & erit cum illo, & leget in illo omnibus diebus vitæ ſuæ, propterea ut diſcat *Timere Jehovah Deum ſuum*, ad ſervandum omnia verba Legis huius, & ſtatuta hæc ad faciendum illa,” Deut: xvi: 19; Rex in ſenſu interno pro vero fidei, Regium enim repræſentabat Regnum Domini ſpirituale, n: 1672. 1728. 2015. 2069, inde timere Jehovah Deum ſuum, eſt colere Ipſum ex vero fidei, quod quia inſeparabile eſt a bono charitatis, deſcribitur per ſervare verba legis, & ſtatuta ad faciendum illa: apud Samuelem,

muelem, “Ecce dedit Jehovah super vos Regem, si *Timueritis Jehovah*, & serviveritis Ipsi, & auscultaveritis voci Ipsius, eritis etiam vos, & etiam Rex qui regnat super vos, post Jehovah Deum vestrum,” 1 Sam: xii: 14; hic quoque in sensu interno timere Jehovah pro colere ex bono & vero fidei, ut prius, quia agitur de Rege seu Regio. Apud Josuam, “Nunc *Timete Jehovah*, & servite Ipsi in integritate & veritate, & removete deos, quibus serviverunt patres vestri,” xxiv: 14, ubi etiam timere Jehovah pro colere ex bono & vero, quod est hominis spiritualis, integritas enim prædicatur de bono fidei, n: 612, veritas de vero fidei. Apud Jeremiam, “Erunt Mihi in populum, & Ego ero eis in Deum, & dabo eis cor unum, & viam unam, *ad Timendum Me* omnibus diebus, ad bonum eis & filiis eorum post illos, & pangam eis fœdus sæculi, quod non revertar a post illos, ad benefaciendum eis, & *Timorem meum* dabo in cor eorum, pro non recedere a Me,” xxxii: 39. 40; quod hic timere Deum sit colere ex bono & vero fidei, constare potest a serie, & ex eo quod dicatur populus ac Deus, quod populus prædicetur de illis qui in vero fidei sunt, videatur n: 1259. 1260, quod Deus dicatur ubi agitur de vero, n: 2586. 2769. 2807 f. Apud Esaiam, “Honorabunt Te populus robustus, urbs gentium validarum *Timebunt Te*,” xxv: 3, ubi etiam timere Deum pro colere ex vero spirituali; prædicatur enim de populo & de urbe, quod urbs sit doctrinale verum, videatur n: 402. 2268. 2450. 2451. Apud Davidem, “Quis hic vir *Timens Jehovah*, docebit illum viam, quam eligat,” Psalm: xxv: 12, ubi vir timens Jehovah, pro colente Ipsum, quod de spirituali homine, patet inde, quod dicatur, docebit illum viam, quod via sit verum, videatur n: 627. 2333: apud Eundem, “Beatus omnis *Timens Jehovah*, ambulans in viis Ipsius,” Psalm: cxxviii: 1, similiter, apud Eundem, “*Timentes Jehovah* glorificabunt Ipsum, omne semen Jacobi glorificabunt Ipsum, & *metuent ab Ipso* omne semen Israelis,” Psalm: xxii: 24, ubi metuere ab Ipso pro colere ex vero fidei, semen enim Israelis est spirituale Ecclesiæ, seu bonum & verum fidei, n: 1925. 1447. 1610. Apud Mosen, “Nunc Israel, quid Jehovah Deus tuus petens a te, quin *ad Timendum Jehovah Deum tuum*, ad ambulandum in omnibus viis Ipsius, & ad amandum Ipsum, & ad serviendum Jehovah Deo tuo, in toto corde tuo, & in tota anima tua, ad servandum præcepta Jehovah, & statuta Ipsius,” Deut: x: 12. 13; ibi describitur, quid est Timere Deum apud spirituales hominem, qui est Israel, nempe quod sit ambulare in viis Jehovah, amare Ipsum, servire Ipsi, & servare præcepta & statuta. Apud Johannem, “Vidi Angelum volentem in medio cœli, habentem evangelium æternum, dicentem voce magna, *Timete Deum*, & date Ipsi gloriam, quia venit hora judicii Ipsius,” Apoc: xiv: 6. 7, ibi timere Deum pro cultu sancto ex bono & vero fidei: apud Lucam, “Jesús dixit paralytico, surge & tollens lectum tuum abi in domum tuam, unde stupor invasit omnes, & glorificabant Deum, & *impleti sunt timore*,” v: 24. 25, ubi timor pro timore sancto, qualis illorum qui per verum fidei initiantur in bonum amoris. IV. *Quod Timere Deum seu Jehovah, significet cultum*

tum ex bono amoris, cum agitur de regeneratis cœlestibus, apud Malachiam, "Foedus meum fuit cum Levi vitarum & pacis, & dedi ea illi *Timore*, & *Timuit Me*, & pro Nomine meo contritus est Ille, lex veritatis fuit in ore Illius, & perversitas non in labiis Ejus, in pace & rectitudine ambulavit Mecum," ii: 5. 6, ubi de Domino, Qui hic est Levi in sensu interno; Levi significat sacerdotium, & significat amorem, timor ibi pro bono Divini amoris, lex veritatis pro vero illius, pax & rectitudo pro utroque: apud Esaïam, "Egredietur virga e stirpe Jischaï, & surculus e radicibus ejus crescet, & requiescet super Ipso spiritus Jehovæ, spiritus sapientiæ & intelligentiæ, spiritus consilii & fortitudinis, spiritus scientiæ & *Timoris Jehovæ*, & odorari Ipsius in *Timore Jehovæ*," xi: 1. 2. 3, ubi etiam de Domino; spiritus scientiæ & timoris Jehovæ pro Divino amore veri, odorari Ipsius in timore Jehovæ, pro Divino amore boni: apud Davidem, "Præcepta Jehovæ recta, lætificantia cor, præceptum Jehovæ purum illuminans oculos, *Timor Jehovæ mundus* stans in perpetuum, judicia Jehovæ veritas, justificata una," Psalm: xix: 9. 10, ubi timor Jehovæ mundus pro amore, judicia Jehovæ veritas pro fide, quod justitia prædicetur de bono quod est amoris, judicia de vero quod est fidei, videatur n: 2235, quæ justificata una dicuntur, cum verum sit bonum, seu cum fides sit charitas: apud Eundem, "Ecce oculus Jehovæ ad *Timentes Ipsum*, ad expectantes misericordiam Ipsius," Psalm: xxxiii: 18; & alibi, "Jehovah non in fortitudine equi delectatur, non in cruribus viri placet, placitum Jehovæ in *Timentibus Ipsum*, & expectantibus misericordiam Ipsius," Psalm: cxlviii: 12, fortitudo equi pro propria potentia verum cogitandi, quod equus sit intellectuale, videatur n: 2760. 2761. 2762, crura viri pro propria potentia bonum faciendi, Timentes Jehovam pro colentibus Ipsum ex amore veri, & expectantes misericordiam Ipsius pro colentibus ex amore boni; ubi apud Prophetas de bono, etiam de vero, & ubi de vero etiam de bono, dicitur, ob conjugium cœleste boni & veri in singulis, videatur n: 683. 793. 801. 2516. 2712. 2713: apud Eundem, "Jehovah benedicet domui Israelis, benedicet *Timentibus Jehovam* parvis cum magnis," Psalm: cxv: 13. 14, hic timentes Jehovam pro colentibus ex bono fidei, quod est domus Israelis, & ex bono amoris, quod est domus Aharonis, utrumque ob conjugium cœleste in singulis Verbi, ut dictum: apud Esaïam, "Erit veritas temporum tuorum robur salutem, sapientia & scientia, & *Timor Jehovæ* ipse thesaurus," xxxiii: 6, ubi sapientia & scientia pro bono fidei conjuncto cum ejus vero, timor Jehovæ pro bono amoris: apud Eundem, "Quis in vobis *Timens Jehovæ*, auscultans voci servi Ipsius," l: 10, timens Jehovæ pro colente ex amore, auscultans voci servi Ipsius pro colente ex fide; cum unum est alterius, tunc est conjugium cœleste. Ex his quæ allata sunt ex Verbo, constare potest, quod Timor Dei sit cultus vel ex timore, vel ex bono fidei, vel ex bono amoris; ast quanto plus timoris est in cultu, tanto minus est fidei, & tanto adhuc minus amoris; & vicissim, quanto plus fidei est in cultu, & adhuc magis quanto

quanto plus amoris, tanto minus timoris est; inest quidem omni cultui timor, sed sub alia specie & alio habitu, est *Timor sanctus*; sed Timor sanctus, non ita est timor pro inferno & pro damnatione, sed ne quicquam faciant aut cogitent contra Dominum, & contra proximum, ita ne quicquam contra bonum amoris & verum fidei, est aversatio, quæ est limes sancti fidei & sancti amoris ab una parte: & quia non timor pro inferno & damnatione, ut dictum, est illis qui in bono fidei, minus qui in bono amoris, hoc est, qui in Domino, ideo V, *Timere etiam significat diffidere, aut fidem & amorem non habere*, ut apud Esaïam, "Sic dixit Creator tuus, Jacob, & Formator tuus Israel, *ne Timeo*, quia redemi te, vocavi nomine tuo, mihi tu," XLIII: 1. 5. Cap: XLIV: 8: apud Lucam, "Juramentum, quod iuravit Abrahamo patri nostro, daturum nobis, ut *sine Timore* e manu hostium nostrorum erepti, serviamus Ipsi in sanctitate & iustitia coram Ipso," 1: 73. 74: apud Eundem, "*Ne time tibi*, parve grex, quia placuit Patri vestro dare Regnum," XII: 32: apud Marcum, "Jesús dixit Archisynagogo, *ne Timeo*, modo crede," V: 36. Luc: VIII: 49. 50; apud Eundem, "Jesús dixit, *quid Timidi estis adeo*, quomodo non habetis fidem," IV: 40: apud Lucam, "Pili capitis vestri numerati sunt, *ideo ne Timeate*, multis passeribus præstantiores estis," XII: 4; in his locis Timere est diffidere, seu, fidem & amorem non habere.

2827. Et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, a Me, quod significet unionem Humani cum Divino per ultimum tentationis, constare potest a significatione Filii tui, nempe Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua prius, seu Divinum Humanum, hoc enim in Rationali inchoat, n: 2106. 2194, hoc unicum dicitur, quia unigenitum, videatur n: 2772; & a significatione non cohibere a Me, quod sit facere ut uniatur, nempe Ipsi Divino: quod unio facta sit per ultimum tentationis, ex omnibus illis, quæ præcedunt, patet.

2828. Vers: 13. *Et sustulit Abraham oculos suos, & vidit, & ecce aries post detentus in perplexo cornibus suis; & ivit Abraham, & accepit arietem, & obtulit illum in holocaustum loco filii sui.* Sustulit Abraham oculos suos & vidit, significat Domini cogitationem & intuitionem ex Divino: & ecce aries, significat spirituales ex humano genere: post detentus in perplexo, significat implicatus scientifico naturali: cornibus suis, significat omni potentia quoad vera fidei: & ivit Abraham & accepit arietem, significat liberationem eorum ex Divino Humano Domini: & obtulit illum in holocaustum loco filii sui, significat sanctificationem eorum & adoptionem.

2829. Sustulit Abraham oculos suos & vidit, quod significet Domini cogitationem & intuitionem ex Divino, videatur supra n: 2789, ubi eadem verba. Cogitatio & intuitio ex Divino, est in omnia & singula, quæ fient, in æternum, cum Divina Providentia.

2830. Et ecce aries, quod significet spirituales ex humano genere, constat ex significatione Arietis, de qua sequitur: notum est intra Ecclesiam, quod
Holo-

Holocausta & Sacrificia in Ecclesia repræsentativa Judaica & Israelitica, significaverint Divinum Humanum Domini, sed aliud holocausta & sacrificia ex Agnis, aliud ex ovibus & capris, etiam aliud ex hædis, arietibus, hircis, ex bovis, juvencis, vitulis, & ex turturibus & pullis columbarum, similiter minchæ & libamina; in genere significarunt Divina Cœlestia, Divina Spiritualia, & Divina Naturalia, quæ Domino, & inde significarunt cœlestia, spiritualia, & naturalia, quæ ab Ipso in Regno Ipsi, consequenter in unoquoque qui est Regnum Domini; quod etiam constare potest a Sancta Coena, quæ holocaustis & sacrificiis successit, ibi Panis & Vinum significant Divinum Humanum Domini, Panis Divinum cœleste, Vinum Divinum spirituale Ipsi, consequenter significant amorem Ipsi erga universum genus humanum, & vicissim amorem generis humani in Dominum, n: 2343. 2359; inde patet, quod holocausta & sacrificia involverint cultum cœlestem ex amore in Dominum, & cultum spiritualem ex charitate erga proximum, & inde ex fide in Dominum, n: 922. 923. 1823. 2180: quid cœleste & quid spirituale, seu quid cœlestes & spirituales in Regno Domini seu in Ecclesia Ipsi, sæpius dictum, videatur, n: 1155. 1577. 1824. 2048. 2088. 2184. 2227. 2669. 2708. 2715. Quod nunc Aries significet Divinum Spirituale Domini, & consequenter spirituale apud hominem, seu quod idem, Spirituales ex genere humano, constare potest ex holocaustis & sacrificiis, quæ fiebant ex arietibus; “ Ut cum Aharon & filii ejus sanctificarentur ad fungendum ministerio, seu cum inaugurarentur, quod offerrent *Juvenum* unum in peccatum, cujus sanguis spargeretur super cornua altaris, & reliquum ad fundamentum ejus; tum quod *Aries* unus mactaretur, & ejus sanguis spargeretur circum altare, & dein *Aries* adoleretur totus in holocaustum; & alterius *Arietis* mactati sanguis spargeretur super auriculam, & pollicem manus & pedis Aharonis, & postquam is agitatus esset, adoleretur super holocausto,” Exod: xxix: 1 ad 35. Levit: viii: 1 ad f. Cap: ix: 2 seq. quod omnes hi ritus sancti fuissent, constat, sed sancti inde quia sancta repræsentabant & significabant; alioquin mactare juvenum, spargere sanguinem ejus super cornua, & reliquum ad fundamentum altaris; & mactare arietem unum, & ejus sanguinem spargere circum altare, & dein illum adolere, & alterius arietis sanguinem spargere super auriculam & pollicem manus & pedis Aharonis, tum agitare illum, & adolere super holocausto; omnia hæc fuissent nullius sanctitatis, ita nullius cultus, nisi sancta repræsentavissent; quid autem singula repræsentaverint, nemini constare potest nisi ex sensu interno; quod Juvenus qui in peccatum significaverit Divinum Naturale Domini, & Aries Divinum Spirituale, & quod quoque Spirituales ex genere humano, ex significatione Juveni & Arietis in Verbo, constare potest; inaugurationes in sacerdotium fiebant per spiritualia, nam per spiritualia introducitur homo in cœlestia, seu quod idem, per vera fidei in bonum amoris: similiter cum Aharon intraret in Sanctum, offerret *Juvenum* in peccatum, & *Arietem* in holocaustum,” Levit: xvi: 2. 3. Quod Naziræus, cum impleverentur dies Naziræatus

ziræatus ejus, offerret *Agnum* filium anni integrum unum in holocaustum, & *Agnam* unam filiam anni integram in peccatum, & *Arietem unum integrum* in pacifica," Num: vi: 13. 14. 16. 17, erat, quia Naziræus repræsentabat Cœlestem hominem, qui est similitudo Domini, n: 51. 52. 1013, cœlestis homo talis est, quod sit in cœlesti amore, hoc est, in amore in Dominum, & inde in cœlesti vero, n: 202. 337. 2069. 2715. 2718, ideo sacrificare debebat Agnum & Agnam, per quæ significabatur Cœleste; tum Arietem, per quem significabatur spirituale. In festis sacrificabantur juvenci, arietes, & agni, ut in primo die festi azymorum, duo juvenci, *unus Aries*, & septem agni, cum mincha eorum, in holocaustum," Num: xxviii: 18. 19. 20: "In die primitiarum, etiam duo juvenci, *unus Aries*, & agni septem, cum mincha eorum, in holocaustum," Num: xxviii: 26. 27. 28: "In Noviluniis, juvenci duo, *Aries unus*, & agni septem, cum mincha eorum, in holocaustum," Num: xxviii: 10. 11: In mense septimo, in primo mensis, juvencus unus, *Aries unus*, agni septem, cum mincha eorum: In decimo quinto die mensis septimi, juvenci tredecim, *Arietes duo*, agni quatuordecim; & sic porro, videatur Num: xxix: 12. 13. 14. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 26. ad 36; Juvenci & Arietes significabant Spiritualia, Agni vero cœlestia; nam in festis sanctificari debebant, & per spiritualia introduci. Quia Arietes significabant Divinum Spirituale Divini Humani Domini, tum spiritualia apud hominem, ideo, ubi agitur de Novo Templo & de Nova Hierosolyma, hoc est, de Regno Spirituali Domini, dicitur apud Ezechielem, "Cum ibi absolveris expiare Altare, offerrent *Juvenum* in peccatum, & *Arietem* in holocaustum, & quod septem diebus facerent *Hircum* peccati in die, & *Juvenum* & *Arietem*," xliii: 23. 24. 25: & quod Princeps in die hoc pro omni populo faceret Juvenum peccati, & septem diebus festi *septem Juvenos*, & *septem Arietes*, cum mincha, in holocaustum," xlv: 22. 23. 24: "Et in die sabbathi, faceret sex *Agnos* & *Arietem*," xlvi: 4. 6. Quod per Novum Templum & Novam Hierosolymam in sensu universali significetur Regnum Domini, videatur n: 402. 940, in specie Nova Ecclesia, n: 2117, quod ibi non holocausta & sacrificia, cuivis notum esse potest, inde patet, quod per illa significantur cœlestia quæ sunt amoris, & spiritualia quæ sunt fidei, nam hæc sunt Regni Domini, ita hic similia per Juvenos, Arietes, Agnos; quod Juvenci & Arietes significant spiritualia, constat & singulis ibi in sensu interno, in genere ex eo, quod per Novum Templum & Novam Hierosolymam significetur in specie Regnum Spirituale Domini, per Zionem autem Regnum cœleste. Quod Aries significet Spirituale, seu, quod idem est, Spirituales, patet etiam apud Danielelem, "Quod illi visus *Aries* stans ante flumen, cui duo cornua; dein *Hircus caprarum*, qui illum percussit, fregit cornua ejus, & conculcavit," vii: 3. 4. seq: ubi per *Arietem* non aliud intelligitur, quam Ecclesia spiritualis, & per *Hircum* caprarum illi qui sunt in fide separata a charitate, seu in vero separato a bono, qui successive se extollunt contra bonum, & demum contra Dominum, quod etiam describitur. Apud Samuellem, "Samuel dixit ad Schaulem, num complacet Jehovæ in holocaustis & sacrificiis"

sacrificiis, sicut auscultando voci Jehovæ, ecce auscultare præ sacrificio bonum, & obedire *præ adipe Arietum*," 1 Sam: xv: 22; ubi quia agitur de obedientia, ita de vero quod est spirituale, & illa erant ad Regem, per quem etiam Verum significatur, n: 1672. 2015. 2069, ideo non dicitur præ adipe boum seu agnorum, sed præ adipe arietum. Apud Davidem, "Cum exiret Israel ex Ægypto, domus Jacobi e populo barbarico, factus est Jehudah in sanctuarium ejus, Israel dominia ejus; Mare vidit & fugit, & Jordan avertit se retrorsum, *Montes saltaverunt sicut Arietes*, colles sicut filii gregis, quid tibi Mare quod fugias, Jordan avertas te retrorsum, *Montes saltetis sicut Arietes*, colles sicut filii gregis, a coram Domino parturis terra, a coram Deo Jacobi, qui convertit petram in lacum aquarum, & silicem in fontem ejus aquarum," Psalm: cxiv: 1 ad f; agitur ibi in sensu interno de bono spirituali post regenerationem, est describitur quale est, ejus cœleste spirituale per Montes quod saltaverint sicut arietes, & cœleste naturale per quod colles sicut filii gregis; quod montes sint cœlestia quæ amoris, videatur n: 795. 1430; quisque scire potest, quod in his, sicut in cæteris Davidis, sancta sint, sed in sensu interno, & quod aliquid significet, quod montes saltaverint sicut arietes, & colles sicut filii gregis, & quod coram Domino parturiat terra, quæ absque sensu interno sunt voces nullius rei: Similiter etiam hæc, apud Moysen, "Equitare faciet eum super excelsis terræ, & comedere faciet proventus terræ, & fugere faciet mel e rupe, & oleum e silice petræ, butyrum armenti, & lac gregis, cum adipe Agnorum, & *Arietum filiorum Baschanis*, & hircorum cum adipe renum tritici, & sanguinem uvarum bibes merum," Deut: xxxii: 13. 14. 15, Arietes filii Baschanis pro cœlestibus spiritualibus, quid cœlestia spiritualia, videatur n: 1824. Apud Davidem, "Holocausta medullatorum offeram Tibi *cum suffitu Arietum*, faciam bovem cum hircis," Psalm: lxvi: 15, holocausta medullatorum pro cœlestibus quæ sunt amoris, suffitus arietum pro spiritualibus quæ sunt fidei. Apud Ezechielem, "Arabia & omnes principes Kedar, hi negotiatores manus tuæ, in Agnis, in *Arietibus* & Hircis," xxvii: 21, ubi de Tyro, per quam significantur illi qui in cognitionibus boni & veri sunt, n: 1201; Arabia pro sapientia eorum, Principes Kedar pro intelligentia eorundem, Agni pro cœlestibus, Arietes pro spiritualibus, hirci pro naturalibus, quæ ordine succedunt. Apud Esaiam, "Omnis grex Kedar congregabuntur Tibi, *Arietes Nebajoth* ministrabunt Tibi, ascendent ad beneplacitum Altare meum, & domum decoris mei decorabo," lx: 7, ibi de Domini Divino Humano; grex Kedar pro Divinis cœlestibus, Arietes Nebajoth pro Divinis spiritualibus. Ex his omnibus nunc constare potest, quod Aries in sensu interno significet Divinum Spirituale Domini, & inde Spirituale apud hominem, seu, quod idem, Spirituales ex genere humano.

2831. Post detentus in perplexo, quod significet implicatos in scientifico naturali, constat a significatione detineri hic quod sit implicari; & ex significatione perplexi aut implexi, quod sit scientificum, de qua sequitur. Quod Spirituales detineantur implicati in scientifico naturali quoad vera fidei, ita se habet;

habet, Spirituales non habent perceptionem boni & veri, sicut cœlestes, sed loco ejus conscientiam, quæ formata est a bonis & veris fidei, quæ ab infantia a parentibus & magistris, & dein a doctrina fidei, in quam nati sunt, hauserunt; qui non perceptionem boni & veri habent, ii non possunt aliter quam confirmari a scientificis, quisque aliquam ideam sibi facit de illis quæ didicit, etiam de bonis & veris fidei, absque idea non manet quicquam in memoria, aliter quam ut res vacua, confirmantia accedunt & implent ideam rei, ex cognitionibus aliis, etiam a scientificis; ipsa idea confirmata a pluribus facit, ut non modo hæreat in memoria, & evocari inde possit in cogitationem, sed etiam ut fides ei insinuari possit. Quod *Perceptionem* in genere attinet, quia pauci norunt quid Perceptio, dicendum; est Perceptio boni & veri in cœlestibus & spiritualibus, est Perceptio justii & æqui in vita civili, & est Perceptio honesti in vita morali; quod Perceptionem boni & veri in cœlestibus & spiritualibus, concernit, hanc habent Angeli interiores a Domino, & hanc habuerunt homines Ecclesiæ Antiquissimæ, & hanc habent Cœlestes qui in amore in Dominum sunt, sciunt illico ex interna quadam animadvertentia, num bonum sit & num verum, Dominus enim insinuat hoc, quia Domino sunt amore conjuncti; at Spirituales homines non habent talem perceptionem boni & veri in rebus cœlestibus & spiritualibus, sed loco ejus habent conscientiam, quæ dictat, sed conscientia formata est ex cognitionibus boni & veri, quas hauserunt a parentibus & magistris, ut dictum, & dein ex proprio studio in doctrina & in Verbo, illis fidem adjungunt tametsi non forent ita bona & vera; inde est quod conscientiam habere possint homines ex quacunque doctrina, etiam conscientiæ non absimile Gentiles ex suo religioso; quod Spirituales non habeant perceptionem boni & veri fidei, sed dicant & credant verum esse, quod didicerunt & captarunt, constare satis potest ex eo, quod unusquisque dicat suum dogma esse verum, magis hæretici quam alii, & quod ipsum verum non videre, minus agnoscere possint, tametsi millia dictarent; exploret quisque se, an percipere aliunde possit num verum, & annon cum verissimum ei manifestatur, usque non agnoscat; ut pro exemplo, qui fidem essentialem salutis facit, non amorem, tametsi coram illo omnia illa legerentur quæ Dominus de amore & charitate loquutus, videantur n: 2373, & sciat ex Verbo, quod omnis Lex, & omnes Prophetæ, ab amore in Dominum & charitate erga proximum, pendeant, usque tamen manebit in idea fidei, & dicet illam solam salvare; aliter illi, qui in perceptione cœlesti & spirituali sunt. Quod autem Perceptionem Justii & Æqui in vita civili attinet, hanc habent illi in mundo, qui rationales sunt, & quoque perceptionem honesti in vita morali; quoad illam & hanc distinguit se unus homo ab altero; sed iidem nusquam ideo habent perceptionem boni & veri fidei, quia hæc perceptio est superior seu interior, & influit per intimum rationalis a Domino. Causa quoque, cur Spirituales non habent perceptionem boni & veri fidei, est, quia bonum & verum non implantatum est in parte eorum voluntaria, ut apud homines cœlestes, sed in parte intellectuâli, videatur n: 863. 875. 927. 1023. 1043. 1044.

2256; inde est, quod Spirituales non possint ad primum lucis, in qua sunt cœlestes, venire, n: 2718, sed quod illis obscurum sit respective, n: 1043. 2078 pr: 2715; quod Spirituales implicati sint scientifico naturali quoad vera fidei, inde sequitur. Quod perplexum seu implexum in sensu interno significet scientificum naturale, hoc est, illud scientificum, quod in Memoria exteriore hæret, constare etiam potest ab aliis locis in Verbo; apud Ezechielem, “Ecce Aschur cedrus in Libano, pulchra fronde, & nemus umbrosum, & excelsa altitudine, & *inter implexa fuit ramus ejus*,” xxxi: 3, ubi de Ægypto, quæ est scientia, n: 1164. 1165. 1186. 1462; Aschur pro rationali, n: 119. 1186, quod etiam est cedrus, tum Libanus, in Verbo; inter implexa pro inter scientifica, rationale enim humanum fundatur in scientificis ejus; apud Eundem, “Sic dixit Dominus Jehovah, quoniam elatus es altitudine, & *dedit ramum suum ad inter implexa*, & elatum factum est cor ejus in elatione sua, excident eum alieni, violenti gentium, & dejicient eum,” xxxi: 10. 12, de Ægypto, dare ramum inter implexa, pro hære in scientificis, & inde spectare spiritualia, cœlestia, & Divina; apud Eundem, “Propterea ut extollant se in altitudine sua omnes arbores aquarum, & *non dent ramum suum ad inter implexa*, & non stent super illis in altitudine sua omnes bibentes aquas, quia omnes illi dabuntur morti, ad terram inferiorem in medio filiorum hominis ad descendentes foveam,” xxxi: 14, ubi de illis, qui per ratiocinia ex scientificis, intrare volunt in mysteria fidei, qui quod prorsus occæcentur, videatur n: 215. 232. 233. 1072. 1911. 2196. 2203. 2568. 2588; ratiocinari ex scientificis, est dare ramum ad inter implexa; apud Eundem, “Fuerunt illi plantæ roboris ad sceptrum dominantium, & extulit se altitudo ejus *super inter implexa*,” xix: 11, similiter: apud Eundem, “Confossi Israelis in medio idolorum eorum, circum altaria eorum, & sub omni arbore viridi, & *sub omni quercu implexa*,” vi: 13, agitur de cultu quem sibi fingunt, fidem habentes sibi, ita illis quæ ex scientificis suis, excludunt; quercus implexa pro scientificis in tali statu, quod quercus sint apperceptiones ex scientificis, videatur n: 1442. 1443. 2144: similiter alibi apud Eundem, “Viderunt omnem collem altum, & omnem *arborem implexam*, & sacrificabant ibi sacrificia sua,” xx: 28; arbor implexa pro illis quæ non dicat Verbum, sed scientificum proprium; quod cultus fieret in lucis, & significativus esset secundum arborum qualitates, videatur n: 1722. Apud Esaiam, “Ardet sicut ignis malitia, sentietum & vepretum comedet, & incendet *implexa sylvæ*,” ix: 17; sentietum & vepretum pro falsitate & cupiditate, implexa sylvæ pro scientificis: apud Eundem, “Jehovah Zebaoth excidet *implexa sylvæ* ferro, & Libanus per magnificum cadet,” x: 34; implexa sylvæ pro scientificis, Libanus pro rationalibus. Apud Jeremiam, “Tollite signum versus Zionem, quia malum Ego adducens e septentrione, & confractionem magnam, ascendit leo *ex perplexo suo*, & perditur gentium profectus exivit e loco suo, ad ponendum terram tuam in vastitatem, urbes tuæ destruentur, ut nullus habitator,” lli: 6. 7, ex perplexo pro ex scientifico, ex quo quod ascendit

ascendit in arcana Divina, ponit terram in vastitatem, hoc est, Ecclesiam vastat. Quod scientifica in Verbo dicantur Perplexa, est causa quia respective talia sunt, imprimis cum cupiditates amoris sui & mundi, & principia falsi, adspirant; amor coelestis & spiritualis, est qui scientifica, quæ sunt memoriæ exterioris, disponit in ordinem, at amor sui & mundi pervertit ordinem, & perturbat omnia quæ ibi; hæc non animadvertit homo, quia in perverso ordine ponit ordinem, in malo bonum, & in falso verum, inde sunt illa in perplexo; etiam ex eo, quod illa, quæ sunt Memoriæ exterioris, ubi scientifica, ad illa quæ in Memoria interiore, ubi rationalia, sint respective in perplexo, aut sicut in opaca sylva; quam umbrosum, opacum, & tenebrososum sit ibi respective, non scire potest homo, quamdiu in corpore vivit, putat enim tunc, quod omnes sapientia & intelligentia sit inde, sed sciet in altera vita, quando in illa quæ sunt memoriæ interioris, venit, quod in Memoria exteriori, quæ propria est homini cum vivit in mundo, nihil minus sit quam lux sapientiæ & intelligentiæ, sed quod respective ibi tenebrosus, inordinatus, & perplexus, videatur n: 2469 ad 2494.

2832. Cornibus suis, quod significet omni potentia quoad vera fidei, constat a significatione cornuum; Cornua in Verbo passim memorantur, & ibi significant potentiam Veri quod ex bono, & in opposito sensu potentiam falsi quod ex malo; hic loci, quod Spirituales, qui per Arietem significantur, implicati sint scientifico naturali omni potentia quoad verum, & inde quod deprivati potentia percipiendi vera; quo plus enim aliquis scientifica naturalia consulit, & illis animo & mente inhæret, quoad illa quæ sunt vera fidei, eo magis lucem veri amittit, & cum lucem, etiam vitam veri; quisque hoc ab experientia scire potest, si attendat & reflectat, ex illis qui dicunt, se nihil credere posse, nisi per sensuality vel per scientifica capiant quod ita sit, si exploraveris illos quales sunt, comperies quod ne hilum credant, & præterea quod illis nihil sapientius videatur, quam naturæ omnia & singula tribuere; sunt etiam plures, qui dicunt se credere, tametsi non capiunt, & tamen usque in occulto apud se æque ac alii ex sensualitybus & scientificis ratiocinantur de veris fidei num ita sit, hi vel persuasivum quoddam habent insufflatum ex amore sui & mundi, vel prorsus non credunt; quales sunt, patet a vita eorum; illi & hi quidem sunt in Ecclesia spirituali Domini, sed non ab Ecclesia; qui ab Ecclesia, in vita boni sunt, & fidem veris habent; sed Spirituales tum aliis veris, quam quæ impressa sibi habent ab infantia, & confirmata dein sibi ex doctrina vel aliunde; talis status est spiritualium, qui status hic descriptus est per Arietem detentum in perplexo cornibus suis, videatur mox supra n: 2831. *Quod Cornu significet potentiam Veri quod ex bono*, constat ab his locis; apud Davidem, “Decus roboris eorum Tu, & in beneplacito tuo exaltabis cornu nostrum, quia Jehovah scutum nostrum, & Sancto Israelis Rex noster; Veritas mea & misericordia mea cum Ipso, & in Nomine meo exaltabitur Cornu Ipsius, & ponam in Mari manum Ipsius, & in fluxibus dextram Ipsius,” Psalm: LXXXIX: 18. 19. 25, ubi Cornu nostrum, & cornu Ipsius, manifeste pro potentia veri; agitur ibi de Regno Spiritualis

Domini; Sancto Israelis Rex noster, pro quod Domino Divinum verum, quod Rex sit verum, & Regium Domini sit Divinum Verum, videatur n: 1672. 1728. 2015. 2069; ponere in mari manum & in fluviis dextram, pro quod robur in scientiis & cognitionibus veri, quod manus & dextra sit robur, n: 8: 8, & quod mare & fluvii sint scientiæ & cognitiones, n: 28. 2702: apud Eundem, "Amabo Te, Jehovah, robur meum, Jehovah petra mea, & propugnaculum meum, & ereptor meus, Deus meus, rupes mea in qua confido, scutum, & *Cornu salutis*," Psalm: xviii: 2. 3. 2 Sam: xxii: 2. 3, Cornu salutis pro vero quoad potentiam, ibi robur, petra, propugnaculum, Deus, rupes, scutum, sunt omnia significativa potentiae veri: apud Eundem, "In Zione *germinare faciem cornu Davidi*, disponam lucernam Uncto meo; hostes illius induam pudore," Psalm: cxxxii: 17, ubi de Domino, Qui est David, n: 1888, cornu pro potentia veri, lucerna, pro luce veri. Apud Samuelem, "Exultavit cor meum in Jehovah, *exaltavit se cornu meum* in Jehovah, dilatatum est os meum contra hostes meos, quia lætata sum in salute tua: Jehovah dabit robur Regi suo, & *exaltabit cornu uncti sui*," 1 Sam: ii: 1. 10; propheticum Channæ; cornu pro potentia veri. Apud Mosen, "Primogenitus bovis ejus honor illi, & *cornua monocerotis, cornua ejus*, illis populos *cornu* feriet una, ad fines terra," Deut: xxxiii: 17, propheticum Israelis de Josepho, ubi cornua monocerotis pro magna potentia veri, ut patet quoque ex eo, quod illis populos feriet ad fines terræ: similiter apud Davidem, "*Exaltabis*, sicut Monocerotis, *cornu meum*," Psalm: xcii: 11: & apud Eundem, "Jehova salva me ex ore leonis, & *ex Cornibus Monocerotis responde mihi*," Psalm: xxii: 22, Vera Divina ex altitudine cornua monocerotum dicta sunt; inde exaltari cornu toties dicitur, exaltatio enim significat potentiam ex interiori, quod internum exprimitur per altum, videatur n: 1735. 2148. Apud Jeremiam, "Dominus abscidit in excandescencia *omne cornu Israelis*, reduxit retro dextram ejus a coram hoste," Thren: ii: 3, abscindere omne cornu Israelis, pro deprivare vero cui potentia, quod etiam est reducere dextram a coram hoste. Apud Ezechielem, "In die illo *crefcere faciam cornu domui Israelis*, & tibi dabo apertionem oris in medio eorum," xxix: 21, crescere facere cornu domui Israelis, pro multiplicare vera Ecclesiæ spiritualis, quæ est Israel, apertio oris pro confessione eorum. Apud Habakuk, "Deus e Themane veniet, & Sanctus de monte Paran, texit coelos honor Ipsi, & laude Ipsi impleta est terra, & splendor sicut lux erit; *Cornua e manu Ipsi, Ipsi*, & ibi *occultatio roboris Ipsi*," iii: 4, ubi de Domino, Cornua e manu Ipsi Ipsi, & ibi occultatio roboris Ipsi, manifeste pro potentia veri; mons Paran quod sit Divinum Spirituale sive Divinum Verum Humani Domini, videatur n: 2714, quod etiam est splendor & lux: Divinum Verum Humani Domini apud Johannem ita describitur, "Vidi, cum ecce in medio throni, & quatuor animalium, Agnus stans tanquam mactatus, *habens cornua septem*, qui sunt septem Dei spiritus emissi in omnem terram," Apoc: v: 6, Cornua septem pro Veris sanctis seu Divinis; quod septem sint sancta, videatur n: 716.

n : 716. 881 ; septem spiritus emissi in omnem terram, sunt sanctæ prædicationes eorundem verorum. Cornua altarium nec aliud quam Verum cui potentia significabant; de quibus ita apud Moysen, “ *Facies Cornua super quatuor Angulis Altaris, ex illo erunt Cornua ejus,*” Exod : xxvii : 2. Cap : xxxviii : 2 : similiter super altari suffimenti, *Et quod ex illo cornua essent,*” Exod : xxx : 2. Cap : xxxvii : 25 ; quod altare esset principale repræsentativum Domini, & cultus Ipsius, videatur n : 921 ; Altare erat repræsentativum Divini Boni Ipsius, Cornua erant repræsentativa Divini veri Ipsius, quod ex Bono esset Verum repræsentabatur per quod Cornua essent ex illo seu ex altari ; quod non aliud verum sit quam quod ex bono, videatur n : 654. 1608. 1162. 1176. 2063, 2261. 2419 ; inde patet quod cornua in genuino sensu significant potentiam veri quod ex bono. Quod Aharon & filii ejus, cum initiarentur ministerio, acciperent de sanguine juveni, & darent super *Cornua Altaris* digito,” Exod : xxix : 12. Levit : viii : 15 ; “ & quod Aharon expiaret *super Cornibus Altaris* semel in anno,” Exod : xxx : 10 ; “ & quod Sacerdos cum peccaret, offerret juvenem, & daret de sanguine *super cornua altaris suffimenti,*” Levit : iv : 37 : tum quod Princeps cum peccaret, offerret holocaustum, & sanguis spargeretur *super cornua altaris holocausti,*” Levit : iv : 22. 25 : “ pariter si anima peccaret,” ibid : Vers : 27. 30. 34 ; ut & cum altare expiaretur,” Levit : xvi : 18. 19, significabant Vera ex bono ; omnes enim sanctificationes, inaugurationes, & expiationes, fiebant per vera, quia vera introducunt ad Bonum, n : 2830 : quod Cornua altaris significaverint vera quæ ex bono, constare etiam potest apud Johannem, “ Sextus Angelus clauxit, tunc audiui *vocem unam ex quatuor cornibus Altaris aurei,* quod coram Deo,” Apoc : ix : 13, cornua altaris aurei manifeste pro veris ex bono, nam inde vox, quod aurum sit bonum, n : 113. 1551. 1552, magis adhuc altare aureum. Apud Amos, “ In die visitavero prævaricationes Israelis super illum, visitabo super altaria Bethelis, & exscindentur *Cornua Altaris,* & cadent in terram,” iii : 14 ; cornua altaris quod exscindentur, erat, quod ibi non repræsentaretur amplius Verum ex bono, Bethel est Bonum Divinum, vocatur ideo sanctuarium Regis, & domus Regni, Amos vii : 13. Quod Reges ungerentur Oleo ex Cornu, i Sam : xvi : 1. 13. i Reg : i : 39, repræsentabat similiter ex Bono Verum, Oleum erat Bonum n : 886, Cornu autem verum, ipsum Regium in sensu interno est tale verum, n : 1728. 2015, cui potentia. *Quod Cornu in opposito sensu significet potentiam falsi quod ex malo,* constat a sequentibus locis ; apud Amos, “ O lætantes ad non quicquam, dicentes, annon in robore nostro accepimus nobis *Cornua,*” vi : 13, Cornua ibi pro potentia falsi : apud Sachariam, “ Sustuli oculos meos, & vidi, & ecce *quatuor Cornua,* & dixi ad Angelum loquentem in me, quid hæc, & dixit ad me, hæc *Cornua* quæ disperferunt Jehudam, Israellem & Hierosolymam, & ostendit mihi Jehovah quatuor fabros, & dixi, quid hi venientes ad faciendum, & dixit dicendo, *hæc Cornua* quæ disperferunt Jehudam, adeo ut vir non tollat caput suum,

suum, & venerunt hi ad terrendum, ad dejiciendum *cornua gentium*, attollentium *cornu* ad terram Jehudæ, ad dispergendum eam," 11: 1. 2. 3. 4. Cornua pro potentia falsi, quod vastat Ecclesiam. Apud Ezechielem, "Latere & humero impellitis, & *cornibus vestris feritis omnes infirmas*, usque dum disperferitis eas foras," xxxiv: 21, ibi de pastoribus, qui per falsa seducunt, cornua pro potentia falsi, humerus pro omni potentia, n: 1085: apud Jeremiam, "Jehovah destruxit, & non pepercit, & lætificavit super te hostem, *exaltavit cornu inimicorum tuorum*," Thren: ii: 17: apud Eundem, "Excisum est *Cornu Moabi*, & brachium ejus contractum est," xlviii: 25, cornu ibi pro potente falso. Apud Davidem, "Dixi glorian- tibus, ne gloriemini, & *impiis ne attollatis cornu, ne attollatis in altum cornu vestrum*, ne loquamini collo duro, omnia *cornua impiorum* excindam, exal- tabuntur *cornua justi*," Psalm: lxxv: 5. 6. 11, cornua impiorum pro po- tentia falsi ex malo, cornua justi pro potentia veri ex bono. Apud Da- nielem, "Visa bestia quarta, terribilis & formidabilis, robusta valde, cui dentes ferri, comedit & contrivit, & reliquum pedibus conculcavit; erant *decem cornua illi*: attendens fui ad *cornua*, & ecce *cornu aliud parvum* af- cendit inter ea, & tria de *cornibus prioribus* eradicata sunt a coram eo, & ecce oculi sicut oculi hominis in *cornu hoc*, & os loquens magna: videns fui tunc propter vocem verborum magnorum, quæ *cornu loquens*. Cupivi certitudinem de bestia quarta, & de *cornibus decem* quæ in capite ejus, & de *alio* quod ascendit, & caderent a coram eo tria, & de *Cornu eodem*, quod oculi ei, & os loquens magna: videns fui, quod *Cornu idem* faceret bellum cum sanctis; & dixit, quod ad bestiam quartam, regnum quartum erit in terra, quod diversum erit ab omnibus regnis, & comedet omnem terram, & conculcabit eam, & conteret eam; quod ad *Cornua decem*, ex eodem regno decem reges surgent, & alius surget post eos, qui diversus erit a prioribus, & tres reges humiliabit, verba contra Altissimum loquetur, & sanctos atteret, post judicium sedebit," vii: 7. 8. 11. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25; agitur ibi in sensu interno de statu Ecclesiæ perverso; quæ ibi visa sunt Danieli, ut bestia, dentes ferri, cornu in quo oculi, & cornua loquentia, & quæ bellum facerent cum sanctis, & quod loqueretur contra Altissimum, significant statum falsi & hæresium intra Ecclesiam; quod cornua falsum potens & prævalens significant, constare potest solum ex eo, quod eis tribuantur oculi, hoc est, intellectuale, n: 2701, & quod loquuta, etiam contra Altissimum; per Regna & Reges non significantur regna & reges, sed doctrinalia falsi, ut constare potest ab eorum significatione in Verbo, quod sint doctrinalia veri, & in opposito sensu doctrinalia falsi, videatur n: 1672. 2015. 2060, 2547. Alibi apud Danielelem, "Visus ei A- rics stans ante flumen, *cui duo cornua*, *cornua autem alta*, unum tamen altum præ altero, sed altum ascenderat posterius; vidi Arietem *cornufe- rientem* versus occidentem, & versus septentrionem, & versus meridiem, ita ut omnes feræ non confisterent coram eo, nec liberans e manu ejus, unde

unde fecit secundum placitum, & magnum se faciebat. Cum essem attentus, ecce Hircus caprarum venit ab occidente super facies omnis terræ; huic Hirco *cornu inter duos oculos*, venit ad Arietem *Dominum Cornuum*, & cucurrit ad eum furore roboris sui, percussit eum, & fregit *duo Cornua ejus*, nec erant vires in Ariete consistendi coram eo: postea Hircus caprarum magnum se fecit valde, sed cum invaluit, *fractum est Cornu magnum*, & ascenderunt *quatuor Cornua* loco ejus; mox ex uno de illis *exivit Cornu unum de exiguo*, & crevit valde versus meridiem, & versus ortum, & versus decus, & crevit ad exercitum coelorum, & dejecit in terram de exercitu, & de stellis, & conculcavit eas. Aries cum *duobus Cornibus* sunt Reges Mediæ & Persiæ, Hircus rex Græciæ, *quatuor Cornua loco unius*, sunt quatuor regna ex gente," VII: 1 ad f: ibi agitur in sensu interno de statu Ecclesiæ spiritualis, quæ est Aries, n: 2830, & describitur status illius Ecclesiæ, quomodo successive declinat & pervertitur; hircus caprarum sunt illi, qui in fide separata a charitate, seu in vero separato a bono, sunt, qui incipiunt se efferre contra bonum, tandem contra Dominum; cornua arietis sunt vera Ecclesiæ spiritualis interna & externa; cornua hirci caprarum sunt vera, quæ degenerantur successive in falsa; per regna & reges ibi, nec significantur regna & reges, sed verâ & falsa, ut modo dictum; Verbum enim Domini in sua essentia non agit de mundanis & terrestribus, sed de spiritualibus & cœlestibus. Apud Johannem, "Visum est aliud signum in cœlo, ecce draco magnus rufus, habens capita septem, & *cornua decem*, & super capitibus diademata septem, cauda ejus traxit tertiam partem stellarum cœli, & projecit eas in terram," Apoc: xii: 3. 4: & alibi, "Vidi ex mari bestiam ascendentem, quæ habebat Capita septem, & *Cornua decem*, & super *Cornubus suis decem* diademata, super capitibus suis nomen blasphemiæ; datum est illi bellum facere cum sanctis, & vincere eos. Deinde vidi aliam bestiam ascendentem e terra, quæ habebat *cornua duo* similia agno," Apoc: xiii: 1. 2. 7, 11: iterum apud Eundem, "Vidi mulierem sedentem super bestia coccinea plenam nominibus blasphemiarum, & habebat capita septem, & *Cornua decem*; erat Babylon magna; septem capita sunt montes septem, ubi mulier sedet super illis, & reges septem sunt; *decem Cornua* decem reges sunt," Apoc: xvii: 3. 5. 7. 9. 12. 13, quod hic per Cornua similiter ac apud Danielelem significantur potentiæ falsi, constare potest.

2833. Et ivit Abraham & accepit arietem, quod significet liberationem eorum ex Divino Humano Domini, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus hic quoad Divinum Humanum, cum enim Jehovah seu Angelus Jehovah loquitur cum Abrahamo, tunc Jehovah seu Angelus Jehovah est Ipsum Divinum, & Abraham Divinum Humanum; & a significatione Arietis, quod sint spirituales, n: 2830; inde patet, quod ivit Abraham, & accepit Arietem detentum in perplexo cornibus suis, significet liberationem Spiritualium ex Divino Humano Domini: quod Spirituales absque adventu Domini in mundum nusquam salvari potuerint, videatur n: 2661. 2716, & quod

quod illis salvatio & liberatio ex Divino Humano Domini, n : 2716.

2834. Et obtulit illum in holocaustum loco filii sui, quod significet sanctificationem eorum & adoptionem constat ex significatione offerri in holocaustum, quod sit sanctificari, de qua n : 2776 ; & a significatione loco filii sui, quod sit adoptari, nempe a Divino Humano Domini, quod hic est Abraham, n : 2833. adoptatio Spiritualium describitur apud Johannem, “Jesús dixit, Ego sum Vitis, vos palmites, qui manet in Me, & Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam,” xv : 5, quod Vitis sit Ecclesia Spiritualis, videatur n : 1069.

2835. Vers : 14. *Et vocavit Abraham nomen loci illius, Jehovah videbit, quod dicitur hodie, in monte Jehovah videbit.* Et vocavit Abraham nomen loci illius, significat quale status eorum ex Divino Humano Domini : Jehovah videbit, significat Domini Providentiam : quod dicitur hodie, significat perpetuum : in monte Jehovah videbit, significat charitatem, per quam a Domino pro visum ut salventur.

2836. Vocavit Abraham nomen loci illius, quod significet quale status illorum, nempe Spiritualium, ex Divino Humano Domini, constat a significatione vocare nomen, quod sit nosse qualis est, seu quale, de qua n : 144. 145. 1754. 1896. 2009 ; ex significatione loci, quod sit status, de qua n : 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625 ; & a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum Humanum, de qua n : 2833, inde patet, quod vocavit Abraham nomen loci illius, significet quale status spiritualium ex Divino Humano Domini. Quod Spirituales per adventum Domini in mundum salventur, n : 2661. 2716, ostensum est ; & quod illis illuminatio ex Divino Humano Domini, n : 2716 ; & quod provisum sit, quod illi salventur, qui in fide charitatis, hoc est, in charitate sunt, in hoc Versu sequitur ; hic status est, qui per illa verba significatur.

2837. Jehovah videbit, quod significet Domini Providentiam, constat ex significatione videre, cum prædicatur de Jehovah seu Domino, quod sit prævidere & providere, de qua n : 2807, quod Jehovah sit Dominus, videatur n : 1343. 1736. 2156. 2329. In sensu literali est denominatio loci, in sensu autem interno est qualitas status qui describitur ; tempora enim & spatia sunt mere naturæ, quare cum sensus literæ Verbi transit a natura in cælum, idea naturalis illorum prorsus perit, & fit idea spiritualis illis correspondens.

2838. Quod dicitur hodie, quod significet perpetuum, constat a significatione Hodie in Verbo, de qua sequitur : aliquoties legitur in Verbo, *usque ad hunc diem*, seu ad hodie ; ut prius, “Hic pater Moabi *ad hunc usque diem* ; & pater Ammonis *ad hunc usque diem*,” Gen : xix : 37. 38 ; & dein “Nomen urbis Beerschebah *usque ad hunc diem*,” Gen : xxvi : 33 : tum “Non edunt filii Israelis nervum emoti, qui super vola femoris, *usque ad diem hunc*,” Gen : xxxii : 32. ut & “Hæc statua sepulchri Rachelis, *usque ad diem*,” Gen : xxxv : 20. “Posuit Josephus in statutum, *usque ad diem hunc*,” xlvii : 26 ; hæc in sensu historico spectant tempus quando Moses vixit, sed in sensu interno per hunc diem, & per hodie, significatur status perpetuum & æternum,

num, quod dies sit status, videatur n : 23. 487. 488. 493. 893, ita quoque hodie, quod est tempus præsens; quod temporis est in mundo, hoc æternum est in cœlo, ut hoc significaretur, adjectum est *hodie*, vel ad *hunc diem*, tametsi appareat iis, qui in sensu historico sunt, tanquam nihil præterea involveret; similiter dicitur alibi in Verbo, ut Jos : iv : 9. Cap : vi : 25. Cap : vii : 26. Jud : i : 21. 26, & aliis in locis. Quod Hodie significet perpetuum & æternum, constare potest apud Davidem, "Narrabo statutum, Jehovah dixit ad me, Filius meus Tu, *Ego Hodie genui Te*," Psalm : ii : 7, ubi manifeste hodie pro æterno: apud Eundem, "In *æternum* Jehovah, Verbum tuum consistit in cœlis, in *generationem* & *generationem* veritas tua; stabilivisti terram, & stat, ad judicia tua stant *Hodie*, Psalm : cxix : 89. 90. 91, ubi etiam manifeste Hodie pro æterno: apud Jeremiam, "Antequam formavi Te in ventre, novi Te, & antequam exires ex utero, sanctificabam Te, Prophetam gentibus dedi Te, præfeci Te *die hoc* (hodie:) super gentes & super regna; & dedi Te *Hodie* in urbem munitam, & in columnam ferri, & in muros æris," i : 5. 10. 18, ibi in sensu literæ agitur de Jeremia, sed in sensu interno intelligitur Dominus; præfeci Te die hoc seu hodie super gentes & super regna, & dedi Te hodie in urbem munitam, pro ab æterno, de Domino non aliud quam æternum prædicari potest. Apud Moſen, "Vos stantes *Hodie* omnes vos coram Jehovah Deo vestro, ad transeundum in fœdus Jehovah Dei tui, & in adjuramentum Ipsius, quod Jehovah Deus tuus, excidit tecum *Hodie*, propterea ut constituat te *Hodie* sibi in populum, & Ipse erit tibi in Deum; & quidem non cum vobis solis, sed cum qui hic cum nobis stant *Hodie* coram Jehovah Deo nostro, & cum qui non cum nobis *Hodie*," Deut : xxix : 9. 11. 12. 14, hic in sensu literæ est Hodie tempus præsens cum Moſes loquutus ad populum, sed usque quod involvat tempus sequens & perpetuum constare potest, nam pangere fœdus cum aliquo, & cum illis qui ibi & non ibi, involvit perpetuum, ipsum perpetuum est quod intelligitur in sensu interno. Quod quotidie & hodie significant perpetuum, constat etiam a sacrificio quod fiebat quovis die, hoc propter significationem *diei*, *quotidie* & *hodie*, dicebatur sacrificium juge, seu perpetuum, Num : xxviii : 3. 23. Dan : viii : 13. Cap : xi : 31. Cap : xii : 11. Hoc adhuc evidentius patet a manna, quæ pluebat ex cœlo, de qua ita apud Moſen, "Ecce Ego pluere faciens panem e cœlo, & exhibit populus, & colligent rem *die in diem*, & non relinquetur de eo ad mane: quod relinquerunt ad mane, produxit vermes, & computruit, præter quod die ante sabbatum," Exod : xvi : 4. 19. 20. 23; hoc ideo, quia manna significabat Divinum Humanum Domini, Joh : vi : 31. 32. 49. 50. 58; & quia Divinum Humanum Domini, significabat cibum cœlestem, qui non alius est, quam amor & charitas cum fidei bonis & veris; hic cibus in cœlis quovis momento Angelis a Domino datur, ita in perpetuum & in æternum, videatur n : 2493: hoc quoque est, quod intelligitur in Oratione Domini, per, Panem nostrum *quotidianum* da nobis *hodie*," Matth : vi : 11. Luc : xi : 3, hoc est, omni instanti in æternum.

2839. In monte Jehovah videbit, quod significet charitatem, per quam a Domino provifum ut falventur, nempe Spirituales, conftat ex fignificatione montis, quod fit amor & charitas, de qua n : 795. 796. 1430; quod Jehovah videbit fit Domini Providentia, feu a Domino provifum, mox fupra n : 2836, dictum eft: hic charitas dicitur non amor, ob differentiam, quæ eft inter charitatem & amorem, de qua n : 2023. Quod Spirituales per Charitatem falventur, non per fidem separatam a charitate, conftat ex multis locis in Verbo: ita fe habet cum charitate & cum fide, charitas abfque fide non eft genuina charitas, & fides abfque charitate non eft fides; ut charitas fit erit fides, & ut fides erit charitas, at ipfum effentiale eft charitas, non enim alii humo implantari poteft femen quod eft fides; ex conjunctione unius & alterius mutuo & viciffim eft conjugium cœlefte, hoc eft, Regnum Domini; fides nifi implantata charitati eft mere fcientia, non enim vadit e memoria ulterius, nam nulla eft affectio cordis, quæ recipit; ut fit intelligentia & fapientia, cum implantatur charitati, hoc eft, vitæ: charitas abfque fide, qualis apud infantes & apud probos gentiles, eft modo humus, cui implantatur fides, fi non in vita corporis, ufque in altera vita, videatur n : 1802. 2280. 2290 ad 2309. 2419. 2589 ad 2604.

2840. Verf: 15. 16. *Et clamavit Angelus Jehovahæ ad Abraham fecundo e cœlo. Et dixit, in Me juravi, dictum Jehovahæ, quia propterea quod fecifti verbum hoc, & non cohibuifti filium tuum, unicum tuum.* Clamavit Angelus Jehovahæ ad Abraham fecundo e cœlo, fignificat confolationem Domini adhuc majorem ex Divino; & dixit, in Me juravi, dictum Jehovahæ, fignificat confirmationem ex Divino irrevocabilem: quia propterea quod fecifti verbum hoc, fignificat rem tranfactum: & non cohibuifti filium tuum, unicum tuum, fignificat unionem Humani cum Divino per ultimum tentationis.

2841. Clamavit Angelus Jehovahæ ad Abraham fecundo e cœlo, quod fignificet confolationem Domini adhuc majorem, conftat ex fignificatione clamare e cœlo, quod fit confolari; & ex fignificatione Angeli Jehovahæ, quod fit ipfum Divinum Domini, de quibus fupra n : 2821, ubi eadem verba: quod hic dicatur *fecundo*, eft quia major confolatio; prima confolatio continetur in Verf: 12. 13. 14, ubi agitur de Providentia Divina, quod illi ex humano genere, qui Spirituales dicuntur, adoptarentur; altera confolatio, quæ major, continetur in Verfibus, qui fequuntur, 17, 18, feq. ad f, nempe, quod Spirituales multiplicarentur ficut ftellæ cœlorum, & ficut arena fuper litore maris: & quod falvarentur non folum illi, fed etiam omnes qui in bono funt: hæc fuerunt amoris Domini; quare ex illis confolatio Ipsi; nulla confolatio alicui, nifi ex illis quæ funt amoris ejus.

2842. Et dixit, in Me juravi, dictum Jehovahæ, quod fignificent confirmationem ex Divino irrevocabilem, nempe de illis quæ fequuntur, conftare poteft a fignificatione dicere, in Me jurare, & dicti Jehovahæ, quæ omnia involvunt confirmationem, & quidem ex Divino, hoc eft, ex Ipfo; Divinum nec aliunde quam ex Se Ipfo, confirmare poteft, & quod confirmat, eft irrevocabile, quia veritas æterna; quicquid Jehovah feu Dominus loquitur, eft veritas

veritas æterna, Matth: xxiv: 35, nam ex ipso Esse Veri venit; at quod juramento quasi confirmet, ut hic, & alibi in Verbo, non ideo est, quod magis verum sit, sed est ideo, quia ad tales, qui non recipiunt Verum Divinum, nisi ita confirmatum; non enim aliam ideam de Jehovah seu Domino habent, quam de homine, qui dicere potest, & mutare, sicut pluries in Verbo legitur, sed in sensu interno id aliter se habet: quod Jehovah seu Dominus nusquam aliquid juramento confirmet, quisque scire potest, at cum ipsum Divinum Verum, & ejus confirmatio, delabitur ad hominem talem, vertitur in simile juramenti; se habet hoc, simul ignis comedens & fumus, qui apparuit super monte Sinai, coram oculis populi, cum descendit Jehovah seu Dominus, Exod: xix: 18. Deut: iv: 11. 12. Cap: v: 19. 20. 21, gloria Ipsi in cœlo, imo ipsa misericordia, ita apparuit coram populo ibi, qui in malo & falso, videatur n: 1861, similiter se habet cum multis, quæ a Jehovah dicuntur dicta & facta, de quibus in Verbo; inde constare potest, quod, in Me juravi, dictum Jehovah, sit significativum confirmationis ex Divino irrevocabilis. Quod jurare, ubi prædicatur de Jehovah, significet confirmare apud hominem qui talis, constare potest a pluribus aliis locis in Verbo, ut apud Davidem, “Jehovah recordatur in æternum *fœderis* sui, verbi præcepit in mille generationes, quod pepigit Abrahamo, & *Juramenti* sui Jischako,” Psalm: cv: 8. 9; similiter se habet cum fœdere ac cum juramento, quod Jehovah seu Dominus non pangat fœdus cum homine, sed cum agitur de conjunctione per amorem & charitatem, sistitur illud etiam actualiter ut fœdus, videatur n: 1864: apud Eundem, “*Juravit Jehovah*, & non pœnituit Ipsum, Tu Sacerdos in æternum, juxta verbum meum, Malchizedech,” Psalm: cx: 4, ubi de Domino, juravit Jehovah pro confirmatione ex Divino irrevocabili, hoc est, quod veritas æterna sit: apud Eundem, “Pepigi fœdus Electo meo, *juravi Davidi* servo meo, usque æternum firmabo semen tuum, & ædificabo in generationem & generationem thronum tuum,” Psalm: lxxxix: 3, ubi etiam de Domino; pangere fœdus Electo, & jurare Davidi, pro confirmatione irrevocabili seu veritate æterna, David pro Domino, n: 1888, pangere fœdus spectat Divinum Bonum, jurare Divinum Verum: apud Eundem, “Non prophalabo fœdus meum, & enuntiatur labiorum meorum non mutabo, semen *juravi in sanctitatem meam*, si Davidi mentiar,” Psalm: lxxxix: 35, ubi etiam David pro Domino; fœdus quoque ibi spectat Divinum Bonum, enuntiatum labiorum Divinum verum, & hoc ob conjugium boni & veri, quod est in singulis Verbi, de quo n: 683. 793. 801. 2516. 2712: apud Eundem, “*Juravit Jehovah Davidi veritatem*, a qua non recedet, de fructu ventris tui ponam, in folio tibi, si custodiverint filii tui fœdus meum, & testimonium meum, quod doceo eos,” Psalm: cxxxii: 12; juravit Jehovah Davidi veritatem, manifeste pro veritatis æternæ confirmatione, quare dicitur, e qua non recedet; per Davidem quod intelligatur Dominus, dictum est; juramentum usque erat Davidi, quia talis, quod crediderit de se &

de posteritate sua confirmatum esse, erat enim David in amore sui & posteritatis suæ, & inde credidit, quod de illo, nempe, ut supra, quod in æternum firmaretur semen ejus, & in generationem & generationem thronus ejus, cum tamen de Domino dictum. Apud Esaïam, “Aquæ Noachi hoc Mihi, quod *Juravi* non transire aquas Noachi amplius super terram, ita *Juravi* non succensere tibi,” *LIV*: 9, ubi jurare pro fœdus pangere & juramento confirmare, quod fœdus fuerit, non juramentum, videatur Genes: *IX*: *11*: apud Eundem, “*Juravit Jehovah*, dicendo, si non, quemadmodum cogitavi, ita erit,” *XIV*: 24: apud Eundem, “*Juravit Jehovah in dextram suam*, & in brachium roboris sui,” *LXII*: 8: apud Jeremiam, “Audite Verbum Jehovah omnis Jehudah, habitantes in terra Ægypti, ecce Ego *juravi in Nomen meum magnum*, dixit Jehovah, si erit amplius Nomen meum invocatum in ore omnis viri Jehudæ, dicentis, vivus Dominus Jehovah in omni terra Ægypti,” *XLIV*: 26: apud Eundem, “*In Me juravi, dictum Jehovah*, quod in desolationem erit Bozra,” *XLIX*: 13: apud Eundem, “*Juravit Jehovah Zebaoth in animam suam*, si non implevero te homine sicut bruchus,” *LI*: 14: apud Amos, “*Juravit Dominus Jehovah in sanctitatem suam*, quod ecce dies venientes,” *IV*: 2: apud Eundem, “*Juravit Jehovah in celsitudinem Jacobi*, si oblitus fuero in æternum omnium factorum eorum,” *VIII*: 7; in illis locis, quod Jehovah juraverit per dextram suam, per Nomen suum magnum, per Se, per animam suam, per sanctitatem suam, per celsitudinem Jacobi, significant confirmationem quæ in Jehovah seu Domino, confirmatio a Jehovah non dabilis est quam ex Ipso; dextra Jehovah, Nomen magnum Jehovah, Anima Jehovah, Sanctitas Jehovah, Celsitudo Jacobi, significant Divinum Humanum Domini, per ipsum, fuit confirmatio. Quod Jehovah seu Dominus juraverit dare terram Abrahamo, Isaco & Jacobo, seu posteris eorum, in sensu interno significat confirmationem quod daret Regnum cœleste illis, qui in amore & fide sunt in Ipsum; ii sunt qui intelliguntur in Verbi sensu interno per filios & posteros Abrahami, Isaci & Jacobi, seu Patrum; quod etiam actualiter repræsentatum per id, quod posteris eorum data sit terra Canaan, & quod Ecclesia tunc apud eos repræsentaret Regnum Domini cœleste, ut quoque ipsa terra, quod terra & terra Canaan in sensu interno sit Regnum Domini, videatur *n*: *1413*. *1437*. *1607*, inde est, quod dicatur apud Moysen, “Propterea ut prolongetis dies *super humo, quam juravit Jehovah patribus vestris*, ad dandum illis, & semini eorum, *terram* fluentem lacte & melle: propterea ut multiplicentur dies vestri, & dies filiorum vestrorum *super humo, quam juravit Jehovah patribus vestris*, ad dandum illis, juxta dies cœlorum *super terra*,” Deut: *XI*: *21*; ex his locis nunc constare potest, quod jurare Jehovah fuerit repræsentativum confirmationis, & quidem irrevocabilis; ut manifestius adhuc patet apud Esaïam, “*In Me juravi*, exivit ex ore meo justitiæ verbum, & non revertetur, quod Mihi incurvabit se omne genu, *jurabit omnis lingua*,” *XLV*: 23. Præterea junctum fuit illis,

illis, qui ab Ecclesia repræsentativa Judaica, cum juramento confirmarent fœdera, pariter vota, ut & promissa, tum vadimonia, quod jurarent in Nomen Jehovæ; quod hoc illis injunctum fuerit, tamen modo permissum, erat causa, ut sic quoque repræsentaretur confirmatio Interni hominis; ita ut juramenta tunc in Nomen Jehovæ, essent sicut cætera, nempe repræsentativa; quod injunctum, hoc est, permissum, constat apud Moysen, "*Jehovam Deum tuum timebis, & Ipse servies, & in Nomen Ipsius jurabis, non ibitis post deos alios,*" Deut: vi: 13. 14: alibi apud Eundem, "*Jehovam Deum tuum timebis, Ipse servies, & Ipse adhærebis, & in Nomen Ipsius jurabis,*" Deut: x: 20: apud Esaiam, "*Qui benedicit sibi in terra, benedictet in Deo veritatis, & qui jurat in terra, jurabit in Deum veritatis,*" Lxv: 16: apud Jeremiam, "*Si reverteris Israel, dictum Jehovah, ad Me reverteris, & si removes abominationes a faciebus meis, ne vacilles, & Jura, vivit Jehovah, in veritate, in judicio, & in justitia,*" iv: 1: apud Eundem, "*Si discendo discant vias populi mei, ad jurandum in Nomen meum, & ædificabuntur in medio populi mei,*" xii: 16: Quod etiam juraverint in Nomen Jehovæ, seu juraverint Jehovah, apud Esaiam, "*Audite hoc domus Jacobi, vocati nomine Israelis, & ex aquis Jehudæ exiverunt, Jurantes in Nomen Jehovah, & Deum Israelis memorarunt, non in veritate, & non in justitia,*" xlviii: 1: apud Eundem, "*In die illo erunt quinque urbes in terra Ægypti, loquentes labiis Canaanis, & Jurantes Jehovah Zebaoth,*" xix: 18: apud Josuam, "*Jurarunt principes congregationis Gibeonitis, per Jehovah Deum Israelis,*" ix: 18. 19: inde constat, quod permissum illis jurare per Nomen Jehovæ, seu per Jehovah; sed quod id nihil aliud fuerit, quam repræsentativum confirmationis Interni hominis, constat; notum autem est, quod Interni homines, hoc est, qui conscientiam habent, non opus habeant aliquid per juramentum confirmare, & quod nec confirmant, juramenta illis sunt pudori; dicere quidem possunt cum aliqua asseveratione, quod ita sit, ut & veritatem confirmare per rationes, sed jurare quod ita sit nequeunt, habent internum vinculum, quo ligati, nempe conscientia, illi superaddere vinculum externum, quod est juramentum, est sicut illis irrogare, quod non recti corde sint; Internus homo etiam talis est, ut ex libero amet loqui & agere, non autem ex coacto, Internum enim apud eos cogit Externum, non autem vicissim; quare qui conscientiam habent, non jurant, minus adhuc qui perceptionem boni & veri, hoc est, cœlestes homines, hi ne quidem per rationes apud se, & inter se confirmant, sed modo dicunt, quod ita sit, vel non ita sit, n: 202. 337. 2718, quare hi adhuc remotiores sunt a juramento; inde est, & quia Juramenta inter repræsentativa erant quæ abroganda, quod Dominus doceat, quod omnino non jurandum, his verbis apud Matthæum, "*Audivistis, quod dictum sit, non pejerabis, solves vero Domino Juramenta tua, Ego vero dico vobis, non jurabis omnino, neque per cœlum, quia thronus Dei est; neque per terram, quia scabellum pedum Ipsius est; neque per Hierosolymam, quia urbs est magni Regis; neque jurabis per caput tuum, quia non potes unum pilum album*

aut

aut nigrum facere; esto vero sermo vester, imo imo, non non, quod ultra hæc est, ex malo est," v: 33. 34. 35. 36. 37; intelligitur per hæc, quod prorsus non jurandum per Jehovah, nec per quicquam quod est Jehovah seu Domini.

2843. Quia propterea quod fecisti verbum hoc, quod significet rem transactam, constat absque explicatione.

2844. Et non cohibuisti filium tuum, unicum tuum, quod significet unionem Humani cum Divino per ultimum tentationis, constat ex illis quæ supra n: 2827, dicta sunt, ubi eadem verba, præter quod hic non legatur, a *Me*, per quod significatur, quod adhuc ulterior unitio erit; quod semper ulterior unitio Essentiæ Humanæ Domini cum Divina Ipsius, usque ad plenariam, fuerit, videatur n: 1864. 2033.

2845. Vers: 17. *Quod benedicendo benedicam tibi, & multiplicando multiplicabo semen tuum, tanquam stellas cælorum, & tanquam arenam quæ super litore maris; & hæreditabit semen tuum portam bosium tuorum.* Quod benedicendo benedicam tibi, significat fructificationem ex affectione veri: multiplicando multiplicabo, significat derivationes veri inde: semen tuum, significat spirituales, qui in bono fidei salvantur ex Divino Humano Domini: tanquam stellas cælorum, significat multitudinem cognitionum boni & veri: & tanquam arenam quæ super litore maris, significat multitudinem scientificorum correspondentium: & hæreditabit semen tuum portam hostium tuorum, significat quod charitas & fides succedet, ubi prius malum & falsum.

2846. Quod benedicendo benedicam tibi, significet fructificationem ex affectione veri, constat a significatione benedici, quod sit locupletari bono cœlesti & spirituali, de qua n: 981. 1096. 1420. 1422, hic fructificari ex bono fidei, seu quod idem, ex affectione veri, quia de spiritualibus agitur. Hic a Jehovah ad Abrahamum dicitur, benedicendo benedicam tibi, & per Abrahamum repræsentatur Dominus quoad Divinum Humanum, ut in hoc Capite prius; Ipse Dominus non potuit benedici, quia est ipsa Benedictio; sed benedici dicitur, cum secundum Ipsum amorem abundant illi qui salvantur, quare in sensu interno illi hic significantur, ut quoque constat ab iis quæ immediate sequuntur: fructificatio hic dicitur, quia hæc prædicatur de affectione, multiplicatio autem, ut sequitur, de veris quæ inde.

2847. Multiplicando multiplicabo, quod significet derivationes veri inde, constat ex prædicatione multiplicari, quod sit de vero, hic ideo, quod sint derivationes veri ex affectione, ut mox supra dictum; quod fructificari prædicetur de bono, & multiplicari de vero, videatur n: 43. 55. 913. 983.

2848. Semen tuum, quod significet spirituales qui in bono fidei salvantur a Divino Humano Domini, constat ex significatione seminis, quod sit charitatis fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1941, seu, quod idem, illi ex humano genere, qui in charitatis fide sunt, hoc est, spirituales; illi etiam a Domino vocantur semen, & filii Regni, apud Matthæum, "Qui seminat bonum semen, est Filius hominis, semen vero sunt filii Regni," xiii: 37. 38.

2849 Tanquam stellas cœlorum, quod significet multitudinem cognitionum boni & veri, constat ex significatione stellarum, quod sint cognitiones boni & veri, de qua n: 1808. 2495. Spirituales sunt, qui in Verbo passim comparantur stellis, & hoc a cognitionibus boni & veri, quæ illis, non autem cœlestes, quia his non cognitiones sed perceptiones; & præterea quia stellæ illuminant noctem, est enim spiritualibus lux nocturna qualis a luna & stellis respective ad lucem diurnam in qua sunt cœlestes; quod spiritualibus obscurum respective, videatur n: 1043. 2708 pr: 2715.

2850. Et tanquam arenam quæ super litore maris, quod significet multitudinem scientificorum correspondentium, constat ex significatione maris, quod sint scientifica in communi seu congregatio eorum, de qua n: 28. 2120; & a significatione arenæ, quod sint scientifica in specie & particulari; scientifica comparantur Arenæ, quia lapelli, ex quibus arena, in sensu interno sunt scientifica, n: 643. 1298: utrumque hic dicitur, nempe quod multiplicabuntur sicut stellæ cœlorum, & sicut arena litoris maris, quia stellæ seu cognitiones se referunt ad Rationale, arena vero litoris maris seu scientifica ad Naturale; cum illa quæ sunt rationalis hominis, nempe bona & vera cognitionum, concordant cum illis quæ sunt naturalis hominis, nempe cum scientificis, sic ut unum faciant, seu se mutuo confirmant, tunc correspondent; ad hanc correspondentiam redigit Dominus rationalia & naturalia hominis, cum illum regenerat, seu spiritualement facit; ex hac causa est, quod tam stellæ cœlorum, quam arena litoris maris hic memorentur, alioquin unum satis fuisset.

2851. Quod hæreditabit semen tuum portam hostium tuorum, significet quod charitas & fides succedet loco ubi prius malum & falsum, constat ex significatione hæreditare, quod sit vitam Domini accipere, de qua n: 2658, hic succedere, quia cum charitas & fides loco ubi prius malum & falsum, tunc vita Domini succedit; ex significatione feminis, quod sit charitas & fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1941; a significatione portæ, de qua sequitur; & a significatione hostium, quod sint mala & falsa, seu quod idem, qui in malo & falso, hi significantur per hostes & inimicos in sensu interno Verbi. Quod significationem *Portæ* attinet, sunt in genere binæ portæ apud unumquemvis hominem, una patet ad infernum, quæ aperta est malis & falsis inde, in illa porta sunt infernales genii & spiritus; altera porta patet versus cœlum, quæ aperta est bonis & veris inde, in illa porta sunt Angeli; ita est porta quæ ducit ad infernum, & porta quæ ducit ad cœlum: porta inferni aperta est illis, qui sunt in malo & falso, & tantum per rimas circumcirca superne aliquid lucis e cœlo intrat, per quam possint cogitare & ratiocinari; porta autem cœli aperta est illis, qui sunt in bono & vero inde: sunt enim binæ viæ, quæ ducunt in mentem hominis rationalem, via superior seu interna, per quam intrat bonum & verum a Domino, & via inferior seu externa, per quam malum & falsum subintrat ab inferno, ipsa mens rationalis, est in medio ad quam tendunt viæ; mens illa, a bonis & veris quæ ibi, in Verbo comparatur urbi, & vocatur urbs, & quia comparatur urbi & vo-

catur

catur urbs, designantur illi portæ, & describitur passim, quod hostes, hoc est, mali genii & spiritus illam urbem obsideant, & quod impugnent, & quod Angeli a Domino, hoc est, Dominus illam defendat; infernales genii & spiritus, cum malis & falsis, non ulterius venire possunt, quam ad portam inferiorem seu externam, & nusquam in urbem, si potuissent in urbem, seu in mentem rationalem, foret prorsus actum cum homine; at cum eo usque veniunt, ut urbem illam expugnassent sibi videantur, tunc clauditur illa, sic ut non influat bonum & verum amplius in illam e cœlo, solum, ut dictum, aliquid per rimas circum circa, inde est quod tales non amplius aliquid charitatis nec aliquid fidei habeant, sed ponant in malo bonum & in falso verum, inde etiam est, quod illi non amplius vere rationales sint, tametsi sibi videantur esse, n: 1914. 1944; & inde est, quod dicantur homines mortui, tametsi se præ aliis vivere credant, n: 81. 290 f: hæc ex causa, quia porta cœli illis clausa est; quod illis clausa, manifeste apparet & apperipitur in altera vita; tum quoque vicissim, quod porta cœli aperta sit illis qui in bono & vero: quod *Portam hostium*, de qua in hoc versu, in specie attinet, est illa apud hominem in mente ejus naturali, illam, cum prorsus naturalis est homo seu non regeneratus, occupant mala & falsa, seu, quod idem, in illam influunt mali genii & spiritus cum cupiditatibus mali & persuasionibus falsi, videatur n: 687. 697. 1692; cum autem homo spiritualis sit, seu regeneratur, tunc mala & falsa, seu quod idem, genii & spiritus mali, ab illa porta, seu ab illa mente, expelluntur, quibus expulsis succedunt bona & vera, seu charitas & fides, quæ significantur per quod hæreditabit semen tuum portam hostium suorum; hoc fit in particulari apud unumquemvis hominem cum regeneratur, similiter in altera vita illis qui in Regnum Domini veniunt, & hoc quoque fit in communi, seu in Ecclesia, quæ est plurium: repræsentatum hoc fuit, per quod filii Israelis expulerint gentes a terra Canaanæ; hoc in sensu literali intelligitur per quod hæreditabit semen tuum portam hostium, at in sensu interno significantur illa quæ dicta sunt: inde antiquis temporibus solenne factum ita dicere, cum benedicerentur illi qui conjugium inirent, ut quoque patet a benedictione Labanis & Rebeccam fororem, cum hæc desponsata iret ad Jischakum, “Soror nostra, tu esto in millia myriadis, & hæreditet semen tuum portam osorum tuorum,” Genes: xxiv: 60: quod talia per portam hostium seu osorum in Verbo significantur, constare potest a sequentibus locis; apud Esaïam, “Interimam fame radicem tuam, & reliquias tuas occidam; *ejula Porta*, clama urbs, liquefacta Philistæa tota tu, quia e septentrione fumus venit,” xiv: 30. 31; interimere fame radicem & reliquias occidere, pro auferre bona & vera, quæ a Domino interius recondita sunt, quod reliquæ sint illa, videatur n: 468. 530. 560. 561. 562. 661. 798. 1050. 1738. 1906. 2284; porta pro aditu ad interiora seu ad mentem rationalem; urbs pro illa mente, seu, quod idem, pro bonis & veris ibi, n: 402. 2268. 2450. 2451. 2712; Philistæa pro scientia cognitionum fidei, seu, quod idem, pro iis qui in scientia earundem sunt, sed non in bonis fidei, n: 1197. 1198; e septentrione fumus pro quod ab inferno falsum, quod

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM. 65

quod fumus sit falsum ex malo, n : 1861 : apud Eundem, “ Frangetur *urbs* inanitatis, claudetur omnis domus ab intrando ; clamor super vino in plateis, desolabitur omnis lætitia, exulabit gaudium terræ, reliquum in *urbe* desolatio, & *vastatione percutietur porta*, nam ita erit in medio terræ, in medio populorum,” xxiv : 10. 11. 12. 13 ; urbs inanitatis quæ frangetur pro mente humana quod deprivata vero, omnis domus quod claudetur pro quod absque bono, quod domus sit bonum, n : 2233. 2234 ; clamor super vino in plateis pro statu falsi, quod clamor prædicetur de falsis, n : 2240 ; quod vinum sit verum, de quo clamor quod non sit, n : 1071. 1798 ; quod plateæ sint quæ ducunt ad vera, n : 2336 ; lætitia quæ desolatur, prædicatur de vero, gaudium terræ quod exulat, de bono ; inde patet quid significat, quod reliquum in urbe desolatio, & quod vastatione percutietur porta ; vastata dicitur porta cum non nisi quam mala & falsa regnant. Apud Jeremiam, “ Viæ Zionis lugentes, ut non veniant ad festum statum, omnes *Portæ ejus desolatæ*, sacerdotes ejus gemunt, virgines ejus anxie, & illi amarum ; facti *hostes ejus* in caput, *inimici ejus* securi, quia Jehovah anxietate affecit, super multitudinem prævaricationum ejus, infantes ejus abiverunt captivi coram *hoste*,” Thren : 1 : 4. 5 ; viæ Zionis lugentes pro quod non amplius vera ex bono, quod viæ sint vera n : 189. 627. 2333 ; omnes portæ desolatæ, pro quod omnes aditus occupati a falsis ; facti hostes in caput, pro quod mala regnent : apud Eundem, “ Jehovah lugere fecit antemurale, & murum filiæ Zionis, simul languent, *demersæ in terram portæ ejus*, perdidit & fregit *vestes ejus* ; rex ejus & principes ejus in gentibus ; non lex, etiam prophetæ non invenerunt visionem a Jehovah ; aperuerunt super te os suum omnes inimici tui, exhibilarunt & frenduerunt dente, dixerunt, absorbsimus, utique hic dies est quem expectavimus, invenimus, vidimus,” Thren : 11, 8. 9. 16 ; demersæ in terram portæ, pro quod mens naturalis occupata a malis & falsis ; rex ejus & principes in gentibus, pro quod vera immerfa malis, quod rex sit verum in genere, n : 1672. 1728. 2015. 2069 ; quod principes vera primaria, n : 1482. 2089 ; quod gentes sint mala, n : 1259. 1260. 1849. 1868. 2588. Apud Moysen, “ Gens a longinquo, ab extremitate terræ, *angustabit te in omnibus portis suis*, in tota terra tua, ita angustabit te *hostis tuis*,” Deut : xxviii : 52, 53, inter maledictiones, quas Moyses prædixit populo, si non permanerent in præceptis & statutis ; gens a longinquo ab extremitate terræ, in sensu interno pro malis & falsis, seu illis qui in malo & falso ; angustare in omnibus portis, pro secludere omnem aditum bono & vero ; Apud Nahum, “ Ecce populus tuus mulieres in medio tui, *inimicis aperiendo apertæ sunt portæ terræ tuæ*, comedit ignis *vestes tuos*, aquas obsidii hauri tibi, confirma munimenta tua, intra in cœnum, & calca bitumen, confirma fornacem lateritiam,” iii : 13. 14 ; inimicis apertæ portæ terræ, pro quod mala occupent locum, ubi erunt bona. In Libro Judicum, “ Cessarunt viæ, & iverunt semitas, iverunt vias tortuosas, cessarunt vici in Israele, elegit deos novos, *tunc oppugnari portas*, clypeus si visus, vel hasta in quadraginta millibus Israelis,” v : 6. 7. 8 ;

oppugnari portas pro quod bona & vera. Apud Davidem, “Excogitant in me *habitatores Portæ*, modulantur bibentes siceram,” Psalm: LXIX: 13, habitatores portæ pro malis & falsis, tum pro infernalibus. Apud Ezechielem, “In visionibus Dei deductus *ad ostium portæ interioris* spectans versus septentrionem, ibi vidit abominationes magnas domus Israelis: etiam deductus *ad ostium portæ domus Jehovæ* spectans versus septentrionem, ibi etiam abominationes,” VIII: 3. 6. 14. 15; ostium portæ interioris spectans versus septentrionem, pro loco ubi interiora falsa; ostium portæ domus Jehovæ versus septentrionem, ubi interiora mala; quod falsa & mala interiora sint, & quod sit interior sphaera in qua tales spiritus & genii, videatur n: 2121. 2122. 2123. 2124. Apud Davidem, “Ecce possessio Jehovæ filii, merces fructus ventris, sicut tela in manu validi, ita filii primitiarum, beatus vir qui implevit pharetram suam ab illis, non pudefient, quia *loquentur cum hostibus in porta*,” Psalm: cxxvii: 3. 4, loqui cum hostibus in porta, pro nihil timere mala & falsa, ita nec infernum. Apud Esaïam, “In die illo erit Jehovah Zebaoth in spiritum iudicii sedenti ad iudicium, in fortitudinem *avertentibus prælium ad portam*, & etiam hi vino insaniunt, & sicera errant,” xxviii: 5. 6. 7: apud Eundem, “Exscinduntur peccare facientes homines verbo, & *corripientem in porta illaqueant*, & declinare faciunt in inane iustum,” xxix: 20. 21: apud Eundem, “Elam sustulit pharetram in curru hominis, equites, Kir denudavit scutum, & fuit electio vallium tuarum plena curru & equitibus, *ponendo posuerunt ad portam*, & spectavit in die illo ad armamentarium domus sylvæ,” xxi: 6. 7. 8. Apud Jeremiam, “Luxit Jehudah, & *porta ejus languescens*, atruerunt ad terram, & clamor Hierosolyma ascendit, magnates miserunt minores ad aquas, venerunt ad foveas, nec invenerunt aquas,” xiv: 1. 2. 3: apud Eundem, “*Seniores a Porta cessarunt*, juvenes a modulatione sua,” Thren: v: 14: ex his constare potest, quid significat porta hostium, quod nempe infernum, seu infernales, qui continue impugnant bona & vera, eorum sedes est apud hominem, ut dictum, in mente ejus naturali; sed cum homo talis est, ut admittat bona & vera, ita angelos, tunc a Domino abiguntur infernales a sede illa, quibus abactis aperitur porta cœli seu cœlum; hæc porta etiam in Verbo passim memoratur; ut apud Esaïam, “Canticum in terra Jehudæ; urbs valida nobis, salus ponet muros & antemurale; *aperite portas*, & ingredietur gens justa, custodiens fidelitates,” xxvi: 1. 2: apud Eundem, “Sic dixit Jehovah Unctio suo Chorescho, cujus apprehendi dextram, ad descendere faciendum coram illo gentes, & lumbos regum aperiā, ad aperiendum coram illo *valvas*, & *Porta non occludentur*: Ego coram te ibo, & tortuosa rectificabo, *valvas æris* confringam, & *vestes ferri* concidam,” xlv: 1. 2: apud Eundem, “Ædificabunt filii alienigenæ muros tuos, & reges eorum ministrabunt tibi, *aperient portas tuas jugiter*, diu & noctu non occludentur: non audietur amplius violentia in terra tua, vastitas & confractio in terminis tuis, & vocabis salutem muros tuos, & *Portas tuas* laudem,” lx: 10. 11. 18: apud Eundem, “Transite, *transite Portas*, parate viam populo, sternite, sternite semitam, dicite filiæ Zionis,

Zionis, ecce salus tua venit," LXII: 10. 11. 12: apud Micham, "*Transibunt per Portam, & exibunt per illam, & transibit Rex eorum coram illis, & Jehovah in principio eorum*" 11: 13: apud Davidem, "*Attollite Portæ capita vestra, & extollimini ostia æterna, & intrabit Rex gloriæ; quis hic Rex gloriæ, Jehovah fortis & heros, Jehovah heros belli, attollite Portæ capita vestra, attollite ostia æterna,*" Psalm: XXIV: 7. 8. 9. 10: apud Eundem, "*Celebra Hierosolyma Jehovah, lauda Deum tuum Zion, quia firmat vestes portarum tuarum, benedicit filiis tuis in medio tui,*" Psalm: CXLVIII: 12. 13: ex his patet, quod Porta cœli sit ubi Angeli apud hominem, hoc est, ubi influxus boni & veri a Domino; ita quod binæ portæ sint, ut dictum: de binis portis ita Dominus apud Matthæum, "*Intrate per angustam portam, quia lata Porta & spatiosa via quæ abducit ad interitum, & multi sunt qui intrant per eam; quia angusta & stricta via quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam,*" VII: 12. 13. 14. Luc: XIII: 23. 24. Præterea de Portis ad Novam Hierosolymam, & de Portis ad Novum Templum, multis agitur apud Ezechielem, etiam apud Johannem in Apocalypsi, per quas nec aliud intelligitur, quam aditus ad cœlum; de quibus videatur, Ezech: XL: 6 ad 49. Cap: XLIII: 1. 2. 4. Cap: XLIV: 1. 2. 3. Cap: XLVI: 1 ad 9. 12. Cap: XLVIII: 31. 32. 33. 34. Apoc: XXI: 12. 13. 21. 25. Cap: XXII: 14. Esai: LIV: 11. 12: inde Hierosolyma appellatur Porta populi," Mich: 1: 9. Obad. 13.

2852. Vers: 18. *Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, propter quod auscultasti voci meæ.* Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, significat salvationem omnium qui in bono sunt: propter quod auscultasti voci meæ, significat per unionem essentiæ Humanæ cum Divina Ipsius.

2853. Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quod significet salvationem omnium qui in bono sunt, constat a significatione benedici, quod sit locupletari bono cœlesti & spiritali, de qua n: 981. 1096. 1420. 1422, & quia illi sunt qui salvantur hic benedici significat salvari; quod benedici latæ significationis sit, notum est; ex significatione seminis, quod sit fides charitatis, de qua n: 1025. 1447. 1610; & ex significatione gentium terræ, quod sint illi qui in bono, de qua n: 1159. 1258. 1259. 1260. 1416. 1849. Præterea hoc arcanum in his verbis etiam continetur, quod per Ecclesiam, quæ hic est terra, n: 662. 1066. 1067. 1262, salventur illi qui extra Ecclesiam sunt, semen enim tuum, est, ut dictum, fides charitatis, in fide charitatis non alii sunt, quam qui intra Ecclesiam, nam fides charitatis est verum doctrinæ adjunctum bono vitæ; ita enim se res habet, Regnum Domini in terris consistit ab omnibus illis qui in bono sunt, qui tamen sparsi per totum terrarum orbem, usque tamen unum sunt, & sicut membra constituunt unum corpus; tale est Regnum Domini in cœlis, ibi universum cœlum refert unum hominem, qui ideo etiam Maximus Homo vocatur, n: 684. 1276; & quod mirabile, & hætenus ignotum, correspondent omnes partes corporis humani societatibus in cœlo; quare aliquoties dictum, quod illæ societates pertineant ad provinciam capitis, illæ ad provinciam oculi, aliæ

ad pectoris, & sic porro, de qua Correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, seorsim dicitur; similiter se habet cum Ecclesia Domini in terris, ibi Ecclesia est instar Cordis & Pulmonum, & qui extra Ecclesiam referunt partes corporis, quæ a Corde & Pulmonibus sustentantur & vivunt; inde patet, quod absque Ecclesia alicubi in terris non subsistere possit genus humanum, sicut corpus nisi ibi Cor & Pulmones, videatur n: 468. 637. 931. 3054; ex hac causa est, quod quoties aliqua Ecclesia consummatur, hoc est, nulla fit, quia nulla amplius charitas, tunc ex Providentia Domini nova semper exfufcitetur; sicut cum Antiquissima Ecclesia periit, quæ vocata Homo, tunc Nova a Domino creata, quæ dicta Noachus, & fuit Antiqua quæ post diluvium; & cum hæc degeneravit & nulla facta, Ecclesia representativa Judaica & Israelitica instituta est; & cum hæc prorsus extincta, tunc Dominus in mundum venit, & novam instauravit; & hoc ob causam, ut conjunctio esset cœli cum humano genere per Ecclesiam: hoc quoque est, quod significatur, per quod benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ.

2854. Propter quod auscultasti voci meæ, quod significet per unionem Essentiæ Humanæ Domini cum Divina Ipsius, constare potest ab omnibus quæ præcedunt, quorum hæc est clausula; auscultare voci, est quod ultimum tentationis subiverit, & sic univerit Essentiam Humanam Divinæ; quod Dominus Humanum Divino & Divinum Humano univerit per continuas tentationes & victorias, videatur n: 1737. 1813, & quod per hanc unionem salvaverit genus humanum, n: 1676 f. 1990. 2016. 2035; omnis salus generi humano est inde. Communis opinio est, quod Pater miserit Filium, ut durissima usque ad mortem crucis pateretur, & sic quod per intuitionem in Illius passionem & meritum generis humani miseretur; sed quisque scire potest, quod Jehovah non per intuitionem aliquam in Filium misereatur, est enim ipsa Misericordia; sed quod Arcanum adventus Domini in mundum sit, quod in Se Ipso uniret Divinum Humano & Humanum Divino, quod non potuit fieri, quam per gravissima tentationum, & sic quod per Unionem illam salus posset pertingere ad genus humanum, in quo non amplius aliquid bonum cœleste & spirituale, ne quidem naturale, residuum erat; hæc Unio est quæ salvat illos qui in charitatis fide sunt; est Ipse Dominus qui misereatur.

2855. Vers: 19. *Et reversus est Abraham ad pueros suos, & surrexerunt, & iverunt simul ad Beerschebah: & habitavit Abraham in Beerschebah.* Reversus est Abraham ad pueros suos, significat conjunctionem iterum cum rationali priori: & surrexerunt, significat elevationis gradum majorem: & iverunt simul ad Beerschebah, significat progressionem in charitatis & fidei Doctrina, quæ Divina, cui adjuncta rationalia humana: & habitavit Abraham in Beerschebah, significat quod Dominus sit ipsa illa Doctrina.

2856. Reversus est Abraham ad pueros suos, quod significet conjunctionem iterum cum rationali priori, constat a significatione puerorum, quod sit rationale prius seu mere humanum quod inserviturum Rationali Divino, de qua

qua supra n: 2782. 2792; & a significatione reverti ad eos, quod sit conjungi, de qua etiam supra n: 2795: quod Dominus separavit a Se rationale mere humanum cum gravissimas tentationes subiret, constat ab explicatione Vers: 5, n: 2791. 2792. 2793. 2795; & quod post tentationes iterum se cum rationali illo conjunxerit, constat ab illis quæ prius dicta, n: 2795, & ex his in hoc Versu.

2857. Et surrexerunt, quod significet elevationis gradum majorem, constat a significatione surgere, quod cum nominatur in Verbo, sit aliqua elevatio quæ significatur, n: 2401; hic elevatio Rationalis post tentationem; post enim tentationes, elevatum semper fuit Rationale; quod sit etiam apud hominem, omnis tentatio, in qua vincit homo, elevat ejus mentem & quæ mentis sunt, confirmat enim bona & vera, & superaddit nova, n: 1692. 1717. 1740. 2272.

2858. Et iverunt simul ad Beerschebah, quod significet progressionem in charitatis & fidei doctrina, quæ Divina cui adjuncta rationalia humana, constat a significatione Beerschebah, quod sit charitatis & fidei doctrina, quæ Divina cui adjuncta rationalia humana, de qua n: 2614. 2723; rationalia humana significantur per pueros, n: 2782. 2792. 2856, & quod Divina cui illa adjuncta sunt, per quod cum Abrahamo iverunt simul, videatur n: 2767.

2859. Quod habitavit Abraham in Beerschebah, significet quod Dominus sit ipsa illa doctrina, constat ex significatione habitare, ex repræsentatione Abrahami, & ex significatione Beerschebah, de quibus prius, & simul ex illis quæ mox præcedunt: habitare in Beerschebah, est esse in doctrina, at cum prædicatur de Domino, est esse doctrina; sicut habitare in cælo, ut quoque dicitur de Domino, non solum significat quod sit in cælo, sed etiam quod Ipse sit cælum, est enim omne cæli, n: 551. 552: quod Dominus sit Verbum, notum est, ita Dominus est Doctrina, n: 2545, nam omnis doctrina est ex Verbo; omne doctrinæ in Verbo ex Domino est, & de Domino est, in sensu interno Verbi nihil nisi de Domino & de Ipsius Regno agitur, ut pluries ostensum; est Divinum Humanum Domini, de quo sensus internus Verbi imprimis agit; & omne doctrinæ in Verbo quoad hominem est Ipsum colere & Ipsum amare.

2860. Vers: 20. 21. 22. 23. *Et fuit post verba illa, & indicatum est Abrahamo, dicendo, ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo. Uz primogenitum suum, & Bus fratrem ejus, & Kemuel patrem Arami. Et Kesed, & Chaso, & Pildasch, & Jidlaph, & Bethuel. Et Bethuel genuit Rebeccam: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami.* Fuit post verba illa, significat res transactas spectantes illos qui intra Ecclesiam: & indicatum Abrahamo, dicendo, significat perceptionem Domini: ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo, significat illos qui extra Ecclesiam sunt in fraternitate ex bono: Uz primogenitum, Bus fratrem ejus, & Kemuel patrem Arami, & Kesed, & Chaso, & Pildasch, & Jidlaph, & Bethuel, significant
varia

varia religiosa & cultus inde: Bethuel genuit Rebeccam, significat ex bono affectionem veri: octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami, significat alteram classē eorum qui salvantur.

2861. Fuit post verba illa, quod significet res transactas spectantes illos qui intra Ecclesiam, constat ex significatione verborum, quod sint res, in lingua originali res dicuntur verba, ita post verba illa est post res transactas. Actum est in præcedentibus a Vers: 13 ad hunc Versum, de Salvatione Spiritualium ex Divino Humano Domini, & quident illorum qui in bono intra Ecclesiam sunt, illi sunt qui vere spirituales possunt esse, quia Verbum habent, ita vera fidei; per vera doctrinæ conjuncta bono vitæ fit homo spiritualis; omne spirituale est inde: Gentes vero extra Ecclesiam, quia Verbum non habent, ita non vera fidei, quamdiu in mundo vivunt, etiam si in bono charitatis, usque non sunt vere spirituales, antequam in veris fidei instructi sunt; & quia pleræque Gentes in mundo instrui nequeunt, illi qui in charitate mutua & in obedientia vixerunt, ex Providentia & Misericordia Domini in altera vita instruuntur, & tunc facile recipiunt vera fidei, & fiunt spirituales; quod gentium status & fors in altera vita talis sit, videatur n: 2589 ad 2604. Quia in præcedentibus actum est de illis qui salvantur ex Divino Humano Domini intra Ecclesiam, ideo in his, quæ sequuntur ad finem hujus Capituli, agitur de illis qui salvantur extra Ecclesiam, & significantur per illos qui nati Nachori fratri Abrahami ex Milkah uxore & ex Reumah concubina; hoc etiam sequitur in serie; qui non sensum internum Verbi novit, putaret quod hæc solum genealogica essent domus Therachi, propter Rebeccam quæ facta Jischako uxor, ut & propter Bethuelem, cujus binæ neptes Lea & Rachel factæ uxores Jacobo, verum, ut sæpius dictum, & ostensum, omnia nomina in Verbo significant res, n: 1224. 1264. 1876. 1888; & nisi significarent res, Verbum non foret Divinum sed mundanum; inde etiam constare potest, quod hæc, quæ sequuntur, spectent in serie Ecclesiam spiritualement Domini, sed illam quæ apud gentes est; & hoc per Nachorem fratrem Abrahami, ut significarentur illi, qui in fraternitate sunt ex bono, ut sequitur n: 2863.

2862. Et indicatum Abrahamo, dicendo, quod significet perceptionem Domini, constare potest ex significatione indicari, quod sit cogitare & reflectere; & dicere, quod sit percipere, de qua sæpius prius; reflexio & perceptio Domini, de qua in sensu interno Verbi, non aliter in historicis exprimi potest, quam per indicari & dicere; in se etiam reflexio & perceptio est indicatio & dictatio interna.

2863. Ecce peperit Milkah etiam illa filios Nachori fratri tuo, quod significet illos qui extra Ecclesiam sunt in fraternitate ex bono, constare etiam potest ex illis, quæ prius de Milkah & Nachore n: 1363. 1369. 1370, dicta sunt, fuerunt enim tres filii Theracho, Abraham, Nachor & Haran, qui quod alios deos coluerint, videatur n: 1356; Milkah fuit filia Haranis, quæ facta uxor Nachori, n: 2369; & Haran mortuus super facies Therachi in Ur Chaldæorum, n: 1365. 1366. 1367. 1368; inde constare potest, quid per Milkam

Milkam & Nachorem significatur, nempe per Milkam verum illarum gentium, & per Nachorem bonum. Quod apud gentes vera sint, a multis constare potest; notum enim est, quod apud Gentes olim sapientia & intelligentia fuerit, ut quod agnoverint unum Deum, & de Illo sancte scripserint; etiam quod agnoverint immortalitatem animæ, ac vitam post mortem, tum etiam felicitatem bonorum, & infelicitatem malorum; præter quod pro Lege habuerint præcepta decalogi, quod nempe colendus Deus, quod honorandi parentes, quod non occidendum, furandum, adulterandum, & quod non concupiscenda aliorum; nec contenti quod in externis tales essent, sed quod in internis: similiter hodie, gentes moratiores ex omnibus partibus telluris, de talibus quandoque melius loquuntur quam Christiani, nec solum loquuntur, sed vivunt secundum illa: hæc & plura sunt veræ apud gentes, & se conjungunt cum bono, quod illis a Domino, ex quibus conjunctis in statu sunt recipiendi adhuc plura vera, quia unum verum agnoscit alterum, & se facile confociant, est veritatum nexus & sunt affinitates; inde est, quod illi qui in bono fuerunt in mundo, facile recipiant vera fidei in altera vita: falsa apud eos non se conjungunt bono, sed modo se applicant, sed ita ut inde separari possint; quæ conjuncta sunt, manent, quæ vero applicata sunt, separantur; & separantur tunc, cum vera fidei discunt & imbuunt, omne verum fidei removet & separat falsum, usque tandem ita ut aversetur & fugiat illud. Inde nunc patet, quinam per filios, quos Milkah peperit Nachori fratri Abrahami, significatur, quod nempe illi extra Ecclesiam qui in fraternitate sunt ex bono.

2864. Uz primogenitum suum, & Bus fratrem ejus, & Kemuel patrem Arami; & Kesed & Chaso, & Pildasch, & Jidlaph, & Bethuel, quod significant varia religiosa & cultus inde, constare potest inde quod nomina significant res, ut dictum; res, quas hæc nomina significant, sunt religiosa & cultus inde, sicut etiam nomina quæ leguntur Cap: v & xi Genes: quid autem hic unumquodvis nomen, & unusquisque filius, significat, non ita dici potest, quia solum nominantur; Uz & Bus quoque nominantur apud Jerem: Cap: xxv: 20. 23, sed inter plura alia nomina, etiam Uz, Thren: iv: 21: Job: i: 1, de quo Genes: x: 23. n. 1233. 1234.

2865. Et Bethuel genuit Rebeccam, quod significet ex bono affectionem veri eorum, constare potest ex repræsentatione Bethuelis & Rebeccæ, de quibus Cap: seq: xxiv.

2866. Octo illos peperit Milkah Nachori fratri Abrahami, quod significet alteram classem illorum qui salvantur, constat ex significatione Octo, & quod iterum dicatur quod Milkah peperit Nachori fratri Abrahami: dies octavus quia primus dies sequentis septimanæ, inde octo significant aliud quod distinctum a priori, videatur n: 2044, hic ideo alteram classem; ob quam significationem numerus ille additus est. Quod peperit Milkah illos Nachori fratri Abrahami, significet illos extra Ecclesiam, qui in fraternitate sunt ex bono, supra n: 2863. 2865, ostensum, hic, quia clausula est, significat idem, ac insuper, quod salvantur.

2867. Verf: 24. *Et concubina ejus, & nomen ejus Reumah; & peperit etiam illa Thebach, & Gacham, & Thachasch, & Maachab.* Concubina ejus & nomen ejus Reumah, significat gentiles qui in cultu idololatrico & in bono: & peperit etiam illa Thebach, & Gacham, & Thachasch, & Maachah significat varia eorum religiosa, hi constituunt tertiam classem spiritualium qui salvantur.

2868. Concubina ejus & nomen ejus Reumah, quod significet gentiles qui in cultu idololatrico & in bono, constare potest ex illis quæ præcedunt: in priori enim loco sunt gentiles, qui significati per illos qui nati Nachori ex uxore, in posteriori qui ex concubina; qui ex uxore, fuerunt, ut ostensum, illi extra Ecclesiam qui in fraternitate ex bono sunt, n: 2863; hi qui extra Ecclesiam in cultu idololatrico & in bono; ita hi non ex tam legitimo toro, ac illi, usque tamen sicut legitimi, nam tunc temporis liberi qui nascebantur ex ancillis, ut legitimi adoptabantur, ut constare potest ex filiis Jacobi, qui nati sunt ex ancilla Bilha & Silpa, Genef: xxx: 4 ad 12, ex quibus æque Tribus, sicut ex illis qui nati ex Lea & Rachele, & quidem absque differentia; at quod usque differentia, constare potest ex Genef: Cap: xxxiii: 1. 2. 6. 7; ancillæ, quæ tunc dabantur marito ab uxore procreandorum liberorum causa, vocabantur concubinæ, ut patet ex Bilha ancilla Rachelis, quæ quoque vocatur concubina Jacobi, Gen: xxxv: 22. Quod ex ancillis seu concubinis procrearent liberos, tunc temporis toleratum erat, ut sic repræsentarentur illi qui extra Ecclesiam, tum quoque illi qui in gradu inferiore intra Ecclesiam. Quod dicatur nomen ejus Reumah, involvit quale ejus, n: 1896. 2009, hic exaltationem, quæ significatur per Reumah: de statu & sorte, gentium & populorum, qui extra Ecclesiam, videatur n: 593. 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 1346. 2049. 2051. 2284. 2589 ad 2604.

2869. Et peperit etiam illa Thabach, & Gacham, & Thachasch, & Maachah, quod significant varia eorum religiosa & cultus inde; & quod hi constituent tertiam classem spiritualium qui salvantur, constare potest ab illis quæ supra n: 2864. 2866. 2868, dicta sunt.

De Libero hominis.

2870. *PAuci sciunt, quid Liberum, & quid non Liberum; Liberum apparet omne id quod est alicujus amoris & ejus jucundi, & non Liberum quod illis contrariatur: quod est amoris sui & amoris mundi, & illorum cupiditatum, apparet homini sicut Liberum, sed est Liberum infernale; quod autem est amoris in Dominum, & amoris erga proximum,*
confe-

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM. 73

consequenter amoris boni & veri; est ipsum Liberum, & est Liberum cæleste.

2871. *Infernales Spiritus non sciunt, quod aliud Liberum sit, quam quod est amoris sui & amoris mundi, hoc est, cupiditatum imperandi, persequendi & odio habendi omnes qui non serviunt, cruciandi quoscunque, destruendi sui causa, si possent, universum, auferendi & sibi vindicandi quicquid est alterius; cum in his & similibus sunt, in suo Libero, quia in suo jucundo, sunt; in illo Libero consistit vita eorum usque adeo, ut si illud iis auferatur, non plus vitæ iis supersit, quam quantum infanti recens nato: ostensum quoque hoc per vivam experientiam; Spiritus quidam malus in persuasionem erat, quod talia potuissent ei auferri, & sic venire in cælum proinde quod potuisset vita ejus miraculose transcribi in vitam cælestem, quare ei amores illi cum eorum cupiditatibus auferebantur, quod fit in altera vita per dissociationem, & visus tunc manifeste sicut infans natans manibus, quas vix posset movere, & erat simul in statu ut minus quam aliquis infans posset cogitare, nihil prorsus loqui, nec quicquam scire; sed mox restitutus est suo jucundo, & sic Libero: inde patuit, quod impossibile sit, qui ex amore sui & mundi, & consequenter in illorum Libero, vitam sibi comparavit, possit in cælum venire; si enim tali auferretur illa vita, non aliquid cogitationis & voluntatis residuum haberet.*

2872. *Liberum autem cæleste est quod a Domino, in illo sunt omnes Angeli qui in cælis; est, ut dictum, amoris in Dominum, & amoris mutui, ita affectionis boni & veri; quale hoc liberum sit, ex eo constare potest, quod unusquisque qui in illo, suum beatum & felix alteri ex intima affectione communicet, & quod ei beatitudo & felicitas sit ut possit communicare: & quia universum cælum tale est, inde est, quod unusquisque sit centrum beatitudinum & felicitatum omnium, & quod omnes simul sint singulorum; ipsa communicatio fit a Domino, per mirabiles influxus in forma incomprehensibili, quæ est forma cæli: exinde constare potest, quid est Liberum cæleste, & quod a Solo Domino.*

2873. *Quantum distat Liberum cæleste, quod est ex affectione boni & veri, a Libero infernali, quod est ex affectione mali & falsi, constare potest inde, quod Angeli qui in cælis, dummodo cogitant de Libero tali quod est ex affectione mali & falsi, seu, quod idem, ex cupiditatibus amoris sui & mundi, illico corripiantur dolore interno; & vicissim, cum Spiritus mali modo cogitant de Libero, quod est ex affectione boni & veri, seu, quod idem, ex desideriis amoris mutui, illico in angores veniunt; & mirum, ita oppositum est unum Liberum alteri, ut Liberum amoris*

sui & mundi sit Spiritibus bonis infernum ; & vicissim, Liberum amoris in Dominum & amoris mutui sit Spiritibus malis infernum : inde distincti sunt omnes in altera vita secundum Libera, seu, quod idem est, secundum amores & affectiones, consequenter secundum jucunda vitæ, quod idem est ac secundum vitas ; nam vitæ non aliud sunt quam jucunda, & hæc non aliud quam affectiones, quæ sunt amorum.

2874. *Inde nunc patet, quid Liberum, nempe quod sit cogitare & velle ex affectione ; & quod tale sit Liberum qualis Affectio : tum quod unum Liberum sit infernale, & alterum Liberum sit cæleste : & quod Liberum infernale sit ab inferno, Liberum autem cæleste sit a Domino. Patet quoque, quod, qui in Libero infernali sunt, non possint venire in Liberum cæleste, hoc foret ab inferno in cælum, nisi eis auferretur omne vitæ ; tum quod in Liberum cæleste nemo venire possit, nisi per reformationem a Domino, & quod tunc introducat per affectionem boni & veri, hoc est, per bonum vitæ cui implantetur verum doctrinæ.*

2875. *Bonum vitæ seu affectio boni insinuat a Domino per viam internam, homine prorsus nesciente Verum doctrinæ autem, seu fides, per viam externam, & infertur memoriæ, inde a Domino suo tempore & suo ordine evocatur, & affectioni boni conjungitur, hoc fit in Libero hominis, nam Liberum hominis est, ut dictum, ex affectione ; talis est inseminatio & irradicatio fidei : quicquid fit in Libero, hoc conjungitur, quod autem fit in coacto, non conjungitur ; quod constare potest ex eo, quod nequicquam aliquid conjungi possit, nisi quo afficitur, affectio est ipsum recipiens ; contra affectionem aliquid recipere, est contra vitam ; inde patet, quod verum doctrinæ seu fides non recipi queat nisi ab affectione ejus ; sed qualis affectio, talis receptio ; affectio veri & boni est solum quæ recipit verum fidei, concordant enim, & quia concordant se conjungunt.*

2876. *Quia nemo reformari potest nisi in Libero, ideo Liberum nusquam homini aufertur, quantum apparet, æterna lex est, ut unusquisque in Libero sit quoad interiora, hoc est, quoad affectiones & cogitationes, ut in illo insinuetur affectio boni & veri.*

2877. *Quoties affectio veri & affectio boni insinuat a Domino, quod fit cum homo prorsus nescit, tum in Libero, quia ex affectione, verum imbuat & bonum agit, quicquid enim ex affectione, hoc, ut dictum, est Liberum, & tunc se conjungit verum quod est fidei, cum bono quod est charitatis. Nisi Liberum foret homini in omni quod cogitat & quod vult, nusquam Liberum cogitandi verum & volendi bonum alicui a Domino insinuari posset ; nam homo, ut reformetur, debet verum cogitare si-*
cut

cut a se, & bonum agere sicut a se, & quod sicut a se est in Libero; nisi ita, nusquam aliqua reformatio nec regeneratio.

2878. *Innumerabiles causæ sunt, ex quibus & propter quas homo amat discere verum & velle bonum, sunt causæ e mundo quamplurimæ, sunt quoque e corpore quamplurimæ, & quandoque tunc non propter cælum, minus propter Dominum; introducitur homo a Domino in verum & bonum ita per affectiones, & unus homo prorsus aliter quam alter, quisque secundum suam indolem, connatam & acquisitam, & quia introducitur in verum & bonum continue per affectiones, ita continue per Libera, & tandem in affectiones veri Spiritualis & boni spiritualis, tempora illa & status illos Solus Dominus novit, & Solus applicate ad cuiusvis genium & vitam disponit & regit: inde patet, cur homini Liberum.*

2879. *Dominus per intimam hominis influit cum bono, & ibi conjungit verum, in intimo erit radix eorum; nisi homo sit in Libero interius quoad omnes affectiones & quoad omnes cogitationes, nusquam disponi potest, ut bonum & verum aliquam radicem agat.*

2880. *Nihil aliud apparet homini ut suum, seu, quod idem, ut ejus proprium, quam quod fluit ex Libero; causa est, quia omnis affectio, quæ est amoris, est ipsissima ejus vita, & ex affectione agere est ex vita, hoc est, ex semet, ita a suo, seu, quod idem, ex proprio: ut itaque homo proprium cæleste accipiat, quale proprium est Angelis in cælo, tenetur homo in Libero, & per Liberum ita, sicut dictum, introducitur. Notum cuiusvis esse potest, quod colere Dominum ex Libero, appareat ut a se, seu ex proprio; at colere ex coactò, quod sit non a se, sed a vi extrinsecus aut aliunde ad id faciendum adigente; ita quod Cultus ex Libero sit ipse Cultus, & quod cultus ex coactò sit nullus cultus.*

2881. *Si reformari potuisset homo ex coactò, non foret ullus homo in universo, qui non salvaretur, nihil enim facilius foret Domino quam cogere hominem ad timendum Ipsum, ad colendum Ipsum, imo ad quasi amandum Ipsum, media sunt innumerabilia; sed quia id quod sit in coactò, non conjungitur, ita non appropriatur, ideo a Domino longissime abest, ut aliquem cogat. Quamdiu homo est in pugnis, seu unus ab Ecclesia pugnante, apparet sicut Dominus cogat hominem, & sic quod nullum ei Liberum, pugnat enim tunc continue contra amorem sui & mundi, ita contra Liberum in quod natus est & in quod adolevit, inde est quod ita appareat; sed quod in pugnis, in quibus vincit, fortius Liberum sit quam extra pugnas, sed Liberum non ex ipso, sed a Domino, & usque apparens sicut ipse, videatur n: 1937. 1947.*

2882. *Imprimis credit homo se nullum liberum habere, quia ex se bonum agere & verum cogitare non posse novit; sed ne credat quod usquam aliquis habeat ac habuerit aliquod Liberum cogitandi verum & faciendi bonum ex se, ne quidem homo, qui ex integritate in qua fuit, similitudo & imago Dei dictus; sed Liberum cogitandi verum quod est fidei, & faciendi bonum quod est charitatis, omne influit a Domino; Dominus est ipsum Bonum & ipsum Verum, inde fons: omnes Angeli in tali Libero sunt, imo in ipsa perceptione quod ita sit; angeli intimi percipiunt quantum a Domino, & quantum a semet, at quantum a Domino tantum in felici sunt, at quantum a semet tantum non in felici.*

2883. *Ut itaque homo proprium cæleste accipiat, debet facere bonum a se, & cogitare verum a se, sed usque scire, & cum reformatus est, cogitare & credere, quod omne bonum & omne verum sit a Domino, etiam quoad omnium minimum, & hoc, quia ita est, at quod detur homini putare quod a se, est ut bonum & verum fiat sicut ejus proprium.*

2884. *Liberum amoris sui & mundi, & eorum cupiditatum, nihil minus est quam Liberum, est prorsus servum; sed usque Liberum vocatur, sicut amor, affectio, & jucundum, in utroque sensu, & usque amor sui & mundi nihil minus est quam amor, est odium, consequenter inde affectio & jucundum; secundum quod apparent, non secundum quod sunt, ita nuncupantur.*

2885. *Nemo quid servum & quid liberum sit, scire potest, nisi sciat originem unius & alterius; quam scire nec quisquam potest, nisi ex Verbo; & nisi sciat, quomodo se habet cum homine quoad ejus affectiones quæ sunt voluntatis, & quoad ejus cogitationes quæ sunt intellectus.*

2886. *Cum homine quoad ejus affectiones & quoad ejus cogitationes, ita se habet; nullus quicumque sit, sive Homo, sive Spiritus, sive Angelus, potest velle & cogitare a se sed ab aliis, nec hi alii a se, sed omnes iterum ab aliis, & sic porro, ita singuli a Primo vitæ, Qui est Dominus; quod inconnexum est, non existit; mala & falsa nexum habent cum infernis, inde eorum, qui in illis sunt, velle & cogitare, & inde eorum amor, affectio & jucundum, proinde eorum Liberum; at bona & vera nexum habent cum cælo, inde eorum, qui in illis, velle & cogitare, & inde eorum amor, affectio & jucundum, proinde eorum Liberum: exinde constare potest, unde est Liberum unum, & Liberum alterum: quod ita se res habeat, notissimum est in altera vita, sed hodie prorsus ignotum in mundo.*

2887. *Apud hominem jugiter sunt spiritus mali, & sunt angeli, per spiritus communicat ille cum infernis, & per Angelos cum cælis: si ei spiritus illi & angeli auferrentur, momento foret absque velle & absque cogitare, ita nullius vitæ: quod ita sit, ut paradoxon videri potest, sed est verissimum: sed de Spiritibus & Angelis apud hominem, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.*

2888. *Ita se habet cum vita cujusvis tam hominis, quam spiritus, ut & angeli, quod illa influat solum a Domino, Qui est ipsa Vita, & se diffundat per universum Cælum, etiam per infernum, ita in singulos, & hoc ordine & serie incomprehensibili; sed vita quæ influit, recipitur ab unoquoque secundum ejus indolem; bonum & verum recipitur ut bonum & verum a bonis; at bonum & verum recipitur ut malum & falsum a malis, & quoque in malum & falsum apud hos vertitur: se habet hoc comparative sicut lux solis, quæ se diffundit in omnia objecta telluris, sed recipitur secundum cujusvis objecti qualitatem, & fit pulchri coloris in pulchris formis, & tetri coloris in tetris formis: hoc est arcanum in mundo, sed nihil notius in altera vita: ut scirem quod talis influxus esset, mihi datum est loqui cum spiritibus & Angelis qui apud me, & quoque sentire & percipere influxum, & hoc tam sæpe, ut vices determinare numero nequeam; sed scio quod fallacia auferet, nempe quod credituri, se velle ex se, & se cogitare ex se, & sic vitam habere ex se, cum tamen nihil minus.*

2889. *Spiritus mali haudquaquam capere possunt, quod non vivant ex se, & quod solum organa vitæ sint, minus quod nulla vita sit quam quæ ex bono & vero, adhuc minus quod non vivere incipiant priusquam extincta sit vita cupiditatum mali & persuasionum falsi, in quibus sunt, credunt si illis privarentur quod nihil vitæ residuum esse possit: cum tamen ita se habet, cum vitam cupiditatum mali & persuasionum falsi amiserint, quod tunc primum vivere incipiant, & quod Dominus cum bono & vero, in quibus unice vita consistit, non prius recipiatur; & quod tunc intelligentia & sapientia, ita ipsissima vita, influat, & dein in immensum augeatur, & hoc cum jucundo, beato & felici, ita cum intimo gaudio, & hoc varietate ineffabili in æternum.*

2890. *Spiritus mali qui apud hominem, per quos homo communicat cum inferno, non aliter considerant eum, quam ut vile mancipium, infundunt enim ei suas cupiditates & suas persuasiones, ita ducunt quocunque volunt: at Angeli, per quos homo communicat cum cælo, considerant eum sicut fratrem, & insinuant ei affectiones boni & veri, & sic per Liberum eum ducunt, non quo volunt, sed quo beneplacet Domino: inde constare potest,*

poteſt, quale unum & quale alterum, & quod ſit ſervum duci a diabolo, & quod ſit Liberum duci a Domino.

2891. *Spiritus recentes maximopere ſe torquent, quomodo capiant, quod nemo poſſit facere bonum a ſe, nec cogitare verum a ſe, ſed a Domino, credentes quod ſic forent ſicut machinæ nullius rei compotes, & ſi ita, quod remitterent manus, & paterentur ſe agi : ſed illis dicitur, quod omnino debeant cogitare, velle, & facere bonum a ſe, & quod aliter non habere poſſent proprium cœleſte, & Liberum cœleſte ; ſed uſque agnoſcere, quod bonum & verum non ſit ab iis, ſed a Domino ; & inſtruuntur, quod in tali agnitione, imo in perceptione quod ita ſit, omnes Angeli ſint ; & quo exquisitius percipiunt ſe duci a Domino, & ſic eſſe in Domino, quod eo magis in Libero ſint.*

2892. *Qui in bono vivit & credit, quod Dominus regat univerſum, & quod ab Ipſo Solo omne bonum quod eſt amoris & charitatis, & omne verum quod eſt fidei, imo quod ab Ipſo Vita, ita quod ab Ipſo vivamus, moveamur, & ſimus, is in tali ſtatu eſt, ut donari poſſit Libero cœleſti, & cum hoc etiam Pace, nam tunc unice fidet Domino, & curat cætera nihil, & certus eſt quod tunc omnia ad ejus bonum, beatum & felix in æternum, tendant. At qui credit ſemet ipſum regere, is continue inquietatur, fertur in cupiditates, in ſollicitudines de futuris, & ſic in multiplices anxietates ; & quia ita credit, etiam cupiditates mali & perſuaſiones falſi ei adhærent.*

2893. *Mirati valde ſunt ſpiritus boni, quod homo Eccleſiæ hodie non credat, quod omnia mala & falſa apud illum inſuant ab inferno, & quod omnia bona & vera a Domino, cum tamen hoc novit ex Verbo, & quoque ex Doctrina fidei ; & quiſque dicit, cum aliquis grande malum fecerit, quod ſe duci paſſus ſit a diabolo, & cum aliquis bonum egerit, quod ſe duci paſſus ſit a Domino.*

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

2894. **A**PUD Johannem legitur, “ *In principio erat VERBUM, & VERBUM erat apud Deum, & Deus erat VERBUM. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil, quod factum est. In Ipso Vita erat, & Vita erat Lux hominum. Lux autem in tenebris apparet, sed tenebræ illam non comprehenderunt. Et VERBUM caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre, plenus gratia & veritate,*” 1 : 1. 2. 3. 4. 5. 14 : Pauci sciunt, quid hic per Verbum intelligitur ; quod Dominus, ex singulis constat : at Sensus Internus docet, quod Dominus quoad Divinum Humanum per Verbum intelligatur, nam dicitur, quod Verbum Caro factum, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius : Et quia Divinum Humanum, per Verbum intelligitur omne Verum, quod de Ipso, & ex Ipso, in Regno Ipsius in cœlis, & in Ecclesia Ipsius in terris ; inde dicitur, quod in Ipso Vita erat, & Vita erat Lux hominum, & Lux in tenebris apparet : Et quia Verum, per Verbum intelligitur omnis Revelatio, ita quoque ipsum Verbum seu Sancta Scriptura.

2895. Quod VERBUM in specie attinet, hoc fuerat omni tempore, sed non Verbum quod hodie habemus ; aliud Verbum fuerat in Ecclesia Antiquissima quæ ante diluvium : aliud Verbum in Ecclesia Antiqua quæ post diluvium : Verbum autem scriptum per Moysen & Prophetas in Ecclesia Judaica ; & denique Verbum scriptum per Evangelistas in Ecclesia Nova. Quod omni tempore fuerit Verbum, erat, quia per Verbum est communicatio cœli cum terra ; & quia Verbum agit de Bono & Vero, ex quo homo victurus felix in æternum ; & ideo in sensu interno agit de Solo Domino, quia ex Ipso omne bonum & verum.

2896. Verbum in Ecclesia Antiquissima, quæ fuit ante diluvium, non fuit Verbum scriptum, sed revelatum unicuique qui ab Ecclesia, fuerunt enim homines cœlestes, ita in perceptione boni & veri, sicut Angeli, cum quibus etiam consortium habuerunt ; ita Verbum habuerunt cordibus suis inscriptum ; de quibus videatur, n : 597. 607. 895. 920. 1114 ad 1125. Illi quia cœlestes fuerunt, & consortium habue-
runt

runt cum Angelis, omnia quæ videbant & aliquo sensu capiebant, illis erant repræsentativa & significativa cœlestium & spiritualium, quæ in Regno Domini; sic ut mundana & terrestria quidem oculis viderent, aut aliquo sensu caperent, sed ex illis & per illa cogitabant de cœlestibus & spiritualibus; ita non aliter, loqui potuerunt cum Angelis, nam quæ apud Angelos, cœlestia & spiritualia sunt, & cum ad hominem, in talia quæ apud hominem in mundo sunt, cadunt; quod singula quæ in mundo repræsentent & significant illa quæ in cœlis, hætenus a Primo Capite Geneseos huc usque ostensum est. Inde Repræsentativa & Significativa venerunt, quæ, quando communicatio cessare incepit cum Angelis, collecta fuerunt ab illis, quæ per Chanochum intelliguntur, quæ quod significata sint per hæc verba, Gen: v: 24, *Ambulavit sibi Chanoch cum Deo, & non amplius, quia sumpsit illum Deus*, videatur n: 521.

2897. Verbum autem in Ecclesia Antiqua quæ post diluvium, fuit inde; homo hujus Ecclesiæ quia fuit spiritualis non autem cœlestis, repræsentativa & significativa, quid involverent, sciebat sed non percipiebat, & quia involvebant Divina, illis in usum cefferunt, & in Cultu eorum Divino adhibita; & hoc ex causa, ut communicationem haberent cum Cœlo; nam, sicut dictum, omnia, quæ in mundo sunt, repræsentant & significant talia quæ in Cœlo. Etiam Verbum, habuerunt scriptum, quod constabat ex *Historicis & Prophetis*, sicut Verbum Veteris Testamenti, sed illud Verbum successu temporis deperditum est; Historica vocata sunt *Bella Jehovæ*, & Prophetica vocata sunt *Enuntiata*, ut constat apud Mosen, Num: xxi: 14. 27, ubi citantur; Historica illorum scripta fuerunt stylo prophetico, & quoad plurimam partem fuerunt Historica facta, sicut illa quæ in Genes: a 1 ad xi; ut patet ab illis quæ inde sunt apud Mosen, ubi hæc, "*Propterea dicitur in LIBRO BELLORUM JEHOVÆ, Vabebam in Supha, & fluvios Arnonis, & decursum fluviorum qui declinavit ad habitari Ar, & innotitur termino Moabi*," Num: xxi: 14. 15. Prophetica illorum fuerunt scripta sicut Prophetica Veteris Testamenti, ut quoque patet ab illis, quæ etiam inde apud Mosen, ubi hæc, "*Propterea dicunt ENUNTIATA: (seu Enuntiatores Prophetici,) venite Chesbonem, ædificabitur, & firmabitur urbs Sichonis, quia ignis exivit e Chesbone, flamma ex urbe Sichonis, comedit Ar Moabi, dominos excelsorum Arnonis. Væ tibi Moabe, periisti popule Kemosch, dedit filios suos evasores, & filias suas in captivitatem regi Emorraei Sichoni; & telis petimus illos, periiit Chesbon usque ad Dibonem, & vastavimus usque ad Nophach, quæ usque*

usque ad Medebam, Num : XXI : 27. 28. 29. 30. Quod hæc Prophetica involvant arcana cœlestia sicut Prophetica Veteris Testamenti, manifeste patet, non solum ex eo quod exscripta sint a Mose, & applicata ad rerum statum, de quo tunc ; sed etiam quod eadem pæne verba legantur apud Ezechielem, & Prophetis apud illum inserta, in quibus quod totidem arcana cœlestia sint, quot verba, ex illis quæ de Interno sensu Verbi dicta sunt, constare potest ; illa ita apud Ezechielem, “ *Ignis exivit e Chesbone, & flamma exinter Sichonem, & comedit angulum Moabi, & verticem filiorum sonitus : vae tibi Moab, perit populus Kemosh, quia sumti filii tui in captivitatem, & filiae tuæ in captivitatem,*” XLVIII : 45. 46 : inde etiam patet, quod illud Verbum etiam sensum internum habuerit. De Ecclesia Antiqua quæ post diluvium, videatur n : 640. 641. 765. 1238. 1327. 2385.

2898. Quod apud illos fuerint Prophetica, quæ in sensu interno egerunt de Domino, & de Regno Ipsius, non solum inde constare potest, sed etiam a Prophetis Bileami, qui fuit a Syria, de quibus apud Mosén, Num : XXIII : 7. 8. 9. 10, & 18 ad 25 : Cap : XXIV : 3 ad 10, & 15 ad 25, quæ simili stylo dictata sunt, ac cætera Prophetica Verbi, & manifeste prædicunt adventum Domini, his verbis, “ *Videò Ipsum, & non nunc, intueor Ipsum & non propinquus : Procedet Stella ex Jacobo, & surget sceptrum ex Israele, & franget angulos Moabi, & destruet omnes filios Sethi,*” Num : XXIV : 17 ; hæc Prophetica similiter dicuntur ENUNTIATA, nam eadem vox, ut videri potest ibi, Cap : XXIII : 7. 18. Cap : XXIV : 3. 15. 20.

2899. Verbum in Ecclesia Judaica postea successit, quod similiter per repræsentativa & significativa conscriptum fuit, ob causam, ut sensum internum intellectum in cœlo in se haberet, & sic per Verbum communicatio esset & uniretur Regnum Domini in cœlis cum Regno Domini in terris ; nisi singulæ res quæ in Verbo sunt, repræsentent, & singulæ voces, per quas res conscriptæ sunt, significant Divina quæ Domini, ita cœlestia & spiritualia quæ sunt Regni Ipsius, non est Verbum Divinum ; & quia ita, nusquam alio stylo potuit scribi, correspondent enim per hunc stylum, & nusquam per alium, res & voces humanæ cum rebus & ideis cœlestibus quoad minimam jotham : inde est, si modo Verbum legatur ab infante, quod Divina, quæ ibi, ab Angelis percipiantur, videatur n : 1776.

2900. Quod Verbum Novi Testamenti, quod apud Evangelistas, attinet, quia Dominus ex ipso Divino loquutus est, ideo quoque singula, quæ loquutus, repræsentativa & significativa Divinorum, ita

Cœlestium Regni & Ecclesiæ Ipsius, fuerunt, ut pluries in præcedentibus ostensum.

C A P U T XXIII.

1. **E**T fuerunt vitæ Saræ, centum anni & viginti anni & septem anni, anni vitarum Saræ.

2. Et mortua est Sarah in Kiriath Arba, hæc Chebron in terra Canaan, & venit Abraham ad lugendum Saram, & ad deflendum illam.

3. Et surrexit Abraham desuper faciebus mortui sui, & loquutus est ad filios Cheth, dicendo.

4. Peregrinus & incola ego vobiscum, date mihi possessionem sepulchri vobiscum, & sepeliam mortuum meum a coram me.

5. Et responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei.

6. Audi nos, domine mi, princeps DEI tu in medio nostri, in electo sepulchrorum nostrorum sepeli mortuum tuum, quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, a sepeliendo mortuum tuum.

7. Et surrexit Abraham, & incurvavit se populo terræ, filiis Cheth.

8. Et loquutus cum illis dicendo, si est cum anima vestra ad sepeliendum mortuum meum a coram me, audite me, & intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar.

9. Et det mihi speluncam Machpelæ, quæ illi, quæ in fine agri ejus, in argento pleno det illam mihi, in medio vestri, ad possessionem sepulchri.

10. Et Ephron sedens in medio filiorum Cheth, & respondit Ephron Chittæus Abrahamo, in auribus filiorum Cheth, omnibus intrantibus portam urbis ejus, dicendo.

11. Non, domine mi, audi me, agrum do tibi, & speluncam quæ in illo tibi do illam, ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, sepeli mortuum tuum.

12. Et incurvavit se Abraham coram populo terræ.

13. Et loquutus ad Ephronem in auribus populi terræ, dicendo, veruntamen si tu, placet, audias me, dabo argentum agri, accipe a me, & sepeliam mortuum meum ibi.

14. Et respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei.

15. Domine mi, audi me, terra quadringentorum siclorum argenti, inter me & inter te, quid hoc, & mortuum tuum sepeli.

16. Et audivit Abraham ad Ephronem, & appendit Abraham Ephroni argentum, quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quadringentos siclos argenti transeuntis mercatori.

17. Et constitit ager Ephronis, qui in Machpelah, quæ coram Mamre, ager & spelunca quæ in illo, & omnis arbor quæ in agro, quæ in omni termino ejus circumcirca.

18. Abrahamo in acquisitionem ad oculos filiorum Cheth, in omnium intransium portam urbis ejus.

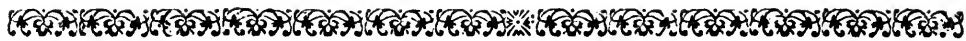
19. Et post ita, sepelivit Abraham Saram uxorem suam, ad speluncam agri Machpela super faciebus Mamre, hæc Chebron in terra Canaan.

20. Et constitit ager, & spelunca quæ in illo, Abrahamo, ad possessionem sepulchri ex filiis Cheth.

C O N T E N T A.

2901. **A**gitur hic in sensu interno de Nova Ecclesia Spirituali, quæ, postquam prior prorsus exspiravit, exsuscitata est a Domino; & de receptione fidei apud illos qui ab Ecclesia: Sarah hic est Verum Divinum quod exspiravit; sepultura est resuscitatio; Ephron & filii Cheth sunt illi apud quos bonum & verum Ecclesiæ receptum; Machpelah quæ coram Mamre est regeneratio; Chebron in terra Canaan est Nova Ecclesia.

2902. Agitur de Vero Divino, quod exspiraverit, Verf: 1. 2. 3: & quod Dominus Novam Ecclesiam instauraret, Verf: 4: & benigne receptus, Verf: 5. 6: ex quo gaudium, Verf: 7. 12: quod status eorum primus esset obscurus, & crederent a semet bonum charitatis & verum fidei, Verf: 8. 9. 10. 11. 14. 15: sed instructi, quod bonum & verum non ab ipsis, sed a Domino, Verf: 13: & quod sic redempti, Verf: 16: & regenerati, Verf: 17. 18: ita Nova Ecclesia, Verf: 19: ex gentibus, Verf: 20.

S E N S U S I N T E R N U S.

2903. **V**ERS: 1. *Et fuerunt vitæ Saræ, centum anni & viginti anni & septem anni, anni vitarum Saræ.* Fuerunt vitæ Saræ, significat tempora & status Ecclesiæ quoad vera Divina qui præcesserunt: Centum anni & viginti anni & septem anni, significat plenitudinem illorum: anni vitarum Saræ, significat cum aliquid verum Divinum in terra superesset.

2904. Fuerunt vitæ Saræ, quod significet tempora & status Ecclesiæ quoad vera Divina qui præcesserunt, constare potest a significatione vitarum hic, & a repræsentatione Saræ; Vitæ hic, quia spectant ætatem & ætatis periodos, nempe infantiam, adolescentiam, adultam ætatem, & senectutem, significant status, sicut omnia tempora in communi, videatur n: 2625. 2788. 2837, & quia agitur in sequentibus de Ecclesia, ideo vitæ significant tempora & status Ecclesiæ; quod Sarah sit Verum Divinum, videatur n: 1468. 1901. 2063. 2172. 2173. 2198. 2507, inde sequitur, quod hic per, fuerunt vitæ Saræ, in sensu interno significantur tempora & status Ecclesiæ quoad vera Divina qui præcesserunt. Quod Sarah, cum vixit uxor Abrahamo, repræsentaverit Divinum Verum Domini conjunctum Divino Bono Ipsius, ex locis citatis videri potest; & quia Divinum Verum Domini, ita quoque significat Verum Divinum Ecclesiæ, nam in Ecclesia non aliud Verum datur, quam quod est Domini; Verum quod non ab Ipso, non est verum; ut quoque a Verbo & inde Doctrina fidei constat, ex Verbo apud Johannem, "Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum illi e cœlo," III: 27: & alibi, "Sine Me non potestis facere quicquam," xv: 5; ex doctrina fidei, quod omne fidei a Domino, hoc est, omne verum: repræsentativa & significativa ita se habent in Verbo, quod omnia & singula in supremo sensu spectent Dominum, inde est ipsa vita Verbi; & quia Dominum, etiam spectant Regnum Ipsius, nam Dominus est omne in suo Regno; Divina quæ a Domino in Regno Ipsius, faciunt Regnum; ideo quantum boni & veri Angelus, Spiritus, & Homo, recipit a Domino, & credit quod a Domino, tantum est in Regno Ipsius, quantum autem non recipit nec credit quod a Domino, tantum non est in Regno Ipsius; ita Divina quæ a Domino faciunt Regnum Ipsius seu cœlum, hoc est quod intelligitur per quod Dominus sit omne in suo Regno.

2905. Centum anni & viginti anni & septem anni, quod significet plenitudinem illorum, constat a significatione Centum, quod sit plenum, de qua n: 2636; & a viginti seu bis decem, quod etiam plenum, n: 1988; & a septem, quod sanctum, n: 395. 433. 716. 881, ita quod sit plenitudo seu finis sancti Ecclesiæ, qui hic significatur; quod Numeri in Verbo omnes significant res, videatur n: 482. 487. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. Plenitudo illorum, nempe statuum & temporum Ecclesiæ, significat finem

finem eorum ; Ecclesia se habet sicut ætates hominis, quarum prima est infantia, altera est adolescentia, tertia est adulta ætas, quarta est senectus, hæc, nempe senectus, dicitur plenitudo seu finis ; etiam se habet sicut tempora & status Anni, quorum primus est Ver, alter est Æstas, tertius est Autumnus, & quartus est Hyems, hæc est finis Anni ; se habet etiam sicut tempora est status Diei, primus est Auroræ, alter est Meridiei, tertius est Vesperæ, & quartus est Noctis, cum hæc, est plenitudo seu finis : illis & his quoque in Verbo status Ecclesiæ comparantur, & per eosdem significantur, quia per tempora significantur Status, n : 2625. 2788. 2837 : Bonum & Verum apud illos qui sunt ab Ecclesia, ita solet decrefcere ; & cum nullum amplius bonum & verum, seu, ut dicitur, nulla amplius fides, hoc est, nulla charitas, tunc Ecclesia ad suam senectutem, seu ad suam hyemem, seu ad suam noctem, pervenit, & dicitur ejus tempus & status tunc, Decisio, Consummatio, & Impletio, videatur n : 1857 : quod de Domino dicatur, quod venerit in mundum in plenitudine temporum, seu cum plenitudo, idem significat, nam tunc non amplius fuit aliquod bonum, ne quidem bonum naturale, inde nec aliquod verum : hæc sunt quæ in specie significantur per hæc quæ in hoc Versu.

2906. Anni vitarum Saræ, quod significet cum aliquid Verum Divinum superesset, constat ex significatione Anni, quod sit integra periodus quæ Ecclesiæ a principio ad finem, ita Annorum quod sint periodi, de quibus mox supra n : 2905 ; & a significatione vitarum Saræ, quod sint status quoad Verum Divinum, de qua etiam mox supra n : 2904, ita hic quod terminus cum non amplius aliquid Verum Divinum superesset ; quod etiam a mox præcedentibus sequitur. Quod Annus significet integrum tempus status Ecclesiæ a principio ad finem, seu quod idem, integram periodum, & consequenter Anni tempora seu periodos intra communem, constare potest ab his locis in Verbo ; apud Esaiam, “ Unxit Jehovah Me ad evangelizandum afflictis, misit Me ad obligandum fractos corde, ad proclamandum captivis libertatem, & vinctis apertionem omnimodam, ad proclamandum *Annum beneplaciti Jehovah*, & diem ultionis Deo nostro,” LXI : 2 ; ubi de Adventu Domini ; Annus beneplaciti Jehovah pro tempore Novæ Ecclesiæ : apud Eundem, “ Dies ultionis in corde meo, & *Annus redemptorum meorum venit*,” LXIII : 4 ; similiter de Adventu Domini ; Annus redemptorum pro tempore Novæ Ecclesiæ : apud Eundem, “ Dies ultionis Jehovah, *Annus retributionum* propter litem Zionis,” xxxiv : 8 ; similiter. Idem tempus etiam vocatur Annus visitationis, apud Jeremiam, “ Adducam malum ad viros Anathoth *Anno visitationis* illorum,” xi : 23 : apud Eundem, “ Adducam super Moabum *Annum visitationis* eorum,” XLVIII : 44 : manifestius apud Ezechielem, “ A diebus multis *visitaberis*, in *posteritate Annorum* veniet super terram reversam a gladio, congregatam e populis multis, super montes Israelis, qui erunt ad vastitatem jugiter,” xxxviii : 8, posteritas annorum pro ultimo tempore Ecclesiæ, quæ tunc nulla

nulla fit, rejectis illis qui prius ab Ecclesia fuerunt, & receptis aliunde aliis : apud Eſaiam, “ Ita dixit Dominus ad me, in adhuc *Anno*, ſecundum *Annos mercenarii*, & conſumetur omnis gloria Kedaris,” *xxi* : 16 ; ibi etiam pro ultimo tempore. Apud Ezechielem, “ In ſanguine tuo quem effudiſti, rea facta es, & in idolis tuis quæ feciſti, polluta es, & appropinquare feciſti dies tuos, & *veniſti uſque ad Annos tuos*, propterea dedi te opprobrium gentibus, & ludibrium omnibus terris,” *xxii* : 4 ; venire uſque ad annos pro ad finem, quando recedit Dominus ab Eccleſia : apud Eſaiam, “ Nunc loquutus eſt Jehovah, dicendo, in *tribus Annis*, ſicut *Anni mercenarii*, & evileſcet gloria Moabi, in omni multitudine, magna, & reſiduum parum puſillum,” *xvi* : 14 ; in tribus annis, etiam pro fine Eccleſiæ prioris, quod tres ſint completum & principium, videatur *n* : 1825. 2788 : ſimile etiam ſignificant Septem, tum Septuaginta, *n* : 720. 728. 901 ; inde apud Eſaiam, “ Et erit in die illo, & oblivioni tradetur Tyrus *Septuaginta Annis*, ſecundum *dies Regis unius* ; a *fine Septuaginta Annorum* erit Tyro ſecundum canticum meretricis. Et erit a *fine Septuaginta Annorum*, & viſitabit Jehovah Tyrum, & redibit ad mercedem meretriciam,” *xxiii* : 15. 17 ; ſeptuaginta anni pro integra periodo, a qua Eccleſia exſtitit uſque dum exſpirat, quæ etiam ſunt dies unius Regis, Rex enim ſignificat verum Eccleſiæ, videatur *n* : 1672. 1728. 2015. 2069 : Septuaginta annorum captivitas, in qua Judæi, ſimile quoddam etiam involvit, de qua quoque hæc apud Jeremiam, “ Servient gentes hæ Regi Babelis *Septuaginta Annis*, & erit cum impleti *Septuaginta Anni*, viſitabo ſuper Regem Babelis, & ſuper Gentem hanc, dictum Jehovah, iniquitatem eorum,” *xxv* : 11. 12. Cap : *xxix* : 10. Quod Annus tum etiam Anni, ſint integra periodus Eccleſiæ, ſeu tempus ejus durationis, conſtare adhuc poteſt, apud Malachiam, “ Ecce mittens Angelum meum, & parabit viam coram Ipſo, & ſubito veniet ad templum ſuum Dominus, Quem vos quærentes, & Angelus fœderis quem vos deſideratis, ecce venit, dixit Jehovah Zebaoth, & quis ſuſtinet diem adventus Ipſius ; tunc dulce erit Jehovah munus Jehudæ & Hieroſolymæ, ſecundum *dies ſæculi*, & ſecundum *Annos antiquos*,” *iii* : 1. 2. 4 ; ubi de adventu Domini ; dies ſæculi pro Antiquiſſima Eccleſia, Anni Antiqui pro Antiqua Eccleſia ; munus Jehudæ pro cultu ex amore cœleſti, & munus Hieroſolymæ pro cultu ex amore ſpirituali ; quod hic non Jehuda intellectus, nec Hieroſolyma, manifeſte patet : apud Davidem, “ Cogitavi *dies ab antiquo*, & *annos ſæculorum*,” *Pſalm* : *lxxvii* : 6 ; ubi dies ab antiquo, & anni ſæculorum, pro iſdem Eccleſiis : adhuc manifeſtius apud Moſen, “ Recordare *dierum ſæculi*, intelligite *annos generationis & generationis*, interroga patrem tuum & indicabit tibi, ſenes tuos & dicent tibi : cum hæreditatem daret Altiffimus gentibus, & ſepararet Ipſe filios hominis,” *Deut* : *xxxii* : 7. 8. Quod Annus & Anni ſit plenum tempus Eccleſiæ, etiam patet apud Habakuk, “ Jehovah, audivi famam tuam, timui Jehovah opus tuum, in *medio Annorum* vivifica illud, in *medio Annorum* notum facias ; in ira miſericordiæ recorderis : Deus e Themane veniet, & Sanctus e monte Paran,” *iii* : 2. 3, de adventu Domini ; in medio annorum pro in
pleni-

plenitudine temporum; quid plenitudo temporum, videatur mox supra n: 2905. Sicut Annus & Anni significant plenum tempus inter utrumque suum terminum, principium & finem cum prædicantur de Regno Domini in terra, hoc est, Ecclesia; ita significant æternum cum prædicantur de Regno Domini in cœlo; ut apud Davidem, "Deus, in generationem & generationem *Anni tui*, & Tu Ipse, & *Anni tui* non consumuntur; filii servorum tuorum residebunt, & semen illorum coram Te firmabitur," Psalm: cii: 25. 28: apud Eundem, "Dies super dies Regis, addes, *Annos Ipsius*, secundum generationem & generationem; & habitabit æternum coram Deo," Psalm: lxi: 7. 8; ubi Anni pro æterno, agitur enim de Domino, & de Regno Ipsius. Quod Agni, qui offerebantur in holocaustum & sacrificium, essent *filius Anni sui*," Levit: xii: 6. Cap: xiv: 10. Num: vi: 12. Cap: vii: 15. 21. 27. 33. 39. 45. 51. 57. 63. 69. 75. 81, & alibi, significabant cœlestia innocentie in Regno Domini, quæ æterna; inde etiam holocaustum ex vitulis filii anni, ut gratissimum, memoratur apud Micham, Cap: vi: 6. Quod Annus in sensu interno non significet annum, etiam constare potest inde, quod Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, non habere possint ideam alicujus anni, sed quia Annus est temporis plenum in natura quæ mundi, ideo loco Anni ideam habent pleni respective ad status Ecclesiæ, ac æterni respective ad status cœli; tempora illis sunt status, n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837.

2907. Vers: 2. *Et mortua est Sarah in Kiriath Arba, hæc Chebron in terra Canaan; & venit Abraham ad lugendum Saram, & ad descendum illam.* Mortua est Sarah, significat noctem quoad vera fidei: in Kiriath Arba, hæc Chebron in terra Canaan, significat in Ecclesia: & venit Abraham ad lugendum Saram & ad descendum illam, significat statum doloris Domini.

2908. Mortua est Sarah, quod significet noctem quoad vera fidei, constat a significatione mori, mortui ac mortis, cum prædicantur de Ecclesia, quod sit ultimum ejus tempus, cum omnis fides, hoc est, charitas exspiravit, quod tempus in Verbo passim vocatur Nox, n: 221. 709. 1712. 2353; quod mori sit, quod tale esse desinat, videatur n: 494; & ex repræsentatione Saræ, quod sit Verum Divinum, de qua supra n: 2904; inde patet, quod illa significantur.

2909. In Kiriath Arba, hæc Chebron in terra Canaan, quod significet in Ecclesia, constare potest ex significatione Kiriath Arba, quod sit Ecclesia quoad verum; & ex significatione Chebronis in terra Canaan, quod sit Ecclesia quoad bonum; in Verbo cumpromissis prophetico, ubi agitur de vero etiam agitur de bono, propter conjugium cœleste in singulis Verbi, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712, ideo hic cum nominatur Kiriath Arba, etiam dicitur hæc Chebron in terra Canaan; quod terra Canaan sit Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1607, & quod loca ibi varie repræsentativa fuerunt, n: 1585. 1866. Quod Kiriath Arbam quæ Chebron, attinet, fuit regio, ubi habitaverunt Abrahamus Isaac & Jacobus; quod Abrahamus, patet a præce-

præcedentibus. “ Venit Abraham & habitavit in Mamre, quæ in *Chebrone*, Gen: xiii: 18; quod Jifchakus, patet a sequentibus, “ Venit Jacob ad Jifchakum patrem suum Mamre *Kiriath Arba*, hæc *Chebron*, ubi peregrinatus est Abraham & Jifchak,” Genes: xxxv: 27; quod Jacob, “ Jofeph a patre suo Jacobo missus ad fratres e *valle Chebronis*,” Genes: xxxvii: 14; ex repræsentatione trium illorum, de qua prius, constat, quod Kiriath Arba, quæ Chebron, repræsentaverit Ecclesiam, prius quam Hierosolyma: quod omnis Ecclesia successu temporis decreseat, usque dum nihil fidei & charitatis residuum habeat, & quod tunc destruat, repræsentatum etiam fuit per Kiriath Arbam quæ Chebron, quod nempe possessa ab Anakis, per quos significatæ sunt diræ persuasiones falsi, n: 581. 1673, quod possessa ab Anakis, videatur Num: xiii: 21. 22. Jos: xi: 21. Cap: xiv: 15. Cap: xv: 13. 14. Jud: i: 10; & quod finis seu consummatio ejus, & destructa; repræsentatum est per quod omnia ibi a Joschua devotioni data, Jos: x: 36. 37. Cap: xi: 21, & Anaki percussi a Jehuda & Chalebo, Jud: i: 10. Jos: xiv: 13. 14. 15. Cap: xv: 13. 14; & quod nova iterum Ecclesia, repræsentatum, per quod cesserit Chalebo in hæreditatem quoad agrum & villas, Jos: xxi: 12; ipsa urbs autem facta urbs refugii, Jos: xx: 7. Cap: xxi: 13, & sacerdotalis filii Aharonis, Jos: xxi: 10. 11; in hæreditate Jehudæ, Jos: xv: 54; inde patet, quod Chebron repræsentaverit Ecclesiam spiritualem Domini in terra Canaan; ideo quoque David ex mandato Jehovæ ire jussus est Chebronem, & ibi unctus est in Regem super domum Jehudæ; & postquam ibi regnaverat septem annis & sex mensibus, Hierosolymam ivit, & occupavit Zionem, videatur 2 Sam: ii: 1 ad 11. Cap: v: 5. 1 Reg: ii: 11, & tunc primum repræsentari cæpit Ecclesia spiritualis Domini per Hierosolymam, & cœlestis per Zionem.

2910. Et venit Abraham ad lugendum Saram & ad deflendum illam, quod significet statum doloris Domini, nempe ob noctem quoad vera fidei in Ecclesia, constat a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua n: 1893. 1965. 1989. 2011. 2172. 2501. 2833. 2836; quod lugere & deflere significant statum doloris, constat absque explicatione; lugere spectat dolorem propter noctem quoad bona in Ecclesia, & deflere quoad vera. In duobus his versibus actum est de fine Ecclesiæ; ejus finis est, cum nulla amplius charitas; de illo in Verbo pluries agitur, imprimis apud Prophetas & apud Johannem in Apocalypsi; Dominus etiam finem illum multis describit apud Evangelistas, & illum vocat consummationem sæculi, ut & noctem: ita enim se habet cum Ecclesiis; in principio charitas illis fundamentalis est, quisque tunc alterum amat ut fratrem, & afficitur ex bono non propter se, sed propter proximum, propter commune, propter Regnum Domini, & supra omnia propter Dominum, sed temporis tractu charitas incipit frigescere, & nulla fieri; postea venit odium unius contra alterum; quod tamen non apparet in externa forma, quia in societate civili sub legibus sunt, & in vinculis externis quæ cohibent, usque intus foveatur; vincula externa, quæ cohi-

cohibent, veniunt ex amore sui & mundi, & sunt amor honoris & eminentiæ, amor lucri & inde quoque potentiæ, ita amor famæ; sub his amoribus odium contra proximum se occultat, quod tale est, ut omnibus imperare velint, & omnia quæ alius sunt, possidere, quæ cum oppugnantur, animo reconducunt contra proximum illum contemptum, spirant vindictam, sentiunt jucundum in ejus pernicie, imo crudelitates exercent quantum audent; in talia demum abijt charitas Ecclesiæ cum ejus finis est, & tunc dicitur de illa, quod nulla amplius fides, nam ubi non charitas nec est fides, quod multoties ostensum: fuerunt plures Ecclesiæ, quæ ex Verbo notæ sunt, quibus talis finis fuit; Antiquissima Ecclesia ita exspiravit circa diluvium; Antiqua Ecclesia quæ post diluvium, similiter; etiam Ecclesia altera Antiqua, quæ Hebræa vocata; demum Ecclesia Judaica, quæ nusquam fuit aliqua Ecclesia a Charitate inchoans; sed modo fuit repræsentativa Ecclesiæ, ob causam, ut per repræsentativa superesset communicatio cum cœlo, antequam Dominus veniret in mundum; dein a Domino exsuscitata est Nova Ecclesia, quæ Gentium dicta, & fuit interna, nam interiora vera a Domino revelata sunt, sed hæc Ecclesia nunc in suo fine est, quia nunc non solum nulla charitas est, sed loco charitatis odium, quod tametsi non externa forma apparet, usque interiorius est, ac erumpit quoties alicui possibile est, hoc est, quoties externa vincula non cohibent. Præter illas Ecclesias fuerunt perplures, quæ non ita descriptæ sunt, quæ similiter decreverunt & se destruxerunt. Causæ quod ita decreverunt & se destruant, sunt plures; una est, quod parentes cumulent mala, & ex frequenti usu & tandem habitu illa inducant naturæ, & sic in prolem suam per hæreditarium transcribunt; nam quod parentes ex actuali vita per frequentem usum imbuunt, hoc irradicatur eorum naturæ, & transfertur hæreditario in posteritatem, quæ nisi reformatur seu regeneratur, continuatur illud in generationes, & tunc semper accrescit; inde voluntas proclivior ad mala & falsa. Sed cum Ecclesia consummatur & perit, tunc Dominus semper novam alicubi exsuscitat, sed raro, si unquam, ex homine prioris Ecclesiæ, verum a gentibus, quæ in ignorantia fuerunt; de his in sequentibus nunc agitur.

2911. Vers: 3. *Et surrexit Abraham desuper faciebus mortui sui, & loquutus est ad filios Cheth, dicendo.* Surrexit Abraham, significat elevationem: desuper faciebus mortui sui, significat in nocte illa: & loquutus est ad filios Cheth, dicendo, significat illos, apud quos nova Ecclesia spiritualis.

2912. Surrexit Abraham, quod significet elevationem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785, hic elevationem a dolore, quia nova Ecclesia, loco prioris quæ periit, exsuscitanda. Et desuper faciebus mortui, quod significet in nocte illa, constat a significatione mori, mortis & mortui, quod fit nex quoad statum Ecclesiæ, de qua supra n: 2908.

2913. Et loquutus est ad filios Cheth dicendo, quod significet illos apud quos nova Ecclesia spiritualis, constare potest a significatione Cheth & Chitæi: plures fuerunt incolæ terræ Canaanis, qui passim enumerantur in Verbo,

& inter eos Chittæi, videatur Gen : xv : 20. Exod : iiii : 8. 17. Cap : xiiii : 5. Cap : xxiiii : 23. Deut : vii : 1. Cap : xx : 17. Jos : iiii : 10. Cap : xi : 1, 3. Cap : xii : 8. Cap : xxiv : 11. 1 Reg : ix : 20, & alibi ; fuerunt plerique illorum ex Antiqua Ecclesia, quæ quod per plures terras extensa fuerit, & quoque per terram Canaanem, videatur n : 1238. 2385 : omnes, qui ab illa Ecclesia fuerunt, pro principali agnoverunt charitatem ; & doctrinalia eorum omnia fuerunt charitatis seu vitæ ; qui doctrinalia fidei excoluerunt, dicti sunt Canaanitæ, & separati a cæteris incolis terræ Canaanis, Num : xiiii : 29, videatur n : 1062. 1063. 1076 ; inter meliores in terra Canaanem fuerunt Chittæi, quod etiam inde constare potest, quod Abraham inter eos habitaret, & postea Jischak & Jacob, & quod sepultura ibi illis, tum quod pie & modeste erga Abrahamum se gererent, ut manifeste patet ab illis quæ in hoc Capite de iis memorantur, imprimis Versi : 5. 6. 10. 11. 14. 15 ; inde est, quod per illos, ut per gentem probam, repræsentetur & significetur Ecclesia spiritualis, seu Ecclesiæ verum ; sed factum est cum his sicut cum reliquis ab Ecclesia Antiqua, quod successu temporis a charitate seu bono fidei desciverint, inde est quod per illos dein significetur Ecclesiæ falsum, ut Ezech : xvi : 3. 45, & alibi ; quod usque Chittæi inter honoratiores essent, constare potest ex eo quod Chittæi essent apud Davidem, ut Achimelech, 1 Sam : xxvi : 6 ; & Uriah, qui Chittæus, 2 Sam : xi : 3. 6. 17. 21, cujus uxor Bathscheba, ex qua Davidi Salomo, 2 Sam : xii : 24 : quod Cheth significet cognitiones exteriores quæ spectant vitam, quæ sunt vera Ecclesiæ Spiritualis externa, videatur n : 1202. Agitur in hoc Versu de nova Ecclesia, quam Dominus, cum prior exspirat, instaurat ; & in sequentibus de receptione fidei apud illos ; non agitur de aliqua Ecclesia apud filios Cheth, sed in communi de resurrectione Ecclesiæ spiritualis a Domino, postquam prior decedit seu consummatur, filii Cheth sunt modo qui repræsentant & significant. Videantur quæ de Ecclesiis prius dicta sunt ; nempe quod Ecclesia temporis tractu decrescat & contaminetur, n : 494. 501. 1327. 2422. Quod recedat a charitate, & producat mala & falsa, n : 1834. 1835. Quod tunc dicatur Ecclesia vastata & desolata, n : 407. ad 411. 2243. Quod Ecclesia apud gentes instauretur, cur, n : 1366. Quod semper aliquid Ecclesiæ, in Ecclesia quæ vastatur, ut nucleus, conservetur, n : 468. 637. 931. 2422. Nisi Ecclesia in tellure, quod Genus humanum periret, ibid : Quod Ecclesia sit sicut cor & pulmo in maximo corpore, hoc est, in genere humano, n : 637. 931. 2054. 2853. Qualis Ecclesia spiritualis, n : 765. 2669. Quod Charitas non fides separata constituat Ecclesiam, n : 809. 916. Quod Ecclesia foret una si omnibus charitas, tamen quoad doctrinalia & cultus differrent, n : 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. 2385. Quod omnes homines in terris, qui in Ecclesia Domini sunt, tamen sparsi per orbem, usque sicut unum faciant, ut in cælis, n : 2853. Quod omnis Ecclesia sit Interna & Externa, & utraque simul unam constituat, n : 409. 1083. 1098. 1100. 1242. Quod Ecclesia Externa nihil sit, si non Interna, n : 1795. Quod Ecclesia comparetur ortui & occasui solis, temporibus anni, tum temporibus diei, n : 1837.

n: 1837. Quod ultimum iudicium sit ultimum tempus Ecclesiæ, n: 900. 931. 1850. 2117. 2118.

2914. Verſ: 4. *Peregrinus & incola ego vobiscum, date mihi possessionem sepulchri vobiscum, & sepeliem mortuum meum a coram me.* Peregrinus & incola ego vobiscum, significat statum illorum primum, quod tamenſi Dominus illis ignotus, uſque apud illos eſſe poſſet: date mihi poſſeſſionem ſepulchri vobiscum, ſignificat quod regenerari poſſent: & ſepeliem mortuum meum a coram me, ſignificat quod ſic a nocte, quæ apud illos, emergeret & reſurgeret.

2915. Peregrinus & incola ego vobiscum, quod ſignificet ſtatum illorum primum, quod tamenſi Dominus, illis ignotus uſque apud illos eſſe poſſet, conſtat a repræſentatione Abrahami, quod ſit Dominus, de qua ſæpius prius; & a ſignificatione eſſe peregrinus illis, & eſſe incola illis, quod ſit ignotus eſſe, & uſque apud illos eſſe; quod hic ſenſus internus ſit, patet ab illis quæ præcedunt, & quæ ſequuntur; agitur enim de nova Eccleſia, & in hoc Verſu de primo ejus ſtatu, qui talis eſt, quod omnium primo illis ignotus ſit Dominus, ſed uſque, quia in bono charitatis, & quoad vitam civilem in juſto & æquo, & quoad moralem in honeſto & decoro, vivunt, tales ſunt, ut apud illos Dominus eſſe poſſit, præſentia enim Domini apud hominem eſt in bono, & ideo in juſto & æquo, & porro in honeſto & decoro: (Honeſtum eſt complexus omnium virtutum moralium, Decorum eſt modo forma illius:) nam hæc ſunt bona, quæ ſuccedunt ordine, & ſunt plana apud hominem, ſuper quibus a Domino fundatur conſcientia, & conſequenter intelligentia & ſapientia: qui autem in illis non ſunt, nempe ex corde aut affectione, illis non infeminari poteſt aliquid cœli, nullum eſt planum, nec eſt humus, ita non recipiens; & quia non infeminari poteſt aliquid cœli, nec poteſt ibi Dominus præſens eſſe; præſentia Domini prædicatur ſecundum bonum, hoc eſt, ſecundum boni qualitatem, qualitas boni ſecundum ſtatum innocentia, amoris & charitatis, cui vera fidei implantata ſunt ſeu implantari poſſunt.

2916. Quod date mihi poſſeſſionem ſepulchri vobiscum, ſignificet quod regenerari poſſint, conſtat a ſignificatione Sepulchri; ſepulchrum in ſenſu interno Verbi ſignificat vitam ſeu cœlum, & in oppoſito ſenſu mortem ſeu infernum; quod vitam ſeu cœlum, cauſa eſt, quia Angeli, qui in ſenſu interno Verbi ſunt, nullam ideam ſepulchri habeant, quia nullam mortis, quare loco ſepulchri non aliud percipiunt quam continuationem vitæ, ita reſurrectionem; reſurgit enim homo quoad ſpiritum, & ſepelitur quoad corpus, videatur n: 1854; & quia ſepultura ſignificat reſurrectionem, etiam ſignificat regenerationem, nam regeneratio eſt prima hominis reſurrectio, moritur enim tunc quoad priorem hominem, & reſurgit quoad novum; per regenerationem ſit homo a mortuo vivus; inde ſignificatio ſepulchri in ſenſu interno; cum idea ſepulchri ſiſtitur, quod obveniat Angelis idea regenerationis, patet quoque ab illis, quæ de infantibus, n: 2299, relata ſunt. Quod Sepulchrum in oppoſito ſenſu ſignificet mortem ſeu infernum, inde eſt quia mali reſurgunt

non ad vitam; ideo cum agitur de malis, & memoratur sepulchrum, tunc non alia idea Angelis obvenit quam inferni; ea causa est, quod etiam infernum in Verbo dicatur sepulchrum. Quod Sepulchrum significet resurrectionem tum regenerationem, patet apud Ezechielem, “Propterea propheta, & dicas ad eos, ita dicit Dominus Jehovih, ecce Ego *aperiam Sepulchra vestra, & ascendere faciam vos e sepulchris vestris*, popule mi, & adducam vos ad humum Israelis, & cognoscetis quod Ego Jehovah, in aperiendo Me *Sepulchra vestra*, & ascendere faciendo e *sepulchris vestris*, popule mi, & dederò spiritum meum in vos & vivetis, & collocavero vos super humo vestra; xxxvii: 12. 13. 14, ubi Propheta agit de ossibus vivificatis, ac in sensu interno de Regeneratione; quod de Regeneratione, manifeste patet, dicitur enim, cum dederò spiritum meum in vos & vivetis, & collocavero vos super humo vestra; sepulchra hic pro priore homine, ac ejus malis & falsis, quæ aperire & a quibus ascendere, est regenerari; ita perit & quasi exuitur idea sepulchri, cum subit idea regenerationis seu novæ vitæ. Quod *Sepulchra aperta* sint, & multa corpora dormientium Sanctorum *resurrexerint*, & exiverint e *Sepulchris suis* post Resurrectionem Domini, & ingressi in sanctam urbem, & apparuerint multis,” Matth: xxvii: 52. 53, simile involvit, nempe resurrectionem ex Resurrectione Domini, & in sensu interiori quamlibet resurrectionem. Quod Dominus exsuscitaverit Lazarum e mortuis, Joh: xi: 1 seq: etiam involvit Novæ Ecclesiæ a gentibus resuscitationem, omnia enim miracula, quæ a Domino facta sunt, quia Divina, status Ecclesiæ Ipsius involvebant. Etiam simile, quod vir, qui conjectus in sepulchrum Elisæi, cum tangeret ossa illius, revixerit, 2 Reg: xiii: 20. 21; per Elisæum enim repræsentatus est Dominus. Quia Sepultura significabat Resurrectionem in communi & quacunque, ideo Antiqui de Sepulturis suis, & de locis ubi sepelirentur, maxime solliciti fuerunt, ut Abrahamus quod sepeliretur in Hebrone in terra Canaan, tum Isaac & Jacobus, cum uxoribus eorum, Genes: xlvii: 29. 30. 31. Cap: xlix: 30. 31. 32; Josephus, quod ossa ejus ab Ægypto in terram Canaanem transferrentur, Gen: l: 25. Exod: xiii: 19. Jos: xxiv: 32; David & Reges post illum, quod sepelirentur in Sione, 1 Reg: ii: 10. Cap: xi: 43. Cap: xiv: 17. 18. Cap: xv: 8. 24. Cap: xxi: 51. 2 Reg: viii: 24. Cap: xii: 22. Cap: xiv: 20. Cap: xv: 7. 38. Cap: xvi: 20; causa erat, quia terra Canaan tum Sion, repræsentabant & significabant Regnum Domini, & Sepultura Resurrectionem; at quod locus nihil faciat ad resurrectionem, cuivis constare potest. Quod Sepultura significet resurrectionem ad vitam, etiam patet ab aliis repræsentativis, ut quod impii non plangerentur, nec sepelirentur, sed projicerentur, Jer: viii: 2. Cap: xiv: 16. Cap: xvi: 4. 6. Cap: xx: 6. Cap: xxii: 19. Cap: xxv: 33. 2 Reg: ix: 10. Apoc: xi: 9: & quod impii, qui sepulti, e sepulchris ejicerentur, Jer: viii: 1. 2. 2 Reg: xxiii: 16. 17. 18. Quod autem Sepulchrum in opposito sensu significet mortem seu infernum, videatur Esai: xiv: 19. 20. 21. Ezech: xxxiii: 21. 22. 23. 25. 27. Psalm: lxxxviii: 5. 6. 11. 12. Num: xix: 16. 18. 19.

2917. Quod sepeliā mortuum meum a coram me, significet quod sic a nocte, quæ apud illos, emergeret & resurgeret, constat a significatione sepelire, quod sit resurgere, de qua mox supra n: 2916, & a significatione mortui, quod sit status umbræ seu noctis, hoc est, ignorantia, de qua etiam supra, n: 2908. 2912, e quo emergit & resurgit apud hominem Dominus, cum agnoscitur, prius est in nocte, quia non apparet; resurgit apud omnem qui regeneratur.

2918. Vers: 5. 6. *Et responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei. Audi nos, domine mi, princeps Dei tu in medio nostri, in electo sepulchrorum nostrorum sepeli mortuum tuum, quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, a sepeliendo mortuum tuum.* Responderunt filii Cheth Abrahamo, dicendo ei, significat statum reciprocum apud illos qui ab Ecclesia nova: audi nos, significat receptionem: Domine mi, princeps Dei tu in medio nostri, significat Dominum quoad bonum & verum Divinum apud illos: in electo sepulchrorum nostrorum, significat beneplacitum quoad regenerationem: sepeli mortuum tuum, significat quod sic a nocte emergerent & resuscitarentur in vitam: quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, significat quod omnes parati essent ad recipiendam regenerationem: a sepeliendo mortuum tuum, significat ut a nocte emergerent & resuscitarentur.

2919. Responderunt filii Cheth Abrahamo dicendo ei, quod significet statum reciprocum apud illos qui ab Ecclesia nova, constat a significatione respondere cum annuitur ad id quod petitur, quod sit reciprocum; & a significatione filiorum Cheth, quod sint illi apud quos nova Ecclesia spiritalis, de qua supra n: 2913.

2920. Audi nos, quod significet receptionem, constat a significatione audi nos, cum est formula responsoria annuentia, quod sit receptio.

2921. Domine mi, princeps Dei in medio nostri, quod significet Dominum quoad bonum & verum Divinum apud illos, constat a significatione Domini, & principis Dei, & a significatione in medio nostri: quod Dominus dicatur ubi de bono agitur, constat ex Verbo Veteris Testamenti, ibi enim Jehovah nunc nominatur Jehovah, nunc Deus, nunc Dominus, nunc Jehovah Deus, nunc Dominus Jehovih, nunc Jehovah Zebaoth, & hoc ex causa arcana, quæ non sciri potest nisi a sensu interno; in genere cum agitur de cœlestibus amoris seu de bono, tunc dicitur Jehovah, cum autem de spiritalibus fidei seu de vero, tunc dicitur Deus; cum de utrisque simul, dicitur Jehovah Deus, cum autem de potentia Divina boni seu omnipotentia, tunc dicitur Jehovah Zebaoth seu Jehovah exercituum, tum quoque Dominus, sic ut Jehovah Zebaoth & Dominus, ejusdem sensus & significationis sit; inde, nempe ex potentia boni, etiam homines & Angeli dicti sunt Domini, & in opposito sensu illi servi quibus vel nulla potentia, vel quibus potentia ab illis; ex his constare potest, quod hic, Domine mi, in sensu interno significet Dominum quoad bonum, quod in sequentibus illustrabitur e Verbo: Princeps Dei autem significat Dominum quoad potentiam veri, seu quoad verum, ut constare potest a significatione Principis seu Principum, quod sint primaria vera,

vera, de qua n: 1482. 2089, & ex eo quod princeps Dei dicatur, Deus enim dicitur ubi agitur de vero, & Jehovah ubi de bono, n: 2586. 2769. 2807. 2822: quod in medio nostri sit inter illos, seu apud illos, constat absque explicatione. Quod in Verbo Veteris Testamenti, Jehovah Zebaoth & Dominus ejusdem sensus & significationis sit, constat apud Esaïam, "*Zelus Jehovah Zebaoth faciet hoc; verbum misit Dominus in Jacobum, & cecidit in Israele,*" ix: 6. 7. alibi apud Eundem, "*Rex validus dominabitur illis, dictum Domini, Jehovah Zebaoth,*" xix: 4: apud Malachiam, "*Ecce subito veniet ad Templum suum Dominus, quem vos quærentes, & Angelus foederis, quem vos desideratis, ecce venit, dicit Jehovah Zebaoth,*" iii: 1. manifestius apud Esaïam, "*Vidi Dominum sedentem super throno alto & elato; Seraphim stantes desuper Ipso, fenæ alæ fenæ alæ cuius; clamavit hic ad hunc, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Jehovah Zebaoth: vae mihi, quia excisus sum, quia Regem Jehovah Zebaoth viderunt oculi mei, & audiui vocem Domini,*" vi: 1. 3. 5. 8; ex quibus patet quod Jehovah Zebaoth & Dominus ejusdem sensus sit; Dominus Jehovahi autem dicitur, imprimis ubi de ope omnipotentiae quæritur & supplicatur, ut apud Esaïam, "*Dic civitatibus Jehudæ, ecce Deus vester, ecce Dominus Jehovah in forti veniet, & brachium Ipsius dominabitur Ipsi; ecce merces Ipsius cum Ipso, & opus Ipsius coram Ipso, sicut pastor gregem suum pascet,*" xl: 9. 10. 11; quod Dominus Jehovahi tunc dicatur, videatur porro, Esaï: xxv: 7. Cap: xl: 10. Cap: xlviii: 16. Cap: l: 4. 5. 7. 9. Cap: lxi: 1. Jerem: ii: 22. Ezech: viii: 1. Cap: xi: 13. 17. 21. Cap: xii: 10. 19. 28. Cap: xiii: 8. 13. 16. 18. 20. Cap: xiv: 4. 6. 11. 18. 20. 21. Mich: i: 2. Psalm: lxxi: 5. 16, & pluries alibi. Præterea in Verbo Veteris Testamenti Dominus simile involvit ac Jehovah, nempe quod Dominus dicatur cum agitur de bono, quare etiam Dominus similiter distinguitur a Deo, ut Jehovah a Deo; ut apud Moïsem, "*Jehovah Deus noster, Ipse Deus deorum, & Dominus dominorum,*" Deut: x: 17: apud Davidem, "*Confitemini Deo deorum, quia in æternum misericordia Ipsius; confitemini Domino dominorum, quia in æternum misericordia Ipsius,*" Psalm: cxxxvi: 1. 2. 3. At in Verbo Novi Testamenti, apud Evangelistas & in Apocalypsi, nullibi nominatur Jehovah, sed pro Jehovah dicitur Dominus, & hoc ex arcanis causis, de quibus infra: quod in Verbo Novi Testamenti, Dominus dicatur pro Jehovah, manifeste constare potest apud Marcum, "*Jesus dixit, primum omnium præceptorum est, audi Israel, Dominus Deus noster, Dominus unus est, ideo amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota cogitatione tua, & ex omnibus viribus tuis,*" xii: 29. 30; hæc eadem apud Moïsem ita, "*Audi Israel, Jehovah Deus noster, Jehovah unus, & amabis Jehovah Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis,*" Deut: vi: 4. 5, ubi patet, quod Dominus dicatur pro Jehovah: pariter apud Johannem, "*Vidi, ecce thronus positus erat in cælo, & super throno sedens: circa thronum quatuor Animalia plena oculis ante & retro, habebat unumquodque pro se fenas alas circumcirca, & intus plenas oculis;*

oculis; dicebant, Sanctus, Sanctus, Sanctus *Dominus* Deus omnipotens," Apoc: iv: 2. 6. 8; hæc apud Esaïam ita, "Vidi Dominum sedentem super throno alto & elato; Seraphim stantes desuper Ipso, fenæ alæ fenæ alæ cuius; clamavit hic ad hunc, Sanctus, Sanctus, Sanctus, *Jehovah Zebaoth*," vi: 1. 3. 5. 8; ibi Dominus dicitur pro Jehovah, seu Dominus Deus omnipotens pro Jehovah Zebaoth; quod quatuor Animalia sint Seraphim seu Cherubi, patet apud Ezechielem Cap: i: 5. 13. 14. 15. 19: Cap: x: 15: quod in Novo Testamento Dominus sit Jehovah, constat etiam ex pluribus aliis locis, ut apud Lucam, "Visus est Sachariæ *Angelus Domini*," i: 11, Angelus Domini pro angelo Jehovah: apud Eundem, "Angelus ad Sachariam de filio ejus," Multos filiorum Israelis convertet ad *Dominum Deum* illorum," i: 16: ad Dominum Deum pro ad Jehovah Deum: apud Eundem, "Angelus ad Mariam de Jesu, "Hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur, & dabit Ipse *Dominus Deus* thronum Davidis," i: 32; Dominus Deus pro Jehovah Deus: apud Eundem, "Maria dixit, magnificat anima mea *Dominum*, & exaltavit se spiritus meus super Deo Salvatore meo," i: 46. 47, ibi Dominus etiam pro Jehovah: apud Eundem, "Sacharias prophetavit dicens "Benedictus *Dominus Deus* Israelis," i: 68, Dominus Deus pro Jehovah Deus: apud Eundem, "Pastoribus *Angelus Domini* adstitit, & gloria, *Domini* circumfulsit illis," ii: 9, Angelus Domini, & gloria Domini pro Angelo Jehovah & gloria Jehovah: apud Matthæum, "Benedictus veniens in *Nomine Domini*," xxi: 9. Cap: xxi: 39. Luc: xiii: 35. Joh: xii: 13, in nomine Domini pro in nomine Jehovah; præter alibi multoties, ut Luc: i: 28. Cap: ii: 15. 22. 23. 24. 29. 38. 39. Cap: v: 17. Marc: xii: 10. 11. Quod Jehovah vocaverint Dominum, causæ inter arcanas, etiam fuerunt, quod si tunc temporis dictum esset, quod Dominus esset Jehovah toties in Veteri Testamento nominatus, videatur n: 1736, non recepissent, quia non credidissent; tum quia Dominus etiam quoad Humanum non Jehovah factus, quam cum omnimode univerit Essentiam Divinam Humanæ, & Humanam Divinæ, videatur n: 1725. 1729. 1733. 1745. 1815. 2156. 2751, unitio plenaria facta est post ultimam tentationem, quæ fuit crucis, quare discipuli post resurrectionem semper Ipsum appellarunt Dominum, Joh: xx: 2. 13. 15. 18. 20. 25. Cap: xxi: 7. 12. 15. 16. 17. 20. Marc: xvi: 19. 20; & Thomas dixit, "Domine mi, & Deus mi," Joh: xx: 28; & quia Dominus erat Jehovah, qui toties nominatus in Veteri Testamento, ideo quoque dixit ad discipulos, "Vos vocatis Me *Magister & Dominus*, & recte dicitis, sum namque," Joh: xiii: 13. 14. 16, quibus significatur, quod Jehovah Deus esset, ibi Dominus dicitur quoad bonum, Magister autem quoad verum: quod Dominus esset Jehovah, intelligitur etiam per verba Angeli ad pastores, "Natus est vobis hodie Salvator, qui est *Christus Dominus*," Luc: ii: 11, Christus pro Messia, Uncto, Rege, Dominus pro Jehovah, illud quoad verum, hoc quoad bonum. Qui Verbum non sedulo scrutatur, hoc non scire potest, credens quod Salvator noster ex communi formula venerationis, sicut alii, dictus sit Dominus, cum tamen Ipse ex eo, quod Jehovah esset.

2922. In electo sepulchrorum nostrorum, quod significet beneplacitum quoad regenerationem, constat a significatione eligere, electionis & electi, quod sit optionis seu beneplaciti; & ex significatione Sepulchri, quod sit resurrectio & regeneratio, de qua supra n: 2916.

2923. Quod sepeli mortuum tuum, significet quod sic a nocte emergerent & resuscitarentur in vitam, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere seu resuscitari ad vitam, de qua n: 2916; & a significatione mortui, quod sit nox quoad bona & vera fidei, de qua n: 2908. 2912. 2917.

2924. Quod quisquam e nobis sepulchrum suum non prohibebit a te, significet quod omnes parati essent ad recipiendam regenerationem, constat a significatione sepulchri, quod sit regeneratio, de qua n: 2916; & a significatione non cohibere, quod sit voluntatis recipiendi.

2925. A sepeliendo mortuum tuum, quod significet ut a nocte emergerent & resuscitarentur, constat a significatione sepeliri, & mortui, quod sit resuscitari a nocte quoad bona & vera fidei, de qua mox supra n: 2923, ubi eadem verba.

2926. Vers: 7. 8. *Et surrexit Abraham, & incurvavit se populo terræ, filiis Cheth. Et loquutus cum illis, dicendo, si est cum anima vestra ad sepeliendum mortuum meum a coram me, audite me, & intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar.* Surrexit Abraham & incurvavit se, significat gaudium Domini propter benignam receptionem: populo terræ, filiis Cheth, significat ab illis qui ab Ecclesia nova spiritali: loquutus cum illis dicendo, significat cogitationem & perceptionem de illis: si est cum anima vestra, significat si ex affectione veri ex corde: ad sepeliendum mortuum meum a coram me, significat quod ex nocte emergere & resurgere vellent: audite me, significat ut obtemperarent: & intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar, significat illos apud quos verum & bonum fidei recipi posset.

2927. Surrexit Abraham & incurvavit se, quod significet gaudium Domini propter benignam receptionem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785; ex lætitia & gaudio elevatur mens, ideo hic dicitur surrexit; a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua sæpius prius; & a significatione incurvare se, quod sit gaudere; incurvatio est gestus corporis tam ex humiliatione quam ex gaudio, quod ex gaudio, & quod propter benignam receptionem, patet ab illis quæ præcedunt & quæ sequuntur.

2928. Populo terræ, filiis Cheth, quod significet ab illis qui ab Ecclesia spiritali, constat a significatione populi, quod sint illi qui sunt in veris, ita spirituales, de qua n: 1259. 1260; a significatione terræ, quod sit Ecclesia, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f; & a significatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia spiritali, de qua supra n: 2913. Populus terræ passim nominatur in Verbo, ubi agitur de Israele & de Hierosolyma, & per illum in sensu interno significatur Ecclesia spiritalis, seu illi qui ab Ecclesia spiritali, nam per Israelem & per Hierosolymam illa Ecclesia intelligitur; cum agitur de Jehuda & de Zione, tunc
Gens

Gens nominatur, & per gentem significatur Ecclesia cœlestis, nam per Jehudam & Zionem ea Ecclesia intelligitur: quod Populus terræ dicatur, ubi de Israele & de Hierosolyma agitur, constat a pluribus locis in Verbo, ita ubi de Ecclesia spirituali, ut apud Ezechielem, “Dicas ad *Populum terræ*, ita dicit Dominus Jehovih habitatoribus *Hierosolymæ*, ad humum *Israelis*, panem suum in mœrore edent, & aquas suas in vastatione bibent, propterea ut devastetur *Terra* ejus, urbes habitatæ vastabuntur, & *Terra* desolata erit,” xii: 19. 20; ubi in sensu interno Hierosolyma & humus Israelis pro Ecclesia spirituali, panis & aquæ pro charitate, & fide, seu pro bono & vero; terra pro ipsa Ecclesia, quæ vastata dicitur quoad bonum, & desolata quoad verum. Apud Eundem, “Gogum & multitudinem ejus sepelient domus Israelis, ut mudent *Terram* septem mensibus, & sepelient omnis *Populus terræ*,” xxix: 13; Gogus pro cultu externo separato ab interno, qui idololatricus, n: 1151; domus Israelis pro Ecclesia spirituali quoad bonum, populus terræ quoad verum; terra pro ipsa Ecclesia; quod terra sit Ecclesia, est quia Terra Canaan repræsentabat Regnum Domini, ita Ecclesiam, nam Regnum Domini in terris est Ecclesia. Apud Eundem, “Omnis *Populus terræ* erit ad Therumam hanc (sublationem:) Principi *Israelis*; & faciet Princeps in die hoc pro se, & pro omni *Populo terræ* juvenum peccati: incurvabunt se *Populus terræ* ad ostium portæ in sabbathis & noviluniis: & intrabit *Populus terræ* in festis statis,” xlv: 16. 22. Cap: xlvi: 3. 9, ubi de Nova Hierosolyma, hoc est, de Regno Domini spirituali; qui ibi, vocantur Populus terræ, Princeps est Verum Divinum quod a Domino. Filii Cheth dicuntur, quia per filios significantur vera, videatur n: 489. 491. 533. 1147. 2623: quod vera prædicentur de spiritualibus, causa est, quia Spirituales per vera initiantur in bonum, hoc est, per fidem in charitatem; & quia faciunt bonum ex affectione veri, non scientes aliunde quod sit bonum quam quod ita instructi, conscientia illorum etiam fundata est in illis veris fidei, videatur n: 1155. 1577. 2046. 2088. 2184. 2507. 2715. 2716. 2718.

2929. Loquutus cum illis dicendo, quod significet cogitationem & perceptionem de illis, constat a significatione loqui & dicere, quod sit cogitare & percipere, de qua n: 1893. 1919. 2080. 2271. 2287. 2506. 2515. 2552. 2619.

2930. Si est cum anima vestra, quod significet si ex affectione veri ex corde, constat a significatione Animæ in sensu interno: in Verbo passim dicitur, quod ex corde & ex anima, seu ex toto corde, & ex tota anima, & significatur per illa, quod ex omni voluntate & ex omni intellectu; quod binæ facultates homini sint, nempe voluntas & intellectus, cuivis potest notum esse, tum quod voluntas separata facultas sit ab intellectu, nam intelligere possumus bonum & verum, sed usque velle malum & falsum; homo a principio ita creatus est, ut voluntas & intellectus apud illum unum facerent, sic ut non aliud cogitaret quam vellet, nec aliud vellet quam cogitaret, talis status est apud cœlestes, & fuit in cœlesti Ecclesia, quæ Homo seu Adam dicta; at apud Spirituales seu in Spiritualis Ecclesia, est separata una

facultas ab altera, nempe intellectualis a voluntaria, & homo quoad illam partem, nempe intellectualem reformatur a Domino, & inibi formatur nova voluntas & novus intellectus, n: 863. 875. 895. 897. 927. 928. 1023. 1044. 2256; nova voluntas ibi quæ a Domino, est quæ vocatur cor, & novus intellectus qui vocatur Anima, & cum dicitur ex toto corde & ex tota anima, significatur quod ex omni voluntate & ex omni intellectu: hæc sunt quæ significantur per cor & animam, apud Mosen, "Amabis Jehovah Deum tuum *omni corde* tuo, & *omni Anima* tua, & omnibus viribus tuis," Deut: vi: 5: apud Eundem, "Nunc Israel, quid Jehovah Deus tuus petens a te, nisi ad timendum Jehovah Deum tuum, ad eundum in omnibus viis Ipsius, & ad amandum Ipsum, & ad serviendum Jehovah Deo tuo, *omni corde* tuo, & *omni anima* tua," Deut: x: 12. Cap: xi: 13: apud Eundem, "Die hoc Jehovah Deus tuus præcipiens tibi ad faciendum statuta hæc & judicia, & custodias & facias illa, *toto corde* tuo & *tota anima* tua," Deut: xxvi: 16. in Libro Regum, "David ad Salomonem, stabiliet Jehovah verbum suum, quod loquutus super me, dicendo, si custodiunt filii viam suam, ad ambulandum coram Me in veritate, *omni corde* suo, & *omni anima* sua, dicendo, non excindetur tibi vir a super throno Israelis," 1 Reg: 11: 4; apud Matthæum, "Amabis Dominum Deum tuum ex *toto corde* tuo, & in *tota anima* tua," xxii: 35. Marc: xii: 29. 30. Simile prædicatur etiam de Jehovah seu Domino, quia inde affectio boni quæ est voluntatis, & affectio veri quæ est intellectus, apud hominem Ecclesiæ; ut apud Samuelem, "Exsuscitabo Mihi sacerdotem fidelem, quemadmodum in *Corde meo*, & in *Anima mea*," 1 Sam: ii: 35: & apud Jeremiam, "Gaudebo super illis, ad beneficiendum illis, & plantabo eos in terra hac in veritate, *omni Corde meo*, & *omni Anima mea*," xxxii: 41. Etiam passim alibi in Verbo Anima significat affectionem veri, ut apud Esaïam, "*Anima mea* desideravi Te in nocte, etiam spiritu meo in medio Mei quæsi vi Te mane, quia quemadmodum judicia tua terræ, justitiam discunt habitatores orbis," xxvi: 9, ibi anima pro affectione veri, spiritus pro affectione boni, quod judicia prædicentur de viris, & justitia de bono, videatur n: 2235: apud Eundem, "Stultus stultitiam loquitur, ad evacuandum *Animam famelicam*, & *potum sitientem* deficere faciat," xxxii: 6, Anima famelica pro desiderio boni, quam stultus evacuat, anima potum sitiens pro desiderio veri, quam stultus deficere facit: apud Jeremiam, "Fiet *Anima* eorum sicut hortus irriguus; & irrigabo *Animam lassam*, & omnem *Animam dolentem* implebo," xxxi: 12. 25, Anima pro affectione veri & boni: apud Eundem, "Omnis populus ejus gementes, quærentes panem, dederunt desiderabilia sua pro cibo, ad reducendum *Animam*. Procul est a Me consolans, reducens *Animam* meam, facti sunt filii mei desolati: quæsi verunt cibum sibi, ut reducerent *Animam* suam," Thren: i: 11. 16. 19; anima pro vita affectionis boni & veri, cibus pro sapientia & intelligentia. Dicitur quod anima significet affectionem veri ex corde, quia dantur affectiones veri quæ non ex corde, ut quæ ex amore sui seu eminendi, ex amore mundi seu lucrandi, ex amore merendi; ex his similiter existunt affectiones veri, sed non sunt genuinæ, sunt

sunt ex voluntate carnis, non ex corde, quod ex corde est ex Domino. Præterea Anima in Verbo significat in universali sensu omnem vitam, videatur n: 1000. 1005. 1040. 1742; Anima enim est in universali sensu illud, ex quo aliud Est & Vivit, ita anima corporis est ejus spiritus, ex eo enim vivit corpus; anima autem spiritus est ejus vita adhuc interior, ex qua sapit & intelligit.

2931. Ad sepeliendum mortuum meum a coram me, quod significet quod ex nocte emergere & resurgere vellent, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere; & mortui, quod sit nox quoad bona & vera fidei, de qua supra n: 2923. 2925, ubi eadem verba.

2932. Audite me, quod significet ut obtemperarent, constat a significatione audire, quod sit obedire seu obtemperare, de qua n: 2542.

2933. Et intercedite mihi apud Ephronem filium Zochar, quod significet illos apud quos verum & bonum fidei recipi posset, constare potest inde, quod ager, & in agro spelunca, ubi sepeliretur Sarah, Ephronis esset, & quia per sepulturam significatur regeneratio, n: 2916, sequitur quod per illum significantur illi apud quos verum & bonum fidei recipi posset: filii Cheth repræsentant etiam eosdem, quatenus ex Ephronis urbe essent, & quatenus ejus populus essent. Per intercedere hic significatur præparari ad recipiendum.

2934. Vers: 9. *Et det mihi speluncam Machpelæ, quæ illi, quæ in fine agri ejus, in argento pleno det illam mihi, in medio vestri, ad possessionem sepulchri.* Det mihi speluncam Machpelæ quæ illi, significat obscurum fidei, quod illis: quæ in fine agri, significat ubi parum Ecclesiæ: in argento pleno, significat redemptionem per verum: det illam mihi in medio vestri ad possessionem sepulchri, significat possessionem sic per regenerationem.

2935. Det mihi speluncam Machpelæ, quod significet obscurum fidei, constat a significatione speluncæ, quod sit obscurum, de qua n: 2463; & a significatione Machpelæ, quod sit fides quæ in obscuro. Quod Spelunca significet obscurum, inde est, quia locus est tenebrosus; cum dicitur spelunca montis, tunc est obscurum boni, at cum dicitur spelunca agri Machpelæ, tunc est obscurum veri; hic quia dicitur spelunca Machpelæ, & Machpela erat ubi ager, in cujus fine spelunca, est obscurum veri, seu quod idem obscurum fidei, inde quoque patet, quod Machpela sit fides quæ in obscuro. Qui regenerantur, & fiunt spirituales, sunt quam maxime in obscuro quoad verum; bonum quidem a Domino apud illos influit, sed non ita verum, quare inter Dominum & bonum apud hominem datur parallelismus & correspondentia, non autem inter verum, videatur n: 1832: causa primaria est, quia non sciunt quid bonum, & tamen scirent, usque non ex corde credunt, & quamdiu bonum illis in obscuro est, tamdiu etiam est verum, nam ex bono omne verum; sed clarius, quod Dominus sit ipsum Bonum, & quod omne quod est amoris in Ipsum, & charitatis erga proximum, sit bonum, & omne quod id asserit & confirmat sit verum, non sciunt nisi perquam obscure; imo etiam dubia

fovent, & ratiocinia admittunt contra illa; & quamdiu in tali statu sunt, lux veri a Domino influere non potest; imo de Domino, ut de homine alio, non ut de Deo cogitant, de amore in ipsum ex amore quodam mundano; quid affectio genuina charitatis erga proximum vix sciunt, imo quid charitas, & quid proximus, cum tamen hæc essentialia sunt; inde patet quantum in obscuro sunt spirituales; & adhuc magis ante regenerationem, de quo statu hic agitur.

2936. Quæ in fine agri, quod significet ubi parum Ecclesiæ, constat a significatione finis seu extremitatis, quod sit parum; & a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum doctrina, quæ Ecclesiæ, de qua n: 368: quod finis seu extremitas sit parum, constare potest a descriptione terræ, humi, & agrorum in Verbo, medium eorum significat multum, at extremum significat parum, extremum hoc quoque vocatur circuitus; causa est, quia circa extremum expirat repræsentativum; ita hic, finis agri, significat parum Ecclesiæ.

2937. In argento pleno, quod significet redemptionem per verum, constat ex significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551; & a significatione det mihi in argento seu pro argento, quod sit emere, & in sensu spirituali, redimere: quod Spirituales dicantur empti argento, videatur n: 2048, hoc est, redempti per verum; causa inde est, quia per verum fidei regenerantur, nempe introducuntur ad bonum; spiritualis enim homo nullam perceptionem boni habet, ut cœlestis, sed verum est, per quod cognoscit, & dein ex quo agnoscit, quod bonum sit, & cum agnoscit & credit, tunc fit id illi bonum, & afficitur illo ut bono, quod tale sit, quale ei verum; inde est, quod Spirituales dicantur redempti per verum: at usque qualitas boni non nascitur & producit a vero, sed ab influxu boni in quale verum.

2938. Det illam mihi in medio vestri ad possessionem sepulchri, quod significet possessionem sic per regenerationem, constare potest absque explicatione, quod enim sepulchrum sit regeneratio, supra n: 2916, ostensum est.

2939. Verf: 10. *Et Ephron sedens in medio filiorum Cheth, & respondit Ephron Chittæus Abrahamo in auribus filiorum Cheth, omnibus inrantibus, portam urbis ejus, dicendo.* Ephron sedens in medio filiorum Cheth, significat illos a quibus recipi primario bonum & verum fidei posset: & respondit Ephron Chittæus Abrahamo, significat statum receptionis illorum: in auribus filiorum Cheth, significat obedientiam: omnibus inrantibus portam urbis ejus, dicendo, significat quoad doctrinalia per quæ fides.

2940. Ephron sedens in medio filiorum Cheth, quod significet illos a quibus recipi primario bonum & verum fidei posset, constat a repræsentatione Ephronis, tum a significatione filiorum Cheth, quod sint illi apud quos verum & bonum fidei recipi posset, & apud quos nova Ecclesia, de qua n: 2913. 2933; & a significatione medii seu in medio quod sit primarium, seu principale, tum intimum, de qua n: 1074. Quod Medium in sensu interno significet primarium seu principale, tum intimum, est a repræsentativis in altera

altera vita; cum repræsentatur aliquod bonum per ideas spirituales, tunc optimum sistitur in medio, & decreſcentiæ boni ſiſtuntur a medio per gradus inde, & ultimo ad peripheriam illa quæ non ſunt bona, inde eſt, quod in medio ſit tam primarium ſeu principale, quam intimum; ideæ cogitationis ita quoque repræſentantur, tum etiam affectiones; & omnes ſtatus mutationes, ita, quod varientur bona vel mala quoad ſitum verſus medium; ducit hoc originem a forma rerum ſpiritualium & cœleſtium, quæ talis.

2941. Et reſpondit Ephron Chittæus Abrahamo, quod ſignificet ſtatum receptionis illorum, conſtat a ſignificatione reſpondere, cum annuitur, quod ſit receptio, ut quoque ab illis quæ mox ſequuntur, patet: Ephron hic appellatur Chittæus; ut repræſentet Eccleſiam ſpiritualem ut caput & princeps.

2942. In auribus filiorum Cheth, quod ſignificet obedientiam, conſtat a ſignificatione auris, quod ſit obedientia, de qua n: 2542.

2943. Omnibus inſtrantibus portam urbis ejus, dicendo, quod ſignificet quoad doctrinalia per quæ fides, conſtat a ſignificatione portæ, quod ſit introitus, ita id quod introducit, ſimiliter ac janua, de qua n: 2145. 2152. 2356. 2385; & a ſignificatione urbis, quod ſit verum, quod eſt fidei, de qua n: 402. 2268. 2450. 2451. 2712. Urbes in Antiqua Eccleſia non fuerunt urbes ſicut poſtea & hodie, nempe cætus & congregationes, ſed fuerunt cohabitationes ſeparatarum familiarum; familia unius parentis conſtituebat urbem; ſicut urbes Nachoris, ad quam ſervus Abrahami, cum deſponſaret Rebeccam Ifaco, venit, Genef: xxiv: 10, fuit familia Nachoris, quæ ibi; & Schalem urbes Sechemi, ad quam Jacob, cum ex Paddam Aram, alluit, Gen: xxxiii: 18: Cap: xxxiv, erat familia Chamoris & Sechemi, quæ ibi; ita reliquæ urbes illo tempore; & quia ex antiquiſſimis habuerunt, quod gentes & familiæ repræſentarent ſocietates cœleſtes, ita illa quæ ſunt amoris & charitatis, n: 685. 1159, inde cum loco familiæ nominatur urbs, & loco gentis nominatur populus, ſignificatur verum, quod eſt fidei: inde quoque civitas Dei & civitas ſancta in genuino ſenſu ſignificat fidem in Dominum: & quia urbs ſeu civitas ſignificabat fidem, porta urbis ſignificabat doctrinalia; quia hæc introducunt ad fidem. Hoc quoque in Eccleſia-repræſentativa Judaica, ſignificabatur per quod Judices & ſeniores federent in porta urbis, & ibi judicarent, ut patet ab hiſtoricis Verbi, tum apud Sachariam, “Hæc verba quæ facietis, loquimini veritatem vir cum ſocio, veritatem & judicium pacis *judicate in portis veſtris*,” viii: 16: & apud Amos, “odio habete malum, & amate bonum, & *ſtatuite in porta judicium*,” v: 15. Quod Porta quoque ſignificet aditum ad mentem rationalem, & quod mens illa comparetur urbi, videatur, n: 2851.

2944. Verſ: 11. *Non, Domine mi, audi me, agrum do tibi, & ſpeluncam quæ in illo tibi do illam, ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, ſepeli mortuum tuum.* Non, Domine mi, audi me, ſignificat ſtatum illum primum, de quo prius: agrum do tibi, & ſpeluncam quæ in illo tibi do illam, ſignificat

ficat præparationem a seipfis quoad illa quæ sunt Ecclesiæ, & fidei: ad oculos filiorum populi mei do illam tibi, significat secundum intellectum omnium: sepeli mortuum tuum, significat ut emergant a nocte & resuscitentur.

2945. Non, Domine mi, audi me, quod significet statum illum primum, de quo prius n : 2935. 2936, nempe quod in obscuro fidei essent, constat a negatione, quod audire non vellent ad Abrahamum, quod daret argentum plenum, Verf: 9, hoc est in sensu interno, quod redimerentur a Domino, sed quod seipfos præparare vellent quoad illa quæ sunt Ecclesiæ & fidei, hoc est, seipfos reformare: verba illa, “ non, domine mi, audi me,” involvunt statum, nempe cogitationis illorum de redemptione, & reformatione, nam sequitur immediate propositio.

2946. Agrum do tibi, & speluncam quæ in illo tibi do illam, quod significet præparationem a seipfis quoad illa quæ sunt Ecclesiæ & fidei, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua n : 368. 2936; a significatione speluncæ quæ in illo, nempe in agro, quod sit obscurum fidei, de qua supra n : 2935; & a significatione dare agrum & dare speluncam, seu quod idem, non recipere argentum ab Abrahamo, quod sit non velle redimi a Domino, sed a seipfis, ita semet præparare quoad illa. Talis & status primus omnium qui reformantur & fiunt spirituales, nempe quod non credant reformari a Domino sed a semet, hoc est, quod omne voluntatis boni & cogitationis veri sit a seipfis; in illo statu etiam relinquuntur a Domino, quia alioquin reformari nequeunt; si enim, antequam regenerati sunt, illis diceretur, quod nequeant aliquid boni a se facere, nec aliquid veri a se cogitare, tunc vel in illum errorem laberentur, quod expectandus influxus in voluntatem, & influxus in cogitationem, & si non hoc fieret, nihil conarentur; vel in illum errorem, quod, si bonum & verum aliunde, quam a se, nihil imputaretur illis in justitiam; vel in illum, quod sic quasi machinæ, non sui juris aut sui compotes, forent; vel in alios; ideo datur illis tunc cogitare, quod a seipfis bonum & verum; sed postquam regenerati sunt, tunc per gradus insinuatur illis cognitio, quod aliter se res habeat, nempe quod omne bonum & verum unice a Domino; & porro, cum magis perficiuntur, quod quicquid non venit a Domino, sit malum & falsum; regeneratis, si non in vita corporis, usque in altera vita, datur illud non solum cognoscere, sed etiam percipere, nam omnes Angeli in perceptione sunt quod ita sit: videantur, quæ de his prius dicta sunt, nempe, quod omne bonum & verum a Domino, n : 1614. 2016: quod omnis intelligentia & sapientia a Domino, n : 109. 112. 121. 124: quod homo ex semet nihil boni facere, & nihil veri cogitare possit, n : 874. 875. 876: quod usque quisque quasi ex proprio, facere bonum debeat, nec remittere manus, n : 1712: quod homo si semet cogat ad resistendum malo, & ad faciendum bonum, sicut a semet, quod accipiat a Domino proprium cœleste, n : 1937. 1947.

2947. Ad oculos filiorum populi mei, do illam tibi, quod significet quoad intellectum omnium, constat a significatione oculorum, quod sit intellectus:
de

de qua n : 2701; & a significatione filiorum populi, quod sint omnes; filii populi sunt illi qui primum initiati sunt in vera, populus enim sunt qui in veris, n : 1259. 1260; ideo non dicitur ad oculos populi mei, sed ad oculos filiorum populi mei.

2948. Sepeli mortuum tuum, quod significet ut emergant a nocte & resuscitentur, constat a significatione sepeliri, quod sit resurgere, seu, quod idem, resuscitari; & a significatione mortui, quod sit nox quoad bona & vera fidei, de quibus supra n : 2917. 2923. 2925. 2931, ubi eadem verba.

2949. Vers : 12. 13. *Et incurvavit se Abraham coram populo terræ. Et loquutus ad Ephronem in auribus populi terræ, dicendo, veruntamen si tu, placet, audias me, dabo argentum agri, accipe a me, & sepeliam mortuum meum ibi.* Incurvavit se Abraham coram populo terræ, significat gaudium Domini ob benevolentiam illorum qui e nova Ecclesia spirituali; & loquutus ad Ephronem, significat influxum apud illos qui recipere possent: in auribus populi terræ, significat usque ad obedientiam quoad Ecclesiæ vera: veruntamen si tu, placet, audias me, significat influxum interiorem: dabo argentum agri, accipe a me, significat redemptionem quoad vera Ecclesiæ quæ a Domino: & sepeliam mortuum meum, significat quod sic e nocte emergerent & vivificarentur.

2950. Incurvavit se Abraham coram populo terræ, quod significet gaudium Domini ob benevolentiam illorum qui e nova Ecclesia spirituali, constat a significatione incurvare se, quod hic sit gaudere, ut quoque supra n : 2927; a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua sæpius prius; & a significatione populi terræ, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, de qua supra, n : 2928, ubi eadem verba; sed ibi "incurvavit se populo terræ filiis Cheth," Vers : 7; quod filii Cheth ibi etiam dicantur est, quia illi ab Ecclesia ibi significantur, qui primum initiantur, ut quoque per filios populi, n : 2947; hic autem illi qui in progressionem sunt, quare simpliciter populus terræ absque adjectione filiorum Cheth dicitur; & ibi significatur gaudium propter benignam receptionem, hic ob benevolentiam, receptio est primum quia intellectus, benevolentia est sequens, quia voluntatis, videatur n : 2954.

2951. Et loquutus ad Ephronem, quod significet influxum apud illos qui recipere possent, constat a significatione loqui, quod sit cogitare, n : 2271. 2287, tum quoque velle, n : 2626, ita influere, quia influxus fit inde; & a representatione Ephronis, quod sint illi apud quos verum & bonum fidei recipi possent, de qua n : 2933.

2952. In auribus populi terræ, quod significet usque ad obedientiam quoad Ecclesiæ vera, constat a significatione auris, quod sit obedientia, de qua n : 2542. 2942; & a significatione populi terræ, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, tum quoque illius Ecclesiæ vera, de qua n : 1259. 1260. 2928.

2953. Veruntamen si tu, placet, audias me, quod significet influxum interiorem, constare potest a serie loquelæ; quod Abraham loquutus ad Ephronem, significaverit influxum, mox supra n : 2951, dictum; hic continuatur loquela,

loquela, & intentio excitatur, per quod dicatur “veruntamen si tu, placet, audias me,” quare influxus interior significatur. Sensus internus talis est, ut voces & verba pœne nihil sint, sed sensus eorum ex serie fluens sistat ideam, & quidem coram angelis spirituales, cui sensus externus seu literalis inservit pro objecto ex quo; sunt enim ideæ cogitationis hominis quæ sunt objecta cogitationum spiritualium apud Angelos, & quidem illæ ideæ cogitationis apud hominem principaliter, quæ sunt ex Verbo, ex causa quia ibi omnes res repræsentant, & omnes & singulæ voces significant, & animadvertitur illico quod e Verbo sint, qui spiritualia & cœlestia ibi suo ordine dispositissime consequuntur, & in illis & his sanctum ex intimo sensu, qui est solum de Domino, ac Ipsius Regno.

2954. Dabo argentum agri, accipe a me, quod significet redemptionem quoad vera Ecclesiæ quæ a Domino, constat ex significatione dare argentum, quod sit redimere per verum, de qua supra n : 2937, argentum enim est verum n : 1551; a significatione agri, quod sit Ecclesiæ, tum doctrina veri, de qua n : 368. 2936; & a significatione accipere a me, quod sit reciprocum apud illos qui ab Ecclesia; reciprocum est fides quod redemptio sit a solo Domino. Quod Redemptionem attinet, est illa idem ac Reformatio & Regeneratio, & inde liberatio ab inferno & salvatio; Redemptio seu reformatio & salvatio hominum Ecclesiæ spiritualis fit per verum, at hominum Ecclesiæ cœlestis per bonum; causæ prius passim dictæ sunt, nempe quod spirituales nihil voluntatis boni habeant, sed pro illa donati facultate intelligendi quid bonum, intellectus boni est qui principaliter vocatur verum, & quidem verum fidei, at velle illud & inde facere illud est quod vocatur bonum; Spirituales itaque per intellectum boni, seu quod idem, per verum, introducuntur in voluntatem boni, seu quod idem, in bonum, sed non in aliquid voluntatis boni ex semetipsis, quia voluntas boni apud eos omnis deperdita est, n : 895. 927. 2124, sed in voluntatem novam, quam accipiunt a Domino, n : 863. 875. 1023. 1043. 1044, & cum hanc voluntatem acceperint, tunc in specie dicuntur redempti.

2955. Quod sepeliam mortuum meum, significet quod e nocte emergerent & vivificarentur, constat a significatione sepeliri, & mortui, de qua supra n : 2917. 2923. 2925. 2931. 2948; hic vivificari dicuntur, quia in progressionem recipiendi fidem sunt; ex fide enim, nempe ex ejus bono, accipiunt vitam, aliunde non est vita. Quod sepeliam mortuum meum significet emersionem a nocte spirituali, & vivificationem, etiam inde est, quia prior Ecclesia cum mortua, nova loco ejus exsuscitatur a Domino, ita loco mortis datur vita, & loco noctis fit mane; etiam inde, quod apud unumquemvis qui reformatur & fit spiritualis, mortuum ejus quasi sepeliatur, & novum, quod est vivum, resurgat, ita loco noctis apud illum, seu loco tenebrarum & frigoris, exsurgit mane cum sua luce & suo calore; inde est, quod apud Angelos qui in vita Domini sunt, loco ideæ apud hominem de sepultura mortui, sit ideæ resurrectionis & novæ vitæ. Ita quoque se habet, nam semper aliqua
Ecclesia

Ecclesia est in tellure, & cum vetus exspirat & fit nox, tunc nova alibi resurgit, & fit mane.

2956. Vers: 14. 15. *Et respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei. Domine mi, audi me, terra quadringentorum siclorum argenti, inter me & inter te, quid hoc; & mortuum tuum sepeli.* Respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei, significat statum receptionis: domine mi, audi me, significat statum primum receptionis: terra quadringentorum siclorum argenti, significat pretium redemptionis per verum: inter me & inter te quid hoc, significat quod annueret, sed vellet usque a semet: & mortuum tuum sepeli, significat, hic ut prius, emersionem e nocte, & resurrectionem inde.

2957. Respondit Ephron Abrahamo, dicendo ei, quod significet statum receptionis, constat a significatione respondere cum annuitur, quod sit recipere, de qua supra n: 2941; quod sit status receptionis, qui hic significatur per respondere & dicere, patet ex sequentibus.

2958. Domine mi, audi me, quod significet statum primum receptionis, etiam constat ab illis quæ sequuntur, tum ab illis quæ dicta prius n: 2945, ubi eadem verba, sed ibi negatio, hic autem affirmatio adhuc dubitativa, nam dicitur in mox sequentibus "inter me & inter te quid hoc," quibus significatur quod annueret, sed vellet usque a semet: præterea, "Domine mi, audi me," est modo formula excitandi alterius reflexionem, sed usque involvit statum propositionis.

2959. Terra quadringentorum siclorum argenti, quod significet pretium redemptionis per verum, constat a significatione quadringentorum siclorum, de qua sequitur; & a significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2048. 2937: Quod quadringenti sicli significant redemptionis pretium, inde est, quia quadringenta significant vastationem, & siclus pretium; quid vastatio, videatur n: 2455 f. 2682. 2694. 2699. 2701. 2704, quod nempe sit duplex, una cum Ecclesia prorsus perit, hoc est, cum amplius nulla charitas aut fides, tunc dicitur vastata seu vasta; altera, cum illi, qui ab Ecclesia, in statum ignorantiae, & quoque tentationis, rediguntur, ob causam ut mala & falsa apud illos separentur & quasi discutiantur, qui e vastatione hac emergunt, ii sunt qui in specie vocantur redempti, nam tunc instruuntur in bonis & veris fidei, ac reformantur & regenerantur a Domino, de quibus in locis citatis: quia nunc Quadringenta, cum prædicantur de tempore, ut quadringenti anni, significant vastationis durationem & statum, ita cum Quadringenta prædicantur de siclis, significant redemptionis pretium, & cum nominatur simul argentum, significant redemptionis pretium per verum. Quod quadringenti anni significant vastationis durationem & statum, etiam constare potest ab illis, quæ dicta sunt ad Abrahamum, "Jehovah dixit Abrahamo, cognoscendo cognosces, quod peregrinum erit semen tuum in terra, non illis, & servient illis, & affligent illos *Quadringentis annis*," Gen: xv: 13; ubi videatur, quod per quadringentos annos intelligatur duratio filiorum Israel in Ægypto; sed quod non duratio illorum in Ægypto sit quæ significatur,

ficatur, sed quod aliquid quod non patet alicui nisi ex sensu interno, constare potest inde, quod duratio filiorum Israelis in Ægypto non fuerit nisi dimidium illius temporis, ut manifeste constare potest ex nativitatibus Jacobi ad Moſen; ex Jacobo enim erat Levi, ex Levi Kehath, ex Kehath Amram, & ex Amram Jacob & Moſes, Exod: vi: 16 ad 20; Levi & ejus filius Kehath venerunt cum Jacobo in Ægyptum, Gen: xlv: 11, ex altera inde generatione erat Moſes, & Moſes 80 annis cum loquutus ad Pharaonem, Exod: vii: 7, inde constare potest, quod ab ingressu Jacobi, ad exitum filiorum ejus, fuerint circiter 215 anni: adhuc magis constare potest, quod per quadringenta in Verbo aliud intelligatur, quam quod per ipsum numerum in sensu historico, ex eo quod dicatur, “ Quod habitatio filiorum Israelis, qua habitaverunt in Ægypto, fuerint *Triginti anni & Quadringenti anni*; & factum a fine *Triginta* annorum & *Quadringentorum* annorum, & factum in eodem die hoc exiverunt omnes exercitus Jehovæ e terra Ægypti,” Exod: xii: 40. 41, cum tamen duratio filiorum Israelis ibi modo fuerit dimidium illorum annorum, sed quod ab Abrahami ingressu in Ægyptum fuerint 430 anni, quare ita dictum propter sensum internum qui latet in illis verbis; in sensu interno per peregrinationem filiorum Jacobi in Ægypto repræsentatur & significatur Ecclesiæ vastatio, cujus status & duratio describitur per numerum Triginta & quadringentorum annorum, per Triginta status vastationis filiorum Jacobi, quod nulla fuerit, quia tales ut non per aliquem statum vastationis reformari potuerint, de significatione numeri Triginta videatur n: 2276; & per Quadringentos annos status vastationis communis illorum qui ab Ecclesia: qui itaque a vastatione illa exeunt, illi sunt qui dicuntur Redempti, quod etiam patet a verbis ad Moſen, “ Propterea dic filiis Israelis, Ego Jehovah, & educam vos a sub oneribus Ægypti, & liberabo vos a servitute illorum, & *Redimam* vos brachio extenso & judiciis magnis,” Exod: vi: 6: & alibi, “ Eduxit Jehovah vos per manum fortem, & *Redemit* te e domo servorum, e manu Pharaonis Regis Ægypti,” Deut: vii: 8. Cap: xiii: 6: & alibi, “ Memineris quod servus fueris in terra Ægypti, sed *Redemit* te Jehovah Deus tuus,” Deut: xv: 15. Cap: xxiv: 18: apud Samuelem, “ Populus tuus quem *Redemisti* tibi ex Ægypto,” 2 Sam: vii: 23: quia illi, qui emergunt e statu vastationis dicuntur Redempti, ideo per Quadringentos Siclos significatur Redemptionis pretium. Quod Sicus significat pretium seu æstimationem, constat ex his locis in Verbo; apud Moſen, “ Omnis *æstimatio* tua erit in *Siclo sanctitatis*,” Levit: xxvii: 25. & alibi, “ Anima cum prævaricata prævaricationem, & peccavit errore de sanctis Jehovæ, & adducet reatum suum Jehovæ, arietem integrum e grege, in *æstimatione* tua, *argento siclorum*, in *siclo sanctitatis*,” Levit: v: 15, inde patet, quod per siclum significetur pretium seu æstimatio; siclus sanctitatis dicitur, quia pretium seu æstimatio spectat verum & bonum a Domino, verum & bonum a Domino est ipsum sanctum in Ecclesia; inde dicitur siclus sanctitatis, etiam pluries alibi, ut Exod: xxx: 23.

Levit:

Levit: xxvii: 3. Num: iii: 47. 50. Cap: vii: 13. 19. 25. 31. 37. 43. 49. 55. 61. 67. 73. Cap: xviii: 16. Quod Siclus sit pretium Sancti, manifeste patet apud Ezechielem, ubi agitur de Terra Sancta & de Civitate Sancta, ibi ita de Siclo dicitur, "*Siclus ibi viginti geræ, viginti Sicli, quinque & viginti Sicli, quindecim Sicli, maneh (libra:) erit vobis,*" XLV: 12; quod ibi per siclum, & per libram, & per numeros significantur sancta, hoc est, bonum & verum, quisque videre potest, Terra enim sancta, & Civitas Sancta ibi, seu Nova Hierosolyma, de qua ibi agitur, non aliud est quam Regnum Domini, ubi nec Siclus, nec Geræ, nec Libra, nec Numeratio per illa, sed ipse numerus ex significatione in sensu interno determinat æstimationem seu pretium boni & veri. Apud Mosen, "Quod vir daret expiationem animæ suæ, ne esset plaga, *dimidium sicli in siclo sanctitatis, viginti geræ Siclus, & quod dimidium Sicli esset therumah (sublatio:) Jehovæ,*" Exod: xxx: 12. 13, ibi decem geræ, quæ dimidium sicli, sunt reliquiæ quæ a Domino, reliquiæ sunt bona & vera apud hominem recondita, quæ quod significantur per decem, videatur n: 576. 1738. 1906. 2284; quod reliquiæ sint bona & vera a Domino apud hominem recondita, n: 1906. 2284, quare etiam vocantur therumah seu sublatio Jehovæ, & dicitur, quod per illa erit expiatio animæ; causa, quod aliquoties dicatur, quod Siclus esset viginti geræ, ut in loco citato, tum Levit: xxvii: 25. Num: iii: 47. Cap: xvii: 16, & alibi, est, quia siclus viginti geræ significat æstimationem boni reliquiarum, quod viginti sint bonum reliquiarum, videatur n: 2280; ideo quoque Siclus erat pondus, secundum quod pretium tam auri quam argenti, Gen: xxiv: 22. Exod: xxxviii: 24. Ezech: iv: 10. Cap: XLV: 12, pretium auri, quia aurum significat bonum, n: 113. 1551. 1552, & argenti, quia argentum significat verum, n: 1551. 2048. Inde nunc patet, quod per terram quadringentorum siclorum argenti, significetur pretium redemptionis per verum: inde est, quia agitur de Ecclesia spirituali, quæ per verum a Domino reformatur & regeneratur n: 2954, quod dicatur Terræ; quod per Terram significetur Ecclesia, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f.

2960. Quod inter me & inter te, quid hoc, significet quod annueret sed vellet usque a semet, nempe præparari seu reformari, constare potest a sensu literæ applicato ad sensum internum, in quo agitur de reformatione; supra dictum ab Ephrone, "Agrum do tibi, & speluncam quæ in illo do tibi illam," Vers: 11, quibus significatum, quod vellent præparare semet quoad illa quæ sunt Ecclesiæ & fidei, hoc est, se reformare; quod status primus illorum, qui reformantur, sit talis, videatur n: 2946, at cum ulterius progrediuntur in cognitionibus veri seu fidei, tunc secundus illorum status est, quod quidem annuant, sed usque velint a semet, de hoc statu in hoc Versu agitur; at tertius status mox describitur, quod credant reformari a Domino. Quod tales sint in principio, causa dicta est supra n: 2946; quod autem cum progrediuntur in cognitionibus veri seu fidei, agnoscant quidem se reformari a Domino, sed usque velint a semet, causa est, quia nubes ignorantiae succes-

sive discutitur, & quia confirmationes veri tempore corroborantur, & quia per imbuitiones cognitionum veri perficitur bonum; ipsum bonum, cui implantatum est verum, facit ut non solum agnoscant, sed etiam credant, quod reformatio sit a Domino; hic status est tertius, quem sequitur status quartus, nempe quod percipiant quod a Domino; sed pauci sunt, qui ad hunc statum veniunt in vita corporis, est enim angelicus, at qui regenerati sunt, in eum statum veniunt in altera vita. Inde patet, quod in sensu interno hic describatur homo Ecclesiæ spiritualis, qualis ejus status est cum adhuc immaturus, & qualis cum maturefcere incipit, & tandem cum maturuit.

2961. Et mortuum tuum sepeli, quod significet emersionem e nocte & resuscitationem inde, constat a significatione mortui, quod sit nox quoad vera fidei; & sepeliri, quod sit resuscitari, de qua aliquoties prius, videatur n: 2917. 2923. 2925. 2931. 2948. 2955: quod hæc toties in hoc Capite dicantur, causa est, quia de emersione e nocte, quoad vera fidei, & resuscitatione, hoc est, de reformatione & regeneratione Ecclesiæ spiritualis, agitur.

2962. Verſ: 16. *Et audivit Abraham ad Ephronem, & appendit Abraham Ephroni argentum, quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quadringentos siclos argenti, tranſeuntis mercatori.* Audivit Abraham ad Ephronem, significat confirmationem ad obediendum: & appendit Abraham Ephroni argentum, significat redemptionem: quod loquutus in auribus filiorum Cheth, significat secundum facultatem illorum qui a nova Ecclesia: quadringentos siclos argenti, significat redemptionis pretium: tranſeuntis mercatori, significat applicate ad illorum statum.

2963. Audivit Abraham ad Ephronem, quod significet confirmationem ad obediendum, nempe ab illis apud quos bonum & verum fidei recipi poſſet, constat a significatione audire, quod sit obedire, de qua n: 2542; & a repræſentatione Ephronis, quod sint illi apud quos bonum & verum fidei recipi poſſet, de qua ſupra n: 2933; quod apud illos, & ab illis confirmatio, patet a verbis, quia dicitur, quod audivit Abraham ad illum.

2964. Et appendit Abraham Ephroni argentum, quod significet redemptionem, constat a significatione appendere argentum, quod sit emere, & in sensu ſpiritali redimere; argentum hic idem est cum quadringentis ſiclis, qui quod ſignificent redemptionis pretium, ſupra n: 2959. oſtenſum.

2965. Quod loquutus in auribus filiorum Cheth, quod ſignificet ſecundum facultatem illorum qui a nova Ecclesia, constat a ſignificatione loqui in auribus, & a filiorum Cheth; loqui in ſensu interno ſignificat & percipere & velle, quod percipere, videatur n: 2619, quod velle, n: 2626; aures autem ſignificant obedientiam, n: 2542; inde est, quod loqui in auribus, sit ſecundum facultatem, facultas enim est receptionis ita obedientiæ ſecundum quod quis percipit & vult; tum ex ſignificatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia ſpiritali, de qua ſupra n: 2913. Quod reformetur homo Ecclesiæ, hoc est, ei implantetur verum quod fidei, & hoc conjungatur bono quod charitatis, infra in hoc verſu n: 2967, dicitur.

2966. Quadringentos siclos argenti, quod significet redemptionis pretium, supra n: 2959, ostensum est, sed quid redemptionis pretium, dicetur; Redemptionis est solius Domini, ita quoque redemptionis pretium; & hoc prædicatur etiam de receptione apud hominem, apud quem redemptionis pretium tantum est, quantum recipit: Redemptionis pretium est Domini meritum & iustitia per gravissimas tentationes, per quas univit Essentiam Humanam Divinæ & Divinam Humanæ, & hoc ex propria potentia, & per unionem illam salvavit genus humanum, ac imprimis illos qui ab Ecclesia spirituali sunt; quod Dominus Iustitia factus per gravissimas tentationes, videatur n: 1813. 2025. 2026. 2027, quod univerit Essentiam Humanam Divinæ & Divinam Humanam, n: 1725. 1729. 1733. 1737. 1813. 2083, quod ex propria potentia, n: 1616. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500. 2523. 2632, & quod per unionem illam salvaverit genus humanum; ac imprimis illos qui ab Ecclesia spirituali, n: 2661. 2716, hæc sunt quæ significantur per Redemptionis pretium: quod etiam id prædicatur de receptione apud hominem, apud quem tantum est quantum is recipit, constare potest ex eo, quod Divinum Domini sit quod apud hominem facit Ecclesiam, nihil enim audit Ecclesia, quam quod est proprium Domini, est bonum quod amoris & charitatis, & est verum quod fidei, quæ faciunt id quod Ecclesia dicitur, quod omne bonum a Domino, & quod omne verum a Domino, notum est, bonum & verum quod ab homine non est bonum & verum; inde patet quod redemptionis pretium tantum sit apud hominem, quantum is recipit: apud Judæos, quoniam Redemptionis Domini tam parum æstimata fuit, ut vix effet aliquid, ideo dicitur apud Sachariam, "Dixi ad illos, si bonum in oculis vestris, date mercedem meam, & si non, omittite, & appenderunt mercedem meam, *triginta argenteos*, & dixit Jehovah ad me, projice illud ad figulum, *magnificentiam pretii*, quo æstimatus sum apud illos," xi: 12. 13; & apud Matthæum, "Sumserunt *Triginta argenteos*, *pretium æstimati*, quem emerant a filiis Israelis, & dederunt pro agro figuli, sicut præcepit mihi Dominus," xxvii: 10; triginta quod sit parum ut vix aliquid, videatur n: 2276; ita quod Judæi non æstimaverint quicquam meritum & redemptionem Domini; at qui credunt omne bonum & omne verum a Domino, apud illos Redemptionis pretium significatur per quadraginta, & in superiori gradu per quadringenta.

2967. Transseuntis mercatori, quod significet applicate ad illorum statum, constare potest a significatione mercatoris, & inde transseuntis mercatori; mercator in Verbo significat illos qui habent cognitiones boni & veri, & mercatura ipsas illas cognitiones, inde argentum transiens mercatori, significat verum quantum recipi potest, seu quod idem, applicate ad cujusvis statum & facultatem; quod adjectio hæc aliquid arcani involvat, quisque videre potest; de significatione mercatoris & mercaturæ sequitur: quod autem ipsam rem attinet, illa se ita habet; omnes qui reformantur & regenerantur, donantur charitate & fide a Domino, sed quisque secundum suam facultatem & suum statum; sunt enim mala & falsa, quibus se homo imbuat ab infantia, quæ

quæ obstant, quin recipere possit unus simile donum ac alius; mala & falsa illa prius vastanda sunt, quam regenerari potest homo; quantum vitæ cœlestis & spiritualis post vastationem residuum est, tantum hoc potest illustrari vero & ditari bono; sunt reliquæ, quæ sunt bona & vera a Domino apud hominem recondita, quæ tunc vitam accipiunt; bona & vera acquiruntur ab infantia usque ad reformationis tempus, apud unum plura, apud alium pauciora, hæc reservantur in interno ejus homine; nec produci possunt, priusquam externus ejus homo ad correspondentiam redactus est, quod fit imprimis per tentationes, & per plures species vastationis; antequam enim quiescunt corporea quæ illis contraria sunt, ut sunt illa quæ sunt amoris sui & mundi, non influere possunt cœlestia & spiritualia quæ sunt affectionis boni & veri; hæc causa est, quod quisque reformetur applicate ad ejus statum & facultatem; quod etiam Dominus docet in parabola de homine qui peregre abiit, & vocavit proprios servos, & tradidit illis opes suas, & uni dedit *quinque talenta*, alteri *duo*, & tertio *unum*, unicuique juxta *propriam facultatem*: qui quinque talenta accepit, *negotius est* cum illis, & lucratus alia quinque talenta; similiter etiam is qui duo, lucratus etiam ille alia duo,” Matth: xxv: 14. 15. 16. 17, seq: Tum etiam de decem servis, quibus dedit decem minas; ut cum illis *negotiantur*,” Luc: xix: 12. 13, seq: Quod Mercator significet illos qui habent cognitiones boni & veri, & mercatura ipsas illas cognitiones, constat ab illis locis, quæ adducta, apud Matthæum & Lucam, tum etiam ab his; apud Ezechielem, “Dicas Tyro, habitatrix super introitibus maris, *Negotiatrix populorum* ad insulas multas. Tharschisch *Mercatrix tua* ex multitudine omnium opum; in argento, in ferro, in stanno & plumbo dederunt *nundinationes tuas*. Javan, Thubal & Mefsech, hi *Negotiatores tui*, in anima hominis, & vasis æris dederunt *commercium tuum*. Filii Dedanis *Negotiatores tui*; insulæ multæ *Mercatura* manus tuæ. Syria *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum. Jehuda & terra Israelis, illi *Negotiatores tui* in triticis, minnith & pannag, & melle, & oleo, & opobalsamo dederunt *commercium tuum*. Damascus *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum ex multitudine omnium opum, in vino Chesbonis & lana Zacharis. Et Dan & Javan netum in *nundinationibus tuis* dederunt. Dedan *Negotiatrix tua* in vestibus libertatis ad currum. Arabs & omnes principes Kedar illi *Mercatores* manus tuæ, in agnis, in arietibus & hircis, in his *Mercatores tui*. *Negotiatores* Schebæ & Raamæ illi *Negotiatores tui* in primario omnis aromatis. Charan, & Channeh, & Eden, *Negotiatores* Schebæ; Aschur, Kilmad, *Negotiatores tui*. Hi *Negotiatores tui* in perfectionibus,” xxvii: 3. 12. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23; hæc de Tyro, per quam quod significantur cognitiones boni & veri, videatur n: 1201, & patet a singulis; negotiationes & mercaturæ, tum merces quæ ibi memorantur, nec aliud sunt, ideo vocatur Tyrus habitatrix super introitibus maris, quod aquæ sint cognitiones, ac mare congregatio illarum, n: 28; & vocatur negotiatrix populorum ad insulas multas, hoc est, usque ad illos qui remotius in cultu sunt, quod insulæ sint cultus remotiores, n: 1158; quid Tharschisch
n: 1156,

n: 1156, argentum, ferrum, stannum, & plumbum, quæ inde, sunt vera in suo ordine usque ad ultima quæ sunt sensualia, quid argentum n: 1551. 2048, quid ferrum n: 425. 426; quid Javan, Thubal & Meschech, n: 1151. 1152. 1153. 1155, anima hominis & vasa æris quæ inde, sunt illa quæ sunt vitæ naturalis, quod anima sit omnis vita quæ a Domino, n: 1000. 1040. 1436. 1742, quod vasa æris sint bona naturalia quæ recipiunt illam vitam, n: 425. 1551; quid Dedan, n: 1172; quid Syria n: 1232. 1234; quod Jehuda & terra Israelis negotiatores in triticis, minnith & pannag, melle, oleo, opobalsamo, significat cœlestia & spiritualia e Verbo; reliquæ gentes & earum mercaturæ, quæ memorantur, sunt genera & species veri & boni, ita Cognitiones quæ apud illos qui significantur per Tyrum: quod sint Cognitiones, ex quibus sapientia & intelligentia, constat manifeste apud Eundem Prophetam, ubi ita, "Fili hominis, dic principi Tyri, in *Sapientia tua*, & in *Intelligentia tua*, fecisti tibi opes, & fecisti aurum & argentum in thesauris tuis: in multitudine *Sapientiæ* tuæ, in *Negotiatione tua*, multiplicasti opes tuas, & elatum cor tuum in opibus tuis, propterea ecce adduco super te alienos, violentos gentium," xxviii: 2. 4. 5. 6. 7, ubi manifeste patet, quod merces cum quibus negotiati, sint cognitiones boni & veri, inde enim non aliunde sapientia & intelligentia, quare dicitur, in sapientia tua & in intelligentia tua fecisti tibi opes, & fecisti aurum & argentum in thesauris tuis: sed cum cognitiones sunt sui causa, ut emineant & lucrentur aut famam aut opes, tunc nullam vitam habent, ac illis prorsus privantur, in vita corporis falsa pro veris & mala pro bonis amplectendo, ac in altera vita illis quoque quæ vera sunt prorsus privantur; inde est, quod dicatur, quia elatum cor tuum in opibus tuis, propterea ecce adduco super te alienos, hoc est, falsa, & violentos gentium, hoc est, mala: & alibi apud Eundem, "Tyrus sicut excisa e medio maris, in exire *nundationes tuas* e maribus, satiaisti populos multos, in multitudine opum tuarum, & *commerciorum tuorum* ditasti reges terræ, jam fracta es e maribus, in profunditatibus aquarum, *commercium tuum*, & omnis congregatio tua in medio ejus ceciderunt; *Mercatores* in populis frondent super te," xxvii: 32. 33. 34. 36: & apud Esaiam, "Propheticum de Tyro; tacent habitatores insulæ, *Mercator* Zidon transiens mare, impleverunt te: & in aquis Schicoris, messis fluvii, proventus ejus, & eras *Mercatura Gentium*: quis consultavit hoc super Tyrum coronantem se, cujus *Mercatores* principes," xxiii: 2. 3. 8, ubi de vastatione Tyri agitur. Mercaturæ & Merces similiter prædicantur de Babylone, quæ sunt cognitiones boni adulteratæ, & cognitiones veri falsificatæ, apud Johannem, "Babylon ex vino furoris scortationis suæ potavit omnes gentes, & reges terræ cum ea scortati sunt; & *Mercatoris terræ* ex facultatibus deliciarum ejus ditati sunt: *Mercatores terræ* flebunt & plangent super ea, quod *Merces* eorum nemo emit amplius; *Merces* auri, & argenti, & lapidis pretiosi, & margaritæ, & byssi, & purpuræ, & serici, & coccini, &c: *Mercatores* horum, qui ditati sunt ab ea, e longinquo stabunt propter metum cruciatus ejus, flentes & plangentes," Apoc: xviii: 3. 11. 15; quod Babylon sit cultus, cujus externa apparent sanctæ,

sancta, sed interiora prophana, videatur n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1326, inde quid Mercaturæ & Merces ejus patet. Quod Mercator sit, qui comparat sibi cognitiones veri & boni, & inde intelligentiam & sapientiam, constat a Domini verbis apud Matthæum, “ Simile est Regnum cœlorum *homini negotiatori*, quærenti pulchras margaritas, qui cum invenisset unam pretiosam margaritam, abiens *vendidit* omnia quæ habuit, & *emit* illam,” XIII: 45. 46; pulchra margarita est charitas seu bonum fidei. Quod omnes cognitiones boni & veri sint a Domino, apud Esaïam, “ Sic dixit Jehovah, labor Ægypti, & *Mercatura Kuschii & Sabæorum*, virorum mensuræ, super te transibunt, & tibi erunt, post te ibunt, in vineulis transibunt, & ad te incurvabunt se, ad te orabunt; tantummodo in te Deus, & nullus præterea Deus,” XLV: 14, ubi de Divino Humano Domini. Inde nunc constare potest, quid sit mercari, seu emere & vendere, quod nempe comparare sibi cognitiones boni & veri, & per illas ipsum bonum; quod hoc a Domino solo, apud Eundem Prophetam, “ Heu omnis sitiens, ite ad aquas, & cui nullum argentum, ite, emite, & edite; & ite, emite absque argento, & absque pretio, vinum & lac,” LV: 1. 2; ubi emere pro comparare sibi, vinum pro vero spiritali, n: 1071. 1798; lac pro bono spiritali, n: 2184; quisque videre potest, quod ire ad aquas non sit ire ad aquas, quod emere non sit emere, quod argentum non sit argentum, nec quod vinum & lac sit vinum & lac, sed quod tale quod vocatur correspondens in sensu interno; est enim Verbum Divinum, cujus singulis vocibus, quæ e naturali mundo & e sensualibus hominis sunt, spiritalia & cœlestia Divina correspondent, ita non aliter Verbum divinitus inspiratum est.

2968. Vers: 17. 18. *Et constitit ager Ephronis, qui in Machpelah, quæ coram Mamre, ager & spelunca quæ in illo, & omnis arbor quæ in agro, quæ in omni termino ejus circumcirca Abrahamo in acquisitionem, ad oculos filiorum Cheth, in omnium intrantium portam urbis ejus.* Constitit ager Ephronis, significat quod illud Ecclesiæ: qui in Machpelah quæ coram Mamre, significat regenerationis quale & quantum: ager & spelunca quæ in illo, significat quoad bonum & verum fidei: & omnis arbor quæ in agro, significat cognitiones Ecclesiæ interiores: quæ in omni termino ejus circumcirca, significat cognitiones exteriores: Abrahamo in acquisitionem, significat quod soli Domino accepta: ad oculos filiorum Cheth, significat secundum intellectum eorum: in omnium intrantium portam urbis ejus, significat quoad omnia doctrinalia.

2969. Quod constitit ager Ephronis, significet quod illud Ecclesiæ, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum doctrina, de qua n: 368. 2936; & a repræsentatione Ephronis, quod sint illi apud quos bonum & verum fidei, quæ sunt Ecclesiæ, recipi possent, de qua n: 2933; inde, constitit ager Ephronis, significat illud Ecclesiæ.

2970. Qui in Machpelah quæ coram Mamre, quod significet regenerationis quale & quantum, constat a significatione Machpelæ, quod sit regeneratio per verum quod fidei; & a significatione Mamre, quod sit quale & quantum ejus:

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM. 113

ejus: per Machpelam cum ei adjungitur spelunca, seu dicitur spelunca Machpelæ, significatur fides quæ in obscuro, n: 2935; at per Machpelam, cum absque spelunca nominatur, & sequitur quod ibi ager & spelunca, intelligitur regeneratio, nam per agrum & speluncam significatur bonum & verum fidei, per quæ fit regeneratio: & præterea Machpelah erat tractus in quo etiam sepulchrum, per quod regeneratio significatur, n: 2916. Mamre autem, quia Chebron, ut dicitur Vers: seq: 19, & in Chebron, ut Genes: Cap: xiiii: 18, non aliud significat quam quale & quantum, hic regenerationis cum adjungitur Machpelæ, & Ecclesiæ cum adjungitur Chebron, & quoque perceptionis cum adjungitur quercetis, ut n: 1616, ita Mamre est modo determinatio status rei, erat enim locus, ubi habitavit Abraham, Gen: xiiii: 18, & ubi Isaac, & quo venit Jacobus, Gen: xxxv: 27.

2971. Ager & spelunca quæ in illo, quod significet quoad bonum & verum fidei, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, tum ipsum bonum quod est Ecclesiæ; cœleste, seu bonum, quod est amoris in Dominum & charitatis erga proximum, comparatur humo, tum quoque agro, etiam dicitur humus & ager, quia cœleste seu bonum est quod recipit vera fidei, quæ comparantur feminibus, etiam vocantur semina; & a significatione speluncæ, quod sit verum fidei quod in obscuro, de qua n: 2935; in obscuro dicitur, quia apud Spirituales, n: 1043. 2708 pr: 2715.

2972. Et omnis arbor quæ in agro, quod significet cognitiones Ecclesiæ interiores, constat a significatione arboris, quod sint perceptiones cum agitur de Ecclesia cœlesti, de qua n: 105. 2163, at cognitiones cum agitur de Ecclesia spirituali, de qua n: 2722; hic cognitiones interiores, quia dicitur omnis arbor quæ in agro, & sequitur quæ in omni termino ejus circumcirca per quæ significantur cognitiones exteriores; & a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua prius. De arbore quæ in agro & in terminis ejus circumcirca memoratur propter sensum illum internum, alioquin non memoratu digna in Verbo quod Divinum.

2973. Quæ in omni termino ejus circumcirca, quod significet cognitiones exteriores, constat a significatione terminorum & circumcirca, quod sint illa quæ sunt exteriora, de qua n: 2936; ita hic arbor quæ in termino circumcirca significat cognitiones exteriores; cognitiones exteriores sunt ritualium & doctrinalium quæ sunt externa Ecclesiæ, cognitiones autem interiores sunt doctrinalium quæ sunt interna Ecclesiæ; quid Externa Ecclesiæ & quid interna, prius aliquoties dictum est. Præterea in Verbo passim dicitur Medium & Circuitus; ut cum de Terra Canaan agitur, tunc Medium dicebatur ubi Zion & Hierosolyma, Circuitus autem ubi gentes quæ circumcirca; per Terram Canaanem repræsentabatur Regnum Domini, Cœleste illius per Zionem & Spirituale per Hierosolyman, ibi habitaculum Jehovæ seu Domini; illa quæ circumcirca erant, usque ad fides, repræsentabant cœlestia & spiritualia inde ordine effluentia & derivata, ubi ultimi termini, ibi repræsentativa cœlestium & spiritualium desinebant; repræsentativa illa originem duxerunt ab illis, quæ in Regno Domini in cœlis sunt, ibi Dominus ut Sol est in Me-

dio, inde omnis flamma cœlestis & lux spiritualis; qui proximi sunt, in summa luce sunt, qui autem remotiores in minore luce sunt, qui autem remotissimi, in minima, & ibi sunt termini, & incipit infernum, quod est extra cœlum: cum flamma cœlesti, & luce spirituali ita se habet, quod cœlestia quæ sunt innocentiae & amoris, & spiritualia quæ sunt charitatis & fidei, in simili ratione sint cum calore & luce quæ illis, nam exinde omnis calor & lux in cœlis: exinde nunc est, quod medium significet intimum, & circuitus extimum, & quæ ordine ab-intimo ad extimum procedunt, in tali gradu innocentiae, amoris, & charitatis sint, sicut distant. Similiter se habet in unaquavis societate cœlesti, ibi qui in medio, sunt ejus generis optimi, & illius generis amor & charitas apud illos decrescit secundum remotionem, hoc est, apud illos qui inde distant, proportionate. Hæc similiter se habent apud hominem, ejus intimum est, ubi Dominus apud illum habitat, & ex eo regit illa quæ in ejus circuitibus sunt; quando homo patitur, ut Dominus disponat circuitus ad correspondentiam cum intimis, tunc est in statu ut possit recipi in cœlum, & tunc intima, & interiora & externa unum agunt; at cum homo non patitur, ut Dominus disponat circuitus ad correspondentiam, tunc homo tantum recedit a cœlo, quantum non illud patitur: quod Anima hominis in medio seu in intimo ejus sit, & quod corpus in circuitu seu in extremis, notum est, corpus enim est, quod cingit & circumvestit animam seu ejus spiritum: qui in cœlesti & spirituali amore sunt, apud illos bonum a Domino influit per animam in corpus, inde corpus fit lucidum; at qui in corporeo & mundano amore sunt, apud illos non influere potest bonum a Domino per animam in corpus, sed interiora eorum in tenebris sunt, inde etiam corpus fit tenebrosus, secundum illa quæ Dominus docet apud Matthæum, "Lucerna corporis est oculus, si oculus sincerus, totum corpus lucidum est; si oculus malus, totum corpus obtenebratum; si ergo lumen sunt tenebræ, quantæ tenebræ," vi: 22. 23, per oculum significatur intellectuale quod animæ, n: 2701: apud illos autem adhuc pejor se habet, quorum interiora sunt tenebræ, & exteriora apparent sicut lucida, illi tales sunt qui exterius simulant lucis Angelos, at interius sunt diaboli; vocantur ii Babel; apud illos cum destruuntur illa quæ *circumcirca* sunt, tunc præcipites feruntur in infernum; hæc repræsentata sunt per urbem Jericho, quam postquam sacerdotes cum arca *circumverunt* septies, & clanguerunt buccinis, quod ceciderint muri ejus, & urbs devotioni data," Jos: vi: 1 ad 17; & quæ intellecta apud Jeremiam, "Disponite vos contra Babelem *circumcirca* omnes tendentes arcum, clangite super eam *circumcirca*, dedit manum suam, ceciderunt fundamenta ejus, destructi sunt muri ejus," l: 14. 15: Inde nunc patet, quid *circumcirca* sit. Præterea in Verbo aliquoties nominatur circuitus, ut Jerem: xxi: 14. Cap: xxxvii: 21. Cap: xlii: 14. Cap: xlix: 5. Ezech: xxxvi: 3. 4. 7. Amos: iii: 11, & alibi, & per circuitus significantur illa quæ exteriora sunt; de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi plura.

2974. Quod Abrahamo in acquisitionem, significet quod Soli Domino accepta, nempe omne regenerationis quale & quantum, quoad bonum & verum.

rum fidei, & sic quoad omnes cognitiones interiores & exteriores, constat a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua sæpius prius; & a significatione acquisitionis, quod sint Ipsius, ita Ipsi Soli accepta. Præmarium fidei est, quod omne bonum & omne verum sit Domini, ita a Domino Solo; quo quis hoc interius agnoscit, eo interius in cœlo est, nam in cœlo percipitur quod ita sit, ibi est perceptionis sphæra quod ita sit, quia sunt in bono quod a Solo Domino, & hoc est quod dicitur esse in Domino; gradus perceptionis illius se habent a medio usque ad circuitus, sicut mox supra n: 2973 dictum.

2975. Ad oculos filiorum Cheth, quod significet ad intellectum illorum, nempe qui a nova Ecclesia spirituali, constat a significatione oculorum, quod sit intellectus, de qua n: 212. 2701; & a significatione filiorum Cheth, quod sint illi qui a nova Ecclesia spirituali, de qua n: 2913. 2928: supra Vers: 16 dictum, quod Abraham loquutus in auribus filiorum Cheth, quo significatum quod secundum facultatem eorum, n: 2965. 2967, hic autem dicitur, ad oculos filiorum Cheth, & significatur quod ad intellectum eorum; prius involvit applicationem ad eorum voluntatem, hoc autem ad eorum intellectum; homo enim quoad utramque partem reformatur; nisi enim voluntas & intellectus concordent, usque ut unum faciant, homo non regeneratus est, hoc est, nisi bonum & verum, seu, quod idem, charitas & fides unum sint, charitas enim est voluntatis, fides autem intellectus; inde est, quod prius dictum, in auribus filiorum Cheth, hic autem, ad oculos filiorum Cheth.

2976. In omnium intrantium portam urbis ejus, quod significet quoad omnia doctrinalia, constat ab illis quæ supra n: 2943 dicta sunt, ubi eadem verba.

2977. Vers: 19. *Et post ita, sepelivit Abraham Saram uxorem suam, ad speluncam agri Machpela super faciebus Mamre, hæc Chebron, in terra Canaan.* Post ita, significat quod sic: sepelivit Abraham Saram uxorem suam, significat quod reciperent verum conjunctum bono a Domino: ad speluncam agri Machpela super faciebus Mamre, significat quod sic regenerati quantum possent: hæc Chebron, significat quod hæc nova Ecclesia: in terra Canaan, significat quæ una in Regno Domini.

2978. Post ita, quod significet quod sic, constat a serie, nam hic est conclusio, quod nempe regenerati, & quod sic nova Ecclesia spiritualis inaugurata.

2979. Quod sepelivit Abraham Saram uxorem suam, significet quod reciperent verum conjunctum bono a Domino, constat a significatione sepelire, quod sit regenerare, de qua supra n: 2916. 2917; quod regeneratus sit homo, cum receperat verum conjunctum bono a Domino, mox dicitur; a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua sæpius prius; & a repræsentatione Saræ ut uxoris, quod sit verum conjunctum bono, de qua n: 2507. 2063. 2065. Cum Regeneratione hominis spiritualis, ita se habet; primum instruitur is in veris quæ sunt fidei, & tenetur tunc a Domino in

affectione veri; bonum fidei, quod est charitas erga proximum, simul insinuat ei, sed ita ut vix id sciat, latet enim in affectione veri, & hoc ob finem, ut verum quod est fidei, jungatur bono quod est charitatis; progressu temporis crescit affectio veri quod est fidei, & spectatur verum propter finem, nempe propter bonum, seu quod idem, propter vitam, & hoc magis & magis; sic verum insinuat bono; quod cum fit, imbuat homo bonum vitæ secundum verum quod insinuatum est, & sic agere seu agere sibi videtur ex bono: ante hoc tempus illi principale fuit verum quod est fidei, sed postea fit bonum quod est vitæ; hoc cum factum, tunc regeneratus est homo, at regeneratus est secundum quale & quantum veri quod insinuat bono; & cum verum & bonum unum agunt, secundum quale & quantum boni: ita se habet cum omni regeneratione. Regeneratio fit ob finem, ut homo possit recipi in cœlum, cœlum non est nisi quam conjugium veri & boni, ac boni & veri, videatur n: 2508. 2618. 2728. 2729; nisi conjugium veri & boni apud hominem formetur, non potest ille esse in conjugio cœlesti, hoc est, in cœlo.

2980. Ad speluncam agri Machpelah super faciebus Mamre, quod significet quod sic regenerati quantum possent, constat ex significatione spelunçæ, quod sit verum fidei quod in obscuro, de qua n: 2935; ex significatione agri, quod sit bonum fidei, de qua n: 2971; ex significatione Machpelæ super faciebus Mamre, seu coram Mamre, quod sit regenerationis quale & quantum, de qua n: 2970; ita quod per verum & bonum fidei regenerati sint, quantum possent, hoc est, quod secundum facultatem & intellectum, n: 2913. 2928. 2975.

2981. Quod hæc Chebron, significet quod hæc nova Ecclesia, constat a significatione Chebronis, quod sit Ecclesia spiritualis, de qua supra in hoc Capite n: 2909; ibi dictum Kiriatharba hæc Chebron, ex causâ, quia per Kiriatharbam significatur Ecclesia. quoad verum, & per Chebronem Ecclesia quoad bonum, hic autem non amplius nominatur Kiriatharba, sed Chebron, quia agitur de regenerato, qui non amplius ex vero sed ex bono agit, ut dictum supra n: 2979.

2982. In terra Canaan, quod significet quæ una in Regno Domini, constat a repræsentatione terræ Canaanis, quod sit Regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1585. 1607: Cum Ecclesiis Domini ita se habet, quod antiquis temporibus simul plures fuerint & quod inter singulas discrimen sicut hodie quoad doctrinalia, sed quod usque unum fecerint in eo, quod agnoverint amorem in Dominum & charitatem erga proximum pro principali & pro ipso essentiali, & sic quod doctrinalia non fuerint illis pro ita cogitare, sed pro ita vivere: & quando omnibus & singulis amor in Dominum, & Charitas erga proximum, hoc est, bonum vitæ, est essentiali, tunc Ecclesiæ, quotquot sunt, unam faciunt, & quælibet tunc est una in Regno Domini: tale etiam est cœlum, ibi societates innumerabiles sunt, omnes distinctæ, sed usque unum cœlum constituunt, quia omnibus amor in Dominum & charitas erga proximum. Sed aliter prorsus se habet cum Ecclesiis, quæ fidem dicunt essentiali Ecclesiæ,

Ecclesiæ, putando quod si hoc sciant & hoc cogitent, se salvari, & hoc qualicunque vita sint; cum ita, tunc plures Ecclesiæ non unam faciunt, ne quidem sunt Ecclesiæ; bonum fidei est, quod facit Ecclesiam, hoc est, ipsa vita amoris & charitatis secundum illa quæ sunt fidei; propter vitam sunt doctrinalia: hoc quisque scire potest, quid doctrinalia nisi propter finem, & quid finis nisi vita, seu nisi talis fiat, sicut illa docent. Aiunt quidem, quod ipsissima fides, quæ salvat, sit fiducia; sed fiducia illa nusquam dari potest nisi in bono vitæ, absque bono vitæ nulla est receptio, & ubi nulla receptio ibi nulla fiducia, nisi quandoque apparens quædam in ægritudinibus animi aut corporis, cum cessant amoris sui & mundi cupiditates; at apud illos qui in malo vitæ sunt, cum illa crisis abijt seu vertitur, tunc fallax illa fiducia prorsus evanescit; datur enim fiducia etiam apud malos; sed qui scire vult qualis fiducia, exploret apud se affectiones, & fines, tum vitæ exercitia.

2983. Vers: 20. *Et constitit ager & spelunca quæ in illo, Abrahamo ad possessionem sepulchri, ex filiis Cheth.* Constitit ager & spelunca quæ in illo significat quod Ecclesia & ejus fides: Abrahamo in possessionem sepulchri, significat esset a Solo Domino per regenerationem: ex filiis Cheth, significat quod ex gentibus esset.

2984. Quod constitit ager & spelunca quæ in illo, significet quod Ecclesia & ejus fides, constat a significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua supra n: 2969. 2971; & ex significatione speluncæ, quod sit fides, de qua n: 2935. 2971: Ecclesia & ejus fides dicitur, quia Ecclesia prædicatur ex bono quod est charitatis, ita vitæ, fides ex vero, quod adjunctum.

2985. Abrahamo in possessionem sepulchri, quod significet esset a Solo Domino per regenerationem, constat a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua sæpe prius; & a significatione possessionis, quod sit Ipsi, ita Soli Domino, videatur supra n: 2974; & a significatione sepulchri, quod sit regeneratio, de qua etiam supra n: 2916.

2986. Quod ex filiis Cheth, significet quod ex gentibus esset; constare potest a significatione filiorum Cheth: filii Cheth non fuerunt apud quos Ecclesia instaurata fuit, sed sunt per quos Ecclesia illa repræsentatur; sunt enim omnia in Verbo repræsentativa, nec significant personas qui nominantur, sed per illos res quæ sunt Regni Domini & Ecclesiæ; quod per filios Cheth significetur nova Ecclesia, seu, quod idem, illi qui a nova Ecclesia, prius passim dictum: at quod nova Ecclesia Gentium seu a gentibus, patet ab illis quæ dicta sunt ab Abrahamo ad filios Cheth, "Peregrinus & incola ego vobiscum," Vers: 4. quibus significatum, quod Dominus illis ignotus, & tamen usque apud illos esse posset; n: 2915, inde patet, quod per filios Cheth significetur Ecclesia ex gentibus; de aliis non prædicari potest, quod Dominus ignotus sit. Præterea sciendum, cum aliqua Ecclesia sit nulla, hoc est, cum perit charitas, & nova instauratur a Domino, quod raro si usquam hoc fiat apud illos, apud quos vetus Ecclesia fuit, sed apud quos nulla Ecclesia prius, hoc est, apud Gentes; ita factum, quando Antiquissima Ecclesiæ

Ecclesia periit, tunc Nova, quæ Noachus dicta, seu Antiqua quæ post diluvium, instaurata fuit apud gentes, hoc est, apud illòs ubi nulla Ecclesia prius; similiter cum hæc Ecclesia periit, tunc instar Ecclesiæ institutum apud Abrahami pòsteros ex Jacobo, sic quoque apud gentes; Abrahamus enim, cum vocatus, fuit gentilis, videatur n: 1356. 1992. 2559; ipsi Jacobo pòsteri in Ægypto adhuc magis gentiles facti sunt, usque adeo, ut nesciverint prorsus Jehovah, proinde omnem cultum Divinum; postquam hoc Ecclesiæ consummatum fuit, tunc Primitiva Ecclesia a gentibus instaurata est, rejectis Judæis: similiter erit cum hac Ecclesia quæ Christiana dicitur. Causa, quod apud Gentes nova Ecclesia a Domino instauretur, est, quia nulla principia falsi habent contra vera fidei, ignorant enim vera fidei; principia falsi imbuta ab infantia; & postea confirmata, discutienda prius sunt, antequam regenerari potest homo, & fieri Ecclesiæ; imò gentes per mala vitæ prophanare non possunt sancta, nemo enim prophanare sanctum potest, qui ignorat quid sit, n: 593. 1008. 1010. 1059; Gentiles, quia in ignorantia, absque offendiculis, ita sunt in statu recipiendi vera præ illis qui ab Ecclesia, & vera facile recipiunt omnes illi inter illos, qui in bono vitæ sunt, videatur de his n: 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 1346. 2049. 2051. 2589 ad 2604.

De Repræsentationibus & Correspondentiis.

2987. **Q**UID Repræsentationes & quid Correspondentiæ, pauci norunt, nec scire quisquam potest, quid sint, nisi sciat quod Mundus spiritualis sit, & is distinctus a Mundo Naturali, nam inter Spiritualia & Naturalia dantur Correspondentiæ, & quæ existunt a spiritualibus in naturalibus, sunt Repræsentationes: Correspondentiæ dicuntur quia correspondent, & Repræsentationes quia repræsentant.

2988. Ut aliqua idea Repræsentationum & Correspondentiarum habeatur, reflectatur modo super illa quæ sunt Mentis, nempe Cogitationis & Voluntatis, hæc solent e facie ita elucere, ut pateant in ejus vultu, affectiones præ cæteris, interiores ex oculis & in illis; cum illa quæ sunt faciei, unum agunt cum illis quæ sunt mentis, dicuntur Correspondere, & sunt Correspondentiæ; & ipsi vultus faciei repræsentant, & sunt Repræsentationes. Similiter se habet cum illis quæ fiunt per gestus in corpore, ut & cum omnibus actionibus, quæ per Musculos producuntur, quod hæc fiant secundum illa quæ cogitat & vult homo, notum est; ipsi gestus & actiones, quæ sunt corporis, repræsentant illa quæ sunt mentis, & sunt Repræsentationes; & quod concordent, sunt Correspondentiæ.

2989. Sciri etiam potest, quod tales effigies non existant in mente, quales sistuntur in vultu, sed quod modo sint affectiones, quæ sic effigiantur: tum quod tales actus non existant in Mente, quales sistuntur per actiones in corpore, sed quod sint cogitationes quæ sic figurantur: quæ Mentis sunt, illa spiritualia sunt, quæ autem corporis, illa naturalia sunt: inde patet, quod Correspondentia detur inter Spiritualia & Naturalia; & quod Representatio sit Spiritualium in Naturalibus; seu quod idem, cum illa quæ sunt Interni hominis effigiantur in Externo, tunc quæ apparent in Externo, sunt Representativa Interni, & quæ concordant, sunt Correspondentia.

2890. Notum etiam est, vel esse potest, quod sit Mundus Spiritualis, & quod Mundus Naturalis; Mundus Spiritualis in Universali est, ubi Spiritus & Angeli, & Mundus naturalis ubi homines: in particulari, est mundus spiritualis & naturalis apud unumquemvis hominem, Internus ejus homo est ipsi Mundus spiritualis, Externus autem est ipsi mundus naturalis; quæ influunt e mundo spirituali, & sistuntur in naturali, sunt in genere Representationes; & quantum conveniunt, sunt Correspondentiæ.

2891. Quod Naturalia representent Spiritualia, & quod corresponderent, etiam sciri potest ex eo, quod Naturale nullatenus existere possit, nisi a causa se priori, causa ejus est ex spirituali, naturale quod non inde causam ducit, non datur; formæ naturales sunt effectus, nec apparere possunt sicut causæ, minus sicut causarum causæ, seu principia, sed accipiunt formas secundum usum in loco in quo sunt; sed usque formæ effectuum representant illa quæ sunt causarum; imo hæc representant, illa quæ sunt principiorum; ita omnia naturalia representant illa quæ sunt spiritualium quibus correspondent; imo etiam spiritualia representant illa quæ sunt cælestium ex quibus sunt.

2892. Ex multa experientia mihi scire datum est, quod in Mundo Naturali, inque tribus ejus regnis, ne hilum sit, quod non representet aliquid in mundo spirituali, seu quod non ibi habeat aliquid cui corresponderet: præter plures experientias id quoque constare potuit ab hac: aliquoties cum in loquela essem de Visceribus corporis, & sequerer nexum illorum ab illis quæ sunt capitis, ad illa quæ sunt thoracis, usque ad illa quæ sunt abdominis, quod tunc Angeli, qui supra me erant, duxerint cogitationes meas per spiritualia quibus illa correspondebant, & quidem ita ut nihil aberraret; illi ne hilum cogitabant de visceribus corporis de quibus ego, sed solum de spiritualibus quibus correspondebant. Talis est intelligentia Angelica, ut ex spiritualibus sciant omnia & singula quæ

in corpore, etiam arcanissima, quæ nusquam ad cognitionem hominis pervenire possunt; imo omnia & singula quæ in universo mundo, absque fallacia, & hoc, quia inde causæ, & causarum principia.

2893. Similiter se habet cum illis quæ in Regno vegetabili sunt, ibi ne hilum datur quod non aliquid repræsentat in mundo spirituali, & ei correspondet, quod multoties per simile commercium cum angelis scire datum: causæ etiam mihi dictæ sunt, quod nempe causæ omnium rerum naturalium sint e spiritualibus, & principia causarum e cælestibus; seu quod idem, quod omnia quæ in mundo naturali sunt, causam ducant a Vero quod est spirituale, & principium a bono quod est cæleste, & quod naturalia procedant inde secundum omnes differentias veri & boni, quæ in Regno Domini, ita ab Ipso Domino a Quo omne bonum & verum: hæc non possunt non ut peregrina videri, imprimis illis, qui ultra naturam cogitatione ascendere nolunt vel nequeunt; & qui non sciunt quid spirituale, ac ideo nec agnoscunt.

2894. Homo, quamdiu vivit in corpore, etiam parum de eo sentire & percipere potest, nam cælestia & spiritualia apud eum cadunt in naturalia quæ in Externo ejus homine, & ibi amittit ille sensationem & perceptionem illorum. Repræsentativa & Correspondentia quæ in Externo ejus homine, etiam talia sunt, ut non appareant similia illis, quibus in Interno homine correspondent, & quæ repræsentant; ideo nec ad cognitionem ejus venire possunt, antequam externis illis exutus est: beatus tunc qui in correspondentia est, hoc est, cujus Externus homo correspondet Interno.

2895. Homines Antiquissimæ Ecclesiæ, de quibus n: 1114 ad 1125, quia in singulis naturæ aliquid spirituale & cæleste videbant, adeo ut naturalia illis servirent modo pro objectis cogitandi de spiritualibus & cælestibus, idcirco potuerunt cum Angelis loqui, & cum illis esse in Regno Domini quod in cælis simul cum in Regno Ipsi in terra seu in Ecclesia: apud illos sic conjuncta erant naturalia spiritualibus, & prorsus correspondebant. Aliter vero post illa tempora, cum malum & falsum incepit regnare, seu cum post aureum sæculum, ferreum incepit, tunc quia non amplius correspondentia, claudebatur cælum, usque adeo ut vix scire vellent quod spirituale esset, imo tandem nec quod cælum & infernum, & quod vita post mortem.

2896. Arcanissimum in mundo est, at nihil notius in altera vita, etiam unicuique spiritui, quod omnia quæ in corpore humano correspondentiam habeant cum illis quæ in cælo, usque adeo, ut ne quidem minima ibi particula sit, cui non spirituale & cæleste quoddam correspondet, seu

seu quod idem, cui non Societates cælestes, nam hæ sunt secundum omnia genera & species spiritualium & cælestium, & quidem in tali ordine, ut referant simul unum hominem, & hoc quoad omnia & singula, tam interiora quam exteriora ejus; inde est, quod universum cælum dicatur quoque Maximus Homo; & inde est, quod toties dictum, quod hæc Societas pertineat ad hanc corporis provinciam, hæc ad illam, & sic porro: causa est, quia Dominus est Solus Homo, & Cælum repræsentat Ipsum; & Divinum Bonum & Verum, quod ab Ipso, est quod facit cælum; in quo quia sunt Angeli, dicuntur in Domino esse. Qui autem in Inferno sunt, extra Maximum illum Hominem sunt, & correspondent sordibus, tum quoque vitiis.

2997. Hoc quoque aliquatenus inde sciri potest, quod spiritualis seu Internus homo, qui est hominis spiritus est vocatur ejus anima, similiter correspondentiam habeat cum ejus Naturali seu Externo homine, & quod correspondentia talis sit, ut quæ Interni hominis sunt, spiritualia & cælestia sint; at quæ Externi, naturalia & corporea; ut constare potest ab illis, quæ supra n: 2988. 2989, de vultibus faciei, & de actibus corporis, dicta sunt: Homo etiam quoad Internum hominem est exiguum cælum, quia ad imaginem Domini creatus.

2998. Quod tales correspondentiæ sint, per plures annos ita mihi familiare factum est, ut vix aliquid familiarius, tametsi tale sit, ut homo non sciat quod sit, & credat quod aliquem nexum habeat cum mundo spirituali, cum tamen omnis nexus ejus est inde, & ne quidem subsistere potest momento, nec aliqua pars in illo, absque hoc nexu; inde omnis ejus subsistentia. Etiam scire mihi datum, quænam Societates angelicæ ad unamquamvis provinciam corporis pertinent, tum quales sunt, ut quænam & quales ad provinciam cordis; quænam & quales ad provinciam pulmonum, tum quænam & quales ad hepatis; tum quænam & quales ad sensoria, ut ad oculum, ad aures, ad linguam, & ad reliqua; de quibus, ex Divina Domini Misericordia, singillatim.

2999. Præterea nihil usquam in mundo creato datur, quod non correspondentiam habet cum illis quæ in Mundo spirituali sunt, & sic quod non suo modo aliquid in Regno Domini repræsentat; inde omnium existentia & subsistentia. Si homo nosset, quomodo illa se habent, nusquam, sicut solet, omnia naturæ tribueret.

3000. Inde est, quod omnia & singula, quæ in universo sunt, repræsentent Regnum Domini, usque adeo; ut Universum cum suis sideribus, suis atmosphæris, suis tribus regnis, nihil aliud sit quam quoddam theatrum repræsentativum gloriæ Domini quæ in cælis: in Regno Animal

non solum Homo, sed etiam singula animalia, quoad minima & vilissima illorum, repræsentant; sicut vermiculi, qui humi repunt, & vescuntur cleribus, cum tempus illorum nuptiarum instat, quod tunc fiant chrysalides, & mox instruuntur alis, & sic attollantur ab humo in atmosphæram, suum cælum, & ibi fruuntur suo gaudio, & suo libero, ludentes inter se, & ex florum opimis victum habentes, ponentes ova, & sic consulentes posteritati; & qui tunc in sui cæli statu sunt, etiam in pulchritudine sua sunt; quod hæc repræsentativa sint Regni Domini, quisque videre potest.

3001. Quod non sit nisi unica vita, quæ est Domini, quæ influit & facit ut vivat homo, imo ut vivant tam boni, quam mali, constare potest ab illis, quæ in explicatione Verbi n: 1954. 2021. 2536. 2658. 2706. 2886 ad 2889, dicta & ostensa sunt; illi vitæ correspondent Recipientia, quæ per influxum illum Divinum vivificantur, & quidem ita, ut appareant sibi vivere ex se; hæc Correspondentia est Vitæ cum Recipientibus vitæ; Recipientia, sicut sunt, ita vivunt; illi homines, qui in amore & charitate sunt, in Correspondentia sunt, nam conveniunt, & recipitur ab illis vita adæquate; illi vero qui in contrariis amoris & charitati sunt, non in correspondentia sunt, quia ipsa vita non recipitur adæquate; inde talis apparentia vitæ illis est, quales sunt. Hoc illustrari potest a multis, sicut ab organis motoriiis & sensoriis corporis, in quæ per animam vita influit; qualia illa sunt, tales sunt illorum actiones & sensationes: sicut etiam ex objectis, in quæ influit lux a sole, illa quales formæ recipientes sunt, tales ibi colorificationes: at in mundo spirituali sunt omnes modificationes, quæ existunt ab influxu vitæ, spirituales, inde tales differentie intelligentiæ & sapientiæ.

3002. Exinde quoque constare potest, quomodo omnes formæ naturales, tam quæ animatæ sunt, quam quæ inanimatæ, repræsentativæ sint spiritualium & cælestium quæ in Regno Domini, hoc est, quod omnia & singula in natura repræsentent, quantum & qualiter correspondent.

3003. Continuatio de Repræsentationibus & Correspondentiis, sequitur ad finem Capitis sequentis.

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM.

3004. **Q**UOD Arcanissima in Sensu Interno lateant, quæ hæc-
 nus ad nullius cognitionem pervenerunt, constare potest
 ab illis quæ hæcenus dicta & ostensa sunt, & ab illis quæ, ex Divina
 Domini Misericordia, in sequentibus ostendentur : manifestissime con-
 stare potest a Sensu Interno binorum Nominum Domini nostri, JESUS
 CHRISTUS; hæc cum nominantur, pauci aliam ideam habent, quam
 quod sint Nomina propria, & pæne sicut nomina alius hominis, sed
 sanctiora; norunt quidem doctiores, quod Jesus significet Salvatorem,
 & Christus Unctum, & inde aliquam ideam interioriorem capiunt; sed
 usque non sunt illa, quæ Angeli in Cælo ex Nominibus illis perci-
 piunt, sunt adhuc Diviniora, nempe per Jesum, cum nominatur ab
 homine legente Verbum, percipiunt Divinum Bonum, & per Christum
 Divinum Verum, & per utrumque Divinum Conjugium Boni & Veri,
 ac Veri & Boni; ita omne Divinum in Conjugio cœlesti, quod est
 cœlum: quid Conjugium cœleste, videatur n: 2173. 2803.

3005. Quod JESUS in Sensu Interno sit Divinum Bonum, &
 CHRISTUS sit Divinum Verum, a multis in Verbo constare potest:
 quod Jesus sit Divinum Bonum, inde est, quia significat Salutem, Sal-
 vationem & Salvatorem; & quia illa, significat Divinum Bonum, ex
 Divino enim Bono, quod est Amoris & Misericordiæ Domini, ac ita
 per receptionem illius, omnis salvatio: quod Christus sit Divinum
 Verum, inde est, quia significat Messiam, Unctum & Regem; quod
 Messias, Unctus & Rex sit Divinum Verum, constabit a sequentibus.

3006. Hæc sunt, quæ percipiunt Angeli, cum nominatur Jesus
 Christus, & hæc sunt quæ significantur per quod non in alio *Nomine*
 salus; & per quod Dominus toties dixerit de Nomine suo, ut apud
 Johannem, “ Quodcunque petieritis in *Nomine meo*, Ego faciam,”
 xiv: 14. 15. 16: apud Eundem, “ Hæc scripta sunt, ut credatis quod
Jesus sit Christus Filius Dei, & ut credentes vitam habeatis in *Nomine*
Ipsius,” xx: 31, & alibi; quod Nomen sit omne in uno complexu,
 per quod colitur Dominus, ita quale omnis cultus & doctrinæ, videatur
 n: 2724; hic itaque Bonum amoris & charitatis conjunctum Vero
 fidei, quod est complexus omnis doctrinæ & omnis cultus.

3007. Quod Christus sit idem ac Messias, Unctus & Rex; & quod Messias, Unctus & Rex sit idem ac Divinum Verum, constare potest.

3008. Quod *Primum* attinet, quod Christus sit idem ac Messias, Unctus & Rex, patet ab his locis in Verbo; apud Johannem, " Andreas invenit fratrem proprium Simonem, & dicit ei, invenimus *Messiam*, quod est, si interpreteris, *Christus*," I: 42: apud Eundem, " Multi ex turba audientes verbum, dixerunt, hic est vere Propheta; alii dixerunt, hic est *Christus*; alii vero dixerunt, num ergo ex Galilæa *Christus* venturus est; nonne Scriptura dicit, quod ex semine Davidis, & ex Bethlehem, oppido ubi David erat, *Christus* venturus," VII: 40. 41. 42; Christus manifeste pro Messia quem expectarunt: apud Eundem, " Ergone vere agnoverunt principes, quod hic vere sit *Christus*; sed hunc novimus unde sit, *Christus* autem cum venit, nemo scit unde sit," VII: 25. 26. 27; Christus pro Messia; quod nemo sciret unde sit, erat, quia non agnosceretur: apud Eundem, " Circumdederunt Jesum Judæi, & dixerunt illi, quousque animam nostram suspendis, si tu es *Christus*, dic nobis libero ore; respondit illis Jesus, dixi vobis, sed non creditis," X: 24. 25; hic quoque Christus pro Messia, quem expectarunt: apud Eundem, " Respondit turba, nos audivimus ex Lege, quod *Christus* manet in æternum," XII: 34, Christus pro Messia: apud Eundem, " Martha dicebat, ego credidi, quod tu sis *Christus*, Filius Dei, qui in mundum venturus erat," XI: 27, nempe quod Messias; apud Lucam, " Erat homo in Hierosolyma, cui nomen Simeon, erat illi responsum factum a Spiritu Sancto, non visurum mortem, antequam videret *Christum Domini*," II: 25. 26, pro quod Messiam, seu Unctum Jehovah: apud Eundem, " Jesus dixit discipulis, vos vero, quem Me dicitis esse, respondens Petrus dixit, *Christus Dei*," IX: 20. Marc: VIII: 29; præter alibi, ut Matth: XXVI: 63. 64. Joh: VI: 68. 69. Marc: XIV: 61. 62. Quia nunc Christus & Messias est idem, & Christus in Græca lingua, & Messias in Hebræa significat Unctum, inde patet quod Christus sit idem ac Unctus, tum quoque idem ac Rex, nam Reges vocabantur in genere Uncti, ut patet ab Historicis Verbi multis in locis, tum etiam in Prophetis, ut apud Davidem, " Constiterunt reges terræ, & consularunt una super Jehovah, & super *Unctum Ipsius*," Psalm: II: 2: apud Eundem, " Nunc novi, quod salvet Jehovah *Unctum suum*, respondebit Ipsi e cœlis sanctitatis suæ, in virtutibus salutis dextræ Ipsius," Psalm: XX: 7: apud Eundem, " Jehovah robur illis, & robur salutem *Uncti Ipsius*," Psalm: XXVIII: 8: apud Samuelem, " Jehovah dabit robur Regi suo, & exaltabit cornu *Uncti*

Uncti sui," 1 Sam: ii 10; ibi & pluries alibi Unctus pro Rege; in lingua originali legitur Messias; in prophetis illis in sensu interno agitur de Domino; qui quod Rex, etiam patet a locis in Novo Testamento; ut apud Matthæum, "Quæsit Jeshu præses, tune es Rex Judæorum," Jeshu dixit illi, tu dicis," xxxvii: 11: apud Lucam, "Pilatus interrogavit Jeshu, dicens, Tune es Rex Judæorum, Ipse respondens illi dixit, tu dicis," xxi: 3. Matth: xxvii: 11: apud Johannem, "Clamarunt, Osanna, Benedictus qui venit in Nomine Domini, Rex Israelis," xii: 13: apud Eundem, "Dixit Nathanael, Rabbi, Tu es Filius Dei, Tu es Rex Israelis," i: 50.

3009. Quod alterum attinet, nempe quod Messias, Unctus & Rex sit idem ac Divinum Verum, constat a plurimis locis in Verbo, & ostensum est aliquoties in explicationibus, ut n: 1672. 1728. 2015. 2069; ac Ipse Dominus hoc docet apud Johannem, "Dixit ad Jeshu Pilatus, nonne ergo Rex es Tu, respondit Jeshu, tu dicis, quia Rex sum Ego; Ego in hoc natus sum, & in hoc veni in mundum, ut testimonium dem Veritati, omnis qui est ex Veritate, audit vocet meam," xviii: 37, inde constat, quod ipsum Divinum Verum sit, ex quo Dominus Rex dictus: quod ungerentur Reges, & inde dicti Uncti, erat, quia Oleum, quo ungebantur, significabat Bonum, n: 886. 2812, & quod Verum, quod Rex significabat, esset ex Bono, ita Boni Verum, & sic Regium apud illos repræsentaret Dominum quoad Divinum Verum quod est ex Divino Bono, ita Conjugium Divinum Boni in Vero; at Sacerdotale Conjugium Divinum Veri in Bono; hoc significatur per Jeshu, illud per Christum.

3010. Inde patet, quid per Christos significatur apud Matthæum, "Videte, ne quis vos seducat; multi enim venient sub Nomine meo, dicentes, ego sum Christus, & multos seducent. Tunc si quis dixerit vobis, ecce hic est Christus, aut ibi, ne credite, surgent enim falsi Christi, & falsi prophetæ," xxiv: 5. 23. 24. Marc: xiii: 21. 22, ibi per falsos Christos, significantur Vera non Divina seu falsa, & per falsos prophetas qui docent illa, n: 2534: apud Eundem, "Ne vocemini Magistri, unus enim vester est Magister, Christus," xxiii: 10; Christus pro Vero Divino. Inde patet, quid Christianus, nempe qui in vero ex bono.

3011. Inde videri potest, quæ recondita Verbum in se habet, quæ nusquam in cognitionem alicujus venire possunt, nisi ex sensu interno.

C A P U T XXIV.

1. **E**T Abraham senex venit in dies, & JEHOVAH benedixit Abrahamo in omnibus.
2. Et dixit Abraham ad servum suum seniore[m] domus suæ, ministrantem omnia quæ ei, pone quæso manum tuam sub femore meo.
3. Et adjurabo te in JEHOVAM DEUM cœli & DEUM terræ, quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ; cujus ego habito in medio.
4. Sed ad terram meam, & ad nativitatem meam eas, & accipies mulierem filio meo Jischako.
5. Et dixit ad eum servus, forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, an reducendo reducam filium tuum ad terram, unde exivisti.
6. Et dixit ad illum Abraham, cave tibi ne forte reducas filium meum illuc.
7. JEHOVAH DEUS cœli, qui accepit me a domo patris mei, & e terra nativitatis meæ, & qui loquutus est mihi, & qui juravit mihi, dicendo, femini tuo dabo terram hanc, Ipse mittet Angelum suum coram te, & accipies mulierem filio meo inde.
8. Et si non vult mulier ire post te, & immunis es ab adjuratione mea hac, tantum filium meum non reducas illuc.
9. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, & adjuravit ei super verbo hoc.
10. Et sumsit servus decem camelos e camelis Domini sui, & ivit, & omne bonum domini sui in manu sua, & surrexit, & ivit ad Aram Naharaim, ad urbem Nachoris.
11. Et in genua procumbere fecit camelos ab extra urbem, ad puteum aquarum, juxta tempus vespere, juxta tempus exire haustrices.
12. Et dixit, JEHOVAH DEUS domini mei Abrahami, obvenire fac quæso coram me hodie, & fac misericordiam cum domino meo Abrahamo.
13. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, & filię virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas.
14. Et sit, puella, ad quam dico, declina quæso cadum tuum, & bibam, & dicat, bibe, & etiam camelos tuos potabo, illam destinasti servo

fervo tuo Jifchako, & in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo.

15. Et fuit, ille vix absolvit loqui, & ecce Rebecca exit, quæ nata Bethueli filio Milckæ uxoris Nachoris, fratris Abrahami, & cadus ejus super humero ejus.

16. Et puella bona aspectu valde, virgo, & vir non cognoverat illam, & descendit ad fontem, & implevit cadum suum, & ascendit.

17. Et cucurrit servus obviam illi, & dixit, sorbere fac me quæso parum aquæ e cado tuo.

18. Et dixit, bibe domine mi, & festinavit & demisit cadum suum super manum suam, & potare fecit illum.

19. Et absolvit potare facere illum, & dicit, etiam camelis tuis hauriam, usque dum absolverint bibere.

20. Et festinabat, & evacuabat cadum suum ad canalem, & currebat adhuc ad puteum ad hauriendum, & hauriebat omnibus camelis illius.

21. Et vir obstupescens illi, continens se ad sciendum, an prosperavisset JEHOVAN viam suam, vel non.

22. Et fuit, quando absolverunt cameli bibere, & accepit vir monile auri, dimidium ficli pondus ejus, & duas armillas super manus ejus, decem auri pondus earum.

23. Et dixit, filia cujus tu, indica quæso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum.

24. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckæ, quem genuit Nachori.

25. Et dixit ad illum, etiam stramen, etiam pabulum multum nobiscum, etiam locus ad pernoctandum.

26. Et inflexit se vir, & incurvavit se JEHOVÆ.

27. Et dixit, Benedictus JEHOVAN DEUS domini mei Abrahami, qui non dereliquit misericordiam suam, & veritatem suam a cum domino meo, ego in via, duxit me JEHOVAN domum fratrum domini mei.

28. Et cucurrit puella, & indicabat domui matris suæ, juxta verba illa.

29. Et Rebeckæ frater, & nomen ejus Laban, & currebat Laban ad virum foras ad fontem.

30. Et fuit, ut videre monile & armillas super manibus fororis suæ, & ut audire eum verba Rebeckæ fororis suæ, dicendo, ita loquutus ad me vir; & venit ad virum, & ecce stans apud camelos apud fontem.

31. Et dixit, veni benedicte JEHOVÆ, quare stas foris, & ego verri domum, & locus camelis.

32. Et venit vir domum, & solvit camelos, & dedit stramen & pabulum camelis, & aquam ad lavandum pedes ejus, & pedes virorum qui cum illo.

33. Et ponebatur coram illo ad edendum, & dixit, non edo, usque dum loquutus sum verba mea, & dixit, loquere.

34. Et dixit, servus Abrahami ego.

35. Et JEHOVAH benedixit domino meo valde, & magnificavit, & dedit ei gregem & armentum, & argentum & aurum, & servos, & ancillas, & camelos, & asinos.

36. Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo post senectutem suam, & dedit illi omnia quæ ei.

37. Et adjuravit me dominus meus, dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, cujus ego habito in terra.

38. Non nisi ad domum patris mei ibis, & ad familiam meam, & accipies mulierem filio meo.

39. Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me.

40. Et dixit ad me, JEHOVAH, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, & prosperabit viam tuam, & accipias mulierem filio meo, e familia mea, & a domo patris mei;

41. Tunc immunis eris ab obsecratione mea, quod veneris ad familiam meam; & si non dederint tibi, & eris immunis ab obsecratione mea.

42. Et veni hodie ad fontem, & dixi, JEHOVAH DEUS domini mei Abrahami, si sit Tibi, quæso, prosperans viam meam, quæ ego ambulans super.

43. Ecce ego sto apud fontem aquarum, & sit, adolescentula exiens ad hauriendum, & dico ad illam, fac potare me quæso parum aquæ e cado tuo.

44. Et dicat ad me, etiam tu bibe, & etiam camelis tuis hauriam, illa mulier, quam destinavit JEHOVAH filio Domini mei.

45. Ego vix absolvi loqui ad cor meum, & ecce Rebecca exit, & cadus ejus super humero ejus, & descendit ad fontem, & haurit, & dixi ad illam, fac potare me quæso.

46. Et festinabat, & demittebat cadum suum desuper se, & dicebat, bibe, & etiam camelos tuos potabo; & bibi, & etiam camelos potavit.

47. Et interrogabam illam, & dicebam, filia cujus tu, & dixit, filia Bethuelis filii Nachoris, quem peperit illi Milckah: & posui monile super nasum illius, & armillas super manus illius.

48. Et

48. Et inflexi & incurvavi me JEHOVÆ, & benedixi JEHOVÆ DEO domini mei Abrahami, qui duxit me in viam veritatis ad accipien- lum filiam fratris domini mei filio suo.

49. Et nunc, si sitis vos facientes misericordiam & veritatem cum domino meo, indicate mihi, & si non, indicate mihi, & spectabo ad dextram, vel ad sinistram.

50. Et respondit Laban & Bethuel, & dixerunt, a JEHOVAH exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum.

51. Ecce Rebecca coram te, accipe & vade, & sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus JEHOVAH.

52. Et fuit, ut audivit servus Abrahami verbi illorum, & incurvavit se ad terram JEHOVÆ.

53. Et eduxit servus vasa argenti & vasa auri, & vestes, & dedit Rebeccæ, & pretiosa dedit fratri ejus, & matri ejus.

54. Et ederunt & biberunt illi & viri qui cum illo, & pernoctarunt, & surrexerunt in mane, & dixit, mitte me domino meo.

55. Et dixit frater ejus, & mater ejus, maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis.

56. Et dixit ad illos, ne moremini me, & JEHOVAH prosperavit viam meam, mitte me, & eam, domino meo.

57. Et dixerunt, vocemus puellam, & interrogemus os illius.

58. Et vocarunt Rebeccam, & dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, & dixit, ibo.

59. Et miserunt Rebeccam sororem suam, & nutricem ejus, & servum Abrahami, & viros ejus.

60. Et benedixerunt Rebeccæ, & dixerunt illi, soror nostra tu sis in millia myriadis, & hæreditet semen tuum portam osorum tuorum.

61. Et surrexit Rebecca, & puellæ ejus, & equitabant super camelis, & ibant post virum; & accepit servus Rebeccam, & ivit.

62. Et Jischack venit a veniendo Beer-lachai-roi, & ille habitans in terra meridiei.

63. Et exivit Jischak ad meditandum in agro versus vesperam, & sustulit oculos suos, & vidit, & ecce cameli venientes.

64. Et sustulit Rebecca oculos suos, & vidit Jischakum, & cecidit desuper camelo.

65. Et dixit ad servum, quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, & dixit servus, ille dominus meus; & accepit peplum, & obtexit se.

66. Et narrabat servus Jischako omnia verba quæ fecit.

67. Et introduxit illam Jischak in tentorium Saræ matris suæ, & accepit Rebecam, & erat ei in mulierem, & amavit illam; & concolatus est Jischakus post matrem suam.

C O N T E N T A.

3012. **D**escribitur in sensu interno omnis processus conjunctionis Veri cum Bono in Divino Rationali Domini: in hoc Capite, processus initiationis quæ præcedit conjunctionem: Jischakus est Bonum Rationalis; Rebecca hic est Verum initiandum Bono; Laban est affectio boni in naturali homine.

3013. Processus initiationis in sensu interno ita descriptus est: cum status esset, & omnia in ordinem Divinum cœlestem redacta a Domino, ut Divino Bono Rationalis Ipsius conjungeretur Divinum Verum, & hoc per viam communem ex Naturali homine, nempe ex scientificis, cognitionibus & doctrinalibus, quæ ibi, quod tunc per influxum Divinum Domini inde vera evocata, initiata Bono in Rationali, & facta Divina; ita, quod Rationale a Domino factum Divinum sicut quoad Bonum, etiam quoad Verum.

3014. Ex hoc Capite, & ex sequentibus, constare potest, quæ arcana in sensu interno Verbi continentur.

S E N S U S I N T E R N U S.

3015. **V**ERS: 1. *Et Abraham senex venit in dies, & Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus.* Abraham senex venit in dies, significat cum adesset status quod Humanum Domini fieret Divinum: & Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus significat cum a Domino omnia in Divinum ordinem disposita essent.

3016. Abraham senex cum venit in dies, quod significet cum adesset status quod Humanum Domini fieret Divinum, constat a repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus, de qua n: 1893. 1965. 1989. 2011. 2172. 2198. 2501. 2833. 2836, & alibi multoties; a significatione senis seu senectutis, quod sit exuere quod humanum est, ac induere quod cœleste, de qua n: 1854. 2198, & cum prædicatur de Domino, quod sit induere Divinum; & a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; inde venire in dies, quod sit cum adesset status. Quod senex, & venire in dies, illa significant, causa est, quia apud Angelos nulla idea senectutis

tutis est, nec progredientis ætatis quæ est venire in dies, sed idea status quoad vitam in qua sunt, quare cum progressus ætatis & senectus nominatur in Verbo, Angeli qui apud hominem, non possunt aliam ideam habere quam status vitæ in qua sunt, & in qua homines cum percurrunt ætates usque ad ultimam, quod nempe successive sic exuant humanum, ac induant cœleste, nam vita humana non aliud est ab infantia ad senium, quam progressio a mundo ad cœlum, ac ultima quæ est mors, est ipse transitus, sepultura ideo est resurrectio quia plenaria exuitio, n : 2916. 2917 ; quia Angeli in tali idea sunt, non aliud per venire in dies & per senectutem in sensu interno, qui principaliter pro Angelis est, & pro hominibus qui angelicæ Mentis sunt, significari potest.

3017. Et Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus, quod significet cum a Domino in Divinum ordinem omnia disposita essent, seu quod idem, cum Dominus omnia in Divinum ordinem disposuit, constat inde, quod Jehovah sit Dominus quoad ipsum Divinum, n : 1343. 1736. 1815. 2004. 2005. 2018. 2025. 2921, & quod tunc Abrahamus repræsentet Dominum quoad Divinum Humanum, n : 2833. 2836, quare cum dicitur, quod Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus, intelligitur in sensu interno, quod Dominus ex ipso Divino in Humano suo omnia in Divinum ordinem disposuerit, nam benedicere cum dicitur de Humano Domini, significat illa ; benedici enim cum prædicatur de homine, est locupletari bono spirituali & cœlesti, n : 981. 1096. 1420. 1422, & tunc locupletatur illo, cum illa quæ apud eum a Domino in ordinem spiritualem & cœlestem, ita in Divini Ordinis imaginem & similitudinem disponuntur, n : 2475 ; regeneratio hominis nec aliud est. Quid autem sit, quod omnia a Domino in Divinum ordinem in Humano suo disposita sint, patet ab illis quæ in hoc Capite sequuntur, nempe quod Divinum Ipsius Rationale, repræsentatum per Jischakum, conceptum a Divino Bono repræsentato per Abrahamum, & natum ex Divino Vero repræsentato per Saram, nunc in Divinum illum ordinem dispositum sit, ut Ipsi conjungi possent Divina Vera ex ipso Humano : hæc sunt Arcana, quæ in hoc Capite in sensu interno continentur, de quibus Angeli claram lucem habent a Domino, nam in luce cœli hæc patent sicut in clara die ; at in luce mundi, in qua homo, vix quicquam, nisi obscure aliquid apud regeneratum, is enim etiam est in aliqua luce cœli.

3018. Vers : 2. *Et dixit Abraham ad servum suum seniore[m] domus suæ, administrantem omnia quæ ei ; pone quæso manum tuam sub femore meo.* Dixit Abraham ad servum suum seniore[m] domus suæ, significat ordinationem & influxum Domini in Ipsius Naturale, quod est servus senior domus : administrantem omnia quæ ei, significat Naturalis hominis officia : pone quæso manum tuam sub femore meo, significat obstrictionem ejus quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis.

3019. Dixit Abraham ad servum suum seniore[m] domus suæ, quod significet ordinationem & influxum Domini in Ipsius Naturale, quod est servus senior domus, constat a significatione dicere hic, quod sit mandare quia ad

servum, & quia agitur de dispositione illorum quæ in Naturali homine a Divino, est ordinare & influere, omne enim quod agitur in Naturali seu Externo homine, ordinatur a Rationali seu Interno, & fit per influxum: quod servus senior domus, fit Naturale seu Naturalis homo, constare potest a significatione servi, quod fit illud quod inferius est, & servit superiori, seu quod idem, quod exterius est & servit interiori, videatur n: 2541. 2567; omnia quæ sunt Naturalis hominis, ut scientifica cujuscunque generis, non aliud sunt quam servitia, inserviunt enim Rationali, ut æque cogitare, & juste velle possit; quod Senior domus fit Naturalis homo, constare potest ab illis, quæ sequuntur.

3020. Administrantem omnia quæ ei, quod significet Naturalis hominis officia, constat ex significatione administrare, & quidem administrare omnia, quod fit obire officia seu munia: quod Naturalis homo respective ad Rationalem, seu quod idem, Externus homo respective ad Internum, se habeat similiter ac administrator in domo, videatur n: 1795; omnia quæ in homine sunt, se habet sicut una domus, hoc est, sicut una familia, quod fit qui Patrisfamilias munus obit, & sint qui servorum, ipsa Mens Rationalis est qui disponit omnia sicut Paterfamilias, & per influxum in mentem naturalem ordinat, Mens autem naturalis est quæ ministrat & administrat; quia Mens naturalis est distincta a Mente Rationali, & in gradu infra hanc, & ex quodam proprio etiam agit, vocatur illa respective Servus senior domus, & administrans omnia quæ ei ibi; quod mens naturalis sit distincta mens a Rationali, & in gradu inferiori, ac in quodam proprio, constare potest ex illis quæ ibi, & ejus officiis; illa quæ ibi, sunt omnia Scientifica, ita quoque omnes cognitiones cujuscunque generis, verbo omnia & singula quæ sunt Memoriae exterioris seu corporeæ, de qua n: 2471. 2480; illius etiam est omne imaginativum, quod est interius sensuale apud hominem, ac viget imprimis apud pueros & in ætate prima adolescentiæ; illius etiam sunt omnes affectiones naturales, quas homo cum brutis animalibus communes habet; inde patet, quæ ejus officia sunt: Mens autem Rationalis est interior; cognitiva quæ ibi non patent coram homine, sed sunt, cum in corpore vivit, imperceptibilia, nempe omnia & singula quæ sunt Memoriae interioris, de qua n: 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2489. 2490; omne etiam cogitativum quod perceptivum æqui & justum, tum veri & boni, est ejus; etiam omnes affectiones spirituales, quæ proprie humanæ sunt, & per quas homo a brutis animalibus distinguitur; mens hæc ab illis influit in mentem naturalem, & ea quæ ibi excitat, & visu quodam intuetur, & sic judicat & concludit. Quod hæc binæ Mentes distinctæ sint, patet manifeste ex eo, quod apud plures Mens naturalis dominetur super Mentem Rationalem, seu quod idem, Externus homo super Internum; & quod solum apud illos non dominetur, sed servit, qui in bono charitatis sunt, hoc est, qui a Domino se duci patiuntur.

3021. Pone quæso manum tuam sub femore meo, quod significet obstrictionem ejus quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis, constat a significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878; & a significatione femoris,

femoris, quod sit bonum amoris conjugialis, de qua sequitur: quod sit obstrictio ad illam potentiam, constat ex eo, quod qui obstringerentur ad aliquod quod esset amoris conjugialis, ab antiquo ritu posuerint manum sub femore illius cui obstringebantur, & sic adjurati sint ab illo, & hoc ex causa, quia femur significabat amorem conjugialem, & manus potentiam seu quantum posset; omnes enim partes corporis humani correspondent spiritualibus & coelestibus in Maximo Homine, qui est Caelum ut n : 2996. 2998, ostensum, & amplius in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur; ipsa femora cum Lumbis correspondent Amori Conjugiali; hæc Antiquissimis fuerunt nota, quare ritus plures illis inde fuerunt, inter quos etiam, quod ponerent manus sub femore, cum ad quoddam bonum, amoris conjugialis obstringerentur; cognitio talium, quæ Antiquis fuit æstimatissima, & inter præcipua scientiæ & intelligentiæ illorum, hodie prorsus deperdita est, usque adeo, ut ne quidem sciatur quod sit aliqua Correspondentia, & forte inde miraturi, quod talia per illum ritum significantur: hic quia agitur de dispensatione Jischaki filii cum aliqua ex familia Abrahami, & servo seniori dictum, ut officia illo fungeretur, ideo hic ritus. Quod femur significet Amorem conjugialem, ex Correspondentia, ut dictum, etiam ab aliis locis in Verbo constare potest, ut ex processu mandato, cum Mulier accusaretur adulterii a viro suo, apud Moysen, “Adjurabit sacerdos mulierem juramento maledictionis, & dicet sacerdos mulieri, dabit Jehovah temet in maledictionem & in adjurationem in medio populi tui, in dando Jehovah *Femur tuum* cadens, & ventrem tuum tumentem. Cum bibendas dederit ei aquas, & fiet, si polluta & prævaricata prævaricationem in virum suum, & venient in illa aquæ maledictæ in amaritudines, & tumescet venter ejus, & *cadet Femur ejus*, & erit mulier in obsecrationem in medio populi sui,” Num : v : 21. 27; quod femur caderet, significabat malum, amoris conjugialis seu adulterium, cætera quæ in eodem processu, quoad singula, specialia rei significabant, sic ut ne minimum sit, quod non involvit aliquod, utcunque homo, qui absque sancti idea legit Verbum, miraturus cur talia: ex significatione femoris, quod sit bonum amoris conjugialis, aliquoties dicitur quod egressi femur ejus, ut de Jacobo, “Fructificare & multiplicare, gens & cætus gentium erit ex te, & reges *ex feminibus tuis exhibunt*,” Gen : xxxv : 11; & alibi, “Omnis Anima veniens Jacobo ad Ægyptum, *egressi femur ejus*,” Genes : xlv : 26. Exod : i : 5; & de Gideone, “Gideoni erant septuaginta filii, *egressi femur ejus*,” Jud : viii : 30. Et quia femora, femina, lumbi, significant illa quæ sunt amoris conjugialis, etiam significant illa quæ sunt amoris & charitatis, ex causa quia amor conjugialis est fundamentalis omnis amoris, videatur n : 686. 2733. 2737. 2738. 2739, ex eadem enim origine sunt, nempe ex Conjugio coelesti, quod est boni & veri, de quibus videantur n : 2727 ad 2759; quod femur significet bonum amoris coelestis, & bonum amoris spiritualis, constare potest ab his locis, apud Johannem, “Sedens super equo albo, habebat super vestimento suo, & *super femore suo*, nomen scriptum,

Rex

Rex regum, & Dominus dominorum," XIX: 16; sedens super equo albo, quod sit Verbum, ita Dominus Qui Verbum, videatur n: 2760. 2761. 2762; quod Vestimentum sit Divinum Verum, n: 2576, ideo dicitur Rex regum, n: 3000, inde patet quid femur, quod nempe Divinum Bonum quod est amoris Ipsius, ex quo etiam vocatur Dominus dominorum, n: 3004 ad 3011, hoc quia est quale Domini, dicitur quod haberet super illis nomen scriptum, nomen enim significat quale, n: 1896. 2009. 2724. 3006: apud Davidem, "Accinge gladium tuum *super femur*, potens gloria tua & honore," Psalm: XLV: 4, ubi de Domino, gladius pro vero pugnante, n: 2799, femur pro bono amoris; accingere gladium super femur, est quod Verum ex quo pugnaret, esset ex bono amoris: apud Esaiam, "Erit iustitia *cingulum lumborum Ipsius*, & veritas *cingulum feminum Ipsius*," XI: 5, ubi etiam de Domino; iustitia quia prædicatur de bono amoris, n: 2235, vocatur cingulum lumborum; veritas quia ex bono, dicitur cingulum feminum; ita lumbi prædicantur de amore boni, & femina de amore veri: apud Eundem, "Non fessus, & non impingens in Ipso, non dormitabit, & non indormiet, & non solutum est *cingulum feminum Ipsius*, & non avulsa corrigia calceorum Ipsius," V: 27; de Domino, cingulum feminum pro amore veri, ut supra: apud Jeremiam, "Jehovah ad illum, quod emeret *cingulum lini*, & poneret super *lumbos*, sed per aquam non duceret; & abiret ad Euphratem, & absconderet illud in foramine petrae; quo facto, cum abiit, & recepit illud e loco, corruptum erat," XIIII: 1 ad 7; cingulum lini pro vero, repræsentativum, quod verum esset ex bono, erat, quod poneret illud super lumbos; quisque videre potest, quod hæc repræsentativa sint, quæ non sciri possunt quid significant, nisi ex correspondentiis, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, ad finem quorundam Capitulorum; similiter quid significant illa, quæ visa Ezechieli, Danieli, & Nebuchadnezzari; Ezechieli, "Supra expansum, quod supra caput Cheruborum, quasi aspectus lapidis Sapphiri, similitudo throni; & super similitudine throni similitudo sicut aspectus Hominis super illo superius; & vidi sicut speciem prunæ, sicut aspectum ignis intra illum circumcirca; *ab aspectu Lumborum Ipsius & sursum, & ab aspectu Lumborum Ipsius & deorsum*, vidi quasi aspectum ignis, & splendorem illi circumcirca sicut aspectum iridis, quæ est in nube in die pluviae, ita aspectus splendoris circumcirca, ita aspectus similitudinis gloriæ Jehovæ," I: 26. 27. 28; quod hoc repræsentativum fuerit Domini, ac Regni Ipsius, constare potest, & quod aspectus lumborum sursum & aspectus lumborum deorsum, sit Ipsius amoris, patet a significatione ignis, quod sit amor, n: 934, & a splendoris & iridis, quod sit inde sapientia & intelligentia n: 1042. 1043. 1053: Danieli, "Vir visus illi indutus linteis, & *Lumbi ejus cincti auro Uphasi*, & corpus ejus sicut Tharschisch, & facies ejus sicut aspectus fulguris, & oculi ejus sicut lampades ignis, & brachia ejus & pedes ejus sicut splendor æris lævigati," X: 6, quid singula hæc, nemini constare potest, nisi ex repræsentationibus & illarum correspondentiis, ut quid lumbi, quid corpus, quid facies, oculi, brachia,

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM. 135

brachia, pedes; ex illis patet, quod Domini Regnum cœleste ita repræsentatum sit, in quo Divinus amor sunt lumbi, aurum uphasi quo cincti est bonum sapientiæ quod ex amore, n: 113. 1551. 1552. Nêbuchadnezar, apud Daniele, “Statuæ caput erat aurum bonum; Pectus est Brachia ejus argentum; Venter & Femora ejus æs; Pedes ex parte ferrum, ex parte argilla,” 11: 32. 33; per statuam illam Status Ecclesiæ successivi repræsentati sunt, per Caput quod aurum primus status, qui fuit cœlestis quia amoris in Dominum; per pectus & brachia quæ argentum, secundus status, qui fuit spiritalis quia charitatis erga proximum; per ventrem & femora quæ æs, tertius status, qui fuit boni naturalis, quod est æs n: 425. 1551, bonum naturale est amoris seu charitatis erga proximum in gradu infra bonum spirituale; per pedes qui ferrum & argilla, quartus status qui fuit veri naturalis, quod est ferrum, n: 425. 426, & quoque nullius cohærentiæ cum bono, quod est argilla: ex his constare potest, quid per femora & lumbos significatur, quod nempe amor conjugialis principaliter, & inde omnis amor genuinus, ut ex adductis locis patet, & quoque ex Genes: xxxii: 26. 32. 33. Esai: xx: 2. 3. 4. Nahum: ii: 2. Psalm: lxi: 24. Exod: xii: 11. Luc: xii: 35. 36: etiam in opposito sensu amoris illis contrarii, nempe sui & mundi, 1 Reg: ii: 5. 6. Esai: xxxii: 10. 11. Jerem: xxx: 6. Cap: xlviii: 37: Ezech: xxix: 7. Amos: viii: 10.

3022. Vers: 3. 4. *Et adjurabo te in Jehovah Deum cœli & Deum terræ, quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, cujus ego habito in medio: Sed ad terram meam, & ad nativitatem meam eas, & accipies mulierem filio meo Jischako.* Et adjurabo te in Jehovah Deum cœli & Deum terræ, significat obstrictionem sanctissimam ad Divinum quod in supremis & in illis quæ inde: quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, significat quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quæ cum vero discordat: cujus ego habito in medio, significat discordantia in humano materno quæ cingunt: sed ad terram meam & ad nativitatem meam eas, significat ad cœlestia & spiritualia Divina, quæ Dominus Sibi Ipse acquisivit: & accipies mulierem filio meo Jischako, significat quod inde veri affectio quæ conjungeretur affectioni boni Rationalis.

3023. Adjurabo te in Jehovah Deum cœli & Deum terræ, quod significet obstrictionem sanctissimam ad Divinum quod in supremis, & in illis quæ inde, constat a significatione adjurare, quod sit per juramentum obstringere, adjuratio enim non aliud est quam obstrictio, & hæc sanctissima cum in Jehovah Deum cœli & Deum terræ, hoc est, ad Divinum quod supra & quod infra, seu quod idem, ad Divinum quod in supremis & in illis quæ inde: Jehovah Deus cœli quia dicitur de Domino, est Ipse Jehovah qui Pater vocatur, ex quo conceptus, ita qui Divina Ipsius Essentia, ipsa enim conceptio dedit ipsissimam Essentiam ex qua fuit; Jehovah Deus terræ, est tunc Jehovah qui Filius dicitur, ita Humana Ipsius Essentia, exstitit hæc ab illa cum Dominus eam quoque Divinam fecit; ita significatur per Jehovah Deum cœli Divinum quod in supremis, & per Jehovah Deum terræ Divinum

num quod in illis quæ inde. Dominus autem Jehovah Deus cœli dicitur ex Divino Ipsius quod in cœlis, & Deus terræ ex Divino quod in terris; Divinum in cœlis etiam est quod apud hominem in internis ejus, Divinum autem in terra est quod in ejus externis; interna enim hominis sunt ejus cœlum, quia per illa conjunctus est angelis, externa autem ejus sunt terra, nam per illa conjunctus est hominibus, n: 82. 913. 1411. 1733; cum homo regeneratus est, tunc illa influunt in hæc, & hæc sunt ab illis: inde etiam sciri potest, quid Ecclesiæ Interna, & quid ejus Externa.

3024. Quod non accipias mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, significet quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quæ cum vero discordat, constat a significatione accipere mulierem, quod sit conjungi per fœdus conjugii; ex significatione filii mei, nempe Jischaki, quod sit Rationale Divinum Domini; de qua n: 1893. 2066. 2083. 2630; a significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 489. 490. 491. 568. 2362; & a significatione Canaanitæ, quod sit malum, de qua n: 1444. 1573. 1574; inde est quod filiæ Canaanitæ sint affectiones, quæ a vero discordant. Agitur hic de Vero Divino, quod adjungendum Bono Divino Rationalis Domini, ut videri potest a contentis n: 3013; per mulierem quæ fœdere conjugii associanda, intelligitur ipsum illud Verum, quod per viam communem ex Naturali homine evocandum; per filium meum intelligitur Rationale Domini quoad bonum, cui adjungendum seu associandum; inde scire potest, quod per non acciperet mulierem filio e filiabus Canaanitæ, significetur, quod non conjungeretur alicui affectioni quæ a vero discordat; omnis conjunctio veri cum bono fit per affectionem, nusquam enim aliquod verum intrat in Rationale hominis, & ibi conjungitur, nisi per affectionem, nam in affectione est bonum amoris, quod unice conjungit, n: 1895, quod etiam notum potest esse ei qui reflectit. Quod filiæ Canaanitæ significant affectiones quæ a vero discordant, hoc est, affectiones falsi, constare potest a significatione filiarum; Filiæ enim in Verbo multis locis nominantur, & quisque ibi videre potest quod non filiæ intelligantur, sicut Filia Zionis, Filia Hierosolymæ, Filia Tharschisch, Filia populi mei, quæ quod sint affectiones boni & veri, in locis supra adductis ostensum est; & quia sunt affectiones boni & veri, etiam sunt Ecclesiæ, nam Ecclesiæ sunt Ecclesiæ ex affectionibus illis; inde est, quod per Filiam Zionis significetur Ecclesia cœlestis, & hoc ex affectione boni, per Filiam autem Hierosolyma Ecclesia spiritualis, ex affectione veri, n: 2362; etiam per filiam populi mei, Esai: xxii: 4. Jer: vi: 14. 26. Cap: viii: 19. 21. 22. 23, Cap: xiv: 17. Thren: ii: 11. Cap: iv: 6. Ezech: xiii: 17. Inde patet, quid per Filias Gentium; ut per filias Philistæorum, filias Ægypti, filias Tyri & Sidonis, filias Edomi, filias Moabi, filias Chaldæorum & Babelis, filias Sodomæ, significatur, quod nempe affectiones mali & falsi, ex quibus Religiosa illorum, ita ipsa Religiosa; quod hæc sit significatio filiarum, constare potest ab his locis; apud Ezechielem, "*Filiæ Gentium* lamentabuntur Ægyptum, plange super multitudine Ægypti, & descendere fac illam, illam & *Filias Gentium magnificarum* ad terram inferiorum

cum descendebat in foveam,” xxxii: 16. 18, filiae gentium magnificarum pro affectionibus mali: apud Samuelem, “Ne indicate in Gath, ne evangelizate in plateis Ascalonis, forte gaudent *Filiae Philistæorum*, forte exultant *filiae præputiatorum*,” 2 Sam: i: 20: apud Ezechielem, “Scortata es cum filiis Ægypti, dedi te in animam odentium te, *Filiarum Philistæorum*, antequam revelaretur malum tuum, sicut tempus ignominiae *Filiarum Syriæ*, & omnium circuituum ejus, *Filiarum Philistæorum* contemnendum te e circuitu,” xvi: 26. 27. 57; quod non filiae hic intellectæ sint, quisque videre potest, sed quod religiosa talium qui significantur per Philistæos, quæ talia quod multum loquantur de fide, & nullam fidei vitam agunt, videatur n: 1197. 1198, inde etiam dicti sunt præputiati, hoc est, absque charitate. Apud Jeremiam, “Ascende Gilead, & sume balsamum *Virgo Filia Ægypti*. Vasa migrationis fac tibi habitatrix *Filia Ægypti*. Pudefacta est *Filia Ægypti*, data in manum populi septentrionis,” xlv: 11. 19. 24; filia Ægypti pro affectione ratiocinandi de veris fidei num ita sit, ex scientificis, ita pro religioso quod inde exsurgit, quod tale est, quod nihil credatur nisi quod sensibus capitur, ita nihil veri fidei, videatur n: 215. 232. 233. 1164. 1165. 1186. 1385. 2196. 2203. 2209. 2568. 2588. Apud Esaïam, “Dixit, non addes amplius exultare oppressa *Filia Sidonis*: apud Davidem, “*Filia Tyri* in munere, facies tuas deprecabuntur divites populi,” Psalm: xlv: 13; quid filia Sidonis & filia Tyri, patet a significatione Sidonis & Tyri, de qua n: 1201. Apud Jeremiam, “Gaude & lætare *Filia Edomi*; consummata est iniquitas tua *Filia Sionis*, non addet migrare facere te, visitabitur iniquitas tua *Filia Edomi*,” Thren: iv: 22. Apud Esaïam, “Sicut avis vagabunda, nidus emissus, erunt *Filiae Moabi*,” xvi: 2: apud Eundem, “Descende & fede super pulvere *Virgo Filia Babelis*, sede ad terram, non thronus, *Filia Chaldeorum*. Sede filens, & intra in tenebras *Filia Chaldeorum*, quia non addes, vocent te dominam regnorum,” xlvii: 1. 5: apud Jeremiam, “Populus veniens e septentrione, ordinatus sicut vir ad bellum, super te *Filia Babelis*,” l: 41. 42: apud Eundem, “*Filia Babelis* sicut area, tempus ad tritrandum eam,” li: 33: apud Sachariam, “Heu Zion eripe te, habitans cum *Filia Babelis*,” ii: 11: apud Davidem, “*Filia Babelis* vastata est,” Psalm: cxxxvii: 8: apud Ezechielem, “Sorores tuæ, Sodoma & *Filiae ejus* redibunt ad antiquum suum; & Samaria & *Filiae ejus* redibunt ad antiquum suum,” xvi: 55; quod in his locis per filias non filiae intellectæ sint, quisque videre potest, sed quod affectiones quæ a vero discordant, ita religiosa quæ sunt inde; quænam autem religiosa sunt, patet a significatione illorum populorum, ut ab Edomi, Moabi, Chaldeorum, Babelis, Sodomæ, Samariæ, de quibus passim in explicationibus ad Capita priora Geneseos: inde nunc constat, quid per filias Canaanitæ hic loci significatur. Quod non contraherent matrimonia cum filiabus Canaanitarum, spectabat quoque illa spiritalia, quod bonum & falsum, ac malum & verum, non conjungerentur, inde enim prophanatio; prohibitio etiam erat repræsentativum illius rei, de

qua Deut: vii: 3, & apud Sachariam, "Prophanavit Jehudah sanctitatem Jehovah, quod amavit & maritavit *Filiam dei alieni*," ii: 11.

3025. Cujus ego habito in medio, quod significet discordantia in humano materno quæ cingunt, constat ex significatione habitare in medio, nempe Canaanitæ, quod sint illa quæ circumcirca sunt, seu quæ cingunt; quæ quod sint discordantia a vero, constat ab illis quæ mox supra dicta sunt de significatione filiarum Canaanitæ: quod hæc sint illa, quæ Dominus ex materno per hæreditarium accepit, & quæ postea, cum Humanum suum Divinum fecit, expulit, constare potest ex illis, quæ prius de eadem re, n: 1414. 1444. 1573. 2159. 2574. 2649, dicta & ostensa sunt.

3026. Sed ad terram meam & ad nativitatem meam eas, quod significet ad cœlestia & spiritalia Divina, quæ Dominus Sibi Ipsi acquisivit, constat a significatione terræ, quod sit cœleste amoris, de qua n: 1413. 1607; & ex significatione nativitatis, quod sit spirituale amoris, de qua n: 1145. 1255; hic cœlestia & spiritalia Divina, quia de Domino agitur, quæ quod propria potentia sibi acquisiverit, videatur n: 1815. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500.

3027. Quod accipies mulierem filio meo Jischako, significet quod inde veri affectio quæ conjungeretur affectioni boni Rationalis, constat ab illis quæ supra, n: 3024, dicta sunt.

3028. Vers: 5. 6. *Et dixit ad eum servus, forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, an reducendo reducam filium tuum ad terram, unde exivisti. Et dixit ad illum Abraham, cave tibi ne forte reducas filium meum illuc.* Dixit ad eum servus, significat perceptionem Domini de Naturali homine: forte non vult mulier ire post me ad terram hanc, significat Naturalis hominis dubitationem de affectione illa, num separabilis esset: an reducendo reducam filium tuum ad terram unde exivisti, significat num usque conjungi posset Bono Divino Rationalis: dixit ad illum Abraham, significat perceptionem Domini ex Divino: cave ne reducas filium meum illuc, significat quod nusquam conjungi posset.

3029. Dixit ad eum servus, quod significet perceptionem Domini de Naturali homine, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506. 2515. 2552; & a significatione servi hic, quod sit Naturalis homo, de qua supra, n: 3019. 3020: quicquid agitur in Naturali homine, & qualis est naturalis homo, hoc percipitur in Rationali, quod enim in homine inferius est, hoc percipitur a superiori, videatur n: 2654; inde est, quod dixit ad eum servus, significet perceptionem Domini de Naturali homine.

3030. Forte non vult mulier ire post me, ad terram hanc, quod significet Naturalis hominis dubitationem de affectione illa num separabilis esset, constat a significatione mulieris, quod sit verum, hic e naturalis, quod conjungendum Bono Divino Rationalis; & quia omnis conjunctio fit per affectionem, ut supra n: 3024, dictum, ita per mulierem significatur affectio istius veri; &

a sig-

a significatione ire post me seu sequi ad terram hanc, quod sit separari a Naturali, & conjungi Rationali, terra enim hic ut supra n: 3026, est bonum amoris, quod Rationalis; quod dubitatio sit videtur ab eo quod dicatur, forte non vult. Ex illis quæ supra dicta sunt patet, quid hæc & sequentia ad Vers: 8, & porro, involvunt; quæ ut melius intelligantur, paucis adhuc dicendum: Rationale genuinum *est* ex bono, & *existit* ex vero; bonum influit per viam internam, verum autem per viam externam; bonum cum vero se sic in Rationali conjungit, & faciunt ut sit Rationale; nisi bonum ibi conjunctum sit cum vero, non est Rationale, tametsi appareat ex eo, quod ratiocinari possit homo, quod sit, n: 1944; hæc est via communis, per quam Rationale apud hominem formatur: Dominus quia natus sicut alius homo, & voluit instrui sicut alius homo, ita quoque similiter voluit facere Rationale suum Divinum, nempe quoad Bonum per influxum ex Suo Divino per viam internam, & quoad Verum per influxum per viam externam; cum itaque Rationale quoad Bonum formatum est, usque adeo, ut in statu esset recipiendi verum, quod intellectum per verba in principio hujus Capituli, "Abraham senex venit in dies, & Jehovah benedixit Abrahamo in omnibus," quibus quod significatum, cum adesset status, quod Humanum Domini fieret Divinum, & in Divinum ordinem omnia disposita essent, videatur n: 3016. 3017, hunc sequitur, quod Bono Rationalis Verum conjungendum sit, & hoc, ut dictum, per viam communem, hoc est, per scientifica & cognitiones e naturali homine: ipsum Bonum Rationalis, quod formatur per viam internam, est ipsa humus, Verum autem est semen quod humo isti infeminandum; Rationale genuinum nusquam alio modo nascitur: ut similiter existeret apud Dominum, ac Divinum fieret propria potentia, Dominus venit in mundum, & nasci voluit sicut alius homo; alioquin potuisset absque nativitate assumere Humanum, sicut multoties antiquis temporibus cum apparuit hominibus: hæc sunt, quæ continentur in hoc Capite, nempe quomodo Verum ex Naturali homine evocatum conjungeretur Bono Rationalis, & sicut Bonum ibi fuit Divinum, etiam Verum ibi fieret Divinum; hæc coram homine, imprimis illo, qui non scit, quod Rationale sit aliquod distinctum a Naturali, & qui ideo non scit quod Rationale successive formetur, & hoc per cognitiones, obscurissima sunt, ita ut non intellecta; sed usque talia sunt, quæ inter leviora sunt illis, qui aliquam cognitionem de Rationali & Naturali homine habent, & in illustratione sunt, Angeli omnia hæc vident sicut in clara die: Ut idea horum comparetur, videantur quæ prius de illis dicta & ostensa sunt, nempe, quod Rationale quoad verum per influxum in scientias & cognitiones formetur, n: 1495. 1563. 1900. 1964: quod non nascatur a scientiis & cognitionibus, sed ab affectione illarum, n: 1895. 1900: quod scientiæ & cognitiones sint modo vasa boni, n: 1469. 1496: quod inania scientifica destruenda, n: 1489. 1492. 1499. 1500: quod in Rationali affectio boni sit sicut anima in affectione veri, n: 2072: quid affectio veri rationalis, & veri scientifici, n: 2503: quod per cognitiones conjungatur Externus homo In-

terno, seu Rationalis Naturali, cum cognitiones implantantur cœlestibus quæ sunt amoris & charitatis, n : 1450. 1451. 1453. 1616.

3031. An reducendo reducā filium tuum ad terram unde exivisti, quod significet num usque conjungi posset Bono Divino Rationalis, constare potest ab illis quæ prius de Abramo, & de terra unde exivit, dicta sunt, videatur n : 1353. 1356, 1992. 2559, ex quibus patet, quod terra, unde Abram, esset Syria, ubi altera Ecclesia Antiqua, quæ dicta fuit Hebræa ab Ebero instauratore ejus, n : 1238. 1241. 1327. 1343, sed Ecclesia hæc circa Abrahami tempus etiam descendit a vero, & quædam ibi domus in tantum, ut nesciverint prorsus Jehovam, & coluerint alios deos; hæc terra est, quæ hic intelligitur, de qua servus quæsit, an reduceret filium ad terram unde exivisti, inde est, quod per terram hic significetur affectio quæ non concordat cum vero; & quia hoc, per reducere filium, seu quod idem, ibi accipere ei mulierem, & ibi cum illa manere, significatur conjungere affectionem non concordantem vero cum Bono Divino Rationalis; at quod hoc fieri non posset, declarat Abrahami responsum, de quo sequitur.

3032. Dixit ad illum Abraham, quod significet perceptionem Domini ex Divino, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua supra n : 3029; & a representatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum Humanum, ex quo perceptio illa.

3033. Cave ne reducas filium meum illuc, quod significet quod nusquam conjungi posset, constat ab illis quæ mox supra n : 3031 dicta sunt, ubi explicatum, quid in sensu interno sit, reducere filium ad terram ex qua Abraham exivit. Quod affectio cum vero non concordans non conjungi possit Bono quod Rationalis, constare potest ex illis, quæ prius de conjunctione boni & veri, seu quod idem, de conjugio cœlesti, n : 2173. 2507. 2727 ad 2759, dicta sunt: quod ideo Antiqui inter affectionem boni & veri conjugium instituerint, videatur n : 1904: tum quod falsum nusquam conjungi possit cum bono, nec verum cum malo, quia contrariæ indolis sunt, n : 2388. 2429. 2531: quodque bonum cognitionibus veri, ut suis vasis recipientibus insinuetur, & sic fiat conjunctio, n : 1469. 1496. 1832. 1900. 1950. 2063. 2189. 2261. 2269. 2428. 2434. 2697: Quod nulla possit esse conjunctio falsi cum bono, nec veri cum malo, sed solum falsi cum malo & veri cum bono, ad vivum percipere mihi datum est; & perceptum quod ita se habeat; cum homo affectionem boni habet, hoc est, cum vult bonum ex corde, quando aliquid cogitandum quod volendum & agendum, tunc ejus bene velle influit in ejus cogitare, & ibi se applicat & injungit cognitionibus quæ ibi, ut suis vasis recipientibus, & per conjunctionem illam adigit eum ad ita cogitandum, volendum, & agendum; est quasi insitio boni in veris, seu in cognitionibus veri: at cum homo non affectionem boni, sed affectionem mali, habet, hoc est, cum vult malum, ut cum bonum credit omne quod est pro se, ut is magnus fiat & ut dives, sic ut potiatur honore & opibus, & hoc finis ejus, quando aliquid cogitandum quod volendum & faciendum,
tunc.

tunc pariter ejus velle influit in ejus cogitare, & ibi excitat cognitiones quæ apparent instar veri, ac ita adigit illum ad cogitandum, volendum & faciendum; & hoc, sinistre applicando cognitiones, & intuendo communia quædam, quæ ex sensu literæ Verbi hausit, vel ex alia scientia, sicut applicabilia in omni sensu; sic est malum quod copulatur falso, nam tunc verum quod inibi privatur omni essentia veri: tales in altera vita, utcunque in vita corporis visi instructissimi præ aliis, sunt stupidiore alii, & quantum in persuasionem sunt quod in vero, tantum inducunt aliis caliginem; tales aliquamdiu apud me fuerunt, at non susceptibiles fuerunt alicujus affectionis boni ex vero, utcunque illis revocabantur in mentem vera, quæ in vita corporis non verunt, nam malum apud eos erat, cum quo conjungi vera non potuerunt: hi nec interesse possunt consortio bonorum, sed si aliquid boni naturalis est apud illos, vastantur eousque, dum nihil veri sciunt, & remanenti bono tunc insinuatur aliquid veri, quantum pusillum boni remanentis capere potest. Qui autem in affectione boni ex corde fuerunt, illi receptibiles sunt omnis veri, juxta quantum & quale boni quod fuit apud illos...

3034. Verſ: 7. *Jehovah Deus cæli, qui accepit me e domo patris mei, & e terra nativitatis meæ, & qui loquutus est mihi, & qui juravit mihi dicendo, semini tuo dabo terram hanc, Ipse mittet Angelum suum coram te, & accipies mulierem filio meo inde.* Jehovah Deus cæli, significat ipsum Divinum Domini: qui accepit me e domo patris mei, & e terra nativitatis meæ, significat ex Quo Dominus liberavit Seipsum a maternis quoad mala & quoad falsa: & qui loquutus est mihi, & qui juravit mihi, dicendo, significat ex Quo Divinum Ipsius velle & intelligere: semini tuo dabo terram hanc, significat Divinum verum quod Humano Domini: Ipse mittet angelum suum coram te, significat Divinam Providentiam: & accipies mulierem filio meo inde, significat quod affectio veri quidem inde, sed ex ortu novo.

3035. Jehovah Deus cæli, quod significet ipsum Divinum Domini, constat ab illis quæ supra n: 3023, dicta sunt, quod nempe Jehovah Deus Cæli sit ipsum Divinum Domini; per Jehovah enim, qui toties nominatur in Verbo Veteris Testamenti, Solus Dominus intellectus est, omnia enim & singula quæ ibi, de Ipso in sensu interno agunt, & omnes & singuli ritus Ecclesiæ Ipsum repræsentabant, videatur n: 1736. 2921; & quod Antiquissimi, qui ab Ecclesia cœlesti, non alium per Jehovah intellexerint, quam Dominum, n: 1343. In sensu literæ hic & alibi apparet, sicut alius qui superior per Jehovah intelligatur, sed sensus literæ est talis, distinguit ille quæ sensus internus unit; & hoc ex causa, quia homo, qui a sensu literæ instruendus, non habere possit ideam unius, nisi prius plurium, unum enim apud hominem formatur ex pluribus, seu quod idem, ex successivis illud quod simul est; plura in Domino sunt, & omnia Jehovah sunt: inde est quod sensus literæ distinguat; at cœlum nusquam distinguit, sed unum Deum simplici idea agnoscit, nec alium quam Dominum.

3036. Qui accepit me e domo patris mei, & e terra nativitatis meæ, quod significet ex Quo Dominus liberavit. Se Ipsum a maternis quoad mala & quoad falsa,

falsa, constat a significatione domus patris hic, & terræ nativitatis, quod sit maternum seu hæreditarium a matre, ex quo malum & falsum, contra quod Dominus pugnavit, & quod expulit, ac ita Humanum suum propria potentia Divinum fecit; videantur quæ de domo & terra unde Abram, supra n: 3031, dicta sunt, & quæ prius de hæreditario Domini, quod ex Jehovah Divinum, ex matre malum, n: 1414. 1444; quod contra malum hæreditarium ex matre pugnaverit, sed quod Ipsi nullum malum actuale, n: 1444. 1573. Et quod Dominus exuerit omne hæreditarium ex matre, ut tandem non ejus filius esset, n: 2159. 2574. 2649; hoc hæreditarium, nempe ex matre, est quod in sensu interno significatur per domum patris & terram nativitatis; per domum patris hæreditarium maternum quoad malum, & per terram nativitatis hæreditarium maternum quoad falsa, nam ubi malum ibi falsa, sunt sibi conjuncta; quod illa propria potentia expulerit, n: 1616. 1813. 1921. 2025. 2026. 2083. 2523.

3037. Et qui loquutus est mihi, & qui juravit mihi, dicendo, quod significat ex quo Divinum Ipsi velle & intelligere, constat ex significatione loqui, quod sit percipere, de qua n: 3029, tum quoque velle, n: 2626; & ex significatione jurare, quod sit confirmatio a Divino, & quod prædicetur de veris, quæ sunt intellectus, n: 2842: cum dicitur de Jehovah quod loquatur, intelligitur in sensu interno quod velit, nam quicquid loquitur Jehovah, hoc vult; & cum dicitur de Jehovah quod juret, intelligitur in sensu interno quod intelligat esse verum, ita per jurare significatur intelligere cum id de Jehovah prædicatur, ut quoque constare potest ab illis locis, quæ n: 2842, e Verbo allata sunt.

3038. Semini tuo dabo terram hanc, quod significet Divinum Verum quod Humano Domini, constat ex significatione feminis quod sit fides charitatis, tum qui in fide charitatis sunt, de qua n: 1025. 1447. 1610. 2848; & quia omne bonum & verum fidei a Domino, est ipsum Divinum Verum, quod per Semen in supremo sensu intelligitur; & ex significatione terræ hujus, nempe Canaanis, quod sit cælum seu Regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1607; & quia cælum seu Regnum Domini, est ipsum Divinum Humanum Domini quod per terram Canaanem in supremo sensu intelligitur; ipsum enim Divinum in cælum non influere potest, nisi per Divinum Humanum Domini; quod etiam Dominus manifestavit apud Matthæum, "Omnia Mihi tradita sunt a Patre meo, & nemo cognoscit Filium nisi Pater, neque Patrem quisquam cognoscit nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare," xi: 27; & apud Johannem, "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius Qui in sinu Patris est, ille exposuit," i: 18; Filius est Divinum Humanum Domini: qui credit, quod in cœlo adoretur alius Pater quam Dominus, multum fallitur.

3039. Ipse mittet Angelum suum coram te, quod significet Divinam Providentiam, constat ex significatione Angeli in Verbo, quod sit Dominus, sed quid Domini quod appareat ex serie, de qua n: 1925, quod hic Divina Providentia, constat. Quod per Angelos Dominus in Verbo intelligatur, est quia

quia omne quod in Verbo loquutum est per prophetas & reliquos dictantibus Angelis, sit a Domino, hoc est, sit Ipsius Domini; Angeli in cœlo etiam agnoscunt, & percipiunt quod nihil boni & veri a se, sed a Domino, usque adeo, ut averfentur omnia quæ aliam ideam inducunt; inde est, quod per Angelos, nempe bonos, Dominus intelligatur, sed quid Domini, quod appareat ex serie.

3040. Quod accipies mulierem filio meo inde, significet quod affectio veri quidem inde, sed ex ortu novo, constat ex significatione mulieris, quod sit affectio veri, de qua supra; per Rebeccam enim, de qua in hoc Capite agitur, repræsentatur Divinum verum quod conjungendum Divino Bono Rationalis, quod est Jischakus; quod affectio veri sit inde, nempe ex illis quæ significantur per domum patris & terram nativitatis, sed ex ortu novo, non adhuc explicari potest, in sequentibus de illa re multis agitur; ut modo paucis dicatur; omnis affectio veri in Naturali homine, existit per influxum ab affectione boni e rationali, seu per rationale a Divino; affectio veri quæ per influxum illum existit in naturali homine, principio non est affectio genuini veri, genuinum enim verum successive venit, & successive substituitur loco priorum, quæ non fuerunt vera in se, sed modo media ducentia ad verum genuinum; ex his paucis constare potest, quid sit, quod affectio veri quidem sit inde, sed ex ortu novo.

3041. Vers: 8. 9. *Et si non vult mulier ire post te, & immunis es ab adjuratione mea hac, tantum filium meum non reducas illuc. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui; & adjuravit ei super verbo hoc.* Si non vult mulier ire post te, significat, hic ut prius, si affectio veri non separaretur: & immunis es ab adjuratione mea, significat liberum quod naturali homini: tantum filium meum non reducas illuc, significat, hic ut prius, quod nulla inde conjunctio: & posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, significat, hic ut prius, obstrictionem Naturalis hominis quoad potentiam ad bonum amoris conjugalis: & adjuravit ei super verbo hoc, significat sacramentum.

3042. Si non vult mulier ire post me, quod significet si veri affectio non separaretur, constat a significatione mulieris, quod sit veri affectio; & a significatione ire post me, seu sequi, ad terram hanc, quod sit separari a naturali, & conjungi Rationali, de quibus supra n: 3030, ubi eadem verba.

3043. Et immunis es ab adjuratione mea, quod significet liberum quod naturali homini, constat a significatione servi, de quo hæc dicuntur, quod sit naturalis homo, n: 3019; & ex significatione immunis esse si mulier non sequi velit, quod sit in sensu proximo, quod in nulla obstrictione foret, si affectio veri non separaretur; quod hæc involvant liberum, quod naturali homini, patet, affectio enim veri, de qua hic agitur, tum separatio, prædicatur in sensu interno de Naturali homine; in sensu historico quidem est alia coherentia, sed in sensu interno est talis. De Libero hominis videantur quæ prius n: 892. 905. 1937. 1947. 2744. 2870 ad 2893, dicta & ostensa sunt, ex quibus patet quomodo se res habet cum Libero; Liberum prædicatur de natu-

naturali homine, non autem ita de Rationali, nam per Rationalem in Naturalem influit bonum in Libero cœlesti a Domino, Naturalis homo est qui recipiet illud, utque recipiat, & sic jungatur cœlesti Libero quod influit per Rationalem, relinquitur Naturalis in Libero; Liberum enim est amoris seu affectionis, si non affectionem veri ex influente affectione boni recipit, nusquam Naturalis homo conjungitur Rationali; ita se habet apud hominem, qui quod per Liberum a Domino reformetur, videatur n: 1937. 1947. 2876. 2877. 2878. 2881. Quod Dominum attinet, Ipse quoque in Libero relinquit Naturale, cum Divinum fecit Rationale suum quoad Verum, hoc est, cum Divinum Verum adjunxit Divino Bono Rationalis, nam per viam communem voluit Humanum suum Divinum facere; via communis est, qualis est apud hominem qui reformatur & regeneratur; ipsa reformatio & regeneratio hominis est ideo imago quædam; fit etiam homo per reformationem & regenerationem novus, inde vocatur ille e novo genitus, & e novo creatus; & quantum reformatus est, tantum in se quasi Divinum habet; sed illa est differentia, quod Dominus Se Ipsum ex propria potentia Divinum fecerit; at homo ne hilum potest ex propria potentia, sed ex Domino; quasi Divinum dicitur, quia homo est solum recipiens vitæ, Dominus autem quoad utramque Essentiam est ipsa vita, videatur n: 1954. 2021. 2658. 2706. 3001.

3044. Quod tantum filium meum non reducas illuc, significet quod nulla inde conjunctio, constat ab illis, quæ supra n: 3031. 3033, dicta sunt, ubi eadem verba.

3045. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami domini sui, quod significet obstrictionem naturalis hominis quoad potentiam ad bonum amoris conjugialis, constat ab illis, quæ supra n: 3021, ubi etiam eadem verba.

3046. Et adjuravit ei super verbo hoc, quod significet sacramentum, constat a significatione adjurare, quod sit obstrictio, & quidem sanctissima, quia per Jehovah Deum cœli & Deum terræ, de qua n: 3023, ita sacramentum; nam sacramentum non aliud est, quam obstrictio.

3047. Vers: 10. *Et sumfit servus decem camelos e camelis domini sui, & ivit, & omne bonum domini sui in manu sua, & surrexit, & ivit ad Aram Naharaim, ad urbem Nachoris.* Sumfit servus decem camelos de camelis domini sui, & ivit, significat scientifica communia Divina in naturali homine: & omne bonum domini sui in manu sua, significat illorum bona & vera apud illum: & surrexit, significat elevationem: & ivit ad Aram Naharaim, significat cognitiones veri inde: ad urbem Nachoris, significat doctrinalia cognata.

3048. Sumfit servus decem camelos e camelis domini sui & ivit, quod significet scientifica communia in naturali homine, constat a significatione servi hic, quod sit naturalis homo, de qua supra n: 3019. 3020; a significatione decem, quod sint reliquiæ, quæ quod sint bona & vera apud hominem recondita a Domino, videatur n: 468. 530. 560. 561. 660. 661. 1050. 1906. 2284, & cum decem seu reliquiæ prædicantur de Domino, quod sint Divina,

Divina, quæ Dominus Sibi Ipſi acquiſivit, n: 1738. 1906; & ex ſignificatione Camelorum; quod ſint ſcientifica communia, quæ quia fuerunt Divina ſeu a Domino acquiſita, dicitur quod fuerint decem; tum quod fuerint cameli de camelis domini ſui; quod iverit, ſignificat initiationem per illa, de qua in hoc Capite: agitur de proceſſu conjunctionis Veri cum Bono in Divino Rationali Domini, primum de proceſſu initiationis, n: 3012. 3013, qui qualis fuerit, in ſerie deſcribitur, hic quod Dominus in Naturali homine ſeparaverit illa quæ ab Ipſo, hoc eſt, quæ Divina fuerunt, ab illis quæ ex materno; illa quæ ab Ipſo, ſeu quæ Divina fuerunt, ſunt per quæ initiatio facta, & ſunt hic decem cameli e camelis domini ſui; inde eſt, quod in ſequentibus de camelis multum agatur, ut quod in genua procumbere fecerit camelos extra urbem, Verſ: 11; quod Rebecca etiam potaverit camelos, Verſ: 14. 19. 20, quod ducti in domum, & illis datum ſtramen & pabulum, Verſ: 31. 32; & porro, quod Rebecca & puellæ ejus equitaberint ſuper camelis, Verſ: 61; quodque Jiſchak viderit Camelos venientes; & cum Rebecca vidit Jiſchakum, quod ceciderit de camelo, Verſ: 63. 64; quod toties memorantur, eſt cauſa ſenſus internus, in quo ſignificant ſcientifica communia quæ in naturali homine, ex quibus affectio veri, quæ initianda affectioni boni in Rationali, & hoc ſecundum viam communem, ut ſupra oſenſum; Rationale enim quoad verum abſque ſcientificis & cognitionibus nuſquam poteſt naſci & perfici. Quod Cameli ſignificent Scientifica communia, conſtat ex aliis locis in Verbo, ubi nominantur, ut apud Eſaiam, “Propheticum beſtiarum meridiei: in terra anguſtiæ & angoris, leo juvenis & leo vetus ab illis; vipera & preſter volans, portant ſuper humero aſellorum opes ſuas, & ſuper dorſo Camelorum theſauros ſuos, ad populum non profunt; & Ægyptus vane & inaniter auxiliabuntur,” xxx: 6. 7; beſtiæ meridiei pro illis qui in luce cognitionum ſeu in cognitionibus, ſed in vita mali ſunt; portare ſuper humero aſellorum opes ſuas, pro cognitiones quæ illorum rationali, quod aſellus ſit verum rationale, videatur n: 2781; ſuper dorſo camelorum theſauros ſuos, pro cognitiones quæ illorum naturali, dorſum camelorum eſt naturale, ipſi cameli ſcientifica communia quæ ibi, theſauri ſunt cognitiones quas pro pretioſis habent; quod Ægyptus vane & inaniter auxiliabuntur, eſt quod ſcientiæ nullius uſus illis, quod Ægyptus ſit ſcientia, videatur n: 1164. 1165. 1186. 1462. 2588 f; quod cameli hic non ſint cameli, patet, dicitur enim quod leo juvenis & leo vetus portant ſuper dorſo camelorum theſauros ſuos; quiſque videre poteſt quod aliquid arcanum Eccleſiæ per id ſignificetur. Apud Eundem, “Propheticum deſerti maris: ſic dixit Dominus, vade conſtitue ſpeculatorem, quod viſurus indicabit; & vidit currum, par equitum, currum aſini, *currum cameli*, & auſcultavit auſcultationem; reſpondit & dixit, cecidit, cecidit Babel,” xxi: 6. 7. 9; deſertum maris pro vanitate ſcientiarum quæ non ob uſum; currus aſini pro congerie ſcientificorum particularium; currus cameli pro congerie ſcientificorum communium, quæ in naturali homine; ſunt ratiocinia vana, quæ apud illos qui ſignificantur per Babel, quæ ita deſcribuntur. Apud Eundem, “Dilatabit ſe cor tuum, quia

convertetur ad te multitudo maris, opes gentium venient tibi; *copia camelorum obteget te*, dromades Midianis & Ephæ, omnes illi e Scheba venient, aurum & thus portabunt, & laudes Jehovæ evangelizabunt," LX: 5. 6, ubi de Domino, ac de Divinis cœlestibus & spiritualibus in Ipsius naturali; multitudo maris pro immensa copia veri naturalis, opes gentium pro immensa copia boni naturalis; copia camelorum pro abundantia communium scientificorum; aurum & thus pro bonis & veris, quæ sunt laudes Jehovæ; e Scheba est ex cœlestibus amoris & fidei, videatur n: 113. 117. 1171: quod Regina Schebæ venerint ad Salomonem Hierosolymam opibus magnis valde, *Camelis portantibus* aromata & aurum multum valde, & lapidem pretiosum," 1 Reg: x: 1. 2, repræsentabat sapientiam & intelligentiam, quæ Domino accessit, qui in sensu interno ibi est Salomo; Cameli portantes aromata, aurum & lapidem pretiosum, sunt illa quæ sunt sapientiæ & intelligentiæ in naturali homine. Apud Jeremiam, "Ad Arabiam & ad Regna Chazoris, quæ percussit Nebuchadnezar rex Babelis; surgite & ascendite Arabiam, & vastate filios orientis; tentoria eorum sument, cortinas eorum, & omnia vasa eorum, & *Camelos eorum auferent illis*; & erunt *Cameli eorum in prædam*, & dispergam eos in omnem ventum," XLIX: 28. 29. 32; Arabia hic & regna Chazoris in opposito sensu, pro illis qui in cognitionibus cœlestium & spiritualium, ob finem non alius usus, quam ut sapientes & intelligentes audiant sibi & mundo; cameli qui iis auferentur, erunt in prædam, & dispergentur in omnem ventum, sunt in communi scientifica & cognitiones boni & veri, quæ etiam illis auferuntur, in vita corporis per quod contraria credant, in altera vita prorsus. Apud Sachariam, "Plaga, qua percutiet Jehovah omnes populos, qui pugnabunt contra Hierosolymam; ita erit plaga Equi, Muli, *Cameli*, & Asini, & omnis bestiæ," XIV: 15; plaga equi, muli, cameli, asini, pro privatione intellectualium, quæ ita ordine succedunt a rationalibus ad naturalia, quid equus videatur n: 2761. 2762, quid mulus, n: 2781, quid asinus, n: 2781; Cameli pro scientificis communibus in naturali homine. Pestis in Ægypto, quæ erat in pecus quod in agro, in Equos, in Asinos, *in Camelos*, in armentum & in gregem," Exod: ix: 2. 3, similia significabat. Ex his constare potest, quod per Camelos in Verbi sensu interno significantur Scientifica communia, quæ sunt naturalis hominis. Scientifica communia sunt, quæ in se comprehendunt plura particularia, & hæc singularia, & formant in communi naturalem hominem quoad ejus intellectualem partem.

3049. Et omne bonum Domini in manu sua, quod significet illorum bona & vera apud illum, constat a significatione omnis boni Domini, quod sit & bonum & verum, nam verum in se est bonum, quia a bono; est verum forma boni, hoc est, cum bonum formatur ut intellectualiter percipiatur, tunc id vocatur verum; ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878, ita quæ apud illum: communia scientifica non sunt bona in se, nec viva, sed affectio eorum facit ut bona sint & vivant, tunc enim sunt propter usum;

usum; nemo afficitur aliquo scientifico seu vero, nisi ob usum, usus facit illud bonum; at qualis usus tale bonum.

3050. Et surrexit; quod significet elevationem, constat a significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis ubi nominatur, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927, hic quod Divinum Verum ex scientificis initiaretur Divino Bono Rationalis.

3051. Et ivit ad Aram Naharaim, quod significet cognitiones veri inde, constat a significatione Aram seu Syriæ, quod sint cognitiones boni, de qua 1232. 1234; at Aram Naharaim seu Syria fluviorum significat cognitiones veri a Naharaim seu fluviis, quia fluvii significant intelligentiam, quæ est cognitionum veri, ut constare potest a locis e Verbo n: 108. 109. 2702, alatis, & ex pluribus aliis, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi.

3052. Ad urbem Nachoris, quod significet doctrinalia cognata, constat a significatione urbis, quod sit doctrinale, de qua n: 402. 2450, & a representatione Nachoris, quod sit cognatum; Nachor enim erat frater Abrami, & ex illo Bethuel ex quo Rebecca: scientifica & doctrinalia inter se distincta sunt in eo, quod ex scientificis doctrinalia, hæc spectant usum, & comparantur per reflexionem ex scientificis: cognata hic dicuntur ex derivatione eorum ex Divinis.

3053. Vers: 11. *Et in genua procumbere fecit camelos, ab extra urbem, ad puteum aquarum, juxta tempus vespere, juxta tempus exire haustrices.* In genua procumbere fecit camelos, significat dispositionem sanctam scientificorum communium: ab extra urbem, significat remotionem a doctrinalibus: ad puteum aquarum, significat ad recipienda vera fidei: juxta tempus vespere, significat statum tunc obscuriorem: juxta tempus exire haustrices, significat statum instructionis.

3054. In genua procumbere fecit camelos, quod significet dispositionem sanctam scientificorum communium, constat a significatione facere procumbere in genua, quod sit se disponere ad sanctum; & a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua mox supra n: 3048.

3055. Ab extra urbem, quod significet remotionem a doctrinalibus, constat a significatione urbis quod sit doctrinale, de qua n: 402. 2450; extra quam, quod sit extra doctrinalia, ita remotio ab illis, patet.

3056. Juxta tempus vespere, quod significet statum tunc obscuriorem, constat a significatione temporis, quod sit status, de qua n: 2625. 2788. 2837; & a significatione vespere, quod sit obscurum; vespera enim in Verbo, significat statum qui præcedit ultimum Ecclesiæ desinentis, qui nox vocatur, & quoque significat statum primum Ecclesiæ exorientis, qui mane vocatur, videatur n: 2323; in utroque sensu est obscurum, quod per vespere significatur; hic autem obscurum quod præcedit mane.

3057. Juxta tempus exire haustrices, quod significet statum instructionis, constat a significatione temporis, quod sit status, de qua mox supra n: 3056; & a significatione haustricis, seu haurientis, nempe aquam, quod sit instrui, de qua sequitur. Illa quæ huc usque a n: 3054 dicta, sunt, quæ in sensu

interno significantur per hæc quæ in hoc Versu historice relata sunt ; quid autem singula in una serie involvunt, non facile patet alicui, qui non instructus est de Naturali homine, & de scientificis & doctrinalibus quæ ibi, tum quomodo inde vera eleventur in Rationale, & fiunt rationalia ; & adhuc minus, si non scit quale est Rationale respectively ad Naturale, seu qualia illa quæ in Rationali respectively ad illa quæ in Naturali ; quæ in Rationali sunt, nec apparent coram homine dum in corpore vivit ; sunt enim illa quæ in Naturali quæ ad apperceptionem veniunt, raro illa quæ in Rationali, nisi per quandam speciem lucis illuminantis illa quæ in Naturali, aut sicut facultas influens, per quam disponuntur in ordinem illa quæ cogitationis sunt, ac sicut perceptivum rei quam mens intuetur ; nisi hæc & plura cognita sint, ægre possunt ad captum exponi illa quæ in hoc Versu ; sicut, quod sit dispositio sancta scientificorum communium, & tunc remotio a doctrinalibus, ad recipienda vera fidei, & cum hæc, quod sit status obscurus, & quod talis sit status instructionis : usque paucis licet dicere, quantum ad captum, at hoc quomodo se res habet apud hominem cum is a Domino reformatur, quia reformatio hominis est quædam imago illorum quæ apud Dominum cum Ipse in mundo fuit, ut supra n : 3043, dictum ; cum reformatur homo, tunc quæ sunt communia in Naturali ejus homine, a Domino disponuntur ad correspondentiam illorum quæ in cælo sunt, quid correspondentia, & quod sit inter spiritualia & naturalia, videatur n : 2987. 2989. 2990. 2991. 3002 ; communia primum disponuntur, ut particularia illis successive a Domino insinuari possint, & his singularia ; si enim non ordo communium sit, non potest existere ordo particularium, quia hæc intrant in illa & confirmant, minus ordo singularium, quia hæc intrant in particularia ut in sua communia, & illustrant ; hæc sunt quæ intelliguntur per dispositionem sanctam scientificorum communium, & in sensu interno significantur per quod in genua procumbere fecerit camelos ; sic enim se submittunt ad recipiendum influxum : Cum hæc ita disponuntur, tunc remonentur doctrinalia, nam hæc sunt conclusiones a scientificis, influit enim per Rationale sicut dictamen, quod hoc verum sit, hoc non verum, sed ita, quod verum sit quia concordat cum dispositione communium, non verum quia discordat ; non datur alius influxus quoad vera ; doctrinalia quidem prius insunt, sed non sunt doctrinalia antequam creduntur, sunt modo scientifica, quare cum de illis cogitatur, non ex illis conclusio fit, sed ex aliis de illis ; hæc sunt quæ intelliguntur per remotionem a doctrinalibus, & in sensu interno significantur hic per extra urbem ; sed hic status est, qui dicitur status obscurus, & significatur per tempus vespere ; cum autem doctrinalia confirmata sunt, ut credantur, tunc venit mane seu status lucidus. Reliqua, quæ in hoc Versu, ab illis, quæ nunc dicta sunt, patent.

3058. Quod haurire aquas, significet instructionem, tum quoque inde illustrationem, ut in sequentibus hujus Capitis, inde est, quia aquæ in sensu interno significant vera fidei, n : 2702, ita haurire aquas non aliud est, quam instrui in veris fidei, & sic illustrari ; ut quoque alibi in Verbo, ut apud Esaiam,

Esaïam, “*Haurietis aquas in gaudio e fontibus salutis; in die illo confite-
mini Jehovahæ,*” xii: 3. 4; haurire aquas pro instrui, intelligere & sapere:
apud Eundem, “*Obviam sitienti adferite aquas, habitatores terræ Thema,*”
xxi: 14; obviam sitienti adferre aquas, pro instruere: apud Eundem,
“*Miseri & egeni quærentes aquas, & nullæ; lingua eorum siti deficit,*”
xli: 17, quærentes aquas pro desiderantes in veris instrui, quod nullæ, &
quod non apud aliquem. Præterea per haurientes aquas in Ecclesia Judaica
repræsentabantur illi, qui continue scire vera cupiunt, sed propter non alium
finem quam ut sciant, usum inde nihil curantes; tales inter vilissimos habitū
sunt; Gibeonitæ illos repræsentarunt, de quibus Jos: ix: 21. 23. 27.

3059. Vers: 12. 13. 14. *Et dixit, Jehovah Deus domini mei Abrahami,
obvenire fac quæso coram me hodie, & fac misericordiam cum domino meo Abra-
hamo. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, & filiae virorum urbis exeuntes
ad hauriendum aquas. Et sit, puella, ad quam dico, declina quæso cadum tuum,
& bibam, & dicat bibe, & etiam camelos tuos potabo, illam destinasti servo tuo
Jischako; & in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo.*
Dixit, significat communicationem: Jehovah Deus domini mei Abrahami,
significat Ipsius Divini quod Pater cum Divino Humano quod Filius: ob-
venire fac quæso coram me hodie, significat providentiam ab æterno: & fac
misericordiam, significat influxum amoris: cum domino meo Abrahamo,
significat Divinum Humanum: ecce ego sto super ad fontem aquarum, sig-
nificat statum conjunctionis Veri Divini cum Humano: & filiae virorum
urbis exeuntes ad hauriendum aquas, significat affectiones veri & per illas in-
structionem: & sit puella ad quam dico, significat affectionem in qua inno-
centia: declina quæso cadum tuum, significat submissionem scientificorum:
& bibam, significat instructionem veri inde: & dicat bibe, significat recipro-
cum ad ipsum: & etiam camelos tuos potabo, significat illustrationem om-
nium scientificorum in naturali homine inde: illam destinasti servo tuo
Jischako, significat conjunctionem Veri Divini cum Divino Bono in Ratio-
nali; & in hoc cognoscam quod fecisti misericordiam cum domino meo, sig-
nificat quod ex amore Divino conjugium.

3060. Quod dixit, significet communicationem, constare potest a signifi-
catione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere & velle, de qua sæpius
prius; & quia hæc, etiam significat communicare, nam ex percipere & velle
est communicatio.

3061. Jehovah Deus domini mei Abrahami, quod significet Ipsius Divini
quod Pater, cum Divino Humano quod Filius, nempe communicationem,
constat ex illis quæ supra aliquoties dicta & ostensa sunt, nempe quod Je-
hovah Deus sit Ipsum Divinum Domini quod Pater vocatur, & quod per
Abrahamum repræsentetur Divinum Humanum Ipsius, n: 2833. 2836:
Quod Jehovah in Verbo Veteris Testamenti sit Ipse Dominus, videatur
n: 1736. 1815. 2921: quod Ecclesia Antiquissima quæ fuit ante diluvium,
& Ecclesia Antiqua quæ post diluvium, per Jehovah non alium intellexe-
runt quam Dominum, n: 1343. 1676. 1990. 2016. 2035. Quod in Domino
sit

fit Trinum, Divinum Ipsum, Divinum Humanum, Divinum Sanctum procedens, & hæc unum, n: 1999. 2149. 2156. 2288. 2329. 2447. Quod omne Trinum in Domino fit Jehovah, n: 2156. 2329; & omnia & singula in Domino sint Jehovah, n: 1902. 1921. Quod Dominus sit unus cum Patre, & quod non alius per Patrem in cœlo intelligatur, n: 14. 15. 1725. 1729. 1733. 1815. 2005. 2018. 2025. 2803. 3038. Quod Dominus sit universum cœlum, quia omne ibi, quod ab Ipso omne Innocentiæ, Pacis, Amoris, Charitatis, Misericordiæ, Amoris conjugialis, omne Bonum & Verum de Ipso Moses & Prophetæ ita Verbum in singulis, quod Ipsum omnes ritus Ecclesiæ repræsentaverint, n: 2751. Quod Dominus quoad Divinum Humanum dicatur Filius, n: 2628. Quod Divinum Humanum Domini, a Divina Ipsius Essentia, quæ Jehovah, non modo conceptum, sed etiam natum sit, n: 2798, & quod sic Dominus quoad Humanum factus Jehovah, ac Vita a Se, n: 1603. 1737. Quod Dominus ab æterno fuerit, manifeste constat a Verbo, videatur n: 2803, tametsi natus dein in tempore; Ipse enim loquutus est per Moysen & Prophetas, Ipse quoque apparuerat multis; & quod fuerit Jehovah ibi dicitur; sed arcanissimum hoc non alicui potest revelatum esse, quam illis qui in Perceptione Divina sunt, ita vix aliis quam homini Ecclesiæ Antiquissimæ, qui fuit cœlestis, & in illa Perceptione; ab illis audivi, quod Ipse Jehovah fuerit Dominus quoad Divinum Humanum, cum descendit in cœlum, & influxit per Cœlum, nam Cœlum refert unum Hominem quoad omnia ejus membra, quare etiam vocatur Maximus Homo, n: 684. 1276. 2996. 2998. 3021; Ipsum Divinum in Cœlo, seu in Maximo Homine, erat Divinum Humanum, & fuit Ipse Jehovah sic indutus Humano. Sed cum humanum genus tale factum est, ut Ipsum Divinum indutum ut Divinum Humanum, non amplius illud afficere posset; hoc est, cum Jehovah non amplius venire ad hominem, quia tantum se removet, tunc Jehovah, qui est Dominus quoad Divinam Essentiam, descendit, & suscepit Humanum, per conceptionem Divinum, & per nativitatem a virgine quale alius hominis; sed hoc expulit, & per Divina media humanum natum fecit Divinum, ex Quo omne Sanctum procedit; ita Divinum Humanum existit Essentia per se, quæ implet universum cœlum, ac facit, ut salventur qui prius non salvari potuerunt; Hic nunc est Dominus; Qui quoad Divinum Humanum Solus est Homo, & ex Quo homo habet quod sit homo, n: 49. 288. 477. 565. 1894.

3062. Obvenire fac quæso coram me hodie, quod significet Providentiam ab æterno, constat a significatione obvenire fac, quod sit providere; & a significatione hodie, quod sit ab æterno, de qua n: 2838; & præterea, quod sit Providentiæ, quæ hic, & de qua supplicatum, patet.

3063. Et fac misericordiam, quod sit influxus amoris, constat ab essentia misericordiæ, quod sit amor; ipse amor vertitur in misericordiam, & fit misericordia, cum spectatur ex amore aut charitate aliquis, qui opis indiget, inde est misericordia effectus amoris erga egenos & miseros; hic vero per misericordiam in sensu interno intelligitur amor, & per facere misericordiam influxus

fluxus amoris, quia ex Ipso Divino Domini in Divinum Humanum Ipsius, est enim Amor Divinus, qui Domino, per quem Divinum fecit Humanum suum, nam Amor est ipsum Esse vitæ, at Amor Divinus nulli quam Domino; videantur quæ de Amore Domini prius dicta sunt; quod nempe vita Domini fuerit amor erga universum genus humanum, n: 2253; & ex illo pugnaverit, n: 1600. 1789. 1812. 1813. 1820: quod transcendat omnem intellectum, n: 1799. 2077: quod Dominus sit ipse Amor Divinus, n: 2500. 2077. 2572; quod Jehovah sit amor, n: 1735: quod nihil vivat quam amor; n: 1589: qui amorem mutuum, quod Domini vitam habeat, n: 1799. 1802. 1803: quod Amor & Charitas sit ipsum cœleste, n: 1419. 1824.

3064. Cum Domino meo Abrahamo, quod significet Divinum Humanum, constat a representatione Abrahami hic, quod sit Divinum Humanum Domini, de qua n: 2833. 2836.

3065. Ecce ego sto super ad fontem aquarum, quod significet statum conjunctionis Veri Divini in Humano, constat a significatione Fontis, quod sit Verum, de qua n: 2702; hic Verum Divinum, quia de Domino agitur; ipse status conjunctionis significatur per stare super ad fontem; quod hæc conjunctio in Humano, patet a serie.

3066. Et filiae virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas, quod significet affectiones veri, & per illas instructionem constat a significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 489. 490. 491. 2362; ex significatione virorum urbis quod sint vera; incolæ urbis in Verbo passim dicuntur viri urbis, passim habitatores urbis; cum viri urbis, significantur vera, cum habitatores significantur bona; quid viri, videatur n: 265. 749. 915. 1007. 2517; quid habitatores, n: 2268. 2451. 2712; quid urbs, n: 402. 2450. 2943; & a significatione haurire aquas, quod sit instrui, de qua supra n: 3058; inde patet, quod per filias virorum urbis exeuntes ad hauriendum aquas, significantur affectiones veri, & per illas instructio; per vera nusquam aliquis instruitur, sed per affectiones veri; vera enim absque affectione, alluunt quidem ad aurem sicut sonus, sed non intrant in memoriam; quod facit ut intrent in memoriam, & ei inhæreant, est affectio; est enim bonum affectionis sicut humus, cui vera sicut semina infeminantur, sed quales humus, hoc est, qualis affectio, talis est infeminati productio; finis aut usus dictat, qualis humus, seu qualis affectio, ita qualis infeminati productio; aut si mavis, ipse amor dictat, nam amor est omnibus finis & usus; nihil enim pro fine habetur, & pro usu, nisi quod amatur.

3067. Et sit puella ad quam dico, quod significet affectionem in qua innocentia, constat a significatione puellæ, in Verbo affectiones boni & veri vocantur infantes, puellæ, adolescentulæ, & filiæ, sed ubique cum differentia quoad statum; cum filia dicitur, significatur affectio in communi; cum autem adolescentula, significatur affectio in qua charitas; at cum puella, significatur affectio in qua innocentia, ex eo quod ætas puellaris est proxima ætati infantæ,

infantiæ, quæ est innocentia in sensu interno; similiter ac puer seu puerulus, per quem quod significetur status in quo innocentia, videatur n: 430.

3068. Declina quæso cadum tuum, quod significet submisionem scientificorum, constare potest a significatione declinare, quod sit submittere; & a significatione cadu; quod sint scientifica; quod hydria seu cadus sint scientifica, inde est, quia aqua significat verum, n: 680. 739. 2702, & cadus est vas in quo aqua, sicut scientificum est vas in quo verum; omne enim scientificum est vas veri, & omne verum est vas boni; scientificum absque vero est vas vacuum, similiter verum absque bono; at scientificum in quo verum, & verum in quo bonum, est vas plenum; affectio quæ est amoris, est quæ conjungit ut insint ordine; nam amor est conjunctio spiritualis.

3069. Et bibam, quod significet instructionem veri inde, constat a significatione bibere, quod sit instrui: in Verbo passim legitur Bibere, & ubi de bonis & veris fidei agitur, ibi significat instrui in illis, & recipere illa; ut apud Esaiam, "Lugebit mustum, languescit vitis, gement omnes lætantis corde, *in cantu non bibent vinum*, amara erit sicera *bibentibus illam*," xxiv: 7. 9; in cantu non bibere vinum, pro non ex affectione veri instrui, & delectari inde; amara sicera bibentibus illam, pro averfatione: apud Eundem, "Erit sicut somniat *sitiens*, & ecce *bibens*, & expergiscitur, & ecce lassus, & anima appetens," xxix: 8; sitiens pro cupiens instrui, bibens pro instrui, sed in vanis: apud Jeremiam, "*Aquas nostras pro argento Bibimus*, ligna nostra pro pretio veniunt," Thren: v: 4; aquas bibere pro argento; pro non gratis instrui, tum sibi tribuere verum; quod gratis detur, sic quod non a se, sed a Domino, ita apud Eundem, "Omnis *sitiens ite ad aquas*, & cui non argentum, ite, emite," lv: 1: & apud Johannem, "Jesús dixit, si quis *sitiverit*, venito ad Me, & *bibito*; quisquis credit in Me, flumina e ventre ejus fluent aquæ viventis," vii: 37. 38; ubi per bibere, significatur instrui, & recipere: apud Lucam, "Dicent, edimus coram Te, & *Bibimus*, & in plateis nostris docuisti; sed dicit Dominus, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis," xiii: 26, 27; ubi edere & bibere coram Domino, pro instruere & prædicare bonum & verum fidei, ex cognitionibus quæ e Verbo, quod significatur per in plateis nostris docuisti; at quia ex se, sui honoris & lucri causa, ita ex nulla affectione boni & veri, ita quod in cognitionibus veri, sed in vita mali, dicitur non novi vos unde sitis, discedite omnes operarii iniquitatis: apud Eundem, "Jesús ad discipulos; ut comedatis & *bibatis super mensa mea* in Regno meo," xxi: 30; quod in Regno Domini non comedant & bibant, nec ibi mensa, cuique patet, ita quod aliud per edere & bibere super mensa Domini in Regno Ipsius, significetur, nempe frui perceptione boni & veri: ita quoque, quæ Dominus dicit apud Matthæum, "Dico vobis, quod non *Bibiturus sum* a nunc ex hoc gemmine vitis, usque ad diem illum, quando id *Bibero* vobiscum in Regno Patris mei," xxvi: 28. 29; bibere pro ad vivum instruere de veris, & dare perceptionem boni & veri: Quod Dominus dixit, "Ne solliciti sitis animæ vestræ,

vestræ, quid esuri sitis, aut *bibituri*, nec corpori vestro quid induituri," Matth: vi: 25. 31. Luc: xii: 29, est significativum spiritualium, quod omne fidei quoad bonum & verum detur a Domino. Apud Johannem, "Jesús ad mulierem Samaritidem; omnis qui *bibit ex aqua hac*, sitiet iterum; qui vero *biberit ex aqua*, quam Ego dabo ei, *non sitiet* in æternum, sed aqua, quam dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam," iv: 7 ad 14; bibere manifeste pro instrui in bonis & veris, ac recipere illa.

3070. Et dicat bibe, quod sit reciprocum ad ipsum, constat ex eo quod sit responsum, & confirmatio, proinde reciprocum.

3071. Et etiam camelos tuos potabo, quod significet illustrationem omnium scientificorum in naturali homine inde, constat ex significatione camelorum quod sint scientifica communia, ita in communi seu omnia, de qua supra n: 3048; & a significatione potare, quod sit illustrare; quod haurire aquam sit instruere, supra n: 3058, ostensum est, ita potare est illustrare; illustratio enim ab instructione venit.

3072. Illam destinasti servo tuo Jischako, quod significet conjunctionem Veri Divini cum Divino Bono in Rationali, constat a significatione destinare nempe in mulierem, quod sit conjungere per fœdus conjugii; & a repræsentatione Jischaki, quod sit Bonum Divinum Rationalis, de qua supra n: 3024; Illa seu Rebecca, quod repræsentet Verum Divinum quod conjungendum Divino Bono Rationalis, supra passim dictum, & ex singulis in sensu interno in hoc Capite patet.

3073. Quod in hoc cognoscam, quod fecisti misericordiam cum domino meo, significet quod ex amore Divino conjugium, constat ex significatione misericordiæ, quod hic in sensu interno sit amor Divinus, de qua n: 3064; & quia agitur de desponsatione Rebeckæ cum Jischako, hoc est, de conjunctione Divini Veri cum Divino Bono Rationalis, per facere misericordiam cum domino meo non aliud significatur quam conjugium, ita conjugium ex amore Divino; est etiam hoc conclusum supplicationis ejus, ac finis propter quem.

3074. Quid in his tribus Versibus in sensu interno continetur, aliquantisper videri potest ab explicatione; sed quia ea sparsa sunt, non apparere potest quid in serie involvunt, nisi in unam ideam collecta spectentur, & tunc removeatur intuitio, a sensu literæ, quæ quamdiu ibi est, non modo turbatur idea, sed etiam in dubio tenetur, & quantum in dubio, tantum obscuratur mens: describitur hic in summario processus, quomodo per scientifica Verum apparet, & hoc ab illis e naturali homine elevatur in Rationalem, & fit verum rationale, in Domino Divinum; quod nempe factum per influxum Divini amoris in Humanum, ex quo affectio veri in qua innocentia; ex tali influxu scientifica, quæ in Naturali homine, illustrata sunt, & patuerunt vera, quæ in Rationale elevanda, & Bono Amoris Divini ibi conjungenda. Hæc eadem in sequentibus particularius describuntur; at qui non scit, quod per influxum amoris, & ex eo affectionis in qua innocentia, omnia & singula

disponantur, etiam in Naturali homine, de his quæ supra & nunc dicta sunt, non nisi quam obscurissimam ideam, si aliquam, habere potest.

3075. Vers: 15. 16. *Et fuit, ille vix absolvit loqui, & ecce Rebecca exit, quæ nata Bethueli filio Milckæ uxoris Nachoris fratris Abrahami, & cadus ejus super humero ejus. Et puella bona aspectu valde, virgo, & vir non cognoverat illam, & descendit ad fontem, & implevit cadum suum, & ascendit.* Et fuit, ille vix absolvit loqui, significat voluntatis effectum: & ecce Rebecca exit, significat affectionem veri ex doctrinalibus: quæ nata Bethueli filio Milckæ uxoris Nachoris fratris Abrahami, significat omnem originem illius affectionis: & cadus ejus super humero ejus, significat receptiones veri & connisum: & puella bona aspectu valde, significat affectionis veri pulchritudinem: virgo & vir non cognoverat illam, significat purum ab omni falso: & descendit ad fontem, significat Verum Divinum: & implevit cadum suum, significat vasa receptionis: & ascendit, significat elevationem.

3076. Et fuit, ille vix absolvit loqui, quod significet voluntatis effectum, constat ex illis quæ immediate sequuntur, quod nempe omnia & singula facta sint sicut oravit, aut effecta sicut voluit; quod loqui significet velle, videatur n: 2626. 3037.

3077. Et ecce Rebecca exit, quod significet affectionem veri ex doctrinalibus, constat ex repræsentatione Rebeckæ, quod sit Verum Divinum conjungendum Divino Bono Rationalis, hic vero antequam desponsata, induit repræsentationem affectionis veri e doctrinalibus, nam inde verum, verum enim non est verum nisi vita ei, vita ei est affectio quæ est amoris. Quod Rebecca repræsentet Verum Divinum conjungendum Bono Divino Rationalis, constat ex singulis quæ in hoc Capite in sensu interno, tum ex eo quod Jischak repræsentet Divinum Rationale Domini, n: 1893. 2066. 2083. 2630; ita Rebecca, quæ Jischako facta uxor, repræsentat illud in Rationali, quod conjunctum est, sicut uxor marito, quod hoc sit Divinum Verum, constare potest; similiter enim Abraham repræsentavit Ipsum Divinum Bonum, & Sarah uxor ejus Ipsum Divinum Verum conjunctum Divino Bono, n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2904; Jischak & Rebecca similiter, sed in Divino Humano Domini, Ipsius nempe Rationali: in genere per Maritum in Verbo significatur Bonum, & per Uxorem ejus Verum, n: 1468. 2517: est etiam essentia omnis conjugii, hoc est, amor conjugialis, ex Conjugio Divino Boni & Veri, ac Veri & Boni in Domino, n: 2508. 2618. 2728. 2729. 2803. Quod affectio veri sit ex doctrinalibus, est quia dicitur quod exiverit, nempe ex urbe, quod per urbem significantur doctrinalia, videatur n: 402. 2450; vera etiam sunt ex doctrinalibus.

3078. Quod nata Bethueli filio Milckæ uxoris Nachoris fratris Abrahami, quod significet omnem originem illius affectionis, constat ex repræsentatione Bethuelis, tum Milckæ & Nachoris, ut & Abrahami; quid unusquisque in specie repræsentat, non ad captum exponi & fuit potest, ex causa quia prima affectio veri originem quidem duxit ex Divinis acquisitis a Domino in naturali homine, n: 3019, sed usque ibi materna fuerunt, quæ non momento separari

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM. 155

rari potuerunt, ex quibus etiam affectio; qualitas illius affectionis in origine sua in sensu interno describitur per hæc, quod “nata Bethueli filio Milckæ uxoris Nachoris fratris Abrahami.” Omnis affectio, tametsi simplex & sicut unum apparet, usque in se tam innumerabilia continet, ut nusquam aliqua idea capi, minus describi possit; in unaquavis enim affectione est tota vita hominis, quæ ab infantia ejus usque ad tempus ætatis in qua est cum in affectione, acquisita est, imo adhuc plura, quæ nempe hæreditario a patre & matre, aque avis & atavis, per nativitatem traxit; affectio enim est totus homo qualis est; in altera vita per manifestationem affectionis sistitur quandoque videndum, quantum alicui inest ab amore sui, & quantum ab amore mundi, quantum ab amore principiorum, qualis finis & usus; tum quantum ab amore boni & veri, & quale illud bonum & verum, ut & quomodo illa disposita sunt, nempe conjuncta, approximantia, & separata, ita quantum ab ordine cœlesti discordant, aut quantum cum illo concordant; hæc omnia per manifestationem affectionis, ut dictum, quia affectio est totus homo; quod hoc ita sit, incredibile apparet homini, sed usque est verum.

3079. Et cadus ejus super humero ejus, quod significet receptiones veri, & connisum, constat a significatione cadi, quod sit scientificum, ita receptaculum veri, de qua n: 3068; & a significatione humeri, quod sit omnis potentia; ita connisus, de qua n: 1085: quod Cadi seu hydriæ, tum vasa in communi in sensu interno significant illa quæ receptaculi loco sunt, ut sunt scientifica & cognitiones respective ad vera, ac ipsa veræ respective ad bonum, constare potest a pluribus locis in Verbo; Vasa Templi & altaris, nec aliud significarunt, & quia illa significabant etiam sancta fuerunt; non aliunde biheret illis sanctum; inde erat, cum Belschazar cum magnatibus & uxoribus biheret vinum ex vasis auri & argenti, quæ Nebuchadnezzar pater ejus e Templo Hierosolymæ eduxerat, & laudarent deos auri, argenti, æris, ferri, ligni, lapidis, quod tunc scriptura in pariete palatii ejus apparuerit,” Dan: v: 2. seq: vasa auri & argenti pro cognitionibus boni & veri, quæ prophanatæ, sunt enim Chaldæi qui in cognitionibus, sed quæ prophanatæ sunt per falsa quæ inibi, n: 1368, sic ut cognitiones illis inserviant pro colendis diis auri & argenti, Belschazar enim vocatur Rex Chaldæus, ibid: Vers: 30. Quod Vasa significant Spiritualium externa, etiam patet ab aliis locis in Verbo, ut apud Esaïam, “Quemadmodum adducunt filii Israelis munus in Vase Mundo demum Jehovah,” LXVII: 20; ubi de Regno Domini; munus in vase mundo est repræsentativum Externi hominis respective ad Internum, qui munus adducit est Internus, Vas mundum est Externus concordans; ita quæ in Externo, quæ sunt scientifica, cognitiones, doctrinalia: apud Jeremiam, “Clamor Hierosolymæ ascendit, & magnates miserunt minores ad aquas, venerunt ad foveas, non invenerunt aquas, reversi sunt Vasis eorum vacuis, pudefacti sunt,” XIV: 2. 3; Vasa vacua pro cognitionibus in quibus non verum, & quoque vera in quibus non bonum: apud Eundem, “Comedit me, perturbavit me Nebuchadnezzar rex Babelis, constituit me vas vacuum,” LI: 34; vas vacuum pro similibus; quod Babel sit quæ vastat, videatur n: 1327 f:

apud Moſen, “Sicut valles plantantur, ſicut horti juxta fluvium, *deſluent aquæ e ſitulis*, & ſemen ejus ad aquas multas,” Num: xxiv: 6. 7, Bileami enuntiatio de Jacobo & Israele; deſluent aquæ e ſitulis pro quod vera ex cognitionibus. In Parabola de decem Virginibus, quarum quinque *oleum in vafis ſuis* cum lampadibus acceperunt; ſtultæ vero non,” Matth: xxv: 4, per Virgines ſignificantur affectiones; quod prudentes acceperint oleum in vafis ſuis, eſt quod bonum in veris, ita quod Charitatem in fide; quod oleum ſit bonum, videatur n: 886, lampades pro amore.

3080. Et puella bona aſpectu valde, quod ſignificet affectionis veri pulchritudinem, conſtat a ſignificatione puellæ, quod ſit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067: bona aſpectu valde quod ſignificet pulchritudinem, hic affectionis veri, quia puella dicitur, inde eſt, quia omnis pulchritudo eſt a bono in quo innocens; ipſum bonum cum ex Interno homine inſluit in Externum, facit pulchrum, omne humanum pulchrum eſt inde: hoc quoque conſtare poteſt ex eo, quod non afficiatur quiſquam ex facie alicujus, ſed ex affectione quæ elucet ex facie; & quod illi, qui in bono ſunt, afficiantur ex affectione boni quæ ibi, ac in tantum, quantum innocentia eſt in bono; ita eſt ſpirituale in naturali quod afficit, non autem naturale abſque ſpirituale; ſimiliter illi qui in bono ſunt, ab infantibus, qui illis in tantum pulchri apparent, in quantum innocentia charitatis eſt in facie, geſtu, loquela: quod bonitas & charitas ſit quæ format & faciat pulchrum, videatur n: 553: inde nunc eſt, quod puella bona aſpectu valde, ſignificet pulchritudinem affectionis veri, in quo bonum.

3081. Virgo & vir non cognoverat illam, quod ſignificet purum ab omni falſo, conſtat a ſignificatione Virginis; Virgo in Verbo paſſim nominatur, & ibi per Virginem ſignificatur Regnum Domini, tum quoque Eccleſia, & inde unusquiſque qui eſt Regnum Domini aut qui eſt Eccleſia, & hoc ex amore conjugiali qui in caſtis virginibus eſt; amor conjugialis in ſenſu ſpirituale eſt affectio boni in vero, & affectione veri a bono, ex quibus quaſi conjugio conjunctis amor conjugialis, videatur n: 2508. 2618. 2727. 2728. 2729; qui quia in Virgine, ut dictum, ſpectatur, Regnum Domini, quod etiam comparatur Conjugio, & vocatur Conjugium, dicitur Virgo: quod vir non cognoverit illam, ſignificet purum ab omni falſo, eſt quia per Virum in Verbo non modo ſignificatur Rationale verum, ſed etiam in oppoſito ſenſu falſum, videatur n: 265. 749. 1007, ita cognosci a viro eſt contaminari falſo, & non cognosci a viro eſt purum eſſe a falſo; per virum hic non intelligitur vir conjugii. Quod per Virginem in Verbo ſignificantur illi qui in Regno Domini, ſeu quod idem, illi in quibus Regnum Domini, conſtat apud Johannem, “Hi ſunt qui cum mulieribus non polluti ſunt, *Virginis enim ſunt*; hi ſunt qui ſequuntur Agnum quo vadit, immaculati enim ſunt coram throno Dei,” Apoc: xiv: 4. 5; manifeſte illi dicuntur Virgines qui ſequuntur Agnum, hoc eſt, qui in Regno Domini, & quod immaculati; in proprio ſenſu ſunt Virgines, qui in amore in Dominum ſunt, hoc eſt, cœleſtes, ita qui in affectione boni; etiam Virgines vocantur qui in charitate

erga

erga proximum, hoc est, spirituales, ita qui in affectione veri; ut a locis in Verbo constare potest; apud Esaïam, "Contempsit te, subfannavit te, *Virgo filia Zionis*, post te caput movit filia Hierosolymæ," xxxvii: 22, ad Regem Aschuris, Virgo filia Zionis pro Ecclesia cœlesti, filia Hierosolymæ pro Ecclesia spirituali: apud Jeremiam, "Adhuc ædificabo te, & *ædificaberis Virgo Israelis*, adhuc ornabis tympana tua, & exibis in choreas ludentium: fiet anima eorum sicut hortus irriguus, & non addent dolore amplius tunc *letabitur Virgo in chorea*, & juvenes & senes simul," xxxi: 4. 12. 13; Virgo Israelis pro Ecclesia spirituali; affectio veri ex bono apud illam describitur hic ut alibi per tympana & choreas: apud Eundem, "Viæ Zionis lugentes, sacerdotes ejus gementes, *Virgines ejus tristes*. Torcular calcavit Dominus *Virgini filiæ Jebudæ*. Videte dolorem meum, *Virgines meæ* & juvenes mei iverunt in captivitatem," Thren: i: 4. 15. 18; Virgines pro affectionibus boni & veri: alibi apud Eundem, "Mulieres in Zione compressæ sunt, *Virgines* in urbibus Jehudæ," v: 11: virgines pro affectionibus boni: apud Amos, "Discursitabunt ad quærendum Verbum Jehovæ, & non invenient, in die illo deficient *Virgines pulchræ* & juvenes siti," viii: 12. 13; Virgines pulchræ pro affectionibus veri, juvenes pro veris, seu quod idem, illi qui in illis, de quibus dicitur quod discursitabunt ad quærendum verbum Jehovæ, & non invenient, ita quod deficient siti: apud Sachariam, "Servabit illos Jehovah Deus illorum in die illo, sicut gregem populum suum, quia quanta bonitas ejus, & quanta pulchritudo ejus, frumentum juvenes, & mustum *germinare faciet virgines*," ix: 16. 17; juvenes pro veris, virgines pro affectionibus: apud Davidem, "Tota gloriosa Filia Regis intus, de implexis auri vestis ejus; in acupictis adducitur Regi, *Virgines post illam amicæ ejus*, adductæ Tibi," Psalm: xlv: 14. 15; Filia Regis pro Regno spirituali Domini; virgines post illam amicæ ejus pro affectionibus veri: apud Eundem, "Viderunt gressus tuos Deus, gressus Dei mei in sanctuario, præcesserunt canentes post pulsantes citharam, *in medio adolescentularum* tympanizantium," Psalm: lxviii: 25. 26; adolescentulæ tympanizantes etiam pro affectionibus veri: distinguuntur adolescentulæ a virginibus per innocentiam, virgines dicuntur ex amore conjugiali, ita qui in innocentia, nam amor conjugialis est ipsa innocentia, videatur n: 2736; ideo apud Johannem in loco citato dicuntur sequi Agnum quo vadit, per Agnum enim Dominus quoad Innocentiam intelligitur; ac omnes qui in cœlo virgines vocantur ab Innocentia quæ in Bono eorum; secundum quantum & quale innocentiae in bono, sequuntur Agnum.

3082. Et descendit ad fontem, quod significet verum Divinum, constat a significatione fontis, quod sit Verum Divinum, de qua n: 2702. 3065.

3083. Et implevit cadum suum, quod significet vasa receptionis, constat a significatione cadi, quod, quia vas recipiens aquæ, sit in sensu interno recipiens cognitionum veri, tum ipsius veri, quæ per aquam significantur; quod aqua in sensu interno sint cognitiones, tum verum, videatur n: 28. 68. 2702. 3058.

3084. Et ascendit, quod significet elevationem, constat a significatione ascendere, quod sit elevari: elevari dicitur ab inferiori ad superius, & quia hoc, est ab exteriori ad interius, nam idem est, quod enim inferius & superius est in idea humana, hoc exterius & interius est in idea angelica, sicut coelum, hoc apparet homini sicut superius, sed Angelis est interius; sicut naturale apud hominem, hoc est exterius respective ad ejus spirituale, & hoc iterum exterius respective ad coeleste, seu quod idem, scientificum quod est naturalis hominis est exterius respective ad verum, & verum est exterius respective ad bonum, quare etiam scientificum respective ad verum vocatur velamen tum vestis, & similiter verum respective ad bonum: inde est, quod ascendere praedicetur ad Hierosolymam, sed descendere a Hierosolyma; tum a Hierosolyma ad Zionem, & a Zione ad Hierosolymam; per illa enim quae sunt circum Hierosolymam significantur exteriora Ecclesiae, per Hierosolymam autem interiora, ac per Zionem intima. Quia hic in sensu interno describitur primum elevationis veri ex Naturali homine ad Rationalem, ideo hic primum dicitur, quod affectio veri, quae representatur per Rebeccam, descenderit ad fontem, & mox quod ascenderit; nam ut supra n: 3074 dictum est, Divinus amor influit in affectionem boni, & inde in affectionem veri, ac vivificat & illustrat illa quae in Naturali homine, ac tunc disponit illa in ordinem, hoc significatur per descendere; ex eo vera elevantur e Naturali homine in Rationalem, & conjunguntur bono ibi, hoc significatur per ascendere.

3085. In binis his Versibus describitur affectio veri quoad Originem, quoad Quale, & quoad Primum initiationis: quoad *Originem*, per haec, quod Rebeccae exiverit, quae nata Bethueli filio Milckae uxoris Nachoris fratris Abrahami, per quae quod omnis origo illius affectionis in sensu interno tradita sit, videatur n: 3077. 3078; quoad *Quale* per haec, quod cadus ejus super humero ejus, & quod puella bona aspectu valde, per quae quod quale descriptum sit, videatur n: 3079. 3080. 3081; quoad *Primum initiationis*, per haec, quod descendit ad fontem, & implevit cadum suum, & ascendit, videri potest n: 3082. 3083. 3084: sed ita se habet cum his, sicut supra dictum, quod captum non modo vulgare, sed etiam exultiores humanum excedunt; quae enim in sensu interno in hoc Capite, & in quibusdam sequentibus, continentur, talia sunt; causa est, quia vix in alicujus mentem venit, quod continuus influxus Divinus sit per Internum hominem in Externum, hoc est, influxus coelestium & spiritualium per Rationalem in Naturalem, seu quod idem, in naturalia quae sunt Externi, & quod per influxum illum continuo Vera e Naturali homine evocentur, eleventur, ac implantentur Bono quod in Rationali; hoc ne quidem quod fiat notum est, quid tunc omnis ille processus, quomodo sit, qui processus tantae sapientiae est, quia ex Divino, ut nusquam ad unam myriadis partem queat explorari, communissima sunt quae videri possunt; cum itaque sic se habet, ne miretur quisquam, quod illa quae hic in sensu interno sunt, non ad captum describi queant, & quae describuntur illum transcendunt, agunt enim de hoc processu & illum describunt;

describunt; & quoque sensus internus imprimis est pro Angelis, ob causam, ut per Verbum communicatio sit inter cœlum & hominem, & sunt illis inter delitiosa, quia cœlestis cibus non aliud est, quam omne id quod est intelligentiæ & sapientiæ, ac illis est beatum sapientiæ & intelligentiæ quicquid agit de Domino.

3086. Ut aliqua idea, tametsi communissima, haberi queat de illis, quæ hic in sensu interno continentur, sciendum, quod in toto hoc Capite agatur de Vero Divino quod conjungendum Divino Bono; quod nempe Divinum Bonum influxerit in Naturalem hominem, hoc est, in scientifica cognitiones & doctrinalia ibi, hæc enim sunt Naturalis hominis quatenus in memoria ejus, & quod per influxum illum, omnia quæ ibi, illustraverit, vivificaverit, & disposuerit in ordinem, omnis enim lux, vita, & ordo in naturali homine est ex influxu ex Divino, ut cuius, si attendit, notum esse potest; per influxum illum existit affectio, primum affectio communis veri, de qua affectione in binis his Versibus agitur, de ejus origine, n: 3077. 3078, de ejus quali, n: 3079. 3080. 3081, de primo initiationes, n: 3082. 3083. 3084: in illis autem, quæ nunc immediate sequuntur, describitur in sensu interno processus ille ulterius, nempe exploratio illius veri, tum separatio maternorum quæ primum ei adjuncta, & sic porro. Sed scio, quod hæc arcaniora sint, quam ut in captum cadunt, & hoc ex causa ut dictum, quia ignota; sed quia internus sensus illa describit, & hoc quoad omnes circumstantias, non potest aliter, utcumque apparitura sint super captum, quin exponantur; ad minimum inde videri potest, quanta arcana in Verbi sensu interno sunt, tum quod talia arcana sint, quæ vix apparent in luce mundi, in qua homo est dum vivit in corpore, sed quod semper manifestius & clarius, quo a luce mundi venit in lucem cœli, in quam venit post mortem, ita in qua sunt animæ beatæ & felices, hoc est, Angeli.

3087. Vers: 17. 18. 19. 20. *Et cucurrit servus obviam illi, & dixit, sorbere fac me quæso parum aquæ e cado tuo. Et dixit, bibe Domine mi, & festinavit & demisit cadum suum super manum suam, & potare fecit illum. Et absolvit potare facere illum, & dicit, etiam camelis tuis hauriam, usque dum absolverint bibere. Et festinabat & evacuabat cadum suum ad canalem, & currebat adhuc ad puteum ad hauriendum, & hauriebat omnibus camelis illius.* Cucurrit servus obviam illi, & dixit, significat explorationem a Divino Bono: sorbere fac me quæso parum aquæ e cado tuo, significat num inde aliquid veri conjungi possit: & dixit, bibe domine mi, significat reciprocum: & festinavit & demisit cadum super manum suam, significat submissionem recipientium ex potentia: & potare fecit illum, significat initiationem: & absolvit potare facere illum, significat successivum: & dicit, etiam camelis tuis hauriam usque dum absolverint bibere, significat reciprocum quoad illustrationem omnium scientificorum in naturali homine: & festinabat & evacuabat cadum suum ad canalem, significat separationem affectionis veri quæ initiabatur Bono Divino: & currebat adhuc ad puteum significat affectionem veri inferiorem:

&

& hauriebat omnibus camelis illius, significat qua illustrabantur scientifica communia.

3088. Cucurrit servus obviam illi & dixit, quod significet explorationem a Divino Bono, constat a significatione currere obviam illi, quod sit explorare num ita se habeat prout corde suo loquutus, internum sensus hoc dicit, tum ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua sæpius prius, ita quoque explorare; quod a Divino Bono, est quia servus hic agit vicem domini sui, nempe Abrahami, tum quoque Jischaki; missus enim induit personam mittentis, ut pluries in Verbo; sicut de angelis legitur, quod primum nominentur Angeli, & dein vocentur Jehovah, ut qui apparuit Mosi in rubo, Exod: III: 2. 4. seq: & qui apparuit Gideoni, Jud: VI: 11. 12. 14: inde etiam est, quod Rebecca ad illum dicat, domine mi, Vers: seq:

3089. Sorbere fac me quæso parum aquæ e cado suo, quod significet num inde aliquid veri conjungi posset, constat ex significatione sorbere, quod simile sit ac bibere, sed in diminutivo, quia explorandum, quod bibere sit percipere, videatur n: 3071; est quoque bibere in sensu interno communicari & conjungi, & prædicatur de spirituali, sicut comedere quod prædicatur de cœlesti, n: 2187. 2343; & ex significatione aquæ, quod sit verum, de qua n: 680. 739. 2702; hic itaque per sorbere fac me quæso parum aquæ e cado tuo, significatur explorativum, num aliquid veri inde conjungi posset; cadus est recipiens in quo & e quo verum, n: 3068. 3079. Quod exploratio, inde est, quia prima affectio veri etiam aliquid secum habuit ex materno, quod separandum, n: 3040. 3078. Apud hominem regenerandum ita se habet, quod prima ejus affectio veri admodum impura sit, inest enim ei affectio usus & finis propter se, propter mundum, propter gloriam in cœlo, & similia, quæ spectant versus se, non autem versus commune, regnum Domini, minus versus Dominum: talis affectio non potest quin præcedat; usque tamen successive illa purificatur a Domino, tandem ut removeantur & conijciantur falsa & mala quasi in peripheriam; inserviverunt usque pro mediis.

3090. Et dixit, domine mi, quod significet reciprocum, constat ex annuentia seu consensu: quid reciprocum veri cum jungendum bono, apparet a conjugiiis; inde enim conjugium, quod consensus sit ab utraque parte; hoc ducit originem a conjugio boni & veri, est voluntas a parte boni, & consensus a parte veri, inde conjunctio; hoc tametsi non apparet apud hominem cum regeneratur, hoc est, cum intrat in conjugium cœleste, usque tamen existit; hoc manifestius patet inde, quod dum regeneratur homo, instat conjugii fiet inter voluntatem & intellectum, voluntatis est bonum; intellectus est verum; ideo antiqui inter voluntatem & intellectum, ac inter singula quæ voluntatis & intellectus sunt, instituerunt conjugium, n: 54. 55.

3091. Et festinavit & demisit cadum suum super manum suam, quod significet submissionem recipientium ex potentia, constat ex significatione demittere, quod sit submissionis; a significatione cadi, quod sit recipiens, de qua

qua n : 3068. 3079 ; & ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n : 878. Submissio recipientium ex potentia est, quod doctrinalia, cognitiones & scientifica, quæ sunt recipientia, n : 3068, 3079, se applicent ; est catena subordinationis, ita applicationis, proinde submissionis, a Primo Vitæ, seu Domino, quæ in loco inferiori sunt, quia inservire debent superiori, in submissione erunt, absque submissione eorum non datur conjunctio : potentia, de qua hic, est a Vero, hoc submittit illa quæ infra sunt ; Vero imprimis tribuitur potentia in Verbo, ideo de Vero prædicantur manus, brachia, ut & humeri, per quæ potentiæ in sensu interno significantur, n : 878. 1085 : & ipsa potentia est a bono, per verum, quæ apparet a vero.

3092. Et potare fecit illum, quod significet initiationem, constat a significatione potare, quod pæne simile sit ac bibere, sed potare hic involvit magis activum a parte ejus qui bibit : quod bibere sit recipere, & quoque conjungi, videatur n : 3069. 3089, ita facere potare, est dare copiam recipiendi, quod est primum initiationis.

3093. Et absolvit potare facere illum, quod significet successivum nempe initiationis, constat ex eo quod absolvit seu absolvere involvat finem actus qui præcedit, & principium actus qui sequitur, ita successivum ; & a significatione potare facere, quod sit initiari, de qua nunc supra n : 3092.

3094. Et dicit, etiam camelis tuis hauriam usque dum absolverint bibere, quod significet reciprocum quoad illustrationem omnium scientificorum in naturali homine, constat a significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n : 3048. 3071 ; & ex significatione haurire nempe aquam, quod sit instruere, & quoque illustrare, de qua n : 3058. 3071 ; quod reciprocum sit patet, quia illa dixit quod faceret, & quoque fecit, nempe hausit aquam camelis. Illustratio, de qua hic agitur, est a parte Veri, tametsi a bono per verum : cum illustratione scientificorum in naturali homine ita se habet, quod omnis illustratio sit ex bono, nam bonum quod est amoris est comparative sicut solis flamma, ex qua calor & lux, Verum autem est sicut objectum, per quod flamma pellucet, inde a luce illustratio ; sed qualis lux inde, talis illustratio : non aliud est quod recipit bonum quam verum, at quale verum talis est receptio, & talis inde illustratio : quando itaque per verum illustratio, tunc apparet illustratio a Vero, sicut ejus foret, tametsi est boni, quod ita trans verum lucet : illustratio etiam boni per verum penetrat ulterius, & afficit penitus, ac producit affectionem veri inferiorem, de qua mox. Lux cœli est ex Divino Bono Domini per Divinum Verum Ipsius ; & quia per Divinum Verum in Humano Ipsius, penetrat non modo ad cœlestes, sed etiam ad spirituales, ac illustrat omnes qui in cœlo sapientia & intelligentia ; quæ quia inde, ideo de Divino Bono & de Divino Vero in Humano Domini, tantum in sensu interno Verbi agitur ; hic loci de prima Veri a Bono ac Boni per Verum illustratione.

3095. Et festinabat & evacuabat cadum suum ad canalem, quod significet separationem affectionis veri quæ initiabatur bono Divino, constat ex significatione evacuare cadum, quod sit separare verum ; per cadum enim ut per

vas continens non modo significatur scientificum in quo verum, sed etiam verum in quo bonum, videatur n: 3068. 3079; hic quia de initiatione agitur, est Verum quod initiabatur bono Divino; & quia ipsum Verum nusquam conjungitur Bono nisi per affectionem suam, n: 2024. pr: 3067, nam in affectione est vita per quam conjunctio, ideo hic est affectio veri quæ intelligitur: tum ex significatione Canalis seu aqualiculi, quod sit Veri bonum, aqua enim in Canali significat verum, n: 739. 2702, ac ipse canalis simile ac lignum, nempe bonum, n: 2784. 2812; Veri bonum est quod producitur a Bono per Verum, & est sicut proles nata ex vero ut a matre, & a Bono ut a patre, omne bonum genuinum quod in naturali homine est inde, seu ex conjugio boni & veri in Rationali; hoc bonum est quod vocatur veri bonum, & significatur in Verbo per Canalem seu Aqualiculum.

3096. Et currebat adhuc ad puteum, quod significet affectionem veri inferiorem, constat a significatione putei, quod sit verum, de qua n: 2702, sed verum quod inferius est; & quia de initiatione veri hic agitur, significatur affectio inferior veri, ut nunc supra n: 3095 dictum: quæ differentia significationis fontis & putei sit in sensu interno, videatur in loco citato, quod nempe fons dicatur cum agitur de puriori & eum de superiori vero, puteus autem cum de non ita puro & cum de inferiori vero, ut quoque in hoc Capite, in quo nunc dicitur fons, nunc puteus; naturale verum est inferius verum, & affectio veri naturalis est affectio veri inferior, ex hac illustrantur proxime scientifica communia, quæ illustratio quod penetret ulterius & afficiat penitius, videatur n: 3094.

3097. Et hauriebat omnibus camelis illius, quod significet qua illustrabantur scientifica communia, constat a significatione haurire, quod sit instruere, tum illustrare, de qua n: 3058. 3071; & a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048.

3098. Quæ a n: 3088 huc usque in sensu interno continentur, etiam talia sunt, quæ non capi queunt, nisi ab illis qui instructi sunt de internis hominibus, & sunt in veris, nam per vera & secundum vera est illustratio; agitur de prima initiatione Veri in Bonum; nam, ut dictum, ipsum Bonum per Rationale influit in Naturale, ita per viam internam, ac illustrat illa quæ ibi, ipsum verum autem influit per sensuale imprimis auditus & visus in Naturale, ita per viam externam, ortus veri est inde, quod etiam cuiusvis potest notum esse si reflectit; sed non est conjunctio boni & veri ibi, sed in Rationali; quare inde verum evocatur, ita e naturali sphaera in spiritualem, nam Verum conjungendum Bono est spirituale: quomodo se habet cum Vero primum inde evocato, in his Versibus a n: 3087 ad 3097, agitur.

3099. Vers. 21. 22. *Et vir obstupescens illi, continens se, ad sciendum, an prosperavisset Jehovab viam suam, vel non. Et fuit, quando absolverunt cameli bibere, & accepit vir monile auri, dimidium sicli pondus ejus, & duas armillas super manus ejus, decem auri pondus earum.* Vir obstupescens illi, continens se, significat statum perceptionis quoad illa: ad sciendum an prosperavisset
Jehovah

Jehovah viam suam vel non, significat de Divino Vero, quod nam: Et fuit quando absolverunt cameli bibere, significat agnitionem ex illustratione in scientificis communibus: & accepit vir monile auri, significat Divinum Bonum: dimidium sicli pondus ejus, significat quantum ad initiationem: & duas armillas, significat Divinum Verum: super manus ejus, significat potentiam affectionis veri: decem auri pondus earum, significat plenum ad initiationem.

3100. Vir obtupefcens illi continens se, quod significet statum perceptionis quoad illa, constat a significatione obtupefcere & se continere, quando vidit, quod illa, quæ loquutus est corde suo, evenirent, quod sit agnitionis & simul expectationis annon ita; obtupefcebat enim quia agnovit quod ita fieret, & se continebat quia expectabat annon ita; ille status perceptionis est, qui significatur.

3101. Ad sciendum an prosperavisset Jehovah viam suam vel non, quod significet de Divino Vero quodnam, constat a significatione viæ, quod sit verum, de qua n: 627. 2333; quod Divinum, significatur per id, quod dicitur, "an prosperavisset Jehovah," quod idem est, num ex Jehovah, seu ex Divino; ita quodnam verum, nam Vera, quæ e naturali homine evocantur in rationalem, non omnia recipiuntur, solummodo illa quæ cum bono ibi concordant, ac sic per infeminationem & insertionem unum cum eo agunt: reliqua, tametsi ut vera apparuerint, antequam elevata sunt, usque non recipiuntur, quia non agnoscuntur; bonum est quod agnoscit suum verum, & verum est quod agnoscit suum bonum: quod agnitum quodnam verum, ac sic receptum, patet quoque ab illis quæ nunc sequuntur.

3102. Et fuit quando absolverunt cameli bibere, quod significet agnitionem ex illustratione in scientificis communibus, constat ex eo, quod binæ hæ expressiones, "fuit, & absolverunt," significant successivum, & involvant finem actus qui præcedit, & principium actus qui sequitur, de quo supra n: 3093, ita hic agnitionem, ut mox supra ostensum; ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071; & ex significatione bibere, quod hic sit idem ac haurire aquas, ut supra n: 3097, & quoque potare, ut supra n: 3058. 3071, nempe illustrari; inde patet, quod per illa verba, "& fuit quando absolverunt cameli bibere," significetur agnitio, nempe Veri Divini ex illustratione in scientificis communibus. Ipsa res ita se habet; omne Verum quod elevatur e naturali homine, hoc est, e scientificis, seu cognitionibus & doctrinalibus, nam hæc sunt naturalis hominis, in Rationalem, & ibi recipitur, primum agnoscetur quodnam sit, num concordet cum bono ibi vel non, si concordat, recipitur, & si non concordat, rejicitur, vera apparentia sunt in uno comitatu plura, sed solum illa conjunguntur, quæ bonum ibi agnoscunt, ita quæ se mutuo amant; ut autem agnoscantur quod talia sint, erit illustratio in naturali homine, per quam ibi omnia & singula uno intuitu spectari queant, ac sic possit esse electio: illustratio illa in naturali homine est a bono, sed usque per verum, videatur

n: 3094: hæc illustratio est quæ significatur per quod Rebecca hauserit camelis, potaverit illos, aut dederit iis bibere.

3103. Et accepit vir monile auri, quod significet Divinum Bonum, constat a significatione Monilis auri, quod sit bonum; & hic quia de Domino in sensu interno agitur, quod sit Divinum Bonum; quod quia e Rationali, dicitur vir, quod vir sit rationale, videatur n: 265. 749. 1007. Antiquis temporibus, cum cultus in Ecclesiis erant repræsentativi, & noverunt quid significabant, quando inirentur conjugia, solitum erat sponsæ dare monile auri ac armillas, quia Ecclesia per sponsam repræsentabatur, ejus bonum per monile, & verum per armillas; & quia notum fuit, quod amor conjugaliorum qui sponsæ & uxori, ex conjugio Divini boni & Divini veri Domini descenderet, n: 2508. 2618. 2727. 2728. 2729; monile auri ponebatur super nasum, ut patet quoque a sequentibus, ubi dicitur quod posuerit monile super nasum, Vers: 47, ex causa, quia Nasus significabat Boni vitam, ex respiratione quæ ibi, quæ in sensu interno est Vita, & quoque ex odore, qui est gratum amoris, cujus est bonum, n: 96. 97. Quod Monile esset insigne conjugii quoad bonum, etiam ex aliis locis in Verbo constat, ut apud Ezechielem, “Ornavi te ornatu, & dedi *armillas super manus tuas*, & torquem super guttur tuum, & dedi *Monile super nasum tuum*,” xvi: 11. 12, ubi de Antiqua Ecclesia, quæ ibi Hierosolyma, quæ describitur sicut sponsa, cui armillæ, torques, & monile, data, armillæ super manus erant insigne repræsentativum veri, & monile super nasum insigne repræsentativum boni. Apud Esaiam, “Quia extollunt se filię Zionis, decalvabit Dominus verticem illarum, & removebit annulos & *monilia nasi*, mutatorias vestes, amicula,” 111: 16. 17. 21. 22; filię Zionis quæ se extollunt, pro affectionibus mali intra Ecclesiam, n: 2362. 3024; annuli & monilia nasi quæ removebuntur, pro bono & ejus insignibus, mutatorię vestes ad amicula pro vero & ejus insignibus. Apud Hofcheam, “Visitabo super illam dies balium, quibus suffivit, & *induit monile suum*, & ornatum suum, & ivit post amasios suos,” 11: 13; ubi de Ecclesia perversa, & de nova post illam, monile etiam pro insigni boni Ecclesię. Cum Monilia illa aptabantur auribus, significabant etiam bonum, sed bonum actu, ac in opposito sensu malum actu, ut Genes: xxxv: 4. Exod: xxxii: 2. 4.

3104. Dimidium sicli pondus, quod significet quantum ad initiationem, constat a significatione sicli, dimidii sicli, & ponderis; quod siclus sit pretium seu æstimatio boni & veri, & quod dimidium sicli sit determinatio quanti ejus, videatur n: 2959; quod pondus significet statum rei quoad bonum, videbitur; ex his patet, quod dimidium sicli pondus significet & involvat quantum quoad bonum per monile auri intellectum; quod ad initiationem, sequitur ab illis quæ præcedunt & quæ sequuntur. Quod pondus sit status rei quoad bonum, patet ab his locis in Verbo, apud Ezechielem, “Propheta *cibum comederet pondere 20 siclorum in diem*, & *aquam juxta mensuram biberet sextam hinis*: quia ecce Ego frangens baculum panis in

Hiero-

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM. 165

Hierosolyma, ut *comedant panem in pondere* & in sollicitudine, & *aquas in mensura* & cum stupore *bibant*, ut careant pane & aqua," 1v: 16. 17, ubi de vastatione boni & veri, cujus repræsentatio per Prophetam, status vastati boni significatur per quod cibum & panem comederent in pondere, & status vastati veri per quod aquam juxta mensuram biberent, quod panis sit cœleste ita bonum, videatur n: 276. 680. 2165. 2177, & quod aqua sit spirituale, ita verum, n: 739. 2702. 3058; inde patet, quod pondus prædicetur de bono, & mensura de vero: apud Eundem, "*Lances* justitiæ, *Epha* justitiæ, & *Bath* justitiæ, erit," xlv: 10, seq: ibi de terra sancta, per quam quod Regnum Domini in cœlis significetur, ex singulis ibi apud Prophetam sciri potest, ubi non lances, epha, bath, erunt, sed bona & vera, quæ per pondera illa & per mensuras illas, significantur. Apud Efsaiam, "Quis mensus in pugillo suo aquas, & cœlos palmo paravit, & complexus in trientali pulverem terræ, & *appendit lance montes, & colles, trutinis*," xl: 12; appendere lance montes & colles trutinis, pro quod a Domino cœlestia amoris & charitatis, & quod solus disponat status eorum; quod montes & colles, de quibus prædicantur pondera illa, sint cœlestia amoris, videatur n: 795. 796. 1430. 2722. Apud Danielelem, Scriptura super parietem palatii Belschazaris; Mene, Mene, Thekel, Upharsin; hæc interpretatio, *Mene*, numeravit Deus regnum tuum & finivit illud; *Thekel*, *appensus es in trutinis*, & deprehensus es deficiens; *Perez*, divisum est regnum tuum, & datum Medo & Persæ," v: 25. 26. 27. 28, ubi mene seu numeravit prædicatur de vero, at thekel seu appensus in trutinis de bono; agitur ibi in sensu interno de consummatione.

3105. Et duas armillas, quod significet Divinum Verum, constat ex significatione armillarum, quod sit Verum, & hic quia in sensu interno de Domino agitur, quod sit Divinum Verum; duæ dicuntur, quia sic plenum: ponebantur illæ super manus sponsæ, ex causa, quia per sponsam significabatur Ecclesia, & per manus ejus potentiæ a vero, quod manus prædicentur de vero, videatur n: 3091: quod armillæ significant talia, constare potest apud Ezechielem, Cap: xvi: 11. 12, de quo supra n: 3103; & quoque apud Eundem, Cap: xxiii: 42; tum quod armillæ non modo sponsæ, sed etiam Regi essent, at Regi super brachio, ut constat 2 Sam: 1: 10, ex causa, quia Regium erat repræsentativum & significativum Divini Veri quod Domino, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3009; & brachium significativum potentiæ, n: 878.

3106. Super manus ejus, quod significet potentiam affectionis veri, constat a significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091; & a repræsentatione Rebeccæ, quæ hic est, *ejus*, quod sit affectio veri, de qua n: 2865. 3077.

3107. Decem auri pondus earum, quod significet plenum ad initiationem, constat a significatione decem, quod etiam sit status plenus, sicut centum, de qua n: 1988. 2636; ex significatione auri, quod hic est genus nummi ex cujus pondere æstimatio; & ex significatione ponderis, quod sit status rei quoad.

quoad bonum, de qua supra n : 3104 ; inde patet, quod decem auri pondus significet plenum æstimatedi statum quoad bonum : quod ad initiationem, constat a singulis in hoc Capite, in quo de initiatione agitur, seu de desponatione.

3108. Agitur in binis his Versibus de initiatione veri in bonum, sed qualis hæc initiatio sit, non facile cadit in ideam cogitationis apud aliquem, qui modo illustratus est a talibus quæ sunt lucis mundi, nisi simul a talibus quæ sunt lucis cœli, ex qua illa quæ sunt lucis mundi illustrentur ; qui non in bono sunt & inde in fide, non alias ideas cogitationis habent quam quæ formatæ sunt ab objectis lucis mundi ; ii nec sciunt quod spirituale est, ne quidem quid rationale in genuino sensu, sed modo naturale, cui tribuunt omnia ; quæ etiam causa est, quod hæc quæ in sensu interno de initiatione veri in bonum, dicuntur, iis remotiora sint, quam ut appareant quod sint aliquid ; cum tamen illa sunt iis qui in luce cœli, inter pretiosa. Ita se habet cum initiatione veri in bonum, quod antequam verum initiatum est ac rite conjunctum, sit quidem apud hominem, sed non factum sicut ejus, aut sicut proprium ; ut primum autem initiatum ejus bono, tunc appropriatur ei ; evanescit tunc e memoria ejus externa, & transit in internam, seu quod idem, evanescit in naturali seu externo homine, & transit in rationalem seu internum, & induit ipsum ac facit humanum ejus, hoc est, quale ejus quoad humanum ; ita se habet cum omni vero quod conjungitur bono ejus ; similiter etiam se habet cum falso quod conjungitur malo, quod vocat bonum ; sed differentia est, quod illud aperiat rationale, & sic faciat hominem rationalem ; hoc autem claudat rationale, & faciat hominem irrationalem, tamen videatur sibi, in tenebris in quibus tunc est, quod supra alios rationalis sit.

3109. Vers : 23. 24. 25. *Et dixit, filia cujus tu, indica quæso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckæ, quem genuit Nachori. Et dixit ad illum, etiam stramen, etiam pabulum multum nobiscum, etiam locus ad pernoctandum.* Dixit, filia cujus tu, significat explorationem ulteriorem de innocentia : indica quæso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum, significat explorationem de bono charitatis : Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckæ, quem genuit Nachori, significat, hic ut prius, omnem originem ejus : Et dixit ad illum, significat perceptionem : etiam stramen, significat vera scientifica : etiam pabulum multum nobiscum, significat bona eorum : etiam locus ad pernoctandum, significat statum.

3110. Dixit, filia cujus tu, quod significet explorationem ulteriorem de innocentia, constat ex interrogatione, cujus filia, quod sit exploratio, hic quod ulterior, patet ab illis quæ prius n : 3088 & 3101 ; quod de innocentia, constat ex significatione puellæ, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n : 3067, hic quidem non puella nominatur, sed quia supra Vers : 14 & 16, Rebecca vocatur puella, & ad illam hic interrogatio, non aliud quam puella per Tu hic significatur. Quod ipsam rem attinet, nempe quod verum exploratum sit, qua innocentia esset, & mox quoque qua charitate, antequam initiatum

initiatum bono, & conjunctum ei, non potest quin mirabile appareat illis, qui nullam ejus rei cognitionem haberet; sed usque sciant, quod circa initiationem & conjunctionem veri cum bono apud unumquemvis hominem exquisitissima exploratio sit, ac talis ut excedat omnem ejus fidem; ad ipsissimum bonum nusquam admittitur aliquid nisi ipsissimum verum; cum aliquid non ita verum alluit, non conjungit se cum ipso bono, sed cum aliquo bono quod in se bonum non est, sed apparet sicut bonum; si falsum alluit, recipit se bonum introrsum, & se extrinsecus conjungit cum aliquo malo, quod bonum credit; hæc dispositio Divina fit a Domino, mediis spiritibus & angelis, & est arcanissima in hoc mundo, sed notissima in altero; quisque etiam qui sanæ rationis est, id potest scire, ad minimum capere; malum enim & falsum est infernum ac influit ab inferno; bonum & verum autem est cælum, etiam per cælum influit a Domino; quia ita est, malum & verum non magis possunt conjungi, quam infernum ad cælum; quapropter exquisitor trutina in his est, quam usquam aliquis credere potest; hoc nunc est quod intelligitur per explorationem.

3111. Indica quæso mihi, an est domo patris tui locus nobis ad pernoctandum, quod significet explorationem de bono charitatis, constat ex significatione indica quæso mihi, an, quod sit exploratio; ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2048. 2234. 2331; ex significatione patris hic, nempe Bethuelis, quod sit bonum charitatis quale apud gentes probiores, de qua n: 2865; ipsa etiam origo affectionis veri, quam Rebecca repræsentat, fuit ex tali bono; & ex significatione loci ad pernoctandum, quod sit status manendi, de qua infra n: 3115. Quod exploratio de origine affectionis veri quoad innocentiam & quoad bonum charitatis, in sensu interno describatur causa est, quia Verum, quod initiandum & conjungendum est bono, non aliunde primam originem ducat, ut constare potest ab omnibus illis, apud quos verum recipitur & innubitur bono; intra Ecclesiam, qui non aliquid innocentiae & charitatis erga proximum habent, verum utcunque norunt, & ore profitentur, nusquam tamen corde agnoscunt; extra Ecclesiam, Gentiles qui ad verum fidei vocantur, aut de illo in altera vita instruuntur, non alii recipiunt, quam qui in innocentia sunt, ac inter se in mutua charitate vivunt; innocentia enim & charitas faciunt humum, in qua semina veri possint radicem agere & egerminare.

3112. Et dixit ad illum, filia Bethuelis ego, filii Milckæ, quem genuit Nachori, quod significet omnem originem ejus, nempe affectionis veri, constat ex repræsentatione Bethuelis, tum Milckæ, & Nachoris, quod sit origo affectionis veri, quæ repræsentatur per Rebeccam, videatur n: 3078.

3113. Et dixit ad illum, quod significet perceptionem, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere in sensu interno, de qua sæpius prius.

3114. Etiam stramen, quod significet verâ scientifica; etiam pabulum multum, quod significet bona eorum, constat a significatione straminis & pabuli: quod stramen significet verâ scientifica, inde est, quia prædicatur de camelis,

camelis, quibus tale est cibus; cum enim per camelos significatur Naturalis homo quoad communia scientifica ibi, tunc per cibum ejus, nempe per stramen, non aliud significari potest, non enim ei alius cibus est, qui vitæ ejus, nutritio ejus est inde; si enim ei deficeret talis cibus, nempe scire, non subsisteret; quod ita sit, patet a vita post mortem, tunc enim talia spiritibus loco cibi sunt, videatur n: 56. 57. 58. 680. 681. 1480. 1695. 1973. 1974. In naturali homine, sicut in rationali, sunt duo in communi, quæ constituunt essentiam ejus, nempe intellectualia & voluntaria; ad intellectualia pertinent vera, ad voluntaria pertinent bona; vera naturalis hominis sunt vera scientifica, quæcunque nempe in Memoria ejus externa sunt, hæc sunt quæ significantur per stramen cum agitur de camelis, etiam de equis, mulis & asinis; bona autem naturalis hominis, sunt jucunda imprimis quæ sunt affectionis illorum verorum.

3115. Etiam locus ad pernoctandum, quod significet statum, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837; & a significatione pernoctare, quod sit manere seu mansionem habere; de qua n: 2330; hic itaque status affectionis veri ex qua origine; ejus origo describitur per illa, quæ repræsentantur per Bethuelem, Milckam, & Nachorem, ac ejus affinitates per Labanem in sequentibus; quæ origo, quia obscura, significatur status ejus per locum pernoctationis, ut quoque supra.

3116. In his tribus Versibus agitur de exploratione veri quod initiandum & sic jungendum bono, & quidem imprimis ex qua origine, nam ab origine omnia & singula dependent; derivationes inde ut e radice sua, seu ut e femine suo, trahunt suam formam, sicut a suis planta aut arbor: hæc Dominus apud Se ex Divino vidit & exploravit, & ex propria sapientia & intelligentia initiavit, nempe vera bono Rationalis; ipsa exploratio hic in sensu interno describitur, sed quæ ibi, paucissimis explicari possunt: Exploratio quoque est apud unumquemvis hominem qui reformatur, tum qui reliquias accipit, sed de exploratione illa homo ne hilum novit, est ei ita in obscuro, ut ne quidem credat quod sit, cum tamen omnibus momentis fit, sed a Domino, qui solus videt statum hominis, non modo præsentem, sed etiam futurum in æternum. Exploratio est exquisitissima libratio, ne minimum falsi jungatur bono, nec minimum veri jungatur malo; si hæc, periret homo in æternum; penderit enim tunc in altera vita inter infernum & cælum, & propter bonum exspueretur ab inferno, & propter malum a cælo.

3117. Vers: 26. 27. *Et inflexit se vir, & incurvavit se Jehovah. Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, qui non dereliquit misericordiam suam, & veritatem suam, a cum domino meo; ego in via, duxit me Jehovah domum fratrum domini mei.* Inflexit se vir, & incurvavit se Jehovah, significat lætitiā & gaudium: Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, significat hic ut prius, ex Divino Ipso & Divino Humano: qui non dereliquit misericordiam suam, significat perceptionem influxus amoris: & veritatem suam a cum domino meo, significat influxum charitatis inde: ego in via, significat quod in statu conjunctionis veri cum bono in Rationali; duxit

duxit me Jehovah domum fratrum domini mei, significat quoad ad bonum veri.

3118. Inflexit se vir & incurvavit se Jehovah, quod significet lætitiā & gaudium, constat a significatione inflectere se & incurvare se, quod sit lætari & gaudere; inflexio & incurvatio sunt gestus humiliationis, seu humiliatio in actu, tam in statu doloris quam in statu gaudii; in statu doloris, quando non evenit quod optatur, in statu gaudii quando evenit, ut hic quod Rebecca secundum votum cordis ejus, dedit ei ex cado suo bibere, & quoque potavit camelos; quod incurvatio sit gestus quoque gaudii, videatur n: 2927. 2950: Lætitia dicitur & gaudium, ex causa quia Lætitia in Verbo prædicatur de Verbo, gaudium autem de Bono; est quoque lætitia faciei, sed gaudium cordis, seu quod idem, est lætitia affectionis spiritualis seu veri, gaudium autem affectionis cœlestis seu boni, ita lætitia in minori gradu est quam gaudium, sicut quoque inflexio quam incurvatio; quod quoque patet ex eo, quod homo spiritualis Ecclesiæ coram Domino se modo inflectat & gratiam invocet, at homo cœlestis Ecclesiæ coram Domino se incurvet & misericordiam imploret, n: 598. 981. 2423; utrumque hic dicitur, ob conjugium veri & boni in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2516. 2712.

3119. Et dixit, Benedictus Jehovah Deus domini mei Abrahami, quod significet ex Divino Ipso & Divino Humano, constat ab illis quæ supra n: 3061, dicta sunt, ubi eadem verba, præter quod hic dicatur Benedictus; Benedictus Jehovah erat formula gratiarum actionis, ita quoque gaudii & lætitiæ, quod optata evenerint; præterea quid antiqui intellexerunt per Id quod benedicerent Jehovah, videatur n: 1096. 1422.

3120. Qui non dereliquit misericordiam suam, quod significet perceptionem influxus amoris, constat a significatione misericordiæ, quod sit amor, de qua n: 1735. 3063. 3073; quod, non dereliquit misericordiam suam, sit perceptio influxus amoris, inde est, quia sunt verba agnitionis & confessionis, & omnis agnitio & confessio est ex perceptione influxus.

3121. Et veritatem suam a cum domino meo, quod significet influxum charitatis inde, constat ex significatione veritatis, quod sit charitas; Veritas in proprio sensu significat idem quod fides, etiam in Lingua Hebræa fides per talem vocem exprimitur, sic ut quod dicitur Veritas in Verbo Veteris Testamenti, passim dicatur fides in Verbo Novi Testamenti; quare etiam toties in præcedentibus dictum, quod Verum sit fidei, & Bonum sit amoris: at quod fides in sensu interno nihil aliud sit quam charitas, videantur quæ sæpius prius dicta & ostensa sunt; ut quod nulla fides nisi per amorem, n: 30. 31 ad 38; quod fides nusquam detur nisi ubi charitas, n: 654. 724. 1162. 1176. 2261; quod fides sit fides charitatis, n: 1608. 2049. 2116. 2419. 2340. 2349; quod Charitas faciat Ecclesiam, non fides separata a charitate, n: 809. 916. 1798. 1799. 1834. 1844. 2190. 2228. 2442; inde patet, quod Veritas seu fides in sensu interno sit idem ac charitas; est enim omnis fides ex charitate, quæ fides non inde non est fides, seu quod idem, quod omne verum in sensu interno sit bonum, est enim omne verum

ex bono, id verum quod non inde non est verum, verum enim non aliud est quam forma boni, n : 3049, non aliunde est nativitas ejus, nec aliunde est vita ejus.

3122. Præterea ita se habet cum veritate hac, per quam significatur charitas; quod Antiquissimi qui fuerunt cœlestes, per misericordiam & veritatem quæ a Domino, non aliud intellexerint, quam receptionem influxus amoris in Dominum & inde charitatis erga proximum; at antiqui, qui fuerunt spirituales, per misericordiam & veritatem a Domino apud se, intellexerunt charitatem & fidem; causa est, quia cœlestes nusquam de illis quæ sunt fidei seu veri cogitarunt, sed de illis quæ sunt amoris seu boni, ut constare potest ex illis quæ prius de cœlesti homine, n : 202. 337. 2669. 2715, dicta sunt; etiam cœlestes homines per charitatem erga proximum, introducebantur in amorem in Dominum, cum reformabantur & regenerabantur, inde patet, quod per misericordiam a Domino non aliud intelligatur quam perceptio influxus amoris in Ipsum, & per veritatem influxus charitatis erga proximum inde: at Spirituales aliter, ii de illis quæ sunt fidei cogitant, ac cum reformantur & regenerantur, per illa quæ sunt fidei, introducuntur in charitatem erga proximum; quare cum de illis agitur, per misericordiam a Domino intelligitur influxus charitatis erga proximum, & per veritatem influxus fidei; at usque fides hæc, cum regeneratus est homo spiritualis, fit charitas, nam tunc a charitate agit, & hoc usque adeo, ut qui illorum non a charitate agit, non regeneratus sit, at qui a charitate agit, is regeneratus est, & tunc quæ fidei seu veri sunt, nihil curat, nam ex bono fidei vivit, non amplius ex vero ejus, verum enim se ita conjunxit bono, ut non amplius appareat, nisi modo sicut forma boni, hoc est, fides non aliter quam sicut forma charitatis: inde constare potest, quid Antiquissimi, & quid Antiqui, intellexerunt per Misericordiam & Veritatem, quæ toties in Verbo nominantur, ut apud Davidem, “Rex habitabit æternum coram Deo, *Misericordiam & Veritatem* para, custodiant illum,” Psalm : LXI : 8 : apud Eundem, “*Misericordia & Veritas* occurrent; justitia & pax osculabuntur,” Psalm : LXXXV : 11 : apud Eundem, “Dominus Deus magnus *Misericordia & Veritate*,” Psalm : LXXXVI : 15 : apud Eundem, “*Veritate mea & Misericordia mea* cum Ipso,” Psalm : LXXXIX : 25 : apud Eundem, “Jehovah recordatus est *Misericordiæ suæ & Veritatis suæ* domui Israelis,” Psalm : XCVIII : 3 : apud Eundem, “Jehovah, non nobis, sed Nomini tuo da gloriam, ob *Misericordiam tuam & Veritatem tuam*,” Psalm : CXV : 1. Apud Micham, “Jehovah Deus dabit *Veritatem* Jacobo, *Misericordiam* Abrahamo, quam jurasti patribus nostris a diebus antiquitatis,” VII : 20, ubi Jacobus pro externo homine, Domini Abraham pro interno quoad humanum: apud Hoseam, “Lis Jehovæ cum habitatoribus terræ, quia nulla *Veritas*, & nulla *Misericordia*, & nulla cognitio Dei,” IV : 1, nulla veritas pro nulla receptione influxus charitatis; nulla misericordia pro nulla receptione influxus amoris; nulla cognitio Dei pro nulla receptione influxus veri fidei.

3123. Quod ego in via, significet quod in statu conjunctionis veri cum bono in rationali, constat a significatione viæ, quod sit verum, de qua n : 627. 2333 ; hic in via, quod sit conjunctio veri cum bono in rationali, quia in hoc Capite de illa re agitur, videatur n : 3012. 3013 ; tunc enim dicitur aliquis esse in via, cum illuc, quo intendit, progreditur.

3124. Quod duxit me Jehovah domum fratrum domini mei, significet quod ad bonum veri, constat a significatione fratrum domus, ex qua Rebecca, quod sit bonum ex quo verum : quod domus fratrum sit bonum, hic ex quo verum, constat a significatione domus quod sit bonum, de qua n : 2233. 2234. 2559 ; & fratrum quod sit unde id bonum ex quo verum, quod per Rebeccam repræsentatur.

3125. In illis quæ præcedunt, actum est de exploratione veri quod conjungendum bono in Rationali, quoad innocentiam, quoad charitatem, & quoad originem ; nam quoniam Dominus suum Rationale ex propria potentia Divinum fecit, sicut quoad bonum ita quoad verum, idcirco Ipse exploravit verum, quod conjunxit bono : apud homines autem verum conjungitur bono nusquam ex propria, sed ex Domini potentia ; quod evidens potest esse ex eo, quod omne bonum & verum influat a Domino, quodque omnis reformatio & regeneratio sit a Domino, & quod homo ne hilum sciat quomodo regeneratur ; hodie ne quidem, quod regeneretur per verum & bonum, minus quod bono initietur & jungatur verum, & hoc fiat quasi exploratione, hoc est, exactissime : in his binis Versibus actum est de perceptione, quale & unde esset verum, & simul de gaudio propter id ; ideo in nunc sequentibus agitur de initiatione.

3126. Vers : 28. 29. 30. *Et cucurrit puella, & indicabat domui matris suæ, juxta verba illa. Et Rebecca frater, & nomen ejus Laban, & currebat Laban ad virum foras ad fontem. Et fuit, ut videre monile & armillas super manibus sororis suæ, & ut audire eum verba Rebecca sororis suæ, dicendo, ita loquutus ad me vir ; & venit ad virum, & ecce stans apud camelos apud fontem.* Cucurrit puella, significat animum affectionis illius : & indicabat domui matris suæ juxta verba illa, significat ad bonum quodcunque naturale quo illustratio pervenire potuit : Et Rebecca frater, significat affectionem boni in naturali homine : nomen ejus Laban, significat quale affectionis illius : & currebat Laban ad virum foras ad fontem, significat animum ejus erga verum quod initiandum Vero Divino : Et fuit, ut videre monile & armillas super manibus sororis suæ, significat cum apperciperet Divinum Bonum & Divinum Verum in potentia affectionis veri, quæ est soror : & ut audire eum verba Rebecca sororis suæ, significat ejus inclinationem : dicendo, ita loquutus ad me vir, significat propensionem veri in naturali homine : & venit ad virum, significat quod se adjungeret : & ecce stans apud camelos, significat præsentiam in scientificis communibus : apud fontem, significat illorum illustrationem a Vero Divino.

3127. Cucurrit puella, quod significet animum affectionis illius, constat ex significatione currere, quod sit propensionis seu animi ; & ex signifi-

catione puellæ, quod sit affectio in qua innocentia, de qua supra n: 3067. 3110.

3128. Et indicabat domui matris suæ juxta verba illa, quod significet ad bonum quodcunque naturale quo illustratio pervenire potuit, constat ex significatione domus matris, quod sit bonum externi hominis, hoc est, bonum naturale; quod domus sit bonum, videatur n: 2233. 2234. 2559; & quod externum hominis seu naturale sit ex matre, internum autem ex patre, n: 1815: bonum apud hominem in Verbo comparatur domui, ac propterea homo qui in bono vocatur domus Dei; sed bonum internum vocatur domus patris, bonum autem quod in eodem gradu est dicitur domus fratrum, at bonum externum, quod idem est ac naturale, appellatur domus matris; omne etiam bonum & verum ita nascitur, nempe per influxum boni interni ut patris, in bonum externum ut matris: quia in hoc Verbo de origine veri quod conjungendum bono in Rationali, agitur, ideo dicitur quod Rebecca, per quam illud Verum repræsentatur, cucurrerit ad domum matris, inde enim origo Veri; nam ut supra dictum & ostensum, omne bonum influit per viam internam seu per viam animæ in hominis rationale, & per id in ejus scientificum, usque in scientificum sensuale, & per illustrationem ibi facit ut videantur vera, inde vera evocantur, & forma naturali exuuntur, & bono conjunguntur in media via, nempe in rationali, & simul faciunt hominem rationalem, & tandem spiritualem: sed quomodo hæc fiunt, homini prorsus ignotum est, quoniam hodie vix scitur quid bonum, & quod distinctum a vero, minus quod reformetur homo per influxum boni in verum, & per utriusque conjunctionem; nec scitur quod rationale sit distinctum a naturali, cum hæc, quæ communissima sunt, ignorantur, nequicquam sciri potest, quomodo initiatio veri in bonum, & utriusque conjunctio fit, de quibus in sensu interno in hoc Capite agitur; at quia hæc arcana revelata sunt, ac patent illis qui in bono sunt, hoc est, qui Angelicæ mentes sunt, ideo, utcumque aliis obscura apparitura sint, usque arcana illa, quia in sensu interno sunt, exponenda erunt. De illustratione a bono per verum in homine naturali, qui hic domus matris dicitur, ita se habet; Divinum Bonum apud hominem influit in ejus rationale, & per rationale in ejus naturale, & quidem in ejus scientifica, seu cognitiones & doctrinalia ibi, ut dictum est, ac ibi per inaptationem format sibi vera, per quæ tunc illustrat omnia quæ in naturali homine sunt; at si vita naturalis hominis talis est, ut non recipiat Divinum bonum, sed id vel repellit, vel pervertit, vel suffocat, tunc Divinum Bonum non inaptari potest, ita nec formare sibi vera, inde nec amplius illustrari potest naturale, nam illustratio in naturali homine fit a bono per vera, & cum nulla amplius illustratio, nulla potest dari reformatio: hæc causa est, quod in sensu interno multis quoque agatur de naturali homine, qualis sit, ita unde verum, quod nempe ex bono ibi.

3129. Et Rebeckæ frater, quod significet affectionem boni in naturali homine, constat a significatione fratris & sororis in Verbo, nempe quod frater sit affectio boni, & soror affectio veri, de quibus n: 367. 2360. 2508. 2524; sunt

sunt enim in naturali homine, sicut in rationali, omnium, quæ ibi, consanguinitates & affinitates, n : 2556. 2739 ; inde quoque est, quod mens tam rationalis quam naturalis dicatur domus seu familia, ubi parentes, fratres, sorores, consanguinei, & affines ordine.

3130. Nomen ejus Laban, quod significet quale affectionis illius, constat a significatione nominis, quod sit quale alicujus, de qua n : 144. 145. 1754. 1896. 2009, 2724, hic ideo Laban, quale affectionis illius, de qua agitur.

3131. Et currebat Laban ad virum foras ad fontem, quod significet animum ejus, nempe affectionis boni, erga verum, quod initiandum Vero Divino, constat ex significatione currere, quod sit propensionis seu animi, ut supra n : 3127 ; ex repræsentatione Labanis, quod sit affectio boni, de qua mox supra n : 3129. 3130 ; ex significatione viri, quod sit verum, de qua n : 265. 749. 1007 ; & ex significatione fontis, quod etiam sit verum, hic verum Divinum, de qua n : 2702. 3096, & infra n : 3134. Ex his & cæteris, de quibus actum constare potest, qualis est sensus internus, & quæ arcana sunt ibi ; quis scire potest, nisi ex interiore scrutatione Verbi, & simul ex revelatione, quod hæc, nempe currebat Laban ad vivum foras ad fontem, significet animum affectionis boni erga Verum quod initiandum Vero Divino, usque tamen hæc sunt quæ percipiunt Angeli, cum hæc verba leguntur ab homine ; tales enim correspondentiæ sunt inter ideas hominis & ideas angeli, ut dum homo capit illa secundum sensum literæ, & ideam habet Labanis quod cucurrerit ad virum foras ad fontem, Angelus percipiat animum affectionis boni erga verum quod initiandum Vero Divino ; Angelis enim nulla idea est Labanis, nec currendi, nec fontis, sed ideæ spirituales illis correspondentes, quod talis sit correspondentia rerum & inde idearum naturalium & spiritualium, etiam constare potest ex illis quæ de correspondentiis n : 1563. 1568. 2763. 2987 ad 3003. 3021, dicta sunt. Quod ipsam rem attinet, quod nempe verum initiandum vero Divino, ita se habet, quod primum verum in Naturali homine, non fuerit verum Divinum, sed Verum apparens sicut Divinum ; omne enim Verum in sua prima infantia non est Verum, sed apparens veri, progressu tamen temporis exuit apparentiam, & induit essentiam veri hoc ut capiatur, illustrari potest exemplis, pro tempore, hoc unico ; Verum Divinum est, quod Dominus nusquam irascatur, nusquam aliquem puniat, minus alicui malum faciat, & quod a Domino nusquam aliud veniat quam bonum ; hoc Verum in prima sua infantia usque ita se habet, nempe quod Dominus irascatur cum aliquis peccat, quodque Dominus ideo puniat ; imo apud quosdam, quod malum a Domino ; ut autem progreditur homo ab infantia, & adolescit ac maturescit judicio, illud, quod fuit ei sicut verum ex apparentia quod ita esset, exuit, & paulatim induit ipsum verum, nempe quod Dominus nusquam irascatur, nec puniat, minus malum faciat, ita per illud verum initiatur in hoc ; est enim commune quod primum intrat, quod in se obscurum est, in quo vix aliquid apparet, priusquam illustratum est per particularia, & hæc per singularia, & tunc cum illustratum est,

est, interiora patent: ita fallaciæ & apparentiæ, quæ sunt vera tempore ignorantæ, dissipantur & discutiuntur.

3132. Et fuit, ut videre monile & armillas super manibus sororis suæ, quod significet cum apperciperet Divinum Bonum & Divinum Verum in potentia affectionis Veri; quæ soror, constat a significatione videre, quod sit appercipere, de qua n: 2150; ex significatione monilis, quod sit Divinum bonum, de qua n: 3103. 3105; ex significatione armillarum, quod sit Divinum Verum, de qua etiam n: 3103. 3105; ex significatione manuum, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091; & ex significatione sororis, quod sit affectio veri, de qua n: 2508. 2524. 2556; ex quibus patet, quod videre monile & armillas super manibus sororis suæ, sit appercipere Divinum Bonum & Divinum Verum in potentia affectionis veri. Hoc ita se habet, conjunctio Divini Boni & Divini Veri in Domino, est ipsum conjugium Divinum, ex quo conjugium cœleste, quod similiter est boni & veri, ex illo etiam est amor conjugialis, videatur n: 2727 ad 2759; inde est, ubi in Verbo agitur de conjugio, quod in sensu interno significetur conjugium cœleste, quod est boni & veri, ac in supremo sensu conjugium Divinum, quod in Domino; quapropter hic per conjugium inter Jischakum & Rebeccam non aliud intelligitur; conjunctio boni & veri est ipsum conjugium, initiatio autem est desponsatio, seu status præcedens conjugium; at status præcedens desponsationem, est qui hic describitur; in hoc statu, sicut in potentia puellæ est desponsari, & dein ut uxor conjungi marito, ita in potentia affectionis veri est initiari Divino Vero, & sic conjungi Divino Bono: & præterea in prima & dein in omni affectione Veri apud Dominum, erat intime ipsum Divinum Bonum & Divinum Verum, quia Ipse Jehovah, inde potentia, de qua hic agitur.

3133. Et ut audire eum verba Rebeccæ sororis suæ, quod significet ejus inclinationem, constat ex affectione quæ in his Verbis, tum quæ ex illis quæ præcedunt; testificantur enim inclinationem a parte affectionis veri, quæ hic per Rebeccam sororem repræsentatur.

3134. Dicendo ita loquutus ad me vir, quod significet propensionem veri in naturali homine, constat pariter ex affectione quæ hic, tum ex illis quæ vir seu servus Abrahami ad Rebeccam loquutus, ex quibus patet, quod sit propensio, & ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 265. 749. 1007, hic Verum in naturali homine a Divino, quia est servus senior Abrahami, per quem quod naturalis homo significetur, videatur n: 3019. In Verbo imprimis prophetico sæpius dicitur Vir, nempe Vir & uxor, Vir & foemina, vir & habitator, tum vir & homo, ac ibi per virum in sensu interno significatur id quod intellectus est, quod est verum; & per uxorem, foeminam, habitatorem & hominem, id quod voluntatis est, quod est bonum; ut apud Esaiam, "Video, & *nullus vir*, & de illis & *nullus confiliator*," xli: 28, *nullus vir* pro non intelligente, ita pro non vero; apud Eundem, "Veni & *non vir*, clamavi & non respondens," l: 2, pariter: apud

apud Eundem, “Impegit in *platea veritas*, & restitudo non potuit advenire, & fuit *veritas* sublata, & recedens a malo insanus: vidit Jehovah, & malum fuit in oculis Ipsius, quod *non iudicium*, & *nullus vir*, & obstupuit,” LIX: 14. 15. 16, nullus vir manifeste pro non intelligente, ita in sensu universalis pro non vero; agitur de tempore ultimo Ecclesiæ, quando amplius nihil veri, quare dicitur, impegit in platea veritas, restitudo non potest advenire, fuit veritas sublata; quod etiam platea prædicetur de vero, videatur n: 2336, & quod iudicium, n: 2235: apud Jeremiam, “Discurrite per *plateas* Hierosolymæ, & videte quæso, & cognoscite, & quærite in vicis ejus, si inveniatis *virum*, si sit faciens *iudicium*, quærens *veritatem*,” VI: 1, etiam manifeste vir pro intelligente ac vero: apud Zephaniam, “Desolabo *plateas* illorum, & non transiens, devastabuntur urbes illorum, & *non Vir*, & *non habitator*,” III: 6, non vir pro non vero, non habitator pro non bono, n: 2268. 2451. 2712; præter multis aliis in locis.

3135. Quod venit ad virum, significet quod se adjungeret, nempe affectio boni quæ per Labanem representatur, n: 3129. 3130, cum Vero, quod per virum significatur, n: 3134; utrumque in naturali homine.

3136. Et ecce stans apud camelos, quod significet præsentiam in scientificis communibus, constat ex significatione stare apud, quod sit præfens esse; & a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071.

3137. Apud fontem, quod significet illorum illustrationem a Vero Divino, constat a significatione fontis, quod sit Verum, de qua n: 2702. 3096, hic verum Divinum, ut supra n: 3131; Verbum, quia est Verum Divinum, ideo fons vocatur: quod stare apud fontem hic involvat in sensu interno illustrationem illorum quæ in naturali homine, ex serie sequitur, ubi enim Verum Divinum, ibi illustratio.

3138. In tribus his Versibus agitur de præparatione & illustratione naturalis hominis, ut inde Verum, quod conjungendum Bono in rationali, evocaretur: sed cum præparatione & illustratione ita se habet, sunt binæ lucēs, quæ formant intellectus hominis, Lux cœli, & Lux mundi; Lux cœli est a Domino, qui in altera vita Angelis est Sol & Luna, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530; Lux mundi est ex Sole & Luna, quæ coram visu corporeo apparent; Internus homo suum visum & suum intellectum habet a Luce cœli, Externus autem homo suum visum & suum intellectum habet a Luce mundi; influxus lucis cœli in illa quæ sunt lucis mundi, facit illustrationem, & simul apperceptionem, si correspondentia sit, apperceptionem veri, si non correspondentia, apperceptionem falsi pro vero; sed illustratio & apperceptio non dari potest, nisi sit affectio seu amor, qui est calor spiritalis, & dat vitam illis quæ per lucem illustrantur; sicut comparative lux solis non dat vitam vegetabilibus, sed calor qui in luce, ut patet ex temporibus anni. In Versibus, qui nunc proxime sequuntur, describitur præparatio ulterius, quod nempe Lux cœli, quæ est Divina Domini, influerit in illa quæ erant Lucis mundi in naturali Ipsius homine, ut inde verum, quod conjungendum

gendum Bono in Rationali, educeret, ita per viam ordinariam; idcirco, ut Dominus Humanum faceret Divinum, per viam ordinariam, in mundum venit, hoc est, voluit sicut alius homo nasci, & sicut alius instrui, & sicut alius renasci, sed cum differentia, quod homo renascatur a Domino, sed quod Dominus Semet Ipsum non modo regeneravit, sed etiam glorificavit, hoc est, Divinum fecit; tum, quod homo per influxum charitatis & fidei novus fiat, at Dominus per amorem Divinum, qui in Ipso, & qui Ipsius: inde videri potest, quod regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini; seu quod idem, quod in processu regenerationis hominis sicut in imagine, videri queat, tametsi remote, processus glorificationis Domini.

3139. Vers: 31. 32. 33. *Et dixit, veni Benedicte Jehovah, quare stas foris, & ego verri domum, & locus camelis. Et venit vir domum, & solvit camelos, & dedit stramen & pabulum camelis; & aquam ad lavandum pedes ejus, & pedes virorum qui cum illo. Et ponebatur coram illo ad edendum, & dixit non edo, usque dum loquutus sum verba mea, & dixit loquere. Dixit, veni Benedicte Jehovah, significat invitationem Divini apud se: quare stas foris, significat aliquantum inde: & ego verri domum, significat omnia parata & plena bonis esse: & locus camelis, significat statum pro omnibus quæ ipsi intervirent: Et venit vir domum, significat influxum in bonum ibi: & solvit camelos, significat liberum illis quæ inservitura: & dedit stramen & pabulum camelis, significat instructionem in veris & bonis: & aquam ad lavandum pedes ejus, significat purificationem ibi: & pedes virorum qui cum illo, significat purificationem omnium, quæ illius in naturali homine: Et ponebatur coram illo ad edendum, significat quod bonum in naturali homine vellet ut adpropriarentur: & dixit non edo, significat renuentiam: usque dum loquutus sum verba mea, significat antequam instrueretur; & dixit loquere, significat desiderium.*

3140. Dixit, veni Benedicte Jehovah, quod significet invitationem Divini apud se, constat ex significatione veni, quod sit invitationis, & ex significatione Benedicte Jehovah; quod sit Divinum: quod Benedictus Jehovah sit ipsum Divinum, videatur n: 1096. 1420. 1422; Benedictus Jehovah, quod sit Divinum inde, sequitur: Bonum est ipsum Divinum, at Verum est Divinum inde; per virum hic, qui missus ab Abrahamo significatur Verum quod ex Divino in naturali homine, n: 3134; Verum Divinum est, quod vocatur Benedictus Jehovah, & quod invitatur.

3141. Quare stas foris, quod significet aliquantum inde, constare potest absque explicatione: Res ita se habet, Divinum Rationale Domini natum est ab Ipso Divino Vero conjuncto Divino Bono; Divinum Rationale est Jischakus, qui natus est Abrahamo, qui ibi est Divinum Bonum, ex Sarah quæ ibi est Divinum Verum, ut prius ostensum; Solius Domini Rationale Divinum ita natum est, & quidem ex Ipso, quia ipsissimum Domini Esse fuit Jehovah seu Ipsum Divinum Bonum, ac ipsissimum Domini Esse inde, fuit Jehovah, seu Ipsum Divinum Verum, Divinum Bonum in Rationali; quod est Jischak, ita natum est, quod non erat Bonum separatum a Vero, sed erat Divinum

Divinum Bonum cum Divino Vero, at utrumque simul dicitur Bonum in Rationali, cui conjungeretur Verum ex naturali homine, quod Verum est Rebecca; ut Dominus Humanum suum faceret Divinum, tam quoad Bonum quam quoad Verum, & hoc per viam ordinariam, ut supra n: 3138, dictum, non aliter fieri potuit; nam ille est ordo Divinus, secundum quem omnis regeneratio, ita secundum quem Domini glorificatio, n: 3138 fin: Divinum illud Bonum per Divinum Verum in Rationali, erat, quod influebat in naturalem hominem, ac omnia ibi illustrabat; ipse processu hic describitur, quod nempe primum influxerit aliquantum remotius, quod hic intelligitur per *aliquantum inde*, & quod non præsentius vellet ante instructionem; via enim ordinaria est, quod instructio præcedere debeat, & quod secundum gradus instructionis fiat influxus, ac sic continue inde verum existat, quod initiatur, & dein conjungitur bono rationalis. Ex his videri potest, qualia arcana continentur in sensu interno Verbi, & quod illa arcana talia sint, ut vix quoad communissima capiantur ab homine, & tamen quod Angelis evidentia sint, una cum innumerabilibus, quæ nusquam verbis enuntiari possunt.

3142. Et ego verri domum, quod significet omnia parata & plena bonis esse, constat a significatione verrere, quod sit parare & impleri, de qua mox; & ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 2559, & quod ipse homo, ex bono quod in illo, dicatur domus, n: 3128: quod verrere sit parare & impleri, inde est, quia nihil aliud ab homine requiritur, quam ut verrat domum, hoc est, rejiciat cupiditates mali & persuasiones falsi inde, tunc impletur ille bonis, nam bonum a Domino continue influit, sed in domum, seu in hominem purgatum a talibus quæ influxum impediunt, hoc est, quæ bonum influum reflectunt, vel pervertunt, vel suffocant; inde formula antiquis fuit, verrere seu purgare domum, tum verrere & parare viam; & per verrere domum intellectum est se purgare a malis, & sic se preparare ut bona intrent; at per verrere viam intellectum est se parare ut vera recipiantur; nam per domum significatum fuit bonum, n: 3128, & per viam verum, n: 627. 2333; ut apud Esaiam, “Vox clamantis in deserto, *verrite* (parate:) *viam* Jehovæ, & rectam facite in solitudine semitam Deo nostro,” xl: 3: apud Eundem, “Sternite, sternite, *Verrite* (parate:) *viam*, removete offendiculum a via populi mei,” lvii: 14: apud Eundem, “Transite, transite in portas, *Verrite* (parate:) *viam* populi, sternite, sternite viam, elapidate e lapide,” lxii: 10: apud Malachiam, “Ecce Ego mittens angelum meum, & *Verret* (parabit:) *viam* coram Me, & subito veniet ad templum Dominus, quem vos quærentes,” iii: 1; illis in locis verrere viam pro parare se & præparare ad recipiendum verum; agitur ibi de adventu Domini, ad quem se præpararent ad recipiendum verum fidei, & per illud bonum charitatis, & per hoc salutem æternam: apud Davidem, “Vitem ex Ægypto proficisci fecisti, expulisti gentes, & plantasti illum, *verristi* coram illa, & radicari fecisti radicem ejus, & implevit terram,” Psalm: lxxx: 9, 10, ibi in sensu supremo de Domino; vitis ex Ægypto est verum

verum ex scientificis, expellere gentes est purgare a malis, verrere coram illa est parare ut bona impleant. Verrere domum etiam in opposito sensu significat hominem, qui deprivat se ab omnibus bonis & veris, & sic impletur malis & falsis, ut apud Lucam, "Immundus spiritus requiem si non invenit, dicit, revertar in domum meam, unde egressus sum, quam si veniens invenit scopis purgatam & ornatam, tunc abit, & assumit septem alios spiritus se peiores, & ingressi habitant ibi," xi: 24. 25. 26. Matth: xii: 43. 44. 45.

3143. Et locus camelis, quod significet statum pro omnibus quæ ipsi infervirent, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273 ad 1277. 1376 ad 1381. 2625; & ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia, de qua n: 3048. 3071, quæ quod sint servitia, videatur n: 1486. 3019. 3020, omnia enim quæ sunt naturalis hominis, non alii usui sunt, quam ut inserviant spirituali, quare etiam servi, ancillæ, cameli, asini, in sensu interno significant imprimis illa quæ naturalis hominis sunt.

3144. Et venit vir domum, quod significet influxum in bonum ibi, constat a significatione venire, hic, quod sit influere, & a significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 2559.

3145. Et solvit camelos, quod significet liberum illis quæ inservitura, constat a significationeolvere, quod sit liberum facere; & a significatione camelorum, quod sint scientifica communia, ita illa quæ inservitura, ut mox supra n: 3142: ipsa res se ita habet, absque Libero nusquam aliqua productio veri in naturali homine, nec evocatio inde in rationalem, & ibi cum bono conjunctio; in statu libero fiunt omnia illa; est enim affectio veri ex bono, quæ facit liberum; nisi verum discatur ex affectione, ita in libero, non implanatur, minus versus interiora exaltatur, ac ibi fides fit: quod omnis reformatio fiat in libero, & quod omne liberum sit affectionis, & quod Dominus in libero teneat hominem, ut is possit ex se & proprio affici vero & bono, & sic regenerari, videatur n: 2870 ad 2893; hæc sunt quæ significantur per quod solverit camelos, quæ nisi illa significarent, leviora forent quam ut memorarentur.

3146. Et dedit fstramen & pabulum camelis, quod significet instructionem in veris & bonis, constat ex significatione fstraminis, quod sint vera naturalis hominis, & ex significatione pabuli, quod sint bona ibi, de quibus supra n: 3114; quia illa per fstramen & pabulum significantur, inde sequitur, quod dare fstramen & pabulum, sit instruere in veris & bonis. Quod liberum sit propterea, ut in affectione & ex affectione veri instruat homo, & sic alte usque ad spiritualem hominem, seu usque ad animam, insinuentur vera, ac ibi jungantur bono, videri potest ex illis quæ de Libero n: 2870 ad 2893, ostensa sunt; talis est radicatio fidei, seu veri quod est fidei, quod nisi copuletur cum bono in rationali, nusquam verum fidei accipit aliquam vitam, nec fit aliquis fructus inde; nam omne quod vocatur fructus fidei, est fructus boni quod est amoris & charitatis per verum quod est fidei; nisi calor spiritualis, qui est bonum amoris, operatur per lucem spiritualem quæ est verum fidei, homo foret sicut humus gelu constricta, ut tempore hyemis,

hyemis, quo nihil crescit, minus fructificatur; sicut enim Lux absque Calore nihil producit, ita Fides nihil absque Amore.

3147. Et aquam ad lavandum pedes ejus, quod significet purificationem ibi, constat ex significatione aquæ ad lavandum seu lavare aqua, quod sit purificare, de qua sequitur; & a significatione pedum, quod sint naturalia, seu quod idem, illa quæ sunt in naturali homine, de qua n: 2162. In Ecclesia Repræsentativa solemne fuit aqua lavare pedes, & per id significare, quod sordes naturalis hominis abluerentur; sordes naturalis hominis sunt omnia illa quæ sunt amoris sui & amoris mundi, quæ sordes cum ablutæ sunt, tunc bona & vera influunt, sunt enim unice illæ, quæ impediunt influxum boni & veri a Domino; bonum enim continue a Domino influit, sed cum per Internum seu Spiritualem hominem ad ejus Externum seu Naturalem venit, illud ibi vel pervertitur, vel reflectitur, vel suffocatur; at vero cum removentur illa quæ amoris sui & mundi sunt, tunc bonum ibi recipitur, & ibi fructificatur, nam tunc homo opera charitatis exercet; ut constare a multis potest, ut cum modo sopiuntur illa quæ sunt Externi seu Naturalis hominis, ut in infortuniis, miseriis, & morbis, tunc homo illico incipit pie cogitare, & bonum velle, & quoque pietatis opera exercere, quantum potest; at mutato statu, etiam hæc mutantur: hæc per Lavationes significabantur in Ecclesia Antiqua; & eadem repræsentabantur in Ecclesia Judaica; quod illa in Ecclesia Antiqua significarentur, sed in Ecclesia Judaica repræsentarentur, erat, quia homo Ecclesiæ Antiquæ spectabat illum ritum, ut quoddam externum in cultu, nec credebat, quod per Lavationem purificaretur, sed per ablutionem sordium naturalis hominis, quæ, ut dictum, sunt illa quæ sunt amoris sui & mundi; at homo Ecclesiæ Judaicæ credebat, quod per Lavationem purificaretur, nesciens, nec scire volens, quod significaretur purificatio interiorum. Quod per Lavationem significetur ablutio a sordibus illis, constat apud Esaiam, "*Lavate vos, purificate vos, remove malum operum vestrorum a coram oculis meis, cessate malum facere,*" i: 16, ubi lavare se quod sit purificare se, & remove mala, patet: apud Eundem, "*Cum laverit Dominus excrementum filiarum Zionis, & sanguines Hierosolymæ abluerit e medio ejus, in spiritu judicii, & in spiritu expurgationis,*" iv: 4; ubi lavare excrementum filiarum Zionis, & sanguines Hierosolymæ abluere pro purificare a malis & falsis: apud Jeremiam, "*Ablue a malitia cor tuum, Hierosolyma, propterea ut salveris, quamdiu commorabuntur in medio tui cogitationes iniquitatis tuæ,*" iv: 14: apud Ezechielem, "*Lavi te aquis, & abluui sanguines a super te, & unxi te oleo,*" xvi: 9, de Hierosolyma, per quam ibi intelligitur Ecclesia Antiqua, lavare aquis pro purificare a falsis, abluere sanguines pro purgare a malis, ungere oleo pro implere bono tunc: apud Davidem, "*Lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me; expiabis me hyssopo, & mundabor, lavabis me, & præ nive albus ero,*" Psalm: li: 9, lavari manifeste pro purificari a malis & falsis inde: hæc erant quæ significabantur per Lavare in Ecclesia Repræsentativa, mandatum ibi repræ-

sentationis causa, ut lavarent Cutem, Manus, Pedes, & quoque Vestes, quando immundi facti ac mundarentur, per quæ omnia significabantur illa quæ Naturalis hominis sunt; etiam Lavacra, quæ ænea, ponebantur extra Templum, nempe Mare æneum, & Labra decem ænea, 1 Reg: vii: 23 ad 37. 38. 39; ac Labrum æris, ex quo se lavarent Aharon & filii ejus, positum erat inter Tentorium conventus & Altare, ita quoque extra Tentorium Exod: xxx: 18. 19. 21, quo etiam significatum, quod solum externa seu naturalia purificarentur; quæ nisi purificata sint, hoc est, inde remota quæ amoris sui & mundi sunt, nusquam possunt interna, quæ sunt amoris in Dominum & erga proximum, influere, ut supra dictum; ut melius sciatur, quomodo hæc se habeant, nempe quod externa purificanda sint, sint exemplo & illustrationi Bona opera, seu quod idem Bona charitatis, quæ hodie fructus fidei vocantur, hæc sunt externa quia exercitia; Bona opera sunt mala opera, nisi removeantur illa quæ sunt amoris sui & mundi, nam opera cum fiunt, antequam hæc remota sunt, apparent extus bona, sed sunt intus mala, fiunt enim vel propter famam, vel propter lucrum, vel propter sui honorem, vel propter remunerationem, ita sunt vel meritoria vel hypocritica, illa enim quæ sunt amoris sui & mundi faciunt opera illa talia; at vero cum removentur mala hæc, tunc opera fiunt bona, ac sunt bona charitatis, nempe in illis non respectus sui, mundi, famæ, remunerationis, ita illa non meritoria nec hypocritica, influit enim tunc amor cœlestis & amor spiritualis a Domino in Opera, & faciunt hæc ut sint amor & charitas actu; ac tunc Dominus per illa quoque purificat naturalem seu externum hominem, ac eum in ordinem disponit, ut recipiat correspondenter cœlestia & spiritualia quæ influunt; quod manifeste constare potest ab illis, quæ Dominus docuit, cum lavit pedes discipulorum, apud Johannem, “ Venit ad Simonem Petrum, qui dicit Ipsi, Domine, Tunc *meos lavas pedes*, respondit Jesus & dixit illi, quod Ego facio, tu non scis adhuc, cognosces vero post hæc; dicit Ipsi Petrus, *non lavabis pedes meos* in æternum; respondit illi Jesus, *si non laverō te, non habes partem Mecum*; dicit Ipsi Simon Petrus, Domine, non *pedes* meos tantum, sed & *manus & caput*; dicit illi Jesus, *qui lotus est, non opus habet, nisi ut quoad pedes lavetur, sed mundus est totus*; jam vos mundi estis, non tamen omnes,” xiii: 4 ad 17; qui lotus est non opus habet nisi ut quoad pedes lavetur, significat quod qui reformatus est modo opus habeat mundari quoad naturalia, hoc est, ut inde removeantur mala & falsa, omnia tunc disponuntur in ordinem per influxum spiritualium a Domino: præterea lavare pedes erat charitatis, quod nempe non reflecterent super mala alterius; & quoque erat humiliationis, quod nempe alterum a malis, quasi a sordibus, mundaret, ut quoque a Domini verbis ibi Vers: 12 ad 17, constare potest, etiam Luc: vii: 37. 38. 44. 46. Joh: xi: 2. 1 Sam: xxv: 41. Quisque videre potest, quod lavare se non aliquem purificet a malis & falsis, sed solum a sordibus, quæ eis adhærent; at quia inter ritus in Ecclesia mandatos fuit, sequitur quod involvat aliquid peculiare, nempe lavationem spirituales, hoc

hoc est, purificationem ab illis sordibus, quæ intus adhærent homini: qui itaque inter illos noverunt hæc, & cogitarunt de purificatione cordis, seu remotione malorum amoris sui & mundi e naturali homine, & omni studio hoc conabantur facere, illi obierunt ritum lavationis ut cultum externum ex mandato; at qui non noverunt hoc, nec voluerunt nosse, sed cogitarunt, quod solus ritus lavandi vestes, cutem, manus, pedes, purificaret eos, & modo talia fecerint, liceret eis in avaritia, in odiis, vindictis, immisericordia, sævitiis, quæ sunt sordes spirituales, vivere, illi ritum hunc coluerunt ut idolatricum; at usque per illum repræsentare potuerunt, & per repræsentationem aliquid Ecclesiæ siltere, per quod conjunctio aliqua esset cœli cum homine, antequam venit Dominus, sed talis conjunctio, ut hominem ipsius Ecclesiæ parum vel nihil afficeret; Judæi & Israelitæ tales erant, ut nihil prorsus cogitarent de Interno homine, nec aliquid de illo scire vellent, ita nihil prorsus de cœlestibus & spiritualibus, quæ sunt vitæ post mortem, sed usque ne periret omnis communicatio cum cœlo, & sic cum Domino, obstringebantur ad ritus externos, per quos significabantur interna; omnes illorum captivitates & plagæ erant in genere ob illum finem, ut Externa rite observarentur repræsentationis causa: inde nunc erat, quod Moses Aharonem & filios ejus *ad ostium tentorii lavaret aquis*, ut sanctificarentur," Exod: xxix: 4. Cap: xl: 12. Levit: viii: 6: Quod Aharon & filii ejus *lavarent manus & pedes*, antequam intrarent in tentorium conventus, & accederent ad altare ad ministrandum, ut non morerentur, & quod hoc esset illis statutum sæculi," Exod: xxx: 18. 19. 20. 21. Cap: xl: 30. 31. "Quod Aharon, antequam indueret vestes ministerii, *lavaret carnem suam*," Levit: xvi: 4: 24. "Quod Levitæ purificarentur, per quod aspergerentur aqua expiationis, quodque transire facerent novaculam super carnem suam, & *lavarent vestes suas*, & sic puri essent," Num: viii: 6. 7. "Qui comederet cadaver bestię munda, aut discerptum, quod *lavaret vestes suas, & ablueret se aquis*; & si non *laveret se, & carnem suam abluerit*, portaret iniquitatem suam," Levit: xvi: 15. 16. "Qui tetigerit cubile fluxu affecti, aut qui federit super vase, super quo ille federat, quique tetigerit carnem ejus, *lavaret vestes, & abluerit se aquis*, & immundus esset ad vesperam," Levit: xv: 5. 6. 7. 10. 11. 12, seq: "Qui emisit hircum in asafel, *lavaret carnem suam*," Levit: xvi: 26. "Cum mundatus esset leprosus, quod *lavaret vestes*, raderet omnem pilum suum, & *lavaret se aquis*, ac mundus esset," Levit: xiv: 8. 9; "imo quod ipsa vasa quæ immunda facta per contactum immundorum, *transfigerentur per aquas*, & immunda essent ad vesperam," Levit: xi: 32. Ex his constare potest, quod nullus per ritum lavationis quoad interna mundus seu purus fieret, sed modo purum seu spiritualiter mundum repræsentaret, ob causam, de qua supra; quod ita sit, Dominus manifeste docet apud Matth: xv: 1. 2. 20. Marc: vii: 1 ad 23.

3148. Et pedes virorum qui cum illo, quod significet purificationem omnium quæ illius in naturali homine, constat a significatione pedum, quod sint illa quæ sunt naturalis hominis, de qua n: 2162; & a significatione virorum,

rum, qui cum illo, quod sint omnia quæ ibi. Solenne fuit, quod viatores, cum venirent in domum quandam, quod lavarent pedes; ut cum fratres Josephi in domum Josephi introducerentur, Gen: XLIII: 24: Cum Levita & qui cum illo in domum senis acciperentur, Iud: XIX: 21: & cum Uriā ab itinere veniens, juberetur a Davide descendere in domum suam, & lavare pedes, 2 Sam: XI: 8, causa erat, quia professiones & peregrinationes significabant illa, quæ sunt instructionis, & inde vitæ, videatur n: 1293. 1457. 1463. 2025, quæ quod purificarentur, supra mox n: 3146, ostensum; & præterea, ne sordes in spirituali sensu intellectæ adhærerent, & inquinarent domum, hoc est, hominem; ut quoque patet ex illo, quod excuterent *pulverem pedum*, si urbs aut domus non reciperet pacem," Matth: X: 14.

3149. Et ponebatur coram illo ad edendum, quod significet quod affectio boni in naturali homine vellet ut adpropriarentur, constat a repræsentatione Labanis, a quo ponebatur, quod sit affectio boni in naturali homine, de qua n: 3129. 3130; & a significatione edere, quod sit communicari & adpropriari, de qua n: 2187. 2343, nempe Divina, de quibus supra n: 3140. 3141.

3150. Et dixit non edo, quod significet renuentiam, nempe quod adhuc non ita adpropriarentur, constat absque explicatione.

3151. Usque dum loquutus sum verba mea, quod significet antequam instrueretur, constat a significatione loqui verba, quod sit instruere; illa quæ loquutus, & sequuntur in serie, etiam sunt instructionis: quod Divina influant in illa quæ sunt in naturali homine, secundum instructionem, & progressum inde, videatur supra n: 3141 fin:

3152. Et dixit loquere, quod significet desiderium, constat ex significatione loqui verba, quod sit instruere, hic loquere, quod sit ut instrueret; quod hæc involvant desiderium, patet.

3153. Quæ in tribus his Versibus in sensu interno continentur, patent quidem ab explicatione, nempe quod illa quæ sunt naturalis hominis, præpararentur ad recipiendum Divina; & sic illa Vera, quæ per Rebeccam significantur, quæ initiarentur & conjungerentur bono rationalis, Divina fierent, & hoc per influxum: sed quæ ibi in sensu interno, sunt talia, ut nisi spectentur uno visu cogitationis, appareant obscuriora quam ut possint comprehendi, & magis, quia ignota sunt, ut hæc, quomodo Vera e naturali homine evocantur, & initiantur bono in Rationali, cum regeneratur homo; hæc plerisque hodie tam ignota sunt, ut ne quidem sciant quod fiat, ex causa imprimis, quod hodie pauci sint qui regenerantur, & qui regenerantur, ex doctrina non sciant, quod bonum charitatis sit, cui verum fidei initiatur & conjungitur, & hoc in rationali, & quod tunc status prorsus mutetur, nempe quod non amplius ex vero fidei cogitetur ad bonum charitatis, sed ex bono hoc ad verum. Apud Dominum autem non fuit Regeneratio, sed glorificatio, hoc est, ab Ipso facta sunt omnia, tam quæ in Rationali, quam quæ in Naturali Divina; quomodo hæc facta, in sensu interno describitur.

3154. Vers: 34 ad 48. *Et dixit, servus Abrahami ego. Et Jehovah benedixit Domino meo valde, & magnificavit, & dedit ei gregem & armentum, & argentum & aurum, & servos, & ancillas, & camelos & asinos. Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo, post senectutem suam, & dedit illi omnia quæ ei. Et adjuravit me dominus meus, dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, cujus ego habito in terra. Non nisi ad domum patris mei ibis, & ad familiam meam, & accipies mulierem filio meo. Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me. Et dixit ad me, Jehovah, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, & prosperabit viam tuam, & accipias mulierem filio meo, e familia mea, & e domo patris mei. Tunc immunis eris ab obsecratione mea, quod veneris ad familiam meam, & si non dederint tibi, & eris immunis ab obsecratione mea. Et veni hodie ad fontem, & dixi, Jehovah Deus domini mei Abrahami, si sit tibi, quæso, prosperans viam meam, qua ego ambulans super. Ecce ego sto apud fontem aquarum, & sit adolescentula exiens ad hauriendum, & dico ad illam, fac potare me quæso parum aquæ e cado tuo. Et dicat ad me, etiam tu bibe, & etiam camelis tuis hauriam, illa mulier quam destinavit Jehovah filio domini mei. Ego vix absolvi loqui ad cor meum, & ecce Rebecca exit, & cadus ejus super humero ejus, & descendit ad fontem, & haurit, & dixi ad illam, fac potare me quæso. Et festinabat & demittebat cadum suum desuper se, & dicebat, bibe, & etiam camelos tuos potabo; & bibi, & etiam camelos potavit. Et interrogabam illam, & dicebam, filia cujus tu, & dixit, filia Bethuelis filii Nachoris, quem peperit illi Milckah; & posui monile super nasum illius, & armillas super manus illius. Et inflexi & incurvavi me Jehovah, & benedixi Jehovah Deo domini mei Abrahami, qui duxit me in viam veritatis ad accipiendum filiam fratris domini mei filio suo. Dixit, servus Abrahami ego, significat quod ex Divino Bono esset: Et Jehovah benedixit domino meo valde & magnificavit, significat Divinum Humanum quoad bonum & quoad verum: & dedit ei gregem & armentum, significat bona in genere: & argentum & aurum, significat vera in genere: & servos, & ancillas, & camelos, & asinos, significat vera in specie: Et peperit Sarah uxor domini mei filium domino meo, significat Rationale Divinum ex Divino Vero: post senectutem suam, significat cum status esset: & dedit illi omnia quæ ei, significat quod Ipsi Divina omnia: Et adjuravit me Dominus meus, significat, hic ut prius, obstrictionem & sacramentum: dicendo, non accipies mulierem filio meo e filiabus Canaanitæ, significat, hic ut prius, quod Rationale Divinum non conjungeretur alicui affectioni quæ cum vero discordat: cujus ego habito in terra, significat discordantia in quibus Bonum Divinum est: Non nisi ad domum patris mei ibis, significat bonum quod ex Divino: & ad familiam meam, significat verum quod ex Divino: & accipies mulierem filio meo, significat quod inde conjunctio: Et dixi ad dominum meum, forte non eat mulier post me, significat, hic ut prius, dubitationem naturalis hominis de affectione illa, num separabilis esset: Et dixit ad me, significat instructionem: Jehovah, Quo ambulavi coram, mittet angelum suum cum te, significat, hic ut prius, Divinam Providentiam:*

tiam : & prosperabit viam tuam, significat quoad verum : & accipias mulierem filio meo, significat quod conjunctio : e familia mea, & e domo patris mei, significat ex Bono & Vero quod ex Divino ibi : Tunc immunis eris ab obsecratione mea, significat, hic ut prius, liberum quod naturali homini : quod veneris ad familiam meam, & si non dederint tibi, significat quoad separationem : & eris immunis ab obsecratione mea, significat quod tunc nulla culpa naturali homini. Reliqua usque ad Versf : 48, significant similia quæ prius.

3155. Singula hæc explicare, supersedendum, quia supra in hoc Capite explicata sunt : iterum dicta sunt, ob causam, ut naturalis homo instrueretur : initiatio enim & conjunctio veri cum bono, se habet sicut cum virgo desponsatur & dein copulatur marito, nempe quod instruenda de omnibus, antequam dat consensum : hæc tametsi non apparent apud hominem, cum vera ibi bono intiantur & junguntur, hoc est, cum homo reformatur, usque tamen fiunt, nempe quod præcedat instructio, Bono de Vero, & Vero de Bono, dein consensus ab utraque parte, de quo nunc sequitur.

3156. Versf : 49. 50. 51. *Et nunc si sitis vos facientes misericordiam & veritatem cum domino meo, indicate mihi, & si non, indicate mihi, & spectabo ad dextram vel ad sinistram. Et respondit Laban & Bethuel, & dixerunt, a Jehovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum. Ecce Rebecca coram te, accipe & vade, & sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah.* Nunc si sitis vos facientes misericordiam & veritatem cum domino meo, significat explorationem consensus eorum ex utraque facultate, voluntatis & intellectus : indicate mihi, & si non indicate mihi, significat deliberationis eorum statum liberum : & spectabo ad dextram vel ad sinistram, significat liberum reciprocum : Et respondit Laban & Bethuel, & dixerunt, a Jehovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, significat agnitionem quod solius Domini esset : Ecce Rebecca coram te, accipe & vade, & sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah, significat consensum inspiratum ex Domino.

3157. Nunc si sitis vos facientes misericordiam & veritatem cum domino meo, quod significet explorationem consensus eorum ex utraque facultate, voluntatis & intellectus, constat ex significatione misericordiæ, quod sit boni seu amoris, de qua n : 3063. 3073. 3120 ; & ex significatione veritatis, quod sit veri seu fidei, de qua n : 3121. 3122 ; & quia bonum quod amoris est voluntatis, & verum quod fidei est intellectus, & hæc dicuntur ad Labanem & Bethuelem, ita ad homines, quod illi facerent misericordiam & veritatem, significant quæ ex utraque eorum facultate, nempe voluntatis & intellectus ; quod sit exploratio consensus patet, tam ex his, quod dicatur, “ si sitis vos facientes,” quam ab illis quæ sequuntur, “ indicate mihi, & si non indicate mihi, & spectabo ad dextram vel ad sinistram.” In regeneratione hominis, quæ est imago glorificationis Domini, n : 3138, ita se habet, quod verum fidei quidem discatur, sed non agnoscatur, minus recipiatur a bono, nisi consensus sit ab utraque facultate, nempe voluntate & intellectu ; consensus est
ipsa

ipsa agnitio, per hanc fit receptio, & quidem a voluntate, nam ibi est bonum: & quando verum fidei receptum est a voluntate, seu quod idem, a bono, tunc est homo regeneratus, nam tunc verum est boni, seu fides est charitatis, seu quoad vitam ipsa charitas, n: 3121.

3158. Indicate mihi, & si non, indicate mihi, quod significet deliberationis eorum statum liberum, patet ex sensu verborum. Ex omnibus quæ præcedunt, constat, quod quæ in sensu literæ in hoc Capite agunt de desponsatione & conjugio Rebeckæ cum Jischako, in sensu interno agant de initiatione & conjunctione boni & veri, est enim initiatio conjunctio veri & boni spiritualis desponsatio & spirituale conjugium: utrobivis requiritur deliberationis status liber; quod in desponsatione & conjugio, notum est, at quod in initiatione & conjunctione boni & veri, non ita notum est, quia non ad naturalem hominem apparet, & quia inter illa sunt, quæ fiunt absque quod homo reflectat, usque tamen unoquoque momento existit, cum homo reformatur & regeneratur, nempe quod in statu libero sit, cum verum conjungitur bono. Unusquisque scire potest, si modo expendat, quod nusquam aliquid sit hominis, ut ipse, nisi sit ejus voluntatis; quod solum est intellectus, non sit hominis, priusquam etiam sit ejus voluntatis, nam quæ voluntatis sunt, constituunt hominis esse vitæ, quæ autem intellectus, constituunt ejus existere vitæ inde; consensus ex solo intellectu non est consensus, sed omnis consensus est ex voluntate; quapropter nisi verum fidei, quod est intellectus, recipiatur a bono amoris, quod est voluntatis, nusquam est verum quod agnitionem, ita non est fides; ut vero recipiatur a bono, quod voluntatis, necessum est, ut sit status liber; omne quod voluntatis est, hoc apparet liberum, ipse status voluntatis est libertas, nam quod volo, hoc eligo, hoc desidero, quia hoc amo, & agnosco ut bonum; inde constare potest, quod verum, quod fidei, nusquam fiat hominis ut ipse, priusquam receptum est a voluntate, hoc est, initiatum & conjunctum bono ibi, & quod id non fieri possit nisi in statu libero.

3159. Et spectabo ad dextram vel ad sinistram, quod significet liberum reciprocum, constare potest absque explicatione. Res ita se habet, bonum a Domino per Internum hominem continue influit in Externum, ac in prima ætate in Externo homine apparet sub specie affectionis veri; quantum homo spectat bonum cœleste & spirituale, ut finem, tantum verum initiatur & conjungitur bono, seu quod idem, tantum affectio veri affectioni boni; quantum autem homo spectat bonum proprium, ita se & mundum, ut finem, tantum bonum cœleste & spirituale recedit; hoc est liberum reciprocum, quod significatur per spectare ad dextram vel ad sinistram.

3160. Et respondit Laban & Bethuel, & dixerunt, a Jehovah exivit verbum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, quod significet agnitionem, quod solius Domini esset, constare potest ab explicatione singulorum verborum quoad sensum internum, sed quod hoc conclusum illorum sit, patet absque illa: a Jehovah exivit verbum, quod sit a Domino, constat, quia per Jehovah toties in Veteri Testamento nominatum, nusquam alius intelli-

gatur quam Dominus, videatur n: 1343. 1736. 1815. 2156. 2329. 3023. 3035. Quod hæc involvant arcana, constare potest ex eo, quod hic responderit Laban, qui frater, & dein Bethuel qui pater, non autem pater & mater, & quod virgo non nisi quam postea; causa est, quia per Labanem ut fratrem repræsentatur affectio boni in naturali homine, n: 3129. 3130, & per Bethuelem origo affectionis boni: affectio boni & affectio veri in naturali homine se habent ut frater & soror; & affectio veri e naturali homine in rationalem evocati ac ibi cum bono conjuncti, se habet ut mulier maritata: arcanum, quod hic responderint Laban & Bethuel, hoc est, frater primum & dein pater, est, quia Bonum e rationali homine dum in naturalem influit, non influit ibi in verum immediate, sed in bonum ibi, & per bonum in verum, nisi ille influxus sit, non potest existere affectio veri; affectio boni in naturali homine, est quæ agnoscit, ita quæ primum consentit, nam immediata datur communicatio inter bonum rationale & bonum naturale, non autem immediata inter bonum rationale & verum naturale; de paralelismo eorum videatur n: 1831. 1832. Hic binæ formulæ loquendi Antiquæ occurrunt, nempe quod a Jehovah exivit verbum, pro quod a Jehovah factum; tum, non possumus loqui ad te malum vel bonum, pro quod non ausint negare, nec affirmare. De agnitione, quod solius Domini esset, sequitur.

3161. Ecce Rebecca coram te, accipe & vade, & sit mulier filio domini tui, quemadmodum loquutus Jehovah, quod significet consensum inspiratum ex Domino, constare etiã potest ab explicatione singularum vocum, quarum commune conclusum in sensu interno est hoc. Ipsa res ita se habet, Dominus cum vixit in mundo, Humanum in Se ex propria potentia Divinum fecit; Humanum inchoat in intimo Rationalis, n: 2106. 2194; describitur hic, quomodo hoc Divinum fecerit, nempe sicut prius quoad Bonum, ita nunc quoad Verum; Rationale enim consistit ex bono & vero; Bonum ibi fuit ex ipsissimo Ejus Divino, hoc est ex Jehovah Patre, a Quo conceptus; Verum autem comparandum erat per viam ordinariam, sicut apud alios homines: notum enim est, quod homo non nascatur rationalis, sed modo in potentiam ut fieri possit, & quod fiat per scientifica, nempe per cognitiones plurium generum & specierum, quarum primæ sunt media ad proxime sequentes, ita ordine usque ad ultimas, quæ sunt spiritualium Regni Domini, & vocantur doctrinalia; quod hæc partim addiscantur ex doctrina fidei, partim immediate ex Verbo, ac inde partim proprio studio, etiã notum est; hæc doctrinalia quamdiu solum in memoria sunt, sunt modo vera scientifica, nec adhuc appropriata homini tanquam ejus, sed ea tunc primum ei appropriantur, cum incipit amare illa propter vitam, & magis cum applicat vitæ; hoc cum fit, tunc vera e memoria naturali elewantur in rationale, & ibi conjunguntur bono, & cum conjuncta sunt, non amplius sunt scientiæ, sed vitæ, nam tunc non amplius discit homo ex veris quomodo vivendum, sed vivit ex illis, ita adpropriantur ei vera, ac fiunt voluntatis; sic intrat homo in conjugium cœleste; conjugium enim cœleste est conjunctio boni & veri in Rationali; hæc facit Dominus apud homines. At Dominus in Se ex

Se Ipso omnia hæc fecit, & ex Ipso Divino non modo genuit Rationale quoad Bonum, sed etiam per hoc, Naturale quoad Verum, quod conjunxit bono; Bonum enim est, quod sibi Verum eligit, & quoque format, nam Bonum non aliud pro Vero agnoscit, quam quod concordat; ita Bonum Divinum, quod Domino, sibi ipsi Verum fecit, nec aliud pro Vero agnovit, quam quod Divino Bono concordaret, hoc est, quod Divinum ex Ipso esset; ita omnia & singula ex propria potentia: hæc sunt quæ significantur per agnitionem, quod solius Domini esset, & per consensum inspiratum ex Domino.

3162. Vers: 52. 53. 54. *Et fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, & incurvavit se ad terram Jehovah. Et eduxit servus vasa argenti, & vasa auri, & vestes, & dedit Rebecca; & pretiosa dedit fratri ejus, & matri ejus. Et ederunt & biberunt ille & viri qui cum illo, & pernoctarunt, & surrexerunt in mane, & dixit, mitte me domino meo.* Fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, & incurvavit se ad terram Jehovah, significat perceptionem gaudii in naturali homine: Et eduxit servus vasa argenti, & vasa auri, & vestes, significat verum & bonum, & ornatus eorum: & dedit Rebecca, significat quæ tunc affectioni veri: & pretiosa dedit fratri ejus, significat spiritualia bono naturali inde: & matri ejus, significat etiam vero naturali: Et ederunt & biberunt, significat appropriationem boni & veri sic initiati: ille & viri qui cum illo, significat quæ in naturali homine: & pernoctarunt, significat pacem ejus: & surrexerunt in mane, significat elevationis gradum: & dixit, mitte me domino meo, significat affectionem conjunctionis.

3163. Fuit, ut audivit servus Abrahami verba illorum, & incurvavit se ad terram Jehovah, quod significet perceptionem gaudii in naturali homine, constat a significatione audire verba, quod sit percipere; a repræsentatione servi Abrahami, quod sit in genere naturalis homo, quatenus inservit Rationali, hic Divino, de qua n: 3019. 3020: & a significatione incurvare se Jehovah, quod sit gaudere, de qua n: 2927. 2950. 3118.

3164. Et eduxit servus vasa argenti, & vasa auri, & vestes, quod significet verum & bonum, & ornatus eorum, constat a significatione vasorum argenti, vasorum auri, & vestium, in sensu interno; quod argentum significet verum, videatur n: 1551. 2048, & quod aurum bonum, n: 113. 1551. 1552; vasa argenti, & vasa auri dicuntur, quia prædicantur de affectione veri, quæ hic est Rebecca, verum enim in se spectatum non est nisi vas seu recipiens boni, n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 3068: vasa argenti sunt in specie scientifica, nam hæc sunt recipientia veri, vasa auri sunt in specie vera, quia hæc sunt recipientia boni; vestes autem quod sint ornatus, constare potest absque explicatione. Talia Antiquo tempore dabantur virgini cum desponsaretur, & hoc repræsentationis & significationis causa, quod virgo desponsata referret Ecclesiæ verum jungendum bono; sicut quoque describitur Ecclesia Antiqua in sua prima ætate, apud Ezechielem, "Cum esset tempus amorum, *Vestivi te acupisto*, accinxi te bysso, & obtexi te ser-

rico, & *ornavi te ornatu*, & dedi *armillas super manus* tuas, & torquem *super guttur* tuum, & dedi *monile super nasum* tuum, & in aures *super aures* tuas, & coronam ornatus in caput tuum; sic *ornata es auro & argento*, & *vestes tuæ* byssus, & sericum, & acupictum," xvi: 8. 9. 10. 11. 12. 13: & cum eadem Ecclesia a vero & bono recessit, ita ibi describitur, "Summisti de *vestibus tuis*; & fecisti tibi excelsa variegata; & accepisti *vasa ornatus* tui, ex *auro meo*, & ex *argento meo*, quod dederam tibi, & fecisti tibi imagines maris, & summisti *vestes* acupicti, & texisti eas," Verſ: 16. 17. 18; ex quibus manifeste patet, quod argentum, aurum, & vestes, non aliud sint, quam quæ sunt Ecclesiæ, nempe verum & bonum, & illa quæ sunt veri & boni.

3165. Et dedit Rebeccæ, quod significet quæ tunc affectionis veri, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit affectio veri, de qua n: 2865. 3077: per illa quæ mox supra, nempe per vasa argenti, vasa auri, & vestes, describitur affectio veri, ut sponsa, quare significatur per illa verba, quod talis tunc esset affectio veri, seu quod idem, quæ tunc affectionis veri.

3166. Et pretiosa dedit fratri ejus, quod significet spiritualia bono naturali inde, constat ex significatione pretiosorum, quod sint spiritualia, de qua sequitur; & ex significatione fratris, quod sit bonum naturale, de qua n: 3160; ut & Labanus, qui hic est frater, quod sit affectio veri in naturali homine, de qua n: 3129. 3130: quod pretiosa significant spiritualia, constat ex Verbo etiam alibi, ut ubi agitur de Josepho, apud Moſen, "Benedicta a Jehovah terra ejus, de *pretioso calis*, de rore, & de abyſſo jacente subter: & de *pretioso proventuum solis*; & de *pretioso producti mensium*; & de *pretioso collium æternitatis*, & de *pretioso terræ & plenitudinis ejus*," Deut: xxxiii: 13. 14. 15. 16, ibi per pretiosum cœli, pretiosum proventuum solis, pretiosum producti mensium, pretiosum collium æternitatis, & pretiosum terræ, significantur varia genera spiritualium: præterea pretiosa dicebantur lapides pretiosi, margaritæ, balsama, aromata, ac similia, quæ omnia significant spiritualia. Quid Spiritualia, prius multoties dictum est, nempe quod in Regno Domini sint cœlestia & sint spiritualia, & quod cœlestia sint boni, ac spiritualia veri inde; nihil in universo est, quod non ad bonum, & ad verum, se refert, omne quod est usus & vitæ, se refert ad bonum, quod autem est doctrinæ & scientiæ cum primis de usu & vita, ad verum, seu quod idem, quod est voluntatis, vocatur bonum vel malum, quod autem est intellectus, dicitur verum vel falsum; bonum itaque, quod solum est amoris & charitatis, & a Domino influit, est cœleste, verum autem quod inde, est spirituale. Cur fratri data sunt pretiosa, quando forori, cum facta sponsa, vasa argenti, vasa auri, & vestes, causa erat, quia frater significabat bonum in naturali homine, & quia bonum hoc illustratur, cum verum initiatur bono in rationali, omnis enim illustratio boni & veri in naturali homine est inde.

3167. Et matri, quod significet etiam vero naturali, nempe spiritualia inde, sicut bono naturali, de quo mox supra, constat ex significatione matris, quod sit Ecclesia, quæ ex vero mater dicitur, de qua n: 289. 2717.

Ut

Ut sciatur, quomodo se habet, quod Spiritualia bono naturali & vero naturali inde quod verum initiatur bono in rationali, paucis dicendum; unicuique homini est internum & externum, ejus internum vocatur Internus homo, & ejus externum Externus homo; sed quid Internus homo & Externus, paucis notum est; Internus homo est idem ac Spiritualis homo, ac Externus est idem ac Naturalis homo; Spiritualis homo est qui intelligit & sapit ex illis quæ sunt lucis cœli, Naturalis autem ex illis quæ sunt lucis mundi, de utraque Luce videatur n: 3138; in cœlo enim non sunt nisi quam spiritualia, in mundo autem non nisi quam naturalia; homo ita creatus est, ut spiritualia & naturalia in illo, hoc est, spiritualis & naturalis ejus homo concordarent seu unum facerent, sed tunc spiritualis homo deberet disponere omnia in naturali, ac naturalis obedire, sicut servus suo domino; sed per lapsum Naturalis homo cæpit se extollere supra Spiritualem, ita invertit ipsum ordinem Divinum, exinde naturalis homo separavit se a spirituali, nec magis spiritualia ei, quam quæ intrare possent quasi per rimas, & dare facultatem cogitandi & loquendi: ut autem spiritualia influerunt iterum in naturalem hominem, regenerandus erat a Domino, hoc est, Verum e naturali homine initiandum & conjungendum bono in rationali; quod cum fit, naturali homini accedunt spiritualia, influit enim tunc lux cœli, ac illustrat illa quæ in naturali homine, & facit, ut quæ ibi, recipiant lucem, bona ibi calorem lucis, hoc est, amorem & charitatem, Verum autem radios lucis, hoc est, fidem; ita sunt bono naturali & vero naturali spiritualia inde: Bonum naturale est tunc omne jucundum & volupe ex fine inserviendi spirituali, ita proximo, magis Reipublicæ, adhuc magis Regno Domini, & super omnia Domino; & Verum naturale est omne doctrinale & scientificum propter finem sapiendi, hoc est, faciendi illa.

3168. Et ederunt & biberunt, quod significet appropriationem boni & veri sic initiati, constat a significatione edere, quod sit communicari & conjungi, ita appropriari, de qua n: 2187. 2343, quod quia prædicatur de pane, & per panem significatur bonum, n: 276. 680. 2165. 2177. 2187, est appropriatio boni quæ per edere significatur; & a significatione bibere, quod etiam sit communicari & conjungi, ita appropriari, de qua n: 3089, sed quia prædicatur de vino, & per vinum significatur verum, n: 1071. 1798, est appropriatio veri, quæ per bibere significatur. Ipsa res se habet, ut mox supra n: 3167, dictum, cum verum initiatur bono, & magis cum ei conjungitur, in rationali, quod bonum & verum spiritualis hominis, hoc est, spiritualia adproprietur naturali.

3169. Ille & viri qui cum illo, quod significant quæ in naturali homine, constat a repræsentatione servi, qui hic est ille, quod sit naturalis homo, de qua n: 3019. 3020; & a significatione virorum qui cum illo, quod sint omnia quæ in naturali homine, de qua n: 3148.

3170. Et pernoctarunt, quod significet pacem ejus, constat a significatione pernoctare, quod sit requiescere, & in sensu interno pacem habere. Res ita se habet, cum spiritualia appropriantur naturali homini, tunc recedunt quæ cupidi-

cupiditatis mali & persuasionis falsi sunt, ita illa quæ irrequiem inducunt, & accedunt quæ sunt affectionis boni & veri, ita illa quæ pacem faciunt; omnis enim irrequies est ex malo & falso, & omnis pax ex bono & vero; quid pax, & qualis ejus status, videatur n : 92. 93. 1726. 2780.

3171. Et surrexerunt in mane, quod significet elevationis gradum, constat a significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n : 2401. 2785. 2912. 2927; & a significatione mane, quod sit Dominus, tum Regnum Ipsi-
us, ut & status pacis qui inde, de qua n : 2405. 2780: Naturale dicitur elevari, cum spiritualia ei appropriantur; nam omnis elevatio est a spiritualibus & cœlestibus, per hæc enim homo elevatur versus cœlum, ita propius ad Dominum.

3172. Et dixit, mitte me domino meo, quod significet affectionem conjunctionis, constat a communi sensu qui resultat a sensu interno verborum; quod enim vellet, ut mitteret se domino suo, erat affectionis, ut affectio veri, quæ est Rebecca, conjungeretur, nam desponsatio, hoc est, initiatio jamdum peracta est, affectio conjunctionis est quæ hic significatur.

3173. Verſ: 55. 56. 57. 58. *Et dixit frater ejus & mater ejus, maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis. Et dixit ad illos, ne moremini me, & Jehovah prosperavit viam meam, mitte me, & vadam, domino meo. Et dixerunt, vocemus puellam, & interrogemus os illius. Et vocarunt Rebeccam, & dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, & dixit, ibo. Dixit frater ejus & mater ejus, significat dubitationem naturalis hominis: maneat puella cum nobis, significat detentionem ab illis: dies aut decem, post ibis, significat statum discessionis illis apparentem plenum: & dixit ad illos, ne moremini me, significat affectionis boni voluntatem: & Jehovah prosperavit viam meam, significat quod omnia nunc provisa: mitte me, & vadam, domino meo, significat quoad initiationis statum: Et dixerunt, vocemus puellam & interrogemus os illius, significat consensum solum affectionis veri: Et vocarunt Rebeccam, & dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, & dixit, ibo, significat ejus plenum consensum.*

3174. Dixit frater ejus & mater ejus, quod significet dubitationem naturalis hominis, constat ex significatione fratris, quod sit bonum in naturali homine, de qua n : 3160; & ex significatione matris, quod sit verum ibi, de qua n : 3167; proinde frater & mater significant naturalem hominem, nam is ex bono & vero constituitur; quod sit dubitatio, patet, scilicet num puella aliquot dies adhuc mansura, vel tunc cum viro itura.

3175. Maneat puella cum nobis, quod significet detentionem ab illis, constat a significatione manere, quod hic sit detineri, ut quoque a serie in sensu interno patet: res enim ita se habet, homo nusquam in aliquod verum nascitur, ne quidem in aliquod verum naturale, ut quod non furandum, non occidendum, non adulterandum, & similia; minus in aliquod verum spirituale, ut quod aliquis Deus sit, quod ei internum quod victurum post mortem, ita nec quicquam novit ex se quod est vitæ æternæ; illa & hæc addiscit; si non addiceret, multo peior foret bruto animali; nam ex hæreditario suo habet,

bet, quod se supra omnes amet, quodque omnia quæ in mundo possidere cupiat; inde est, quod nisi leges civiles, & timores pro jactura honoris, lucri, famæ, ac vitæ, detinerent, absque ulla conscientiæ perceptione furaretur, occideret, adulteraretur; quod ita sit, patet manifeste, homo enim, etiam qui instructus, usque illud absque conscientia facit, imo defendit, & multis confirmat quod ita faciendum, quantum licet, quid non si non fuisset instructus: in spiritualibus similiter, ex ipsis enim, qui intra Ecclesiam nati sunt, Verbum habent, & constanter instruuntur, usque sunt perplures, qui pauca & vix quicquam adscribunt Deo, sed omnia & singula naturæ, ita qui corde non credunt aliquem Deum esse, sic nec victuros post mortem, proinde qui nihil scire volunt, de illis quæ sunt vitæ æternæ; ex his patet, quod homo in nullum verum nascatur, sed quod omne addiscet, & hoc per viam externam, nempe auditionis & visus, per hanc viam insinuari debet verum, & implantari ejus memoriæ; sed verum quamdiu ibi solum est, modo est scientia; ut autem verum imbuat hominem, inde evocabitur, & versus interiora magis auferretur, nam humanum ejus est interius, nempe in ejus rationali, nisi enim homo sit rationalis, non est homo, quale itaque rationale alicui, & quantum ei, talis est homo, & tantus: homo nusquam potest esse rationalis, nisi ei sit bonum; bonum, quod homini præ animalibus; est amare Deum, & amare proximum, omne bonum humanum est inde; huic bono est verum initiandum & conjungendum, & hoc in rationali; verum bono initiatur & conjungitur, cum homo amat Deum, & amat proximum, tunc enim verum intrat ad bonum, nam bonum & verum se mutuo agnoscunt, est enim ex bono omne verum, & verum spectat bonum ut suum finem utque suam animam, ita ex quo vitam habeat. Sed verum ægre potest e naturali homine separari, & inde elevari in rationale, sunt enim in naturali homine fallaciæ, sunt cupiditates mali, sunt quoque persuasiones falsi, quamdiu hæc ibi sunt, ac se adjungunt vero, tamdiu naturalis homo detinet verum apud se, nec finit ut inde elevetur in rationale, hoc est quod significatur in sensu interno per hæc, "Maneat puella cum nobis dies aut decem, post ibis," causa est, quia in dubio ponit verum, & ratiocinatur de illo num ita sit; ut primum autem cupiditates mali, & persuasiones falsi, ac inde fallaciæ, a Domino separantur, ac homo incipit ex bono aversari ratiocinia contra Verum, atque ridere dubia, tunc Verum in statu est discedere e naturali, ac elevari in rationale, ac induere statum boni, fit enim Verum tunc boni, & vita ei. Ut hæc melius capiantur, sint exempla; Verum spirituale est, quod omne bonum a Domino, & omne malum ab inferno; hoc Verum multis confirmandum & illustrandum est, antequam e naturali homine elevari possit in rationale, nec usquam potest illuc elevari, priusquam homo in amore Dei est, non enim prius agnoscitur, ita non creditur: similiter se habet cum aliis veris, ut cum hoc, quod Providentia Divina sit in omnium singularissimis, & nisi sit in singularissimis, quod nulla sit in universali: ut & cum hoc Vero, quod tunc primum vivere incipiat homo, cum perit id quod in mundo credit omne vitæ esse; & quod vita, quæ tunc excipit, sit ineffabilis & indefinita

respective,

respective, & quod hanc prorsus ignoret homo quamdiu est in malo: hæc & similia nusquam credi possunt, nisi homo sit in bono, bonum est quod capit, nam Dominus per bonum cum sapientia influit.

3176. Dies aut decem, post ibis, quod significet statum discessionis illis apparentem plenum, constat ex significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; a significatione decem, quod sit plenum, de qua n: 1988. 3107; hic plenum apparens naturali; & ex significatione ire, quod sit discedere; inde patet, quod dies aut decem post ibis, significet statum discessionis illis apparentem plenum; quare nunc sequitur, “dixit ad illos, ne moremini me,” quo significatur affectionis boni voluntas.

3177. Quod Jehovah prosperavit viam meam, significet quod omnia nunc provisa, constare potest absque explicatione; quod enim Jehovah prosperet viam, est quod provideat, hic quoad verum quod conjungendum bono, nam per viam significatur verum, n: 627. 2333.

3178. Mitte me, & vadam, domino meo, quod significet quoad initiationis statum, constat ab illo sensu qui resultat a sensu interno verborum; eadem verba etiam involvunt affectionem conjunctionis, nam hæc est statui initiatæ.

3179. Et dixerunt, vocemus puellam, & interrogemus os illius, quod significet consensum solum affectionis veri, constat ex significatione puellæ, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067. 3110, hic affectio veri, quia est Rebecca, quæ antequam consentit, dicitur puella, at cum consentit, ut mox sequitur, vocatur Rebecca, quod Rebecca sit affectio veri, videatur n: 3077; & ex significatione interrogare os illius, quod sit percipere num consentiat; ita est consensus solus affectionis veri, qui hic significatur. Res ita se habet, quod ipsum verum quod initiandum bono, agnoscat suum bonum, quia bonum agnoscit suum verum, inde consensus, sed quod sit consensus inspiratus vero a bono, videatur supra n: 3161: apud hominem nusquam apparet, quod aliquis consensus sit a parte veri, cum hoc initiatur & conjungitur bono, hoc est, cum homo regeneratur, nec a parte boni quod cognoscat suum verum, & hoc initiet & sibi jungat, cum tamen hæc fiunt prorsus ita; quæ enim existunt cum regeneratur homo, ei prorsus ignota sunt, si modo sciret unum ex myriade, obstupesceret; innumerabilia, imo indefinita arcana sunt, per quæ ducitur tunc homo a Domino, aliqua solum eorum elucet ex sensu interno Verbi: Antiqua Ecclesia formavit sibi ideam illorum ex conjugiiis, nempe ex virginis statu ante desponsationem, ex ejus statu postquam desponsata, ex statu cum nuptui danda, ac dein cum nupta; denique cum marito pareret; fructus veri ex bono, seu fidei ex charitate, vocabant liberos, & sic porro: talis fuit Antiquæ Ecclesiæ sapientia; libri eorum ita quoque scripti sunt; etiam mos ita scribendi inde ad ipsos gentiles emanavit; voluerunt enim per illa quæ in mundo exprimere ea quæ in cælo, imo ex naturalibus videre spiritualia; sed sapientia illa hodie prorsus perditæ est.

3180. Et vocarunt Rebeccam, & dixerunt ad illam, an eas cum viro hoc, & dixit, ibo, quod significet ejus plenum consensum, constare potest ex sensu resultante ex interno verborum; nam cum ad interrogationem respondit, *ibo*, est quod plene consentiat. Plenus consensus veri est, cum Verum percipit in se imaginem boni, ac in bono ipsam effigiem sui ex qua.

3181. Vers: 59. 60. 61. *Et miserunt Rebeccam sororem suam, & nutricem ejus, & servum Abrahami, & viros ejus. Et benedixerunt Rebeccæ, & dixerunt illi, soror nostra tu sis in millia myriadis, & hæreditet semen tuum portam osorum tuorum. Et surrexit Rebecca, & puellæ ejus, & equitabant super camelis, & ibant post virum; & accepit servus Rebeccam, & ivit.* Miserunt Rebeccam sororem suam, significat separationem ab affectione Veri Divini: & nutricem ejus, significat ab innocentia quæ illi: & servum Abrahami & viros ejus, significat a Divinis in naturali homine: & benedixerunt Rebeccæ, & dixerunt illi, significat votiva ex illustratione Divina: soror nostra tu sis in millia myriadis, significat affectiones veri fructificationem in infinitum: & hæreditet semen tuam portam osorum tuorum, significat Regnum spirituale Domini ex conjugio boni & veri in Divino Humano, cui Regno charitas & fides, ubi prius malum & falsum: Et surrexit Rebecca, significat affectionis veri elevationem & separationem inde: & puellæ ejus, significat affectiones inservientes: & equitabant super camelis, significat intellectuale elevatum super scientifica naturalia: & ibant post virum, significat ex auspicio Divini veri naturalis: & accepit servus Rebeccam & ivit, significat quod Divinum bonum naturale initiaret.

3182. Miserunt Rebeccam sororem suam, quod significet separationem ab affectione Veri Divini, constat a significatione mittere, quod sit separari; & a repræsentatione Rebeccæ sororis, quod sit affectio Veri Divini, de qua supra n: 3077. 3179; quod soror sit verum, videatur n: 1495. 2508. 2524. 2556. 3160. Quomodo se res habet, constare potest ab illis, quæ supra in hoc Capite dicta & ostensa sunt; ut autem melius pateant, adhuc paucis dicendum; cum Verum, quod initiandum & conjungendum bono, elevatur e naturali, tunc separatur ab illis quæ ibi sunt; separatio illa est, quæ significatur per quod miserunt Rebeccam sororem suam; separatur tunc, cum homo non amplius ex vero spectat bonum, sed ex bono verum, seu quod idem, cum non amplius ex doctrina vitam, sed ex vita doctrinam; ut pro exemplo, doctrina docet hoc verum, quod non aliquis odio habendus, nam qui aliquem odio habet, illum quovis momento occidit; homo prima sua ætate vix hoc admittit; progrediente autem, cum reformatur, inter doctrinalia, secundum quæ vivendum, refert; tandem vivit secundum illud; tunc non amplius ex doctrinali cogitat, sed ex vita agit; hoc cum fit, doctrinæ hoc verum elevatum est e naturali, imo separatum a naturali, ac implantatum bono in rationali; quo facto, non amplius patitur, ut naturalis homo per aliquod apud se sophisticum, id in dubium vocet, imo nec finit, ut contra illud ratiocinetur.

3183. Et nutricem ejus, quod significet ab innocentia quæ illi, nempe quam quoque miserunt, hoc est, separarunt a se, constat a significatione nutricis seu lactatricis, quod sit innocentia: Lactentes & Lactantes aliquoties in Verbo memorantur, & per illos significatur status primus infantum, qui status quod sit status innocentiae patet; introducit enim homo, ut primum nascitur, in statum innocentiae, ut ille sit planum reliquorum statuum, ac intimus in illis, qui status significatur in Verbo per Lactentem; dein in statum affectionis boni cœlestis, hoc est, amoris erga parentes, qui apud illos est loco amoris in Dominum, hic status significatur per Infantem; postea in statum affectionis boni spiritualis, seu amoris mutui, hoc est, charitatis erga consimiles, qui status significatur per pueros; cum adhuc magis adolescit, in statum affectionis veri, hic significatur per juvenes, sequentes autem status per viros, & tandem per senes; ultimus hic status, qui per senes significatur; est status sapientiae, in qua innocentia infantiae, ita primus status & ultimus uniuntur, ac homo cum senex, sicut iterum infans sed sapiens introducit in Regnum Domini: inde constare potest, quod Innocentia sit status primus, qui est lactentis; ipsa lactans seu lactatrix inde quoque significat innocentiam, nam dantis & recipientis, sicut agentis & patientis, similis percipitur status: dicitur hic quod miserint etiam nutricem seu lactatricem, ob causam, ut describeretur affectio veri, quod nempe esset ab innocentia, affectio enim veri non est affectio veri, nisi in illa sit innocentia, n: 2526. 2780. 3111; per innocentiam enim influit Dominus in affectionem illam, & quidem cum sapientia, nam vera innocentia est ipsa sapientia, videatur n: 2305. 2306; & qui in illa sunt, apparent in oculis angelorum ut infantes, n: 154. 2306. Quod Lactens in Verbo significet innocentiam, etiam ab aliis locis patet, ut apud Davidem, “Ex ore *Infantum & Lactentium* fundasti robur,” Psalm: viii: 3. Matth: xxi: 16; ubi infantes pro amore cœlesti, lactentes pro innocentia: apud Jeremiam, “Quare vos facientes malum magnum contra animas vestras, ad excidendum vobis virum & sœminam, *Infantem & Lactentem* e medio Jehudæ, ut non reliquias faciam vobis reliquias,” xlii: 7; ubi infans & lactens similiter pro cœlesti amore & ejus innocentia, quæ cum nulla sunt, tunc non amplius aliquæ reliquiae, hoc est, non aliquid bonum & verum in interno homine a Domino reconditum manens, quod hæc sint reliquiae, videatur n: 1906. 2284; omnia enim bona & vera pereunt cum innocentia, est enim innocentia immediate ex ipso Divino, ita est ipsum essentiale in illis: apud Eundem, “*Infans & Lactens* deficit in plateis urbis,” Thren: ii: 11, similiter: apud Eundem, “Balænae præbent mammam, *Lactant fetus suos*; filia populi mei crudelis, adhæsit lingua *Lactentis* palato ejus in siti; *Infantes* petierunt panem, porrigenz non illis,” Thren: iv: 3. 4; lactens etiam pro innocentia, infantes pro affectionibus boni: apud Moysen, “Foris orbabit gladius, & e conclavibus terror, etiam juvenem, etiam virginem, etiam *Lactentem* cum viro sene,” Deut: xxxii: 25; orbabit gladius juvenem, virginem, lactentem cum viro sene, pro quod falsum,

falsum, destruet affectionem veri & affectionem boni, atque innocentiam cum sapientia; apud Esaiam, “Afferent filios tuos in sinu, & filiae tuae super humero apportabuntur, & erunt reges *nutritii tui*, & dominæ illorum *Lactatrices tuæ*,” XLIX: 22. 23; reges nutritii pro intelligentia, dominæ lactatrices pro sapientia, quæ quod sit innocentiae, supra dictum est.

3184. Et servum Abrahami & viros ejus, quod significet a Divinis in naturali homine, constat a significatione servi Abrahami, quod sit naturalis homo, de qua n: 3019. 3020; & a significatione virorum ejus, quod sint omnia quæ ibi, de qua n: 3169; quod sint Divina in naturali homine, patet, quia fuit missus ab Abrahamo, qui quod Divinum Domini repræsentet, prius multoties ostensum.

3185. Et benedixerunt Rebeccæ & dixerunt illi, quod significet votiva ex illustratione Divina, constat a significatione benedicere, quando vale dicitur abeunti, quod sit fausta vovere; hic quod ex illustratione Divina, patet ex illis quæ mox sequuntur, tum quia illustratio influit in naturalem hominem per affectionem Veri, quæ Rebecca, cum initiatur bono, quod Jischakus.

3186. Soror nostra tu sis in millia myriadis, quod significet affectionis veri fructificationem in infinitum, constat ex significatione sororis, quæ Rebecca, quod sit affectio veri, de qua n: 3077. 3179. 3182; & a significatione sis in millia myriadis, quod sit fructificatio in infinitum, millia myriadis hic sunt infinitum, quia agitur de Domino, in Quo omnia & singula sunt infinita: apud hominem se habet ita; non prius fructificantur bona, ac multiplicantur vera apud illum, quam cum conjunctio facta veri & boni in rationali ejus, hoc est, cum regeneratus, tunc enim fructus seu fœtus ex legitimo seu cœlesti conjugio, quod est boni & veri, existunt; prius quidem apparent bona quæ facit etiam sicut bona, & vera sicut vera, sed non sunt genuina, nam ipsa anima, quæ est bonum in quo innocentia a Domino, non inest, ita nec afficiunt hominem, & faciunt illum felicem, affectio amoris & charitatis cum felici, quæ anima, datur a Domino, cum regeneratur homo. Quod per mille significetur multum, tum infinitum, videatur n: 2575, magis adhuc per myriadem, & adhuc magis per millia myriadis, ut quoque alibi; apud Moysen, “Cum quiescebat arca, dixit, redi Jehovah, *myriades millium* Israelis,” Num: x: 36, ubi per myriades millium etiam significatur infinitum, quia prædicatur de Domino, qui ibi Jehovah: apud Eundem, “Jehovah exortus de Seir illis, exsplenduit de monte Paran, & venit ex *Myriadibus* sanctitatis,” Deut: xxxiii: 2, myriades etiam pro infinito: apud Davidem, “Currus Dei *myriades millium* pacificorum,” Psalm: lxxviii: 18, Currus Dei pro illis quæ sunt Verbi ac inde Doctrinæ, myriades millium pro infinitis quæ ibi: apud Johannem, “Vidi & audiui vocem Angelorum multorum circa thronum, erat numerus illorum *myriades myriadam*, & chiliades chiliadum,” Apoc: v: 11, pro innumerabilibus.

3187. Et hæreditet semen tuum portam osorum tuorum, quod significet Regnum Spirituale Domini ex conjugio boni & veri in Divino Humano, cui Regno charitas & fides, ubi prius malum & falsum, constare potest ex illis,

quæ supra n: 2851 dicta & explicata sunt, ubi fere eadem verba. Quod Semen sint illi qui vocantur Spirituales, ita in sensu universali omnes qui constituunt Regnum spirituale Domini, seu quod idem, ipsum illud Regnum, constat ex significatione feminis, quod sit charitas & fides, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1911, proinde illi qui in charitate sunt per fidem, qui quod sint Spirituales, videatur n: 2088. 2184. 2507. 2708. 2715. 2954; quod illis charitas & fides ex conjugio boni & veri in Divino Humano Domini, ita illis inde salus, n: 2661. 2716. 2833. 2834. In Ecclesia Antiqua erat hoc votivum solenne, virgini desponsatæ cum nuptum iret, nempe, Sis in millia myriadis, & hæreditet semen tuum portam hostium seu osorum tuorum; at sapientes ibi per illa verba intelligebant spiritualia, nempe cum intraverint in conjugium boni & veri, hoc est, cum regenerati, quod tunc bona & vera in millia myriadis, hoc est, in immensum fructificarentur; & quod charitas & fides succederet loco ubi prius malum & falsum: at vero cum Antiquæ Ecclesiæ sapientia exspiravit, tunc non amplius sensum spirituales inde capiebant, sed prorsus mundanum, nempe quod posteritas innumerabilis fieret, & illa occuparet & hæreditaret terram gentium; Jacobi posterius præ reliquis ita illa intellexerunt, seque confirmabant ex eo, quod non solum creverint in immensum, sed etiam hæreditaverint terram, quæ illis erat porta hostium eorum; non scientes, quod omnia hæc repræsentativa essent, nempe repræsentativa Regni cœlestis & spiritualis Domini, & quod inde expulsi malis & falsis succederent loco eorum bonum & verum; quod luculenter constabit, quando, ex Divina Domini Misericordia, repræsentativa illa aperientur: in particulari, nempe apud unumquemvis hominem, qui sit Regnum Domini, ita quoque se habet; is antequam illud sit, seu regeneratur, interius non est nisi malum & falsum, etiam infernales & diabolici spiritus occupant illud, quod vocatur porta, de qua n: 2851; at cum is sit regnum Domini, hoc est, cum regeneratur, tunc mala & falsa, seu quod idem, infernales & diabolici spiritus inde expelluntur, ac intrant bonum & verum, ac locum illum hæreditant; conscientia boni & veri tunc ibi est: sicut in particulari, ita quoque se habet in communi. Inde nunc patet, quid per illa verba in sensu interno intelligitur.

3188. Et surrexit Rebecca, quod significet affectionis veri elevationem & separationem inde, nempe elevationem ad rationale, & separationem e naturali, constat ex significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171, & quia elevationem, etiam separationem; & ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit affectio veri, de qua n: 3077. 3179; inde patet, quod surrexit Rebecca, significet affectionis veri elevationem, & separationem e naturali, de qua videatur n: 3182.

3189. Et puellæ ejus, quod significet affectiones inservientes, constat ex significatione puellæ, cum ita dicta Rebecca, quod sit affectio in qua innocentia, de qua n: 3067. 3110; at cum ita dicuntur quæ Rebeccam sequebantur ut inservirent, significantur affectiones inservientes. Unaquævis affectio apparet sicut aliquod simplex aut unum, at quod innumerabilia contineat,

tineat, videatur n: 3078; omnia, quæ ibi, sunt affectiones, confociatæ in forma incomprehensibili; sunt quoque sibi mutuo subordinatæ, sunt enim quæ ministrant, & quæ famulantur; societates cœli in tali forma sunt, imo totum cœlum, ordinatæ a Domino secundum formam Divinam quæ in Ipso, forma Regni spiritualis Domini existit secundum ordinationem affectionum in Divino Humano Ipso, de qua ordinatione in hoc Capite & in sequentibus in sensu interno agitur; sed paucissima sunt, quæ ad captum explicari possunt, sunt adæquata perceptioni Angelorum.

3190. Et equitabant super camelis, quod significet intellectuale elevatum super scientifica naturalia, constat a significatione equitare, quod sit elevari quoad intellectuale, de qua n: 2761. 2762; & a significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071, ita scientifica naturalia. Res ita se habet, cum Verum e naturali elevatur in rationale, tunc aufertur e sphaera lucis mundanæ in sphaeram lucis cœlestis, ita quasi ab obscuro noctis in clarum diei; quæ enim sunt lucis mundi, in qua sunt omnia naturalia, sunt respective sicut in nocte, at quæ sunt lucis cœli, in qua sunt spiritualia, sunt respective sicut in die; quare cum verum e naturali elevatur versus rationale, homo elevatur simul in intelligentiam, ac in sapientiam; omnis etiam intelligentia & sapientia apud hominem est inde: tale significatur per quod intellectuale elevatum sit super scientifica naturalia.

3191. Et ibant post virum, quod significet ex auspicio Divini veri naturalis, constat ex significatione ire post seu sequi, quod in sensu interno hic sit ex ductu seu auspicio; & ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134, hic Divinum Verum naturale, ut supra n: 3184.

3192. Et accepit servus Rebeccam & ivit, quod significet quod Divinum bonum naturale initiaret, constat a significatione servi, quod sit Divinum bonum naturale, ut supra n: 3184; & a significatione accipere Rebeccam & ire, quod sit initiare, nempe introducere ad Jischakum, hoc est, ad Divinum Bonum in Rationali, ut constare potest, absque ulteriore explicatione. Res ita se habet, Verum e naturali ad bonum in rationali non potuit elevari, nisi per Divinum Verum & Divinum Bonum, utrumque naturale; Divinum Verum naturale, quod Vir dictum, viam monstrabit ac ducet, Divinum Bonum naturale, quod Servus vocatur, introducet & initiabit; sunt illa, ut comparative dicatur, sicut binæ alæ quæ elevant: sed hæc plenius ad captum adhuc non possunt explicari, sciendum prius erit, quid Divinum Verum naturale, & quid Divinum Bonum naturale; in sequentibus, ubi de Josepho, de illis in sensu interno agitur.

3193. Vers: 62. 63. *Et Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, & ille habitans in terra meridiei. Et exivit Jischak ad meditandum in agro versus vespem, & sustulit oculos suos, & vidit, & ecce cameli venientes.* Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, significat Divinum Bonum Rationale ex Ipso Divino Verò natum: & ille habitans in terra meridiei, significat inde in Divina luce: Et exivit Jischak ad meditandum in agro, significat Rationalis statum in bono: versus vespem, significat respective ad illa quæ infra: & sustulit oculos

oculos suos & vidit, significat intentionem : & ecce cameli venientes, significat ad communia scientifica in naturali homine.

3194. Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, quod significet Divinum Bonum Rationale ex ipso Divino Vero natum, constat ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, de qua n : 2083. 2630, hic quoad Divinum Bonum ibi, quia nondum Verum Divinum e naturali evocatum; quod per Rebeccam repræsentatur, ipsi conjunctum, in his, quæ nunc sequuntur, de conjunctione agitur; & a significatione venire a veniendo Beerlachai roi, quod sit ex Divino Vero natum; Beerlachai roi in lingua originali significat *fontem vivo videnti me*, ut supra Genes: xvi : 15, ubi legitur, "Hagar vocavit nomen Jehovæ loquentis ad se, Tu Deus videns me, quia dixit, num etiam hic vidi post videntem me; propterea vocavit fontem Beerlachai roi (fons vivo videnti me :) quæ quid significant, videatur n : 1952 ad 1958; ibi quoque patet, quod fons sit Divinum Verum; Vivus videns me quod sit Divinum Bonum Rationale, quod ibi vocatur Domini Interior homo, ex Divino Vero. Cum arcanissimo hoc ita se habet; Ipsissimo Divino est Bonum & Verum, Dominus quoad Divinum Humanum exivit ex Divino Bono, & natus ex Divino Vero; seu quod idem, Ipsum Esse Domini erat Divinum Bonum, & Ipsum Existere erat Divinum Verum, exinde Divinum Bonum Rationale Domini, cui Divinum Verum ex Humano conjunxit.

3195. Et ille habitans in terra meridiæ, quod significet inde in Divina luce, constat ex significatione habitare, quod sit vivere, de qua n : 1293, & quod prædicetur de bono, n : 2268. 2451. 2712; & ex significatione terræ meridiæ, quod sit Divina Lux; meridies enim significat lucem, & quidem lucem intelligentiæ, quæ est sapientia n : 1458; terra autem meridiæ locum & statum ubi illa lux; ita hic, quod Jischak venit a veniendo Beerlachai roi, & ille habitans in terra meridiæ, significat quod Divinum Bonum Rationale, quia ex Divino Vero natum, in Divina Luce esset. Lux multoties in Verbo memoratur, & per illam in sensu interno significatur verum quod ex bono; in sensu autem interno supremo per Lucem significatur Ipse Dominus, quia Ille est ipsum Bonum & Verum: est quoque actualiter Lux in cœlo; sed infinite illustrior quam lux in terra, videatur n : 1053. 1117. 1521 ad 1533. 1619 ad 1632; in Luce illa se mutuo vident Spiritus & Angeli & per illam conspicua est omnis gloria quæ in cœlo; sed Lux illa quoad lucidum quidem apparet similis luci in mundo, sed usque non est similis, non enim est naturalis, sed est spiritualis, in se habet sapientiam, sic ut non aliud sit quam sapientia, quæ ita ante oculos illorum lucet, quare etiam quo sapientiores Angeli, eo in illustriore Luce sunt, n : 2776; hæc Lux etiam illuminat intellectum hominis cum primis regenerati, sed non ab homine appercepitur quamdiu in vita corporis est, propter lucem mundi quæ tunc regnat; spiritus mali in altera vita etiam se mutuo vident, & quoque vident plura repræsentativa, quæ existunt in mundo spirituum, hoc quidem ex Luce cœli, sed est lumen quale ex igne carbonario, in tale enim vertitur Lux cœli, cum ad illos alluit :

alluit: quod ipsam Lucis originem concernit, fuit illa ab æterno a Solo Domino, nam Ipsum Divinum Bonum, & Divinum Verum, ex quo Lux, est Dominus; Divinum Humanum, quod ab æterno, Joh: xvii: 5, fuit ipsa illa Lux; quæ Lux, quia non amplius afficere potuit genus humanum, quod se tantum removit a bono & vero, ita a Luce, & se coniecit in tenebras, ideo Dominus voluit ipsum Humanum per nativitatem induere; sic enim non modo rationalia hominis, sed etiam ejus naturalia illuminare potuit; Divinum enim fecit in Se tam Rationale quam Naturale, ut illis, qui in tam densis tenebris essent, etiam Lux esse posset: quod Dominus sit Lux, hoc est, ipsum Bonum & Verum, ita ex Ipso omnis intelligentia & sapientia, proinde salus, constare potest a pluribus locis in Verbo; ut apud Johannem, "In principio erat *Verbum*, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, in Ipso vita erat, & *vita erat Lux hominum*; Johannes venit ut testaretur de *Luce*; non erat ille *Lux*, sed ut testaretur de *Luce*. Erat *Lux vera* quæ *illuminat* omnem hominem venientem in mundum," i: 1. 4. 7. 8. 9: Verbum erat Divinum Verum, ita Ipse Dominus quoad Divinum Humanum, de quo dicitur, quod Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: apud Eundem, "Hoc est iudicium, quod *Lux* venit in mundum, sed dilexerunt homines magis tenebras quam *Lucem*," iii: 19, Lux pro Divino Vero: apud Eundem, "Jesús dixit, *Ego sum Lux mundi*, qui Me sequitur, non ambulabit in tenebris, sed habebit *Lucem vitam*," viii: 12: apud Eundem, "Adhuc breve tempus *Lux* vobiscum est, ambulate quousque *Lucem* habetis, ne tenebræ vos apprehendant; quousque *Lucem* habetis, *credite in Lucem*, ut filii *Lucis* sitis," xii: 35. 36: apud Eundem, "Qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me, *Ego Lux in mundum veni*, & omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat," xii: 45. 46: apud Lucam, "Viderunt oculi mei salutare tuum, quod præparasti ante faciem omnium populorum, *Lucem in revelationem gentium*, & gloriam populi tui Israelis," ii: 30. 31. 32, propheticum Simeonis de Domino cum natus: apud Matthæum, "Populus sedens in tenebris, vidit *Lucem magnam*, & sedentibus in regione & umbra mortis, *Lux exorta est*," iv: 17. Esai: ix: 1; ex quibus locis manifeste patet, quod Dominus quoad Divinum Bonum & Verum in Divino Humano, dicatur Lux; etiam in Prophetis Veteris Testamenti; ut apud Esaiam, "Erit *Lux Israelis* in ignem, & Sanctus ejus in flammam," x: 17: apud Eundem, "Ego Jehovah vocavi Te in iustitia, & dabo Te in fœdus populi, & in *Lucem gentium*," xlii: 6: apud Eundem, "Dedi Te in *Lucem Gentium*, ut sis salus mea usque ad extremitatem terræ," xlix: 6: apud Eundem, "Surge, illuminare, quia venit *Lux tua*, & gloria Jehovæ super Te exorta est; ambulabunt Gentes ad *Lucem tuam*, & reges ad *splendorem* ortus tui," lx: 1. 3. Quod omnis Lux cœli, proinde sapientia & intelligentia sit a Domino, apud Johannem, "Urbs Sancta Hierosolyma nova descendens a Deo e cœlo, parata sicut *sponsa* ornata marito, non opus habet sole, neque luna, ut *luceant* in ea, gloria Dei *illustrabit* illam, & *Lucerna illius Agnus*," Apoc: xxi: 2. 23: de eadem porro, "Nox non erit ibi, neque opus ha-
bent

bent lucerna & luce solis, quia *Dominus Deus illustrat illos*," Apoc: xxii: 5: etiam apud Esaiam, "Non erit tibi amplius sol in lucem interdiu, & in splendorem luna non lucebit tibi, sed *erit tibi Jehovah in lucem æternitatis*, & Deus tuum in decus tuum: non occidet amplius sol tuus, & luna tua non colligetur, quia *Jehovah erit tibi in lucem æternitatis*," LX: 19. 20: non erit amplius sol in lucem interdiu, est in splendorem luna non lucebit, pro quod non illa quæ sunt lucis naturalis, sed quod illa quæ sunt lucis spiritualis, quæ significantur per quod Jehovah erit in lucem æternitatis; quod Jehovah hic & alibi in Veteri Testamento nominatus, sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035. Qui quod sit Lux cœli, etiam aperuit tribus discipulis, Petro, Jacobo, & Johanni, nempe cum transformatus, quod *splenduerit facies Ipsius sicut Sol*, Vestimenta autem Ipsius facta sint sicut *Lux*," Matth: xvii: 2: "Facies sicut Sol erat Divinum Bonum, vestimenta sicut Lux erat Divinum Verum: inde sciri potest, quid intelligitur per hoc quod in Benedictione, "*Lucere faciat Jehovah facies suas super te*, & misereatur tui," Num: vi: 25; quod facies Jehovah sint Misericordia, pax, bonum, videatur n: 222. 223; & quod Sol sit Divinus Amor, ita quod Divinus Amor Domini sit, qui solis instar apparet in cœlo angelorum, n: 30 ad 38. 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495.

3196. Et exivit Jischak ad meditandum in agro, quod significet Rationalis statum in bono, constat a repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua sæpe prius; & a significatione meditari in agro, quod sit ejus status in bono; meditari enim est status Rationalis cum mentem intendit; ager autem est doctrina & quæ sunt doctrinæ, n: 368, ita quæ sunt Ecclesiæ quoad bonum, n: 2971; inde formula antiqua, *meditari in agro*, pro cogitare in bono, quod est hominis non uxorati, cogitantis de uxore.

3197. Versus vesperam, quod significet respective ad illa quæ infra, constat a significatione Vesperæ, quod sit obscurum, de qua n: 3056, & quia illa quæ infra sunt apud hominem, nempe illa quæ sunt mentis naturalis, sunt obscura respective ad illa quæ supra sunt, nempe illa quæ sunt mentis rationalis, ideo per vesperam significantur illa quæ in obscuro respective, ut constare potest a serie rerum in sensu interno; agitur enim de Vero e naturali, quod conjungendum bono in rationali; & quia hic agitur de conjunctione, & de illustratione naturalis hominis per illud, ideo, per meditari in agro versus vesperam, significatur status rationalis in bono respective ad illa quæ infra; status in bono describitur per quod habitaret in terra meridiei, hoc est, in Divina Luce, ad quam respective illa, quæ infra, erant in vespera, nempe antequam conjunctio facta Veri & Boni, & antequam Naturale quoque Divinum factum.

3198. Et sustulit oculos suos & vidit, quod significet intentionem, constat a significatione tollere oculos, quod sit cogitare, de qua n: 2789. 2829; hic intentio, quia dicitur, sustulit oculos & vidit, & prædicatur de Rationali Bono, cui nondum Verum e naturali conjunctum.

3199. Et ecce cameli venientes, quod significet ad communia scientifica in naturali homine, constat ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071; intentio fuit ad illa, quia inde verum expectabatur, ut constat ab illis, quæ supra in hoc Capite sæpe dicta & ostensa sunt.

3200. In binis his Versibus describitur status boni rationalis, cum in expectatione Veri est, quod sicut sponsa sibi marito jungendum; in mox sequentibus binis Versibus describitur status Veri cum prope est, ac percipit bonum cui jungendum: sed sciendum, quod hi status non semel exstiterint, sed continue per totam Domini vitam in mundo, usque dum glorificatus; apud regenerandos ita quoque se habet, non enim uno tempore regenerantur, sed continue per totam vitam, etiam in altera vita; perfici enim homo nusquam potest.

3201. Vers: 64. 65. *Et sustulit Rebecca oculos suos, & vidit Jischakum, & cecidit desuper camelo. Et dixit ad servum, quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, & dixit servus, ille dominus meus; & accepit peplum & obtexit se.* Sustulit Rebecca oculos suos & vidit Jischakum, significat reciprocam intentionem affectionis veri: & cecidit desuper camelo, significat separationem ejus a scientificis in naturali homine, ad perceptionem boni rationalis: Et dixit ad servum, significat explorationem a Divino naturali: quis vir ille ibi ambulans in agro obviam nobis, significat de Rationali quod in solo bono: & dixit servus, ille dominus meus, significat agnitionem: & accepit peplum & obtexit se, significat apparentias veri.

3202. Sustulit Rebecca oculos suos & vidit Jischakum, quod significet reciprocam intentionem affectionis veri, constat a significatione tollere oculos & videre, quod sit intentio, de qua supra n: 3198, hic reciproca, quia de Jischako prius dictum, quod sustulerit oculos & viderit, hic de Rebecca, quod sustulerit oculos & viderit Jischakum; & a repræsentatione Rebeckæ, quod sit affectio veri, de qua sæpe prius.

3203. Et cecidit desuper camelo, quod significet separationem ejus a scientificis in naturali homine, ad perceptionem boni Rationalis, constat ex significatione cadere, quod sit separari; & a significatione camelorum, quod sint scientifica in naturali homine, de qua n: 3048. 3071; quod ad perceptionem Boni Rationalis quod per Jischakum repræsentatur, patet. Quid sit separari a naturali homine, supra n: 3161. 3175. 3182. 3188. 3190, dictum & ostensum est, nempe quod tunc affectio veri separetur inde, cum non amplius sit scientiæ, sed vitæ; cum enim sit vitæ, per habitum imbuat ita hominem, sicut indoles aut natura illum; & cum ita induit, tunc sicut sponte effluit in actum, & hoc absque quod ex aliquo scientifico cogitet de illo; imo cum sit vitæ, tunc imperare potest scientificis, & inde innumera-bilia depromere, quæ confirmant; ita se habet cum omni vero, quod in prima ætate est scientiæ, at progrediente fit vitæ: se habet sicut apud infantes, cum discunt ambulare, discunt loqui, discunt cogitare, ac discunt ex intellectu videre, & ex judicio concludere, quæ cum per habitum facta sunt

voluntaria, & sic spontanea, tunc evanescunt ex scientificis, nam sponte effluunt; ita quoque se habet cum illis quæ sunt cognitionum boni & veri spiritualis apud homines qui a Domino regenerantur seu renascuntur, illi principio nec aliter sunt quam infantes, vera spiritualia illis primum sunt scientifica, doctrinalia enim cum addiscuntur & memoriæ inferuntur, non aliud sunt, sed illa a Domino successive inde evocantur, ac implantantur vitæ, hoc est, bono, nam bonum est vita; quo facto, fit quasi versura, nempe quod homo inchoet ex bono, hoc est, ex vita agere, nec amplius, ut prius, ex scientia; ita qui e novo nascitur, similis in hoc est infanti, sed sunt vitæ spiritualis quæ imbuunt, usque ut non ex doctrinali seu vero, sed ex charitate seu bono agat; cum hoc fit, tunc primum est in statu beato, & in sapientia: Ex his constare potest, quid sit separari a scientificis in naturali homine, quod significatur per quod Rebecca ceciderit desuper camelo, & hoc antequam novit quod Jischakus esset; quæ quod arcana involvant, quisque videre potest.

3204. Et dixit ad servum, quod significet explorationem a Divino naturali, constat a significatione dicere hic, quod sit explorare, nam interrogavit, quis vir ille ibi ambulans in agro; & a significatione servi, quod sit Divinum naturale, de qua supra n: 3191. 3192.

3205. Quis vir ille ambulans in agro obviam nobis, quod significet de Rationali quod in solo bono, nempe exploratio, constat ex illis quæ supra dicta sunt de Jischako, quod exiverit ad meditandum in agro, quo significabatur Rationalis status in bono, videatur n: 3196, hic Rationale significatur per virum illum, & esse in bono, per ambulare, nempe meditando, in agro; obviam nobis est ad conjunctionem.

3206. Et dixit servus, ille dominus meus, quod significet agnitionem, nempe per Divinum naturale, quod hic est servus, constare potest absque explicatione; quod initiatio fiat per Divinum naturale, videatur n: 3192; & quod Bonum agnoscat suum Verum, ac Verum suum Bonum, n: 3179.

3207. Et accepit peplum & obtexit se, quod significet apparentias veri, constat a significatione pepli, quo sponsæ obtegebant faciem; cum primum viderent sponsum, quod sint apparentiæ veri; sponsæ enim apud antiquos representabant affectiones veri, & sponsi affectiones boni, seu quod idem, Ecclesiam, quæ sponsa dicebatur ex affectione veri, affectio boni quæ a Domino erat sponsus, inde Ipse Dominus passim in Verbo vocatur sponsus: velabant sponsæ faciem ad primum accessum ad sponsum, ut representarent apparentias veri; sunt apparentiæ veri non vera in se, sed apparent sicut vera, de quibus infra; affectio veri non nisi quam per apparentias veri potest accedere ad affectionem boni, nec prius exiit apparentiis, quam cum conjungitur, tunc enim fit Verum Boni, ac fit genuinum quatenus bonum est genuinum; ipsum Bonum est sanctum quia est Divinum procedens a Domino, ac influit per viam seu januam superiorem in homine; Verum autem originatenus non est sanctum, quia influit per viam seu januam inferiorem, & primum fit naturalis hominis, sed cum elevatur inde versus rationalem, purificatur

catur per gradus, & ad primum aspectum affectionis boni, separatur a scientificis, ac induit apparentias veri, & sic accedit ad bonum, indicium quod tali origine, & quod primum aspectum Boni Divini sustinere non posset, antequam in thalamum sponsi, hoc est, in sanctuarium boni intraverit ac facta conjunctio; tunc enim Verum non amplius spectat bonum ex apparentiis seu per apparentias, sed a bono spectatur absque illis: sed sciendum, quod nunquam aliqua vera apud hominem, ne quidem apud Angelum, sint pura, hoc est, absque apparentiis, sunt omnia & singula apparentiæ veri, at usque recipiuntur a Domino pro Veris, si in illis bonum; Domino Soli sunt Vera pura quia Divina, est enim Dominus sicut ipsum Bonum, ita ipsum Verum; sed videantur, quæ de Veris & eorum apparentiis dicta sunt, nempe quod Velamina, & quod Vela Tentorii, significaverint apparentias veri, n: 2576. Quod Vera apud hominem sint apparentiæ imbutæ fallaciis, n: 2053. Quod Rationalia hominis sint apparentiæ veri, n: 2519. Quod Vera sint in apparentiis, n: 2196. 2203. 2209. 2242. Quod Bonum Divinum influat in apparentias, etiam in fallacias, n: 2554. Quod apparentiæ veri adaptentur a Domino sicut forent vera, n: 1832. Quod in Verbo loquutum sit secundum apparentias, n: 1838. Quid autem sint apparentiæ, constare potest manifeste ab illis in Verbo, ubi secundum apparentias loquutum est; sed sunt apparentiarum veri gradus, apparentiæ veri naturales sunt pleræque fallaciæ, sed quum apud illos sunt qui in bono, tunc non dicendæ sunt fallaciæ, sed apparentiæ, etiam aliquo respectu vera, bonum enim quod in illis, in quo Divinum, facit, ut essentia illis alia sit; apparentiæ autem veri rationales, sunt interiores magis & magis; in illis sunt cœli, nempe Angeli qui in cœlis, de quibus videatur n: 2576: ut aliqua idea habeatur, quid apparentiæ veri, sint illustrationi hæc; I. Credit homo quod reformetur & regeneretur per verum fidei, sed hoc est apparentia, reformatur & regeneratur per bonum fidei, hoc est, per charitatem erga proximum, & amorem in Dominum. II. Credit homo, quod Verum det percipere quid bonum, quia docet, sed est apparentia, bonum est quod dat vero percipere, bonum enim est anima, seu vita veri. III. Homo credit, quod Verum introducat ad bonum, cum ille secundum Verum, quod didicit, vivit, sed est bonum quod influit in verum, & id ad se introducit. IV. Homini apparet, quod Verum perficiat bonum, cum tamen bonum perficit verum. V. Homini apparent bona vitæ sicut fructus fidei, sed sunt fructus charitatis: ex his paucis aliquatenus sciri potest, quid sint apparentiæ veri; tales sunt innumerabiles.

3208. Verſ: 66. 67. *Et narrabat ſervus Jifchako omnia verba quæ fecit. Et introduxit illam Jifchak in tentorium Saræ matris ſuæ; & accepit Rebeccam, & erat ei in mulierem, & amavit illam; & conſolatus eſt Jifchakus poſt matrem ſuam.* Narrabat ſervus Jifchako omnia verba quæ fecit, ſignificat perceptionem ex Divino naturali, quomodo ſe res haberet: Et introduxit illam Jifchak in tentorium Saræ matris ſuæ, ſignificat ſanctuarium Veri in Divino Humano: & accepit Rebeccam, & erat ei in mulierem, & amavit

illam, significat conjunctionem: & consolatus est Jischakus post matrem suam, significat statum novum.

3209. Narrabat servus Jischako omnia verba quæ fecit, quod significet perceptionem ex Divino naturali quomodo se res haberet, constat a significatione narrare, quod sit percipere; perceptio enim est quasi narratio interna, qua propter percipere in historicis Verbi exprimitur per narrare, & quoque per dicere, n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862; ex significatione servi hic, quod sit Divinum naturale, de qua sequitur; & ex significatione verborum, quod sint res, de qua n: 1785; ex quibus patet, quod narrabat servus omnia verba quæ fecit, significet quod Divinum Bonum Rationale perceperit a Divino Naturali, quomodo se res haberet. Res ita se habet, Rationale est in gradu supra naturale, ac Rationale Bonum in Domino fuit Divinum, Verum autem, quod elevaretur e naturali, non fuit Divinum, priusquam conjunctum Divino Bono Rationalis; ut itaque Bonum Rationalis influeret in naturale, erit medium, medium non aliud esse potuit quam naturale quod participaret a Divino; hoc repræsentatur per servum seniore domus Abrahami administrantem omnia quæ ei, n: 3019. 3020, qui quod significet Divinum naturale, videatur n: 3191. 3192. 3204. 3206.

3210. Et introduxit illam Jischak in tentorium Saræ matris suæ, quod significet sanctuarium veri in Divino Humano, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum, de qua n: 414. 1102. 2145, 2151. 2576, ita sanctuarium; & a significatione Saræ matris, quod sit Verum Divinum, de qua n: 1468. 1901. 2063. 2065, 2904, ex quo natum Divinum Humanum, cujus Rationale repræsentatur per filium Jischakum; inde patet, quod introduxit illam Jischak in tentorium matris suæ, significet quod Bonum rationale adduxerit Verum, quod per Rebecam repræsentatur, apud se in sanctuarium veri. Quid Sanctuarium veri, constare potest ab illis, quæ supra n: 3914 de Divino Humano Domini dicta sunt, nempe quod Ipsissimo Divino sit Bonum & Verum, & quod Dominus quoad Divinum Humanum exiverit ex Divino Bono & natus (nempe quoad Ipsum Divinum:) ex Divino Vero, seu quod idem, quod ipsum Esse Domini fuerit Divinum Bonum, at ipsum Existere Divinum Verum, exinde Divinum Bonum Rationale, cui Divinum Verum ex humano conjunxit; de Arcanissimo hoc non plura dici possunt; modo quod ipsissimum Divinum Bonum & Verum in Divino Humano Domini, cui conjunctum Verum ex humano, sit, quod significatum est per Sanctuarium, quod Sanctum sanctorum fuit, in Tabernaculo, & in Templo; & quale illius repræsentatum est per illa quæ inibi, ut per Altare aureum, per mensam ubi panes propositionis, per Candelabrum, interius adhuc per Propitiatorium, & per Arcam, ac intime per Testimonium, quod erat Lex e Sinai promulgata, hæc erat ipsum Sanctum sanctorum, seu Sanctuarium Veri.

3211. Et accepit Rebecam, & erat ei in mulierem, & amavit illam, quod significet conjunctionem, nempe boni & veri, constare potest absque expli-

explicatione: quod dicatur, quod Rebecca ei fuerit in mulierem, non in uxorem, causa est, quia inter Bonum rationale, & Verum e naturali evocatum & Divinum factum, non sit conjugium, sed foedus instar foederis conjugialis; ipsum Conjugium Divinum, quod in Domino, est unio Divinae Essentiae cum Humana, & Humanæ cum Divina, videatur n: 2803; hæc est causa, quod Rebecca dicatur mulier, non uxor.

3212. Et consolatus est Jischakus post matrem suam, quod significet statum novum, constare potest a significatione consolationem accipere, quod sit status novus, status enim consolationis est novus, qui quod successerit priori, significatur per post matrem suam. Status novus est status glorificationis Rationalis sicut prius quoad Bonum ita nunc quoad Verum; Rationale glorificatum est, cum Divinum factum quoad utrumque. Quod Dominus quoad Humanum novus factus, hoc est, glorificatus, seu quod idem, Divinus, nusquam aliquis capere potest, ita nec credere, qui in mundanis & corporeis amoribus est, is quid sit spirituale & coeleste, prorsus nescit, & ne quidem scire vult; at qui non in mundanis & corporeis amoribus est, is percipere illud potest, credit enim quod Dominus sit unus cum Patre, & quod ab Ipso omne sanctum procedat; proinde quod Divinus sit etiam quoad Humanum, & qui credit, suo modo percipit: Status glorificationis Domini capi aliquo modo potest ex statu regenerationis hominis, nam regeneratio hominis est imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138; cum homo regeneratur, tunc fit prorsus alius, ac fit novus, ideo etiam cum regeneratus est, vocatur denuo natus, & e novo creatus; tunc, quamvis ei similis facies, & similis loquela, usque non est similis mens; mens ejus, cum regeneratus, est aperta versus coelum, & inibi habitat amor in Dominum & charitas erga proximum cum fide, mens est quæ hominem alium & novum facit, mutatio status non potest apperipi in hominis corpore, sed in ejus spiritu, est corpus modo operimentum ejus spiritus, illud cum exuitur, tunc spiritus ejus apparet, & quidem prorsus alia forma cum regeneratus est, est ei tunc forma amoris & charitatis in pulchritudine inexpressibili, n: 553, loco prioris quæ fuit forma odii & crudelitatis cum deformitate etiam inexpressibili; exinde constare potest quid sit regeneratus, seu denuo natus, aut a novo creatus, quod nempe prorsus alius & novus; ex hac imagine aliquatenus concipi potest quid Glorificatio Domini, Ipse non regeneratus est sicut homo, sed Divinus factus, & hoc ex Ipsissimo Amore Divino, factus enim est Ipse Amor Divinus; qualis tunc Ipsius forma fuit, apparuit Petro, Jacobo, & Johanni, cum Ipsum videre illis datum non oculis corporis sed oculis spiritus, nempe quod splenderet facies Ipsius sicut Sol, Matth: xvii: 2; & quod hoc esset Divinum Humanum Ipsius, constat ex voce quæ tunc e nube, dicente, Hic est Filius meus dilectus, ibid: Vers: 5, quod Filius sit Divinum Humanum, videatur n: 2628.

Continuatio de Repræsentationibus & Correspondentiis.

3213. **I**N mundo spirituum, innumerabilia & pæne continua existunt Repræsentativa, quæ sunt rerum spiritualium & cælestium formæ, non abfimiles illis quæ in mundo: unde illa, ex diuturno cum spiritibus & angelis commercio, scire datum; infuunt e cælo, & ex Angelorum ibi ideis & loquelis; Angelorum enim ideæ ac inde loquelæ, cum delabuntur ad spiritus, fisluntur repræsentative diversimode; spiritus probi, ex illis scire possunt, quid Angeli inter se loquuntur, nam intus in repræsentativis est Angelicum, quod quia afficiens est, percipitur, etiam quoad quale. Angelicæ ideæ & loquelæ non aliter possunt fisti coram spiritibus, nam idea Angelica indefnita continet præ idea spiritus, quæ nisi formaretur ac fisteretur repræsentative, & sic visualiter per imagines, spiritus illa vix quicquam intelligeret, nam pleraque sunt ineffabilia, at cum repræsentantur per formas, tunc sunt spiritibus comprehensibilia quoad communiora; & quod mirabile, in illis; quæ repræsentantur, ne quidem minimum est, quod non exprimit aliquid spirituale & cæleste, quod est in idea Angelicæ societatis, e qua repræsentativum defluit.

3214. Repræsentativa spiritualium & cælestium existunt quandoque longa serie, per tempus horarium aut biberium continuata, ordine tali successive, ut mirabile; sunt societates apud quas illa fiunt; ac datum est mihi per plures menses cum illis esse; sed illæ Representationes tales sunt, ut si modo unam suo ordine memorarem & describerem, plures pagine implerentur; sunt perquam jucundæ, nam continue aliquid novum inexpectatum succedit, & hoc usque dum illud, quod repræsentatur, plene perficitur; cumque omnia perfectæ sunt, contemplari illa licet uno intuitu, & tunc simul datur appercipere, quid singula significant: Spiritus boni in ideas spirituales & cælestes ita quoque initiantur.

3215. Repræsentativa, quæ existunt coram spiritibus, sunt incredibili varietate, sunt usque pleraque similia illis quæ in tellure, ac in tribus ejus regnis; ut sciatur qualia sunt, videantur quæ prius de illis relata sunt, n: 1521. 1532. 1619 ad 1622. 1623. 1624. 1625. 1807. 1808. 1971. 1974. 1977. 1980. 1981. 2299. 2601. 3758.

3216. Ut

3216. Ut adhuc melius sciatur, quomodo se habet cum Repræsentativis in altera vita, nempe cum illis quæ apparent in mundo spirituum, sint quoque hic aliquot exempla. Cum apud Angelos sermo est de Doctrinalibus charitatis & fidei, quandoque tunc in sphaera inferiore, ubi est societas spirituum correspondens, apparet idea Urbis seu Urbium, cum palatiis inibi, tali arte architectonica, ut stupendum, sit ut dicas ibi ac inde ipsam illam artem esse, præter domos vario aspectu; & quod mirabile, in illis omnibus & singulis, non datur minimum punctum, eut minimum visibile, quod non aliquid ex idea ac sermone Angelico repræsentat: exinde constare potest, quam innumerabilia illi insunt; tum quid significatum est per Urbes visas Prophetis in Verbo, ut quid per Civitatem Sanctum seu Novam Hierosolymam; ut & quid per Urbes in Verbo Prophetico, quod nempe Doctrinalia charitatis & fidei, n: 412. 2450.

3217. Cum sermo est Angelis de intellectu, tunc in mundo spirituum sub illis seu in societatibus, quæ correspondent, apparent Equi, & hi magnitudine, forma, colore, positu, secundum ideas quas Angeli de Intellectuali habent, etiam illi varie phalerati. Est etiam locus aliquantum profunde paulo ad dextrum, qui domicilium Intelligentium vocatur, ubi Equi continue apparent; & hoc ex causa, qui in cogitatione sunt de Intellectuali, in quorum cogitationes cum influunt Angeli, quibus sermo de Intellectuali, repræsentantur Equi: inde constare potuit, quid significatum per Equos visos Prophetis, & quoque per Equos in Verbo nominatos, quod nempe Intellectualia, n: 2760. 2761. 2762.

3218. Cum Angeli in affectionibus sunt, & simul de illis in sermone, tunc cadunt talia in sphaera inferiore apud spiritus in species repræsentativas animalium; cum sermo est de Affectionibus bonis, sistuntur animalia pulchra, mitia & utilia, qualia in cultu repræsentativo Divino in Ecclesia Judaica circa sacrificia adhibita sunt, ut Agni, Oves, Hædi, Capræ, Arietes, Hirci, Vituli, Juvenci, Boves; & tunc quicquid usquam apparet super animali, aliquam effigiem cogitationis illorum repræsentat, quod probis spiritibus etiam datur percipere: inde constare potest, quid per Animalia in ritibus Ecclesiæ Judaicæ significatum est, & quid per eadem in Verbo nominata, quod nempe affectiones, n: 1823. 2179. 2180. At vero sermo Angelorum de affectionibus malis, repræsentatur per bestias tetras, feroces, ac inutiles, ut per tigrides, ursos, lupos, scorpiones, serpentes, mures, & similes, sicut quoque per illas in Verbo significantur.

3219. Cum

3219. Cum *Angeli in sermone sunt de cognitionibus, & de ideis ac de influxu, tunc in mundo spirituum apparent sicut aves formatæ secundum sermonis illorum subiectum; inde est, quod aves in Verbo significant rationalia, seu illa quæ sunt cogitationis, n: 40. 745. 776. 991. Quondam mihi in conspectum veniebant Aves, una obscura & deformis, linæ autem nobiles & pulchræ, & cum viderem illas, ecce tunc incidebant in me aliqui spiritus, tali vehementia, ut tremorem incuterent nervis & ossibus, opinatus sum quod nunc sicut aliquoties prius, mali spiritus in me invaderent, conatu perdendi, sed non tale erat; cessante tremore, & spirituum qui incidebant, emotione, loquutus cum illis, quærens quid esset, dicebant, quod delapsi sint e quadam societate Angelica, in qua sermo fuit de cogitationibus & influxu, & quod illi fuissent in opinione, quod illa quæ sunt cogitationis influant ab extra, scilicet per sensus externos, secundum apparentiam; sed Societas cælestis, in qua erant, quod influant ab intra; & quia in falso essent, quod inde delapsi sint, non quod dejecti, nam Angeli nullum a se dejiciunt, sed quia in falsitate, deciderunt inde a se; & quod hæc causa fuisset. Inde scire datum, quod sermo in cælo de cogitationibus & influxu repræsentetur per aves, & illorum qui in falso sunt, per aves obscuras & deformes, qui autem in vero, per aves nobiles & pulchras; ac simul instructus, quod omnia cogitationis influant ab intra, non autem ab extra tametsi ita apparet; ac dictum, quod contra ordinem sit, ut posterius influat in prius, aut crassius in purius, ita ut corpus in animam.*

3220. Cum de illis, quæ sunt intelligentiæ & sapientiæ, ac de perceptionibus & cognitionibus, Angelis est sermo, tunc influxus inde in societates Spirituum correspondentes, cadit in repræsentationes talium, quæ sunt in Regno vegetabili, ut in Paradisorum, Vinearum, Sylvarum, pratorum cum floribus, ac in venustates plures, quæ excedunt omnem imaginationem hominis: inde est, quod illæ quæ sunt sapientiæ ac intelligentiæ, describantur in Verbo per Paradisos, Vineas, Sylvas, Prata, & quod, ubi hæc nominantur, talia significantur.

3221. Sermones Angelici quandoque repræsentantur per Nubes, perque nubium formas, colores, motus, & translationes; affirmativa veri per nubes candidas & ascendentes, negativa per nubes obscuras & descendentes; affirmativa falsi per nubes furvas & atras; consensus & dissensus per nubium varias consociationes & dissociationes, & hæc in cæruleo, quale est cæli nocturni.

3222. *Præterea amores & illorum affectiones repræsentantur per flammæ, & hoc variatione inexpressibili; Veritates autem per Lucës, ac per innumerabiles Lucis modificationes; inde constare potest, unde est, quod per flammæ in Verbo significantur bona quæ sunt amoris, & per lucës vera quæ sunt fidei.*

3223. *Sunt binæ Lucës, ex quibus illuminatur homo, Lux mundi & Lux cæli; Lux mundi est a sole, Lux cæli est a Domino; Lux mundi est pro homine naturali seu externo, ita pro illis rebus quæ sunt in illo; res, quæ ibi, tametsi non apparent quod lucis illius sint, usque sunt, nam a naturali homine nihil capi potest, nisi per talia quæ in mundo solari existunt & apparent, & sic nisi a luce ibi ac umbra aliquid formæ habent; omnes ideæ temporis & ideæ spatii, quæ in naturali homine tantum faciunt, ut absque illis cogitare nequeat, etiam lucis mundi sunt: Lux autem cæli pro homine spiritali seu interno est; mens hominis interior, ubi ideæ ejus intellectuales quæ immateriales vocantur, in illa luce est; hoc nescit homo, tametsi intellectum suum vocat visum, & ei adscribit lucem: causa est, quia, quamdiu in mundanis & corporeis est modo perceptionem talium, quæ sunt lucis mundi, habet, non autem talium quæ sunt lucis cæli; lux cæli est a solo Domino, universum cælum in illa luce est. Hæc Lux nempe cæli immensum perfectior est luce mundi; quæ in luce mundi faciunt unum radium, illa in Luce cæli faciunt myriades; in luce cæli inest intelligentia & sapientia; illa lux est quæ influit in lucem mundi quæ in Externo seu Naturali homine, & facit ut is sensualiter objecta rerum percipiat; nisi illa lux influeret nusquam homini aliqua apperceptio foret, nam illis, quæ luminis mundi sunt, vita inest inde. Inter illas Lucës seu inter illa quæ in luce cæli & in luce mundi sunt, datur correspondentia, quando Externus seu naturalis homo unum facit cum Interno seu Spiritali, hoc est, cum ille huic inservit; & quæ tunc existunt in luce mundi, sunt repræsentativa talium quæ in luce cæli.*

3224. *Mirum est, quod homo nondum sciat, quod Mens sua intellectualis in quadam luce sit, quæ prorsus alia est a luce mundi; sed talis est conditio, ut qui in Luce mundi sunt, illis Lux cæli sint quasi tenebræ, & qui in Luce cæli, illis lux mundi sint quasi tenebræ; hoc principaliter venit ex amoribus, qui sunt calores lucis; qui in amoribus sui & mundi sunt, ita in solo calore lucis mundi, illi tantummodo afficiuntur malis & falsis, & hæc sunt quæ extinguunt vera, quæ sunt lucis cæli: qui autem in amore in Dominum & amore erga proximum*
D d sunt,

sunt, ita in calore spirituali, qui est lucis cæli, illi afficiuntur bonis & veris, quæ exstinguunt falsa, sed usque apud hos datur correspondentia. Spiritus qui solum in illis quæ lucis mundi, & inde in falsis e malis, sunt, illi in altera vita quidem lucem e cælo habent, sed talem lucem, qualis est fatua, & qualis ex carbone ignito aut torre effluit, sed hæc lux illico exstinguitur appropinquante luce cæli, & fit caligo; qui in illa luce sunt, in phantasiis sunt; & quæ in phantasiis vident, credunt vera, nec alia illis vera sunt; phantasice illorum etiam alligatæ sunt objectis spurcis & obscænis, quibus maxime delectantur, ita cogitant sicut deliri ac insani; de falsis non ratiocinantur num ita sit, sed affirmant momento, at de bonis & veris continua est illis ratiocinatio, quæ terminatur in negativum: Vera enim & bona quæ a luce cæli, influunt in interiorem mentem, quæ illis est clausa, quare lux circum & extra illam influit, & fit talis, ut non nisi quam a falsis apparentibus illis ut veris modificetur; vera & bona non agnosci possunt, quam apud illos, quibus interior illa mens aperta est, in quam Lux a Domino influat, quæ quantum aperta est, tantum illa agnoscuntur: illa mens aperta est solum apud illos, qui in innocentia sunt, in amore in Dominum, & in charitate erga proximum; non autem apud illos qui in veris fidei, nisi simul in bono vitæ, sunt.

3225. Exinde nunc constare potest, quid correspondentia, & unde illa; tum quid repræsentatio, & unde; quod nempe Correspondentia sit inter illa quæ sunt lucis cæli ac lucis mundi, hoc est, inter illa quæ sunt Interni seu Spiritualis hominis & quæ sunt Externi seu Naturalis: & quod Repræsentatio sit quicquid existit in illis quæ sunt lucis mundi, hoc est, quicquid in Externo seu Naturali homine, respectu ad illa quæ sunt lucis cæli, hoc est, quæ sunt ex Interno seu spirituali homine.

3226. Inter facultates eminentes, quas homo in se habet, tametsi id nescit, & quas in alteram vitam, cum illuc post solutionem a corpore transit, secum fert, est quod repræsentativa, quæ apparent in altera vita, percipiat quid significant; tum quoque quod possit sensu animi sui plene intra momentum temporis exprimere, quod per horas nequit in corpore, & id per ideas ex illis quæ sunt lucis cæli, adjutas & sicut alatas factas per species repræsentativas rei, de qua sermo, convenientes, quæ tales sunt, ut non describi possint: & quia homo post mortem in illas facultates venit, & non opus habet, ut de illis in altera vita instruat, inde constare potest, quod homo in illis sit, hoc est, quod illa in ipso sint, cum vivit in corpore, tametsi hoc nescit. Quod ita sit, causa est, quia
apud

apud hominem continuus influxus per cælum a Domino est; influxus ille est spiritualium & cælestium, quæ cadunt in ejus naturalia, ac ibi sistuntur repræsentative; in cælo apud Angelos non aliud cogitatur, quam de cælestibus & spiritualibus, quæ sunt Regni Domini; sed in mundo apud hominem, vix aliud quam de corporeis & naturalibus, quæ sunt regni in quo est, & necessitatum vitæ, in quibus; & quia spiritualia & cælestia cæli, quæ influunt, sistuntur repræsentative apud hominem in ejus naturalibus, ideo manent illa insita, ac in illis est homo, cum corporea exiit, & mundana relinquit.

3227. Continuatur de Repræsentationibus & Correspondentiis ad finem Capitis sequentis.

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM QUINTUM.

3228. **A**gitur in hoc Capite de filiis Abrahami ex Kethurah ; tum quoque de filiis Jischmaelis, qui nominantur ; postea de Jischako & Rebecca, quod illis nati Esau & Jacob ; & demum quod Esau vendiderit primogenituram Jacobo pro pulte lentium : quisque videre potest, quod hæc talia sint, ut quidem inservient Historiæ Ecclesiasticæ illius temporis, sed quod parum vitæ spirituali, pro qua tamen est Verbum : quid homini, si sciat, quinam filii Abrahamo ex Kethurah, & quinam Jischmaeli ; tum quoque, quod Esau lassus ex venatione desideravit pultem lentium, & quod Jacobus ex calliditate tunc, pro illa sibi comparaverit primogenituram : similiter in Capite sequente, quod pastores Abimelechi cum pastoribus Jischaki rixati sint de puteis quos foderunt, pæne similiter ac cum pastoribus Abrahami prius Cap : XXI ; præter quod aliquibus in locis sint meræ recensiones Nominum, ut posterorum Esayi, Cap : xxxvi ; & sic in reliquis ; in quibus, quatenus historica sunt, tam parum Divini est, ut neutiquam dicere possis, quod Verbum illud quoad omnem vocem, etiam quoad omnem jotham, divinitus inspiratum sit, hoc est, quod a Domino per cælum ad hominem, qui illa scripsit, demissum ; quod enim a Domino demissum est, illud est Divinum in omnibus & singulis, ita non quoad Historica, quia illa sunt res gestæ hominum, nisi ex illis quæ in historicis penitus abdita continentur, quorum omnia & singula agunt de Domino, & de Ipsius Regno ; Historica Verbi præ omnibus aliis historicis in universo terrarum orbe, id singulare habent, quod talia involvant.

3229. Si Verbum quoad Historica solum, hoc est, quoad sensum externum seu literalem modo Verbum esset, tunc omnia Historica, quæ ibi, sancta forent ; & quod magis, plures, qui ibi, ut sancti æstimerentur, & fieret, sicut fit apud multos, quod ut dii colerentur, quia de illis, in sanctissimo, quod scriptum est, agitur ; quemadmodum illi qui Patres nominantur, nempe Abraham, Jischak, & Jacob, & post illos, Patres tribuum, duodecim filii Jacobi, & postea David, ac plures ; cum tamen omnes illi homines fuerunt, & quidam illorum parum solliciti de cultu Divino ; & quod testari possum, quod apud illos

illos nihil prorsus supra communem sortem humanam sit; & quoque quod in cœlis prorsus ignorentur; de quibus, & de quorum statu in altera vita, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicendum. Inde nunc manifeste constare potest, quod Sensus Externus seu Literalis, sit Verbum solum ex Sensu Interno seu Spirituali, qui in illo, & ex quo ille.

C A P U T XXV.

1. **E**T addidit Abraham, & accepit mulierem, & nomen ejus Keturah.
2. Et peperit ei Simranem, & Jochschanem, & Medanem, & Midianem, & Jischbakum, & Schuachum.
3. Et Jochschan genuit Schebam, & Dedanem. Et filii Dedanis fuerunt Aschurim, & Letuschim, & Leumim.
4. Et filii Midianis, Ephah, & Ephher, & Chanoch, & Abidah, & Eldaah. Omnes illi filii Keturæ.
5. Et dedit Abraham omnia, quæ ei, Jischako.
6. Et filiis concubinarum, qui Abrahamo, dedit Abraham dona; & misit illos ab apud Jischako filio suo, adhuc illo vivente, orientem versus ad terram orientis.
7. Et hi dies annorum vitarum Abrahami, quos vixit, centum anni, & septuaginta anni, & quinque anni.
8. Et exspiravit & mortuus est Abraham in senectute bona, senex & satur; & collectus ad populos suos.
9. Et sepeliverunt eum Jischack & Jischmael filii ejus, ad speluncam Machpelæ, ad agrum Ephronis filii Zochar Chittai, quæ super facies Mamre.
10. Agrum, quem emit Abraham ex filiis Cheth ibi sepultus Abraham & Sarah uxor ejus.
11. Et fuit post mortem Abrahami, & benedixit Deus Jischako filio ejus; & habitabat Jischak cum Beerlachai roi.

* * * *

12. Et hæ nativitates Jischmaelis filii Abrahami, quem peperit Hagar Ægyptia ancilla Saræ Abrahamo.

13. Et hæc nomina filiorum Jifchmaelis, in nominibus eorum, secundum nativitates eorum: Primogenitus Jifchmaelis Nebajoth, & Kedar, & Abdeel, & Mibfam.

14. Et Mifchmah, & Dumah, & Maffa.

15. Chadar, & Thema, Jetur, Naphifch, & Kedmah.

16. Et illi filii Jifchmaelis, & illa nomina illorum, in villis illorum & in castellis illorum, duodecim principes populorum fuorum.

17. Et hi anni vitarum Jifchmaelis, centum anni & triginta anni & feptem anni; & expiravit & mortuus eft, & collatus ad populos fuos.

18. Et refederunt a Chavillah ufque ad Schur, quæ fuper facies Ægypti, in veniendo ad Afchur; fuper facies omnium fratrum fuorum cecidit.

* * * *

19. Et hæ nativitates Jifchaki filii Abrahami; Abraham genuit Jifchakum.

20. Et fuit Jifchack filius quadraginta annorum in accipiendo illo Rebeccam filiam Bethuelis Aramæi, e Paddan Aram, sororem Labanis Aramæi, fibi ad mulierem.

21. Et oravit Jifchack ad Jehovah propter mulierem fuam, quia sterilis ea, & exoratus illi Jehovah, & concepit Rebecca mulier ejus.

22. Et collidebant fe filii in medio illius, & dixit, fi ita, ad quid hoc ego, & ivit ad interrogandum Jehovah.

23. Et dixit Jehovah illi, duæ gentes in utero tuo, & duo populi e visceribus tuis feperabuntur, & populus præ populo valebit, & major ferviet minori.

24. Et impleti funt dies ejus ad pariendum, & ecce gemini in utero ejus.

25. Et exivit primus, rufus totus is, ficut tunica pilofa, & vocabant nomen ejus Efau.

26. Et poft ita, exivit frater ejus, & manus ejusprehendens in calcaneum Efavi, & vocabat nomen ejus Jacob. Et Jifchak filius fexaginta annorum in pariendo illos.

* * * *

27. Et adoleverunt pueri, & fuit Efau vir fciens venationis, vir agri; & Jacob vir integer habitans tentoria.

28. Et amabat Jifchak Efavum, quia venatio in ore ejus; & Rebecca amans Jacobum.

CAPUT VIGESIMUM QUINTUM. 215

29. Et coxit Jacob pultem, & venit Esau de agro, & is lassus.
 30. Et dixit Esau ad Jacobum, fac mihi forbere quæso e rubro, rubrum hoc, quia lassus ego, propterea vocavit nomen ejus Edom.
 31. Et dixit Jacob, vende sicut hodie primogenituram tuam mihi.
 32. Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, & ad quid hoc mihi primogenitura.
 33. Et dixit Jacob, jura mihi sicut hodie, & juravit illi, & vendidit primogenituram suam Jacobo.
 34. Et Jacob dedit Esau panem & pultem lentium, & edit, & bibit, & surrexit, & ivit, & contempsit Esau primogenituram.

C O N T E N T A.

3230. **I**N hoc Capite in sensu interno, *Primo* agitur de Regno spiritali Domini, & de ejus derivationibus, Verf: 1. 2. 3. 4. Quod illud, separatum sit a Regno cœlesti Domini, Verf: 5. 6. Quod repræsentativum Domini per Abrahamum finitum sit, Verf: 7. 8. Et quod inchoaverit repræsentativum Domini per Jischakum & Jischmaelem, Verf: 9. 10. 11.

3231. *Secundo* agitur de Ecclesia Spirituali, quæ repræsentatur per Jischmaelem, ac de illius derivationibus, Verf: 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.

3232. *Tertio* agitur de conceptione & ortu Divini Naturalis, quoad Bonum quod est Esau, & quoad Verum, quod est Jacob, Verf: 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

3233. *Quarto* agitur de prioritate Boni & Veri in Ecclesia, Verf: 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34.

S E N S U S I N T E R N U S.

3234. **E**T addidit Abraham, & accepit mulierem; & nomen ejus Keturah.

Addidit Abraham & accepit mulierem, significat alterum statum Domini, quem Abraham repræsentat; Abraham & Sarah repræsentarunt Dominum quoad Divinum cœleste, Abraham & Kethurah Dominum quoad Divinum Spirituale; ita Abraham hic Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, & ejus mulier quoad Divinum Verum illi Bono adjunctum: & nomen ejus Kethurah, significat essentiam hujus Divini Veri.

3235. Addidit Abraham & accepit mulierem, quod significet alterum statum Domini, quem Abraham repræsentat, & quod Abraham & Sarah repræsentaverint Dominum quoad Divinum cœleste, Abraham & Keturah quoad Divinum Spirituale, constat ex illis, quæ hætenus de Abrahamo & ejus Uxore Sarah, dicta & ostensa sunt, & ex illis quæ de Abrahamo & Kethurah hic memorantur: sed quia dicitur, quod Abraham hic alterum statum Domini repræsentet, & quod Abraham & Sarah Dominum quoad Divinum cœleste, at Abraham & Keturah Dominum quoad Divinum Spirituale, sciendum quid sit Divinum cœleste, & quid Divinum Spirituale; Divinum cœleste & Divinum Spirituale se habet respective ad illos qui recipiunt Divinum Domini, nam Dominus apparet unicuique qualis est qui recipit, ut constare potest ab illis quæ n: 1838. 1861, dicta sunt, ac patet manifeste ex eo, quod Dominus aliter appareat cœlestibus, aliter vero spiritualibus; cœlestibus enim apparet ut Sol, spiritualibus autem ut Luna, n: 1529. 1530. 1531. 1838; Cœlestibus apparet Dominus ut Sol, quia illi in amore cœlesti sunt, hoc est, in amore in Dominum; Spiritualibus autem ut Luna, quia illi in amore spirituali sunt, hoc est, in charitate erga proximum; differentia est, qualis inter lucem solis interdiu, ac lucem lunæ noctu, tum qualis inter calorem utriusque, ex quo germinationes; hæc sunt quæ intellecta sunt in Capite Primo Geneseos, per hæc verba, “*Et fecit Deus duo Luminaria magna, Luminare magnum ad dominandum die, & Luminare minus ad dominandum nocte,*” Vers: 16; est in genere Domini Regnum Cœleste, & est Spirituale, hoc est, consistit ex Cœlestibus & ex Spiritualibus; & quia Domini Divinum apparet Cœlestibus ut cœleste, & Spiritualibus ut spirituale, inde est, quod dicatur, quod Abraham & Sarah repræsentaverint Dominum quoad Divinum cœleste, & Abraham & Keturah quoad Divinum spirituale. Sed quia vix alicui notum est, quid Cœleste, & quid spirituale, tum quinam illi sunt, videantur quæ prius de illis dicta & ostensa sunt, nempe, Quid cœleste & quid spirituale, n: 1155. 1577. 1824. 2048. 2184. 2227. 2507. Quinam Cœlestes & quinam spirituales, n: 2088. 2669. 2708. 2715. Quod Cœlestis homo sit similitudo Domini & ex amore bonum agat, & quod spiritualis sit imago Domini & ex fide bonum agat, n: 50. 51. 52. 1013. Quod Cœlestes percipiant ex bono verum, & quod nusquam de vero ratiocinentur, n: 202. 337. 607. 895. 1121. 2715. Quod apud hominem cœlestem infeminetur bonum in parte ejus voluntaria, sed apud hominem spirituales in parte ejus intellectuali; & quod in hac parte apud Spirituales nova voluntas creetur, n: 863. 875. 895. 897. 927. 1023. 1043. 1044. 2256. Quod Cœlestes ex ipso bono videant indefinita, sed quod Spirituales, quia ratiocinantur num ita sit, non venire possint ad primum terminum lucis illorum, n: 2718. Quod Spiritualibus sit obscurum respective, n: 1043. 2708. 2715. Quod Dominus in mundum venerit, ut salvaret spirituales, n: 2661. 2716. 2833. 2834.

3236. Quod Abraham hic repræsentet Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, & quod ejus mulier quoad Divinum Verum illi Bono adjunctum, constare

constare potest ex illis quæ prius de maritis & uxoribus dicta sunt, nempe quod Maritus repræsentet Bonum, & Uxor Verum, sicut prius Abraham & Sarah, n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2904; & sicut in Capite præcedente Jischak & Rebecca, n: 3077: quod Maritus repræsentet bonum, & Uxor Verum, causa est, quia Ecclesia comparatur conjugio, & quoque est conjugium boni & veri, bonum est quod Maritus repræsentat, quia primo loco est, verum autem quod uxor quia secundo; ideo quoque Dominus in Verbo vocatur Sponsus, Vir, Maritus, & Ecclesia Sponsa, Mulier, Uxor. Quid spirituale bonum & spirituale verum illi bono adjunctum, constare potest ab illis locis, quæ mox supra n: 3235 citata sunt; apud hominem Spirituale bonum est in genere id quod vocatur bonum fidei, & hoc non aliud quam charitas erga proximum, sed ut sit charitas, veniet ex nova voluntate, qua spiritualis homo donatus est a Domino; spirituale verum illi bono adjunctum est id quod dicitur verum fidei, & hoc non aliud quam quod spectat charitatem primo ut finem propter quem, & dein ut principium ex quo, sed ut sit spirituali homini Verum fidei, seu fides, veniet ex novo intellectu quo donatus est a Domino, & novus intellectus lucem suam habebit a nova voluntate.

3237. Et nomen ejus Keturah, quod significet essentiam hujus Divini Veri, constat ex significatione nominis, quod sit quale, & vocare nomine quod sit nosse qualis est, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009; at quia de Divino non prædicatur quale, sed esse, ideo hic per nomen significatur essentia, & quidem Divini Veri, quod significatur hic per *Ejus*, nempe mulieris, quod hic mulier sit Divinum Verum, videatur mox supra n: 3236; inde patet, quid Keturah in genere involvit.

3238. Vers: 2. 3. 4. *Et peperit ei Simranem, & Jochschanem, & Medanem, & Midianem, & Jischbakum, & Schuachum. Et Jochschan genuit Schebam & Dedanem: & filii Dedanis fuerunt Aschurim, & Letuschim, & Leunim. Et filii Midianis, Ephah & Ephher, & Chanoch, & Abidah, & Eldaah: omnes illi filii Keturæ.* Peperit ei Simranem, & Jochschanem, & Medanem, & Midianem, & Jischbakum, & Schuachum, repræsentant communes sortes Regni Spiritualis Domini in cœlis & in terris: & Jochschan genuit Schebam & Dedanem, significat a prima sorte derivationes: Et filii Dedanis fuerunt Aschurim, & Letuschim, & Leunim, significat ab altera sorte derivationes: Et filii Midianis Ephah & Ephher, & Chanoch, & Abidah, & Eldaah, significat a tertia sorte derivationes: Omnes illi filii Keturæ, significat quoad doctrinalia & cultus inde.

3239. Peperit ei Simranem & Jochschanem, & Medanem, & Midianem, & Jischbakum, & Schuachum, quod repræsentent communes sortes Regni Spiritualis Domini in cœlis & in terris, non ita constare potest ex Verbo, quia non alii ex illis memorantur alibi quam Midian, de quo sequitur; ex eo tamen, quod omnes personæ, quotcunque nominantur in Verbo aliquid repræsentent; ut ab illis omnibus, qui hætenus a Primo Capite Geneseos memorati sunt; satis constare potest, quod Nomina tam personarum, quam reg-

norum, & provinciarum & urbium, in sensu interno Verbi res significant, videatur n. 768. 1224. 1264. 1876. 1888, & multoties alibi, ubi hoc in particulari e Verbo confirmatur: quod reliqui ab his præter Midianem non alibi in Verbo memorentur, est causa, quia sunt ex filiis Orientis, de quibus passim in Verbo, qui quod in communi significant illos, qui ex Regno Spirituali Domini sunt, infra ad Vers: 6 hujus Capitis videbitur: quod hi Abrahami ex Ketura filii id repræsentent, constat ex eo, quod Abraham & Keturah repræsentent Dominum quoad Divinum Spirituale, nempe Abraham Dominum quoad Divinum Bonum Spirituale, Keturah quoad Divinum Verum Spirituale illi Bono conjunctum, de quibus mox supra n. 3235. 3236; exinde sequitur, quod filii illorum repræsentent communes sortes Regni quod ex Divino Spirituali Domini. Communes sortes dicuntur, quia Regnum Domini repræsentatur per terram, quæ distribuitur per sortes inter illos quibus illa datur sicut hæreditas possidenda, quemadmodum terra Canaan filiis Israelis; sortes in communi sunt duodecim, nam per duodecim significantur omnia charitatis & inde fidei, quæ sunt Regni Domini, de quibus infra ad Vers: 16; hic autem sunt Sex, ita dimidio numero, sed dimidius numerus idem involvit ac integer, nam multiplicatio & divisio, modo simile inest, non ipsam rem quoad essentiale variant.

3240. Et Jochschan genuit Schebam & Dedanem, quod significet a prima sorte derivationes, constat ex repræsentatione Jochschanis, & ejus filiorum Schebæ & Dedanis, de quibus sequitur. Hic quia mera sunt nomina, & per illa significantur Ecclesiæ Spiritualis Domini status & derivationes, dicendum quomodo se cum illis in communi habet: Ecclesia Cœlestis in eo differt ab Ecclesia Spirituali, quod illi qui ab Ecclesia cœlesti sunt, ac Cœlestes vocantur, sint in amore, nempe in ejus bono & vero, sed illi, qui ab Ecclesia Spirituali, ac Spirituales dicuntur, sint in fide, nempe in ejus bono & vero; Bonum quod Cœlestibus, est amoris in Dominum, ac Verum quod illis est amoris erga proximum; Bonum autem quod est Spiritualibus, est Charitatis erga proximum, Verum quod illis, est fidei quatenus hæc est doctrina de charitate; inde constare potest, quod Regno Domini Spirituali, sicut Cœlesti Ipsius, sit Bonum & Verum, sed cum multa differentia. Sciendum porro, quod illi, qui sunt in Regnis, inter se distinguantur per Bonum & Verum, ex causa, quia sunt qui plus in Bono, & sunt qui plus in Vero, inde nunc sunt Derivationes, nempe derivationes boni & derivationes veri; derivationes boni in Regno Spirituali Domini sunt quæ repræsentantur per Jochschanis filios, de quibus in hoc Versu; at derivationes veri ibi, sunt qui repræsentantur per filios Midianis, de quibus in Versu sequente. Nunc, quia binæ Classēs Spiritualium sunt, nempe qui plus in bono & qui plus in vero, inde bina illis doctrinalia sunt, nempe doctrinalia charitatis & doctrinalia fidei; doctrinalia charitatis pro illis qui in bono fidei sunt, & hic significantur per Jochschanis filios, at doctrinalia fidei pro illis qui in vero fidei, & significantur per filios Midianis: Scheba & Dedan sunt, qui primam classē constituunt, hoc est, qui in Spirituali Regno Domini in Bono fidei sunt, & quibus

bus doctrinalia charitatis, inde est, quod per Schebam & Dedanem significentur cognitiones cœlestium, seu quod idem, illi qui in cognitionibus cœlestium sunt, hoc est, qui in doctrinalibus charitatis, nam doctrinalia sunt cognitiones, & charitatis est cœleste quod Spirituali homini; quod Scheba & Dedan sint illi, ostensum est in Parte Prima, n: 117. 1168. 1171. 1172, sed ibi Schebah & Dedan sunt pronepotes Chami, & vocantur filii Ramæ; sed sciendum, quod Chamus, sicut etiam Japheth & Schem nusquam fuerint, sed quod illi, qui ab Ecclesia post diluvium Noachus dicta, fuerunt, distincti fuerint quoad Bona & Vera in tres Classes, quæ Classes ita nominatæ sunt, n: 736. 1062. 1065. 1140. 1141. 1162, & passim alibi; fuerunt usque Gentes, quæ ita vocatæ sunt, sed ex aliis, ut Scheba & Dedan, qui quod ex Jochschane, filio Abrahami ex Kethurah, hic patet. Quod Schebah sint illi qui in cognitionibus cœlestium, ita qui in bono fidei, constat ex illis locis, quæ n: 117. 1171, allata sunt; & quod Dedan similiter, ex locis quæ n: 1172, & porro ex his; apud Esaiam, “Propheticum de Arabia; in sylva in Arabia pernoctabitis *turmæ Dedanim*; obviam sitienti adferre aquas, habitatores terræ Thema, cum pane ejus prævenite vagabundum; nam coram gladiis vagabuntur, coram gladio extenso,” **xxi: 13. 14**, in sylva pernoctare, pro desolari quoad bonum, Arabia enim sunt qui in cœlestibus, hoc est, qui in bonis fidei, ibi in sylva pernoctare est non amplius in bonis esse, inde desolatio, quæ quoque describitur per vagari coram gladiis, coram gladio extenso; cœlestia, hoc est bona fidei, seu quod idem, opera charitatis, quæ eis, significantur per obviam sitienti adferre aquas, & cum pane prævenire vagabundum: apud Jeremiam, “Accepi calicem a manu Jehovæ, & bibere feci omnes gentes, ad quas misit me Jehovah, Hierosolymam, & urbes Jehudæ, & reges ejus, & principes ejus, ad tradendum eos in desolationem; Pharaonem Regem Ægypti, & servos ejus, & principes ejus, & omnem populum ejus; omnes Reges Tyri, & omnes Reges Zidonis; *Dedanem* & Themam, & Bus, & omnes abscissos anguli; omnes Reges *Simri*, & omnes Reges Elam, & omnes Reges Mediæ: & omnes Reges Septentrionis,” **xxv: 17. 18. 19. 22. 23. 25, 26**; ibi etiam de desolatione Ecclesiæ Spiritualis agitur, cujus Ecclesiæ differentię ordine memorantur, & significantur per Hierosolymam, urbes Jehudæ, Ægyptum, Tyrum, Zidonem, *Dedanem*, Themam, Bus, Simri, Elam, Mediam; apud Ezechielem, “*Schebah & Dedan*, & mercatores Tharschisch, & omnes leones, juvenes ejus dicent tibi: num ad spoliandum spoliū tu venisti, num ad prædandum prædam congregasti congregationem tuam; ad auferendum argentum & aurum, ad capiendum pecora & possessionem, ad spoliandum spoliū magnum,” **xxxviii: 13**, ibi de Gogo, per quem significatur cultus externus separatus ab interno, qui idololatricus, n: 1151; Schebah & Dedan, pro cultus internis, nempe bonis fidei; Tharschisch pro cultu externo correspondente, argentum, aurum, pecora, possessio, spolia, quæ Gogas, seu externum cultus separatum ab interno, auferre vult, sunt cognitiones boni & veri, pro quibus pugnant, & quas defendunt illi qui sunt Schebah & Dedan, quare vocantur leones ju-

venes: Schebah in proprio sensu sunt illi qui in cognitionibus boni, Dedan qui in cognitionibus veri ex bono.

3241. Et filii Dedanis fuerunt Aschurim; & Letuschim, & Leumim, quod significet ab altera sorte derivationes, constare potest a repræsentatione Dedanis, quod sint illi qui in fidei bono, proprie qui in fidei vero ex bono, n: 3240 fin: quod ex altera sorte derivationes sint, patet: sunt imprimis fidei vera ex bono, quæ per tres illos significantur; at quid per unumquemvis, quidem dici potest, sed non confirmari per Verbum alibi, nam non amplius memorantur. In Regno Domini sunt innumerabiles varietates quoad bona & vera, ex innumerabilibus illis usque unum Cælum constituitur; sunt enim tot varietates, ut nusquam una societas sit prorsus similis alteri, hoc est, in eodem bono ac vero, videatur n: 684. 685. 690; unum ibi constituitur ex pluribus variis ita a Domino dispositis ut concordent, concordantia seu harmonia plurium inditur a Domino per quod omnes se ad Ipsum referant, n: 551; se habet hoc sicut organa, membra & viscera corporis, illorum nullum est prorsus simile alteri, sed omnia inter se varia at usque unum faciunt, & quidem per id quod omnia referant se ad unam animam, & per hanc ad cælum, & sic ad Dominum; nam omne inconnexum a Domino est nihil: inde constare potest, quod differentiae veri & boni in specie innumerabiles sint; sed genera illorum, & quidem communissima, quæ sunt Ecclesiæ Spirituales, significantur per hos filios & nepotes Abrahami. Qui ab Ecclesia Spirituali sunt, quia nullam perceptionem habent, sicut qui ab Ecclesia cœlesti, quid bonum & verum, sed quæ didicerunt, pro veris agnoscunt, ideo continue in lite sunt de illis, ac ratiocinantur num ita sit, ac unusquisque manet in illo doctrinali, & vocat verum, quod ejus Ecclesiæ est, inde tot differentiae sunt; præter quod plerique concludant de bonis & veris ab apparentiis & fallaciis, unus dissimiliter ac alter, sed nullus ex aliqua perceptione, imo quid perceptio non sciunt: quia intellectus illorum ita obscuratus est quoad bona & vera fidei, non mirum est, quod dissensiones sint de omnium Essentialissimo, nempe de Domini Divino, Humano, & Sancto procedente, cœlestes percipiunt quod non Tria sint sed Unum, Spirituales autem manent in idea Trium, at volunt ut cogitent quod sint Unum; cum itaque de Essentialissimo dissensiones sunt, constare potest, quod Doctrinalium varietates & differentiae innumerabiles sint; inde sciri potest, unde derivationes, quæ significantur per illos qui hic nominantur: at licet tot varietates & differentiae doctrinalium sunt, seu tot derivationes, usque tamen simul unam formant Ecclesiam, quando omnes charitatem pro essentiali Ecclesiæ agnoscunt, seu quod idem, quando vitam spectant ut finem doctrinæ, hoc est, quærunt quomodo homo Ecclesiæ vivit, non ita quomodo sentit, nam quisque secundum vitæ bonum non secundum doctrinæ verum a vitæ bono separatum, donatur a Domino sorte in altera vita.

3242. Et filii Midianis Ephah & Ephher, & Channoch & Abidah, & Eldaah, quod significet a tertia sorte derivationes, constare potest a repræsentatione Midianis, quod sint illi qui in vero fidei, de qua infra, & cum illi qui
in

in Vero fidei sunt Midian, sequitur quod filii sint derivationes inde. Cum illis qui in Vero fidei sunt, ita se habet; in Regnum Domini nullus admittitur, nisi qui in bono fidei est, bonum enim fidei est vitæ, fidei vita manet, non autem fidei doctrina, nisi quantum hæc cum vita unum facit; at usque qui in vero fidei sunt, hoc est, qui profitentur fidem, & eam dicunt essentialem, ex eo quod ita didicerunt, & tamen usque in bono vitæ sunt, hoc est, qui corde sunt Christiani, non ore in spiritali Regno Domini sunt; facile enim aliquis persuaderi potest, quod fides sit essentialis, cum ita traditur a magistris & is in puerili ætate imbuitur opinione illa, & quia illi qui doctissimi audiunt, & antistites, ita dicunt, quorum quidam timent dicere vitæ bonum, quia vita illos damnat, præterea etiam quia illa quæ sunt fidei perceptibiliter influunt, non ita illa quæ sunt charitatis: qui ergo in vero fidei sunt, & usque in bono vitæ, illi sunt qui vocantur Midian, vera autem, secundum quæ vivunt, sunt filii Midianis: sicut illi qui in vero fidei conjunctio bono ejus, sunt Midian, ita quoque in opposito sensu illi qui in falso sunt ex eo quod bonum vitæ non illis; ut ex sequentibus constare potest; apud Esaiam, “Turma Camelorum obteget te, *dromades Midianis & Ephæ*, omnes e Scheba venient; aurum & thus portabunt, & laudes Jehovæ annuntiabunt,” lx: 6; ubi de Regno Spirituali Domini, *dromades Midianis & Ephæ* pro doctrinalibus; doctrinalia boni sunt aurum, doctrinalia veri sunt thus, utraque sunt laudes Jehovæ; inde etiam patet, quid Ephah significat. Quod per *Midianitas*, qui extraxerunt Josephum e fovea, ac vendiderunt Jischmaelitibus, & in Ægyptum Potiphari, Gen: xxxvii: 28. 36, significantur illi qui in Vero simplicis boni, videbitur, ex Divina Domini Misericordia, insequentibus ad Versus illos. Quod etiam per Midianem significantur illi qui in falso, quia bonæ vitæ non illis, constare potest ex illis quæ de Midiane apud Moysen dicuntur, quod nempe, “Seniores Moab & *seniores Midianis*, cum præstigiis in manu, iverint ad Bileamum, & loquuti sint ad illum verba Balaki,” Num: xxi: 4. 7, seq: Moabus in bono sensu pro illis qui in bono naturali sunt & se facile seduci patiuntur; at in opposito pro illis qui adulterant bona, n: 2468; Midian in bono sensu pro illis qui in Vero simplicis boni; ut dictum, & ita se facile persuaderi sinunt, in opposito, ut hic, pro illis, qui falsificant vera, falsificationes significantur per præstigias in manu, & facta ex falsis per quod miserint ad Bileamum contra filios Israelis, qui sunt bona & inde vera fidei. Scortationes filiorum Israelis cum *Midianitarum feminis*, propter quas plaga, quæ sedata per quod Pinchasus transfoderit *Midianitiden* & virum Israelis in lupanari, Num: xxv: 6. 7. 8, seq: simile significant, nam per scortationes repræsentabantur falsificationes veri, n: 2466. 2729; & quia falsificationes veri sunt quæ in sensu interno significantur per scortationes, ideo ex mandato, duodecim mille ex filiis Israelis percusserunt illos, occiderunt eorum reges, & omnem masculum, ac mulieres, quas captivas duxerunt, quæ cognoverant virum; & præter inter se diviserunt,” Num: xxv: 16. 17. Cap: xxxi: 1 ad f. quod duodecim mille essent, erat quia duodecim significarent omnia fidei, n: 5077. 2089. 2129 f. 2130 f;

2130 f; per quæ falsa destruuntur; reges, quos occiderunt, sunt falsa, etiam masculus, mulieres, quæ cognoverant virum, sunt affectiones falsi, præda, quæ aurum, argentum, pecora, sunt vera quæ falsificata, inde patet, quod omnia & singula ibi sint repræsentativa punitionis & destructionis falsi per vera. Similiter quæ de Midianitis referuntur in Libro Judicum, nempe, “Quod filii Israelis, quia fecerunt malum in oculis Jehovæ, dati sint in manum Midianis septem annis; & quod filii Israelis propter *Midianem* fecerint sibi speluncas in montibus, & antra, & munitiones; & quando Israel fecit sementem, quod *Midian* & *Amaleck*, & *Filii Orientis* ascenderint, & corruperint proventum terræ illorum; ac dein quod liberati a Guideone per trecentos, qui lambebant lingua aquas sicut Canis, & quod domum missi, qui procubuerunt super genua & biberunt; præter plura, de quibus Cap: vi. vii. viii; ibi quoque omnia & singula sunt repræsentativa falsificationis veri, & propter id punitionis, usque ad illud, quod destruerentur per talia quæ significantur per lambere lingua aquas ut canis; quid autem singula in sensu interno significant, prolixum nimis foret hic explicare; ex Divina Domini Misericordia, suo loco dicitur. Apud Habakuck, “Vidit & dissipavit gentes, & dispersi sunt montes temporis, & humiliarunt se colles sæculi; sub avena vidi tentoria Kuschanis, contremuerunt *cortinæ terræ Midianis*,” 111: 6: 7, ibi de adventu Domini; tentoria Kuschanis pro religioso ex malo; *cortinæ terræ Midianis* pro religioso ex falso.

3243. Omnes illi filii Kethuræ; quod significet quoad doctrinalia & cultus inde; constat ex significatione filiorum, quod sint vera ac doctrinalia, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; & ex repræsentatione Keturæ, quod sit Divinum Verum spirituale Divino Bono spirituali conjunctum, de qua n: 3236. 3237, ita illa quæ sunt Regni Spiritualis Domini, cujus cultus quia est secundum doctrinalia, ideo est quod filii Kethuræ sint doctrinalia, & quod cultus inde.

3244. Vers: 5. 6. *Et dedit Abraham omnia, quæ ei, Jischako. Et filius concubinarum, qui Abrahamo, dedit Abraham dona, & misit illos ab apud Jischako filio suo, adhuc illo vivente, orientem versus ad terram orientis.* Dedit Abraham omnia, quæ ei, Jischako, significat in supremo sensu omnia Divina in Divino Rationali; in sensu respectivo, coelestia amoris Regno coelesti Domini; Et filius concubinarum, qui Abrahamo, dedit Abraham dona significat Spirituales adoptatos a Divino Humano Domini, quod illis sortēs in Regno Spiritualis Domini: & misit illos ab apud Jischako filio suo, significat distinctionem & separationem Spiritualium a Coelestibus: adhuc illo vivente, significat quibus vitam dare potuit: orientem versus ad terram orientis, significat ad bonum fidei.

3245. Dedit Abraham omnia, quæ ei, Jischako, quod significet in supremo sensu omnia Divina in Divino Rationali; & in sensu respectivo coelestia amoris Regno coelesti Domini, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Ipsum Divinum, de qua prius; & ex repræsentatione Jischaki; quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua etiam prius;

prius; & quia Dominus in sensu interno est & Abraham & Jischak, ac Dominus Rationale suum ex Divino suo Divinum fecit, inde est, quod dedit Abraham omnia, quæ ei, Jischako, significet omnia Divina in Divino Rationali: ad hæc spectant illa, quæ præcedunt, & illa quæ sequuntur, nempe quod in Rationali Domini omnia Divina facta; agitur enim in sensu interno, ubi de Abrahamo, de Jischako, & de Jacobo, de Humano Domini quomodo Divinum factum. Sunt duo, quæ Humanum proprie constituunt, nempe Rationale & Naturale; Rationale Domini repræsentatur per Jischakum, Naturale autem Ipsi per Jacobum, Dominus utrumque Divinum fecit; quomodo Rationale, continetur in illis quæ de Jischako dicta sunt, at quomodo Naturale, in illis quæ de Jacobo in sequentibus dicuntur; sed hoc nempe Naturale, non Divinum fieri potuit, antequam Rationale Divinum factum, nam per hoc, illud; inde itaque est, quod per illa Verba significantur omnia Divina in Divino Rationali. Præterea, omnia & singula, quæ in sensu interno de Domino, etiam de Ipsi Regno & Ecclesia agunt, ex causa, quia Divinum Domini facit Regnum Ipsi, inde est, quod ubi de Domino, etiam de Regno Ipsi agatur, videatur n.: 1965; sed sensus internus de Domino est sensus supremus, sensus autem internus de Regno Ipsi est sensus respectivus; sensus respectivus horum verborum, nempe quod Abraham dedit omnia Jischako, est quod cœlestia amoris Regno Cœlesti Domini; per Jischakum enim in sensu respectivo significatur Regnum Cœleste, nam per reliquos Abrahami filios, nempe qui ei ex Kethurah, significatur Regnum Spirituale Domini, ut supra ostensum, etiam per Jischmaelem, de quo infra.

3246. Et filiis concubinarum, quæ Abrahamo, dedit Abraham dona, quod significet Spirituales adoptatos a Divino Humano Domini, quod illis sortes in Regno Spirituali Domini, constat ex significatione filiorum concubinarum, quod sint Spirituales de quibus sequitur; ex repræsentatione Abrahami hic, quod sit Divinum Humanum Domini, ita per Verba, *qui Abrahamo*, significatur; quod illi, nempe Spirituales, adoptati sint a Divino Humano Domini; & ex significatione donorum, quæ Abraham illis dedit, quod sint sortes in Regno Spirituali Domini. Ex illis, quæ prius aliquoties de illis qui Spirituale Domini Regnum constituunt, & Spirituales vocantur, ostensa sunt, ut n.: 3235, & alibi, constare potest, quod illi non filii ex ipso Conjugio boni & veri sint, sed ex fœdere quodam non ita conjugiali; ex eodem quidem patre sunt, sed non ex eadem matre, hoc est, ex eodem Divino Bono, sed non ex eodem Divino Vero: Cœlestibus enim, quia ex ipso conjugio Boni & Veri sunt, est Bonum & inde Verum, quare nusquam inquirunt quid verum, sed ex bono percipiunt illud; nec de Vero ulterior illis sermo est, quam quod ita sit, secundum illa quæ Dominus docet apud Matthæum, “Esto sermo vester, ita ita, non non, quod ultra hæc est, ex malo est,” v.: 36; Spirituales autem, quia ex fœdere non ita conjugiali, non sciunt quid Verum ex aliqua perceptione, sed verum dicunt id, quod a parentibus & magistris illis verum esse, dictum est, quare apud illos non est con-

conjugium boni & veri; sed usque Verum, quod ita credunt, a Domino adoptatur pro vero, quando in bono vitæ sunt; videantur de his n: 1832. Inde nunc est, quod Spirituales hic dicantur filii concubinarum, & per illos intelligantur omnes filii Keturæ hætenus nominati, tum quoque filii ex Hagar, de quibus mox infra Vers: 12 & 18. Ut repræsentarentur & Cœlestes & Spirituales in conjugiiis olim, concessum fuit præter Uxorem etiam Concubinam habere, Concubina illa dabatur marito ab uxore, & tunc dicebatur ejus mulier, seu quod data sit ei in mulierem, sicut cum Hagar Ægyptia Abrahamo a Sarah, Gen: xvi: 3; cum ancilla Bilha Jacobo ex Rachele, Gen: xxx: 4, & ancilla Silpa Jacobo ex Lea, Gen: xxx: 9, ibi dicuntur mulieres, sed alibi concubinæ, ut Hagar Ægyptia in hoc Versu; Bilha Gen: xxxv: 22; etiam ipsa Keturah 1 Paral: 1: 32. Quod antiqui illi concubines habuerint præter uxorem, sicut non modo Abraham & Jacob, sed etiam posterii illorum, ut Guideon, Jud: viii: 31; Saul, 2 Sam: iii: 7. David, 2 Sam: v: 13. Cap: xv: 16; Salomo, 1 Reg: xi: 3, erat ex permissione, repræsentationis causa, nempe Ecclesiæ cœlestis per uxorem, & Ecclesiæ spiritualis per concubinam; ex permissione, quia tales fuerunt ut illis nullus amor conjugialis, ita nec conjugium illis conjugium, sed modo copulatio carnalis sobolis procreandæ causa, talibus absque læsione amoris & inde fœderis conjugialis, permissiones esse potuerunt, nusquam autem illis qui in bono & vero sunt, & qui interni homines sunt vel fieri possunt; ut primum enim homo in bono & vero est, ac in internis, cessant talia; inde est quod Christianis non liceat, sicut Judæis, ad uxorem sibi aliquam concubinam adjungere, & quod hoc adulterium sit. Quod Spirituales adoptati sint a Divino Humano Domini, videantur quæ de eadem re prius n: 2661. 2716. 2833. 2834, dicta & ostensa sunt.

3247. Et misit illos ab apud Jischako filio suo, quod significet distinctionem & separationem Spiritualium a cœlestibus, constare potest ab illis quæ supra nunc dicta sunt, quod nempe filii Abrahami ex Keturah & ex Hagar Ægyptia, qui filii concubinarum dicuntur, sint Spirituales, & quod Jischakus in sensu respectivo sint cœlestes, n: 3245, & quod separati sint.

3248. Adhuc illo vivente, quod significet quibus vitam dare potuit, constat ex significatione adhuc illo vivente, seu cum adhuc ille viveret, quod sit vitam dare; per Abraham enim repræsentatur Dominus hic quoad Divinum Humanum; quod ex Divino Humano Domini sit Spiritualibus vita, videatur n: 2661. 2716. 2833. 2834, cum vita illis inde, dicitur Dominus vivere apud illos, ita quoque in familiari sermone; inde est, quod Abrahamo adhuc vivente significet in sensu interno vitam dare: Vita Spiritualibus datur per bonum fidei, quod intelligitur per verba quæ nunc sequuntur,

3249. Orientem versus ad terram Orientis, quod significet ad bonum fidei, constat ex significatione Orientis & terræ Orientis, de qua sequitur; bonum fidei, quod significatur per terram Orientis, non aliud est, quam quod in Verbo vocatur charitas erga proximum, & charitas erga proximum non aliud quam vita secundum præcepta Domini; quod per terram Orientis illud signifi-

significetur, videatur n : 1250 ; idcirco qui in cognitionibus boni fidei fuerunt, dicti sunt Filii Orientis ; terra filiorum Orientis erat Aram seu Syria, quod Aram seu Syria sint cognitiones boni, videatur n : 1232. 1234 ; & Aram Naharaim seu Syria fluviorum sint cognitiones veri, n : 3051, & quia per Syros seu filios orientis significati sunt qui in cognitionibus boni & veri, illi præ reliquis dicti sunt sapientes, ut in Libro Regum, ubi de Salomone, “ Multiplicata est sapientia Salomonis præ sapientia omnium Filiorum Orientis,” Cap : v : 10 ; & apud Matthæum, de illis qui venerunt ad Jesum cum natus, “ Sapientes ab Oriente venerunt Hierosolymam, dicentes, ubi est ille Rex Judæorum, qui natus est, vidimus enim Ejus Stellam in Oriente, & venimus ut adoremus Ipsum,” ii : 1 : 2 ; in Syria enim erant ultimæ reliquæ Ecclesiæ Antiquæ, quare ibi adhuc residuæ erant Cognitiones boni & veri ; ut quoque constare potest a Bileamo, qui non modo adoravit Jehovah, sed etiam de Domino prophetavit, ac Ipsum vocavit *Stellam e Jacobo*, & Sceptum ex Israele,” Num : xxiv : 17 ; quod ille ex filiis Orientis in Syria fuerit, patet, ipse enim de se dicit, cum edidit enuntiatum, “ E Syria adduxit me Balakus Rex Moabi, de Montibus Orientis,” Num : xxiii : 7 : quod Aram seu Syria fuerit, ubi filii Orientis, etiam constare potest, ex eo, quod, cum Jacobus in Syriam iret, dicitur ivisse *Terram filiorum orientis*,” Gen : xxix : 1.

3250. Vers : 7. 8. 9. 10. *Et hi dies annorum vitarum Abrahami, quos vixit, centum anni, & septuaginta anni, & quinque anni. Et exspiravit & mortuus est Abraham in senectute bona, senex & satur ; & collectus ad populos suos. Et sepeliverunt eum Jischak & Jischmael filii ejus, ad speluncam Machpelæ, ad agrum Ephronis filii Zochar Chittæi, quæ super facies Mamre. Agrum, quem emit Abraham ex filiis Cheth : ibi sepultus Abraham & Sarab uxor ejus.* Hi dies annorum vitarum Abrahami quos vixit, significat statum repræsentativum Domini quoad Ipsum Divinum, per Abrahamum : centum anni septuaginta anni & quinque anni, significat illa quæ sunt ejus status : Et exspiravit & mortuus est Abraham, significat finem repræsentationis per Abrahamum : in senectute bona, senex & satur, significat novum repræsentationis : & collectus ad populos suos, significat quod hæc de Abrahamo : Et sepeliverunt eum Jischak & Jischmael filii ejus, significat quod exciperet nunc repræsentativum Domini per Jischakum & Jischmaelem : ad speluncam Machpelæ, significat resurrectionem quoad verum : ad agrum Ephronis filii Zochar Chittæi, quæ super facies Mamre, significat quoad bonum ; etiam significat Spirituales, ut prius, qui ex Divino Humano Domini recipiunt verum & bonum, & salvantur : Agrum quem emit Abraham ex filiis Cheth, significat Domini Regnum spirituale inde : ibi sepultus Abraham & Sarab uxor ejus, significat resurrectionem.

3251. Hi dies annorum vitarum Abrahami quos vixit, quod significet statum repræsentativum Domini quoad Ipsum Divinum, per Abrahamum, constat ex significatione dierum & annorum, quod sint status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 893. 2788 ; & ex significatione vitarum hic, quod etiam sint

status, de qua n: 2904, hic status repræsentativi qui per Abrahamum; omnis enim vita ejus, qualis in Verbo descripta est, fuit repræsentativa, de cujus fine nunc agitur. Quod Abraham repræsentaverit Dominum quoad Ipsum Divinum, in explicationibus ostensum est; ob finem ut repræsentaret, vocatus est nomine Abraham, interjecta litera H, quæ ex nomine Jehovah desumpta est, n: 2011; repræsentavit Abraham & Ipsum Divinum quod Pater vocatur, & Divinum Humanum quod Filius dicitur, ita Dominum quoad utrumque, at Divinum Humanum quod ab æterno, a quo exstitit, & ad quod Humanum in tempore natum redegit, cum illud glorificavit: hæc repræsentatio Domini est per Abrahamum.

3252. Centum anni & septuaginta anni & quinque anni, quod significant illa quæ sunt ejus status, constare potest ex eo, quod omnes numeri in Verbo significant res, videantur n: 482. 487. 575. 647. 648. 1963. 1988. 2075. 2252, ita hic numerus, qui quod significet illa quæ sunt status, de quo nunc, sequitur: dum mens solum in historico est, apparet sicut numeri, ut hi, qui sunt annorum ætatis Abrahami, non aliquem interiorem sensum involverent sed quod usque involvant, patet ab omnibus illis quæ prius de numeris ostensa sunt, & constare potest ex eo, quod in numero, quatenus est numerus, nihil sanctum sit, cum tamen omnium minimum in Verbo sanctum est.

3253. Et exspiravit & mortuus est Abraham, quod significet finem repræsentationis per Abrahamum, constat a significatione exspirare & mori, quod sit desinere seu finem habere, n: 494, hic finem repræsentationis; nam omne vitæ Abrahami, quod descriptum est in Verbo, non de Abrahamo, nisi solum in sensu historico, sed est de Domino ac Ipsius Regno, quare cum dicitur de illo, quod exspiraverit & mortuus sit, non aliud significari potest in Verbo, hoc est, in sensu ejus genuino, quam quod status repræsentativus Domini per Abrahamum finem habeat.

3254. In senectute bona, senex & satur, quod significet novum repræsentationis, constat a significatione senectutis in sensu interno, quod sit exuere vetus & induere novum, de qua n: 1854. 2198. 3016: quod sit novum, seu status novus, qui per senectutem in sensu interno significatur, est, quia apud angelos, pro quibus sensus internus Verbi, nulla idea temporis est, ita nulla talium quæ sunt temporis, ut ætatum hominis, nempe infantia, pueritia, adolescentia, adultæ ætatis, & senectutis, sed pro illis omnibus ideam habent statuum, ut pro tempore infantia habent ideam status innocentia, pro tempore pueritia & adolescentia ideam status affectionis boni & veri, pro adulta ætate ideam status intelligentia, ac pro senectute ideam status sapientia, n: 3183; & quia tunc homo ab illis quæ sunt temporis, transit in illa quæ sunt vitæ absque tempore, ac sic novum statum induit, per senectutem significatur novum, & hic novum repræsentativum, quia de hoc apud Abrahamum prædicatur senectus, tum senex & satur, ut ab illis, quæ mox supra dicta sunt, constare potest.

3255. Quod collectus ad populos suos, significet quod hæc de Abrahamo, constat a significatione colligi ad populos suos, quod sit non amplius de ipso; colligi

colligi enim ad populos suos, est abire ab illis, inter quos prius fuit, & transire ad suos; ita hic non amplius repræsentare. Antiquis solenne fuit dicere, cum aliquis moreretur, quod colligeretur ad patres suos, aut ad populos suos, & intellexerunt per id, quod actualiter venirent ad parentes suos, ad cognatos, & affines, in altera vita; ab Antiquissimis, qui cœlestes homines fuerunt, hoc habuerunt, illi enim, cum vivebant in terra, etiam simul cum angelis fuerunt in cœlo, ac ita noverunt quomodo se res haberet; nempe, quod omnes, qui in eodem bono sunt, in altera vita convenient & simul sint, & quoque omnes qui in eodem vero sunt; de illis dicebant, quod congregarentur ad suos patres, de his autem quod colligerentur ad suos populos; patres enim apud illos significabant bona, n: 2803, & populi significabant vera, n: 1259. 1260; etiam illi, qui fuerunt ab Antiquissima Ecclesia, quia in simili bono fuerunt, simul in cœlo cohabitant, n: 1115; & quoque plures ex illis, qui ab Antiqua Ecclesia, & in simili vero: inter se, n: 1125. 1127: & præterea homo, dum in corpore vivit, semper quoad Animam suam, in aliqua societate spirituum est in altera vita, n: 1277. 2379, homo qui malus est, in societate spirituum infernalium, qui bonus in societate angelorum, ita quisque in societate talium, cum quibus quoad bonum & verum, vel quoad malum & falsum, convenit; in eandem hanc societatem venit homo cum moritur, n: 687; hæc sunt, quæ apud Antiquos significabantur per quod congregarentur ad patres, aut colligerentur ad populos suos; sicut hic dicitur de Abrahamo cum exspiravit, & in eodem hoc Capite de Jischmaele, Verf: 17, de Jischako, Gen: xxxv: 29; de Jacobo, Gen: xlix: 29. 33; de Aharone, Num: xx: 24. 26; de Moïse, Num: xxvii: 13. Cap: xxxi: 2. Deut: xxxii: 50; de generatione prima quæ intrabat in terram Canaanem, Judic: ii: 10. At in sensu interno Verbi, ubi agitur de vita alicujus, quod repræsentaverit, tunc per colligi ad populos significatur, quod non amplius de illo, ut supra dictum.

3256. Et sepeliverunt eum Jischak & Jischmael filii ejus, quod significet quod exciperet nunc repræsentativum Domini per Jischakum & Jischmaelem, constare potest a significatione sepelire; quod sepeliri sit resuscitari & resurgere, n: 2916. 2917, ostensum est: hic quia actum est, de repræsentatione Domini per Abrahamum, quod ille status finem habuerit, & nunc incipiat repræsentatio per Jischakum & Jischmaelem, idcirco per sepelire hic significatur resuscitatio illius status, se habent significationes applicate ad illa, de quibus prædicantur. Cum Repræsentativis in Verbo ita se habet, quod continua sint, tametsi apparent interrupta per mortes illorum qui repræsentarunt; at mortes eorum non aliquam interruptionem significant, sed continuationem; ideo etiam sepulturæ illorum significat repræsentativum in alio resuscitatum & continuatum.

3257. Ad speluncam Machpelæ, quod significet resurrectionem quoad verum; & ad agrum Ephronis filii Zochar Chittæi quæ super facies Mamre, quod significet quoad bonum; & quod etiam significet Spirituales, ut prius, qui ex Divino Humano Domini recipiunt verum & bonum, & salvantur;

tum agrum quem emit Abraham ex filiis Cheth, quod significet Domini Regnum Spirituale inde; & quod ibi sepultus Abraham & Sarah uxor ejus, significet resurrectionem, constare potest, ex illis quæ de significatione omnium horum prius in Cap: XXIII, n: 2913 2928. 2968. 2969. 2970. 2971. 2975. 2980, dicta & ostensa sunt; & de significatione sepeliri, n: 2916. 2917.

3258. Vers: 11. *Et fuit post mortem Abrahami, & benedixit Deus Jischako filio ejus; & habitabat Jischak cum Beerlachai roi.* Fuit post mortem Abrahami, significat post statum & tempus repræsentationis Domini per Abrahamum: & benedixit Deus Jischako filio ejus, significat principium repræsentationis Domini per Jischakum: & habitabat Jischak cum Beerlachai roi, significat Divinum Rationale Domini in Divina luce.

3259. Fuit post mortem Abrahami, quod significet post statum & tempus repræsentationis Domini per Abrahamum, constat a significatione Mori, ubi agitur de vita alicujus repræsentativa, quod sit finis repræsentationis, de qua supra n: 3253; inde hic, post mortem Abrahami, significat post statum & tempus repræsentationis Domini per Abrahamum.

3260. Et benedixit Deus Jischako filio ejus, quod significet principium repræsentationis per Jischakum, constare potest a significatione benedixit Deus; ad opus, quod inchoabatur, Antiquis solenne fuit dicere, benedicat Deus, & per illud significabatur idem ac quod per hoc votivum, sit faustum & felix, inde est, quod in sensu remotiori, per benedicat Deus, sicut per, sit faustum & felix, significetur principium, hic principium repræsentationis per Jischakum, quia immediate sequitur post finem ejus per Abrahamum, significatum per mortem ejus.

3261. Et habitabit Jischak cum Beerlachairoi, quod significet Divinum Rationale Domini in Divina Luce, constat a significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293; & a significatione Beerlachairoi, quod sit Divinum Bonum Rationale ex ipso Divino Vero natum, de qua n: 3194; inde sensus proximus est, quod viveret seu esset Divinum Rationale in Divino Bono quod ex ipso Divino Vero natum, sed non erat ibi, quare non dicitur in Beerlachairoi, sed cum Beerlachairoi, hoc est, si interpreteris. Cum fonte vivi videntis me, quod est cum Divino illo Bono; Jischak enim habitabat in terra meridiei, secundum illa quæ in Cap: præc: Vers: 62, ubi ita, "Et Jischak venit a veniendo Beerlachairoi, & ille habitans in terra meridiei;" & quia ibi per terram meridiei, significatur Divina Lux inde, n: 3195, idcirco hic non aliud significatur.

* * * *

3262. Vers: 12. *Et hæ nativitates Jischmaelis filii Abrahami, quem peperit Hagar Ægyptia ancilla Saræ Abrahamo.* Hæ nativitates Jischmaelis filii Abrahami, significat derivationes Ecclesiæ Spiritualis per Jischmaelem repræsentatæ: quem peperit Hagar Ægyptia ancilla Saræ Abrahamo, significat spiritualis hominis nativitatem ex influxu Divino in affectionem scientiarum:

3263. Hæ nativitates Jischmaelis filii Abrahami, quod significet derivationes Ecclesiæ Spiritualis per Jischmaelem repræsentatæ, constat ex significatione nativitatum, quod sint derivationes fidei, ita Ecclesiæ, de qua n: 1145. 1255. 1330; ex repræsentatione Jischmaelis, quod sint rationales, & qui ab Ecclesia spirituali Domini, de qua n: 2078. 2691. 2699; & ex significatione filiorum Abrahami, quod sint illi qui in vero a Domino, per filios enim significantur vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2623; & per Abrahamum repræsentatur Dominus, etiam quoad Divinum Humanum, n: 3251, a Quo Verum & bonum spiritualibus, n: 2661. 2716. 2833. 2834. Quod Ecclesiam Spiritualem Domini concernit, sciendum, quod illa sit per universum terrarum orbem; non enim limitata est ad illos qui Verbum habent, & inde norunt Dominum, & aliqua vera fidei; sed etiam est apud illos qui Verbum non habent, & ideo prorsus ignorant Dominum, & consequenter non sciunt aliqua vera fidei, (omnia enim vera fidei spectant Dominum:) hoc est, apud Gentes ab Ecclesia remotas; sunt enim plures inter illos, qui norunt ex lumine rationali, quod unus Deus sit, quod Ille creaverit omnia, & quod conservet omnia, tum quod ab Ipso omne bonum, consequenter omne verum: & quod similitudo cum Ipso faciat hominem beatum; ac præterea vivunt secundum religiosum suum, in amore in illum Deum, & in amore erga proximum; ex affectione boni faciunt opera charitatis, & ex affectione veri colunt Supremum; qui tales inter gentes, sunt qui in Ecclesia Domini Spiritualis sunt; & tametsi ignorant Dominum cum in mundo sunt, usque in se habent cultum Ipsius ac tacitam agnitionem, cum in bono sunt, in omni enim bono est Dominus præsens; quapropter etiam illi in altera vita facile Ipsum agnoscunt, & præ Christianis qui non ita in bono, vera fidei in Ipsum recipiunt, ut constare potest ex illis, quæ de Gentium & Populorum statu & sorte extra Ecclesiam in altera vita, n: 2589 ad 2604, ab experientia, detecta sunt: Lumen naturale quod illis, in se habet spirituale, nam absque Spiritualis, quod a Domino, talia nusquam agnosci possunt. Exinde nunc constare potest, quid Jischmael, proinde quid Jischmaelita, in sensu repræsentativo, nempe quod illi ab Ecclesia Spiritualis Domini, qui quoad vitam in simplici bono, & ideo quoad doctrinam in naturali vero sunt; tales quoque significantur per Jischmaelitas in sequentibus ubi de Josepho, “*Ecce turba Jischmaelitarum* venit e Gilead, & cameli illorum ferentes ceram, refinam & stacten, euntes ad deferendum in Ægyptum,” xxxvii: 25; ubi Jischmaelita pro illis qui in simplici bono, in quali gentes probæ; cameli ferentes ceram, refinam, & stacten pro interioribus bonis talium; similiter per Jischmaelitas ibi Vers: 28, & Cap: xxxix: 1: & quoque in Libro Judicum, “Quod ex petitione Guideonis quisque daret in aurem prædæ suæ, nam in aures auri illis, *siquidem Jischmaelita illi*,” Cap: viii: 24, in aures auri significabant illa quæ sunt simplicis boni, n: 3103.

3264. Quem peperit Hagar Ægyptia ancilla Saræ Abrahamo, quod significet Spiritualis hominis nativitatem ex influxu Divino in affectionem scientiarum, constat ex significatione parere, quod sit existere, de qua
n: 2621.

n: 2621. 2629; ex repræsentatione Hagaris Ægyptiæ, quod sit vita exterioris hominis, de qua n: 1896. 1909; & ex significatione Ancillæ, quod sit affectio scientiarum & cognitionum quæ exterioris hominis, de qua n: 1895. 2691; Ancilla Saræ dicitur, quia per Saram repræsentatur Domini Divinum Verum, cui subordinata est affectio scientiarum & cognitionum veri; quoniam per Jischmaelem repræsentatur Spiritualis homo, patet quod per illa verba, "Quem peperit Hagar Ægyptia ancilla Saræ Abrahamo," significetur Spiritualis hominis nativitas ex influxu Divino in affectionem scientiarum; quod Rationale hominis ita nascatur, videatur n: 1895. 1896. 1902. 1910. 2094. 2557. 3030. 3074, proinde quod Spirituale, hoc enim non datur nisi in Rationali, quare Spiritualis homo & Rationalis pæne idem est, differunt Spirituales inter se modo secundum quale rationis & quale vitæ inde; quod eorum nativitas seu regeneratio sit ex influxu Divino in affectionem cognitionum, videatur n: 1555. 1904. 2046. 2063. 2189. 2657. 2675. 2691. f. 2697. 2979. Videantur quæ de Jischmaele prius dicta & ostensa sunt, nempe quod per illum repræsentatum sit primum Rationale Domini quod nondum Divinum, n: 1893; quod postmodum repræsentati vere rationales seu spirituales, n: 2078. 2691; ita Ecclesia Spiritualis Domini, n: 2699.

3265. Vers: 13. 14. 15. 16. *Et hæc nomina filiorum Jischmaelis, in nominibus eorum, secundum nativitates eorum; Primogenitus Jischmaelis Nebajoth, & Kedar, & Abdeel, & Mibsam. Et Mischmah, & Dumah, & Massa. Chadar, & Thema, Jetur, Naphisch, & Kedmah. Hi illi filii Jischmaelis, & illa nomina illorum, in villis illorum & in castellis illorum; duodecim principes populorum suorum.* Hæc nomina filiorum Jischmaelis, significat qualitates doctrinalium illorum: in nominibus eorum, secundum nativitates eorum, significat interiores qualitates secundum derivationes fidei: primogenitus Jischmaelis, Nebajoth, & Kedar, & Abdeel, & Mibsam; & Mischmah, & Dumah, & Massa; Chadar, & Thema, Jetur, Naphisch, & Kedmah, significat omnia quæ sunt Ecclesiæ Spiritualis, cum primis apud Gentes: Hi illi filii Jischmaelis, & illa nomina illorum, significat doctrinalia & quale illorum: in villis illorum, significat externa Ecclesiæ: in castellis illorum, significat interna: duodecim principes populorum suorum, significat omnia primaria Ecclesiæ illius Spiritualis.

3266. Hæc nomina filiorum Jischmaelis, quod significet qualitates doctrinalium illorum, nempe Spiritualium, constat ex significatione Nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; ex significatione filiorum, quod sint vera, tum doctrinalia, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; & ex repræsentatione Jischmaelis, quod sint spirituales, de qua supra, n: 3263.

3267. In nominibus eorum, secundum nativitates eorum, quod significet interiores qualitates secundum derivationes fidei, constat ex significatione nominis, quod sit quale, seu nominum, quod sint qualitates, de qua nunc supra n: 3266, hic qualitates interiores, quia dicitur, hæc nomina filiorum Jischmaelis in *nominibus* eorum, ubi nomina priori loco sunt qualitates communes, hic

hic qualitates quæ in illis, seu quæ quoad illa, hoc est, interiores; & quia hæ qualitates sunt secundum derivationes fidei, quæ significantur per, secundum nativitates eorum; quod nativitates sint derivationes fidei, ita Ecclesiæ, videatur n: 1145. 1255. 1330. 3263. Cum Ecclesia Spirituali Domini ita se habet, quod sparsa sit per totum terrarum orbem, & quod ubivis quoad credenda seu vera fidei, sit varia; varietates illi sunt derivationes quæ significantur per nativitates, quæ tam simul eodem tempore, quam successive existunt; ipsum Regnum Spirituale Domini in cœlis etiam est tale, nempe quoad illa quæ sunt fidei, varium, usque adeo, ut non sit una societas, ne quidem unus in societate, qui in illis quæ sunt veri fidei, prorsus concordem cum aliis ideam habeat, n: 3241; sed usque Regnum Spirituale Domini in cœlis est unum; causa est, quia charitas omnibus est principale, charitas enim facit Ecclesiam spirituales, non fidem, nisi fidem dicas charitatem; qui in charitate est, is proximum amat, & quod diffentiat a se in credendis, hoc excusat, modo in bono & vero vivat; etiam gentes probas, tametsi ignorant Dominum, & non aliquid fidei norunt, non damnat; qui enim in charitate, hoc est, in bono vivit, is a Domino recipit vera, qualia ejus bono conveniunt, & gentes talia quæ in altera vita flecti possunt in vera fidei, n: 2599. 2600. 2601. 2602. 2603; at qui non in charitate est, hoc est, non in bono vivit, is nusquam potest aliquid verum recipere; scire quidem verum potest, sed non ejus vitæ implantatur, ita id in ore quidem potest ferre, sed non in corde; verum enim non conjungi potest malo, quare etiam illi, qui sciunt vera, quæ vocantur credenda, & non in charitate seu in bono vivunt, tametsi in Ecclesia sunt, quia ibi nati, usque tamen non ab Ecclesia sunt, nam nihil Ecclesiæ est in illis, hoc est, nihil boni, cui jungatur verum.

3268. Filius primogenitus Jischmaelis, Nebajoth, & Kedar, & Abdeel, & Mibsam, & Mischmah, Dumah, & Massa, Chadar, & Thema, Jetur, Naphisch, & Kedmah, quod significant omnia quæ sunt Ecclesiæ spiritualis, cumprimis apud gentes, constat ex repræsentatione horum qui nominantur, quidam ex illis memorantur in Verbo imprimis prophetico, ut Nebajoth, Kedar, Dumah, & Thema, & ibi significant talia, quæ sunt Ecclesiæ Spiritualis cumprimis apud gentes; & præterea patet ex eo, quod duodecim sint, & per duodecim significantur omnia quæ sunt fidei, ita Ecclesiæ, de qua re in sequentibus; & ideo in Versu seq: 16 dicitur, quod fuerint duodecim principes populorum suorum. Quod per Nebajoth & Kedar repræsententur illa quæ sunt Ecclesiæ spirituales cumprimis apud gentes, nempe ejus bona ac inde vera, constat apud Esaïam, “Turma camelorum obteget te, dromadas Midianis & Ephæ, omnes a Scheba venient; aurum & thus portabunt, & laudes Jehovah annuntiabunt: Omnis grex Kedaris congregabuntur tibi; Arietes Nebajoth ministrabunt tibi, ascendent ad beneplacitum altare meum,” lx: 6. 7; ibi in supremo sensu de Domino, in sensu respectivo de Regno Ipsi, grex Kedaris pro bono spirituali; quod grex sit spirituale bonum, videatur n: 343. 415. 2566; Arietes Nebajoth pro vero spirituali, quod Aries sit spirituale verum, n: 2833: quod Kedar sit Arabia,

ex sequentibus locis patet, & quod Arabia nominatur sit Kedar a filio Jischmaelis, constare potest ex eo, quod quæ in binis illis Versibus memorantur, sint terræ vel gentes, omnes a filiis ac nepotis Abrahami nominatæ, ut Midian, Ephra, Scheba, de quibus supra Vers: 2. 3. 4, ita hic Kedar & Nebajoth. Apud Ezechielem, "*Arabia & omnes principes Kedaris*, hi negotiatores manus tuæ, in agnis, & arietibus, & hircis, in his negotiatores tui," xxvii: 21, ibi de Tyro, hoc est, de illis qui in cognitionibus boni & veri sunt; quod Tyrus illi sint, videatur n: 1201; Arabia pro spirituali bono, principes Kedaris pro spiritualibus veris; agni, arietes, hirci sunt spiritualia bona & vera. Apud Jeremiam, "Surgite, ascendite *ad Kedarem*, & devastate filios Orientis, tentoria eorum, & greges eorum fument, cortinas eorum, & omnia vasa eorum, & camelos eorum auferent sibi," xlix: 28. 29; ibi de vastatione Ecclesiæ spiritualis per Kedarem & filios orientis intellectæ; tentoria & greges pro Ecclesiæ illius bonis, cortinæ & vasa pro ejus veris; sunt sancta cultus, quæ per tentoria & greges, & per cortinas & vasa significantur, sancta autem cultus omnia se referunt ad bonum & verum. Qui autem non in vero sunt, quia non in bono, sunt qui repræsentantur per Arabes & per Kedaros in deserto ut apud Esaiam, "Babel non habitabitur in æternum, *non morabitur ibi Arabs*," xlii: 20: apud Eundem, "Extollant desertum, & urbes ejus, *ville quas habitat Kedar*," xlii: 10. 12: apud Jeremiam, "Super viis sedisti illis, sicut *Arabs in deserto*," iii: 2: apud Davidem, "Væ mihi, quia peregrinor Meschechi, moror cum tentoriis *Kedaris*," Psalm: cxx: 5: apud Esaiam, "In *sylva in Arabia* pernoctabitis turmæ Dedanim; obviam sitienti afferte aquas, habitatores *terræ Thema*, cum pane ejus prævenite vagabundum, quia coram gladiis vagabuntur, coram gladio extenso, coram arcu tenso, & coram gravitate belli; quia sic dixit Dominus ad me, in adhuc annum, juxta annum mercenarii, & consumetur omnis GLORIA KEDARIS, & reliquum numeri arcus fortium *filiorum Kedaris*," xxi: 13. 14, in sylva Arabiæ pernoctare, pro vastari quoad verum, turmæ Dedanim pro illis qui sunt in cognitionibus, n: 3240. 3241 f; habitatores terræ Thema, pro illis qui in simplici bono, in quali gentes probæ; quæ quod ex filio Jischmaelis Thema dicto fuerint, constat; Kedar pro illis qui in simplici vero; de quibus dicitur, quod vagantur coram gladiis, & coram gravitate belli, quo significatur quod non sustinebunt pugnas tentationum, quia non amplius in bono. Apud Jeremiam, "Transite insulas Kitthæorum & videte, & *Kedarem mittite*, & attendite valde, & videte num factum sicut hoc, num mutavit gens deos, & illi non dii," iii: 2, insulæ Kitthæorum pro illis qui remotiores a cultu sunt, hoc est, pro Gentibus quæ in simplici bono, & inde in naturali vero, n: 1156. 1158; quod etiam Kedar sint illi, patet. Apud Eundem, "Accepi calicem e manu Jehovæ, & bibere feci omnes gentes, ad quas me misit Jehovah, & Dedanem & *Themam*, & Bus, & omnes abscissos anguli; & omnes *reges Arabiæ*, & omnes reges occidentis, habitantes in deserto," xxv: 17. 23. 24, ibi

ibi etiam agitur de vastatione Ecclesiæ spiritualis, ac inter plures nominantur Thema & Arabia, inde patet quod per Themam, sicut per Arabiam, significantur illi qui ab Ecclesia spirituali sunt; sed Arabiæ tribuuntur reges tum urbes, at Kedari principes & villæ. Præter illos etiam Duma memoratur apud Esaïam, Cap: XXI: 11. 12. Quod per gentes illas significantur illa quæ sunt Ecclesiæ Spiritualis, inde est, quia Antiqua Ecclesia, quæ Spiritualis erat, etiam apud illos fuit, n: 1238. 2385, sed doctrinalia illorum & ritualia varia fuerunt, at usque una Ecclesia, quia non fidem sed charitatem essentialem fecerunt; at temporis tractu, sicut charitas desit, etiam illud Ecclesiæ, quod apud illos, nullum factum est, usque tamen mansit repræsentativum Ecclesiæ per illos, cum varietate secundum illud Ecclesiæ quod fuerat apud illos; inde est, ubi nominantur in Verbo, quod non significantur illi, sed significetur modo illud Ecclesiæ in communi quod fuerat ibi.

3269. Hi illi filii Jischmaelis, & illa nomina illorum, quod significet doctrinalia & quale eorum, constat ex significatione filiorum, quod sint vera, tum doctrinalia, & nominis, quod sit quale, de quibus supra n: 3266.

3270. In villis illorum, quod significet externa Ecclesiæ; constat a significatione villarum, quod sint illa quæ sunt externa fidei, ita Ecclesiæ; externa Ecclesiæ sunt ritualia, interna sunt doctrinalia cum hæc non scientiæ sed vitæ sunt: externa repræsentabantur per villas, quia erant extra urbes, interna autem per ipsas urbes; quod urbes sint doctrinalia, videatur n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216.

3271. In castellis illorum, quod significet interna, constat a significatione castellorum, quod sint interna fidei, hic Ecclesiæ, quia de Gentibus cumprimis prædicantur, quibus non fidei verum, sed rationale & naturale verum; hæc Vera vocantur castella, cum Vera fidei urbes. In lingua originali hæc voces, quæ significant villas & castella, etiam significant atria & palatia, & sunt atria similiter externa Ecclesiæ, & palatia interna.

3272. Duodecim principes populorum suorum, quod significet omnia primaria Ecclesiæ illius Spiritualis, constat ex significatione duodecim, quod sint omnia fidei seu Ecclesiæ, de qua n: 577. 2089. 2129 f. 2150 f; a significatione principum, quod sint primaria, de qua n: 1482. 2089; & a significatione populorum, quod sint illi qui in veris, de qua n: 1259. 1260, ita qui ab Ecclesia spirituali sunt, nam illi dicuntur in veris esse. Quod Numeri omnes in Verbo significant res, manifeste constare potest a numero duodecim, qui toties occurrit; ille numerus, ubicunque in Verbo legitur, significat omnia; sicut duodecim Tribus in Veteri Testamento, & duodecim Apostoli in Novo, significant omnia fidei, proinde omnia Ecclesiæ; ita hic duodecim Principes, omnia primaria Ecclesiæ illius quæ per totidem filios Jischmaelis repræsentantur: quod numerus duodecim ea significet, constare potest ex illis, quæ in citatis supra locis allata sunt, tum quoque ex his in Verbo; apud Johannem, "Audivi numerum obsignatorum ex omni Tribu Israelis; ex Tribu Judæ *Duodecim mille* obsignati: ex Tribu Ruben *Duodecim mille* obsignati: ex Tribu Gad *Duodecim mille* obsignati," & sic porro, Apoc: VII:

4. 5. 6. seq: ubi per duodecim mille obsignatos ex omni Tribu, non aliud significatur, quam quod omnes qui in fide, hoc est, qui in ejus bono, sunt, salventur: apud Eundem, "Mulier circumdata solem, & luna sub pedibus ejus, & super capite ejus Corona *stellarum duodecim*," Apoc: xii: 1, Mulier pro Ecclesia, n: 252. 253, sol pro amore cœlesti, luna pro amore spirituali, n: 30 ad 38. 1529. 1530. 2441. 2495; duodecim stellæ pro omnibus fidei, quod stellæ sint cognitiones boni & veri, quæ sunt fidei, n: 2495. 2849: apud Eundem, "Civitas sancta Hierosolyma Nova, habens *portas duodecim*, & super portas *angelos duodecim*; & nomina scripta, quæ sunt *duodecim tribuum* filiorum Israelis: murus civitatis habebat *fundamenta duodecim*, & in iis nomina *duodecim Apostolorum* Agni: mensus est Civitatem in stadiis *duodecies mille*; & mensus est murum ejus *Centum quadraginta quatuor* cubitorum (duodecies duodecim:) quæ est mensura hominis, hoc est, Angeli: *duodecim* portæ *duodecim* margaritæ," Apoc: xxi: 12. 14. 16. 17. 21; ibi per Civitatem Sanctam nihil aliud significatur quam Regnum Domini Spirituale; & per portas, murum, fundamenta, illa quæ sunt Charitatis & fidei, quorum *omnia* per duodecim toties nominata, significantur; quod non duodecim Tribus, nec duodecim Apostoli, intelligantur, unicuique constare potest: apud Eundem, "In medio plateæ ejus & fluvii, hinc illinc arbor vitæ, faciens *fructus duodecim*, juxta mensum quemvis reddens fructum suum," Apoc: xxi: 2, fructus duodecim sunt omnia charitatis. Apud Matthæum, "Jesús dixit, amen dico vobis, quod vos qui sequuti estis Me, in regeneratione, quando sedebit Filius hominis super throno gloriæ suæ, sedebitis etiam vos super *duodecim thronis*, judicantes *duodecim tribus* Israelis," xix: 28, hic non per Apostolos apostoli, non per thronos throni, nec per tribus tribus intelliguntur, sed omnia quæ sunt fidei, videatur n: 2129. Præterea in Verbo Veteris Testamenti, ubi nominantur duodecim tribus, sunt omnia Ecclesiæ quæ significantur: ita quoque se habet cum *duodecim lapidibus* juxta nomina *duodecim tribuum* Israelis, in Urim & Thumim," Exod: xxviii: 21; cum *duodecim panibus* propositionis supra mensam ordinatis," Levit: xxiv: 5. 6; similiter cum reliquis. Quod etiam omnia fidei in ipsis hominibus duodecim filiorum Jacobi seu Israelis, contineantur, ex Divina Domini Misericordia, ad Cap: seq: xxix & xxx, videbitur.

3273. Vers: 18. *Hi anni vitarum Jischmaelis, centum anni & triginta anni & septem anni; & exspiravit & mortuus est, & collectus ad populos suos. Et resederunt a Chavillah usque ad Schur, quæ super facies Ægypti, in veniendo ad Aschur; super facies omnium fratrum suorum cecidit.* Hi anni vitarum Jischmaelis, significant statum repræsentativum Regni Spiritualis Domini per Jischmaelem: centum anni triginta anni & septem anni, significant illa quæ sunt istius status: & exspiravit & mortuus est, significat finem repræsentationis per Jischmaelem; & collectus ad populos suos, significat quod hæc de Jischmaele: Et resederunt a Chavillah usque ad Schur quæ super facies Ægypti in veniendo ad Aschur, significat extensionem intelligentiæ: super facies

facies omnium fratrum suorum cecidit, significat contentiones de vero, fed quod superior.

3274. Hi anni vitarum Jifchmaelis, quod significet statum repræsentativum Regni Spiritualis Domini per Jifchmaelem, constat ex significatione annorum & vitarum, quod hic sint status repræsentativi, de qua supra n: 3251; & ex repræsentatione Jifchmaelis, quod sit Regnum spirituale Domini, de qua n: 2699. 3263. 3268.

3275. Centum anni & triginta anni & septem anni, quod significant illa quæ sunt istius status, constare potest ab illis quæ supra n: 3252 de ætate Abrahami dicta sunt.

3276. Et exspiravit & mortuus est, quod significet finem repræsentationis per Jifchmaelem, constat etiam ex illis quæ supra n: 3253, dicta sunt, ubi eadem verba, & idem sensus internus. Pariter, quod collectus ad populos suos, significet quod hæc de Jifchmaele, supra n: 3255.

3277. Et residerunt a Chavillah usque ad Schur quæ super facies Ægypti in veniendo ad Aschur, quod significet extensionem intelligentiæ. Et super facies omnium fratrum suorum cecidit, quod significet contentiones de vero, fed quod superior, constat ex illis quæ n: 115. 1951 dicta, ubi hæc explicata sunt.

* * * *

3278. Vers: 19. 20. *Et hæc nativitates Jifchaki filii Abrahami; Abraham genuit Jifchakum. Et fuit Jifchak filius quadraginta annorum in accipiendo illo Rebeccam filiam Bethuelis Aramæi e Paddan aram, sororem Labanis Aramæi, sibi ad mulierem.* Hæc nativitates Jifchaki filii Abrahami, significat Divinum Rationale Domini ex quo Divinum Naturale: Abraham genuit Jifchakum, significat ex Ipso Divino Divinum Rationale: & fuit Jifchak filius quadraginta annorum, significat ex propria potentia per tentationum pugnas: in accipiendo illo Rebeccam, significat conjunctionem Divini Veri: filiam Bethuelis Aramæi e Paddan Aram sororem Labanis Aramæi sibi ad mulierem, significat quale & statum.

3279. Hæc nativitates Jifchaki filii Abrahami, quod significet Divinum Rationale Domini ex quo Divinum Naturale, constat ex significatione nativitatum, quod sint derivationes, de qua n: 1145. 1255. 1330, nempe derivationes fidei ubi de fide agitur, & derivationes Ecclesiæ ubi de Ecclesia, ut supra, derivationes Ecclesiæ Spiritualis per nativitates Jifchmaelis, n: 3263; hic autem quia Nativitates prædicantur de Domino, sunt Divinæ nativitates quæ intelliguntur, nempe quod ex Ipso Divino natum sit Divinum Rationale, quod significatur per quod ex Abrahamo Jifchakus, & quod ex Divino Rationali Divinum Naturale, significatur per quod ex Jifchako Esau & Jacob, nam per Esavum & Jacobum repræsentatur Domini Divinum Naturale, per Esavum illud quoad bonum, & per Jacobum illud quoad verum, de quibus in nunc sequentibus agitur; hæc sunt, quæ per nativitates hic significantur.

3280. Abraham genuit Jischakum, quod significet ex Ipso Divino Divinum Rationale, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Ipsum Divinum; & ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de quibus sæpius prius.

3281. Et fuit Jischak filius quadraginta annorum, quod significet ex propria potentia per tentationum pugnæ, constat ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua sæpius prius; ex significatione quadraginta, quod sint tentationes, de qua n: 730. 862; & ex significatione annorum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; inde sensus internus horum verborum est, quod Dominus Rationale suum etiam quoad Verum per pugnæ tentationum, ita ex propria potentia, Divinum fecerit; quod Dominus ex propria potentia per tentationes in se admissas omne in se humanum, Divinum fecerit, prius n: 1616. 1663. 1668. 1690. 1787. 2083. 2523. 2632. 2776. 3030. 3043. 3141, ostensum est.

3282. In accipiendo illo Rebeccam, quod significet conjunctionem Divini Veri, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Verum adjunctum Divino Bono in Rationali, de cujus ortu ex naturali homine, in Capite præcedente actum est.

3283. Filiam Bethuelis Aramæi e Paddan aram, sororem Labanis Aramæi sibi ad mulierem, quod significet quale & statum, constat ex repræsentatione Bethuelis & Labanis, tum ex significatione Aram & Paddan aram, quod sint illa quæ ortum Divini Veri per Rebeccam repræsentati quoad quale & statum involvunt; quid autem per unumquemvis, nempe per Bethuelem & Labanem, repræsentatur, & quid per Aram seu Syriam significatur, in Capite præcedente explicatum est: quod hæc iterum dicantur, causa est, quia in sequentibus agitur de Naturali Domini; Naturale Domini non potuit Divinum fieri, priusquam Ipsi Rationali adjunctum fuit Verum; & hoc Divinum factum; nam influxus in Naturale esse debuit ex Divino Bono Rationalis per Divinum Verum ibi; omnis enim vita naturalis hominis quoad intelligenter scire & facere, est inde; Rationale enim est quod ordinat omnia in naturali, & secundum ordinationem ibi res convenienter intuetur; est enim Rationale sicut visus superior, qui cum in scientifica Naturalis hominis spectat, est sicut in campum infra se; lux illius visus est Veri, sed origo lucis est Boni in Rationali; sed de his plura in sequentibus.

3284. Vers: 21. 22. 23. *Et oravit Jischak ad Jehovah propter mulierem suam, quia sterilis ea, & exoratus illi Jehovah, & concepit Rebecca mulier ejus. Et collidebant se filii in medio illius; & dixit, si ita, ad quid ego; & ivit ad interrogandum Jehovah. Et dixit Jehovah illi, duæ gentes in utero tuo, & duo populi e visceribus tuis separabuntur, & populus præ populo valebit, & major serviet minori.* Oravit Jischak ad Jehovah, significat communicationem Divini quod Filius cum Divino quod Pater: propter mulierem quod sterilis ea, significat quod nondum Divinum Naturale: & exoratus illi Jehovah, significat effectum: & concepit Rebecca mulier ejus, significat quod

ex

ex Divino Vero ut a matre : & collidebant se filii in medio illius, significat pugnam de qua : & dixit, si ita, ad quid hoc, ego, significat angustiam : & ivit ad interrogandum Jehovah, significat statum communicationis : Et dixit Jehovah illi, significat perceptionem ex Divino : duæ gentes in utero tuo, significat naturale quoad bonum interius & exterius, quod conceptio : & duo populi e visceribus tuis separabuntur, significat quod inde verum : & populus præ populo valebit, significat quod primo verum erit superius quam bonum veri : & major serviet minori, significat quod bonum veri interius erit ad tempus.

3285. Oravit Jischak ad Jehovah, quod significet communicationem Divini quod Filius cum Divino quod Pater, constat ex significatione orare, quod sit communicari, oratio enim non aliud est quam communicatio ; ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale ; Divinum quod Filius est Jischakus, seu Rationale cum ipsi verum conjunctum est ; Divinum autem quod Pater est hic Jehovah : hæc communicatio fuit in Domino, nam Pater fuit in Filio, & Filius in Patre, Joh : xiv : 10. 11.

3286. Propter mulierem quod sterilis ea, quod significet quod nondum Divinum Naturale, constat ex significatione mulieris, quod sit Divinum Verum conjunctum Bono Rationalis, quod Verum repræsentari per Rebeccam in Capite præcedente ostensum est ; & a significatione sterilis, quod nondum Divinum naturale : se enim hoc ita habet ; Divinum Naturale exstiterat ex Divino Bono Rationalis ut a patre, & a Divino vero ibi ut a matre ; cum nondum Divinum Naturale, tunc dicitur Verum Rationalis sterile, hic mulier sterilis. Apud hominem ita est ; cum is regeneratur, tunc a Domino insinuat Rationali ejus bonum, hoc est, velle bene proximo, huic velle seu bono adjungitur verum e naturali homine ; hoc facto, nondum regeneratum est naturale, quod sciri potest ex eo, quod sæpe internus seu rationalis homo pugnet cum externo seu naturali, & quamdiu pugna est, naturale non est regeneratum ; & cum hoc non regeneratum est, est Rationale quoad verum sterile ; ita in communi, similiter in omni particulari, in quo rationale dissentit a naturali, dicitur in eo particulari rationale quoad verum sterile : opus regenerationis in eo maxime versatur, ut rationali homini naturalis correspondeat, non solum in communi, sed etiam in particulari, & naturalis homo redigitur in correspondentiam a Domino per rationale, quod nempe rationali bonum insinuetur, & huic bono sicut humo vera implantentur, & dein per vera rationalia redigatur naturale ad obedientiam, & cum obedit tunc correspondet ; & quantum correspondet, tantum regeneratus est homo.

3287. Et exoratus illi Jehovah, quod significet effectum, constare potest absque explicatione, quia cum exoratus est Jehovah, tunc fit seu efficitur oratio.

3288. Quod concepit Rebecca mulier ejus, significet quod ex Divino Vero ut a matre, constat ex repræsentatione Rebecæ, quod sit Divinum Verum Rationalis, de qua in Capite præcedente ; & a significatione concipere, quod sit primum ortus Divini Naturalis ut a matre ; nam, ut mox supra dictum est,

est, Divinum Naturale ortum est a Divino Bono Rationalis, ut a patre, & a Divino Vero Rationalis ut a matre : quod ita sit, vix aliquis novit, & hoc eo minus, quia pauci sciunt, quod Rationale distinctum sit a Naturali, nec alii sciunt hoc, quam qui vere rationales sunt, nec vere rationales sunt alii quam qui regenerati sunt a Domino ; qui non regenerati sunt, non capiunt hoc, nam illis rationale est idem ac naturale.

3289. Et collidebant se filii in medio illius, quod significet pugnam, de qua, constat a significatione collidere, quod sit pugnare ; & a significatione filiorum hic, quod sit Naturale quoad bonum & quoad verum ; nam quod Esau & Jacob, qui filii, repræsentent Divinum Naturale Domini, Esau illud quoad bonum, Jacob quoad verum, ex sequentibus constabit. De collisione hac seu pugna agitur etiam in hoc Capite, & est illa de prioritare, num bonum sit prius vel num verum, seu quod idem, num charitas quæ boni sit prior vel num fides quæ veri ; in Ecclesia Spirituali a primis temporibus de eo inter plures pugnatum est ; & quia de prioritare illa in sequentibus agitur, ideo dicitur, quod collidebant se filii in medio ejus, & per illa significatur pugna, *de qua*.

3290. Et dixit, si ita, ad quid hoc, ego, quod significet angustiam, constare potest ex sensu horum verborum, quod sint angustiae, & quidem propter collisionem, hoc est, pugnam inter fratres : si ita, significat si de hoc pugnarent ; ad quid hoc, significat quod de ea re non pugnandum ; ego seu ad quid ego, significat si pugnarent de illa re quod influxum ex rationali vero non reciperent, inde angustia.

3291. Et ivit ad interrogandum Jehovah, quod significet statum communicationis, constat ex significatione interrogare, quod sit communicari cum dicitur de Domino ; Jehovah enim erat in Ipso qui interrogabatur ; in sensu tamen historico communicatio illa exprimitur per orare, n : 3285, & status communicationis per interrogare.

3292. Et dixit Jehovah illi, quod significet perceptionem ex Divino, constat inde, tum ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n : 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506. 2515. 2552 ; ita dicere Jehovah est percipere ex Divino.

3293. Duæ gentes in utero tuo, quod significet naturale quoad bonum interius & exterius, quod conceptio, constat ex significatione gentium, quod sint bona, imprimis Ecclesiæ, de qua n. 1159. 1258. 1260. 1416. 1849, hic quod sint bona quæ in naturali, patet ex eo, quod Esau & Jacob, qui tunc in utero, repræsentent Divinum naturale Domini, ut manifeste constabit ex sequentibus, ubi de illis agitur ; naturale sicut rationale consistit ex bono & vero, bonum in naturali est omne id quod affectionis naturalis est, & jucundum vocatur, verum autem omne id quod scientiæ est, & scientificum dicitur ; hæc bina erunt in naturali, ut sit naturale ; ipsum scientificum per se abstracte a jucundo, quod est affectionis, non est aliquid, a jucundo ibi habet naturale suam vitam, nam ex illo habet, ut scire aliquid possit ; jucundum autem, quod est bonum naturalis absque scientifico est aliquid, sed modo est

est vitale, quale apud infantes; ut itaque naturale sit humanum, ex utroque consistet, perficitur unum ab altero, sed ipsam vitam habet a bono. Quod autem hoc bonum concernit, de quo hic agitur, est duplex, interius & exterius, interius communicat cum interiori homine, hoc est, cum rationali, exterius cum externo, hoc est, cum illis quæ sunt corporis, & facit vitam sensibus externis, tum quoque actionibus, absque communicatione utrinque non potest homo ratione vivere, nec potest corpore; communicatio interior est, quæ manet homini post mortem, & ibi facit vitam ejus naturalem, nam spiritus etiam vitam naturalem habet, vita enim ejus spiritualis terminatur in naturali ut in plano ultimo, nam non potest homo statim post mortem spiritualiter cogitare, nisi ex illis quæ sunt Naturalis ejus; communicatio autem exterior est, quæ est homini cum vivit in corpore, sed ea cessat per corporis mortem: ex his nunc constare potest, quid per duas gentes in utero significatur, nempe Naturale quoad bonum interius & exterius. In utero, significat in sensu interno conceptionem, ideo hic dicitur, quod sit conceptio.

3294. Et duo populi e visceribus tuis separabuntur, quod significet quod inde verum, constat ex significatione populi, quod sit verum, de qua n: 1259. 1260; & ex significatione separari e visceribus, quod sit oriri inde: in Verbo ubi agitur de nativitate, cum a matre, dicitur exire, ex utero seu ventre, & cum ex patre, dicitur separari e visceribus; nam uterus & lumbi prædicantur de illis quæ sunt amoris, hoc est, boni, cum autem dicitur separari ex visceribus, significatur ortus veri; ideo hic cum agitur de bono, dicitur quod duæ gentes ex utero tuo, & cum de vero, dicitur, duo populi e visceribus tuis separabuntur, & per hæc significatur in sensu interno ortus veri ex bono: duo populi dicuntur, quia sicut bonum est interius & exterius, n: 2393, ita etiam est verum; verum interius in naturali est id, quod conjungitur bono interiori naturalis, at verum exterius est id quod conjungitur bono exteriori naturalis; interius verum vocatur naturale verum, at exterius vocatur sensuale: quomodo autem cum his veris se habet, ex sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, constabit, ubi agitur de Jacobo, nam per Jacobum utrumque illud verum repræsentatur.

3295. Et populus præ populo valebit, quod significet quod primo verum erit superius quam bonum veri, constat a significatione populi, quod sit verum, de qua nunc supra n: 3291; & ex significatione valere præ, quod sit superius esse: Populus primo loco nominatus significat verum, at populus secundo loco bonum veri; bonum veri est bonum quod existit ex vero, estque in sua prima existentia verum, sed vocatur bonum, quia apparet ut bonum; inde est, quod per populum etiam significetur hoc bonum, quod dicitur bonum veri primo existens: ut aliqua idea hujus boni habeatur, sciendum, quod homo antequam regeneratus est, faciat bonum ex vero, at postquam regeneratus est, faciat bonum ex bono, vel clarius, homo antequam regeneratus est, ex intellectu faciat bonum, sed postquam regeneratus, ex voluntate; bonum itaque quod ex intellectu, non est in se bonum, sed verum,

verum, at quod ex voluntate, hoc est bonum: ut pro exemplo, qui parentes suos non honorat, at ex præcepto decalogi discit illos honorare, is primum dum honorat illos, est ex præcepto; sed is honor, quia est ex præcepto, non est bonum in se, quia non est ex amore, est vel ex obedientia legis, vel ex timore legis, at usque dicitur bonum veri, sed est in sua prima existentia verum, nam tunc non facit bonum, sed facit verum; at cum honorat illos ex amore, tunc est bonum: ita in reliquis.

3296. Et major serviet minori, quod significet quod bonum veri inferius erit ad tempus, constat ex significatione majoris, quod sit bonum; a significatione servire, quod sit inferius esse; & a significatione minoris, quod sit verum: hoc quomodo se habet, constare potest a sequentibus, nam ibi describitur per Esavum & Jacobum, nam, ut dictum, per Esavum repræsentatur bonum, per Jacobum verum; quod collisio seu pugna extiterit de prioritate & dominatu, in sensu interno describitur per Jacobum quod primogenituram sustulerit Esavo, tum quod quoque benedictionem, sed usque quod hoc factum sit modo ad tempus, patet ex prophetico Jischaki de Esavo, "Et super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, & erit cum dominaris, dirumpes jugum illius desuper collo tuo," Gen: xxvii: 40. Quod hæc internum sensum habeant, & quod absque sensu interno non sciri possit, quid significant, patet, nempe quid quod duæ gentes in utero, & duo populi ex visceribus separabuntur, & quod populus præ populo valebit, & major serviet minori; quod tamen significant illa quæ dicta sunt, constat a sequentibus, in quibus de illa re multum agitur: & præterea ægre potest credi, quod illa talia involvant, nisi sciatur quomodo se habet cum bono & vero, deque unius nascentia ex altero, & de status mutatione apud hominem cum regeneratur; in sensu interno agitur quidem de Domino, & hic quomodo Dominus Naturale suum Divinum fecit, sed usque in sensu repræsentativo etiam agitur de regeneratione hominis; est enim regeneratio hominis imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138. 3212, hoc est, in regeneratione ut in quadam imagine apparet quomodo Dominus Humanum suum glorificavit, seu, quod idem, Divinum fecit; sicut enim Dominus statum suum humanum prorsus mutavit in Divinum, ita etiam Dominus apud hominem, cum regenerat illum, statum ejus prorsus mutat, nam veterem ejus hominem facit novum.

3297. Vers: 24. 25. 26. *Et impleti sunt dies ejus ad pariendum, & ecce gemini in utero ejus. Et exivit primus rufus totus is, sicut tunica pilosa, & vocabant nomen ejus Esau. Et post ita, exivit frater ejus, & manus ejus prehensens in calcaneum Esavi, & vocabat nomen ejus Jacob: & Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos.* Impleti sunt dies ejus ad pariendum, significat statum primum effectus: & ecce gemini in utero ejus, significat quod utrumque simul conceptum: & exivit primus rufus totus is sicut tunica pilosa, significat bonum vitæ veri naturale: & vocabant nomen ejus Esau, significat quale ejus: Et post ita, exivit frater ejus, significat Verum: & manus ejus prehensens in calcaneum Esavi, significat infimum boni naturalis, cui

cui adhærebat aliqua potentia : & vocabat nomen ejus Jacob, significat doctrinam veri naturalis : & Jischak filius sexaginta annorum in pariendo illos, significat Divini Rationalis statum tunc.

3298. Impleti sunt dies ejus ad pariendum, quod significet statum primum effectus, constat a significatione dierum, quod sint status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 893. 2788 ; quod illi impleti sint ad pariendum, significat statum primum effectus : parere enim in sensu spirituali spectat bonum & verum, & in illo sensu est existere, n : 2621. 2629 : se habet cum bono & vero, sicut se habet cum prole, quod concipiantur, quod sint in utero, quod nascantur, dein quod adolescant ; post conceptionem inchoat efficiens seu conceptum semen producere effectum, hoc fit in utero ; hi status cum impleti sunt, & prope est ad pariendum, tunc inchoat effectus, & vocatur primum effectus, nam tunc agere incipit proles sicut a se, & eniti ad ipsum statum, qui status effectus vocatur.

3299. Et ecce gemini in utero ejus, quod significet utrumque simul conceptum, constat a significatione geminorum, quod sint utrumque, nempe bonum quod repræsentatur per Esavum & verum quod repræsentatur per Jacobum ; & a significatione in utero, quod fit conceptio, de qua supra n : 3293. Quod utrumque, nempe bonum & verum naturalis, simul conceptum fit, ita se habet ; quicquid nascitur, trahit suum esse a patre, & suum existere a matre, utrumque erit ut fiat aliquid ; naturale quoad bonum concipitur a Rationalis bono ut a patre, & quoad verum, concipitur a Rationalis vero ut a matre, n : 3286. 3288 ; bonum est quod dat vitam sed per verum, utrumque hoc vocatur anima, sed usque bonum principaliter est anima, verum autem induit illud sicut specie tenelli vasis seu corporis, sic ut bonum sit in vero : hæc sunt quæ significantur per quod gemini in utero ejus.

3300. Et exivit primus rufus totus is sicut tunica pilosa, quod significet bonum vitæ veri naturale, constat ex significatione exire, quod sit nasci ; ex significatione rufi, quod sit bonum vitæ, de qua sequitur ; & ex significatione tunicæ pilosæ, quod sit verum naturalis, de qua etiam sequitur ; quod is primus fuerit, significat quod bonum quoad essentiam sit prius, ut supra n : 3299, dictum ; dicitur etiam tunica pilosa, ut significetur quod bonum indutum sit vero, sicut tenello vase aut corpore, ut quoque supra n : 3299 dictum, tunica in Verbo nec aliud in sensu interno significat quam tale quod aliud investit, quare etiam vera comparantur vestibus n : 1073. 2576. Quod rufum seu rubrum significet bonum vitæ, inde est, quia omne bonum est amoris, ac ipse amor est ignis cœlestis & spiritualis, etiam comparatur igni, & quoque vocatur ignis, videatur n : 933. 934. 935. 936 ; tum quoque amor comparatur sanguini, & quoque vocatur sanguis, n : 1001 ; quia utrumque rubet, ideo bonum, quod est amoris, significatur per rufum seu rubrum ; ut quoque constare potest ab his in Verbo locis ; in prophetia Jacobi, tunc Israelis, “ Lavabit in vino indumentum suum, & in sanguine uvarum velamen suum, *Ruber oculis præ vino* & albus dentes præ lacte,” Gen : XLIX : 11.

doctrinalia veri, ideo ad Verſ: ſeq: 30, ubi Eſau vocatur Edom, ex Divina Domini Miſericordia, ex locis e Verbo, confirmabitur.

3303. Et poſt ita, exivit frater ejus, quod ſignificet verum, conſtat ex ſignificatione fratris, quod ſit bonum, tum quoque verum, hæc fratres vocantur; quod charitas ſit frater fidei, ſeu bonum frater veri, videatur n: 367, ita viciffim, eſt fides frater charitatis, ſeu verum frater boni; etiam in naturali, affectio boni vocatur frater, & affectio veri ſoror, n: 3160, etiam maritus & mulier, tum vir & mulier; ſed hæc ſemper in reſpectu ad ſtatus de quibus agitur.

3304. Et manus ejus prehendiſ in calcaneum Eſavi, quod ſignificet infimum boni naturalis cui adhærebat aliqua potentia, conſtat ex ſignificatione manus, quod ſit potentia, de qua n: 878, & quod prædicetur de vero, n: 3091; ex ſignificatione prehendere, quod ſit adhærere; ex ſignificatione calcanei, quod ſit infimum naturalis, de qua n: 259; & a repræſentatione Eſavi, quod ſit bonum naturalis, de qua n: 3302; inde patet, quod manus ejus prehendiſ in calcaneum Eſavi ſignificet infimum boni naturalis cui verum adhærebat aliqua potentia. Cum hoc, quod Verum adhæſerit infimo bono naturalis aliqua potentia, ita ſe habet; naturale, ſeu naturalis homo, cum regeneratur, conceptionem ſuam quoad bonum & verum, habet a Rationali, ſeu per rationalem a Spirituali, per hunc a Cœleſti, & per hunc a Divino, ita ſuccedunt influxus, qui a Divino inchoans ac ita ſuccedens terminatur in Naturalis infimo, hoc eſt, in mundano & corporeo; cum naturale infimum vitio affectum eſt per hæreditarium a matre, tunc non poteſt bono uniri verum, ſed modo ei adhærere aliqua potentia, nec prius bono unitur verum, quam cum vitium illud abactum eſt; quæ cauſa eſt, quod quidem bonum connoſcatur homini, non autem verum, ideo infantes abſque omni cognitione veri ſunt, & quod addiſcendum verum ſit, & dein conjungendum bono, videatur n: 1831. 1832; quapropter etiam dicitur, quod colliferint ſe in medio ejus, hoc eſt, pugnaverint, n: 3289; inde eſt, quod a prima conceptione verum ſupplantet bonum, ſicut dicitur de Jacobo quod Eſavum, “ Num quod vocat nomen illius Jacob, & *ſupplantavit me his duabus vicibus,*” Gen: xxvii: 36: & apud Hoſcheam, “ Ad viſitandum ſuper Jacobum vias ejus, ſecundum opera ejus retribuet ei, in *utero ſupplantavit fratrem ſuum,*” xii: 3. 4. Qui in Hiſtoricis ſolum mentem tenent, nec eam amovere inde poſſunt, non aliud ſciunt, quam quod hæc, & quæ præcedunt, prænuntient illa quæ evenerunt inter Eſavum & Jacobum, de quibus a ſequentibus etiam confirmantur; ſed tale eſt Verbum Domini, quod Hiſtorica in ſua ſerie ſint, & ſpiritualia, quæ ſunt ſenſus interni, in ſua, ut illa ſpectentur ab Externo homine, hæc autem ab Interno, & ſic ſit inter utrumque, nempe Externum hominem & Internum correfpondentia; & hoc per Verbum, Verbum enim eſt unio terræ & cœli, ut pluries oſtenſum; ita in unoquoque, qui in ſancto eſt cum legit Verbum, eſt unio Externi ejus hominis qui eſt in terra, cum Interno ejus qui eſt in cœlo.

3305. Et vocabat nomen ejus Jacob, quod significet doctrinam veri naturalis, constat a significatione vocare nomen seu vocare nomine, quod sit quale, de qua mox supra n: 3302; quale, quod repræsentatur per Jacobum, est doctrina veri naturalis, ut constare potest ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum vitæ veri naturalis, n: 3300, & ex plurimis locis in Verbo, ubi nominatur: sunt enim duo, quæ naturale constituunt, sicut sunt duo quæ Rationale, imo quæ totum hominem, unum quod est vitæ, alterum quod est doctrinæ; quod vitæ, est voluntatis, quod doctrinæ, est intellectus; illud vocatur bonum, hoc autem verum; bonum illud est quod repræsentatur per Esavum, verum autem per Jacobum, seu quod idem, bonum vitæ veri naturalis est quod repræsentatur per Esavum, & doctrina veri naturalis quæ per Jacobum: sive dicas bonum vitæ veri naturalis, & doctrinam veri naturalis, sive illos qui in iis sunt, idem est, bonum vitæ enim, & doctrina veri, non dari potest absque suo subjecto, si absque illo, est abstractum quid, quod usque spectat hominem, in quo sit; quare per Jacobum hic significantur illi qui in doctrina veri naturalis sunt. Qui in sensu literæ solo manent, per Jacobum in Verbo intelligi credunt omnem illum populum, qui ex Jacobo, & propterea illi populo tribuunt omnia illa, quæ de Jacobo & historice & prophetice dicta sunt; sed Verbum est Divinum, in eo principaliter, quod omnia & singula, quæ ibi, non spectent unam gentem seu unum populum, sed universum genus humanum, nempe quod est, quod fuit, & quod erit; & adhuc universalius, nempe Regnum Domini in cœlis; & in supremo sensu Ipsum Dominum; quia ita est, est Verbum Divinum; si modo unam gentem, tunc foret humanum, & nihil plus Divini inibi, quam apud gentem illam esset sanctum cultus; quod tale non fuerit apud populum, qui Jacob vocatur, cuivis notum esse potest: inde etiam patet, quod per Jacobum in Verbo non Jacob intelligatur, tum quod per Israël non Israel, quod in Prophetis pæne ubivis, ubi Jacob, etiam Israel nominetur, & nemo scire potest, quid in specie per unum, & quid per alterum intelligitur, nisi ex sensu qui altius latet, & in se arcana cœli recondit. Quod itaque per Jacobum significetur in sensu interno Doctrina veri naturalis, seu quod idem, illi qui in ea doctrina sunt, ex quacunque gente sint, & quod in sensu supremo intelligatur Dominus, constare potest ab his locis; apud Lucam, “Angelus dixit ad Mariam, concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Jesum; hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur; & dabit illi Dominus Deus thronum Davidis patris sui, ita ut regnet super *domum Jacobi* in sæcula, & Regni Ipsius non sit finis,” 1: 31. 32. 33; quod hic per domum Jacobi non gens seu populus Judaicus intellectus sit, quisque videt, Regnum enim Domini non fuit super illum populum, sed super omnes in universo, qui in fide in Ipsum sunt, & ex fide in charitate; inde constat, quod per Jacobum ab Angelo nominatum, non sit populus Jacobi intellectus, consequenter nec alibi, per semen Jacobi, per natos Jacobi, per terram Jacobi, per hæreditatem Jacobi, per Regem Jacobi, per Deum Jacobi, quæ toties in Verbo Veteris Testamenti leguntur, non illa sint: similiter se habet cum Israele, ut
apud

dicens, ecce concipies & paries filium, & *novacula non ascendet super caput ejus, erit Naziræus Dei* puer ab utero,” Jud : xiii : 3. 5 ; dein quod indicaverit Delilæ, quod *si raderetur, recederet ab illo robur ejus*, & redderetur infirmus ; & tunc *cum rarus fuit*, quod recesserit robur, & comprehenderint illum Philistæi : & postea cum incepit *capillus capitis ejus crescere*, sicut abrosus fuit, quod redierit robur, ut columnas domus emoveret, Jud : xvi : 1 ad f : quis non videt, quod in his cœleste arcanum sit, & quod id nemo sciat, nisi qui instructus est de repræsentativis, quod nempe Naziræus referret Cœlestem hominem, & quamdiu crinis illi, referret naturale illius hominis, qui in tam potenti & forti vero est, ut dictum ; & quia tunc temporis omnia repræsentativa, quæ a Domino mandata fuerunt, talem vim & effectum haberent, inde Simsoni robur ; sed is non Naziræus sanctificatus fuit, quales illi de quibus supra, nempe quod induerit statum boni loco veri : effectus roboris ejus propter crines erat inde principaliter, quod repræsentaret Dominum, qui ex naturali homine quoad verum pugnaret cum infernis, & ea subjugaret, & hoc antequam indueret Divinum Bonum & Verum, etiam quoad naturalem hominem. Inde quoque patet, cur mandatum, quod “ Sacerdos magnus, super cujus caput est effusum oleum unctionis, & impleta manus ad induendum vestes, *caput suum non raderet*, & vestes suas non diffueret,” Levit : xxi : 10 ; & similiter Sacerdotes Levitæ, ubi de novo Templo agitur, quod *caput suum non raderent, & comam suam non demitterent*,” Ezech : xlii : 20, ut nempe repræsentarent Divinum Naturale Domini quoad verum quod ex bono, & vocatur boni verum. Quod pilus seu crinis significet Naturale quoad verum, etiam ex prophetis Verbi constat, ut apud Ezechielem, “ Sicut germen agri dedi te, unde crevisti & adolevisti in decora decorum, ubera solidata sunt, & *Crinis tuus crevit*,” xv : 7, ubi de Hierosolyma, quæ ibi Antiqua Ecclesia, quæ temporis tractu perversa facta, ubera solidata pro bono naturali, crinis qui crevit pro vero naturali. Apud Danielelem, “ Videns fui usque dum throni projecti sunt, & antiquus dierum sedit, vestit ejus sicut nix alba, & *Crinis Capitis ejus sicut lana munda* ; thronus ejus sicut flamma ignis,” vii : 9 : & apud Johannem, “ In medio septem candelabrorum, similis filio hominis, indutus talari, & circumcinctus ad ubera Zona aurea, caput autem, & *Capilli albi*, sicut lana alba, sicut nix, sed oculi ejus sicut flamma ignis,” Apoc : i : 13. 14, capilli albi sicut lana munda pro Divino Naturali quoad verum ; ipsum verum in Verbo, ac in ritualibus Ecclesiæ Judaicæ, repræsentatum fuit per album, quod, quia a Bono, dicitur lana munda ; quod veri repræsentatio sit per album, & boni per rubrum, erat quia verum est Lucis, & bonum est Ignis ex quo lux. Crinis, sicut reliqua in Verbo, etiam oppositum sensum habet, & significat Naturale quoad verum perversum ; ut apud Esaiam, “ In die illo *detondebit Dominus per novaculam mercenariam* in transitibus fluvii per regem Aschuris, *caput*, & pilos pedis, & etiam *barbam* consumet,” vii : 20 : apud Ezechielem, “ Fili hominis, fume tibi gladium acutum, *novaculam tonsoriam accipias*.

pias tibi, quam *traduces super caput tuum, & super barbam tuam*; dein accipias tibi lances ponderis, & divides illa; tertiam igne comburas in medio urbis; tertiam percutias gladio circum eam; & tertiam dispergas in ventum; accipies de illo parum numero, & liges eam in alis tuis; tandem de illis iterum accipias, & projicias ea in medium ignis, & comburas ea igne, ex quo exhibit ignis ad totam domum Israelis," v: 1. 2. 3. 4, ita repræsentative describitur, quod nullum amplius esset verum naturale interius & exterius, quod est crinis & barba; quod concupiscentiæ illud destruxerint, significatur per quod combureretur igne; quod ratiocinia, per quod gladio percuteretur circum circa; quod falsa principia, per quod dispergeretur in ventum; hæc simile involvunt ac illa, quæ Dominus docet apud Matthæum, "quod semen, quod est verum, aliud ceciderit inter spinas, aliud in petram, & aliud super viam," xiii: 1 ad 9. Quod Crines significant vera immunda & falsa quæ naturalis hominis, etiam repræsentatum est per quod, "Fæmina quæ maritanda ex captivis hostium, ducenda esset in domum, *abradendi capilli capitis ejus*, præcidendi ungues, removendæ vestes captivitatis ejus," Deut: xxi: 12. 13: tum quod, cum consecrarentur Levitæ, spargeretur super eos aqua expiationis, *transire facerent novaculam super omnem carnem eorum*, & lavarentur vestes, & sic puri essent," Num: viii: 7: & quoque, quod Nebuchadnezzar ab homine expulsus sit, ut herbam sicut boves comederet, & a rore cælorum corpus ejus tingeretur, *usque dum crinis ejus sicut aquilarum cresceret*, & ungues ejus sicut avium," Dan: iv: 30: quod in lepra observarentur colores *pili & barbæ*, ut albus, rubescens, flavus, niger; etiam in vestibus; & quod mundatus a lepra abraderet *omnem pilum capitis, barbæ, palpebrarum*, Levit: xiiii: 1 ad fin: Cap: xiv: 8. 9, significabat falsa immunda ex prophano, quod est lepra in sensu interno. Calvities autem significabat Naturale, in quo nihil veri; ut apud Esaïam, "Ascendit Bajith, & Dibon, extelsa ad fletum super Nebo, & super Medba Moabus ejulabit, *in omnibus capitibus ejus calvities, omnis barba rasa*," xv: 2: apud Eundem, Erit loco operis implexi *calvities*, adustio loco pulchritudinis," iiii: 24. Quod pueri, qui dixerunt Elisæo, *ascende Calve, ascende Calve*, discerpti sint ab ursis e sylva, 2 Reg: ii: 23. 24, repræsentabat illos qui blasphemant Verbum, sicut quod inibi non verum; Elisæus enim repræsentabat Dominum quoad Verbum, n: 2762: inde quoque patet, quantum tunc temporis value-
runt repræsentativa.

3302. Et vocabant nomen ejus Esau, quod significet quale ejus, nempe Naturalis quoad bonum, constat a significatione vocare nomen seu vocare nomine, quod sit scire qualis est, ita quale, de qua n: 144. 145. 440. 760. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; & quod nomina in Verbo, quotcunque ibi sunt, in sensu interno sint res, n: 1224. 1888, ita quoque Esau: quod Esau sit Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum primo conceptum, constat ex illis quæ dicta sunt, & ex illis quæ de Esau sequuntur; tum ex Verbo alibi; sed quia Esau & Edom pæne simile significant, cum differentia, quod Edom sit Divinum Naturale quoad Bonum cui adjuncta doctrinalia

12, ubi de Jehudah, per quem ibi intelligitur Dominus, ut cuius constare potest; indumentum ibi & velamen est Divinum Naturale Domini; vinum & sanguis uvarum, est Divinum Bonum & Divinum Verum Naturalis, de illo dicitur quod sit ruber oculis præ vino, de hoc quod sit albus dentes præ lacte; est conjunctio boni & veri in Naturali, quæ ita describitur. Apud Esaïam, "Quis hic qui venit ex Edom, *Ruber quoad vestem*, & vestes sicut *calcantis in torculari*," LXIII: 2, ubi Edom pro Divino Bono Divini Naturalis Domini, ut ex sequentibus patebit, ruber quoad vestem est bonum veri, vestes sicut calcantis in torculari est verum boni. Apud Jeremiam, "Albi erant Naziræi ejus præ nive, candidi erant præ lacte, *Rubri erant offe præ gemmis rubentibus*, sapphirus polities eorum," Thren: IV: 7, per Naziræos repræsentabatur Dominus quoad Divinum Humanum, cumprimis quoad Divinum Naturale, ita bonum ibi per quod rubri essent offe præ gemmis rubentibus. Quia Rubrum significabat bonum, imprimis bonum naturalis, id est, Ecclesia Judaica, ubi omnia & singula repræsentativa erant Domini, ac inde Regni Ipsius, consequenter boni & veri, quia ex his Regnum Domini, mandatum est, quod tegumentum Tentorii esset *ex pellibus arietum rubrorum*, Exod: XXV: 5. Cap: XXVI: 14. Cap: XXXV: 5. 6. 7. 23. Cap: XXXVI: 19; Et quoque quod aqua expiationis fieret ex cinere combustæ *Vaccæ Rubræ*, Num: XIX: 2 seq: nisi color ruber significavisset aliquod cœleste in Regno Domini, nusquam mandatum fuisset, quod Arietes essent rubri, & vacca rubra; quod sancta per illa repræsentata sint, agnoscit quisque qui Verbum sanctum habet: quia ruber color illud significabat, ideo etiam tegumentis Tentorii intertexta fuerunt & alligata quæ ex colore *Coccineo, purpureo, hyacinthino*, Exod: XXXV: 5. Sicut pæne omnia etiam sensum oppositum habent, ut sæpius dictum, ita quoque rubrum, significat tunc malum quod est amoris sui, & hoc inde quoque, quia cupiditates amoris sui comparantur igni, & vocantur ignis, n: 934 f. 1297. 1527. 1528. 1861. 2446; similiter comparantur sanguini, & vocantur sanguis, n: 374. 954. 1005, inde Rubrum in opposito sensu illa significat, ut apud Esaïam, "Dixit Jehovah, si fuerint peccata vestra sicut *coccinea*, sicut nix albescent; si *rubuerint sicut purpura*, sicut lana erunt," I: 18. Apud Nahum, "Clypeus fortium Belialis, *Ruber factus*, viri roboris *Purpurati*, in igne *facularum* currus in die," II: 4. Apud Johannem, "Visum est aliud signum in cœlo, ecce *draco magnus Rufus*, habens capita septem, & super capitibus diademata septem," XII: 3: apud Eundem, "Vidi, ecce equus albus, & sedens super illo habens arcum, cui data est corona, hic evivit vincens, & ut vinceret; tunc *exivit alius equus rufus*, & sedenti super equo datum est ut auferret pacem de terra, & ut se invicem occiderent, unde data est illi machæra magna; post exivit equus niger, tandem equus pallens, cui nomen mors," Apoc: VI: 2 ad 8.

3301. Quod tunica pilosa, significet verum naturalis, constat ex significatione tunicæ, quod sit tale quod aliud investit, hic ideo verum quia hoc investit bonum, est enim verum sicut vestis, n: 1073. 2576, seu quod pæne idem est, est verum vas recipiens boni, n: 1469. 1496. 1832. 1900. 2063.

2261. 2269; tum a significatione pilosæ, quod sit naturale quoad verum: Pilus seu crinis aliquoties in Verbo memoratur, & ibi significat naturale; causa est, quia pili sunt excrescentiæ in ultimis hominis, sicut quoque naturale est respectu ad ejus rationale & ad hujus interiora; apparet homini cum vivit in corpore, quod naturale sit in illo omne; sed hoc tantum abest a vero, ut naturale potius sit excrescentia ab internis ejus, sicut sunt pili ab illis quæ sunt corporis; etiam ab internis pæne similiter procedunt; quare etiam homines, qui in vita corporis mere naturales fuerunt, in altera vita cum sistuntur videndi secundum statum illum, apparent quoad pæne omnem faciem criniti; & præterea naturale hominis repræsentatur per crines; cum ex bono est, per crines decoros & concinne positos; cum autem non ex bono, per crines indecoros & inordinatos; ex repræsentativo hoc est, quod pili seu crines in Verbo significant Naturale imprimis quoad verum; ut apud Sachariam, "Fient in die illo, pudefient prophetæ, vir propter visionem suam, cum prophetaverit, & non induent *tunicam pilosam* ut mentiantur," xiii: 4, prophetæ pro illis qui docent vera, hic qui falsa, n: 2534; visio pro veris, hic pro falsis, tunica pilosa pro naturali quoad verum, & quia non verum erat sed falsum, dicitur ut mentiantur; induebantur talibus prophetæ, ut illud verum, quia externum, repræsentarent: ideo quoque Elias Thesbita ex amictu tali dicitur *vir pilosus*," 2 Reg: 1: 8: & Johannes, qui Prophetarum ultimus, habebat vestimentum ex *Pilis camelinis*, Matth: 11: 4, quod Cameli sint scientifica in naturali homine, videatur n: 3048. 3071. 3143. 3145, & quod scientifica sint naturalis hominis vera, n: 3293. Quod Crinis significaverit naturale quoad verum, constat manifeste a Naziræis, quibus mandatum, quod omnibus diebus naziræatus eorum, *novacula non transiret super caput eorum*, usque dum impleti fuissent dies, quibus se abstinerent Jehovah, & tunc demitterent comam capitis sui, & quod tunc ad ostium Tentorii conventus *caput Naziræatus sui tonderent*, & *crinem* tunc darent super ignem qui sub sacrificio eucharistico, Num: vi: 5. 18. 19; repræsentabant illi Dominum quoad Divinum Humanum, ac inde Cœlestis Ecclesiæ hominem, qui similitudo Domini, n: 51, & naturale illius hominis per crinem; quare cum sanctificarentur, naturalem suum hominem veterem seu priorem, in quem nati erant, exuerent, ac novum induerent; quod significatum est per quod, cum impleti essent dies, quibus se abstinerent Jehovah, *demitterent comam capitis sui*, & darent super ignem sub sacrificio; status enim cœlestis hominis est, quod in bono sit, & ex bono sciat omnia vera, & nusquam ex veris de bono, minus ex scientificis de bono, cogitet & loquatur, videatur n: 202. 317. 2715. 2718. 3246; præterea cœlestes homines, sunt tales quod, antequam exuunt illum statum, in naturali tam forti quoad verum sint, ut pugnare possint cum infernis, nam verum est quod pugnat, nusquam bonum, ad bonum inferna ne quidem e longinquo accedere possunt; quod verum tale sit, & bonum tale, videatur n: 1950. 1951. Inde patet, unde robur Simsoni *ex crine*, de quo ita, "Apparuit Angelus Jehovah matri Simsonis,

apud Matthæum, “ Angelus Domini apparuit in somnio Josepho, dicens, exprorectus sume Puerum, & matrem Ipsius, & fuge in Ægyptum, ut impleretur quod dictum a Propheta, dicente, ex Ægypto vocavi filium meum,” 11: 13. 14. 15; apud Prophetam ita dicitur, “ *Cum puer Israel, tunc dilexi illum, & ex Ægypto vocavi filium meum,*” Hofch: xi: 1; quod hic Israel sit Dominus, manifeste patet; & tamen ex sensu literæ non aliud sciri potest, quam quod puer Israel sint primi posterii Jacobi, qui in Ægyptum venerunt, & dein evocati sunt: similiter se habet alibi, ubi Jacob & Israel nominantur, tametsi hoc non apparet ex sensu literæ; ut apud Esaïam, “ *Audi Jacob serve mi, & Israel quem elegi,* sic dixit Jehovah factor tuus & formator tuus ab utero, juvat te, ne time *serve mi Jacob, & Jeshurun quem elegi,* quia effundam aquas super sitientem, & rivos super aridam; effundam spiritum meum super semen tuum, & benedictionem meam super natos tuos; hic dicet Jehovah ego, & hic *vocabit se nomine Jacobi,* & ille scribet manu sua Jehovah, & *nomine Israelis cognominabit se,*” xliiv: 1. 2. 3. 5; ubi manifeste Jacob & Israel pro Domino, ac semen & nati Jacobi pro illis qui in fide in Ipsum sunt. In Prophetico de filiis Israelis apud Moïsem, “ Josephus sedebit in firmo arcus sui, & corroborabuntur brachia manuum ejus a manibus *fortis Jacobi,* inde pastor *Lapis Israelis,*” Gen: xlix: 24, ibi fortis Jacobus & lapis Israelis etiam manifeste pro Domino. Apud Esaïam, “ *Gloriam meam alii non dabo, attende Mihi Jacob, & Israel vocate a Me,* Ego idem, Ego primus, etiam Ego novissimus,” xlviii: 11. 12; etiam Jacob & Israel ibi est Dominus. Apud Ezechielem, “ *Accipiam lignum Josephi, quod in manu Ephraimi & tribuum Israelis sociorum ejus, & addam eos super illo cum ligno Jehudæ, & faciam eos in lignum unum, ut sint unum in manu mea: Ego accipiam filios Israelis ab inter gentes, quo abiverunt, & congregabo eos e circuitu, & adducam eos super terram suam, & faciam eos in gentem unam in terra, in montibus Israelis, & Rex unus erit omnibus illis in Regem, & non erunt amplius duæ gentes, & non dividuntur amplius in duo regna iterum: servus meus David Rex super eos, & pastor unus erit omnibus illis; tunc habitabunt super terra, quam dedi servo meo Jacobo, in qua habitaverunt patres vestri; habitabunt super ea, illi & filii illorum, & filii filiorum illorum, usque in æternitatem; David servus meus princeps illis in æternum: pangam illis fœdus pacis, fœdus æternitatis erit cum illis; dabo illos, & multiplicabo illos, & ponam sanctuarium meum in medio eorum in æternum; sic erit habitaculum meum apud illos, & ero illis in Deum, & illi erunt Mihi in populum, ut cognoscant gentes, quod Ego Jehovah sanctificem Israelem, in esse sanctuarium meum in medio eorum in æternum,*” xxxvii: 19. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28; hic iterum manifeste patet, quod per Josephum, per Ephraimum, per Jehudam, per Israelem, per Jacobum, perque Davidem, non intelligantur illi, sed quod in supremo sensu Divina Spiritualia, quæ in Domino, & quæ Domini in Regno & in Ecclesia Ipsius; quod David non erit Rex illis & princeps in æternum, ut dicitur, quisque scire potest, sed quod per Davidem intelligatur Dominus, n: 1888; etiam sciri

sciri potest, quod Israel non congregabitur quo dispersus est, & quod illi non sanctificabuntur, & sanctuarium in medio eorum ponetur in æternum, ut dicitur, sed quod illi, qui per Israellem in sensu repræsentativo significantur, qui quod sint omnes fideles, notum est. Apud Micham, "Colligendo colligam *Jacobum* omnem te, congregando congregabo *reliquias Israelis*, una ponam eum sicut oves Bozræ," ii: 12, similiter. Apud Esaïam, "Venturos radicabit *Jacob*, efflorescet & florebit *Israel*, & implebuntur facies orbis proventu," xxvii: 6, etiam similiter: apud Eundem, "Sic dixit Jehovah ad *domum Jacobi*, Qui redemit Abrahamum, non jam pudet *Jacobus*, & non jam facies ejus palleſcent, quia in videndo illo natos suos, opus manuum mearum, in medio ejus sanctificabunt nomen meum, & sanctificabunt *Sanctum Jacobi*, & *Deum Israelis* timebunt, & scient errantes spiritu intelligentiam," xxix: 22. 23. 24: apud Eundem, "Dixit Jehovah Unctio suo Korescho, cujus apprehendi dextram, ad subjiciendum coram ipso gentes, & lumbos regum solvam, ad aperiendum coram ipso januas, & portæ non claudantur: Ego ante te ibo, & tortuosa rectificabo, januas æris confringam, & vectes ferri concidam, dabo tibi thesauros latebrarum, & occultas opes absconditorum, ut cognoscas quod Ego Jehovah, qui vocatus nomine tuo *Deus Israelis*, propter *servum meum Jacobum*, & *Israellem* electum meum; vocavi te nomine tuo, cognominavi te cum non nosceres Me," xlv: 1. 2. 3. 4, ubi etiam manifeste de Domino. Apud Micham, "In extremitate dierum, erit mons domus Jehovah constitutus in caput montium, ibunt gentes multæ, & dicent, ite & ascendamus ad montem Jehovah, & ad *domum Dei Jacobi*, ut doceat nos de viis suis, & ibimus in semitis Ipsi, nam e Zione exiit doctrina, & verbum Jehovah e Hierosolyma," iv: 1. 2. Apud Davidem, "Amat Jehovah portas Zionis præ omnibus *habitatibus Jacobi*, gloriosa prædicanda in te Civitas Dei," Psalm: lxxxvii: 1. 2. 3. Apud Jeremiam, "Servient Jehovah Deo suo, & *Davidi Regi suo*, quem excitabo eis; & tu ne timeas *serve mi Jacob*, & ne terrearis *Israel*, quia ecce Ego servans te e longinquo," xxx: 9. 10. Apud Esaïam, "Attendite insulæ ad me, & auscultate populi e longinquo, Jehovah ab utero vocavit me, e visceribus matris meæ meminit nominis mei, & dixit mihi, *servus meus tu Israel*, in quo gloriosus reddar," xlix: 1. 3. Apud Eundem, "Tunc deliciaberis super Jehovah, & eveham te in excelsa terræ, & cibabo te *hæreditate Jacobi*," lviii: 14. Apud Eundem, "Producam ex *Jacobo semen*, & ex *Jehuda hæredem montium meorum*, ut possideant eum electi mei, & servi mei habitent ibi," lxxv: 9. In omnibus illis locis per Jacobum & Israellem in sensu supremo intelligitur Dominus, & in sensu repræsentativo Regnum Domini spirituale, & Ecclesiæ, quæ ex doctrina veri & vita boni Ecclesia est, per Jacobum illi qui in externis illius Ecclesiæ sunt, & per Israellem qui in internis. Ex his & per pluribus aliis locis constare potest, quod per Jacobum nullibi intellectus sit Jacob, nec per Israellem Israel, sicut nec per Jischakum Jischak, & per Abrahamum Abraham, ubi nominantur, ut apud Matthæum, "Multi ab oriente & occidente venient, & accumbent cum *Abrahamo*, & *Jischako*, &

Jacobo, & regno cœlorum,” VIII: 11: apud Lucam, “Videbitis *Abrahamum*, *Jischakum* & *Jacobum*, & omnes prophetas in Regno Dei,” XIII: 28; & apud Eundem, “Lazarus sublatuſ ab Angelis in *sinum Abrahami*,” XVI: 22; ignorant enim Abrahamum, Jischakum & Jacobum in cœlo, & qui ibi non aliud per illa verba, cum ab homine leguntur, percipiunt, quam Dominum quoad Divinum & Divinum Humanum, & cum Abrahamo, Jischako & Jacobo accumbere, quam eſſe cum Domino, & in Abrahami ſinu eſſe, quam eſſe in Domino; ſed dictum eſt ita, quia homo tunc temporis tam remotus erat ab internis, ut non ſciret aliud, nec ſcire vellet aliud, quam quod omnia in Verbo ſe haberent ſecundum literam, & cum ſecundum literam cum illis loquutus eſt Dominus, quod fidem reciperent, & quoque quod tunc internus ſenſus ineſſet, per quem conjunctio hominis cum Se. Quia ita eſt, conſtare poteſt, quid in Verbo Veteris Teſtamenti ſignificatur per Deum Jacobi, & per Sanctum Iſraelis, quod nempe Ipſe Dominus; quod Deus Jacobi ſit Dominus, videatur 2 Sam: XXIII: 1. Eſai: II: 3. Cap: XLI: 21. Mich: IV: 2. Pſalm: XX: 1. XLVI: 7. LXXV: 9. LXXVI: 6. LXXXI: 1. 4. LXXXIV: 8. XCIV: 7. CXIV: 7. CXXXII: 2. CXLVI: 2. Quod Sanctus Iſraelis ſit Dominus, Eſai: I: 4. Cap: V: 19. 24. Cap: X: 20. Cap: XII: 6. Cap: XVII: 7. Cap: XXIX: 19. Cap: XXX: 11. 12. 15. Cap: XXXI: 1. Cap: XXXVII: 23. Cap: XLI: 14. 16. 20. Cap: XLIII: 3. 14. Cap: XLV: 11. Cap: XLVII: 4. Cap: XLVIII: 17. Cap: XLIX: 7. Cap: LIV: 5. Cap: LV: 5. Cap: LX: 19. Jer: L: 29. Ezech: XXXIX: 7. Pſalm: LXXI: 22. LXXXVIII: 41. LXXXIX: 18.

3306. Et Jischak filius ſexaginta annorum in pariendo illos, quod ſignificet Divini Rationalis ſtatum tunc, conſtare poteſt ex illis quæ ſupra n: 3252. 3275, dicta ſunt de numeris: quid autem numerus ſexaginta involvit, conſtare poteſt ex numeris ſimplicibus, ex quibus conſtatur, nempe ex quinque & duodecim, quinquies enim duodecim ſunt ſexaginta, quid quinque, videatur n: 649. 1686, quid duodecim n: 3272: tum quoque ex ſex & decem, nam ſexies decem ſunt ſexaginta, quid ſex, videatur n: 720. 737. 900, & quid decem, n: 576. 2284. 3107: etiam ex duobus & triginta, nam bis triginta ſunt ſexaginta, quid duo videatur n: 720. 900. 1335. 1686, & quid triginta n: 2276; numerus ſexaginta, quia ex illis compoſitus eſt, involvit illa in ſuo ordine, quæ omnia ſunt ſtatus, in quo tunc Divinum Rationale Domini; patent illa coram Angelis in clara luce a Domino, coram homine autem, cum primis illo, qui in numeris in Verbo nihil arcani latere credit, exponi nequeunt, tam incredulitatis cauſa, quam quia tot contenta in ſeriem captui adæquatam redigi nequeunt.

* * * *

3307. Verſ: 27. *Et adoleverunt pueri, & fuit Eſau vir ſciens venationis, vir agri; & Jacob vir integer, habitans tentoria. Et amabat Jischak Eſavum, quia venatio in ore ejus; & Rebecca amans Jacobum. Adoleverunt pueri, ſignificat ſtatum primum: & fuit Eſau vir ſciens venationis, ſignificat bonum*

num vitæ ex veris sensualibus & scientificis: vir agri, significat bonum vitæ ex doctrinalibus: & Jacob vir integer significat verum: habitans tentoria, significat cultum inde: Et amabat Jischak Esavum quia venatio in ore ejus, significat quod Divinum Bonum Divini Rationalis Domini amaret bonum veri: & Rebecca amans Jacobum, significat quod Divinum Verum Divini Rationalis amaret doctrinam veri.

3308. Adoleverunt pueri, quod significet statum primum, nempe conjunctionis boni & veri, constat ex significatione adolescere, cum prædicatur de bono & vero, quoad ortum & progressum, quod sit hujus, nempe progressus, status primus, de quo sequitur; & a significatione puerorum, quod sit bonum & verum, bonum enim repræsentatur per puerum Esavum, & verum per puerum Jacobum, ut supra ostensum: cum bono & vero se habet, sicut cum prole, quod concipiantur, quod sint in utero, quod nascantur, quod adoleant, tum quod crescant ætate usque ad ultimam; quod concipiantur, sint in utero, & nascantur, pertinet ad statum ortus; quod autem adoleant, crescant ætate usque ad ultimam, pertinet ad statum progressus; status progressus succedit a nativitate, & est status conjunctionis boni & veri, primum hujus status est, quod significatur hic per adolescere, hic status incipit illico post nativitatem, & continuatur usque ad ultimum vitæ, & apud illos, qui in bono sunt, post vitam corporis in æternum; Angeli ita continue perficiuntur.

3309. Et fuit Esau vir sciens venationis, quod significet bonum vitæ ex veris sensualibus & scientificis, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum vitæ, de qua supra; & ex significatione viri scientis venationem, quod sint illi qui in affectione veri, de qua sequitur; vir enim sciens prædicatur de affectione veri, seu de illis qui in affectione veri sunt; venatio autem significat ipsa vera, sed vera quæ sunt naturalis hominis ex quibus bona; & quia vera naturalis hominis sunt illa, quæ vocantur scientifica, n: 3293, & scientifica sunt imprimis duplicis generis, seu duplicis gradus, nempe sensualia & scientifica, per venationem hic significantur utraque; sensualia sunt, in quibus pueri, scientifica in quibus iidem cum adoleſcunt; nullus enim potest esse in veris scientificis, nisi prius sit in veris sensualibus, nam ideæ scientificorum ab his comparantur; ex his dein vera adhuc interiora possunt addisci & capi, quæ vocantur doctrinalia, quæ significantur per virum agri, de quibus mox sequitur. Quod per Venationem significantur vera sensualia & scientifica, in quibus docentur, & quibus afficiuntur illi qui in bono vitæ sunt, est, quia Venatio in lato sensu sunt illa quæ per Venationem capiuntur, ut Arietes, hædi, capræ, & similia, quæ quod sint bona spiritualia, videatur n: 2088. 2830; & quia etiam venationis arma, quæ fuerunt pharetra, arcus & jacula, sunt doctrinalia veri, n: 2680. 2686. 2709; quod talia sint, quæ per venationem significantur, constare potest ex illis quæ ad Esavum a patre ejus Jischako Cap: seq: xxvii, dicuntur, "Tolle quæso arma tua, pharetram tuam, & arcum tuum, & exi agrum, & venare mihi venationem, & fac mihi

cupedias, quemadmodum amavi," Verſ: 3. 4; & ad Jacobum, qui ibi pro Eſavo, in eodem Capite, "Adfer mihi ut *edom e venatione filii mei*, ideo ut benedicat tibi Anima mea," Verſ: 25; ex quibus patet, quid per venationem ſignificatur: inde eſt, quod venari ſit docere, ut & perſuadere, & hoc in utroque ſenſu, nempe ex affectione veri, & ex affectione falſi; ex affectione veri apud Jeremiam, "Reducam eos ſuper terram eorum, quam dedi patribus eorum; ecce Ego mittens ad piſcatores multos, & piſcabuntur eos; & poſt ita, mittam ad *multos Venatores*, & *venabuntur eos* deſuper omni monte, & deſuper omni colle, & e foraminibus petrarum," xvi: 15. 16; piſcatores pro illis qui ex veris ſenſualibus docent, n: 40. 991, Venatores qui ex veris ſcientificis, & quoque ex doctrinalibus; ſuper omni monte, & ſuper omni colle, pro docere illos qui in affectione boni & in affectione veri ſunt, quod mons & collis ſint illa, videatur n: 795. 796. 1430; ſimile involvit venari in agro, ut Genef: xxvii: 3: perſuadere ex affectione falſi, apud Ezechielem, "Ecce Ego quoad pulvillos veſtros, quibus *vos venantes ibi arimas* ad evolandum, & diſrumpam velamina veſtra, & eripiam populum meum e manu veſtra, & non erunt amplius in manu veſtra *in Venationem*," xiiii: 18. 19. 20. 21; de ſignificatione Venationis in hoc ſenſu videatur n: 1178; ſed huic generis Venationi tribui ſolent retia.

3310. Vir agri quod ſignificet bonum vitæ ex doctrinalibus, conſtat ex ſignificatione agri; in Verbo multis in locis nominatur Terra, & Humus, & Ager; & per Terram, cum in bono ſenſu, ſignificatur Regnum Domini in celis & in terris, ita Eccleſia, quæ eſt Regnum Domini in terris, ſimiliter per Humum, ſed in ſtrictiori ſenſu, n: 566. 662. 1066. 1067. 1068. 1262. 1413. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928; eadem quoque ſignificantur per Agrum, ſed in adhuc ſtrictiori ſenſu, n: 368. 2971; & quia Eccleſia non eſt Eccleſia ex doctrinalibus, niſi quantum illa ſpectant bonum vitæ ut finem, ſeu quod idem, niſi doctrinalia ſint conjuncta bono vitæ, ideo per agrum ſignificatur principaliter bonum vitæ; quod ut ſit Eccleſiæ, erunt doctrinalia ex Verbo, quæ bono illi implantata ſint; abſque doctrinalibus eſt quidem bonum vitæ, ſed nondum bonum Eccleſiæ, ita nondum vere ſpirituale, niſi modo potentia, ut poſſit fieri, ſicut eſt bonum vitæ apud gentes, quæ non Verbum habent, & ideo ignorant Dominum. Quod ager ſit bonum vitæ, cui implantentur illa quæ ſunt fidei, hoc eſt, vera ſpiritualia quæ ſunt Eccleſiæ, manifeſte conſtare poteſt a parabola Domini apud Matthæum, "Exivit ſeminans ad ſeminandum, & dum ille ſeminavit, alia ceciderunt ſuper viam duram, & venerunt aves & comederunt ea; alia ceciderunt in petroſa, ubi non habuerunt humum multam, unde cito exorta ſunt, propterea quod non habuerunt profunditatem terræ, cum vero ſol exortus eſt, exuſta ſunt, & propterea quod non habuerunt radicem, exaruerunt: alia ceciderunt inter ſpinas, & aſcenderunt ſpinæ, & ſuffocarunt ea: alia vero ceciderunt in terram bonam, & dederunt fructum, aliud centuplum, aliud ſexagecuplum, aliud trigecuplum: qui habet aurem ad audiendum, audiat,"

xiii : 4 ad 9. Marc : iv : 3 ad 9. Luc : viii : 5 ad 8 ; agitur ibi de quadruplici genere terræ seu humi in agro, hoc est, in Ecclesia ; quod ibi semen sit Verbum Domini, ita verum, quod fidei dicitur, & quod bona terra sit bonum quod Charitatis, patet, nam bonum in homine est, quod recipit Verbum ; via dura est falsum, petrosum est verum quod non radicem habet in bono, spinæ sunt mala. Cum bono vitæ ex doctrinalibus, quod significatur per virum agri, ita se habet ; qui regenerantur, primum faciunt bonum ex doctrinalibus, nam ex se non sciunt bonum, doctrinalia amoris & charitatis sunt, ex quibus discunt, ex illis sciunt quis Dominus, quis proximus, quid amor, & quid charitas, ita quid bonum ; cum in hoc statu sunt, in affectione veri sunt, & vocantur *Viri agri* : at dein, cum regenerati sunt, non faciunt bonum ex doctrinalibus, sed ex amore & charitate, nam tunc in ipso bono sunt, quod per doctrinalia dedicerunt, & tunc vocantur *Homines agri* : se habet hoc, sicut qui ex natura inclinatur ad adulteria, furta, cædes, sed ex præceptis decalogi discit, quod talia inferni sunt, & sic ab illis abstinere ; in hoc statu afficitur is præceptis, quia timet infernum, & discit ex illis, & similiter ex Verbo multa, quomodo instruere debeat vitam ; tunc cum bonum agit, ex præceptis bonum agit ; at cum in bono est, incipit aversari adulteria, furta, cædes, ad quæ prius inclinavit, tunc cum in illo statu est, non amplius ex præceptis bonum agit, sed ex bono, quod tunc apud illum ; is in priori statu, ex vero discit bonum, in posteriore ex bono docet verum : ita quoque se habet cum veris spiritualibus, quæ vocantur doctrinalia, & adhuc interiora præcepta sunt : doctrinalia enim sunt interiora Vera, quæ Naturali homini ; prima sunt sensuality, altera sunt scientifica, interiora sunt doctrinalia ; hæc vera fundantur super veris scientificis, quatenus homo non nisi quam ex scientificis ideam, notionem, seu conceptum aliquem illorum habere & retinere possit ; vera scientifica autem fundantur super veris sensualibus, nam absque sensualibus scientifica ab homine non capi possunt ; hæc vera, nempe scientifica & sensuality sunt, quæ significantur per virum scientem venationis ; doctrinalia autem sunt quæ significantur per virum agri ; succedunt ita apud hominem ; quapropter antequam homo in adulta ætate est, & per vera sensuality & scientifica in doctrinalibus est, non regenerari potest, non enim confirmari potest in veris doctrinalibus, nisi per ideas ex scientificis & sensualibus, nam nihil usquam datur apud hominem in ejus cogitatione, etiam quoad arcanissimum fidei, quod non secum ideam naturalem & sensualem habet, tamen homo ut plurimum nescit qualem ; sed in altera vita, si desiderat, sistitur illa ei coram intellectu, etiam, si cupit, coram visu ; nam in altera vita possunt talia sisti coram visu, quod incredibile apparet, sed usque est ita.

3311. Et Jacob vir integer, quod significet verum, constat ex representatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, n : 3305 ; & ex significatione integri, quod prædicetur de illis qui in vero sunt, ita de Vero, n : 612.

3312. Habitans tentoria, quod significet cultum inde, constat ex significatione Tentoriorum, quod sint sanctum amoris, & inde cultus, n : 414. 1102. 2145. 2152 ; quod Tentoria significant sanctum cultus, inde est, quia antiquissimo

quissimo tempore, homo Ecclesiæ, qui in amore in Dominum fuit, & inde in sancto cultu, in tentoriis habitavit, & ibi suum cultum sanctum habuit: & quia tunc repræsentari cæptum sanctum amoris & inde sanctum cultus per tentoria, mandatum fuit, ut Tentorium, secundum typum ostensum Mosis in monte Sinai, facerent, & ibi cultum suum Divinum instituerent; exinde etiam festum tabernaculorum, & quod tunc habitarent tentoria, erat ex causa repræsentationis sancti cultus, qui fuit Ecclesiæ cœlestis homini; exinde patet, quod per habitare tentoria significetur cultus.

3313. Et amabat Jischak Esavum quia venatio in ore ejus, quod significet quod Divinum Bonum Divini Rationalis amaret bonum veri, constat ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, de qua n: 3012. 3013. 3194. 3210; ex repræsentatione Esavi, quod sit Divinum Naturale Domini quoad bonum ibi, de qua n: 3302. 3300, & in sequentibus ubi de Edomo; & ex significatione venationis, quod sit bonum vitæ ex veris naturalibus, de qua n: 3309; in ore ejus significat, quod in affectione naturali ejus esset; nam in Verbo dicitur id esse in Corde, quod interius est & procedit ex bono, & id esse in ore quod exterius est & procedit ex vero; & quia bonum veri, quod hic repræsentatur per Esavum, & significatur per venationem, est exterius, nempe in affectione naturali, procedens ex vero, dicitur in ore Jischaki fuisse.

3314. Et Rebecca amans Jacobum, quod significet quod Divinum Verum Divini Rationalis amaret doctrinam veri, constat a repræsentatione Rebeckæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua n: 3012. 3013. 3077, & in toto Capite præced: ubi de Rebecca agitur; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, & in sensu supremo Domini Divinum Naturale quoad verum, de qua n: 3305. Quod Divinum Bonum Rationalis amaret Bonum quod Naturali, & Divinum Verum Divini Rationalis amaret Verum quod Naturali, ita se habet; est Bonum & Verum, quod constituit Rationale, & est quoque Bonum & Verum quod constituit Naturale; Bonum Rationalis influit absque Vero, ita immediate, in Bonum Naturalis, & quoque per Verum, ita mediate; at Bonum Rationalis influit per Verum Rationalis in Verum naturalis, ita mediate, & quoque per Bonum Naturalis in Verum ibi, ita quoque mediate; inde est, quod arctior conjunctio sit Boni Rationalis cum Bono Naturalis, quam cum Vero hujus, quæ conjunctio significatur per quod Jischak amaret Esavum; & quod arctior conjunctio sit Veri Rationalis cum Vero naturalis quam cum Bono hujus, quæ conjunctio significatur per quod Rebecca amaret Jacobum. Hæc quidem talia sunt, quæ ægre cadere possunt in captum, cumprimis ex causa, quia omnium communissima hujus rei non sunt in Orbe, ne quidem in Erudito, nota, ut quod Rationale sit distinctum a Naturali, quodque Bonum & Verum sit quod constituit Rationale & quod Naturale, & minus quod Rationale influat in Naturale ut homo cogitare possit, & velle sicut cogitat; cum hæc, quæ communissima sunt, ignota sunt, ægre potest capi influxus, de quo supra; hæc sunt tamen, in quibus Angeli lucem habent, & innumerabilia percipiunt, & hoc cum delectatione,

tatione, in qua sunt, cum de Divino Domini quoad Humanum simul datur illis cogitare: homo, qui est in bono, & in quo Angelicum dum est in corpore, etiam aliqua luce a Domino in his & similibus donatur; at qui non in bono est, tædium sentit, cum de talibus cogitat, & tædium eo majus, quo plus de illis cogitat applicat ad Divinum quod Humano Domini; qui itaque tales sunt, præstat, ut animum removeant inde, nam nihil usque capiunt, imo rejiciunt, dicendo corde, quid mihi hoc, non inde mihi honor, nec inde mihi lucrum.

3315. Vers: 29. 30. *Et coxit Jacob pultem, & venit Esau de agro, & is lassus. Et dixit Esau ad Jacobum, fac mihi sorbere quæso e rubro, rubrum hoc, quia lassus ego; propterea vocavit nomen ejus Edom.* Coxit Jacob pultem, significat doctrinalium congeriem: & venit Esau de agro, significat studium boni vitæ: & is lassus, significat statum pugnæ: Et dixit Esau ad Jacobum, significat perceptionem Domini ex bono naturalis: fac mihi sorbere quæso e rubro, significat desiderium doctrinalium: rubrum hoc, significat apparenter bonum: quia lassus ego, significat, hic ut prius, statum pugnæ: propterea vocavit nomen ejus Edom, significat inde quale ejus quoad bonum, cui adjuncta doctrinalia veri.

3316. Coxit Jacob pultem, quod significet doctrinalium congeriem, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, de qua n: 3305, ita doctrinalia quæ in naturali homine; & ex significatione pultis, quod sit congeries talium; & coquere illam, est congerere, in lingua enim originali est vox propria pultis, quasi diceret, pultavit pultem, hoc est, congeffit. Est primus status conjunctionis boni & veri, qui in hoc Versu, & in sequentibus, hujus Capituli ad finem, describitur. Primus status hominis qui regeneratur, seu apud quem bono conjungitur verum, est, quod omnium primo in ejus Naturali homine, seu in hujus reconditorio, quod Memoria vocatur, congerantur doctrinalia veri, absque certo ordine; doctrinalia, quæ ibi tunc sunt, comparari possunt alicui congeriei indigestæ & incompositæ, & quasi cuidam chao; at hoc ob finem, ut in ordinem redigantur, nam quicquid redigetur in ordinem, principio tale est, hoc est quod significatur per pultem, quam Jacobus coxit, hoc est, congeffit: illa in ordinem a se non rediguntur, sed a bono quod in illa influet, & quantum & qualiter bonum agit in illa, tantum & taliter in ordinem illa redigit; bonum cum primum appetit illa & desiderat, ob finem conjungendi sibi illa, apparet sub specie affectionis veri; hæc sunt, quæ significantur per quod Esau dixit ad Jacobum, fac mihi sorbere quæso e rubro, rubrum hoc. Remotiora quidem hæc apparent a sensu literæ, sed usque cum hæc leguntur ab homine, & secundum sensum literæ ab illo capiuntur, Angeli, qui tunc apud eum, prorsus nullam ideam pultis, nec Jacobi, nec Esavi, nec rubri, nec sorbere e rubro, habent, sed loco illorum habent ideam spiritualem, quæ prorsus alia est, & remota a naturali illa, in eam ideam, nempe in spiritualem, momento vertuntur illa; ita quoque se habet cum reliquis in Verbo; ut pro exemplo, cum ibi legitur Panis, Angeli non percipiunt panem, sed momento pro pane percipiunt

ciunt amorem cœlestem, & quæ amoris cœlestis sunt, hoc est, amoris in Dominum; cumque in Verbo legitur Vinum, non percipiunt vinum, sed pro vino amorem spirituales, & quæ amoris illius sunt, hoc est, amoris erga proximum; ita cum legitur puls seu pulmentum, non percipiunt pultem seu pulmentum, sed doctrinalia nondum conjuncta bono, ita inordinatam eorum congeriem: inde constare potest, quæ est qualis cogitatio & perceptio Angelorum est, & quam remota illa est a cogitatione & perceptione hominis; si homo similiter cogitaret, dum in sancto est, ut dum in Sancta Cœna, & pro Pane perciperet amorem in Dominum, & pro Vino amorem erga proximum, tunc in simili cogitatione & perceptione foret cum Angelis, qui tunc propius ad illum accederent, usque tandem ut consociare possent cogitationes, sed quantum homo simul in bono foret. Quod puls seu pulmentum significet congeriem, etiam constare potest ex illis quæ de filiis prophetarum & Elisæo dicuntur, in Libro Regum, “Elisæus rediit Gilgalem, & fames in terra, & filii prophetarum sedentes coram illo; & dixit puero suo, appone ollam magnam, & coque pultem filiis prophetarum: & exivit unus in agrum ad colligendum olera, & invenit vitem agri, & collegit ex illa colycinthidas agri plenitudinem vestis suæ, & venit & concidit in *ollam pultis*, quia non noverunt, & effuderunt viris ad comedendum, & factum, in comedendo eos *de pulte*, & illi clamabant, & dicebant, mors in olla, Vir Dei, & non poterunt edere; & dixit, & accipite farinam, & misit in ollam, & dixit, effunde populo, & comederunt, & non fuit verbum malum in olla,” 2 Reg: iv: 38. 39. 40. 41; hæc in sensu interno prorsus alia significant, quam in sensu literæ, nempe fames in terra penuriam cognitionum boni & veri, n: 1460, filii prophetarum docentes, n: 2534, puls congeriem ex scientificis male confectam, farina verum quod ex bono, seu spirituale quod ex cœlesti, n: 2177, ita quod Elisæus miserit farinam in ollam, & tunc non fuerit malum in illa, significat quod congeries illa emendata sit per verum spirituale ex Verbo Domini, Elisæus enim repræsentabat Dominum quoad Verbum, n: 2762, absque spirituali hoc sensu narratio de pulte, & mutatio per farinam, non fuisset digna memoratu in Verbo sanctissimo; repræsentationis illorum causa factum est hoc miraculum, sicut etiam reliqua miracula in Verbo, quæ omnia in se recondunt Divina.

3317. Et venit Esau de agro, quod significet studium boni vitæ, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum vitæ veri naturalis, de qua n: 3300; & ex significatione venire de agro, quod sit studium boni; meditari enim in agro, est cogitare in bono, n: 2971, nam ager est bonum quod Ecclesiæ.

3318. Et is lassus, quod significet statum pugnæ, constare potest a significatione lassus seu lassitudinis, quod sit status post pugnam, hic status pugnæ, quia agitur de statu conjunctionis boni cum vero in naturali homine; quod lassus hic significet statum pugnæ, non constare potest nisi ex serie rerum in sensu interno, & inde præcipue; quod bonum cum vero in Naturali homine non conjungi possit absque pugnis, seu quod idem, absque tentationibus: ut
sciatur

sciatur quomodo hoc se habet, sed apud hominem, paucis dicendum; homo non est aliud quam organum seu vas quod recipit vitam a Domino, ex se enim homo non vivit, n: 290. 2021. 2536. 2706. 1954. 2886 ad 2889. 3001; vita, quæ influit apud hominem a Domino, est ex Divino Ipsius amore, hic seu vita inde, influit & se applicat vasis, quæ in rationali, & quæ in naturali hominis; hæc vasa apud hominem in contrario situ sunt respective ad vitam ex malo hæreditario in quod nascitur homo, & ex malo actuali quod ipse sibi comparat; quantum vero vita, quæ influit, disponere potest vasa ad se recipiendum, tantum disponit: vasa hæc in rationali homine, & in naturali ejus, sunt illa quæ vocantur vera, & in se non sunt nisi perceptiones variationum formæ illorum vasorum, ac mutationum status secundum quas diversimode variationes existunt, quæ sunt in subtilissimis substantiis, modis inexpressibilibus, n: 2487; ipsum bonum, cui est vita a Domino, seu quod est vita, est quod influit & disponit: cum itaque vasa illa, quæ varianda quoad formas, in contrario situ & versu sunt, respective ad vitam, ut dictum, constare potest quod illa redigenda sint in situm secundum vitam, seu in obsequium vitæ; hoc fieri nequaquam potest, quamdiu homo in illo statu est, in quem natus, & in quem semet redegit, non enim obediunt, quia sunt obnixæ resistantia, & contra cœlestem ordinem, secundum quem agit vita, se obfirmantia, bonum enim, quod movet illa, & cui obsequuntur, est amoris sui & mundi, hoc ex crasso calore, qui inest, facit ut illa sint talia; quare, antequam obsequiosa fieri, & aliquid vitæ amoris Domini recipiendi idonea esse possunt, emollienda sunt; emollitio illa non per alia media fit, quam per tentationes; tentationes enim auferunt illa quæ sunt amoris sui, & quæ sunt contemptus aliorum præ se, consequenter quæ sunt sui gloriæ, tum quæ sunt odii & vindictæ eapropter; cum itaque illa sunt aliquantum temperata & domita per tentationes, tunc incipiunt vasa illa fieri cedentia, & obsecundantia vitæ amoris Domini, quæ continue apud hominem influit; inde nunc est, quod bonum, primo in rationali homine, deinde in naturali, incipiat conjungi veris ibi, nam vera, ut dictum est, non sunt aliud quam perceptiones variationum formæ secundum status qui continue mutantur, & perceptiones sunt a vita quæ influit; inde causa, quod homo per tentationes, seu quod idem, per pugnas spirituales regeneretur, hoc est, fiat novus, & quod donec alia indole postea, nempe quod fiat mansuetus, humilis, simplex & contritus corde: ex his nunc constare potest, quem usum præstant tentationes, nempe illum, quod bonum a Domino non modo influere possit, sed etiam disponere vasa ad obedientiam, & sic se cum illis conjungere: quod vera sint vasa recipientia boni, videatur n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. Hic itaque, quia agitur de conjunctione boni & veri in Naturali homine, & primum conjunctionis existit per pugnas, quæ sunt tentationum, constare potest, quod per, *is lassus*, significetur status pugnæ. Quod autem Dominum attinet, de quo in supremo sensu hic agitur; Ipse per pugnas tentationum gravissimas, redegit omnia in Se in ordinem Divinum, usque adeo, ut nihil usquam remanserit ex humano quod traxerat a matre, n: 1444. 1573.

2159. 2574. 2649. 3036, sic ut non novus factus sicut alius homo, sed prorsus Divinus, homo enim, qui per regenerationem novus fit, usque in se retinet inclinationem ad malum, imo ipsum malum, sed detinetur a malo per influxum vitæ amoris Domini, & hoc vi admodum forti; at Dominus omne malum, quod Ipsi hæreditarium fuit a matre, prorsus ejecit, & Se Divinum fecit, etiam quoad vasa, hoc est, quoad vera; hoc est, quod in Verbo vocatur Glorificatio.

3319. Et dixit Esau ad Jacobum, quod significet perceptionem Domini ex bono Naturalis, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2862; ex repræsentatione Esavi, quod sit Dominus quoad bonum Naturalis, de qua n: 3300. 3302, & in mox sequentibus, ubi de Edomo; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit verum Naturalis, de qua n: 3305, de quo perceptio.

3320. Fac mihi sorbere quæso e rubro, quod significet desiderium doctrinalium; & quod rubrum hoc, significet apparenter bonum, constat a significatione sorbere, quod sit communicari & conjungi, de qua n: 3089; inde, fac mihi sorbere quæso, est desiderare conjunctionem veri seu doctrinalium secum; & ex significatione rubri, quod sit bonum, de qua n: 3300, hic apparenter bonum, quia doctrinalia utcunque disposita apparent externa forma ut bonum, tametsi interius sint congeries, n: 3315. Quod hæc memorentur, est quoque quia inde Esavo nomen Edom; rubrum enim in lingua originali dicitur Edom, & hoc inde, ut per Edom significetur bonum, cui adjuncta doctrinalia veri.

3321. Quia lassus ego, quod significet statum pugnæ, constat ex significatione lassus seu lassitudinis, quod sit status pugnæ, de qua supra n: 3317; quod hic iterum dicatur lassus, est confirmationis causa, quod conjunctio boni cum vero in Naturali fiat per pugnas spirituales, hoc est, per tentationes: cum conjunctione boni cum vero in Naturali, ita in genere se habet, quod Rationale hominis prius recipiat vera, quam Naturale ejus, & hoc ob causam, ut vita Domini, quæ, ut dictum, est amoris, influere possit per Rationale in Naturale, & hoc disponere, & redigere ad obedientiam, Rationale enim est purius, & Naturale crassius, seu quod idem, illud est interius hoc exterius; secundum ordinem est, qui notus esse potest, quod illud influere possit in hoc, non autem vicissim; inde est quod Rationale hominis prius possit accommodari veris, & illa recipere, quam Naturale, hoc manifeste constare potest ex eo, quod Rationalis homo, apud regenerandum, multum pugnet cum Naturali, seu quod idem, Internus cum Externo; Internus enim homo, ut quoque notum est, videre potest vera, & quoque velle illa, sed Externus renuit & resistit; sunt enim in Naturali homine Scientifica, quæ multam sui partem trahunt ex fallaciis sensuum, quæ tametsi falsa sunt, usque credit esse vera; sunt quoque innumerabilia, quæ Naturalis homo non capit, est enim in umbra & caligine respective, & quæ non capit, credit vel non existere, vel non ita esse: sunt cupiditates, quæ sunt amoris sui & mundi, & illa quæ iis favent, vocat vera; & cum homo iis dominium cedit, sunt omnia, quæ inde,

inde, contraria veris spiritualibus : sunt quoque ratiocinia ex falsis ab infantia impressis : & præterea homo illa quæ in naturali suo homine sunt, sensu manifesto capit, non autem ita illa, quæ in ejus Rationali, priusquam exutus est corpore ; hoc quoque facit, quod credat id esse omne, & quod non in sensum naturalem cadit, vix credat esse aliquid : talia & plura faciunt, quod Naturalis homo multo serius & difficilius recipiat vera, quam Rationalis ejus ; inde pugna, quæ satis diu perstat, nec cessat priusquam vasa recipientia boni in Naturali homine per tentationes emollita sint, ut supra n : 3317, ostensum ; nam vera non sunt nisi quam vasa recipientia boni, n : 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269, quæ vasa eo duriora sunt, quo homo obfirmatior est in illis, de quibus dictum ; & quo obfirmatior, eo gravior pugna, si regenerandus. Ideo, quia ita se habet cum Naturali homine, ut in illo vera conjungantur bono, hoc fiat per pugnas tentationum, hic iterum dicitur, quod lassius ego.

3322. Propterea vocavit nomen ejus Edom, quod significet inde quale ejus quoad bonum cui adjuncta doctrinalia veri, constat ex significatione vocare nomen, seu vocare nomine, quod sit quale, de qua n : 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006 ; & ex repræsentatione Edomi ; in Verbo passim memoratur Esau, tum quoque Edom, & per Esau ibi significatur bonum Naturalis, antequam illi nempe bono ita conjuncta sunt doctrinalia veri, tum quoque bonum vitæ ex influxu e Rationali ; & per Edomum significatur bonum Naturalis cui adjuncta sunt doctrinalia veri ; at in opposito sensu significat Esau malum amoris sui, antequam ei nempe amoris sui ita adjuncta sunt falsa, & Edom malum illius amoris, cum ei illa adjuncta sunt ; pleraque nomina in Verbo etiam oppositum sensum habent, ut sæpius ostensum, ex causa, quia eadem quæ fuerunt bona & vera in Ecclesiis successu temporis in mala & falsa per adulterationes varias degenerantur : quod per Esavum & Edomum illa significantur, constare potest ex his locis ; apud Esaiam, “ Quis hic qui venit ex Edom, conspersus vestes e Bozra, honorabilis in vestitu suo, incedens in multitudine roboris sui ; quare rubicundus quoad vestem suam, & vestes ejus sicut calcantis in torculari, torcular calcavi solus, & de populis nullus vir mecum, circumspexi sed nullus auxilians, & obstupui & nemo fulciens, & salvavit me brachium meum,” LXIII : 1. 2. 3. 5, ibi quod Edom sit Dominus, manifeste constat ; & quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Divini Naturalis, patet, nam agitur de conjunctione boni & veri in Humano Domini, & de pugnis tentationum per quas illa conjunxit ; vestes ibi quod sint vera naturalis hominis, seu vera inferiora respective, videatur n : 2576, & rubicundus quod sit bonum naturalis, n : 3300 ; quod Dominus propria potentia per pugnas tentationum vera ibi conjunxerit bono, describitur per quod torcular calcavit solus, & de populis nullus vir mecum, circumspexi sed nullus auxilians, obstupui & nemo fulciens, & salvavit Me brachium meum, brachium quod sit potentia, n : 878. In Libro Judicum, “ Jehovah, cum exivisti e Seir, cum egressus es ex agro Edomi, terra contremuit,

muit, etiam cœli stillarunt, etiam nubes stillarunt, montes defluerunt," v: 4. 5; egredi ex agro Edomi pæne simile significat ac apud Esaïam, venire ex Edom: pariter apud Mosen, "Jehovah de Sinai venit, & exortus est de Seir illis," Deut: xxxiii: 2. Apud Eundem, "Video Ipsum, & non jam, conspicio Ipsum & non propinquus; orietur stella e Jacobo, & surget sceptrum ex Israele, & erit Edomus hæreditas, & erit hæreditas Seir, hostium illius, & Israel faciens robur, & dominabitur de Jacobo, & perdet reliquum ex urbe," Num: xxiv: 17. 18. 19, ubi de adventu Domini in mundum, cujus Humana Essentia dicitur stella e Jacobo, & sceptrum ex Israele; Edomus & Seir, quæ hæreditas, pro Divino Bono Divini Naturalis Domini, quod fiet hæreditas hostium illius pro quod successurum loco illorum quæ prius in Naturali fuerunt; dominium tunc super vera ibi intelligitur per quod dominabitur super Jacobo, & perdit reliquum ex urbe, quod Jacobus sit Verum Naturalis, n: 3305, & quod urbs sit doctrinale, n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216, super hæc dicitur dominari, cum subordinata & subjecta sunt bono, & prius quam ita, vocantur hostes, quia continue repugnant, ut supra n: 3320, ostensum. Apud Amos, "In die illo erigam tentorium Davidis collapsum, & obsepïam rupturas eorum, & destructa ejus restituiam, & ædificabo eam juxta dies æternitatis, ut possideant reliquias Edomi, & omnes gentes, super quas vocatum est nomen meum," ix: 11. 12; tentorium Davidis pro Ecclesia & cultu Domini, reliquiæ Edomi pro illis qui in bono sunt intra Ecclesiam, gentes super quas vocatum est Nomen Ipsius pro illis qui in bono extra Ecclesiam, quod gentes sint qui in bono, n: 1259. 1260. 1416. 1849. Apud Davidem, "Super Edomum mittam calceum meum: quis deducet me ad urbem munitionis, quis ducet me usque ad Edomum, nonne Tu Deus," Psalm: lx: 10. 11. 12; Edomus pro bono Naturalis, quod sit bonum Naturalis patet ex significatione calcei, quod sit infimum naturale, n: 1748. Apud Danielelem, "In tempore finis collidetur cum eo rex meridiei, ideo quasi procella irruet in eum rex septentrionis cum curru, & inundabit, & penetrabit; & cum venerit in terram decoris, multi corruent; hi tamen eripientur e manu ejus, Edom & Moab, & primitiæ filiorum Ammonis," xi: 40. 41, agitur ibi de statu ultimo Ecclesiæ; rex septentrionis pro falsis, seu quod idem, pro illis qui in falsis; Edom pro illis qui in simplici bono, quod est bonum quale apud eos, qui Externam Ecclesiam Domini constituunt; pariter Moabus & filii Ammonis, n: 2468, & quia uterque, nempe Edomus & Moabus, significant illos qui in bono, ideo multis in locis uterque simul nominatur, sed differentia est, quod Edomus sit bonum Naturalis cui adjuncta doctrinalia veri, Moabus autem bonum naturale, quale etiam apud illos, apud quos non conjuncta sunt, illi & hi externa forma apparent similes, sed non interna. Inde nunc patet, cur dictum, quod *non abominarentur Edomitam*, quia frater, nec Ægyptium quia peregrini in terra ejus fuerunt," Deut: xxiii: 8, quia per Edomitam significatur bonum naturalis, & per Ægyptium vera ejus, quæ sunt scientifica, n: 1164. 1165. 1186.

1186. 1462, ideo in bono sensu uterque nominatur. Inde etiam patet, cur Jehovah ad Mosen dixerit, quod *non miscerent manus cum filiis Esavi*, & non daretur filius Jacobi e terra eorum usque ad vestigium volæ pedis," Deut: ii: 4. 5. 6. In opposito autem sensu per Esavum & Edomum repræsentantur illi, qui defleunt e bono, per id quod prorsus contemnant verum, nec volunt ut aliquid veri fidei adjungatur, quod principaliter fit ex causa amoris sui, quare in opposito sensu per Esavum & Edomum significantur illi; quod etiam repræsentatum est, per quod Rex Edomi cum populo numerofo ac manu forti exiret, & renueret permittere Israeli transire per terminum suum," Num: xx: 14 ad 22; hoc malum, nempe amoris sui, quod tale fit, ut non admittat vera fidei, ita nec doctrinalia veri, variis in locis in Verbo per Esavum & Edomum, describitur, & simul status Ecclesiæ cum talis fit; ut apud Jeremiam, "Contra *Edomum*, num nulla amplius sapientia in Themanæ, num periit consilium ab intelligentibus, num putida facta est sapientia eorum; fugite, averterunt se, profundarunt se ad habitandum, habitatores Dedanis, *quia calamitatem Esavi* adducam super eum; Ego *denudabo Esavum*, revelabo occulta ejus, & abscondi non possit, devastatum est semen ejus, & fratres ejus, & vicini ejus; relinque orphanos tuos, Ego vivificabo, & viduas tuas, super Me confidant; erit *Edomus* in vastitatem, omnis qui transit præter eam, obstupescet & sibilabit super omnibus plagis ejus," XLIX: 7. 8. 10. 11. 17 seq: Apud Davidem, "Dicunt non memoretur nomen Israelis amplius, quia consultant corde una, super te fœdus pangunt *Tentoria Edomi*, & *Jischmaelitæ*, & *Moabus*, & *Hagræi*," Psalm: LXXXIII: 5. 6. 7. Apud Obadium, "Sic dixit Dominus Jehovih *Edomo*, ecce parvum dedi te in gentibus, contemptus tu valde, *superbia cordis tui* decepit te, habitans in fissuris petræ, altitudine sedis tuæ, qui dicis in corde tuo, quis detrahet me in terram; *si exaltaveris te* sicut aquila, & si inter stellas posueris nidum, inde detraham te: quomodo *perquisiti Esau*, investigata abdita eorum, nonne in die illo perdam *sapientes ex Edomo*, & intelligentes *e monte Esavi*, a cæde propter violentiam fratris tui Jacobi operiet te pudor, & excinderis in æternum, erit domus Jacobi ignis, & domus Josephi flamma, & *domus Esavi* in stipulam, & accendent eos, & consument eos, & non erit residuum *domui Esavi*, & hæreditabunt meridionales *montem Esavi*," 1: 2. 6. 8. 9. 10. 18. 19. 21; Edom & Esau ibi pro malo naturalis hominis ex amore sui oriundo, quod contemnit & rejicit omne verum, unde ejus devastatio. Apud Ezechielem, "Fili hominis, pone facies tuas contra *montem Seir*, & propheta contra illum, & dic illi, sic dixit Dominus Jehovih, Ego contra te *Mons Seir*, & extendam manum meam contra te, & dabo te vastitatem & devastationem, quia est tibi inimicitia æternitatis, & fluere facis filios Israelis super manus gladii, in tempore interitus eorum, in tempore iniquitatis finis, quia dixisti de duabus gentibus, & de duabus terris, mihi sunt, & hæreditabimus eam, & Jehovah ibi est: & cognosces quod Ego Jehovah audiverim omnes contumelias tuas, quas dixisti contra montes Israelis, vastitas erit *Mons Seir*, & omnis *Edom tota*," xxxv: 2. 3. 4. 8. 9. 10. 12. 15, ibi manifeste patet, quod
Edom

Edom in opposito sensu sint illi, qui contemnunt, rejiciunt, & contumeliis afficiunt bona & vera spiritualia, quæ sunt montes Israelis. Apud Eundem, "Sic dixit Dominus Jehovih, si non in igne zeli mei loquutus sim super reliquias gentium, & *super Edomum totam*, qui dederunt terram meam sibi in hæreditatem cum gaudio omnis cordis, cum contemptu animæ," xxxvi : 5, similiter, dare terram sibi in hæreditatem pro vastare Ecclesiam, hoc est, bonum & verum quæ sunt Ecclesiæ. Apud Malachiam, "Verbum Jehovah contra Israelem, amavi vos, dixit Jehovah, & dicitis, in quo amasti nos, nonne *frater Esau Jacobo*, & amo Jacobum, & *Esavum* odio habeo, & pono montem ejus vastitatem," i : 1. 2. 3 ; ibi Esau pro malo naturalis, quod non admittit verum spirituale, quod est Israel, n : 3305, & doctrinale veri, quod est Jacob, n : 3305, & propterea vastatur, quod est odio habere ; quod non aliud sit odio habere, patet ab illis quæ supra de Esavo & Edomo in bono sensu e Verbo allata sunt : cum autem Verum non se adjungi patitur bono, tunc de Jacobo vicissim dicitur, ut apud Hoscheam, "Ad visitandum super Jacobum vias ejus, secundum opera ejus retribuet ei, *in utero supplantavit fratrem suum*," xii : 3. 4.

3323. Vers : 31. 32. 33. *Et dixit Jacob, vende sicut hodie primogenituram tuam mihi. Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, & ad quid hoc mihi, primogenitura. Et dixit Jacob, jura mihi sicut hodie, & juravit illi, & vendidit primogenituram suam Jacobo.* Dixit Jacob, significat doctrinam veri : vende sicut hodie primogenituram mihi, significat quod quoad tempus prior esset doctrina veri apparenter : Et dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, significat quod resurgeret dein : & ad quid hoc mihi, primogenitura, significat quod tunc non opus sit prioritate : Et dixit Jacob, significat doctrinam veri : jura mihi sicut hodie, & juravit illi, significat confirmationem : & vendidit primogenituram suam Jacobo, significat quod prioritas interea concessa.

3324. Dixit Jacob, quod significet doctrinam veri, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit doctrina veri naturalis, de qua n : 3305, seu quod idem, illi qui in doctrina veri sunt. Agitur in his Versibus usque ad finem hujus Capituli, de jure prioritatis, num sit veri, aut num boni, seu quod idem, num doctrinæ veri aut num vitæ boni, seu quoque quod idem, num fidei quatenus hæc est verum doctrinæ, aut num charitatis quatenus hæc est bonum vitæ ; homo cum ex perceptione naturali concludit, credit quod fides quatenus est verum doctrinæ, prior sit quam charitas quatenus est bonum vitæ, quia quomodo intrat verum, quod est doctrinæ, percipit, non autem quomodo bonum quod est vitæ, illud enim intrat per viam externam nempe sensualem, hoc autem per viam internam ; tum quod non aliter scire possit, quam quod verum, quia docet quid bonum, sit prius bono ; etiam quia reformatio hominis fit per verum & quoque secundum verum, usque adeo ut perficiatur homo quoad bonum quantum veri ei conjungi queat, consequenter quod perficiatur bonum per verum ; & magis, quia in vero potest esse homo, & ex illo cogitare & loqui, & hoc cum apparente zelo, tametsi non simul
est

est in bono; etiam ex vero esse in fiducia salvationis: hæc & plura alia faciunt, quod homo, cum ex sensuali & naturali homine judicat, autemet quod verum quod est fidei sit prius quam bonum quod est charitatis; sed illa omnia sunt ratiocinia ex fallaciis, quia ita coram sensuali & naturali homine apparet; ipsum Bonum quod vitæ est prius, bonum quod vitæ est ipsa humus cui infeminanda vera, & qualis humus, talis receptio feminum, hoc est, verorum fidei; recondi quidem prius possunt vera in memoria, sicut semina in theca, aut sicut apud aviculas in gutturali earum loculo, sed non fiunt hominis, nisi humus sit præparata, & qualis humus, hoc est, quale bonum, talis germinatio & fructificatio illorum: sed videantur quæ de his multoties prius ostensa sunt, quæ adducuntur ut sciatur inde quid bonum & quid verum, & quod prioritas sit bono & non vero, nempe, Cur non distincta idea inter bonum & verum habeatur, n: 2507. Quod bonum influat per viam internam homini ignotam, verum autem comparetur per viam externam homini notam, n: 3030. 3098. Quod vera sint vasa recipientia boni, n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 3068. 3318. Quod Bonum agnoscat suum verum, cui jungatur, n: 3101. 3102. 3179: & quod exquisitissime exploretur & præcaveatur, ne falsum jungatur bono, & ne verum malo, n: 3033. 3101. 3102. Quod bonum faciat sibi verum, cui jungatur, quia non aliud pro vero agnoscit, quam quod concordat, n: 3161. Quod verum non aliud sit quam quod ex bono, n: 2434. Quod verum sit forma boni, n: 3049. Quod verum habeat in se imaginem boni, & in bono ipsam effigiem sui, ex qua, n: 3180. Quod semen quod est verum, radicitur in bono quod est charitatis, n: 880. Quod fides nusquam dabilis sit quam in vita sua, hoc est, in amore & charitate, n: 379. 389. 654. 724. 1608. 2340. 2349. Quod ab amore & charitate spectare queant vera quæ sunt doctrinallium fidei, non vicissim, n: 2454: spectare a fide, & non ab amore & charitate, quod sit spectare post se, & reverti retro, n: 2454. Quod verum vivificetur secundum cuiusvis bonum, ita secundum statum innocentiae & charitatis apud hominem, 1776. 3111. Quod vera fidei ab aliis recipi nequeant quam qui in bono sunt, n: 2340. 2349. Qui in nulla charitate sunt, quod non agnoscere possint Dominum, ita nihil veri fidei; si profitentur, quod sit externum quid absque interno, aut ex hypocrisi, n: 2354. Quod nulla prorsus fides, ubi non charitas, n: 654. 1162. 1176. 2419. Quod sapientia, intelligentia & scientia, sint filii charitatis, n: 1226. Quod Angeli, quia in amore, sint in intelligentia & sapientia, n: 2500. 2572. Quod vita Angelica consistat in bonis charitatis, & quod Angeli sint formæ charitatis, n: 454. 553. Quod amor in Dominum sit similitudo Ipsius, & charitas erga proximum imago Ipsius, n: 1013. Quod Angeli percipiant quicquid est fidei per amorem in Dominum, n: 202. Quod nihil vivat, quam amor & affectio, n: 1589. Qui amorem mutuum seu charitatem habent, quod Domini vitam habeant, n: 1799. 1803. Quod amor in Dominum & erga proximum sit ipsum cælum, n: 1802. 1824. 2057. 2130. 2131. quod præsentia Domini sit secundum statum amoris & charitatis, n: 904. Quod omnia præcepta

præcepta decalogi, & omnia fidei sint in charitate, n: 1121. 1798. Quod cognitio doctrinalium fidei nihil faciat, si homo non habeat charitatem, nam doctrinalia charitatem spectant ut finem, n: 2049. 2116. Quod non agnitio veri, ita nec fides dari queat, nisi homo sit in bono, n: 2261. Quod sanctum cultus se habeat secundum qualitatem & quantitatem veri fidei implantati in charitate, n: 2190. Quod nulla salvatio per fidem, sed per vitam fidei, quæ charitas, n: 2228. 2261. Quod Regnum cœleste illis qui fidem charitatis habent, n: 1608. Quod in cœlo spectentur omnes a charitate & fide inde, n: 1258. Quod in cœlum non admittantur, nisi per velle bonum ex corde, n: 2401. Quod salventur qui in fide, modo in fide sit bonum, 2261. 2442. Quod fides, quæ non implantata est bono vitæ, in altera vita prorsus pereat, n: 2228. Si fides cogitativa salvaret, quod omnes introducerentur in cœlum, sed quia vita obstat, non possunt, n: 2364. Qui pro principio habent solam fidem salvare, quod illi vera contaminent falso principii, n: 2383. 2385. Quod fructus fidei sit bonum opus, hoc charitas, hæc amor in Dominum, hic Dominus, n: 1873. Quod fructus fidei sint fructus boni, quod est amoris & charitatis, n: 3146. Quod fiducia seu confidentia, quæ dicitur fides quæ salvat, non dari queat nisi apud illos qui in bono vitæ sunt, n: 2982. Quod bonum sit vita veri, n: 1589. Quando vera dicuntur vitam adepti, n: 1928. Quod Bonum a Domino influat in vera cujuscunque generis, sed maxime interest, ut sint vera genuina, n: 2531. Quod tantum influat bonum & verum a Domino, quantum removetur malum & falsum, n: 2411. 3142. 3147. Quod bonum influere in verum nequeat, quamdiu homo est in malo, n: 2388. Quod verum non prius sit verum, quam cum sit acceptum a bono, n: 2429. Quod sit conjugium boni & veri in omnibus & singulis, n: 2173. 2503. 2507. Quod affectio boni sit vitæ, & affectio veri propter vitam, n: 2455 f. Verum quod tendat ad bonum, & procedat a bono, n: 2063. Quod per influxum vera e naturali homine evocentur, eleventur, & implantentur bono in rationali, n: 3085. 3086. Verum cum jungitur homini quod adproprietur homini, n: 3108. Ut verum conjungatur bono, erit consensus ab intellectu & voluntate, cum a voluntate, tunc conjunctio, n: 3157. 3158. Quod Rationale quoad Verum comparetur per cognitiones, & quod vera adproprientur, cum conjunguntur bono, & quod tunc sint voluntatis, & propter vitam, n: 3161. Quod Verum initietur & conjungatur bono, non semel sed per totam vitam, & porro, n: 3200. Quod sicut lux absque calore nihil producit, ita verum fidei nihil absque bono amoris, n: 3146. Qualis idea veri absque bono, & qualis ejus lux in altera vita, n: 2428. Quod fides separata sit sicut lux hyemis, & fides ex charitate sicut lux veris, n: 223. Qui verum quod fidem actu separant a charitate, quod conscientiam habere nequeant, n: 1076. 1077. Causa cur fidem separarunt a charitate, & dixerunt fidem salvare, n: 2231. Cum regeneratur homo quod Dominus insinuet bonum veris quæ apud illum, n: 2083. 2189. Quod homo non regeneretur per verum, sed per bonum, n: 989. 2146. 2180. 2189. 2697. Cum regeneratur homo, quod Dominus obviam eat, & impleat

impleat vera, quæ apud eum, bono charitatis, n: 2063. Qui in bono vitæ sunt, & non in vero fidei, ut gentes & infantes, quod recipiant vera fidei in altera vita & regenerentur, n: 989; de gentibus n: 932. 1032. 2049. 2284. 2589 ad 2604; de infantibus, n: 2290. 2291. 2292. 2293. 2302. 2303. 2304. Quod regeneretur homo per affectionem veri, & quod regeneratus agat ex affectione boni, n: 1904. Quod apud regenerandum semen non radicari queat quam in bono, n: 880. 989. Quod lumen regenerati sit ex charitate, n: 854. Quod eadem vera apud unum sint vera, apud alium minus vera, & apud alios quoque falsa, & quod hoc se habeat secundum bonum quod vitæ, n: 2439. Quæ differentia inter bonum infantiae, bonum ignorantiae, & bonum intelligentiae, n: 2280. Quinam in cognitiones veri & fidem venire possunt, & quinam non possunt, n: 2689. Quod Ecclesia non sit, nisi bono vitæ implantata sint doctrinalium vera, n: 3310. Quod doctrinale non faciat Ecclesiam, sed charitas, n: 809. 916. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod doctrinalia Ecclesiae nihil sint, nisi vivant secundum illa, n: 1515. Quod doctrina fidei sit doctrina charitatis, n: 2571. Quod Ecclesia sit ex charitate, non ex fide separata, n: 916. Quod quisque ex charitate nosse possit, num internum cultus habeat, n: 1102. 1151. 1153. Quod Ecclesia Domini in terrarum orbe ubivis varia sit quoad vera, sed quod una sit per charitatem, n: 3267. Quod Ecclesia foret una, si charitas omnibus, tametsi quoad ritualia & doctrinalia differrent, n: 809. 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod ex pluribus una Ecclesia fieret, si omnibus charitas essentiale Ecclesiae foret, non fides, n: 2982. Quod bina doctrinalia sint, doctrinale charitatis, & doctrinale fidei, & quod in Antiqua Ecclesia fuerint doctrinalia charitatis, quæ hodie inter res perditas sunt, n: 2417. In qua ignorantia veri sunt, qui non in doctrinalibus charitatis sunt, n: 2435. Et quia hodie essentiale Ecclesiae ponunt in fide, quod ne quidem videant, nec attendant ad illa, quæ Dominus toties loquutus est de amore & charitate, n: 1017. 2373. Quod bonum quod amoris in Dominum & charitatis erga proximum, sit superius & prius vero quod fidei, non vicissim, n: 363. 364.

3325. Quod vende sicut hodie primogenituram tuam mihi, significet quod quoad tempus prior esset doctrina veri apparenter, constat ex significatione vendere, quod sit sibi vindicare; ex significatione sicut hodie, quod sit quoad tempus, hodie in Verbi sensu interno significat perpetuum & æternum, n: 2838, ne itaque id sit, dicitur sicut hodie, & ita quoque per *sicut* fit quod sit apparenter; & ex significatione primogenituræ, quod sit prior esse, nempe doctrina veri, quæ per Jacobum repræsentatur, n: 3305. Per prius seu prioritatem, quæ est primogenitura, intelligitur non modo prioritas temporis, sed etiam prioritas gradus, quid nempe dominaturum sit, bonum seu verum; verum enim antequam conjunctum est bono, semper tale est, seu quod idem, illi qui in vero sunt, quod antequam regenerati sunt, credant verum & prius & superius bono esse, ita quoque tunc apparet, sed cum verum conjunctum est bono apud illos, hoc est, cum regenerati sunt, tunc vident & percipiunt, quod verum sit posterius & inferius, & tunc apud eos dominium est boni

super verum, quod significatur per illa quæ Jischakus pater dixit ad Esavum, “ Ecce de pinguedinibus terræ erit habitatio tua, & de rore cæli desuper ; & super gladio tuo vives, & fratri tuo servies ; & erit, *cum dominaris, dirumpes jugum illius desuper collo tuo,*” Gen : xxvii : 39. 40. Sed quia plures sunt intra Ecclesiam, qui non regenerantur, quam qui regenerantur ; & qui non regenerantur, ex apparentia concludunt ; ideo lis fuerat, & hoc ab antiquis temporibus, de prioritate num sit veri vel num boni ; apud illos qui non regenerati sunt, & quoque apud illos qui non plene regenerati sunt, prævaluit opinio, quod verum prius sit, nondum enim perceptionem boni habuerunt, & quamdiu non alicui perceptio boni est, est in umbra seu in ignorantia de his ; at qui regenerati sunt, quia in ipso bono sunt, ex intelligentia & sapientia quæ inde, appercipere possunt, quid bonum, & quod bonum sit a Domino, quodque influat per Internum hominem in Externum, & hoc continue, homine prorsus nesciente, & quod se adjungat veris doctrinalium quæ in memoria, consequenter quod bonum in se prius sit, tametsi non ita antea apparuerit : inde nunc lis de prioritate & superioritate unius præ altero, quæ repræsentata est per Esavum & Jacobum, tum quoque per Perez & Serach filios Judæ ex Thamare, Gen : xxxviii : 28. 29. 30 ; postea etiam per Ephraim & Menasse filios Josephi, Gen : xlviii : 13. 14. 17. 18. 19. 20, & hoc quia Ecclesia spiritualis talis est, ut per verum introducenda sit in bonum, & tunc absque perceptione boni, nisi quantum & quale in affectione veri latet, quo tempore nec discerni potest a jucundo amoris sui & mundi, quod simul in affectione illa est, & creditur esse bonum. Quod autem bonum sit primogenitum, hoc est, bonum amoris in Dominum, & amoris erga proximum, non enim aliud bonum quam quod inde est bonum, constare potest ex eo, quod in bono sit vita, non autem in vero nisi quæ a bono, & quod bonum influat in vera & faciat ut illa vivant, ut satis videri potest ab illis quæ prius de bono & vero dicta & ostensa sunt, de quibus n : 3524 ; quapropter omnes vocantur Primogeniti qui in amore in Dominum & in charitate erga proximum sunt, qui quoque repræsentati sunt per Primogenita in Ecclesia Judaica, hoc est, in sensu respectivo intellecti, quia Dominus est Primogenitus, & illi similitudines & imagines Ipsi : quod Dominus quoad Divinum Humanum sit Primogenitus, constat apud Davidem, “ Ille vocabit Me, Pater meus Tu, Deus meus, & petra salutis meæ, etiam Ego *Primogenitum dabo illum*, altum Regibus terræ ; in æternum servabo Illi misericordiam meam, & foedus meum stabile Ille, & ponam in æternum semen Ipsi, & thronum Illius sicut dies sæculorum,” Psalm : lxxxix : 27. 28. 29, ubi de Domino : & apud Johannem, “ A Jesu Christo, Qui est testis fidelis, *Primogenitus ex Mortalibus*, & princeps Regum terræ,” Apoc : i : 5 ; ut quoque implerentur illa, quæ de Ipso scripta & repræsentata fuerunt, etiam *Primogenitus* natus est, Luc : ii : 7. 22. 23. Quod a Domino etiam illi dicantur Primogeniti, qui in amore in Ipsum & in charitate erga proximum sunt, quia similitudines & imagines Ipsi, constat apud Johannem, “ Centum quadraginta quatuor millia, emti de terra ; hi sunt qui cum mulieribus non

non polluti sunt, virgines enim sunt; hi sunt qui sequuntur Agnum quo vadit; hi emti sunt de hominibus, *Primitiæ* (*Primogeniti*,) Deo & Agno; & in ore eorum non inventus est dolus, immaculati enim sunt coram throno Dei," Apoc: xiv: 4. 5; centum quadraginta quatuor, seu duodecies duodecim, pro illis qui in fide charitatis sunt, n: 3272, millia pro innumerabilibus seu pro omnibus illis, n: 2575; Virgines pro bono amoris in Dominum & charitatis erga proximum, n: 2362. 3081, ita qui in innocentia, quæ etiam significatur per sequi agnum, nam Dominus ex innocentia vocatur Agnus; inde dicuntur *Primitiæ* aut *Primogeniti*: ex illis patet, quod Dominus quoad Divinum Humanum repræsentatus sit in Ecclesia Judaica per *Primogenita*, & quoque illi qui in amore in Ipsum, nam illi sunt in Domino; sed *Primogenita* in Verbo duplicem repræsentationem habent, repræsentant Dominum quoad Divinum cœlestem amorem, & quoad Divinum Spiritualem amorem; Divinus cœlestis amor Domini est respectivus ad Ecclesiam cœlestem, seu illos qui ab Ecclesia illa sunt, qui cœlestes vocantur ex amore in Dominum; Divinus Spiritualis amor Domini est respectivus ad amorem spiritualem, seu illos qui ab Ecclesia illa sunt, qui Spirituales dicuntur ex amore in proximum; Divinus Domini amor est erga omnes, sed quia varie ab hominibus recipitur, aliter ab homine cœlesti, & aliter ab homine spirituali, respectivus dicitur: de *Primogenitis*, quæ Dominum quoad Divinum cœlestem, amorem repræsentarunt, & quoque illos respective, qui ab Ecclesia cœlesti fuerunt, ita apud Moysen, "*Primogenitum filiorum tuorum dabis Mihi*, ita facies bovi tuo, & gregi tuo; septem diebus erit cum matre sua, octavo dabis illud Mihi; & viri sanctitatis eritis Mihi," Exod: xxii: 28. 29. 30; quod septem diebus esset cum matre, erat quia septimus dies significabat hominem cœlestem, n: 84. 85. 86. 87, & quod Septem inde significant sanctum, n: 395. 433. 716. 881; quod octavo die darentur Jehovah, erat quia octavus dies significabat continuum a principio novo, nempe continuum amoris, n: 2044. Apud Eundem, "*Primogenitum*, quod in *Primogenitum datur Jehovah* in bestia, non sanctificabit vir illud, sive bos, sive pecus, Jehovah est," Levit: xxvii: 26. 27. Apud Eundem, "*Primitiæ* omnium quæ in terra, quas adducent Jehovah, tibi (Aharoni) erit: *omnis apertura uteri* quoad omnem carnem, quam offerent Jehovah, in homine & in bestia, erit tibi; verumtamen *redimes Primogenitum hominis*; & *Primogenitum* bestię immundæ redimes: *Primogenitum bovis*, vel *Primogenitum ovis*, aut *Primogenitum capræ*, non redimes, sanctum illa, sanguinem eorum sparges super altare, & adipem eorum adolebis, ignitum in odorem quietis Jehovah," Num: xviii: 13. 15. 16. 17. 18. Apud Eundem, "*Omne Primogenitum*, quod nascetur in armento tuo, & in grege tuo, masculum, *sanctificabis Jehovah Deo tuo*, non facies opus per *Primogenitum bovis tui*; & non tondebis *Primogenitum gregis tui*; si fuerit in eo macula, claudum vel cæcum, quæcunque macula mala, non sacrificabis illud Jehovah Deo tuo," Deut: xv: 19. 20. 21. 22. Quia *Primogenitum* repræsentabat Dominum, ac illos qui Domini sunt ex

amore in Ipsum, idcirca Tribus Levi accepta est loco omnis Primogeniti, & hoc ex causa, quia Levi repræsentabat Dominum quoad amorem, etiam Levi significat amorem, Levi enim est adhæsiō & conjunctio, & adhæsiō ac conjunctio in sensu interno est amor, de qua re, ex Divina Domini Misericordia, ad Cap: seq: xxix: 34: de Levitis ita apud Mosen, “Loquutus Jehovah ad Mosen, dicendo, Ego ecce *accipiam Levitas* e medio filiorum Israelis *loco omnis Primogeniti, aperturæ uteri*, de filiis Israelis, & *erunt Mibi Levitæ*; quia *Mibi omne Primogenitum*, in die percussi omne *Primogenitum* in terra Ægypti, *sanctificavi Mibi omne Primogenitum in Israele*, ab homine usque ad bestiam, *Mihi erunt*,” Num: iii: 11. 12. 13: apud Eundem, “Dixit Jehovah ad Mosen, *numera omnem Primogenitum masculum* filiis Israelis, a filio mensis & supra, & tolle numerum nominum eorum, & *accipias Levitas Mibi*, Ego Jehovah, *loco omnis Primogeniti in filiis Israelis*, & bestiam Levitarum *loco omnis Primogeniti* in bestia filiorum Israelis,” Num: iii: 40. 41. seq: tum Cap: viii: 14. 16. 17. 18; & quod Levitæ dati Aharoni, ib: Vers: 19, quia Aharon repræsentabat Dominum quoad sacerdotium, hoc est, quoad Divinum Amorem; quod Sacerdotium repræsentaverit Domini Divinum Amorem, videatur n: 1728. 2015 f. De Primogenitis autem, quæ Dominum quoad Divinum Spiritualem Amorem repræsentabant, & quoque illos respective qui ab Ecclesia spirituali, ita apud Jeremiam, “In fletu venient, & in precibus adducam eos, ducam eos ad fontes aquarum, in via recti, non impingent in illa, & ero Israeli in Patrem, & Ephraim Primogenitus meus ille,” xxxi: 9; ibi de Nova Ecclesia spirituali, Israel pro bono spirituali, Ephraim pro vero spirituali, qui Primogenitus dicitur, quia agitur de Ecclesia plantanda, in qua intellectuale quod est veri, primogenitum est apparenter; successit enim Ephraim loco Rubenis, & Primogenitus factus, Genes: xlviii: 5. 20. 1 Chron: v: 1, & hoc, quia per Josephum, cujus filii erant Ephraim & Menasse, repræsentabatur Dominus quoad Divinum Spiritualem Amorem: at quod Israel essentialiter sit Primogenitus, hoc est, bonum spirituale, constat apud Mosen, “Jehovah dixit ad Mosen, dices ad Pharaonem, sic dixit Jehovah, *filius Primogenitus meus Israel*, & dico ad te, mitte filium meum, ut serviat Mihi, & renuisti mittere illum, ecce Ego occido filium tuum *primogenitum*,” Exod: iv: 22. 23; ubi Israel in supremo sensu est Dominus quoad Divinum Spiritualem amorem, in sensu autem respectivo illi qui in spirituali amore sunt, hoc est, qui in charitate erga proximum. In Ecclesia Spirituali, in initio, seu cum plantanda, est doctrina veri apud Externam Ecclesiam Primogenitum, & doctrinæ verum apud Internam, seu quod idem, doctrina fidei apud Externam, & ipsa fides apud Internam; at cum Ecclesia plantata est, seu apud quos actualiter est, est bonum charitatis apud Externam Primogenitum, & ipsa charitas apud Internam; cum autem Ecclesia se non plantari patitur, quod sit cum homo Ecclesiæ non amplius regenerari potest, recedit illa successive a charitate & deflectit ad fidem, ac non amplius studet vitæ, sed doctrinæ, & cum hoc fit, in umbras se conjicit, & labitur in falsa
&

& mala, & sic nulla fit, & a se exstinguitur; hoc repræsentatum est per Cainum quod occiderit fratrem suum Habelem, quod Cainus sit fides separata a charitate, & Habel charitas quam ille exstinxit, videatur n: 340. 342. 357. 362 seq: dein per Chamum & filium ejus Canaan, quod illuserit patri suo Noacho, n: 1062. 1063. 1076. 1140. 1141. 1162. 1179; postea per Rubenem primogenitum Jacobi, quod polluerit cubile patris sui, Gen: xxxv: 22; & tandem per Pharaonem & Ægyptios, quod male tractaverint filios Israelis; quod omnes illi maledicti sint, e Verbo constat; quod Cainus, "Jehovah dixit, quid fecisti, vox sanguinum fratris tui clamantium ad Me ex humo; & nunc maledictus tu de humo, quæ aperuit os suum, accipiens sanguines fratris tui e manu tua," Gen: iv: 10. 11: quod Chamus & Canaan, "Vidit Cham pater Canaanis nuditatem patris sui, & indicavit duobus fratribus suis, & expergefactus Noachus e vino suo, dixit; maledictus Canaan, fervus fervorum erit fratribus suis," Gen: ix: 22. 24: & quod Ruben, "Ruben primogenitus meus, tu robur meum, & principium potentiae meæ, excellens honore, & excellens virtute; levis sicut aqua, ne excellens sis, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc polluisti stratum meum, ascendit," Gen: xlix: 3. 4; ideo primogenitura privatus est, 1 Chron: v: 1: quod simile repræsentatum sit per Pharaonem & Ægyptios, & quod ideo primogeniti & primogenita illorum occisa sint, constat ex repræsentatione illorum, quod sint scientifica, n: 1164. 1165. 1186, per quæ cum homo intrat in arcana fidei, nec amplius quicquam credit, quam quod sensualiter & scientifice capere potest, tunc illa quæ sunt doctrinæ fidei, & maxime quæ sunt charitatis, pervertit & exstinguit; hæc sunt quæ in sensu interno repræsentantur per quod primogeniti & primogenita Ægypti occisa sint, de quibus ita apud Moſen, "Transibo per terram Ægypti nocte hac, & percutiam *omne Primogenitum in terra Ægypti*, ab homine usque ad bestiam, & in omnibus diis Ægypti faciam judicia, Ego Jehovah, & erit sanguis in signum super domibus vestris, ubi vos, & cum videro sanguinem, transibo præter vos, & non erit in vos plaga perditori, in percutiendo terram Ægypti," Exod: xii: 12; primogenitum Ægypti, est doctrinale fidei & charitatis, quod per scientifica, ut dictum, pervertitur; dii Ægypti, in quibus fierent judicia, sunt falsa; quod non plaga a perditore ubi sanguis erat super domibus, est in supremo sensu, ubi Dominus quoad Divinum spiritualem amorem, in sensu respectivo ubi spiritualis amor, hoc est, charitas erga proximum, n: 1001: porro de Pharaone & Ægyptiis ita apud Eundem, "Dixit Moſes, sic dixit Jehovah, sicut medium noctis, Ego exibo in medium Ægypti, & morietur *omne Primogenitum in terra Ægypti*, a *Primogenito Pharaonis* sessuro super throno ejus, usque ad *Primogenitum ancillæ*, quæ post molas, & *omne Primogenitum bestiae*: & omnibus filiis Israelis non movebit canis linguam suam a viro usque ad bestiam," Exod: xi: 4. 5. 6. 7. & adhuc, "Factum in media nocte, & Jehovah percussit *omne Primogenitum in terra Ægypti*, a *Primogenito Pharaonis* sessuro super throno ejus, usque ad *Primogenitum captivi* qui in domo foveæ, & *omne Primogenitum bestiae*," Exod: xii: 29; quod hoc factum media nocte erat

erat quia nox significat statum ultimum Ecclesiæ, cum amplius nulla fides quia nulla charitas, n: 221. 709. 1712. 2353. Apud Davidem, "*Percussit omne Primogenitum in Ægypto*, principium potentiarum in tentoriis Chami," Psalm: LXXVIII: 51: apud Eundem, "Tunc venit Israel Ægyptum, & Jacobus peregrinus factus in terra Chami, Deus *percussit omne Primogenitum in terra eorum*, principium omnibus potentiis illorum," Psalm: cv: 23. 36; tentoria Chami vocantur cultus Ægyptiorum ex principiis falsi, oriundis ex vero separato a bono, seu quod idem, ex fide separata a charitate; quod tentoria sint cultus, videatur n: 414. 1102. 1566. 2145. 2152. 3312; & quod Cham sit fides separata a charitate, n: 1062. 1063. 1076. 1140. 1141. 1162. 1179; inde confirmatur etiam, quod primogenita Ægypti, quod occisa, nihil aliud significaverint: & quia omne Primogenitum occisum, ut usque Primogenitum repræsentaret Dominum quoad Divinum Spiritualem amorem, & simul illos qui in eo amore sunt, mandatum, illico cum exirent, ut sanctificaretur omne Primogenitum, de quibus ita apud Moysen, "Loquutus Jehovah ad Moysen, dicendo, *sanctifica Mibi omne Primogenitum, aperturam omnis uteri*, in filiis Israelis; in homine & in bestia, Mea sunt: transire facies *omnem aperturam uteri Jehovah*, & *omnem aperturam fatus bestiae*, qui sunt tibi, masculi, Jehovah. Et omnem aperturam asini redimes in pecude, si non redemeris, decollabis eum: & omnem *Primogenitum* in filiis tuis redimes. Et erit, quod interrogaverit te filius tuus cras, dicendo, quid hoc, & dices ad eum, in forti manu eduxit nos Jehovah ex Ægypto, e domo servorum, & fuit quod obfirmavit Pharaon ad mittendum nos, & occidit Jehovah *omnem Primogenitum in terra Ægypti*, a *Primogenito* hominis ad usque *Primogenitum* bestiae; propterea ego sacrifico Jehovah *omnem aperturam uteri*, masculos, & *omnem Primogenitum* filiorum meorum redimo," Exod: XIII: 2. 12. 13. 14. 15. Cap: xxxiv: 19. 20. Num: xxiii: 3. 4. Ex his nunc constare potest, quid per Primogenituram in sensu spirituali significatur.

3326. Quod dixit Esau, ecce ego vadens ad moriendum, significet quod resurgeret dein, constat a repræsentatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de qua n: 3302. 3322; & a significatione mori, quod sit ultimum status, cum aliquid definit esse, de qua n: 2908. 2912. 2917. 2923, & quia finis prioris status est principium sequentis, hic per vadere ad moriendum, significatur resurgere dein, simile quod per sepeliri, quod sepeliri sit resurgere, videatur n: 2916. 2917. 3256. Quod resurgeret dein, est quod bonum prioritatem seu dominium obtinebit super vero, postquam verum quoad tempus prioritatem habuerit apparenter, de qua re supra.

3327. Et ad quid hoc mihi, primogenitura, quod significet quod tunc non opus sit prioritate, constare potest absque explicatione.

3328. Et dixit Jacob, quod significet doctrinam veri, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit doctrina veri, ut supra, n: 3324.

3329. Jura mihi sicut hodie, & juravit illi, quod significet confirmationem, constat a significatione jurare, quod sit confirmare, de qua n: 2842; & quia

CAPUT VIGESIMUM QUINTUM. 271

uia confirmatio erat quoad tempus, non dicitur hodie, sed sicut hodie, videatur n: 3325 pr.

3330. Et vendidit primogenituram suam Jacobo, quod significet quod prioritas interea concessa, nempe doctrinæ veri quæ est Jacobus, constat a significatione Primogenituræ, quod sit prioritas, de qua supra n: 3325, quæ quod interea concessa sit, patet ab illis quæ supra n: 3324. 3325, dicta & ostensa sunt. Quod apud Spiritualem hominem principio dominetur Verum, est principaliter causa, quia in primo ejus statu, sunt jucunda amoris sui & mundi, quæ credit bona, quæ se applicant veris ejus, & faciunt quoad plurimam partem affectionem veri apud eum; cogitat enim tunc, quod vera illi inservire possint vel ad honores, vel ad lucrum, vel ad famam in mundo, vel quoque ad meritum in altera vita; hæc omnia excitant affectionem illam veri apud eum, & quoque accendunt, quæ tamen sunt non bona, sed mala; at usque permittit Dominus, ut talia primo illo tempore ferant illum, quia alioquin non regenerari poterit, intelligentia & sapientia venit tempore; interea per illa introducitur in bonum, hoc est, in charitatem, in qua cum est, tunc primum percipit quid bonum, & ex bono agit, & tunc de veris judicat & concludit ex illo bono, & quæ non cum illo bono concordant, vocat falsa & rejicit; dominans ita super vera, ut herus super suos famulos.

3331. Vers: 34. *Et Jacob dedit Esavo panem & pultem lentium, & edit, & bibit, & surrexit, & ivit; & contempsit Esau primogenituram.* Jacob dedit Esavo panem & pultem lentium, significat bonum vitæ donatum bono veri & bono doctrinalium: & edit & bibit, significat appropriationem: & surrexit, significat elevationem inde: & ivit, significat vitam: & contempsit Esau primogenituram, significat quod bonum vitæ nihili fecerit interea prioritatem.

3332. Jacob dedit Esavo panem & pultem lentium, quod significet bonum vitæ donatum bono veri & bono doctrinalium, constat a repræsentatione Esavi, quod sit bonum vitæ, de qua n: 3300. 3322; ex significatione panis, quod sit bonum amoris in genere, tam cœleste quam spirituale, de qua n: 276. 680. 2165. 2177, ita quoque bonum veri, nam hoc est bonum spirituale; & ex significatione pultis lentium, quod sit bonum doctrinalium, puls enim seu pulmentum significat congeriem doctrinalium, n: 3316, lentes autem bonum eorum; quod Jacob illa dederit Esavo, in sensu interno significat, quod illa bona sint per doctrinam veri, quæ per Jacobum repræsentatur, n: 3305. In ultimo hoc Versu, per hæc verba, & per illa quæ sequuntur, describitur progressus quoad verum & bonum, quomodo se habet apud hominem spirituales cum regeneratur, nempe quod primum addiscat doctrinalia veri; dein quod illis afficiatur, quod est bonum doctrinalium; postea quod per intuitionem in doctrinalia afficiatur veris quæ in illis, quod est bonum veri; tandem quod velit vivere secundum illa, quod est bonum vitæ; ita homo spiritualis, cum regeneratur, procedit a doctrina veri ad bonum vitæ: cum autem in bono vitæ est, tunc invertitur ordo, & ex illo bono spectat bonum veri, ab hoc bonum doctrinalium, & ab hoc doctrinalia veri; ex illis sciri potest, quomodo homo a sensuali homine fit spiritualis, & qualis

qualis homo est, cum spiritualis factus. Quod Bona illa, nempe bonum vitæ, bonum veri, & bonum doctrinalium, inter se distincta sint, constare potest illis qui expendant; bonum vitæ est quod profuit ex voluntate, bonum veri quod ex intellectu, bonum autem doctrinalium quod ex scientia; doctrinale est, in quo illa sunt. Quod Lentescere significet bonum doctrinalium, constat ex eo, quod tritica, hordea, fabæ, lentescere, milium, zeæ, sint talia, quæ significant panem, sed cum differentia in specie; quod panis in genere sit bonum, ex illis quæ n: 276. 680. 2165. 2177, dicta & ostensa sunt, patet, ita species boni significantur per illa quæ nominata sunt, species boni nobiliores per tritica & hordea, at minus nobiles per fabas & lentescere, ut quoque pateat ab his apud Ezechielem, "Tu fume tibi tritica & hordea, & fabam & Lentescere, & milium & zeas, & des illa in vas unum, & facias illa tibi ad panem," *iv*: 9. 12. 13.

3333. Et edit & bibit, quod significet appropriationem, constat a significatione edere, quod sit appropriatio boni, de qua n: 2187. 2343. 3168; & ex significatione bibere, quod sit appropriatio veri, de qua n: 3069. 3089. 3168.

3334. Et surrexit, quod significet elevationem inde, constat a significatione surgere, quod, ubi nominatur, involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927; & quod elevari dicatur homo, cum perficitur quoad spiritualia & cœlestia, hoc est, quoad verum quod est fidei, & quoad bonum, quod est amoris & charitatis, n: 3171.

3335. Et ivit, quod significet vitam, constat a significatione ire, quod sit progredi in illa quæ boni sunt, hoc est, in illa quæ sunt vitæ, nam omne bonum est vitæ; simile pæne ac per proficisci, peregrinari, & progredi, de quibus n: 1293. 1457.

3336. Et contempsit Esau primogenituram, quod significet quod bonum vitæ nihili fecerit interea prioritatem, constat a significatione contemnere, quod sit nihili facere; a repræsentatione Esavi, quod sit bonum vitæ, de qua n: 3300. 3322; & a significatione primogenituræ, quod sit prioritas, de qua n: 3325; quod sit interea seu quoad tempus, videatur n: 3324. 3325. 3330; inde patet, quod per contempsit Esau primogenituram, significetur quod bonum vitæ nihili fecerit prioritatem interea. Ut hæc, quæ in hoc Capite de Esavo & Jacobo dicta sunt, capiantur, quid in sensu interno significant, removenda est prorsus cogitatio ab historicis, ita a personis Esavi & Jacobi, & loco illorum substituenda illa quæ repræsentant, nempe bonum naturalis & verum ejus, seu quod idem, homo spiritualis qui per verum & bonum regeneratur; nomina enim in sensu interno Verbi nihil aliud significant quam res; cum bonum naturalis & verum ejus, loco Esavi & Jacobi, capiuntur, tunc patet quomodo se habet cum regeneratione hominis per verum & bonum, quod nempe principio verum apud illum prioritatem & quoque superioritatem habeat apparenter, tametsi bonum in se prius & superius est. Ut evidentius pateat, quomodo cum prioritate & superioritate illa se habet, paucis adhuc dicendum; notum esse potest, quod nihil usquam intrare possit in memoriam

moriā hominis, & ibi remanere, nisi sit affectio quædam seu amor, qui inducit; si nulla affectio, seu quod idem, si nullus amor, non foret aliqua apperceptio; affectio illa seu amor ille est, cum quo res, quæ intrat, se copulat, & copulata remanet; ut constare potest ex eo, quod quando similis affectio seu amor redit, res illa recurrit, & sistatur præsens cum pluribus, quæ ex simili affectione seu amore prius intrarunt, & hoc in serie; inde cogitatio & ex cogitatione loquela hominis; similiter etiam cum res redit, si hoc fiat ex objectis sensuum, vel ex objectis cogitationis, vel ex loquela alius, etiam affectio, cum qua res intraverat, reproducitur; hoc experientia docet, & quilibet in hoc confirmari potest, si reflectit: Doctrinalia veri intrant quoque similiter in memoriā, & quæ primis temporibus inferunt illa, sunt affectiones variorum amorum, ut supra n: 3330 dictum; affectio genuina, quæ est boni charitatis, non tunc appercepitur, sed usque adest, & quantum illa potest adesse, adjungitur doctrinalibus veri a Domino, & tantum quoque remanent adjuncta: cum itaque tempus venit, ut regenerari possit homo, tunc Dominus inspirat affectionem boni, & per illam excitat res, quæ affectioni illi ab Ipso adjunctæ sunt, quæ res vocantur in Verbo reliquiæ, & tunc per illam, nempe affectionem boni, removet affectiones aliorum amorum successive, proinde etiam res quæ cum illis copulatæ fuerunt; ac ita dominari incipit affectio boni, seu quod idem, bonum vitæ; dominium quoque prius habuit, sed hoc non homini potuit apparere, nam quantum homo in amore sui & mundi est, tantum non apparet bonum quod est genuini amoris: inde nunc constare potest, quid per illa in sensu interno, quæ de Esavo & Jacobo historice relata sunt, significantur.

Continuatio de Correspondentiis & Repræsentationibus.

3337. *QUID* Correspondentiæ, & quid Repræsentationes, constare possunt ab illis, quæ prius dicta & ostensa sunt, quod nempe inter illa quæ sunt lucis cæli & lucis mundi, sint correspondentiæ, & quæ existunt in illis, quæ sunt lucis mundi, sint Repræsentationes, n: 3225: sed quid & qualis lux cæli, non ita homini notum esse potest, quia homo est in illis quæ sunt lucis mundi; & quantum in his, tantum illa, quæ in luce cæli sunt, apparent illi ut tenebræ, ac ut nihil: hæc binæ Lucæ sunt, quæ omnem intelligentiam hominis faciunt, influente vita: imaginatio hominis non est nisi quam formæ & species talium, quæ visu corporis ceperat, mirabiliter variatæ, ac ut ita dicam modificatæ; imaginatio autem interior seu cogitatio ejus, nec est nisi quam formæ & species talium, quæ visu mentis hausserat, adhuc mirabilius variatæ, ac

M m

ut

ut ita dicam modificatæ: illa, quæ inde existunt, in se inanimata sunt, sed ex influxu vitæ a Domino animata fiunt.

3338. *Præter lucas illas, etiam sunt calores, qui quoque sunt ex bino fonte, calor cæli ex Sole illius qui est Dominus, & calor mundi ex sole illius, qui est luminare oculis nostris conspicuum; calor cæli se manifestat coram Interno homine per amores & affectiones spirituales, calor autem mundi se manifestat coram Externo homine per amores & affectiones naturales; ille calor facit vitam Interni hominis, hic autem vitam Externi; nam absque amore & affectione ne hilum vivere potest homo: inter binos illos calores etiam sunt correspondentiæ: Calores illi sunt amores & affectiones ex influxu vitæ Domini, & inde apparent homini sicut non calores essent, at usque sunt; nam nisi inde calor homini, tam quoad Internum, quam quoad Externum hominem, homo momento emortuus procumberet: patent hæc unicuique ex eo, quod homo quantum accenditur amore, tantum quoque caleseat, & quantum recedit amor tantum torpescat: calor hic est, ex quo hominis voluntas vivit, lux autem, de qua supra, ex qua ejus intellectus.*

3339. *In altera vita apparent illæ Lucas, & quoque illi Calores, ad vivum; Angeli in luce cæli vivunt, & quoque in calore illo, de quo dictum; ex Luce illis est intelligentia, ex calore illis est affectio boni; Lucas enim, quæ apparent coram visu illorum externo, sunt origine sua ex Divina sapientia Domini, & Calores qui ab illis quoque percipiuntur, sunt a Divino amore Domini; quare quantum Spiritus & Angeli in intelligentia veri sunt, ac in affectione boni, tantum Domino propiores sunt.*

3340. *Luci illi opposita est caligo, & Calori illi oppositum est frigus; in illis vivunt infernales; Caligo illis est ex falsis in quibus sunt, & frigus illis est ex malis; & quo remotiores sunt a veris, eo major illis caligo, & quo remotiores a bono, eo majus illis frigus: cum videre datur in inferna, ubi tales sunt, apparet caliginosus nimbus, in quo degunt; & cum aliquis balitus inde effluit, percipiuntur vesaniæ exhalatæ a falsis, ac odia a malis. Datur quoque illis quandoque lumen, sed est sicut lumen fatuum, at hoc exstinguitur illis, & fit caligo, ut primum in lucem veri spectant; & datur illis quandoque calor, sed sicut balnei immundi, at hic vertitur illis in frigus, ut primum aliquid boni appercipiunt. Quidam in caliginosum illum nimbum, ubi infernales, missus est, ut sciret quomodo cum illis, qui ibi, se haberet; sed tutatus a Domino per Angelos; inde mecum loquutus dixit, quod ibi tantus furor insaniæ esset contra bonum & verum, & maxime contra Dominum, ut obstupesceret quod usquam resisti posset,*

posset, nam nihil aliud spirabant, quam odia, vindictas, cædes; cum tanta vehementia, ut destruere vellent omnes in universo; quare nisi furor ille continue a Domino repelleretur, periret omne genus humanum.

3341. Quia Repræsentationes in altera vita non existere possunt, quam per discriminationes lucis & umbræ, sciendum, quod omnis lux, proinde omnis intelligentia & sapientia, sit a Domino; & quod omnis umbra, proinde omnis insania & stultitia, sit a proprio quod homini, spiritui, & angelo; ex binis illis originibus profluunt & derivantur omnes variegationes, quæ lucis & umbræ sunt in altera vita.

3342. Omnis loquela spirituum & angelorum etiam per Repræsentativa fit; sistunt enim per mirabiles lucis & umbræ variationes illa, quæ cogitant, vive coram visu interno & simul externo illius cum quo loquuntur, & per mutationes status affectionum convenientes insinuant illa: Repræsentationes, quæ in loquelis existunt, non sunt similes illis, de quibus prius dictum, sed sunt citæ & momentaneæ una cum ideis quæ sunt loquelæ illorum: sunt sicut describitur aliquid longa serie, & simul illud coram oculis exhibetur imagine; nam, quod mirum, ipsæ res spirituales quæcunque possunt per species imaginum, quæ incomprehensibiles sunt homini, repræsentative sisti, in quibus intus sunt, quæ perceptionis veri, & adhuc interius quæ perceptionis boni sunt: talia etiam in homine sunt, nam homo est spiritus corpore amictus; ut constare ex eo potest, quod omnis loquela percepta aure, cum ascendit versus interiora, transeat in ideas visualium non absimiles, & ab his in intellectuales, & sic fit perceptio sensus vocum: qui super his rite reflectit, inde scire potest, quod in ipso spiritus sit, qui internus ejus homo est, & quoque quod talis illi loquela sit post corporis separationem, quia in eadem est cum vivit, sed non patet ei quod in illa sit, propter obscurum, imo caliginosum, quod terrestria, corporea & mundana inducunt.

3343. Loquela Angelorum interioris cæli, est adhuc pulchrius & amænus repræsentativa, sed ideæ, quæ repræsentative formantur, non sunt expressibiles vocibus, & si exprimerentur aliquibus, excederent non modo captum, sed etiam fidem; spiritualia, quæ sunt veri, fiunt per modificationes lucis cælestis, in quibus affectiones, quæ indefinitis modis mirabiliter variantur; & cælestia, quæ sunt boni, per variationes flammæ seu caloris cælestis; ita movent omnes affectiones. In hanc interiorem loquelam etiam venit homo post corporis separationem, sed modo qui in bono spirituali est, hoc est, in bono fidei, seu quod idem, in charitate erga proximum, cum vivit in mundo; nam interius in se illam habet, tametsi hoc nescit.

3344. *Loquela autem Angelorum adhuc interioris seu tertii cæli, est quoque repræsentativa, sed talis, ut nusquam aliqua idea capi possit, ita nec describi. Etiam hæc idea intus est in homine, sed in illo qui in amore cælesti est, hoc est, in amore in Dominum, ac post separationem corporis in illam, sicut natus in illam, venit, tametsi nihil ejus aliqua idea, ut dictum, capi ab ipso potuerit, quamdiu vixit in corpore. Verbo, per Repræsentativa adjuncta ideis vivit quasi loquela, omnium minime apud hominem, quia in loquela vocum est; magis apud angelos primi cæli; adhuc magis apud Angelos secundi; maxime autem apud Angelos tertii cæli, nam hi proxime in vita Domini sunt; quicquid a Domino, in se vivum est.*

3345. *Exinde constare potest, quod loquelæ ordine interiores sint, sed usque tales, quod una existat ab alia ordine, & quod una insit alteri ordine; hominis loquela nota est, qualis est, tum quoque cogitatio, ex qua illa loquela, cujus analytica sunt talia, ut nusquam explorari possint: spirituum bonorum seu angelorum primi cæli loquela & cogitatio ex qua illa, est interior, in qua adhuc mirabiliora & inexplorabiliora: Angelorum secundi cæli loquela & cogitatio, ex qua iterum illa, est adhuc interior, in qua adhuc perfectiora & ineffabiliora: Angelorum autem tertii cæli & cogitatio, ex qua iterum illa, est intima, in qua prorsus ineffabilia: & tametsi omnes loquelæ tales sunt, ut appareant sicut aliæ & diversæ, usque tamen una est, quia una format alteram, & una inest alteri, sed quod existit in exteriori est repræsentativum interioris. Hæc homo non credere potest, qui non ultra mundana & corporea cogitat, ac ideo putat quod interiora apud illum nulla sint, cum tamen interiora apud illum sunt omne, & exteriora, hoc est, mundana & corporea, in quibus ponit omne, sunt respectively vix aliquid.*

3346. *Ut hæc scirem, & pro certo, ex Divina Domini Misericordia, datum est nunc per plures annos pæne continue cum Spiritibus & Angelis loqui, & cum spiritibus seu angelis primi cæli ipsamet illorum loquela; etiam quandoque cum Angelis secundi cæli, illorum; sed loquela angelorum tertii cæli modo apparuit mihi sicut radiatio lucis, in qua perceptio ex flamma boni quæ inerat.*

3347. *Audiavi Angelos loquentes de Mentibus humanis, & illarum cogitatione & inde loquela, comparabant illas externæ hominis formæ, quæ usque existit & subsistit ex formis innumeris, quæ intus sunt, ut ex Cerebris, Medullis, Pulmonibus, Corde, Hepate, Pancreate, Liene, Ventriculo & Intestinis, præter a pluribus aliis, ut ab illis quæ generationi*

tioni in utroque sexu dicatæ sunt; & circum illa ex musculis innumeris, & tandem ex tegumentis; & quod hæc omnia contexta sint ex vasis & fibris, & quidem ex vasis & fibris intra vasa & fibras, ex quibus ductus & formæ minores; ita ex innumerabilibus; quæ omnia usque concurrunt, quodlibet suo modo, ad compositionem formæ externæ, in qua nihil eorum, quæ intra sunt, apparent; huic formæ, nempe externæ, comparabant mentes humanas, & earum cogitationes, ac inde loquelas; at Angelicas comparabant illis, quæ intus sunt, quæ respective indefinita sunt, & quoque incomprehensibilia: facultatem etiam cogitandi comparabant facultati viscerum agendi secundum formam fibrarum, dicentes quod facultas non esset fibrarum, sed vitæ in fibris, sicut facultas cogitandi non est mentis, sed vitæ a Domino influentis in illam. Comparationes tales, cum sunt ab Angelis, simul etiam exhibentur per repræsentativa, per quæ formæ interiores, de quibus dictum, quoad minima incomprehensibilia sistuntur & visibiliter & intellectualiter, & hoc intra momentum: sed comparationes per spiritualia & cælestia, quales sunt apud Angelos cælestes, illas comparationes quæ per naturalia sunt, pulchritudine sapientiæ immensum excedunt.

3348. *Erant Spiritus ex alia tellure apud me satis diu, quibus cum narrarem sapientiam nostri orbis, quod inter scientias, ex quibus eruditi audiunt, etiam sint analytica per quæ explorare satagunt illa quæ mentis sunt & ejus cogitationum, & quod vocent illa Metaphysica & Logica, sed quod parum ultra terminos, & aliquot regulas versatiles, progressum fecerint; & quod de terminis litigent, ut quid forma, quid substantia, quid mens, quid anima, & quod per regulas illas communes versatiles acriter disputent de veris: tunc ab illis perceptum, quod talia abstrahant omnem rei sensum & intellectum; quando illis ut terminis inhærent, ac de illis per artificiosas regulas cogitant; dicebant, talia esse modo nigras nubes, quæ objiciuntur visui intellectuali, & quod detrakant intellectum in pulverem: addebant, quod apud illos non ita sit, sed quod rerum ideas clariiores habeant per id, quod nihil de talibus sciant: videre etiam datum, quam sapientes essent; repræsentabant mirabiliter Mentem humanam, ut formam cælestem, & ejus affectiones, ut activitatis sphaeras illi convenientes, & hoc tam dextre, ut collaudati sint ab Angelis: repræsentabant etiam quomodo Dominus affectiones illas, quæ in se injucundæ sunt, flectat in jucundas: docti nostræ telluris aderant, nec hilum potuerunt comprehendere, tametsi de talibus philosophice multum in vita corporis loquuti sunt; illi cum iterum perciperent eorum cogitationes, quod modo inhæ-*

inhærerent terminis, ac inclinarent ad disputandum de singulis num ita sit, vocabant talia spumas fœculentas.

3349. *Ex illis, quæ hætenus dicta sunt, constare potest, quid Correspondentiæ sunt, & quid Repræsentationes; sed præter illa, quæ dicta & ostensa sunt ad finem Capitum præcedentium, n: 2987 ad 3003, & n: 3213 ad 3227, videantur etiam quid de illis sunt alibi, nempe hæc; Quod omnia in Verbi sensu literæ sint repræsentativa & significativa illarum rerum quæ in sensu interno, n: 1404. 1408. 1409. 2763. Quod Verbum per Moysen & Prophetas, per repræsentativa & significativa conscriptum sit, & quod alio stylo non scribi posset, ut sensum internum haberet, per quem communicatio cæli & terræ esset, n: 2899. Quod Dominus etiam ideo loquutus sit per repræsentativa, & quoque quia loquutus ex ipso Divino, n: 2900. Unde repræsentativa & significativa, quæ in Verbo, & in Ritualibus, n: 2179. Quod Repræsentativa orta sint a significativis Ecclesiæ Antiquæ, & hæc a perceptivis Ecclesiæ Antiquissimæ, n: 920. 1409. 2896. 2897. Quod Antiquissimi repræsentativa sua habuerint etiam ex somniis, n: 1977. Quod Chanoch sint illi, qui collegerunt perceptiva antiquissimorum, n: 2896. Quod in cælo continue repræsentativa Domini & Ipsius Regni sint, n: 1619. Quod cæli sint pleni repræsentativis, n: 1521. 1532. Quod idæ Angelorum vertantur in varia repræsentativa in mundo spirituum, n: 1971. 1980. 1981. Repræsentativa, per quæ infantes introducuntur in intelligentiam, n: 2299. Quod Repræsentativa in natura sint ab influxu Domini, n: 1632. 1881. Quod in universa natura sint repræsentativa Regni Domini, n: 2758. Quod in Externo homine sint quæ correspondent, & quæ non correspondent Interno, n: 1563. 1568.*

3350. *Ut pateat, qualia sint Repræsentativa, licet adhuc unum exemplum afferre; audiivi Angelos interioris cæli per plures, qui simul seu in consortio formabant Repræsentativum; spiritus circum me non poterunt percipere illud, nisi ex quodam interioris affectionis influxu; Chorus erat, in quo plures illi simul idem cogitabant, ac idem loquuti sunt; per Repræsentationes formabant Coronam auream cum adamantibus circum caput Domini; quod fiebat simul per Repræsentationum series citas, quales sunt cogitationis & loquelæ, de quibus supra n: 3342. 3343. 3344, dictum: & quod mirabile, tametsi per plures erant, usque tamen omnes sicut unus cogitabant & loquebantur, ita sicut unus repræsentabant, & hoc quia nemo ex se aliquid agere volebat, minus reliquis præesse, ac ducere chorum, qui hoc facit, momento ex se dissociatur; sed se a se mutuo duci*

duci passi sunt, ita omnes in singulari & in communi a Domino: in tales convenientias perducuntur omnes boni, qui in alteram vitam veniunt. Deinde auditi sunt Chori perplures, qui varia repræsentative exhibuerunt, & tametsi plures chori essent, & plures in unoquoque choro, usque sicut unus agebant, ex forma enim variorum resultabat unum, in quo pulchrum cæleste. Ita potest universum Cælum, quod ex myriadam myriadibus consistit; qui unum agunt, per quod in amore mutuo sunt, nam sic se duci patiuntur a Domino; & quod mirabile, quo plures sunt, hoc est, quo plures myriades, qui cælum constituunt, eo omnia & singula distinctius & perfectius fiunt; & quoque quo interioris cæli Angeli sunt, nam omnis perfectio crescit versus interiora.

3351. *Qui choros tunc formabant, erant ex provincia pulmonum, ita e Regno Spirituali Domini; influebant enim in respirationem leniter; sed distincti chori erant, qui pertinebant ad respirationem voluntariam, & qui ad spontaneam.*

3352. *Continuatio de Correspondentiis & Repræsentationibus, imprimis de illis quæ in Verbo, ad finem Capitis sequentis.*

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM SEXTUM.

3353. **M**Axima pars hominum credit, quod interitura sint omnia quæ in mundo aspeçtabili, cum ultimum iudicium venit, quod nempe conflabit terra, Sol & Luna dissipabuntur, & sidera evanescent; & quod Novum Cælum & nova terra postea exsurgent; eam opinionem ceperunt ex revelationibus prophetis, in quibus talia memorantur; sed quod aliter se res habeat, constare potest ab illis quæ de Ultimo Iudicio prius n: 900. 931. 1850. 2117 ad 2133, ostensa sunt; inde patet, quod Ultimum Iudicium non aliud sit, quam finis Ecclesiæ apud unam gentem, ac initium ejus apud aliam, qui finis & quod initium tunc existit, quando nulla amplius agnitio Domini, seu quod idem, quando nulla fides, nulla agnitio seu nulla fides est cum nulla charitas, nam fides nusquam dabilis est quam apud illos qui in charitate sunt; quod tunc Ecclesiæ finis sit & ejus translatio ad alios, patet evidenter ab omnibus illis, quæ Ipse Dominus de Ultimo illo die seu de Consummatione sæculi, docuit & prædixit apud Evangelistas, nempe apud Matthæum Cap: xxiv; apud Marcum Cap: xiii; & apud Lucam Cap: xxxi: sed quia illa absque clave, qui est sensus internus, a nemine comprehendi possunt, licet per vices illa, quæ ibi, evolere; hic nunc primum hæc, quæ apud Matthæum, “ *Accesserunt Discipuli ad Jesum, dicentes, dic nobis quando ista fient, & quodnam signum tui adventus & consummationis sæculi: & respondens Jesus dixit illis; videte ne quis vos seducat; multi enim venient in Nomine meo, dicentes, ego sum Christus, & multos seducent: audituri autem estis bella, & rumores bellorum; videte ne turbemini; oportet enim omnia fieri, sed nondum est finis. Excitabitur namque Gens contra gentem, & regnum contra regnum; & erunt fames, & pestes & terræ motus. Omnia vero hæc initium dolorum,*” xxiv: 3. 4. 5. 6. 7. 8; qui in sensu literæ manent, non scire possunt, num hæc & quæ sequuntur in illo Capite, dicta sint de destructione Hierosolymæ & dispersione Gentis Judaicæ, vel num de fine dierum, qui Ultimum Iudicium vocatur; at qui in sensu interno sunt, clare vident, quod hic de fine Ecclesiæ agatur, qui finis est qui hic & alibi vocatur Adventus Domini, & Consummatio sæculi: & quia ille finis intelligitur, sciri potest, quod omnia illa significant

nificent talia quæ sunt Ecclesiæ; quid autem significant, constare potest a singulis in sensu interno: ut, quod *multi venient in Nomine Meo, dicentes, ego sum Christus, & multos seducent*; ibi nomen non significat nomen, nec Christus Christum, sed nomen significat illud per quod colitur Dominus, n: 2724. 3006; & Christus ipsum verum, n: 3009. 3010; ita quod venturi qui dicent, hoc esse fidei, seu hoc esse verum, cum tamen nec fidei sit, nec verum, sed falsum: quod *auditori sint bella & rumores bellorum*, est, quod existent de veris disceptationes & lites, quæ sunt bella in sensu spiritali: quod *excitabitur gens contra gentem, & regnum contra regnum*, significat quod pugnaturum malum cum malo, & falsum cum falso, quod gens sit bonum, at in opposito sensu malum, videatur n: 1259. 1260. 1416. 1849, & quod regnum sit verum, at in opposito sensu falsum, n: 1672. 2547: *& erunt fames & pestes, & terræ motus variis locis*, est quod amplius nullæ cognitiones boni & veri, ac ita quod Ecclesiæ status sit mutatus, quod est terræ motus.

3354. Ex his patet, quid per illa verba Domini intelligitur, nempe quod primus status perversionis Ecclesiæ, qui est, quando non amplius scire incipiunt quid bonum & quid verum, sed de illis litigant inter se, a quibus falsitates: quia ille est primus status, dicitur, *quod nondum sit finis*, & quod *illa sint initium dolorum*, & vocatur ille status *Terræ motus variis locis*, qui in sensu interno significat mutationem status Ecclesiæ in parte seu primum. Quod ad Discipulos dictum, significat quod ad omnes qui ab Ecclesia, nam duodecim discipuli illos representabant, n: 2089. 2129. 2130, quare dicitur, *videte ne quis vos seducat*, tum *auditori estis bella & rumores bellorum, videte ne turbemini*.

3355. Quod Terræ motus sit in sensu interno Mutatio status Ecclesiæ, constat a significatione terræ, quod sit Ecclesia, de qua n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2928; & a significatione Motus, quod sit mutatio status, hic quoad illa quæ sunt Ecclesiæ, nempe quoad bonum & verum; & quoque patet ab aliis locis in Verbo, ut apud Esaiam, "Fiet, fugiens a voce pavoris cadet in foveam, & ascendens e medio foveæ capietur in laqueo, quia cataraclæ ab alto apertæ sunt, & *concussa sunt fundamenta terræ*, confringendo *confracta est terra*, commovendo *commota est terra*, nutando *nutat terra* sicut ebrius, *vacillat* sicut tugurium, & gravis super *illam* prævaricatio ejus, & cadet & non addet resurgere: & erit in die illo visitabit Jehovah super exercitum altitudinis in altitudine, & super reges *bumi*

super *humo*," xxiv : 18. 19. 20 ; ibi quod Terra sit Ecclesia, manifeste patet, nam de Ecclesia agitur, cujus fundamenta dicuntur concussa, & illa contrafacta, commota, nutare & vacillare, cum bonum & verum non amplius cognoscitur ; reges humi sunt vera, hic falsa, super quæ visitabitur, quod reges sint vera, & in opposito sensu falsa, videatur n : 1672. 2015, & quod humus sit simile ac terra, nempe Ecclesia, sed cum differentia, n : 566. 1068. Apud Eundem, " Rarum reddam hominem præ auro puro, & hominis præ auro ophiris ; propterea commovebo cælum, & *commovebitur terra e loco suo*, in indignatione Jehovah Zebaoth, & in die excandescentiæ iræ Ipsum," xiii : 12. 13, ubi de die Judicii ; terra quoque ibi manifeste pro Ecclesia, quæ commoveri dicitur e loco, cum mutatur quoad statum, quod locus sit status videatur n : 1273. 1274. 1275. 1377. 2625. 2837. Apud Eundem, " Num hic vir *commovens terram*, commovens regna, ponit orbem in desertum, & urbes ejus destruit," xiv : 16. 17, ubi de Lucifero ; terra pro Ecclesia, quam commovere dicitur, cum sibi vindicat omnia ejus ; quod regna sint vera quæ Ecclesiæ, videatur n : 1672. 2547. Apud Ezechielem, " Erit in die illo, venit Gogus super *terram Israelis* ; ascendet excandescencia mea in ira mea, & in zelo meo, in igne indignationis meæ loquar, si non in die illo erit *Terræ motus* magnus super *humo* Israelis," xxxviii : 18. 19. 20 ; Gogus pro cultu externo separato ab interno, & sic factio idololatriæ, n : 1151 ; terra & humus Israelis pro Ecclesia spirituali ; terræ motus pro mutatione status ejus. Apud Joelem, Coram Ipso *commota est terra*, contremuerunt cæli, sol & luna atrati sunt, & stellæ contraxerunt splendorem suum," ii : 10 ; ubi etiam de die ultimi Judicii, commota terra pro mutato statu Ecclesiæ, sol & luna pro bono amoris & vero ejus, n : 1529. 1530. 2441. 2495, qui atrati dicuntur cum bona & vera non amplius agnoscuntur ; stellæ pro cognitionibus boni & veri, n : 2495. 2849. Apud Davidem, " *Concussa est, & commota est terra*, & fundamenta montium trepidarunt, & concussa sunt, quia exarsit Ipsi," Psalm : xviii : 7. 8 ; concussa & commota terra, pro perverso facto statu Ecclesiæ. Apud Johannem, " Porro vidi, cum aperuit sigillum sextum, cum ecce *Terræ Motus magnus factus* est, & sol factus est niger sicut faccus pilosus, & luna tota facta est sicut sanguis, & stellæ cæli ceciderunt in terram," Apoc : vi : 12. 13, ibi terræ motus, sol, luna & stellæ, simile significant ac supra apud Joelem : apud Eundem, " In illa hora *factus est terræ motus magnus*, & decima pars urbis cecidit, & occubuerunt in *terræ motu* nomina hominum septem millia," Apoc : xi : 13 : Ex omnibus

omnibus illis locis patet, quod terræ motus non aliud sit, quam mutatio status Ecclesiæ, & quod terra non aliud in sensu interno sit quam Ecclesia; & quia Terra est Ecclesia, constat quod per Novum Cælum & Novam Terram, quæ successura loco prioris, Esai: LXV: 17. Cap: LXVI: 22. Apoc: XXI: 1, non aliud significetur quam Nova Ecclesia Interna & Externa, n: 1733. 1850. 2117. 2118 f.

3356. Quod Motus sit status mutatio est inde, quia Motus fit in spatio & in tempore; & in altera vita nulla idea spatii & temporis est, sed loco eorum est status; in altera vita quidem apparent omnia sicut in spatio, & succedunt sicut in tempore, sed in se sunt status mutationes, nam inde illa; hoc notissimum est unicuique spiritui, etiam malis, qui per status mutationes aliis inductas faciunt ut appareant alibi, cum tamen ibi non sunt; etiam homini potest notum esse ex eo, quod quantum homo est in statu affectionum, & inde gaudii, & quantum in statu cogitationum & inde absentiae a corpore, tantum non fit in tempore, nam plures horæ tunc apparent ei vix ut una; & hoc ex causa, quia ejus Interno homini seu Spiritui sunt status, quibus spatia & tempora in Externo correspondent; motus itaque, quia est successiva progressio in spatio & tempore, est mutatio status in sensu interno.

CAPUT XXVI.

1. **E**T fuit fames in terra, præter famem priorem, quæ fuit in diebus Abrahami; & ivit Jishak ad Abimelechum regem Philistæorum, Gerarem.

2. Et apparuit ad illum JEHOVAH, & dixit, ne descendas Ægyptum, reside in terra, quam dico ad te.

3. Peregrinare in terra hac, & ero cum te, & benedicam tibi, quia tibi & semini tuo dabo omnes terras has, & erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo.

4. Et multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas cælorum, & dabo semini tuo omnes terras has, & benedicentur in femine tuo omnes gentes terræ.

5. Propterea quod auscultavit Abraham voci meæ, & observavit observanda mea, præcepta mea, statuta mea, & leges meas.

6. Et habitabat Jischak in Gerar.

7. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus; & dixit, soror mea illa, quia timuit dicere, mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebecam, quia bona aspectu illa.

8. Et factum, quia prolongabantur ei ibi dies, & prospexit Abimelech rex Philistæorum trans fenestram, & vidit, & ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua.

9. Et vocabat Abimelech Jischakum, & dixit, atqui ecce mulier tua illa, & quomodo dixisti, soror mea illa; & dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam.

10. Et dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, & adduxisses super nos reatum.

11. Et præcepit Abimelech omni populo, dicendo, tangens virum illum & mulierem ejus, moriendo morietur.

12. Et feminavit Jischak in terra illa, & invenit in anno illo centum mensuras, & benedixit ei JEHOVAH.

13. Et crevit vir, & ivit eundo & crescendo, usque ut magnus factus valde.

14. Et fuit ei acquisitio gregis, & acquisitio armenti, & servitium multum, & invidebant ei Philistæi.

15. Et omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus, in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistæi, & impleverunt illos pulvere.

16. Et dixit Abimelech ad Jischakum, vade a cum nobis, quia prævalet præ nobis valde.

17. Et ivit abinde Jischak, & castrametatus est in valle Geraris, & habitabat ibi.

18. Et redibat Jischak, & refodit puteos aquarum, quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, & obturabant illos Philistæi post mortem Abrahami; & vocavit illis nomina, secundum nomina, quæ vocavit illis pater ejus.

19. Et foderunt servi Jischaki in valle, & invenerunt ibi puteum aquarum vivarum.

20. Et rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, dicendo, nobis aquæ, & vocavit nomen putei Esék, quia contenderunt cum eo.

21. Et foderunt puteum alium, & rixati etiam super illo, & vocavit nomen illius Sithnah.

22. Et transtulit exinde, & fodit puteum alium, & non rixati super illo, & vocavit nomen ejus Rechoboth, & dixit, quia nunc dilatari fecit Jehovah nos, & fructificabimur in terra.

23. Et ascendit exinde Beerschebam.

24. Et apparuit ad eum JEHOVAH in nocte illa, & dixit, Ego DEUS Abrahami patris tui, ne timeas, quia cum te Ego, & benedicam tibi, & multiplicari faciam semen tuum, propter Abrahamum servum meum.

25. Et ædificabat ibi altare, & invocavit Nomen Jehovah, & tendit ibi tentorium suum, & perfoderunt ibi servi Jischaki puteum.

26. Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, & Achusath socius illius, & Phicol dux exercitus illius.

27. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, & vos odistis me, & misistis me a vobis.

28. Et dixerunt, videndo vidimus, quod fuit JEHOVAH cum te, & diximus, sit quæso sacramentum inter nos, inter nos & inter te, & excidamus fœdus cum te.

29. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, & quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, & misimus te in pace; tu nunc benedictus JEHOVÆ.

30. Et fecit illis convivium, & ederunt & biberunt.

31. Et mane surrexerunt in matutino, & juraverunt vir fratri suo: & misit eos Jischak, & iverunt a cum illo in pace.

32. Et fuit in die illo, & venerunt servi Jischaki, & indicaverunt ei super causas putei, quem foderunt, & dixerunt ei, invenimus aquas.

33. Et vocavit eum Schibba, propterea nomen urbis Beerschebah usque ad diem hunc.

* * * *

34. Et fuit Esau filius quadraginta annorum, & accepit mulierem Jehudith, filiam Beeri Chittæi, & Basemath filiam Elonis Chittæi.

35. Et fuerunt amaritudo spiritus Jischako & Rebecca.

C O N T E N T A.

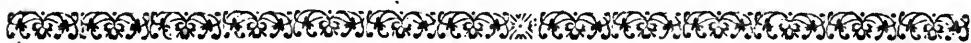
3257. **A** Gitur in hoc Capite in sensu interno, de Veri apparentiis triplicis gradus, quomodo illæ Vero Divino adjunctæ sunt, ut vera & eorum doctrinalia reciperentur, & Ecclesia existeret.

3358. Agitur de Veri apparentiis superioris gradus, quæ in Verbi sensu interno sunt, in quibus sunt Angeli, & quibus inest Divinum Verum & Bonum, Verf: 1. 2. 3. 4. 5. 6. Et quod Divinum Bonum & Verum non comprehendi possint, ita nec recipi, nisi sint in apparentiis, Verf: 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

3359. Tum agitur de Veri apparentiis inferioris gradus, quæ in sensu interiori Verbi sunt, in quibus possint esse homines, qui ab Ecclesia Interna, Verf: 14. 15. 16. 17.

3360. Postea de Veri apparentiis adhuc inferioris gradus, quæ sunt sensus literalis Verbi, in quibus possint esse homines qui ab Ecclesia Externa, Verf: 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25: & per illas usque esse conjunctio cum Domino, Verf: 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33.

3361. De Veris scientificis adjunctis bono ibi.

SENSUS INTERNUS.

3362. **A**ctum est in Capite XXI, de Abimelecho, quod pepigerit fœdus cum Abrahamo, & quod tunc Abraham redarguerit illum de puteo aquarum, quem eripuerant servi illius, hic pæne simile recurrit inter Abimelechum & Jischakum, etiam in eo, quod sicut Abraham dixerat uxorem suam esse sororem, ita quoque Jischakus; ex quibus patet, quod Divinum arcanum inibi sit cur iterum evenerunt, & iterum relata sunt, & quoque quod memoretur utrobivis de puteis; de quibus aliquid scire, nisi Divinum inibi reconditum sit, non tanti foret; sensus autem internus docet, quid inibi est, & quod agatur de conjunctio Domini cum illis qui in Regno Ipsius in cœlis & in terris per vera, & quidem per veri apparentias superioris gradus cum Angelis, & per veri apparentias inferioris gradus cum hominibus, consequenter per Verbum, in cujus sensu interno & externo sunt illæ: ipsa enim vera Divina sunt talia, ut nusquam ab aliquo Angelo, minus ab aliquo homine capi possint, excedunt omnem facultatem intellectus eorum; ut usque conjunctio sit Domini cum illis, influunt Vera Divina apud illos in apparentiis, in quibus cum illa sunt, & recipi possunt & agnosci; hoc fit adæquate ad cujusvis captum; quare apparentiæ, hoc est, vera angelica & humana, triplicis gradus sunt: hæc arcana Divina sunt, quæ in illis de Abimelecho & Abrahamo, & in his de Abimelecho & Jischako, actis & relatis, in sensu interno continentur.

3363. Verf: 1. *Et fuit fames in terra, præter famem priorem quæ fuit in diebus Abrahami; & ixit Jischak ad Abimelechum regem Philistæorum, Gerarem.* Fuit fames in terra præter famem priorem quæ fuit in diebus Abrahami, significat

nificat defectum cognitionum fidei: & ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistæorum, Gerarem, significat doctrinalia fidei; Abimelech, est doctrina fidei spectans rationalia; rex Philistæorum, sunt doctrinalia; Gerar, est fides.

3364. Fuit famēs in terra præter famem priorem in diebus Abrahami, quod significet defectum cognitionum fidei, constat a significatione famis, quod sit defectus cognitionum, de qua n: 1460; quod cognitionum fidei sit, patet a mox sequentibus, nempe a repræsentatione Abimelechi, & a significatione Geraris, quod sint illa quæ fidei sunt; famēs in diebus Abrahami, quæ memoratur Cap: xii: 10, & de qua n: 1460, fuit defectus cognitionum quæ Naturalis hominis, famēs autem, de qua hic, est defectus cognitionum quæ sunt Rationalis, quare dicitur, quod fuit famēs in terra præter famem priorem quæ fuit in diebus Abrahami. Agitur hic in sensu interno de Domino, quod ab Ipsius Divino omnia doctrinalia fidei; non enim datur aliquod doctrinale, ne quidem minimum ejus, quod non a Domino, nam Dominus est ipsa doctrina, inde est quod Dominus dicatur Verbum, quia Verbum est Doctrina: sed quia omne quod in Domino est Divinum, & Divinum non capi potest ab aliquo creato, ideo doctrinalia quæ a Domino, quantum coram creatis apparent, non sunt Vera pure Divina, sed sunt Veri apparentiæ; at usque in apparentiis sunt Vera Divina; & quia hæc in illis sunt, etiam apparentiæ audiunt Vera: de his nunc in hoc Capite agitur.

3365. Et ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistæorum, Gerarem, quod significet doctrinalia fidei, constat a repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630; quod Jischakus sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, n: 3012. 3194. 3210, & quoque quoad Divinum Verum, quod repræsentatur per conjugium Jischaki cum Rebecca, n: 3012. 3013. 3077, ita per Jischakum hic repræsentatur Dominus quoad Divinum Verum conjunctum Divino Bono Rationalis, nam cum Jischako fuit Rebecca, & dicta soror; a repræsentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2530; a significatione regis Philistæorum, quod sint doctrinalia, quod rex in sensu interno sit verum quod est doctrinalis, videatur n: 1672. 2015. 2069, & quod Philistæi sint scientia cognitionum, quæ quoque est doctrinalium, n: 1197. 1198; & a significatione Geraris, quod sit fides, n: 1209. 2504; inde patet, quid significatur per quod iverit Jischak ad Abimelechum regem Philistæorum Gerarem, nempe quod ex Domino Doctrina fidei spectans rationalia, seu quod idem, doctrinalia fidei. Doctrinalia dicuntur omnia illa quæ sunt doctrinæ, quæ quatenus recipi possunt & agnosci in Cœlo ab Angelis, & in terra ab hominibus, dicuntur spectare rationalia; est enim rationale quod illa recipit & agnoscit; sed Rationale est tale, ut nusquam capere possit Divina, est enim finitum, & hoc non capere potest illa quæ sunt Infiniti, ideo Vera Divina a Domino coram rationali sistuntur per apparentias; inde est, quod doctrinalia non sint nisi quam apparentiæ Veri Divini, seu non nisi quam cœlestia & spiritualia vasa, in quibus Divi-

Divinum; & quia Divinum in illis, hoc est, Dominus, ideo afficiunt, inde conjunctio Domini cum Angelis & hominibus.

3366. Vers: 2. 3. *Et apparuit ad illum Jehovah, & dixit, ne descendas Ægyptum, reside in terra, quam dico ad te. Peregrinare in terra hac, & ero cum te, & benedicam tibi, quia tibi & semini tuo dabo omnes terras has, & erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo.* Apparuit ad illum Jehovah & dixit, significat ex Divino cogitationem; ne descendas Ægyptum, reside in terra quam dico ad te, significat quod non ad scientifica, sed ad rationalia, quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri: peregrinare in terra hac, significat instructionem: & ero cum te, significat Divinum: & benedicam tibi, significat quod sic incrementum: quia tibi, significat bonum: & semini tuo, significat verum: dabo omnes terras has, significat spiritualia: & erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo, significat ita confirmationem.

3367. Apparuit ad illum Jehovah & dixit, quod significet ex Divino cogitationem, constat ex significatione apparere, cum dicitur de Domino qui Jehovah, quod sit Ipsum Divinum quod in Ipso; quod in Domino Jehovah, & Ipse Dominus Jehovah, multis in locis prius ostensum est, videatur n: 1343. 1725. 1729. 1733. 1736. 1791. 1815. 1819. 1822. 1902. 1921. 1999. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156. 2329. 2447. 2921. 3023. 3035. 3061; & quod Dominus, quantum univerat Essentiam Humanam Divinæ, tantum loquutus cum Jehovah ut cum Se Ipso, n: 1745. 1999; ita apparere ad illum Jehovah, in sensu interno significat ex Divino, quod cogitatio, constat a significatione dicere, quod sit percipere, & quoque cogitare, ut sæpius ostensum.

3368. Ne descendas Ægyptum, reside in terra quam dico ad te, quod significat quod non ad scientifica sed ad rationalia, quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, constat a significatione Ægypti, quod sint scientifica, de qua n: 1164. 1165. 1462. 1186; & a significatione terræ, quod hic sint rationalia, quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, terra enim, quæ hic intelligitur, est Gerar ubi Abimelech rex Philistæorum, & per Gerarem significatur fides, perque Abimelech doctrina fidei spectans rationalia, & per regem Philistæorum doctrinalia, videatur n: 3363. 3365; ideo per terram, nempe Gerarem ubi Abimelech, non aliud in sensu interno significatur; significatio enim terræ est varia, videatur n: 620. 636. 1067, & significat quale gentis, de qua prædicatur n: 1262; in proprio autem sensu, significat Ecclesiam, n: 3355, & quia Ecclesiam, etiam significat illa quæ sunt Ecclesiæ, hoc est, illa quæ apud hominem faciunt Ecclesiam, proinde doctrinalia charitatis & fidei, ita quoque rationalia, quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, hæ enim quod sint Ecclesiæ vera, ita ejus doctrinalia, videatur supra n: 3364. 3365; sive dicas rationalia a Divino illustrata, sive apparentias veri, sive vera cœlestia & spiritualia, qualia in Regno Domini in cœlis seu in cœlo, & qualia in Regno Domini in terris seu in Ecclesia, idem est; eadem quoque dicuntur doctrinalia, sed hoc a veris quæ in illis; Rationale angelicum & humanum est & vocatur Rationale ex apparentiis veri illustratis a Divino,

Divino, absque illis non est Rationale; ita Rationalia sunt illæ. Quod hic dicatur, quod ad Ægyptum non descenderet, hoc est, quod non ad scientifica, est, quia de scientificis prius actum est, peregrinatio enim Abrahami in Ægypto, repræsentabat instructionem Domini in scientificis, in pueritia, videatur n: 1502: cum arcano, quod non descenderet in Ægyptum, sed peregrinaretur in terra Geraris, hoc est, quod non spectaret ad scientifica sed ad rationalia, ita se habet; omnes apparentiæ veri, in quibus Divinum, sunt Rationalis, usque adeo ut vera rationalia & apparentiæ veri sint idem, scientifica autem sunt Naturalis, usque adeo ut naturalia & vera scientifica sint idem; vera rationalia, seu apparentiæ veri, nusquam possunt esse & existere, nisi ex influxu Divini in Rationale, & per rationalia in scientifica quæ naturalis sunt; quæ tunc fiunt in Rationali apparent in naturali, sicut multorum imago simul in speculo; ac ita sistuntur coram homine, etiam coram Angelo; sed coram Angelo non ita evidenter in naturali, sed apud illos, qui in mundo spirituum, & in spiritali naturali sunt, inde his repræsentativa veri; similiter se habet apud unumquemvis hominem, nam, ut prius dictum, qui in bono est, exiguum cælum est, seu quod idem, imago cœli maximi, & quia Divinum Verum non immediate influere potest in scientifica, quæ sunt naturalis ejus hominis, sed per rationalia, ut dictum, ideo hic dicitur, quod non descenderet Ægyptum, sed resideret in terra Geraris: sed de his non potest clara idea haberi, nisi sciatur qualis influxus est, ut & quales ideæ, quapropter de illis, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitem, ubi experienciæ, agendum.

3369. Peregrinare in terra hac, quod significet instructionem, constat ex significatione peregrinari, quod sit instruere, de qua n: 1463. 2025; & ex significatione terræ hic, quod sint rationalia quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, de qua mox supra n: 3367; ita peregrinare in terra hac, significat instructionem in illis.

3370. Et ero cum te, quod significet Divinum, constare potest ex eo, quod Jehovah sit qui loquitur, ita ipsum Divinum, ex Quo cum dicitur, ero cum te, significat in serie, quod ita Divinum in illis.

3371. Et benedicam tibi, quod significet sic incrementum, constat a significatione benedicere, quod sit fructificare in bonis, & multiplicare in veris, de qua n: 731. 981. 1420. 1422. 2846. 3140; ita incrementum.

3372. Quia tibi, quod significet bonum, constare potest ex eo, quod tibi sit Jischako, per quem Dominus quoad Divinum Rationale repræsentatur, ut sæpius ostensum; & Divinum Rationale Domini non est nisi Bonum, etiam Verum ibi est Bonum, quia Divinum.

3373. Et semini tuo, quod significet verum, constat ex significatione seminis, quod sit verum, de qua n: 29. 255. 1025. 1447. 1610. 1949. 2848. 3310; ita Verum quod a Divino Domini, quod est Semen tuum. Qui Verbum modo secundum sensum literæ capiunt, non aliter scire possunt, quam quod semen sit posteritas, proinde hic posteritas Jischaki ex Esavo & Jacobo, principaliter ex Jacobo, quia in illa gente fuit Verbum, & historica

de illis tot ibi exstant; sed in sensu interno per semen non aliqua posteritas ex Jischako intelligitur, sed omnes illi qui filii sunt Domini, ita filii Regni Ipsi, seu quod idem, qui in bono & vero sunt quæ a Domino; & quia illi sunt semen, sequitur quod ipsum bonum & verum a Domino sit semen, nam inde sunt filii, quapropter etiam ipsa vera quæ a Domino vocantur filii Regni, apud Matthæum, “Qui seminat *bonum semen* est Filius hominis; ager est mundus, *semen sunt filii regni*,” xiii: 37. 38; inde quoque in genere per filios significantur vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2623: quisque, qui aliquantum altius seu interius cogitat, scire potest, quod per semen Abrahami, Jischaki & Jacobi, quod toties nominatur, & de quo toties dicitur quod benediceretur, & hoc præ omnibus gentibus & populis in orbe terrarum, in Divino Verbo non significari possit posteritas eorum, hi enim inter omnes gentes omnium minime in bono amoris in Dominum & charitatis erga proximum fuerunt, imo nec in aliquo vero fidei; nam quid Dominus, quid Ipsi, Regnum, ita quid cælum, & quid vita post mortem, prorsus nesciebant, tam quia non scire volebant, quam quia si resciverint de illis, corde suo prorsus negavissent, ac ita bona & vera interiora prophanaissent, sicut exteriora per id quod toties aperti idololatæ facti sint, quæ causa est quod tam raro aliqua interiora in Verbi Veteris Testamenti sensu literæ exstant; quia tales erant, ideo Dominus de illis ex Esaia, dixit, “Excæcavit illorum oculos, & obturavit illorum cor, ut non videant oculis suis, & intelligant corde, & convertant se, & sanem eos,” Joh: xii: 40; & de illis, cum se dixerunt Semen Abrahami esse, “dixerunt, semen Abrahami sumus; Pater noster Abrahamus est, dicit illis Jesus, si filii Abrahami essetis, opera Abrahami faceretis; vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere, Joh: viii: 33. 39. 44; per Abrahamum hic etiam intelligitur Dominus, ut ubivis in Verbo, quod Ipsi non semen aut filii fuerunt, sed ex diabolo, manifeste dicitur: inde patet evidenter, quod per semen Abrahami, Jischaki & Jacobi in Verbo & historico & prophetico nullatenus intelligantur illi, nam Verbum ubivis Divinum est, sed omnes qui semen Domini sunt, hoc est, qui in bono & vero fidei in Ipsum: quod a Domino solo semen cœleste, hoc est, omne bonum & verum, videatur n: 1438. 1614. 2016. 2803. 2882. 2883. 2891. 2892. 2904. 3195.

3374. Dabo omnes terras has, quod significet spiritualia, constat ex significatione terrarum, quod hic sint rationalia quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, de qua supra n: 3367; quæ apparentiæ quod sint vera etiam supra n: 3364. 3365, ostensum est, proinde spiritualia, hæc enim non aliud sunt, quam vera a Divino, ut constare potest ex illis, quæ multoties de significatione spiritualium dicta sunt: per Spirituale in genuino sensu intelligitur ipsa lux veri quæ a Domino, sicut per cœleste omnis flamma boni a Domino, inde constare potest, quod quia lux illa influit a Domino, tam in Rationale quam in Naturale hominis, Spirituale prædicetur de utroque, & quod sit Divinum, quoad verum quod inquit: ex his sciri potest, quid per Spirituale in genuino sensu significatur, & quod sit spirituale rationale & spirituale naturale.

3375. Et erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo, quod significet confirmationem, constat a significatione juramenti seu jurare, quod sit confirmatio, de qua n : 2842, hic non dicitur erigere fœdus quod cum Abrahamo sed juramentum, ex causa, quia fœdus prædicatur de cœlesti seu de bono, sed juramentum de spirituali seu de veris, videatur n : 3037, de quibus hic agitur; quapropter etiam in sequentibus non dicitur de Jischako, quod cum Abimelecho pepigerit fœdus, sed quod juraverit vir fratri suo, Vers: 31; at de Abrahamo, quod ille & Abrahamus pepigerint fœdus, Gen: xxi: 32. vide Psalm: cv: 10. Per confirmationem hic, quæ significatur per juramentum, intelligitur conjunctio Domini cum illis qui in Regno Ipsius, nam juramentum est confirmatio fœderis, & per fœdus significatur conjunctio, n : 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021.

3376. Sensus internus binorum horum Versuum est, quod Divinum Verum, cum influit per rationalia, sistat apparentias veri, ac ita fructificet se & multiplicet quoad bonum & verum, per quæ Dominus conjungit se cum Angelis & hominibus: quod hic sensus sit, non videri potest ex prima expositione, ubi sparsa apparent, nempe ex his, quæ n : 3366, *Quod ex Divino cogitatio fuerit, ne ad scientifica sed ad rationalia quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, & quod inde instructio ex Divino, ac incrementum, ita bonum & verum, quæ spiritualia, per quæ conjunctio Domini cum illis quæ in Verbo Ipsius; sed hæc, quæ ita sparsa apparent coram homine, sunt usque in sensu interno ordinatissime conjuncta, & coram Angelis seu in cœlo apparent & percipiuntur in pulcherrima serie, imo cum repræsentativis Angelicis in forma cœlesti, & hoc cum varietate ineffabili: tale est Verbum ubivis in sensu suo interno.*

3377. Vers: 4. 5. *Et multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas cœlorum, & dabo femini tuo omnes terras has; & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ. Propterea quod auscultavit Abraham voci meæ, & observavit observanda mea, præcepta mea, statuta mea, & leges meas.* Multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas cœlorum, significat vera & cognitiones fidei: & dabo femini tuo omnes terras has, significat inde Ecclesias: & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, significat omnes qui in bono tam intra quam extra Ecclesiam: propterea quod auscultavit Abraham voci meæ, significat unionem Essentiæ Divinæ Domini cum Essentia Humana per tentationes: & observavit observanda mea, præcepta mea, statuta mea, & leges meas, significat per continuas revelationes ex Se Ipso.

3378. Multiplicari faciam semen tuum sicut stellas cœlorum, quod significet vera & cognitiones fidei, constat a significatione seminis, quod sint vera, de qua supra n : 3373; & a significatione stellarum, quod sint cognitiones fidei, de qua n : 2495. 2849.

3379. Et dabo femini tuo omnes terras has, quod significant inde Ecclesias, constat ex significatione seminis, quod sint vera, ita illi qui in veris sunt, & inde vocantur filii regni, de qua supra n : 3373; & ex significatione terrarum, quod sint rationalia quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, de

qua etiam supra n : 3368, ita illi qui in rationalibus a Divino illustratis sunt, seu quod idem, in luce cœlesti, in qua luce quia solum sunt illi, qui in Regno Domini sunt in cœlis, hoc est, in cœlo, & qui in Regno Domini sunt in terris, hoc est, in Ecclesiis, patet quod per terras has significantur Ecclesiæ; Ecclesiæ enim sunt non ex eo quod ita dicantur, & quod profiteantur Nomen Domini, sed quod sint in bono & vero fidei; ipsum bonum & verum fidei est, quod facit Ecclesiam, imo quod est Ecclesia, nam in bono & vero fidei est Dominus, & ubi Dominus ibi Ecclesia.

3380. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quod significet omnes qui in bono tam intra quam extra Ecclesiam, constat a significatione benedici, quod sit fructificari in bono, & multiplicari in veris, de qua supra n : 231. 981. 1422. 2846. 3140; a significatione seminis, quod sint bona & vera quæ a Domino, de qua supra n : 3373; & a significatione gentium terræ, quod sint omnes qui in bono, quod gentes sint bona, seu quod idem, illi qui in bonis, videatur n : 1259. 1260. 1416. 1849; ita benedici in semine tuo omnes gentes terræ, significat quod a bono & vero quod a Domino salventur omnes qui in mutua charitate vivunt, sive intra Ecclesiam sive extra illam sint; quod Gentes, quæ extra Ecclesiam, qui in bono sunt, æque salventur, videatur n : 593. 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 2049. 2051. 2284. 2589 ad 2604. 2861. 2986. 3263.

3381. Propterea quod auscultavit Abraham voci meæ, quod significet unionem Essentiæ Divinæ Domini cum Essentia Humana per tentationes, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus etiam quoad Divinum Humanum, de qua n : 2833. 2836. 3251; & a significatione auscultare voci meæ, cum prædicatur de Domino, quod sit unire Essentiam Divinam Humanæ per tentationes, nam ex his prædicatur obedientia in Verbo de Domino; spectant hæc illa quæ de Abrahamo relata sunt Capite xxii, nempe cum Deus *tentaret illum*, diceret ad eum, quod fumeret filium suum, & offerret illum in holocaustum, Verf: i. 2, cui voci cum auscultavit, dicitur, “Nunc novi, quod timeas Deum tu, & non cohibuisti filium tuum unicum a Me: in Me juravi, dictum Jehovæ, quia propterea quod fecisti verbum hoc, & non cohibuisti filium tuum unicum tuum, quod benedicendo benedicam tibi, & multiplicando multiplicabo semen tuum sicut stellas cœlorum,” Verf: 12. 16. 17; quod per non cohibere filium tuum unicum a Me, quod erat auscultare voci, significetur unitio Humani cum Divino per ultimum tentationis, videatur n : 2827. 2844: quod hæc intelligantur per auscultare voci Jehovæ seu Patris, etiam a Domini verbis in Gethsemane patet, apud Matthæum, “Pater mi, si possibile est, transeat a Me calix hic, *verumtamen non sicut Ego volo, sed sicut Tu*: rursus secunda vice, Pater Mi, si non potest hoc poculum transire a Me, nisi bibero illud, *fiat voluntas tua*,” xxvi: 29. 42. Marc: xvi: 36. Luc: xxi: 42: at quia Jehovah seu Pater erat in Ipso, seu Ipse in Patre & Pater in Ipso, Joh: xiv: 10. 11, per auscultare voci Jehovæ intelligitur, quod Dominus univerit Divinum Humano per tentationes propria potentia, quod etiam constat ab ipsis Domini verbis apud Johannem,

hannem, “Quemadmodum cognoscit Me Pater, & Ego cognosco Patrem, & *Animam meam pono pro ovibus*, propter hoc Pater Me amat, quod *Ego pono animam meam*, ut rursus accipiam illam; *potestatem habeo ponendi illam*, & *potestatem habeo rursus accipiendi illam*; hoc præceptum accepi a Patre Meo,” x: 15. 17. 18. Quod Dominus univerit Essentiam suam Divinam Essentiæ Humanæ per tentationes propria potentia, videantur n: 1663. 1668. 1690. 1691 f. 1725. 1729. 1733. 1737. 1787. 1789. 1812. 1820. 2776. 3318 f.

3382. Et observavit observanda mea, præcepta mea, statuta mea, & leges meas, quod significet per continuas revelationes ex Se Ipso, nempe sicut per tentationes, etiam per illas univerit Essentiam Divinam Humanæ, constare potest ex eo, quod observare observanda, præcepta, statuta & leges, involvant omnia Verbi, nempe observanda omnia ejus in communi, præcepta ejus interna, statuta ejus externa, & leges omnia in specie; hæc quia prædicantur de Domino, Qui ab æterno fuit Verbum, & a Quo omnia illa, in sensu interno non significari potest, quod Ipse illa observaverit, sed quod illa Sibi Ipse, cum in statu unionis Humani cum Divino fuit, revelaverit: hæc quidem prima specie apparent remotiora a sensu literæ, etiam a proximo sensu interno, at usque cum hæc verba leguntur ab homine, ille sensus eorum verborum in cœlo est; nam, ut aliquoties prius dictum & videri potest ab exemplis n: 1873. 1874, sensus literæ in ascensu versus cœlum exiit, & loco ejus alius cœlestis subit, usque adeo ut non cognosci possit quod sit inde; qui enim in cœlo sunt, in idea sunt quod omnia Verbi in sensu interno agant de Domino, & quoque quod omnia Verbi sint a Domino, etiam cum fuit in mundo quod ex Divino ita ex Se Ipso cogitaverit, & Sibi omnem intelligentiam & sapientiam per continuas revelationes ex Divino acquisiverit, ideo ex illis verbis non aliud percipiunt; nam observare observanda, præcepta, statuta & leges, non prædicabilia sunt de Domino, quia Ipse fuit Verbum, proinde Ipse Qui observandus, Ipse præceptum, tum Ipse Statutum, & Ipse Lex, spectant enim omnia illa Ipsum, ut Primum ex Quo, ac ut Ultimum ad Quem; ideo per illa verba in sensu supremo non aliud significari potest, quam Unitio Divini Domini cum Humano per continuas revelationes ex Se Ipso: quod Dominus ex Divino, ita a Se Ipso, cogitaverit, secus ac alii homines, videatur n: 1904. 1914. 1935; & quod Sibi Ipse acquisiverit intelligentiam & sapientiam per continuas revelationes ex Divino, n: 1616. 2500. 2523. 2632. Quod observare observanda sint omnia Verbi in communi, & quod præcepta sint Verbi interna, statuta Verbi externa, & quod leges sint omnia Verbi in specie, in genuino sensu, constare potest a multis locis in sensu interno spectatis, quorum aliqua licet afferre, ut apud Davidem, “Beati integri via, ambulantes in *Lege Jehovæ*; beati custodientes *Testimonia Ipsius*; utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendum *Statuta tua: Statuta tua custodiam*; ne desere me usque adeo: in toto corde meo quæsi vi Te, ne aberrare me fac a *Præceptis tuis*: in corde meo abscondi *Verbum tuum*, ut

non peccem Tibi : benedictus Tu Jehovah, doce me *Statuta tua* ; labiis meis narravi omnia *Judicia oris tui* : in via *Testimoniorum tuorum* lætor : in *Mandatis tuis* meditor ; & respicio *Vias tuas* : in *Statutis tuis* delector ; non obliviscor *Verbi tui* : retribue servo tuo, ut vivam, & custodiam *Verbum tuum*, revela oculos meos, ut videam mirabilia e *Lege tua* : ne absconde a me *Præcepta tua* : vivifica me juxta *Verbum tuum* : doce me *Statuta tua* ; *viam Mandatorum* fac me intelligere,” Psalm : cxix : 1 ad 27 ; agitur ibi in toto psalmo de Verbo, & de illis quæ Verbi sunt, quæ quod sint præcepta, statuta, judicia, testimonia, mandata, viæ, patet, sed quid illa in specie significant, nullatenus ex sensu literæ videri potest, in illo vix nisi quam repetitiones ejusdem rei sunt, at ex sensu interno, in quo aliud prorsus per præcepta, aliud per statuta, & alia per judicia, testimonia, mandata, vias, significantur : similiter alibi apud Eundem, “ *Lex Jehovah* perfecta, reducens animam : *Testimonium Jehovah* firmum, sapientem reddens simplicem : *Mandata Jehovah* recta, lætificantia cor : *Præceptum Jehovah* purum, illuminans oculos : timor Jehovah mundus stans in æternum : *Judicia Jehovah* veritas,” Psalm : xix : 8. 9. 10 : Et in Libro Regum, “ David ad Salomonem, *Observabis observandum Dei tui*, ad ambulandum in *Viis Ipsius*, ad servandum *Statuta Ipsius*, & *Præcepta Ipsius*, & *Judicia Ipsius*, & *Testimonia Ipsius*, juxta scriptum in *Lege Moysi*,” 1 Reg : 11 : 3 ; observare observandum pro omnibus Verbi in communi, primo enim loco nominatur, & sequentia spectat ut minus communia, est enim observare observandum idem ac servare servandum. Apud Moysen, “ Amabis Jehovah Deum tuum, & *observabis observandum Ipsius*, & *Statuta & Judicia Ipsius*, & *Præcepta Ipsius*, omnibus diebus,” Deut : xi : 1 ; ubi observare observandum, seu servare servandum similiter pro omnibus Verbi in communi ; statuta pro Verbi externis qualia sunt ritualia & quæ repræsentativa & significativa sensus interni sunt ; præcepta autem pro Verbi internis, qualia sunt illa quæ sunt vitæ & doctrinæ ; imprimis quæ sunt sensus interni ; sed de significatione Præceptorum & Statutorum, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.

3383. Vers : 6. 7. *Et habitabat Jischak in Gerar. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, Et dixit, soror mea illa, quia timuit dicere, mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, quia bona aspectu illa.* Habitabat Jischak in Gerar, significat statum Domini quoad illa quæ sunt fidei respectively ad rationalia quæ adjungenda : Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, significat disquisitiones hominum de Divino Vero : & dixit, soror mea illa, significat verum rationale : quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, significat quod non potuit aperire ipsa Divina Vera, sic Divinum Bonum non reciperetur : quia bona aspectu illa, significat quod facile recipi posset, quod Divinum dicatur.

3384. Habitabat Jischak in Gerar, quod significet statum Domini quoad illa quæ sunt fidei respectively ad rationalia quæ adjungenda, constat a significatione habitare in Gerar, quod sit esse in illis quæ fidei sunt, ita status quoad illa ;

illa; habitare enim significat vivere n: 1293, & Gerar illa quæ sunt fidei, n: 1209. 2504. 3365; & a repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630; quod sint respective ad rationalia quæ adjungenda, constat ab illis quæ præcedunt, & ab illis quæ sequuntur, nam agitur in toto hoc Capite de illis, nempe de rationalibus quæ illustrata a Divino Domini sunt apparentiæ veri. Quod Habitare sit esse & vivere, ita status, patet a perpluribus locis in Verbo; ut apud Davidem, "*Habitabo in domo Jehovæ in longitudinem dierum,*" Psalm: xxiii: 6: "Unum petii a Jehovah, hoc quæram, *Habitem in domo Jehovæ,* omnibus diebus vitæ meæ," Psalm: xxvii: 4: "*Non habitabit in medio domus meæ,* faciens dolum," Psalm: ci: 7; ubi habitare in domo Jehovæ pro esse & vivere in bono amoris, nam hoc est domus Jehovæ. Apud Esaiam, "*Habitantes in terra umbræ mortis,* lux effulsit super eos," ix: 1, habitantes in umbra mortis pro statu eorum qui in ignorantia boni & veri sunt: apud Eundem, "*Babel non habitabitur in æternum,*" xiiii: 20, pro statu damnationis illorum qui Babel sunt: apud Eundem, "*Jehovah Deus Israelis habitans Cherubos,*" xxxvii: 16; "*Pastor Israelis habitans Cherubos,* effulge," Psalm: lxxx: 2; habitans cherubos est Dominus quoad statum Providentiæ, ne quis in sancta amoris & fidei nisi præparatus a Domino immittatur, n: 308: apud Davidem, "*In pace simul cubo & dormio,* nam Tu Jehovah solus *securum me habitare facis,*" Psalm: iv: 9; securum facere habitare pro statu pacis. Apud Jeremiam, "*Quæ habitas super aquis multis,* magna thesauris, venit finis tuus, mensura lucri tui," li: 13, de Babele, habitare super aquis multis, pro esse in cognitionibus de vero. Apud Danielelem, "*Deus Ipse revelat profunda & abscondita,* novit quid in tenebris, & *lux cum eo habitat,*" ii: 22, habitare pro esse: apud Eundem, "*Sub arbore illa umbram habebat bestia agri, & in ramis ejus habitabant aves cæli,*" iv: 9; & apud Ezechielem, "*Sub ramis ejus pepererunt omnis fera agri, & in umbra ejus habitaverunt omnes gentes magnæ,*" xxxi: 6, habitare pro esse & vivere. Apud Hoscheam, "*Area & torcular non pascet eos, & mustum mentietur illi, non habitabunt in terra Jehovæ, & revertetur Ephraim Ægyptum,*" ix: 2. 3, non habitare in terra Jehovæ, pro non esse in statu boni amoris, ita non in Regno Domini.

3385. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, quod significetquisitiones hominum de Divino Vero, constat ex significatione interrogare, quod sit disquirere; a significatione virorum loci nempe Geraris, quod sint illi qui in doctrinalibus fidei, quod Gerar sint illa quæ fidei, videatur n: 1209. 2504, ita viri loci sunt homines talis status; & ex significatione mulieris, hic Rebecæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077. In illis quæ præcedunt actum est de apparentiis veri, quod existant per influxum Divinum a Domino in rationalia hominis, hic nunc agitur de receptione illarum, & quidem primo ab illis qui in doctrinalibus fidei sunt, & intelliguntur per viros loci seu Geraris, ac sunt ex prima classe illorum qui Spirituales vocantur; hi enim quia non perceptionem habent,

bent, sicut cælestes, & in obscuro sunt respective, n: 1043. 2088. 2669. 2708 pr. 2715. 2718. 2831. 3235. 3241. 3246, disquirunt num ita sit, tum num Divinum Verum sit; & quia non perceptionem habent, num sit, datur illis tale quod apparet sicut verum, & hoc secundum rationale eorum, hoc est, secundum captum, sic enim recipitur; cuique permittitur credere veris sicut illa capit; si non id, non foret receptio, quia non aliqua agnitio: de his nunc agitur.

3386. Et dixit soror mea illa, quod significet verum rationale, constat a significatione sororis, quod sit verum rationale, de qua n: 1495. 2508. 2524. 2556; per verum rationale intelligitur illud quod apparet sicut verum secundum captum seu coram rationali, ut mox supra dictum. Arcanum quod Jischakus dixerit Rebeccam esse sororem suam, sicut Abrahamus prius in Ægypto, Gen: xii: 11. 12. 13. 19, & postea in Gerare, Gen: xx: 2. 5. 12, dixerat Saram esse sororem suam, simile involvit, ut videri potest ab explicatione ad illa loca; & quia simile tribus vicibus contigerat, & quoque illa memorantur in Verbo, constat quod arcanum maximi momenti sit, quod inest, quod nusquam alicui notum esse potest quam ex sensu interno; quid autem sit, patet ab illis quæ sequuntur.

3387. Quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, quod significet quod non potuit aperire ipsa Divina vera, sic Divinum Bonum non reciperetur, constat ex significatione timere dicere, quod sit non posse aperire; ex significatione mulieris, hic Rebecæ, quod sit Divinum Domini Rationale quoad Divinum Verum, de qua n: 3012. 3013. 3077; ex significatione occidere me, quod sit non recipi bonum, per Jischakum enim, qui hic est *Me*, repræsentatur Divinum Bonum Rationalis Domini, n: 3012. 3194. 3210; tunc enim bonum dicitur occidi seu perire, cum non recipitur, nam sit nullum apud eum; & ex significatione virorum loci, quod sint illi qui in doctrinalibus fidei, de qua mox supra n: 3385; ex his nunc patet, quis sensus internus illorum verborum est, nempe si aperirentur ipsa vera Divina, quod ab illis qui in doctrinalibus fidei, non reciperentur, quia omnem eorum rationalem captum, ita omnem eorum fidem excedunt, & consequenter nihil boni a Domino influere posset, Bonum enim a Domino, seu Bonum Divinum, non influere potest nisi in vera, sunt enim vera vasa boni, ut multoties ostensum; vera seu apparentiæ veri sunt homini data propterea, ut Divinum Bonum queat intellectuale ejus formare, ita ipsum hominem, nam ob finem ut influere possit bonum sunt vera, bonum enim absque vasis seu receptaculis non invenit locum, quia non statum sibi correspondentem, quapropter ubi non vera, seu ubi illa non recepta, ibi nec bonum rationale aut humanum, consequenter non homini aliqua vita spiritalis; ut itaque usque homini sint vera, & illi inde vita spiritalis, dantur apparentiæ veri, & quidem cuivis secundum suum captum, quæ apparentiæ agnoscuntur pro veris, quia sunt tales, ut in illis Divina possint esse. Ut sciatur quid apparentiæ, & quod illæ sint quæ pro veris Divinis homini inserviunt, sint illustrationi exempla; si diceretur quod in cælo nulla idea loci, ita nulla distantia sit, sed quod pro illis sint idæ status; hoc ab homine nequaquam

quaquam capi posset, sic enim crederet quod nihil distinctum foret, sed confusum, omnes nempe in uno seu simul, cum tamen omnia ibi tam distincta sunt, ut nusquam distinctius dari queat; quod loca, distantiae, & spatia, quæ in natura, sint status in cœlo, videatur n: 3356; inde patet, quod quicquid usque in Verbo dicitur de locis & spatiis, & ex illis, & per illa, sint apparentiæ veri, & nisi per apparentias illas diceretur, nusquam reciperetur, consequenter vix aliquid, nam idea spatii & temporis inest pæne omnibus & singulis cogitationis apud hominem, quamdiu est in mundo, hoc est, in spatio & tempore: quod secundum apparentias spatii loquutum sit in Verbo, constat pæne ab omnibus & singulis ibi, ut apud Matthæum, “Dixit Jesus, quomodo dicit David, Dominus Domino meo, sede a dextris meis, donec posuero inimicos tuos *scabellum pedum* tuorum,” xxii: 41, ubi sedere a dextris est ex idea loci, ita secundum apparentiam, cum tamen est status potentiae Divinæ Domini qui sic describitur: apud Eundem, “Jesus dixit, ex nunc videbitis Filium hominis *sedentem ex dextris potentiae*, & venientem *super nubibus cæli*,” xxvi: 64, similiter hic sedere a dextris ut & venire super nubibus, sunt ex idea loci hominibus, sed est idea potentiae Domini Angelis: apud Marcum, “Filii Zebedæi dixerunt ad Jesum, da nobis ut unus a dextris tuis, & alter a sinistris tuis sedeamus in gloria tua: Jesus respondit, sedere a dextris meis, & a sinistris meis, non est meum dare, sed quibus paratum est,” x: 37. 40; inde patet, qualem ideam de Regno Domini habuerunt discipuli, quod nempe esset sedere a dextris & a sinistris; & quia illis talis idea, etiam Dominus secundum captum eorum respondit, ita secundum quod apparuit illis. Apud Davidem, “Hic sicut sponsus *exiens e conclavi suo*, gaudet sicut heros ad currendum viam, a *sine calorum* exitus Ipsi, & *circuitio Ipsi* ad *finis* eorum,” Psalm: xix: 6. 7; ibi de Domino, cujus Divinæ potentiae status describitur per talia quæ sunt spatii. Apud Esaïam, “Quomodo *cecidisti de cælo*, Lucifer, fili Auroræ, dixisti in corde tuo, in *cælos ascendam*, supra stellas cœli *exaltabo thronum* meum, *ascendam super excelsa nubis*,” xiv: 12. 13. 14, cadere de cœlo, ascendere cœlos, supra stellas cœli exaltare thronum, ascendere super excelsa nubis, sunt omnia ex idea & apparentia spatii seu loci, per quæ amor sui prophanans sancta describitur. Quia cœlestia & spiritualia per talia quæ apparent, & secundum illa, coram homine sistuntur, ideo cœlum quoque describitur, sicut quod in alto sit, cum tamen non in alto sed in interno est, n: 450. 1380. 2148.

3388. Quia bona aspectu illa, quod significet quod facile recipi posset ex eo quod Divinum dicatur, constat ex significatione boni aspectu, quod sit illud quod a forma placet, ita quod facile recipitur: Agitur de illis qui in doctrinalibus fidei sunt, & nullam perceptionem veri a bono habent, sed modo conscientiam veri ex eo quod ita illis a parentibus & magistris dictum, qui sunt qui vocati viri loci seu Geraris, n: 3385. 3387; illis primum confirmationis veri est, quod Divinum dicatur, statim enim tunc illis est idea sancti, quæ dat universalem confirmationem omnibus & singulis quæ dicuntur, & hoc tametsi id non capiunt; at usque quæ dicuntur erunt adæquata

captui illorum; non enim satis est, ut homo sciat quod sit, sed etiam scire vult quid sit, & quale sit, ut inde aliqua confirmatio accedat parti intellectuali, & vicissim ab ea; si non hoc, quidem induci potest memoriæ, sed ibi non manet aliter quam res mortua sicut res soni, & nisi confirmantia aliqua illud infixerint, undecunque illa sint, dissipatur sicut reminiscencia cujusdam rei modo sonantis.

3389. Vers: 8. 9. *Et factum, quia prolongabantur ei ibi dies, & prospexit Abimelech rex Philistæorum trans fenestram, & vidit, & ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua. Et vocabat Abimelech Jischakum, & dixit, atqui ecce mulier tua illa, & quomodo dixisti, soror mea illa; & dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam.* Factum quia prolongabantur ei ibi dies, significat statum receptionis: & prospexit Abimelech rex Philistæorum trans fenestram, & vidit, significat doctrinam fidei spectantem rationalia in cognitionibus: & ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, significat quod Divinum Bonum adesset in Divino Vero: Et vocabat Abimelech Jischakum & dixit, significat Domini perceptionem ex doctrina: atqui ecce mulier tua illa, & quomodo dixisti, soror mea illa, significat si Divinum Verum, non quoque rationale esset: & dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam, significat quod non reciperetur.

3390. Factum quia prolongabantur ei ibi dies, quod significet statum receptionis, constat ex significatione prolongare ibi ei, nempe Jischako, quod sit, cum Divinum Bonum, quod per Jischakum repræsentatur, aliquamdiu ibi esset, quod reciperetur verum, de receptione enim veri a spiritualibus, in sensu interno agitur; & a significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788.

3391. Et prospexit Abimelech rex Philistæorum trans fenestram, & vidit, quod significet doctrinam fidei spectantem rationalia in cognitionibus, constat ex repræsentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2530; & a significatione regis Philistæorum, quod sint doctrinalia, de qua n: 3365: & a significatione fenestræ, quod sit intellectuale, de qua n: 655. 658, proinde visus internus, nam hic olim significatus est per fenestras; ita prospicere trans fenestram est percipere illa quæ per visum internum apparent, hæc in genere sunt cognitiones, quæ sunt Externi hominis; rationalia, seu quod idem, apparentiæ veri, hoc est, vera spiritualia, non sunt cognitiones sed in cognitionibus, sunt enim Rationalis, ita Interni hominis, ac Internus homo est qui spectat illa quæ sunt Externi, ita vera in cognitionibus; nam cognitiones, quia sunt Naturalis hominis, sunt vasa recipientia rationalium; quod Vera Divina influant in Rationale, & per hoc in Naturale, & in hoc sistantur sicut multorum imago in speculo, videatur n: 3368. Quod fenestræ sint illa quæ sunt Visus interni, hoc est, intellectus, quæ una voce intellectualia vocantur, constat ab illis locis Verbi, quæ n: 655 allata sunt, & adhuc ab his; apud Joëlem, "In urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, *per fenestras ingredientur* sicut fur," ii: 9; ibi de malis & falsis ultimorum dierum Ecclesiæ; in domos ascendere

ascendere pro destruere bona quæ sunt voluntatis, quod domus sint bona quæ voluntatis, videatur n: 710. 2233. 2234; & ingredi per fenestras pro destruere vera ac eorum cognitiones quæ sunt intellectus. Apud Zephaniam, "Extendet Jehovah manum suam super septentrionem, & perdet Aschurum, cubabunt in medio ejus catervæ, omnis fera ejus gentis, etiam platea & anataria in malogranatis ejus pernoctabunt, *vox cantabit in fenestra*, siccitas in limine, quia cedrum denudavit," ii: 14; ubi de destructione veritatum fidei per ratiocinationes, quæ sunt Aschur, n: 119. 1186; vox cantabit in fenestra pro desolatione veri, ita facultatis intellectualis quoad verum. In Libro Judicum, "*Per fenestram prospexit*, & exclamavit mater Siseræ per cancellos, quare tardat currus ejus venire," v: 28, Propheticum Deborah & Baraki, de Ecclesiæ spiritualis resurrectione, per fenestram prospicere, pro per ratio-cinia illorum qui vera negant, & sic illa quæ Ecclesiæ sunt, destruunt, illa enim sunt intellectualia in opposito sensu. Apud Jeremiam, "Væ ædificanti domum suam sine justitia, & hyperoia sua sine judicio, qui dicit, ædificabo mihi domum mensurarum, & hyperoia spatiosa, & *exscindit sibi fenestras*, & tabulata cedro, & pingit minio," xxii: 13. 14; ædificare domum sine justitia & hyperoia sine judicio, pro condere religiosum ex non bono & non vero, quod justitia & judicium sit bonum & verum, videatur n: 2235; exscindere sibi fenestras & tabulata cedro & pingere minio, pro vera intellectualia & spiritualia falsificare. Fenestræ Templi Hierosolymetani nec aliud repræsentarunt quam illa quæ intellectualium sunt, ita quæ spiritualium; similiter ac significant fenestræ Novi Templi, de quibus apud Ezechiel: Cap: xl: 16. 22. 25. 33. 36. Cap: xli: 16. 26; nam quod Novum Templum, Nova Hierosolyma, & Nova Terra, apud Prophetam illum, non aliud sint, quam Regnum Domini, quisque videre potest, ita quod illa, quæ memorantur de illis, sint talia quæ sunt Regni.

3392. Et ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, quod significet quod Divinum Bonum adesset in Divino Vero, seu quod Divino Bono adjunctum Divino Vero esset, constat ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Bonum Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3194. 3210; ex significatione ridere, quod sit amor seu affectio veri, de qua n: 2072. 2216; & ex repræsentatione Rebecca, quod sit Divinum Verum Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077; inde patet, quod Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, significet quod Divinum Bonum cum Divino Vero adesset; sensus illorum in serie est, quod Verum spirituale recipiatur primum ex causa, quia Divinum vocatur, postea quia in illo Divinum est, quod perspicunt illi qui regenerantur & spiritualis Ecclesiæ homines fiunt; hi sunt qui intelliguntur per Abimelechum, hoc est, illi qui in doctrina fidei sunt, & spectant vera in cognitionibus, de quibus mox supra n: 3391.

3393. Et vocabat Abimelech Jischakum & dixit, quod significet Domini perceptionem ex doctrina, constat ex repræsentatione Abimelechi, quod sit Doctrina spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2530. 3391; ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, de qua supra;

& ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2862; & quia Abimelech significat doctrinam illam, in qua nunc Divinum perceptum est n: 3392, ita per Abimelechum etiam repræsentatur Dominus quoad illam; nam omnia & singula quæ in Verbo in supremo sensu se referunt ad Dominum; estque Dominus ipsa Doctrina, hoc est, Verbum, non modo quoad sensum supremum ibi, sed etiam quoad sensum internum, etiam quoad sensum literalem, hic enim sensus est repræsentativus & significativus sensus interni, & hic repræsentativus & significativus sensus supremi; & quod in Verbo repræsentativum & significativum est, hoc in essentia sua est illud quod repræsentatur & significatur, ita est Divinum Domini; repræsentativum enim non est nisi imago illius qui repræsentatur, & in imagine est Ipse qui sistitur; ut patere potest a loquela hominis etiam a gestu ejus, illa nempe loquela & hic nempe gestus, sunt modo imagines illorum quæ existunt intus in homine, in ejus cogitatione & voluntate, sic ut loquela & gestus sint cogitatio & voluntas in forma; si enim cogitationem & voluntatem inde auferres, reliquum foret modo inanimatum quid, ita nihil humani; inde constare potest, quomodo se habet cum Verbo, etiam in litera, quod nempe Divinum sit.

3394. Atqui ecce mulier tua illa, & quomodo dixisti soror mea illa, quod significet si Divinum Verum non quoque rationale esset, constat ex significatione mulieris, hic Rebecæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077; & ex significatione sororis, quod sit verum rationale; de qua n: 3386; ita, ecce mulier tua illa & quomodo dixisti soror mea illa, significat quia Divinum Verum est, quod non possit rationale esse. Cum hoc arcano ita se habet; Spirituales quia non perceptionem habent, sicut cœlestes, non sciunt quod Divinum Verum fiat rationale verum apud hominem cum regeneratus est; ajunt quidem quod omne bonum & omne verum a Domino, at usque cum illa existunt in rationali illorum, autumant usque quod bonum & verum sit illorum, ita quasi ab illis, non enim separari possunt a proprio, quod hoc vult; cum tamen id apud Cœlestes se ita habet, quod percipiant Divinum Bonum & Verum in rationali, hoc est, in rationalibus, quæ a Divino Domini illustrati sunt apparentiæ veri, n: 3368, etiam in naturali, hoc est, in scientificis ac sensualibus, & quia cœlestes in tali statu sunt, agnoscere possunt quod omne bonum & verum a Domino influat, ut & quod perceptivum boni & veri sit, quod illis communicatur & appropriatur a Domino, ac facit illorum jucundum, beatum & felix; inde erat, quod Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt, in objectis singulis, quæ oculis videbant, non nisi quam cœlestia & spiritualia perceperint, n: 1409: quia hic de Spirituali homine regenerato, qui Divinum Bonum in nova voluntate, & Divinum Verum in novo intellectu, per regenerationem a Domino accepit, & quia illi non in alia perceptione sunt, quam si rationale esset non posset esse Divinum, ut supra dictum, ita si Divinum quod nihil commune haberet cum rationali, ideo hic dicitur, si Divinum Verum non quoque rationale esset: hæc quoque causa est, quod velint, ut illa quæ sunt fidei, simpliciter credantur absque aliqua intuitionem a rationali,
non

non scientes, quod nusquam aliquid fidei, ne quidem arcanissimum ejus, capiatur ab aliquo homine absque idea aliqua rationali, etiam naturali, sed quali, ille non novit, n: 3310 f; per id quidem se tutari possunt adversus illos, qui de omnibus & singulis ex negativo ratiocinantur num ita sit, n: 2568. 2588; at illis qui in affirmativo sunt de Verbo, quod nempe credendum, est talis positio damnosa, sic enim possunt cujusvis liberum cogitandi auferre, & conscientiam ligare etiam ad maxime hæreticum, dominando sic super hominis interna & externa; illa & hæc sunt, quæ significantur per quod Abimelechus dixit ad Jischakum, ecce mulier tua illa, & quomodo dixisti soror mea illa.

3395. Et dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam, quod significet quod non reciperetur, constat ex illis, quæ supra n: 3387, dicta sunt, ad illa verba, “ quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam.” Quod dicere, significet percipere & cogitare, hic manifestius patet, quam alibi.

3396. Vers: 10. 11. *Et dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, ut parum cubaret unus populi cum muliere tua & adduxisses super nos reatum. Et præcepit Abimelech omni populo, dicendo, tangens virum illum & mulierem ejus, moriendo morietur.* Dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, significat indignationem: ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, & adduxisses super nos reatum, significat quod adulterari potuisset & sic prophanari: Et præcepit Abimelech omni populo, dicendo, significat decretum: tangens virum illum & mulierem ejus moriendo morietur, significat quod Divinum Verum & Divinum Bonum non aperiendum, & usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis æternæ si prophanaretur.

3397. Dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, quod significet indignationem, constare potest absque explicatione.

3398. Ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, & adduxisses super nos reatum, quod significet quod adulterari potuisset, & sic prophanari, constat a significatione cubare, quod sit perverti seu adulterari; a significatione unius populi, quod sit aliquis ab Ecclesia, nempe spiritali, de qua n: 2928; a significatione mulieris, hic Rebecæ, quod sit Divinum Verum, de qua supra; & a significatione reatus, quod sit culpa prophanationis veri; inde patet, quod ut parum cubaret unus populi cum uxore tua, & adduxisses super nos reatum, sit quod Divinum Verum ab aliquo in Ecclesia facile potuisset adulterari, & culpam prophanationis veri sibi inducere. Supra n: 3386 dictum, quod quia Abrahamus bis Saram uxorem suam dixerit sororem, primum in Ægypto, & dein in Gerar apud Abimelechum, & quod Jischakus similiter Rebeccam mulierem suam dixerit sororem etiam apud Abimelechum, & quia tria illa in Verbo quoque memorantur, quod arcanissimum quoddam sit, cur ita; ipsum arcanum in his in sensu interno patet, nempe quia per sororem significatur rationale, & per mulierem Divinum verum, & quod rationale dictum, hoc est, soror, ne Divinum Verum quod est mulier, hic Rebecca, adulteraretur, & sic prophanaretur. Cum Prophanatione veri ita se habet,

habet, quod Divinum Verum nequaquam possit prophanari, quam ab illis qui prius id agnoverunt, illi enim primum intrarunt per agnitionem & fidem in verum, & sic ei initiati sunt, cum dein recedunt ab illo, tunc continue manet vestigium ejus intus impressum, quod simul revocatur quando falsum & malum, inde verum, quia illis adhærescit, prophanatur; ideo illi, apud quos hoc fit, in se continue habent quod damnat, ita sui infernum; infernales enim cum ad sphaeram ubi bonum & verum, approximant, illico sentiunt suum infernum, nam veniunt in illud quod odio habent, consequenter in cruciatum, qui itaque prophanarunt verum, habitant continue cum illo quod eos cruciat, & hoc secundum gradum prophanationis: quia ita est, summopere providetur a Domino, ne Divinum Bonum & Verum prophanetur; & providetur imprimis per id, quod homo, qui talis est, ut non possit aliter quam prophanare, detineatur tam procul ab agnitione & fide veri & boni, quantum possit, nam, ut dictum, nemo prophanare potest, quam qui prius agnovit & credidit: illa causa fuit, quod posteris Jacobi, Israelitis & Judæis, non detecta fuerint vera interna, ne quidem aperte dictum, quod aliquid internum in homine esset, ita quod aliquis internus cultus sit, & vix aliquid de vita post mortem, & de Regno Cœlesti Domini, seu Messiae quem expectarunt; causa fuit, quia tales erant, quod prævisum, quod si illis detecta fuissent, non potuissent aliter quam illa prophanavisse, non enim aliud voluerunt quam terrestria; & quia generatio illa talis fuit, & quoque talis est, permittitur etiam adhuc ut sint prorsus in incredulitate; si enim semel agnovissent, & dein recessissent, tunc non potuissent aliter quam inducere sibi omnium gravissimum infernum. Illa quoque causa fuit, quod Dominus non prius in mundum venit, & interna Verbi revelavit, quam cum prorsus nullum bonum, ne quidem bonum naturale, apud illos residuum esset, tunc enim amplius non recipere potuerunt aliquod verum usque ad agnitionem internam, nam bonum est quod recipit, ita non prophanare; talis status erat qui intelligitur per plenitudinem temporum, & per consummationem sæculi, etiam per ultimum diem, de quo multis apud prophetas: eadem etiam causa est, quod nunc revelentur arcana sensus interni Verbi, quia hodie vix aliqua fides est, quia non aliqua charitas, ita quia consummatio sæculi est, & cum hæc, tunc revelari possunt absque periculo prophanationis, quia non interius agnoscuntur. Propter hoc arcanum est, quod in Verbo memoretur de Abrahamo & Jischako, quod uxores suas in Gerare apud Abimelechum vocaverint sorores. Videantur porro illa quæ prius de eadem re dicta & ostensa sunt, nempe, quod prophanare possint, qui agnoscunt, non autem qui non agnoscunt, minus qui non sciunt, n: 593. 1008. 1010. 1059. Quid periculi a prophanatione sanctorum & Verbi, n: 571. 582. Quod qui intra Ecclesiam sunt, prophanare possint sancta, non autem qui extra, n: 2051. Quod provideatur a Domino ne prophanatio fiat, n: 1001. 2426. Quod cultus fiat externus ne prophanetur internus, n: 1327. 1328. Quod teneantur in ignorantia, ne prophanentur vera fidei, n: 301. 302. 303.

3399. Quod cubare cum muliere in sensu interno sit pervertere & adulterare verum, hic Verum Divinum, quia per mulierem seu Rebeccam repræsentatur Divinum Verum, ut supra ostensum, constare potest ex eo, quod per concubitus, adulteria & meretricatus in Verbo non aliud significetur quam perversiones boni, & falsificationes veri, ut n: 2466. 2729 ostensum; & hoc ex causa, quia adulteria sunt prorsus contra amorem conjugialem, adeo ut sint ejus destructiva, & amor conjugalis est ex conjugio boni & veri, n: 2508. 2618. 2727 ad 2759. 3132, ideo illa quæ contra bonum & verum sunt, seu quæ illa destruunt, vocantur in Verbo adulteria. Sed sciendum, quod illi qui ab Ecclesia spiritali sunt, non possint adulterare bonum usque adeo ut prophanent illud, ex causa quia non possunt recipere bonum usque ad perceptionem ejus, sicut cœlestes; sed quod possint prophanare verum, quia hoc possunt agnoscere; sed ultimo tempore Ecclesiæ, nec possunt agnoscere verum, quia tunc apud illos universaliter regnat incredulitas de Domino, de vita post mortem, & de interno homine, & incredulitas, quæ universaliter regnat, facit, ut vera fidei non interius penetrent; universale apud unumquemvis limitat & arcet, ne talia penitus intrent, etiam homine nesciente, & quoque cum autumat se credere: at qui prophanare bonum possunt, sunt ab Ecclesia cœlesti, illi enim usque ad perceptionem possunt recipere illud; ut quoque factum est ab Antediluvianis, qui ideo seclusi ab omnibus detinentur in inferno separato ab infernis aliorum, de quibus videatur n: 1265 ad 1272; & ne prophanatio boni amplius existeret, significatur per quod Jehovah, ejecto homine, habitare fecerit ab oriente ad hortum Edenis Cherubos, & flammam gladii vertentis se, ad custodiendum viam arboris vitarum," Gen: 111: 24, de quibus n: 308. 310.

3400. Quod reatus sit culpa seu imputatio peccati & prævaricationis contra bonum & verum, constare potest ab illis locis in Verbo, ubi reatus nominatur, & quoque describitur; ut apud Esaiam, "Jehovah velit contere illum, & infirmavit; *si posueris reatum animam suam*, videbit semen, prolongabit dies, & voluntas Jehovah per manum Ipsius prosperabitur," LIII: 10, de Domino; ponere reatum animam suam, pro peccato Ipsi imputato, ita pro culpa ab osoribus; non quod in se peccati aliquid derivaverit, ut auferret. Apud Ezechielem, "Per sanguinem quem effudisti, *reatum habuisti*, & per idola tua, quæ fecisti, polluta es," XXII: 4, effundere sanguinem, pro violentiam inferre bono, n: 374. 376. 1005, inde reatus. Apud Davidem, "Oforas justi *reatum habebunt*, redimens Jehovah animam servorum suorum; *nec reatum habebunt* omnes confidentes Ipsi," Psalm: xxxiv: 22, 23, ita reatus pro omni peccato, quod manet; ejus separatio per bonum a Domino, est Redemptio, quæ repræsentata quoque est per Expiationem a Sacerdote, quando obtulerunt sacrificium reatus, de quibus Levit: v: 1 ad 26. Cap: vii: 1 ad 10. Cap: xix: 20. 21. 22. Num: v: 1 ad 8, ubi etiam recensentur genera Reatus, quæ sunt, quod audiverint vocem maledictionis & non indicaverint: quod tetigerint immundum quodcunque: quod juraverint

rint ad faciendum malum: quod peccaverint per errorem de sanctis Jehovæ: quod fecerint unum de præceptis quæ non fieri debent: quod negaverint proximo suum depositum: quod invenerint amissum, & negaverint juraverintque in mendacio: quod cubuerint cum muliere quæ ancilla mancipata viro, non redempta, nec manumissa: quod fecerint de omnibus peccatis contra hominem, prævaricando prævaricationem contra Jehovam.

3401. Et præcepit Abimelech omni populo dicendo, quod significet decretum, constat ex significatione præcipere, quod sit decretum facere; ex repræsentatione Abimelechi, quod sint illi qui in doctrina fidei, de qua n: 3392; & in supremo sensu Dominus, n: 3393; & ex significatione populi, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 3398, inde patet, quod præcepit Abimelech omni populo, significet decretum a Domino in Ecclesia spirituali; ipsum decretum est quod sequitur, nempe quod Divinum Verum & Divinum Bonum non aperiendum, & usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis æternæ si prophanetur; de quo nunc sequitur.

3402. Quod tangens virum illum & mulierem ejus, moriendo morietur, significet quod Divinum Verum & Divinum Bonum non aperiendum, & usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis æternæ si prophanetur, constat ex significatione tangere virum illum & mulierem ejus, quod sit accedere ad Divinum Verum & Divinum Bonum, quæ repræsentantur per Jischakum & Rebeccam; verum hic primo loco dicitur, & bonum altero, quia agitur de illis qui in Ecclesia spirituali sunt, qui adulterare, imo prophanare verum possunt, non autem bonum, & quia ita, dicitur vir & mulier, videatur n: 915. 2517; & a significatione moriendo mori, quod sit damnatio æterna, quæ est mors spiritualis, hic ex prophanatione, de qua agitur. Quod ex Providentia Domini sit, quod nemo admittatur in bonum & verum, hoc est, in agnitionem & affectionem eorum, ulterius quam in illis permanere possit, ob periculum damnationis æternæ, videatur supra n: 3398: se habet cum bono & vero, ut aliquoties prius dictum & ostensum, quod illa apud hominem introrsum se recipiant, quantum ille in malo & falso est, proinde: quod angeli qui e cœlo apud illum sunt, tantum recedant, & spiritus diabolici qui ab inferno, tantum accedant; ita vicissim; remotio boni & veri proinde, Angelorum ab homine, qui est in malo & falso, non apparet ei, quia tunc in persuasionem est quod malum sit bonum, & falsum sit verum, & hoc ex affectione eorum & inde jucundo, in quo statu cum est, nequaquam scire potest, quod bonum & verum ab illo remotum sit: tunc bonum & verum, seu angeli ab homine removeri dicuntur, cum non illis afficitur, hoc est, quando illum non amplius delectant, sed vicissim quando illis quæ amoris sui & amoris mundi sunt, afficitur, hoc est, quando illum hæc tantummodo delectant: scire bonum & verum, seu memoria tenere, ac ore ferre illa, non est bonum & verum habere, sed affici illis ex corde; nec est bonum & verum habere, cum quis afficitur illis ex causa lucrandi famam & opes

opes per illa, tunc non illis, sed honore & lucro afficitur, & ea facit media obtinenda illa; apud tales in altera vita auferuntur bona & vera, quæ sciverunt, etiam prædicarunt, at amor sui & mundi, ex quibus vita eorum, manet. Ex his constare potest, quomodo se habet cum bono & vero, quod nempe nemini liceat ad illa accedere affectione & fide, si non talis sit, ut permanere in illis queat ad finem vitæ suæ; qui autem prophanant, detineri inde nequeunt.

3403. Vers: 12. 13. 14. *Et seminavit Jisbak in terra illa, & invenit in anno illo centum mensuras, & benedixit ei Jehovah. Et crevit vir, & ivit eundo & crescendo, usque ut magnus factus valde. Et fuit ei acquisitio gregis, & acquisitio armenti, & servitium multum; & invidebant ei Philistæi.* Seminavit Jisbak in terra illa, significat vera interiora apparentia ad rationale, quæ a Domino: & invenit in anno illo centum mensuras, significat abundantiam: & benedixit ei Jehovah, significat quoad bonum amoris in illis: Et crevit vir, & ivit eundo & crescendo, usque ut magnus factus valde, significat incrementa: Et fuit ei acquisitio gregis & acquisitio armenti, significat quoad bonum interius, & quoad bonum exterius: & servitium multum, significat inde verum: & invidebant ei Philistæi, significat quod qui in scientia sola cognitionum non caperent.

3404. Seminavit Jisbak in terra illa, quod significet vera interiora apparentia ad rationale, quæ a Domino, constat a significatione seminare, quod sit in supremo sensu Divinum Verum quod a Domino Qui est seminans, n: 3038, in sensu interno est verum & bonum apud hominem, quod inde, n: 3373; & a significatione terræ, quod sint rationalia quæ a Divino illustrata sunt apparentiæ veri, n: 3368, seu quod idem. Vera interiora apparentia ad rationale, quæ a Domino; quæ apparentiæ seu quæ vera sunt superioris gradus, nam usque ad Vers: 14 de illis in sensu interno agitur; in illis veri apparentiis sunt Angeli, & sunt tales ut intellectum hominis, quamdiu is vivit in mundo, immensum transcendunt. Ut adhuc constare possit, quid apparentiæ veri, sit quoque hoc exemplum; notum est, quod Divinum sit Infinitum quoad Esse, ab Æternum quoad Existere, & quod finitum non capax sit comprehendere Infinitum, imo nec Æternum, nam Æternum est Infinitum quoad Existere, & quia Ipsum Divinum est Infinitum & Æternum, etiam sunt omnia quæ a Divino infinita & quoque æterna, & quia infinita, nequaquam possunt ab Angelis capi, quoniam ii finiti sunt; quapropter sistuntur illa quæ infinita & æterna sunt coram illis in Apparentiis, quæ sunt finitæ, sed usque in talibus, quæ longissime supra sphaeram comprehensionis hominis sunt; ut pro exemplo, homo nusquam potest aliquam ideam æterni habere nisi ex tempore, & quia id non potest, non comprehendere potest quid ab æterno, ita quid Divinum ante tempus seu antequam mundus creatus est; & quamdiu cogitationi ejus inest aliquid ideæ ex tempore, nusquam aliter potest, quam, si cogitat de illo, labi in errores, ex quibus extricari nequit; sed Angelis, qui non in idea temporis sunt, sed in idea status, quam-optime id datur percipere, nam æternum non est illis æternum temporis, sed

æternum status, absque idea temporis ; inde patet, in quibus apparentiis sunt Angeli præ homine, & quantum illorum apparentiæ sunt supra apparentias quæ homini ; homo enim ne quidem unum cogitationis etiam minimum habere potest absque aliquo momento ex tempore & spatio, cum tamen Angeli nihil inde, sed pro illis ex statu quoad esse & quoad existere. Ex his paucis constare potest, quales apparentiæ veri sunt, de quibus hic agitur, & quæ sunt superioris gradus : in sequentibus agitur, ordine de veri apparentiis inferioris gradus, generi humano etiam adæquatis.

3405. Et invenit in anno illo centum mensuras, quod significet abundantiam, constat ex significatione Anni, quod sit integer status de quo agitur, de qua n : 487. 488. 493. 893 ; ex significatione centum, quod sit multum ac plenum, de qua n : 2636 ; & a significatione mensuræ, quod sit status rei quoad verum, de qua n : 3104 ; hæc in unum collata significant abundantiam veri. In Supremo sensu agitur hic, ut in reliquis, de Domino, nempe quod etiam Ipse in Veri apparentiis, cum in Humano materno, fuerit, sed quod, sicut illud humanum, etiam apparentias exuerit, ac Ipsum Divinum Infinitum ac Æternum induerit : sed in sensu interno seu respectivo agitur de apparentiis superioris gradus, quæ apud Angelos, ut dictum, quarum abundantia significatur per quod invenerit in anno illo centum mensuras ; se habet ita cum veri apparentiis, seu cum veris quæ a Divino, quod quæ superioris gradus sunt, excedant illas quæ in inferiore gradu sunt, abundantia & perfectione immensum, nam myriades imo myriades myriadum rerum, quæ distincte percipiuntur ab illis qui in superiori gradu, modo ut unum apparent apud illos qui in inferiore ; sunt enim inferiora non nisi composita superiorum ; ut concludi potest a memoriis apud hominem, quarum interior, quia in superiore gradu, tam immensum excelleat præ exterior quæ in inferiore gradu, videatur n : 2473. 2474. Inde constare potest, in qua sapientia sunt Angeli præ homine, Angeli etiam Tertii Cœli sunt in quarto gradu supra hominem, de qua sapientia ideo coram homine non nisi quam incomprehensibile, imo ineffabile prædicari potest.

3406. Et benedixit ei Jehovah, quod significet quoad bonum amoris in illis, constat ex significatione benedici, quod sit locupletari omni bono cœlesti & spirituali, de qua n : 981. 1731. 2846, ita benedici a Jehovah, quod sit bono cœlesti, quod est amoris, nam Jehovah est ipsum Esse amoris seu boni, n : 1735, ideo ubi de bono agitur, nominatur Jehovah, at ubi de vero Deus, n : 2586. 2769.

3407. Et crevit vir, & ivit eundo & crescendo, usque ut magnus factus valde, quod significet incrementa, constat ex significatione crescere, ire eundo, & magnus fieri valde, quod sint incrementa boni & veri suo ordine, nempe a vero ad bonum, & a bono ad verum.

3408. Et fuit ei acquisitio gregis & acquisitio armenti, quod sit quoad bonum interius & quoad bonum exterius, hoc est, quoad bonum rationale & quoad bonum naturale ; constat a significatione gregis, quod sit bonum interius seu rationale, de qua n : 343. 2566 ; & a significatione armenti, quod sit

fit bonum exterius seu naturale, de qua n: 2566. Bonum naturale, quod per armentum significatur, non est illud quod homini connascitur, sed quod comparatur per cognitiones veri junctas affectioni boni; bonum enim naturale quod connascitur, in se non est nisi quam animale quoddam, nam apud animalia quoque datur; at bonum naturale quod comparatur, seu quod donatur homini a Domino, in se habet spirituale, sic ut sit bonum spirituale in naturali, hoc bonum est ipsum bonum naturale humanum, at alterum, nempe quod connascitur, tamen apparet ut bonum, usque potest esse non bonum, quin imo malum, nam id recipere potest etiam falsa, & credere bonum esse quod malum; tale bonum naturale datur apud gentes pessimæ vitæ & fidei.

3409. Et servitium multum, quod significet inde verum, constat ex significatione servitii, quod sit omne id quod infra est, quod subordinatum est, & quod obedit, de qua n: 1713. 2541. 3019. 3020, ita verum, quia hoc est ex bono, & ministrat bono; de qua re multis prius actum est.

3410. Quod invidabant ei Philistæi, significet quod qui in scientia sola cognitionum non caperent, constat ex significatione invidere, quod hic sit non capere, ut patet ab illis quæ sequuntur; & ex significatione Philistææ, quod sit scientia cognitionum, ita Philistæi qui in scientia cognitionum sunt, de qua n: 1197. 1198.

3411. Vers: 15. 16. 17. *Et omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistæi, & impleverunt illos pulvere. Et dixit Abimelech ad Jischakum, vade a cum nobis, quia prævales præ nobis valde. Et ivit abinde Jischak, & castrametatus est in valle Geraris, & habitabat ibi.* Omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus, in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistæi, significat quod illi qui in scientia cognitionum, vera interiora quæ a Divino scire non vellent, sic obliterarent: & impleverunt illos pulvere, significat per terrestria: Et dixit Abimelech ad Jischakum, significat perceptionem Domini de doctrina illa: vade a cum nobis, quia prævales præ nobis valde, significat quod illa sufferre non possent propter Divinum in illis: Et ivit abinde Jischak, significat quod Dominus doctrinalia interiora relinqueret: & castrametatus est in valle Geraris, & habitabat ibi, significat quod ad rationalia inferiora, seu ab interioribus apparentiis ad exteriores.

3412. Omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus in diebus patris ejus, obturabant illos Philistæi, quod significet quod illi, qui in scientia cognitionum, vera interiora quæ a Divino non scire vellent, sic obliterarent, constat ex significatione puteorum, quod sint vera, de qua n: 2702. 3096, hic vera interiora quæ a Divino, quia putei, per quos vera significantur, effossi dicuntur a servis patris ejus in diebus Abrahami patris ejus, per Abrahamum enim repræsentatur ipsum Divinum Domini, n: 2011. 2833. 2836. 3251. 3305 f; ex significatione obturare, quod sit non scire velle, & sic obliterare; & ex repræsentatione Philistæorum, quod sint illi qui in sola scientia cognitionum, de qua n: 1197. 1198. Agitur nunc de veri apparentiis inferioris

gradus, in quibus esse possunt illi qui in scientia cognitionum sunt, & hic per Philistæos intelliguntur. Cum Veris interioribus quæ a Divino, & obliterantur ab illis qui Philistæi vocantur, ita se habet; in Antiqua Ecclesia, & postea, Philistæi dicti fuerunt, qui parum vitæ studuerunt, sed plurimum doctrinæ, & successu temporis etiam rejecerunt illa quæ vitæ sunt, & pro essentiali Ecclesiæ agnoverunt illa quæ fidei, quam a vita separarunt; consequenter qui doctrinalia charitatis, quæ in Antiqua Ecclesia omne doctrinæ erant, nihili fecerunt, ac ita obliterabant, at doctrinalia fidei loco eorum venditarunt, & in his omne religiosum posuerunt; & quia recesserunt ita a vita quæ est charitatis, seu a charitate quæ est vitæ, dicti sunt præ aliis præputiati; per præputiatis enim significabantur omnes qui non in charitate fuerunt, utcumque in doctrinalibus, n: 2049 f: tales, qui recesserunt a charitate, etiam a sapientia & intelligentia se removerunt; nemo enim sapere & intelligere potest quid verum, nisi in bono sit, hoc est, in charitate, omne enim verum est ex bono & spectat bonum; ita qui absque bono, verum non intelligere possunt, & ne quidem scire volunt: apud tales in altera vita, cum procul sunt a cælo, quandoque apparet nivea lux, sed lux illa est qualis lux hyemalis, quæ quia absque calore, nihil fructificat; quare etiam cum tales ad cælum approximant, lux illorum vertitur in meras tenebras, & mens eorum in similes, hoc est, in stuporem: ex his nunc constare potest, quid sit, quod illi qui in sola scientia cognitionum, vera interiora quæ a Divino, non scire vellent, & sic obliterarent.

3413. Et impleverunt illos pulvere, quod significet per terrestria, hoc est, per amores sui & lucri, constat a significatione pulveris, quod sit tale, de qua n: 249; sensus est, quod illi qui Philistæi vocantur, hoc est, qui non in vita sed in doctrina sunt, vera interiora obliterent per amores terrestres, qui sunt amor sui & lucri, ex illis amoribus dicti sunt incircumcisi, n: 2039. 2044. 2056. 2632; qui enim in illis sunt, non aliter possunt quam puteos Abrahami implere pulvere, hoc est, vera interiora Verbi obliterare per terrestria; nam ex amoribus illis nequaquam possunt videre spiritualia, hoc est, illa quæ lucis veri sunt a Domino; amores enim illi inducunt tenebras, & hæc lucem illam extinguunt, nam ut dictum mox supra n: 3412, approximante luce veri a Domino, illi qui in sola doctrina sunt, non in vita, caligantur prorsus & obstupefcunt, imo fiunt tales, ut irascantur, & omni modo vera dissipare fatagant; amor enim sui & lucri talis est, ut non patiaturs aliquid veri a Divino prope ad se accedere: sed usque gloriari & superbire possunt ex eo, quod vera sciant, imo eadem ex quasi Zelo prædicant, sed sunt ignes amorum illorum qui accendunt & excitant, & zelus est modo fervor inde; quod satis constare potest ex eo, quod contra ipsissimam suam vitam cum simili zelo seu fervore prædicare queant. Hæc sunt terrestria, quibus ipsum Verbum, qui est fons omnis veri, obstruitur.

3414. Et dixit Abimelech ad Jisachakum, quod significet perceptionem Domini de doctrina illa, constat ex significatione dicere, quod sit percipere,
de

de qua sæpius prius; ex repræsentatione Abimelechi, hic regis Philistæorum, quod sit doctrina illa, de qua n: 3365. 3391; & ex repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale.

3415. Quod vade a cum nobis quia prævalet præ nobis valde, significet quod illa sufferre non possent propter Divinum in illis, constare potest a significatione vadere a cum nobis, quod sit not sufferre præsentiam; & a significatione prævalere valde, quod sit propter opulentiam, hic Divinum quæ in veris interioribus; quod illi qui Philistæi vocantur, non præsentiam boni, ita non præsentiam Divini, sufferre queant, videatur mox supra n: 3413.

3416. Et ivit abinde Jischak, quod significet quod Dominus vera interiora relinqueret, constat ex significatione ire abinde, quod sit relinquere, hic vera interiora, quia de illis agitur; & ex repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale. Quod Dominus relinquat vera interiora, significat quod illa non aperiat illis: sunt enim in Verbo ubivis vera interna, sed tales, qui in scientia cognitionum sunt & non simul in vita, cum Verbum legunt, vera illa ne quidem vident; ut constare potest ex eo, quod illi qui essentiale salutis ponunt in fide, ne quidem attendant ad illa, quæ Dominus toties loquutus est de amore & charitate, n: 1017. 2373; & qui attendunt, vocant illa fructus fidei, quos a charitate, quam ignorant qualis sit, sic distinguunt, imo separant; ita posteriora Verbi illis apparent, non autem anteriora, hoc est, exteriora non interiora; & posteriora aut exteriora videre, absque anterioribus seu interioribus, est nihil Divini videre: hæc sunt quæ intelliguntur per quod Dominus vera interiora reliquerit, quod significatur per quod ivit abinde Jischak; non quod Dominus relinquat, sed quod illi se a Domino, quia ab illis quæ sunt vitæ, remonent.

3417. Et castrametatus est in valle Geraris & habitabat ibi, quod significet quod ad rationalia inferiora seu ab interioribus apparentiis ad exteriores, constat ex significatione castrametari, quod sit disponere in ordinem; ex significatione vallis Geraris, quod sint inferiora rationalia seu exteriores veri apparentiæ, vallis enim significat inferiora, seu quod idem, exteriora, n: 1723, & Gerar illa quæ sunt fidei, ita quæ sunt veri, n: 1209. 2504. 3365. 3384. 3385; & ex significatione habitare, quod sit esse & vivere, de qua n: 3384; inde patet, quod castrametatus in valle Geraris & habitabat ibi, significet quod Dominus disposuerit vera ut quoque adæquata essent captui & genio illorum, qui non ita in vita, sed in doctrinalibus fidei sunt; ut constare potest a Verbo, ubi quoque vera ita sunt. Sit exemplo; qui in doctrinalibus sunt, non ita in vita, non sciunt aliter quam quod Regnum cœleste sit simile regnis in tellure in eo, quod magni ibi fiant imperando aliis, jucundum inde est unicum jucundum quod sciunt, & quod omni alii jucundo præferunt, quapropter Dominus secundum apparentiam quoque illam in Verbo loquutus est, ut apud Matthæum, "Qui facit & docet, hic Magnus vocabitur in Regno Cœlorum," v: 19; & apud Davidem, "Ego dixi, Dii vos, & filii Altissimi omnes vos," Psalm: LXXXII: 6. Joh: x: 34. 35; & quia nec ipsi Discipuli aliam opinionem in principio habuerunt de Regno Cœlesti, quam

quam magnitudinis & præeminentiae, sicut in terra, ut constat apud Matthæum, Cap: xviii: 1. Marcum Cap: ix: 34. Lucam Cap: ix: 46; & quoque ideam sedentium ad dextram & sinistram Regis," Matth: xx: 20. 21. 24. Marc: x: 37, ideo quoque secundum captum & quoque animum illorum respondit Dominus, dicens, cum contentio inter illos existeret, quis illorum esset maximus, "Comeditis & bibetis super mensa mea in Regno meo, & *sedebitis super thronis* judicantes duodecim tribus Israelis," Luc: xxii: 24. 30. Matth: xix: 28; tunc enim non sciverunt, quod jucundum cœleste non esset jucundum magnitudinis & præeminentiae, sed jucundum humiliationis & affectionis inserviendi aliis, ita non maximum sed minimum esse velle, ut Dominus docet apud Lucam, "Quicumque *minimus* inter omnes vos existit, *hic erit magnus*," ix: 48. Ita qui in scientia cognitionum, & non in vita charitatis, sunt, illi non scire possunt aliud jucundum dari quam quod resultat ex præeinentia, & quia id jucundum unice insidet mentibus illorum, & omne vitæ eorum facit, ideo jucundum cœleste, quod resultat ex humiliatione & affectione inserviendi aliis, hoc est, jucundum amoris in Dominum & charitatis erga proximum, proinde beatum & felix, quod inde, prorsus ignorant; hæc causa est, quod Dominus applicate ad infirmitatem illorum loquutus sit, ut sic excitari & introduci possent ad bonum & discedendum, & docendum, & faciendum; at usque docet, quid magnitudo & quid præeinentia in cœlo, ut Matth: xix: 30. Cap: xx: 16. 25. 26. 27. 28. Marc: x: 31. 42. 43. 44. 45. Luc: ix: 48. Cap: xiii: 30. Cap: xxii: 25. 26. 27. 28: hæc & similia sunt veri apparentiæ inferioris gradus; quippe magni fiunt, præeinentes, potentes, & imperantes respective, unus enim Angelorum myriadibus spirituum infernalium potentior est, sed non ex se, verum ex Domino; & tantum ex Domino, quantum credit nihil ex se posse, ita minimum esse; ac tantum hoc credere potest, quantum est in humiliatione & affectione inserviendi aliis, hoc est, quantum in bono amoris in Dominum & charitatis erga proximum.

3418. Vers: 18. *Et redibat Jischak, & refodit puteos aquarum, quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, & obturabant illos Philistæi post mortem Abrahami; & vocavit illis nomina, secundum nomina, quæ vocavit illis pater ejus.* Redibat Jischak & refodit puteos aquarum quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, significat quod Dominus illa vera aperiret, quæ apud antiquos: & obturabant illos Philistæi post mortem Abrahami, significat quod qui in sola scientia cognitionum illa negarent: & vocavit illis nomina, significat quale illorum: sicut nomina quæ vocavit illis pater ejus, significat veri significativa.

3419. Quod redibat Jischak & refodit puteos aquarum quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, significet quod Dominus illa vera aperiret quæ apud Antiquos, constat a repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua prius; a significatione redire & refodere, quod sit rursus aperire; ex significatione puteorum aquarum, quod sint vera cognitionum, quod putei sint vera, videatur n: 2702. 3096, & quod aquæ cognitiones,

tiones, n : 28. 2702. 3058 ; & a significatione dierum Abrahami patris ejus, quod sit tempus & status antecedens quoad vera, quæ significantur per quos foderunt tunc, ita quæ apud Antiquos ; quod dies sint tempus & status, videatur n : 23. 487. 488. 493. 893 ; cum status, per Abrahamum patrem representatur Ipsum Divinum Domini antequam Humanum Ipse adjunxit, videatur n : 2833. 2836. 3251 ; cum tempus, per Abrahamum patrem significantur bona & vera, quæ a Divino Domini antequam Humanum adjunxit, ita quæ fuerunt apud Antiquos. Vera quæ apud Antiquos fuerunt, hodie prorsus oblitterata sunt, usque adeo ut vix ullus sciat quod fuerint, & quod alia esse potuerunt, quam quæ hodie quoque docentur, sed fuerunt prorsus alia ; habuerunt *Repræsentativa* & *Significativa* Cœlestium & Spiritualium Regni Domini, ita Ipsius Domini, & qui illa intellexerunt, vocabantur Sapientes ; & fuerunt quoque sapientes, nam ita cum spiritibus & angelis loqui potuerunt ; angelica enim loquela, quæ homini incomprehensibilis est, quia spiritualis & cœlestis, dum ad hominem, qui in naturali sphaera est, delabitur, in *Repræsentativa* & *Significativa* cadit, qualia sunt in Verbo, inde est quod Verbum sit Codex sanctus ; Divinum enim non aliter sisti potest coram naturali homine, ut plena correspondentia sit. Et quia Antiqui in *Repræsentativis* & *Significativis* Regni Domini fuerunt, in quo non nisi quam amor cœlestis & spiritualis est, etiam *Doctrinalia* habebant, quæ tantummodo agebant *de Amore in Deum* & *de Charitate erga proximum*, ex quibus quoque sapientes dicebantur ; ex illis *Doctrinalibus* sciebant quod Dominus venturus in Mundum, quodque Jehovah in Ipso esset, & quod Humanum in se Divinum faceret, ac sic Genus humanum salvaret ; ex illis etiam sciebant, quid Charitas, quod nempe affectio inserviendi aliis absque aliquo fine retributionis ; & quid proximus erga quem charitas, quod nempe sint omnes in universo, sed usque singuli cum discrimine ; hæc *Doctrinalia* hodie prorsus deperdita sunt, & loco illorum sunt doctrinalia fidei, quæ Antiqui nihili fecerunt respective ; hæc *Doctrinalia*, nempe amoris in Dominum & charitatis erga proximum, rejecta sunt hodie partim ab illis qui in Verbo vocantur Babylonii & Chaldæi, & partim ab illis qui dicuntur Philistæi, & quoque Ægyptii, ac ita deperdita, adeo ut vix vestigium illorum maneat ; quis enim hodie novit quid Charitas quæ absque omni respectu sui, ac averfians omne quod propter se ; & quis novit, quid proximus, quod singuli sint cum discrimine secundum quale & quantum boni quod apud illos, ita ipsum bonum, proinde in supremo sensu Ipse Dominus, quia Ipse in bono est, & ab Ipso bonum, & bonum quod non ab Ipso non est bonum utcumque apparet ; & quia non scitur quid charitas & quid proximus, non scitur, quinam sunt qui in Verbo significantur per Pauperes, per Miseros, per Egenos, per Ægrotos, per Esurientes & Sitientes, per Oppressos, per Viduas, per Pupillos, per Captivos, per Nudos, per Peregrinos, per Cæcos, per Surdos, per Claudos, per Mancos, & per similes alios ; cum tamen doctrinalia illorum docebant quinam illi essent, & ad quam classem Proximi, & sic Charitatis, pertinerent ; secundum illa *Doctrinalia* est totum Verbum quoad sensum

sum literæ, quare qui illa non novit, nusquam aliquem sensum interiorem. Verbi scire potest; sicut apud Esaiam, “Nonne frangere *Esurienti* panem, & *afflictos exules* introducas domum, cum videris *Nudum* & obtexeris eum, & a carne tua non absconderis te: tunc erumpet sicut aurora lux tua, & sanitas tua cito germinabit, & ambulabit coram te justitia tua gloria Jehovæ colliget te,” LVIII: 7. 8; qui sensum literæ premit, credit si modo *Esurienti* det panem, *afflictos exules* seu vagos introducat in domum, & obtegat nudum, quod in gloriam Jehovæ seu in cœlum propterea venturus, cum tamen illa solum externa sunt, & quoque sic facere possunt impii ut mereantur, sed per *Esurientes*, *Afflictos*, *Nudos*, significantur illi qui spiritualiter tales sunt, ita differentes status miseriæ, in qua homo qui proximus, erga quem charitas. Apud Davidem, “Faciens judicium *Oppressis*, dans panem *Esurientibus*, Jehovah solvens *Vinctos*, Jehovah aperiens *Cæcos*, Jehovah erigens *Incurvatos*, Jehovah amans justos, Jehovah custodiens *Peregrinos*, *Pupillum*, & *Viduam* sustentat,” Psalm: CXLVI: 7. 8. 9, ibi per *Oppressos*, *Esurientes*, *Vinctos*, *Cæcos*, *Incurvatos*, *Peregrinos*, *Pupillum* & *Viduam*, non intelliguntur illi qui ita audiunt, sed qui tales quoad spiritualia, seu quoad animas sunt; quinam illi essent, & in quo statu & gradu Proximi, ita quæ Charitas illis exhibenda, Doctrinalia Antiquorum docebant; præter ubivis alibi in Veteri Testamento; quippe Divinum, cum in naturale apud hominem, in talia quæ sunt opera charitatis, cum discrimine secundum genera & species, delabatur: similiter quoque loquutus est Dominus, quia ex Ipso Divino; ut apud Matthæum, “Rex dicet iis qui a dextris, venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum; nam *Esurivi* & dedistis Mihi quod ederem, *Sitivi* & potastis Me, *Peregrinus* fui & collegistis Me, *Nudus* fui & induistis Me, *Ægrotus* fui & visitastis Me, *in Custodia* fui & venistis ad Me,” xxv: 34. 35. 36; per recensita ibi opera significantur Genera Charitatis universalia, & in quo gradu sunt bona seu boni, qui Proximi sunt erga quos Charitas exercenda, & quod Dominus in supremo sensu sit Proximus, nam dicit, “Quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis,” ibid: Vers: 40. Ex his paucis constare potest, quid per Vera apud Antiquos intelligitur; sed quod hæc Vera, ab illis qui in Doctrinalibus fidei sunt, & non in vita charitatis, hoc est, ab illis qui in Verbo vocantur Philistæi, prorsus oblitterentur, significatur per quod Philistæi obturaverunt puteos post mortem Abrahami, de quibus nunc sequitur.

3420. Quod obturabant illos Philistæi post mortem Abrahami, significet quod qui in sola scientia cognitionum illa negarent, constat a significatione obturare, quod sit non scire velle, & quod idem, negare, sic oblitterare, de qua supra n: 3412; & ex repræsentatione Philistæorum, quod sint illi qui in sola scientia cognitionum, de qua n: 1197. 1198. 3412. 3413: In scientia cognitionum sunt illi qui in doctrinalibus fidei, & vera cognitionum seu doctrinalium non scire volunt; vera cognitionum seu doctrinalium sunt illa quæ sunt vitæ, & spectant charitatem erga proximum & amorem in Dominum, doctrina cujus sunt doctrinalia & cognitiones, modo docet illa; qui

qui itaque docet quid faciendum, & non facit, vera non scire vult, nam contra ipsius vitam sunt, & quæ contra vitam, illa quoque negat; ex illis est, quod doctrinalia amoris & charitatis, quæ in Antiqua Ecclesia erant omne doctrinæ, oblitterata sint.

3421. Et vocavit illis nomina, quod significet quale illorum, constat a significatione vocare nomina, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3237; & quia vocare nomina seu nomen est quale, ideo *Vocare* absque quod dicatur nomen, in Verbi sensu interno significat *esse talis*, ut apud Esaiam, “Audite hoc domus Israelis, vocati nomine Israelis, & ex aquis Jehudæ exiverunt, quia *ab urbe sanctitatis vocantur*, & super Deo Israelis nituntur,” XLVIII: 1. 2, ubi ab urbe sanctitatis vocari, pro esse tales: & apud Lucam, “Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Jesus, hic erit Magnus, & *Filius Altissimi vocabitur*,” 1: 31. 32, vocari Filius Altissimi pro Esse.

3422. Sicut nomina quæ vocavit illis pater ejus, quod significet veri significativa, constat ex eo, quod nomina, quæ antiquis temporibus indebantur personis, locis, rebus, omnia significativa essent, videatur n: 340. 1946. 2643, ita quæ fontibus & puteis, significativa erant illarum rerum, quæ per fontes & puteos olim intellectæ fuerunt, quæ quod fuerint veri, n: 2702. 3096, ostensum est; & quia nomina fuerunt significativa, etiam per nomen & vocare nomine in genere significatur quale vel rei vel status, ut mox supra n: 3421, dictum; & quia ita, per nomina in Verbo, in sensu ejus interno, non significatur aliqua persona, aut aliqua gens, aut aliquod regnum, aut aliqua urbs, sed ubique res. Quisque concludere potest, quod hic per puteos aliquid cœleste significetur, nam nisi hoc, tot specifica de puteis memorare, non foret dignum Verbo Divino, quia nullius usus scire, ut quod Philistæi obturaverint puteos, quos foderunt servi Abrahami; quod Jischak refoderit illos, & quod vocaverit illis nomina sicut nomina priora; & deinde quod servi Jischaki foderint puteum in valle, de quo rixati pastores; & quod rursus foderint alium, de quo etiam rixati; & postea alium, de quo non rixati; ac rursus alium; & tandem quod de novo puteo ei indicaverint, Verf: 15. 18. 19. 20. 21. 22. 25. 32. 33; at cœleste, quod per illos significatur, patet nunc a sensu interno.

3423. Verf: 19. 20. 21. *Et foderunt servi Jischaki in valle, & invenerunt ibi puteum aquarum vivarum. Et rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, dicendo, nobis aquæ; & vocavit nomen putei Esék, quia contenderunt cum eo. Et foderunt puteum alium, & rixati etiam super illo, & vocavit nomen illius Sitbnah.* Foderunt servi Jischaki in valle, & invenerunt ibi puteum aquarum vivarum, significat Verbum quoad sensum literalem, in quo internus: & rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, significat quod docentes non viderent ibi tale, quia apparent opposita: dicendo, nobis aquæ, significat quod illi in vero sint: & vocavit nomen putei Esék, quia contenderunt cum eo, significat negationem ob illa, tum ob alia, quod contra illos, & ob plura: Et foderunt puteum alium, & rixati etiam super

illo, significat sensum internum Verbi, num sit: & vocavit nomen illius Sithnah, significat quale eorum.

3424. Foderunt servi Jischaki in vallē, & invenerunt ibi puteum aquarum vivarum, quod significet Verbum quoad sensum literalem, in quo internus, constat ex significatione fodere in valle, quod sit inquirere inferius secundum vera ubinam sunt; fodere enim est inquirere, & vallis est inferius, n: 1723. 3417; & ex significatione putei aquarum vivarum, quod sit Verbum in quo Vera Divina, ita Verbum quoad sensum literalem in quo internus; quod Verbum dicatur Fons, & quidem Fons aquarum vivarum, notum est; quod etiam Verbum dicatur Puteus, inde est, quia sensus literæ respective talis est, & quia Verbum respective ad Spirituales non est fons sed puteus, videatur n: 2702. 3096; quoniam Vallis est quod inferius, seu quod idem, exterius, & in valle inventus est fons, ac sensus literalis est sensus Verbi inferior seu exterior, ideo est sensus literalis qui intelligitur; sed quia in illo sensus internus est, hoc est, Cœlestis ac Divinus, ideo dicuntur Aquæ ejus vivæ; ut quoque Aquæ, quæ exhibant sub limine Novæ Domus, apud Ezechielem, “Et fiet, omnis anima fera quæ reptat, ad *quamcunque venit ibi fluvius, vivit*; & erit piscis multus valde, quia veniunt illuc aquæ illæ, & sanantur, & *vivit omne quo venit fluvius*,” XLVII: 8. 9, ubi fluvius est Verbum, aquæ quæ faciunt omne vivere, sunt Divina Vera quæ in illo, piscis sunt scientifica, n: 40. 991. Quod Verbum Domini tale sit, ut sitienti, hoc est, desideranti vitam, det vitam, & quod sit fons cujus aquæ sunt vivæ, etiam Dominus docet apud Johannem, “Jesús dixit ad mulierem e Samaria ad *puteum Jacobi*; si scires donum Dei, & quis sit qui dicit tibi, da Mihi bibere, tu peteres ab eo, & daret tibi *aquam viventem*: qui biberit ex aqua, quam Ego dabo ei, non sitiet in æternum, sed *aqua*, quam dabo ei, fiet in eo *fons aquæ salientis in vitam æternam*,” IV: 10. 14: quod Verbum sit vivum, ac ita det vitam, inde est, quia in supremo sensu ibi agitur de Domino, ac in intimo de Regno Ipsius, in quo Dominus est omne; & cum ita, est ipsa vita quæ est in Verbo, & quæ influit in mentes illorum qui in sancto legunt Verbum; inde est, quod Dominus dicat Se quoad Verbum quod ab Ipso, esse fontem aquæ salientis in vitam æternam, videatur etiam n: 2702. Quod Verbum Domini, sicut fons, etiam puteus dicatur, constat apud Mo- sen, “Cecinit Israel Canticum; ascende *Putee*, respondete ei; *Puteus, foderunt principes, effoderunt* primores populi in Legislatorem baculis suis,” Num: XXI: 17. 18; hæc ad locum Beer, hoc est, ad locum putei; quod ibi per puteum significetur Verbum Antiquæ Ecclesiæ, de quo n: 2897, ab antecedentibus ibi, patet; principes sunt primaria vera ex quibus, quod principes sint primaria vera, videatur n: 1482. 2089; primores populi sunt vera inferiora, qualia sunt illa quæ in sensu literalis, n: 1259. 1260. 2928. 3295; quod Legislator sit Dominus, constat; baculi sunt potentiæ quæ illis.

3425. Quod rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, significet quod docentes non viderent ibi tale, quia apparent opposita, constat a significatione rixari, cum agitur de Verbi sensu interno, quod sit negare quod sit tale,

tale, ita dicendo se non videre illud; ex significatione pastorum, quod sint docentes, de qua n: 343; & ex significatione Geraris, quod sit fides, de qua n: 1209. 2504. 3365. 3384; ita pastores vallis Geraris, sunt illi qui non nisi quam sensum literalem Verbi agnoscunt: causa quod non videant tale, nempe aliquem sensum interiore, est quia apparent opposita, scilicet illa quæ in sensu interno & quæ in sensu literali; sed quod opposita appareant, ideo non opposita sunt, verum prorsus correspondent; at quod opposita appareant, est quia illi, qui ita Verbum vident, in opposito sunt: se habet hoc sicut homo, qui in opposito est in se, hoc est, cujus Externus seu Naturalis homo prorsus dissidet ab ejus Interno seu Spirituali, is videt illa quæ Interni seu Spiritualis hominis sunt sibi quasi opposita, cum tamen ipse quoad Externum seu Naturalem hominem in opposito est, & si non is in opposito esset, sed Externus seu Naturalis ejus homo obsequia præstaret Interno seu Spirituali, prorsus corresponderent; ut pro exemplo, qui in opposito est, credit quod abdicandæ sint divitiæ, ac omnes voluptates corporis & mundi, ita jucunda vitæ, ut vitam æternam accipiat, illa enim opposita creduntur vitæ spirituali; at in se non opposita sunt, sed correspondent; sunt enim media finis, ut nempe Internus seu Spirituales homo illis frui queat ad bona charitatis exercenda, & præterea ut contentus in salubri corpore vivat; sunt fines qui unice faciunt, quod Internus homo & Externus vel oppositi sint, vel correspondeant, oppositi sunt quando divitiæ, voluptates & jucunda, de quibus dictum, fiunt fines, tunc enim spiritualia & cœlestia, quæ sunt Interni hominis, contemnit & subsannat, imo rejicit; at correspondent, quando illa non fiunt fines sed media ad fines superiores, nempe ad illa quæ sunt vitæ post mortem, ita Regni cœlestis, ac Ipsius Domini, tunc corporea & mundana apparent illi vix aliquid respective, & cum de illis cogitat, modo ut media ad fines æstimat; inde patet, quod illa quæ apparent opposita, non in se opposita sint; sed quod ita appareant, sit quia illi in opposito sunt: qui non in opposito sunt, similiter agunt, similiter loquuntur, similiter ambiunt divitias, & quoque similiter voluptates captant, sicut illi qui in opposito sunt, usque adeo ut externa facie vix dignosci queant; causa est, quia soli fines sunt, qui distinguunt, seu quod idem, amores, nam amores sunt fines; at tametsi similes apparent forma externa seu quoad corpus, usque tamen prorsus dissimiles sunt forma interna seu quoad spiritum; qui in correspondentia est, hoc est, apud quem Interno homini correspondet Externus, ejus Spiritus est candidus & pulcher, qualis est amor cœlestis in forma; at qui in opposito est, hoc est, apud quem Externus homo oppositus est Interno, utcunque similitudo est cum altero quoad externum, ejus Spiritus est niger & deformis, qualis est amor sui & mundi, hoc est, qualis contemptus aliorum, & quale odium, in forma. Similiter se habet cum per plurimis in Verbo, quod nempe quæ in sensu literali sunt, appareant opposita illis quæ in sensu interno sunt, cum tamen nusquam opposita sint, sed prorsus correspondeant; ut pro exemplo, in Verbo pluries

dicitur, quod Jehovah seu Dominus irascatur, excandescat, vastet, conjiciat in infernum, cum tamen nusquam irascatur, minus conjiciat aliquem in infernum; illud est sensus literæ, hoc autem est sensus interni; hæc apparent opposita, sed ex causa, quia homo in opposito est; se habet hoc, sicut quod Dominus appareat ut Sol angelis qui in cœlo, & inde ut calor quasi vernus, & ut lux quasi auroræ; at infernalibus sicut prorsus opacum quid, & inde ut frigus quasi hyemis, ac ut caligo quasi noctis; proinde Angelis in amore & charitate, sed infernalibus in odio & hostilitate; ita his secundum sensum literæ, quod irascatur, excandescat, vastet, conjiciat in infernum, illis autem secundum sensum internum quod nusquam irascatur & excandescat, minus quod vastet & conjiciat in infernum; cum itaque agitur in Verbo de illis quæ contraria Divino sunt, illa non possunt aliter quam secundam apparentiam ita sisti; etiam Divinum est, quod mali vertunt in diabolicum, hoc sic operatur; quare etiam quantum ad Divinum approximant, tantum in cruciatus infernales se conjiciunt. Similiter se habet cum verbis Domini in Oratione, "Ne inducas nos in tentationem," sensus secundum literam est, quod inducat in tentationem, sensus autem internus est, quod neminem inducat, ut notum est, videatur n: 1875; similiter se habet cum reliquis, quæ sensus literalis Verbi sunt.

3426. Quod dicendo nobis aquæ, significet quod illi in vero sint, seu quod illis vera, constat a significatione aquarum, quod sint cognitiones, ut & vera, de qua n: 28. 680. 739. 2702. 3058.

3427. Et vocavit nomen putei Esek, quia contenderunt cum eo, quod significet negationem ob illa, tum ob alia, quod contra illos, & ob plura, constat ex eo, quod nomina, quæ antiquitus indebantur, essent significativa rei seu status, n: 3422, inde meminisse potuerunt plurimum de illis, imprimis qualia essent; hic quia pastores Geraris cum pastoribus Jischaki rixati sunt, puteo inditum erat nomen inde: quod rixari seu contendere significet etiam negare, videatur n: 3425, nomen inde Esek, quod in lingua originali significat contentionem seu rixam, & deducitur a voce affini, quæ significat oppressionem & injuriam; & quia hic per Puteum significatur Verbum quoad sensum literalem in quo internus, per Esek seu contentionem significatur negatio sensus interni Verbi; causæ negationis eidem voci etiam insunt, quæ quod sint ob illa, de quibus mox supra n: 3425, nempe quod opposita appareant, patet; tum quoque quod sint ob alia. Ita cum sensu interno Verbi se habet; qui in sola scientia cognitionum sunt, & vocantur Philistæi, & qui in solis doctrinalibus fidei, qui dicuntur pastores vallis Geraris, ac in nulla charitate erga proximum, illi nequaquam aliter possunt, quam negare quod sensus internus Verbi sit; causæ sunt præcipuæ, quia cordibus suis non agnoscunt Dominum, tametsi Illum ore profitentur; & quoque cordibus non amant proximum, tametsi amorem contra illum declarant; & qui non corde agnoscit Dominum, & corde amat proximum, is nequaquam potest aliter quam sensum internum Verbi negare, nam Verbum in sensu interno de non alia

alia re, quam de Amore in Dominum, & amore erga proximum agit; quapropter Dominus dicit, quod super illis duobus Præceptis, Lex & Prophetæ, hoc est, totum Verbum, pendeant, Matth: xxii: 35. 36. 37. 38: quantum illi negant sensum internum Verbi, etiam datum est mihi videre a talibus in altera vita, coram quibus cum modo memoraretur quod sensus internus Verbi sit, qui non apparet in sensu ejus literali, & quod ille agat de amore in Dominum, & erga proximum, tunc ab illis non modo negatio, sed etiam averfatio imo nausea percepta est; hæc causa primaria est: Altera est, quod invertant prorsus Verbum, ponendo id quod infra est superius, seu quod idem, id quod post est, antierius; statuunt enim Fidem esse Essentiale Ecclesiæ, & illa quæ amoris in Dominum & amoris erga proximum sunt, esse fructus fidei; cum tamen ita se habet, si amor in Dominum comparatur arbori vitæ in paradiso Edenis, Charitas & ejus opera sunt fructus inde, at fides & omnia fidei sunt modo folia; cum ergo ita Verbum invertunt, ut non ex arbore sed ex foliis deducant fructus, non mirum est quod negent sensum internum Verbi, & modo ejus sensum literalem agnoscant, nam ex sensu literali quodcunque dogma, etiam maxime hæreticum confirmari potest, ut notum est. Præterea etiam, qui in solis doctrinalibus fidei sunt, non autem in bono vitæ, non possunt aliter quam in fide persuasiva esse, hoc est, in principiis captis æque falsis ac veris, consequenter præ aliis stupidi, quantum enim quis in fide persuasiva est, tantum est stupidus; at quantum quis in bono vitæ est, hoc est, in amore in Dominum & charitate erga proximum, tantum in intelligentia est, hoc est, in fide a Domino; inde etiam est, quod illi non possint aliter quam in negativo esse de sensu interno Verbi, hi autem quod non possint aliter quam in affirmativo esse, sunt enim interiora apud illos qui in solis doctrinalibus sunt & non in bono vitæ, clausa, adeo ut lux veri a Domino non possit influere, & dare illis appercipere quod ita sit; at interiora apud illos qui in amore in Dominum sunt, sunt aperta, adeo ut lux veri a Domino possit influere, mentes illorum afficere, & dare apperceptionem quod ita sit. Est quoque causa, quod non aliud jucundum in lectione Verbi habeant, quam quod per illud lucrentur honores & opes, & famam propter illa, quod jucundum est jucundum amoris sui & mundi; & hoc usque adeo, ut si non illa lucra iis inde, Verbum prorsus rejiciant; qui tales sunt, corde suo non modo negant sensum internum Verbi, quando de illo audiunt, sed etiam ipsum literalem; quantumvis putent quod ei credant; qui enim pro fine habet jucundum amoris sui & mundi, omne quodcunque est vitæ æternæ, prorsus ejicit corde suo, & modo ex naturali & corporeo homine profert talia, quæ vera dicit non propter Dominum & Regnum Ipsius, sed propter se & suos. Hæc & plura alia faciunt, quod illi, qui pastores vallis Geraris, & qui Philistæi, vocantur, sensum internum Verbi negent.

3428. Et foderunt puteum alium, & rixati etiam super illo, quod significet sensum internum Verbi num sit, constare potest ex significatione putei alius, & rixari, de qua supra, ita ex serie; qui enim negant aliquid, ut qui sensum

sensum internum Verbi, cum iterum rixantur seu contendunt, non potest esse de alia re, quam num sit. Notum est, quod pleræque lites hodie non ulterius vadant; sed quamdiu hærent in controversia, num sit, & num ita sit, nusquam in aliquid sapientiæ progressum facere possunt; in ipsa enim re, de qua controvertunt, sunt innumerabilia, quæ nusquam videre possunt, quamdiu non illam agnoscunt, nam omnia & singula ejus tunc simul ignorant; eruditio hodierna vix ultra hos limites, nempe num sit, & num ita sit, vadit, ideo quoque exclusi ab intelligentia veri stant; sicut, qui modo contendit, num sensus internus Verbi sit, is nusquam videre potest, innumerabilia, imo indefinita, quæ in sensu interno sunt; & sicut qui litigat, num charitas sit aliquid in Ecclesia, & annon omnia ejus sint fidei, is innumerabilia, imo indefinita quæ in charitate sunt, non scire potest, imo prorsus in ignorantia manet quid charitas; similiter se habet cum vita post mortem, cum resurrectione mortuorum, cum ultimo judicio, cum cælo & cum inferno, qui modo disputant num sint, illi tamdiu extra fores sapientiæ sunt, & sunt veluti qui modo pulsant, & in palatia magnifica sapientiæ ne quidem introspicere possunt; & quod mirandum, tales qui ita faciunt, se præ aliis sapientes esse credunt, & eo sapientiores quo melius differere possunt num ita sit, & magis confirmare quod non ita, cum tamen simplices, qui in bono sunt, quos contemnunt, absque aliqua lite, minus controversia docta, appercipere possunt momento, quod sit, & quale sit; hi sensum apperceptionis veri communem habent, illi autem sensum illum per talia, quæ prius discutere volunt, an sit, exstinxerunt; de his & de illis Dominus loquitur, cum dicit, quod abscondita sint sapientibus & intelligentibus, & revelata infantibus, Matth: xi: 25. Luc: x: 21.

3429. Et vocavit nomen illius Sithnah, quod significet quale eorum, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896 2009. 2724. 3006. 3421; & ex significatione Sithnah, quod in lingua originali sit adversatio, quæ est negationis gradus ulterior.

3430. Vers: 22. 23. *Et transtulit exinde, & fodit puteum alium, & non rixati super illo, & vocavit nomen ejus Rechoboth, & dixit, quia nunc dilatari facit Jehovah nos, & fructificabimur in terra. Et ascendit exinde Beerschebam.* Transtulit exinde, significat quod ad inferiora adhuc: & fodit puteum alium, & non rixati super illo, significat sensum literalem Verbi: & vocavit nomen ejus Rechoboth, significat quale inde quoad verum: & dixit quia nunc dilatari facit Jehovah nos, significat incrementa veri inde: & fructificabimur in terra, significat incrementa boni inde: Et ascendit inde Beerschebam, significat quod inde Doctrina fidei Divina.

3431. Quod transtulit exinde, significet quod ad inferiora adhuc, constat a significatione transferre, quod sit ad alia quæ in serie sequuntur, hic itaque ad vera inferiora seu exteriora, quia huc usque ordine actum est de veris superioribus seu interioribus; vera inferiora seu exteriora sunt illa quæ in sensu literalis Verbi exstant, captui naturalis hominis adæquata; de his nunc agitur.

3432. Et fodit puteum alium, & non rixati super illo, quod significet sensum literalem Verbi, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 3702. 3096. 3424, hic Verbum quoad sensum literalem, nam dicitur, quod transtulerit exinde, & foderit puteum alium, & quod de illo non rixati sint, per quæ significatur ille sensus Verbi, qui exterior est, & quem non negant, qui sensus est, qui literalis vocatur. Sensus literalis Verbi est triplex, nempe Historicus, Propheticus, & Doctrinalis, unusquisque est talis ut capi possit etiam ab illis qui in externis sunt. Cum Verbo ita se habet; Antiquissimo tempore, quando Ecclesia Cœlestis fuit, non fuerat Verbum, homo enim illius Ecclesiæ habuit Verbum cordibus suis inscriptum; Dominus enim immediate per Cœlum illos docuit quid bonum & inde quid verum, & dedit illis utrumque percipere ex amore & charitate, & scire ex revelatione; ipsissimum Verbum illis fuit Dominus: Post hanc Ecclesiam successit alia, quæ non cœlestis sed spiritualis fuit, hæc principio non habuit Verbum aliud, quam quod ab Antiquissimis collectum fuit, hoc Repræsentativum erat Domini, ac significativum Regni Ipsius, ita illis fuit Sensus Internus ipsum Verbum; quod etiam Verbum scriptum habuerint, tam Historicum quam Propheticum, quod amplius non exstat, & quod in illo similiter sensus internus fuerit, qui se referebat ad Dominum, videatur n: 2686; inde sapientia illius temporis fuit & loqui & scribere per repræsentativa & significativa, intra Ecclesiam de rebus Divinis, & extra Ecclesiam de rebus aliis, ut patet ab antiquorum illorum scriptis, quæ apud nos: sed successu temporis, illa sapientia periit, usque tandem ut non scirent quod aliquis sensus internus, etiam in Libris Verbi inesset; Judaica & Israëlita gens erat talis, hæc Verbum Propheticum sanctum habuit ex eo quod Antiquum sonaret, & Jehovah nomen in sensu literæ audirent; non credentes quod aliquod Divinum altius ibi reconditum lateret; Orbis Christianus nec sanctius de Verbo cogitat. Exinde constare potest, quomodo sapientia succedente tempore ab intimis secesserit ad extima, & homo se a cœlo removerit, & tandem descenderet usque ad terræ pulverem, in quo nunc sapientiam ponit. Quia ita se habuit cum Verbo, nempe quod ejus sensus internus successive oblitteratus sit, & hodie ita ut nesciatur quod sit, cum tamen ille est ipsissimum Verbum in quo Divinum proxime, ideo status ejus successivi in hoc Capite describuntur.

3433. Et vocavit nomen ejus Rechoboth, quod significet quale inde quoad verum, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; & a significatione Rechoboth, quod sint vera, Rechoboth enim in lingua originali significat latitudines, & quod latitudines in sensu interno Verbi sint vera, n: 1613, ostensum est.

3434. Et dixit, quia nunc dilatari facit Jehovah nos, quod significet incrementa veri inde, constat a significatione Latitudinis, quod sit verum, de qua mox supra n: 3433, inde dilatari est incrementa veri accipere.

3435. Et fructificabimur in terra, quod significet incrementa boni inde, constat a significatione fructificari, quod sint incrementa boni; quod fructificari prædicetur de bono, & multiplicari de vero, videatur n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847; & a significatione terræ, quod sit Ecclesia, & quicquid Ecclesia, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2928. 3355.

3436. Et ascendit inde Beerschebam, quod significet quod inde doctrina fidei Divina, constat a significatione Beerscheba, quod sit Doctrina fidei Divina, de qua n: 2723. 2858. 2859: Doctrina fidei, quæ hic per Beerschebam significatur, est ipse sensus literalis Verbi, nam Verbum est ipsa Doctrina; & tametsi Verbum quoad sensum literalem est tale, ut hauriri queant inde vera, etiam est tale, ut confirmari queant inde non vera, prout notum est ex hæresibus: at qui ex fine sapiendi, hoc est, faciendi bonum & intelligendi verum, legit Verbum, is instruitur secundum finem & secundum affectionem ejus, ipso enim nesciente influit Dominus, ac illustrat mentem, & ubi hæret, dat ex aliis locis intellectum; præterea, qui in simplici bono est, & simpliciter credit Verbo secundum sensum ejus literalem, is donatur facultate percipiendi vera, cum in altera vita instruitur ab Angelis; ac interea, pauca vera quæ apud illum, vivificantur charitate & innocentia, quæ cum insunt, tunc falsa quæ quoque infuderunt se in umbra ejus ignorantia, non nocent, bono enim non adjunguntur, sed detinentur inde quasi in peripheriis, ac ita facile emoveri queunt: sed aliter se habet cum illis, qui non in bono vitæ sunt, apud eos falsa, quæ per sinistram interpretationem ex Verbo excluderunt, medium seu quasi centrum tenent, & Vera circuitus seu peripherias, quare falsa sunt quæ adjunguntur malo vitæ eorum, & vera dissipantur.

3437. Vers: 24. 25. *Et apparuit ad eum Jehovah in nocte illa, & dixit, Ego Deus Abrahami patris tui, ne timeas quia cum te Ego, & benedicam tibi, & multiplicari faciam semen tuum propter Abrahamum servum meum. Et ædificabat ibi altare, & invocavit Nomen Jehovah, & tetendit ibi tentorium suum; & perfoderunt ibi servi Jischaki puteum.* Apparuit ad eum Jehovah in nocte illa, & dixit, significat perceptionem Domini de obscuro illo: Ego Deus Abrahami patris tui, ne timeas quia cum te Ego, significat quod Divinum etiam esset ibi: & benedicam tibi & multiplicari faciam semen tuum, significat quod inde incrementum boni & veri: propter Abrahamum servum meum, significat ex Divino Humano Domini: Et ædificabat ibi altare, significat significativum & repræsentativum Domini: & invocavit nomen Jehovah, significat cultum inde: & tetendit ibi tentorium suum, significat ibi sanctum: & perfoderunt ibi servi Jischaki puteum, significat doctrinam inde.

3438. Apparuit ad eum Jehovah in nocte illa & dixit, quod significet perceptionem Domini de obscuro illo, constat a significatione apparere Jehovah & dicere, cum prædicatur de Domino, quod sit ex Divino percipere; quod apparere ad eum Jehovah, sit ex Divino, videatur n: 3367, & quod dicere

dicere sit percipere, n: 2862. 3395; Jehovah enim fuit in Ipso, ita quamdiu Humanum nondum glorificatum fuit, apparitio Jehovah fuit perceptio Divina seu perceptio ex Divino, quare per apparere ad eum Jehovah & dicere, id significatur; ex significatione noctis, quod sit status umbræ seu obscurum, de qua n: 1712; per obscurum illud significatur sensus literalis Verbi, se enim ille respective ad sensum internum habet, sicut umbra ad lucem: ut adhuc sciatur, quomodo se habet cum sensu literalis Verbi, paucis dicendum; se habet sensus internus ad sensum literalem, sicut apud hominem ejus interiora seu cœlestia & spiritualia, ad ejus exteriora seu naturalia & corporea; interiora ejus in luce cœli sunt, at exteriora in luce mundi, inter lucem cœli & lucem mundi, consequenter inter illa quæ lucis cœli & illa quæ lucis mundi sunt, qualis differentia sit, videatur n: 1521 ad 1533. 1619 ad 1632. 1783. 1880. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3225. 3337. 3339. 3341. 3413, nempe quod talis, qualis est inter lucem diei & umbram noctis; homo, quia est in umbra illa, & non scire vult quod in vero a Domino sit lux, non aliter credere potest, quam quod umbra ejus sit lux, imo etiam vicissim quod lux sit umbra; est enim velut noctua, quæ cum in umbra noctis volat, putat se esse in luce, at cum in luce diei, putat se esse in umbra; oculus enim internus, hoc est, intellectus, per quem homo interius videt, apud talem non aliter est formatus, nam illum non aliter formavit, aperit enim eum cum deorsum spectat, hoc est, ad mundana & corporea, & claudit illum cum sursum, hoc est, ad spiritualia & cœlestia; apud illos Verbum simile est, quod in ejus sensu literalis apparet; hoc credunt esse lucis, at quod in sensu interno, id credunt esse umbræ; apparet enim Verbum cuivis secundum quale ejus; cum tamen sensus internus Verbi se habeat respective ad sensum ejus literalem, sicut lux cœli ad lucem mundi, n: 3086. 3108, hoc est, sicut lux diei ad lucem noctis: in sensu interno sunt singularia, quorum myriades simul faciunt unum particulare quod in sensu literalis sistitur; seu quod idem, in sensu interno sunt particularia, quorum myriades simul faciunt unum commune quod in sensu literalis est, hoc commune est quod apparet homini, non autem particularia quæ insunt & quæ constituunt; usque tamen ordo particularium in communi apparet homini, sed secundum ejus quale, ordo ille est sanctum quod afficit.

3439. Ego Deus Abrahami patris tui ne timeas quia cum te Ego, quod significet quod Divinum etiam esset ibi, nempe in sensu literalis Verbi, constat ex representatione Abrahami, quod sit Divinum Domini, de qua n: 2833. 2836. 3251. 3305 f; inde Jehovah Deus Abrahami significat Dominum Divinum quod Abraham representat; & quia agitur de Verbo, quod quoque est Dominus, quia omne Verbum ab Ipso, & omne Verbi de Ipso, ideo per Ego Deus Abrahami ne timeas quia cum te Ego, significatur quod Divinum etiam sit ibi. Cum Divino in Verbo ita se habet; Ipsum Divinum est in sensu supremo Verbi, quia ibi est Dominus; Divinum etiam est in sensu interno, quia ibi est Regnum Domini in cœlis, inde sensus ille vocatur

cœlestis & spiritualis; Divinum quoque est in sensu literali Verbi, quia ibi est Regnum Domini in terris, inde sensus ille vocatur externus ut & naturalis, sunt enim ibi apparentiæ crassiæ, a Divino remotiores; at usque ibi omnia & singula sunt Divina. Tres illi sensus se habent, sicut se habuit Tabernaculum; Intimum ejus, seu quod intra velum, ubi Arca in qua Testimonium, fuit sanctissimum seu sanctum sanctorum; Internum autem, seu quod immediate extra velum, ubi mensa aurea & candelabrum, erat sanctum; Externum autem, ubi atrium, etiam erat sanctum, ad illud conveniebat cætus, & inde vocabatur tentorium conventus.

3440. Et benedicam tibi, & multiplicari faciam semen tuum, quod significet quod inde incrementum boni & veri, constat ex significatione benedicere tibi, quod sit incrementum boni, de qua n: 3406; & a significatione multiplicari semen tuum, quod sit incrementum veri, de qua n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847; quod semen sit verum, de quo prædicatur multiplicari, videatur n: 1025. 1447. 1610. 2848. 3038. 3373. 3380. Quod ex Verbi sensu literali quoque incrementum boni & veri sit apud hominem, est quia in illo sensu quoque omnia & singula Divina sunt, ut mox supra n: 3439, dictum; & quia in sensu literali sensus internus pluribus in locis apertus est; sicut in Veteri Testamento apud Prophetas, quod Dominus venturus qui Generi humano salus esset; quod omnis lex & omnes prophetæ, sint, amare Deum & amare proximum; quod occidere sit odio habere, nam qui odit, omni momento occidit, in velle illius & in jucundo vitæ illius id est; hæc sunt sensus interni in sensu literalis; præter plura alia.

3441. Propter Abrahamum servum meum, quod significet ex Divino Humano Domini, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Divinum Domini, etiam Divinum Humanum, de qua n: 2833. 2836. 3251; & ex significatione servi mei, cum prædicatur de Domino, quod sit Divinum Humanum, non quod Divinum Humanum sit Servus, quia illud est quoque Jehovah, n: 1736. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035, sed quia Dominus per illud inservit Generi Humano; per illud enim homo salvatur, nam nisi Dominus univerit Divino Humanum, ut homo Humanum Domini potuisset mente sua intueri ac adorare, & sic ad Divinum accedere, nusquam potuisset salvari; Conjunctio hominis cum Ipso Divino quod Pater vocatur, est per Divinum Humanum quod Filius; ita per Dominum, per Quem a Spirituali homine intelligitur Humanum, sed a cœlesti ipsum Divinum; inde patet, cur Divinum Humanum servus dicitur, nempe quod Divino inserviat, ut ad illud accessus sit homini, & quod inserviat generi humano ad salutem illorum; hoc nunc est, quod significatur per Abrahamum servum meum; ut quoque apud Davidem, “Memorate mirabilia Ipsius quæ fecit, prodigia & judicia oris Ipsius, semen *Abrahami Servi Ipsius*, filii Jacobi electi Ipsius: misit Mo-
sen *servum suum*, Aharonem quem elegit: recordatus est verbi sanctitatis suæ cum *Abrahamo servo suo*,” Psalm: cv: 6. 26. 42, ubi per Abrahamum servum intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum: similiter etiam Dominus quoad Divinum Humanum in supremo sensu intelligitur per Israël
lem

lem servum, per Jacobum servum, per Davidem servum: per Israellem servum, apud Esaïam, "*Tu Israel servus meus*, Jacobus quem elegi, semen Abrahami amici mei; quem apprehendi a finibus terræ, & ab alis ejus vocavi te, & dixi tibi, *Servus meus tu*, elegi te," xli: 8: 9; ubi Israel servus meus in supremo sensu est Dominus respective ad Spiritualis Ecclesiæ interna, & Jacobus quoad illius Ecclesiæ externa: apud Eundem, "Dixit mihi, *Servus meus tu Israel*, in quo gloriosus reddar: leve est, ut sis *Mibi servus* ad erigendum tribus Jacobi, & servatos Israelis ad reducendum, & dedi Te in lucem gentium, ut sis salus mea ad extremitatem terræ," xlix: 3. 6; ubi manifeste Israel, in quo gloriosus reddar, pro Divino Humano Domini; quod Servus dicatur ab inserviando, patet, nam dicitur, ut sis *Mibi servus* ad erigendum tribus Jacobi, & ad reducendum servatos Israelis. Quod per Jacobum servum, apud Esaïam, "Dabo tibi thesauros tenebrarum, & occultas opes latibulorum, propter *Servum meum Jacobum*, & Israellem electum meum," xlv: 3. 4, ubi per servum Jacobum & Israellem electum intelligitur Dominus, servus Jacobus respective ad Ecclesiæ externa, Israel electus respective ad Ecclesiæ interna. Etiam per Davidem servum, apud Ezechielem, "Congregabo filios Israelis a circuitu, *Servus meus David Rex super eos*, & pastor unus erit omnibus illis; habitabunt super terra, quam dedi *servo meo Jacobo*; & habitabunt super illa, illi & filii illorum, & filii filiorum illorum usque in æternum; & *David servus meus* princeps illis in æternum," xxxvii: 24. 25; manifeste David servus pro Divino Humano Domini, n: 1888, & hoc ex Divino Vero, quod per Regem, hic Davidem, significatur, n, 1728. 2015. 3009; ipsum etiam Verum quod sit servus respective, videatur n: 3409: & quia ita, Dominus ipse Se vocat inservientem seu ministrantem, apud Marcum, "Quisquis voluerit esse magnus inter vos, erit minister vester; & quicumque voluerit vestrum esse primus, erit omnium servus; nam etiam *Filius hominis non venit ut ministretur Ipsi, sed ut ministret*," x: 44. 45. Matth: xx: 26. 27. 28: & apud Lucam, "Quis major est, qui accumbit, an qui ministrat, nonne qui accumbit; *acqui Ego sum in medio vestri sicut qui ministrat*," xxii: 27.

3442. Et ædificabat ibi altare, quod significet significativum & repræsentativum Domini, constat a significatione Altaris, quod sit principale repræsentativum Domini, de qua n: 921. 2777. 2811.

3443. Et invocavit Nomen Jehovah, quod significet cultum inde, constat ex significatione invocare nomen Jehovah, quod sit cultus, de qua n: 440. 2724; & quod Nomen Jehovah sit omne in uno complexu per quod colitur Dominus, n: 2628. 2724. 3006.

3444. Quod tetendit ibi tentorium suum, quod significet ibi sanctum, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum cultus, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312.

3445. Et perfoderunt ibi servi Jischaki puteum, quod significet doctrinam inde, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 202.

324; & quia Verbum est ipsa Doctrina, & sic ex Verbo est omnis doctrina quæ Ecclesiæ, inde perfodere puteum significat doctrinam inde, nempe ex sensu literalis Verbi, quia de illo hic agitur: sed ipsa Doctrina ex sensu literalis Verbi, est unica, nempe Doctrina Charitatis & amoris, charitatis erga proximum, & amoris in Dominum, nam hæc Doctrina & secundum illam vita, est totum Verbum, ut Dominus docet apud Matthæum, Cap: XXI: 35. 36. 37. 38.

3446. Vers: 26. 27. *Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, & Achufath socius illius, & Phicol dux exercitus illius. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, & vos odistis me, & misistis me a vobis.* Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, significat doctrinam fidei spectantem rationalia: & Achufath socius illius, & Phicol dux exercitus illius, significat primaria doctrinæ illorum fidei: Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, & vos odistis me, & misistis me a vobis, significat cur Divinum vellent cum illud negarent, & illud adversarentur quod in sensu interno Verbi.

3447. Abimelech ivit ad illum e Gerar, quod significet doctrinam fidei spectantem rationalia, constat ex repræsentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 3391. 3392. 3397; & a significatione Geraris, quod sit fides, de qua n: 1209. 2504. 3365. 3384. 3385; quid doctrina spectans rationalia, videatur n: 3368. Agitur hic & usque ad Vers: 33, de illis qui in sensu literalis Verbi sunt, & inde in doctrinalibus fidei, ac de Doctrinalium horum, quatenus ex sensu literalis sunt, concordantia cum sensu interno; Abimelech, & Achufath socius illius, ac Phicol dux exercitus illius, illa repræsentant; sunt illi qui fidem faciunt essentialem, & charitatem quidem non rejiciunt, sed postponunt, ita doctrinam præferunt vitæ; nostræ Ecclesiæ hodie pæne omnes tales sunt, præter illam, quæ est in gentilismo Christiano, ubi permittitur adorare sanctos & eorum idola. Sicut in omni Ecclesia Domini sunt qui Interni homines sunt, & qui Externi; ac Interni sunt qui in affectione boni, & Externi qui in affectione veri; ita quoque hi, qui per Abimelechum, ejus socium & ducem exercitus, hic repræsentantur; Interni sunt, de quibus prius Cap: XXI: Vers: 22 ad 33, actum est, ubi de Abimelecho & Phicole duce exercitus ejus, quod ad Abrahamum venerint, & pepigerint cum illo foedus in Beerscheba, de quibus videatur n: 2719. 2720; Externi autem sunt, de quibus hic agitur.

3448. Et Achufath socius illius, & Phicol dux exercitus illius, quod significet primaria doctrinæ illorum fidei, constat ex repræsentatione Abimelechi, quod sit Doctrina fidei spectans rationalia, inde socius illius, & dux exercitus illius, sunt illa, & quidem primaria quæ sunt doctrinæ; dux enim sicut princeps significat primaria, n: 1482. 2089, & exercitus ipsa doctrinalia; quod Exercitus significet Doctrinalia, quæ sunt Veri, seu quæ sunt vera inferiora, inde est, quia per Militiam in Verbo, & per Bellum, significantur illa quæ sunt Militiæ & Belli spiritualis, n: 1664. 1788. 2686, ut quoque

quoque per arma, nempe per hastas, clypeos, arcus, sagittas, gladios, & similia alia, ut passim ostensum; & quia sunt Vera, seu Doctrinalia, per quæ pugnae spirituales fiunt, ideo per Exercitus illa significantur, & quoque falsa seu hæretica in opposito sensu: quod hæc & illa per Exercitus in Verbo significantur, constare potest a pluribus locis; ut apud Danielelem, “Cornu unum hirci caprarum crevit valde versus meridiem, & versus ortum, & versus decus, & crevit *usque ad Exercitum cælorum*, & dejecit in terram *de Exercitu*, & de stellis; & conculcavit eos: imo *usque ad Principem Exercitus* extulit se. *Exercitus ejus* traditus est super Jugi in prævaricationem, & *projecit veritatem* in terram. Audivi unum sanctum loquentem, dixit, quousque visio hæc, jube & prævaricatio vastans, ut detur & sanctum & *Exercitus* conculcationi,” VIII: 9. 10. 11. 12. 13; cornu quod crevit versus meridiem, ortum & decus est potentia falsi ex malo, n: 2832, exercitus cælorum sunt vera; princeps exercitus est Dominus quoad Divinum Verum; & quia exercitus in bono sensu est Verum, dicitur quod dejecerit de exercitu in terram, & dein quod projecerit veritatem in terram. Apud Eundem, “Rex meridiei sistet multitudinem magnam præ priori, & sub finem temporum annorum, veniet veniendo *cum Exercitu magno*, & cum opibus multis: deinde excitabit vires suas, & cor suum contra regem meridiei *cum Exercitu magno*; & rex meridiei commiscebit se bello cum *Exercitu magno & valido admodum*, sed non consistet; nam comedentes cibum ejus, frangent illum, & *Exercitus ejus* exundabit, & cadent confossi multi,” XI: 13. 25. 26; ibi in toto Capite agitur de bello inter regem septentrionis & regem meridiei, & per regem septentrionis intelliguntur falsa, ita quoque per Exercitum ejus, & per regem meridiei & Exercitum ejus vera: est propheticum de vastatione Ecclesiæ. Apud Johannem, “Vidi cælum apertum, cum ecce Equus albus, & qui sedens super illo vocabatur *fidelis & verus*, indutus vestimento tincto sanguine, & *Exercitus Ipsius in cælo* sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssinum album & mundum. Vidi bestiam & reges terræ, & *Exercitus eorum* congregatos ad faciendum bellum cum sedente super equo, & *cum Exercitu illius*,” Apoc: XIX: 14. 19; sedens super equo albo pro Verbo Domini, seu pro Domino quoad Verbum, n: 2760. 2761. 2762, Exercitus Ipsius, qui in cælo Ipsum sequebantur, pro veris inde, ita pro illis in cælo qui in veris sunt; bestia pro malis amoris sui, reges terræ & exercitus eorum pro falsis; sunt pugnae falsi cum vero, quæ ibi describuntur. Apud Davidem, “Per verbum Jehovah cæli facti sunt, & per spiritum oris Ipsius *Exercitus eorum*,” Psalm: XXXIII: 6; exercitus eorum seu cælorum pro veris; quia per Exercitum significantur vera, filii regni & angeli, ex veris in quibus sunt, vocantur Exercitus cælorum; ut apud Lucam, “Subito adfuit cum Angelo *multitudo Exercitus cælestis*, laudantium Deum,” 1: 13. Apud Davidem, “Benedicite Jehovah *omnes Exercitus Ipsius*, ministri Ipsius, facientes voluntatem Ipsius,” Psalm: CIII: 21. Apud Eundem, “Laudate Jehovah omnes Angeli Ipsius, laudate Ipsum omnes *Exercitus Ipsius*,” Psalm: CXLVIII: 2. Apud Esaïam, “Tol-

lite in altum oculos vestros, & videte quis creavit hæc, *Qui educit in numerum Exercitum eorum*, omnes nomine vocat, de multitudine potentium & fortium vir non deficiet,” xl: 26. Apud Eundem, “Ego feci terram, & hominem super ea creavi; Ego, manus meæ expanderunt cœlos, & *omni Exercitui eorum præcepi*,” xlv: 12, Exercitus cœlorum ibi pro veris, ita pro Angelis, quia in veris, ut dictum. In Libro Primo Regum, “Vidi Jehovaham sedentem super throno suo, & *universum Exercitum cœlorum* stantem juxta Ipsum, a dextra Ipsius & a sinistra Ipsius,” xxii: 19. Apud Joelem, “Jehovah dedit vocem suam *coram Exercitu suo*, quia magna valde castra Ipsius, quia numerosus faciens verbum Ipsius,” ii: 11. Apud Sachariam, “*Castra ponam* domui meæ *de Exercitu*, pertranseunte & redeunte, ne transeat amplius super eos exactor; exulta valde filia Zionis, clange filia Hierosolymæ, ecce Rex tuus venit tibi,” ix: 8. 9; ibi de Adventu Domini, Exercitus Ipsius pro veris Divinis, inde est, & quia Dominus solus pro homine pugnat contra inferna quæ in continuo conatu invadendi sunt, quod Dominus in Verbo pluries dicatur Jehovah Zebaoth, Deus Zebaoth, Dominus Zebaoth, hoc est, Exercituum; ut apud Esaïam, “Vox tumultus regnorum gentium congregatarum, *Jehovah Zebaoth ducit Exercitum belli*,” xiii: 4, regna gentium pro falsis ex malis, ducere exercitum belli, pro pugnare pro homine. Quia duodecim Tribus Israelis repræsentabant Regnum cœleste Domini, ac Tribus ut & Duodecim significabant omnia fidei in uno complexu, hoc est, omnia vera Regni, n: 577. 2089. 2129. 2130. 3272, ideo quoque vocabantur *Exercitus Jehovahæ*, ut Exod: vii: 4. Cap: xii: 17. 41. 51; & mandatum, ut educerentur Ægypto, *secundum Exercitus*, Exod: vi: 26; & castrametarentur *secundum Exercitus*, Num: i: 52; & distribuerentur *in Exercitus*, Num: ii: 1 ad f. Quod per Exercitus significantur Vera, etiam constat apud Ezechielem, “Persia, & Lud, & Puth, *in Exercitu tuo*, viri belli tui, scutum & galeam suspenderunt in te, hi dederunt honorem tui; filii Arwad, & *Exercitus tuus* super muris tuis circum circa, & Gamadæi in turribus tuis fuerunt,” xxvii: 10. 11, ubi de Tyro, per quam significantur cognitiones boni & veri interiores, ita qui in illis sunt, n: 1201; Exercitus pro ipsis veris quod Lud & Puth quoque sint qui in cognitionibus videatur n: 1163. 1164. 1166. 1195. 1231; scutum & galea sunt talia quæ sunt pugne seu belli spiritualis. Quod Exercitus in opposito sensu sint falsa, patet apud Esaïam, “Erit in die illo, visitabit Jehovah *super Exercitum altitudinis* in altitudine, & super reges terræ super terra,” xxiv: 21, ubi Exercitus altitudinis pro falsis ex amore sui. Apud Ezechielem, “Reducam te, & dabo hamos in maxillis tuis, & educam te, & *omnem Exercitum tuum*, equos & equites, indutos perfecte omnes illos, cætum magnum scuto & clypeo, prehendentes gladios omnes venies e loco tuo, e lateribus septentrionis, tu & populi multi tecum, equitantes equis omnes, cætus magnus, *Exercitus magnus*,” xxxviii: 4. 15, ubi de Gogo, per quem significatur cultus externus separatus ab interno, ita factus idololatricus, n: 1151, exercitus illius pro falsis. Apud Jeremiam, “Mittam contra Babelum.

belem qui tendit, tendens arcum suum, & efferens se lorica sua, ne parcite juvenibus, devotioni date *omnem Exercitum ejus*," LI: 2. 3, Babel pro cultu, cujus externa apparent sancta, sed interiora sunt prophana, n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326; exercitus ejus sunt talium falsa, similiter alibi exercitus Babelis, ut Jerem: xxx: 1. 21. Cap: xxxii: 2. Cap: xxxix: 1. Apud Ezechielem, "Illos videbit Pharao, & consolabitur se super omni multitudine sua, confossi gladio, Pharao & *omnis Exercitus ejus*, quia dabo terrorem Mei in terra viventium," xxxii: 31. 32, ubi de Ægypto, per quam significantur illi qui per ratiocinia ex scientificis pervertunt vera, n: 1164. 1165, exercitus ejus seu Pharaonis pro falsis inde; similiter etiam alibi Exercitus Pharaonis, ut Jerem: xxxvii: 5. 7. 11. Cap: xlv: 2. Ezech: xvii: 17. Apud Lucam, "Quando videritis circumdatam ab *Exercitibus* Hierosolymam, tunc scite quod prope sit devastatio," xxi: 20, ubi de consummatione sæculi, seu de ultimo tempore Ecclesiæ, cum nulla amplius fides; quod per Hierosolymam significetur Ecclesia, videatur n: 2117, quæ circumdatur exercitibus quando obsidetur a falsis. Inde constat, quod per Exercitus cœlorum, quos Judæi & Idololatræ adoraverunt, in sensu interno significata sint falsa, de quibus in Libro Secundo Regum, "Deferuerunt omnia præcepta Dei sui, & fecerant sibi fuisse, duos vitulos, & fecerunt lucum, & *incurvaverunt se omni Exercitui cœlorum*," xvii: 16, ubi de Israelitis; & alibi ubi de Menasse, "Quod ædificaverit altaria *omni Exercitui cœlorum*," xxi: 5; & quod Joschias Rex, eduxerit e Templo omnia vasa facta baali, & luo, & *omni Exercitui cœlorum*," xxiii: 4; & apud Jeremiam, "Quod ossa principum, sacerdotum, & prophetarum expanderent soli, lunæ, & *omni Exercitui cœlorum*, quæ amaverant, & quibus serviverant, & post quæ iverant," viii: 2; & alibi, "Erunt domus Hierosolymæ & domus regis Jehudæ, sicut topheth, immundæ, quoad omnes domus, super quarum tectis suffiverunt *omni Exercitui cœlorum*, & libando libaverunt diis aliis," xix: 13; & apud Zephaniam, "Extendam manum meam contra adorantes super tectis *Exercitui cœlorum*," i: 5; sunt enim Stellæ, quæ imprimis vocantur Exercitus cœlorum, at quod per Stellâs significantur vera, tum in opposito sensu falsa, videatur n: 1128. 1808.

3449. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, & vos odistis me, & misistis me a vobis, quod significet cur Divinum vellent cum illud negarent, & illud adversarentur quod in sensu interno Verbi, constare potest ab illis quæ supra ad Vers: 15. 16. 19. 20. 21, dicta sunt.

3450. Vers: 28. 29. *Et dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, & diximus, sit quæso sacramentum inter nos, inter nos & inter te, & excidamus fœdus cum te. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, & quemadmodum fecimus cum te tantum modo bonum, & misimus te in pace; tu nunc benedictus Jehovah.* Dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, significat quod scirent Divinum inesse: & diximus, sit quæso sacramentum inter nos, inter nos & inter te, & excidamus fœdus cum te, significat quod doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur: Si facias cum nobis

nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, & quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, & misimus te in pace, significat quod non violaverint internum sensum Verbi, & quod non violarent: tu nunc benedictus Jehovæ, significat quod a Divino.

3451. Dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, quod significet quod scirent Divinum inesse, constat a significatione videndo videre, quod sit appercipere & sic pro certo scire; & a significatione esse Jehovah cum te, quod sit Divinum inesse; agitur hic ut supra n: 3447 dictum, de concordantia Sensus literalis Verbi cum sensu interno, consequenter de concordantia doctrinalium fidei, quæ per Abimelechum, Achusath, & Phicolem, significantur, quatenus ex sensu literalis Verbi sunt, cum eodem nempe cum sensu interno; ita de Conjunctione Regni Domini in terris, cum Regno Domini in cœlis, proinde cum Domino, per Verbum; est enim Verbum quoad sensum supremum Ipse Dominus, & est quoad sensum internum ipsum regnum Domini in cœlis, & quoad sensum literalem ipsum regnum Domini in terris, ut quoque prius dictum: sed ita se habet cum Regno Domini in terris, hoc est, cum Ecclesia Ipsi, quod, quia ex sensu literalis Verbi sua doctrinalia habet, non possit quin varia & diversa sit quoad illa, nempe quod una societas dicat id esse verum fidei, quia ita dicitur in Verbo, altera dicat illud esse, quia etiam ita dicitur, & sic porro, proinde quod Ecclesia Domini, quia ex sensu literalis Verbi sua Doctrinalia habet, differat ubivis, & hoc non modo secundum Societates, sed quandoque secundum singulos in societate; at dissensus in doctrinalibus fidei non facit quin una Ecclesia sit, si modo unanimitas sit quoad velle bene & agere bene: sicut pro exemplo; si quis pro Doctrinali agnoscit, quod charitas sit ex fide, & ille in charitate erga proximum vivit, tunc quidem non in vero est quoad doctrinam, sed usque in Vero quoad vitam, consequenter est in illo Ecclesia seu Regnum Domini: aut quoque si quis dicat, quod facienda sint bona opera, ut ei merces sit in cœlo, secundum sensum literalem Verbi, apud Matthæum Cap: x: 41. 42. Cap: xxv: 34 ad 46, & alibi, & tamen cum facit bona opera nusquam cogitat de merito, is similiter in Regno Domini est, quia quoad vitam in vero; & quia talis quoad vitam, facile se instrui patitur, quod nemo mereri queat cœlum, & quod opera in quibus meritum ponitur, non sint bona; ita in reliquis; sensus enim literalis est talis, quod pluribus in locis appareat sibi oppositus, sed est causa, quia in illo sunt apparentiæ veri accommodatæ illis qui in externis sunt, proinde qui etiam in mundanis amoribus & quoque in corporeis sunt: hic itaque per Abimelechum agitur de illis qui in doctrinalibus fidei sunt, qui quod sint illi qui fidem essentiali salutis faciunt, supra dictum est, & de doctrinalium illorum concordantia cum sensu interno, cum quibus quod etiam conjunctio facta sit, constat, sed modo cum illis qui in bono sunt, hoc est, cum illis, qui tametsi fidem essentiali faciunt quoad doctrinam, usque charitatem essentiali faciunt quoad vitam; cum enim apud illos confidentia seu fiducia est in Dominum, quam vocant ipsam fidem, tunc in affectione amoris sunt in Dominum, consequenter quoad vitam in bono: sed
videantur

videantur quæ de his prius dicta & ostensa sunt, nempe quod Doctrinale non faciat Ecclesiam sed Charitas, n: 809. 916. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod Doctrinalia nihil sint nisi vivant secundum illa, n: 1515. Quod Ecclesia varia sit quoad vera, sed una sit per charitatem, n: 3267. Quod parallelismus sit inter Dominum & hominem quoad cœlestia quæ sunt boni, non autem quoad spiritualia quæ sunt veri, n: 1831. 1832. Quod unica Doctrina sit, nempe amoris in Dominum, & charitatis erga proximum, n: 3445. Quod Ecclesia foret una si charitas omnibus, tametsi quoad cultus & quoad doctrinalia differrent, n: 809. 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. 2982. Quod Ecclesia foret sicut Regnum Domini in cœlis, si omnibus charitas, n: 2385. Quod innumerabiles varietates boni & veri sint in cœlo, at quod per harmoniam usque unum faciant, sicut organa & membra corporis, n: 684. 690. 3241.

3452. Et diximus, sit quæso sacramentum inter nos, inter nos & inter te, & excidamus fœdus cum te, quod significet quod doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur, nempe quatenus sunt ex sensu literali Verbi, constat ex significatione sacramenti inter nos, quod sit consensio doctrinalium cum sensu literali Verbi; & a significatione inter nos & inter te, quod sit concordantia cum sensu interno; & ex significatione excidamus fœdus, quod sit quod sic posset esse conjunctio, quod fœdus sit conjunctio, videatur n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 2003. 2021; sensus qui inde redundat est, quod, quia ita, doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur; nam, ut dictum, doctrinalia quæcunque, modo sint ex Verbo, non negantur, acceptantur enim a Domino, modo is, qui in illis est, in vita charitatis sit, nam illi vitæ, omnia quæ Verbi sunt, conjungi possunt; sed Verbi interiora vitæ, quæ est in charitatis interiori bono; videantur quæ n: 3324, dicta & allata sunt.

3453. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, & quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, & misimus te in pace, quod significet quod non violaverint internum sensum Verbi & quod non violarent, constare potest a serie rerum in sensu interno, & ex illis quæ supra ad Vers: 11. 22. 23, dicta sunt.

3454. Tu nunc benedictus Jehovah, quod significet quod a Divino, constat ex significatione benedicti Jehovah, cum dicitur de Domino, seu quod idem, de Verbi sensu interno, nam Dominus est Verbum, quod sit Divinum Verum, de qua n: 3140, ita ex Divino: sic, quod non violaverint nec violarent sensum internum, quia ex Divino: sed violare sensum internum, est negare illa quæ principalia illius sensus sunt, quæ ipsa sancta Verbi sunt, quæ sunt, Divinum Humanum Domini, Amor in Ipsum, & amor erga proximum, hæc tria sunt principalia sensus interni, & sancta Verbi; & sunt interna & sancta omnium doctrinalium quæ ex Verbo, & interna & sancta omnis cultus, nam in illis ipsum Regnum Domini est: quartum est, quod Verbum quoad omnia & singula ejus, imo quoad minimum apicem, sit Divinum, ita quod Dominus sit in Verbo; hoc quoque consentitur & agnoscunt

omnes, qui doctrinalia ex Verbo habent; sed usque corde negant illi, qui non aliud sanctum in Verbo agnoscunt, quam quod in litera apparet, illi nihil sanctum appercipere possunt in historicis, nisi solum quoddam leve externum, ex eo quod dicatur sanctum, nec in prophetis; cum tamen interius sanctum erit, si quoad minimum apicem, Divinum.

3455. Vers: 30. 31. *Et fecit illis convivium, & ederunt & biberunt. Et mane surrexerunt in matutino, & juraverunt vir fratri suo: & misit eos Jischak, & iverunt a cum illo in pace.* Fecit illis convivium, significat cohabitationem: & ederunt & biberunt, significat communicationem: & mane surrexerunt in matutino, significat illustrationis statum: & juraverunt vir fratri suo, significat confirmationem cum illis qui in bono veri: & misit eos Jischak, & iverunt a cum illo in pace, significat quod contenti.

3456. Fecit illis convivium, quod significet cohabitationem, constat a significatione convivii, quod sit cohabitatio, de qua n: 2341.

3457. Et ederunt & biberunt, quod significet communicationem, constat a significatione edere, quod sit communicari quoad illa quæ sunt boni, de qua n: 2187. 2343. 3168; & a significatione bibere, quod sit communicari quoad illa quæ sunt veri, de qua n: 3089. 3168.

3458. Et mane surrexerunt in matutino, quod significet illustrationis statum, constat ex significatione mane, & surgere in matutino, quod sit illustrationis status; mane enim & aurora in sensu supremo est Dominus, & in sensu interno est cœleste amoris Ipsi, inde quoque est status pacis, videatur n: 2333. 2405. 2540. 2780; & surgere in sensu interno significat elevationem, n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; inde patet, quod mane surrexerunt in matutino, significat illustrationis statum.

3459. Et juraverunt vir fratri suo, quod significet confirmationem cum illis qui in bono veri, constat ex significatione jurare seu juramenti, quod sit confirmatio, de qua n: 2842. 3037. 3375; & ex significatione viri cum fratre, quod sit veri bonum, seu quod idem qui in illo bono; quod vir sit verum, videatur n: 265. 749. 1007. 3134. 3309 pr; & quod frater sit bonum, n: 2360; quid veri bonum, videatur n: 3295. 3332; in eo bono sunt illi, qui hic per Abimelechum repræsentantur, seu qui per Philistæos, quorum rex Abimelechus fuit, nempe qui fidem faciunt essentiali Ecclesiæ, & præponunt charitati; qui tales, non in alio bono sunt, quam in Veri bono, nihil enim aliud ex Verbo eliciunt & hauriunt, quam quæ fidei sunt, ita quæ veri, quæ autem boni sunt, ita quæ vitæ, vix vident, idcirco confirmant se in doctrinalibus fidei, & non in aliquibus charitatis; cum illi bonum agunt, est ex doctrinalibus fidei, bonum inde est quod vocatur veri bonum: Cum illis, qui in eo bono sunt, conjungit se Dominus, sed non ita ut cum illis qui in bono charitatis, nam amor & charitas est conjunctio spiritalis, non autem fides nisi per amorem & charitatem; & quia ita, non dicitur quod pepigerint foedus cum Jischako, sed quod juraverint vir fratri; foedus enim prædicatur de bono, quod est amoris & charitatis, juramentum autem de vero, quod est fidei, n: 3375; de illis qui in veri bono etiam prædicatur

dicatur cohabitatio, quæ per convivium n: 3456, significatur. Ex illis, qui tales in altera vita, scire mihi datum est, quod separati sint ab illis qui in charitatis bono sunt, hi enim propius conjuncti Domino sunt, quam illi, nam bonum eorum, est, ut ita dicam, durum, non se flecti patiens, non communicativum, ita non in cœlo, sed in limine ad cœlum.

3460. Et misit eos Jischak, & iverunt a cum illo in pace, quod significet quod contenti, constare potest absque explicatione: inde etiam patet, quod cum illis cohabitatio, non conjunctio, de qua mox supra, n: 3459.

3461. Verſ: 32. 33. *Et fuit in die illo, & venerunt servi Jischaki, & indicaverunt ei super causas putei, quem foderunt; & dixerunt ei, invenimus aquas. Et vocavit eum Schibba; propterea nomen urbis Beerschebah, usque ad diem hunc.* Fuit in die illo, significat statum illum: & venerunt servi Jischaki, significat rationalia: & indicaverunt ei super causas putei quem foderunt, & dixerunt invenimus aquas, significat vera interiora per illa: Et vocavit eum Schibba, significat confirmati veri conjunctionem per illa: propterea nomen urbis Beerschebah, significat doctrinæ quale inde: usque ad diem hunc, significat status perpetuum.

3462. Fuit in die illo, quod significet statum, constat a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788, hic statum doctrinæ, de qua agitur.

3463. Et venerunt servi Jischaki, quod significet rationalia, constat a significatione servorum, quod sint rationalia, ut & scientifica, de qua n: 2567; & a repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210. Ex illis quæ præcedunt, constat, quid Domini per Jischakum hic repræsentatur, nempe quod Verbum quoad sensum ejus internum; per Abimelechum enim, & Achufathum, & Phicolem significantur doctrinalia fidei, quæ ex sensu literalī Verbi sunt, qualia sunt illorum qui Philistæi in bono sensu dicuntur, hoc est, illi qui in solis doctrinalibus fidei sunt, & quoad vitam in bono, sed in bono veri, quorum doctrinalium aliqua conjunctio est cum sensu interno, ita cum Domino; sunt enim illi, qui in solis doctrinalibus fidei, ac in vita secundum illa, in quadam conjunctione, sed remota, ex causa, quia non sciunt quid charitas erga proximum, & minus quid amor in Dominum, ex quadam affectione, sed modo ex quadam idea fidei, ita nec sunt in aliqua perceptione boni, sed in specie persuasionis quod id verum & sic bonum sit, quod doctrinalia illorum dicant, in quibus cum confirmati sunt, possunt æque in falso, esse quam in vero, nam nihil aliud confirmat hominem quid verum quam bonum; verum quidem docet quid bonum sed absque perceptione, at bonum docet quid verum ex perceptione; quisque scire potest, quomodo hoc se habet, tum quæ & qualis differentia sit, solum ex communi hoc charitatis præcepto, “Omnia quæcunque volueritis ut faciant vobis homines, sic & vos facite illis,” Matth: vii: 12; qui ex præcepto agit, is quidem aliis bonum facit, sed quia sic jussum, ita non ex affectione cordis, & quoties facit, a se inchoat, & quoque in faciendo bonum, de merito cogitat; at qui non ex

præcepto agit, sed ex charitate, hoc est, ex affectione, is ex corde, ita ex libero, agit, & quoties agit, ex ipso velle bonum inchoat, ita ex eo quod ei sit jucundum; & quia in jucundo habet remunerationem, non de merito cogitat; inde nunc constare potest, quæ differentia sit facere bonum ex fide, & ex charitate, & quod illi remotiores sint quam hi ab ipso bono, quod est Dominus; illi nec facile introduci in bonum charitatis usque ad perceptionem possunt, quia parum in veris sunt, nam in illud bonum nemo introduci potest, nisi prius eradicata sunt non vera, quod fieri nequit, dum non vera usque ad persuasionem irradicata sunt.

3464. Et indicaverunt ei super causas putei quem foderunt, & dixerunt invenimus aquas, quod significet vera interiora per illa, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 3424; & ex significatione aquarum, quod sint vera, de qua n: 2702, nempe quæ ex Verbo; ita indicare ei super causas putei quem foderunt, significat de Verbo ex quo doctrinalia, & dixerunt invenimus aquas, significat quod in illis, nempe in doctrinalibus, vera interiora; sunt enim, ut supra dictum, in omnibus doctrinalibus ex Verbi sensu literali desumptis vera interiora; Verbi enim sensus literalis est sicut puteus in quo aqua, nam in omnibus & singulis Verbi est sensus internus, qui quoque est in doctrinalibus quæ ex Verbo: ita se habet cum Doctrinalibus quæ ex sensu literali Verbi, quod cum homo in illis est, & simul in vita secundum illa, in se habeat correspondentiam; Angeli enim qui apud illum, in veris interioribus sunt, cum is in exterioribus, ita habet communicationem per doctrinalia cum cœlo, sed secundum suæ vitæ bonum: ut pro exemplo, cum in Sacra Cœna simpliciter cogitat de Domino, ex verbis ibi, “Hoc est Corpus meum & hic est Sanguis meus,” tunc Angeli apud illum sunt in idea amoris in Dominum & Charitatis erga proximum, nam Corpori Domini & Pani correspondet amor in Dominum, ac Sanguini & Vino correspondet Charitas erga proximum, n: 1798. 2165. 2177. 2187, & quia talis est correspondentia, e cœlo per Angelos influit in illud sanctum in quo tunc est homo affectio, quam secundum vitæ suæ bonum recipit; Angeli enim habitant apud unumquemvis in ejus vitæ affectione, ita in doctrinalium secundum quæ vivit, nusquam a quibus vita discrepat, si vita discrepat, ut si sit in affectione lucrandi honores & opes per doctrinalia, tunc recedunt angeli, & in affectione illa habitant infernales, qui vel infundunt ei confirmationes illorum sui & mundi causa, ita fidem persuasivam, quæ talis est ut nihil curet num verum sit vel falsum, modo captent animos; vel omnem fidem auferunt, & tunc doctrina oris ejus est modo sonus ab igre amorum istorum excitatus & modificatus.

3465. Et vocavit illum Schibba, quod significet confirmati veri conjunctionem per illa, constat a significatione vocare, nempe nomine, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 3421, ita quod nomina significant rem seu statum, n: 1946. 2643. 3422, hic itaque confirmati veri conjunctionem per illa, nempe per doctrinalia: Schibba enim in lingua originali est juramentum, quod significat confirmationem, n: 2842. 3375: confirmati veri

veri conjunctio dicitur, cum vera interiora se conjungunt veris exterioribus, quæ sunt doctrinalia ex sensu literalis Verbi: quod apud tales conjunctio fit per vera quæ sunt fidei, non ita per bona quæ charitatis, supra n: 3463, dictum.

3466. Propterea nomen urbis Beerschebah, quod significet doctrinæ quale inde, constat a significatione nominis, quod sit quale, de qua mox supra n: 3465; ex significatione urbis, quod sit doctrina, de qua n: 402. 2450. 2712. 2943. 3216; inde Beerschebah, quæ in lingua originali significat puteum juramenti, ita doctrinam veri confirmati; quod Beerschebah sit doctrina, videatur n: 2723. 2858. 2859. Supra in Capite XXI, Vers: 30. 31, dicitur, "Quia septem agnas accipies e manu mea, propterea fit mihi in testimonium, quod fodi puteum hunc; propterea vocavit locum illum *Beerschebah*, quia ibi *juraverunt* ambo illi," ibi per Beerschebam significabatur status & quale doctrinæ, quod ex Divino, & quod per illam conjunctio; & quia ibi agitur de illius Ecclesiæ interioribus, dicitur quod locus ille vocatus sit Beerschebah, hic autem quia agitur de illius Ecclesiæ exterioribus, dicitur quod urbs ita vocata; de interioribus enim prædicatur status, qui significatur per locum, n: 2625. 2837. 3356. 3387; sed de exterioribus prædicatur doctrina, quæ significatur per urbem, nam omnis doctrina suum statum & suum quale habet ab interioribus ejus.

3467. Usque ad diem hunc, quod significet status perpetuum, constat a significatione ad diem hunc, quod sit status perpetuum, de qua n: 2838.

3468. Vers: 34. 35. *Et fuit Esau filius quadraginta annorum, & accepit mulierem Jebudith, filiam Beerî Chittæi, & Basemath filiam Elonis Chittæi. Et fuerunt amaritudo spiritus Jischako & Rebeccæ.* Fuit Esau filius quadraginta annorum, significat statum tentationis quoad bonum veri naturale: & accepit mulierem Jehudith filiam Beerî Chittæi, & Basemath filiam Elonis Chittæi, significat adjunctionem veri naturalis aliunde quam ex ipso genuino: & fuerunt amaritudo spiritus Jischako & Rebeccæ, significat quod inde primum dolor.

3469. Fuit Esau filius quadraginta annorum, quod significet statum tentationis quoad bonum veri naturale, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum veri naturale, de qua n: 3300. 3302. 3322; ex significatione quadraginta annorum, quod sint tentationis status, quod quadraginta sint tentationes, videatur n: 730. 862. 2272, & quod anni sint status, n: 487. 488. 493. 893. Quod hæc de Esavo immediate adjungantur illis quæ de Abimelecho & Jischako relata sunt, est quia actum est de illis qui in bono veri sunt, hoc est, qui in vita secundum doctrinalia ex sensu literalis Verbi desumta, hi enim significati sunt per Abimelechum, & Achusatam & Phicolem, ut supra passim dictum; qui itaque in bono veri sunt, seu in vita secundum doctrinalia, regenerati sunt quoad interiora, quæ eorum rationalia sunt, sed nondum quoad exteriora, quæ eorum naturalia; homo enim prius regeneratur quoad rationale quam quoad naturale, n: 3286. 3288, nam Naturale prorsus in mundo est, & in naturali ut in plano fundatur hominis cogitatio & voluntas;

voluntas ; ea causa est, quod appercipiat homo cum regeneratur pugnam inter rationalem seu internum suum hominem & naturalem seu externum, & quod multo serius, & quoque multo difficilius regeneretur externum ejus quam internum ; quod enim propius est mundo & propius corpori, hoc non adigi potest facile ad obsequia præstandum Interno homini, nisi per insignem temporis moram, & per plures status novos, in quos introducetur, qui status sunt status agnitionis sui, & agnitionis Domini, suæ nempe miseriæ & Domini misericordiæ, ita humiliationis, per pugnas tentationum ; quia ita est, ideo hic nunc immediate adjungitur hoc de Esavo, & de ejus binis uxoribus, per quæ talia in sensu interno significantur. Cuius notum est, quid bonum naturale, quod nempe sit bonum in quod nascitur homo ; sed quid bonum veri naturale ; paucis, si ulli, notum est ; datur bonum naturale, seu homini connatum, quadruplicis generis, nempe bonum naturale ex amore boni, bonum naturale ex amore veri, tum bonum naturale ex amore mali, & bonum naturale ex amore falsi ; Bonum enim, in quod homo nascitur, id trahit a parentibus, sive patre sive matre ; omne enim id quod parentes ex frequenti usu & habitu contraxerunt, seu ex actuali vita imbuerunt, usque dum illis tam familiare factum sit, ut appareat sicut naturale, hoc derivatur in liberos, & fit hæreditarium ; parentes qui in bono amoris boni vixerunt, & in illa vita suum jucundum & beatum perceperunt, si in statu illo sunt cum prolem concipiunt, proles inde accipit inde inclinationem ad simile bonum ; parentes qui in bono amoris veri vixerunt, de quo bono videatur n : 3459. 3463, & in illa vita suum jucundum perceperunt, si in statu illo sunt cum prolem concipiunt, proles inde accipit inclinationem ad simile bonum ; consimiliter qui ex hæreditario accipiunt bonum amoris mali & bonum amoris falsi, vocantur hæc bona, ex causa, quia ut bona, apud quos sunt, in externa forma apparent, tametsi nihil minus quam bona sunt ; per plures, apud quos bonum naturale apparet, tale bonum habent ; qui in bono naturali amoris mali sunt, flexiles & proclives ad cujusvis generis mala sunt, nam facile se patiuntur seduci, ex bono illo sunt obsequiosi, cum primis ad foedus voluptates, ad adulteria, etiam ad crudelia ; & qui in bono naturali falsi sunt, proclives sunt ad cujusvis generis falsa, ex bono illo arripiunt persuasivum, imprimis ab hypocritis & dolosis, qui sciunt captare animos, se in affectiones insinuare, & mentiri innocentiam : in hæc bona ita dicta, nempe mali & falsi, nascuntur plerique hodie, qui in orbe Christiano in bono naturali sunt, ex causa, quia parentes eorum jucundum mali & jucundum falsi per actualem vitam contraxerunt, ac illud sic in liberos, & ita in posteros suos, implantarunt.

3470. Et accepit mulierem Jehudith filiam Beerî Chittæi, & Basemath filiam Elohis Chittæi, quod significet adjunctionem veri naturalis aliunde quam ex ipso genuino, constat ex significatione mulieris, quod sit verum adjunctum bono, de qua ubi de Sarah & Rebecca, n : 1468. 1901. 2063, 2065. 2172. 2173. 2198. 2507. 2904. 3012. 3013. 3077, hic verum naturale adjunctum.

adjunctum bono naturali, de quo hic agitur ; & ex repræsentatione Jehudith filii Beeri Chittæi, & Basemath filiæ Elonis Chittæi, quod sit verum aliunde quam ex ipso genuino ; Chittæi enim erant inter gentes probas quæ in terra Canaane, apud quas habitabat Abraham, & a quibus speluncam Machpelæ in sepulchrum emit, Gen : xxiii : 3 ad fin ; & per quas repræsentatur ibi Ecclesia spiritualis inter gentes, videatur n : 2913. 2986, quæ Ecclesia quia non in vero est ex Verbo, per eosdem significatur Verum non ex ipso genuino ; gens enim quæ Ecclesiam repræsentat, etiam significat verum & bonum, quale est Ecclesiæ, nam Ecclesia ex vero & bono est Ecclesia, cum itaque illa dicitur, intelligitur hoc, & cum hoc dicitur, intelligitur illa. Cum his ita se habet, bonum veri naturale, non est bonum spirituale, hoc est, bonum fidei & bonum charitatis, antequam reformatum sit ; bonum naturale est a parentibus, ut mox supra n : 3469 dictum, sed bonum spirituale est a Domino ; quapropter homo ut bonum spirituale accipiat, regenerandus est ; hoc dum fit, adjunguntur ei primum vera aliunde quam ex ipso genuino, quæ talia sunt, ut non adhæreant, sed modo inserviant pro mediis introducendi genuina, quæ cum introducta sunt, tunc vera non genuina separantur ; se habet hoc sicut apud pueros, hi primum addiscunt plura, etiam inania, sicut lusoria & similia, non ut ea faciant illos sapere, sed ut præparent viam ad recipiendum utilia quæ sapientiæ, quibus receptis separantur illa, imo rejiciuntur ; vel sicut se habet cum fructibus, qui primum implentur succo amaro, antequam possunt recipere succum dulcem, amarus ille, qui non est genuinus, est medium introducendi dulcem, quo intrante ille dissipatur ; ita quoque se habet cum naturali hominis, cum illud regeneratur ; bonum enim naturale est tale, quod ex se non obedire & inservire velit rationali ut servus domino, sed quod velit imperare ; ut autem ad obsequium & famulitium redigatur, per status vastationis & tentationis vexatur, usque dum concupiscentiæ ejus languescant, & tunc per influxum boni fidei & charitatis per Internum hominem a Domino temperatur, usque dum bonum hæreditario acceptum per gradus exstirpetur, & novum loco ejus implanteretur, in hoc tunc vera fidei insinuantur, quæ se habent sicut novæ fibræ in cor hominis, per quas succus novus infertur, usque dum novum cor, per vices succreverit ; vera quæ primum inferuntur, non possunt ex genuino fonte esse, quia mala & falsa in bono priori seu naturali sunt, sed talia quasi vera seu tales veri apparentiæ, quæ cum genuinis veris affinitatem quandam habent, per quæ paullatim datur copia & locus ipsis genuinis veris se insinuandi ; bonum genuinum est quasi sanguis in vasis, aut quasi succus in fibris, ac ducit & applicat vera in formam ; bonum quod sic formatur in naturali seu externo homine, est commune, quasi contextum seu concinnatum a particularibus & singularibus boni spiritualis per rationalem seu internum hominem a Domino, Qui solus format & e novo creat ; inde est, quod Dominus toties in Verbo dicatur formator & Creator.

3471. Quod fuerunt amaritudo spiritus Jischako & Rebeckæ, significet quod inde primum dolor, constat ex significatione amaritudinis spiritus, quod

fit

fit dolor ; & ex repræsentatione Jischaki & Rebeckæ, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum & Divinum Verum ; in supremo enim sensu agitur de Domino, at in repræsentativo de illis qui sunt similitudines aut imagines Ipsi, nempe in supremo sensu, quomodo Dominus Humanum apud Se Divinum fecit, in repræsentativo quomodo Dominus hominem regenerat, seu cœlestem & spiritualement facit ; quod regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini, videatur n : 3043. 3138. 3212. 3296. Quod dolor fuerit primum, inde est, quia cum vera inferuntur bono naturali, primo dolorem faciant, aggravant enim conscientiam, & inducunt anxietates, quia concupiscentiæ adsunt, contra quas verum spirituale pugnat ; sed dolor hic primus per gradus diminuitur, & tandem evanescit ; est sicut invalidum & ægrotum corpus, quod per dolorifica sanitati restituendum ; cum in statu illo est, tunc ei primum dolor.

Continuatio de Correspondentiis & Repræsentationibus, Cumprimis de illis quæ in Verbo.

3472. **Q**UOD omnia & singula, quæ in Verbi sensu literæ, sint repræsentativa spiritualium & cœlestium Regni Domini in cœlis, ac in supremo sensu sint repræsentativa Ipsi Domini, constare potest ab illis quæ hætenus ostensa sunt, & quæ adhuc, ex Divina Domini Misericordia, ostendenda : sed quia homo tam longe se removet a cœlo, ac se infimæ naturæ, imo terrestri, immergit, repugnat ei prorsus cum dicitur, quod Verbum altiora recondat, quam is ex litera capit, & magis cum dicitur, quod contineat incomprehensibilia, modo quæ Angelorum sapientiæ adæquata sunt, & adhuc magis, quod ipsa Divina, quæ infinite intellectum angelorum transcendunt : agnoscit quidem orbis Christianus, quod Verbum Divinum sit, sed quod ita Divinum, si non ore, usque corde negat ; quod nec mirum est, quia terrestre, in quo homo bodie est, sublimiora non capit, nec vult capere.

3473. Quod Verbum in litera talia in se recondat, spiritibus seu animabus, quæ in alteram vitam veniunt, sæpius sistitur videndum ; & cum hoc factum, aliquoties mihi datum est interesse, ut constare potest ab illis experienciis, quæ in Parte Prima, De Scriptura Sacra seu Verbo, quod Divina recondat, quæ patent coram Spiritibus bonis & Angelis, n : 1767 ad 1776, & 1869 ad 1879, allatæ sunt, ex quibus hoc, quod immediate sequitur, confirmationis causa, licet iterum referre.

3474. *Quidam Spiritus ad me venit, non diu post excessum ejus e corpore, quod concludere potui ex eo, quod adhuc nesciret se in altera vita esse, putans se vivere in mundo; perceptum, quod is deditus fuerit studiis, de quibus loquutus cum eo; sed tunc subito sublatus est in altum, quod miratus, autumabam, quod esset ab illis, qui alta spirarunt, nam tales solent in altum ferri; aut quod posuerit cælum in alto, qui similiter solent in altum auferri, ut inde sciant, quod Cælum non sit in alto, sed in interno; sed mox appercepi, quod sublatus sit ad spiritus angelicos, qui antrorsum paulo ad dextrum in primo cæli lumine sunt; inde dein mecum loquutus est, dicens, quod sublimiora videat, quam usquam mentes humanæ capere possunt; cum hoc fiebat, legebam Caput Primum Deuteronomii de populo Judaico, quod missi sint, qui explorarent terram Canaanem, & quæ ibi; quod cum legerem, dixit, quod nihil apperceperet de sensu literæ, sed quæ in sensu spirituali, & quod hæc mirabilia, quæ describere non posset; hoc erat in primo limine cæli Spirituum Angelicorum; quid non in ipso illo cælo, & quid non in cælo angelico. Spiritus quidam tunc, qui apud me erant, prius increduli quod tale sit Verbum Domini, cæperunt pænitere quod non crediderint, dicebant in illo statu quod credant, quia audiverunt illum dixisse, quod audiverit, viderit, & perceperit ita esse. Sed alii spiritus adhuc in sua incredulitate perstabant, & dicebant non ita esse, sed esse phantasias, quare etiam hi subito sublati sunt, & inde mecum loquuti & fassi, quod nihil minus sit quam phantasia, quia realiter percipiunt quod ita sit, & quidem perceptione exquisitiore, quam usquam dari possit alicui sensui in vita corporis. Mox etiam alii in idem cælum sublati, & inter eos unus in vita corporis ejus mihi notus, qui idem testatus, inter alia etiam dicens, quod præ stupore gloriam Verbi in sensu ejus interno describere non posset, ex miseratione quadam tunc loquens, inquit, mirum esse quod homines ne hilum ex talibus sciant. Binis vicibus postea vidi alios sublato in alterum cælum inter spiritus Angelicos, & inde mecum loquuti, legebam tunc Cap: III Deutr: a principio ad finem, dicebant, quod solum in sensu interiori Verbi essent, asseverantes tunc, quod ne apex quidem esset, in quo non spirituale pulcherrime cum reliquis cohærens, tum quod Nomina significant res; ita confirmati quoque, quia prius non crediderant, quod omnia & singula in Verbo a Domino inspirata fuerint; hoc voluerunt etiam coram aliis juramento confirmare, sed non permittebatur.*

3475. *Quod in cælis continua Repræsentativa existant, qualia sunt in Verbo, aliquoties prius dictum & ostensum est; Repræsentativa illa sunt talia,*

talia, ut Spiritus & Angeli illa in multo clariore luce videant, quam quæ est meridiana mundi; Repræsentativa illa sunt talia, quod quæ vident in externa forma percipiant quid significant in interna, & in his adhuc interiora: sunt enim tres cæli, in Primo Cælo apparent illa in forma externa cum perceptione quid significant in interna; in Secundo Cælo apparent illa qualia sunt in interna forma cum perceptione qualia sunt in adhuc interiore; in Tertio Cælo, apparent illa in forma illa adhuc interiore, quæ est intima: quæ in Primo Cælo apparent, sunt communia illarum rerum quæ apparent in Secundo, & hæc communia illarum quæ in Tertio; ita in illis quæ apparent in Primo Cælo, sunt intus illa quæ in Secundo, & in his intus illa quæ in Tertio; & quia ita secundum gradus sistuntur, constare potest, quam perfectæ, sapientia plena, & simul quam felicia, sunt illa quæ in intimo Cælo, & quod prorsus ineffabilia sint, nam myriades myriadum sistunt unum particulare communis. Omnia & singula illa Repræsentativa involvunt talia, quæ sunt Regni Domini, & hæc talia quæ sunt Ipse Dominus; qui in Primo Cælo sunt, in suis Repræsentativis vident talia quæ in interiore sphaera Regni existunt, & in illis quæ in adhuc interiore, & sic repræsentativa Domini, sed remote; qui in Altero Cælo sunt, in suis repræsentativis vident talia quæ in intima sphaera Regni, & in illis repræsentativa Domini propius; qui autem in Tertio, vident Ipsum Dominum.

3476. Inde sciri potest, quomodo se habet cum Verbo; Verbum enim a Domino datum est homini, etiam Angelis, ut per illud sint apud Ipsum; nam Verbum est medium uniens terræ cum cælo, & per hoc cum Domino; sensus ejus literalis est, qui unit hominem cum Primo Cælo; & quia in sensu literalis est internus, qui agit de Regno Domini, & in hoc est sensus supremus, qui agit de Domino, & hi sensus ordine sibi insunt, inde patet, qualis unio per Verbum cum Domino est.

3477. Dictum est, quod continua sint Repræsentativa in cælis, & quidem talia, quæ involvunt arcanissima sapientiæ; quæ patent coram homine ex sensu literalis Verbi, sunt tam pauca respectively, sicut aquæ Oceani ad aquas parvuli lacus: qualia sunt repræsentativa in cælis, constare potest ab illis, quæ aliquoties prius ex visis relata sunt, & quoque ab his: Repræsentata fuit coram aliquibus, quod vidi, lata via, & stricta via, de qua in Verbo, lata quæ duceret ad infernum, & stricta quæ ad cælum; lata erat confita arboribus, & floribus, & ejuscemodi quæ externa forma apparebant pulchra & jucunda, sed absconditi erant ibi varii generis angues & serpentes, quos non videbant, stricta via non erat ita decorata arboribus & floretis ad visum, sed apparuit

apparuit tristis & obscura, sed in illa erant Angeli infantes pulcherrime decorati in paradisis & floretis amœnissimis, quæ tamen non videbant; interrogabantur tunc quam viam ire vellent, dicebant latam, sed subito aperiiebantur illis oculi, & in lata videbant serpentes, in stricta autem angelos; & tunc iterum interrogabantur quam viam ire vellent, tunc hærebant taciti; & quantum aperiiebatur illis visus, dicebant se ire velle strictam, & quantum claudebatur visus, se ire velle latam.

3478. *Etiam repræsentabatur coram quibusdam Tabernaculum cum Arca; qui enim Verbo summopere delectati fuerunt, cum vixerunt in mundo, illis talia quoque sistuntur videnda; ita tunc Tabernaculum cum omni ejus apparatu, nempe cum atriis, aulæis circum, velis intus, altari aureo seu suffitus, mensa ubi panes, candelabro, propitiatorio cum cherubis; & tunc simul spiritibus probis dabatur percipere, quid singula significarent; erant tres Cæli, qui per Tabernaculum repræsentati sunt, & Ipse Dominus per Testimonium in Arca super qua Propitiatorium; & quantum illis aperiiebatur visus, tantum in illis cælestiora ac Diviniora videbant, quorum nullam cognitionem habuerunt in vita corporis, & quod mirum, non erat minimum ibi, quod non esset repræsentativum, usque ad uncas & annulos; ut solum in Pane qui super mensa, in illo ut in repræsentativo & symbolico percipiebant illum victum, a quo Angeli vivunt, ita amorem cælestem & spirituales cum eorum faustis & felicibus, ac in illo & in his Ipsum Dominum, ut Panem seu Mannam e cælo, præter plura ex Panum forma, positione, numero, & ex auro quod ibi circum, & ex Candelabro e quo illa illuminata adhuc exhibebant repræsentationes rerum ineffabiliorum; ita in reliquis; ex quibus constare quoque potuit, quod ritualia seu repræsentativa Ecclesiæ Judaicæ in se continuerint omnia arcana Ecclesiæ Christianæ, tum quod illi, quibus repræsentativa & significativa Verbi Veteris Testamenti aperiuntur, Arcana Ecclesiæ Domini in terris, cum vivunt in mundo, & arcanorum arcana quæ in Regno Domini in cælis, cum in alteram vitam veniunt, scire & percipere possint.*

3479. *Judæi qui ante Domini adventum vixerunt, sicut etiam qui postea, non aliam opinionem de ritualibus Ecclesiæ suæ habuerunt, quam quod cultus Divinus solum consisteret in externis, quid repræsentabant & significabant, nihil curabant; non enim sciebant, nec scire volebant, quod aliquod internum cultus & Verbi daretur, ita quod aliqua vita esset post mortem, consequenter quod aliquod cælum, erant enim prorsus*

sensuales & corporei; & quia in externis separatis ab internis erant, cultus respective ad illos non aliud fuit quam idololatricus, quapropter pronissimi erant ad colendos quoscunque deos, modo persuaderentur quod illi prosperare eos possent: sed quia Gens illa talis erat, ut in externo sancto potuissent esse, & sic sancta habere ritualia per quæ repræsentabantur cælestia Regni Domini, & sanctam venerationem habere pro Abrahamo, Jischako & Jacobo, & quoque pro Mose & Aharone, & postea pro Davide, per quos repræsentabatur Dominus, & cumprimis sanctitatem habere pro Verbo, in quo omnia & singula repræsentativa & significativa Divinorum sunt, ideo in illa gente Ecclesia repræsentativa instituta fuit; si autem gens illa novisset interna usque ad agnitionem, tunc prophanavisset illa, & sic cum in sancto externis simul in prophano interno fuissent, ita prorsus nulla communicatio potuisset esse repræsentativorum cum cælo per illam gentem; inde est, quod interiora non illis detecta fuerint, ne quidem quod Dominus erat intus, ut salvaret animas illorum. Quia Tribus Judaica præ reliquis tribubus talis fuit, & hodie, sicut olim ritualia, quæ extra Hierosolymam observari possunt, sancta habent, etiam sanctam venerationem pro patribus suis, ac imprimis sanctitatem pro Verbo Veteris Testamenti, & prævisum quod Christiani pæne rejicerent illud, & quoque fædarent interna sua prophanis, ideo gens illa huc usque conservata est, secundum Domini verba apud Matihæum, Cap: xxiv: 34; aliter si Christiani, sicut norunt interna, quoque viverent Interni homines, si hoc, Gens illa ante plura sæcula, sicut aliæ gentes, excisa fuisset. Sed cum Gente illa ita se habet, quod sanctum eorum externum seu sanctum cultus, nihil efficere possit interna eorum, hæc enim immunda ex sordido amore sui, & ex sordido mundi, sunt, & quoque ex idololatrico quod externa colant absque internis; & sic quia non aliquid cæli in se habent, nec aliquid cæli in alteram vitam secum ferre possunt, præter paucos qui in amore mutuo, & sic non in contemtu aliorum præ se, vivunt.

3480. *Ostensum etiam est, quomodo immunda apud illam Gentem non impediverint, quin Verbi interiora, seu ejus spiritualia & cælestia, in cælo usque sisterentur; immunda enim removebantur, ut non appercepta, etiam mala in bonum vertebantur, sic ut modo externum sanctum pro plano inserviret, ita sistebantur coram angelis, absque interjectis remoris, interna Verbi; inde patuit, quomodo populis ille interius idololatra potuerit repræsentare sancta, imo Ipsum Dominum, ita quomodo Dominus in medio immunditiarum eorum potuerit habitare, Levit: xvi:*

16; proinde Ecclesiæ simile ibi habere, nam Ecclesia mere repræsentativa est instar Ecclesiæ, non est Ecclesia. Apud Christianos hoc ita non fieri potest, quia norunt interiora cultus, sed illis non credunt; ita non in sancto externo separato ab interno possunt esse; præter apud illos qui in vita fidei sunt, per bona apud illos fit communicatio, remotis interea malis & falsis, & tunc, quod mirum, omnia & singula Verbi quod ab his legitur, coram angelis patent, & hoc quoque tametsi illi non ad sensum ejus attendunt, quod mihi pluri experientia ostensum est, nam internum apud illos, quod non ita perceptibile est, pro plano inservit.

3481. In sermone fueram sæpius cum Judæis qui in altera vita, apparent antrorsum in terra inferiore sub plano sinistri pedis, & semel quoque de Verbo, de Terra Canaane, & de Domino: de Verbo, quod arcanissima ibi sint, quæ non patent coram hominibus, hoc affirmabant; dein, quod omnia arcana, quæ ibi, agant de Messia, & Ipsius Regno, hoc quoque volebant; sed cum dicerem, quod Messias in Hebræa lingua sit idem ac Christus in Græca, non audire volebant: iterum cum dicerem, quod Messias sit sanctissimus, & quod Jehovah in Ipso, & quod non alius per Sanctum Israelis & per Deum Jacobi, intelligatur; & quia ille Sanctissimus, quod non in Regno Ipsius possint esse nisi qui sancti sunt, non externa forma sed interna, ita qui non in amore sordido mundi, inque elatione contra alias gentes, & in odiis inter se, hoc non potuerunt audire: postea, quod Messiae Regnum, secundum prophetias, erit æternum, & qui cum illo, etiam in æternum hæreditabunt terram; si Regnum foret ex mundo, & illi in terram Canaanem introducerentur, quod foret pro paucis annis, qui sunt vitæ hominis, præter quod omnes illi, qui mortui sunt postquam expulsi e terra Canaane, non fruerentur tali beatitudine; & quod inde scire potuissent, quod per terram Canaanem repræsentatum sit & significatum Regnum cæleste, & eo magis, cum illi nunc sciunt, quod in altera vita sint, & in æternum victuri, ita quod pateat ut Messias ibi suum Regnum habeat; & si loqui illis detur cum angelis, quod scire possint, quod universum Cælum Angelicum sit Ipsius Regnum; præter quod per Novam Terram, Novam Hierosolymam, & per Novum Templum apud Ezechielem, non aliud significari queat, quam tale Regnum Messiae; & hæc non potuerunt respondere, solum quod qui introducendi in terram Canaanem a Messia, & post tam paucos annos morerentur, & beatitudinem illam, quam ibi habituri, relinquerent, acerbe lachrymarent.

3482. Loquela quæ in Verbo, tametsi coram homine simplex, & aliquibus in locis rudis, apparet, est ipsa loquela Angelica, sed ultima;
loquela

loquela enim Angelica, quæ spiritualis est, dum cadit in voces humanas, non in aliam loquelam cadere potest quam in talem, singulæ enim res ibi repræsentant, & singulæ voces significant; Antiquis, quia commercium habebant cum spiritibus & angelis, non alia loquela fuit, erat plena repræsentativis, & inerat sensus spiritualis singulis; libri antiquorum etiam ita conscripti sunt, nam ita loqui & ita scribere, erat sapientiæ eorum studium; quantum postea homo se removerit a cælo, etiam inde constare potest; nunc ne quidem novit, quod in Verbo sit aliud, quam quod apparet in litera, ne quidem quod sensus spiritualis inibi sit, quicquid ultra sensum literalem dicitur, vocatur mysticum, quod solum ideo rejicitur; inde quoque est, quod intercepta sit communicatio hodie cum cælo, in tantum, ut a paucis credatur, quod aliquod cælum sit, & quod mirum, a doctis & eruditis multo pauciores, quam a simplicibus.

3483. Quicquid usquam apparet in universo, est repræsentativum Regni Domini, usque adeo, ut nihil usquam detur in universo atmosphærico & stellifero, in tellure & ejus tribus regnis, quod non suo modo repræsentat; sunt enim omnia & singula, quæ in natura, ultimæ imagines; ex Divino enim sunt cælestia quæ boni, ex cælestibus spiritualia quæ veri, ex illis & his naturalia; inde constare potest, quam crassa, imo quam terrestris, & quoque inversa, sit intelligentia humana, quæ Naturæ separatæ seu exemptæ ab influxu se priore, seu a causa efficiente, singula tribuit; qui etiam ita cogitant & loquuntur, sibi videntur præ cæteris sapere, nempe tribuendo naturæ omnia; cum vicissim intelligentia angelica sit, nihil naturæ tribuere, sed omnia & singula Divino Domini, ita vitæ, non alicui rei mortuæ; sciunt Eruditi, quod substantia sit perpetua existentia, sed usque est contra affectionem falsi, & inde famam eruditionis, dicere, quod subsistat continue Natura, sicut exstiterat, ex Divino Domini: quia nunc omnia & singula a Divino subsistunt, hoc est, continue existunt, & omnia & singula quæ inde sunt, non possunt aliter quam ut sint repræsentativa illarum rerum per quas exstiterant, sequitur quod universum aspectabile non aliud sit quam theatrum repræsentativum Regni Domini, & quod hoc sit theatrum repræsentativum ipsius Domini.

3484. A plurima experientia instructus sum, quod non sit nisi unica vita, quæ est Domini, quæ influit & facit ut vivat homo, imo ut vivant tam boni quam mali; illi vitæ correspondent formæ quæ sunt substantiæ, quæ per influxum continuum Divinum ita vivificantur, ut appareant sibi vivere ex se; hæc correspondentia est organorum cum vita; sed
qualia

qualia organa recipientia sunt, taliter vivunt; illi homines qui in amore & charitate sunt, in Correspondentia sunt, nam ipsa vita recipitur ab illis adæquate; illi vero qui in contrariis amoris & charitati sunt, non in correspondentia sunt, quia ipsa vita non recipitur adæquate, inde talis vita existit, quales sunt: hoc illustrari potest a formis naturalibus, in quas influit lux solis, quales formæ recipientes sunt, tales modificationes lucis illi sunt; in spiritali mundo modificationes sunt spirituales, ideo ibi quales formæ recipientes sunt, talis est illis intelligentia, & talis sapientia: inde est, quod spiritus boni & Angeli appareant ut ipsissimæ formæ charitatis, at spiritus mali & infernales ut formæ odii.

3485. Repræsentationes quæ in altera vita existunt, sunt apparentiæ, sed vivæ, quia a luce vitæ sunt; Lux vitæ est Divina Sapientia, quæ a Solo Domino; inde omnia, quæ a luce illa existunt, sunt realia; non sicut illa, quæ a luce mundi; quapropter illi qui in altera vita sunt, aliquoties dixerunt, quod quæ ibi vident, sint realia, & quæ homo videt, respectivè non realia, quia illa vivunt, & sic immediate afficiunt vitam eorum, hæc autem non vivunt, ita nec immediate afficiunt vitam; nisi qualiter & quantum apud eos illa quæ lucis mundi sunt, se conjungunt adæquate & correspondenter cum illis quæ lucis cæli sunt: inde nunc constare potest, quid Repræsentationes & quid Correspondentiæ.

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM SEPTIMUM.

3486. **E**Xplicata sunt ante Caput præcedens xxvi, ibi n: 3353 ad 3356, illa quæ Dominus loquutus est & prædixerat de Consummatione sæculi seu fine dierum Ecclesiæ, apud Matthæum, Cap: xxiv, Vers: 3 ad 7; hic, ex Divino Domini Misericordia, explicare licet illa quæ ibi ordine sequuntur, nempe quæ apud eundem Evangelistam in illo Capite a Versu 8 ad 14, ubi hæc, "*Omnia hæc initium dolorum. Tunc tradent vos in tribulationem, & occident vos, & eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter Nomen meum. Et tunc offendentur multi, & se invicem tradent, & odio habebunt se invicem. Et multi pseudoprophetæ exsurgent, & seducent multos. Et propter multiplicari iniquitatem, refrigescet charitas multorum. Qui autem perseverans erit in finem, hic salvabitur. Et prædicabitur hoc evangelium regni in tota habitata, in testimonium omnibus gentibus: & tunc erit finis.*"

3487. Per illa verba, quæ præcedunt, & quæ explicata sunt n: 3353 ad 3356, descriptus fuit primus status perversionis Ecclesiæ, qui fuit, quod non amplius inciperent scire quid bonum & quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates: per hæc autem verba describitur alter status perversionis Ecclesiæ, qui est, quod bonum & verum contemnturi, & quoque averfaturi, & sic quod expiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura Charitas.

3488. Quod Secundus status perversionis Ecclesiæ per illa verba Domini apud Evangelistam descriptus sit, patet a sensu interno eorundem, qui talis est: *Omnia hæc initium dolorum*, significant illa quæ præcedunt, nempe quæ Status primi perversionis Ecclesiæ sunt, qui est, ut dictum, quod non amplius inciperent scire, quid bonum & quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, proinde hæreses; quod talia Ecclesiam ante plura sæcula perverterint, patet inde, quod Ecclesia in Christiano orbe divisa sit, & hoc secundum opiniones de bono & vero, ita quod perversio Ecclesiæ a multo tempore retro incepta sit. *Tunc tradent vos in tribulationem, & occident vos*, significat quod bonum & verum perituum sit, primum per tribulationem, quod est, per perversionem; dein per quod occident illa, quod

quod est, per negationem, quod occidere cum prædicatur de bono & vero sit non recipi, ita negare, videatur n: 3387. 3395; per vos seu per Apostolos, significantur omnia fidei in uno complexu, ita tam bonum ejus quam verum, quod per duodecim apostolos illa significata sint, videatur n: 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272. 3354, & hic manifeste patet, non enim de Apostolorum prædicatione, sed de consummatione sæculi, agitur. *Et eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter Nomen Meum*, significat contemptum & aversionem pro omnibus quæ sunt boni & veri, odio habere, est contemnere & averfari, hæc enim odii sunt; ab omnibus gentibus, est ab illis qui in malo sunt, quod gentes sint illi, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588 f; propter Nomen meum, est propter Dominum, ita propter omnia quæ ab Ipso, quod Nomen Domini sit omne in uno complexu per quod colitur, ita omne quod est Ecclesiæ Ipsi, videatur n: 2724. 3006. *Et tunc offendentur multi, & se invicem tradent, & odio habebunt se invicem*, significat propter illa inimicitias; offendentur multi, est inimicitia in se, Ipsum Humanum Domini est contra quod inimicitia, quod illud offendiculum & scandalum futurum sit, passim in Verbo prædicatur; se invicem tradent, est inimicitia inter se ex falso contra verum; & odio habebunt se invicem, est inimicitia inter se ex malo contra bonum. *Et multi pseudoprophetæ exsurgent, & seducent multos*, significat prædicationes falsi; pseudoprophetæ, quod sint docentes falsa, ita doctrina falsa, videatur n: 2534; & seducent multos, est quod inde derivationes. *Et propter multiplicari iniquitatem, refrigescet charitas multorum*, significat cum fide expirationem Charitatis; propter multiplicari iniquitatem, est secundum falsa fidei; refrigescet charitas multorum, est exspiratio charitatis; utrumque enim pari passu vadit, ubi non est fides ibi non est charitas, & ubi non est charitas non est fides, sed charitas est quæ recipit fidem, & nulla charitas quæ rejicit fidem; inde origo omnis falsi & omnis mali. *Qui autem perseverans erit in finem, is salvabitur*, significat salvationem eorum qui in charitate; perseverans in finem, est qui se non seduci patitur, ita qui non in tentationibus succumbit. *Et prædicabitur hoc evangelium regni in tota habitata, in testimonium omnibus gentibus*, significat quod hoc prius notum fiet in orbe Christiano, prædicabitur est quod notum fiet, hoc evangelium regni est hoc verum quod ita sit, evangelium est annuntiatio, regnum est verum, quod regnum sit verum, videatur n: 1672. 2547; in tota habitata, nempe terra, est orbis Christianus,

quod terra fit tractus ubi Ecclesia, ita orbis Christianus, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2928. 3355, Ecclesia hic habitata vocatur a vita fidei, hoc est, a bono quod veri, habitare enim in sensu interno est vivere, & habitatores sunt bona veri, n: 1293. 2268. 2451. 2712. 3384; in testimonium est ut sciant, ne prætexant quod ignoraverint; omnibus gentibus sunt malis, n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588; cum enim in falso & malo sunt, non amplius sciunt quid verum & quid bonum, credunt tunc falsum esse verum, & malum esse bonum, & vicissim; cum in hoc statu est Ecclesia, *tunc veniet finis*. In illis quæ nunc sequuntur, & quæ ante Caput Geneseos quod sequitur, ex Divina Domini Misericordia, explicanda sunt, agitur de illo statu Ecclesiæ, qui vocatur Abominatio desolationis, qui est Tertius Status.

3489. Quod talis sit Ecclesia, non apparet coram illis qui in Ecclesia sunt, nempe quod contemnant & averfentur omnia quæ sunt boni & veri, tum quod inimicitias gerant contra illa, imprimis contra Ipsum Dominum; frequentant enim templa, audiunt prædicationes, in quodam sancto sunt cum ibi, ad sacram cœnam eunt, & inter se quandoque de illis decenter loquuntur, ita æque mali sicut boni, etiam inter se in civili charitate seu amicitia vivunt; inde est, quod coram oculis hominum non aliquis contemptus, minus averfatio, & adhuc minus inimicitia contra bona & vera fidei, ita nec contra Dominum, appareat; sed illa sunt externæ formæ, quibus unus alterum seducit; at internæ formæ hominum Ecclesiæ prorsus dissimiles sunt, etiam externis prorsus contrariæ; internæ formæ sunt quæ hic describuntur, & quæ sunt tales; hæ quales sunt, apparet ad vivum in cœlis, Angeli enim non attendunt ad alia quam ad interna, hoc est, ad fines, seu ad intentiones & voluntates, & ad cogitationes inde; hæ quam dissimiles externis sunt, constare potest ex illis qui ab Orbe Christiano in alteram vitam veniunt, de quibus videatur n: 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126, in altera enim vita solum interna sunt secundum quæ ibi cogitant & loquuntur, nam externa cum corpore relicta sunt, ibi patet, quod utcumque tales visi sunt pacifici in mundo, usque odio habuerint unus alterum, & odio habuerint omnia quæ sunt fidei, cumprimis Dominum, nam cum solum Dominus coram illis in altera vita nominatur, sphæra non modo contemptus, sed etiam averfationis & inimicitiae contra Ipsum manifeste ab illis exspirat & circumfunditur, etiam ab illis qui secundum apparentiam sancte de
Ipso

Ipso loquuti sunt, ut & qui prædicarunt; similiter cum nominatur Charitas & fides: sunt tales in interna forma, quæ ibi manifestatur, ut si, dum in mundo vixerunt, externa illis soluta & adempta fuissent, hoc est, si non ibi timuissent vitæ, & timuissent leges, ac imprimis si non timuissent famæ propter honores quos ambiverunt & affectaverunt, & propter opes quas concupiverunt & avide quæsierunt, ruissent unus contra alterum ex intestino odio secundum conatus & cogitationes, & absque ulla conscientia diripuissent aliorum bona, & quoque absque ulla conscientia trucidavissent, quam maxime infantes; tales sunt Christiani hodie quoad interiora, præter paucos quos non cognoscunt; inde patet, qualis est Ecclesia.

CAPUT XXVII.

1. **E**T fuit, quod senit Jishak, & caligabant oculi ejus a videndo, & vocavit Esavum filium suum majorem, & dixit ad eum, fili mi, & dixit ad eum, ecce me.

2. Et dixit, ecce quæso senui, non scio diem mortis meæ.

3. Et nunc tolle quæso arma tua, pharetram tuam, & arcum tuum, & exi agrum, & venare mihi venationem.

4. Et fac mihi cupedias, quemadmodum amavi, & adduc mihi, & edam, propterea ut benedicat tibi anima mea, antequam morior.

5. Et Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum; & ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum.

6. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, ecce audiui patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo.

7. Adhuc mihi venationem, & fac mihi cupedias, & edam, & benedicam tibi coram JEHOVAH ante mortem meam.

8. Et nunc, fili mi, ausculta voci meæ, ad quod ego præcipio tibi.

9. Vade quæso ad gregem, & accipe mihi exinde duos hædos caprarum bonos, & faciam illos cupedias patri tuo, quemadmodum amat.

10. Et adducas patri tuo, & edat, propterea ut benedicat tibi ante mortem suam.

11. Et dixit Jacob ad Rebeccam matrem suam, ecce Esau frater meus vir pilosus, & ego vir lævis.

12. Fortassis palpaverit me pater meus, & ero in oculis ejus sicut seducens, & adducam super me maledictionem & non benedictionem.

13. Et dixit illi mater ejus, super me maledictio tui, fili mi, tantummodo ausculta voci meæ, & vade, accipe mihi.

14. Et ivit, & accepit, & adduxit matri suæ, & fecit mater illius cupedias, quemadmodum amavit pater illius.

15. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quæ cum illa in domo, & induit Jacobum filium suum minorem.

16. Et pelles hædorum caprarum induere fecit super manus illius, & super lævitatem collorum illius.

17. Et dedit cupedias, & panem, quæ fecit, in manum Jacobi filii sui.

18. Et venit ad patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce me, quis tu fili mi.

19. Et dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus, feci quemadmodum loquutus es ad me, surge quæso, sede, & ede e venatione mea, propterea ut benedicat mihi anima tua.

20. Et dixit Jischak ad filium suum, quid hoc festinasti invenire, fili mi, & dixit, quia obvenire fecit JEHOVAH DEUS tuus ad faciem meam.

21. Et dixit Jischak ad Jacobum, accede quæso, & palpabo te, fili mi, an tu is filius meus Esau, si non.

22. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, & palpavit illum, & dixit, vox vox Jacobi, & manus manus Esavi.

23. Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosæ, & benedixit illi.

24. Et dixit, tu is filius meus Esau, & dixit, ego.

25. Et dixit, adfer mihi, & edam e venatione filii mei, ideo ut benedicat tibi anima mea; & attulit illi, & edit, & adduxit illi vinum, & bibit.

26. Et dixit ad illum Jischak pater illius, accede quæso, & osculare me, fili mi.

27. Et accessit, & osculatus est illum, & odoratus est odorem vestium illius, & benedixit illi, & dixit, vide, odor filii mei sicut odor agri, cui benedixit JEHOVAH.

28. Et dabit tibi DEUS de rore cœli, & de pinguedinibus terræ, & multitudinem frumenti & musti.

29. Servient tibi populi, & incurvabunt se tibi populi, esto herus fratribus tuis, & incurvabunt se tibi filii matris tuæ, maledicentes tibi maledictus, & benedicentes tibi benedictus.

30. Et fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, & fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, & Esau frater ejus venit e venatione sua.

31. Et fecit etiam is cupedias, & adduxit patri suo, & dixit patri suo, surgat pater meus, & edat e venatione filii sui, propterea ut benedicat mihi anima tua.

32. Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, & dixit, ego filius tuus, primogenitus tuus Esau.

33. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, & dixit, quis igitur ille qui venatus venationem & adduxit mihi, & edi ab omni, antequam venisti, & benedixi ei, etiam benedictus erit.

34. Et audivit Esau verba patris sui, & exclamavit exclamatione magna & amara usque valde & dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi.

35. Et dixit, venit frater tuus in fraude, & sumsit benedictionem tuam.

36. Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, & supplantavit me is duabus vicibus, primogenituram meam sumsit, & ecce nunc sumsit benedictionem meam; & dixit, annon reservasti mihi benedictionem.

37. Et respondit Jischak, & dixit Esau, ecce herum posui illum tibi, & omnes fratres ejus dedi ei ad servos, & frumento & musto fulcivi eum, & tibi igitur quid faciam, fili mi.

38. Et dixit Esau ad patrem suum, an benedictio una hæc tibi, pater mi, benedic mihi etiam ego pater mi; & sustulit Esau vocem suam, & flevit.

39. Et respondit Jischak pater ejus, & dixit ad eum, ecce de pinguedinibus terræ erit habitatio tua, & de rore cœli desuper.

40. Et super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, & erit quando dominaris, & disrumpes jugum illius desuper collo tuo.

41. Et odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius, & dixit Esau in corde suo, appropinquabunt dies luctus patris mei, & occidam Jacobum fratrem meum.

42. Et indicatum Rebeccæ verba Esavi filii sui majoris, & misit, & vocavit ad Jacobum filium suum minorem, & dixit ad illum, ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te.

43. Et nunc fili mi, ausculta voci meæ, & surge, fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem.

44. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, donec recedit exan-
descentia fratris tui.

45. Usque recedat ira fratris tui a te, & obliviscatur ejus quod fecisti illi, & mittam & accipiam te exinde; quare orbabor etiam ambobus vobis die uno.

46. Et dixit Rebecca ad Jischakum, fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, sicut illæ e filiabus terræ, quare mihi vitæ.

C O N T E N T A.

3490. **P**rius, ubi de Jischako & Rebecca, actum est in sensu interno, de Rationali, quomodo Dominus illud in Se Divinum fecerat, nunc agitur in sensu interno de Naturali, quomodo Dominus id in Se Divinum fecit, Esau est bonum ejus, & Jacob est verum; quippe Dominus, cum in mundo fuit, totum Humanum suum, tam interius quod est Rationale, quam exterius quod est Naturale, & quoque ipsum Corporeum, in se Divinum fecit; & hoc secundum Ordinem Divinum; secundum quem etiam Dominus hominem novum facit seu regenerat; quapropter in sensu repræsentativo hic quoque agitur de Regeneratione hominis quoad ejus Naturale, in quo sensu etiam Esau est bonum naturalis, & Jacob verum ejus; utrumque usque Divinum, quia omne bonum & verum, quod regenerato, est a Domino.

S E N S U S I N T E R N U S.

3491. **E**T fuit, quod senuit Jischak, & caligabant oculi ejus a videndo, & vocavit Esavum filium suum majorem, & dixit ad eum, fili mi, & dixit ad eum, ecce me. Fuit quod senuit Jischak, significat cum status adesset: & caligabant oculi ejus a videndo, significat cum Rationale vellet illustrare

illustrare Naturale Divino: & vocavit Esavum filium suum majorem, significat affectionem boni naturalis seu bonum vitæ: & dixit ad eum, fili me, & dixit ad eum, ecce me, significat ex præviso & proviso præsentiam.

3492. Fuit quod senuit Jischak, quod significet cum status adesset, constat a significatione senescere, quod sit novi status præsentia, senectus enim in Verbo significat & exuitionem status prioris, & induitionem status novi, & hoc ex causa, quia senectus est ultimum ætatis, cum corpore incipiunt exui, & cum illis amores qui sunt ætatis quæ præcessit, & sic cum illustrari incipiunt interiora, nam remotis illis, illustrantur hæc; tum quoque quia Angeli, qui spiritualiter illa quæ in Verbo percipiunt, non amplius senectutis alicujus ideam habent, sed pro illa ideam vitæ novæ, ita hic quod status adesset, nempe quod Divinum Rationale, quod per Jischakum repræsentatur, desideraret Naturale, sibi correspondens, hoc est, quod Divinum etiam esset.

3493. Et caligabant oculi ejus a videndo, quod significet cum Rationale vellet illustrare Naturale Divino, constat ex significatione oculorum, quod sit visus interior seu rationalis, de qua n: 2701; & ex significatione videre, quod sit apperipere & intelligere, de qua n: 2150. 2325. 2807, inde cum caligare dicuntur oculi, significantur quod amplius non apperceptio, hic non apperceptio illarum rerum quæ in naturali; & quia hæc significantur per illa verba, significatur quod Rationale vellet illustrare Naturale Divino: quomodo se res habet, constare potest ab illis, quæ prius de Rationali & Naturali, apud hominem cum regeneratur, dicta & ostensa sunt, nempe quod Rationale prius regeneretur quam Naturale, ex causa quia Rationale est interius & sic proprius Divino, & quoque quia est purius & sic aptius ad recipiendum Divinum, quam Naturale, etiam ex causa quia per Rationale regenerandum est Naturale, videatur n: 3286. 3288. 3321: cum itaque Rationale regeneratum est, & non Naturale, tunc illud apparet sibi caligare, nam non est correspondentia; Rationale enim visum suum habet a luce cœli, & Naturale visum suum a luce mundi, nisi correspondentia sit, Rationale nihil videre potest quod in Naturali, est illi omne quod ibi sicut umbra, aut quoque sicut caligo, at vero cum correspondentia est, tunc apparent Rationali illa quæ sunt in Naturali in luce, quia tunc illustrantur illa quæ lucis mundi, ab illis quæ lucis cœli sunt, illa tunc sicut pellucet: sed hæc melius patent ab illis, quæ de Correspondentia prius dicta & ostensa sunt, videantur n: 2987. 2989. 2971. 2990. 3002. 3138. 3167. 3222. 3223. 3225. 3337. 3485. Per hæc nunc aliquantulum capi potest, quod per illa verba, "Caligabant oculi Jischaki a videndo," significetur quod Rationale vellet illustrare Naturale Divino, nempe id etiam Divinum facere, nam in sensu supremo agitur de Domino; quæ sic illustrari possunt per illa quæ existunt apud hominem cum is regeneratur, de quibus dictum; est enim Regeneratio hominis imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138. 3212. 3296. 3490.

3494. Et vocavit Esavum filium suum majorem, quod significet affectionem boni naturalis seu bonum vitæ, constat ex repræsentatione Esavi, quod
sit

fit Divinum bonum Naturalis, de qua n: 3300. 3302. 3322; & quia bonum naturalis est, quod in affectione & vita apparet, ita est affectio boni naturalis seu bonum vitæ, quod hic per Esavum repræsentatur. Affectio boni in Naturali, & inde bonum vitæ, est quod filius major dicitur; at affectio veri, & inde doctrina veri, est quæ filius minor; quod affectio boni & inde bonum vitæ fit filius major, hoc est, primogenitus, patet manifeste ex eo, quod infantes omnium primo sint in bono, sunt enim in statu innocentiae, inque statu amoris erga parentes & nutricem, & in statu charitatis mutuae erga infantes socios, sic ut cuivis homini bonum sit primogenitum; hoc bonum, in quod ita initiatus est homo cum infans, permanet, nam quicquid ab infantia imbutur, induit vitam, & quia permanet, fit bonum vitæ; si enim homo absque tali bono, quod ab infantia secum traxerat, foret, non foret homo, sed foret majus ferus quam aliqua fera sylvæ; non quidem apparet, quod adsit, quia omne id quod in infantili ætate imbutur, hoc non apparet aliter quam sicut naturale, ut satis patet ab ambulatione, a reliquis motibus corporis, a moribus & decoris civilis vitæ, tum ex loquela, & ex pluribus aliis; inde constare potest, quod bonum sit filius major, hoc est, primogenitus, & inde quod Verum sit filius minor, seu postea genitus, nam verum discitur non nisi quam in ætate puerili, adolescente & adulta. Utrumque tam bonum quam verum, quod in Naturali seu Externo homine, est filius, nempe filius Rationalis seu Interni hominis, nam quicquid existit in Naturali seu Externo homine, hoc influit a Rationali seu Interno homine, & ex eo quoque existit & nascitur; quod inde non existit & nascitur, non est vivum humanum, foret sicut diceret quoddam sensuale corporeum absque anima: inde est, quod tam bonum quam verum, dicantur filii, & quidem filii Rationalis; sed usque non est Rationale quod producit & gignit Naturale, sed est influxus per Rationale in Naturale, qui influxus est a Domino; inde Ipsius filii sunt omnes Infantes qui nascuntur, & dein cum sapientes fiunt, quantum etiam tunc simul infantes sunt, hoc est, in infantiae innocentia, in infantiae amore in parentem, tunc Dominum, & in infantiae charitate mutua erga infantes socios, tunc proximum; tantum a Domino ut filii adoptantur.

3495. Et dixit ad eum; fili mi, & dixit ad eum, ecce me, quod significet ex præviso & proviso præsentiam, constat ex significatione vocavit eum & dixit ad eum, fili mi, quod sit ex præviso & proviso, quia prædicatur de Divino Domini; & ex significatione dixit ad eum, ecce me, quod est responsum, quod sit præsentia.

3496. Vers: 2. 3. 4. *Et dixit, ecce quæso senui, non scio diem mortis meæ. Et nunc tolle quæso arma tua, pharetram tuam, & arcum tuum, & exi agrum, & venare mihi venationem. Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, & adduc mihi, & edam, propterea ut benedicat tibi anima mea, antequam morior.* Dixit, ecce quæso senui, significat quod status adestet: non scio diem mortis meæ, significat vitam in naturali: Et nunc tolle quæso arma tua, pharetram tuam, & arcum tuum, significat doctrinalia boni quæ ei: & exi agrum, significat

nificat ubi bona humus: & venare mihi venationem, significat boni verum: Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, significat amena inde quia ex bono: & adduc mihi & edam, significat appropriationem: propterea ut benedicat tibi anima mea, significat adjunctionem ad suam vitam: antequam morior, significat primum statum resurrectionis in naturali.

3497. Quod dixit ecce quæso fenui, significet quod status adesset, constat ex illis, quæ de significatione senescere supra n: 3492, dicta sunt.

3498. Non scio diem mortis meæ, quod significet vitam in naturali, constat a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; & ex significatione mortis, quod sit resurgere, seu resuscitari in vitam, de qua n: 3326; ita per diem mortis significatur status resurrectionis vitæ, seu quod idem, vita; quod in naturali, patet, quia de vita ibi agitur. Quomodo hæc se habent, non constare potest, nisi sciatur, quomodo se habet cum vita Rationalis, & cum vita Naturalis, seu quod idem est, cum vita Interni hominis & cum vita Externi; vita Rationalis seu Interni hominis distincta est a vita Naturalis seu Externi, & quidem ita distincta, ut Rationalis seu Interni hominis detur præter a vita Naturalis seu Externi, sed vita Naturalis seu Externi hominis non dari potest absque vita Rationalis seu Interni; Externus enim vivit ab Interno, usque adeo, ut si vita Interni hominis cessaret, vita Externi illico fieret nulla; Exteriora enim ita dependent ab Interioribus, sicut posteriora a prioribus, aut sicut effectus a causa efficiente, si enim cessaret causa efficiens, effectus illico nullus esset; ita quoque se habet cum vita Externi hominis respective ad vitam Interni: hoc manifeste constare potest ab homine; cum enim homo est in mundo seu vivit in corpore, Rationale ejus est distinctum a Naturali, usque adeo, ut homo abduci possit a sensibilibus externis quæ sunt corporis, etiam aliquantulum a sensibilibus interioribus quæ sunt ejus naturalis hominis, & in Rationali suo esse, ita in cogitatione spiritali; hoc adhuc melius patet ex eo, quod, cum homo moritur, sensibilia externa, quæ sunt corporis, prorsus relinquat, & tunc vitam interioris sui hominis retineat; imo etiam quod scientifica, quæ sunt memoriæ externæ seu naturalis, quidem secum habeat, sed usque illa non fruatur, videatur n: 2475. 2476. 2477. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2485. 2486: inde patet, quod Rationalis seu Internus homo distinctus sit ab Externo: sed cum homo in corpore vivit, tunc Rationale ejus non apparet distinctum a Naturali, ex causa, quia in mundo est seu in natura, & quia ita, apparet vita Rationalis in Naturali, usque adeo, ut non aliqua vita appareat esse Rationali, si non simul Naturali; quod Rationali tantum vitæ appareat esse tunc, quantum ei Naturale correspondet, videatur supra n: 3493. Inde constare potest, quod sit vita in Naturali correspondens, quæ significatur per illa verba, quæ Jischakus ad Esavum dixit, non scio diem mortis meæ; per Jischakum enim repræsentatur Rationale, & per Esavum Naturale, utrumque quoad bonum ibi.

3499. Et nunc tolle quæso arma tua, pharetram tuam, & arcum tuum, quod significet doctrinalia boni quæ ei, constat a significatione armorum,

pharetræ & arcus, quod sint doctrinalia, de qua n : 2680. 2709, hic doctrinalia boni quæ ei, nempe bono naturalis, quod per Esavum repræsentatur.

3500. Et exi agrum, quod significet ubi bona humus, constat a significatione agri, quod sit bonum Ecclesiæ, tum bonum doctrinæ, de qua n : 2971. 3196. 3310. 3317, ita bona humus.

3501. Et venare mihi venationem, quod significet boni verum, constat ex significatione venari & venationis, quod sit verum naturalis ex quo bonum vitæ, de qua n : 3309, hic verum quod ex bono, quia ad Esavum dicitur, per quem, ut dictum, repræsentatur bonum naturalis.

3502. Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, quod significet amæna inde quia ex bono, constat a significatione cupediarum, quod sint amæna, quæ quia ex Esavo, per quem repræsentatur bonum naturalis, est quia ex bono ; Cupediæ in Lingua originali sunt jucunda & amæna saporis, & significant in sensu interno jucunda quæ sunt boni & amæna quæ sunt veri, ex causa, quia Sapor, sicut reliqui sensus corporis, correspondent cœlestibus & spiritualibus, de qua correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus agendum. Hæc quomodo se habent, nec constare potest, nisi sciatur, quomodo Naturale novum fit seu vitam accipit a Rationali, hoc est, per Rationale a Domino ; Naturale non novum fit, seu vitam accipit Rationali correspondentem, hoc est, regeneratur, nisi per doctrinalia seu cognitiones boni & veri, homo cœlestis per cognitiones boni primum, at homo spiritualis per cognitiones veri primum ; doctrinalia seu cognitiones boni & veri non possunt naturali homini communicari, ita nec conjungi & appropriari nisi per jucunda & amæna illi accommodata, nam per viam externam seu sensualem insinuantur ; quicquid non per jucundum quoddam aut amænum intrat, id non inhæret, ita nec permanet ; hæc sunt, quæ significantur per boni verum & amæna inde, & hæc sunt de quibus in sequentibus agitur.

3503. Adduc mihi ut edam, quod significet appropriationem, constat a significatione edere, quod sit appropriatio, de qua n : 2187. 2343. 3168.

3504. Propterea ut benedicat tibi anima mea, quod significet adjunctionem ad suam vitam, proinde vitam Rationali correspondentem, constat ex significatione benedici, quod sit donari bono cœlesti & spirituali, de qua n : 981. 1731. 2846. 3017. 3406 : Bonum enim infantiae & inde vitæ, quod idem est ac bonum naturalis, & quod repræsentatur per Esavum, non est bonum spirituale, nam bonum infantiae est absque scientia, & absque intelligentia, ita absque sapientia ; bonum infantiae fit bonum spirituale per implantationem veri, ita per regenerationem, videatur n : 1616. 1802. 2280. 2290. 2291. 2299. 2304. 2305. 2307. 3495 f : inde correspondentia inter rationalia & naturalia, proinde adjunctio naturalis hominis ad vitam rationalis ; hæc adjunctio ad suam vitam, est quæ significatur per benedicat tibi anima mea.

3505. Antequam morior, quod significet primum statum resurrectionis in naturali, constat a significatione mori, quod sit resurgere seu resuscitari in vitam, de qua n : 3326. 3498 ; quod hic primus status sit, patet ab eo, quod

quod bonum infantiae & inde bonum vitae sit, quod primum regenerationis est; qui status per Esavum huc usque repræsentatus est; sequentes status sunt, de quibus in serie in hoc Capite agitur.

3506. Vers: 5. 6. 7. *Et Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum; & ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo. Adduc mihi venationem, & fac mihi cupedias, & edam, & benedicam tibi coram Jehovah, ante mortem meam.* Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum, significat affectionem veri, & vitam ex illa: & ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum, significat affectionis boni conatum ad comparandum verum, quod Rationali Divino adjungeretur. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, significat perceptionem Domini ex Divino vero de naturali vero: ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo, significat quod Divinum bonum Divini Rationalis affectionem boni vellet: Adduc mihi venationem, significat boni verum: & fac mihi cupedias, significat desiderium & delectationem ex amœnitate inde: & edam, significat appropriationem ita: & benedicam tibi coram Jehovah, significat conjunctionem sic: ante mortem meam, significat ita vitam in naturali.

3507. Rebecca audiens in loquendo Jischak ad filium suum, quod significet affectionem veri, & vitam ex illa, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Verum conjunctum Divino bono ibi, ita quod ipsa affectio veri; & ex significatione audiens in loquendo Jischak, quod sit vita inde; audire enim in loquendo in sensu interno est influxus, ex eo quod audire in sensu repræsentativo sit obtemperare, n: 2542, & loqui sit velle & influere, n: 2626. 2951. 3037, ita in supremo sensu, audiens in loquendo, est vita inde, nempe Divini Veri ex Divino Bono; ad filium suum, in sensu interno est de bono naturalis, & inde vero naturalis: quod ille sensus eorum verborum sit, quia admodum discedit a sensu literæ, qui historicus, non ita apparet; at usque talis est; angelicæ enim ideæ prorsus dissimiles sunt ideis humanis, angelicæ sunt spirituales, & cum interius vadunt, sunt cœlestes; humanæ autem sunt naturales, & cum ex historicis sunt, sunt sensuales; sed usque a Domino talis correspondentia inter spiritualia quæ sunt cœli, & naturalia quæ sunt mundi, per Verbum facta est, ut ideæ naturales vertantur in spirituales, & hoc momento; inde est conjunctio cœli cum mundo per hominem, & quidem per Verbum, proinde per Ecclesiam in qua Verbum: quod Correspondentia naturalium & spiritualium sit in omnibus & singulis, quæ usque mente capi & percipi possunt, ex Divina Domini Misericordia, constabit ex illis, quæ de Maximo Homine, ad finem capitum sequentium ab experientia, dicendum.

3508. Et ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum, quod significet affectionis boni conatum ad comparandum verum quod Rationali Divino conjungeretur, constat a repræsentatione Esavi, quod sit bonum

num naturalis, de qua prius; inde est affectio boni Rationalis in Naturali, nam bonum quod in naturali, non est naturalis, sed est rationalis in naturali, videatur n: 3498; ex significatione exire agrum ad venandum venationem ad adducendum, quod sit conatus ad comparandum sibi verum, ager enim est ubi bona humus, n: 3500; venatio est verum quod ex bono, n: 3501; ad adducendum est ad comparandum, ita ad adjungendum Divino Rationali. Agitur hic, ut supra dictum, in supremo sensu de glorificatione Naturalis Domini, & in sensu repræsentativo de regeneratione naturalis apud hominem, n: 3490; secundum ordinem est, ut id fiat per verum, hoc est, per cognitiones boni & veri, nam absque illis Naturale non potest illustrari a Rationali, seu per Rationale, ita non regenerari, cognitiones sunt vasa recipientia boni & veri a Rationali influentis; vasa qualiter & quantum recipiunt, taliter & tantum illustrantur: vasa, quæ recipiunt bonum & verum a rationali, sunt ipsa vera naturalis, quæ non sunt nisi quam scientifica, cognitiones, & doctrinalia; ex ordine illorum quæ influunt, & ex ordine illorum quæ ibi sunt inter se, fiunt bona; inde Naturalis bonum.

3509. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, quod significet perceptionem Domini ex Divino vero de naturali vero, constat ex repræsentatione Rebeckæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077; ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506. 2515. 2552. 2619; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit Domini Rationale quoad verum, de qua n: 3305; inde patet, quod per: "Rebecca dixit ad Jacobum filium suum;" significetur perceptio Domini ex Divino Vero de Naturali vero. Quod Dominus ex Divino Bono Divini Rationalis, quod repræsentatur per Jischakum, voluerit per bonum Naturalis, quod repræsentatur per Esavum, comparare sibi Verum, per quod glorificaret seu Divinum faceret Naturale, sed quod Dominus ex Divino Vero Divini Rationalis, quod repræsentatur per Rebeccam, voluerit per Verum naturalis, quod repræsentatur per Jacobum, comparare sibi verum, per quod glorificaretur seu Divinum fieret Rationale, non capi potest, nisi illustretur per illa quæ existunt apud hominem, cum is regeneratur seu novus sit a Domino; & ne quidem ab hoc, nisi sciatur, quomodo se habet cum Rationali quoad bonum & quoad verum ibi, quapropter paucis dicendum; Mens rationalis est distincta in binas facultates, una facultas ejus vocatur voluntas, altera Intellectus; quod a voluntate profuit, cum regeneratur homo, vocatur bonum, quod ab intellectu vocatur verum; antequam homo regeneratus est, voluntas non unum agit cum intellectu, sed illa vult bonum, hic autem verum, usque ita, ut conatus voluntatis percipitur admodum distinctus a conatu intellectus; sed hoc percipitur modo ab illis qui reflectunt, & sciunt quid voluntas & quæ ejus, & quid intellectus & quæ ejus, sed non ab illis, qui illa non sciunt ac ideo non reflectunt; & quia mens naturalis regeneratur per mentem rationalem, videatur n: 3493, & quidem secundum ordinem ita, quod bonum Rationalis non immediate influat in.

in bonum naturalis ac id regenerat, sed per verum quod est intellectus, ita secundum apparentiam ex vero rationalis: hæc sunt, de quibus in hoc Capite in sensu interno agitur; Jischakus enim est Mens rationalis quoad bonum quod est voluntatis, Rebecca est quoad verum quod est intellectus, Esau est bonum naturalis existens a bono Rationalis, Jacob est verum naturalis existens a bono Rationalis per verum ibi. Ex his constare potest, qualia arcana in sensu interno Verbi continentur; sed usque sunt paucissima quæ ad captum humanum describi possunt; quæ transcendunt, & non possunt describi, sunt indefinita; quo enim Verbum penitus vadit, hoc est, quo interius in cœlum, eo sunt indefinitiora, & quoque ineffabilia, non modo coram homine, sed etiam coram angelis inferioris cœli, & cum ad intimum cœlum, percipiunt ibi Angeli quod infinita sint, & illis prorsus incomprehensibilia, quia Divina: tale est Verbum.

3510. Ecce audiivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo, quod significet quod Divinum bonum Divini Rationalis affectionem boni vellet, constat a repræsentatione Jischaki, hic patris, quod sit Divinum bonum Divini Rationalis, de qua prius; a significatione loqui, quod sit velle, de qua n: 2626. 2951. 3037; & a repræsentatione Esavi, quod sit affectio boni in naturali, de qua supra n: 3508.

3511. Adduc mihi venationem, quod significet boni verum, constat ex significatione venationis, quod sit boni verum, de qua supra n: 3501.

3512. Et fac mihi cupedias, quod significet desiderium & delectationem ex amœnitate inde, constat ex significatione cupediarum, quod sint amœna, de qua supra n: 3502, ita desiderium & delectatio ex amœnitate inde, nempe ex vero; nam ut in loco citato dictum est, vera in naturale hominis introducuntur per amœna ei convenientia, & quæ non per amœna introducta sunt, non inhærent, ita nec conjunguntur Rationali per correspondentiam: etiam Vera, sicut omnia alia scientifica, locum suum in memoria, quæ est naturalis hominis, fortiuntur secundum amœna & jucunda, quæ introduxerunt, ut patet ex eo, quod cum amœna & jucunda illa redeunt, etiam res, quæ per illa introductæ sunt, redeant, & quoque vicissim, cum res revocantur, etiam jucunda seu amœna, quibus adjunctæ sunt, simul excitentur.

3513. Et edam, quod significet appropriationem ita, constat ex significatione edere, quod sit appropriari, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3503; appropriatio fit, cum per amœna & delectabilia insinuantur vera, seu cognitiones boni & veri, in naturale, & cum hæc vera adjunguntur bono ibi, tunc fit communicatio cum vero & bono Rationalis, ita cum Rationali, hæc communicatio est quæ vocatur appropriatio, nam sunt Rationalis in Naturali; quæ enim in Rationali sunt se habent ad illa quæ in Naturali, sicut particularia ad communia; notum est, quod ex particularibus existat commune, & quod absque particularibus non existat aliquod commune; commune particularium Rationalis est quod sistitur in Naturali; & quia commune est, sub alia forma apparet, & hoc secundum ordinem particularium constituentium,

tuentium, ita secundum formam inde; si singularia & inde particularia boni coelestis & veri spiritualis sunt quæ formant commune in naturali, tunc existit forma coelestis & spiritualis, & in quadam imagine repræsentatur in singulis communis, aliquid cœli; at si singularia & particularia non sunt boni & veri, sed mali & falsi, quæ formant communia in Naturali, tunc in imagine repræsentatur in singulis communis, aliquid inferni. Talia sunt, quæ significantur per Edere & Bibere in Sacra Cœna, ubi etiam per Edere & Bibere significatur appropriatio, nempe per Edere appropriatio boni, & per Bibere appropriatio veri; si Bonum, nempe Amor in Dominum, & Charitas erga proximum formant Internum seu Rationalem hominem, & per hunc Externum & Naturalem correspondentem, tunc fit homo in particulari & communi imago cœli, proinde imago Domini; at si contemptus Domini & boni ac veri fidei, atque odium erga proximum formant, tunc fit homo in particulari & communi imago inferni, & magis cum simul hoc fit in sancto, inde enim prophanatio; hæc sunt, quod, qui digne edunt & bibunt, illis vita æterna approprietur, qui autem indigne edunt & bibunt, sibi mortem appropriant.

3514. Et benedicam tibi coram Jehovah, quod significet conjunctionem sic, constat ex significatione benedicam tibi, quod sit adjunctio ad suam vitam, de qua supra n: 3504; hic quia dicitur, benedicam tibi coram Jehovah, est conjunctio; adjunctio prædicatur de communicatione veri Naturalis cum Bono Rationalis; sed conjunctio de communicatione boni Naturalis cum Bono Rationalis; nam paralelismus inter Dominum & hominem datur quoad coelestia quæ sunt boni, non secundum spiritualia quæ sunt veri, videatur n: 1832.

3515. Ante mortem meam, quod significet ita vitam in Naturali, constat ex significatione mortis, quod sit resuscitatio in vitam, de qua supra n: 3498. 3505.

3516. Veri: 8. 9. 10. *Et nunc fili mi, ausculta voci meæ, ad quod ego præcipio tibimet. Vade quæso ad gregem, & accipe mihi exinde duos hædos caprarum bonos, & faciam illos cupedias patri tuo, quemadmodum amat. Et adducas patri tuo, & edat, propterea ut benedicat tibi ante mortem suam.* Nunc fili mi, ausculta voci meæ, ad quod ego præcipio tibimet, significat desiderium & delectationem perceptam a Divino Vero in Divino Rationali erga Verum Naturale: Vade quæso ad gregem, significat ad bonum naturale domesticum non conjunctum Divino Rationali: & accipe mihi exinde duos hædos caprarum bonos, significat illius boni vera: & faciam illos cupedias patri tuo quemadmodum amat, significat quod inde delicias faciet: & adducas patri tuo & edat, significat Divino Bono Divini Rationalis, & adpropriationem: propterea ut benedicat tibi, significat conjunctionem sic: ante mortem suam, significat resuscitationem in naturali.

3517. Nunc fili mi, ausculta voci meæ, ad quod ego præcipio tibimet, quod significet desiderium & delectationem perceptam a Divino Vero in Divino Rationali erga verum naturale, constat a repræsentatione Rebeccæ quæ hæc

hæc loquitur, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua prius; & ex repræsentatione Jacobi, ad quem hæc dicuntur, quod sit Verum naturale, de qua etiam prius; quod desiderium & delectatio sit, patet absque explanatione.

3518. Vade quæso ad gregem, quod significet bonum naturale domesticum, non conjunctum Divino Rationali, constat a significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 415. 1565, hic bonum naturale, quia ad Jacobum dicitur, & quidem domesticum, quia domi erat, at ager unde venationem suam acciperet Esau, per quem bonum naturalis significatur n: 3500. 3508, erat bonum non domesticum: alioquin grex in Verbo prædicatur de bono Rationalis, sed tunc armentum de bono Naturalis, videatur n: 2566: Bonum naturale domesticum, est id bonum, quod homo a parentibus trahit, seu in quod nascitur, perquam distinctum a bono naturalis, quod influit a Domino; quid & quale sit bonum Naturale, videatur n: 3470, 3471; quapropter distinctionis causa, unum bonum vocatur *Bonum Naturalis*, alterum vero *Bonum Naturale*: præterea unusquisque homo bonum domesticum accipit a patre, & a matre, quæ etiam bona in se distincta sunt; quod a patre accipit, est interius, quod a matre est exterius: apud Dominum, hæc bona distinctissima fuerunt, nam Bonum quod habuit a Patre, fuit Divinum, quod autem a matre, hæreditario malo contaminatum; illud Bonum in Naturali, quod Dominus habuit a Patre, fuit Ipsius proprium, quia ipsa Vita Ipsius, & id est, quod repræsentatur per Esavum; at bonum naturale quod Dominus traxit a matre, quia malo hæreditario contaminatum, fuit in se malum, & id est quod intelligitur per bonum domesticum; hoc bonum, quamvis tale, usque inservivit pro reformatione Naturalis, sed postquam inservierat, rejectum est. Apud unumquemvis hominem, qui regeneratur, simile fit, bonum, quod homo a Domino ut a nova Patre accipit, est interius, at bonum quod trahit a parentibus, est exterius, illud bonum quod a Domino accipit, vocatur spirituale, hoc autem quod a parentibus trahit, bonum naturale; hoc bonum, nempe quod a parentibus trahit, inservit omnium primo pro reformatione ejus, per illud enim, ut per volupe & jucundum, introducuntur scientifica, & postmodum cognitiones veri; sed postquam inserviverit ut medium pro hoc usu, separatur inde, & tunc prodit spirituale, & se manifestat: hoc constare potest a multa experientia, ut solum ex eo, cum puer primum instruitur, afficitur ille cupidine sciendi, primum non propter aliquem finem illi manifestum, sed ex voluptate quadam & jucunditate conata & aliunde; postea cum adolescit, afficitur cupidine sciendi propter aliquem finem, ut nempe præ aliis seu æmulis excellat; dein propter aliquem finem in mundo; at cum regenerandus, ex jucundo & amæno veri, & cum regeneratur, quod sit in adulta ætate, ex amore veri, & dein ex amore boni; fines tunc qui præcesserant, & illorum jucunda, paullatim separantur, quibus succedit bonum interius quod a Domino, & se in affectione ejus manifestat: inde patet, quod priora jucunda, quæ apparuerunt in externa forma, ut bona inserviverint pro mediis: tales successiones mediorum sunt continuæ: se habent

habent hæc comparative sicut arbor, quæ prima ætate seu primo vere ramos suos foliis ornat, dein procedente ætate seu vere floribus decorat, & dein circa ætatem germinationes primas fructuum producit, quæ dein fructus fiunt, & tandem in illis semina ponit, in quibus arbores similes novas, & integrum hortum, potentia, & si disseminantur, actu, habet: talia comparativa sunt in natura, quæ quoque sunt repræsentativa, nam universa natura est theatrum repræsentativum Regni Domini in cœlis, inde Regni Domini in terris, seu in Ecclesia, & inde Regni Domini apud unumquemvis regeneratum. Inde patet, quomodo bonum naturale seu domesticum, tametsi mere jucundum externum, & quidem jucundum mundanum, interserviat pro medio producendi bonum Naturalis, quod se jungat cum bono Rationalis, & sic fiat bonum regeneratum seu spirituale, hoc est, bonum quod a Domino. Hæc sunt, quæ per Esavum & Jacobum in hoc Capite repræsentantur & significantur.

3519. Et accipe mihi exinde duos hædos caprarum bonos, quod significet illius boni vera, constat ex significatione hædorum caprarum, quod sint vera boni, de qua sequitur: quod duo fuerint, est quia sicut in Rationali, ita in Naturali, sunt quæ voluntatis & quæ intellectus; quæ in Naturali ad voluntatem se referunt, sunt jucunda, quæ ad intellectum ibi, sunt scientifica; hæc duo conjuncta erunt, ut sint aliquid. Quod hædi caprarum sint vera boni, constare potest ab illis locis in Verbo, ubi hædi & capræ nominantur: sciendum, quod omnes bestię mites & utiles, quæ nominantur in Verbo, significant in genuino sensu cœlestia quæ sunt boni, & spiritualia quæ sunt veri, videatur n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 2180. 2781. 3218; & quia varia genera cœlestium seu bonorum sunt, & consequenter varia genera spiritualium seu verorum, aliud per unam bestiam, quam per alteram significatur, nempe aliud per agnum, aliud per hædum, aliud per ovem, per capram, per arietem, per hircum, per juvencum, per bovem, tum quoque aliud per equum & per camelum; etiam aliud per aves; & aliud quoque per bestias maris, ut per cetos, & per pisces; sunt cœlestium & spiritualium genera plura, quam ut enumerari queant, consequenter bonorum & verorum, tametsi cum cœleste seu bonum nominatur, tum cum spirituale seu verum, appareat sicut non multiplex, sed modo unum foret; sed quam multiplex utrumque sit, seu quam innumerabilia eorum genera sunt, constare potest ex illis, quæ de cœlo n: 3241, dicta sunt, nempe quod distinctum sit in innumerabiles societates, & hoc secundum genera cœlestium & spiritualium, seu bonorum amoris & inde verorum fidei; ac præterea unumquodvis genus boni, & unumquodvis veri, innumerabiles species habet, in quas distinctæ sunt societates cujusvis generis; & unaquævis species similiter: universalissima genera boni & veri, sunt quæ repræsentata sunt per animalia, quæ in holocaustis & sacrificiis offerebantur; & quia genera in se distinctissima sunt, mandatum est expresse, quod illa non alia adhiberentur, in quibusdam nempe Agni & Agnæ, tum Hædi & Capellæ caprarum, in quibusdam Arietes & Oves, tum Hirci, in aliis vero vituli, juvenci & boves; tum quoque columbæ & turtures, videatur n: 922. 1823. 2180. 2805. 2807. 2830. 2860: quid

quid autem Hædi & Capræ significaverunt, constare potest tam ex sacrificiis, in quibus offerebantur, quam ex aliis locis in Verbo; exinde patet, quod Agni & Agnæ significaverint Innocentiam Interni seu Rationalis hominis, & quod Hædi & Capræ Innocentiam Externi seu Naturalis hominis, ita Verum & Bonum illius. Quod Verum & Bonum Innocentiæ Externi seu Naturalis hominis per Hædum & Capram significetur, constat ex his in Verbo; apud Esaïam, “Commorabitur lupus cum *Agnis*, & pardus cum *Haedo* cubabit, vitulus etiam & leo juvenis, & ovis una, & puer parvus ducet eas,” xi: 6; ibi agitur de Regno Domini, & ibi de statu nullius timoris a malo, seu nullius metus pro inferno, quia apud Dominum; Agnus & Hædus pro illis qui innocentia sunt, qui quia omnium tutissimi sunt, primo loco nominantur. Cum omne primogenitum Ægypti percuteretur, mandatum fuit, ut pecudem integram & masculam de *Agnis* vel *Hædis* mactarent, & de sanguine darent super postes & super superliminare domuum, & sic non esset illis plaga a percussore, Exod: xii: 5. 7. 13; primogenitum Ægypti, est bonum amoris & charitatis extinctum, n: 3325; Agni & hædi sunt status innocentiae, in quibus qui sunt, a malo sunt tutati; omnes enim in cælo per status innocentiae a Domino tutantur, tutela illa per mactationem agni aut hædi, & sanguinis super postes & superliminare domuum, repræsentata fuit. Cum alicui visus erat Jehovah per Angelum, ne moreretur, sacrificabatur *Hædus caprarum*; ut cum visus Gideoni, Jud: vi: 19; & Manoacho, Jud: xiii: 15. 16. 19; causa erat, quod Jehovah seu Dominus nemini, ne quidem Angelo, possit apparere, nisi ille, cui apparer, sit in statu innocentiae; quapropter ut primum Dominus adest, mittuntur in statum innocentiae, nam Dominus per innocentiam intrat, etiam apud Angelos in cælo; ea propter nemo in cælum venire potest, nisi aliquid innocentiae habeat, secundum Domini verba apud Matthæum Cap: xviii: 3. Marc: x: 15. Luc: xviii: 17; quod se morituros crederent, cum appareret Jehovah, nisi offerrent holocaustum tale, videatur Judic: xiii: 22. 23. Quia genuinus amor conjugalis est innocentia, n: 2736, solenne fuit in Ecclesia Repræsentativa intrare ad uxorem per munus *hædi caprarum*, ut de Simsone Judic: xv: 1, legitur; etiam de Jehuda cum ad Thamarem, Gen: xxxviii: 17. 20. 23. Quod Hædus & Capra significaverint Innocentiam, etiam patet a Sacrificiis reatus, cum quis per errorem peccaverit, quod illa offerrent, Levit: i: 10. Cap: xiv: 28. Cap: v: 6; peccatum per errorem, est peccatum ignorantiae, in qua innocentia. Idem patet a Mandato hoc Divino apud Moïsem, “Primitias primitiarum terræ tuæ afferes domum Jehovah Dei tui: non elixabis *Hædum* in lacte matris suæ,” Exod: xxiii: 19. Cap: xxxiv: 26, ubi per primitias terræ, quas afferrent domum Jehovah, significatur status innocentiae quæ in infantia; & per non elixare hædum in lacte matris suæ, quod non innocentiam infantiae perderent; quia illa significantur, sequitur unum mandatum incontinenter alterum, in utroque loco citato, quæ in sensu literali prorsus diversa apparent, sed in sensu interno cohærent. Quia Hædi & Capræ, ut dictum, significaverunt Innocentiam, etiam jussum erat, ut aulæa super habitaculum

bitaculum tentorii conficerentur ex *lana caprarum*, Exod : xxv : 4. Cap xxv : 7. 23. 26. Cap : xxxv : 5. 6. Cap : xxxvi : 14, in signum, quod omnia sancta, quæ inibi repræsentabantur, ducerent suam essentiam ab innocentia ; per lanam caprarum significatur ultimum seu extimum innocentia, quod in ignorantia est, qualis est apud Gentes, quæ in sensu interno Aulæa Tabernaculi sunt. Exinde nunc patet, quænam & qualia boni vera per duos hædos caprarum bonos, de quibus Rebecca mater ad Jacobum filium dixit, significantur, nempe quod Innocentia seu Infantia, illa nempe quæ Esavus adduceret ad patrem suum Jischakum, de quibus supra n : 3501. 3508 ; quæ quidem non illi erant, sed initio apparebant sicut illa ; inde est, quod Jacobus per illa simulabat Esavum.

3520. Et faciam illos cupedias patri tuo quemadmodum amat, quod significet quod inde delitias faciet, constat a significatione cupediarum, quod sint amæna ex bono, de qua supra n : 3502, hic delitiæ vocantur, quia vera non ex bono genuino, sed ex bono domestico, n : 3518.

3521. Et adducas patri tuo & edat, quod significet Divino Bono Divini Rationalis & adpropriationem, constat a repræsentatione Jischaki hic patris, quod sit Divinum Bonum Divini Rationalis, de qua prius ; & a significatione edere, quod sit appropriatio, de qua supra n : 3513 ; sed quod verum ex bono domestico non adpropriatum sit, constabit a sequentibus.

3522. Propterea ut benedicat tibi, quod significet conjunctionem sic, constat a significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua supra n : 3504. 3514.

3523. Ante mortem suam, quod significet resurrectionem in naturali, constat a significatione mortis, quod sit resurrectio, de qua etiam supra n : 3498. 3505 ; quod in naturali, patet.

3524. Vers : 11. 12. 13. *Et dixit Jacob ad Rebecam matrem suam, ecce Esau frater meus vir pilosus, & ego vir lævis. Fortassis palpaverit me pater meus, & ero in oculis ejus sicut seducens, & adducam super me maledictionem & non benedictionem. Et dixit illi mater ejus, super me maledictio tui, fili mi, tantummodo ausculta voci meæ, & vade, accipe mihi.* Dixit Jacob ad Rebecam matrem suam, significat perceptionem Domini ex Divino Vero de Naturali vero : ecce Esau frater meus vir pilosus, significat quale boni naturalis respective : & ego vir lævis, significat quale veri naturalis respective : Fortassis palpaverit me pater meus, significat perceptionis intimum gradum : & ero in oculis ejus sicut seducens, significat rejectionem quia apparenter contra ordinem : & adducam super me maledictionem non benedictionem, significat disjunctionem : Et dixit illi mater ejus, significat perceptionem ex Divino Vero : super me maledictio tui, fili mi, significat quod nulla disjunctio : tantummodo ausculta voci meæ, & vade, accipe mihi, significat ex effectu.

3525. Dixit Jacob ad Rebecam matrem suam, quod significet perceptionem Domini ex Divino vero de Naturali vero, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n : 3509 ; ex repræsentatione Jacobi,

Jacobi, quod sit Naturale verum, de qua n : 3305 ; & ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n : 3012. 3013. 3077 : quod perceptio ex Divino Vero de naturali vero significetur, non ex naturali vero de Divino Vero, secundum apparentiam ex sensu literæ, est, quia omnis apperceptio, quæ est naturali, est ex Rationali, hic itaque, quia prædicatur de Domino, ex Divino Vero Divini Rationalis.

3526. Ecce Esau frater meus vir pilosus, quod significet quale boni naturalis respective, constat ex significatione Esavi, quod sit Bonum naturalis, de qua supra n : 3494. 3504 ; & ex significatione viri pilosi, quod sit quale ejus, nempe Boni ; quod pilosum significet Naturale imprimis quoad verum, videatur n : 3301, & quæ nunc sequuntur.

3527. Et ego vir lævis, quod significet quale veri naturalis respective, constat a repræsentatione Jacobi, qui hic est ego, quod sit naturale quoad verum, de qua n : 3305 ; & ex significatione viri lævis, quod sit quale ejus, de qua sequitur. Antequam sciri potest, quid hæc significant, sciendum quid pilosum, & quid læve ; apud hominem ejus interiora in quadam imagine se sistunt in ejus exterioribus, imprimis in facie & ejus vultu ; intima ejus ibi hodie non apparent, sed interiora quodammodo, nisi ex infantia didicerit simulare, tunc enim alium quasi animum sibi assumit, & consequenter alium vultum inducit, nam animus est, qui apparet ex facie ; hoc præ aliis ex actuali vita, ita ex assuetudine imbuerunt hypocritæ, & eo magis quod plus dolosi sunt ; apud illos, qui tales non sunt, bonum rationale in facie apparet ex quodam vitæ igne, & verum rationale ex ejus ignis luce ; hæc homo ex connata quadam scientia, absque studio, novit, nam est ejus spiritus vita quoad bonum & quoad verum, qui se ita manifestat, & quia homo est spiritus corpore amictus, tale ex perceptione sui spiritus, ita ex se, novit ; inde est, quod homo quandoque afficiatur ex vultu alterius, tametsi hoc non sit ex vultu, sed ex mente quæ ita elucet ; Naturale autem apparet ex facie in obscuriore vitæ igne, & obscuriore vitæ luce ; at corporeum vix nisi quam in calore & candore, & in mutatione status eorum secundum affectiones : quia ita interiora in facie imprimis, sicut in imagine se manifestant, Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt, & prorsus nesciverunt quid esset simulatio, & adhuc minus quid hypocrisis & dolus, alterius mentes conspicuas ut in forma, in facie ejus videre potuerunt, ideo quoque per faciem significabantur voluntaria & intellectualia, seu interiora rationalia quoad bonum & verum, n : 358. 1999. 2434, & quidem interiora illa quoad bonum per sanguinem & ejus rubedinem, ac interiora quoad vera per resultantem inde formam & ejus candorem ; at vero interiora naturalia per illa quæ inde excrescunt, qualia sunt pili & squamæ cutis, nempe quæ ex naturali quoad bonum per pilos, & quæ ex naturali quoad verum per squamas ; consequenter illi qui in naturali bono fuerant, vocabantur viri pilosi, qui autem in naturali vero, viri læves ; ex his constare potest, quid per hæc verba, “ Esau frater meus vir pilosus, & ego vir lævis,” in sensu interno significatur,

catur, quod nempe quale boni naturalis respective, & quale veri naturalis respective: inde quoque patet, quid Esau repræsentat, nempe quod Bonum naturalis, nam Esau dictus est ex piloso, Gen: xxv: 25, & Edom ex rubicundo, Gen: xxv: 30; mons Seir, ubi habitabat, etiam significat tale, nempe comosum; & quia hoc, erat mons, per quem ascendebatur ad Seir, qui dicebatur mons glaber seu lævis, de quo Jos: xi: 17. Cap: xii: 7, quod etiam repræsentativum erat veri ascendentis ad bonum. Quod pilosum prædicetur de bono & inde vero, & quoque in opposito sensu de malo & inde falso, n: 3301, ostensum est; quod autem læve prædicetur de vero, ac in opposito sensu de falso, patet quoque ab his locis in Verbo; apud Esaïam, "Incalescentes in diis sub omni arbore viridi, in *Lævibus vallis* portio tua," LVII: 5. 6, ubi incalescere prædicatur de malo, lævia vallis de falso: apud Eundem, "Corroborat faber conflatorem, *Lævigantem malleum* cum contusione incudis, dicens ad juncturam, bonum id," XLI: 7, ubi corroborat faber conflatorem prædicatur de malo, lævigans malleum de falso: apud Davidem, "*Læve* faciunt butyra os tuum, cum appropinquat cor ejus, mollia sunt verba præ oleo," Psalm: LV: 22, ubi læve os seu blandum de falso, cor & inde mollia, de malo: apud Eundem, "Sepulchrum apertum guttur eorum, lingua sua *Lævia* loquuntur," Psalm: v: 10; sepulchrum apertum guttur de malo, lingua lævia loquens de falso: Apud Lucam, "Omnis vallis implebitur, & omnis mons & collis humiliabitur; & erunt obliqua in directum, & aspera in *vias planas*," III: 5, Vallis pro humili, n: 1723. 3417; mons & collis pro elato, n: 1691; obliquum in directum pro quod ignorantia malum in bonum, longitudo enim & quæ longitudinis sunt, prædicantur de bono n: 1613, aspera in vias planas, pro quod ignorantia falsa in vera, quod via prædicetur de vero, n: 627. 2333.

3528. Fortassis palpaverit me pater meus, quod significet perceptionis intimum gradum, constat a significatione palpare & sic sentire, quod sit perceptionis intimum & omne; & a significatione patris, quod sit bonum, hic Divinum, quia de Domino agitur: quod palpare sit perceptionis intimum & omne, inde est, quia omne sensitivum se refert ad sensum tactus, & id derivatur ac existit a perceptivo, est enim sensitivum non aliud quam perceptivum externum, & perceptivum non aliud quam sensitivum internum, quid perceptivum seu perceptio, videatur n: 104. 371. 495. 503. 521. 536. 1383 ad 1398. 1616. 1919. 2145. 2171. 2831 pr. Præterea omne sensitivum & omne perceptivum, quod tam varium apparet, ad unicum sensum communem & universalem, nempe ad sensum tactus, se refert, sunt varietates, sicut gustus, odoratus, auditus, & visus, quæ sunt sensitiva externa, non nisi quam genera ejus, oriunda ex sensitivo interno, hoc est, a perceptivo; hæc per multam experientiam confirmari possunt, sed de illa, ex Divina Domini Misericordia, suo loco: inde patet, quod palpare, in sensu interno sit perceptionis intimum & omne. Præterea, omne perceptivum, quod est inter-

CAPUT VIGESIMUM SEPTIMUM. 365

internum sensitivum, existit ex bono, non autem ex vero, nisi a bono per verum, vita enim Divina Domini influit in bonum, & per illud in verum, ac ita sistit perceptionem; inde constare potest, quid significat, si palpaverit me pater meus, quod nempe perceptionis intimum & omne a bono, ita a Divino Domini.

3529. Et ero in oculis ejus sicut seducens, quod significet rejectionem quia apparenter contra ordinem, constat ex significatione esse in oculis ejus, quod sit appercepti qualis est; per oculum enim significatur apperceptio visus interni, n: 212. 2701. 2789. 2829. 3198. 3202; & ex significatione seducentis seu seductoris, quod sit contra ordinem, hic apparenter; omnis seductio non aliud est; inde foret rejectio: quid autem significatur per apparenter contra ordinem, ex sequentibus patebit.

3530. Et adducam super me maledictionem non benedictionem, quod significet disjunctionem, constat ex significatione maledictionis, quod sit disjunctio seu aversio a bono, de qua n: 245. 379. 1423; & a significatione benedictionis, quod sit conjunctio cum bono, de qua n: 3504. 3514.

3531. Et dixit illi mater ejus, quod significet perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua sæpius prius; & ex repræsentatione Rebeccæ, hic matris, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013.

3532. Super me maledictio tui, fili mi, quod significet quod nulla disjunctio, constat ex significatione maledictionis, quod sit disjunctio, de qua mox supra, n: 3530; & quia perceptio ex Divino fuit, n: 3531, significat quod nulla disjunctio.

3533. Tantummodo ausculta voci meæ, & vade, accipe mihi, quod significet ex effectu, constare potest ex significatione auscultare voci, quod sit obedire; & ex vadere, accipere mihi, quod sit facere; & quia hoc ad naturale quoad verum, repræsentatum per Jacobum, dictum est, a Rationali quoad verum, hic Divino, per Rebeccam repræsentato, non aliud significatur, quam ex effectu; Naturale enim ex effectu videt, at Rationale ex causa.

3534. Vers: 14. 15. 16. 17. *Et ivit, & accepit, & adduxit matri suæ, & fecit mater illius cupedias, quemadmodum amavit pater illius. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quæ cum illa in domo, & induit Jacobum filium suum minorem. Et pelles hædorum caprarum indui fecit super manus illius, & super levitatem collorum illius. Et dedit cupedias, & panem, quæ fecit, in manum Jacobi filii sui.* Ivit, & accepit, & adduxit matri suæ, significat statum obedientiæ veri naturalis: & fecit mater illius cupedias quemadmodum amavit pater ejus, significat delectabilia, non autem desiderabilia: & accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, significat vera genuina boni: quæ cum illa in domo, significat quæ ex Divino Bono per Divinum Verum Divini Rationalis: & induit Jacobum filium suum minorem, significat affectionem veri, seu vitam boni ex vero.

Et

Et pelles hœdorum caprarum indui fecit, significat externa vera boni domestici: super manus illius, significat secundum facultatem recipiendi: & super lævitatem collorum illius, significat ut non appareret verum disjungens: Et dedit cupedias, significat delectabilia inde: & panem, significat bonum inde: quæ fecit, significat quæ a Divino Vero: in manum Jacobi filii sui, significat quod tales esset affectio veri naturalis.

3535. Ivit, & accepit, & adduxit matri suæ, quod significet statum obedientiæ veri naturalis, constare potest ex illis, quæ mox supra n: 3533, dicta sunt, ita absque ulteriore explicatione.

3536. Et fecit mater illius cupedias quemadmodum amavit pater illius, quod significet delectabilia, non autem desiderabilia, constat a repræsentatione Rebeccæ, quæ hic mater, quod sit Divinum Rationale quoad verum; & ex significatione cupediarum, quod sint amæna quæ veri, de qua supra n: 3502; quod hic delectabilia non desiderabilia, est quia non ex venatione Esavi, hoc est, ex vero boni genuini, n: 3501, sed ex hædis caprarum qui ex grege, hoc est, ex vero boni domestici, n: 3518. 3519: quomodo hæc se habent, constare potest ab illis, quæ supra n: 3502. 3512. 3518. 3519, dicta sunt.

3537. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quod significet vera genuina boni, constat ex significatione vestium desideriorum, quod sint vera genuina; quod vestes sint vera inferiora respective, videatur n: 2576; desideriorum sunt genuina, quia genuini boni naturalis, quod repræsentatur per Esavum filium majorem, n: 3300. 3302. 3322. 3494. 3504. 3527.

3538. Quæ cum illa in domo, quod significet quæ ex Divino Bono per Divinum Verum Divini Rationalis, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quæ hic est illa, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua prius; & ex significatione domus, quod hic sit Divinum Bonum, quia prædicatur de Domino; quod Domus sit bonum, videatur n: 710. 2233. 2234. 2559. 3128: quod illa significantur per ea verba, *quæ cum illa in domo*, est quia per domum significetur Rationale tam quoad bonum quam quoad verum, seu quod idem, tam quoad voluntarium hoc enim est boni, quam quoad intellectuale quia hoc est veri; quando Rationale ex voluntario seu bono agit per intellectuale seu verum, tunc mens rationalis vocatur una domus; inde etiam ipsum Coelum vocatur domus Dei, quia ibi non nisi quam bonum & verum est, ac bonum agit per sibi unitum aut conjunctum verum; hoc quoque repræsentatur in conjugii inter maritum & uxorem, qui unam domum constituunt, ex causa quia amor conjugalitatis existit a conjugio Divino Boni & Veri, n: 2728. 2729. 3132, & est voluntas utrique ex bono, sed cum differentia sicut bonum se habet ad suum verum, quare etiam per maritum significatur bonum, & per uxorem verum; cum enim una domus est, tunc bonum est omne ibi, ac verum quia est boni, etiam est bonum. Quod dicitur cum illa in domo, non cum illo seu cum illis, est quia de statu conjunctionis

junctionis veri & boni, seu de statu antequam plene unita aut conjuncta sunt, agitur; de quo statu nunc sequitur.

3539. Et induit Jacobum filium suum minorem, quod significet affectionem veri seu vitam boni ex vero, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis; ex repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Verum Divini Naturalis; & ex significatione induere, quod hic sit communicare, ac imbuere, nempe vera boni, quæ per vestes Esavi n: 3537, significantur, ita affectionem veri naturalis, quæ hic idem est cum vita boni ex vero. Quomodo hæc intelligenda sunt, sciri potest ab illis quæ supra n: 3518 dicta sunt; sed quia talia sunt, quæ hodie ignotissima, licet eadem adhuc ad captum aliquatenus explicare; agitur in hoc Capite de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; & in sensu repræsentativo de Regeneratione hominis quoad ejus naturale, videatur n: 3490; cum homine ita se habet. Regeneratio pro fine habet, ut homo novus fiat quoad Internum suum hominem, ita quoad animam seu spiritum; sed non novus fieri seu regenerari potest homo quoad illum, nisi quoque quoad Externum; nam tametsi homo post mortem fit spiritus, usque secum habet in altera vita illa quæ sunt Externi sui hominis, nempe affectiones naturales, & quoque doctrinalia, etiam scientifica, verbo omnia quæ sunt memoriæ exterioris seu naturalis, videatur n: 2475 ad 2483; hæc enim sunt plana, in quibus terminantur interiora ejus; qualiter itaque illa disposita sunt, taliter interiora, cum influunt, fiunt, nam inibi modificantur; exinde patet, quod homo non modo regenerandus sit seu novus fieri debeat quoad Internum hominem seu rationalem, sed etiam quoad Externum seu naturalem; & nisi hoc, nec foret aliqua correspondentia, quod Correspondentia sit inter Internum hominem & hujus spiritualia, ac Externum & hujus naturalia, videatur n: 2971. 2987. 2989. 2990. 3002. 3493: status regenerationis hominis, in sensu repræsentativo in hoc Capite, per Esavum & Jacobum, describitur; & hic primus ejus qualis est, nempe cum homo regeneratur seu antequam regeneratus est; est enim is status plane inversus respective ad illum statum, in quo est homo, cum regeneratus est; in illo enim statu, nempe cum homo regeneratur, seu antequam regeneratus est, tunc intellectualia, quæ sunt veri, apparenter primas agunt; at cum regeneratus est, tunc voluntaria quæ sunt boni; quod intellectualia quæ sunt veri, apparenter primas agant in primo statu, repræsentatum est per Jacobum, quod primogenituram Esavi sibi vindicaverit, videatur n: 3325. 3336; tum quod benedictionem, de qua hic agitur; & quod status plane inversus sit, repræsentatur per quod Jacobus mentitus Esavum, quod nempe vestibibus Esavi indutus, & quod pellibus hædorum caprarum; in hoc enim statu, rationale verum, nondum ita conjunctum rationali bono, seu quod idem, intellectus non ita conjunctus cum voluntate, sic influit & agit in naturale, ac ea quæ ibi sic inverse disponit: hoc quoque constare potest a pluri experientia, imprimis ex illa, quod homo intellectu possit appercipere, & naturale inde scire, plura quæ bona & vera sunt, sed usque voluntas adhuc non possit secundum illa facere; ut pro exemplo;

emplo; quod amor & charitas sit essentialia apud hominem, hoc potest intellectualis facultas hominis videre & confirmare, sed antequam regeneratus est homo, voluntaria non potest agnoscere; sunt quoque in prorsus nullo amore in Dominum & in nulla charitate erga proximum, qui hoc bene capiunt: pariter quod amor sit ipsa vita hominis, & quod talis vita, qualis amor: ut & quod omne jucundum, & omne amœnum sit ex amore, proinde omne gaudium & omnis felicitas; & quoque inde, qualis amor, tale gaudium, & talis felicitas: etiam id potest homo ex intellectu capere, tametsi voluntas dissentit, aut etiam in contrarium it, quod felicissima vita sit ex amore in Dominum & ex amore erga proximum, quia Ipsum Divinum influit in illam; & vicissim, quod infelicitissima vita sit ex amore sui & amore mundi, quia infernum influit in illam: inde etiam coram intellectu perceptibile potest esse, non autem coram voluntate, quod amor in Dominum sit vita cœli, & quod amor mutuus sit anima ex illa vita; quapropter quantum homo non ex voluntatis suæ vita cogitat, nec super vitam inde suam reflectit, tantum id intellectu percipit, sed quantum ex vita voluntatis suæ, tantum non percipit, imo negat: Etiam coram intellectu clare potest apparere, quod humiliatio sit, in quam apud hominem influere possit Divinum, ex causa quia in eo statu remouentur amores sui & mundi, proinde infernalibus, quæ obstant; sed usque, quamdiu voluntas non nova est, & huic unitus intellectus, homo in humiliatione cordis non potest esse; imo quantum homo in vita mali est, hoc est, quantum ejus voluntas est ad malum, tantum hoc non potest; etiam tantum ei hoc obscurum est, & quoque tantum illud negat: inde etiam homo intellectu percipere potest, quod humiliatio hominis non sit propter amorem gloriæ in Domino, sed propter amorem Divinum, quod Dominus ita cum bono & vero influere possit, & hominem beatum & felicem facere; at quantum voluntas consulitur, tantum hoc obscuratur; similiter se habet in per pluribus aliis. Hæc facultas nempe quod intelligere possit quid bonum & verum, tametsi non vult illud, data est homini, ut possit reformari & regenerari; eapropter illa facultas est tam penes malos quam apud bonos, imo penes malos quandoque acutior; sed cum hac differentia, quod penes malos non sit aliqua affectio veri propter vitam, hoc est, propter bonum vitæ ex vero, quapropter nec possunt reformari; at apud bonos est affectio veri propter vitam, hoc est propter bonum vitæ, & propterea hi possunt reformari: sed status primus reformationis horum est, quod verum doctrinæ appareat illis primo loco esse, & bonum vitæ secundo, nam ex vero agunt bonum; at secundus status eorum est, quod bonum vitæ sit primo loco, & verum doctrinæ secundo, nam ex bono agunt bonum, hoc est, ex voluntate boni; & cum hoc sit, quia voluntas est conjuncta intellectui, sicut conjugio, homo regeneratus est. De binis his statibus, in illis quæ de Esau & Jacobo, in sensu interno agitur.

3540. Et pelles hœdorum caprarum indui fecit, quod significet externa vera boni domestici, constat a significatione pellium, quod sint externa, de qua sequitur; & ex significatione hœdorum caprarum, quia ex grege qui domi

domi, quod sint vera boni domestici, de qua n: 3518. 3519; ibi etiam patet, quid bonum domesticum, & quid vera inde; unumquodvis bonum sua vera habet, & unaquævis vera suum bonum, quæ sibi conjuncta erunt, ut sint aliquid. Quod Pelles significant externa, est quia pelles extrema sunt animalis, in quas interiora ejus terminantur, similiter ac cutis seu cuticulæ apud hominem; hoc ducit suum significativum a repræsentativo in altera vita; sunt ibi qui ad provinciam cutis referuntur de quibus, cum de Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitum sequentium, & sunt illi, qui solum in externo bono, & ejus veris sunt; inde cutis & quoque pellis significat externa; quod etiam patet a Verbo, ut apud Esaiam, "Propter multitudinem iniquitatis tuæ revelatæ sunt fimbriæ tuæ, violati sunt calcanei tui, num convertet Æthiops *Pellem suam*, & pardus maculas suas; etiam vos potestis bonum facere, docti malum facere," xiii: 22. 23; ibi fimbriæ sunt externa vera, calcanei extrema bona; quod calcaneum & calcei sint infima naturalia, videatur n: 259. 1749; & quia vera & bona illa ex malo sunt, ut dicitur, comparantur Æthiopi seu nigro & ejus pellis, tum pardo & ejus maculis. Apud Moysen, "Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, antequam occidit sol restitues illam ei, quia hæc operimentum ejus sola, hæc *vestis ejus pro pelle in qua cubabit*," Exod: xxii: 25. 26; sicut omnes Leges, etiam civiles & forenses, quæ in Verbo, correspondentiam habent cum Legibus boni & veri, quæ in cælo, & inde latæ sunt, ita quoque hæc, nam alioquin prorsus lateret, cur oppigneratam vestem, antequam sol occidit, restituerent, & cur dicitur, quod vestis ejus pro pelle in qua cubabit; correspondentia patet a sensu interno, quæ est, quod non defraudandi sint socii veris externis, quæ sunt doctrinalia secundum quæ vivunt, & ritualia, quod Vestis talia vera sint, videatur n: 297. 1073. 2576; sol autem est bonum amoris seu vitæ quod inde, n: 1529. 1530. 2441. 2495. ne hoc pereat, significatur per quod antequam sol occidit restitueret; & quia illa sunt externa interiorum, seu terminationes horum, dicitur, quod vestis pro pelle in qua cubabit. Quia pelles significabant externa, mandatum est, quod tegumentum Tentorii essent *Pelles arietum*, ruforum, & superius *Pelles melium*, Exod: xxvi: 14; Tentorium enim erat repræsentativum Trium Cælorum, ita Cœlestium & Spiritualium quæ sunt Regni Domini; Aulæ quæ circum, repræsentabant naturalia, quæ sunt externa, n: 3478, quæ sunt pelles arietum & pelles melium; & quia externa sunt quæ integunt interna, seu naturalia quæ spiritualia & cœlestia, sicut corpus suam animam, ideo mandatum erat illud; pariter, quod Aharon & filii ejus, cum proficiscerentur castra, velo tegumenti obtegerent Arcam testimonii, & darent super illud operimentum *Pellem melis*; & super mensam & quæ super illa, expanderent pannum coccinei dibaphi, & operient illud operimento, *Pelle melis*; pariter darent candelabrum & omnia vasa ejus sub operimento ex *Pelle melis*; tum omnia vasa ministerii darent sub pannum hyacinthini, & operirent illa operimento, *Pelle melis*," Num: iv: 5. 6. 8. 10. 11. 12; quisque qui sancte de Verbo cogitat, scire potest, quod Divina per omnia illa repræsentata sint, & sicut

per Arcam, per Mensam, per Candelabrum, & Vasa ministerii, etiam per indumenta ex coccineo dibapho & hyacinthino, tum per operimenta ex pelle melium, & quod per hæc repræsentata sint Divina quæ in externis. Quia Prophetæ repræsentabant docentes, & inde doctrinam boni & veri ex Verbo, n: 2534, & Elias ipsum Verbum, n: 2762, similiter Johannes, qui ideo dicitur Elias qui venturus, Matth: xvii: 10. 11, 12. 13; idcirco ut repræsentarent Verbum quale est in externa forma, hoc est, in litera, Elias *cingula pellis* cinctus ad lumbos suos fuit," 2 Reg: i: 8; & Johannes habebat indumentum ex pilis cameli, & *cingulum pellis* circa lumbum suum," Matth: iii: 4. Quia pellis & cutis significabat externa, quæ sunt naturalia respective ad spiritualia & coelestia, & in Antiqua Ecclesia solenne fuit per significativa loqui & scribere, ideo etiam apud Hiobum, qui Antiquæ Ecclesiæ Liber est, Pellis & Cutis idem significat, ut ab aliquibus locis apud illum constare potest, & quoque ab hoc "Novi Redemptorem meum, vivit, & postremum super pulverem surget, & post *Cute mea* circumdabuntur hæc, & ex *carne mea* videbo Deum," xix: 25. 26; cute circumdari pro naturali, quale secum homo post mortem habet; de quo n: 3539; ex carne videre Deum, est ex proprio vivificato, quod id sit caro, videatur n: 148. 149. 780; quod Liber Hiobi sit Antiquæ Ecclesiæ liber, patet, ut dictum, a stylo ibi repræsentativo & significativo, sed non est ex illis Libris, quæ vocantur Lex & Prophetæ, ex causa quia non habet sensum internum, qui solum de Domino & Ipsius Regno agit; hoc enim unicum est, quod facit Librum genuini Verbi.

3541. Super manus illius, quod significet secundum facultatem recipiendi, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091, ita facultas recipiendi.

3542. Et super lævitatem collorum illius, quod significet ut non appareret verum disjungens, constat ex prædicatione lævis seu lævitatatis, quod sit de vero, de qua n: 3527; & ex significatione collorum, quod sit conjungens, de qua sequitur; hic itaque, quia erat apparentia super lævitatem collorum illius est, ut non appareret verum disjungens. Quomodo hæc se habent, constare potest ab illis, quæ supra n: 3539, dicta & ostensa sunt, quod nempe illud bonum & illa vera, quæ ex intellectu & non simul ex voluntate profluunt, non bonum nec vera sint, utcumque ita externa forma apparerent, & si voluntas mali sit, disjungunt bonum & vera, non conjungunt; at si aliquid voluntatis boni est, tunc non disjungunt sed conjungunt, tametsi in inverso ordine disposita sunt, nam per illa homo regeneratur; & quia sic disposita inserviunt primum pro regenerando homine, dicitur quod sic verum disjungens non appareret; sed de his in sequentibus plura. Quod Collum significet conjungens, inde est, quia superiora apud hominem, quæ sunt capitis, cum inferioribus ejus quæ sunt corporis, communicant inter se per intercedens collum; inde est, quod tam influxus quam communicatio, proinde conjunctio, significetur per intermedium illud; quod adhuc melius constare poterit a Correspondentiis Maximi Hominiis cum illis quæ sunt corporis humani,

mani, de quibus ad fines Capitum; simile inde per Collum significatur in Verbo; ut apud Esaïam, "Spiritus Ipsiùs sicut fluvius inundans, *usque ad Collum dimidiabit,*" xxx: 28, ibi fluvius inundans pro falso ita superfluente, ad collum dimidiare pro intercludere & intercipere communicationem & inde conjunctionem superiorum cum inferioribus, quæ intercluditur & intercipitur cum spirituale bonum & verum non recipitur. Apud Habakkuk, "Percussisti caput de domo impii, denudando fundamentum *usque ad collum,*" III: 13; percütere caput de domo impii pro destruere principia falsi, denudando fundamentum usque ad collum, pro intercipiendo sic conjunctionem. Apud Jeremiam, "Prævaricationes implexæ *ascenderunt super Collum meum,* impulit vires meas, dedit me Deus in manus non possum resurgere," Thren: I: 14; prævaricationes implexæ ascenderunt super collum meum, pro quod falsa versus interiora seu rationalia. Quia per Collum significabatur communicatio & conjunctio illa, ideo per vincula colli, significata est interceptio, proinde desolatio veri, quæ tunc existit, quando spiritualia, quæ continuo influunt a Domino, non amplius admittuntur in rationali hominis, & consequenter nec in naturale ejus; interceptio seu desolatio illa est quæ repræsentatur apud Jeremiam "per quod faceret sibi vincula & juga, & *daret ea super Collum suum,* ac mitteret ad populos, & diceret, quod servirent Nebuchadnezzari regi Babelis, & qui non *traderent Collum suum* sub jugum ejus, quod gladio, fame & peste visitarentur; at qui *subderent collum suum,* relinquerentur super terra," Jer: xxvii: 2. 3. 8. 11; dare collum sub jugum regis Babelis & servire ei, pro desolari quoad verum & vastari quoad bonum, quod Babel sit quæ vastat, videatur n: 1327 f; & quod vastentur, ne prophanentur sancta, n: 301. 302. 303. 1327. 1328. 2426. 3398. 3399. 3402; & quia intercepto influxu boni & veri, servitur malo & falso, ideo etiam dare collum sub jugum est servire: apud Eundem, "Dixit Jehovah, frangam jugum Nebuchadnezzaris regis Babelis intra biennium dierum, *desuper collo omnium gentium,*" xxviii: 11; pro quod a vastatione liberandi. Apud Esaïam, "Excute te e pulvere, surge, sede, Hierosolyma; *aperi vincula colli tui,* captiva filia Zionis," lxi: 2; aperire vincula colli pro admittere & recipere bonum & verum. Apud Micham, "Ecce Ego cogitans super familiam hanc malum, *ex quo non extrahetis colla vestra,* & non ibitis erecti, quia tempus mali illud," ii: 3; e. malo non extrahere colla, pro non admittere verum; non ire erecti pro sic non spectare ad superiora seu illa quæ cæli sunt, n: 248.

3543. Et dedit cupedias, quod significet delectabilia inde, constat ex significatione cupediarum, quod sint amæna, tum delectabilia, de qua supra n: 3502. 3536.

3544. Et panem, quod significet bonum inde, constat ex significatione panis, quod sit bonum, de qua n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478.

3545. Quæ fecit, quod significet quæ a Divino, constat a repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini; & quia de Rebecca dicitur, quod fecerit, significatur quod ex Divino.

3546. In manum Jacobi filii sui; quod significet quod talis esset affectio veri naturalis, constat ex eo, quod hæc clausula sit præcedentium, & tunc talis Jacobus, per quem repræsentatur Verum naturale, n: 3305. 3509. 3525, nempe quod indutus quoad manus & collum pellibus hœdorum caprarum, in manu habuerit cupedias, quas patri suo Jischako apportaret.

3547. Vers: 18. 19. 20. *Et venit ad patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce me, quis tu fili mi. Et dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus, feci quemadmodum loquutus es ad me, surge quæso, sede, & ede e venatione mea, propterea ut benedicat mihi anima tua. Et dixit Jischak ad filium suum, quid hoc festinasti invenire, fili mi; & dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam.* Venit ad patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce me, quis tu fili mi, significat statum perceptionis ex præsentia illius veri: Et dixit Jacob ad patrem suum, significat apperceptionem veri naturalis: ego Esau primogenitus tuus, significat quod crederet esse ipsum bonum naturale: feci quemadmodum loquutus es ad me, significat obedientiam: surge quæso sede, & ede e venatione mea, significat verum affectionis talis boni: propterea ut benedicat mihi anima tua, significat conjunctionem: Et dixit Jischak ad filium suum, significat perceptionem: quid hoc festinasti invenire fili mi, significat productionem tam festinam: & dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam, significat providentiam.

3548. Venit ad patrem suum, & dixit, pater mi, & dixit, ecce me, quis tu fili mi, quod significet statum perceptionis ex præsentia illius veri, constare potest a repræsentatione Jischaki qui hic pater, & a repræsentatione Jacobi qui hic filius, de quibus aliquoties prius; tum a significatione dicere, quod sit percipere, de qua etiam prius; inde & ex reliquis patet, quod sit status perceptionis ex præsentia illius Veri, quod per Jacobum repræsentatur; sed quale hoc Verum sit, quod nunc per Jacobum repræsentatur, patet a sensu interno illorum quæ præcedunt, & quæ sequuntur, quod nempe externa forma appareat sicut bonum & boni verum, quæ repræsentantur per Esavum & significatur per ejus venationem, sed quod non tale in forma interna: Naturale quoad verum apud hominem qui regeneratur, hoc est, antequam regeneratus est, tale apparet, non quidem coram homine, nam is nihil novit de bono & vero apud se cum regeneratur, sed coram oculis angelorum, qui talia in luce cœli vident; homo ne quidem novit, quid bonum & verum naturalis, & quia non novit, non potest percipere, & quia non percipit in communi nec potest percipere in particulari, ita non differentias, minus mutationes status eorum; & quia non hæc, ægre potest capere ex aliqua descriptione, quomodo cum hoc bono & ejus vero se habet; at quia de illis in hoc Capite agitur, in sequentibus, quantum possit ad captum, venit exponendum.

3549. Et dixit Jacob ad patrem suum, quod significet apperceptionem Veri naturalis, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua prius,

prius, hic appercipere, quia ex naturali; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit Verum naturale, de qua etiam prius.

3550. Ego Esau primogenitus tuus, quod significet quod crederet esse ipsum bonum naturale, constat ex repræsentatione Esavi, & a significatione primogeniti, quod sit bonum, & quidem bonum naturale, quod repræsentatur per Esavum: ita enim se habet cum vero, quod est homini antequam regeneratus est, quod credatur esse ipsum bonum; qui perceptionem habent, illi sciunt quod non bonum sit, sed quod verum sub forma boni; at qui non perceptionem habent, non aliter sciunt: hoc quoque a sequentibus melius patebit.

3551. Feci quemadmodum loquutus es ad me, quod significet obedientiam, constare potest absque explicatione.

3552. Surge quæso, sede & ede e venatione mea, quod significet verum affectionis talis boni, constat ex significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; ex significatione sedere, quod involvat aliquid tranquillitatis; a significatione edere, quod sit appropriatio, de qua n: 2187. 3168; & ex significatione venationis, quod sit verum quod ex bono, de qua n: 3501; hic inde affectio talis boni ex qua verum; quæ enim surgere, sedere & edere in sensu interno significant, sunt affectionis, quapropter affectio solum pro illis dicitur.

3553. Propterea ut benedicat mihi anima tua, quod significet conjunctionem, constat a significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514. 3530.

3554. Et dixit Jischak ad filium suum, quod significet perceptionem, nempe Rationalis per Jischakum repræsentati de Naturali quod per Jacobum, & quod dicere sit percipere, sæpius prius ostensum est.

3555. Quid hoc festinasti invenire fili mi, quod significet productionem tam festinam, constat absque explicatione.

3556. Et dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam, quod significet providentiam, constare potest etiam absque explicatione: Providentia, de qua hic, est quod bonum & inde vera ita ordine disponantur apud hominem, dum regeneratur, ut nempe appareant extra, aut ibi sistantur in tali facie, sicut bonum genuinum & inde vera genuina forent, cum tamen non talia sunt, sed bonum domesticum, ut supra dictum, & vera inde; interventia solum pro regenerando homine, ita pro introducendis bonis & veris crassioris naturæ, quia talia conducunt.

3557. Vers: 21. 22. 23. *Et dixit Jischak ad Jacobum, accede quæso, & palpabo te, fili mi, an tu is filius meus Esau, si non. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, & palparit illum, & dixit, vox vox Jacobi, & manus manus Esavi. Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosæ; & benedixit illi.* Dixit Jischak ad Jacobum, significat perceptionem de naturali hoc: accede quæso & palpabo te, fili mi, significat perceptionem a præsentia intimam: an tu is filius meus Esau, si non, significat quod non esset bonum naturale: Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum,

suum, significat præsentiæ statum: & palpavit illum, significat inde perceptionem omnem: & dixit, vox vox Jacobi, & manus manus Esavi, significat quod intellectuale ibi sit veri quod intus, sed voluntarium ibi sit boni quod extus, ita inversi ordinis: Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosæ, significat quod ex voluntario quod extus perciperet quod esset bonum naturale: & benedixit illi, significat inde conjunctionem.

3558. Dixit Jischak ad Jacobum, quod significet perceptionem de naturali hoc, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua prius; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit naturale, quoad verum, hic modo naturale, quia etiam repræsentabat apparenter, seu simulabat externa forma Esavum, ita quoque naturale quoad bonum, quod est Esau, & quoque venerationem ejus, quæ est verum quod illius boni, n: 3501: quod toties dicatur dixit, etiam est causa, quia ita novum inchoat, seu nova perceptio, videatur n: 2061. 2238. 2260.

3559. Accede quæso & palpabo te, fili mi, quod significet perceptionem a præsentiâ intimam, constat ex significatione accedere, quod sit præsentiâ; & ex significatione palpare, quod sit perceptio intima & omnis, de qua n: 3528.

3560. An tu is filius meus Esau si non, quod significet quod non esset bonum naturale, constat ex dubitatione quæ in his & in mox sequentibus; & quia Rationale est quod percipit quid & quale naturale, est perceptio quod non esset, nempe bonum naturale seu Esau.

3561. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, quod significet præsentiæ statum, constare potest ab illis quæ præcedunt, ita absque ulteriore explicatione.

3562. Et palpavit illum, quod significet perceptionem omnem, constat ex significatione palpare, quod sit perceptio intima & omnis, de qua supra n: 3528. 3559, hic perceptio omnis, quia omnium perceptio est ab intima, hoc est, qui in intima perceptione sunt, in perceptione omnium sunt quæ infra, nam quæ infra non sunt nisi quam derivationes & compositiones inde; est enim intimum omne in omnibus inferiorum sui, nam quod inferius est, nisi sit ab interioribus, seu quod idem, a superioribus, sicut effectus a sua causa efficiente, non existit: inde patet, cur finis facit hominem felicem vel infelicem in altera vita, finis enim est intimum omnis causæ, usque adeo, ut si non finis sit in causa, imo nisi sit omne ejus, non sit causa; similiter est finis intimum omnis effectus, nam effectus a causa tali est; & quia ita est, quicquid apud hominem est, trahit suum esse a fine qui apud eum, & inde in altera vita in tali statu est, in quali ejus finis, videantur n: 1317. 1568. 1571. 1645. 1909. 3425. Inde constare potest, quod palpare quia significat perceptionem intimam, inde significet perceptionem omnem.

3563. Et dixit, vox vox Jacobi, & manus manus Esavi, quod significet quod intellectuale ibi sit veri quod intus, sed voluntarium ibi sit boni quod extus,

extus, ita inversi ordinis, constat a prædicatione vocis, quod sit de vero, & a prædicatione manus quod sit de bono; quod vox prædicetur de vero, patet ab illis quæ in Parte Prima n: 219. 220, allata sunt, & ex eo quod dicatur vox vox Jacobi, per quem quod repræsentetur verum naturale, supra passim ostensum est; & quod manus prædicetur de bono, est quia per manum significatur potentia & facultas, n: 879. 3542, quæ non aliunde est quam ex bono, omnis potentia & facultas vero est inde, tametsi apparet a vero, etiam ex eo quod dicatur, manus manus Esavi, per quem quod repræsentetur bonum, etiam supra ostensum est: quod illa inversi ordinis sint, patet ex eo, quod secundum ordinem sit, ut bonum, quod voluntatis, sit intus, & verum, quod intellectus, sit extus; sed hæc, ut supra dictum, talia sunt, quæ, quia pauci in aliqua cognitione de talibus sunt, non ad captum exponi ita possunt, nam etiamsi clarissime exponerentur, non tamen, cum cognitio deest, capiuntur; sed usque dicendum quomodo se habet, quia de hac re agitur: Bonum Naturalis non aliunde apud hominem existit, quam a Bono interiori, hoc est, a Bono Rationalis, Naturale non aliunde bonum habere patet; sed Influxus facit, ut tale ibi sit bonum, quale est; & quia Bonum Naturalis non est aliunde, etiam Verum Naturalis est inde, ubi enim bonum ibi est verum, utrumque erit ut sit aliquid, sed influxus etiam facit, ut tale sit ibi verum quale est: Influxus est talis; Bonum Rationalis influit in Naturale per duplicem viam, nempe per viam brevissimam, in ipsum bonum naturalis, ita immediate, & per bonum naturalis ibi in verum; hoc bonum & hoc verum est quod repræsentatur per Esavum & ejus venationem; Bonum Rationalis etiam influit in Naturale per viam minus brevem, nempe per Verum Rationalis, & per illum influxum format aliquod simile bono, sed est verum: secundum ordinem ita sit, quod Bonum Rationalis influat in Bonum Naturalis, & simul in Verum, immediate, & quoque per Verum Rationalis in bonum ibi, ita mediate, similiter in Verum naturalis immediate & mediate; cum ita sit, tunc influxus est secundum ordinem; talis influxus est apud illos qui regenerati sunt; sed alius influxus est, antequam regenerati, ut supra dictum, nempe quod Bonum Rationalis non immediate in Bonum Naturalis influat, sed mediate per Verum Rationalis, & sic sistat aliquid simile boni in naturali, sed non est genuinum bonum, & inde non genuinum verum, sed est tale, quod quidem intime habet bonum, ex influxu per verum Rationalis, sed non amplius; ideo etiam bonum existit ibi sub alia forma, nempe extus sicut bonum quod repræsentatur per Esavum, sed intus sicut verum quod repræsentatur per Jacobum, quod quia non secundum ordinem est, dicitur esse inversi ordinis; sed usque respective ad id, quod ita non aliter regenerari possit homo, est secundum ordinem. Scio, quod hæc, tametsi clare dicta sunt, & consequenter clare ab illis percipi possunt qui in cognitione talium sunt, usque sint obscura coram illis qui non sciunt quid influxus, & magis qui non sciunt quod Rationale distinctum sit a Naturali, & adhuc magis coram illis, qui non aliquam distinctam ideam habent de Bono & de Vero: sed quale sit Bonum naturale & Verum

Verum naturale in statu ante regenerationem, solum manifestum esse potest ex affectionibus tunc; cum homo afficitur vero non propter fines vitæ, sed propter alios fines, ut nempe eruditus fiat, & hoc ex quadam affectione æmulationis, seu ex quadam affectione invidiæ infantilis, & quoque ex quadam affectione gloriæ, tunc est bonum naturalis & verum naturalis, in tale ordine, qualis hic per Jacobum repræsentatur, proinde est in ordine inverso respective, nempe tunc voluntarium quod est boni est extus, & intellectuale quod veri est intus; at in statu post regenerationem hæc se aliter habent, tunc non modo afficitur homo vero propter fines vitæ, sed adhuc plus afficitur ipso bono vitæ, & affectiones priores, nempe æmulationis, invidia infantilis & gloriæ se separant, & hoc usque ut appareat quasi quod dissipatæ sint, tunc enim bonum, quod voluntatis, est intus, & verum, quod intellectus, est extus, sed usque ita, ut verum agat unum cum bono, quia ex bono; hic ordo est genuinus; & ad hunc ordinem formandum intendit prior ordo, nam voluntarium quod tunc extus est, admittit plura quæ inserviunt pro regeneratione, est sicut spongia quæ haurit aquas tam limpidas quam lutulentas, ita quoque talia, quæ alioquin respuerentur, & tamen inserviunt pro mediis, & quoque pro ideis formandis de bonis & veris, præter pro aliis usibus.

3564. Quod non agnovit illum, quia erunt manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosæ, significet quod ex voluntario quod extus perciperet quod esset bonum naturale, patet ex eo, quod non agnoverit Jacobum pro Jacobo, hoc est, verum quod Jacobus repræsentat, sed quod perceperit Esavum, hoc est, bonum naturale quod extus, & hoc propter influxum, de quo mox supra n: 3563: inter bonum enim interius & bonum exterius datur communicatio, quia paralelismus n: 1831. 1832. 3514, non autem inter bonum & verum, nisi influxus boni in verum sit talis, qualis mox supra descriptus est.

3565. Et benedixit illi, quod significet inde conjunctionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530; sed in hoc statu conjunctio non alia fuit, quam quæ n: 3563, descripta est; intima conjunctio fuit, sed non media, cum vero per Jacobum repræsentato, ita per finem, qui est intimum bonum, qui fuit, ut sic non aliter fieri potuerit; cum finis est, tunc primum est conjunctio intimorum cum extremis, media conjunctio successive venit, hoc operatur finis, nam in fine latet omnis progressio; Dominus enim per fines agit, & per illos intermedia successive in ordinem disponit, inde est conjunctio, quæ significatur per quod Jischak benedixit Jacobo.

3566. Vers: 24. 25. *Et dixit, tu is filius meus Esau, & dixit, ego. Et dixit, adfer mibi, & edam e venatione filii mei, ideo ut benedicat tibi anima mea; & attulit illi, & edit, & adduxit illi vinum, & bibit.* Dixit, tu is filius meus Esau, & dixit, ego, significat statum affectionis veri naturalis, quod crederet tunc esse bonum naturale, ex forma externa: Et dixit, adfer mihi & edam a venatione filii mei, significat desiderium jungendi sibi verum naturale per bonum: ideo ut benedicat tibi anima mea, significat conjunctionem;

nem : & attulit illi & edit, significat conjunctionem boni primum : & adduxit illi vinum & bibit, significat conjunctionem veri deinde.

3567. Dixit tu is filius meus Esau, & dixit, ego, quod significet statum veri naturalis quod crederet tunc esse bonum naturale ex forma externa, constare potest ex interrogatione Jischaki “tu is filius meus Esau”, per quam non aliud in sensu interno significari potest, quam influxus Rationalis ex bono in Naturale verum per Jacobum representatum ; & ex responso, “dixit ego” quod crederet tunc se esse bonum, videantur quæ supra n : 3550.

3568. Et dixit, adfer mihi, & edam e venatione filii mei, quod significet desiderium jungendi sibi verum naturale per bonum, constat ex significatione edere, quod sit conjungere & appropriare, de qua n : 2187. 2343. 3168. 3513 f ; & ex significatione venationis filii mei, quod sit verum boni, de qua n : 3309. 3501. 3508 ; quod desiderium sit, patet.

3569. Ideo ut benedicat tibi anima mea, quod significet conjunctionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n : 3504. 3514. 5530. 3565.

3570. Et attulit illi, & edit, quod significet conjunctionem boni primum ; & adduxit illi vinum, & bibit, quod significet conjunctionem veri deinde, constat a significatione edere, quod sit conjungi & appropriari quoad bonum, de qua mox supra n : 3568 ; ex significatione vini, quod sit verum quod ex bono, de qua n : 1071. 1798 ; & ex significatione bibere, quod sit conjungi & appropriari quoad verum, n : 3168. Cum hoc, quod Bonum Rationalis quod per Jischakum repræsentatur, jungat sibi bonum primo, & verum deinde, & hoc per Naturale, quod est Jacobus, ita se habet ; Naturale cum est in illo statu, quod extus sit bonum, & intus verum, de quo supra n : 3539. 3548. 3556. 3563, tunc admittit plura quæ non bona sunt, usque tamen utilia, qualia sunt media ad bonum suo ordine ; at Rationalis Bonum non conjungit & appropriat sibi alia inde, quam quæ bono suo conveniunt, nam bonum non aliud recipit ; quicquid disconvenit, rejicit ; reliqua in Naturali relinquit, ut inserviant pro mediis admittendi & introducendi plura sibi convenientia : est Rationale in Interno homine, quid ibi peragitur, non novit Naturale, nam supra ejus apperceptionis sphaeram est ; inde est, quod homo, qui naturalem modo vitam vivit, non possit quicquam scire de illis quæ apud eum in Interno ejus homine, seu in Rationali ejus, peragitur, Dominus disponit illa, homine prorsus nesciente ; inde est, quod homo nihil sciat quomodo regeneratur, & vix quod regeneretur : si autem scire velit, attendat modo ad fines quos intendit, quos raro alicui detegit, si fines ad bonum sint, nempe quod plus studeat proximo & Domino, quam sibi, tunc in regenerationis statu est ; at si fines ad malum sint, nempe quod plus studeat sibi, quam proximo & Domino, sciat quod tunc in nullo statu regenerationis sit ; homo per fines vitæ suæ est in altera vita, per fines boni in cælo cum Angelis, sed per fines mali in inferno cum diabolis ; fines apud hominem non aliud sunt quam ejus amores, quod enim homo amat, hoc pro fine habet ; & quia ejus amores sunt, sunt fines ejus vita intima, videantur

n: 1317. 1568. 1571. 1645. 1909. 3425. 3562. 3565: fines boni apud hominem sunt in ejus Rationali, & illi sunt qui vocantur Rationale quoad bonum, seu Rationalis bonum; per fines boni, seu per bonum ibi, disponit Dominus omnia quæ in Naturali, nam finis est sicut Anima, & Naturale est sicut animæ illius corpus; qualis est anima, tali circumdatur illa corpore, ita quale est Rationale quoad bonum, tali circumvestitur illud Naturali: notum est, quod anima hominis inchoet in ovo matris, & perficiatur dein in utero ejus, ac ibi circumdatur tenello corpore, & quidem tali, ut anima per illud possit convenienter agere in mundo, in quem nascitur; similiter se habet, cum homo iterum nascitur, hoc est, cum regeneratur; nova anima, quam tunc accipit, est finis boni, qui inchoat in Rationali, ibi primum sicut in ovo, & dein ibi perficitur sicut in utero, tenellum corpus, quo illa anima circumdatur, est Naturale, ac ibi bonum, quod tale fit, ut secundum animæ fines obedienter agat; Vera ibi se habent sicut fibræ in corpore, nam ex bono formantur vera, n: 3470: inde constat, quod imago reformationis hominis sistatur in formatione ejus in utero; & si credere velis, est quoque bonum coeleste & verum spirituale, quod a Domino, quod illum format, & tunc indit potentiam, ut possit utrumque illud successive recipere, & quidem qualiter & quantum spectat sicut homo ad fines cœli, & non sicut animal brutum ad fines mundi. Quod Rationale quoad bonum sibi conjungat bonum primo, & verum deinde per Naturale, quæ significantur per quod Jacob attulerit cupedias & panem Jischako, & is ederit, & adduxerit illi vinum & is biberit, etiam illustrari potest per officia quæ corpus præstat animæ suæ; anima est, quæ dat corpori appetere cibos, & quoque quæ dat sapere, cibaria introducuntur per jucundum appetitus & per jucundum saporis, ita per bonum externum, sed cibaria, quæ introducuntur, non omnia intrans vitam, sed quædam inserviunt sicut menstrua pro digerendis, quædam pro temperandis, quædam pro aperiendis, quædam pro introducendis in vasa; bona vero electa introducuntur in sanguinem, & fiunt sanguis, ex illo sibi anima conjungit talia, quæ usui sunt; similiter se habet cum rationali & cum naturali, appetui & saporis correspondent desiderium & affectio sciendi verum, ac cibariis correspondent scientifica & cognitiones n: 1480; & quia correspondent, etiam similiter se habent; anima, quæ est bonum Rationalis, dat desiderare illa & affici illis, ita illa quæ scientiæ & doctrinæ sunt, introducit per jucundum quod est desiderii, & per bonum quod est affectionis; at quæ introducit, non omnia sunt talia ut fiant bonum vitæ, sed quædam inserviunt ut media pro quasi digerendis & temperandis, quædam pro aperiendis & introducendis, bona autem, quæ sunt vitæ, sibi applicat, & sic illa sibi conjungit, & ex illis format sibi vera: inde patet, quomodo Rationale disponit Naturale, ut inserviat sibi sicut animæ, seu quod idem, ut inserviat fini, qui est anima, ad se perficiendum, ut possit esse usui in Regno Domini.

3571. Vers: 26. 27. 28. 29. *Et dixit ad illum Jischak pater illius, accede quæso,*

quæso, & osculare me, fili mi. Et accessit, & osculatus est illum, & odoratus est odorem vestium illius, & benedixit illi, & dixit, vide, odor filii mei sicut odor agri, cui benedixit Jehovah. Et dabit tibi Deus de rore cæli, & de pinguedinibus terræ, & multitudinem frumenti & musti. Servient tibi populi, & incurvabunt se tibi populi, esto herus fratribus tuis, & incurvabunt se tibi filii matris tuæ; maledicentes tibi maledictus, & benedicentes tibi benedictus. Dixit ad illum Jischak pater illius, accede quæso, significat perceptionis adhuc interioris gradum: & osculare me, fili mi, significat num uniri possit: Et accessit & osculatus est illum, significat præsentiam & unionem: & odoratus est odorem vestium illius, significat gratum ex boni vero quod percepit: & benedixit illi, significat conjunctionem ita: & dixit, vide, odor filii mei, significat gratum ex boni vero: sicut odor agri, significat ut ex bona humo ex qua verum: cui benedixit Jehovah, significat quod multiplicatur & fructificatur ex Divino: Et dabit tibi Deus de rore cæli, significat ex Divino Vero: & de pinguedinibus terræ, significat ex Divino Bono: & multitudinem frumenti, significat inde bonum naturale: & musti, significat inde verum naturale: servient tibi populi, significat vera Ecclesiæ, seu Ecclesias spirituales: & incurvabunt se tibi populi, significat vera boni: esto herus fratribus tuis, significat dominium primum apparens affectionis veri naturalis super affectiones boni naturalis: & incurvabunt se tibi filii matris tuæ, significat super affectiones reliquas veri: maledicentes tibi maledictus, significat quod qui se disjungit disjunctus erit: & benedicentes tibi benedictus, significat qui se conjungit conjunctus erit.

3572. Dixit ad illum Jischak pater illius, accede quæso, quod significet perceptionis adhuc interioris gradum, constat ex significatione dicere quod accederet, quod sit perceptionis interioris gradus ex præsentia, accedere non aliud est.

3573. Et osculare me fili mi, quod significet num uniri possit, constat ex significatione osculari, quod sit unio & conjunctio ex affectione; osculatio quæ est externum, non aliud est quam conjunctionis affectio quæ est internum; correspondent etiam. Agitur hic, ut patet ab illis quæ supra dicta sunt, in supremo sensu de Glorificatione Naturalis in Domino, hoc est, quomodo Dominus in Se Naturale Divinum fecit; in sensu autem repræsentativo de Regeneratione Naturalis apud hominem, ita de Conjunctione Naturalis cum Rationali; Naturale enim non prius regeneratum est, quam cum conjunctum est Rationali; conjunctio illa fit per influxum immediatum & mediatum Rationalis in bonum & verum Naturalis, nempe a Rationalis Bono immediate in Naturalis bonum, & per hoc in Naturalis verum; mediate per Rationalis Verum in Naturalis verum & inde in Naturalis bonum; de his conjunctionibus agitur; hæc nusquam existere possunt quam per media a Divino provisa, & quidem per talia, quæ homini ignotissima sunt, & quorum vix aliquam ideam habere potest per illa quæ sunt lucis mundi, hoc est, quæ sunt luminis naturalis apud illum, sed per illa quæ sunt lucis cæli, hoc

est, quæ lucis Rationalis ; sed usque omnia illa media in sensu interno Verbi detecta sunt, & patent coram illis qui in sensu illo sunt, ita coram Angelis, qui de illa re innumerabilia vident & percipiunt, quorum vix unum ad captum hominis adæquate evolvi & explicari potest : sed ab effectibus & eorum signis aliquatenus coram homine patet, quomodo conjunctio illa se habet ; Mens enim Rationalis, hoc est, interius voluntarium & intellectuale apud hominem, se repræsentare debet in ejus mente Naturali, sicut hæc mens in facie & ejus vultu, usque adeo, ut sicut facies est vultus mentis naturalis, ita mens naturalis debeat esse vultus mentis rationalis ; cum conjunctio est, ut apud illos qui regenerati sunt, tunc quicquid homo interius in Rationali suo vult & cogitat, se conspicuum sistit in Naturali ejus, & hoc se conspicuum in facie ; talis est facies Angelis, & talis fuit facies Antiquissimis qui cœlestes homines fuerunt ; nihil enim timuerunt, ut alii scirent eorum fines & intentiones, nam nihil aliud voluerunt quam bonum ; qui enim se duci patitur a Domino, nusquam aliud intendit & cogitat : cum talis status est, tunc Rationale quoad bonum conjungit se immediate cum bono Naturalis, & per hoc cum veris ejus, & quoque mediate per verum sibi in Rationali conjunctum cum vero Naturalis, & per hoc cum bono ibi ; inde fit conjunctio indivulsa : sed quantum homo ab hoc statu hodie sit remotus, ita a statu cœlesti, constare potest ex eo, quod prudentiæ civilis credatur esse, aliud loqui, tum aliud agere, etiam aliud vultu ostendere, quam quod cogitat & intendit, imo etiam disponere ipsam mentem naturalem ita, ut cum facie ejus unum agat contra illa quæ interius cogitat & vult ex fine mali ; hoc Antiquissimis enorme facinus fuit, & tales e societate illorum ut diaboli ejecti sunt : ex his ut ab effectibus & eorum signis patet, quid conjunctio Rationalis seu Interni hominis quoad bonum & verum cum Naturali seu Externo ejus homine ; & sic qualis est homo angelus, & qualis homo diabolus.

3574. Et accessit & osculatus est illum, quod significet præsentiam & unionem, constat a significatione accedere, quod sit præsentia, & ex significatione osculari, quod sit unio seu conjunctio ex affectione, n : 1572 ; quod osculari id significet, patet etiam ab illis locis in Verbo, ut apud Davidem, “ Servite Jehovæ in timore, & *osculamini Filium*, ne irascatur, & pereatis in via, quia exardebit brevi ira Ipse, beati omnes confidentes in Ipso,” Psalm : ii : 12, ubi de Domino, Cujus Divinum Humanum est Filius, osculari Ipsum est conjungi Ipse per amoris fidem. Apud Eundem, “ Misericordia & Veritas occurrant, justitia & pax *Osculentur*,” Psalm : LXXXV : 11, justitia & pax osculentur pro conjungant se. Apud Hofcheam, “ Loquutus est Ephraim horrorem, & reus factus est in baale ; & nunc addunt peccare, faciunt sibi fusile ex argento suo, in intelligentia sua idola, opus artificum totum, illis ipsis dicentes, sacrificantes hominem, *vitulas osculantur*,” xiii : 1. 2, Ephraim pro intelligentia, hic propria, hoc est, pro illis qui non a Domino sapere se credunt & volunt ; fusile ex argento suo pro bono falsificato.

cato ; opus artificum totum pro intelligentia propria ; qui tales sunt, dicuntur osculari vitulos, hoc est, magiam amplecti & ei se adjungere. In Libro Primo Regum, “Jehovah dixit ad Eliam, supereffe feci in Israele septem millia, omnia genua quæ non incurvaverunt se baali, & omne os quod non *Osculatum est illum*,” xix: 18 ; osculari pro ex affectione se conjungere, ita colere.

3575. Et odoratus est odorem vestium illius, quod significet gratum ex boni vero quod percepit, constat ex significatione odoris, quod sit gratum, de qua n: 925, & odorari, quod sit percipere quod gratum ; & ex significatione vestium, quod sit verum, de qua n: 297. 1073. 2576 ; quæ quia erant Esavi, qui hic est illius, & per Esavum repræsentatur bonum Naturalis, est boni verum quod significatur. Boni verum est illud, quod per influxum Rationalis immediatum & mediatum, de quo supra n: 3572, in Naturali producitur ; hoc verum erat quod desiderabatur ; sed quia illud per immediatum influxum a Rationalis bono produci non posset, nisi simul per mediatum, hoc est, per Rationalis verum, & hoc non nisi per plura media, quæ sunt illa quæ per Esavum & Jacobum in sensu interno hic describuntur, ideo per odorari odorem vestium illius significatur boni verum, quod percipiebatur.

3576. Et benedixit illi, quod significet conjunctionem ita, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. Ex singulis his, quæ de Esavo & Jacobo dicuntur, constare potest, quod Rationalis Bonum se intime conjunxerit cum Bono Naturalis, & per Bonum ibi cum Vero ; Jischak enim repræsentat Rationale quoad Bonum, Rebecca Rationale quoad Verum, Esau Bonum Naturalis, & Jacob Verum ejus ; quod Rationale quoad Bonum, quod est Jischak, se conjunxerit intime cum Bono Naturalis quod est Esau, & non cum Vero Naturalis quod est Jacob nisi mediate, patet ex eo, quod Jischak in mente habuerit Esavum cum benedictionem dixit ad Jacobum, nec de Jacobo tunc cogitaverit, sed de Esavo ; qui benedictionem dicit, benedixit illi de quo cogitat, non tunc illi de quo non cogitat ; omnis benedictio exit ab interiori, quæ ore pronuntiat, in se ex velle & cogitare benedicentes vitam habet, inde essentialiter est ejus cui vult & de quo cogitat ; qui excipit illam, & sic facit illam suam, est sicut quod furatum quod alteri restituendum ; quod Jischak cum benedixit de Esavo cogitaverit, & non de Jacobo, constare potest ex omnibus & singulis quæ præcedunt, ut ex Vers: 18. 19, ubi Jischak dicit ad Jacobum, *quis tu fili mi, & dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus*, ex Vers: 21. 22. 23, *dixit Jischak ad Jacobum, accede queso & palpabo te fili mi, an tu is filius meus Esau, si non ;* & postquam palpavit illum, dixit, *rex rex Jacobi, & manus manus Esavi, & non agnovit illum* : tum ex Vers: 24, *& dixit, tu is filius meus Esau, & dixit, ego ;* & tandem cum osculabatur illum, *odoratus est odorem vestium illius*, nempe Esavi, & cum tunc benedicebat, dixit, *vide, odor filii mei* ; inde constat, quod per filium cui benedixit, non alius intellectus sit quam Esau ; quare etiam cum ab Esavo audivit, quod fuisset Jacob, *horruit Jischak horrore magno valde*, Vers: 33, *Et dixit, venit frater*

frater tuus in fraude, Verf: 35, quod autem Jacob retinuerit benedictionem, secundum illa quæ dicuntur Verf: 33 & 37; est quia Verum per Jacobum repræsentatum quoad tempus apparenter dominaturum esset, ut supra aliquoties ostensum; at post exactum reformationis & regenerationis tempus, tunc ipsum Bonum, quod intime latuit & inde disposuit omnia & singula quæ apparuerunt esse veri seu quæ verum sibi tribuerat, prodit & palam dominatur; quæ significantur per illa, quæ Jischak ad Esavum dixit, *super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, & erit quando dominaris, & dirumpes jugum illius desuper collo tuo,*" Verf: 40; quorum sensus internus est, quod, quamdiu conjungitur verum bono, sit bonum inferiori loco quoad apparentiam, sed quod priori loco erit; & tunc erit Rationalis conjunctio cum Bono Naturalis, & per hoc cum Vero; ac ita Verum fiet Boni; proinde tunc Esau repræsentabit ipsum Bonum Naturalis & Jacob ipsum Verum ejus, conjuncta Rationali; ita in supremo sensu Divinum Naturale Domini, Esau quoad Divinum Bonum & Jacob quoad Divinum Verum ibi.

3577. Sicut odor agri, quod significet ut ex bona humo e qua verum, constat ex significatione odoris agri, quod sit perceptio veri ex bono, sicut exhalationis e messe in agro; quod ager sit bona humus, videatur n: 3500. Quod odor sit perceptio, inde est, quia jucunda boni & amæna veri, quæ percipiuntur in altera vita, etiam ibi per correspondentes odores se manifestent, videatur n: 1514. 1517. 1518. 1519; inde, & ex correspondentiis, patet, quod odor non aliud sit quam perceptivum, sed naturale, correspondens perceptivo spirituali.

3578. Cui benedixit Jehovah, quod significet quod multiplicatur & fructificatur ex Divino, constat ex significatione benedicere Jehovah, quod sit multiplicari quoad verum & fructificari quoad bonum, de qua n: 2846. 3406.

3579. Et dabit tibi Deus de rore cœli, quod significet ex Divino Vero; & de pinguedinibus terræ, quod significet ex Divino Bono, constat ex significatione roris cœli, quod sit verum, de qua sequitur; & ex significatione pinguedinum, quod sint bonum, de qua n: 353, utrumque Divinum in supremo sensu, in quo prædicantur de Domino. Cum multiplicatione veri & fructificatione boni ita se habet; Rationale cum influit in Naturale, ibi suum bonum sistit in forma communi, per hoc bonum producit ibi vera, pæne sicut vita condit fibras in homine, & eas disponit in formas secundum usus, bonum illud per hæc vera in ordinem cœlestem disposita producit iterum bonum, & per hoc bonum iterum vera, quæ derivationes sunt; talis idea naturalis haberi potest de formatione veri a bono, & iterum boni per verum, per quod denuo verum; sed idea spiritualis non potest haberi nisi ab illis qui in altera vita sunt, nam ibi formantur ideæ a luce cœli, in qua est intelligentia. Quod Ros significet Verum, constat quoque ex Verbo alibi; ut apud Sachariam, "*Semen pacis, vitis dabit fructum suum, & terra dabit proventum suum, & Cœli dabunt rorem suum,*" VIII: 12, ubi de nova Ecclesia, vitis dabit fructum suum, pro quod spirituale Ecclesiæ seu verum fidei dabit bonum, & terra dabit proventum suum, pro quod cœleste Ecclesiæ seu

feu bonum charitatis dabit verum, ros quem cœli dabunt, sunt illa. Apud Haggæum, "Propter domum meam, quæ est vastata, super vobis *clausi sunt cœli a rore*, & terra clausa est a provento suo," 1: 9. 10, cœlorum ros & terræ proventus, qui inhibiti, pro similibus. Apud Davidem, "Ex utero auroræ tibi *Ros nativitatis tuæ*," Psalm: cx: 3. 4, de Domino, ros nativitatis pro cœlesti amoris. Apud Mosen, "Benedicta a Jehovah terra ejus de pretiosis cœli, *de rore*, de abyssio etiam jacente infra," Deut: xxxiii: 13, de Josepho; pretiosa cœli sunt spiritualia, n: 3166, quæ sunt ros, abyssus jacens infra sunt naturalia. Apud Eundem, "Habitavit Israel secure, solitarius ad fontem Jacobi, in terra frumenti & musti, etiam *Cœli stillabant rorem*," Deut: xxxiii: 28, ibi etiam ros quem stillabant cœli, pro spiritualibus quæ sunt veri. Ros in genuino sensu est boni verum quod ex statu innocentiae & pacis, per mane enim feu auroram, quando ros descendit, significantur illi status, n: 2333. 2405. 2540. 2780; inde etiam manna, quæ e cœlo, erat cum rore qui matutino tempore descendebat, ut constare potest apud Mosen, "In *matutino fuit positio roris* circa castra, & cum desit *roris positio*, ecce super faciebz deserti contusum rotundum, contusum sicut pruina super terra," Exod: xvi: 13. 14: Quando *descendit Ros super castra* noctu, descendit man super eo," Num: xi: 9, Manna quia erat panis cœlestis, in supremo sensu significabat Dominum quoad Divinum Bonum, inde apud homines cœleste amoris, nam hoc a Divino Domini, n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; Ros in quo & cum quo Manna descendebat pro Divino Vero in supremo sensu, & pro spirituali vero apud homines in sensu respectivo; matutinum tempus est status pacis in quo illa bona, n: 92. 93. 1726. 2780. 3170. Quia Ros significat Verum quod a Bono, feu quod idem spirituale quod a cœlesti, ideo quoque verum spirituale in Verbo *comparatur* rori, nam quæ significant etiam comparationi ejusdem rei inserviunt; ut apud Esaïam, "Sic dixit Jehovah ad me, quiescam & spectabo in habitaculo meo, sicut calor serenus super luce, *sicut nubes Roris* cum calet messis," xviii: 4. Apud Hoscheam, "Quid faciam tibi Ephraim, quid faciam tibi Jehudah, quia sanctitas vestra sicut *nubes auroræ*, & *sicut ros mane cadens*," vi: 4. Cap: xiiii: 3. Apud Eundem, "*Ero sicut Ros Israeli*, germinebit sicut lilium, & figet radices sicut Libanon," xiv: 6. Apud Micham, "Erunt reliquæ Jacobi in medio populorum multorum, *sicut Ros* a cum Jehovah, sicut guttæ super herba," v: 6. Apud Davidem, "Sicut oleum bonum super capite, quod descendit super os vestium Aharonis, *sicut Ros Chermoris* qui descendit super monte Zionis, quia ibi præcepit Jehovah benedictionem vitæ usque in sæculum," Psalm: cxxxiii: 2. 3. Apud Mosen, "Defluet sicut pluvia doctrina mea, *stillabit sicut Ros verbum meum*, sicut stillæ super gramen, & sicut guttæ super herbam," Deut: xxxii: 2, ibi ros pro multiplicatione veri ex bono, & pro fructificatione boni per verum; & quia ros est qui quovis mane fertilem facit agrum & vineam, ipsum bonum & verum significantur per Frumentum & Mustum, de quibus sequitur.

3580. Et multitudinem frumenti, quod significet inde bonum naturale, & musti quod significet inde verum naturale, constat ex significatione frumenti, quod sit bonum, & ex significatione musti, quod sit verum; quæ cum prædicantur de naturali, significant illa bonum & verum naturale, & tunc prædicantur de Rationali Panis & Vinum, Panis quod sit cœleste bonum, videatur n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; & quod Vinum sit spirituale, ita verum ex bono, n: 1071, 1798. Quod Frumentum & Mustum illa significant, constare quoque potest ab his locis in Verbo; apud Haggæum, "Clausi sunt cœli a rore, & terra clausa est a provento suo, & vocavi siccitatem super terram, & super montes, & *super Frumentum*, & *super Mustum*, & super quod educit terra," 1: 10. 11, ibi siccitas pro defectu roris & pluviae, ita pro defectu veri ex aliquo bono; siccitas super frumentum est defectus boni, & siccitas super mustum est defectus veri. Apud Moysen, "Habitabit Israel secure, solitarius ad fontem Jacobi, *in terra frumenti & musti*, & cœli ejus stillabunt rorem," Deut: xxxiii: 28; solitarius pro illis, qui non infestantur a malis & falsis, n: 139. 471; terra frumenti & musti pro Ecclesiæ bono & vero. Apud Hoscheam, "Ero sicut ros Israeli, germinabit sicut lilium, & figet radices suas sicut Libanon; ibunt rami ejus, & erit sicut oliva honor ejus, & *odor illi sicut Libani*; revertentur habitantes in umbra ejus, *vivificabunt frumentum*, & efflorebunt sicut *vitis*, memoria ejus sicut *vinum Libani*," xiv: 6. 7. 8, ubi frumentum pro bono spirituali, vinum pro vero spirituali. Apud Esaïam, "Maledictio comedet terram, *lugebit mustum*, languebit *vitis*, gement omnes læti corde," xxiv: 6. 7, ibi de vastatione Ecclesiæ spiritualis; lugebit mustum pro quod cessabit verum. Apud Jeremiam, "Redemit Jehovah Jacobum, venient & canent in altitudine Zionis, & confluent ad bonum Jehovah, *ad Frumentum & ad Mustum*, & ad oleum, & ad filios gregis & armenti," xxxi: 11. 12; frumentum & mustum pro bono & inde vero, oleum pro bono ex quo illa, & quod ex illis, filii gregis & armenti pro vero quod sic inde; quæ quia illa significant, vocantur bonum Jehovah. Apud Hoscheam, "Illa non novit, quod Ego dederim illi *Frumentum & Mustum* & oleum; & argentum multiplicaverim & aurum quod fecerunt baali, propterea revertar, & accipiam *Frumentum meum & Mustum meum* in tempore statuto suo, & eripiam lanam meam & linum meum," 11: 8. 9, ibi de Ecclesia perversa; & patet quod per frumentum non significetur frumentum, nec mustum per mustum, & quoque per oleum, argentum, aurum, lanam & linum, quod non talia, sed quæ spiritualia sunt, hoc est, boni & veri: similiter ubi agitur de Nova Ecclesia apud Eundem, "Desponsabo te Mihi in fide, & cognosces Jehovah, & erit in die illo audiam cœlos, & hi audient terram, & terra audiet *Frumentum & Mustum*, & oleum, & hæc audient Jisrelem," ii: 20. 21. 22, Jisreel pro Nova Ecclesia. Apud Joëlem, "Expergiscimini ebrii & flete, & ejulate omnes potantes vinum, *propter Mustum* quod excisum est ex ore vestro: devastatus est ager, luget terra, quia *devastatum est Frumentum*, *exaruit Mustum*, languet oleum," 1: 5. 10. Apud Eundem, "Filii Zionis gaudete, & lætami-

mini in Jehovah Deo vestro, quia dedit vobis pluviam matutinam in justitiam, & descendere faciet vobis pluviam matutinam & serotinam in primo, & implebuntur areæ *frumento puro*, & exundabunt torcularia *Mustum* & oleum," ii: 23. 24. Apud Eundem, "Fiet in die illo, *stillabunt montes mustum*, & colles fluent lacte, & omnes rivi Jehudæ fluent aquis, & fons e domo Jehovah exhibit," iv: 18; ibi de Regno Domini; sunt spiritualia quæ per mustum, per lac, & per aquas, significantur, quorum abundantia ita describitur. Apud Sachariam, "Servabit illos Jehovah Deus illorum in die illo, sicut gregem populum suum, quia quanta bonitas ejus, & quanta pulchritudo ejus, *Frumentum* juvenes, & *Mustum* germinare faciet virgines," ix: 16. 17. Apud Davidem, "Visitas terram, & delectaris ea, valde ditas eam, rivus Dei plenus aquis, præparas *Frumentum eorum*, induunt prata gregem, & valles operiuntur *Frumento*, plaudant etiam cantent," Psalm: lxxv: 10. 14, inde nunc patet, quid frumentum & mustum.

3581. Servient tibi populi, quod significet vera Ecclesiæ; & incurvabunt se tibi populi, quod significet vera boni, constat ex prædicatione servire, quod sit de veris, de qua n: 2567. 3409; & ex significatione populorum, quod sint vera, de qua n: 1259. 1260. 2928. 3295; per populos primum nominatos significantur vera Ecclesiæ, quæ vera spiritualia vocantur, & per populos secundo nominatos vera boni, quæ bona spiritualia sunt, & respective vera vocantur, Charitatis bona sunt talia vera; quia hoc discrimen est, etiam populi primo loco & secundo non simili voce in Lingua Hebræa, sed alia usque affini, exprimuntur.

3582. Esto herus fratribus tuis, quod significet dominium primum apprensus affectionis veri naturalis super affectiones boni naturalis, constat ex significatione esse herus, quod sit dominium; & a significatione fratrum, quod sint affectiones boni, hic naturalis, de qua n: 367. 2360. 3303; de dominio apparente veri super bonum, primo, videatur n: 3324. 3375. 3330. 3332. 3336. 3470. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570.

3583. Et incurvabunt se tibi filii matris tuæ, quod significet super affectiones reliquas veri, constat a significatione filiorum, quod etiam sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; & ex significatione matris, quod sit affectio veri spiritualis, & inde Ecclesia, quia Ecclesia ex vero & ejus affectione est & ita vocatur, de qua n: 289. 2691. 2717.

3584. Quod maledicentes tibi maledictus, significet quod qui se disjungit disjunctus erit; & quod benedicentes tibi benedictus, significet qui se conjungit conjunctus erit, constat ex significatione maledici, quod sit disjungi, & benedici, quod sit conjungi, de quibus n: 3504. 3514. 3530. 3565: prædicantur hæc de veris, & per maledicentes significantur falsa, quæ se a veris sejungunt, & per benedicentes vera, quæ se reliquis adjungunt: cum Veris enim & bonis ita se habet, quod inter se forment societatem, & tandem faciant quasi unam civitatem; taliter quoque se consociant; hoc ducit suam originem a forma cœli, in qua angeli secundum consanguinitates & affinitates boni & veri dispositi sunt, & sic simul constituunt unum Regnum seu unam

Civitatem, exinde vera & bona apud hominem influunt, & apud illum disponuntur in similem formam, & hoc a solo Domino; sed hoc quomodo se habet, evidentius constabit ex Correspondentia Maximi hominis, qui est Cœlum, cum omnibus & singulis quæ apud hominem; de qua Correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitulæ. Ex his nunc patet, quid Benedictio Jischaki dictata ad Jacobum, sed intellecta de Esau, involvit, quod nempe fructificationem boni per multiplicationem veri, & hujus iterum fructificationem.

3585. Verſ: 30. 31. 32. 33. *Et fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, & fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, & Esau frater ejus venit e venatione sua. Et fecit etiam is cupedias, & adduxit patri suo, & dixit patri suo, surgat pater meus, & edat e venatione filii sui, propterea ut benedicat mihi anima tua. Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, & dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, & dixit, quis igitur ille qui venatus venationem, & adduxit mihi, & edi ab omni antequam venisti, & benedixi ei, etiam benedictus erit.* Fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, significat cum conjunctio prima ita facta: & fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, significat status progressionem & mutationem: & Esau frater ejus venit e venatione sua, significat boni verum & ejus adventum; Et fecit etiam is cupedias & adduxit patri suo, significat desiderabilia & delectabilia Divino Rationali: & dixit patri suo, surgat pater meus, & edat e venatione filii sui, significat ut appropriaret sibi boni naturalis verum: propterea ut benedicat mihi anima tua, significat ut conjungeret: Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, & dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau, significat statum perceptionis de Bono naturali & Vero inde: Et horruit Jischak horrore magno usque valde, significat alterationem magnam circa status inversionem: & dixit, quis igitur ille qui venatus venationem & adduxit mihi, significat inquisitionem de illo vero: & edi ab omni antequam venisti, significat quod appropriatum: & benedixi ei, etiam benedictus erit, significat quod conjunctum.

3586. Et fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, quod significet cum conjunctio prima ita facta, constat ex significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; ita quemadmodum absolvit benedicere, quod sit cum conjunctio facta, quod prima fuerit cum Vero, quod repræsentatur per Jacobum, ex illis, quæ supra dicta sunt, patet.

3587. Et fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, quod significet status progressionem & mutationem, constat ex significatione exeundo exire a faciebus, quod sit cum illa, quæ per Jacobum repræsentata sunt, desierunt, ita cum status mutatus, nam nunc de Esau agitur, & in sensu interno de bono Naturalis, quomodo hoc prodit ex intimo, ut supra dictum, seque manifestat, & exacta per ministerium veri reformatione dominium habet.

3588. Et Esau frater ejus venit e venatione sua, quod significet boni verum & ejus adventum, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum Naturalis, de qua supra; ex significatione venire, quod sit adventus; & ex significatione venationis, quod sit verum quod ex bono, de qua n: 3501.

3589. Et fecit etiam is cupedias & adduxit patri suo, quod significet desiderabilia & delectabilia Divino Rationali, constat ex significatione cupediarum, quod sint jucunda quæ boni & amæna quæ veri, de qua n: 3502. 3536; jucunda quæ boni sunt desiderabilia, & amæna quæ veri delectabilia, nam affectio boni est quæ desiderat, & tunc affectio veri quæ delectat.

3590. Et dixit patri suo, surgat pater meus, & edat e venatione filii sui, quod significet ut appropriaret sibi boni naturalis verum, constat ex repræsentatione Jischaki, qui hic est pater, quod sit Rationalis bonum, de qua sæpius prius; ex significatione edere, quod sit appropriare, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f; & ex significatione venationis, quod sit boni naturalis verum, de qua mox supra n: 3588.

3591. Propterea ut benedicat mihi anima tua, quod significet ut conjungeret, constat a significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua etiam supra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584.

3592. Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, & dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau, quod significet statum perceptionis de bono naturali & vero inde, constat ex illis quæ supra n: 3548. 3549. 3550, ad Vers: 18 & 19, dicta sunt, ubi similia verba.

3593. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, quod significet alterationem magnam circa status inversionem, constat ex significatione horroris, quod sit alteratio; quod sit circa status inversionem, patet ab illis quæ supra dicta sunt de bino statu hominis qui regeneratur, de statu antequam regeneratus est, & de statu postquam regeneratus est; quod nempe in statu antequam regeneratus est, vera apparenter dominantur, at in statu postquam regeneratus est, vera cedant & bonum recipiat dominium, de quibus videantur quæ prius sæpius ostensa sunt, n: 1904. 2063. 2189. 2697. 2979. 3286. 3288. 3310 f. 3325. 3330. 3332. 3336. 3470. 3509. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3579.

3594. Et dixit, quis igitur ille qui venatus venationem & adduxit mihi, quod significet inquisitionem de illo vero, constat ex repræsentatione Jacobi, de quo hic dicitur, quis ille, quod sit naturale quoad verum, de qua supra; & ex significatione venationis, quod sit verum ex bono, de qua n: 3501; hic inquisitio de vero illo, num ex bono.

3595. Et edi ab omni antequam venisti, quod significet quod appropriatum, constat a significatione edere, quod sit appropriari, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f.

3596. Et benedixi ei, etiam benedictus erit, quod significet quod conjunctum, constat a significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584: quomodo se habet cum appropriatione & conjunctione Veri per Jacobum repræsentati, constare potest ab illis quæ prius

dicta sunt; quæ quia talia sunt, ut captum naturalis hominis transcendant, & non videri possint nisi in luce, in qua est Rationalis seu Internus homo, in qua luce pauci hodie sunt quia pauci regenerati, ideo præstat non amplius illa illustrare, nam illustratio ignotorum & transcendentium captum non est in lucem sed magis in umbram mittere; præter quod talia etiam superstruenda sint ideis veritatum naturalium, per quas capienda, quæ quoque hodie deficiunt: idcirco etiam mox præcedentia tam strictim, & modo quoad sensum internum vocum explicata sunt. Ex illis quæ præcedunt constare potest, quid involvit quod Jischak a filio suo petierit venationem, ut ex illa ederet, antequam illi benediceret, & quod non prius benedixerit quam postquam ederat, & sic quod post esum sequeretur benedictio ejus qui fecit & apportavit, ut quoque patet ab Jischaki verbis, hic de Jacobo, *adduxit mihi & edi ab omni antequam venisti, & benedixi ei, & etiam benedictus erit*; causa patet ab interno intellectu ritualium antiquæ Ecclesiæ, efus enim apud illos significabat appropriationem & conjunctionem, & apud quem ederat, seu a cujus pane, conjunctionem cum illo; cibus in genere significabat illa quæ amoris & charitatis sunt, hoc est, eadem quæ cibus cœlestis & spiritualis, Panis ibi quæ amoris in Dominum, & Vinum quæ charitatis erga proximum; hæc cum appropriata sunt, conjuncti erant; sic mutuo loquebantur ex affectione, & consociabantur; Convivia apud Antiquos non aliud fuerunt, comestiones ex sanctificatis in Ecclesia Judaica nec aliud repræsentabant, prandia & cœna in primitiva Ecclesia Christiana nec aliud involuebant.

3597. Vers: 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. *Ut audivit Esau verba patris sui, & exclamavit exclamacione magna & amara usque valde; & dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi. Et dixit, venit frater tuus in fraude, & sumsit benedictionem tuam. Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, & supplantavit me is duabus vicibus; primogenituram meam sumsit, & ecce nunc sumsit benedictionem meam; & dixit, annon reservasti mihi benedictionem. Et respondit Jischak, & dixit Esau, ecce herum posui illum tibi, & omnes fratres ejus dedi ei ad servos, & frumento & musto fulcivi eum, & tibi igitur quid faciam fili mi. Et dixit Esau ad patrem suum, an benedictio una hæc tibi, pater mi, benedic mihi etiam ego pater mi, & sustulit Esau vocem suam & fleuit. Et respondit Jischak pater ejus, & dixit ad eum, ecce de pinguedinibus terræ erit habitatio tua, & de rore cæli desuper. Et super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, & erit quando dominaris, & dirumpes jugum illius desuper collo tuo. Audivit Esau verba patris sui, significat apperceptionem boni naturalis ex Bono Divino: & exclamavit exclamacione magna & amara usque valde, significat alterationem ejus magnam circa status inversionem: & dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi, significat quod desideraret conjunctionem, tametsi per illud conjunctum esset verum. Et dixit, venit frater tuus in fraude, significat inversum ordinis: & sumsit benedictionem tuam, significat conjunctionem ita: Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, significat quale ejus: & supplantavit me is duabus vicibus, significat*

nificat quod invertit ordinem primogenituram meam sumsit, significat prioritatem : & ecce nunc sumsit benedictionem meam, significat conjunctionem : & dixit, annon reservasti mihi benedictionem, significat an aliquid ei esset quoad conjunctionem in priori illo statu : Et respondit Jischak & dixit Esau, significat instructionem : ecce herum posui illum tibi, significat quod in illo statu dominaretur : & omnes fratres ejus dedi ei in servos, significat quod affectioni veri tunc subordinatæ sint affectiones boni quoad apparentiam : & frumento & musto fulcivi eum, significat, ut prius, ejus bonum & verum : & tibi igitur quid faciam, fili mi, significat quod bono in illo statu non aliud sit : Et dixit Esau ad patrem suum, significat apperceptionem boni naturalis : an benedictio una hæc tibi, pater mi, significat num aliud adjungi posset ex bono naturali tunc : benedic mihi etiam ego pater mi, significat quod desideraret conjunctionem tamen per illud conjunctum esset verum : & sustulit Esau vocem & flevit, significat statum ulteriorem alterationis : Et respondit Jischak pater ejus & dixit ad eum, significat perceptionem de bono naturali quod Divinum fieret : ecce de pinguedinibus terræ habitatio tua, significat quod ex Divino Bono vita : & de rore cæli desuper, significat quod ex Divino Vero : Et super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, significat quamdiu conjungitur verum bono esset inferiore loco ad apparentiam : & erit quando dominaris, significat quod priori loco erit : & disrumpes jugum illius desuper collo tuo, significat quod per bonum tunc conjunctio, & quod verum esset ejus.

3598. Quoniam illa quæ Versibus 34. 35. 36. 37. 38, continentur, sunt talia, quæ supra explicata sunt, & quid involvunt, ex illis quæ prius dicta sunt, constare potest, ideo illa quoad sensum internum ulterius explicare superfedetur ; solum illa, quæ Versibus 39 & 40 continentur, quæ sunt Benedictionis Esavi ab Jischako patre ejus, illustranda sunt.

3599. Et respondit Jischak pater ejus & dixit ad eum, quod significet perceptionem de Bono Naturali quod Divinum fieret, constat ex significatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum ibi, de qua n : 3012. 3194. 3210 ; ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpius prius ; & ex repræsentatione Esavi, ad quem dixit, quod sit Bonum Naturale, de qua etiam supra pluries ; quod Divinum fieret, constat a Benedictione, de qua sequitur. Supra dictum, quod Esau repræsentet Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum, & Jacob Divinum Naturale Ipsius quoad Divinum Verum ; hic autem, quod Esau repræsentet Bonum Naturale quod Divinum fieret ; & in illis quæ præcedent, quod Jacob repræsentaverint Verum Naturale quod etiam Divinum fieret ; hæc quomodo se habent, constare potest ab illis quæ supra n : 3494 & 3576, dicta sunt ; quæ ut clariora adhuc evadant, paucis dicendum : Naturale Bonum, quod Esau primum repræsentat, est Naturale infantie Domini, quod Divinum fuit ex Patre, sed humanum ex matre, & quantum ex matre, fuit hæreditario malo imbutum, hoc quia tale, non illico potuit in tali ordine esse, ut Divinum, quod intime erat, posset recipere, sed debuit

debut prius in ordinem redigi a Domino; similiter se habet cum Vero quod per Jacobum repræsentatur; nam ubi Bonum ibi Verum ut sit aliquid, omne cogitativum est veri adjunctum voluntario quod est boni, etiam apud infantes: postquam itaque Dominus Naturale quoad Bonum & quoad Verum in Se in ordinem redegit, in talem ut reciperet Divinum, & sic Ipse a Divino Suo influeret, ac successive omne humanum quod a matre, expulit, tunc Esau repræsentat Divinum Naturale Domini quoad Bonum, & Jacob Divinum Naturale Ipsius quoad Verum. Sed Esau & Jacob repræsentant Divinum Bonum & Divinum Verum Divini Naturalis Domini, ut conjuncta inter se sicut fratres, quæ in se spectata non sunt aliud quam una potentia simul ad formandum & recipiendum Bonum & Verum actuale; de hoc Bono & Vero, nempe Actuali, postmodum agitur. Ex his patet, quanta arcana in sensu interno Verbi continentur, quæ arcana sunt talia, ut ne quidem communissima eorum in intellectum hominis cadant, sicut illa fortassis quæ nunc dicta sunt; quomodo tunc innumerabilia quæ de illis; sed adæquata sunt intellectui & captui Angelorum, qui de his & similibus a Domino cœlestes ideas repræsentativis ineffabilis amœnitatis & beatitudinis illustratas habent; inde cogitari potest, sed remote quia talia in umbra intellectus humani sunt, qualis sapientia Angelica est.

3600. Quod ecce de pinguedinibus terræ habitatio tua significet quod ex Divino Bono vita; & quod de rore cœli desuper, significet quod ex Divino Vero, constat a significatione pinguedinis, quod sit bonum, de qua n: 353, hic Divinum Bonum quia dicitur de Domino; ex significatione habitationis, quod sit vita, de qua n: 1293. 3384; & quod habitatio prædicetur de bono, n: 2268. 2451. 2712; & ex significatione roris cœli, quod sit verum quod ex bono status pacis & innocentiae, de qua supra n: 3579, hic Divinum Verum quia dicitur de Domino. Ad Jacobum similia dicta sunt, nempe, *dabit tibi Deus de rore cœli, & de pinguedinibus terræ,* supra Vers: 28, sed ibi primo loco dictum de rore ita de vero, & secundo de pinguedinibus terræ, ita de bono, & quoque quod Deus & de illis daret; hic autem ad Esavum dicitur primo loco de pinguedinibus terræ ita de bono, & secundo de rore cœli ita de vero, & non quod Deus daret, sed quod habitatio ejus erit de illis; inde quoque patet, quod Jacobus repræsentet verum & Esau bonum, tum quod Verum apparenter priori loco sit primum, & quod id inversum ordinis sit, secundum illa quæ pluries prius ostensa sunt.

3601. Et super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, quod significet quamdiu conjungitur verum bono esset inferiore loco ad apparentiam, constat ex significatione gladii, quod sit verum pugnans, de qua n: 2799; inde super gladio vivere, est quando conjungitur verum bono, conjunctio enim fit per pugnas, hoc est, per tentationes, nam verum absque illis haud conjungitur; & ex significatione fratri servire, quod sit inferiore loco esse; quod tamen bonum inferiore loco non sit, modo apparenter, constat ex illis quæ supra toties dicta sunt, videatur n: 3582.

3602. Et

3602. Et erit quando dominaris, quod significet quod priori loco erit, constat a significatione dominari, quod sit priori loco esse; de his videantur quæ nunc sequuntur.

3603. Et dirumpes jugum illius desuper collo tuo, quod significet quod per bonum tunc conjunctio, & quod verum esset ejus, constat a significatione dirumpere jugum desuper collo, quod sit liberatio; quod per collum significetur influxus & communicatio, & inde conjunctio, & per jugum super collo interclusio & interceptio, videatur n : 3542; ita dirumpere jugum desuper collo, est liberatio ab interclusione & interceptione, proinde conjunctio per bonum, tum quod Verum fiat boni, nam cum amplius non interclusio & interceptio, influit bonum & se conjungit vero. Quomodo hæc se habent, constare potest ab illis quæ hætenus dicta & ostensa sunt; sed quia pauci comprehendunt, quid prioritas apparens veri, ac interea inferioritas boni, & hoc ex causa præcipue, quia pauci reflectunt super talia, imo quod ne quidem reflectant super bonum, quod hoc distinctum sit a vero; omnes etiam illi nesciunt quid bonum, qui vitam amoris sui & mundi degunt, nam ii non aliud bonum dari credunt, quam quod inde est; & quia nesciunt quid bonum, etiam nesciunt quid verum, nam verum est boni; ex revelatione quidem sciunt, quod bonum sit amare Deum & proximum, & quod verum sint doctrinalia quæ ex Verbo, sed quia non vivunt secundum illa, nullam perceptionem illius boni & veri habent, sed modo cognitiones separatas ab illis; imo ipsi illi qui regenerantur, nec sciunt quid bonum priusquam regenerati sunt, antea enim autumant verum esse bonum, & facere secundum verum esse bonum, cum tamen hoc non bonum est quod tunc faciunt sed verum; cum homo in hoc statu est, tunc est in statu qui describitur per Jacobum & in benedictione illi data; at cum venit in statum, ut agat bonum ex affectione boni, hoc est, cum regeneratus est, tunc venit in statum, qui describitur in Benedictione data Esavo: hoc illustrari potest ab illis, quæ apparent apud hominem in prima & altera ejus ætate, & dein in tertia & quarta; homo in prima ætate non nisi quam memoria tenus scit quæ in Verbo sunt, similiter quæ in doctrinalibus fidei, ac tunc se bonum credit esse cum plura inde novit, & possit quædam applicare non ad vitam suam sed ad aliorum; in altera ætate, cum adolescit magis, non est contentus memoria tenus callere quæ in Verbo & quæ in doctrinalibus, sed incipit tunc reflectere super illa ex sua cogitatione, & quantum ex sua superaddit, hoc illi placet, inde est in affectione veri ex quodam amore mundano, qui etiam est medium ut plura addiscat, quæ absque eo relicta forent; in tertia autem ætate, si inter tales est qui regenerari possunt, inchoat cogitare de usu, & tunc reflectere super illa quæ legit in Verbo & haurit ex doctrinalibus, propter usum, cum in hoc statu est, invertitur ordo, nempe quod verum non amplius ita ponatur primo loco; at in quarta ætate, quando est ætas regenerationis ejus, quia tunc status plenus, de quo n : 2636, amat Verbum & doctrinalia quæ ex Verbo, hoc est, Verum, propter bonum vitæ, proinde ex bono vitæ; ita fit bonum priori loco, quod usque ad illud tempus fuit posteriore

steriore apparenter : quod bonum apparenter posteriori loco fuerit, est inde, quia latuit intime in omni ejus affectione, nec se manifestare potuit, quia extra illud talia fuerunt cum quibus non concordare potuit, nempe vana & inania, sicut sunt illa quæ sunt gloriæ mundi & sui ; at postquam regeneratus est, tunc hæc recedunt, & bonum, quod intime latuit, quasi e claustro prodit, & influit in illa quæ extra sunt, & vera sui, seu boni facit, & sic se manifestat. Bonum apud hominem interea est, quasi involuntarium illud quod inest ejus voluntario, in singulis ejus quæ cogitat, & inde in singulis quæ facit ; hoc involuntarium nescit homo quod habeat, quia non percipit aliud apud se quam quod suum est, hoc est, voluntarium, involuntarium illud est duplex, unum est hæreditarium ejus quod ei a patre & matre, alterum per Cælum a Domino influit ; cum adolescit homo, tunc manifestat se magis & magis illud quod hæreditario a parentibus habet, si talis sit ut non regenerari se patitur, inde enim desumit mala, & facit illa sua seu propria ; at involuntarium quod per cælum est a Domino, se manifestat in adulta ætate apud illos qui regenerantur ; apud hos id interea disposuit & rexit omnia & singula cogitationis & quoque voluntatis, tametsi non apparuerat.

3604. Vers: 41. 42. 43. 44. 45. *Et odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius ; & dixit Esau in corde suo, appropinquabunt dies luctus patris mei, & occidam Jacobum fratrem meum. Et indicatum Rebeccæ verba Esau filii sui majoris, & misit, & vocavit ad Jacobum filium suum minorem, & dixit ad illum, ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te. Et nunc fili mi, ausculta voci meæ, & surge, fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, donec recedit excandescencia fratris tui. Usque recedat ira fratris tui a te, & obliviscatur ejus quod fecisti illi, & mittam & accipiam te exinde ; quare orobor etiam ambobus vobis die uno. Odit Esau Jacobum propter benedictionem qua benedixit illi pater illius, significat quod bonum naturale averfaretur conjunctionem veri inversam : & dixit Esau in corde suo, significat cogitationem : appropinquabunt dies luctus, patris mei, & occidam Jacobum fratrem meum, significat inversionem & privationem vitæ veri a se : & indicatum Rebeccæ verba Esau filii sui majoris, significat perceptionem Domini ex Divino Vero de animo Boni naturalis tunc : & misit & vocavit ad Jacobum filium suum minorem, & dixit ad illum, significat statum apperceptionis affectionis veri ex influxu per Verum Divinum : ecce Esau frater tuus, consolans se tibi ad occidendum te, significat animum invertendi statum & privandi verum vita a se : Et nunc fili mi, ausculta voci meæ & surge, significat moram adhuc : fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem, significat ad affectionem boni externi seu corporei : & commoreris cum eo diebus aliquibus, significat successivum donec recedit excandescencia fratris tui, significat usque dum status advertit : usque recedat ira fratris tui a te, significat successivum status apud bonum naturale : & obliviscatur ejus quod fecisti illi, significat habitum ex mora : & mittam*

mittam & accipiam te exinde, significat tunc finem: quare orabor etiam ambobus vobis die uno, significat quod aliter non conjunctio.

3605. Odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius, quod significet quod bonum naturale averfaretur conjunctioem veri inverfam, constat ex significatione odi, quod in sensu interno hic fit averfari, de qua fequitur; ex repræfentatione Efavi, quod fit bonum naturale, & Jacobi quod fit verum naturale, de quibus fupra; & ex fignificatione benedictionis, quod fit conjunctio, de qua fupra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; hic quod fit conjunctio veri inverfa, quæ per Jacobum repræfentatur, constat ab illis, quæ fupra n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603, dicta & oftenfa funt. Quod odi in fenfu interno fit averfari, eft, quia prædicatur de bono, quod repræfentatur per Efavum, & bonum ne quidem fcit quid odium, nam eft prorfus oppofitum ejus, oppofita nufquam in uno fubjecto dari poffunt; fed bonum, feu illi qui in bono funt, loco odii fpeciem averfationis habent; inde eft, quod odium hic in fenfu interno fit averfari; fenfus enim internus eft principaliter pro illis qui in cælo funt, quare cum descendit ille inde & derivatur in fenfum literalem, tunc quando hiftorica talia funt, affectio averfationis cadit in expreffionem odii, fed tamen ita, ut illis, qui in cælo, idea odii nulla infit; fe habet hoc ficut illud quod in Parte Prima n: 1875, ab experientia relatum eft, de illis verbis in Oratione Domini, “*Ne inducas nos in tentationem, fed libera nos a malo,*” quod rejiceretur tentatio & malum, eo ufque dum pure Angelicum, nempe bonum, abfque idea tentationis & mali remaneret, & hoc cum adjuncta fpecie indignationis & averfationis, quod cogitandum de malo cum de Domino: fimiliter fe habet, cum de Jehovah feu Domino legitur in Verbo, quod odio habeat, ut apud Sachariam, “*Vir malum focii fui ne cogitate in corde veftro, nec juramentum mendacii amate, quia omnia illa odi,* dictum Jehovah,” VIII: 17: apud Mofen, “*Non eriges tibi ftatuam, quam odit Jehovah Deus tuus,*” Deut: XVI: 22: apud Jeremiam, “*Facta eft mihi hæreditas mea ficut leo in fylva, edidit contra Me vocem fuam, ideo odi eam,*” XII: 8: apud Hofcheam, “*In Gilgale odi eos, propter malitiam operum eorum expellam eos e domo mea, non addam amare eos,*” IX: 15; ibi odium, quod prædicatur de Jehovah feu Domino, in fenfu interno non eft odium, fed eft Mifericordia, nam Divinum eft Mifericordia, fed cum hæc apud hominem qui in malo eft, influit, & is incurrit in pœnam mali, tunc apparet ficut odium, & quia ita apparet, in fenfu literæ etiam ita dicitur; hoc fimiliter fe habet, ficut quod in Verbo prædicetur de Jehovah feu Domino, ira, excandefcentia, furor, de quibus n: 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 2395. 2447. 3235; populus Judaicus & Ifraeliticus, præ aliis populis talis fuit, quod ut primum aliquod inimicum etiam apud socios animadverteret, crederet fibi fas effe crudeliter illos tractare, & non modo illos occidere, fed etiam feris & avibus exponere, & fic quia Mifericordia Domini influens in tale odium apud eos, non folum contra hoftes, fed etiam contra socios, ut dictum, verteretur, ideo non aliter potuerunt credere, quam quod Jehovah etiam odio haberet, irasce-

retur; excandesceret, fureret, quapropter secundum apparentiam in Verbo ita loquutum est; qualis enim homo est, talis apparet illi Dominus. n: 1861. 1838. 2706: sed quale odium sit apud illos, qui in amore & charitate, hoc est, in bono sunt; constat a Domini verbis apud Matthæum, “Audistis quod dictum sit, amabis proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum; Ego vero dico vobis, amate inimicos vestros, benedicite maledicentibus vobis, benefacite odio vos habentibus, & orate pro lædentibus & persequentibus vos, ut sitis filii Patris vestri qui in cœlis,” v: 43. 44. 45.

3606. Et dixit Esau in corde suo, quod significet cogitationem, constat a significatione dicere in corde, quod sit cogitatio.

3607. Appropinquabunt dies luctus patris mei, & occidam Jacobum fratrem meum, quod significet inversionem & privationem vitæ veri a se, constat ex significatione dierum luctus, quod sit status inversio; & a significatione occidere Jacobum fratrem, quod sit privare verum vita a se: hæc similiter se habent, sicut illa quæ mox supra de significatione odii in sensu interno dicta sunt, quod nempe non odium sit; & quoque constare potest ab illis quæ continuo fiunt in altera vita, ibi omne bonum quod defluit e cœlo ad illos qui in malo sunt, vertitur in malum, & apud infernales in oppositum, similiter verum in falsum, videatur n: 2123; quare vicissim, malum & falsum, quod apud tales, in cœlo est bonum & verum; ut quoque fiat bonum, sunt spiritus in via, qui rejiciunt ideas mali & falsi, ut idea boni & veri sistatur, de rejectione illa videatur n: 1393. 1875; & præterea, cum malum & falsum alluit ad illos qui in bono & vero sunt, non apparet ut malum & falsum, sed sub specie alia secundum bonitatis indolem & statum apud eos; inde quoque constare potest, quod occidere Jacobum fratrem in sensu interno non sit occidere, sed quod sit privatio illius vitæ, quæ non vero competit; verum enim ex se non vitam habet sed a bono, nam verum modo est vas recipiens boni, videatur n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 2697. 3049. 3068. 3128. 3146. 3318. 3387, & in bono est vita, non autem in vero nisi quæ a bono, n: 1589 & alibi pluries; quare privatio vitæ veri a se non est extinctio veri, sed est vivificatio ejus, nam cum verum apparet sibi vitam habere a se, tunc non vitam habet, nisi talem quæ in se non vita est, at cum privatur illa, tunc donatur ipsa vita, nempe per bonum a Domino Qui est ipsa vita; hoc apparet manifeste ab illis qui in altera vita sunt, qui in solo vero sunt, illorum ideæ apparent clausæ, adeo ut illa quæ sunt cœli non influere possint, nisi modo ita communiter, ut vix cognoscatur quod sit influxus inde; at qui simul in bono sunt, illorum ideæ apparent apertæ, adeo ut illa quæ cœli sunt, influant sicut in aliquod exiguum cœlum seu sicut in imaginem sui, nam per bonum apud illos per vera, videantur n: 1869. 2428. Quod Verum privetur vita ex se, quando bonum priori loco incipit esse seu dominium habere, constare potest ex illis quæ prius de prioritate apparente veri primo tempore, & de prioritate boni postea, dicta & ostensa sunt; hæc privatio vitæ veri ex se, est quæ hic significatur. Quod hæc dicantur luctus patris, est quia dies luctus significant status inversionem, quæ status
inversio

inversio supra significata est per horrorem magnum valde quo horruit Jischak, Verf: 33, n: 3593; & per exclamationem magnam & amaram valde, qua exclamavit Esau, Verf: 34, n: 3597.

3608. Et indicatum Rebeccæ verba Esavi filii sui majoris, quod significet perceptionem Domini ex Divino Vero de animo boni naturalis tunc, constat ex significatione indicari, quod sit cogitare & reflectere, de qua n: 2862, ita percipere; ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, & ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum naturale, de quibus supra; inde patet, quod indicatum Rebeccæ de verbis Esavi filii sui majoris, sit perceptio Domini ex Divino vero de animo boni naturalis.

3609. Et vocavit ad Jacobum filium suum minorem, & dixit ad illum, quod significet statum apperceptionis affectionis veri ex influxu per Divinum Verum, constat ex repræsentatione Rebeccæ quæ vocavit & dixit, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini conjunctum Divino Bono ibi; ex repræsentatione Jacobi, quod sit verum naturale seu affectio veri ibi, de quibus prius; & ex significatione vocare ad illum & dicere ad illum, quod sit status perceptionis, de qua etiam prius, hic apperceptionis quia de Naturali agitur.

3610. Ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te, quod significet animum invertendi statum & privandi verum vita a se, constat ex significatione consolari se alicui, quod sit sedare irrequiem animi spe de aliquo seu de aliqua re, *tibi* involvit statum veri inversionem; & ex significatione occidere te seu Jacobum, quod sit privare verum vita a se, de qua mox supra n: 3607, ubi ostensum, quod privare verum vita, non sit extinguere illud, sed vivificare; ita enim cum vita veri se habet; quando illi qui in vero seu in affectione veri sunt, non vivunt secundum verum quod sciunt, & quo afficiuntur, tunc est aliquod volupe & jucundum ex amore sui, seu amore mundi, quod se adjunxit affectioni veri, quod sicut bonum apparet, cum tamen id bonum non sit, nisi respective ad usum, quod sic introduci queant & addisci vera, quæ postea ipsi bono & ejus vitæ inservire possint; cum verum in illo statu est, hoc est, illi qui in affectione veri sunt, tunc dicitur verum vitam habere a se, quæ quod non vita sit, constat ex eo, quod amor sui & amor mundi, seu eorum volupi & jucundo, non insit vita, sed amor coelesti & spiritali & eorum jucundo & volupi; quare cum verum, hoc est, illi qui in tali affectione veri sunt, privantur illa vita, tunc primum accipiunt vitam, seu tunc primum vivificantur: hæc capere nequaquam possunt illi qui in affectione sui & mundi sunt, credunt enim quod non alia vita dari queat, consequenter si illa vita privarentur, prorsus non viverent, nam qui in illa vita sunt, nullatenus possunt scire quid vita spiritalis & coelestis; cum tamen ita se habet, quod cum privantur vita illa, nempe affectionis sui & mundi, tunc vita influat a Domino, qualis est angelica & coelestis, cum sapientia & felicitate ineffabili, ex qua vita cum prior vita spectatur, apparet prior sicut nulla, vel sicut brutorum animalium sordida, nam nihil Divini inest, præter quod cogitare possint & loqui, & sic apparere externa forma sicut alii. Cum

hoc, quod Bono esset animus invertendi statum & privandi verum vita a se, quæ significantur per quod Esau consolans se tibi ad occidendum te, ita se habet; Bono apud hominem qui regeneratur, continue est animus invertendi statum, & redigendi eum in talem ordinem, ut verum non priori loco sit, sed sicut convenit statui cœli, ut posteriori sit; sed hic animus alte latet reconditus, nec appercipitur priusquam id factum: se habet hoc sicut amor conjugialis, qui in infantia & pueritia non apparet, sed usque latet reconditus, nec se prodit priusquam omnia & singula disposita sunt ut se manifestare possit; interea omnia media sibi convenientia producit, seu producuntur: similiter in Regno vegetabili, in qualibet arbore, & in qualibet planta, intime latet conatus producendi fructus seu semina, sed conatus ille non prius se manifestare potest, quam cum omnia media prius produxerit, nempe ramulos, folia, flores, quibus productis, tunc conatus ille in actum prodit: ita quoque se habet cum illis qui e novo nascuntur, conjugiale quod est boni & veri diu latet reconditum, sed usque adest sicut conatus in causa efficiente & inde in effectu, sed non apparet, antequam omnia disposita sunt, & cum disposita sunt, tunc primum prodit & se manifestat; hic conatus est, qui intelligitur per animum invertendi statum, & privandi verum vita a se. Inde patet, quod sensus internus prorsus alius hic sit, quam sonat sensus literæ, nempe quod sit reductio veri in ordinem & ejus vivificatio, non destructio & privatio ejus vitæ.

3611. Et nunc fili mi, ausculta voci meæ, & surge, quod significet moram adhuc, constat ex significatione auscultare voci, quod sit obedire, nempe quod moraturus adhuc in statu illo inverso, de quo in sequentibus agitur.

3612. Fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem, quod significet ad affectionem boni externi seu corporei, constat a repræsentatione Labanis, quod sit affectio boni in naturali homine, de qua n: 3129. 3130. 3160; & ex significatione Charanis, quod sit externum & inde obscurum respective, de qua n: 1430: sed quid per Labanem & Charanem proprie hic significatur, constare potest a sequentibus, ubi Laban & Charan nominantur, quod nempe sit bonum communis stirpis collaterale: habent enim bona & vera conjunctionem inter se, sicut in familiis parentes, fratres, consanguinei, affines, n: 685. 917. 2508. 2524. 2556. 2739: sed hæc prorsus abscondita sunt homini, qui non in vita boni est, is ne quidem novit quid bonum, & inde nec quid verum; si hæc primum nossent, nempe ex doctrina conjuncta vitæ, seu ex vita conjuncta doctrinæ, tunc de bono & vero innumerabilia nossent & apperciperet, & hoc successive distincte magis & magis, & dein conjunctiones mutuas & respectivas inter se, & tandem proximitates in sua serie, & in quavis proximitate iterum innumerabilia, ita demum cœlum in sua forma, hoc est, in sua pulchritudine & felicitate.

3613. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, quod significet successive, constat ex significatione commorari, quod sit simile ac habitare, ita quod sit vivere, de qua n: 1293. 2268. 2451. 2712. 3384; sed commorari prædi-

prædicatur de vita veri cum bono, & habitare cum vita boni cum vero; & ex significatione dierum, quod sint tempora & status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 2788. 3462; ita est vita temporum & statuum sequentium, proinde successivum, quod per commorari cum eo diebus aliquibus hic significatur: de successivo hoc, seu commoratione Jacobi cum Labane, agitur in Capitibus quæ sequuntur.

3614. Donec recedit excandescencia fratris tui, quod significet usque dum status advertit; & usque recedat ira fratris tui a te, quod significet successivum status apud bonum naturale, constat ex significatione Excandescentiæ & Iræ, quod sint status, qui repugnant, de qua sequitur; qui status cum tales fiunt; ut non amplius repugnent, sed se incipiant conjungere, tunc dicitur quod recedat excandescencia, & recedat ira; inde est, quod donec recedat excandescencia fratris tui significet usque dum status advertit, & quod usque recedat ira fratris tui, significet successivum status apud bonum naturale: quod aliud quippiam involvat excandescencia, & aliud ira, constare potest ex eo, quod præterea similia verba sint, & alioquin fuisset repetitio inanis, nempe, donec recedat *Excandescencia* fratris tui, & usque recedat *Ira* fratris tui; quid involvitur, patet ab explicatione communi, tum a prædicatione excandescentiæ & prædicatione iræ, Excandescencia enim prædicatur de Vero, hic de Verò boni quod per Esavum repræsentatur, ira autem prædicatur de ipso illo bono, Excandescencia & Ira in Verbo pluries nominantur, sed in sensu interno non significant Excandescenciam & Iram, sed id quod repugnat, & hoc ex causa, quia quicquid alicui affectioni repugnat, hoc producit excandescenciam seu iram, sic ut illæ sint in sensu interno modo Repugnantia; at Excandescencia dicitur quod repugnat vero, ac Ira quod bono; in sensu autem opposito excandescencia est quod repugnat falso aut ejus affectioni, hoc est, principiis falsi, & ira quod malo aut ejus cupiditati, hoc est, amoris sui & mundi, & in hoc sensu excandescencia est proprie excandescencia, & ira est ira; at cum de bono & vero prædicatur, est excandescencia & ira Zelus, qui qui externa forma similis apparet alteri, in sensu literæ quoque ita vocatur. Quod Excandescencia & Ira in sensu interno sint modo Repugnantia, constare potest ab his locis in Verbo; apud Esaiam, “*Fervor Jehovæ contra omnes gentes, & Excandescencia contra omnem exercitum earum,*” xxxiv : 2; fervor Jehovæ contra gentes pro repugnantia contra malum, quod gentes sint mala, videatur n : 1259. 1260. 1849. 1868. 2588 f; excandescencia contra omnem exercitum earum pro repugnantia contra falsa inde, quod stellæ, quæ vocantur exercitus cælorum, sint cognitiones, ita vera, & in opposito sensu falsa, videatur n : 1128. 1808. 2120. 2495. 2849. Apud Eundem, “*Quis dedit ad prædam Jacobum, & Israel pro illis qui in malo, & Israel pro illis qui in falso.*” Apud Eundem, “*Torcular calcavi solus, & de populis nullus vir mecum, & calcavi illos in Ira mea, & destruxi illos in Excandescencia mea; & concul-*

cavi

cavi populos in *Ira mea*, & inebriavi illos in *Excandescencia mea*," XLIII: 3. 6; ibi de Domino, ac Ipsi tentationum victoriis, calcare & conculcare in ira pro victoriis super mala, destruere & inebriare in excandescencia pro victoriis super falsa; conculcare in Verbo prædicatur de malo, & inebriare de falso. Apud Jeremiam, "Sic dixit Dominus Jehovih, ecce *Ira mea*, & *Excandescencia mea*, effusa est super locum hunc, super hominem, & super bestiam, & super arborem agri, & super fructum humi, & ardebit & non exstinguitur," VII: 20, utrumque dicitur, ira & excandescencia, quia tam de malo quam de falso agitur; apud prophetas ubi de malo etiam de falso dicitur, sicut ubi de bono etiam de vero, & hoc ob conjugium cœleste, quod est boni & veri in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712; inde etiam tam ira quam excandescencia dicitur, alioquin unum fati fuisset. Apud Eundem, "Pugnabo Ego cum vobis in manu extensa, & brachio forti, & in *Ira* & in *Excandescencia*, & in *fervere magno*, & percutiam habitatores urbis hujus, & hominem & bestiam," XXI: 5. 6; similiter hic, ira prædicatur de punitione mali, & excandescencia de punitione falsi, & fervor de utriusque; ira & excandescencia, quia est repugnantia, etiam est punio, nam quæ repugnant, ea collidunt, & tunc malum & falsum puniuntur; in malo enim est repugnantia boni, & in falso repugnantia veri, & quia est repugnantia, est quoque collisio, quod inde pœna, videatur n: 696. 967. Apud Ezechielem, "Et consummabitur *Ira mea*, & quiescere faciam *Excandescenciam meam* in illis, & *consolaturus Me*, & cognoscent quod Ego Jehovah dixi, & in *Zelo meo*, in consummando *Me Excandescenciam meam* in illis, in faciando in te judicia, in *Ira* & in *Excandescencia*, & in correptionibus *Excandescenciae*," V: 13. 17, ibi quoque ira pro punitione mali, & excandescencia pro punitione falsi, ex repugnantia, & inde oppugnatione. Apud Moysen, "Non placebit Jehovah condonare illi, quia tunc *sumebit ira Jehovah*, & *Zelus Ipsi* in virum illum, & separabit illum Jehovah in malum ex omnibus tribus Israelis: sulphur & sal, combustio tota terra ejus, non conferetur, & non germinabit, nec ascendet in ea ulla herba, juxta everfionem Sodomæ & Amoræ, Admæ & Seboim, quæ *evertit Jehovah in Ira sua* & *Excandescencia sua*; & dicent omnes gentes, quare fecit Jehovah sic terræ huic, quis *ardor Iræ magnæ hujus*," Deut: XXIX: 19. 20. 22. 23; quia Sodoma est malum, & Amora falsum inde, n: 2220. 2246. 2322, & gens illa, de qua ibi Moyses, comparatur illis quoad malum & falsum, dicitur ira respective ad malum, & excandescencia ad falsum, & ardor iræ de utroque; quod talia tribuantur Jehovah seu Domino, est secundum apparentiam, quia ita apparet homini cum ipse incurrit in malum, & malum punit ipsum, videantur n: 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 2395. 2447. 3235. 3605.

3615. Et obliviscatur ejus quod fecisti illi, quod significet habitum ex mora, constat ex significatione oblivisci hic, quod sit repugnantiae successiva abolitio, quæ quia fit per moram & inde habitum, per obliviscatur ejus quod fecisti illi, id significatur.

3616. Et

3616. Et mittam & accipiam te exinde, quod significet tunc finem, constat ex illis quæ præcedunt & quæ sequuntur; finis enim, qui hic significatur, per mittere & accipere te exinde, est, cum verum cum bono concordat, & sic verum subordinatum bono inservit; hic finis, post exactam commemorationem Jacobi apud Labanem repræsentatur per Esavum, cum cucurrit obviam Jacobo, & amplexus eum, & cecidit super collum ejus, & osculatus eum, & fleverunt, Gen: xxxiii: 4: cum enim finis, seu conjunctio, tunc Rationalis bonum influit immediate in bonum Naturalis, & per hoc in verum ejus, & quoque mediate per Rationalis Verum in Verum Naturalis, & per hoc in bonum ibi, n: 3573: inde patet, cur dictum a Rebecca, per quam repræsentatur Naturalis Verum, ad Jacobum per quem repræsentatur naturalis verum, “ mittam & accipiam te exinde.”

3617. Quare orbabor etiam ambobus vobis die uno, quod significet quod aliter non conjunctio, constat ex eo, quod si illa non fierent, quæ in sequentibus in sensu interno repræsentantur per Jacobum apud Labanem, non potuisset verum conjungi bono, ita non bonum uniri vero in Naturali, proinde Rationale orbaretur utroque; nam absque veri conjunctione cum bono, & boni unionione cum vero in naturali, non aliqua regeneratio, de qua in sensu respectivo in hoc Capite actum est: hoc etiam est clausula præcedentium.

3618. Vers: 46. *Et dixit Rebecca ad Jischakum, fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, sicut illæ e filiabus terræ, quare mihi vitæ.* Dixit Rebecca ad Jischakum, significat Domini perceptionem ex Divino Vero: fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, significat adjunctionem veri naturalis aliunde: si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, significat quod non verum naturale illis associaretur: sicut illæ e filiabus terræ, significat quia non ex illa humo: quare mihi vitæ, significat quod sic non conjunctio.

3619. Dixit Rebecca ad Jischakum, quod significet Domini perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione dicere, quod sit percipere; a repræsentatione Rebecæ, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini; & ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Bonum ibi, de quibus prius; & quia Divinum Bonum est Ipsum Esse, & Divinum Verum est Vita inde, ideo Dominus ex Divino Bono principaliter est Dominus, idcirco dicitur Domini perceptio ex Divino Vero: Perceptio ex Divino Vero Rationalis, est ex Intellectuali, at perceptio ex Divino Bono est ex Voluntario; sed perceptio ex intellectuali non est intellectualis, sed est voluntarii influentis, nam intellectuale non aliud est quam voluntarium in forma, tale est intellectuale quando est conjunctum voluntario, at antequam conjunctum ita est, apparet intellectuale per se esse, & voluntarium per se, tametsi non est nisi quam quod externum separet se ab interno, nam cum intellectuale intus aliquid voluit & cogitat, est finis e voluntario qui facit vitam ejus, & regit cogitativum ibi; quod intellectuale a fine vitam habeat, est quia finis apud hominem est ejus vita, videatur n: 1909. 3570; inde aliquatenus constare potest, quid:

quid in sensu repræsentativo sit alicujus perceptio a vero, & in sensu supremo Domini Perceptio ex Divino Vero.

3620. Fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, quod significet adjunctionem veri naturalis aliunde, constat ex significatione fastidire vitam, quod sit nulla adjunctio nempe veri naturalis, ad verum rationalis, cum enim non est adjunctio, tunc apparet Rationali vita sua sicut nulla, ut constare potest ab illis n : 3493, dicta sunt ; & ex significatione filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, hic veri naturalis quia de Jacobo dicitur, per quem quod verum naturale repræsentetur, supra ostensum est ; quod filiae sint affectiones, videatur n : 2362 ; & quod Cheth seu Chittæus sit verum ex non genuino, n : 3470 ; inde constat, per quod fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, significetur quod nulla adjunctio naturalis per verum quod non ex genuino, ita quod erit adjunctio veri naturalis aliunde : de adjunctione veri naturalis in sequentibus, ubi de commoratione Jacobi apud Labanem, agitur, quod nempe adjuncta sint ei vera e communi stirpe ; & per vera, quæ repræsentant filiae Cheth, quia non erant ex illa stirpe, non potuit fieri adjunctio, quia disparia & discordantia ; per filios enim Cheth repræsentatur Ecclesia spiritalis apud gentes, n : 2913. 2986, in qua quia non Verbum, vera ibi non ex illa origine sunt.

3621. Si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, quod significet quod non verum naturale illis associaretur, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari ; & ex significatione filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua mox supra n : 3620, seu quod idem, verum, nam verum absque affectione non conjungitur, n : 3066. 3336 ; hæc quomodo se habent, constat ab illis, quæ mox supra de filiabus Cheth, dicta sunt.

3622. Sicut illæ e filiabus terræ, quod significet quia non ex illa humo, hoc est, a veris genuinæ Ecclesiæ, constat a significatione filiarum, quod sint Ecclesiæ ; filiae enim significant affectiones boni & veri, n : 2362 ; & terra significat tractum ubi Ecclesia, ita Ecclesiam, de qua n : 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2929. 3355 ; ita filiae terræ sunt bona & vera Ecclesiæ.

3623. Quare mihi vitæ, quod significet quod sic non conjunctio, constat a significatione vitarum, quod sit conjunctio per vera & bona ; cum enim Vero naturali non aliquod verum ex communi stirpe seu genuino fonte, adungi posset, tunc nec adjunctio foret Naturalis ad Verum Rationalis, ita appareret Rationali vita sua, sicut nulla, n : 3493. 3620 ; inde hic, per quare mihi vitæ, significatur, quod sic non conjunctio. Quod hic & alibi vitæ in plurali dicantur, est quia binæ vitæ facultates in homine sunt, una quæ vocatur intellectus, & est veri, altera quæ voluntas & est boni ; hæc binæ vitæ seu vitæ facultates unam faciunt, quando intellectus est voluntatis, seu quod idem, verum est boni : inde est, quod in Lingua Hebræa passim dicatur vita, & passim vitæ ; quod vitæ, patet ab his locis, " Formavit Jehovah Deus

Deus hominem, pulverem ex humo, & inspiravit in Nares ejus *spiraculum vitarum*, & factus homo in animam viventem," Gen: 11: 7. "Progerminare fecit Jehovah Deus ex humo omnem arborem desiderabilem aspectu, & bonam ad cibum, & *arborem vitarum* in medio horti," Gen: 11: 9. "Ecce Ego adducens diluvium aquarum super terram, ad perdendum omnem carnem, in qua *spiritus vitarum*," Gen: vi: 17. "Intrarunt ad Noachum in arcam bina bina de omni carne, in qua *spiritus vitarum*," Gen: vii: 15: n: 780. "Exspiravit omne, cui flatus, *spiritus vitarum* in naribus ejus," Gen: vii: 22. Apud Davidem, "Credo videre bonum Jehovah in *terra vitarum*," Psalm: xxvii: 13. Apud Eundem, "Quis vir *desiderans Vitas*, amans dies ad videndum bonum," Psalm: xxxiv: 13. Apud Eundem, "Cum Te, Jehovah, *fons vitarum*, in luce tua videmus lucem," Psalm: xxxvi: 10: Apud Malachiam, "*Fœdus* meum fuit cum Levi *vitarum* & pacis," 11: 5. Apud Jeremiam, "Ita dixit Jehovah, ecce Ego do coram vobis *Viam vitarum*, & viam mortis," xxi: 8. Apud Moſen, "Ad amandum Jehovah Deum tuum, ad obediendum voci Ipsius, & ad adhærendum Ipsi, quia Ipſe *vita tua*, & longitudo dierum tuorum, ad habitandum super terra," Deut. xxx: 20. Apud Eundem, "Non Verbum inane a vobis, quia illud *vita vestræ*; & per verbum hoc prolongabitis dies super terra," Deut: xxxii: 42; & alibi; vitæ in plurali dicuntur, quia binæ sunt, ut dictum, & tamen una; sicut etiam Cœli in Lingua Hebræa, qui plures sunt, & tamen unum; pariter aquæ, quæ superiores & inferiores, Gen: 1: 7. 8. 9, quæ sunt spiritualia quæ Rationali & Naturali, quæ quoque unum erunt per conjunctionem. Quod vitas attinet, illæ in plurali significant tam quod voluntatis quam quod intellectus est, proinde quod boni & quod veri; vita enim hominis non est nisi bonum & verum in quibus vita a Domino, homo enim absque bono & vero ac vita in illis, est nullus homo; nam homo absque illis nihil potuisset velle, nec cogitare, omne ejus velle est ex bono vel non bono, & ejus cogitare ex vero vel non vero; inde sunt homini vitæ, quæ una vita sunt, cum cogitare est ex velle, hoc est, cum verum quod est fidei ex bono quod est amoris.

De Correspondentia omnium Organorum & Membrorum
tam interiorum quam exteriorum hominis, cum Maximo
Homine, qui est Cœlum.

3624. *M*irabilia nunc referre & describere licet, quæ, quantum scio, nondum alicui nota sunt, & ne quidem in alicujus mentem venerunt, quod nempe universum Cœlum ita formatum sit, ut correspondeat Domino, Ipsius Divino Humano; & quod homo ita formatus sit, ut

E e e

quoad

quoad omnia & singula apud eum, correspondeat Cælo, & per cælum Domino : hoc est mysterium magnum, quod nunc revelandum, de quo hic & ad finem Capitum sequentium.

3625. Inde est, quod aliquoties in præcedentibus dictum, ubi de Cælo & Societatibus Angelicis, quod pertinerent ad aliquam Provinciam Corporis, ut ad Capitis, vel Pectoris, vel Abdominis, vel inibi alicujus Membri aut Organi ; & hoc ex causa dictæ Correspondentiæ.

3626. Quod talis correspondentia sit, notissimum est in altera vita, non solum Angelis, sed etiam spiritibus, & quoque malis ; Angeli sciunt inde arcanissima quæ in homine, & arcanissima quæ in mundo & in universa ejus natura ; quod sæpius mihi constare potuit, etiam ex eo, quod cum loquutus de aliqua parte hominis, non solum scirent omnem ejus partis structuram, agendi modum & usum, sed & innumerabilia plura, quam usquam homo capax sit explorandi, imo intelligendi, & quidem in suo ordine, & in sua serie ; & hoc ex intuitione in ordinem cælestem, quem sequebantur, cui partis illius ordo correspondebat : ita, quia in principiis sunt, ea quæ ex illis, inde sciunt.

3627. Regula communis est, quod nihil existere & subsistere possit ex se sed ex alia, hoc est, per aliud, & quod nihil contineri in forma queat nisi ex alio, hoc est, per aliud, sicut constat ex omnibus & singulis in natura : quod Corpus humanum extrinsecus contineatur in forma ab atmosphæris, notum est, nisi intrinsecus etiam contineretur ab aliqua vi agente seu viva, momento collaberetur : omne inconnexum a priore se, & per priora a Primo, in instanti perit : quod Maximus Homo, seu influxus inde, sit illud prius, per quod connectitur homo quoad omnia & singula ejus, cum Primo, hoc est, cum Domino, ex sequentibus patebit.

3628. De his per multam experientiam instructus sum, & quidem quod non solum illa quæ sunt mentis humanæ, nempe quæ sunt ejus cogitationis & affectionis, spiritualibus & cælestibus, quæ sunt cæli a Domino, respondeant, sed etiam quod in communi totus homo, & in particulari quicquid est in homine, usque adeo, ut non detur minima pars, ne quidem minimum partis, quod non correspondet ; tum quod homo inde existat & continue subsistat : & quoque, nisi foret talis correspondentia hominis cum cælo, & per cælum cum Domino, ita cum priore se, & per priora cum Primo, ne quidem momento subsisteret, sed diffunderet in nihilum. Sunt semper binæ vires, quæ unumquodvis in suo nexu, & in sua forma, ut supra dictum, continet, vis nempe extrinsecus agens, & vis intrinsecus agens, in quarum medio sit illud quod continetur ; ita quoque homo quoad singulas suas partes, etiam minutissimas : quod atmosphære sint,

sint, quæ extrinsecus per continuam pressionem seu incumbentiam, & inde vim agentem, totum corpus in nexu teneat, notum est; & quoque quod atmosphæra aeris per influxum Pulmones; & eadem suum organum, quod est auris, cum ejus formis ad modificationes illius constructus inibi; & quod atmosphæra ætherea similiter nexus interiores, nam hæc libere per omnes poros influit, & totius corporis viscera interiora, pæne simili pressione incumbentia, & inde vi agente, in formis suis indivulsa tenet, & eadem quoque atmosphæra suum Organum, quod est Oculus, cum ejus formis ad modificationes ejus instructis, inibi: his nisi corresponderent vires internæ, quæ contra vires illas externas reagerent, & sic formas intermedias continerent & æquilibrarent, ne quidem momento subsisterent: inde patet, quod binæ vires omnino erunt, ut aliquid existat & subsistat: vires, quæ intrinsecus influunt & agunt, sunt ex cælo, & per Cælum a Domino, ac in se vitam habent. Hoc patet admodum manifeste ab Organo auditus, nisi modificationes interiores forent, quæ sunt vitæ, quibus corresponderent modificationes exteriores quæ sunt aeris, non existeret auditus: & quoque ab Organo visus, nisi lux interior foret quæ est vitæ, cui corresponderet lux exterior quæ est solis, nusquam existeret visus. Ita se habet cum omnibus reliquis Organis & Membris in Corpore humano; sunt vires extra agentes quæ naturales sunt in se non vivæ, & sunt vires intra agentes in se vivæ, quæ continent unumquodvis, & faciunt ut vivant, & quidem secundum formam, qualis eis data est ad usum.

3629. *Quod ita se habeat, pauci possunt credere, ex causa quia non norunt, quid spirituale & quid naturale, & minus quomodo inter se distincta sunt, tum quid correspondentia, & quid influxus, & quod spirituale cum influit in formas organicas corporis, sistat operationes vivas, quales apparent; & quod absque tali influxu & correspondentia, ne quidem minima particula corporis possit vitam habere, & moveri: hæc quomodo se habent, per vivam experientiam informatus sum, non modo quod cælum in communi insuat, sed etiam quod societates in specie; tum quænam societates sunt, & quales illæ, quæ in hoc & illud organum corporis, & in hoc & illud ejus membrum; tum quod societas non una sit, quæ in unumquodvis organum seu membrum, sed quod perplures; & quod in unaquavis societate etiam perplures sint; nam quo plures sunt, eo melior & fortior correspondentia, quia perfectio & fortitudo est a multitudine unanima plurium, qui unum in forma cælesti agunt; inde conatus in singula secundum pluralitatem perfectior & fortior resultat.*

3630. Inde constare potuit, quod singula viscera & membra, seu organa motoria & sensoria, correfpondeant focietatibus in cælo, totidem quafi diftinctis cælis, & quod ex illis, hoc eft, per illos, influant cæleſtia & fpiritualia apud hominem, & quidem in formas adæquatas & convenientes, & fiſſant ita effectus qui apparent homini; ſed effectus hi non apparent homini aliter quam ſicut naturales, ita prorfus ſub alia forma & ſub alia ſpecie, uſque adeo ut non cognofci queant quod ſint inde.

3631. Semel etiam prorfus ad vivum oſtenſum eſt, quænam & quales ſocietates ſunt, & quomodo influunt & agunt, illæ quæ conſtituunt provinciam faciei, & in ejus frontis, genarum, menti & cervicis mufculos influunt, & quomodo illæ inter ſe communicant; utque fiſteretur hoc ad vivum, effigiare illis licebat faciem variis modis per influxum: ſimiliter quæ & quales ſocietates influunt in labia, in linguam, in oculos, in aures; & datum quoque loqui cum illis, & ſic plene inſtrui. Inde quoque conſtare potuit, quod omnes qui in cælum veniunt, ſint organa ſeu membra Maximi Hominiſ: & quoque quod Cælum nuſquam claudatur, ſed quo pluries, eo fortior conatus, fortior vis, & fortior actio: tum quod Cælum Domini ſit immenſum, & tam immenſum ut omnem fidem ſuperet; incolæ hujus telluris ſunt pauciſſimi reſpectivè, & pæne ſicut lacus reſpectivè ad Oceanum.

3632. Ordo Divinus & inde cæleſtis non terminatur quam apud hominem in ejus corporeis, nempe in ejus geſtibus, actionibus, vultibus faciei, loquela, ſenſationibus externis, inque illorum jucundis, hæc ſunt extrema ordinis, & extrema influxus, quæ tunc finiuntur; ſed interiora, quæ influunt, non ſunt talia, qualia in externis apparent, ſed ſunt prorfus alia facie, alio vultu, alia ſenſatione, & alia voluptate; correfpondentiæ docent, qualia ſunt, tum quoque repræſentationes, de quibus actum. Quod alia ſint, conſtare poteſt ab actionibus, quæ fluunt a voluntate, & a loquelis quæ fluunt a cogitatione, actiones corporis non tales ſunt in voluntate, & loquelæ vocum nec tales ſunt in cogitatione: inde etiam patet, quod naturales actus fluant a ſpiritualibus, quæ enim voluntatis ſunt & quæ cogitationis, ſpiritualia ſunt; & quod effigientur hæc in illis correfpondenter, ſed uſque aliter.

3633. Omnes Spiritus & Angeli apparent ſibi ſicut homines, tali facie & tali corpore, cum organis & membris, & hoc ex cauſa, quia intimum eorum conſpirat ad talem formam; ſicut primitivum hominiſ, quod eſt ex anima parentis, conſtituitur ad formationem totius hominiſ, in ovo & utero, tametiſ primitivum hoc non in forma corporis eſt, ſed in alia perfectiſſima, Soli Domino nota: & quia intimum ſimiliter apud unumquemvis

quemvis conspirat & connititur ad talem formam, ideo apparent omnes ibi sicut homines. Et præterea universum Cælum tale est, ut unusquisque sit quasi centrum omnium, nam est centrum influxuum per formam cælestem ab omnibus, inde imago cæli resultat in unumquemvis, & facit eum sui similem, ita hominem; quale enim commune est, talis est pars communis; nam similes suo communi erunt partes, ut sint ejus.

3634. Homo qui in correspondentia est, nempe qui in amore in Dominum, & in charitate erga proximum, & inde in fide, is spiritu suo est in cælo, & corpore in mundo; & quia sic cum Angelis unum agit, est quoque is imago cæli & quia influxus omnium seu communis est in singulos seu partes, ut dictum, est quoque is exiguum cælum, sub forma humana; homo enim ex bono & vero habet, ut sit homo, & distinctus ab animalibus brutis.

3635. Sunt in humano corpore duo, quæ sunt fontes omnis motus ejus, etiam omnis actionis & sensationis externæ seu meri corporis; nempe Cor & Pulmones; hæc duo correspondent taliter Maximo Homini seu Cælo Domini, quod Cælestes ibi Angeli constituent Regnum unum, & Spirituales Regnum alterum, nam Regnum Domini est Cæleste & Spirituale; Regnum Cæleste consistit ex illis qui in amore in Dominum sunt, Regnum Spirituale ex illis qui in charitate erga proximum, n: 2088. 2669. 2715. 2718. 3235. 3246; Cor & ejus Regnum in homine correspondet Cælestibus, Pulmo & ejus Regnum correspondet Spiritualibus; etiam influunt in illa quæ Cordis & Pulmonum sunt, adeo ut quoque existant & subsistant per influxum inde; sed de Correspondentia Cordis & Pulmonum cum Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia, in specie agendum.

3636. Universalissimum est, quod Dominus sit Sol cæli, & quod inde omnis Lux in altera vita; & quod Angelis & Spiritibus seu illis qui in altera vita sunt, nihil prorsus ex luce mundi appareat, & quoque quod lux mundi quæ a sole, Angelis non aliter sit quam caligo: ex Sole Cæli seu a Domino, est non modo Lux, sed etiam Calor; sed est Lux spiritualis & Calor spiritualis; Lux coram oculis eorum apparet sicut lux, sed habet in se intelligentiam & sapientiam, quia inde est; & Calor sensibus illorum percipitur sicut calor, sed ei inest amor, quia inde est; quapropter etiam amor vocatur calor spiritualis, & quoque sistit calorem vitæ hominis, & intelligentia vocatur Lux spiritualis, & quoque sistit lucem vitæ hominis: ex hac universali correspondentia derivantur reliquæ; nam omnia & singula ad bonum quod est amoris, & ad verum quod est intelligentiæ, se referunt.

3637. *Maximus Homo est universum Domini cælum respectively ad hominem, sed Maximus Homo in supremo sensu est Solus Dominus, ex Ipso enim Cælum, & Ipsi correspondent omnia ibi. Quia Humanum Genus per vitam mali & inde persuasiones falsi, prorsus perversum factum erat, & quia tunc apud hominem inferiora incipiebant dominari super ejus superiora, seu naturalia super ejus spiritualia, ita ut non amplius Jehovah seu Dominus per Maximum hominem, hoc est, Cælum, influere & illa in ordinem redigere posset, inde necessitas adventus Domini in mundum, ut sic indueret humanum, & id Divinum faceret, & per id restitueret ordinem, ut ad Ipsum ut ad Unicum Hominem universum Cælum se referret, & Ipsi Soli corresponderet; rejectis illis qui in malo & inde in falso essent, sub pedes, ita extra Maximum Hominem: inde illi qui in cælis sunt, dicuntur in Domino esse, imo in Ipsius Corpore, nam Dominus est omne cæli, in Quo omnes & singuli ibi sortiuntur provincias & munia.*

3638. *Inde est, quod in altera vita omnes societates, quotcunque sunt, suum constantem situm teneant respectively ad Dominum, Qui instar Solis apparet universo cælo; & quod mirabile, & vix ab aliquo credi poterit quia non capi, est, quod societates ibi teneant eundem situm respectively ad quemcunque ibi, ubicunque sit, & quomodocunque se vertit & circumagat, ut quæ societates a dextris apparent, jugiter ad dextrum illius sint, quæ a sinistris jugiter ad sinistrum sint, tametsi is plagas quoad faciem & corpus mutat: hoc quoque sæpissime mihi datum est observare per versuram corporis: inde patet, quod forma cæli sit talis, ut referat constanter Maximum hominem respectively ad Dominum; & quod omnes Angeli sint non solum apud Dominum, sed in Domino; seu quod idem, quod Dominus sit apud illos, & in illis; aliter hoc non ita existeret.*

3639. *Omnes situs ibi se habent inde respectively ad Corpus humanum secundum plagas ab illo, hoc est, dextrorsum, sinistrorsum, antrorsum, retrorsum, in quocunque positu, ut & secundum plana, ut ad planum Capitis, ejus partium ut frontis, temporum, oculorum, aurium; ad planum Corporis, ut ad planum scapularum, pectoris, abdominis, lumborum, genuum, pedum, plantarum; tunc quoque supra caput & infra plantas pedis, ad omnem obliquitatem; etiam ad tergum, ab occipitio deorsum: ex ipso situ cognoscitur, quænam societates sunt, & ad quas provincias organorum & membrorum hominis pertinent, quod nunquam fallit; sed magis ab eorum genio & indole quoad affectiones.*

3640. *Inferna, quæ perplura sunt, etiam constantem situm habent, adeo ut ex solo situ sciri possit, quænam & qualia sunt, cum situ illorum similiter se habet; omnia infra hominem sunt in planis quaquaversum sub plantis: quidam inde apparent quoque supra caput & alibi sparsim, sed non est quod ibi situm habeant, nam est phantasia persuasiva quæ illudit & mentitur situm.*

3641. *Apparent omnes, tam qui in cælo quam qui in inferno sunt, erecti, capite sursum & pedibus deorsum, at usque in se & secundum visum angelicum sunt in alio positu, nempe qui in cælo capite versum Dominum, Qui ibi est Sol & sic Centrum commune, a Quo omnis positus & situs; at infernales coram visu Angelico sunt capite deorsum & pedibus sursum, ita in positu opposito, etiam in obliquo; est enim infernalibus id infra quod cælestibus supra, & infernalibus id supra quod cælestibus infra. Inde aliquantum patescit, quomodo Cælum cum inferno possit quasi unum facere, seu simul referre unum in situ & positu.*

3642. *Mane fui in consortio cum Angelicis spiritibus, qui unum agebant cogitando & loquendo secundum morem; penetrabat hoc quoque versus infernum, in quod continuabatur, usque adeo ut apparerent sicut unum agere cum illis; sed erat, quod bonum & verum, quod apud Angelos, per mirabilem versuram mutaretur in malum & falsum apud infernales, & hoc per gradus sicut defluebat, ubi infernum unum agebat per persuasiones falsi & cupiditates mali: Inferna, tametsi sunt extra Maximum Hominem, usque tamen tali modo quasi in unum rediguntur, & per hoc in ordine tenentur, secundum quem eorum consociationes sunt; ita Dominus ex Divino etiam regit inferna.*

3643. *Observatum quod, qui in cælis, in aura lucis serena sit, sicut lucis matutinæ & meridianæ etiam vergentis ad vesperam, similiter quod in calore sint, sicut veris, æstatis & autumnii; at quod illi qui in inferno sunt, in atmosphæra crassa, nimbofa & tenebrosa, ut & in frigore: observatum, quod inter illa in communi sit æquilibrium; tum quantum Angeli in amore, charitate, & inde fide sunt, tantum in aura lucis & caloris vernalis; & infernales, quantum in odio & inde in falso, tantum in caligine & in frigore: Lux in altera vita, ut supra dictum, in se habet intelligentiam, Calor amorem, Caligo insaniam, & Frigus odium.*

3644. *Omnes homines in universo terrarum orbe, situm habent, vel in Maximo Homine, hoc est, in Cælo, vel extra illum in inferno, quoad animas, seu quod idem, quoad spiritum qui post obitum corporis viciturus: hoc non scit homo, quamdiu vivit in mundo, sed usque ibi est,*

&

Et inde regitur: in cælo sunt secundum bonum amoris Et inde verum fidei, in inferno secundum malum odii Et inde falsum.

3645. Universum Regnum Domini est Regnum finium Et usuum; datum est mihi manifeste percipere Sphæram Divinam illam, nempe finium Et usuum, Et quædam tunc quæ non enuntiabilia sunt: ex illa sphæra profluunt, Et per illam reguntur, omnia Et singula; quantum affectiones, cogitationes Et actiones in se habent finem benefaciendi ex corde, tantum homo, spiritus Et Angelus in Maximo Homine est, hoc est, in Cælo; quantum autem homo Et spiritus, finem malefaciendi ex corde habet, tantum extra Maximum hominem est, hoc est, in inferno.

3646. Cum animalibus brutis se similiter habet quoad influxus Et correspondentias sicut cum hominibus, quod nempe apud illos sit influxus et spirituali mundo, Et affluxus ex naturali mundo, per quos continentur Et vivunt; sed ipsa operatio se sistit diversimode secundum formas animarum eorum, Et inde corporum; se habet hoc, sicut lux mundi, quæ in objecta telluris varia simili gradu Et simili modo influit, usque tamen diversimode agit in formis diversis, in quibusdam pulchros colores, in aliis impulchros producit; ita cum Lux spiritualis in animas brutorum influit, prorsus dissimiliter recipitur, Et inde illas dissimiliter actuat, quam cum in animas hominum; hæ enim in superiori gradu sunt, Et in perfectiori statu, Et sunt tales ut spectare possint sursum, ita ad cælum Et ad Dominum, quare Dominus illas sibi adjungere potest, Et dare vitam æternam; ast animæ brutorum tales sunt, ut non possint aliter quam spectare deorsum, ita solum ad terrestria, Et sic modo illis adjungi, quapropter etiam pereunt cum corpore: fines sunt, qui ostendunt qualis vita homini, Et qualis bestię; homo potest habere fines spirituales Et cælestes, Et illos videre, agnoscere, credere, Et illis affici, at bestię non possunt alios fines habere quam naturales; ita potest homo esse in sphæra Divina finium Et usuum, quæ in cælo Et quæ constituit cælum, bestię autem non possunt in alia sphæra esse, quam finium Et usuum quæ in terra; fines non aliud sunt quam amores, nam quæ amantur pro fine habentur. Quod per plurimi homines non sciant distinguere inter vitam suam Et vitam bestiarum, est quia similiter in externis sunt, Et illis solum terrestria, corporea, Et mundana curæ Et cordi, Et qui tales, se quoque credunt similes esse quoad vitam bestiis, Et se dissipatum iri, sicut illæ, post mortem, nam quid spiritualia Et cælestia, quia non curant, nec norunt; inde est insania nostri sæculi, quod se comparent brutis, Et non discrimen internum videant; at qui cælestia Et spiritualia credit, seu patitur ut lux spiritualis in-
fluat

fluat & agat, is videt prorsus contrarium, ut & quantum supra animalia bruta est: sed de brutorum animalium vita, ex Divina Domini Misericordia, seorsim agendum.

3647. Quomodo illa se habent, etiam ostensum est; datum erat videre & appercipere quosdam, qui in alteram vitam tunc venerunt, qui in vita corporis sui spectarunt solum ad terrestria, & nihil aliud pro fine habuerunt, nec fuerunt per aliquas cognitiones in bonum & verum initiati, ex nautica & rustica turba fuerunt; apparuerunt, sicut etiam perceptum, quod tam parum vitæ haberent, ut putarem quod non possent sicut alii spiritus vitam æternam sortiri, erant sicut machinæ parum animatæ; sed Angeli curam illorum sollicite habebant, & per facultatem, quam sicut homines habebant, boni & veri vitam illis insinuabant, inde magis & magis perducebantur a vita animalium simili in vitam humanam.

3648. Est influxus a Domino per Cælum etiam in subiecta Regni vegetabilis, ut in arbores omnis generis & in earum fructificationes, & in plantas varii generis & earum multiplicationes; nisi Spirituale a Domino intus continue ageret in formas illarum primitivas, quæ sunt in seminibus, nusquam vegetarent & crescerent tam mirabili modo & successione; sed formæ ibi tales sunt, ut non recipiant aliquid vitæ: ex influxu illo est, quod Æterni & Infiniti imaginem in se habeant, sicut patet ex eo quod in continuo conatu sint propagandi suum genus & suam speciem, ad sic vivendum quasi in æternum, & quoque ad implendum universum; hoc inest in quolibet semine: sed homo omnia illa, quæ tam mirifica, ipsi naturæ tribuit, nec aliquem influxum e spirituali mundo credit, quia illum corde negat; tametsi sciret, quod subsistere nihil possit, nisi per quod exstitit, hoc est, quod subsistentia sit perpetua existentia, seu quod idem, productio sit continua creatio: quod inde universa natura sit theatrum repræsentativum Regni Domini, videatur n: 3483: sed de his quoque, & de correspondentia eorum cum Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.

3649. Continuatur de Maximo Homine, & Correspondentia cum illo, ad finem Capitulum sequentium.

G E N E S E O S

CAPUT VIGESIMUM OCTAVUM.

3650. **A**NTE Caput præcedens xxvii explicata sunt, quæ Dominus docuit & prædixit de Ultimo Judicio, seu de ultimis diebus Ecclesiæ, apud Matthæum, Capite xxiv a Versu 8 ad 14, n: 3486 ad 3489; nunc sequuntur ordine, ante hoc Caput juxta institutum, explicanda, quæ ibi Versibus 15. 16. 17. 18; “ *Cum ergo videritis abominationem desolationis dictam a Daniele Propheta, stantem in loco sancto, qui legit animadvertat. Tunc qui in Judæa, fugiant in montes. Qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo sua. Et qui in agro, ne revertatur retro, ad accipiendum vestem suam.*

3651. Quisque videre potest, quod hæc arcana contineant, & quod absque arcanis illis detectis, nusquam sciri possit, quid illud, quod qui in Judæa, fugient in montes; & qui super tecto domus, non descendet ad tollendum quid e domo: & qui in agro, non revertetur retro ad accipiendum vestem suam: nisi sensus internus doceret, quid significant & involvant, indagatores & interpretes Verbi potuissent in opiniones prorsus alienas abduci & dilabi; imo quoque illi, qui Verbi sanctitatem corde negant, inde deducere, quod talibus verbis solum modo fuga & evasio adventante hoste describeretur, proinde quod nihil sanctius inibi foret, cum tamen per illa Domini verba plene describitur status vastationis Ecclesiæ quoad bona amoris & vera fidei; ut a sequente explicatione eorum verborum constare potest.

3652. Secundum Sensum Internum hæc ita se habent: *Cum ergo videritis abominationem desolationis*, significat Ecclesiæ vastationem, quæ tunc est, cum Dominus non amplius agnoscitur, proinde cum nullus amor & nulla fides in Ipsum; tum quando non amplius aliqua charitas erga proximum; & consequenter cum non aliqua fides boni & veri; cum hæc sunt in Ecclesia, seu potius in tractu ubi Verbum, nempe in cogitatis cordis, tametsi non in doctrina oris, tunc est desolatio, & illa, quæ dicta, sunt ejus abominatio; inde, cum videritis abominationem desolationis, est cum aliquis talia observat, quid tunc faciendum, sequitur Vers: 16. 17. 18. *Dictam a Daniele Propheta*, significat in sensu interno, a prophetis; nam ubi aliquis propheta

pheta nomine suo in Verbo nominatur, non est is propheta qui intelligitur, sed ipsum Verbum Propheticum, quia Nomina nusquam in cœlum penetrant, n : 1876. 1888 ; verum per unum prophetam non simile significatur quod per alium ; quid per Mosen, Eliam & Elisæum, videatur in Præfat : ad Cap : XVIII ; & n : 2762 ; per Danielem autem significatur omne Propheticum de adventu Domini, & de Ecclesiæ statu, hic de ejus statu ultimo ; de Vastatione multum agitur apud Prophetas, & per illam ibi in sensu literæ significatur vastatio Ecclesiæ Judaicæ & Israeliticæ, sed in sensu interno vastatio Ecclesiæ in communi, ita quoque vastatio quæ nunc adest. *Stantem in loco sancto*, significat vastationem quoad omnia quæ boni & veri sunt ; locus sanctus est status amoris & fidei, quod locus sit status in sensu interno, videatur n : 2625. 2837. 3356. 3387 ; sanctum illius status, est bonum quod est amoris & inde verum quod fidei, non aliud intelligitur per sanctum in Verbo, quia illa a Domino, Qui Ipsum Sanctum seu Sanctuarium est. *Qui legit, animadvertat*, significat quod hæc ab illis probe observanda sint, qui in Ecclesia sunt, imprimis ab illis qui in amore & fide, de quibus nunc agitur. *Tunc qui in Judæa, fugient in montes*, significat quod illi qui ab Ecclesia, non aliunde spectabunt quam ad Dominum, ita ad amorem in Ipsum, & ad charitatem erga proximum ; quod per Judæam significetur Ecclesia, ostendetur infra ; quod per montem Ipse Dominus, at per montes amor in Ipsum & Charitas erga proximum, videatur n : 795. 796. 1430. 2722 ; secundum sensum literæ foret, quod cum obsideretur Hierosolyma, sicut factum, a Romanis, tunc non conferrent se illuc, sed super montes secundum illa apud Lucam, “ Quando videritis circumdatam ab exercitibus Hierosolymam, tunc scite quod prope sit devastatio, tunc qui in Judæa, fugiunto super montes, & qui in medio ejus exeunto, qui vero in regionibus ne ingrediuntur in eam,” XXI : 20. 21 ; sed per Hierosolymam ibi similiter se habet, quod nempe in sensu literæ sit Hierosolyma quæ intelligitur, sed in sensu interno Ecclesia Domini, videatur n : 402. 2117 ; omnia enim & singula quæ in Verbo de populo Judaico & Israelitico memorantur, sunt repræsentativa Regni Domini in cœlis, & Regni Domini in terris, hoc est, Ecclesiæ, ut sæpius ostensum ; inde est, quod per Hierosolymam in sensu interno nullibi Hierosolyma intelligatur, nec per Judæam Judæa ; sed fuerunt talia, per quæ repræsentari potuerunt cœlestia & spiritualia Regni Domini ; utque repræsentarent etiam facta sunt ; ita Verbum potuit scribi, quod esset secundum captum hominis qui legeret, & secundum intellectum angelorum qui apud hominem ;

hæc etiam causa fuit, quod Dominus similiter loquutus ; si enim aliter, non adæquatum fuisset captui legentium imprimis tunc temporis, nec simul intellectui angelorum, ita non receptum ab homine, nec intellectum ab Angelis. *Qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo sua*, significat quod qui in bono charitatis sunt, non inde se conferrent ad illa quæ sunt doctrinalium fidei ; tectum domus in Verbo significat statum hominis superiorem, ita statum ejus quoad bonum ; quæ autem infra, significant statum hominis inferiorem, ita statum quoad verum : quid domus, videatur n : 710. 1708. 2233. 2234. 3142. 3538 : cum statu hominis Ecclesiæ se ita habet ; cum is regeneratur, tunc verum discit propter bonum, est enim ei affectio veri propter illud ; at postquam regeneratus est, tunc agit ex vero & bono ; postquam ad hunc statum pervenit, tunc non conferre se debet ad statum priorem, nam si id faceret, de bono in quò est, ex vero ratiocinaretur, & sic statum suum perverteret ; omnis enim ratiocinatio cessat, ac cessare debet, quando homo in statu est velle verum & bonum, tunc enim ex voluntate, proinde ex conscientia, cogitat & agit, & non ex intellectu, ut prius, si ex hoc iterum, incideret in tentationes in quibus succumberet ; hæc sunt, quæ significantur per quod qui super tecto domus ne descendat ad tollendum quid e domo sua. *Et qui in agro, ne revertatur retro ad accipiendum vestem suam*, seu tunicam, significat quod qui in bono veri nec conferrent se a bono ejus ad doctrinale veri ; ager in Verbo significat illum statum hominis quoad bonum, quid ager, videatur n : 368. 2971. 3196. 3310. 3317. 3500. 3508 ; & vestis seu tunica significat id quod bonum investit, hoc est, doctrinale veri, nam hoc est sicut vestis bono, quod vestis id sit, videatur n : 297. 1073. 2576. 3301. Quisque videre potest, quod altiora hic recondita lateant, quam apparent in litera ; Ipse enim Dominus illa loquutus est.

3653. Ex his nunc constare potest, quod status vastationis Ecclesiæ quoad bona amoris & vera fidei in his Versibus plene descriptus sit, & quod simul hortatio ad illos qui in illis sunt, quid tunc facient : sunt triplicis generis homines intra Ecclesiam, nempe qui in amore in Dominum sunt ; qui in Charitate erga proximum ; & qui in affectione veri ; qui in Prima Classe sunt, nempe qui in amore in Dominum, in specie significantur per quod *qui in Judæa, fugient in montes* : in Altera Classe sunt illi qui in charitate erga proximum, & in specie significantur per *qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum*

lendum quid e domo sua: in Tertia Classe sunt illi qui in affectione veri, & in specie significantur per *qui in agro ne revertatur retro ad accipiendum vestem suam*. Videantur quæ de his prius in Altera Parte n: 2454 dicta, & quæ explicata sunt, & ibi quoque quid sit reverti retro, & respicere post se.

3654. Quod Judæa in Verbi sensu interno non significet Judæam, sicut nec Hierosolyma Hierosolymam, constare potest a pluribus locis in Verbo: in Verbo non ita nominatur Judæa, sed terra Jehudæ, & per eam ibi sicut per terram Canaanem significatur Regnum Domini, proinde etiam Ecclesia, nam hæc est Regnum Domini in terris; & hoc ideo, quia per Jehudam seu per Judaicam Gentem repræsentatum est Regnum cœleste Domini, & per Israelem seu Israeliticum populum Regnum Spirituale Ipsi; & quia repræsentatum, ideo quoque in Verbo cum nominantur, in sensu ejus interno non aliud significatur; quod illa significantur, patebit ex illis quæ in sequentibus de Jehuda & terra Jehudæ, ex Divina Domini Misericordia, dicentur; ac interea ex paucis his apud Prophetas; apud Esaïam, “Vinea fuit Dilecto meo in cornu filii olei, circumdedit illam & elapidavit illam, & plantavit illam vite nobili, & ædificavit turrin in medio ejus, & etiam torcular excidit in illa, & exspectavit ut faceret uvas, sed fecit labruscas; & jam *habitor Hierosolymæ*, & *vir Jehudæ*, judicate quæso inter Me & inter vineam meam; ponam illam in *desolationem*, quia vinea Jehovæ Zebaoth *domus Israelis*, & *vir Jehudæ* planta deliciarum Ipsi; & exspectavit judicium sed ecce suppuratio, justitiam sed ecce clamor,” v: 1. 2. 3. 6. 7: ibi in sensu literæ de perverso statu Israelitarum & Judæorum agitur, in sensu autem interno de perverso statu Ecclesiæ per Israelem & Jehudam repræsentatæ, habitator Hierosolymæ est bonum Ecclesiæ, quod habitator sit bonum, seu quod idem, qui in bono, videatur n: 2268. 2451. 2712. 3613, & quod Hierosolyma sit Ecclesia, n: 402. 2117; domus Israelis similiter, quod domus sit bonum, n: 710. 1708. 2233. 2234. 3142. 3538, & quod Israel Ecclesia, n: 3305; vir Jehudæ consimiliter, per virum enim significatur verum, n: 265. 749. 1007. 3134. 3310. 3459, & per Jehudam bonum, sed cum differentia, quod vir Jehudæ sit verum ex bono amoris in Dominum, quod Verum cœleste vocatur, hoc est, illi qui in tali vero. Apud Eundem, “Tollet signum gentibus, & congregabit *expulsos Israelis*, & *dispersa Jehudæ* colliget a quatuor alis terræ: tunc recedet æmulatio Ephraimi, & *kostes Jehudæ* excindentur; Ephraim non æmulabitur cum *Jehuda* & *Jehudab* non angustabit Ephraimum:

phraimum : devovebit Jehovah linguam maris Ægypti ; & agitabit manum super fluvium cum vehementia spiritus sui ; tunc erit semita reliquis populi Ipsi, quæ residuæ erunt ab Aschure,” xi : 12. 13. 15. 16 ; agitur ibi in sensu literæ de reductione Israelitarum & Judæorum e captivitate, sed in sensu interno de Ecclesia nova in communi, & apud unumquemvis in particulari qui regeneratur seu fit Ecclesia ; expulsi Israelis pro illorum veris, dispersa Jehudæ pro eorum bonis ; Ephraim pro intellectu illorum, quod non amplius repugnabit ; Ægyptus pro scientificis, & Aschur pro ratiocinatione inde, quæ perverterunt ; expulsi, dispersa, reliquiæ, & residui, pro veris & bonis quæ supersunt ; quod Ephraim sit intellectuale patebit alibi, quod Ægyptus sit scientificum, videatur n : 1164. 1165. 1462. 1186. 2588. 3325, quod Aschur sit ratiocinatio, n : 119. 1186, & quod reliquiæ sint bona & vera a Domino recondita in interiore homine, n : 468. 530. 560. 561. 660. 661. 798. 1050. 1738. 1906. 2284. Apud Eundem, “ Audite hoc domus Jacobi, vocati nomine *Israelis*, & ex aquis *Jehudæ* exiverunt, quia ab urbe sanctitatis vocantur, & super Deo Israelis nituntur,” XLVIII : 1. 2, aquæ Jehudæ pro veris quæ sunt ex bono amoris in Dominum, vera illa inde sunt ipsa bona charitatis, quæ bona spiritalia vocantur, & faciunt Ecclesiam spiritualem, Internam quæ Israel, & Externam quæ domus Jacobi ; inde patet quid significant domus Jacobi vocati nomine Israelis, & ex aquis Jehudæ exiverunt. Apud Eundem, “ Producam ex Jacobo semen, & ex *Jehudah* hæredem montium meorum, & possidebunt eum electi mei, & servi mei habitabunt ibi,” LXV : 9, ex Jehudah hæres montium in supremo sensu pro Domino, in sensu repræsentativo pro illis qui in amore in Ipsum, ita in bono utriusque amoris, quod montes sint illa bona, supra n : 3652 ostensum est. Apud Mosén, “ Catulus leonis *Jehudah*, a præda ascendisti fili mi, curvavit se, cubuit sicut leo, & sicut leo vetulus, quis excitabit eum,” Genes : XLIX : 9, ibi quod per Jehudam in supremo sensu intelligatur Dominus, manifeste patet, & in sensu repræsentativo illi qui in bono amoris in Ipsum. Apud Davidem, “ Cum exivit Israel ex Ægypto, domus Jacobi e populo barbaro, factus est *Jehudah* in sanctuarium Ipsi, Israel dominia Ipsi,” Psalm : CXIV : 1. 2 ; Jehudah etiam ibi pro cœlesti bono, quod est amoris in Dominum, & Israel pro cœlesti vero seu spiritali bono. Apud Jeremiam, “ Ecce dies venientes, dictum Jehovah, & suscitabo *Davidi* germen justum, qui regnabit Rex, & prosperabitur, & faciet judicium & justitiam in terra, in diebus Ipsi *salvabitur Jehudah*, & *Israel habitabit*

bitabit secure; & hoc Nomen Ipsius, quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia nostra," xxiii: 5. 6. Cap: xxxiii: 15. 16; ibi de adventu Domini; Jehudah pro illis qui in bono amoris in Dominum, Israel qui in vero illius boni; quod non per Jehudam intelligatur Jehudah, nec per Israelem Israel, constare potest, quia Jehudah non salvatus, neque Israel amplius: similiter apud Eundem, "*Reducam captivitatem Jebudæ, & captivitatem Israelis, & ædificabo eos sicut prius,*" xxxiii: 4: pariter, apud Eundem, "*In diebus illis, & in tempore illo, dictum Jehovah, venient filii Israelis, ipsi & filii Jebudæ simul, eundo & flendo ibunt, & Jehovah Deum suum quærent, & Zionem quærent via, quo facies eorum,*" l: 4. 5: apud Eundem, "*In tempore illo vocabunt Hierosolymam thronum Jehovah, & congregabuntur ad illam omnes gentes ob Nomen Jehovah Hierosolymam, non ibunt amplius post obfirmationem cordis sui mali, in diebus illis ibunt domus Jebudæ ad domum Israelis, & venient una e terra septentrionis super terram,*" lxi: 17. 18: apud Eundem, "*Ecce dies venientes, dictum Jehovah, quibus seminabo domum Israelis & domum Jebudæ semine hominis & semine bestię; & pangam cum domo Israelis, & cum domo Jebudæ fœdus novum; hoc fœdus quod pangam cum domo Israelis post dies illos, dabo legem meam in medio eorum, & super cor eorum scribam illam,*" xxxi: 27. 31. 33; quod Israel seu domus Israelis non intellecta sit, manifeste patet, quia dispersi inter gentes, & nusquam e captivitate reducti sunt, consequenter, quod nec Jehudah seu domus Jehudæ intellecta, sed quod per illos in sensu interno significati quia a Regno Spirituali & Cœlesti Domini sunt; cum illis novum fœdus, & illorum in corde scripta lex: novum fœdus pro conjunctione cum Domino per bonum, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 2037, lex in corde scripta pro perceptione boni & veri inde, & quoque pro conscientia. Apud Joelem, "*Fiet in die illo, stillabunt montes mustum, & colles fluent lacte, & omnes rivi Jebudæ fluent aquis, & fons e domo Jehovah exhibit, & irrigabit flumen schittim: Ægyptus in vastitatem erit, & Edom in desertum vastitatis erit, propter violentiam filiis Jebudæ, quorum fuderunt sanguinem innocentem in terra sua: & Jehudah in æternum sedebit, & Hierosolyma in generationem & generationem,*" iv: 18. 19. 20; ex singulis ibi etiam patet, quod per Jehudam non intelligatur Jehudah, nec per Hierosolymam Hierosolyma, sed quod illi qui in sancto amoris & charitatis, illi enim in æternum sedebunt, & in generationem & generationem. Apud Malachiam, "*Ecce Ego mittens Angelum meum, qui parabit viam ante Me, &*
subito

subito veniet ad templum suum Dominus, Quem vos quærentes, & Angelus fœderis quem vos desideratis; *tunc suavis erit Jehovæ mincha Jehudæ, & Hierosolymæ*, juxta dies æternitatis, & juxta annos priores," III: 1: 4; ibi de adventu Domini; quod tunc non Jehovæ suavis fuerit mincha Jehudæ & Hierosolymæ, constat; inde patet, quod per Jehudam & Hierosolymam talia quæ sunt Ecclesiæ Domini, significantur: ita ubivis in Verbo alibi, ubi Jehudah, Israel, & Hierosolyma, nominantur. Inde nunc constare potest, quid per Judæam apud Matthæum significatur, quod nempe Ecclesia Domini, ibi vastata.

3655. In illis quæ apud Evangelistam præcedunt, actum est de Primo & Secundo Statu perversiōis Ecclesiæ; quod Primus Status fuerit, quod non amplius inciperent scire quid bonum & quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, videatur n: 3354; & quod secundus status fuerit, quod bonum & verum contemturi, & quoque quod averfaturi, & sic quod expiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura charitas, videatur n: 3487. 3488: hic nunc est Tertius Status, de quo agitur, qui est desolationis Ecclesiæ quoad bonum & verum.

C A P U T XXVIII.

1. **E**T vocavit Jisḥak ad Jacobum, & benedixit illi, & præcepit illi, & dixit illi, non accipies mulierem e filiabus Canaan.

2. Surge, vade Paddanem Aram, domum Bethuelis patris matris tuæ, & accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuæ.

3. Et DEUS Schaddai benedicet tibi, & faciet fructificari te, & multiplicari te, & eris in cœtum populorum.

4. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, tibi & femini tuo cum te, ad hæreditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit DEUS Abrahamo.

5. Et misit Jisḥak Jacobum, & ivit Paddanem Aram, ad Labanem filium Bethuelis Aramæi, fratrem Rebeccæ matris Jacobi & Esavi.

6. Et vidit Esau, quod benedixerit Jisḥak Jacobo, & miserit illum Paddanem Aram, ad accipiendum sibi exinde mulierem, in benedicendo

cendo eum illi, & præceperit super illum, dicendo, non accipies mulierem e filiabus Canaan.

7. Et audiverit Jacob ad patrem suum, & ad matrem suam, & iverit Paddanem Aram.

8. Et vidit Esau, quod malæ filiæ Canaan in oculis Jifchaki patris sui.

9. Et ivit Esau ad Jifchmael, & accepit Machalath filiam Jifchmaelis filii Abrahami, sororem Nebajoth, super fæminas suas sibi ad mulierem.

* * * *

10. Et exivit Jacob e Beerschebah, & ivit Charanem.

11. Et incidit in locum, & pernoctavit ibi, quia occidit sol, & fumfit de lapidibus loci, & posuit sub capitalia sua, & cubuit in loco illo.

12. Et somniavit; & ecce scala statuta terræ, & caput ejus pertingens cælum, & ecce Angeli DEI ascendentes & descendentes in illa.

13. Et ecce JEHOVAH stans super illa, & dixit, Ego JEHOVAH DEUS Abrahami patris tui, & DEUS Jifchaki, terram qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, & semini tuo.

14. Et erit semen tuum, sicut pulvis terræ, & erumpes ad mare, & ad orientem, & ad septentrionem, & ad meridiem; & benedicentur in te omnes familiæ humi, & in semine tuo.

15. Et ecce Ego cum te, & custodiam te in omni quo eas, & reducam te ad humum hanc, quia non reliquam te, donec fecero quod loquutus sum tibi.

16. Et expergefactus Jacob e somno suo, & dixit, certe est JEHOVAH in loco hoc, & ego non scivi.

17. Et timuit & dixit, quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus DEI, & hæc porta cæli.

18. Et mane surrexit Jacob in matutino, & fumfit lapidem, quem posuerat subcapitalia sua, & posuit illum statuam, & fudit oleum super caput illius.

19. Et vocavit nomen loci illius Bethel; & utique Lus nomen urbis priori.

20. Et vovit Jacob votum, dicendo, si fuerit DEUS cum me, & custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, & dederit mihi panem ad edendum, & vestem ad induendum.

21. Et rediero in pace ad domum patris mei, & erit JEHOVAH mihi in DEUM.

22. Et lapis hic, quem posui statuam, erit domus DEI, & omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi.

C O N T E N T A.

3656. **A**gitur hic in sensu supremo de Domino, quomodo Naturale suum quoad Verum & quoad Bonum, inceptit Divinum facere; & describitur in communi per quæ media. At in sensu repræsentativo, quomodo Dominus naturale hominis quoad verum & quoad bonum regenerat seu novum facit; processus in communi similiter est ibi, Vers: 1 ad 10.

3657. Describitur in sensu interno supremo, quomodo Dominus Naturale suum quoad Verum inceptit Divinum facere ex ultimo ordinis, ut sic intermedia disponderet, & omnia & singula conjungeret Primo, hoc est, Ipsi Divino suo. In sensu autem interno repræsentativo quomodo Dominus naturale humanum etiam ex ultimo ordinis regenerat, ac intermedia sic disponit, ut per Rationale illa sibi conjungat, de qua re a Vers: 11 ad 22.

S E N S U S I N T E R N U S.

3658. **V**ERS: 1. 2. *Et vocavit Jischak ad Jacobum, & benedixit illi, & præcepit illi, & dixit illi, non accipies mulierem e filiabus Canaan. Surge, vade Paddanem Aram, domum Bethuelis patris matris tuæ, & accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuæ.* Vocavit Jischak ad Jacobum, significat perceptionem qualis quoad bonum veri a Domino: & benedixit illi, significat quod ita conjungeretur: & præcepit illi, & dixit illi, significat reflectionem & inde perceptionem: non accipies mulierem e filiabus Canaan, significat modo ne conjungeretur affectionibus falsi & mali: surge, significat modo eleve illud bonum inde: vade Paddanem Aram, significat cognitiones talis veri: domum Bethuelis patris matris tuæ, & accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuæ, significat bonum collaterale externum, & inde verum quod conjungendum.

3659. Vocavit Jischak ad Jacobum, quod significet perceptionem qualis quoad bonum veri a Domino, constat a significatione vocare ad aliquem, quod sit perceptio qualis, de qua n: 3609; ex repræsentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Divini Rationalis, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit Dominus quoad verum naturale, de qua n: 1893. 3305. 3509.

3525.

3525. 3544. 3576. 3599 ; hic autem & in sequentibus hujus Capituli repræsentat Jacob bonum illius veri ; inde patet, quod per hæc verba, vocavit Jischak ad Jacobum, significetur perceptio qualis a Domino quoad bonum veri. Quod Jacob hic repræsentet bonum illius veri, est quia nunc primogenituram Esavi tulerat, & quoque ejus benedictionem, & sic per illa induit personam Esavi, sed adhuc non amplius quam quoad bonum illius veri, quod, nempe verum, prius repræsentavit ; omne enim verum, quodcumque & qualecunque sit, in se habet bonum, nam verum nisi ex bono non est verum, inde dicitur verum : per primogenituram quam tulit, & per benedictionem, accepit id præ Esavo, quod ejus posteritas succederet in promissionem factam Abrahamo & Jischako, de terra Canaane, & sic quod per illum repræsentaretur Divinum Naturale Domini, sicut per Jischakum Divinum Rationale, & per Abrahamum Ipsum Divinum Ipsum, ut itaque Repræsentativum in unam personam caderet, permissum fuit, ut primogenituram Esavo ita auferret, & dein benedictionem : inde est, quod Jacob nunc repræsentet bonum naturalis, sed hic in principio bonum illius veri, quod, nempe verum, mox prius repræsentavit. Adhuc quoque agitur de Esavo, ut in Versu seq : 6. 7. 8, hujus Capituli, ex causa, ut bonum veri, & verum boni interius Naturalis Domini repræsentaretur, quod per Jacobum adhuc non potest. Quid & quale est bonum veri, quod hic est Jacob, ex sequentibus constabit.

3660. Et benedixit illi, quod significet quod ita conjungeretur, constat a significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n : 3504. 3514. 3530. 3565. 3584. Quod Jischak pater nunc benedicat Jacobo filio, tametsi is cum fraude venerit, & abstulerit benedictionem Esavo, & ad illud factum Jischak horruerit, ut patet a Capite præced : xxvii : Vers : 33 & 35, est quia nunc percepit, quod Jacobi posteritas esset, quæ terram Canaanem possideret, non Esavi, inde confirmata est benedictio ab Jischako ; sed fraus ad quam horruit Jischak, significabat & prædicebat fraudulentum in illa gente quoad repræsentativa, quod nempe nihil minus quam sincere aut corde repræsentaret Divina aut cœlestia Regni Domini, ita prorsus non sicut Antiqua Ecclesia, sed modo in externis separatis ab interno, & ne quidem hoc, quia toties desciverunt in apertas idololatrias. Quid autem per conjungi seu conjunctionem, quæ per benedici in sensu interno significatur, intelligitur, prius dictum est, quod nempe naturale quoad bonum & quoad verum adjungeretur Rationali, seu quod idem, Externus homo Interno ; ut enim Dominus Naturale suum Divinum faceret, bonum & verum tale ei inderet, quæ corresponderent cum bono & vero Divini Rationalis ; absque bonis & veris correspondentibus non datur conjunctio : dantur bona & vera Naturalis, seu propria Naturalis hominis, innumerabilia, & tam innumerabilia, ut ab homine vix queant sciri eorum genera communissima, utcumque cum nominatur bonum & verum naturale, appareat homini sicut unum simplex ; totum enim naturale, & omnè quod ibi, non est aliud ; & quia ita, constare potest, quod bona & vera naturalis sint, in quibus inesse possunt bona & vera Rationalis,

& quod bona & vera naturalis sint, in quibus non inesse possunt bona & vera Rationalis; consequenter quod bona & vera naturalis sint, quæ adjungi possint bonis & veris Rationalis per correspondentiam; de his in hoc Capite & in sequentibus agitur. Scire illa bona & vera, & distinguere illa inter se, tum intueri qualia sunt, & sic quomodo apta sunt ut conjungantur, non ita apparet homini, quamdiu is non ex interiori seu ex illuminatione a luce cœli cogitat, ei enim talia tunc & obscura & injucunda apparent; sed usque sunt talia captui & intellectui Angelorum adæquata, etiam captui spirituum; nam non cogitationes eorum interpolant curæ rerum mundanarum, corporarum & terrestrium, ut prius cum vixerunt homines in mundo; hi, nempe Angeli & spiritus, in intelligentiæ amœnitate & sapientiæ beatitudine sunt, cum talia illis ex sensu interno Verbi sunt; Divinum enim tunc affulget, quia in sensu supremo agitur de Domino, & in sensu repræsentativo de Ecclesia & Regeneratione; inde in sphæra Divina Domini, & Ipsius finium & usum sunt.

3661. Et præcepit illi, & dixit illi, quod significet reflectionem & perceptionem inde, constat ex significatione præcipere in historicis Verbi, quod sit reflectere; & ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862; reflexio est intuitio rei, quomodo se habet, tum qualis est, exinde est perceptio.

3662. Non accipies mulierem e filiabus Canaan, quod significet modo ne conjungeretur affectionibus falsi & mali, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari seu conjungi; ex significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 568. 2362. 3024; & ex significatione Canaanis, quod sit falsum & malum, de qua n: 1093. 1140. 1141. 1167. 1205. 1444. 1573. 1574. 1868.

3663. Surge, quod significet modo elevet illud bonum inde, constat ex significatione surgere, quod involvat, ubi dicitur, aliquam elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171: hic elevationem a talibus quæ significantur per filias Canaan, ad talia quæ significantur per filias Labanis, de quibus sequitur.

3664. Vade Paddanem Aram, quod significet cognitiones talis veri, constat ex significatione Aram seu Syriæ, quod sint cognitiones, de qua n: 1232. 1234. 3249; quod Paddan Aram sint cognitiones veri, inde est, quia erat in Syria fluviorum, ubi Nachor, Bethuel, & Laban, per quam quod cognitiones veri significantur, videatur n: 3051; Paddan Aram etiam prius Cap: xxv: 20, & in sequentibus Cap: xxxi: 18, memoratur, & quoque in illis locis significat cognitiones veri.

3665. Domum Bethuelis patris matris tuæ, & accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuæ, quod significet bonum collaterale externum, & inde verum quod conjungendum, constat ex repræsentatione Bethuelis, quod sit bonum gentium primæ Classis, de qua n: 2865; ex repræsentatione Labanis, quod sit affectio boni in naturali homine, seu affectio boni externi, & proprie bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3129.

3130. 3160. 3612; & ex significatione accipere mulierem e filiabus ejus, quod sit affociari seu conjungi affectionibus veri quæ inde; quod accipere mulierem sit conjungi, patet, & quod filia sint affectiones, videatur n: 568. 2362. 3024; inde constat, quid illa verba significant, nempe quod Bonum Naturalis repræsentatum hic per Jacobum conjungeretur veris quæ ex bono collateraliter externo. Hæc se ita habent, cum regeneratur homo, tunc ducitur is a Domino primum sicut infans, dein sicut puer, postea sicut adolescens, & tandem sicut adultus; vera quæ sicut infans puer discit, sunt prorsus externa & corporea, nam interiora nondum potest capere; vera illa sunt non aliud quam cognitiones talium, in quibus intime sunt Divina: sunt enim cognitiones rerum, in quibus non intime aliquod Divinum, & sunt in quibus est; cognitiones, in quibus intime est Divinum, sunt tales, ut admittere possint vera interiora magis & magis successive & ordine, at cognitiones, in quibus non est Divinum sunt tales ut non admittant, sed respuant; sunt enim cognitiones boni & veri externi & corporei, sicut humus, quæ secundum suam indolem admittit semina hujus non alterius naturæ, & unum genus feminum producit, & alterum suffocat; cognitiones in quibus intime Divinum admittunt in se verum & bonum spirituale & cœleste, ex Divino enim, quod intus est & disponit, tales sunt; at cognitiones in quibus non Divinum, admittunt modo falsum & malum, nam sunt talis naturæ: illæ cognitiones veri externi & corporei, quæ admittunt verum & bonum spirituale & cœleste, significantur hic per filias Labanis ex domo Bethuelis, at quæ non admittunt, significantur per filias Canaan. Cognitiones, quæ ab infantia ad pueritiam addiscuntur, sunt sicut vasa communissima, quæ adimplenda sunt bonis, ac sicut adimplentur, illustratur homo; si talia vasa sunt, ut in illis possint esse bona genuina, tunc a Divino, quod intus in illis, illustratur homo, & hoc successive magis & magis; at si talia sunt, ut in illis non possint esse bona genuina, tunc non illuminatur, apparet quidem sicut illustretur, sed est ex lumine fatuo, quod est falsi & mali, at usque obscuratur magis & magis per illa quoad bonum & verum. Cognitiones tales sunt multiplices, & tam multiplices, ut vix possint quoad genera recenser, minus quoad species distinguere; derivantur enim a Divino multipliciter per Rationale in Naturale; quædam enim immediate influunt per Bonum Rationalis; & inde in bonum naturalis, etiam in Verum hujus boni, ac iterum inde in Naturale externum seu corporeum, ac ibi quoque abeunt in varios rivos; & quædam influunt mediate per Verum Rationalis, in verum Naturalis, etiam in bonum hujus veri, ac iterum inde in Naturale externum seu corporeum, videatur n: 3573. 3616: se habent illa sicut gentes, familiæ, & domus, ac in illis consanguinitates & affinitates, quod nempe sint qui in linea recta sunt a primo patre, & qui in linea obliqua seu collateraliter magis & magis; in cœlis hæc distinctissima sunt, nam societates ibi omnes secundum genera & species boni & veri, ac inde proximitates, distinctæ sunt, n: 685. 2508. 2524. 2556. 2739. 3612; quas etiam repræsentabant Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt; per
id

id quod ita distincti in gentes, familias, & domos, habitarent, n: 470. 471. 483. 1159. 1246; inde quoque erat, quod mandatum, ut illi qui ab Ecclesia repræsentativa erant, conjugia contraherent intra suæ gentis familias, ita enim ræpresentari potuit per illos cœlum, & ejus societatem conjunctio quoad bonum & verum; sicut hic nunc per Jacobum, quod iret ad domum Bethuelis patris matris suæ, & acciperet sibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris suæ. Quod attinet ipsas cognitiones veri externi seu corporei, quæ ex bono collateralis sunt, & ut dictum, intus in se habent Divinum, & sic admittere possunt genuina bona, quales sunt apud infantes pueros qui dein regenerantur, sunt in genere tales, quales sunt historicorum Verbi, ut quæ ibi dicuntur de Paradiso, de primo homine ibi, de arbore vitæ in medio ejus, & de arbore scientiæ, ubi serpens qui decepit; hæc sunt cognitiones, quæ in se habent Divinum, & in se admittunt bona & vera spiritualia & cœlestia, quia repræsentant & significant illa: tales cognitiones etiam sunt reliqua quæ in historicis Verbi, sicut quæ ibi de Tabernaculo sunt, deque Templo, & eorum constructionibus; pariter quæ de vestibus Aharonis & filiorum ejus; tum quoque de festis tabernaculorum, primitiarum messis & azymorum, & de similibus aliis; hæc & talia, cum ab infante puero sciuntur & cogitantur, tunc ab angelis qui apud illum, cogitatur de Divinis quæ repræsentant & significant; & quia Angeli his afficiuntur, affectio eorum communicatur, & facit jucundum & volupe, quod puero ex illis, & præparat illius mentem ad recipiendum vera & bona genuina: talia & perplurima alia sunt cognitiones veri externi & corporei ex bono collateralis.

3666. Verf: 3. 4. 5. *Et Deus Schaddai benedicet tibi, & faciet fructificari te & multiplicari te, & eris in cœtum populorum. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, tibi & semini tuo cum te, ad hæreditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit Deus Abrahamo. Et misit Jischak Jacobum & ivit Paddanem Aram, ad Labanem filium Bethuelis Aramæi, fratrem Rebecæ matris Jacobi & Esavi.* Deus Schaddai benedicet tibi, significat tentationes illius veri & boni, per quas conjunctio: & faciet fructificari te & multiplicari te, significat inde bona & vera: & eris in cœtum populorum, significat copiam: & dabit tibi benedictionem Abrahami, significat conjunctionem Ipsius Divini cum bono & vero naturalis: tibi & semini tuo cum te, significat cum bono & vero quod inde: ad hæreditandum te terram peregrinationum tuarum, significat vitam instructionum: quam dedit Deus Abrahamo, significat quæ ex Divino: & misit Jischak Jacobum, significat initium existentiae: & ivit Paddanem Aram, significat, hic ut prius, cognitiones illius veri: ad Labanem filium Bethuelis Aramæi significat bonum collaterale: fratrem Rebecæ matris Jacobi & Esavi, significat affinitatem ex matre cum bono veri quod Jacob cum boni vero quod Esau.

3667. Deus Schaddai benedicet tibi, quod significet tentationes illius veri & boni per quas conjunctio, constat ex significatione Dei Schaddai, quod sint tentationes, de qua sequitur; & ex significatione benedici, quod sit conjunctio,

tio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; quia per Jacobum nunc repræsentatur bonum veri, ut supra n: 3659 ostensum, hic illud bonum & verum per *tibi* intelligitur. Quod Deus Schaddai significet tentationes, est inde, quia antiquis temporibus insigniverunt Supremum Deum, seu Dominum, variis Nominibus, & hoc secundum Attributa, & secundum Bona quæ ab Ipso, & quoque secundum Vera, quæ quod multiplicia sint, unusquisque novit: qui ab Antiqua Ecclesia fuerunt, per omnes illas denominationes non intellexerunt nisi Unum Deum, nempe Dominum, Quem Jehovah appellarunt: at postquam Ecclesia a bono & vero descivit, & simul a sapientia illa, tunc cæperunt tot deos colere, quot denominationes unius Dei fuerunt, usque adeo ut unaquævis gens, & tandem unaquævis familia pro suo Deo agnosceret unum ex illis; inde tot dii existerunt, qui etiam passim in Verbo nominantur: simile factum in familia Therachi patris Abrahami, & quoque in ipsa domo Abrahami; qui quod alios deos coluerit, videatur n: 1356. 2559, & quod imprimis Deum Schaddai, n: 1992; quod cultus ejus permanerit in domo illa, constat quoque ex his apud Moysen, "*Apparui Abrahamo, Jischako, & Jacobo, in Deo Schaddai, & Nomine meo Jehovah non notus fui illis,*" Exod: vi: 3; inde est, quod dictum Abrahamo, "*Ego Deus Schaddai, ambula tibi coram Me, & esto integer,*" Gen: xvii: 1; & quod nunc ab Jischako dictum Jacobo, "*Deus Schaddai benedicet tibi*": quod ita sit, manifeste etiam patet ab illis quæ in hoc Capite, quod postquam Dominus in fomnio dixit, "*Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, & Deus Jischaki,*" Vers: 13, usque Jacob dein dixerit, "*Si fuerit Deus cum me, & custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, & dederit mihi panem ad edendum, & vestem ad induendum, & rediero in pace ad domum patris mei, & erit Jehovah mihi in Deum,*" Vers: 20. 21; inde patet, quod nec domus Jacobi agnoverit Jehovah, sed quod pro suo Deo agnosceret illum si sibi beneficeret: prorsus sicut hodie in gentilismo Christiano. Quod autem Deus Schaddai in specie attinet, fuerat ita in Ecclesia Antiqua Dominus appellatus, respective ad tentationes, & benedictiones & benefacta post tentationes, quod in Parte Altera n: 1992 ostensum; inde nunc est, quod per Deum Schaddai in sensu interno significantur tentationes. Quod per Tentationes fiat conjunctio boni & veri, videantur quæ prius de Tentationibus dicta & ostensa sunt, & n: 2189 citata.

3668. Et faciet fructificari te & multiplicari te, quod significet inde bona & vera, constat ex prædicatione fructificari, quod sit de bono, ac multiplicari quod sit de vero, de qua n: 43. 55. 913. 983. 2846, 2847.

3669. Et eris in cœtum populorum, quod significet copiam, constare potest absque explicatione; cœtus populorum in specie prædicatur de veris, per populos enim in Verbo significantur illi qui in vero sunt, videatur n: 1259. 1260. 2928. 3581; at per gentes illi qui in bono n: 1259. 1260. 1416. 1849. Quod hic dicatur cœtus populorum, est quia de bono veri per Jacobum repræsentato agitur; aliud enim est bonum quod ex vero, & aliud est bonum ex quo verum; bonum quod ex vero est quod hic est Jacobus, & bonum

bonum ex quo verum est quod est Esau; bonum quod ex vero est inversum ad bonum ex quo verum; in bono quod ex vero sunt illi qui regenerantur antequam regenerati sunt, at in bono ex quo verum sunt iidem cum regenerati; quod status illorum inversus sit, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603.

3670. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, quod significet conjunctionem Ipsius Divini cum bono & Vero Naturalis, constat ex significatione benedictionis, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3660. 3667; & ex repræsentatione Abrahami, quod sit Ipsum Divinum Domini, quod Pater vocatur, de qua n: 2011. 3251. 3439; & quia hæc dicuntur ad Jacobum, per quem repræsentabitur Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum & Verum ibi, est conjunctio Ipsius Divini cum bono & vero Naturalis, quæ per “dabit tibi benedictionem Abrahami,” in sensu interno significatur. In sensu literæ est possessio terræ Canaanis, quæ per benedictionem Abrahami intelligitur, & quoque per verba quæ sequuntur, “Ad hæreditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit Deus Abrahamo; secundum illum sensum etiam illa verba capiunt omnes qui credunt quod Historica Verbi non cœlestiora & arcaniora involvant, imprimis Gens Judaica, quæ etiam sibi præ omnibus gentibus & populis inde vindicat prærogativam; similiter intellexerunt illa patres eorum, ac imprimis Jacobus, qui qualis fuerit, constare potest ex illis quæ mox supra n: 2667, dicta sunt, quod nempe non noverit Jehovam, nec agnoscere voluerit, nisi corporea & mundana ei daret; sed quod nec Abrahami, nec Jischak, nec Jacobus intellecti sint, sed quod per Jacobum repræsentetur Dominus quoad Naturale quod Divinum faceret, ab explicationibus abunde patet: quod perinde sit, qualis homo sit qui repræsentat, sive malus sive bonus, & quod malus æque repræsentare possit, & repræsentaverint Divinum Domini, videatur n: 665. 1097. 1361: idem potest constare ex repræsentativis quæ etiam hodie; omnes enim Reges, quicunque sunt & qualescunque sunt, per ipsum Regium apud illos repræsentant Dominum; pariter omnes Sacerdotes, quicunque & qualescunque sunt per ipsum Sacerdotale; ipsum Regium & ipsum Sacerdotale est Sanctum, qualiscunque is est qui ministrat; inde est, quod Verbum quod Malus docet, æque sanctum sit, etiam Sacramentum baptismi & Sacra Cœna, & similia: inde quoque constare potest, quod nusquam aliquis Rex sibi vindicare queat de Sancto quod ejus Regii est; nec aliquis Sacerdos de Sancto quod ejus Sacerdotii est; quantum sibi ex illo vindicat seu id sibi tribuit, tantum furis spiritualis characterem, seu furti spiritualis notam, sibi imponit; & quoque quantum mali facit, hoc est, contra justum & æquum & contra bonum & verum, tantum exiit Rex repræsentativum Sancti Regii, & Sacerdos sancti sacerdotii, ac repræsentat oppositum: inde in Ecclesia Repræsentativa Judaica tot Leges latæ sunt de Sancto, in quo essent imprimis Sacerdotes, cum ministrarent: de qua re, ex Divina Domini Misericordia, plura in sequentibus dicentur.

3671. Tibi

3671. Tibi & femini tuo cum te, quod significet cum bono & vero quod inde, constat ex repræsentatione Jacobi, qui hic est tibi, quod sit bonum veri seu bonum quod ex vero, de qua supra; & ex significatione seminis, quod sit bonum & verum fidei, de qua n: 1025. 1447. 1610. 2848. 3373; cum te significat quod adjunctum bono veri, quod est Jacob. Se habet cum bono & vero, sicut cum feminibus, & cum humo; bonum interius est sicut semen, quod producit, sed non nisi quam in bona humo; bonum & verum exterius est sicut humus, in qua producitur; illud, nempe semen, quod est bonum & verum interius; quod non aliter radicari potest: inde est quod Rationale hominis omnium primo regeneratur, nam ibi sunt semina, & dein Naturale, ut hoc inserviat pro humo, n: 3286. 3288. 3321. 3368. 3493. 3620. 3623. 3576; & quia Naturale est sicut humus, bonum & verum fructificari & multiplicari potest in Rationali, quod non fieri posset nisi alicubi haberet humum, in qua semen suam radicem: Ex hac comparatione, sicut in speculo videri potest, quomodo se habet cum Regeneratione, & cum plurimis arcanis ejus: intelligere bonum & verum, & velle illa, est Rationalis, perceptiones boni & veri inde sunt sicut semina, at scire illa & agere illa, est Naturalis; ipsa scientifica & opera sunt sicut humus, quando homo afficitur scientificis quæ confirmant bonum & verum, & magis cum jucundum apperipit in agendo illa, tunc sunt semina ibi ut in sua humo, & crescunt; inde bonum fructificatur & verum multiplicatur, & continue ex humo illa ascendunt in Rationale, & hoc perficiunt; aliter se habet, cum homo intelligit bonum & verum, & quoque interius percipit aliquid velle, sed usque non amat scire illa, & minus facere illa, tunc non fructificari potest bonum & multiplicari verum in Rationali.

3672. Ad hæreditandum te terram peregrinationum tuarum, quod significet vitam instructionum, constat ex significatione hæreditare, quod sit vitam alterius habere, de qua n: 2658. 2851; hic vitam ex Divino, quod significatur per illa verba quæ mox sequuntur; & ex significatione peregrinationum, quod sint instructiones, de qua n: 1463. 2025; terra significat ubi vita. Vita instructionum, de qua hic, est vita boni ex vero, quod hic per Jacobum repræsentatur, cum enim vivitur secundum vera, quibus instruitur homo, tunc est in vita instructionum.

3673. Quam dedit Deus Abrahamo, quod significet quæ ex Divino, constat ex repræsentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum quod Pater in Verbo vocatur, de qua n: 2011. 3251. 3439; quod dedit Deus, sit appropriatum Ipsi, constare potest, nam quod est datum, est illius cui datum; inde patet, quod per, quam dedit Deus Abrahamo, significetur vita quæ ex Divino.

3674. Et misit Jisach Jacobum, quod significet initium existentiae, constat ex eo, quod nunc ingrediatur Jacob repræsentare bonum veri, ita initium existentiae Divini Naturalis Domini; quæ enim in sequentibus de Jacobo apud Labanem dicuntur, continent illa; inde est, quod misit Jisach Jacobum, significet initium existentiae.

3675. Et ivit Paddanem Aram, quod significet cognitiones illius veri, constat ex significatione Paddanis Aram, quod sint cognitiones veri, de qua supra n : 3664.

3676. Ad Labanem filium Bethuelis Aramæi, quod significet bonum collaterale, constat ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua etiam supra n : 3665; & ex repræsentatione Bethuelis, quod sit bonum gentium primæ classis, de qua n : 2865. 3665, ex quo sicut ex communi stirpe bonum quod per Labanem repræsentatur; quod Bethuel cognominetur hic Aramæus, est quia per Aram seu Syriam significantur cognitiones boni & veri, n : 1232. 1234. 3249, de quibus hic agitur. Verum externum ex quo bonum, quod hic est Jacob, non aliud est quam cognitiones, nam hæ sunt vera, quæ omnium primo hauriuntur, & quoque pro veris habentur ab illis qui in initio regenerationis sunt: sed cognitiones non sunt vera in se, sed ex Divinis quæ in illis sunt, quæ cum elucet, tunc primum fiunt vera; sunt interea modo sicut vasa communia, per quæ & in quibus vera recipi possunt, sicut sunt illa, de quibus prius n : 3665 f; & sicut sunt omnia scientifica, quæ primum discuntur.

3677. Fratrem Rebeccæ matris Jacobi & Esavi, quod significet affinitatem ex matre cum bono veri quod Jacob cum boni vero quod Esau, constat ex repræsentatione Rebeccæ, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Verum, de qua sæpius prius; ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum veri seu bonum quod ex vero in naturali; & ex repræsentatione Esavi, quod sit boni verum, seu bonum ex quo verum in naturali, de quibus supra n : 3669: & quia omnia bona & vera, quæ sunt in Naturali seu Externo homine, concipiuntur & nascuntur a Rationali seu Interno homine, nempe a bono Rationalis ut a patre, & a vero Rationalis ut a matre n : 3314. 3573. 3616, ideo per illa verba significatur affinitas ex matre cum bono veri quod Jacob, cum boni vero quod Esau; se quoque prorsus similiter habent; sed explicare illa ad captum, perquam difficile est, ex causa, quia communissima hujus rei hodie ignota sunt, sicut quid bonum spirituale, & quid verum ejus, & quod innumerabilia genera boni & veri ejus sint, & adhuc innumerabiliores species, tum quod per gradus quasi consanguinitatis & affinitatis inter se conjuncta sint; hæc, quæ communissima, cum ignota sunt, descriptio graduum & affinitatum in meras umbras caderet; & eo adhuc magis, quia docti hodie nec scire illa volunt, amant enim solum in cortice errare, & disceptare, non qualia sunt, sed num sint, & quamdiu in illo statu sunt, nihil prorsus scire volunt de innumerabilibus illis.

3678. Vers: 6. 7. 8. 9. *Et vidit Esau, quod benedixit Jischak Jacobo, & miserit illum Paddanem Aram, ad accipiendum sibi exinde mulierem, in benedicens eum illi, & præceperit super illum, dicendo, non accipies mulierem e filiabus Canaan. Et audiverit Jacob ad patrem suum, & ad matrem suam, & iverit Paddanem Aram. Et vidit Esau, quod malæ filiæ Canaan in oculis Jischaki patris sui. Et ivit Esau ad Jischmael, & accepit Machalath filiam Jischmaelis filii Abrahami sororem Nebajoth super fæminas suas sibi ad mulierem.*

Vidit

Vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, significat cogitationem boni naturalis de conjunctione per veri bonum quod Jacob : & miserit illum Paddanem Aram, significat initium existentiae per cognitiones illius boni : ad accipiendum sibi exinde mulierem, significat sic conjunctionem per affectionem veri : in benedicendo eum illi, & praeceperit super illum, dicendo, significat ut conjunctio fieret, reflexionem & inde perceptionem : non accipies mulierem e filiabus Canaan, significat quod non conjungeretur affectionibus falsi & mali : & audiverit Jacob ad patrem suum & ad matrem suam, significat obedientiam & affectionem : & iverit Paddanem Aram significat, hic ut prius, ad imbuendum cognitiones boni & veri illas : & vidit Esau quod malae filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui, significat praeventiam & providentiam Domini, quod affectiones veri illius, cum quibus bonum naturale haecenus conjunctum esset, non conducerent ad conjunctionem : & ivit Esau ad Jischmael, & accepit Machalath filiam Jischmaelis filii Abrahami, significat conjunctionem boni illius cum vero ex origine Divina : sororem Nebajoth super foeminas suas sibi ad mulierem, significat affectionem veri coelestis interioris.

3679. Vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, quod significet cogitationem boni naturalis de conjunctione per veri bonum, quod Jacob, constat ex significatione videre, quod sit cogitare, cogitare enim non aliud est quam videre intus, seu visus internus ; ex representatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de qua n : 3300. 3302. 3322. 3494. 3504. 3576. 3599 ; ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n : 3504. 3514. 3530. 3565. 3584 ; ex representatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, de qua prius ; & ex representatione Jacobi, quod sit veri bonum, de qua n : 3669. 3677 ; inde patet, quod per vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, significetur cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum. Quid autem sit cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum, nec satis explicari potest ad captum, sed usque paucis explicandum ; cogitatio boni naturalis est cogitatio Rationalis seu Interni hominis in Naturali seu Externo homine, & quidem ex ejus bono ; Rationalis enim seu Internus homo est qui cogitat, non autem Naturalis seu Externus, nam ille seu Internus homo est in luce coeli, in qua luce est intelligentia & sapientia a Domino, n : 3195. 3399. 3636. 3643, sed Externus homo est in luce mundi, in qua nulla est intelligentia, & ne quidem vita ; quapropter nisi Internus homo cogitaret in Externo, nusquam aliquid cogitari posset ; sed usque apparet cogitatio homini sicut in ejus Externo foret, nam ex illis quae per sensus intrarunt, & sunt mundi, cogitat ; haec se habent, sicut visus oculi, homo sensualis putat, quod oculus videat ex se, cum tamen oculus modo est organum corporis, per quod Internus homo videt illa quae extra corpus sunt seu quae in mundo ; & quoque sicut se habet cum loquela, sensualis homo putaret, quod os & lingua loqueretur ex se, & qui aliquantum sublimius cogitat, quod larynx & organa interiora aspirate

a pulmone, cum tamen est cogitatio quæ per organica illa loquitur, nam loquela nihil aliud est quam cogitatio loquens; tales fallaciæ sensuum sunt per plures: similiter se habet cum omni vita apparente in Externo homine, quod sit vita Interni in illo, ut in suo organo materiali & corporeo; cum cogitatione ita est, homo quamdiu in corpore vivit, cogitat ex Rationali in Naturali, verum aliter cum Naturale correspondet Rationali, & aliter cum Naturale non correspondet; cum Naturale correspondet, tunc homo Rationalis est, & spiritualiter cogitat, at cum Naturale non correspondet, tunc non Rationalis est, nec spiritualiter cogitare potest; apud illum enim cujus Rationali correspondet Naturale, aperta est communicatio, ut influere possit lux cœli a Domino per Rationale in Naturale, & hoc illustrare intelligentia & sapientia, inde est ille Rationalis & spiritualiter cogitat; at apud hunc cujus Rationali non correspondet Naturale, est clausa communicatio, & solum aliquid lucis in communi circum circa & per rimas influit per Rationale in Naturale, inde is non Rationalis est, & non spiritualiter cogitat; homo enim sicut ei est influxus lucis cœli, ita cogitat; inde patet, quod quisque homo cogitet secundum statum correspondentiæ Naturalis cum Rationali quoad bonum & verum: sed Spiritus & Angeli non ita sicut homo, cogitant; cogitatio quidem eorum terminatur etiam in Naturali, omnem enim naturalem memoriam & ejus affectiones secum habent, sed memoria illa non eis licet uti, n: 2475 ad 2479; & tamen illa non eis licet uti, usque infervit illis pro plano aut sicut pro fundamento, ut ideæ cogitationis illorum ibi terminentur, inde est, quod cogitationis eorum ideæ sint interiores, & loquela eorum non sit ex formis vocum, ut apud hominem, sed a formis rerum; inde patet, quod illis quoque talis cogitatio, qualis est correspondentia Naturalis eorum cum Rationali; & quod spiritus sint, qui Rationales sunt, & spiritualiter cogitant, & qui non Rationales sunt & non spiritualiter cogitant, & hoc prorsus secundum affectiones & inde cogitationes rerum in vita corporis, hoc est, secundum statum vitæ, quam sibi in mundo acquisiverunt: quid itaque Cogitatio boni naturalis sit, inde aliquantum patet, quod nempe sit cogitatio in bono naturalis, (secundum ideam spirituum dicitur cogitatio boni naturalis, quod secundum ideam hominum dicitur cogitatio in bono naturalis:) in hoc, nempe in bono Naturalis cogitat Rationale, cum spectat bonum ut finem, ita cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum, est cogitatio in naturali de fine, quomodo nempe ei conjungi possit verum, & hoc secundum ordinem Divinum, per viam communem, quæ est, ut sæpe prius dictum, a talibus quæ externa sunt, & sic quæ in ordine ultima seu extrema sunt, ab his omnis regeneratio Naturalis inchoat; hæc extrema seu ultima sunt cognitiones primæ, quales sunt infantum & puerorum, de quibus n: 3665 f: in principio, boni verum quod est Esau, cum bono veri quod est Jacob, non conjunctum est in externa forma, nam bonum veri respectively ad boni verum est inversum, n: 3669, at usque intime, hoc est, quoad fines, conjuncta sunt; finis enim veri quod ex bono, est, ut adjungantur.

gantur sibi vera secundum ordinem, ut dictum, & finis boni quod ex vero, similiter, & quia finis conjungit, ideo quoque conjunguntur, n : 3562. 3565; inversum ordinis primis temporibus est solum medium spectans finem.

3680. Et miserit illam Paddanem Aram, quod significet initium existentiae per cognitiones illius boni, constat ex significatione miserit illum, quod sit initium existentiae, da qua supra n : 3674; & ex significatione Paddanis Aram, quod sint cognitiones veri, de qua n : 3664; cognitiones boni dicuntur, quia omnia vera sunt cognitiones boni, vera, quæ non ex bono, aut quæ non spectant bonum ut finem, non sunt vera; at quatenus spectant doctrinam, dicuntur cognitiones veri.

3681. Ad accipiendum sibi exinde mulierem, quod significet sic conjunctionem per affectionem veri, constat ex significatione mulieris, quod sit affectio veri, de qua n : 1468. 2517. 3236, quam accipere, est illi adjungi.

3682. In benedicendo eum illi, & præceperit super illum, dicendo, quod significet ut conjunctio fieret, reflexionem & inde perceptionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n : 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; & ex significatione præcipere & dicere, quod sit reflexio & inde perceptio, de qua n : 3661.

3683. Non accipies mulierem a filiabus Canaan, quod significet quod non conjungeretur affectionibus falsi & mali, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari & conjungi, & a significatione filiarum Canaan, quod sint affectiones falsi & mali, de qua etiam supra n : 3662.

3684. Et audiverit Jacob ad patrem suum & ad matrem suam, constat a significatione audire ad aliquem seu auscultare, quod sit obedire, de qua n : 2542; quod ad patrem & matrem, significat obedientiam ex affectione.

3685. Et iverit Paddanem Aram, quod significet ad imbuendum cognitiones boni & veri illius, constat ex significatione ire & proficisci, quod sit vitæ ordo & institutum, de qua n : 1293. 3335, hic itaque ad imbuendum secundum ordinem, nempe cognitiones boni & veri illius, quæ significantur per Paddanem Aram, n : 3664. 3678.

3686. Et vidit Esau, quod malæ filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui, quod significet prævidentiam & providentiam Domini quod affectiones veri illius, cum quibus bonum naturale hætenus conjunctum esset, non conducerent ad conjunctionem, constat a significatione videre hic, quod sit prævidentia & providentia, de qua n : 2837. 2839; ex repræsentatione Esavi, quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Naturalis, de qua prius; ex significatione filiarum Canaanis, hic filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua n : 3470. 3620. 3621. 3622; & ex significatione in oculis Jischaki patris sui, quod sit non conducere ad conjunctionem, nempe per Naturalis bonum quod Esau cum Rationalis bono quod Jischak; inde patet, quod per illa verba significetur prævidentia & providentia Domini, quod affectiones veri illius, quia non ex genuino, non conducerent ad conjunctionem: hæc quomodo se habent, constare potest ab explicatione ad Cap: xxvi. Vers: 34. 35, ubi agitur de filiabus Cheth, quas Esau sibi acciperat.

perat mulieres; & ad Cap: xxvii, Verf: 46, ubi agitur de Jacobo, quod non ex filiabus Canaan sumeret sibi mulierem: quod per filias Canaan hic significantur affectiones veri ex non genuino, & supra per filias Canaan affectiones falsi & mali, n: 3662. 3681, inde est, quia Chittæi fuerunt in terra Canaane ab Ecclesia gentium, non ita in falso & malo sicut gentes aliæ ibi, ut Cananæi, Emorræi, & Perisæi; inde etiam per Chittæos repræsentata est Ecclesia spiritualis Domini apud gentes, n: 2913. 2986. Quod Antiquissima Ecclesia, quæ Cœlestis, & ante diluvium, fuerit in terra Canaane, videatur n: 567; & quod Ecclesia Antiqua, quæ post diluvium, etiam ibi, præter in pluribus aliis Regnis, n: 1238. 2385; inde ortum, quod omnes gentes ibi, & quoque omnes terræ ibi, & omnes fluvii ibi, induerint repræsentativa; nam Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt, per omnia objecta, quæ videbant, perceperunt talia quæ sunt Regni Domini, n: 920. 1409. 2896. 2897. 2995, ita quoque per terras & fluvios ibi; illa repræsentativa post illorum tempora permanferunt in Ecclesia Antiqua, ita quoque repræsentativa locorum ibi; Verbum in Antiqua Ecclesia, de quo n: 2897. 2898. 2899, etiam nomina locorum repræsentativa inde habuit, sicut etiam Verbum post illorum tempus, quod Moses & Prophetæ vocatur; & quia ita erat, Abraham iussus est, ut illuc iret, & ei promissio facta, ut posterius ejus possiderent illam terram, & hoc non ideo, quia reliquis gentibus meliores erant, erant enim inter omnium pessimos, n: 1167. 3373, sed ut per illos Ecclesia Repræsentativa institueretur, in qua nihil reflectebatur super personam, ac super loca, sed super res, quæ repræsentabantur, n: 3670, & sic quoque nomina Antiquissimæ Ecclesiæ, & Antiquæ, retinerentur.

3687. Et ivit Esau ad Jischmael, & accepit Machalath filiam Jischmaelis filii Abrahami, quod significet conjunctionem boni illius cum vero ex origine Divina, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit bonum Naturalis, de qua supra; ex repræsentatione Jischmaelis filii Abrahami, quod sit verum ex origine Divina; quod Jischmael repræsentet Ecclesiam spiritualem Domini, & proinde verum, videatur n: 1949. 1950. 1951. 2078. 2691. 2699. 3268; & quod Abraham repræsentet Divinum Domini quod Pater vocatur, n: 2011. 3251. 3439, inde per Machalath filiam Jischmaelis filii Abrahami, significatur verum ex origine Divina; quod accipere uxorem, sit associari & conjugii, patet: inde constat, quod per ivit Esau ad Jischmael, & accepit Machalath filiam Jischmaelis filii Abrahami, significetur conjunctio boni illius cum vero ex origine Divina.

3688. Sororem Nebajoth super fæminas suas in mulierem, quod significet affectionem veri cœlestis interius, constat ex significatione sororis, quod sit verum intellectuale seu rationale, de qua n: 1495. 2508. 2524. 2556. 3386; ex repræsentatione Nebajoth, quod sit bonum, quod est Ecclesiæ spiritualis, de qua n: 3268; inde soror Nebajoth significat affectionem veri cœlestis, seu quod idem affectionem boni spiritualis; ex significatione fæminarum seu filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua n: 3470. 3620. 3621. 3622. 3684; & ex significatione accipere mulierem, quod sit associari

affociari & conjungi; inde patet, quod per hæc cum illis quæ mox supra, significetur conjunctio boni per Esavum repræsentati cum vero ex origine Divina, ita cum affectione veri cœlestis interioris. Quomodo hæc se habent, quidem prius dictum, sed talia sunt, quæ ægre cadunt sub intellectum, quamdiu communissima hujus rei nesciuntur, & præterea talia mundus hodie non curat, quia terrestria sunt quæ ei curæ, non autem cœlestia, quoniam, sicut quoque dicitur, illa vident & sciunt, hæc autem non vident nec sciunt; at quia non modo detegenda sunt, quæ in Verbi sensu interno continentur, sed etiam explicanda, licet exemplo illustrare, quomodo se habet cum boni vero quod Esau repræsentat, & cum bono veri quod Jacob, & simul cum eo, quod bonum veri sit inversum ad boni verum, antequam regeneratus est homo, at postmodum quod conjuncta, ita cum illis quæ hæctenus dicta sunt: sit pro exemplo; homo qui talis est, ut regenerari possit, hoc enim prævidet Dominus, & quia prævidet etiam providet; is primum sicut infans puer nondum scit, quid opera charitatis erga proximum, quia nondum novit quid charitas, nec quid proximus; quapropter quia ex Verbo scit, quod pauperibus dandum, & qui pauperibus dat quod merces illi sit in cœlo, idcirco mendicantibus præ aliis benefacit, quia credit quod illi sint pauperes qui intellecti in Verbo, non expēdens, quod tales qui in plateis mendicant, quoad plurimam partem, impiam & quoque scelestam vitam vivant, & omne quod cultus Divini est spernant, seque dederint prorsus otio & inertiae; is qui regeneratur, in primo statu, nihilo minus illis ex corde benefacit; hæc bona sunt bona veri externi a quibus inchoat; boni verum, quod interior est, insuit ita in illa, & operatur hoc secundum cognitiones in quibus puer est: postmodum autem cum magis illustratur, tunc benefacere vult omnibus quos egenos & miseros credit, & vix adhuc discrimen facit inter egenos & miseros pios & impios, credens unumquemvis esse in simili respectu & gradu proximum: at cum in his magis illustratur, tunc facit discrimen, ac probis & bonis solum opem fert, sciens quod opem ferre malis, sit malefacere multis, nam per beneficia & officia illis copiam facit malefaciendi aliis: tandem cum ille regeneratur, non bonum facit nisi bonis & piis, quia tunc non homine cui benefacit, sed ipso bono apud illum, afficitur; & quia in bono & pio Dominus est præsens, ita per affectionem erga bonum, etiam in Dominum testatur amorem; cum in illa charitate ex corde est, tunc regeneratus est: inde patet, quod ejus status prior fuerit inversus respective ad hunc statum, quod nempe bonum crediderit quod non bonum erat, sed quod usque id facere in principio regenerationis debuerit, quia cognitio rei apud eum non ulterius vadit, & quia charitatis bonum interior non potuit influere in aliud verum quam quod cognitionis ejus fuit; tum quoque quod bonum interior semper affuerit, & hoc operatum sit, & quod hoc se non prius manifestare potuerit, quam cum per cognitiones successive illustratus fuerit de bonis & veris qualia essent: inde patet aliquantum, quid bonum veri quod hic Jacob repræsentat, & quid boni verum quod Esau, & quod hæc primum inversa sint, sed postea quod conjuncta.

* * * *

3689. Verſ: 10. 11. *Et exivit Jacob e Beerschebah, & ivit Charanem. Et incidit in locum, & pernoctavit ibi, quia occidit ſol, & ſumſit de lapidibus loci, & poſuit ſub capitalia ſua, & cubuit in loco illo.* Exivit Jacob e Beerschebah, ſignificat vitam remotiorem a doctrinalibus Divinis: & ivit Charanem, ſignificat bonum & verum illius gradus: Et incidit in locum, ſignificat ſtatum: & pernoctavit ibi quia occidit ſol, ſignificat vitam in obſcuro: & ſumſit de lapidibus loci, ſignificat vera illius ſtatus: & poſuit ſub capitalia ſua, ſignificat communicationem comuniſſimam cum Divino; & cubuit in loco illo, ſignificat tranquillitatem ſtatus.

3690. Exivit Jacob e Beerschebah, quod ſignificet vitam remotiorem a doctrinalibus Divinis, conſtat a ſignificatione ire, quod ſit vivere, de qua n: 3335. 3685; ita exire, quod ſit vivere remotius; & ex ſignificatione Beerschebah, quod ſit Doctrina Divina, de qua n: 2723. 2858, 2859. 3466; inde patet, quod per exivit Jacob a Beerschebah, ſignificetur vita remotior a doctrinalibus Divinis: Vita remotior dicitur, quando illa eſt in veris externis, & ſecundum illa vivitur, ſicut eſt vita infantiae & pueritiae eorum qui regenerantur, de quibus mox ſupra n: 3688. Ut amplius pateat quid & qualis illa vita, adhuc paucis dicendum eſt: omnia hiſtorica Verbi, ſunt vera remotiora a doctrinalibus ipsis Divinis, at uſque inſerviunt infantibus & pueris, ut per illa introducantur in doctrinalia veri & boni interiora, per gradus, & tandem ab ipſa Divina; intime enim in illis eſt Divinum; cum infantes illa legunt, & illis ex innocentia afficiuntur, tunc angeli apud illos in ſtatu amæno cœleſti ſunt, nam ii a Domino afficiuntur ſenſu interno, proinde illis quæ hiſtorica repræſentant & ſignificant; amænitas cœleſtis Angelorum eſt, quæ inſluit & facit delectationem apud infantes: ut is ſtatus primus ſit, ſeu infantiae & pueritiae regenerandorum, ideo hiſtorica Verbi data ſunt, ac ita conſcripta, ut omnia & ſingula etiam ibi in ſe Divina contineant. Quantum illa remota ſunt a doctrinalibus Divinis, patere poteſt ab exemplo ex hiſtoricis illis; qui primum modo novit, quod Deus deſcenderit ſuper montem Sinai, & dederit Moſi tabulas, quibus inſcripta fuerunt decem mandata, & quod Moſes illas fregerit, ac Deus ſuper aliis tabulis ſimilia ſcripſerit, is cum ſolum hiſtorico hoc delectatur, in vita veri externi eſt, remota a doctrinalibus Divinis: poſtea autem cum incipit delectari & affici ipsis mandatis ſeu præceptis quæ ibi, ac ſecundum illa vivit, tunc in vita veri, at uſque adhuc remota ab ipsis doctrinalibus Divinis eſt; vita enim ſecundum illa, eſt ſolum vita moralis, cujus præcepta omnibus, qui in ſocietate humana ſunt, ex ipſa vita civili & legibus ibi, notæ; ſicut quod Numen colendum, parentes honorandi, non occidendum, non adulterandum, non furandum; ſed qui regeneratur, a vita hac remotiore, ſeu a vita morali, per gradus inducitur in vitam propiorem doctrinalibus Divinis, hoc eſt, in vitam ſpiritualem; cum hoc ſit, tunc mirari incipit, cur talia mandata ſeu præcepta cum tanto miraculo e cœlo demiffa fuerint, & digito Dei inſcripta tabulis, cum tamen unicuique populo nota ſunt, & quoque ſcripta in legibus illorum, qui nuſquam
aliquid

aliquid e Verbo audiverunt ; cum in hunc cogitationis statum venit, si inter illos est qui regenerari possunt, in interiorem statum adhuc a Domino perducitur, nempe in illum, ut cogitet, quod altiora inibi lateant, quæ adhuc non novit ; & cum Verbum in eo statu legit, tunc passim apud prophetas, & imprimis apud Evangelistas, invenit, quod singula illa præcepta in se cœlestiora contineant ; sicut quod honorandi parentes, quod, cum e novo nascuntur, hoc est, cum regenerantur, alium Patrem accipiant, & quod tunc Illius filii fiant, & quod Ille sit qui honorandus, ita quod is sensus sit, qui interius in illo præcepto latet ; per gradus etiam discit, quis novus ille Pater, quod nempe sit Dominus, & tandem quomodo Ille honorandus, quod nempe colendus, & quod tunc colatur, quando amatur ; cum ille qui regeneratur in hoc vero est, & in vita secundum illud, tunc in doctrinali Divino est ; & tunc est in statu angelico, & inde spectat illa quæ prius noverat, sicut succedentia ordine, & sicut fluentia ex Divino quasi secundum gradus scalæ, supra quam Jehovah seu Dominus est, & super gradibus Angeli Ipsius qui ascendunt & descendunt ; ita videt illa, quibus prius delectatus fuerat ; secundum gradus remotiora a se : similiter se habet cum reliquis præceptis decalogi, videatur n : 2609 : inde nunc constare potest, quid sit vita a doctrinalibus Divinis remotior, quæ significatur per quod exivit Jacob e Beerschebah.

3691. Et ivit Charanem, quod significet ad bonum & verum illius gradus, constat ex significatione Charanis, quod sit bonum & verum externum, per Charanem enim significatur externum, & per Labanem qui ibi, bonum & verum, ita per Charanem hic externum bonum & verum, quod id per Charanem significetur, videatur n : 1430. 3612 ; inde patet, quod per exivit Jacob e Beerscheba & ivit Charanem, in sensu interno significetur, quod se contulerit remotius a doctrinalibus Divinis, ita ad bonum & verum externum. Quod dicatur bonum & verum illius gradus, est quia bona & vera inter se prorsus distincta sunt secundum gradus ; bona & vera interiora sunt in gradu superiori, & exteriora in gradu inferiori ; in superiori gradu sunt bona & vera quæ sunt Rationalis, & in inferiori sunt bona & vera Naturalis in infimo sunt bona & vera sensualia quæ sunt corporis : bona & vera interiora, seu quæ in superiori gradu sunt, influunt in bona & vera exteriora seu quæ in gradu inferiori sunt, & sistunt ibi imaginem sui, pæne sicut se sistunt affectiones interiores hominis in facie & ejus mutationibus : inde patet, quod bona & vera interiora prorsus separata sint a bonis & veris exterioribus, seu quod idem, quæ in superiori gradu ab illis quæ in inferiori, ac ita separata, ut interiora, seu quæ in gradu superiori sunt, existere possint absque exterioribus seu quæ in gradu inferiori : qui non distinctam notionem graduum habet, nec potest distinctam notionem bonorum interiorum & exteriorum habere ; nec quomodo se habet cum anima hominis seu cum ejus spiritu & corpore, nec quomodo se habet cum cœlis in altera vita ; quod tres cœli sint, notum est, & quod unum cœlum sit interius altero, & quod tertium cœlum sit intimum ; cœli illi sunt distinctissimi inter se secundum gradus,

qui in intimo seu Tertio Cœlo, sunt propius Domino; qui in interiori seu Secundo, sunt remotius; & qui in exteriori seu in Primo, sunt adhuc remotius; communicatio inter illos Cœlos non aliter dari potest, quam sicut communicatio intimorum hominis cum exterioribus ejus, nam homo qui in amore in Dominum est, & in charitate erga proximum, est quoddam exiguum cœlum, correspondens in imagine tribus Cœlis; etiam ex tribus Cœlis est illi influxus boni & veri a Domino secundum similes gradus: quales sunt gradus inter se, constare potest a binis illis exemplis, quæ supra n: 3688 & 3690, allata sunt: qui in ipso amore in Dominum sunt, adeo ut perceptionem amoris habeant, illi sunt in superiori gradu boni & veri, inque intimo & Tertio Cœlo, ita propius Domino, & vocantur Angeli Cœlestes; qui autem in charitate erga proximum sunt, adeo ut perceptionem charitatis habeant, non ita perceptionem amoris in Dominum, illi sunt in inferiori gradu boni & veri, inque interiori seu Secundo Cœlo, & sic remotius a Domino, & appellantur Angeli spirituales, qui autem in charitate erga proximum sunt solum ex affectione veri, adeo ut non perceptionem ipsius charitatis erga proximum habeant, quam ex vero quo afficiuntur, illi sunt in adhuc inferiori gradu boni & veri, inque exteriori seu Primo cœlo, & sic adhuc remotius a Domino, & dicuntur spiritus boni: inde aliquantum constare potest, quomodo cum gradibus se habet, quod nempe illa quæ in superiori gradu sunt, se sistant in imagine in illis quæ in proxime inferiori; in amore in Dominum, est proxima imago Domini, quæ vocatur similitudo, quapropter illi qui in ipso amore in Dominum sunt, vocantur similitudines Ipsius; in Charitate est quoque imago Domini, sed remotior, in ipsa enim Charitate est Dominus præsens, quapropter qui in illa sunt, appellantur imagines Ipsius, videatur n: 50. 51. 1013; at qui in affectione veri, & inde in quadam specie charitatis erga proximum, illi quoque sunt imagines Domini, sed adhuc remotius: in hos gradus sunt distincti tres cœli, & secundum illos gradus influit Dominus cum Divino Bono & Vero, ita cum sapientia & intelligentia, & cum cœlesti gaudio & felicitate.

3692. Et incidit in locum, quod significet statum, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2625. 2837. 3356. 3386.

3693. Et pernoctavit ibi quia occidit sol, quod significet vitam in obscuro, constat ex significatione noctis, quod sit status umbræ, de qua n: 1712, ita pernoctare quod sit vivere in illo statu; & ex significatione occidere sol, quod sit in obscuro, nam tunc est vespera, per quam quod obscurum significetur, videatur n: 3056. Per obscurum hic intelligitur obscurum intelligentiæ quoad verum, & obscurum sapientiæ quoad bonum, nam lux quæ est Angelis a Domino, in se habet intelligentiam & sapientiam, & quoque inde est, n: 1521. 1524. 1529. 1530. 3138. 3167. 3195. 3339. 3341. 3636. 3637. 3642; quare quantum in luce sunt, tantum quoque in intelligentia & sapientia, quantum autem non in luce, ita quantum in umbra, tantum non in intelligentia & sapientia, n: 2776. 3190. 3337: inde est, quod illa quæ intellectus sunt, etiam in familiari sermone dicantur lucis; homo ignorat quod sit inde, quare credit ita solum comparative dici, sed præter hoc, etiam plura
alia

alia habet homo ex perceptione talium quæ in altera vita, in qua est quoad spiritum, quæ recepta sunt in sermone, quia interius agnita, sed oblitterata per corporea, quæ talia sunt ut extinguant illa quæ sunt perceptionis in qua est interior ejus homo. Quod occasus solis significet in Verbo falsum & malum, in quo sunt illi apud quos nulla charitas & fides, ita quoque ultimum tempus Ecclesiæ, videatur n: 1837; & quoque quod significet obscurum quoad illa quæ boni & veri sunt, quale obscurum est illis qui in gradu remotiori a doctrinalibus Divinis, n: 3692: quod occasus solis, seu occidit sol, illa significet, constare potest ab his locis in Verbo; apud Micham, “Nox vobis pro visione, & tenebræ vobis pro divinatione; & *Occidet sol super prophetas*, & nigrescet super illos dies,” III: 6; occidet sol super prophetas, pro quod illis non amplius verum & veri intellectus; prophetæ pro illis qui vera doctrinæ docent, n: 2534. Apud Amos, “Fiet in die illo *occidere faciam solem in meridie*, & obtenebrabo terram in die lucis, & convertam festa vestra in luctum, & omnia cantica vestra in lamentum,” VIII: 9. 10; occidere facere solem in meridie, pro obscuro quoad verum apud illos qui in cognitionibus boni & veri sunt, quod meridies sit status lucis, seu cognitionum veri, videatur n: 1458. 3195 pr. Apud Esaiam, “*Non occidet amplius sol tuus*, & luna tua non colligetur, quia Jehovah erit tibi in lucem æternitatis,” LX: 20; ibi de Regno Domini; non occidet amplius sol, pro quod in vita boni & sapientia erunt, quia in amore & luce cœlesti Domini; luna non colligetur, pro quod in vita veri & intelligentia erunt, quia in amore & luce spiritali Domini; quod Dominus sit in altera vita sol angelis cœlestibus, & luna spiritalibus, & quod inde illis sapientia & intelligentia, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495. 3636. 3643; inde constare potest, quid in sensu interno Verbi sit ortus solis & occasus solis. Apud Davidem, “Jehovah Deus mi, magnus es valde, gloriam & honorem induisti: Qui operit se luce sicut veste; extendit cœlos sicut cortinam; fecit lunam pro festis statis, *solem novit occasum suum*, disponis tenebras & fiat nox,” Psalm: CIV: 1. 2. 19. 20; similiter hic luna pro intelligentia, & sol pro sapientia a Domino, occasus solis pro obscuro utriusque; disponere tenebras ut fiat nox, pro statum obscuritatis moderari; angelis enim quod sint status mutationes inter summum lucis & minus lucis, seu inter summum sapientiæ & minus sapientiæ, & quod illæ status mutationes sint sicut mane cum oritur sol, & sicut meridies cum in summo ortu, & sicut vespera cum occidit, & dein sicut mane iterum, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicetur. Apud Josuam, “A deserto & Libano usque ad fluvium magnum, fluvium Euphratis, universa terra Chittæorum, & usque ad mare magnum, *Occasum solis*, erit terminus vester,” I: 4, ubi describitur extensio terræ Canaanis, quæ quod in sensu interno sit Regnum Domini, videatur n: 1607. 3038. 3481; quod fluvius Euphrates sit, unus terminus ejus, nempe spiritalium & cœlestium, n: 1866, & mare magnum & occasus solis alter, per quem repræsentatur ultimum, quod obscurum respective; quod omnes termini, & omnia loca, in terra illa repræsentent, videatur n: 1585. Apud

Mosen, “ Si oppignerando oppigneraveris vestem focii tui, *antequam occidit sol*, restitues illam ei, quia hoc operimentum ejus sola, hæc vestis ejus pro pelle, in qua cubabit,” Exod: *xxii*: 25. 26; & alibi, “ Si vir pauper, non cubabis super pignore ejus, restituendo restitues ei pignus, *antequam occidit sol*, & benedicat tibi, & tibi erit justitia coram Jehovah Deo tuo,” Deut: *xxiv*: 12. 13, quod in hac lege sicut in reliquis, repræsentativum & significativum legis Divinæ, quæ est boni & veri in Regno Domini, insit, ex quo illa, a singulis patet; quod inest, ex quo illa lex est, quod non defraudandi focii veris externis, quæ sunt doctrinalia secundum quæ vivunt & ritualia, quod vestis talia vera sint, videatur n: 297. 1073. 2576; quod restitueret *antequam sol* occideret, est *antequam* verum apud illum periret, & quia verum illud externum est, dicitur quod vestis pro pelle in qua cubabit. Apud Eundem, “ Anima quæ tetigerit immundum, immunda erit usque ad vesperam, & non comedet de sanctis, sed cum laverit carnem suam aquis, & *occiderit sol*, mundus erit; & postea edet de sanctis,” Levit: *xxii*: 6. 7: & alibi, “ Qui non est mundus, versus vesperam lavabit se aquis, & *cum occiderit sol*, intrabit in medium castrorum,” Deut: *xxiii*: 11. 12; quod hæc lex quoque originem ducat a legibus boni & veri, seu legibus ordinis, quæ in Regno Domini, constare potest, alioquin non mandatum fuisset, quod immundus esset usque ad vesperam, & se tunc lavaret aquis, & postquam sol occidit, mundus esset; lex ordinis in Regno Domini, ex qua illa, hæc est, quod spiritus boni & angelici, quando in statum amoris sui & inde in statum falsi, labuntur, tunc paulum remittuntur in statum suum naturalem seu inferiorem, ac ibi cognitionibus boni & veri quoad illam rem imbuuntur, quæ significantur per lavare se aquis vespere, quod lavare se aquis sit purificari a falsis, videatur n: 3147. 3148, & quod aquæ sint cognitiones veri, n: 28. 680. 739. 2702. 3058, & postquam in obscuro illo statu fuerunt; qui significatur per occasum solis, in priorem suum statum redeunt, quod significatur per quod mundi erunt, ac intrabunt in medium castrorum; de qua re, ex Divina Domini Misericordia, ab experientia alibi dicitur. Ex his nunc patet, quod occasus solis in Verbo significet statum obscurum quoad verum apud bonos, & statum falsi apud malos.

3694. Et sumsit de lapidibus loci, quod significet vera illius status, constat a significatione lapidum, quod sint vera inferiora, qualia sunt naturalis hominis, de qua n: 643. 1298.

3695. Et posuit sub capitalia sua, quod significet communicationem communissimam cum Divino, constat a significatione sub capitalium seu cervicalium, quod sit communicatio cum externis, ita communissima; cervix enim seu collum, quod sit communicatio interiorum cum exterioribus, seu quod idem, superiorum cum inferioribus, ac inde conjunctio, videatur n: 3542. 3603, inde quæ sub cervice seu collo, hoc est, cervicalia, significant hic communicationem intimorum seu Divinorum cum extimis, quæ communicatio etiam est communissima; externum enim est commune respective, & extimum est communissimum, singularia enim interiorum apparent ut unum, ita ut:

ut commune in exterioribus : hæc quoque sunt, quæ repræsentantur & significantur per scalam statutam terræ, cujus caput pertingeret cœlum, & Angeli Dei ascenderent & descenderent in illa, de qua sequitur.

3696. Et cubuit in loco illo, quod significet tranquillitatem status, constat a significatione cubare, quod sit in statu tranquillitatis esse; cubatio enim & dormitio non aliud est; quod cubare in sensu interno illud sit, constare quoque potest ab aliis locis in Verbo, de quibus mox infra. Cum regenerandis, de quibus hic in sensu interno repræsentativo agitur, ita se habet, quod omnium primo sint in statu tranquillitatis, seu in statu pacis externæ, nam pax externa seu in externis vocatur tranquillitas; producitur etiam a statu pacis divino qui intime, & existit in externis per id, quod cupiditates & falsitates removeantur, hæ enim sunt quæ omnem irrequiem causantur: omnis etiam homo in statu tranquillitatis est in principio vitæ suæ seu in infantia, sed quantum homo in vitam pergit, seu adolescit, tantum a statu illo se removet, quia se dat in curas mundanas, & inde anxietates per cupiditates amoris sui & mundi, & per falsitates inde: pæne consimiliter se habet cum vita nova apud hominem qui regeneratur; principio est ei status tranquillitatis, sed sicut in vitam novam transit, ita etiam in statum intranquillum; emergunt enim & prodeunt mala & falsa, quæ prius imbuerat, & perturbant illum, & tandem usque adeo, ut in tentationibus & vexationibus sit a turba diabolica, quæ continue connititur statum vitæ ejus novæ destruere; sed usque est status pacis ei intime, qui nisi intime foret, non pugnaret, spectat enim continue illum, in pugnis in quibus, ut finem, qui nisi esset finis, nusquam ei foret vis & robur & pugnandum; inde quoque est, quod vincat; & quia ille est finis, etiam post pugnas seu tentationes in illum statum venit; est ille sicut status veris, qui post statum autumnii & hyemis succedit, seu sicut status auroræ qui post vesperam & noctem, quod status pacis in spiritualibus sit instar veris & auroræ in naturalibus, videatur n: 1726. 2780; & quod pax a bono & vero sit, & irrequies a malo & falso, n: 3170. Quod Cubare in Verbo significet tranquillitatis statum, constare potest ab his locis; apud Moysen, “Si in statutis meis ambulaveritis, & præcepta mea observaveritis, & feceritis illa, *dabo pacem in terra, & cubabitis*, & nemo tenefaciens; & cessare faciam feram malam e terra, & gladius non transibit per terram vestram,” Levit: xxvi: 3. 6; Cubare manifeste de statu pacis & tranquillitatis; fera mala pro Cupiditatibus mali, n: 45. 46. 908, quæ cessabunt; gladius pro falso pugnante contra verum, n: 2799, quod non transibit; inde quoque patet, quod pax & pacis tranquillitas sit a bono & vero, & quod destructio ejus a malis & falsis. Apud Esaiam, “Commorabitur lupo cum agno, & pardus cum hædo *Cubabit*, & vitulus & leo juvenis una, & puer parvus ducet eos; & juvenca & ursus pascent, *una cubabunt factus eorum*,” xi: 5. 6, ubi de Domino & de statu pacis in Regno Ipsius; cubabunt una pro quod non infestari poterunt ab ullo malo & falso. Apud Hoseam, “Pangam illis foedus in die illo cum fera agri, & cum ave cœlorum, & reptili terræ; & arcum, & gladium, & bellum frangam de terra, & *cubare faciam*.”

faciam eos confiderenter,” 11 : 18, pariter cubare pro statu tranquillitatis remotis falsis & malis, quæ inducunt irrequiem. Apud Davidem, “Ego *Cubabo* & *dormiam*, & expergiscar, quia Jehovah sustentat me : non timebo a myriadibus populi, qui circumcirca ponunt se contra me,” Psalm : 111 : 6. 7 ; cubare & dormire pro statu tranquillitatis & securitatis. Apud Eundem, “*In pace simul cubabo & dormiam*, quia Tu Jehovah solus confiderenter me habitare facis,” Psalm : 14 : 9 : & apud Eundem, “*In pascuis herbæ cubare faciet me*, ad *aquas quietum* ducet me ; animam meam recreabit,” Psalm : 22 : 3. Ex quibus patet, quod status pacis & tranquillitatis per Cubare describatur ; & quod per cubare in loco illo significetur tranquillitas status, locus enim in sensu interno est status, n : 3692.

3697. Verf : 12. 13. 14. 15. *Et somniavit, & ecce scala statuta terræ, & caput ejus pertingens cælum, & ecce Angeli Dei ascendentes & descendentes in illa. Et ecce Jehovah stans super illa, & dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, & Deus Jischaki, terram, qua tu cubans super ea, dabo eam, & semini tuo. Et erit semen tuum, sicut pulvis terræ, & erumpes ad mare, & ad orientem, & ad septentrionem, & ad meridiem ; & benedicentur in te omnes familiæ humi, & in semine tuo. Et ecce Ego cum te, & custodiam te, in omni quo eas, & reducam te ad humum hanc, quia non relinquam te, donec quod fecero, quod loquutus tibi.* Somniavit, significat prævidentiam : & ecce scala statuta terræ, significat communicationem infini veri & boni inde : & caput ejus pertingens cælum, significat cum Divino : & ecce Angeli Dei ascendentes & descendentes in illa, significat infinitam & æternam communicationem & inde conjunctionem ; & quod ex infimo quasi ascensus, & dein, cum ordo inversus, descensus : Et ecce Jehovah stans super illa, significat Dominum in supremo : & dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, significat Dominum quod ex Ipso bonum illud : & Deus Jischaki, significat Dominum quoad Divinum Humanum : terram, qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, significat bonum in quo esset, quod ex proprio : & semini tuo, significat quod quoque verum : & erit semen tuum sicut pulvis terræ, significat quod Divinum verum naturale esset sicut bonum naturale : & erumpes ad mare & ad orientem, significat extensionem infinitam boni : & ad septentrionem & ad meridiem, significat extensionem infinitam veri ; ita omnes status boni & veri : & benedicentur in te omnes familiæ humi, significat quod omnia vera boni doctrinæ conjungentur bono : & semini tuo, significat & vero : Et ecce ego cum te, significat quod Divinum : & custodiam te in omni quo eas ; significat Divinam Providentiam : & reducam te ad humum hanc, significat conjunctionem cum Divina doctrina : quia non relinquam te, donec quod fecero quod loquutus tibi, significat quod nihil deerit quin effectum habitura.

3698. Somniavit, quod significet prævidentiam, constat a significatione somniare, quod in sensu interno sit futura prædicere, somnia enim prophetica, quæ Divina, futurorum prædictiones fuerunt, ut constare potest ab illis, de quibus in Verbo, n : 1975. 1976 : quia illa per somnia & somniare in sensu interno

interno significantur, in sensu supremo, in quo agitur de Domino, significatur Prævidentia; ex Prævidentia enim Divina Domini, prædictiones sunt; quod non aliunde prædictiones de rebus, quæ non secundum communem naturæ ordinem fluunt, ac inde prævideri possunt, constare potest ex Verbo, etiam ab his apud Moysen, "Quando propheta loquutus fuerit in Nomine Jehovæ, sed non factum fuit Verbum, & non evenit istud verbum, non loquutus est Jehovah, in arrogantia loquutus est istud propheta," Deut: XVIII: 22. Et tametsi prædictiones rerum quæ evenerunt, fuerint a malis & cultoribus alius dei, apud Eundem, "Si surgit in medio tui propheta vel somnians somnium, & dat tibi signum, & vel prodigium, & sit signum & prodigium quod loquutus ad te, dicendo, eamus post deos alios non novisti, & serviamus illis, non obedies verbis prophetæ istius, aut *somnianti somnium* istud, quia tentat Jehovah vos," Deut: XIII: 2. 3. 4; a quibus patet, quod ipsa prædictio sit a Divino, sed suasio ad colendum alios deos a proprio prophetæ, cui id permissum, tentandi causa, sicut dicitur: inde quoque est, & ex aliis causis, quod pluries olim, qui baales & alios deos coluerunt, etiam prophetaverint, visiones viderint, & somnia somniaverint, & quoque quod evenerint quæ loquuti, & perpluries seduxerint, de quibus apud Jeremiam, Cap: XXIII; præter alios, qui dicti divinatores, auguratores, præstigiatores, pythones, qui inter illos fuerunt, qui magiæ naturali studuerunt, ex qua nihil Divini potuit prædici, sed solum quod contra Divinum esset, hoc est, contra Dominum, & contra bonum amoris & verum fidei in Ipsum; hoc magicum qualecunque in externa forma apparet.

3699. Et ecce scala statuta terræ, quod significet communicationem infimi veri & boni inde, constat ex significatione scalæ, quod sit communicatio, de qua sequitur; & ex significatione terræ, quod sit infimum, nam mox dicitur, quod caput ejus pertingeret cælum, quod est supremum; inde patet, quod scala quæ inter terram & cælum, seu inter infimum & supremum, sit communicatio; quod communicatio infimi veri & inde boni sit, quæ per scalam statutam terræ significatur, patet ex eo, quod de illius gradus vero & inde bono, quod per Jacobum hic repræsentatur in sensu interno hic agatur: In lingua originali vox scalæ derivatur a voce quæ significat semitam seu viam, quæ quod prædicetur de vero, videatur n: 627. 2333; etiam cum apud Angelos de vero est sermo, sistitur id repræsentative in mundo spirituum per vias, videatur n: 189. 3477; inde patet quid scala significat, cujus una extremitas est statuta terræ, & altera pertingit cælum, quod nempe communicatio veri, quod infimo loco est cum vero quod supremo, de qua communicatione sequitur, quod sint vera & bona infima, & vera & bona suprema, & inter illa gradus sicut scalæ, videatur n: 3691.

3700. Et caput ejus pertingens cælum, quod significet cum Divino, nempe quod communicatio, constat a significatione capitis scalæ seu summæ ejus, quod sit supremum; & a significatione cœli, quod sit Divinum; cælum enim in supremo sensu, in quo agitur de Domino, est ipsum Divinum, at in sensu repræsentativo, in quo agitur de homine qui regeneratur, est

est intimum bonum & inde verum quod a Domino, quale est in cœlo, & ex quali est ipsum cœlum; hoc quoque Divinum dicitur quia a Domino; est enim Dominus, seu quod idem, Divinum, quod a Solo Domino, omne in omnibus cœli; quod non a Divino ibi, hoc non est cœli; inde est quod aliquoties prius dictum, quod Dominus sit ipsum cœlum, & quod in Domino sint qui in cœlo.

3701. Et ecce Angeli Dei ascendentes & descendentes in illa, quod significet infinitam & æternam communicationem & inde conjunctionem; & quod ex infimo quasi ascensus, & dein cum ordo est inversus, descensus, constat ex significatione Angelorum, quod sit aliquid Divinum Domini, quod per illos in Verbo, cum nominantur, intelligitur, de qua n: 1925. 2321. 2821. 3039, hic quod sit Divinum Verum, constat ex eo quod dicantur Angeli Dei, Deus enim dicitur cum in sensu interno agitur de vero, at Jehovah cum de bono, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822; inde est, quod tamen Jehovah mox nominatur, & dicitur, *Jehovah stans super illa*, usque hic Angeli Dei nuncupentur, nam agitur de vero ex quo bonum, quod hic est Jacob, ut pluries supra dictum: quod per ascendentes & descendentes in scala significetur in sensu supremo infinita & æterna communicatio & inde conjunctio, constare potest absque ulteriore explicatione; de ipso Divino Domini & Divino Humano Ipsius, non prædicari potest communicatio & inde conjunctio, nisi simul dicatur infinita & æterna, nam in Domino omne est infinitum & æternum, Infinitum respective ad Esse, & Æternum ad Existere. Ex illis, quæ hætenus dicta sunt, patet, quod per scalam statutam terræ, & caput ejus pertingens cœlum, & ecce Angeli Dei ascendentes & descendentes in illa, significetur in summa ex infimo quasi ascensus, & dein, cum ordo est inversus, descensus. Quomodo cum hoc ascensu & descensu se habet, constare potest ex illis, quæ supra n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3607. 3610. 3665. 3690, dicta & ostensa sunt: sed quia hic ordo, qui est regenerationis hominis, & describitur hic & in sequentibus in sensu interno, in Ecclesia prorsus est ignotus, idcirco licet adhuc illustrare, qualis sit: notum est, quod homo in naturam parentum suorum, & avorum, ut & atavorum, qui usque a sæculis, nascatur, ita in malum hæreditarium omnium illorum successive cumulatam, usque adeo ut non sit nisi malum, quantum a se; inde trahit, quod tam quoad intellectum quam quoad voluntatem prorsus deperditus sit, & ex se nihil boni velit, & inde nihil veri intelligat, proinde quod sit malum quod dicit bonum, imo credit bonum, & falsum quod dicit verum imo credit verum; sicut pro exemplo, amare se præ aliis, sibi velle melius quam aliis, cupere quæ alius sunt, & sibi soli studere, non aliis nisi sit propter se; hæc quia cupit ex se, etiam vocat bona, & quoque vera; & porro, si aliquis illum quoad bona illa & vera; ut illa vocat, lædit, seu lædere tentat, odit, etiam ex animo vindicat, & ejus perniciem cupit, & quoque quærit, & in eo jucundum percipit, & hoc quo plus se in illis actualiter confirmat, hoc est, quo frequentius actualiter id exercet: talis, cum in alteram vitam venit, similiter cupit, ipsa natura, quam per actua-

actualem vitam contraxit in mundo, manet, ac ipsum jucundum illud manifeste percipitur, quapropter non potest in aliqua societate cœlesti esse, in qua unusquisque aliis melius vult quam sibi; sed in aliqua societate infernali, cui simile jucundum: hæc natura est quæ extirpanda cum vivit in mundo, quod nusquam fieri potest quam per regenerationem a Domino, hoc est, per id quod prorsus aliam voluntatem & alium inde intellectum accipit, hoc est, ut novus fiat quoad utramque illam facultatem: at hoc ut fiat, debet omnium primo renasci ut infans, & discere quid malum & falsum, & discere quid bonum & verum, nam absque scientia seu cognitione non potest imbui aliquo bono, ex se enim nihil aliud pro bono agnoscit quam malum, & pro vero quam falsum; hoc ut fiat, cognitiones ei tales insinuantur, quæ non sunt prorsus contrariæ illis quas prius habuerat, sicut quod omnis amor incipiat a se, quod sibi primum studendum & postmodum aliis, quod talibus, qui pauperes & miseri externa forma apparent, benefaciendum, qualescunque intus sint, similiter quod viduis & pupillis, quia ita nominantur, & tandem quod inimicis in genere, quicunque sint, etiam quod sic mereri possit cœlum; hæc & similes cognitiones sunt infantiae novæ vitæ ejus, & sunt tales, quæ quia aliquid trahunt ex priori vita seu prioris vitæ natura, etiam aliquid ex nova vita, in quam sic introducitur, & inde sunt tales ut admittant in se quæ conducunt ad novam voluntatem formandum & ad novum intellectum: hæc sunt bona & vera infima, a quibus inchoant illi qui regenerantur, quæ quia admittunt in se vera interiora seu propiora Divinis, etiam per illa extirpari possunt falsa, quæ prius crediderat vera esse: sed qui regenerantur, non addiscunt talia nude sicut scientiæ, sed ut vita, nam vera illa faciunt; sed quod faciant illa, est ex principio novæ voluntatis, quam insinuat Dominus, illis prorsus nescientibus, & quantum ex nova illa voluntate recipiunt, tantum quoque ex illis cognitionibus recipiunt, ac in actum mittunt, & credunt, at quantum non recipiunt a nova voluntate tantum quidem discere talia possunt, sed non in actum mittere, quia student modo scientiæ non vitæ: ille status est infantiae & pueritia quoad novam vitam, quæ successura est loco vitæ prioris, sed status adolescentiæ & juventutis ejus vitæ est, quod non respiciant ad aliquam personam, qualis in forma externa apparet, sed qualis est quoad bonum, primum in vita civili, dein in vita morali, & tandem in vita spirituali, & bonum est quod homo tunc priori loco incipit habere & amare, & ex bono personam; & tandem cum adhuc magis perficitur, illis qui in bono sunt, studet benefacere & hoc secundum boni quale apud illos, & tandem jucundum appercipit in benefaciendo illis, quia jucundum in bono, etiam amænum in illis quæ confirmant, confirmantia illa agnoscit pro veris, & quoque vera novi ejus intellectus sunt, quæ fluunt ex bonis quæ ejus novæ voluntatis: in simili gradu, in quo jucundum in bono illo appercipit, & amænam in veris illis, etiam in jucundum in malis prioris vitæ, & inamænum in falsis illius, sentit; inde nunc separantur illa quæ prioris voluntatis sunt, & quæ prioris intellectus sunt, ab illis quæ novi intellectus, & hoc non secundum affectionem sciendi illa, sed secundum

affectionem faciendi illa: consequenter tunc videt, quod vera infantiae ejus fuerint inversa respective, & quod eadem paullatim in alium ordinem redacta sint, nempe sibi mutuo subordinata, ita quod quæ priori loco primum fuerunt, nunc sint loco posteriori; sic quod per illa vera, quæ infantiae & pueritiae ejus fuerunt, Angeli Dei sicut per scalam a terra ad coelum ascenderint, sed postmodum per vera quæ ejus adultæ ætatis sunt Angeli Dei sicut per scalam a cœlo ad terram descendant.

3702. Et ecce Jehovah stans super illa, quod significet Dominum in supremo, constare potest ex eo, quod Jehovah toties in Verbo Veteris Testamenti nominatus sit Dominus, videatur n: 1736. 3023. 3035; & quod in Verbo Novi Testamenti nullibi dicatur Jehovah, sed pro Jehovah Dominus, n: 2921; quod stare super illa, sit esse in supremo, constat absque explicatione. Arcanum, quod in sensu interno horum verborum latet, est quod omnia bona & vera a Domino descendant, & ad Ipsum ascendant, hoc est, quod sit Primus & Ultimus; nam ita creatus est homo, ut Divina Domini per illum descendant usque ad ultima naturæ, & ab ultimis naturæ ad Ipsum ascendant, sic ut homo esset medium uniens Divini cum naturæ mundo, & uniens mundi naturæ cum Divino, & sic per hominem, ut per medium uniens, ipsum ultimum naturæ ex Divino viveret, quod foret, si homo secundum ordinem Divinum vixisset: quod ita creatus sit homo, patet ex eo, quod ille quoad corpus suum sit parvulus mundus, omnia enim naturæ mundi arcana in illo reposita sunt, quicquid enim arcani est in æthere & ejus modificationibus, hoc repositum est in oculo, & quicquid in aere, hoc in aere; & quicquid invisibile fluitat & agit in aere, hoc in organo odoratus ubi percipitur, & quicquid invisibile in aquis & reliquis fluidis, in organo gustus, etiam ipsæ mutationes status, in sensu tactus ubivis; præter quod quæ adhuc magis recondita sunt, perciperentur in organis ejus interioribus, si vita ejus foret secundum ordinem; inde patet, quod descensus Divini foret per hominem in ultimum naturæ, & ab ultimo naturæ ascensus ad Divinum, si modo Dominum, ut suum finem Ultimum & Primum agnosceret fide cordis, hoc est, amore. In tali statu fuerunt Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt, nam quicquid illi aliquo sensu capiebant, hoc fuit illis medium cogitandi de illis quæ sunt Domini, ita de Domino & de Ipsius Regno, jucundum quod ex mundanis & terrestribus capiebant, fuit inde videatur n: 1409. 2896. 2897. 2995; imo etiam cum ita naturæ inferiora & ultima contemplerentur, apparebant illa coram oculis eorum sicut viverent, nam vita, ex qua descendeabant, erat in eorum visu interno & perceptione, & quæ oculis eorum sistebantur erant sicut imagines illius vitæ, quæ tametsi inanimatæ, usque illis animabantur ita; talem perceptionem habent cœlestes angeli de omnibus illis quæ in mundo sunt, quod sæpius percipere datum, etiam inde talem perceptionem habent infantes, videatur n: 2297. 2298; exinde patet, quales sunt, per quos Divina Domini descendunt usque ad ultima naturæ, & ab ultimis naturæ ad Ipsum ascendant, & repræsentant Divinam communicationem & inde conjunctionem, quæ in sensu supremo significatur per Angelos

gelos ascendentes & descendentes in scala statuta terræ, cujus caput pertigit cœlum, super quæ Jehovah stabat.

3703. Et dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, quod significet Dominum quod ab Ipso bonum illud, constare potest ex eo, quod Jehovah sit ipsum Divinum Esse Domini, Qui Deus Abrahami dicitur ex Divino Bono, quod Abraham repræsentet Dominum quoad Divinum Bonum, videatur n: 2172. 2198; & quia Divinum Bonum est, ex quo sunt omnia bona cœlestia & spiritualia, & inde quoque omnia vera, ideo dicitur hic Abraham pater, & quidem pater tuus, hoc est, Jacobi, cum tamen Jischak ejus pater esset: quod Pater in sensu interno sit Bonum, est inde, quia Bonum est, ex quo omnia & singula sunt, & Verum per quod omnia & singula existunt, ita ex conjugio boni & veri; ipsum cœlum, quod non nisi quam ex Divino Conjugio Boni & Veri consistit, est ex Divino Conjugio Boni & Veri ac Veri & Boni in Domino; in universa natura etiam omnia & singula ad bonum & verum se referunt; in hac enim, seu natura, repræsentantur cœlestia & spiritualia bona & vera quæ sunt cœli, & in cœlo repræsentantur Divina Bona & Vera quæ sunt Domini: inde constare potest, quod Bonum sit instar patris, & verum sit instar matris, & quod ideo per Patrem in sensu interno Verbi significetur Bonum, & per Matrem Verum, & quidem Bonum & Verum ex quibus bona & vera inferiora seu derivata, quæ respective sunt sicut filiæ & filii, & quoque inde filiæ & filii in Verbo vocantur n: 489. 490. 491. 2362, & quoque sunt respective sicut fratres & sorores, sicut nepotes & pronepotes, sicut generi, focus, nurus, verbo sicut consanguinitates & affinitates in omni gradu, & hoc ex conjugio boni quod pater cum vero quod mater; quod omnia & singula in cœlis se habeant secundum consanguinitates amoris & fidei in Dominum, seu quod idem, boni & veri, videatur n: 685. 917. 2739. 3612, & quod Antiquissimi ideo omnia & singula comparaverint conjugiiis, n: 54. 55; videantur etiam, n: 718. 747. 1432. 2508. 2516. 2524. 2556. Quod Pater in sensu interno Verbi sit Bonum, constare potest ex plurimis locis; ut ab his sequentibus; apud Esaïam, “Attendite ad Me, spectantes justitiam, quærentes Jehovah, spectate ad petram excisi estis, & ad effossionem foveæ effossi estis; spectate ad *Abrahamum patrem vestrum*, & ad *Saram* parturivit vos, nam unicum vocavi eum, & benedixi ei, & multiplicabo eum; nam consolabitur Jehovah Zionem, consolabitur omnes vastitates ejus, & ponet desertum ejus sicut Eden, & solitudinem ejus sicut hortum Jehovah,” LI: 1. 2. 3, ibi de Domino, & Ipsius adventu agitur, ut ex singulis patet, Qui quoad Divinum Verum vocatur petra & fovea, & quoad Divinum Bonum Abraham pater, & quia Divinum conjugium Boni & Veri repræsentatur per Abraham & Saram, videatur n: 1468. 1901. 1965. 1989. 2011. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2507. 2833. 2836. 2904. 3245. 3251. 3305 f; dicitur Abraham pater & Sarah parturivit vos; inde est, quod dicatur, quod spectarent ad petram & ad foveam, ac ad Abrahamum patrem & Saram; & inde est, quod immediate sequatur,

quod Jehovah consolabitur Zionem, quæ quod sit Ecclesia cœlestis, videatur n: 2, 62, & quod consolabitur vastitates ejus, & ponet desertum ejus sicut Eden, & solitudinem ejus sicut hortum Jehovah. Simile per Abrahamum, ubi pater nominatur, alibi in Verbo, significatur, ut apud Johannem, "Jesús dixit, Ego quod vidi apud Patrem meum loquor, sic vos etiam quæ vidistis apud patrem vestrum facitis; responderunt & dixerunt Ipsi, *Pater noster Abrahamus est*; dicit illis Jesús, *si filii Abrahami essetis, opera Abrahami faceretis, vos facitis opera patris vestri*," VIII: 38. 39: & apud Matthæum, "Ne præsumite dicere in vobis ipsis, *patrem habemus Abrahamum*, dico vobis, quod possit Deus ex lapidibus his excitare *liberos Abrahamo*; en securis ad radicem arborum jacet, omnis arbor non faciens fructum bonum excindetur, & in ignem conjicietur," III: 9. 10: & apud Lucam, "Lazarus pauper cum moreretur, sublatu ab Angelis in *sinum Abrahami*; mortuus etiam dives & sepultus, cum in inferno esset, tollens oculos suos videret *Abrahamum* e longinquo, & Lazarum in sinibus ejus; ille exclamans dixit, *Pater Abraham miserere mei*, rogo te, *Pater*, ut mittas eum in domum patris mei," XVI: 19 ad f; in illis locis quod non Abraham intellectus sit, sed Dominus quoad Divinum Bonum, patet; quod Abraham nesciatur in cœlo, & cum ille nominatur e Verbo, quod intelligatur Dominus, videatur n: 1834. 1876. 1989. 3305 f. Quod Pater sit bonum in sensu interno, constare potest ab his locis; apud Moysen, "Honora *patrem tuum & matrem tuam*, ut prolongentur dies tui super terram, quam Jehovah Deus tuus dat tibi," Exod: XX: 12. Deut: V: 16, quod hoc præceptum sicut reliqua decalogi, sit verum in utroque sensu, & quod in sensu interno honorare patrem & matrem, sit amare bonum & verum, & in bono & vero Dominum, videatur n: 2609. 3690; quod dies super terram sint status boni inde in Regno Domini, constat ex significatione dierum, quod sint status, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788, & ex significatione Canaanis, quæ hic est terra, quod sit Regnum Domini, n: 1607. 3038. 3481, & quod prolongari prædicetur de bono, n: 1613. Quia per Patrem & Matrem illa significata sunt, ideo in Ecclesia repræsentativa Judaica plures leges latæ sunt de parentibus & filiis, in quibus omnibus in sensu interno significatur bonum & verum, & in sensu supremo Dominus quoad Divinum Bonum & Divinum Verum; ut apud Moysen, "Qui percusserit *Patrem suum & Matrem suam*, moriendo morietur: si quis maledixerit *Patri suo* vel *Matri suæ*, moriendo morietur," Exod: XXI: 15. 17. Apud Eundem, "Quisquis vir qui maledixerit *Patri suo* aut *Matri suæ*, occidendo occidetur: qui *patri suo & matri suæ* maledixerit, sanguines ejus super eo," Levit: XX: 9. Maledictus qui vilipendit *Patrem suum & Matrem suam*, & dicet omnis populus amen," Deut: XXVII: 16. 17: apud Ezechielem, "Ecce principes Israelis, vir juxta brachium suum, fuerunt in te, ut effundere sanguinem, *patrem & matrem* vilipenderunt in te," XXII: 6. 7: apud Moysen, "Cum fuerit viro filius refractarius & rebellis, *nullatenus obediens voci patris sui, aut voci matris suæ*; & licet castigaverint illum, non tamen obdiderit.

obediverit illis, apprehendent illum *Pater ejus & Mater ejus*, & educunt illum ad seniores urbis, & ad portam loci sui, & lapidabunt illum omnes viri urbis ejus lapidibus, ut moriatur,” Deut : xx : 18. 19. 20 ; in quibus omnibus locis per patrem & matrem in sensu literæ intelligitur pater & mater, sed in sensu interno bonum & verum, & in supremo Dominus quoad Divinum Bonum & Divinum Verum ; ut quoque Ipse Dominus docet apud Matthæum, “Jesús extendens manum suam super discipulos suos, dixit, ecce *Mater mea*, & fratres mei ; quisquis fecerit voluntatem Patris mei qui est in cœlis, ille meus frater & soror, & *Mater* est,” xii : 49 : & apud Eundem, “Vos nolite vocari Magister, unus enim est vester Magister, Christus, omnes autem vos fratres estis ; & *Patrem ne vocetis vestrum* in terra, unus namque est *Pater vester* qui in cœlis,” xxi : 8, 9 ; vocari magister & vocari pater in terra, non hic interdicitur, sed agnoscere corde alium Patrem quam Dominum, hoc est, cum nominatur Magister & Pater, ut intelligatur Dominus Qui in supremo sensu per illos repræsentatur ; secundum illa, quæ mox supra n : 3702 de Antiquissimis, qui cœlestes homines fuerunt, dicta, quod quicquid in terra perceperunt, pro medio cogitandi de Domino, illis fuerit. Simile involvit quod Dominus dixit ad unum discipulorum, qui dixit, “Domine, permitte mihi prius abire, & *sepelire patrem meum*,” Jesús dixit illi, sequere Me, sine mortuos sepelire mortuos,” Matth : viii : 21. 22 ; pater enim in terra respective ad Patrem in cœlo, seu ad Dominum, est sicut mortuus ad vivum ; sicut ipsa lex de honorandis parentibus est quasi mortua, nisi in illa sit honor, cultus, ac amor in Dominum, illa enim lex ab hac Divina descendit, ipsum vivum, quod est in illa lege, est inde, quare dixit Dominus, sequere Me, sine mortuos sepelire mortuos : simile quoque significat, quod Elías dixit ad Elísæum, “Præterivit Elías præter Elísæum, & projecit togam suam super eum, qui reliquit boves, & cucurrit post Eliam, & dixit, *osculer* quæso *patrem meum & matrem*, deinde ibo post te, dixit ergo ei, abi, redi, *quid namque feci tibi*,” i Reg : xix : 19. 20 ; quod per Eliam repræsentatus sit Dominus, videatur Præf : ad Cap : xviii ; & n : 2762. Apud Malachiam, “En Ego mittens vobis Eliam prophetam, antequam venit dies Jehovæ magnus & terribilis, & *convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres illorum*, ne veniam & percutiam terram devotione,” iii : 23. 24 ; & apud Lucam, “Angelus ad Sachariam de Johanne filio ejus, præcedet coram Domino in spiritu & virtute Eliæ ; ad *convertendum corda patrum ad filios*,” i : 17 ; quod hic per patres & filios non patres & filii intelligantur, patet, sed quod bona & vera Ecclesiæ, quæ Dominus restauraturus. Apud Malachiam, “Magnificetur Jehovah desuper termino Israelis, *filius honorabit patrem*, & servus Dominum ; quod si *Pater Ego*, ubi honor meus, si Dominus Ego, ubi timor mei,” i : 6 ; pater pro illis qui in Ecclesiæ bono sunt, & Dominus pro illis qui in Ecclesiæ vero, ibi manifeste Pater pro Domino quoad Divinum Bonum, & Dominus quoad Divinum Verum. Apud Davidem, “*Pater meus & mater mea* deferuerunt me, & Jehovah colligit me,” Psalm : xxvii : 10 ; pater & mater pro bono & vero, quæ deferuisse dicuntur, cum

cum ex se nihil boni agi & nihil boni sciri posse animadvertitur; quod non Davidem pater & mater deferuisse intelligatur, patet. Apud Eundem, "Pulcher es longe præ filiis hominum, tota gloriosa *filia Regis*, intus de implexis auri vestis ejus, *loco patrum tuorum erunt filii tui*, pones eos in principes in tota terra," Psalm: XLV: 3. 14. 17; ubi de Domino, loco patrum erunt filii tui, pro quod Divina Vera erunt sicut Divina Bona, filia Regis pro amore veri, de implexis auri vestis pro quali illius veri ex bono; quia agitur de Domino ac Divino Humano Ipsius, ut ex toto psalmo & singulis ejus patet, constare potest, quod omnia & singula ibi sint in simili prædicatione, ita quod non per filiam Regis filia Regis intelligatur, nec quod ex implexis auri vestis ejus, nec quod loco patrum erunt filii, nec quod hi principes in tota terra, sed quod Divina cœlestia & spiritualia sint quæ per unumquodvis significantur, quod filia sit affectio seu amor, videatur n: 490. 491. 2362; quod Rex sit Divinum Verum, n: 1728. 1672. 2015. 2069. 3009; quod aurum sit bonum, n: 113. 1551. 1552; quod implexum prædicetur de scientifico naturali, n: 2831, hic itaque de Divino vero naturali; quod vestis sint talia vera qua investiunt bonum, n: 297. 2576; quod filii qui loco patrum sint vera boni, hic Divina Vera sicut Divina Bona, n: 264. 489. 491. 533. 1147. 1729. 1733. 2159. 2623. 2803. 2813; quod principes in tota terra sint primaria Regni & Ecclesiæ Domini, quod principes sint primaria, n: 1482. 2089, quod terra sit Regnum & Ecclesia Domini, n: 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355. Apud Mosen, "*Patribus tuis delectatus est Jehovah*, ad amandum eos, & elegit semen eorum post eos, vos ex omnibus populis, juxta diem hunc, quare circumcidite præputium cordis vestri, & cervicem vestram non indurate amplius," Deut: x: 15. 16, Patres hic in sensu interno pro Ecclesia Antiqua & Antiquissima, qui ita dicti ex amore boni & veri in quo fuerunt, in amore boni Antiquissimi qui cœlestes homines fuerunt, & ex amore veri Antiqui qui spirituales, illorum bona & vera in Ecclesia sunt quæ vocantur semen quod Deus elegit; quod non Abraham Jischak & Jacob, & hujus duodecim filii sint hic Patres, & populus Israeliticus & Judaicus semen, constare potest; sed dicitur de illis & ad illos, ut sensus internus aliquod externum & sic intelligibile homini habeat. Apud Esaïam, "Efferent se puer contra senem, & vilis contra honoratum, quia apprehendet vir fratrem suum in *domo patris sui*, vestis tibi, princeps eris nobis; dicet in domo mea non panis, ne ponite me principem populi," 111: 7; ibi de statu Ecclesiæ perverso in sensu interno agitur, quando non amplius agnoscitur verum pro vero, nec scitur quid bonum; apprehendet vir fratrem in domo patris sui, pro agnoscere pro bono quodcunque, vestis pro vero n: 1073. 2576; princeps pro primario doctrinæ inde n: 1482. 2089; in domo non panis non vestis pro quod non bonum nec verum, quod panis sit bonum n: 276. 680. 3478; quod vestis verum n: 297. 2576. Ex repræsentativis boni & veri per patrem & matrem, tum per filias & filios, in Ecclesiis repræsentativis plures leges fuerunt, quæ suum Divinum inde habuerunt, sicut hæ sequentes: Quod *filia sacerdotis*, si prophaverit se scor-

tando

tando, *Patrem suum* illa prophanans, igne comburetur,” Levit : xx : 9 ; filia sacerdotis pro affectione boni, pater pro bono ex quo affectio illa, scortari pro prophanare bonum, quid scortari, videatur n : 2466. 2729. 3399 ; & quid prophanare n : 1008. 1010. 1059. 2051. 3398. 3399. Tum, si filia sacerdotis facta fuerit vidua aut repudiata, & semen nullum ei, redibit ad *domum patris sui*, secundum adolescentiam suam, *de pane patris sui comedet* ; omnis alienus non comedet de eo,” Levit : xxii : 13. Etiam hæc lex, “ Si videris in captivitate uxorem pulchra forma, & desideraveris eam, ut accipias tibi in mulierem, deduces eam in medium domus tuæ, & tondet caput suum, & faciet ungues suos, & removebit vestem captivitatis suæ desuper se, & sedebit in domo tua, & *desflebit patrem suum & matrem suam* mense dierum, & postea intrabis ad illam, & cognosces illam, & erit tibi in mulierem,” Deut : xxi : 11. 12. 13 ; in hac lege omnia & singula sunt representativa veri naturalis, quod, postquam purificatum est a falsis, adoptatur a bono ; verum tale significatur per uxorem in captivitate, pulchram forma, purificatio a falsis per deducere in medium domus, tondere caput, facere ungues, removeve vestem captivitatis, & deflere patrem & matrem, adoptatio per postea intrare ad illam, cognoscere illam, & accipere in mulierem. *Leges conjugiorum*, quod intra tribum & intra familiam contraherentur ; & quoque *Leges hæreditatum*, quod non transirent de tribu ad tribum, de quibus in Verbo, etiam inde suam originem habuerunt, nempe ex conjugio cœlesti & spiritali, in Regno Domini, seu boni & veri, quæ significantur per Patrem & Matrem : similiter *Leges* quæ latæ sunt *de gradibus licitis & vetitis* : unaquævis Lex de illis in Verbo se intus refert ad Legem consociationis & conjunctionis boni & veri in Cælo ; & ad consociationes mali & falsi in inferno, quæ separatæ ab illis ; de gradibus licitis & vetitis, videatur Levit : xx ; de hæreditatibus quod non transirent de tribu in tribum ; & de conjugis quod contraherentur intra tribum, n : xxvi : 7. 8. 9, & alibi : quod in cœlis omnia & singula se habeant secundum consanguinitates & affinitates boni & veri, videatur n : 685. 917. 2739. 3612. Quia populus Israeliticus Regnum Domini in cœlis repræsentabat, ac ita ordinem ibi cœlestem, etiam mandatum fuit, ut distinguerentur secundum *Tribus*, & secundum *Familias*, & secundum *domos patrum suorum*, videatur Num : xxvi : 1 ad f : & quoque quod secundum illum ordinem castra metarentur circum tentorium conventus, & quoque quod secundum similem ordinem proficiscerentur, de quibus ita apud Moysen, “ Vir sub vexillo suo, in signis suis *juxta domum patrum illorum* castra metabuntur filii Israelis, e regione circum tentorium conventus ; & quod sic quoque proficiscerentur, Num : ii : 2. 34 ; quare cum Bileamus videret Israelitam habitantem juxta Tribus suas, venit super illum spiritus Dei, & edidit enuntiatum, dicens : quam bona sunt tabernacula tua, Jacob, habitacula tua, Israel ; sicut vallis plantantur, sicut horti juxta fluvium,” & quæ sequuntur, Num : xxiv : 2. 5. 6. seq : in qua prophetia quod non Jacob nec Israel intellectus sit, sed Regnum Domini in cœlis, & Ecclesia Ipsi in terris, quæ per ordinem illum, in quo tunc illos

con-

conspiciebat, representata sunt, a singulis ibi verbis patet. Ex his quoque sciri potest, quid per Orphanos seu Pupillos, hoc est, qui absque patre sunt, in sensu interno Verbi significatur, quod nempe illi qui in innocentiae & charitatis statu sunt, & desiderant scire & agere bonum, & non possunt, in quali statu sunt illi imprimis qui extra Ecclesiam sunt, quorum curam habet Dominus, ac ut filios in altera vita adoptat; & quia illi per Orphanos significantur, ideo, cum illi nominantur in Verbo, plerisque in locis etiam nominantur peregrini & viduae; per peregrinos enim significantur illi qui in bonis & veris instruuntur, n : 1463; & per viduas illi, qui in statu boni sunt & non ita in vero, & qui in statu veri & non ita in bono, & tamen in illis esse desiderant; quia per illos tres, nempe orphanos, peregrinos & viduas, consimile quid in serie significatur, ideo in plerisque locis, ut dictum, simul nominantur, videatur Deut : xiv : 29. Cap : xvi : 14. Cap : xxiv : 17. 19. Jerem : vii : 6. Cap : xxi : 3. Ezech : xxi : 6. 7. Sachar : vii : 10. Psalm : xciv : 6. Psalm : cxlvi : 9. Ex his nunc constare potest, quid Pater in genuino sensu significat, quod nempe Bonum, & quod in supremo sensu Dominum. At quia pleraque in Verbo etiam oppositum sensum habent, ita etiam Pater, & in illo significat malum, pariter Mater quæ in genuino sensu significat verum, in opposito significat falsum; quod ita sit, constare potest a sequentibus his locis; apud Davidem, “In memoriam revocabitur *iniquitas Patrum illius* apud Jehovah, & *peccatum Matris illius* non delebitur,” Psalm : cix : 14. Apud Eundem, “Receperunt & perfide egerunt, *sicut Patres eorum*, aversi sunt sicut arcus fraudis,” Psalm : lxxviii : 57. Apud Moysen, “Donec residui inter vos contabescant in iniquitate sua, in terris hostium vestrorum, & etiam in *iniquitatibus Patrum illorum*, cum illis contabescant,” Levit : xxvi : 39. Apud Esaïam, “Parate *filii ejus* macerationem, *ob iniquitatem Patrum eorum*, & non resurgant & possideant terram, & impleant facies terræ urbibus,” xiv : 21. Apud Eundem, “Retribuam iniquitates vestras, & *iniquitates Patrum vestrorum* simul,” lxv : 7. Apud Jeremiam, “Pudefacti sunt domus Israelis, illi, reges illorum, principes illorum, & sacerdotes illorum, & prophetæ illorum, dicentes ligno, *Pater meus tu*, & lapidi *tu genuisti me*, quia obverterunt mihi cervicem non facies,” ii : 26. 27. Apud Eundem, “Ego dans coram populo hoc offendicula, & offendent in illis *Patres & filii* una, vicinus & focrus ejus, & peribunt,” vi : 21. Apud Eundem, “*Filii* colligunt ligna, & *Patres* accendunt ignem, & sceminæ depfentes massam, ad faciendum placentas melecheth,” vii : 18. Apud Ezechielem, “Faciam in te quæ non feci, & quæ non facturus sum talia amplius, propter abominationes tuas, ideo *Patres comedent filios suos, & filii comedent Patres suos*, & faciam in te judicia, & dispergam omnes reliquias tuas in omnem ventum,” v : 9. 10; ibi de prophanatione sancti. Apud Eundem, “Sic dixit Dominus Jehovah Hierosolymæ, negotiationes tuæ & generationes tuæ de terra Canana, *Pater tuus Emorrhæus, & Mater tua Chittæa*,” xvi : 3. Apud Matthæum, “Tradet frater fratrem in mortem, & *Pater filium*, & insurgent liberi contra Parentes, & morti dabunt illos; atque adeo

adeo eritis odio habiti a quibuscunque propter Nomen meum. Veni ad disfidendum hominem *contra Patrem illius*, & *filium contra Matrem illius*, & nurum contra socrum illius; & hostes hominis erunt domestici illius: quisquis amat *Patrem & Matrem* supra Me, non est Me dignus, & quisquis amat *filium & filiam* supra Me, non est Me dignus," x: 21. 22. 35. 36. 37. Luc: xii: 49. 52. 53. Apud Eundem, "Omnis qui reliquerit domos, aut fratres, aut sorores, aut *Patrem* aut *Matrem*, aut uxorem, aut liberos, aut agros, propter Nomen meum, centuplum accipiet, vitæ æternæ fortietur hæreditatem," xix: 29. Luc: xviii: 29. 30. Marc: x: 29. 30. Apud Lucam, "Si quis venit ad Me, & non *odit Patrem suum*, & *Matrem suam*, & uxorem, & liberos, & fratres & sorores, imo vero etiam animam suam, non potest discipulus meus esse," xiv: 26. Apud Marcum, "Tradet frater fratrem in mortem, & *Pater liberos*, & consurgent *liberi contra Parentes*, & occident illos, quia eritis odio habiti ab omnibus propter Nomen meum," xiii: 12. 13. Luc: xxi: 16. 17, ibi de consummatione sæculi, & describitur status Ecclesiæ perversæ quoad bonum & verum, quod nempe Malum insurget contra verum, & falsum contra bonum: quod per Patrem in opposito sensu significetur malum, ex nunc allatis locis patet, etiam ab hoc apud Johannem, "Jesús dixit, si Deus *vester Pater* esset, amaretis Me, Ego enim ex Deo exivi & venio: vos ex *Patre diabolo* estis, & *desiderium patris vestri* vultis facere, ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit, quia non est veritas in illo, quando loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendacium loquens est, & *pater ejus*." viii: 38. 39. 41. 42. 44.

3704. Et Deus Jischaki, quod significet Dominum quoad Divinum Humanum, constat ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, & quia Rationale est in quo inchoat Humanum, n: 2194, & sic ex quo & per quod est Humanum, ideo hic per Deum Jischaki significatur Divinum Humanum Domini. Quia omnia & singula in cælo, & omnia & singula apud hominem, imo in universa natura, se referunt ad bonum & verum, ideo quoque Divinum Domini distinguitur in Divinum Bonum & Divinum Verum, & Divinum Bonum Domini vocatur Pater, & Divinum Verum Filius; sed Divinum Domini non est nisi quam Bonum, imo Ipsum Bonum, at Divinum Verum est Divinum Bonum Domini ita apparens in cælo seu coram Angelis; se habet hoc sicut Sol, ipse sol in sua essentia non est nisi quam ignis, sed lux quæ inde apparet, non est in sole, sed a sole; quod Dominus quoad Divinum Bonum repræsentetur per solem, & quoque quod sit in altera vita Sol universo cælo, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2495. 3636. 3643; & quod Dominus quoad Divinum Verum repræsentetur per Lucem, & quoque sit in altera vita Lux Universo Cælo, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 2776. 3138. 3195. 3222. 3223. 3339. 3341. 3636. 3643; ita Dominus in sua Essentia non est nisi quam Divinum Bonum, & hoc quoad utrumque, nempe quoad Ipsum Divinum & Divinum Humanum; sed Divinum Verum non est in Divino Bono, sed a Divino Bono, ita enim Divinum Bonum apparet, ut supra dictum, in cælo; & quia Divinum Bonum

apparet ut Divinum Verum, ideo propter captum hominis distinguitur Divinum Domini in Divinum Bonum & Divinum Verum, & Divinum Bonum est quod in Verbo dicitur Pater, & Divinum Verum quod dicitur Filius: hoc arcanum est, quod latet in eo, quod Ipse Dominus toties de Patre suo loquatur, sicut distinctus & quasi alius ab Ipso, & tamen alibi quod unus sit cum Ipso: quod Pater in sensu interno sit bonum, & in sensu supremo Dominus quoad Divinum Bonum, mox supra n: 3703, ostensum est, & quod Filius sit verum, & Filius Dei ac Filius hominis sit Dominus quoad Divinum Verum, n: 1729. 1730. 1591. 2803. 2813; & id etiam constat ex omnibus illis locis ubi Dominus Patrem suum nominat, & se Filium. Quod Dominus in Verbo Veteris Testamenti, sit qui vocatur Jehovah, videatur n: 1343. 1736. 2921; at quod ibi quoque dicatur Pater, constat ex his locis; apud Esaiam, "Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, & erit principatus super humero Ipsi, & vocabitur Nomen Ipsi, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, *Pater æternitatis*, Princeps pacis," ix: 6, manifeste patet, quod Puer natus nobis & Filius datus nobis sit Dominus, ita qui appellatur Pater æternitatis. Apud Jeremiam, "*Ero Israeli in Patrem*, & Ephraim primogenitus meus," xxxi: 9, ibi agitur de Domino, Qui quod sit Deus Israelis & Sanctus Israelis, videatur n: 3305, hic Israeli Pater. Apud Malachiam, "Annon *Pater unus* omnibus nobis, annon Deus unus creavit nos," ii: 10; creare hic in sensu interno pro regenerare, ut quoque alibi in Verbo, videatur n: 16. 88. 472, & quia Dominus est solus Regenerator & Redemptor, est Ille qui hic Pater & Deus dicitur; ut quoque apud Esaiam, "*Tu Pater noster*, quia Abraham non cognoscit nos, & Israel non agnoscit nos, *Tu Jehovah Pater noster*, Redemptor noster, ab æterno Nomen tuum," lxi: 16. Apud Eundem, "Induam illum tunica tua, & cingulo tuo roborabo eum, & dominium tuum dabo in manum Ipsi, *ut sit in Patrem habitatori Hierosolymæ*, & domui *Jehudæ*, & dabo clavem domus Davidis super humerum Ipsi, & aperiet & non claudens, & claudet & non aperiens; & figam illum clavum in loco fideli, ut sit in thronum gloriæ Patris Ipsi, super quo suspendant *omnem gloriam domus Patris Ipsi*, filiorum & nepotum, omnia vasa parvuli, de vasis craterum usque ad omnia vasa nabliorum," xxi: 21. 22. 23. 24; quod Dominus sit, qui in sensu interno hic repræsentatur & significatur, & Pater habitatori Hierosolymæ & domui Jehudæ vocatur, manifeste patet; ille enim est, super cuius humero clavis domus Davidis, qui aperit & non claudens, & qui claudit & non aperiens, videatur Præfatio ad Cap: xxi, & Illi est thronus gloriæ Patris Ipsi, & super Quo & a Quo omnia sancta, quæ hic vasa vocantur, sancta cœlestia vasa craterum, & sancta spiritualia vasa nabliorum. Quia Reges & Sacerdotes repræsentabant Dominum, Reges per Regium quod illis, Dominum quoad Divinum Verum, & Sacerdotes Dominum quoad Divinum Bonum, n: 3670, ideo Sacerdotes vocabantur Patres, ut constare potest in Libro Judicum, "Dixit Michah ad Levitam, mane mecum, & esto mihi in *Patrem & Sacerdotem*: similiter dicebant filii Danis ad eundem, "Tace, pone manum super

os tuum, & abi nobiscum, & esto nobis in Patrem & Sacerdotem," XVIII: 19; quod ipsi Reges illos similiter vocaverint, in Libro Secundo Regum," "Dixit Rex Israelis ad Elisæum, num percutiam *Pater mi*, dixit non percuties," VI: 21. 22; & Joasch Rex ad Elisæum cum moreretur, "Joasch Rex flevit ante facies ejus, & dixit, *Pater mi, Pater mi*, currus Israelis & equites ejus," XIII: 14; quod Reges vocaverint, erat, quia repræsentabant Dominum quoad Divinum Verum, & Sacerdotes quoad Divinum Bonum, & quia verum ad bonum se habet ut filius ad patrem, nam verum est a bono: hoc notissimum est in altera vita, & quia ita, in Cœlo non alium nominant Patrem, nec alium percipiunt per Patrem in Verbo Evangelistarum, quam Dominum, videatur n: 15. 1729; omnes infantes ibi docentur, cum initiantur in bonum amoris & verum ejus, agnoscere Solum Dominum pro Patre; imo etiam sollicita cura novitii, qui in cœlum veniunt, quod unus sit Deus, & qui intra Ecclesiam fuerunt, quod omne Trinum sit in Domino; nam ex Orbe Christiano pæne omnes secum habent ideam trium Deorum, tametsi ore dixerant non esse nisi unum Deum; nam cogitare unum, cum idea trium prius intravit, & unusquisque ex his nominatur Deus, & quoque distinguitur quoad attributa & munia ab altero, & etiam separatim colitur, hoc non humanum est; inde est, quod cultus trium Deorum sit in corde, at unius solum in ore, quod in Domino omne Trinum sit, est in orbe Christiano notum, sed usque in altera vita cogitatur parum de Domino, imo quoque Humanum Ipsius multis scandalum est, quia Humanum distinguunt a Divino, nec illud credunt Divinum: justificari se dicit homo, & sic purum & pæne sanctum fieri, sed glorificatum fuisse Dominum, hoc est, Divinum factum Humanum Ipsius, non cogitant, cum tamen conceptus sit ab Ipso Jehovah, & præterea nemo justificari potest, minus sanctificari, quam a Divino, & quidem a Divino Humano Domini, quod repræsentatur & significatur in Sacra Cœna, & apertis verbis dicitur quod panis sit Corpus Ipsius & vinum Sanguis: quod Dominus sit unus cum Patre, quodque ab æterno, & quod universum negat, ita quod sit ipsum Divinum Bonum & Divinum Verum, constat manifeste ex Verbo: QUOD SIT UNUS CUM PATRE, apud Johannem, "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius *Qui in sinu Patris*," I: 18. Apud Eundem, "Quærebant Judæi interficere Jesum, quod Patrem proprium dixisset Deum, *parem Se Ipsum faciens Deo*; respondit Jesus & dixit, amen, amen, dico vobis, non potest Filius facere a Se Ipso quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem, quæ nempe Ille facit, hæc etiam Filius similiter facit: quemadmodum Pater suscitavit mortuos & vivificat, ita etiam Filius quos vult vivificat; neque Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio, ut omnes honorent Filium quemadmodum honorant Patrem; quemadmodum Pater habet vitam in Se Ipso, ita dedit etiam Filio vitam habere in Se Ipso: qui misit Me Pater, Ipse testatus est de Me, neque vocem Ipsius audivistis unquam, neque speciem ejus vidistis; scrutamini Scripturas, illæ sunt quæ testantur de Me," V: 1 ad f: per Patrem ibi intelligitur, ut dictum, Divinum Bonum, & per Filium Divinum Verum, utrumque in Do-

mino; a Divino Bono, quod Pater, non potest procedere seu exire quam Divinum, & hoc quod procedit seu exit, est Divinum Verum, quod Filius. Apud Eundem, "*Omnis qui audivit a Patre, & didicit, venit ad Me*; non quod Patrem viderit quis, nisi qui est apud Patrem, hic vidit Patrem," vi: 44 ad 48. Apud Eundem, "Dicebant Ipsi, ubi est Pater tuus, respondit Jesus, neque Me nostis, neque Patrem meum, *si Me nossetis, etiam Patrem meum nossetis*," viii: 18. 19. Apud Eundem, "*Ego & Pater unum sumus*: si utique Mihi non credatis, operibus credite, ut *cognoscatis & credatis, quod Pater in Me, & Ego in Patre*," x: 30. 38. Apud Eundem, "Jesus dixit, qui credit in Me, non credit in Me sed in Ipsum Qui misit Me, *& qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me*; Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat," xii: 14. 15. 16; quod Ipsum *miserit* Pater, in sensu interno significat quod procedat a Patre; ita hic & alibi, ubi dicit Dominus, quod Pater *miserit* Ipsum; quod Lux sit Divinum Verum, videatur supra. Apud Eundem, "*Ego sum via & veritas & vita, nemo venit ad Patrem nisi per Me; si cognovistis Me, etiam Patrem Meum cognovistis*, & abhinc cognovistis Illum, & *vidistis Illum*: dicit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem, dixit Jesus, tantum tempus vobiscum sum, & non nosti Me, Philippe, *qui vidit Me vidit Patrem*, quomodo ergo tu dicis, monstra nobis Patrem, *nonne credis quod Ego in Patre & Pater in Me sit*; verba quæ Ego loquor vobis, a Me Ipso non loquor, Pater Qui in Me manet, Ille facit opera: credite Mihi, *quod Ego in Patre & Pater in Me*: quodcunque petieritis in Nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in Filio," xiv: 6 ad 11. Apud Eundem, "Qui habet præcepta mea, & facit illa, ille est qui amat Me, qui vero amat Me, amabitur a Patre Meo, & Ego amabo illum, & manifestabo illi Me Ipsum: si quis amaverit Me, verbum meum servabit, & Pater meus amabit illum, & ad illum veniemus, & mansionem apud illum faciemus," xiv: 21, 23; qui in Divino Vero, sunt qui præcepta habent & faciunt illa, & qui in Divino Bono qui amant, inde dicitur quod amabitur a Patre, & ad illum veniemus & mansionem apud illum faciemus, nempe Divinum Bonum & Divinum Verum; quare dicitur apud Eundem, "In illa die cognoscetis vos, *quod Ego in Patre Meo, & vos in Me*," ibid: Vers: 20; & alibi, "Pater Sancte, serva illos in Nomine Tuo, *ut sint unum sicut nos*," xvii: 11; ex his constat, quod Dominus Patrem dicat, ex Divino Bono quod Ipsi, & Filium ex Divino Vero quod ex Divino Bono; ita quod non duo sint, sed unum: quod autem Dominus ita loquutus sit, erat ut reciperetur Verbum tam in Terra quam in Cœlo, & quoque quia antequam glorificatus fuit Dominus, erat Divinum Verum quod ex Divino Bono, at cum glorificatus est ipsum Divinum Bonum quoad utramque Essentiam, ex Quo omne, Divinum Bonum & Divinum Verum. QUOD FUERIT AB ÆTERNO, constare potest ex eo, quod Dominus sit Qui loquutus per Prophetas, & quod Ipse, tam inde, quam ex eo quod ab Ipso Divinum Verum esset, dictus fuerit Verbum, de quo apud Johannem, "*In principio erat Verbum*, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum; *hoc erat in principio*

cipio apud Deum, omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est; in Ipso vita erat, & vita erat *Lux hominum*. Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut Unigeniti a Patre," 1: 1. 2. 3. 4. 14; Verbum pro omni Vero in cœlis & in terris quod a Divino: Quod ab æterno, manifeste docet alibi apud Johannem, "Dixit Johannes, Hic erat, qui post me veniens, *ante me fuit, quia prior me fuit*: medius inter vos stat, quem vos non nostis, ille est qui post me venturus est, qui *ante me fuit*," 1: 15. 27. 30. Apud Eundem, "Si videritis Filium hominis ascendentem, ubi erat prius," vi: 62. Apud Eundem, "Jesús dixit, amen, amen dico vobis, *priusquam Abraham fuit, Ego sum*," viii: 58: Apud Eundem, "Sciebat quod a Deo *exiverit*, & ad Deum abiret," xiii: 3. Apud Eundem, "Ipse Pater amat vos, quod vos Me amastis, & credidistis quod *Ego a Deo exiverim: exivi a Patre & veni in mundum*, iterum relinquo mundum, & eo ad Patrem," xvi: 27. 28. Apud Eundem, "Ego glorificavi Te super terra, opus perfeci quod dedisti Mihi ut facerem; nunc ergo glorifica Me Pater apud Te Ipsum gloria, *quam habui antequam mundus esset apud Te*. Ut videant gloriam meam, quam dedisti Mihi, quia amasti Me *ante foundationem mundi*," xvii: 5. 24. Apud Esaïam, "Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, & vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, *Pater æternitatis*, Princeps pacis," ix: 6. QUOD DOMINUS UNIVERSUM REGAT, constat apud Matthæum, "Omnia Mihi tradita sunt a Patre meo," xi: 25. Apud Eundem, "Jesús dixit discipulis, data est Mihi omnis potestas in cœlo & in terra," xxviii: 18. Apud Johannem, "Pater omnia dedit in manum Filii, qui credit in Filium habet vitam æternam," iii: 35. 36. "Non Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio," v: 22. Apud Eundem, "Sciebat Jesús, quod omnia dedisset Ipsi Pater in manus," xiii: 3. Apud Eundem, "Omnia quæcunque Pater habet, Mea sunt," xvi: 15. Apud Eundem, "Jesús dixit, Glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te, sicut dedisti Ipsi potestatem omnis carnis," xvii: 1. 2. Apud Eundem, "Omnia Mea Tua sunt, & Tua Mea, sed glorificatus sum in illis, non amplius sum in mundo, Ego namque ad Te venio," xvii: 10. 11. Apud Lucam, "Omnia tradita sunt Mihi a Patre Meo," x: 22. Ex his nunc constat, quod Divinum Bonum sit, quod Pater vocatur, & Divinum Verum quod Filius; & quod Dominus ex Divino Bono per Divinum Verum omnia & singula in universo regat: quia ita, & hoc tam manifestum ex Verbo, mirum est, quod non in Christiano Orbe, sicut in Cœlo, Dominum Solum agnoscant & adorent, & sic unum Deum; sciunt enim & docent, quod omne Trinum in Domino sit. Quod Spiritus Sanctus, qui quoque pro Deo distincto a Filio & Patre colitur, sit sanctum spiritus, seu sanctum quod per Spiritus seu Angelos procedit a Domino, hoc est, a Divino Ipsius Bono per Divinum Verum, alibi, ex Divina Domini Misericordia, manifestabitur.

3705. Terram, qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, quod significet bonum, in quo esset, quod ex proprio, constat ex significatione terræ, quod hic sit bonum naturalis, de qua sequitur; ex significatione qua tu cubans super ea, quod sit in quo esset; & ex significatione tibi dare eam, quod sit ex proprio, de qua etiam sequitur. Quod Terra significet bonum naturalis, quod per Jacobum postea repræsentabitur, inde est, quia per terram Canaan significatur Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1585. 1607. 1866; & quia significat Regnum Domini, etiam in supremo sensu significat Dominum, n: 3038, nam Dominus est omne in omnibus Regni sui, & quicquid ibi non est ab Ipso, & spectat Ipsum, non est Regni Ipsius; Regnum Domini etiam in Verbo significatur per Cælum & Terram, n: 1733. 1850. 2117. 2118f; sed tunc interius ejus per cælum, & exterius per terram, n: 82. 1411. 1733. 3355 f; consequenter in supremo sensu cælum significat Dominum quoad Divinum Rationale Ipsius, & Terra quoad Divinum Naturale; hic ideo, terra qua tu cubans, significat bonum Naturalis in quo esset, quod per Jacobum repræsentaretur, quod Jacob sit Dominus quoad Divinum Naturale, supra pluries dictum; præterea, quod Terræ significatio sit varia, videatur n: 620. 636. 1067. 2571. 3368. 3379; hoc ex causa, qui Canaan, quæ Terra Sancta vocatur, significat Regnum Domini in communi, & cum Cælum simul nominatur, tunc, ut dictum, cælum significat interius, & Terra exterius; & quia ita, etiam significat Regnum Domini in terris, hoc est, Ecclesiam, & quia hæc, etiam significat hominem qui est Regnum Domini aut qui est Ecclesia, ita apud illum Cælum quod interius est, & terra quod exterius, seu quod idem, Cælum Rationale & Terra Naturale, nam Rationale est interius apud hominem, & Naturale exterius; & quia Terra hæc significat, etiam significat illud, quod facit ut sit Regnum Domini, nempe bonum amoris quod ex Divino; inde patet, quomodo Terræ significatio in Verbo est varia. Quod dabo tibi, sit ex proprio, constare potest ex significatione dare in Verbo, cum prædicatur de Domino; Dominus enim, ut mox supra ostensum, est Divinum Bonum & quoque Divinum Verum, & illud est quod vocatur Pater, & hoc quod Filius; & quia Divinum Bonum est Ipsius, proinde proprium, sequitur quod per dare tibi, cum dicitur a Jehovah, & prædicatur de Domino, sit ex proprio; inde patet, quid in sensu interno significatur per illud, quod Dominus toties dixit, quod Pater Ipse dederit, quod nempe Sibimet-Ipsi; ut apud Johannem, "Pater glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te, *sicut dedisti Ipsi* potestatem omnis carnis, ut omne *quod dedisti Ipsi*, det illis vitam æternam. Ego Te glorificavi super terra, opus perfeci *quod dedisti Mibi* ut facerem. Manifestavi tuum Nomen hominibus, *quos dedisti Mibi* ex mundo; tui erunt, & *Mibi illos dedisti*: nunc cognoverunt, quod omnia, *quæ dedisti Mibi*, a Te sint; quia verba, *quæ dedisti Mibi*, dedi eis. Oro pro illis *quos dedisti Mibi*, quia Tui erant; *omnia namque Mea Tua sunt, & Tua Mea*," xvii: 1. 2. 4. 6 ad 10; ubi quod dederit Pater, est quod ex Divino Bono quod I si, ita

ex

ex proprio : inde constare potest, quantum arcani latet in singulis verbis, quæ Dominus loquutus est ; tum quantum discrepat sensus literæ a sensu interno, & magis a sensu supremo ; quod Dominus ita loquutus sit, erat, ut homo, qui tunc prorsus nescivit aliquod verum Divinum, usque suo modo verbum capere posset, & sic recipere ; & Angeli suo modo, hi enim sciebant, quod Jehovah ac Ipse unum essent, & quod Pater esset Divinum Bonum, inde quoque sciebant, quod cum dixit, quod Pater Ipse daret, esset quod Ipse Sibi dederit, & quod sic ex proprio.

3706. Quod & semini tuo, significet quod quoque verum, constat ex significatione seminis, quod sit verum fidei, de qua n : 255. 880. 1025. 1447. 1610. 2848. 3038. 3310. 3373.

3707. Quod erit semen tuum sicut pulvis terræ, significet quod Divinum Verum naturale esset sicut bonum naturale, constat a significatione seminis, quod sit verum, de qua mox supra n : 3706, inde semen tuum seu Jacobi, est Divinum Verum Naturale, per Jacobum enim repræsentari Divinum Naturale Domini, supra ostensum est ; & ex significatione pulveris terræ, quod sit bonum, de qua n : 1610 ; inde, “ Erit semen tuum, sicut pulvis terræ,” est in sensu interno, quod Divinum Verum naturale erit sicut Divinum Bonum naturale. Quod pulvis terræ significet bonum, inde est, quia per terram significatur Regnum Domini, proinde bonum, ut mox supra n : 3705, ostensum ; pulvis illius terræ est ideo bonum, sed bonum naturale, quia per terram, ut quoque ibi ostensum, significatur id quod inferius est in Regno Domini, ita naturale, cum cælum, quando quoque nominatur, id quod interius seu rationale : inde est, quod fructificatio boni & multiplicatio veri, passim in Verbo exprimitur per quod semen erit sicut stellæ cælorum, & sicut pulvis terræ, per stellas cælorum tunc significantur rationalia, & per pulverem terræ naturalia, quæ ita crescent. Quid sit, quod verum naturale erit sicut bonum naturale, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, explicabitur.

3708. Et erumpes ad mare & ad orientem, quod significet extensionem infinitam boni, & ad septentrionem & ad meridiem, quod significet extensionem infinitam veri, ita omnes status boni & veri, constat a significatione erumpere, quod sit extensio, hic extensio infinita quia prædicatur de Domino ; a significatione maris seu occidentis, quod sit bonum adhuc obscurum ita incipiens ; a significatione orientis, quod sit bonum lucidum ita perfectum ; ex significatione septentrionis, quod sit verum adhuc in obscuro ; & a significatione meridiei, quod sit verum in luce. Multis in locis in Verbo nominatur mare seu occidens, oriens, septentrio & meridies, sed quia nondum alicui notum fuit, quod illa sicut omnia & singula sensum internum habuerint, in quo non mundana secundum sensum literæ, sed spiritualia & cœlestia, ac in supremo sensu Divina Ipsius Domini, significarent, ideo non aliud scire potuerunt, quam quod per occidentem, orientem, septentrionem, & meridiem, solummodo plagæ mundi in Verbo intelligantur, & per erumpere ad illas plagas, multiplicatio ; sed quod per illa non plage significen-

tur, nec multiplicatio alicujus populi, sed status boni & veri, ac eorum extensio, constare potest ab omnibus locis in Verbo cumprimis apud Prophetas, ubi nominantur; quid enim sit occidens, oriens, septentrio & meridies, in cœlo prorsus nescitur; Sol enim ibi qui est Dominus, non est sicut sol mundi, qui oritur & occidit, & per summam suam altitudinem facit meridiem, & per minimam facit noctem, sed constanter apparet, verum secundum status illorum qui recipiunt lucem inde, Lux enim inde in se habet sapientiam & intelligentiam, videatur n: 1619 ad 1632: 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3339. 3341. 3485. 3636. 3643; quare secundum statum sapientiæ & intelligentiæ cujusvis apparet; apud illos qui in bono & vero sunt, in calore & luce, sed cœlesti & spiritali, sicut sol cum est in suo ortu & in meridie, at apud illos qui non in bono & vero, sicut sol cum est in occasu & in nocte; inde patet, quod per orientem, meridiem, occidentem & septentrionem, status boni & veri in sensu interno Verbi significantur. Sciendum, quod status boni & veri, in Verbo non solum describantur per plagas, de quibus dictum, sed etiam per tempora seu status anni, nempe per ver, æstatem, autumnum, & hyemem, ut & per tempora seu status diei, nempe per mane, meridiem, vesperam & noctem, & hoc ex simili causa; sed cum agitur de extensione boni & veri, describitur per plagas: quid autem unumquodvis in specie significat, constare potest a locis ubi in Verbo nominantur; quod oriens sit Dominus & quod bonum amoris & charitatis quod a Domino, prius n: 101. 1250. 3249, ostensum est, & quod meridies sit verum in luce, n: 1458. 3193 pr: quid autem occidens & quid septentrio, in sensu genuino, & quid in sensu opposito, constare potest ex his locis; apud Esaiam, “Ne timeto, quia tecum Ego, ab Oriente adducam semen tuum, & ab Occidente colligam, dicam *Septentrioni* da, & *Meridiei* ne inhihe; adduc filios meos e longinquo, & filias meas ab extremitate terræ,” XLIII: 5. 6, de Nova Ecclesia spiritali quæ ibi Jacob & Israel; ab oriente adducere semen & ab occidente colligere, pro illis qui in bono, dicere septentrioni da & meridiei ne inhihe, pro illis qui in vero. Apud Davidem, “Dicent redempti Jehovæ, quos redemit e manu hostis, & ex terris congregavit illos, ab ortu & ab occasu, a septentrione & a mari; errarunt in deserto, in solitudine viæ, urbem habitationis non invenerunt,” Psalm: CVII: 2. 3. 4, de illis qui in ignorantia boni & veri, ab ortu & ab occasu pro illis qui in ignorantia boni, a septentrione & a mari, pro illis qui in ignorantia veri; de illis qui in ignorantia boni prædicatur quod errarint in deserto, qui in ignorantia veri prædicatur quod in solitudine viæ, & de ignorantia utriusque, quod urbem habitationis non invenerint, quod urbs sit doctrinale veri, videatur n: 402. 2450. 2943. 3216, & quod habitatio prædicetur de bono, n: 2268. 2451. 2712. Apud Esaiam, “Ecce hi e longinquo venient, & ecce illi e *Septentrione*, & ab Occidente, & illi e terra Sinim,” XLIX: 12, septentrio pro illis qui in obscuro quoad verum, occidens pro illis qui in obscuro quoad bonum, qui e longinquo venire dicuntur, quia remoti a luce quæ a Domino. Apud Amos, “Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terra, & vagabuntur a
mari

mari ad mare, & a septentrione usque ad ortum discursitabunt, ad quærendum verbum Jehovah, & non invenient," VIII: 11. 12; fames pro penuria & defectu cognitionum, n: 1460. 3364; vagari a mari ad mare pro inquirere ubi sunt cognitiones, quod maria sint cognitiones in genere, n: 28. 2850; a septentrione usque ad ortum discursitare, pro ab illis cognitionibus quæ in obscuro ad illas quæ in luce; quod sint cognitiones, patet, nam dicitur, ad quærendum Verbum Jehovah & non invenient. Apud Jeremiam, "Clama verba hæc *Septentrionem versus*, & dicite, revertere averſa Israel, non faciam cadere facies meas super vos, quoniam miſericors Ego: in diebus illis ibunt domus Jehudæ ad domum Israelis, & venient una *e terra septentrionis* super terra, quam hæreditare feci patribus vestris," III: 12. 18; de restauratione Ecclesiæ a gentibus, septentrio pro illis qui in ignorantia veri, & tamen in vita boni; quod hic non septentrio nec terra septentrionis intelligatur, patet, Israel enim non amplius fuit. Apud Eundem, "Vivus Jehovah qui ascendere fecit filios Israelis *e terra septentrionis*," XVI: 15, septentrio similiter pro ignorantia veri. Apud Eundem, "Ecce Ego adducens eos *e terra septentrionis*, & congregabo eos *a lateribus terræ*, inter eos cæcus & claudus," XXXI: 8; terra septentrionis pro ignorantia boni quia veri; & quia terra Canaan repræsentabat Regnum Domini, & inde quoque bonum, videatur supra n: 3705, & quæ in medio ejus, ut Zion & Hierosolyma intimum bonum cui conjunctum verum, inde illa quæ inde distabant, repræsentabant obscurum quoddam bonum & verum, omne hoc quod in obscuro vocatur terra septentrionis, & quoque latera terræ; præterea quia omne bonum quod influit cum luce a Domino, in obscuro hominis terminatur, septentrio etiam vocatur conventus, ut apud Esaiam, "Dixisti in corde tuo, cælos ascendam, super stellas Dei exaltabo thronum meum, & sedebo in *monte conventus*, in *lateribus septentrionis*," XIV: 13; apud Eundem, "Ejula porta, clama urbs, liquefacta est Philistæa tu tota, quia *a septentrione* fumus venit, solitarius in *conventibus*," XIV: 31; apud Davidem, "Magnus Jehovah, & laudatus valde in urbe Dei nostri, monte sanctitatis Ipsi, gaudium totius terræ, mons Zionis, *latera septentrionis*; urbs Regis magni," XLVIII: 2. 3. Porro, apud Eundem, "Tibi cæli, etiam tibi terra, orbem & plenitudinem ejus Tu fundasti, *Septentrionem* & dextrum Tu creasti," Psalm: LXXXIX: 12. 13; septentrio hic pro illis qui remotiores sunt a luce boni & veri, dextrum pro illis qui propiores; quod hi ad dextrum Domini sint, videatur n: 1274. 1276. Apud Sachariam, "Vidit quatuor currus exeuntes inter duos montes æris, illis equi rufi, nigri, albi & grandinati robusti; dixit Angelus, *hi quatuor venti calorum* exeuntes a stando juxta Dominum totius terræ, equi nigri exeuntes in *terram septentrionis*, & albi exiverunt post illos, & grandinati exiverunt in *terram austri*: exeuntes ad *terram septentrionis* quiescere faciunt spiritum meum in *terram septentrionis*," VI: 1 ad 8; currus exeuntes inter duos montes æris pro doctrinalibus boni, quod currus sint doctrinalia, patebit alibi, quod mons sit amor, videatur n: 795. 1430. 2722, inde duo montes sunt bini amores, cœlestis qui in Dominum, & spiritalis qui erga proximum,

quod æs sit bonum inde quod in naturali, n: 425. 1551; quod equi sint intellectus doctrinalium boni, n: 2760. 2761. 2762. 3217; terra austri seu meridiei pro illis qui in boni & veri cognitionibus, n: 1458. 3195; terra septentrionis pro illis qui in boni & veri ignorantia, sed in vita boni, in qua sunt gentes probæ, apud quas cum nova Ecclesia instauratur, ibi spiritus Dei quiescere dicitur. Apud Jeremiam, "Jehovah qui ascendere fecit, & qui reduxit semen domus Israelis *e terra ad septentrionem*, & ex omnibus terris, quo depuli illos, ut habitarent super terra sua," xxiii: 8, e terra ad septentrionem pro ab obscuro ignorantie boni & veri. Apud Eundem, "Num frangetur ferrum, ferrum *a septentrione* & æs," xv: 12, ferrum pro vero naturali, n: 425. 426; æs pro bono naturali, n: 425. 1551, hæc a septentrione dicuntur quia a naturali ubi obscurum respectivo & terminus; quod propheticum hoc non significet quod a septentrione ferrum & æs, patet absque explicatione, nam quid Divini, imo quid cohærentie cum illis quæ antecedunt & consequuntur, si intelligeretur quod ferrum & æs inde. Apud Matthæum, "Dico vobis, quod multi *ab Oriente usque & ab Occidente* venient, & accumbent cum Abrahamo, Jischako & Jacobo," viii: 11. Luc: xiii: 29, multi ab oriente usque & ab occidente pro illis qui in cognitionibus & vita boni, & qui in obscuro ac ignorantia, ita qui intra Ecclesiam & qui extra; quod enim status boni per orientem & occidentem significantur, supra dictum; quod accumbere cum Abrahamo, Jischako & Jacobo, sit esse cum Domino, videatur n: 3305 f. Quod similiter, nempe ab Oriente & Occidente venturi sint, qui apud Dominum in Regno Ipsi seu in Ecclesia Ipsi erunt, apud Prophetas dicitur; ut apud Esaïam, "*Ab oriente* adducam semen tuum, & *ab occidente* colligam te," xliiii: 5: alibi, "Timebunt *ab Occidente* Nomen Jehovah, & *ab Oriente* gloriam Ipsi," lix: 19; alibi, "Cognoscent *ab ortu solis* & *ab occasu*, quod nullus præter Me, Ego Jehovah, & nemo amplius," xlv: 6: & alibi, "Excitabo *e Septentrione* & veniet, *ab Ortus Solis* invocabit Nomen meum," xli: 25. Præterea, quod per Orientem, Occidentem, Meridiem & Septentrionem, talia significantur, manifeste constare potest ex constructione Tabernaculi; ex Castrametatione & Profectione Filiorum Israelis; ex descriptione Terræ Canaanis; tum a descriptione Novi Templi, Novæ Hierosolymæ, & Novæ Terræ; ex CONSTRUCTIONE TABERNACULI, quod omnia ibi secundum plagas ordinata sint, videatur Exod: xxxviii; ut quid ad Angulum Orientis & Occidentis, & quid ad Angulum Meridiei & Septentrionis, Exod: xxvi: 18. 20. 22. 27. Cap: xxvii: 9. 12. 14: & quod Candelabrum e regione mensæ ad latus habitaculi *versus meridiem*, mensa autem *ad latus septentrionis*, Exod: xxvi: 35. Cap: xl: 22. EX CASTRAMETATIONE & PROFECTIONE FILIORUM ISRAELIS, etiam secundum plagas, quod nempe castrametarentur circum Tentorium conventus, Tribus Jehudæ, Tribus Jischaskaris, Tribus Sebulonis *versus Orientem*; Tribus Rubenis, Schimeonis & Gadis *versus Meridiem*; Tribus Ephraimi, Menasches, & Benjaminis *versus Occidentem*; Tribus Danis, Ascheris & Naphtali, *versus Septentrionem*, Num: ii: 1 ad f. Tum quod ex

Levitis.

Levitis Gerschonitæ *versus Occidentem*, Kehatitæ *versus Meridiem*, Meraritæ *versus Septentrionem*, & quod Moses, Aharon & filii ejus ante Habitaculum *versus Orientem*, Num: III: 23 ad 38, per quæ repræsentatus erat cœlestis ordo, qui in Regno Domini secundum status boni & veri. Et quod *versus Meridiem* conclamatione clangerent ad Profectiones, Num: x: 6; & quod sicut castrametati, etiam sic profecti sint, Num: II: 34. EX DESCRIPTIONE TERRÆ CANAANIS, quæ per Mosen primum descripta est quoad terminos circumcirca, & quidem ad *Angulum Meridiei*, ad *Angulum Occidentis*, *Angulum Septentrionis* & *Angulum Orientis*, Num: XXXIV: 2 ad 12; dein cum per sortem data Tribubus, Josch: xv. xvi. xvii. xviii. xix; inde, & quoque ab Antiquissimis qui in terra Canaane habitarunt, omnia ibi loca, secundum situm, distantiam, & terminos quoad plagas, repræsentativa & significativa facta sunt, n: 1607. 1866. EX DESCRIPTIONE NOVI TEMPLI, NOVÆ HIEROSOLYMÆ, & NOVÆ TERRÆ, etiam secundum plagas apud Ezechielem: ut, quod structura urbis esset *a meridie*: de porta ædificii, cujus facies *versus orientem*, *versus septentrionem*, & *versus meridiem*, xl: 2. 6. 19. 20 ad 46. De Mensura Templi, & ejus ostio *versus Septentrionem* & *Meridiem*, xli: 11. De Atrio *versus Septentrionem*, *Orientem*, *Meridiem* & *Occidentem*, xlii: 1. 4. 11. 17. 18. 19. 20: & quod gloria Jehovæ Dei Israelis intraret a *via orientis*, xliii: 1. 2. 4: de portis atrii, xliii: 1. 2. 4. xliiv: 1. 9. 10. 19. 20. De terminis Terræ sanctæ Cap: xlvii, *versus Septentrionem*, Vers: 15. 16. 17: *versus Orientem*, Vers: 18; *versus Meridiem*, Vers: 19; *versus Occidentem*, Vers: 20. Et de hæreditatibus juxta plagas pro unaquavis Tribu, Cap: xlviii. Et de portis Sanctæ Hierosolymæ *ab Oriente*, *Septentrione*, *Meridie* & *Occidente*, Apoc: xxi: 13: Ex his manifeste patet, quod quatuor mundi plagæ, secundum quas sancta illa, seu repræsentativa sancti, fuerunt ordinata, in sensu interno non plagas illas, sed status boni & veri in Regno Domini significant. Quod Septentrio & Occidens in sensu opposito significant falsum & malum, constare potest a sequentibus locis; apud Jeremiam, "Factum Verbum Jehovæ ad me secundo, dicendo, quid tu videns, dixi ollam apertam ego videns, & facies ejus *versus septentrionem*; & dixit Jehovah, a *septentrione* aperietur malum super omnes habitatores terræ: en Ego vocans omnes familias *Septentrionis* ut veniant," i: 13. 14. 15. Apud Eundem, "Erigite signum Zionem *versus*, convenite, ne subsistite, quia malum Ego adducens a *Septentrione*, & contractionem magnam," iv: 6. Apud Eundem, "Vox strepitus ecce veniens, & tumultus magnus e *terra septentrionis*, ad redigendum urbis Jehudæ vastitatem," x: 22. Apud Eundem, "In Thekoa clangite buccina, quia malum prospicit ex *Septentrione*, & contractio magna; ecce venit populus veniens e *terra septentrionis*, & gens magna excitabitur a lateribus terræ," vi: 1. 22. Apud Eundem, "Accepi calicem e manu Jehovæ, & bibere feci omnes gentes, Hierosolymam & urbes Jehudæ, & reges ejus, Pharaonem regem Egypti, & omnem turbam occidentalem, omnes reges Arabiæ, & omnes reges occidentis habitantes in deserto, & omnes reges *septentrionis*, propinquos & longinquos," xxv: 17 ad 26. Apud Eundem,

“ Non effugiet celer, nec eripiet se fortis, *Septentrionem versus*, juxta litus fluvii Euphratis impeerunt & ceciderunt: quis hic sicut flumen ascendit, Ægyptus sicut flumen ascendit, dixit enim, ascendam, obtegā terram, perdam urbem, & habitantes in ea; sed dies ille Domino Jehovih Zebaoth; dies ultionis, quia sacrificium Domino Jehovih *in terra septentrionis* juxta fluvium Euphratis. Vitula pulcherrima Ægyptus, *excidium a septentrione venit*, pudefacta est filia Ægypti, tradita est *in manum populi septentrionis*,” XLVI: 6. 7. 8. 10. 20. 24. Apud Eundem, “ Sic dixit Jehovah, ecce aquæ *ascendentes a Septentrione*, quæ sicut flumen inundans, & inundabunt terram & plenitudinem ejus, urbem & habitantes in ea,” XLVII: 2. Apud Eundem, “ Loquutus est Jehovah contra Babelem, ascendet contra eam *gens a Septentrione*, hæc ponet terram ejus in desolationem, ut non sit habitans in ea,” L: 3. Apud Eundem, “ Ecce Ego excitans & ascendere faciens contra Babelem congregationem gentium magnarum *e terra septentrionis*, & instruent aciem contra eam, inde capietur; ecce *populus veniens e septentrione*, & gens magna, & reges multi excitabuntur *e lateribus terræ*,” L: 9. 41. Apud Eundem, “ Tunc canent super Babele cœli & terra, & omne quod in iis, quia *e Septentrione* veniet illi vastatores,” LI: 48. Apud Ezechielem, “ Dic Gogo, venies e loco tuo *a lateribus Septentrionis*, & populi multi tecum, ascendes contra populum meum Israelem, sicut nubes, ad obtegendum terram,” XXXVIII: 14. 15. 16. Apud Eundem, “ Ecce Ego contra te Goge princeps, reverti faciam te, sextabo te, & faciam descendere te *a lateribus septentrionis*, & adducam te super montes Israelis; super montibus Israelis cades, super faciebus agri cades,” XXXIX: 1. 2. 4. 5. Apud Sachariam, “ Heu fugite *e terra septentrionis*, dictum Jehovah, nam sicut quatuor ventos cœlorum expandam vos: heu Zion, eripe te, quæ habitas cum filia Babelis,” II: 10. 11: inde patet, quid per Septentrionem in sensu opposito significatur, quod nempe falsum ex quo malum, & falsum quod a malo; falsum ex quo malum, quia oriundum ex ratiocinatione de Divinis & contra Divina ex scientificis quæ naturalis hominis, dicitur populus Septentrionis esse ex Ægypto, quod Ægyptus sit tale scientificum, videatur n: 1164. 1165. 2588 f: falsum quod ex malo, quia oriundum a cultu externo apparente sancto, cujus interiora sunt prophana, dicitur gens septentrionis e Babele, quod Babel tale sit, videatur n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326; quod etiam Babel sit quæ vastat, n: 1327: utrumque, nempe falsum ex quo malum, & falsum quod ex malo, dicitur ex Gogo, nam Gogus est cultus in externis absque interno, & inde idololatricus, qualis fuit Judæorum omni tempore; quod Gogus tale sit, videatur n: 1151: Ex obscuro quod est naturalis hominis, tam exoritur verum, quam oritur falsum; quando homo se illuminari patitur per Verbum a Domino, tunc obscurum ejus fit lucidum, aperitur enim via interna, ita fit influxus & communicatio per cœlum a Domino; at quando se non illuminari patitur per Verbum a Domino, sed per propriam intelligentiam, tunc obscurum ejus fit tenebrosum, ita falsum, clauditur enim via interna, & non fit influxus & communicatio per

per cœlum a Domino, modo talis, ut apparere possit sicut homo externa forma, cogitando ex malo & falso, & quoque loquendo; inde est, quod Septentrio apud illos verum, & apud hos falsum significet; illi enim ab obscuro ascendunt, hoc est, eleuantur ad lucem, hi autem ab obscuro descendunt, hoc est, se remouent a luce; ita illi ad meridiem feruntur, hi autem ad tartara. Quod Septentrio sit caligo falsi, & Meridies lux veri, euidenter patet apud Danielelem, ubi agitur de ariete & hirco caprarum; ut & de rege meridei & rege septentrionis; de ariete & hirco caprarum, quod aries cornu feriret *versus occidentem*, & *versus septentrionem*, & *versus meridiem*, ita ut omnes bestię non consisterent coram eo; & quod hircus caprarum veniret *ab Occidente* super omnes facies terrę; & ex uno cornu ejus exiret cornu, quod cresceret valde *versus Meridiem*, & *versus Ortum*, & *versus decus*," VIII: 4. 5. 9. De rege meridei & rege septentrionis, ubi per regem meridei significantur illi qui in cognitionibus veri, & per regem septentrionis illi qui in falso, "Quod sub finem annorum consociabunt se, ita ut filia *Regis Meridei* veniet ad *Regem septentrionis* ad faciendum rectitudines, sed non obtinebit brachium vires: surget e stemmate qui veniet in munimentum *Regis septentrionis*, & præualebit; & captiuitatem abducat in *Ægyptum*: veniet in regnum *Rex meridei*, & pugnabit cum *Rege septentrionis*: reuertetur *Rex septentrionis*, & sistet multitudinem magnam præ priore: multi stabunt contra *Regem Meridei*: veniet *Rex septentrionis* & capiet urbem munitionum, & destruet multa: *Rex Meridei* commiscebit se bello cum exercitu magno, sed non consistet, quia cogitabunt contra illum cogitationes: post redibit, sed non erit sicut prius; populus cognoscentium Deum suum confirmabunt se: tandem in tempore finis collidetur cum eo *Rex meridei*, ideo quasi procella in illum irruet *Rex septentrionis* cum curru & equitibus; in terra decoris multi corruent: sed rumores terrebunt eum *ab ortu* & *a septentrione*, ut exeat cum ira magna; venturus est ad finem suum, nec auxilians illi," Cap: XI: 1. ad f. Quod Rex meridei sint illi qui in luce veri, & Rex septentrionis illi qui in umbra primum, & dein in caligine falsi, a singulis ibi constare potest, ita quod status Ecclesię, quomodo successive pervertitur, describatur: Reges meridei & septentrionis vocantur, quia per Reges in sensu interno Verbi significantur Vera, & in opposito Falsa, n: 1672. 2015. 2069; & per Regna, illa quę sunt veri, ac in opposito sensu illa quę sunt falsi, n: 1672. 2547.

1709. Quod benedicentur in te omnes familię humi, significet quod omnia vera boni doctrinę conjungentur bono, constat ex significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; ex significatione familiarum, quod sint bona & quoque vera boni, de qua n: 1159. 1261; & ex significatione humi, quod sit id quod Ecclesię, consequenter doctrina boni & veri in naturali seu externo homine, qui hic per Jacobum repręsentatur, de qua n: 268. 566. 990. 3671: inde patet, quod per benedicentur in te omnes familię humi, significetur quod omnia vera boni doctrinę conjungentur bono: Vera boni doctrinę, sunt doctrinalia amoris in

Domini

Dominum & charitatis erga proximum, quæ conjungi bono in naturali homine dicuntur, quando volupe & jucundum est scire illa propter facere, illa.

3710. Et in semine tuo, quod significet & vero, nempe quod conjungentur, constat ex significatione feminis, quod sit verum, de qua n : 29. 1025. 1447. 1610. 2848. 3373.

3711. Quod ecce Ego cum te, significet quod Divinum ; & quod custodiam te in omni quo eas, significet Divinam Providentiam, constat ex eo, quod Ego hic sit Jehovah, ita Divinum Domini ; & ex significatione custodire in omni quo eas, quod sit Providentia ex Divino, & quia agitur de Domino, est Divina Providentia : per Divinum & Divinam Providentiam hic intelligitur, quod Dominus etiam Naturale suum Divinum faceret.

3712. Et reducam te ad humum hanc, quod significet conjunctionem cum Divina doctrina, constat a significatione reducere, quod sit iterum conjungere ; & a significatione humi, quod sit doctrina boni & veri in naturali homine, de qua n : 268. 566. 990, hic Divina doctrina, quia per Jacobi peregrinationem apud Labanam repræsentantur intercedentia media, per quæ Dominus Naturale Divinum fecit, & per Jacobi reductionem seu reditum ad terram Canaanem repræsentatur intercedentium mediorum finis, quod nempe Naturale Divinum fecerit ; ita per reducam te ad humum hanc significatur conjunctio cum Divina doctrina. Divina Doctrina est Divinum Verum, & Divinum Verum est omne Verbum Domini ; ipsa Divina doctrina est Verbum in sensu supremo in quo unice agitur de Domino ; inde Divina doctrina est Verbum in sensu interno in quo agitur de Regno Domini in cælis & in terris ; Divina doctrina est quoque Verbum in sensu literali, in quo agitur de illis quæ in mundo & super terris sunt ; at quia sensus literalis in se continet sensum internum, & hic supremum, & prorsus correspondet per repræsentativa & significativa, ideo etiam doctrina inde est Divina : quia Jacob repræsentat Divinum Naturale Domini, etiam repræsentat Verbum quoad sensum literalem, nam quod Dominus sit Verbum, hoc est, omne Divinum Verum, notum est ; naturale Verbi non aliter se habet ac sensus ejus literalis, est enim hic nubes respective, videatur Præfat : ad Cap : xviii ; at Rationale ejus seu spirituale interius Verbi se habet ut sensus internus, & quatenus Dominus est Verbum, dici potest quod is repræsentetur per Jischakum, sensus autem supremus per Abrahamum : inde patet, quid sit conjunctio cum Divina doctrina, cum prædicatur de Divino Naturali Domini, quod repræsentatur per Jacobum : verum enim verò hæc se ita non habent in Domino, omne enim in Ipso est Divinum Bonum, non autem Divinum Verum, minus Divinum verum naturale, sed Divinum Verum est Divinum Bonum apparens in cælo coram angelis & in terra coram hominibus, & tamen est apparens, usque est Divinum Verum, quia est a Divino Bono, sicut Lux quod solis sit quia a sole, videatur n : 3704.

3713. Quia non relinquam te donec quod fecero quod loquutus tibi, quod significet, quod nihil deerit quin effectum habitura, constare potest absque explicatione.

3714. Verf :

3714. Vers: 16. 17. *Et expergefactus Jacob e somno suo, & dixit, certe est Jehovah in loco hoc, & ego non sciui. Et timuit, & dixit, quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus Dei, & hæc porta cæli.* Expergefactus Jacob e somno suo, significat illustrationem: & dixit, certe est Jehovah in loco hoc, significat Divinum in hoc statu: & ego non sciui, significat in obscuro: & timuit, significat alterationem sanctam: & dixit quam terribilis locus hic, significat sanctitatem status: nihil hic nisi domus Dei, significat Regnum Domini in ultimo ordinis: & hæc porta cæli, significat ultimum in quod definit ordo, per quod ultimum e natura apparentur introitus.

3715. Expergefactus Jacob e somno suo, quod significet illustrationem, constat a significatione somni, quod sit status obscurus respective ad vigiliam quæ est status lucidus, inde a somno expergisci in spirituali sensu est illustrari.

3716. Et dixit, certe est Jehovah in loco hoc, quod significet Divinum in hoc statu, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpius prius; ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2625, 2837. 3356. 3387; quod Jehovah sit Divinum, constat; inde patet, quod per dixit certe est Jehovah in loco hoc, significetur perceptio quod Divinum in hoc statu.

3717. Et ego non sciui, quod significet in obscuro, constare potest absque explicatione; non scire enim & ignorare est obscurum quoad illa quæ sunt visus intellectualis. Ex non scire & ignorare, quod sit obscurum, ut quoque ex expergisci e somno, quod sit illustrari, patet, quid sensus internus & qualis est, quod nempe illa quæ sunt sensus literalis sint talia, qualia apparent coram visu externo aut alio aliquo sensu, & quoque secundum illos sensus capiuntur, at illa quæ sunt sensus interni talia sunt qualia apparent coram visu interno aut alio ibi sensu; quæ itaque in sensu literalis sunt, & ab homine capiuntur secundum sensus externos, hoc est, secundum illa quæ sunt in mundo, aut secundum ideam inde, eadem ab angelis percipiuntur secundum sensus internos, hoc est, secundum illa quæ sunt in cælo aut secundum ideam inde: se habent illa & hæc, sicut quæ in luce mundi ad illa quæ in luce cæli; quæ in luce mundi sunt mortua respective ad ea quæ in luce cæli, in luce cæli enim est sapientia & intelligentia a Domino, n: 3636. 3643; . quapropter cum oblitterantur seu abstergantur illa quæ sunt lucis mundi, remanent illa quæ sunt lucis cæli, ita loco terrestrium cælestia, & loco naturalium spiritualia; sicut, quod supra dictum, nescire & ignorare, quod sit in statu obscuro esse de bono & vero, & quod expergisci a somno, sit illustrari; ita in omnibus reliquis.

3718. Et timuit, quod significet alterationem sanctam, constat ex significatione timoris, quod sit alteratio sancta, ut ab illis, quæ incontinenter sequuntur, patet, nam dicit, “quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus Dei, & hæc porta cæli,” in quibus verbis, quod alteratio sancta insit, constare potest. Quid Timor in sensu interno, videatur n: 2826; est in genere duplex, timor in non sancto, & timor in sancto, timor in non sancto est in-

qua

quo sunt mali, at timor in sancto est in quo sunt boni; hic timor, nempe in quo sunt boni, vocatur timor sanctus, & est admirationis pro Divino, & quoque est amoris; amor absque timore sancto est quasi insulsum quid, seu sicut cibus in quo nihil salis, & inde non sapor, sed amor cum timore est quasi cibus salitus qui tamen non a sale sapit; timor amoris est, ne aliquo modo lædatur Dominus, nec aliquo modo proximus, ita ne aliquo modo bonum & verum, proinde ne sanctum amoris & fidei, & inde cultus; sed timor ille est varius, non similis uni prout alteri; in genere quantum amoris boni & veri alicui est, tantum timoris est ne bonum & verum lædatur, sed usque tantum non apparet ut timor; at quantum minus amoris boni & veri est, tantum minus timoris est pro eo, & tantum apparet non ut amor sed ut timor, inde his timor pro inferno; at ubi nihil amoris boni & veri est, ibi nihil timoris sancti, sed modo timor jacturæ honoris, lucri, famæ propter illa, tum pœnarum ac mortis, qui timor est externus, & præcipue afficit corpus & naturalem hominem ejusque cogitationes; at ille timor, nempe timor sanctus, præcipue afficit spiritum seu internum hominem, ejusque conscientiam.

3719. Et dixit, quam terribilis locus hic, quod significet sanctitatem status, constat a significatione timoris, quod sit alteratio sancta, de qua mox supra n: 3718; & quia vox terribilis in Lingua originali ex eadem voce, ex qua timor, derivatur, est sanctitas, quæ per illam significatur; & quia timor in sensu interno sanctum significat, ut mox supra dictum, etiam per eandem vocem in Lingua originali significatur veneratio ac reverentia, quæ quoque est timor sanctus: & ex significatione loci, quod sit status, de qua mox supra, n: 3716.

3720. Nihil hic nisi domus Dei, quod significet Regnum Domini in ultimo ordinis, constat ex significatione Domus Dei: in Verbo multis in locis memoratur Domus Dei, & in sensu externo seu secundum literam significat Ædem ubi cultus sanctus, sed in sensu interno significat Ecclesiam, inque sensu universaliori cœlum, ac in universalissimo universum Regnum Domini; in supremo autem sensu ipsum Dominum quoad Divinum Humanum; sed in Verbo nunc dicitur Domus Dei, nunc Templum, utrumque simile significat, sed cum differentia, quod Domus Dei dicatur ubi agitur de Bono, at Templum ubi de Vero; inde patet, quod per Domum Dei significetur Ecclesia Domi cœlestis, inque universaliori sensu cœlum Angelorum cœlestium, in universalissimo Regnum cœleste Domini, ac in supremo sensu Dominus quoad Divinum Bonum; & quod per Templum significetur Ecclesia Domini spiritualis, inque universaliori sensu cœlum angelorum spiritualium, in universalissimo Regnum Spirituale Domini, ac in supremo Dominus quoad Divinum Verum, videatur n: 2048. Quod Domus Dei significet cœleste quod boni, & quod Templum spirituale quod veri, est inde, quia Domus in Verbo significat bonum, videatur n: 710. 2233. 2234. 2559. 3128. 3652, & quia construebatur ex lignis apud Antiquissimos, ex causa quia lignum significabat bonum, n: 643. 1110. 2784. 2812; Templum autem significat verum

verum, quia construebatur ex lapidibus, quod lapides sint vera, videatur n : 643. 1296. 1298 : quod ligna & lapides talia significant, non modo constat ex Verbo ubi nominantur, sed etiam ex repræsentativis in altera vita ; qui enim meritum in bonis operibus ponunt, illi apparent sibi scindere ligna ; & qui meritum in veris ponunt, quod nempe crediderint se vera præ aliis novisse, & tamen male vixerunt, apparent sibi scindere lapides ; quæ sæpius mihi visa sunt ; inde mihi constare potuit quid significatio ligni & lapidis, nempe quod ligni sit bonum, & lapidis sit verum ; pariter ex eo, quod quando visa mihi domus lignea, illico obvenit idea boni, & cum visa domus lapidea, obvenit idea veri ; de qua re etiam ab Angelis instructus sum : inde est, cum in Verbo memoratur domus Dei, Angelis obveniat idea boni, & talis boni de quali in serie agitur ; & cum memoratur Templum, quod obveniat idea veri, & talis veri de quali in serie agitur. Inde quoque concludi potest, quam alte & penitus recondita sunt arcana cœlestia in Verbo, Quod per Domum Dei hic significetur Regnum Domini in ultimo ordinis, est quia agitur de Jacobo, per quem quod repræsentetur Divinum Naturale Domini, prius sæpe ostensum ; Naturale est in ultimo ordinis, nam in illo terminantur interiora omnia, ac ibi simul sunt, & quia simul ibi sunt & sic simul conspiciuntur innumerabilia ut unum, est ibi obscurum respective ; de obscuro ibi respective, etiam prius aliquoties actum.

3721. Et hæc porta cœli, quod significet ultimum in quod definit ordo, per quod ultimum e natura apparenter sicut introitus, constat ex significatione portæ, quod sit illud per quod exitus & introitus ; quod hic sit ultimum in quod definit ordo, est quia agitur de Naturali quod per Jacobum repræsentatur ; quid porta constat ex illis quæ n : 2851. 3187, dicta & ostensa sunt, & quod Naturale sit ultimum ordinis, ab illis quæ n : 775. 2181. 2987 ad 3002. 3020. 3147. 3167. 3483. 3489. 3513. 3570. 3576. 3671, allata sunt : quod per id ultimum e natura apparenter sic sicut introitus, est quia mens naturalis apud hominem est, per quam illa quæ sunt cœli, hoc est, quæ Domini, influunt & descendunt in naturam, & per eandem mentem illa, quæ sunt naturæ, ascendunt, videatur n : 3702 ; sed quod sit apparenter introitus a natura per mentem naturalem in interiora, constare potest ex illis quæ passim prius dicta & ostensa sunt ; apparet coram homine quod objecta mundi per sensus ejus corporis seu externos intrent, & afficiant interiora, & sic quod introitus sit ab ultimo ordinis in illa quæ intus sunt, at quod illud sit apparentia & fallacia, patet ex communi regula, quod posteriora non possint influere in priora, seu, quod idem, inferiora in superiora, seu, quod idem, exteriora in interiora, seu, quod adhuc idem, illa quæ sunt mundi & naturæ in illa quæ sunt cœli & spiritus ; illa enim crassiora sunt, hæc puriora, & crassiora illa, quæ sunt Externi seu Naturalis hominis, existunt & subsistunt ab illis quæ sunt Interni seu Rationalis hominis ; quæ non afficere possunt puriora, sed afficiuntur a purioribus : Verum quomodo se habet cum hoc influxu, quia ipsa apparentia & fallacia prorsus contrarium persuadent, seorsim, ex Divina Domini Misericordia, ubi de Influxu, dicitur : inde nunc est,

N n n

quod

quod dicatur, quod per ultimum, in quod definit ordo, fit a natura apparen-
ter sicut introitus.

3722. Vers: 18. 19. *Et mane surrexit Jacob in matutino, & sumsit lapidem, quem posuit subcapitalia sua, & posuit illum statuam, & fudit oleum super caput illius. Et vocavit nomen loci illius Bethel; & utique Lus nomen urbis priori.* Mane surrexit Jacob in matutino, significat illustrationis statum: & sumsit lapidem, significat verum: quem posuit subcapitalia sua, significat cum quo communicatio cum Divino: & posuit illum statuam, significat sanctum terminum: & fudit oleum super caput illius, significat sanctum bonum ex quo: & vocavit nomen loci illius Bethel, significat status quale: & utique Lus nomen urbis priori, significat status prioris quale.

3723. Mane surrexit Jacob in matutino, quod significet illustrationis statum, constat a significatione mane surgere in matutino, quod sit illustrationis status, de qua n: 3458; surgere enim in Verbo ubi nominatur involvit aliquid elevationis, n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; & mane significat lucis coelestis adventum, ita hic elevationem ab obscuro in lucem, proinde illustrationis statum.

3724. Et sumsit lapidem, quod significet verum, constat a significatione lapidis, quod sit verum, de qua n: 1296. 1298. 3720.

3725. Quem posuit subcapitalia sua, quod significet cum quo communicatio cum Divino, constat ex significatione subcapitalium seu cervicalium, quod sint communicatio communissima, de qua supra n: 3695.

3726. Et posuit illum statuam, quod significet sanctum terminum, constat a significatione statuæ; de qua sequitur. Quomodo hæc se habent, constare potest ab illis quæ præcedunt, quod nempe de ordine agatur quo Dominus Naturale suum Divinum fecit, ac in sensu repræsentativo quomodo Dominus Naturale hominis novum facit seu regenerat; qualis ille ordo fit, supra passim dictum & ostensum est, quod nempe inversus fit cum regeneratur homo, & primo loco ponatur verum, & quod restitutus cum homo regeneratus est, & bonum primo loco tunc fit, & verum ultimo, de qua re videatur n: 3325. 3330. 3332. 3336. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3688: hoc repræsentatum fuit per scalam, per quam Angeli ascendebant & descendebant, ubi primum dicitur quod ascenderent, & dein quod descenderent, n: 3701; de ascensu nunc agitur, quod nempe ab ultimo ordinis, de quo mox supra n: 3720. 3721; hic nunc quod sit verum quod ultimum ordinis est; hoc ultimum est, quod vocatur sanctus terminus, & significatur per lapidem, quem sumsit Jacob, & posuit in statuam. Quod verum sit ultimum ordinis, inde constare potest, quod bonum non possit in bonum terminari sed in verum, nam verum est recipiens boni, n: 2261. 2434. 3049. 3068. 3180. 3318. 3387. 3470. 3570: bonum apud hominem absque vero, seu absque conjunctione cum vero, est bonum quale apud infantes, quibus nihil adhuc sapientiæ est quia nihil intelligentiæ; at quantum infans procedente ætate recipit verum ex bono, seu quantum apud illum conjungitur verum bono, tantum fit homo; inde patet, quod Bonum sit primum

primum ordinis, & Verum sit ultimum : inde est, quod homo ex scientificis, quæ sunt vera Naturalis hominis, & dein ex doctrinalibus quæ sunt vera spiritualis hominis in Naturali ejus, inchoare debeat, ut initietur in intelligentiam sapientiæ, hoc est, ut intret in vitam spirituales, ex qua homo fit homo, n : 3504 : ut pro exemplo, ut homo possit sicut spiritualis homo amare proximum, primum discere debet quid spiritualis amor seu charitas, & quis proximus ; antequam hæc novit, quidem amare potest proximum, sed ut naturalis homo, non ut spiritualis, hoc est, ex bono naturali, non ex bono spirituali videatur, n : 3470. 3471 ; at postquam illa novit, tunc cognitionibus illius rei implantari potest spirituale bonum a Domino ; ita se habet cum omnibus reliquis, quæ cognitiones, vel doctrinalia, vel in genere vera, dicuntur. Dicitur, quod cognitionibus implantari queat bonum a Domino, tum quod verum sit recipiens boni ; qui non aliam ideam de cognitionibus, ut & de veris habent, quam quod sint res abstractæ, qualem ideam quoque de cogitationibus plerique habent, illi nequaquam capere possunt, quid sit, quod cognitionibus implantetur bonum, & quod verum sit recipiens boni ; sed sciendum quod cognitiones & vera non magis res abstractæ sint a purissimis substantiis, quæ sunt Interioris hominis seu ejus Spiritus, quam visus est abstractus ab organo suo seu oculo, aut auditus a suo organo seu aure ; sunt puriores substantiæ, quæ reales, ex quibus existunt, quarum variationes formæ animatæ & modificatæ per influxum vitæ a Domino illa sistunt, & illarum convenientiæ & harmoniæ successive aut simul, sunt, quæ afficiunt, ac faciunt id quod vocatur pulchrum, amænum, & jucundum : ipsi Spiritus sunt formæ, hoc est, ex continuis formis consistunt, æque ac homines, sed ex purioribus, & ad visum corporeum seu oculi non conspicuis : sed quia formæ illæ seu substantiæ non conspicuæ sunt corporeo oculo, homo hodie non aliter capit, quam quod cognitiones, & cogitationes, sint res abstractæ, inde quoque insania nostri sæculi, quod non credant in se spiritum habere victurum post mortem corporis, cum tamen ille est substantia magis multo realis, quam substantia materialis ejus corporis : imo, si credere velis, est Spiritus post solutionem a corporeis ipsum illud corpus purificatum, quod plures dicunt se habituros tempore ultimi judicii, cum primum se resurrecturos credunt : quod Spiritus, seu quod idem, Animæ, corpore præditi sint, se mutuo ut in clara die videant, inter se loquantur, se mutuo audiant, & multo exquisitiori sensu polleant, quam cum fuerunt in corpore seu in mundo, ab illis, quæ ab experientia tam copiose relata sunt, manifeste constare potest.

3727. Quod significationem statuæ attinet, quod sit sanctus terminus, ita ultimum ordinis, inde est, quia antiquissimis temporibus ponebantur lapides ubi termini eorum erant, qui discriminabant unius possessionem aut hæreditatem ab alterius, & erant in signum & in testem, quod ibi termini ; Antiquissimi, qui in singulis objectis, & in singulis statutis cœleste quoddam & spirituale cogitabant, n : 1977. 2995, etiam in his lapidibus quos statuebant, cogitabant ex illis de ultimis in homine, proinde de ultimo ordinis, quod est verum in Naturali homine : ab Antiquissimis illis, qui fuerunt ante diluvium,

habuerunt hoc Antiqui qui post diluvium, n: 920. 1409. 2179. 2896. 2897, & lapides illos, quos in terminis statuebant, sanctos habere cæperunt, ex causa, ut dictum, quia sanctum Verum quod in ultimo ordinis, significabant, etiam lapides illos Statuas vocabant, inde factum quod Statuæ essent in cultum, & quod erigerent tales, ubi suos lucos habebunt, & postmodum ubi sua templa, & quoque quod inungerent illos oleo, de qua re mox sequitur; constabit enim Antiquæ Ecclesiæ cultus ex perceptivis & significativis Antiquissimorum qui ante diluvium, ut ex locis mox citatis patet: Antiquissimi, quia loquebantur cum Angelis, & simul cum illis erant quando in terra, a cœlo habuerunt quod Lapides significarent verum, & quod Ligna bonum, videatur mox supra n: 3720; inde nunc est, quod statuæ significant sanctum terminum, ita Verum quod ultimum ordinis est apud hominem; bonum enim, quod per Internum hominem influit a Domino, terminatur in Externo homine, & in vero ibi, cogitatio hominis, loquela ejus, & actio, quæ sunt ultima ordinis, non aliud sunt quam vera ex bono, sunt enim imagines seu formæ boni; nam pertinent ad partem intellectualem hominis, at bonum quod in illis, & ex quo, ad partem voluntariam. Quod Statuæ erigerentur in signum, & in testem, & quoque in cultum, & quod in sensu interno significant sanctum terminum, seu verum in naturali hominis, quod ultimum ordinis est, constare potest ab aliis locis in Verbo; ut in sequentibus, ubi agitur de fœdere inter Labanem & Jacobum, “Nunc ito, pangamus fœdus ego & tu, & sit *in testem* inter me & inter te: & accepit Jacob *Lapidem & erexit illum statuam*: dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, & ecce *Statua* quam erexi inter me & inter te, *testis* acervus hic, & *testis statua*, quod ego non transibo ad te acervum hunc, & quod tu non transibis ad me acervum hunc, & *statuam hanc*, ad malum, Genes: xxxi: 44. 45. 51. 52; quod hic per statuam significetur Verum, in explicatione ad illum locum videbitur. Apud Esaïam, “In die illo, erunt quinque urbes in terra Ægypti loquentes labiis Canaanis, & jurantes Jehovæ Zebaoth: in die illo erit *Altare Jehovæ* in medio terræ Ægypti, & *Statua apud terminum ejus*, Jehovæ; quæ erit *in signum & in testem* Jehovæ Zebaoth in terra Ægypti,” xix: 18. 19. 20; Ægyptus pro scientificis, quæ Naturalis hominis; Altare pro cultu Divino in genere, factum enim est Altare primum repræsentativum cultus in Ecclesia altera Antiqua ab Ebero incepta, n: 921. 1343. 2777. 2811; medium terræ Ægypti, pro primario & intimo cultus, n: 2940. 2973. 3436; statua pro vero quod ultimum ordinis in naturali; quod in termino, in signum, & in testem, patet. Apud Mosen, “Scripsit Moses omnia verba Jehovæ, & surrexit in mane, & ædificabat *Altare* juxta montem Sinai, & *duodecim statuas* pro duodecim tribubus Israelis,” Exod: xxiv: 4, ubi Altare similiter erat repræsentativum omnis cultus, & quidem repræsentativum boni in cultu; duodecim autem statuæ repræsentativum veri quod ex bono in cultu; quod duodecim sint omnia veri in uno complexu, videatur n: 577. 2089. 2129 f. 2130 f. 3272; quod duodecim Tribus sint pariter omnia veri Ecclesiæ, in Capite sequente, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur. Quia Altaria fuerunt

fuerunt repræsentativa omnis boni cultus, & Ecclesia Judaica instituta fuit, ut repræsentaret Ecclesiam cœlestem, quæ non aliud verum agnovit, quam quod ex bono, quod cœleste verum appellatur, nam verum ne minime separare voluit a bono, usque adeo ut ne quidem nominare aliquid fidei seu veri vellet, nisi cogitaret de bono, & id ex bono, videatur n: 202. 337. 2069. 2715. 2718. 3246, ideo repræsentativum veri fuit per lapides Altaris, & interdictum quod per statuas, ne sic separaretur verum a bono, ac repræsentative coleretur verum loco boni; quare ita apud Moſen, “Non plantabis tibi lucum cujuscunque arboris juxta *altare Jehovæ* Dei tui quod facies tibi, & *non eriges tibi statuam*, quam odit Jehovah Deus tuus, Deut: xvi: 21. 22; colere enim verum separatam a bono, seu fidem separatam a charitate, est contra Divinum, quia contra ordinem, quod significatur per quod non eriges tibi statuam, quam odit Jehovah Deus: sed quod usque erexerint, & sic repræsentaverint illa quæ sunt contra ordinem, constat apud Hoscheam, “Israel secundum multiplicare fructum suum, *multiplicat altaria*, secundum bonum terræ suæ, *faciunt bene statuas*: sed evertet *altaria eorum*, vastabit *statuas eorum*,” x: 1. 2. In Libro Primo Regum, “Fecit Jehudah malam in oculis Jehovæ, & ædificarunt sibi excelsa, & *Statuas*, & lucos, super omni colle alto, & sub omni arbore viridi,” xiv: 23. In Libro Secundo Regum, “Filii Israelis *statuerunt sibi statuas*, & lucos, super omni colle alto, & sub omni arbore viridi,” xvii: 10: in Eodem Libro, “Chiskia removit excelsa, & *confregit statuas*, & excidit lucum, & contudit serpentem æneum, quem fecerat Moſes, quia suffiebant illi,” xviii: 4. Quia Gentes per traditiones etiam habuerunt, quod sanctum cultus repræsentaretur per altaria & per statuas, & tamen illi in malo & falso essent, ideo per altaria apud gentes significantur mala cultus, & per statuas falsa, quare mandatum ut destruerentur; apud Moſen, “*Altaria Gentium evertetis, & statuas eorum confringetis, & lucos eorum exscindetis*,” Exod: xxxiv: 13. Deut: vii: 5. Cap: xii: 3. Apud Eundem, “Non incurvabis te diis gentium, & non coles illos, & non facies juxta opera eorum, quia destruendo destrues illos, & confringendo *confringes statuas eorum*,” Exod: xxxiii: 24; dii gentium pro falsis, opera pro malis, confringere statuas pro destruere cultum ex falso. Apud Jeremiam, “Nebuchadnezar Rex Babelis confringet *statuas domus solis* in terra Ægypti, & domos deorum Ægypti comburet igne,” xliiii: 13. Apud Ezechielem, “Nebuchadnezar Rex Babelis per ungulas equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas, populum gladio occidet, & *statuas roboris tui* in terram descendere faciet,” xxvi: 11; ubi de Tyro; Nebuchadnezar Rex Babelis pro illo quod vastat, n: 1327 f; ungulæ equorum pro infimis intellectualibus, qualia sunt scientifica ex meris sensualibus, quod ungulæ infima sint, alibi ex Divina Domini Misericordia, confirmabitur; equi pro intellectualibus, n: 2760. 2761. 2762; plateæ pro veris, & in opposito sensu pro falsis, n: 2336, quas conculcare est destruere cognitiones veri, quæ per Tyrum significantur, quod Tyrus, de qua hic agitur, sint cognitiones veri,

n: 1201; populum gladio occidere, pro vera per falsum destruere, quod populus prædicetur de veris, n: 1259. 1260. 3295. 3581, & quod gladius sit falsum pugnans, n: 2799; inde patet, quid sit statuas roboris in terram facere descendere; quod robur prædicetur de vero & de falso, ex Verbo etiam constat.

3728. Et fudit oleum super caput illius, quod significet sanctum bonum, constat a significatione olei, quod sit cœleste amoris seu bonum, de qua n: 886. 3009; ex significatione Capitis, quod sit id quod superius est, seu quod idem, id quod interius; quod bonum sit superius seu interius, & verum sit inferius seu exterius, multis in locis ostensum est; inde patet, quid per ritum illum antiquum, quod fuderint oleum super caput statuae, significatum, quod nempe verum non esset absque bono, sed ex bono, ita quod bonum dominaretur, sicut caput super corpus; verum enim absque bono non est verum, sed est sonus nullius vitæ, & tale ut dissipetur ex se, in altera vita dissipatur etiam apud illos, qui præ aliis verum seu doctrinalia fidei, etiam qui doctrinalia amoris sciverunt si non in bono vixerunt, ac ita si non ex bono verum retinuerint; inde Ecclesia non est Ecclesia ex vero separato a bono, proinde non a fide separata a charitate, sed a vero quod ex bono, seu a fide quæ ex charitate: etiam simile significatur per illa quæ Dominus ad Jacobum dixit, "Ego Deus Bethelis, *quo unxisti statuam*, quo vovisti Mihi votum," Gen: xxxi: 13: & per quod Jacob iterum *statuit statuam, statuam lapidis*, & libavit super illa libamen, & *fudit super illa oleum*," Gen: xxxv: 14; per libare libamen super statua, significatur Divinum bonum fidei, & per fundere oleum super illa, Divinum bonum amoris. Quod fundere oleum super lapidem, absque significatione alicujus rei cœlestis ac spiritualis, foret quoddam ridiculum & idololatricum, quisque videre potest.

3729. Et vocavit nomen loci Bethel, quod significet status quale, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; & ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387; status quale est, quod significatur per Bethel; Bethel in Lingua originali significat domum Dei, quæ quod sit bonum in ultimo ordinis, videatur n: 3720.

3730. Et utique Lus nomen urbis priori, quod significet status prioris quale, constat ex significatione nominis, quod sit quale, de qua mox supra n: 3729; & ex significatione urbis, quod sit doctrinale veri, de qua n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216: Lus in Lingua originali significat recessiōnem, ita disjunctiōnem, quæ fit quando doctrinale veri seu verum primo loco ponitur, & bonum negligitur, ita cum solum verum in ultimo ordinis est; at cum verum una cum bono est in ultimo ordinis, tunc non est recessiō seu disjunctiō, sed accessiō seu conjunctiō; hoc est status quale, quod per Lus significatur.

3731. Vers: 20. 21. 22. *Et vovit Jacob votum, dicendo, si fuerit Deus cum me, & custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, & dederit mihi panem ad edendum,*

edendum, & vestem ad induendum. Et rediero in pace ad domum patris mei, & erit Jehovah mihi in Deum. Et lapis hic, quem posui statuam, erit domus Dei; & omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi. Vovit Jacob votum, dicendo, significat Providentiæ statum; si fuerit Deus cum me, & custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, significat continuum Divinum: & dederit mihi panem ad edendum, significat usque ad conjunctionem cum Divino Bono: & vestem ad induendum, significat conjunctionem cum Divino Vero: & rediero in pace ad domum patris mei, significat usque ad perfectam unionem: & erit Jehovah mihi in Deum, significat quod Divinum Naturale etiam Jehovah: & lapis hic quem posui statuam, significat verum quod ultimum: erit domus Dei, significat, hic ut prius, Regnum Domini in ultimo ordinis, in quo superiora ut in sua domo: & omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi, significat quod omnia & singula ex propria potentia Divina fecerit.

3732. Vovit Jacobus votum, quod significet Providentiæ statum, constat a significatione vovere votum, quod in sensu interno sit velle ut Dominus provideat, inde in sensu supremo, in quo agitur de Domino, est Providentiæ status. Quod vovere votum sit in sensu interno velle ut Dominus provideat, est ex eo, quia votis inest desiderium & affectio, ut fiat quod volunt, ita ut provideat Dominus: est aliquid constipulationis, & simul aliquid debiti a parte hominis, quod sibi suscepit, si optato potiretur, ut hic a Jacobo, quod Jehovah esset illi in Deum, & lapis quem posuit statuam, esset domus Dei, & quod decimaret omne quod dederit illi, si Jehovah custodiverit illum in via, & dederit illi panem ad edendum, & vestem ad induendum, ac redierit in pace ad domum patris sui: inde patet, quod vota tunc temporis fuerint singularia pacta, imprimis ad agnoscendum Deum pro suo Deo, si provide-ret illis quæ desiderabant, & quoque quod rependerent Ipsi per aliquod munus, si provideret. Ex his manifeste patet, quales fuerunt Patres Gentis Judaicæ, sicut hic Jacob, quod nondum agnoverit Jehovah, & quod adhuc in electione fuerit, num illum aut alium pro suo Deo agnosceret; hoc singulare fuit in gente illa, usque a Patribus eorum, quod quisque suum deum habere vellet, & qui Jehovah colebat, esset modo quod aliquem deum, qui Jehovah appellaretur, & per hoc nomen distinctus esset a diis aliarum gentium, ita quod cultus eorum, etiam in hoc, idololatricus fuerit, nam cultus solius nominis, etiam si Jehovah, non est nisi idololatricus, n: 1004: sicut qui se Christianos vocant, & dicunt se colere Christum, & non vivunt secundum præcepta Ipsius, illi Ipsum idololatrice colunt, quia solum Ipsius nomen, est enim falsus Christus quem colunt, de quo apud Matthæum, Cap: xxiv: 23. 24. n: 3010.

3733. Si fuerit Deus cum me, & custodiverit me in via hac quam ego ambulans, quod significet continuum Divinum, constat ex significatione esse Deus cum aliquo, & custodire in via, quam ambulat, quod sit continuum Divinum; prædicatur enim de Domino, qui quoad ipsam Essentiam vitæ fuit Jehovah, inde universa vita Ipsius a prima infantie ad ultimam, fuit continuum

continuum Divinum, & hoc usque ad perfectam unionem Essentiæ Humanæ cum Divina.

3734. Et dederit mihi panem ad edendum, quod significet usque ad conjunctionem cum Divino Bono, constat a significatione panis, quod sit omne bonum cœleste & spirituale quod a Domino, & in sensu supremo Ipse Dominus quoad Divinum Bonum, de qua n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; & ex significatione edere, quod sit communicari, appropriari, & conjungi, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f. 3596.

3735. Et vestem ad induendum, quod significet conjunctionem cum Divino vero, constat a significatione vestis, quod sit verum, de qua n: 1073. 2576, hic Divinum Verum, quia agitur de Domino; & ex significatione induere, quod sit ei appropriari & conjungi. Sensus internus Verbi qualis est, ex his & reliquis constare potest, quod nempe cum in sensu literæ agitur de pane, & de veste, & quoque ubi historice hoc dicitur, ut hic, si Deus dederit mihi panem ad edendum, & vestem ad induendum, Angeli qui apud hominem tunc, nihil cogitent de pane sed de bono amoris, & in sensu supremo de Divino Bono Domini; & non de Veste, sed de Vero, ac in supremo sensu de Divino Vero Domini; sunt illis talia quæ in sensu literæ solum objecta cogitandi de Cœlestibus & Divinis; nam talia sunt vasa quæ in ultimo ordinis: ita cum ab homine, quando in sancto est, cogitatur de Pane, ut de Pane in Sacra Cœna, aut de Pane quotidiano in Oratione Domini, tunc cogitatio illa quæ est homini de Pane, inseruit Angelis qui apud hominem pro objecto cogitandi de bono amoris quod a Domino, nam Angeli cogitationem hominis de Pane nihil capiunt, sed loco ejus illis est cogitatio de bono, talis enim correspondentia est; similiter cum ab homine, cum in sancto est, cogitatur de veste, quod cogitatio angelis tunc sit de vero: ita se habet cum omnibus reliquis quæ in Verbo: inde qualis conjunctio cœli & terræ per Verbum est, constare potest, nempe quod talis, ut homo qui sancte legit Verbum, per correspondentias tales arte conjunctus sit cum cœlo, & per cœlum cum Domino, tametsi homo solum in cogitatione est de illis in Verbo, quæ in ejus sensu literæ sunt; ipsum sanctum, quod apud hominem tunc, est ex influxu cogitationum & affectionum cœlestium & spiritualium, quæ tales apud Angelos: ut talis influxus esset, ac inde conjunctio hominis cum Domino, a Domino instuta fuit Sancta Cœna, ubi apertis verbis dicitur, quod Panis & Vinum sit Dominus, corpus enim Domini significat Divinum Ipsius amorem, ac reciprocum apud hominem, qualis amor est apud Angelos cœlestes, & Sanguis similiter Divinum Ipsius amorem, & reciprocum apud hominem, sed qualis amor est apud Angelos spirituales. Inde patet, quantum Divini in singulis Verbi inest, tametsi homo, quid sit, & quale sit, ignorat: At qui in vita boni fuerunt, cum in mundo, illi in cognitiones & perceptionem omnium illorum venit post obitum, tunc enim exiit terrestria & mundana, & induit cœlestia, ac similiter in idea spirituali ac cœlesti est, in qua Angeli.

3736. Et rediero in pace ad domum patris mei, quod significet usque ad perfectam unionem, constare potest ex eo, quod domus patris, cum prædicatur de Domino, sit ipsum Divinum, in Quo Dominus ab ipsa conceptione fuit, redire ad illam domum, est ad ipsum Divinum Bonum, quod Pater vocatur, quod id sit Pater, videatur n : 3704 ; redire ad illam domum, quod sit uniri, constare potest : simile intellectum est a Domino, ubi dixit, quod exiverit a Patre, ac venerit in mundum, & quod rursus iret ad Patrem, nempe per exiverit a Patre, quod Ipsum Divinum assumeret Humanum ; per venerit in mundum, quod fuerit sicut homo, & per iret ad Patrem, quod uniret Essentiam Humanam Essentiæ Divinæ : hoc intellectum fuit per hæc quæ Dominus loquutus apud Johannem, “Si videritis Filium Hominis ascendentem, ubi erat prius” vi : 62 : apud eundem “Scivit Jesus quod omnia dedisset Ipsi Pater in manus, & quod a Deo exivisset, & ad Deum abiret ; filii, adhuc breve vobiscum sum, quo ego abeo, vos non potestis venire” xiii : 3. 33 : apud Eundem “Nunc abeo ad Ipsum Qui misit Me, at nemo ex vobis quæret me, quo abis ; prodest vobis, ut ego abeam, si enim non abirem, paracletus non veniret ad vos, si vero abivero mittam illum ad vos. Pusillum cum non videbitis Me, & rursus pusillum cum videbitis Me, & quod Ego abeo ad Patrem” xvi : 5. 7. 10. 16. 17 : apud Eundem “Exivi a Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem” xvi : 28 ; abire ad Patrem, est, in illis locis, Essentiam Humanam unire Essentiæ Divinæ.

3737. Et erit Jehovah mihi in Deum, quod significet quod Divinum Naturale, etiam Jehovah, constare potest ex serie rerum in sensu interno supremo, in quo agitur de unitione Humani Domini cum Divino Ipsius ; sed ut hic sensus appareat, abstrahenda est cogitatio ab historico de Jacobo, & tenenda in Divino Humano Domini, & hic in Divino Naturali Ipsius, quod per Jacobum repræsentatur : ipsum Humanum, ut aliquoties prius dictum, constat ex Rationali, quod idem est cum Interno homine, & ex Naturali, quod idem est cum Externo homine, & quoque ex corpore, quod Naturali inservit pro medio seu extremo organo vivendi in mundo, & per naturale inservit Rationali, & porro per rationale inservit Divino. Dominus, quia venit in mundum, ut Divinum faceret totum Humanum in Se, & hoc secundum Divinum ordinem, & per Jacobum repræsentatur Naturale Domini, & per ejus peregrinationis vitam in sensu supremo, quomodo Dominus Naturale suum Divinum fecit, ideo hic, ubi dicitur, si rediero in pace ad domum patris mei erit Jehovah mihi in Deum, significatur unitio Humani Domini cum Divino Ipsius, et quod quoad Divinum Naturale etiam erit Jehovah per unionem Divinæ Essentiæ cum Humana, & Humana cum Divina : non intelligitur unitio, qualis est duorum, qui inter se distincti sunt, & solum per amorem conjuncti, sicut pater cum filio, cum pater amat filium, & filius patrem, aut sicut cum frater amat fratrem, aut sicut amicus amicum, sed est realis unitio in unum, ut non duo sint, sed unum, quod etiam Dominus pluribus in locis docet, & quia unum, etiam omne Humanum

num Domini est Divinum Esse seu Jehovah, videatur n : 1343. 1736. 2156. 2329. 2447. 2921. 3023. 3035.

3738. Et lapis hic, quem posui statuam, quod significet verum quod ultimum, constat ex illis quæ supra n : 3724. 3726, ubi eadem verba.

3739. Erit domus Dei, quod significet Regnum Domini in ultimo ordinis, in quo superiora ut in sua domo, constat quoque ab illis quæ supra n : 3720, dicta sunt, ubi etiam eadem verba, & præterea ab illis quæ n : 3721 : cum hoc, quod superiora in ultimo ordinis sint ut in sua domo, ita se habet ; ordo talis a Domino institutus est, ut superiora influant in inferiora, ac ibi sistant sui imaginem in communi, proinde quod ibi sint simul in quadam forma communi, ac ita ordine a Supremo, hoc est, a Domino ; inde est, quod proxima imago Domini sit cælum intimum, quod cælum innocentie & pacis est, ubi cœlestes, hoc cælum, quia proximum Domino, vocatur Ipsi Similitudo : Cælum alterum, quod nempe succedit, ac in inferiori gradu est, est imago Domini, quia in illo Cœlo simul ut in quodam communi sistuntur illa quæ in superiori cœlo : Cælum ultimum, quod huic iterum succedit, similiter se habet ad illud, nam particularia & singularia proxime superioris Cœli influunt in id cælum, & ibi sistuntur in communi, in forma correspondente : Similiter se habet apud hominem, is enim ad effigiem trium cœlorum creatus & formatus est ; quod intimum est apud illum, influit similiter in id quod inferius est, & hoc similiter in id quod infimum seu ultimum : ex tali influxu & concursu in illis, quæ infra sunt, & tandem in illis quæ ultima, consistit naturale & corporeum : inde est nexus ultimorum cum Primo, absque quo nexu, quod ultimum est in ordine, nequidem minimo momento subsisteret. Inde patet, quid intelligitur per hoc, quod superiora in ultimo ordinis sint ut in sua domo. Sive dicas Superiora & Inferiora, sive Interiora & Exteriora, perinde est, nam coram homine apparent interiora ut superiora, & ideo ponit homo cælum in alto, cum tamen est in interno.

3740. Et omne quod dederis mihi decimando decimabo illud tibi, quod significet quod omnia & singula ex propria potentia Divina fecerit, constat ex significatione dare, cum prædicatur de Domino, quod sit quod Sibimet Ipsi dederit, de qua n : 3705 f. ; ita quod ex propria potentia ; & ex significatione decimare, & decimarum, quod sint bona & vera, quæ in interioribus apud hominem reconduntur a Domino, quæ bona vocantur Reliquiæ, de quibus n : 576. 1738. 2280 ; quæ cum prædicantur de Domino, sunt Divina Bona, & Divina Vera, quæ Dominus sibi propria potentia comparavit, videatur n : 1738. 1966.

Continuatio de Maximo Homine, & Correspondentia cum illo.

3741. **R**egnum cæleste est instar unius hominis, quia singula ibi correspondent Soli Domino, nempe Ipsius Divino Humano, Qui Solus est Homo, n : 49. 288. 565. 1894; ex correspondentia, imagine & similitudine cum Ipso Cælum dicitur Maximus Homo; ex Divino Domini sunt omnia cælestia quæ sunt boni, & omnia spiritualia quæ sunt veri, in cælo; omnes Angeli ibi sunt formæ, seu substantiæ formatæ secundum receptionem Divinorum quæ a Domino; Divina Domini recepta apud illos sunt quæ vocantur cælestia & Spiritualia, cum Divina vita ac inde Divina Lux in illis ut recipientibus existit & modificatur: inde est, quod etiam formæ & substantiæ materiales apud hominem quoque tales sint, sed in inferiori gradu, quia crassiores & magis compositæ; quod hæ quoque sint formæ recipientes cælestium & spiritualium, patet manifeste a signis prorsus visibilibus, ut ex Cogitatione, quæ influit in organicas formas linguæ, & producit loquelam; ex affectionibus animi, quæ se sistunt videndas in facie; exque voluntate, quæ per formas musculares fluit actiones; & sic porro; cogitatio & voluntas, quæ illa producant, sunt Spiritualia & cælestia, formæ autem seu substantiæ quæ recipiunt illa, & mittunt in actum, sunt materiales; quod hæ prorsus ad receptionem illorum formatæ sint, constat; inde patet, quod ab illis sint, & quod nisi ab illis, non tales existere potuerint.

3742. Quod vita unica sit, & illa a Solo Domino. & quod Angeli, Spiritus & Homines sint modo recipientes vitæ, a tam multiplici experientia mihi notum factum est, ut ne quidem minimum dubium sit relictum; ipsum Cælum in perceptione est, quod ita sit, usque adeo, ut Angeli percipiant manifeste influxum, tum quoque quomodo influit, ut & quantum & qualiter recipiunt; cum in statu pleniori receptionis sunt, tunc in sua pace & felicitate sunt, alioquin in statu irrequiei & alicujus anxietatis: at usque appropriatur illis vita Domini, ita, ut percipiant sicut vivant ex se, sed tamen sciunt quod non ex se: appropriatio vitæ Domini venit ex

Amore & Misericordia Ipsius erga universum genus humanum, quod nempe unicuique dare velit Se & quod Suum est, & quod actualiter det, quantum recipiunt, hoc est, quantum sicut Ipsius Similitudines & imagines in vita boni & in vita veri sunt; & quia talis Divinus conatus continuo ex Domino est, vita Ipsius, ut dictum, appropriatur.

3743. *Qui autem non in amore in Dominum & in amore erga proximum sunt, consequenter non in vita boni ac veri, illi non agnoscere possunt, quod unica vita sit quæ influit, & minus quod illa vita sit a Domino; sed omnes illi indignantur imo avergantur, cum dicitur quod non vivant a se; amor sui est qui id facit; & quod mirum, tametsi illis per vivas experientias in altera vita ostenditur, quod non vivant a se, & tunc convicti dicunt quod ita sit, usque tamen postea in eadem opinione perstant, & putant, quod si ab alio viverent, & non a se, omne jucundum vitæ eorum periret, non scientes quod prorsus contrarium sit: inde est, quod mali approprient sibi malum, quia non credunt quod mala sint ab inferno; & quod non appropriari illis possit bonum, quia credunt bonum esse a se, & non a Domino. At usque mali, & quoque infernales, sunt formæ recipientes vitæ a Domino, sed tales formæ ut bonum & verum vel rejiciant, vel suffocent, vel pervertant; & sic apud illos bona & vera, quæ sunt ex vita Domini, fiunt mala & falsa; se habet hoc sicut Lux solis, quæ tametsi unica & candida, usque sicut per formas percurrit, seu in illas influit, variatur, inde colores pulchri & jucundi, & quoque impulchri & injucundi.*

3744. *Inde nunc constare potest, quale est Cælum, & unde est quod appelletur Maximus Homo: ut varietates ibi quoad vitam boni & veri sunt innumerabiles, & se habent secundum receptionem vitæ a Domino; sunt prorsus in ratione, in qua sunt Organa, Membra, & Viscera in homine, quæ omnia sunt formæ in perpetua veritate recipientes vitæ ab anima sua, seu potius per animam a Domino, & tamen, quamvis in tali varietate sunt, usque simul constituunt unum hominem.*

3745. *Quanta & qualis varietas est, constare potest a varietate in corpore humano; notum est, quod unum organum & membrum non sit simile alteri, sicut organum visus non est simile organo auditus, pariter organum olfactus, & organum gustus, & quoque organum tactus, quod se per universum corpus diffundit, sic etiam membra, ut brachia, manus, lumbi, pedes, plantæ; & quoque viscera, quæ*

quæ intus latent, ut illa quæ sunt Capitis, nempe Cerebrum, Cerebellum, Medulla Oblongata, & Medulla Spinalis, cum omnibus organulis, viscerulis, vasis, & fibris, ex quibus illa; tum ea quæ sunt corporis infra caput, ut Cor, Pulmones, Ventriculus, Hepar, Pancreas, Lien, Intestina, Mesenterium, Renes; & quoque ea quæ generationi dicata sunt in utroque sexu; quæ omnia & singula quod inter se dissimilia sint quoad formas, & quoad functiones, & tam dissimilia, ut prorsus differant, notum est; similiter formæ intra formas, quæ quoque tali varietate sunt, ut non una forma, ne quidem una particula sit prorsus similis alteri, nempe ita similis, ut loco alterius substitui possit, absque aliqua, etiamsi pusilla, alteratione. Hæc omnia & singula correspondent cælis, sed ita, ut quæ corporea & materialia sunt apud hominem, ibi sint cælestia & Spiritualia; ac ita correspondent, ut inde existant & subsistant.

3746. In genere omnes varietates se referunt ad illa quæ sunt Capitis, ad illa quæ sunt Thoracis, ad illa quæ sunt Abdominis, & ad illa quæ sunt Membrorum generationis; pariter ad ea, quæ sunt Interiora & quæ sunt Exteriora ubivis.

3747. Loquutus sum aliquoties cum Spiritibus de Eruditis nostri sæculi, quod nihil sciant, quam distinguere hominem in Internum & Externum, & hoc non ex reflectione ad interiora cogitationum & affectionum apud se, sed ex Verbo Domini; & quod usque nesciant quid Internus homo, & magis quod plures dubitent num sit, & quoque negent, ex causa quia non vivunt vitam Interni sed Externi hominis; & quod multum eos seducat, quod animalia bruta appareant illis similia quod organa, viscera, sensus, appetitus & affectus: & dictum quod Eruditi minus sciant de talibus, quam simplices, & quod usque videantur sibi multo plura scire; disceptant enim de commercio Animæ & corporis, imo de ipsa anima quid sit, cum tamen simplices sciunt, quod Anima sit Internus homo, & quod sit Spiritus ejus qui post mortem corporis victurus est, tum quod sit ipse homo qui in corpore; præterea quod eruditi plus quam simplices assimilent se brutis, & adscribant omnia naturæ, & vix quicquam Divino; tum quod non reflectant, quod homo, secus ac bruta animalia, possint cogitare de cælo, & de Deo, ac sic elevari supra se, consequenter per amorem conjungi Domino, ac ita quod post mortem non possint quin vivant in æternum: & quod imprimis ignorent, quod omnia & singula apud hominem dependeant
per

per Cælum a Domino, & quod Cælum sit Maximus Homo, cui correspondent omnia & singula quæ in homine, & quoque singula quæ in natura: & forte cum hæc audituri & lecturi, quod illis talia paradoxa erunt, ut nisi experientiæ confirmaret, rejicerent sicut quoddam phantasticum: similiter cum audituri, quod tres gradus vitæ in homine sint sicut sunt tres gradus, vitæ in cælis; hoc est, tres cæli, & quod homo tribus cælis ita correspondeat, ut sit in imagine ipse parvulum cælum cum in vita boni & veri est, & per illam vitam imago Domini. Instructus sum de gradibus illis vitæ, quod ultimus gradus vitæ sit, qui Externus seu Naturalis homo vocatur, per quem homo similis est animalibus quoad concupiscentias & phantasias; quodque alter gradus sit, qui Internus & Rationalis homo dicitur, per quem homo supra animalia est, nam per illum cogitare & velle potest, bonum & verum, & imperare naturali homini; ejus concupiscentias & inde phantasias inhibendo & quoque rejiciendo; & insuper intra se de cælo, imo de Divino, reflectendo, quod animalia bruta prorsus nequeunt: quod tertius gradus vitæ sit, qui ignotissimus homini, & quod sit usque ille, per quem Dominus in mentem rationalem influit, unde ei facultas cogitandi sicut homo, & unde ei conscientia, & unde ei perceptio boni & veri, & quoque a Domino elevatio versus se: sed hæc remota sunt ab Eruditorum hujus sæculi ideis, qui modo disceptant num sit, & tamdiu non scire possunt quod sit, & minus quid sit.

3748. Quidam spiritus, qui dum vixit in mundo, inter vulgus eruditum famigeratus, subtilis ingenio ad confirmanda falsa, & admodum crassus quantum ad bona & vera; is putabat, sicut prius in mundo, quod omnia sciret, nam tales se credunt sapientissimos, & illos nihil latere, & quales fuerunt in vita corporis, talis sunt in altera vita; omnia enim quæ sunt vitæ alicujus, hoc est, quæ sunt amoris & affectionis, sequuntur illum, & insunt ei sicut anima suo corpori, quia animam suam quod quale ex illis formavit: ille qui tunc spiritus, ad me venit, & mecum loquutus est, & quia talis, interrogavi, quis plus intelligit, qui multa falsa novit, quam qui paucum veri, respondit qui paucum veri, quia putabat falsa quæ novit fuisse vera, & sic quod sapiens: ratiocinari dein voluit de Maximo Homine, & de influxu in singula hominis inde, sed cum nihil intellexit de eo, dicebam ei, quomodo intelligit, quod cogitatio quæ est spiritualis moveat totam faciem, & sistat sui vultum; & quoque moveat omnia

omnia organa loquelæ, & hoc distincte ad perceptionem spirituales ejus cogitationis; & quod voluntas moveat musculos totius corporis, & millia fibrarum quæ sparsæ sunt, ad unam actionem, cum illud spirituale sit quod movet, & hoc corporeum quod movetur; sed nescivit quid responderet: loquutus porro de conatu, num sciat, quod conatus producat actus & motus, & quod actui & motui insit conatus, ut existat & subsistat, dixit quod hoc nesciret; quare dictum ei, quomodo tunc velit ratiocinari cum ne quidem sciat principia, & quod tunc se habeat ratiocinatio sicut pulvis sparsus nullius coherentiæ, quem falsa dissipant ita, ut tandem nihil sciat, ita nihil credat.

3749. *Quidam Spiritus inopinato ad me venit, ac influebat in caput, secudum influxus in partes corporis etiam dignoscuntur spiritus, mirabar quis esset, et unde, sed postquam aliquantum tacuisset, dicebant Angeli qui apud me, quod ex spiritibus apud aliquem eruditum hodie adhuc in mundo viventem, desumptus sit, qui, nempe eruditus, famam eruditionis præ aliis captaverat; dabatur etiam tunc per spiritum illum intermedium communicatio cum cogitatione illius hominis; quærebam spiritum, quam ideam habere posset eruditus ille de Maximo Homine, & de ejus influxu, ac inde correspondentia, dicebat quod nullam posset: deinde quam ideam haberet de cælo, dicebat non aliquam, solum blasphemias, sicut quod ibi instrumentis musicis plauderent, ac talibus quibus rustici solent sonorum quoddam edere: & tamen ille æstimatus est præ aliis, & creditur quod sciat quid influxus, & quid anima, & quid commercium ejus cum corpore; fortassis etiam creditur; quod præ aliis sciat quid cælum: inde constare potest, quales illi hodie sunt, qui alios docent, quod nempe ex meris scandalis sint contra bona & vera fidei, tamen si aliud evulgant.*

3750. *Qualem ideam de cælo habent, etiam illi, qui præ omnibus aliis creduntur communicationem cum cælo, & inde influxum habere, etiam mihi ad vivum ostensum est: qui supra caput apparent, sunt ii, qui in mundo se coli voluerunt ut dii, & apud quos amor sui ad summum per gradus potentiæ, & ad summum per imaginarium liberum inde evectus est; & sunt simul dolosi sub specie innocentie & amoris in Dominum; illi apparent in alto supra caput ex phantasia altitudinis, sed usque sub pedibus in inferno sunt: unus ex illis ad me se demittebat; & dictum ab aliis quod fuerit in mundo Pontifex; loquutus est mecum admodum blande,*

Et primum de Petro Et ejus clavibus, quos putabat se habuisse; sed cum quæreretur de potestate intromittendi in cælum quoscunque libebat, tam crassam ideam habebat de cælo, ut repræsentaret sicut januam, per quam introitus; dicebat quod illam gratis aperuerit pauperibus, sed quod divites aestimati, Et quod Sanctum fuisset id quod dederant; interrogatus num credat, quod remanserint ibi illi quas intromiserat, dixit, quod hoc non sciat, si non, quod inde exeant: porro dictum, quod scire interiora eorum non posset, num digni, forte prædones qui in inferno erunt, dixit, quod hoc non ei curæ fuerit, si non digni, quod queant emitti; sed instruebatur, quid per claves Petri intellectum, quod nempe fides amoris Et charitatis, Et quia Solus Dominus dat talem fidem, quod Solus Dominus sit Qui intromittit in cælum, Et quod Petrus non appareat alicui, Et quod simplex Spiritus sit, qui non plus potestatis habet, quam alius. De Domino non aliam opinionem habuit, quam quod colendus, quantum dat potestatem talem, at si non daret, perceptum quod cogitaret, quod non magis colendus: porro cum loquutus cum illo de Interno Homine, de eo spurcam ideam habuit. Qualem respirationis libertatem, plenitudinem, Et jucunditatem habuerit, cum super Solio suo in Consistorio sederit, Et ex Spiritu Sancto se loquutum crediderit, mihi ad vivum ostensum est; mittebatur in similem statum, in quo fuerat cum ibi, nam in altera vita quilibet facile in statum vitæ quem habuit in mundo, mitti potest, quia status vitæ suæ quemlibet post mortem manet Et communicata est mecum respiratio qualis ei tunc fuerat, erat libera cum jucunditate, lenta, regularis, alta, implens pectus, sed cum contradicebatur, tunc in abdomine erat, ex respirationis continuo, aliquid quasi se volvens ac repens; Et cum putaret Divinum esse quod pronuntiabat, percepit id ex quadam respiratione magis tacita Et quasi consentiente. Ostensum mihi dein, a quibus Pontifices tales tunc reguntur, quod nempe a Sirenum turba quæ supra caput, quæ imbuerunt naturam Et vitam insinuandi se in affectiones quasunque animo imperandi, Et subjiciendi sibi alios, ac perdendi quoscunque sui causa, quibus sanctitas Et innocentia est pro medio; timent sui, Et caute agunt, at data occasione in crudelia absque ulla misericordia, sui causa, ruunt.

LIBRI GENESIOS.

CAPUT VIGESIMUM NONUM.

3751. **A**NTE Caput præcedens xxviii, explicata sunt quæ Dominus de ultimo tempore Ecclesiæ apud Matthæum Cap: xxiv: 15. 16. 17. 18, prædixit; nunc secundum institutum ante hoc Caput explicanda sunt, quæ ibi sequuntur Versibus 19. 20. 21. 22, nempe hæc verba, *Væ autem in utero gerentibus aut lactantibus in diebus illis; orate vero ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho. Erit enim tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec fiet. Et nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro; sed propter electos contrahentur dies illi.*

3752. Quid hæc verba significant, nusquam aliquis comprehendere potest, nisi illustratus per sensum internum; quod non dicta sint de destructione Hierosolymæ, apparet a pluribus in illo Capite, ut ex his “ Nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro, sed propter electos contrahentur dies illi”; & ex sequentibus “ Post afflictionem dierum illorum Sol obscurabitur, & Luna non dabit lumen suum, & Stellæ cadent de cœlo, & virtutes cœlorum commovebuntur; & tunc apparebit Signum Filii hominis, & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute & gloria ” & ex aliis. Quod nec dicta sint de Interitu mundi, etiam a pluribus in eodem Capite patet, ut ex illis quæ præcedunt “ Qui tunc super domo est, ne descendat ad tollendum quid e domo sua, & qui in agro, ne revertatur retro ad tollendum vestimenta sua”; tum ex his quæ nunc allata “ Orate ne fiat fuga vestra in hyeme, neque in sabbatho”; & a sequentibus “ Tunc duo erunt in agro, unus assumetur; alter relinquetur; duæ molentes, una assumetur, altera relinquetur: sed patet quod dicta sint de ultimo tempore Ecclesiæ, hoc est, de ejus vastatione; quæ tunc vastata dicitur, cum amplius nulla charitas.

3753. Quisque, qui sanctè de Domino cogitat, & qui credit, quod Divinum in Ipso fuerit, & quod ex Divino loquutus sit, scire potest & credere, quod illa sicut reliqua, quæ Dominus docuit & loquutus

est, non de una Gente dicta sint, sed de universo genere humano; & non de ejus statu mundano, sed de ejus statu Spirituali; & quoque quod Domini verba comprehenderint illa quæ sunt Regni Ipsius, & quæ sunt Ecclesiæ, hæc enim Divina sunt & æterna: qui ita credit, ille concludit, quod hæc verba, “Væ in utero gerentibus aut lactantibus in diebus illis” non significant illos qui in utero gerunt & lactant; & quod hæc “Orate ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho” non significant fugam aliquam pro hoste mundano & sic porro.

3754. In illis quæ præcedunt, actum est de tribus statibus perversionis boni & veri in Ecclesiâ, hic nunc agitur de quarto statu, qui etiam est ultimus; de Primo statu, quod fuerit, quod non amplius inciperent scire, quid bonum & quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, videatur n: 3354: de Secundo Statu, quod fuerit, quod bonum & verum contemnturi, & quoque quod averfaturi, & sic quod exspiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura charitas videatur n: 3487. 3488: de Tertio statu, quod fuerit desolationis, Ecclesiæ quod bonum & verum, videatur n: 3651. 3652: de Quarto statu hic nunc agitur, qui est prophanationis boni & veri; quod ille status hic describatur, constare potest a singulis ibi in sensu interno, qui talis est.

3755. *Væ autem in utero gerentibus & lactantibus in diebus illis*, significat illos qui imbuti sunt bono amoris in Dominum & bono innocentiae; *væ* est formula significans periculum damnationis æternæ; in utero gerere, est concipere bonum amoris coelestis, lactare est quoque innocentiae statum; dies illi, sunt status in quibus tunc Ecclesiâ. *Orate vero, ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho*, significat remotionem ab illis, ne hoc præcipitanter fiat in statu nimii frigoris, & in statu nimii æstus; fuga est remotio a statu boni amoris & innocentiae, de quibus mox supra; fuga in hyeme, est remotio ab illis in statu nimii frigoris, frigus est, quando averfatio pro illis, quæ inducitur per amores sui; fuga in sabbatho, est remotio ab illis in statu nimii æstus, æstus est sanctum externum, cum intus amor sui & mundi. *Erit enim tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi, usque nunc nec fiet*, significat summum gradum perversionis ac vastationis Ecclesiæ quoad bonum & verum, qui est prophanatio; prophanatio enim sancti inducit mortem æternam & multo graviolem quam reliqui status mali, & eo graviolem, quo interiora bona & vera sunt quæ prophanantur, quæ interiora, quia aperta sunt & nota in Ecclesiâ Christiana, & illa prophanata, dicitur, quod tunc erit afflictio magna, qualis non fuit

ab initio mundi usque nunc, nec fiet. *Et nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro; sed propter electos contraherentur dies illi,* significant remotionem illorum, qui ab Ecclesia ab interioribus bonis & veris, ad exteriora, ut usque salvari possint illi qui in vita boni & veri sunt; per contrahi dies, significatur status remotionis; per non conservari ulla caro, significatur quod alioquin nemo salvari posset; per electos significantur illi qui in vita boni & veri sunt.

3756. Quod ille sensus internus illorum verborum sit, ad plenum potuisset ostendi, ut quod per illas quæ in utero gerunt, significantur illi qui primum imbuunt bonum; perque illas quæ lactant, quod significantur qui imbuunt innocentiae statum; per fugam, quod remotio ab illis; per hyemem, quod averfatio bonorum illorum ex amore sui occupante interiora; & per fugam in sabbatho, prophanatio, quæ sit cum sanctum in externis est, & intus amor sui & mundi; sed quia eadem voces & similes expressiones in sequentibus passim occurrunt, ibi, ex Divina Domini Misericordia, significatio illarum, quod talis, ostenderetur.

3757. Quid autem prophanatio sancti, pauci sciunt, sed constare potest ex illis, quæ prius de illa dicta & ostensa sunt, quæ videantur, nempe quod prophanare possint, qui sciunt, & agnoscunt, & imbuunt bonum & verum, non autem qui non agnoverunt, minus qui non sciunt, n: 593. 1008. 1010. 1059. 3398: ita quod qui intra Ecclesiam sunt, prophanare possint sancta, non autem qui extra, n: 2051. Quod, qui, ab Ecclesia cœlesti, prophanare possint sancta bona, qui ab Ecclesia Spirituali, possint sancta vera, n: 3399: quod ideo Judæis non detecta fuerint vera interiora, ne prophanarent illa, n: 3398: quod gentes omnium minime prophanare possint, n: 2051: quod prophanatio sit commixtio ac conjunctio boni & mali, tum veri & falsi, n: 100. 1003. 2426: quod id significatum sit per esum sanguinis, qui tam severe prohibitus est in Ecclesia Judaica, n: 1003: quod detineantur ideo, quantum possibile est, ab agnitione & fide boni & veri, si non permanere in illis possint, n: 3398. 3402: & quod teneantur ideo in ignorantia, n: 301. 302. 303: & quod etiam ideo cultus fiat externus, n: 1327. 1328, Quod interna vera non prius revelentur, quam cum Ecclesia vastata est quia tunc bonum & verum non amplius potest prophanari, n: 3398. 3399: quod Dominus ideo tunc primum in mundum venerit, n: 3398: quantum periculi a prophanatione sancti & Verbi, n: 571. 582.

C A P U T XXIX.

1. **E**T sustulit Jacob pedes suos, & ivit terram filiorum orientis.
2. Et vidit & ecce puteus in agro, & ecce ibi tres catervæ gregis curantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervas; & lapis magnus super ore putei.
3. Et colligebantur illuc omnes catervæ, & devolvebant lapidem a super ore putei, & potabant gregem, & reducebant lapidem super os putei ad locum ejus.
4. Et dixit illis Jacob, fratres mei, unde vos, & dixerunt, e Charane nos.
5. Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, & dixerunt, cognoscimus.
6. Et dixit illis, an pax ei, & dixerunt, pax, & ecce Rachel filia ejus venit cum grege.
7. Et dixit, ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes, potate gregem, & ite, pascite.
8. Et dixerunt, non possumus, usque quod colligantur omnes catervæ, & devolvant lapidem a super ore putei, & potabimus gregem.
9. Adhuc ille loquens cum illis, & Rachel venit cum grege; qui patri ejus, quia pastor illa.
10. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suæ, & gregem Labanis fratris matris suæ, & accessit Jacob, & devolvit lapidem a super ore putei, & potavit gregem Labanis fratris matris suæ.
11. Et osculatus est Jacob Rachelem, & sustulit vocem suam & flevit.
12. Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, & quod filius Rebeccæ ille; & cucurrit, & indicavit patri suo.
13. Et fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suæ, & cucurrit obviam ei, & amplexus eum, & osculatus eum, & adduxit eum ad domum suam, & narravit Labani omnia verba illa.
14. Et

14. Et dixit ei Laban, utique os meum & caro mea tu, & habitavit cum eo mensem dierum.

15. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, & servires mihi gratis, indica mihi, quid merces tua.

16. Et Labani duæ filia, nomen majoris Leah, & nomen minoris Rachel.

17. Et oculi Leæ debiles, & Rachel erat pulchra forma, & pulchra aspectu.

18. Et amabat Jacob Rachelem, & dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore.

19. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi, præ dare illam viro alii, mane cum me.

20. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis, & fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam.

21. Et dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quia impleti dies mei, & veniam ad illam.

22. Et collegit Laban omnes viros loci, & fecit convivium.

23. Et fuit, in vespera, & accepit Leam filiam suam, & adduxit illam ad eum, & venit ad illam.

24. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam, Leæ filia suæ ancillam.

25. Et fuit in mane, & ecce illa Leah, & dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, nonne pro Rachele servivi cum te, & quare fraudasti me.

26. Et dixit Laban, non fit ita in loco nostro, dare minorem natu ante primogenitam.

27. Imple Septimanam hanc, & dabimus tibi etiam illam, in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis.

28. Et fecit Jacob ita, & implevit septimanam hanc, & dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem.

29. Et dedit Laban Racheli filia suæ Bilham ancillam suam illi ad ancillam.

30. Et venit etiam ad Rachelem, & amavit etiam Rachelem præ Leah, et servivit cum eo adhuc septem annis aliis.

31. Et vidit JEHOVAH, quod exosa Leah, & aperuit uterum illius, & Rachel sterilis.

32. Et concepit Leah, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Ruben, quia dixit, quod vidit JEHOVAH afflictionem meam, quia nunc amabit me vir meus.

33. Et

33. Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, quia audivit JEHOVAH quod exosa ego, & dedit mihi etiam hunc, & vocavit nomen ejus Schimeon.

34. Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, nunc hac vice adhærebit vir meus ad me, quia peperit ei tres filios, propterea vocavit nomen ejus Levi.

35. Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, hac vice confitebor JEHOVAM, propterea vocavit nomen ejus Jehudah, & substitit a pariendo.

CONT E N T A.

3758. **I**N hoc Capite in sensu interno per Jacobum agitur de Naturali Domini, quomodo Veri bonum ibi conjunctum sit cum Bono affini ex origine Divina, quod est Laban; primum per affectionem Veri externi, quæ est Leah, & dein per affectionem veri interni, quæ est Rachel.

3759. Postea per partum quatuor filiorum Jacobi ex Leah describitur in sensu supremo ascensus a Vero externo ad bonum internum; at in sensu repræsentativo describitur status Ecclesiæ, quæ talis est, ut non agnoscat & recipiat vera interna quæ in Verbo, sed vera externa; & quia ita, quod ad interiora ascendat secundum hunc ordinem, quod ei primum sit verum quod fidei dicitur; dein exercitium secundum id verum; postea ex illo Charitas; & demum amor coelestis: hi quatuor gradus significantur per quatuor filios Jacobi ex Leah, nempe per Rubenem, Schimeonem, Levi, & Jehudam.

S E N S U S I N T E R N U S.

3760. Vers: 1. *ET sustulit Jacob pedes suos, & ivit terram filiorum orientis.*

Sustulit Jacob pedes suos, significat elevationem naturalis: & ivit terram filiorum orientis, significat ad vera amoris.

3761. Sustulit Jacob pedes suos, quod significat elevationem naturalis, constat a significatione tollere, quod sit elevatio; & a significatione pedum, quod sit naturale, de qua sequitur; elevatio, quæ hic significatur, est de qua in hoc Capite agitur, quæ est a Vero externo ad Bonum internum; in sensu

sensu supremo, quomodo Dominus Naturale suum elevavit usque ad Divinum, secundum ordinem, ascendendo a Vero externo per gradus ad Bonum internum; & in sensu repræsentativo, quomodo Dominus Naturale hominis, cum illum regenerat, secundum similem ordinem, novum facit: quod homo, qui in adulta ætate regeneratur, secundum ordinem in hoc Capite & sequentibus in sensu interno descriptum, progrediatur, paucis notum est; causa est, quia pauci super id reflectunt, etiam quia pauci hodie possunt regenerari, sunt enim ultima tempora Ecclesiæ, quando non amplius aliqua charitas, proinde non fides, & quia ita, ne quidem sciunt quid fides, tamen in omnium ore est quod per fidem salvetur homo, inde adhuc minus sciunt quid Charitas, & cum hæc solum quoad voces modo nota sunt, & quoad essentiam ignota, inde est, quod dictum, quod pauci possint reflectere super ordinem, secundum quem homo novus fit seu regeneratur, & quoque quod pauci regenerari possint. Quia hic de Naturali agitur, & hoc repræsentatur per Jacobum, non dicitur quod *surrexerit* & iverit terram filiorum orientis, sed quod sustulerit pedes suos, utrumque significat elevationem, quod surgere significet, videatur n : 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; quod hic dicatur tollere pedes, est respectively ad naturale, nam Pedes significant naturale, videatur n : 2162. 3147; quod pedes significant naturale seu naturalia, est ex correspondentia cum Maximo Homine, de qua ad finem Capitum nunc, in quo, nempe Maximo Homine, illi qui ad provinciam Pedum pertinent, sunt qui in naturali luce sunt, & parum in spiritali; inde quoque est, quod quæ infra pedes sunt, ut planta & calcaneum, significant infima naturalia, videatur n : 259; & inde calceus, qui etiam aliquoties nominatur in Verbo, naturale corporeum, quod ultimum est, n : 1748.

3762. Et ivit terram filiorum orientis, quod significet ad vera amoris, nempe elevationem, constat ex significatione terræ filiorum orientis; quod Aram seu Syria dicta sit terra filiorum orientis, patet, quia illuc se contulit Jacob, videatur etiam n : 3249; quod per Syriam in genere significantur cognitiones boni, n : 1232. 1234, ostensum est, at in specie per Aram Naharaim seu Syriam fluviorum significantur cognitiones veri, n : 3051. 3664; hic autem non dicitur quod iverit ad Aram seu Syriam, sed ad terram filiorum Orientis, ut significetur id de quo in toto hoc Capite agitur, nempe ascensus ad vera amoris: vera amoris dicuntur illa vera, quæ alibi vera cœlestia appellata sunt, sunt enim cognitiones de charitate erga proximum, deque amore in Dominum; in sensu supremo, in quo agitur de Domino, sunt vera Divini amoris; illa vera, nempe de charitate erga proximum & de amore in Dominum, discenda sunt, antequam homo regenerari possit, & quoque agnoscenda & credenda, & quantum agnoscuntur, creduntur, & vita imbuuntur, tantum quoque regeneratur homo, & tunc tantum implantantur illa Naturali hominis, in quo sunt ut in sua humo; implantantur ibi primum per instructionem a parentibus, & magistris, dein ex Verbo Domini, postea ex propria reflexione super illa, sed per illa solum reponuntur solum

solum in memoria naturali hominis, ac inter cognitiones ibi referuntur; sed usque non agnoscuntur, creduntur, & imbuuntur, nisi sit vita secundum illa, tunc enim homo in affectionem venit, & quantum in affectionem ex vita venit, tantum naturali ejus, ut suæ humo, implantantur; quæ non ita implantantur, quidem apud hominem sunt, sed modo in memoria ejus sicut aliquod cognitivum aut historicum, quod non ad aliud conducit, quam ut de illis loqui possit, & per illa captare famam, & per hanc lucrari opes & honores; sed tunc non implantata sunt. Quod per terram filiorum orientis significantur vera amoris, ita cognitiones veri quæ tendunt ad bonum, constare potest a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n : 489. 491. 533. 1147. 2623; & ex significatione orientis, quod sit amor, de qua n : 101. 1250. 3249; terra illorum, est humus in qua sunt: quod filii orientis sint illi qui in cognitionibus veri & boni, proinde in veris amoris, constare etiam potest alibi ex Verbo, ut in Libro Primo Regum “ Multiplicata est “ Sapientia Salomonis *præ Sapientia omnium filiorum orientis*, & præ omni “ Sapientia Ægyptiorum” Vers : 10. ubi per Sapientiam filiorum orientis significantur cognitiones interiores veri & boni, ita ii qui in illis sunt; per sapientiam autem Ægyptiorum scientia earundem, quæ in gradu inferiori est, quod per Ægyptios significantur Scientifica in genere, videatur n : 1164. 1165. 1462. Apud Jeremiam “ Sic dixit Jehovah, surgite, ascendite contra Kedarem, devastate *filios orientis*, tentoria & greges eorum fument, cortinas eorum, & omnia vasa eorum, & camelos eorum fument” XLIX : 28. ibi quod per filios orientis intelligantur illi qui in cognitionibus boni & veri sunt, constat ex eo, ut quod fument tentoria & greges eorum, tum cortinas, & omnia vasa eorum, ut & camelos, per tentoria enim significantur sancta boni, n : 414. 1102. 2145. 2152. 3312, per greges bona charitatis, n : 343. 2566; per cortinas sancta vera, n : 2576. 3478, per vasa vera fidei, & scientifica, n : 3068. 3079, per camelos scientifica in communi, n : 3048. 3071. 3143. 3145; ita per filios orientis illi qui in illis sunt, hoc est, qui in cognitionibus boni & veri. Quod Sapientes ab orientalibus, qui venerunt ad Jesum, cum nasceretur, fuerint ex illis qui filii orientis dicti sunt, constare potest ex eo, quod illi in cognitione fuerint, quod nasciturus Dominus, & quod adventum Ipsius sciverint ex Stella, quæ illis apparuit in Oriente, de quibus ita apud Matthæum “ Cum nasceretur Jesus in Bethlehem Judææ, ecce *sapientes ab orientalibus* venerunt in Hierosolymam, dicentes, ubi est natus Rex Judæorum, vidimus enim Ipsius stellam ab Oriente, & venimus adorare Ipsum” 11 : 1. 2; quod apud filios orientis, qui e Syria, tale propheticum ab Antiquo fuerit, constat a Prophetia Bileami de adventu Domini, apud Mosen “ Video Ipsum, & non nunc, “ conspicio Ipsum & non propinquus, *oriatur Stella ex Jacobo*, & surget “ sceptrum ex Israele” Num : XXIV : 17; quod Bileamus fuerit ex terra filiorum orientis seu ex Syria, patet ex his apud Mosen “ Edidit Bileamus “ enuntiatum suum, & dixit, *a Syria* adduxit me Balakus, ex *montibus orientis*” Num : XXIII : 7; sapientes illi qui venerunt ad Jesum cum nasceretur,

retur, vocantur magi, sed ita dicti sunt sapientes illo tempore, ut constat ex pluribus locis, ut Genes : xli : 8. Exod : vii : 11. Dan : ii : 27. Cap. iv : 3, 4. i Reg : V : 10; & passim apud Prophetas. Quod filii orientis in opposito sensu significant cognitiones mali & falsi, ita illos qui in illis sunt, constat apud Esaiam " Recedit æmulatio Ephraimi, & hostes Jehudæ excidentur; involabunt in humerum Philistæorum versus mare, & simul deprædabuntur *filios orientis*" xi : 14. Apud Ezechielem " Contra filios Ammonis, ecce Ego tradidi te *filii orientis* in hæreditatem, & collocabunt ordinationes suas in te" xxv : 4. 10. In Libro Judicum " Cum seminavit Israel, & ascendit Midian & Amaleck, & *filii Orientis*, & ascenderunt supra illum" vi. 3, Midian pro illis qui in falso, quia non in vitæ bono, n : 3242, Amaleck pro illis qui in falsis, quibus oppugnant vera, n : 1679, filii orientis pro illis qui in cognitionibus falsi.

3763. Vers : 2. 3. *Et vidit, & ecce puteus in agro, & ecce ibi tres catervæ gregis cubantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervas, & lapis magnus super ore putei. Et colligebantur illuc omnes catervæ, & devolvebant lapidem a super ore putei, & potabant gregem, & reducebant lapidem super os putei ad locum ejus.* Vidit, significat perceptionem: ecce puteus, significat verbum: in agro, significat pro Ecclesiis: & ecce ibi tres catervæ gregis cubantes juxta illum, significat sancta Ecclesiarum & doctrinalium: quia e puteo illo potarunt catervas, significat quod inde scientia: & lapis magnus super ore putei significat quod occlusum esset: & colligebantur illuc omnes catervæ, significat quod omnes Ecclesiæ & earum doctrinalia inde: & devolvebant lapidem a super ore putei, significat quod recluderent: & potabant gregem, significat quod inde doctrina: & reducebant lapidem super os putei ad locum ejus, significat quod interea esset occlusum.

3764. Vidit, quod significet perceptionem, constat a significatione videre, quod sit percipere, de qua in sequentibus hujus Capituli ad Vers : 32, ubi de Ruben, qui a videre nominatus est.

3765. Ecce puteus, quod significet verbum, constat a significatione putei, quod sit Verbum, & quoque doctrina e Verbo, de qua n : 2702. 3096. 3424; Verbum hic puteus dicitur, quia agitur de naturali, quod in se spectatum Verbum modo ad sensum literalem capit; at Verbum fons dicitur cum agitur de Rationali, ex quo Verbum secundum sensum internum potest percipi.

3766. In agro, quod significet pro Ecclesiis, constat ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n : 2971; Ecclesia in Verbo significatur per terram, per humum, & per agrum, at cum differentia; quod ager sit Ecclesia, est inde, quia illa sicut ager recipit semina boni & veri; Ecclesia enim Verbum habet, e quo illa; inde quoque est, quod quicquid in agro est, etiam significet id quod est Ecclesiæ, sicut sementis, messis, feges, triticum, hordeum, & reliqua, & quoque hæc cum differentia.

3767. Et ecce ibi tres catervæ gregis cubantes juxta illum, quod significet

cet sancta Ecclesiarum & doctrinalium, constat ex significatione trium, quod sint sanctum, de qua n: 720. 901.; ex significatione catervarum gregis, quod sint illa quæ sunt Ecclesiæ, ita doctrinalia; in specie grex significat illos qui intra Ecclesiam sunt, ac discunt & imbuunt bona quæ charitatis & vera quæ fidei, & tunc pastor qui docet illa; in genere autem grex significat omnes illos qui in bono sunt, ita qui ad Ecclesiam Domini in universo terrarum orbe pertinent; & quia omnes illi per doctrinalia introducuntur in bonum & verum; ideo etiam per gregem significantur doctrinalia; illa enim quæ faciunt ut talis sit homo, ac ipse homo qui talis est, per eandem vocem in sensu interno intelligitur; subjectum enim quod est homo, intelligitur ex eo ex quo est homo; inde est quod aliquoties dicatur, quod nomina significant res, & quoque illos apud quos eæ res sunt, sicut Tyrus & Zidon, quod significant cognitiones boni & veri; & quoque illos qui in cognitionibus illis sunt; & quod Ægyptus significet scientiam, & Aschur ratiocinationem, sed intelliguntur tunc ii qui in illis sunt, ita in reliquis; at loquela in cælo apud Angelos per res absque idea personarum fit, ita per universalia, & hoc ex causa, quia sic comprehendunt innumerabilia, at imprimis ex causa quia omne bonum & verum tribuunt Domino, ac sibi met nihil, inde non determinatæ sunt ideæ loquelæ illorum quam ad solum Dominum ex his nunc patet, unde est, quod Grex dicatur significare, Ecclesias, & quoque doctrinalia. Catervæ gregis dicuntur cubantes juxta puteum, quia ex Verbo doctrinalia, quod puteus sit Verbum, mox supra n: 3765, dictum est.

3768. Quia e puteo illo potarunt catervas, quod significet quod inde scientia, nempe ex Verbo, constat a significatione putei, quod sit Verbum, de qua mox supra n: 3765; a significatione potare seu facere bibere, quod, sit instrui, de qua n: 3069; & a significatione catervarum, quod sint scientia doctrinalium, de qua etiam mox supra, n: 3767; ex his patet, quod per e puteo potarunt catervas, significetur quod ex Verbo scientia doctrinalium boni & veri. In his quæ sequuntur de Jacobo, in sensu supremo agitur de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit, & in hoc Capite de initiatione; ac in sensu interno repræsentativo de illis qui regenerantur, quomodo Dominus naturalem eorum hominem renovat, & in hoc Capite de initiatione; ideo hic agitur de Verbo & de doctrina inde, nam per doctrinam e Verbo initiatio & regeneratio: & quia hæc significantur per puteum & per tres catervas gregis, ideo hæc historice memorantur; quæ nisi illa significarent, leviora forent quam ut in Verbo Divino memorarentur: quid involvunt, constare potest, quod nempe omnis scientia & doctrina boni & veri sit ex verbo: Naturalis homo quidem scire potest, & quoque percipere quid bonum & verum, sed modo bonum & verum naturale, & civile, at bonum & verum spirituale non potest, hoc ex revelatione erit, ita ex Verbo; ut pro exemplo, homo scire potest ex rationali quod cuivis est, quod proximus sit amandus, & quod Deus sit colendus, sed quomodo proximus amandus, & quomodo Deus colendus non sciri potest quam ex Verbo, ita quid bonum & verum

rum spirituale; sicut quod ipsum bonum sit proximus, proinde illi qui in bono sunt, & hoc secundum bonum in quo sunt; & quod ideo bonum sit proximus quia in bono est Dominus, & quod sic in amore boni ametur Dominus: pariter, qui non Verbum habent nec scire possunt, quod omne bonum sit a Domino, & quod id influat apud hominem, & faciat affectionem boni, & quod illa affectio vocetur charitas; qui non Verbum habent, nec scire possunt, quis est Deus universi, quod sit Dominus illos latet, cum tamen intimum affectionis seu charitatis, proinde intimum boni spectabit Ipsum, inde patet, quid bonum spirituale quod non aliunde potest sciri quam ex Verbo: at quoad Gentes, quamdiu in mundo sunt, id quidem non sciunt, at usque cum illæ in mutua charitate inter se vivunt, in facultate sunt inde, ut in altera vita de talibus instrui queant, & quod etiam facile recipiant, & imbuant, videatur n: 2589 ad 2604.

3769. Et lapis magnus super ore putei, quod significet quod occlusum esset, nempe Verbum, constare potest absque explicatione. Verbum occlusum dicitur, dum solum quoad sensum literæ intelligitur, & omne id pro doctrinali assumitur quod ibi; & adhuc magis occlusum, cum illa pro doctrinalibus agnoscuntur, quæ favent cupiditatibus amoris sui & mundi, nam hæc imprimis lapidem magnum super os putei advolvunt, hoc est, occludunt Verbum; & tunc sicut non sciunt, nec scire volunt, quod sensus aliquis interior in Verbo sit; cum tamen videre hoc possunt a pluribus locis, ubi sensus literæ quoad interiorum sensum explicatur; & quoque ex doctrinalibus in Ecclesia receptis, ad quæ omnem sensum literæ Verbi per explicationes varias referunt: quid sit, quod occlusum sit Verbum, constare imprimis potest a Judæis, qui omnia & singula explicant secundum literam, & inde credunt quod illa præ omnibus in universo terrarum orbe electi sint, & quod Messias venturus qui introducet eos in terram Canaanem, & illos supra omnes gentes & populos terrarum evehet; sunt enim in terrestribus corporeis amoribus, qui tales sunt ut prorsus occludant Verbum quoad interiora; ideo etiam nondum sciunt, an aliquod regnum cœleste sit, an victuri post mortem, quid internus homo, ne quidem quod detur aliquod spirituale; minus quod Messias venerit ad salvandum animas; quod Verbum pro illis occlusum sit, satis constare potest etiam ex eo, quod tametsi inter Christianos vivunt, usque tamen ne hilum ex doctrinalibus eorum recipiant; secundum hæc apud Esaiam “Dicas populo huic, audite audiendo, & ne intelligite, & videte vivendo, & ne cognoscite; impingua cor populi hujus, & aures ejus aggrava, & oculos ejus obline: & dixi, quousque Domine, & dixit, usque dum vastatæ sunt urbes, dum nullus habitator, & domus dum nullus homo, & humus vastata sit in solitudinem” vi: 9. 10. 11. Matth: xiii: 14. 15. Joh: xii: 40. 41. Quantum enim homo in amoribus sui & mundi est, & in eorum cupiditatibus, tantum occluditur ei Verbum; amores enim illi pro fine habent se, qui finis lumen naturale accendit, sed lucem cœlestem extinguit, sic ut accute videant illa quæ sunt sui & mundi, & ne hilum quæ sunt Domini & Ipsius

Regni; & cum ita est, quidem legere possunt Verbum, sed ex fine lucrandi honores & opes, aut ex fine ut appareant, aut ex amore & inde tracta consuetudine, aut ex pio, & usque non ex fine emendandi vitam; illis diversimode Verbum occlusum est, quibusdam ita, ut nequaquam scire velint aliud quam quod doctrinalia eorum dictant, qualiacunque sint; ut si quis dixerit, quod Petro non data sit potestas aperiendi cœlum & claudendi illud, sed quod fidei amoris, quæ per claves Petri significatur, quia obstat amor sui & mundi, nequaquam agnoscunt: & si quis dixerit, quod sancti non colendi, sed unice Dominus, hoc nec recipiunt: si quis dixerit, quod per panem & vinum in Sancta Cæna intelligatur Amor Domini erga universum Genus Humanum, & reciprocus hominis in Dominum, hæc nec credunt: ac si quis dixerit, quod fides nihil faciat, nisi sit bonum fidei, hoc est, Charitas, hoc inverse explicant; ita in reliquis: qui tales sunt, ne hilum videre possunt, nec volunt videre verum quod in Verbo, sed obstinate manent in suo dogmate; & ne quidem audire volunt, quod sensus internus sit, in quo sanctitas & gloria Verbi; imo cum audiunt quod sit, ad solum auditum ex averfatione nauseant: ita occlusum est Verbum; cum tamen Verbum tale est, ut usque in Cœlum, & per Cœlum ad Dominum apertum sit, & solum clausum respectively ad hominem, quantum is in malis amoris sui & mundi quoad fines vitæ, & in principiis falsi inde, est. Inde constare potest, quid sit, quod lapis magnus super ore putei.

3770. Et colligebantur illuc omnes catervæ, quod significet quod omnes Ecclesiæ & earum doctrinalia inde, constat ex significatione catervarum, quod sint Ecclesiæ, & quoque doctrinalia quæ Ecclesiarum, de qua supra n: 3767. 3768; quæ quod sint ex Verbo, significatur per colligi illuc.

3771. Et devolvebant lapidem a super ore putei, quod significet quod recluderent, constat ex illis, quæ mox supra n: 3769, dicta sunt de significatione lapidis magni super ore putei, quod sit quod Verbum occlusum esset; inde patet, quod devolvebant lapidem a super ore putei, sit quod recluderent.

3772. Et potabant gregem, quod significet quod inde doctrina, constat a significatione potare seu bibere facere, quod sit instruere, de qua n: 3069. 3768; & a significatione gregis, quod sint illi qui in bonis & veris fidei, de qua n: 343. 3767; ita potare illum, est instruere ex Verbo, proinde doctrina.

3773. Et reducebant lapidem super os putei ad locum suum, quod significet quod interea esset occlusum, constat ex illis, quæ de lapide super ore putei, n: 3769. 3771, dicta sunt. Cum his, quod nempe Verbum reclusum sit Ecclesiis, & dein quod occlusum, ita se habet; in principio, cum aliqua Ecclesia instauratur, tunc primum est illis Verbum occlusum, sed dein recluditur, providente ita Domino, & inde discunt, quod omnis doctrina fundetur super his duobus præceptis, quod amandus sit Dominus supra omnia, & proximus sicut ipse; quando hæc duo præcepta pro fine sunt, tunc reclusum.

reclusum est Verbum, omnis enim Lex, & omnes Prophetæ, hoc est, totum Verbum, sic ab illis dependent, adeo ut omnia inde sint, & sic ut omnia ad illa se referant; & quia tunc in principiis veri & boni sunt, illustrantur in singulis quæ in Verbo vident, Dominus enim per Angelos tunc est apud illos, & illos, tametsi nesciunt, docet, & quoque in vitam veri & boni ducit: hoc quoque constare potest ab omnibus Ecclesiis, quod tales fuerint in infantia sua, & quod coluerint Dominum ex amore, & amaverint proximum ex corde: at temporis successu Ecclesiæ ab his binis præceptis se remouent, & a bono amoris & charitatis deflectunt ad illa quæ fidei vocantur, ita a vita ad doctrinam, & quantum hoc fit, tantum occluditur Verbum: hæc sunt quæ significantur per illa verba in sensu interno, “Ecce puteus in agro, & ecce ibi tres catervæ gregis cubantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervæ, & lapis magnus super ore putei: Et colligebantur illuc omnes catervæ, & devolvebant lapidem a super ore putei, & potabant gregem, & reducebant lapidem super os putei ad locum suum.

3774. Vers: 4. 5. 6. *Et dixit illis Jacob, fratres mei, unde vos, & dixerunt, e Charane nos. Ex dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, & dixerunt, cognoscimus. Et dixit illis, an pax ei, & dixerunt; pax, & ecce Rachel filia ejus venit cum grege.* Dixit illis Jacob, significat verum boni: fratres mei unde vos, significat charitatem ibi ex qua origine: & dixerunt, e Charane nos, significat ex bono communis stirpis: Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, significat num illis bonum ejus stirpis: & dixerunt, cognoscimus, significat affirmativum: Et dixit illis, an pax ei, significat nonne illud ex Regno Domini: & dixerunt, pax, significat affirmativum: & ecce Rachel filia ejus, significat affectionem veri interioris: venit cum grege, significat doctrinalia interiora.

3775. Dixit illi Jacob, quod significet verum boni, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua prius: quia omnia & singula ubivis se ad bonum & verum referunt, n: 3166. 3513. 3519, ita etiam quæ in naturali, & quia bonum & verum in Naturali, cum regeneratur homo, in alio statu est in principio, quam in progressu, & in fine, ideo per Jacobum repræsentatur Naturale quoad verum & bonum secundum statum, hic quoad verum boni: sed varia illa ubivis singillatim exponere, foret res in obscurum mittere, imprimis apud illos qui non distinctam ideam de vero & bono habent, & minus adhuc de vero per quod bonum, & de vero quod ex bono.

3776. Fratres mei, unde vos, quod significet charitatem ibi ex qua origine, constat ex significatione fratrum, quod sint illi qui in bono, & inde quod sit ipsum bonum, proinde charitas, de qua n. 367. 2360. 3303. 3459; & ex significatione unde vos, quod sit ex qua origine. Ex his quoque patet, quod quæ in sensu literæ sunt interrogationis, & quod determinatum ad personas, in sensu interno in ideam indeterminatam ad aliquem cadant; historica

historica enim literæ nulla fiunt in cœlo apud angelos cum relinquunt hominem, & intrant cœlum; inde constare potest, quomodo se habet cum interrogatione Jacobi ad viros Charanis, “Fratres mei, unde vos” quod significet charitatem ibi ex qua origine. Cum his ita se habet; charitas quæ externa forma sicut charitas apparet, non semper est charitas in forma interna; ex fine cognoscitur qualis est; & unde est; charitas quæ ex fine fit propter se aut propter mundum, non est Charitas in forma interna, imo nec dicenda est Charitas; at Charitas quæ ex fine fit propter proximum, propter commune bonum, propter Cœlum, ac ita propter Dominum, est ipsa Charitas, & habet in se affectionem benefaciendi ex corde, & inde jucundum vitæ, quod in altera vita beatum fit: hoc scire maxime interest, ut homo sciat quid Regnum Domini in se: de inquisitione de hac charitate, seu quod idem, de hoc bono, in his versibus nunc agitur; & hic primum quæritur, ex qua origine ibi Charitas, quod significatur per fratres mei unde vos.

3777. Et dixerunt, e Charane nos, quod significet ex bono communis stirpis, constat ex significatione Charanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612.

3778. Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, quod significet num illis bonum ejus stirpis, constat ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612. 3665; & ex repræsentatione Nachoris, quod sit communis illa stirps, ex qua bonum, quod Laban; cognoscere, quod sit in sensu interno esse inde, ex serie patet. Quomodo se habet cum repræsentatione boni collateralis per Nachorem, Bethuelem & Labanem, paucis dicendum est; Therachus qui fuit pater trium filiorum, nempe Abrami, Nachoris, & Haranis, Gen: xi: 27, repræsentat communem stirpem, ex qua Ecclesiæ; ipse Therachus quidem fuit idolatra, at repræsentativa non spectant personam, sed rem, videatur n: 1361; & quia Ecclesia repræsentativa Judaica inchoabatur in Abrahamo, & instaurabatur apud posteros ejus a Jacobo, induit Therachus & tres ejus filii repræsentationem Ecclesiarum, Abram induit repræsentationem genuinæ Ecclesiæ, qualis est apud illos qui Verbum habent; at Nachor ejus frater, induit repræsentationem Ecclesiæ qualis apud gentes quæ non Verbum habent; quod Ecclesia Domini sparsa sit per universum terrarum orbem, & quoque sit inter gentes quæ in charitate vivunt, patet ab iis quæ de gentibus passim ostensa sunt: inde nunc est, quod per Nachorem, ejus filium Bethuelem, & hujus filium Labanem repræsentetur bonum communis stirpis collaterale, hoc est, bonum in quo sunt illi qui ab Ecclesia Domini apud gentes: hoc bonum differt in eo a bono communis stirpis in linea recta, quod non sint vera genuina, quæ bono illorum conjunguntur, sed quod pleraque sint apparentiæ externæ, quæ fallaciæ sensuum vocantur, nam Verbum non habent ex quo illustrari possunt; bonum quidem in sua essentia unicum est, sed accipit quale a veris quæ ei implantantur, inde varium fit; vera

vera quæ gentibus apparent ut vera, sunt in genere quod colant aliquem Deum, a quo suum bonum petunt, & cui id tribuunt, & quamdiu in mundo vivunt, ignorant quod ille Deus sit Dominus; & quoque quod Deum suum sub imaginibus, quas sanctas habent, adorent; præter alia plura; sed usque illa non impediunt, quin salventur æque ac Christiani, modo in amore in Deum suum, & in amore erga proximum vivunt; nam sic in facultate sunt recipiendi vera interiora in altera vita, videatur n : 932. 1032. 1059. 2049. 2051. 2284. 2589. ad 2604. 2861. 2863. 3263 : inde patet, quid per bonum communis stirpis collaterale intelligitur; quod per Nachorem repræsententur illi extra Ecclesiam, qui in fraternitate ex bono sunt, videatur n : 2863. 2864. 2868; quod per Bethuelem repræsentetur bonum gentium primæ Classis, n : 2865. 3665; quod per Labanem affectio boni externi seu corporei, & proprie bonum communis stirpis collaterale, n : 3612. 3665 : Cum hoc bono ita se habet, quod omnium primo inserviat homini pro medio comparandi sibi bonum spirituale, est enim externum corporeum, & ex apparentiis externis, quæ in se sunt fallaciæ sensuum; in pueritia homo non aliud pro vero & bono agnoscit, & tametsi docetur quid bonum & verum internum, usque non de hoc aliam ideam habet, quam corpoream; & quia talis est prima idea, ideo tale bonum & verum est primum medium, per quod introducuntur vera & bona interiora; hoc arcanum est, quod hic per Jacobum & Labanem repræsentatur.

3779. Et dixerunt, cognoscimus, quod significet affirmationem, constare potest absque explicatione.

3780. Et dixit illis, an pax ei, quod significet nonne illud ex Regno Domini, nempe bonum, constat a significatione Pacis, de qua sequitur: in sensu historico de Labane quæritur, an pax ei, at in sensu interno de bono quod per Labanem repræsentatur; quod Laban sit bonum communis stirpis collaterale, hoc est, quale apud gentes, quæ in Ecclesia communi, hoc est, in Regno Domini sunt, videatur mox supra n : 3778; inde patet, quid per illa verba significetur, nonne illud ex Regno Domini. Quod Pacem attinet, significat illa in supremo sensu Ipsum Dominum, & inde in sensu interno Regnum Ipsius, estque Pax Divinum Domini intime afficiens bonum in quo sunt illi qui ibi: quod hæc significantur per Pacem in Verbo, constare potest a pluribus locis, ut apud Esaïam “Puer natus est nobis, filius datus est nobis, super cuius humero principatus, & vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater æternitatis, *Princeps pacis*: multiplicanti principatum & *Pacem* non erit finis super throno Davidis, & super Regno Ipsius” ix : 5. 6; ubi Princeps pacis manifeste pro Domino, & multiplicans principatum & pacem, pro illis quæ in Regno Ipsius, ita pro ipso Regno. Apud Eundem “Erit opus iustitiæ *Pax*, & labor iustitiæ *quies*, & *securitas* in æternum; & habitabit populus meus in *habitu pacis*” xxxii : 17. 18, ibi de Regno Domini; ubi pax, quies, & securitas sibi succedunt; habitaculum pacis pro cælo. Apud Eundem

Eundem "*Angeli pacis* amare fient; vastatæ sunt semitæ, cessavit transiens viam" xxxiii : 7. 8; angeli pacis pro illis qui in Regno Domini, ita pro ipso Regno, & in supremo sensu pro Domino; vastatæ semitæ, & cessavit transiens viam, pro quod non alicubi verum amplius, quod semitæ & viæ sint vera, videatur n : 627. 2933. Apud Eundem "Quam jucundi sunt super montibus pedes evangelizantis, *audire facientis Pacem*, dicentis Zioni, regnat Rex tuus" lxi : 7; evangelizans & audire faciens pacem, pro Regnum Domini. Apud Eundem "Montes recedent, & colles dimovebuntur, sed misericordia mea a tecum non recedet, & *fœdus Pacis meæ* non dimovebitur" liv : 10. Apud Eundem "*Viam Pacis* non noverunt; nec iudicium in orbitis eorum" lxx : 8. Apud Jeremiam "*Colligam pacem meam* a cum populo hoc, dictum Jehovah, miserationem & misericordiam" xvi : 5. Apud Eundem "Vastatæ sunt *caule pacis*, propter ardorem Jehovah" xxv : 37. Apud Eundem "Propheta qui *prophetat de Pace*, cum venit verbum Jehovah cognoscetur propheta, quod miserit illum Jehovah" xxviii : 9. Apud Eundem "Ego novi cogitationes, quas Ego cogitans super vos, dictum Jehovah, *cogitationes pacis*" xxix : 11. Apud Haggæum "Major erit gloria domus hujus posterioris, quam prioris, nam in loco hoc *dabo pacem*," ii : 9. Apud Sachariam "*Semen pacis* erunt, vitis dabit fructum suum, & terra dabit proventum suum, & cœli dabunt rorem suum" viii : 12. Apud Davidem "Custodi integritatem, & vide rectum, quia *postremum viro pax*" Psalm : xxxvii : 37. Apud Lucam "Jesus ad discipulos; quam domum intraveritis, primum dicite *Pax domui huic*, & si fuerit ibi *filius pacis*, requiescet super illo *pax vestra*; si vero non, super vos revertetur" x : 5. 6. Apud Johannem "*Pacem* relinquo vobis, *Pacem meam* do vobis; non sicut mundus dat, Ego do vobis" xiv : 27. Apud Eundem "Jesus dixit, hæc loquutus sum vobis, ut *in Me pacem habeatis*" xvi : 33. In omnibus his locis Pax in supremo sensu significat Dominum; in repræsentativo Regnum Ipsi, & bonum a Domino ibi, ita Divinum quod inluit in bonum seu in affectiones boni, quod & facit ex intimo gaudia & felicitates: inde patet, quid per hæc benedictionis verba "*Levabit Jehovah facies suas ad te, & ponet tibi pacem*" Num : vi : 26, intelligitur; & quid per salutem solennem ab antiquo, *Pax Vobis*; & eandem a Domino ad Apostolos dictam, Joh : xx : 19. 21. 26, videatur etiam de pace, n : 92. 93. 1726. 2780. 3170. 3696.

3781. Et dixerunt, pax, quod significet affirmativum, constare potest absque explicatione, nam est responsum affirmans.

3782. Et ecce Rachel filia ejus, quod significet affectionem veri interioris, constat ex representatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris; & Lea, quod sit affectio veri exterioris, de quibus in sequentibus.

3783. Venit cum grege, quod significet doctrinalia interiora, constat ex significatione gregis, quod sit Ecclesia, & quoque doctrinalia, de qua n :

3767.

3767. 3768. 3772, hic doctrinalia interiora, quia dicitur de Rachele, quod illa veniret cum grege.

3784. Verſ: 7. 8. *Et dixit ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes, potate gregem, & ite, pascite. Et dixerunt non possumus, usque quod colligantur omnes catervæ, & devolvant lapidem a super ore putei, & potabimus gregem.* Dixit, ecce adhuc dies magnus, significat quod nunc status procedens: non tempus colligi pecudem, significat quod nondum in unum bona & vera Ecclesiarum & doctrinalium: potate gregem, & ite, pascite, significat usque instructionem inde paucis: Et dixerunt, non possumus usque quod colligantur omnes catervæ, significat quod simul esse debeant: & devolvant lapidem a super ore putei, significat quod sic retegantur illa quæ sunt Verbi: & potabimus gregem, significat quod tunc instruuntur.

3785. Dixit, ecce adhuc dies magnus, quod significet quod nunc status procedens, constat ex significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462; quod ecce adhuc magnus, sit procedens, ex serie patet.

3786. Non tempus colligi pecudes, quod significet quod nondum in unum bona & vera Ecclesiarum & doctrinalium, constat ex significatione temporis, quod sit status in genere, de qua n: 2625. 2788. 2837. 3254. 3356; ex significatione colligi, quod sit in unum esse; & a significatione pecudum, quod sint in genere bona & vera Ecclesiarum & doctrinalium: quod pecudes in genere significant illa, est quia animalia in ritualibus Ecclesiæ repræsentativæ, & in Verbo, sint affectiones boni aut veri, ut constare potest ex illis, quæ n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 2679. 2697. 2979. 3203. 3502. 3508. 3510. 3665. 3699. 3701, ostensa sunt. Similiter se habet in communi cum Ecclesia cum hæc instauratur, primum erunt in unum doctrinalia boni & veri, hæc enim sunt, super quibus extruitur; habent etiam doctrinalia inter se nexum, seque mutuo spectant, quare nisi in unum prius sint, mancum erit, & quæ deficiunt, a rationali hominis supplenda essent, quod quantum cæcutit & halucinatur in spiritualibus & Divinis, dum ex se concludit; prius passim ostensum est: ideo Ecclesiæ datum est Verbum, in quo omnia doctrinalia boni & veri sunt: Ecclesia in communi se habet in hoc, sicut in particulari cum homine qui regeneratur, hic enim est Ecclesia in particulari; apud hominem quod prius simul esse debeant doctrinalia boni & veri, quæ Ecclesiæ, antequam regeneratur, supra dictum est; hæc sunt quæ in sensu interno significantur per, ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes.

3787. Potate gregem, & ite, pascite, quod significet usque instructionem inde paucis, constat ex significatione potare gregem, quod sit instruere e Verbo, de qua n: 3772; & a significatione ite, pascite, quod sit inde vita & doctrina, quod ire sit vita, videatur n: 3335. 3690, & quod pascere sit doctrina, n: 343, & in sequentibus: arcanum quod inibi later, est quod pauci sint, qui usque ad statum plenum perveniunt, de qua n: 2636, & sic qui regenerari possunt.

3788. Et dixerunt, non possumus, usque quod colligantur omnes catervæ, quod significet quod simul esse debeant, constat a significatione colligi, quod sit in unum seu simul esse, ut supra n : 3786 ; & a significatione catervarum, quod sint doctrinalia, de qua n : 3767. 3768 : a significatione catervarum, quod sint doctrinalia, de qua n : 3767. 3768 : quid hæc verba involvunt, constare potest ab illis, quæ mox supra n : 3786. 3787, dicta sunt.

3789. Et devolvant lapidem a super ore putei, quod significet quod sic retegantur illa quæ sunt Verbi, constat ex significatione devolvere lapidem, quod sit retegere, de qua n : 3769. 3771. 3773 ; & a significatione putei, quod sit Verbum, de qua n : 3424. 3765.

3790. Et potabimus gregem, quod significet quod tunc instruantur, constat ex significatione potare gregem, quod sit instruere, de qua n : 3772. 3787 : hæc quoque ab illis quæ præcedunt, patent.

3791. Vers : 9. 10. 11. *Adhuc ille loquens cum illis, & Rachel venit cum grege, qui patri ejus, quia pastor illa. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suæ ; & gregem Labanis fratris matris suæ, & accessit Jacob, & devolvit lapidem a super ore putei, & potavit gregem Labanis fratris matris suæ. Et osculatus est Jacob Rachelem, & sustulit vocem suam, & fleuit.* Adhuc ille loquens cum illis, significat cogitationem tunc : & Rachel venit cum grege, significat affectionem veri interioris, quæ Ecclesiæ & doctrinæ : qui patri ejus, significat ex bono quoad originem : quia pastor illa significat quod affectio veri interioris quod in Verbo doceat : Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suæ, significat Ecclesiam & doctrinam inde : & accessit Jacob, & devolvit lapidem a super ore putei, significat Dominum ex bono naturali retexisse Verbum quoad interiora : & potavit gregem Labanis fratris matris suæ, significat amorem erga vera interiora : & sustulit vocem suam, & fleuit, significat amoris ardorem.

3792. Adhuc ille loquens cum illis, quod significet cogitationem tunc, constat ex significatione loqui in historicis Verbi, quod sit cogitare, de qua n : 2271. 2287. 2619 ; quod tunc, patet, quia ipso tempore cum loquebatur cum illis, seu quod idem, adhuc ille loquens cum illis, Rachel venit.

3793. Et Rachel venit cum grege, quod significet affectionem veri interioris quæ Ecclesiæ & doctrinæ, constat a repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris ; & ex significatione gregis, quod sit Ecclesia & quoque doctrina, de qua n : 3767. 3768. 3783. Ut sciatur, quomodo se habet cum repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, & cum Leæ, quod sit affectio veri exterioris, paucis dicendum : Naturale, quod per Jacobum repræsentatur, ex bono & vero consistit, & in eo, nempe naturali, sicut in omnibus & singulis in homine, imo in universa natura, conjugium boni & veri esse debet ; absque conjugio boni & veri nihil producit, omnis productio & omnis effectus est inde : in Naturali apud hominem, cum nascitur, non est conjugium boni & veri, quia

quia solus homo non in ordinem Divinum nascitur, est quidem bonum innocentiae & charitatis, quod in prima infantia influit a Domino, sed non est aliquod verum, cui bonum illud copuletur; in ætate progrediente hoc bonum, quod in infantia insinuaturn ei est a Domino, versus interiora intrahitur, & ibi tenetur a Domino, ut per id temperentur status vitæ quos postea induit; inde est, quod homo absque bono infantiae suæ ac primæ pueritiæ omni fero animali pejor & magis ferus foret; cum bonum id infantiae intrahitur, tunc in naturale hominis succedit & intrat malum, cui se copulat falsum, & fit conjunctio & quasi conjugium mali & falsi apud eum ut itaque salvetur homo, regenerandus est, & removendum malum, ac insinuandum bonum a Domino, & secundum bonum quod recipit, insinuaturn ei verum, ut fiat boni & veri copulatio, seu quasi conjugium: hæc sunt quæ repræsentantur per Jacobum, & per binas ejus uxores, nempe Rachelem & Leam; Jacobus ideo nunc induit repræsentationem boni naturalis, & Rachel repræsentationem veri; sed quia omnis conjunctio veri cum bono fit per affectionem, est affectio veri copulandi bono quam Rachel repræsentat; præterea in Naturali sicut in Rationali, datur interius & exterius, Rachel repræsentat affectionem veri interioris, & Leah affectionem veri exterioris. Laban, qui pater illarum, repræsentat bonum communis stirpis, sed collaterale, ut dictum, quod bonum est id quod in collateralis linea correspondet vero Rationalis, quod est Rebecca, n: 3012. 3013. 3077, inde filiæ ex illo bono repræsentant affectiones in naturali, nam hæc sunt ut filiæ a bono illo ut ex patre; & quia affectiones illæ copulandæ sunt bono naturali, ideo repræsentant affectiones veri, una affectionem veri interioris, altera affectionem veri exterioris. Cum regeneratione hominis quoad ejus naturale, prorsus similiter se habet, ac cum Jacobo, & cum binis Labanis filiabus Rachele & Leah; qui itaque Verbum hic secundum sensum ejus internum videre & capere potest, is arcanum hoc videt sibi detectum; sed hoc nullus alius videre potest, quam qui in bono & vero est; alii utcunque perceptionem rerum in illis quæ vitæ moralis & civilis sunt, habent, & apparent sicut intelligentes, nihil tale usque ad agnitionem videre possunt, non enim sciunt quid bonum & verum, malum enim putant bonum, & falsum verum, quapropter illico cum bonum dicitur, idea mali sistitur, & cum verum dicitur, idea falsi; inde est, quod nihil percipiant de his, quæ in sensu interno continentur, sed ad primam auditionem oboriantur tenebræ, quæ lucem extinguunt.

3794. Qui patri ejus, quod significet ex bono quoad originem, constat ex repræsentatione Labanis qui hic pater, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612. 3665. 3788; & quoque ex significatione patris, quod sit bonum, de qua n: 3703.

3795. Quia pastor illa, seu pascens illa, quod significet quod affectio veri interioris, quod in Verbo doceat, constat ex significatione pastoris seu pascentis, quod sit qui ducit & docet, de qua n: 343; & ex repræsentatione Rachelis, quæ hic est illa, quod sit affectio veri interioris, de qua mox supra, n: 3793; quod ex Verbo, est quia ad puteum cum grege ivit, puteus quod sit Verbum, videatur n: 3765; & præterea affectio veri interioris est quæ docet, ex illa enim affectione Ecclesia est Ecclesia, & pastor est pastor: Quod

pastor & pascens in Verbo significet illos qui ducunt & docent, est quia grex significat illos qui ducuntur & docentur, proinde Ecclesias & quoque doctrinas quæ sunt Ecclesiæ, n: 3767. 3768. 3783: quod pastor & grex illa significant, in Christiano orbe notissimum est, ita enim vocantur illi qui docent & discunt, quapropter illa ex verbo confirmare supersedetur.

3796. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suæ, quod significet agnitionem affectionis illius veri ex qua origine, constat ex significatione videre, quod hic sit agnoscere, ut patet a serie; & ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua supra n: 3793; filia Labanis fratris matris suæ involvit originem, quod nempe ex bono collateralis, quod fraternitate conjunctum esset vero rationali per Rebeccam matrem Jacobi repræsentato. Cum affectionibus veri & boni ita se habet; genuinæ affectiones veri & boni, quæ percipiuntur ab homine, sunt omnes ex origine Divina, quia a Domino, sed in via cum descendunt, in varios & diversos rivos abeunt, & ibi novas sibi origines formant, sicut enim influunt in affectiones non genuinas & spurias, & in affectiones mali & falsi apud hominem, ita variantur; sistunt se in externa forma sæpe similes genuinis, sed usque in forma interna tales sunt; unicum indicium, ex quo cognoscuntur, est ex fine, si ex fine sunt, propter se aut mundum, tunc affectiones illæ non genuinæ, sunt; si autem ex fine sunt propter bonum proximi, bonum societatum, bonum patriæ, & magis si propter bonum Ecclesiæ, & bonum Regni Domini, sunt genuinæ, nam tunc sunt propter Dominum, Dominus enim in illis bonis est; at usque sapientis est, scire fines apud se, quandoque apparet quasi fines sint propter se, cum tamen non sunt, nam homo talis est, ut in singulis reflectat super se, & hoc ex more & habitu; at si quis scire velit fines apud se, modo attendat ad jucundum quod percipit in se ex laude & gloria sui, & ad jucundum quod percipit ex usu separato a se, si hoc jucundum percipit, tunc est in affectione genuina; attendere etiam debet ad varios status, in quibus est, nam ipsi status plurimum variant perceptionem; hæc potest homo apud se explorare, sed apud alios non potest, nam fines affectionis cujusvis soli Domino noti sunt; inde est, quod Dominus dixit “non judicate, ne judicemini, non condemnate, ne condemnemini” Luc: VI: 37; possunt enim mille apparere in simile affectione quoad verum & bonum, & tamen unusquisque est in dissimili quoad originem, hoc est, finem: quod finis faciat, ut affectio sit talis, quod nempe sit genuina, vel spuria, vel falsa, inde est, quia finis est ipsa vita hominis, pro fine enim habetur ab homine quod est vitæ ejus, seu quod idem, quod est amoris ejus; cum bonum proximi, bonum commune, bonum Ecclesiæ & Regni Domini, est finis, tunc est homo quoad animam suam in Regno Domini, ita apud Dominum, Regnum enim Domini non est nisi quam Regnum finium ac usuum propter bonum generis humani, n: 3645; ipsi Angeli, qui apud hominem, non sunt nisi quam in finibus ejus; quantum homo est in tali fine, in quali est regnum Domini, tantum Angeli delectantur illo, & conjungunt se illi ut fratri; quantum autem homo est in fine sui, tantum angeli recedunt, & tantum accedunt spiritus mali ab inferno, nam in inferno non alius finis regnat: ex his constare potest, quantum interest explorare

rare & scire, ex qua origine affectione sunt, quæ non aliunde sciri possunt, quam ex fine.

3797. Et gregem Labanis fratris matris suæ, quod significet Ecclesiam & doctrinam inde, constat ex significatione gregis, quod sit Ecclesia & Doctrina, de qua n: 3767, 3768, 3783. Quod hic etiam Laban dicatur frater matris suæ, est quia per id quoque significatur agnitio ex qua origine, ut mox supra.

3798. Et accessit Jacob & devolvit lapidem a super ore putei, quod significet Dominum ex bono naturali retexisse Verbum quoad interiora, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua prius, hic quoad bonum ibi; & ex significatione devolvere lapidem a super ore putei, quod sit retegere Verbum quoad interiora, de qua n: 3769. 3771. 3773. 3789. Quod sensus internus supremus hic sit, quod Dominus ex bono naturali retexerit Verbum quoad interiora, est quia per Jacobum hic repræsentatur bonum in Naturali, induit enim Jacob repræsentationem boni, quia ei nunc adjungendum est verum per affectionem, quam Rachel repræsentat, videatur mox supra n: 3775. 3793, & quod ex bono retegatur Verbum quoad ejus interiora, n: 3776; quod ex bono retegatur Verbum, patet manifeste, unusquisque ex amore in quo est, videt illa quæ amoris illius est, & quæ videt vocat vera, quia consentanea ei; est in amore cujusvis lux vitæ ejus, amor enim se habet sicut flamma, ex qua lux, qualis itaque amor seu flamma, talis est ei lux veri, qui in amore boni sunt, videre possunt quæ illius amoris sunt, proinde vera quæ in Verbo, & hæc quantum & qualiter in amore boni sunt, influit enim tunc e cælo, hoc est, per cælum a Domino lux seu intelligentia; inde est, quod, sicut prius dictum, nemo possit videre & agnoscere interiora Verbi, nisi qui in bono est quoad vitam.

3799. Et potavit gregem Labanis fratris matris suæ, quod significet instructionem, constat a significatione potare gregem, quod sit instructio, de qua n: 3772. Quod te hic tertio Laban dicatur frater matris suæ, est quia indicatur origo, ex qua grex, & ex qua Rachel, hoc est, doctrina & affectio veri interioris.

3800. Et osculatus est Jacob Rachelem, quod significet amorem erga vera interiora, constat ex significatione osculari, quod sit unitio & conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3547, proinde amor, quia amor in se spectatus est unitio & conjunctio ex affectione; & ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3793; inde patet, quod per osculatus est Jacob Rachelem, significetur amor erga vera interiora.

3801. Et sustulit vocem suam & fleuit, quod significet amoris ardorem, constat ex significatione tollere vocem & flere, quod sit amoris ardor; fletus enim est tristitiæ, & est amoris, estque utriusque summus gradus.

3802. Vers: 12. 13. *Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, & quod filius Rebecæ ille; & cucurrit & indicavit patri suo. Et fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suæ, & cucurrit obviam ei, & amplexus eum, & osculatus eum, & adduxit eum ad domum suam, & narravit Labani*

Labani omnia verba illa. Indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, significat affinitatem boni quod Jacob, & boni quod Laban: & quod filius Rebeccæ ille, significat affinitatum conjunctionem: & cucurrit & indicavit patri suo, significat agnitionem per interiora vera: & fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suæ, significat agnitionem boni affinis: & cucurrit obviam ei, significat convenientiam: & amplexus eum, significat affectionem: & osculatus eum, significat initiationem: & adduxit eum ad domum suam, significat ad conjunctionem: & narravit Labani omnia verba illa, significat ex veris.

3803. Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, quod significet affinitatem boni quod Jacob, & boni quod Laban, constat ex significatione indicare, quid sit notum facere; a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum, de qua prius; ex repræsentatione Rachelis, cui notum factum, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3793. ex significatione fratris, qui hic Jacob, quod sit bonum, de qua n. 367. 2360. 3303. 3459; & ex significatione patris, qui hic Laban, quod quoque sit bonum, de qua n: 3703; inde & ex serie patet, quod per indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, significetur affinitas boni quod Jacob, & boni quod Laban, sed ipsam affinitatem exponere, & inde utriusque conjunctionem per affectionem veri interioris, quæ Rachel, foret rem in obscurum mittere, quia pauci sciunt quid bonum Naturalis, & quod hoc distinctum sit a bono rationalis, & quid bonum communis stirpis collaterale, & quoque quid affectio veri interioris; qui non aliquam ideam de his sibi comparavit ex propria indagatione, levem si aliquam accipit ex descriptione, tantum enim homo ex aliis recipit, quantum vel ex proprio habet, vel per intuitionem rei apud se sibi acquirit, reliqua præterlabuntur; satis est scire, quod innumerabiles affinitates boni & veri sint, & quod secundum illas sint societates cœlestes, videatur n: 685. 917. 2739. 3612. Quod Jacob se dicat fratrem Labanis, cum tamen erat filius sororis ejus, est quia ex bono omnes fratres sunt, inde quoque est, quod Laban Jacobum vicissim fratrem appellet, Vers: 15, bonum enim est, quod facit consanguineum, & quod conjungit, nam bonum est amoris, & amor est conjunctio spiritualis; inde erat quod in antiquis Ecclesiis omnes illi qui in bono fuerunt dicti sint fratres, etiam in Ecclesia Judaica, sed quia hæc omnes alios vilipendit, & se solos electos putavit, modo illos appellabat fratres, qui nati Judæi fuerunt, & reliquos socios, aut alienos: primitiva Ecclesia Christiana etiam omnes vocabat fratres qui in bono, at postea solum illos qui intra suum cætum fuerunt; sed fratris nomen cum bono apud Christianos evanuit, & quando verum loco boni, seu fides loco charitatis successit, tunc non ex bono se amplius dicere potuerunt fratres, sed proximum; hoc quoque secum habet doctrina fidei absque vita charitatis, quod infra se videatur esse fraternitas cum viliori se; fraternitas enim apud eos non originem ducit a Domino ac inde a bono, sed a se, & inde honore & lucro.

Et quod filius Rebeccæ ille, quod significet affinitatum conjunctionem, constare potest absque explicatione; Rebecca enim, quæ mater Jacobi, & soror Labanis, erat ex qua conjunctio.

3804. Et cucurrit & indicavit patri suo, quod significet agnitionem per interiora vera, constat ex significatione currere & indicare, quod sit affectio notum facienti, hic ex agnitione; & ex significatione patris sui, quod sit bonum quod Laban; quod per vera interiora, repræsentatur per Rachelem, quæ est affectio veri interioris; inde resultat, quod per illa verba significetur agnitio per interiora vera. Cum his ita se habet, bonum, quod Jacob repræsentat, quod est bonum naturalis, sicut omne bonum in genere, cognoscitur & agnoscitur quod sit, non autem quale sit, nisi per vera; bonum enim suum quale accipit a veris, & sic per vera cognoscitur & agnoscitur; bonum enim non fit bonum, quod charitatis vocatur, antequam implantata ei sunt vera; & qualia vera ei implantantur, tale fit bonum; inde est quod unius bonum, tametsi simillimum apparet, non tamen est sicut alterius, nam bonum in omnibus & singulis, qui in universo terrarum orbe, inde differt; se habet hoc sicut facies humanæ, in quibus, se ut plurimum affectiones effigiant, quod nusquam in universo genere humano dentur prorsus similes; ipsa vera faciunt sicut faciem boni, cujus pulchritudo est a forma veri, sed quod afficit est bonum; tales sunt formæ angelicæ omnes, & talis foret homo, si in amore in Dominum & in charitate erga proximum ab interiore vita foret; in tales formas est homo creatus, quia in similitudinem & imaginem Dei; & tales formæ sunt illi qui regenerati sunt quoad spiritus suos, utcunque apparent quoad corpus. Inde constare potest, quid intelligitur per quod agnoscatur bonum per interiora vera.

3805. Et fuit sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suæ, quod significet agnitionem boni affinis, constat similiter ex illis quæ resultant ex significatione vocum illarum in sensu interno; est reciproca agnitio, quæ ita describitur. Agitur hic, ut patet, de electione boni, quæ electio præcedit conjugium boni & veri.

3806. Et cucurrit obviam ei, quod significet convenientiam, constat ex significatione currere obviam, quod sit convenientia, nam spectat conjunctionem, de qua sequitur; convenientia seu similitudo, ut notum est, conjungit.

3807. Et amplexus eum, quod significet affectionem, constat ex significatione amplecti, quod sit affectio; interior enim affectio in illum gestum labitur, nam unicuique affectioni sunt gestus in corpore qui correspondent; quod affectioni in communi sit amplexatio, notum est.

3808. Et osculatus eum, quod significet initiationem, constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3574. 3800; hic initiatio ad illam conjunctionem, initiatio enim est præcedens conjunctio.

3809. Et adduxit eum ad domum suam, quod significet ad conjunctionem, constat a significatione adducere ad domum, quod sit ad se, ipse enim homo in sensu interno vocatur domus, videatur n: 3128. 3142. 3538, & hoc ex bono, quod proprie est domus, n: 2233. 2234. 3652. 3720: hic itaque ad bonum, quod per Labanem repræsentatur; quapropter per adducere ad domum suam hic significatur conjunctio. Hic in sensu interno plene describitur processus

cessus conjunctionis boni naturalis quod Jacob, cum bono collaterali quod Laban; sunt hæc quinque, quæ processum illum constituunt, nempe mutua agnitio, convenientia, affectio, initiatio & conjunctio; mutua agnitio significata est per quod Rachel cucurrit & indicavit patri suo, & per quod Laban audivit famam Jacobi filii sororis suæ, de qua n: 3804. 3805; convenientia per quod Laban cucurrit obviam ei de qua n: 3806; affectio, per quod Laban amplexus eum, de qua n: 3807; initiatio, per quod osculatus eum de qua n: 3808; & conjunctio, per quod adduxerit eum ad domum suam, de qua hic.

3810. Et narravit Labani omnia verba illa, quod significet ex veris, nempe agnitio, convenientia, affectio, initiatio & conjunctio, constat ex serie, & quodque ex verbis secundum sensum internum explicatis, a quibus hæc clausula; videantur quæ mox supra n: 3804, dicta sunt.

3811. Vers: 14. 15. *Et dixit ei Laban, utique os meum, & caro mea tu; & habitavit cum eo mensem dierum. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, & servies mihi gratis, indica mihi quid merces tua.* Dixit ei Laban, utique os meum & caro mea tu, significat conjuncta quoad vera & quoad bona: & habitavit cum eo mensem dierum, significat vitæ statum novum: & dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, significat quia consanguinei ex bono: & servies mihi gratis, indica mihi quid merces tua, significat quod erit medium conjunctionis.

3812. Dixit ei Laban, utique os meum & caro mea tu, quod significet conjuncta quoad vera & quoad bona, constat a significatione os meum & caro mea tu, quod sit conjunctio, antiquis formula fuit dicendi de illis qui ex una domo, aut ex una familia, aut in aliqua cognatione fuerunt, os meum & caro mea, videatur n: 157, inde est, quod per illa verba significetur conjunctio: quod quoad vera & quoad bona, est quia omnis conjunctio spiritualis fit per illa, & omnis conjunctio naturalis se refert ad illa; & præterea per os & carnem significatur proprium hominis, per Os proprium ejus intellectuale, & per Carnem proprium ejus voluntarium, ita per Os proprium quoad verum nam hoc intellectualis est, & per Carnem proprium quoad bonum nam hoc voluntatis est, videatur n: 148. 149. Quod proprium in genere concernit, est illud duplex, unum infernale, alterum cœleste; infernale accipit homo ab inferno, cœleste accipit a cœlo, hoc est, per cœlum a Domino; omne enim malum, & inde falsum, ab inferno influit, & omne bonum & inde verum a Domino: hoc novit homo ex doctrina fidei, sed vix unus inter myriades credit, inde est, quod homo malum, quod influit ab inferno, sibi appropriet seu suum faciat, & quod bonum quod a Domino, non afficiat illum, proinde non imputetur ei: quod homo non credat malum influere ab inferno, & bonum a Domino, est quia in amore sui est, qui amor hoc secum habet, usque adeo, ut indignetur valde, cum dicitur, quod omne influat; inde nunc est, quod omne proprium hominis non sit nisi quam malum, videatur n: 210. 215. 694. 731. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 1047; at quod homo credat, quod malum ab inferno, & bonum a Domino, est ex eo quod non in amore sui sit, sed in amore erga proximum, & in amore in Dominum, hic amor hoc

hoc secum habet; inde est, quod homo a Domino accipiat proprium cœlestē, de quo n: 155. 164. 731. 1023. 1044. 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. Proprium hoc in utroque sensu significatur per os & carnem: inde est, quod per Ossā in Verbo significetur verum, & in opposito sensu falsum, & per Carnem bonum, & in opposito sensu malum; quod per ossa illud significetur, ex sequentibus locis constare potest; apud Esaiam “Ducet te Jehovah iugiter, & saturabit in ariditatibus animam tuam, & *Ossa tua expedita reddet*, ut sis sicut hortus irriguus” LVIII: 11. ossa expedita reddere, pro vivificare proprium intellectuale, hoc est, illustrare intelligentia, inde dicitur, ut sis sicut hortus irriguus, quod hortus sit intelligentia, videatur n: 100. 108. 1588. Apud eundem “Tunc videbitis, & gaudebit cor vestrum, & *Ossa vestra sicut herba germinabunt*” LXVI: 14; Ossā sicut herba germinare, pro simili. Apud Jeremiam “Albi erant Naziræi præ nive, candidi erant præ lacte, *rubuerunt Ossa præ gemmis*, sapphirus polities eorum; obscurata est præ nigredine forma eorum, non cognoscuntur in plateis *adhæsit cutis eorum Ossi eorum*, exaruit, facta est sicut lignum” Thren: IV: 7. 8. Naziræus pro homine cœlesti, n: 3301; albi præ nive & candidi præ lacte, pro quod in cœlesti vero, quod verum quia ex amore boni, dictum quod rubuerunt ossa præ gemmis, albedo & candor prædicantur de vero, n: 3301, rubedo de bono, n: 3300, gemmæ de veris quæ ex bono, n: 114; per adhæsit cutis ossi eorum, describitur status mutatus quoad cœlestia amoris, quod nempe non caro ossi, hoc est, non amplius bonum, tunc enim omne verum fit instar cutis quæ adhæret ossi, exarescit & fit sicut lignum. Apud Ezechielem “Paraboliza contra domum rebellionis parabolum, & dic ad eos, sic dixit Dominus Jehovah, appone ollam, appone, & etiam infunde in eam aquas, colligendo *frusta ejus* in eam, omne *frustum bonum*, femur & humerum, *electione ossium imple*, electione gregis accipiendo, & etiam *focus ossium* sub illa, etiam *coquantur ossa* in medio ejus” XXIV: 3, 4, 5. 10; olla pro violentia illata bono & vero, inde vocatur illa urbs sanguinem ibi Vers: 6; frusta, frustum bonum, femur & humerus in illam collecta, sunt carnes, quæ sunt bona; electio ossium, qua olla impleta, pro veris; focus ossium pro affectione veri; coquantur ossa in medio ejus, pro violentia illis illata; quod in hac parabola recondita sint arcana, quæ Divina, quisque videre potest, tum quod illa nequaquam sciri queant, nisi sciatur quid in sensu interno significatur per ollam, per frusta, femur & humerum, per electionem ossium, per focum ossium, per coqui. Apud Micham “Nonne vestrum nosse, iudicium, odio habentes bonum, & amantes malum, rapientes cutem eorum desuper illis, & *carnem eorum* desuper *ossibus eorum*, qui comederunt *carnem populi mei*, & cutem ejus desuper eis detraxerunt, & *ossa eorum diffregerunt*, ac diviserunt sicut in *ollam*, & sicut *carnem* in medium lebetis” III: 2. 3, similiter. Apud Ezechielem “Eduxit me in spiritu Jehovah, & posuit me in medio vallis, quæ erat *plena ossibus*; dixit ad me, num vivent *ossa hæc*: dixit ad me propheta *super ossibus his*, & dic ad illa, *ossa arida*, audite verbum *Jehovæ*; sic dixit Dominus Jehovah *ossibus his*, ecce Ego adducens spiritus in vos, ut vivatis,

dabo super vos nervos, & ascendere faciam super vos *Carnem*, & obducam super vos cutem, & dabo in vobis spiritum ut vivatis. Prophetavi, & *acceserunt Offa, Os ad Os* suum, vidi cum ecce super illis nervi, & *caro* ascendit, & obducta est super illis cutis superius, & spiritus non erat in illis, & venit in ea spiritus, & revixerunt, & steterunt super pedibus suis” xxxvi: 1 seq: agitur ibi in communi de instauratione Ecclesiæ apud gentes, & in particulari de regeneratione hominis, Offa arida pro proprio intellectuali, quod inanimatum est antequam vitam boni a Domino accipit, per illam animatur seu fit vivum; caro quam Dominus ascendere facit super Offa est proprium voluntarium, quod proprium cœleste vocatur, ita est bonum; spiritus est vita Domini, quæ cum influit in bonum hominis quod ex proprio videtur sibi velle & facere, tunc bonum vivificatur, & ex bono verum, & fit ex Ossibus aridis homo. Apud Davidem “ Dissoluta sunt *omnia Offa mea*, factum est cor meum sicut cera, numerare possum *omnia Offa mea*, diviserunt vestes meas sibi, & super vestimentum meum jecerunt sortem” Psalm: xxii: 15. 18. 19, ibi de tentationibus Domini quoad Divina vera, quæ propria Domini; & inde vocantur Offa mea, & quoad Divinum Bonum quod proprium Domini, & inde vocatur cor meum, quod cor sit bonum, videatur n: 3313. 3635; & quia ossa significant vera illa, quæ numerare est per ratiocinia & falsa dissipare velle; ideo etiam immediate sequitur, quod diviserint vestes & super vestimentum jecerint sortem, nam vestes etiam sunt vera, sed exteriora, n: 297. 1073. 2576, dividere illas & jacere sortem super vestimentum, simile involvit, ut quoque apud Matthæum Cap: xvii: 35. Apud Eundem “ Anima mea exultat in Jehovah, lætetur in salute Ipsius, *omnia Offa mea dicant*, quis sicut Tu” Psalm: xxxv: 9. 10, manifeste quod Offa in spiritali sensu sint intellectuale proprium. Apud Eundem “Audire facies me gaudium & lætitiā, *exultabunt Offa* contrivisti” Psalm: li: 10. exultabunt Offa quæ contrivisti, pro recreatione per vera post tentationes. Quia Os significabat proprium intellectuale, seu proprium quoad verum, & in supremo sensu Divinum verum quod Proprium Domini, inde ex statuto Paschatis erat, quod non frangerent Os agni paschalis, de qua re ita apud Moysen “ In domo una comedetur, non educes e domo de carne foras, & *non Os frangetis in eo*” Exod: xii: 46; & alibi “ Non relinquent de eo usque ad mane, & *Os non frangit de eo*” Numb: ix: 12, Os non frangere, in supremo sensu pro non violare Verum Divinum, & in sensu repræsentativo pro non violare verum cuiusvis boni, quale enim boni & forma boni est ex veris, & est verum sustentaculum boni, sicut ossa sunt carnis. Quod Verbum, quod est ipsum verum Divinum, vivificet mortuos, repræsentatum est per quod vir revixerit, & surrexerit super pedes suos, qui coniectus in sepulchrum Elisæi *tangeret Offa ejus*, ii Reg: xiiii: 21; quod Elisæus repræsentaverit Dominum quoad Verum Divinum seu verbum, videatur n: 2762. Quod Offa in opposito sensu significant falsum quod ex proprio, patet ab his locis; apud Jeremiam “ In tempore illo extrahent *Offa Regum Jebudæ*, & *Offa principum ejus*, & *Offa sacerdotum*, & *Offa prophetarum*, & *Offa habitatorum Hierosolymæ*

a se-

a sepulchris eorum, & expandent ea Soli & Lunæ, & omni exercitui cœlorum, quæ amaverant, & quibus serviverant” VIII: 1. 2. Apud Ezechielem “Dabo cadavera filiorum Israelis coram idolis eorum, & *dispergam Offa vestra* circum altaria vestra” VI: 5. Apud Mosen “Deus qui eduxit eum ex Ægypto, sicut robora unicornis illi, comedet gentes hostes suos, & *ossa eorum franget* & tela eorum conteret” Num: XXIV: 8. In Libro Secundo Regum “Joschias Rex confregit statuas, & excidit lucos, & implevit locum eorum *offibus hominis*; fumfit ossa ex sepulchris, & combussit super altari, ut immundum redderet illud; sacrificavit omnes sacerdotes excelsorum qui ibi super altaribus, & *combussit ossa hominum super iis*” XXIII: 14. 16. 20. Apud Mosen “Anima quæ tetigerit super superficie agri confossum gladio, aut mortuum, aut *os hominis*, aut sepulchrum, emundus erit septem dies” Num: XIX: 16. 18. Quia ossa significant falsa, & sepulchra mala in quibus illa, & quia hypocrisis est malum apparens extrinsecus ut bonum, sed intus est sædum a fallis & prophanis, ideo Dominus ita dicit apud Matthæum “Væ vobis Scribæ & Pharisei, *byrocritæ*, quia similes vos facitis *sepulchris dealbatis*, quæ foris quidem apparent pulchra, intus vero *plena sunt offibus mortuorum*, & omni immunditie; sic etiam vos foris quidem apparetis hominibus iusti, intus vero pleni estis hypocrisi & iniquitate” XXIII: 27. 28. Ex his nunc patet, quod per ossa significetur proprium intellectuale tam quoad verum quam quoad falsum.

3813. Quod Carnem attinet, significat illa in sensu supremo Proprium Divini Humani Domini, quod est Divinum Bonum, in sensu respectivo proprium hominis voluntarium vivificatum a Proprio Divini Humani, hoc est, a Divino Bono Ipsius; hoc proprium est quod vocatur proprium cœleste, quod in se est solius Domini appropriatum illis qui in bono sunt & inde in vero, tale proprium est Angelis qui in Cœlis, & hominibus qui quoad interiora sua seu quoad spiritum sunt in Regno Domini; at in opposito sensu caro significat proprium hominis voluntarium, quod in se non nisi quam malum est, & quia non vivificatum a Domino vocatur mortuum, & inde homo ille dicitur mortuus. Quod Caro sit in supremo sensu Proprium Divini Humani Domini, ita Divinum Bonum Ipsius, constat a Domini verbis apud Johannem “Jesús dixit, Ego sum Panis vivens qui e cœlo descendit, si quis comederit ex hoc Pane, vivet in æternum: Panis quem Ego dabo, *Caro mea est*, quam Ego dabo pro mundi vita. Pugnarunt inter se invicem Judæi, dicentes, quomodo potest Hic dare *carnem* ad edendum.; dixit ergo illis Jesús, amen, amen, dico vobis, nisi comederitis *carnem Filii hominis*, & biberitis Ipsius sanguinem, non habebitis vitam in vobis ipsis: qui manducat meam Carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, & Ego resuscitabo illum extremo die, *nam Caro mea est vere cibus*, & sanguis meus est vere potus, qui manducat *meam Carnem*, & bibit meum sanguinem, in Me manet, & ego in illo; hic est Panis qui e cœlo descendit” VI: 51. ad 58; quod hic Caro sic Proprium Divini Humani Domini, ita Divinum Bonum, manifeste patet, estque illa quæ in Sancta Cæna vocatur Corpus, quod Corpus ibi

seu Caro sit Divinum Bonum, & sanguis Divinum verum, videatur n: 1798. 2165. 2177. 3464. 3735; & quia panis & vinum idem significant cum carne & sanguine, panis nempe Divinum Bonum Domini, & Vinum Divinum Verum Ipsius, ideo hæc loco illorum mandata sunt: inde est, quod Dominus dicit, Ego sum Panis vivens, Panis quem ego dabo, Caro mea est, qui manducat meam Carnem, & bibit meum sanguinem, in Me manet & Ego in illo, hic est Panis qui e cœlo descendit; comedere quod sit communicari, conjungi, & appropriari, videatur n: 2187. 2343. 3168. 3513. f. 3596: idem repræsentabatur in Ecclesia Judaica, qer quod carnem sacrificiorum comederent Aharon, filii ejus, & ipsi qui sacrificabant, ac alii qui mundi erant, & quod hoc sanctum esset, videatur Exod. xii: 7. 8. 9. Cap. xxix: 30 ad 34. Levit: vii: 15 ad 21. Cap: viii: 31. Deut: xii, 27. Cap: xvi: 4; quare si immundus comederet de carne illa, excinderetur e populis suis, Levit: vii: 21; quod hæc dicta sint panis, videatur n: 2165; quod Caro illa Caro sanctitatis vocata sit, Jerem: xi: 15. Hag: ii: 12, & Caro muneris quæ super mensis in Regno Domini, Ezech: xl: 43, ubi de Novo Templo; per quod cultus Domini in Regno Ipsius significari constat. Quod Caro in sensu respectivo sit proprium voluntarium apud hominem a Divino Bono Domini vivificatum, constat quoque ab his locis; apud Ezechielem "Dabo illis Cor unum; & spiritum novum dabo in medio vestri, & removebo cor lapidis *e carne eorum*, & dabo illis *cor carnis*" xi: 19 Cap: xxxvi: 26, cor lapidis e carne eorum, pro voluntario & proprio non vivificato, cor carnis pro voluntario & proprio vivificato, quod cor sit repræsentativum boni voluntarii, videatur n: 2930. 3313. 3635. Apud Davidem "Deus, Deus meus Tu, mane quæro Te, sitit anima mea Tibi, desiderat Te *caro mea* in terra Siccitatis, & lassus sine aquis" Psalm: lxi: 2. Apud Eundem "Desiderat anima mea erga atria Jehovæ, Cor meum & *Caro mea* jubulant erga Deum vivum" Psalm: lxxxiii: 3. Apud Hiobum "Cognovi Redemptorem meum, vivit, & postremum super pulvere surget, & post cute mea circumdabuntur hæc, & ex *Carne mea videbo Deum*, Quem ego videbo mihi, & oculi mei videbunt, & non alius" xix: 25. 26. 27; cute circumdari pro naturali, quale secum homo post mortem habet, de qua n: 3539; ex carne videre Deum pro ex proprio vivificato, ideo dicit, quem ego videbo mihi, & oculi mei videbunt, & non alius; quia Ecclesiis notum fuit, quod Caro significaret proprium & Liber Hiobi est liber Ecclesiæ Antiquæ, n: 3540, f. ita ex significativo de his, ut de pluribus aliis, secundum morem illius temporis, loquutus est: qui itaque inde deducunt, quod ipsum cadaver a quatuor ventis colligetur & resurget, non sciunt sensum internum Verbi; qui sensum internum norunt, sciunt quod in alteram vitam venturi sint corpore, sed puriori, sunt enim ibi corpora pluriora, nam se mutuo vident, inter se mutuo loquuntur, omni sensu quali in corpore, gaudent sed exquisitiori, corpus quod homo circumfert in terra, est pro usibus ibi, ideo consistit ex ossibus & carne, & corpus quod spiritus in altera vita circumfert, est pro usibus ibi, & non consistit ex ossibus & carne,

carne, sed ex talibus quæ illis correspondent, videatur n : 3726. Quod Caro in opposito sensu significet proprium hominis voluntarium, quod in se non nisi quam malum est, constat ex his locis; apud Esajam “ Vir *carnem brachii sui* comedent” ix : 19. Apud Eundem “ Cibabo oppres-
sores suos *carne ipsorum*, & sicut musto sanguine eorum inebriabuntur” xlix : 26. Apud Jeremiam “ Cibabo vos *carne filiorum eorum*, & *carne filiarum eorum*, & vir *carnem socii sui* comedent” xix : 9. Apud Sachariam “ Reliquæ comedent quælibet *carnem alterius*” ix : 9. Apud Mo-
sen “ Castigabo vos sextuplo propter peccata vestra, & comedatis *carnem fili-
orum vestrorum*, & *carnem filiarum vestrarum* comedetis” Levit : xxvi : 28.
29; proprium voluntarium seu natura hominis ita describitur, est enim non nisi quam malum & inde falsum, ita odium contra vera & bona, quæ significantur per comedere carnem brachii sui, carnem filiorum & filiarum, carnem alterius. Apud Johannem “ Vidi unum angelum stan-
tem in sole, qui clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio cœlo, venite & congregamini ad cœnam magni Dei, ut comeda-
tis *carnes regum*, & *carnes chiliarchorum*, & *carnes fortium*, & *carnes eqno-
rum* & sedentium super illis, & *carnes omnium liberorum* & fervorum, & parvorum & magnorum” Apoc : xix : 17. 18. Ezech : xxxix : 17. 18. 19.
20; quod per carnes regum, chiliarchorum, fortium, equorum & seden-
tium super illis, liberorum & fervorum, non significantur talia, unicuique constare potest, ita quod per carnes significantur alia, quæ hactenus ignota sunt, quod mala quæ ex falsis, & mala ex quibus falsa, quæ ex proprio voluntario hominis, ex singulis patet, Quia falsum quod ex proprio intel-
lectuali hominis resultat, in sensu interno est sanguis, & malum quod ex proprio voluntario ejus, est caro, Dominus de homine regenerando ita lo-
quitur “ Quotquot receperunt, dedit illis potestatem, ut filii Dei essent, credentibus in nomen Ipsi, *qui non ex sanguinibus, neque e voluntate carnis*,
neque e voluntate viri, sed ex Deo nati sunt” Joh : i : 12. 13 : inde est, quod per carnem in genere intelligatur omnis homo, videatur n : 574.
1050 f; nam sive hominem dicas, sive proprium hominis, idem est. Quod per Carnem in supremo sensu significetur Divinum Humanum Domini, patet a loco supra allato, & quoque ab hoc apud Johannem “ *Verbum Caro factum est*, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsi, gloriam sicut unigeniti a Patre” i : 14, ex hac Carne vivificatur omnis caro, hoc est, ex Divino Humano Domini omnis homo, per appropriationem amoris Ipsi, quæ appropriatio significatur per comedere Carnem Filii hominis, Joh : vi : 51 ad 58; & per comedere Panem in Sancta Cœna, panis enim est corpus seu caro, Matth : xxvi : 26. 27.

3814. Et habitavit cum eo mensem dierum, quod significet vitæ statum novum, constat a significatione habitare, quod sit vita, de qua n : 1293. 3384. 3613; & ex significatione mensis dierum, quod sit status novus; quod omnia tempora sint status, videatur n : 1274. 1382. 2625. 2783. 2837. 3254. 3356. 3404, ita anni, menses & dies; quales autem status significant,

significant, constat ex numeris eis appositis; cum autem in singulari dicitur annus, mensis, aut dies, significatur integer status, ita finis prioris & principium sequentis, ut quoque in explicationibus passim ostensum, hic itaque per mensem finis prioris status & principium sequentis, ita status novus; ut quoque alibi in Verbo, ut apud Esaiam “ Tandem fiet *de mense* in *mensē* suum, & de sabbatho in sabbathum, veniet omnis caro ad incurvandū se coram Me, dixit Jehovah” *LXVI* : 23. Apud Johannem “ Ostendit mihi purum fluvium aquæ vitæ, splendidum sicut chrysellum, exeuntem e throno Dei & Agni; in medio plateæ ejus & fluvii hinc & illinc arbor vitæ faciens fructus duodecim, *juxta mensem quemvis reddens fructum suum*” Apoc : *XXII* : 1. 2; juxta mensem quemvis reddens fructum suum, pro novo semper statu quoad boni receptionem, & inde exercitium. Apud Moysen “ Recense filios Levi, juxta domum patris eorum, & juxta familias eorum, omnem masculum, *a filio mensis* & supra recensebis illos. Recense omnem Primogenitum, masculum filiorum Israelis *a filio mensis* & supra, & tolle numerum nominum eorum” Num : *XXI* : 18. 19. 20; quia finis prioris status & principium sequentis, seu novus status, per mensem significabatur, mandatum est ut recensio eorum fieret a filio mensis & supra. Apud Eundem “ Si videris in captivitate mulierem pulchram forma, & desideraveris illam, ut accipias tibi in uxorem, removebit vestem captivitatis suæ desuper se, & sedebit in domo tua, & deflebit patrem suum, & matrem suam *Mense dierum*, postea intrabis ad illam, & cognosces illam, & erit tibi in uxorem” Deut : *XXI* : 11. 13; hic manifeste mensis dierum pro fine status prioris & principio sequentis seu novi.

3815. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, quod significet quia consanguinei ex bono, constat a repræsentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, & ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum Naturalis, de quibus supra; & a significatione fratris, quod sit bonum, de qua n : 3803, hic consanguineum, quia dicitur a Labane ad Jacobum, proinde a bono ad bonum; omnis etiam consanguinitas originem ducit a bono, nam bonum est amoris; est proximus gradus amoris in linea descendente, qui dicitur consanguineus, & intelligitur in sensu proprio per fratrem: quod in mundo spirituali seu cœlo non aliæ consanguinitates & affinitates dentur, quam amoris in Dominum, & amoris erga proximum, seu quod idem, quam boni, constare mihi potuit ex eo, quod omnes societates, quæ cœlum constituunt, & innumerabiles sunt, inter se distinctissimæ sint, secundum gradus & differentias amoris & inde fidei, videatur n : 685. 917. 2739. 3612; tum ex eo, quod ibi se mutuo agnoscant non ex quadam affinitate, quæ fuerat illis in vita corporis, sed solummodo ex bono & inde vero, non pater filium aut filiam, nec frater fratrem aut sororem, ne quidem maritus uxorem, nisi fuerint in simili bono, conveniunt quidem cum primum in alteram vitam veniunt, sed diffociantur, nam ipsum bonum, seu amor & charitas, determinat & addicit quemcumque suæ societati;

tati; in societate, in qua unusquisque est, inchoat consanguinitas, & inde progrediuntur affinitates usque ad circuitus.

3816. Et servires mihi gratis, indica mihi quid merces tua, quod significet quod erit medium conjunctionis, constat a significatione servire gratis, quod sit absque obligatorio; & ex significatione mercedis, quod sit medium conjunctionis; merces aliquoties nominatur in Verbo, & ibi non aliud in sensu interno significat, quam medium conjunctionis; causa est, quia Angeli prorsus nihil audire volunt de Mercede, quod sit propter aliquid apud illos, imo aversantur prorsus ideam mercedis pro aliquo bono seu bene-actō, sciunt enim quod apud unumquemvis, quod proprium seu suum est, non sit nisi malum, & quia ita, quicquid faciunt ex proprio seu suo, contrarium mercedi secum haberet, & quod omne bonum sit ex Domino, & quod influat, & hoc ex sola Misericordia, ita non a se, propter quod de mercede cogitent; imo ipsum bonum non sit bonum, cum de mercede propter id cogitatur, nam finis propter se illico se adjungit, qui finis quantum se adjungit, tantum inducit negationem quod a Domino, & quod a Misericordia, proinde tantum removet influxum, consequenter tantem a se coelum & beatitudinem, quæ bono & ejus affectioni inest; affectio boni, seu amor in Dominum & amor erga proximum in se habet beatum & felix, ipsi affectioni & amoris hoc inest; ex affectione & ejus beatitudine aliquid facere, & simul propter mercedem, sunt sibi prorsus opposita; inde nunc est, quod Angeli per mercedem, cum ea nominatur in Verbo, non percipiant aliquid mercedis, sed id quod gratis & ex misericordia a Domino illis donatur; at merces pro medio conjunctionis inservit illis qui nondum initiati sunt, qui enim nondum initiati sunt bono & ejus affectioni, hoc est, qui nondum plene regenerati, illi non possunt aliter quam etiam de mercede cogitare, quia bonum quod faciunt non faciunt ex affectione boni, sed ex affectione beati & felicitis propter se, & simul ex timore pro inferno; sed cum regeneratur homo, tunc invertitur hoc, & fit affectio boni, quæ cum est, non amplius mercedem spectat: hoc illustrari potest ab illis quæ in vita civili, qui habet amorem patriæ, & in tali affectione erga patriam est, ut sit ei voluptas ex bene velle ei benefacere, is, si ei hoc negaretur, doleret & supplicaret ut ei copia benefaciendi daretur, hoc enim affectionis ejus est, proinde voluptatis & beatitudinis; talis etiam honoratur & ad dignitates evehitur, quia hæ sunt illi media patriæ inserviendi, tametsi vocantur mercedes; at qui in nulla affectione patriæ sunt, sed modo in affectione sui & mundi, ii propter honores & opes faciunt, quas etiam ut fines spectant, tales præferunt se patriæ, seu suum bonum communi bono, & sunt sordidi respective, & usque volunt præ aliis apparere, quod ex sincero amore faciant quod faciunt; at cum de eo apud se cogitant, negant quod aliquis hoc faciat, & miserrantur quod aliquis possit: qui tales sunt in vita corporis respective ad patriam, seu publicum ibi, tales etiam sunt respective ad Regnum Domini ibi, sequitur enim unumquemvis affectio ejus seu amor, nam affectio seu amor est vita cujusvis.

3817. Verſ: 16. 17. *Et Labani duæ filiæ, nomen majoris Leah, & nomen minoris Rachel, & oculi Leæ debiles, & Rachel erat pulchra forma, & pulchra aſpectu.* Labani duæ filiæ, ſignificat affectiones veri ex bono quod ex ſtirpe communi: nomen majoris Leah, ſignificat affectionem veri externi cum quali; & nomen minoris Rachel, ſignificat affectionem veri interni cum quali: & oculi Leæ debiles, ſignificat affectionem veri externi quoad intellectum ejus quod talis: & Rachel erat pulchra forma & pulchra aſpectu, ſignificat affectionem veri interioris quoad ſpirituale quod talis.

3818. Labani duæ filiæ, quod ſignificet affectiones veri ex bono quod ex ſtirpe communi, conſtat a repræſentatione Labanis, quod ſit bonum communis ſtirpis, ſed a latere, de qua n: 3612. 3665. 3778; & a ſignificatione filiarum, quod ſint affectiones, de qua n: 2362, hic affectiones veri quæ ex bono quod Laban, videatur n: 3793.

3819. Nomen majoris Leah, quod ſignificet affectionem veri externi cum quali, & nomen minoris Rachel, quod ſignificet affectionem veri interni cum quali, conſtat ex repræſentatione Leæ, quod ſit affectio veri externi; & Rachelis, quod ſit affectio veri interni, de quibus n: 3793; & ex ſignificatione nominis, quod ſit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. major dicitur Leah, quia verum externum prius dicitur, & minor Rachel, quia verum internum deinceps, ſeu quod idem, homo prius afficitur externis veris, & deinceps internis, ſunt enim externa vera plana internorum, nam ſunt communia in quæ ſingularia inſinuantur, homo abſque idea communi rei nihil ſingulare comprehendit, inde eſt, quod in Verbi ſenſu literali communia vera ſint, in ſenſu autem interno ſingularia; illa ſunt quæ vocantur externa, hæc autem interna: & quia vera abſque affectione non ſunt vera, quia nullius vitæ, ideo cum vera externa & interna dicuntur, intelliguntur affectiones illorum.

3820. Et oculi Leæ debiles, quod ſignificet affectionem veri externi quoad intellectum ejus quod talis, conſtat ex repræſentatione Leæ, quod ſit affectio veri externi, de qua n: 3793, & mox ſupra n: 2701; & ex ſignificatione debilis, quod ſit reſpective talis. Quod affectiones veri externi ſint quoad intellectum debiles, ſeu quod idem, qui in illis ſunt, conſtare poteſt ab externis, hoc eſt, communibus ideis, quæ nondum illuſtratæ ſunt a ſingularibus, quod infirmæ ſint & vacillent, & quaſi ad quemcunque ventum ferri, hoc eſt, ad quamcunque opinionem trahi ſe patiantur, at cum eadem illuſtratæ ſunt a ſingularibus, quod firmæ evadant, & conſiſtant, nam inde illis eſſentialia & formalia, quæ ſignificantur per pulchram formam & pulchram aſpectu, quæ Racheli, per quam affectiones interioris veri repræſentantur. Quid externa vera & affectiones eorum, & quid interna vera & eorum affectiones, & quod illæ ſint debiles oculis reſpective, & hæ pulchræ forma & aſpectu, ſit pro exemplo, qui in externis veris ſunt, modo commune hoc ſciunt, quod pauperibus benefaciendum, nec ſciunt diſcernere quinam vere pauperes ſunt, minus quod per pauperes in Verbo intellecti ſint illi qui ſpiritualiter tales ſunt, inde æque benefaciant malis quam

bonis, non scientes quod benefacere malis sit malefacere bonis, nam sic datur malis copia bonis malefaciendi, quare illi qui in simplici tali zelo sunt, ab astutis & dolosis quam maxime infestantur; at qui in internis veris sunt, sciunt quinam pauperes sunt, & discernunt inter quoscumque, & cuius secundum quale ejus benefaciunt. Sit quoque pro exemplo, qui in externis veris sunt, modo commune hoc sciunt, *quod amandus proximus*, & credunt quod unusquisque in simili gradu proximus sit, & sic quod unusquisque simili amore amplectendus, & ita se seduci patiuntur; qui autem in internis veris sunt, sciunt in quo gradu quisque proximus est, & quod unusquisque in dissimili, inde innumerabilia sciunt præ illis, proinde se non abduci patiuntur a solo nomine proximi, & ad faciendum malum ex persuasione boni, quam inducit nomen. Sit etiam pro exemplo, qui solum in externis veris sunt, putant *quod docti sicut stellæ lucebunt in altera vita*, & quod omnes qui in vinea Domini laborarunt, mercedem præ aliis habebunt; at qui in internis veris sunt, sciunt quod per doctos, sapientes & intelligentes, significantur illi qui in bono sunt, utcumque non in aliqua sapientia & intelligentia humana, & quod illi sicut stellæ lucebunt, & quod qui in vinea laborant, quisque secundum affectionem boni & veri, ex qua laborat, mercedem obtineant, & quod qui propter se & mundum, hoc est, propter excellentiam sui & opulentiam laborant, mercedem suam habeant in vita corporis, sed in altera vita fors illis sit cum malis ibi, Matth : vii : 22. 23 : inde patet, quam debiles intellectu sunt illi, qui solum in externis veris, & quod interna vera, sint quæ essentiam & formam illis dant, & quoque qualificant bonum apud illos. At usque qui in externis veris sunt, & simul in simplici bono, cum in mundo vivunt, illi in altera vita interna vera, & inde sapientiam recipiunt, nam ex simplici bono in statu & facultate sunt illa recipiendi.

3821. Et Rachel erat pulchra forma & pulchra aspectu, quod significet affectionem veri inferioris quoad spirituale, quoad talis, constat ex illis quæ mox supra dicta sunt; per formam significatur essentia, & per aspectum pulchritudo inde.

3822. Vers : 18. 19. 20. *Et amabat Jacob Rachelem, & dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi, præ dare me illam viro alii, mane cum me. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis; & fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam.* Amabat Jacob Rachelem, significat boni amorem erga verum internum: & dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, significat studium, & tunc statum sanctum ut cum interno vero conjungeretur: & dixit Laban, bonum dare me illam tibi præ dare me illam viro alii, mane mecum, significat medium conjunctionis per verum interius cum illo bono: & servivit Jacob pro Rachele septem annis, significat effectum: & fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam, significat statum amoris.

3823. Amabat Jacob Rachelem, quod significet boni amorem erga verum internum, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua n : 3599. 3659. 3775 ; & ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua n : 3793. 3819, hic verum internum conjungendum bono naturalis, pro qua conjunctione amor.

3824. Et dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, quod significet studium & tunc statum sanctum ut cum interno vero conjungeretur, constat a significatione servire, quod sit studium ; a significatione septem, quod sit sanctum, de qua n : 395. 433. 716. 881 ; & ex significatione annorum, quod sint status, de qua n : 487. 488. 493. 893, quod sit propter conjunctionem, constat ; inde patet, quod per serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, significetur studium & tunc status sanctus ut cum interno vero conjungeretur. Interna vera conjungi naturali dicuntur, cum discuntur, agnoscuntur & creduntur ; in naturali hominis seu in hujus memoria sunt vera tam externa quam interna, & ibi ut scientifica doctrinalia, sed non prius conjuncta sunt, quam cum homo illis propter usum vitæ afficitur, seu propter vitam amantur, nam tunc bonum illis copulatur, per quod conjunguntur cum rationali, proinde cum interno homine : per hanc viam est influxus vitæ in illa a Domino.

3825. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi præ dare me illam viro alii, mane mecum, quod significet medium conjunctionis per verum interius cum illo bono, constat ex significatione mercedis, de qua hic respondetur & illis verbis affirmatur, quod sit medium conjunctionis, de qua n : 3816 ; quod Rachel, quæ hic est verum interius, & quod Jacob qui hic est *tibi*, sit bonum, prius ostensum est. Quod conjunctionem boni quod Jacob cum bono quod Laban, per verum interius quod Rachel, attinet, est arcanum, quod ad captum non facile describi potest, clara idea utriusque boni, tum quoque affectionis veri interioris, prius habenda est, intellectus omnis rei etiam secundum ideas est, nullus si nulla ejus idea, obscurus si obscura, perversus si perversa, clarus si clara ; & quoque secundum affectiones, per quas idea etiam si clara quoque variatur ; paucis usque dicendum, apud omnem hominem qui regeneratur, bonum ejus naturalis, quale hic repræsentatur per Jacobum, conjungitur primum cum bono, quale hic repræsentatur per Labanem, per affectionem veri interioris, quæ hic repræsentatur per Rachelem, & postea cum bono Rationalis & vero ejus, quæ sunt Iischakus & Rebecca ; per primam illam conjunctionem est homo in statu recipiendi vera interna seu spiritualia, quæ sunt media conjunctionis Naturalis cum Rationali, seu Externi hominis cum Interno.

3826. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis, quod significet effectum, constat ex significatione horum verborum, quod sit studium & tunc status sanctus ut cum interno vero conjungeretur, de qua supra n : 3824, hic quod sit effectus ejus rei, patet.

3827. Et fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam, quod significet statum amoris, quod nempe absque tædio, constat ex signi-

figuratione esse in oculis ejus, quod sit ita apparere; ex significatione dierum, quod sint status, de qua n : 893. 2788. 3462. 3785; inde sicut dies aliqui in amando illo eam, est status amoris; cum homo est in statu amoris seu affectionis cœlestis, tunc est in statu angelico, nempe non quasi in tempore, si non affectioni illi inest impatientia, hæc enim est affectio corporea, in qua quantum est homo, tantum est in tempore, sed quantum non simul in illa, tantum non est in tempore: hoc patet in quadam imagine a jucundis & lætis quæ sunt affectionis seu amoris, quod, cum homo in his est, non appareat ei tempus, est enim in interno homine tunc; per affectionem genuini amoris abstrahitur homo a corporeis & mundanis, nam elevatur mens ejus versus cœlum, ita abstrahitur ab illis quæ sunt temporis: tempus enim apparens quid est ex reflexione super illa quæ non affectionis seu amoris sunt, ita quæ tædii: inde etiam patet, quid significat, quod septem anni fuerint in oculis ejus, sicut dies aliqui in amando illo eam.

3828. Vers: 21. 22. 23. 24. *Et dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quia impleti dies mei, & veniam ad illam. Et collegit Laban omnes viros loci, & fecit convivium. Et fuit in vespera, & accepit Leam filiam suam, & adduxit illam ad eum, & venit ad illam. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leæ filię suæ ancillam. Dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, significat quod a bono communi nunc conjunctio cum affectione veri interioris: quia impleti dies mei, ut veniam ad illam significat quod nunc status: & collegit Laban omnes viros loci, significat omnia vera illius status: & fecit convivium, significat initiationem: & fuit in vespera, significat statum adhuc obscurum: & accepit Leam filiam suam, & adduxit illam ad eum, & venit ad illam, significat quod solum conjunctio adhuc esset cum affectione veri externi: & dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leæ filię suæ ancillam, significat externas affectiones seu externa vincula quæ media inservientia.*

3829. *Dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quod significet quod a bono communi nunc conjunctio cum affectione veri interioris, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua prius, hic bonum commune, quia quæ Naturalis sunt, communia respective sunt, sunt enim innumerabilia quæ ab Interno homine influunt in Naturalem seu Externum, quæ in hoc apparent ut commune unum, & adhuc magis antequam particularia communium recepta sunt, ut hic; inde est, quod bonum, quod per Jacobum repræsentatur, nunc dicatur bonum commune; quod sit conjunctio cum affectione veri interioris, nam Rachel, quæ hic est mulier mea, repræsentat affectionem veri interioris, ut supra ostensum.*

3830. *Quia impleti dies mei ut veniam ad illam, quod significet quod nunc status, constat a significatione dierum, quod sint status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; quod impleti sint dies, ut veniam ad illam, significet quod status illo nunc sit, patet absque explicatione.*

3831. Et collegit Laban omnes viros loci, quod significet omnia vera illius status, constat a significatione virorum, quod sint vera, de qua n : 3134; & a significatione loci, quod sit status, de qua n : 2625. 2837. 3356. 3387.

3832. Et fecit convivium, quod significet initiationem, constat a significatione convivii, quod sit appropriatio & conjunctio, de qua n : 3596, hic initiatio, quia hæc præcedit conjunctionem, ac spondet & testatur eam: Convivia quæ antiquitus fiebant apud illos qui in significativis & repræsentativis fuerunt, non aliud significabant quam initiationem in amorem mutuum, qui charitatis; & convivia nuptialia initiationem in amorem conjugalem, & convivia sancta initiationem in amorem Spiritualem & cœlestem, & hoc ex causa, quia per convivari seu comedere & bibere significabatur appropriatio & conjunctio, ut n : 3134 ostensum est; quia hæc significabantur, etiam Dominus in tali sensu dixit “ Quod multi ab oriente usque & occidente venient, & *accumbent* cum Abrahamo, Isaco & Jacobo, in Regno cœlorum” Matth : viii : 11 : & alibi ad discipulos “ *Ut comedatis & bibatis super mensa mea* in Regno meo” Luc : xxii : 30 : & cum instituit Sanctam Cœnam, dixit “ Dico vobis quod non *bibiturus* sim a nunc ex hoc genimine vitis usque ad diem illum, *quando id bibero vobiscum novum in Regno Patris mei*” Matth : xxvi : 29 ; quisque videre potest, quod per accumbere, comedere, & bibere in Regno Domini, non significetur accumbere, comedere, & bibere, sed quod tale quod ibi est, nempe quod appropriatio boni amoris & veri fidei per illa intelligatur, ita quod illud, quod cibus spiritualis & cibus cœlestis vocatur ; manifeste quoque ex illis verbis patet, quod sensus internus illis, quæ Dominus loquutus est, insit, & quod absque intellectu ejus non sciri possit, quid sit cum Abrahamo, Isaco & Jacobo accumbere, super mensa in Regno Domini comedere & bibere, & ex genimine illius vitis cum illis bibere in Regno Patris; imo nec sciri possit, quid per comedere panem & bibere vinum in Sancta Cœna intelligatur.

3833. Et fuit in vespera, quod significet statum adhuc obscurum, constat a significatione vespere, quod sit status obscurus, de qua n : 3056; etiam convivia, quæ in vespera fiebant, seu cœnæ, nec aliud apud Antiquos, qui in ritualibus congruis fuerunt, significabant, quam statum initiationis qui præcedit conjunctionem, qui status est obscurus respectivo ad statum conjunctionis; cum enim initiatur homo in verum & inde in bonum, est ei omne, quod tunc discit, obscurum, at cum jungitur ei bonum & inde spectat verum, tunc fit ei clarum, & hoc successive magis & magis, non enim tunc amplius in dubio est, num sit, aut num ita sit, sed novit quod sit, & quod ita sit; cum homo in hoc statu est, tunc innumerabilia scire incipit, procedet enim tunc a bono & vero, quæ credit & percipit, quasi a centro ad peripherias, & quantum procedit, tantum illa quæ circumcirca sunt, videt, & successive adhuc extensius, continue enim terminos educit & dilatat; & quoque dein a quavis re in spatio intra terminos inchoat, & inde ut ex novis

centris novas peripherias educit, sic porro; inde lux veri a bono in immensum crescit, & fit sicut continuum lucidum, nam in luce cœli tunc est quæ a Domino: at qui in dubio sunt, & disquirunt num sit, & num ita sit, illis innumerabilia illa, imo indefinita ne hilum apparent, sunt eis omnia & singula prorsus obscura, & spectantur illa vix ut unum quod sit, sed ut unum quod non sciunt num sit; in tali statu est sapientia & intelligentia humana hodie, posse ingeniose ratiocinari num sit, sapientis est, & ratiocinari quod non sit, adhuc magis sapientis est: ut pro exemplo, num detur sensus internus Verbi quem vocant mysticum, antequam hoc creditur, ne hilum de innumerabilibus illis scire possunt, quæ in sensu interno sunt, quæ tot sunt, ut universum cœlum cum infinita varietate impleant: sit etiam pro exemplo, qui ratiocinatur de Providentia Divina, num sit modo universalis, & non in singularibus, ille nec scire potest innumerabilia illa arcana quæ Providentiæ sunt, quæ tot sunt, quot contingentia usque a cujuscvis primo vitæ ad ultimum, aque mundi creatione ad ejus finem, imo quæ in æternum: sit quoque pro exemplo, qui ratiocinatur num aliquis in bono possit esse, quia voluntas hominis radicitus depravata est, is nusquam scire potest omnia illa arcana quæ regenerationis sunt, & ne quidem quod nova voluntas implantetur a Domino, & hujus rei arcana; ita in omnibus reliquis: inde sciri potest, in quali obscuro sunt illi, qui tales sunt, & quod ne quidem primum limen sapientiæ videant, minus id tangant.

3834. Et accepit Leam filiam suam, & adduxit ad illam eum, & venit ad illam, quod significet quod solum conjunctio adhuc esset cum affectione veri externi, constat ex repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819; adducere illam ad eum quod sit conjunctio qualis conjugalialis, patet. Hæc ita se habent, qui in affectione veri interni est, hoc est, qui in desiderio sciendi arcana interiora Regni Domini, principio non illa ei conjuncta sunt, tametsi illa scit, & quandoque tametsi illa agnoscit & quasi credit, sunt enim adhuc affectiones mundanæ & corporeæ quæ adsunt, & quæ faciunt ut quidem illa accipiat & quasi credat, sed quantum illæ affectiones adsunt, tantum vera illa non conjungi possunt; est solum affectio veri ex bono, & affectio boni, quæ applicat illa sibi, quantum homo in his affectionibus est, tantum vera interiora ei junguntur, nam vera sunt vasa recipientia boni; Dominus enim providet, ne cœlestia & spiritualia vera, qualia sunt omnia interiora vera, jungantur affectionibus aliis quam genuinis; inde est, quod communis affectio veri ex bono præcedat, & vera quæ ei insinuantur, non sint nisi communia vera; status veri se prorsus habent secundum status boni, seu status fidei secundum statum charitatis; ut pro exemplo, mali etiam possunt scire, quod Dominus regat universum cœlum, tum quod cœlum sit amor mutuus & amor in Dominum, ut & quod inde illis conjunctio cum Domino, & inde illis sapientia, & quoque inde illis felicitas, imo possunt in persuasione esse quod ita sit, at usque non verum fidei, & minus adhuc bonum amoris illis conjuncta sunt, ex vita cognoscitur:

cognoscitur num conjuncta sunt, sicut arbor ex fructu; se habet hoc sicut uvæ in quibus nulli nuclei, quæ cum in terram utcumque sæcundam demittuntur, in fimum fathiscunt; & se habet sicut lumen fatuum noctu, quod veniente sole illico dissipatur: sed de hac re plura, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus dicentur.

3835. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leæ filiæ suæ ancillam, quod significet externas affectiones, seu externa vincula, quæ media interventia, constat ex significatione ancillæ, quod sint affectiones externæ, de qua n: 1895. 2567; quod dederit Laban, significat quod sint ex bono communis stirpis collateralis, inde enim tales affectiones sunt: vocantur illæ vincula externa, quia omnes affectiones sunt vincula, videatur n: 1077. 1080. 1835. 1944, nam nihil aliud tenet hominem in vinculis, quam affectio ejus; affectio cujusvis non quidem apparet ei ut vinculum, sed usque ita vocatur, ex eo quod regat hominem ac teneat illum sibi vinctum; affectiones autem internæ vocantur vincula interna, sicut affectiones veri & boni vincula conscientia; his correspondent vincula externa seu affectiones externæ, nam omne internum habet correspondens externum: quia per externa introducit homo, qui regeneratur, ad interna, & hic de statu illo agitur, ideo hic memoratur, quod ancilla Labanis data sit Leæ filiæ in ancillam, quibus significatur, quod tales affectiones quæ pro mediis inserviunt, quæ quod extimæ fuerint, quales sunt illæ quæ vocantur affectiones corporis, patet ex eo quod per Leam repræsententur affectiones veri externi: sed de his quoque, ex Divina Domini Misericordia, plura alibi.

3836. Vers: 25. 26. *Et fuit in mane, & ecce illa Leah, & dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi nonne pro Rachele servivi cum te, & quare fraudasti me? Et dixit Laban; non fit ita in loco nostro, dare minorem ante primogenitam.* Fuit in mane, significat illustrationem in illo statu: & ecce illa Leah, significat quod conjunctio cum vero externo: & dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, significat indignationem: nonne pro Rachele servivi cum te, significat quod studium esset pro affectione veri interni: & quare fraudasti me, significat indignationem majorem: & dixit Laban, non fit ita in loco nostro, significat quod non talis sit status: dare minorem ante primogenitam, significet ut affectio veri interioris præcedat affectioni veri externi.

3837. Fuit in mane, quod significet illustrationem in illo statu, constat a significatione mane, quod sit illustratio, de qua n: 3458. 3723, & quia omne tempus significat statum, n: 2625. 2788. 2837. 3356, sic etiam tempus matutinum seu mane: illustratio spectat id quod mox sequitur, nempe quod agnoverit, quod conjunctio modo esset cum vero externo.

3838. Et ecce Leah, quod significet quod conjunctio cum vero externo, constat a repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819, cum qua quod conjunctio significetur, patet, quia illa erat quæ pro Rachele data erat in mulierem; quid hæc involvunt, constare potest

ab illis, quæ de conjunctione cum veris externis prius quam cum veris internis supra n : 3834, dicta sunt, & ab illis quæ infra ad n : 3843, dicuntur.

3839. Et dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, quod significet indignationem, constat ex affectione in his verbis, & in illis quæ sequuntur, quod sit indignationis, patet, quæ secundum seriem historicam in illa verba cadit; sunt bina, quæ sensum internum Verbi constituunt, nempe affectiones & res, affectiones quæ in verbis Verbi latent, non patent coram homine, sed intime ibi reconditæ sunt, nec patere possunt, quia homo, dum in corpore vivit, in mundanis & corporeis affectionibus est, quæ commune non habent cum illis affectionibus, quæ in sensu interno Verbi, sunt enim ibi affectiones amoris spiritualis & cœlestis, quas homo eo minus percipere potest, quia pauci sunt qui in illis sunt, & illi pauci sunt plerique simplices, qui super affectiones reflectere non possunt; reliqui ne quidem sciunt, quid genuina affectio; affectiones illæ in charitate erga proximum, & in amore in Deum sunt, qui in illis non sunt, credunt quod non sint aliquid, cum tamen hæ affectiones implent universum cœlum, & hoc cum varietate ineffabili: tales affectiones sunt cum illarum varietatibus, quæ reconditæ sunt in sensu interno Verbi, & ibi sunt non solum in unaquavis serie, sed etiam in unaquavis voce, imo in unaquavis jotha, & elucet coram angelis, cum Verbum legitur ab illis qui in simplici bono, & simul in innocentia sunt, & hoc, ut dictum, cum indefinita varietate: sunt imprimis binæ affectiones quæ e Verbo coram angelis elucet, nempe affectiones veri & affectiones boni, affectiones veri coram angelis spiritualibus, & affectiones boni coram angelis cœlestibus, hæ, nempe affectiones boni, quæ sunt amoris in Dominum, sunt coram homine prorsus ineffabiles, inde etiam sunt incomprehensibiles, at affectiones veri, quæ sunt amoris mutui, quoad communissima aliquatenus comprehendere possunt, sed solum ab illis qui in amore genuino mutuo sunt, & hoc non ex quadam perceptione interna nisi obscura; ut pro exemplo, affectio indignationis, de qua hic, homo qui non novit quid affectio charitatis ex eo, quod in illa non sit, non aliam ideam de illa habere potest, quam talis indignationis, qualis est apud hominem, cum ei malum sit, quæ est indignatio iræ, sed talis indignatio non est apud angelos, sed est indignatio prorsus alia, quæ non iræ est, sed zeli, in qua nihil mali inest, & tam longe abest ab odio, aut vindicta, aut a retributione mali pro malo, quantum abest cœlum ab inferno, nam scaturit ex bono; sed qualis illa est, non potest, ut dictum, aliquibus verbis exprimi: similiter se habet cum reliquis affectionibus, quæ ex bono & vero sunt, & quæ boni & veri sunt. Hoc quoque patet ab eo, quod angeli sint modo in finibus, & in finium usibus, n : 1317. 1645. 3645; fines non aliud sunt quam amores seu affectiones, n : 1317. 1568. 1571. 1909. 3425. 3796, nam quod homo amat, hoc pro fine habet; & quia ita, sunt in affectionibus rerum, quæ in Verbo, & hoc cum omni varietate secundum affectionum genera in quibus angeli sunt; inde satis constare potest, quam sanctum sit Verbum,

bum, nam amor Divino seu amor qui a Divino inest sanctitas, & inde rebus quæ ibi.

3840. Nonne pro Rachele servivi cum te, quod significet quod studium esset pro affectione veri interni, constat ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua n : 3758. 3782. 3793. 3819 ; & a significatione servire, quod sit studium, ne qua n : 3824.

3841. Et quare fraudasti me, quod significet indignationem majorem, constare potest ab illis, quæ mox supra n : 3839, dicta sunt.

3842. Et dixit Laban, non fit ita in loco nostro, quod significet quod non talis sit status, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n : 1273. 1274. 1275. 1377. 2025. 2837. 3356. 3387 ; inde patet, quod non ita fit in loco nostro, significet quod non talis sit status.

3843. Dare minorem ante primogenitam, quod significet ut affectio veri interioris præcedat affectioni veri externi, constat a repræsentatione Rachelis, quæ hic est minor, quod sit affectio veri interioris, de qua n : 3758. 3782. 3793. 3819 ; & ex repræsentatione Leæ, quæ hic est primogenita, quod sit affectio veri externi, de qua n : 3793, 3819 ; inde patet, quod per dare minorem ante primogenitam, significet ut affectio veri interioris præcedat affectioni veri externi : hæc quomodo se habent, supra n : 3834 paucis explicata sunt, & porro ab his ; qui non statum hominis novit, is credere potest, quod conjunctio detur cum veris non modo externis, sed etiam cum internis, cum illa & hæc novit, seu cum illa & hæc in memoria sua habet ; sed usque non est conjunctio, priusquam vivit secundam illa, nam vita manifestat conjunctionem ; se habet hoc sicut omne quod implantatur homini a pueritia, hoc non fit ejus proprium, priusquam agit secundum id, & hoc ex affectione, imbuunt enim tunc ejus voluntatem, & in actum non magis ex scientia seu doctrina mittitur, sed ex jucundo quodam ei ignoto, & quasi ex indole aut natura ; unusquisque enim indolem sibi comparat per frequentem usum seu habitum, & hunc ex illis quæ didicit : hoc fieri non potest, priusquam illa, quæ per doctrinas hausit, ab Externo homine insinuata sunt interiori, cum enim in interiori homine sunt, tunc non magis ex memoria sed ex indole agit, tandem ita ut sponte fluant in actum, inscripta enim tunc sunt memoriæ interiori hominis, & quæ ex hoc prodeunt, apparent sicut innata ; ut constare potest a linguis, quas homo in pueritia hausit, tum a facultate ratiocinandi, & quoque a conscientia : inde patet, quod vera doctrinæ etiam interiora, non sint conjuncta homini, priusquam vitæ sunt. Sed de his, ex Divina Domini misericordia, alibi plura dicentur.

3844. Vers : 27. 28. 29. 30. *Imple septimanam banc, & dabimus tibi etiam illam in servitium, quod servias cum me adhuc septem annis aliis. Et fecit Jacob ita, & implevit septimanam banc, & dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem. Et dedit Laban Racheli filiæ suæ Bilham ancillam suam illi ad ancillam. Et venit etiam ad Rachelem, & amavit etiam Rachelem præ Leah ;*
 &

Et servivit cum eo adhuc septem annis aliis. Imple septimanam hanc, significat studii successionem: & dabimus etiam illam in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis, significat quod tunc status plenus studii: & fecit Jacob ita, & implevit septimanam hanc, significat effectum illorum: & dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem, significat tunc conjunctionem boni cum affectione veri interioris: & dedit Laban Racheli filiae suae Bilham ancillam suam illi ad ancillam, significat exteriores affectiones quae vincula seu media inservientia: & venit etiam ad Rachelem, significat conjunctionem cum affectione veri interni: & amavit etiam Rachelem præ Leah, significat amorem veri interni præ vero externo: & servivit cum eo adhuc septem annis aliis significat studium sanctum.

3845. Imple septimanam hanc, quod significet adhuc studii successionem, constat a significatione implere, quod hic sit servire, seu implere serviendo, ita quod sit studium, de qua n: 3824; & a significatione septimanæ, quod sit status & quoque integra periodus, de qua n: 728. 2044, hic itaque status & periodus sequens, proinde successivum: se habet cum significatione septimanæ sicut cum significatione mensis, de qua n: 3814, quod, cum in singulari nominatur, sit finis status prioris & principium status sequentis, ita status novus, quem implere est a principio ad finem: quod septimana, sicut omnia tempora in specie, sit status & quoque periodus, est quia omnes status etiam suas periodos habent, hoc est, suum principium, successivum & finem, aut hæc non ut tempora percipiuntur in altera vita, sed ut status & eorum volutiones. Hic manifeste patet, quid per septimanam ab Antiquis intellectum sit, nempe in proprio sensu omnis periodus distincta in septem, sive dierum fuerit, sive annorum, sive sæculorum, ita sive magna fuerit sive parva, hic quod sit periodus septem annorum patet; & quia septem apud illos significabant sanctum, n: 84 ad 87. 395. 433. 716. 881, septimana inde significabat sanctam periodum, & quoque sanctum periodi.

3846. Et dabimus tibi etiam illam in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis, quod significet quod tunc status plenus studii, constat ex significatione servitii & servire, quod sit studium, de qua n: 3824; & a significatione septem annorum, quod sit idem cum septimana, nempe status & integra periodus, ut mox supra n: 3845, ita status plenus, qui quoque sanctus, ut n: 3824: per dabimus tibi etiam illam, significatur quod tunc conjunctio cum affectione veri interni. Quod servire sit studium in sensu interno, est quia labor qui est Externi hominis, est studium in interno; inde studium vocatur mentis labor.

3847. Et fecit Jacob ita, & implevit septimanam hanc, quod significet effectum illorum, constat a significatione implere septimanam, quod sit studii successio, ut supra n: 3845, hic quod sit effectus ejus patet.

3848. Et dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem, quod significet tunc conjunctionem boni cum affectione veri interioris, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum Naturalis, de qua prius; ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua etiam prius; quod

dare in mulierem, sit conjunctio, patet. Quia omnis conjunctio boni cum vero primum apparenter procedit ab exterioribus ad interiora ordine, & tandem ad intima, ideo hic dicitur affectio veri interioris, ipsa enim affectio quæ est veri, influit a bono: conjunctio boni cum affectione veri interni, est tunc primum, quando bonum Naturalis jungitur vero Rationali, & per hoc Bono Rationali; hæc conjunctio repræsentatur per Jacobum post partum duodecim filiorum, cum rediit ad domum matris & patris sui, de qua re in sequentibus.

3849. Et dedit Laban Racheli filiæ suæ Bilham ancillam suam illi ad ancillam, quod significet exteriores affectiones, quæ vincula seu media inservientia, constat ex illis quæ supra n: 3835, dicta sunt: quod per Bilham ancillam significantur exteriores affectiones, & per Silpam ancillam Leæ, externæ affectiones, est quia per Rachelem repræsentatur affectio veri interni, & per Leam affectio veri externi: exteriores affectiones sunt affectiones naturales inservientes internis. Quod affectiones illæ sint media inservientia conjunctioni veri cum bono, inde est, quia nihil quod doctrinæ est, imo nec quicquam quod scientiæ est, intrare possit apud hominem, nisi per affectiones; in affectionibus enim est vita, non autem in veris doctrinæ ac scientiæ absque illis; quod ita sit, patet manifeste; absque affectione enim ne quidem cogitare potest homo, imo nec potest ullam vocem eloqui, qui attendit, percipiet quod vox absque affectione sit quasi vox automati, ita modo sonus absque vita, & quantum affectionis & quale affectionis inest, tantum vitæ & tale vitæ insit; inde patet, quid vera sunt absque bono, & quod veris insit affectio ex bono; idem quoque scire potest ab intellectu hominis quod nullus sit, nisi ei voluntas insit, vita enim intellectus est ex voluntate; inde quoque patet, quid vera absque bono, quod nempe nulla sint, & quod a bono trahant suam vitam, nam ad intellectualem partem pertinent vera, & ad voluntariam bonum; judicare inde quisque potest, quid fides sit quæ veri, absque charitate quæ boni, & quod fidei vera absque charitatis bono mortua sint, nam, ut dictum, quantum affectionis & quale affectionis veris inest, tantum vitæ & tale vitæ inest: sed quod vera usque animata appareant tamen non est bonum charitatis, est ex affectionibus amoris sui & mundi, quæ non aliam vitam habent, quam quæ in spiritali sensu vocatur mors, & est vita infernalis. Affectio dicitur, & per illam intelligitur amoris continuum. Ex his nunc constare potest, quod affectiones sint media inservientia conjunctioni veri cum bono; & quod affectiones sint, quæ introducunt vera, & quoque quæ disponunt vera in ordinem, affectiones genuinæ, quæ sunt amoris in Dominum & amoris erga proximum, in ordinem cœlestem, at affectiones malæ, quæ sunt amoris sui & mundi, in ordinem infernalem, hoc est, in oppositum ordini cœlesti. Extimæ affectiones sunt quæ sunt corporis, & vocantur appetitus & voluptates; quæ proxime interiores sunt, sunt animi, & vocantur affectiones naturales; internæ autem sunt mentis rationalis, & vocantur affectiones spirituales; ad has affectiones, nempe ad mentis spirituales, introducuntur vera quæ sunt doctrinalium, per affectiones exteriores & extimas, seu per naturales

turales & corporeas; hæ inde sunt media inservientia, & significantur per ancillas datas Racheli, & datas Leæ, a Labane: quod illæ Labanis ancillæ dicantur, significat quod originem duxerint a bono quod per Labanem repræsentatur, de quo bono prius actum est; vera enim quæ primum discuntur, non per affectiones alias primum insinuari possunt, affectiones genuinæ tempore veniunt, nec nisi quam cum homo ex bono agit.

3850. Et venit etiam ad Rachelem, quod significet conjunctionem cum affectione veri interni, constat a significatione venire ad, quod sit conjungi; & a repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua prius.

3851. Et amavit etiam Rachelem præ Leah, quod significet amorem veri interni præ vero externo, constat a repræsentatione utriusque, quod Rachel sit verum internum, & Leāh verum externum; quid verum internum & quid verum externum, videatur n: 3820.

3852. Et servivit cum eo adhuc septem annis aliis, quod significet studium sanctum, constat a significatione servire, quod sit studium, de qua n: 3824. 3846; & a significatione septem, quod sit sanctum, de qua n: 395. 433. 716. 881. 3824; studium sanctum dicitur studium per quod interna vera conjunguntur bono, nam interna vera spectant omnia Dominum, & conjunguntur per amorem in Ipsum, amor hic est ipsum sanctum.

3853. Vers: 31. *Et vidit Jehovah quod exosa Leah, & aperuit uterum illius, & Rachel sterilis.* Vidit Jehovah, significat prævidentiam & providentiam Domini: quod exosa Leah, significat quod affectio veri externi non ita chara quia longius a Divino: & aperuit uterum illius, significat quod inde doctrinæ Ecclesiarum: & Rachel sterilis, significat quod interiora vera non reciperentur.

3854. Vidit Jehovah, quod significet prævidentiam & providentiam Domini, constat a significatione videre, cum prædicatur de Domino, quod sit prævidentia & providentia, de qua in sequente Versu, ubi de Ruben, qui a videre dictus est; quod Jehovah sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 1793. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035. Quod Prævidentiam & Providentiam in genere attinet, est Prævidentia respectively ad hominem, Providentia respectively ad Dominum; prævidit Dominus ab æterno quale Genus humanum futurum, & quales singuli in genere humano, & quod malum continue cresceret, tandem ita, ut homo ex se rueret ad infernum, quapropter providit Dominus non solum media, per quæ ab inferno flecti posset, & duci ad cælum, sed etiam ex Providentia continue flectit & ducit; prævidit etiam Dominus, quod nusquam aliquod bonum radicari posset apud hominem, nisi in libero ejus, nam quod radicatur in non libero, ad primum mali adventum, & ad primum tentationis, dissipatur; hoc prævidit Dominus, & quoque quod sic homo a semet seu a suo libero, ad profundissimum infernum vellet, quapropter providet Dominus, quod, si non se duci pateretur in libero ad cælum, usque flecteretur ad infernum mitius, at si se duci pateretur in libero ad bonum, quod ad cælum: inde patet, quid Prævidentia & Providentia, & quod quæ prævidentur, ita provideantur: inde constare potest, quantum

homo errat, qui credit, quod Dominus non singularissima apud hominem præviderit & videat, & quod non in singularissimis prævideat & ducat, cum tamen ita se habet, quod prævidentia & providentia Domini sit in omnium minutissimis singularissimorum apud hominem, & in tam minutissimis, ut impossibile sit aliqua cogitatione comprehendere unum myriadis myriadum illorum; unumquodvis enim minimum momentum vitæ hominis habet seriem consequentiarum continuam in æternum, est enim unumquodvis ut principium novum sequentium, & sic omnia & singula momenta vitæ tam intellectus quam voluntatis ejus; & quia Dominus ab æterno prævidit, qualis futurus, & qualis in æternum, constat quod Providentia in singularissimis addit, quæ regit & flectit, ut dictum, ut talis sit, & hoc per continuam moderationem liberi ejus: sed de hac re, ex Divino Domini Misericordia, plura in sequentibus dicentur.

3855. Quod exosa Leah, quod significet quod affectio veri externi non ita chara quia longius a Divino, constat a significatione exosæ, quod sit non chara; & ex repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua prius: quod vera externa a Divino remotiora sint, quam interna, constare potest ex eo, quod externa existant ab internis, sunt enim externa imagines & formæ ex myriadibus internorum compositæ, quæ ut unum apparent; & quia externa talia sunt, longius a Divino sunt, nam Divinum est supra intimum seu in supremo; influit Dominus e supremo in intima hominis, & per hæc in ejus interiora, & per hæc iterum in externa, ita mediate, & præterea etiam immediate: & quia externa sunt longius a Divino, ideo etiam inordinata sunt respective, nec ita in ordinem se redigi patiuntur sicut interna; se habet hoc sicut semina, quæ intus perfectiora sunt quam extus, ac intus tam perfecta, ut inde producere possint totam plantam aut totam arborem suo ordine cum foliis & fructibus, quorum formæ externæ facile possunt lædi a quibuscunque injuriis, non autem ita internæ seu intimæ seminum, quæ in natura interiore & perfectiore sunt; similiter se habet cum hominis internis & externis, quare etiam, cum regeneratur homo, prius regeneratur quoad rationale quam quoad naturale, n: 3493, ac naturale & serius & ægrius, quia ibi plura inordinata sunt, ac injuriis a corpore & a mundo exposita: & quia ita, dicitur quod hæc non ita chara sint: quantum autem concordant cum internis, & quantum conducunt ad vitam & ad visum internorum in se, ut & quantum ad regenerationem hominis, tantum etiam chara sunt.

3856. Et aperuit uterum illius, quod significet quod inde doctrinæ Ecclesiarum, constat ex significatione aperire uterum, seu concipere & parere, quod sit fieri Ecclesia, & quia hoc fit per doctrinalia, per aperire uterum significantur doctrinæ Ecclesiarum: quod per conceptiones & partus in Verbo, significantur conceptiones & partus spirituales, quales sunt cum homo e novo nascitur, videatur n: 1145. 1255. 1330. 2584: quomodo hæc se habent, patebit ab illis quæ mox sequuntur.

3857. Et Rachel sterilis, quod significet quod interiora vera non recipiantur, constat ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris,
de

de qua prius ; & a significatione sterilis, quod sit quod inde non doctrinæ, ita nec Ecclesiæ ; opponitur enim illis quæ de Leah dicuntur, nempe quod Jehovah aperuerit uterum illius, per quæ significatum, quod inde doctrinæ Ecclesiarum : causa quod interiora vera non reciperentur, est, quia interiora vera sunt talia, ut transcendant fidem hominis, quippe non cadunt in ideas ejus, & non sunt, secundum apparentias externas seu fallacias sensuum, a quibus omnis homo se duci patitur, nec credit nisi aliquo modo cum eis coincident ; ut pro exemplo, interius verum est, quod tempora & spatia dentur in altera vita, sed loco illorum status, homo qui in tempore & spatio est, dum vivit in terra, omnes suas ideas ab illis habet, usque adeo ut absque illis nihil possit cogitare, n : 3404, quare nisi status, qui in altera vita, describerentur per tempora & spatia coram homine, seu per talia quæ inde trahunt formas, nihil perciperet, ita nihil crederet, consequenter non reciperet, ita foret doctrina sterilis, proinde nulla Ecclesia : sit quoque pro exemplo, nisi affectiones cœlestes & spirituales describerentur per talia quæ sunt affectionum mundanarum & corporearum, homo nec aliquid perciperet, nam in his est, & inde notiones de affectionibus cœlestibus & spiritualibus habere potest, cum tamen inter se ita differunt, aut ita distant, procul cœlum a terra, n : 1839 ; ut pro exemplo gloria cœli, seu angelorum in cœlo, nisi homo secundum ideam gloriæ quæ est in mundo, sibi formaret ideam gloriæ in cœlo, non caperet, ita nec agnosceret ; similiter in omnibus reliquis ; quapropter Dominus in Verbo loquutus est secundum captum hominis, & secundum apparentias ejus ; sensus Verbi literalis est talis, sed usque talis ut sensum internum in se habeat, in quo interiora vera sunt ; inde nunc est, quod de Leah dicatur, quod Jehovah aperuerit uterum ejus, & quod Rachel sterilis, per Leam enim repræsentatur affectio veri exterioris, & per Rachel affectio veri interioris, ut dictum ; sed a Domino provisum est, quia exteriora vera, sunt prima vera, quæ homo discit, quod per illa introduci possit in interiora vera, hæc sunt quæ significantur per quod Deus tandem recordatus sit Rachelis, & exaudiverit illam, & aperuerit uterum illius, Genes : xxx : 22. Hæc constare possunt ab Ecclesiis quæ ab Antiquo tempore fuerunt, & ab earum doctrinalibus, quod nempe doctrinalia illarum ab externis veris formata fuerint ; ut ab Ecclesia Antiqua quæ fuit post diluvium ; ejus doctrinalia quoad plurimam partem fuerunt externa repræsentativa & significativa, in quibus interna vera recondita erant ; maxima pars in cultu sancto fuerunt cum in externis, si quis in principio dixisset illis, quod repræsentativa & significativa illa non essent essentialia cultus Divini, sed spiritualia & cœlestia quæ repræsentabant & significabant, prorsus rejecissent, & sic nulla facta fuisset Ecclesia : adhuc magis Ecclesia Judaica, si quis dixisset illis, quod ritualia suum sanctum haberent a Divinis Domini, quæ in illis, prorsus non agnovissent : talis etiam fuit homo, cum Dominus venit in mundum, & adhuc magis corporeus, & præ reliquis illi, qui ab Ecclesia erant ; hoc patet manifeste ab ipsis discipulis, qui continue apud Dominum fuerunt, & tam multa audiverunt de Regno Ipsius, usque tamen non-

dum.

dum potuerunt percipere interiora vera, non enim aliam notionem habere potuerunt de Domino, quam sicut hodie Judæi de Messia quem exspectant, quod populum illum ad dominatum & gloriam super omnes gentes in universo eveheret; & postquam tam multa a Domino audiverunt de Regno cœlesti, usque nec aliud cogitare potuerunt, quam quod Regnum cœlestē foret sicut Regnum terrestrē, & quod ibi Deus Pater Supremus esset, & post illum Filius, & postea illi duodecim, & sic ordine regnarent; quare etiam Jacobus & Johannes petierunt ut unus a dextris Ipsius federet, & alter a sinistris, Marc: x. 35. 36. 37. & quod indignarentur reliqui discipuli, quod illi iis majores esse vellent; Marc: x: 41. Matth: xx: 24; quapropter etiam Dominus, postquam docuit illos, quid esset maximus esse in cœlo, Matth: xx: 25. 26. 27. 28. Marc: x: 42. 43. 44. 45, usque secundum conceptum eorum loquutus est, quod nempe federent super duodecim thronis, & judicarent duodecim Tribus Israelis, Luc. xxii: 24. 30. Matth: xix: 28; si dictum illis fuisset, quod per discipulos non illi intellecti sint, sed omnes illi qui in bono amoris & fidei, n: 3354. 3488, tum quod non in Regno Domini sint throni, nec principatus & dominatus sicut in mundo, & quod ne quidem minimum unius hominis judicare possent, n: 2129. 2553; rejecissent verbum, & quisque ad negotium suum ivisset, relicto Domino; quod Dominus ita loquutus sit, erat ut reciperent, & per illa introducerentur in vera interna, nam in externis illis quæ Dominus loquutus erat, recondita latuerunt interna, quæ patent tempore, & cum hæc patent, externa illa dissipantur, & inserviunt solum pro objectis aut mediis cogitandi de internis. Inde nunc sciri potest, quid intelligitur per id quod Jehovah primum aperuerit uterum Leæ, & pepererit Jacobo filios, & quod Rachel postea.

3858. Quia in nunc sequentibus agitur de duodecim filiis Jacobi, & ex illis ut Patribus duodecim Tribus Israelis nominatæ sunt, in antecessum hic dicendum, quid Tribus significant, & cur duodecim fuerint; nemo adhuc novit arcanum quod in his latet, quia Historica Verbi crediderunt nude historica esse, & non in illis plus Divini, quam quod servire potuerint ad applicationes cum de rebus sanctis agitur; inde etiam crediderunt, quod duodecim Tribus nihil aliud significaverint, quam partitiones Populi Israelitici in tot distinctas gentes seu familias communes, cum tamen Divina involvant, nempe tot partitiones universales fidei & amoris, proinde quæ Regni Domini in cœlis & in terris sunt, & quidem unaquævis Tribus aliquod universale: quid autem unaquævis significat, ex mox sequentibus patebit, ubi de filiis Jacobi, a quibus Tribus illæ nominatæ sunt, agitur: in genere Duodecim Tribus significarunt omnia doctrinæ veri & boni, seu fidei & amoris, hæc enim, nempe verum & bonum, seu fides & amor, faciunt Regnum Domini, nam illa quæ sunt veri seu fidei, sunt omne cogitationis ibi, & illa quæ sunt boni seu amoris, sunt omne affectionis; & quia Ecclesia Judaica fuit instituta, ut repræsentaret Regnum Domini, ideo partitiones populi illius in duodecim Tribus, illa significabant: hoc est arcanum, quod prius non detectum fuit;

fuit ; quod *Duodecim* significant *omnia* in genere, prius n : 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272, ostensum est ; quod autem *Tribus* significant illa quæ sunt veri & boni, seu fidei & amoris, ita duodecim Tribus omnia illorum, licet hic antequam de singulis in specie agitur, ex Verbo confirmare ; apud Johannem “ Civitas Sancta Hierosolyma nova habens portas *duodecim*, & super portis angelos *duodecim*, & nomina scripta quæ sunt *duodecim Tribuum filiorum Israelis* ; & in iis nomina *duodecim Apostolorum Agni*. Mensus est civitatem calamo in stadiis *duodecies mille*, & mensus est murum ejus *centum quadraginta quatuor* cubitorum, quæ est mensura hominis, hoc est, Angeli, *duodecim* portæ *duodecim* margaritæ ” Apoc : XXI : 12. 14. 16. 17. 21 ; quod Civitas sancta, seu Nova Hierosolyma, sit nova Ecclesia Domini, patet a singulis quæ ibi ; in illis quæ præcedunt, agitur de statu Ecclesiæ qualis ante finem ejus futurus, hic de Nova Ecclesia ; & quia ita, sunt portæ, murus, fundamenta, non aliud quam quæ sunt Ecclesiæ, quæ sunt illa quæ charitatis & fidei, hæc enim Ecclesiam faciunt ; inde unicuique constare potest, quod per duodecim toties ibi nominata, tum per Tribus, ut & per Apostolos, non duodecim, nec tribus, nec apostoli intelligantur, sed quod per duodecim *Omnia* in uno complexu, ut ostensum videatur n : 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272, similiter per numerum centum quadraginta quatuor, hic enim est duodecies duodecim ; & quia per duodecim significantur omnia, inde patet, quod per duodecim Tribus significantur omnia quæ sunt Ecclesiæ, quæ quod sint Verum & bonum, seu fides est amor, supra dictum est ; similiter per duodecim Apostolos, per quos quoque quod omnia Ecclesiæ, hoc est, omnia fidei et amoris repræsentata sint, videatur n : 2129. 3354. 3488. 3857 ; inde nunc dicitur numerus ille mensura hominis, hoc est, angeli, per quod intelligitur status veri & boni, quod mensura sit status, videatur n : 3104 ; quod homo sit id quod Ecclesiæ, patet ab illis quæ de significatione hominis, n : 478. 479. 565. 768. 1871. 1894, dicta sunt, & quoque ex eo quod Regnum Domini dicatur Maximus Homo, & hoc ex bono & vero, quæ a Domino, de quo ad finem Capitem n : 3624 ad 3649. 3741 ad 3751 ; quod Angelus sit idem, n : 1705, 1754. 1925. 2821. 3039. Similiter ut apud Johannem, etiam apud Prophetas in Veteri Testamento agitur de Nova Hierosolyma, & per illam similiter significatur Nova Ecclesia Domini, ut apud Esaiam Cap : LXV : 18. 19. seq. apud Sachariam Cap. XIV : imprimis apud Ezechielem Cap : XL : XLI. XLII. XLIII. XLIV. XLV. XLVI. XLVII. XLVIII, ubi per Novam Hierosolymam, per Novum Templum, & per Novam Terram, describitur in sensu interno Regnum Domini in cælis, et Regnum Domini in terris quod est Ecclesia ; ex illis ibi constare potest manifestius quam alibi quid per *Terram*, per *Hierosolymam*, per *Templum*, & per omnia quæ ibi significata sunt, & quoque quid per *duodecim Tribus*, nam de divisione Terræ, & *hæreditate ejus secundum Tribus* agitur, & quoque de *Civitate*, & ejus *muris, fundamento, portis*, & de omnibus quæ *Templi* ibi erunt, a quibus solum illa quæ de Tribubus dicuntur, hic afferre licet “ Dixit Dominus Jehovih, hic est terminus ad quem hæreditabitis *Terram*, juxta *Duodecim*.

Duodecim Tribus Israelis: dividetis Terram hanc juxta *Tribus Israelis*; sed fiet, per sortem dividetis eam in hæreditatem, & peregrinis peregrinantibus in medio vestri, cum vobis jacent sortem in hæreditatem, in *medio Tribuum Israelis*” Ezech: XLVII: 13. 21. 22. 23. Quoad *Terram*, erit Principi ad possessionem in Israele, & non affligent amplius Principes populum meum, & *Terram dabunt* domui Israelis secundum *Tribus eorum* XLV: 8. De Hæreditatibus, quomodo designatæ *singulis Tribubus*, quæ ibi etiam nominantur, videatur Cap: XLVIII: 1 seq: Et de *Portis* Civitatis juxta *Nomina Tribuum Israelis*, ibid: Vers: 31 ad 34; quoad per Tribus ibi non Tribus intellectæ sint, evidenter patet, Decem enim Tribus jamdum tunc fuerunt per universum terrarum orbem dispersæ, & postea nec redierunt, nec usquam redire possunt, nam Gentes factæ sunt, & tamen singulæ nominantur quomodo hæreditaturæ terram, & qui termini cuius, quis nempe terminus Tribui Danis, Vers: 2, quis terminus Tribui Ascheris, Vers: 3, quis Naphtali, Menasche, Ephraim, Rubenis, Jehudæ, & de hæreditate Levitarum, quis Benjaminis, quis Schimeonis, quis Iisafcharis, Sebulonis, Gadis, ibid: Vers: 4 ad 29; tum quoque quod ibi duodecim portæ juxta nomina Tribuum Israelis, quod portæ tres versus septentrionem, Rubenis, Jehudæ, Levi; portæ tres versus orientem, Josephi, Benjaminis, Danis; portæ tres versus meridiem, Schimeonis, Iisafcharis, Sebulonis; portæ tres versus occidentem, Gadis, Ascheris, Naphtali, ibid: Ver: 31. 32. 33. 34; inde patet, quod per duodecim Tribus significantur omnia illa quæ sunt Regni Domini, proinde quod sint omnia fidei & amoris, quia hæc faciunt Regnum Domini, ut supra dictum. Quia duodecim Tribus omnia Regni Domini significabant, etiam duodecim Tribus per Castrametationes, & quoque per Professiones illud repræsentabant, de quibus apud Moysen “Quod *Castramentarentur juxta Tribus circum Tentorium Conventus*, versus Orientem, Judas, Iisafchar, Sebulon; versus meridiem, Ruben, Schimeon, Gad; versus Occidentem, Ephraim, Menasche, Benjamin; versus septentrionem, Dan, Ascher, Naphtali; & quod sicut castrametati, ita profecti,” Num: II: 1 ad f: quod in his repræsentaverint Regnum Domini, patet manifeste a prophetia Bileam, in qua ita “Cum tolleretur Bileamus oculos suos, & videret Israelem *habitantem juxta Tribus*, venit super eum Spiritus Dei, & edidit enuntiatum suum, & dixit, quam bona sunt, tabernacula tua, Jacob, habitacula tua, Israel, sicut valles plantantur, sicut horti juxta fluvium, sicut santalos plantavit Jehovah, sicut cedros juxta aquas,” Num: XXIV: 2. 3. 5. 6. quod Bileamus illa ex Jehovah loquutus, manifeste dicitur ibi Cap: XXII: 8. 18. 19. 35. 38. Cap: XXIII: 5. 12. 16. 26. Cap: XXIV: 2. 13. Ex his etiam patet, quid per hæreditates terræ Canaanis secundum Tribus repræsentatum fuerat, de quibus apud Moysen “Quod tolleretur summam cætus filiorum Israelis juxta domum patrum eorum, a filio viginti annorum, *omnis exiens in exercitum Israelis*; per sortem distribueretur Terra, *juxta nomina Tribuum patrum eorum accipient hæreditatem*” Num: XXVI: 7 ad 56. Cap: XXIII: 54. Cap: XXXIV: 19 ad 29: & quod per Josuam divisa sit Terra “per sortem *secundum Tribus*” Jos: XIII. xv:

xvi. xvii. xviii. xix; quod repræsentatum sit Regnum Domini, ut dictum, a singulis patet, Terra enim Canaan illud significavit, videatur n: 1585. 1607. 3038. 3481. 3705: quod vocentur Exercitus, & dicatur quod secundum Exercitus castrametarentur, & secundum Exercitus proficiscerentur, Num: 11: 4. 6. 8. 11. 13. 15. 19. 21. 22. 23. 26. 28. 30, est quia Exercitus idem significabat, nempe vera & bona, videatur n: 3448, & Dominus, Jehovah Zebaoth seu Jehovah Exercituum, n: 3448; Exercitus Jehovah inde appellati sunt cum exierunt Ægypto, ut apud Mosen “Tactum a fine triginta annorum & quadringentorum annorum, factum est in ipso die hoc *exierunt omnes Exercitus Jehovah e terra Ægypti*” Exod: xii: 41; quisque scire potest, quod qui tales fuerunt in Ægypto, & dein tales in deserto, non appellati sint Exercitus Jehovah quam repræsentative, in nullo enim bono nec vero fuerunt, pessima Gens inter omnes. Inde quoque manifeste patet, quid per Nomina Duodecim Tribuum in Pectorali Aharonis, quod Urim & Thumim dictum, significatum sit, de quo ita apud Mosen “Erunt ibi quatuor ordines, duodecim lapides, lapides hi erunt *juxta Nomina filiorum Israelis*, duodecim juxta nomina eorum; sculpturæ sigilli cuius supra nomen ejus erunt pro *duodecim Tribubus*” Exod: xxviii: 21. Cap: xxxix: 14; Aharon enim repræsentabat Divinum Sacerdotium Domini, quare etiam omnia illa, quibus indutus fuit, Divina cœlestia & spiritualia significabant, at quæ significaverint, ex Divina Domini misericordia, constabit ubi de illis agendum; in ipso Pectorali, quia sanctissimum fuit, repræsentationes erant omnium quæ amoris & fidei in Dominum sunt, hæc sunt Urim & Thumim; quod lapidibus pretiosis insculpta essent Nomina, erat, quia Lapidem in genere significant vera, n: 1298. 3720, Lapidem pretiosum vera quæ pellucet a bono, n: 114; & quia singularum Tribuum Nomina significabant quale, idcirco etiam designabatur lapis specialis pro unaquavis Tribu, Exod: xxviii: 17. 18. 19. 20; Cap: xxxix: 8. 11. 12. 13, qui Lapis per colorem & pellucidum suum exprimebat quale, quod significabatur per unamquamvis Tribum; inde erat quod Jehovah seu Dominus per Urim & Thumim responsa dederit. Per binos Lapidem Schoham, qui super binis humeris ephodi, simile etiam repræsentabatur, sed in minori gradu, quam per duodecim super pectorali, humeri enim significabant omnem potentiam, ita Omnipotentiam Domini, n: 1085; Pectus autem, seu Cor & Pulmones, amorem Divinum cœlestem & spiritualem, cor amorem Divinum cœlestem, Pulmones amorem Divinum spiritualem, videatur n: 3635, & ad finem hujus Capituli, ubi de Maximo Homine, & de Correspondentia ejus cum provincia Cordis & cum provincia Pulmonum agitur; de binis Lapidibus super humeris Ephodi ita apud Mosen “Sumes duos Lapidem Schoham, & sculpes super illis *nomina filiorum Israelis*, sex de nominibus super Lapide uno, & nomina sex reliqua super Lapide altero, juxta generationes eorum; pones duos Lapidem super humeris ephodi, lapides recordationis *filiorum Israelis*” Exod: xxviii: 9. 10. 11. Cap: xxxix: 6. 7. Quia Tribus significabant illa quæ sunt veri & boni, seu quæ sunt fidei & amoris, & unaquavis Tribus universale

fale quoddam eorum, & Tribus Levi Amorem, ut patebit ab explicatione ad Vers: 34 hujus Capitis, inde sciri potest quid significabitur per quod baculos, unum pro unaquavis Tribu, ponerent in Tentorio conventus, & quod solum baculus Levi floruerit amygdalis, de quibus ita apud Mosen “ Acciperit *duodecim baculos*, unum baculum pro Capite domus patrum eorum, & relinquerentur in Tentorio Conventus, & nomen Aharonis scriberet super *baculo Levi*, baculus Aharonis ponebatur in medio eorum: postridie ecce effloruit *Baculus Aharonis* pro *Tribu Levi*, produxit florem, ut floreret flos; & ferret amygdala” Num: xvii: 17 ad 23, significabatur quod amor omnium essentiale & principale esset in Regno Domini, & quod inde omnis fructificatio; & quod Aharonis Nomen super illo esset, erat quia Aharon repræsentabat Dominum quoad Divinum Sacerdotium Ipsius, quod per Sacerdotium Domini significetur Divinum Bonum, quod est Amoris & Misericordia Ipsius, & per Regium Domini, Divinum Verum quod ex Divino Bono, videatur n: 1728. 2015 f. 3670. Ex his nunc quæ allata sunt, constare potest, quid per Tribus, & per Duodecim Tribus, in sequentibus locis significatur; ut apud Johannem “ Audiavi numerum obsignatorum, *centum quadraginta quatuor millia* obsignati ex *omni Tribu Israelis*; ex *Tribu Jebuda* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Gad* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Ascher* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Naphtalim* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Menasche* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Schimeonis* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Levi* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Isaschar* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Sebulun* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Joseph* *duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Benjamin* *duodecim* millia obsignati” Apoc: vii: 4. 5. 6. 7. 8. Apud Mosen “ Memento dierum æternitatis, intelligite annos generationis & generationis, cum hæreditatem daret Altissimus Gentibus, cum separaret filios hominis, constituit terminos populorum, *secundum numerum filiorum Israelis*” Deut: xxxii: 7. 8. Apud Davidem “ Hierosolyma ædificata sicut Civitas quæ cohæret sibi una, eo ascendunt *Tribus, Tribus Jab*, testimonium Israeli, ad confitendum Nomini Jehovæ” Psalm: cxxii: 3. 4. Apud Josuam “ Cum transiret arca fœderis Domini totius terræ coram vobis in Jordanem, sumeret *duodecim viros de Tribubus Israelis*, virum unum *de Tribu*; fiet quando quieverint plantæ pedum sacerdotum portantium arcam Jehovæ Domini totius terræ in aquis Jordanis, aquæ Jordanis excidentur, consistent cumulo uno” iii: 11 ad 17: porro “ Tollite e medio Jordanis, de statione pedum sacerdotum, præparando, *duodecim lapides*, quos transferetis vobiscum, & vir lapidem unum super humero suo, *juxta numerum Tribuum Israelis*, ut sit in signum, quod excisæ sint aquæ Jordanis. Insuper *duodecim lapides* erexit Josua in medio Jordanis, sub statione pedum sacerdotum portantium arcam fœderis” iv: 1 ad 9. Tum, quod Elias sumplerit *duodecim lapides, juxta numerum Tribuum filiorum Jacobi*, ad quem factum est verbum, Israel erit nomen tuum, ac struxerit Altare in Nomen Jehovæ” i Reg: xviii: 31. 32. Quod Tribus sint bona amoris & vera fidei, etiam constat ex Domini verbis apud Matthæum “ Tunc

“Tunc apparebit signum Filii Hominis, & tunc plangent omnes Tribus Terræ, & videbunt Filium Hominis venientem in nubibus cœli cum virtute & gloria” xxiv : 30, ubi per quod plangent omnes Tribus terræ, significatur quod nulla amplius agnitio veri & vitæ boni, agitur enim ibi de consummatione sæculi: similiter apud Johannem “Ecce veniet cum nubibus, & videbit Ipsum omnis oculus, & qui Ipsum perfoderunt, & lugebunt super Ipso omnes Tribus Terræ” Apoc : i : 7, quod sit venire in nubibus cœli, videatur Præfatio ad Cap : xviii : Genes : Præterea videantur quæ per experientiam de duodecim mihi ostensa sunt, de qua n : 2129. 2130. Quod omnia fidei & amoris dicta sint Tribus, est inde qui eadem vox in Lingua Originali etiam significat sceptrum & baculum ; quod sceptrum ut & baculus sit potentia, ex Divina Domini Misericordia, alibi ostendetur ; exinde involvit nomen Tribus id quod bonis & veris insit omnis potentia a Domino ; ideo quoque Angeli Potentiæ nominati sunt, & quoque Principatus, nam Principes significant primaria charitatis & fidei, ut duodecim Principes qui ab Ischmaele, Gen : xxiv : 16, videatur 3089, tum Principes qui Tribubus præerant, Num : vii : 1 ad f. Cap : xiii : 14 ad 16. Ex his, quæ hæcenus de duodecim Tribubus dicta sunt, sciri potest cum discipuli Domini, qui postea vocati sunt Apostoli, numero duodecim fuerint, & quod illi repræsentaverint Ecclesiam Domini quoad bona & vera similiter ac Tribus, n : 2229. 3354. 3488. 3859 ; quod Petrus repræsentaverit fidem, Jacobus Charitatem, & Johannes Opera charitatis, videatur Præfatio ad Cap : xviii, & Præf : ad Cap : xxii Genes : tum n : 3750 ; quod etiam manifeste patet ab iis, quæ Dominus de illis & cum illis loquutus est.

3859. Vers : 32. *Et concepit Leah, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Ruben, quia dixit, quod vidit Jehovah afflictionem meam, quia nunc amabit me vir meus.* Concepit Leah, & peperit filium, significat conceptionem & partum spirituales ab externo ad internum : & vocavit nomen ejus Ruben, significat quale ejus, quod describitur : quia dixit, quod vidit Jehovah, significat in supremo sensu Prævidentiam, in interno fidem, in interiori intellectum, in externo visum, hic fidem a Domino : afflictionem meam, significat statum perveniendi ad bonum : quia nunc amabit me vir meus significat quod inde bonum veri.

3860. Concepit Leah, & peperit filium, quod significet conceptionem & partum spirituales ab externo ad internum, constat a significatione concipere & parere, quod in sensu interno sit regenerari ; homo enim, qui regeneratur, e novo concipitur & nascitur, quapropter Regeneratio dicitur renascentia, sed spiritualis ; nascitur quidem homo sicut homo a parentibus, sed non fit homo antequam renatus est a Domino, vita spiritualis & cœlestis est quæ facit hominem, nam hæc distinguit illum a brutis animalibus ; hæc conceptio, & hic partus est, qui significatur in Verbo per conceptiones & partus qui ibi memorantur ; & per hæc, quod concepit Leah & peperit filium ; quod generationes & natiuitates sint fidei & amoris, quæ significantur, videatur n : 613. 1145. 1255. 2020. 2584. 3856. Quod conceptiones illæ & partus fiunt ab externo ad in-

ternum significatur per quod Leah concepit & peperit, per Leam enim representatur affectio veri externi, n: 3793. 3819. & per Ruben Verum fidei, quod est primum regenerationis, & externum a quo inchoatur. Quomodo cum his se habet, ex omnibus illis quæ sequuntur de Liberis Jacobi ex Leah & ex Rachele patebit.

3861. Et vocavit nomen ejus Ruben, quod significet quale ejus quod describitur constat ex significatione Nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale describitur per *quod vidit Jehovah Afflictionem meam, & nunc amabit me vir meus*, quæ sunt Ruben: quod nomina in Verbo omnia significant res, sæpius ostensum est, videatur n: 1224. 1264. 1876. 1888; & quod Nomina apud Antiquos significativa status inderentur, n: 340. 1946. 2643. 3422; quod hic Nomina omnium filiorum Jacobi significant Ecclesiæ universalia, videbitur; ipsum universale etiam inditum est cujusvis nomini; sed quodnam universale, nusquam aliquis scire potest, nisi sciat quid voces, ex quibus quisque vocatus, in sensu interno involvunt, sicut quid in sensu interno *vidit*, ex qua voce Ruben vocatus est, quid *exandivit*, ex qua voce Schimeon, quid *adhæsit* ex qua Levi, & quid *confiteri* ex qua Jehudas, & porro ex quibus reliqui.

3862. Supra n: 3858 ostensum est, quod duodecim Tribus significaverint omnia veri & boni, seu fidei & amoris, nunc quia de singulis Jacobi filiis, ex quibus Tribus nominatæ sunt, agitur, ideo hic alterum Arcanum aperiendum est, quid nempe involvunt. Quod omnis calor cœlestis & spiritualis, seu amor & charitas, in externa forma in cœlo percipiatur sicut flammæum a Sole, & quod omnis Lux cœlestis & spiritualis, seu fides, in externa forma in cœlo appareat sicut lux quæ a Sole, tum quod calor ille cœlestis & spiritualis in se habeat sapientiam, & quod lux inde in se habeat intelligentiam, & hoc quia a Domino, Qui ibi est Sol, videatur n: 1053. 1521. ad 1533. 1619. ad 1632. 2441. 2495. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3338. 3339. 3341. 3413. 3485. 3636. 3643; inde patet, quod omne bonum sit ex calore qui a Domino ut Sole, & quod omne verum sit ex luce inde; & quoque inde patet, quod omnes affectiones, quæ sunt amoris seu boni, sint variationes caloris illius cœlestis & spiritualis qui a Domino, & quod inde sint mutationes status; & quod omnes cogitationes, quæ sunt fidei seu veri, sint variegationes lucis illius cœlestis & spiritualis quæ a Domino, & quod inde sit intelligentia: in his sunt omnes Angeli qui in cœlo, eorum affectiones & cogitationes non aliunde sunt, & non aliud; hoc patet ab eorum loquelis, quæ quia inde, sunt variegationes seu modificationes cœlestis lucis in qua cœlestis calor, quare etiam ineffabiles sunt, & tali varietate ac plenitudine, ut incomprehensibiles, n: 3342. 3344. 3345. Ut hæc representative sisterentur in mundo singulis Jacobi filiis indita sunt Nomina, quæ universalia boni & veri, seu amoris & fidei, significarent, ita universalia quoad variationes caloris cœlestis & spiritualis, & quoad variegationes lucis inde; ipse ordo universalium illorum est qui determinat flammam & splendorem.

dorem inde; cum ordo ichoat ab amore, tunc flammeum apparet omne quod in genuino ordine inde sequitur, cum autem ordo inchoat a fide, tunc lucidum apparet omne quod in genuino ordine sequitur, sed cum omni differentia secundum illa quæ sequuntur; at si non secundum genuinum ordinem, quod obscurum cum omni differentia; sed de Ordine & inde differentia, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, dicitur; inde nunc est, quod Dominus per Urim & Thumim dederit responsa, & quod secundum statum rei responsa tulerint, per lucas, & eorum explendescentiam ex lapidibus pretiosis & pellucidis, quibus nomina duodecim Tribuum inscripta fuerunt, nam, ut dictum, nominibus inscripta fuerunt universalis amoris & fidei quæ in Regno Domini, proinde universalis flammæ & lucis, per quas illa quæ amoris & fidei sunt, in cælo repræsentantur. Primum itaque ex Verbo licet confirmare, quod ordo nominum, in quo nominantur Tribus, varius sit in Verbo, & hoc secundum statum rei, de quo ibi agitur; & quod inde sciri possit, quod responsa a Domino per Urim & Thumim data, fuerint explendescentiæ lucis secundum statum rei ex ordine; omnis enim lux cæli variatur secundum statum rei, & statum rei secundum ordinem boni & veri; quid autem veri & boni per unumquemvis significatur, patebit ab explicatione, quod nempe per Ruben significetur *Fides a Domino*, per Schimeonem *Fides voluntatis* quæ a Domino; per Levi *amor spiritualis* seu charitas; per Jehudam *Divinum Amoris & cælestis Regnum Domini*, quid autem per octo reliquos, in Capite sequente dicitur: Ordo eorum secundum nativitatem est qui hic describitur, in quo ita sequuntur, *Ruben, Schimeon, Levi, Jehudas, Dan, Naphtali, Gad, Ascher, Jisafchar, Zebulon, Joseph, Benjamin*, Videatur hujus Capituli Vers: 32. 33. 34. 35. Cap: seq: xxx: Vers: 6. 8. 11. 13. 18. 20. 24, Cap: xxxv: 18, qui ordo est secundum statum rei de quo hic agitur, qui est regenerationis hominis, tunc enim a vero fidei inchoatur, quod est Ruben, & progressus fit inde ad velle verum, quod est Schimeon; inde ad charitatem, quod est Levi; ita ad Dominum, qui in supremo sensu est Jehudas; quod conceptio & partus spiritualis seu regeneratio fit ab externo ad internum, mox supra n: 3860, dictum, hoc est, a vero fidei ad bonum amoris. Antequam venit Jacob ad Jischarum patrem suum in Mamre Kiriath Arba, in hoc ordine nominantur, *Ruben, Schimeon, Levi, Jehudas, Jisachar, Zebulon, Joseph, Benjamin, Dan, Naphtali, Gad, Ascher*, Gen: xxxv: 23. 24. 25. 26, ubi primo loco sunt, qui a Leah & Rachele, & postremo qui ab ancillis, & hoc secundum statum rei, de qua ibi agitur. Alio adhuc ordine recensentur, cum profecti venerunt Ægyptum, de qua Gen: xlvi: 9 ad 19. Et alio ordine, cum ante mortem benedicti a Jacobo, tunc Israele, Gen: xlix: 3 ad 27: & alio cum benedicti a Mose, Deut: xxxiii: 6 ad 24. In hoc ordine fuerunt, cum castrametati sunt circum Tentorium conventus, ad orientem *Judas, Jisafchar, Zebulon*; ad meridiem, *Ruben, Schimeon, Gad*; ad Occidentem, *Ephraim, Menasche, Benjamin*; ad Septentrionem, *Dan, Ascher, Naphtali*, Num: 11: 1. ad f. Quo ordine steterunt ad benedicendum populo super monte Gerisim, & ad maledicendum super monte Ebal, videatur Deut: xxvii: 12. 13.

Cum Principes viri singuli de Tribu mitterentur ad explorandum terram, recensentur hoc ordine, *Ruben, Schimeon, Jebuda, Iisascar, Ephraim, Benjamin, Sebulon, Joseph seu Menasche, Dan, Ascher, Naphtali, Gad* Num: xiiii: 4 ad 16. Alio autem ordine Principes qui in hæreditatem darent terram, Num: xxxiv: 19 ad 29. Quo ordine jacta & exiit fors cum terra data in hæreditatem, videatur Jos: Cap: xiiii ad xix. Ubi de terminis Terræ Novæ seu Sanctæ, quam hæreditaturæ Tribus, apud Ezechielem agitur, memorantur hoc ordine, *Dan, Ascher, Naphtali, Menasche, Ephraim, Ruben, Jebudab, Benjamin, Schimeon, Iisascar, Sebulon, Gad*, omnes ab angulo ad orientem ad angulum maris seu occidentis, præter Gadem, qui ad angulum meridiei versus meridiem" xlviii: 2 ad 8: 23 ad 26: & ubi de portis Civitatis Novæ seu Sanctæ, hoc ordine, versus septentrionem tres portæ *Rubenis, Jebudæ, Levi*; versus orientem tres portæ, *Josephi, Benjaminis, Danis*; versus meridiem tres portæ, *Schimeonis, Iisacharis, Sebulonis*; versus occidentem tres portæ, *Gadis, Ascheris, Naphtali*" Ezech: xlviii: 31 ad 34. Ordo obsignatorum, duodecim millia e quavis Tribu, videatur Apoc: vii: 5 ad 8. In his omnibus locis recensitio Tribuum se habet prorsus secundum statum rei, de qua ibi agitur, cui ordo correspondet; ipse status rei patet ab illis quæ ibi præcedunt, & quæ sequuntur. Qualis ordo lapidum pretiosorum in Urim & Thumim fuerit in Verbo memoratur & describitur, sed quibus nam Tribubus singuli lapides corresponderent, non memoratur, erant enim omnia lucis e flamma cœlesti, hoc est, omnia veri ex bono, seu omnia fidei ex amore, quæ repræsentabant, & quia hæc repræsentabant, ipsa lux cœlestis miraculose transtulcebat secundum statum rei, de qua interrogabatur & responsum dabatur, fulgens & splendens pro affirmativo boni & veri, præter variegationes quoad colores secundum differentias status boni & veri, sicut in cœlo, in quo per lucas & earum discriminationes omnia cœlestia & spiritualia exprimuntur, & hoc modo ineffabili & prorsus incomprehensibili ab homine, nam, ut aliquoties ostensum, luci cœlesti inest vita a Domino, proinde sapientia & intelligentia, inde lucis discriminationibus omne quod est vitæ, hoc est, omne quod est sapientiæ & intelligentiæ, ac flammæ, fulguris & splendoris discriminationibus omne quod est vitæ boni, & vitæ veri ex bono, seu amoris in Dominum & fidei inde; hoc nunc fuit Urim & Thumim, quod super pectorali Ephodi, & super corde Aharonis; quod patet etiam ex eo, quod Urim & Thumim significant Lucas & Perfectiones, & quod pectorale, super quo erat, vocabatur pectorale judicii, ex eo quod judicium sit intelligentia & sapientia, n: 2235; quod hoc super Corde Aharonis, erat quia per Cor significatur Amor Divinus, n: 3635, & ad finem hujus Capitis; inde etiam lapides illi pretiosi erant in fundis auri, aurum enim in sensu interno est bonum quod est amoris, n: 113. 1551. 1552, & lapis pretiosus verum quod pellucet ex bono, n: 114: de Urim & Thumim ita apud Moysen " *Facies Pectorale Judicii*, opus excogitationis, sicut opus ephodi facies illud, ex auro, hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, & xylino intertexto facies illud: quadratum

erit

erit duplicatum, & implebis in illo impleturas lapidis, quatuor ordines lapidis erunt; *fundæ ex auro erunt* in impleturis eorum; & *lapides erunt juxta nomina filiorum Israelis, duodecim juxta nomina eorum*; sculpturæ sigilli singuli juxta nomen suum erunt *pro duodecim Tribubus*” Exod: xxviii: 15 ad 21. Cap: xxxix: 8 ad 14; lapides quinam in unoquoque ordine, etiam ibi designantur: & porro “Non recedet Pectorale a super Ephodo; & portabit Aharon *nomina filiorum Israelis in Pectorali Judicii* super corde suo, in ingrediendo illo ad sanctum, in memoriale coram Jehovah jugiter; & dabis ad *Pectorale judicii Urim & Thumim*, & erunt *super corde Abaronis* in ingrediendo illo coram Jehovah; & portabit Aharon *Judicium filiorum Israelis* super corde suo coram Jehovah jugiter” Exod: xxviii: 28. 29. 30. Levit: vii: 7. 8. Quod Jehovah seu Dominus per Urim interrogatus sit & responsa dederit, apud Mosen “Dixit Jehovah ad Mosen, sume Joschuam filium Nunis, dabis de gloria tua super eum, ut obediat omnis congregatio filiorum Israelis: coram Eleasare Sacerdote stabit, & *interrogabit eum in Judicio Urim coram Jehovah*” Num: xxvii: 18. 20. 21. Et apud Samuelem “Interrogavit Schaul Jehovah, & non respondit illi Jehovah etiam per somnia, nec per *Urim*, nec per Prophetas” 1 Sam: xxviii: 6.

3863. Quia dixit, quod vidit Jehovah, quod significet in supremo sensu Prævidentiam, in interno fidem, in interiori intellectum, in externo visum, hic fidem a Domino, constat a significatione videre, de qua sequitur. Ex illis, quæ præmissa sunt, constare potest, quod duodecim Tribus ex duodecim filiis Jacobi nominatæ, significaverint omnia veri & boni, seu fidei & amoris, ita omnia Ecclesiæ, & quod unaquævis Tribus aliquod universale, ita duodecim Tribus duodecim universalia, quæ in se comprehendunt & sub se concludunt omnia & singula quæ sunt Ecclesiæ & in universali sensu omnia quæ sunt Regni Domini; universale quod Ruben significat est Fides, quod hæc, nempe Fides, sit primum universale, est ex eo, quia homo cum regeneratur seu sit Ecclesia, primum discet & imbuet illa quæ fidei sunt, hoc est, quæ veri spiritualis, nam per doctrinam fidei seu veri introducit; homo enim talis est, ut ex se non sciat quid bonum cœleste, sed hoc discet ex doctrina, quæ doctrina fidei vocatur; omnis doctrina fidei spectat vitam ut finem, & quia vitam, spectat bonum, nam bonum est vita. Apud antiquos controversum fuit, quodnam Primogenitum Ecclesiæ sit, num verum quod est fidei, vel num bonum quod est amoris, qui verum quod est fidei primogenitum dixerunt, ex apparentia externa concluderunt, & id primogenitum statuerunt, quia primum discitur & discendum est, & quia homo per id introducit ad bonum; sed nesciverunt quod bonum essentialiter Primogenitum sit, & quod id a Domino per Internum hominem insinuetur, ut adoptet & recipiat verum quod per Externum introducit, & quod bono insit vita a Domino, & quod vero nulla vita nisi quæ per bonum, sic ut bonum sit anima veri, ac appropriet & induat sibi verum, sicut anima corpus; inde constare potest, quod secundum apparentiam externam verum primo loco sit, & quasi primogenitum, cum
regeneratur

regeneratur homo, tametsi bonum essentialiter primo loco est & primogenitum, & fit quoque cum homo regeneratus est; quod ita sit, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. Quia agitur in hoc Capite & in illis quæ præcedunt, de Regeneratione Naturalis, & hic de primo ejus statu, qui est introductionis per verum ad bonum, ideo primus filius Jacobi seu Ruben nominatus est a *Videre Jehovah*, quod in sensu interno significat fidem a Domino. Fides in se spectata est fides intellectu & fides voluntate; scire & intelligere verum quod est fidei, dicitur fides intellectu, at velle verum quod est fidei, dicitur fides voluntate; illa, nempe fides intellectu est quæ significatur per Ruben, hæc autem nempe fides voluntate est quæ significatur per Schimeonem: quod fides intellectu, seu intelligere verum, præcedat fidem voluntate seu velle verum, cuivis constare potest; quod enim homini ignotum est, ut est bonum cœleste, hoc prius scire debet quod sit, & intelligere quid sit, antequam id velle potest. Quod videre in sensu externo significet visum, constat absque explicatione; quod videre in sensu interiori significet intellectum, etiam constare potest, visus enim interni hominis non aliud est quam intellectus, quare etiam intellectus in communi loquela vocatur visus internus, & de eo quoque prædicatur lux sicut de visu externo, & vocatur lux intellectualis: quod videre in sensu interno sit fides a Domino, constat ex eo, quod intellectus interior non alia objecta habeat, quam illa quæ sunt veri & boni, hæc enim sunt fidei; interior ille intellectus, seu internus visus, quæ pro objectis habet vera quæ sunt fidei, se non ita manifestat sicut intellectus qui pro objectis habet vera quæ sunt vitæ civilis & moralis, ex causa quia intra hunc est, & in luce cœli, quæ lux in obscuro est quamdiu homo est in luce mundi; at usque apud illos qui regenerati sunt, se revelat, imprimis per conscientiam. Quod videre in supremo sensu sit Prævidentia, constare potest, nam intelligentia, quæ prædicatur de Domino, est intelligentia infinita, quæ non aliud est quam Prævidentia. Quod per *videre*, ex quo Ruben nominatus est, in sensu interno significetur fides a Domino, patet a per plurimis locis in Verbo, quorum hæc licet afferre; apud Moysen "Dixit Jehovah ad Moysen, fac tibi serpentem, & pone eum super ligno, & erit, omnis qui morsus fuerit, & *viderit illum*, & vivet: fecit Moyses serpentem æris, & posuit eum super ligno, & fuit si momordit serpens virum, & *inspexit serpentem æris*, revixit" Num: xx1: 8. 9. Serpens æneus quod representaverit Dominum quoad Sensuale externum, seu naturale, videatur n: 197; quod æs sit naturale, n: 425. 1551; quoad fides in Ipsum repræsentata sit per quod revixerint, qui viderunt, seu inspexerunt illum, Ipse Dominus docet apud Johannem "Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium hominis, *ut omnis qui credit in Ipsum* non pereat, sed vitam æternam habeat" III: 14. 15. Apud Esaiam "Dominus dixit, abi & dic populo huic, audite audiendo, sed non intelligite, & *videte videndo*, & ne cognoscite, impingua cor populi hujus, & aures ejus aggrava, & *oculos ejus obline*, ne forte videat oculis suis, & auribus suis audiat, & cor ejus

ejus intelligat” vi: 9. 10; quod ibi videre videndo & non cognoscere, sit intelligere quod verum & usque non agnoscere, patet; ac quod oculos obtinere ne forte videat oculis suis, sit privare intellectu veri, & quod fides in Dominum sit quæ hic per videre significatur, constat a Domini verbis apud Matthæum Cap: xiiii: 13. 14; & apud Johannem Cap: xii: 36. 37. 39. 40; Apud Ezechielem “Fili hominis, in medio domus rebellionis tu habitans, quibus oculi ad videndum, sed non vident, quibus aures ad audiendum & non audiunt” xii: 2, quod oculi ad videndum sed non vident, pro quod possint intelligere vera quæ fidei, sed non volunt, & hoc propter mala, quæ sunt domus rebellionis, quæ mendacem lucem falsis, & tenebras veris inducunt, secundum hæc apud Esaïam “Populus rebellionis ille, filii mendaces, filii non voluerunt audire legem Jehovæ, qui dixerunt *videntibus ne videatis*, & visionem habentibus, *ne, videatis nobis recta*, loquimini nobis blanditias, *videte illusiones*” xxx: 9. 10. Apud Esaïam “Populus hic ambulantes in tenebris *viderunt lucem magnam*, habitantes in terra umbræ mortis, *lux effulsi super eos*” ix: 1, videre lucem magnam, pro vera quæ sunt fidei recipere & credere, super illos qui in fide sunt, lux cœlestis dicitur effulgere, nam lux, quæ in cœlo, est Divinum Verum a Divino Bono. Apud Eundem “Effudit super vas Jehovah spiritum somnolentiæ, & *occlusit oculos vestros*, prophetas & capita vestra, *videntes obtexit*” xxix: 10, occludere oculos pro intellectum veri, quod oculos sit intellectus, videatur n: 2701; videntes obtegere pro illos qui sciunt & docent vera fidei, videntes olim dicti sunt prophetæ, qui quod sint docentes, tum vera doctrinæ, videatur n: 2534. Apud Eundem “Sacerdos & Propheta errant per ficeram, errant *inter videntes*, titubant iudicio” xxviii: 7, similiter: quod iudicium, quo titubant, sit verum fidei, videatur n: 2235. Apud Eundem “Non connivebunt *oculi videntium*, & aures audientium auscultabunt” xxxii: 3, similiter. Apud Eundem “Regem in pulchritudine sua *spectabunt oculi tui*, *videbunt terram longinquitatum*” xxxiii: 17, spectare Regem in pulchritudine, pro vera fidei quæ a Domino, quæ pulchra dicuntur a bono, videre terram longinquitatum pro bonum amoris, quod rex sit verum fidei, videatur n: 1672. 2015. 2069. 2015 f. 3009. 3670; quod pulchrum dicatur a bono, n: 553. 3080. 3821; quod terra sit bonum amoris, n: 620. 636. 3368. 3379. Apud Matthæum “Beati mundi corde, quia hi ipsi *Deum videbunt*” v: 8, videre Deum, quod sit credere in Ipsum, ita fide Ipsum videre, patet, qui enim in fide sunt, ex fide vident Deum, nam Deus est in fide, & Deus est id in fide, quod vere fides est. Apud Eundem “Si *oculus tuus* scandalizaverit te, erue illum, bonum est tibi *luscum* intrare in vitam, quam *duos habentem oculos* mitti in gehennam ignis” xviii: 9; hic quod oculus non sit oculus, nec quod is eruentus, patet, is enim non scandalizat, sed intellectus veri, qui hic est oculus, n: 2701; quod melius sit non scire & capere vera fidei, quam scire & capere illa, & usque vivere vitam mæi; significatur per bonum esse luscum intrare in vitam, quam duos habentem oculos mitti in gehennam ignis.

Apud Eundem "Vestri beati sunt *oculi* quia *vident*, & aures vestrae quia audiunt: amen dico vobis, quod multi prophetæ & iusti desideraverint *videre quæ videtis, sed non viderunt*" *xiii: 13* ad *17*. *John: xii: 40*, videre pro scire & intelligere illa quæ sunt fidei in Dominum, ita pro fide; nam quod viderint Dominum, & viderint miracula Ipsius, non inde beati fuerunt, sed quod crediderint, ut constare potest ab his verbis apud Johannem "Dixi vobis, quod *et videritis Me, & non credatis*; hæc est voluntas Ipsius qui misit Me, ut omnis qui *videt Filium, & credit in Ipsum*, habeat vitam æternam: non quod Patrem *viderit* quis, nisi qui est apud Patrem; hic *vidit* Patrem; amen, amen, dico vobis, qui credit in Me, habet vitam æternam" *vi: 36. 40. 46. 47*; videre & non credere pro scire vera fidei & non recipere, videre & credere pro scire illa & recipere; quod non Patrem viderit quis nisi qui apud Patrem, pro quod non agnosci possit Divinum Bonum nisi per Divinum Verum, quod Pater sit Divinum Bonum & Filius Divinum Verum, videatur *n: 3704*; inde sensus internus est, quod nemo cœleste bonum possit habere, nisi agnoscat Dominum. Similiter apud Eundem "Deum nemo vidit usquam, Unigenitus Filius, qui in sinu Patris est, Ille exposuit" *i: 18*. Et apud Eundem "Jesús dixit, qui *videt Me, videt Illum*, qui misit Me; Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui *credit in Me*, in tenebris non maneat" *xii: 45. 46*, ibi quod videre sit credere seu fidem habere, manifeste dicitur. Et apud Eundem "Jesús dixit, si cognovistis Me, etiam Patrem meum cognovistis, & abhinc cognovistis Illum, & *vidistis Illum, qui credit in Me, vidit Patrem*" *xiv: 7. 9*. Apud Eundem "Spiritus Veritatis mundus non potest recipere, quoniam *non videt illum* neque cognoscit illum: non relinquam vos orphanos, venio ad vos, adhuc parum *dum mundus Me non amplius videbit, vos autem videbitis Me*, quia Ego vivo, & vos vivetis" *xiv: 17. 18. 19*, videre pro fidem habere, solum enim per fidem videtur Dominus, fides enim est oculus amoris, nam ab amore per fidem videtur Dominus, est amor vita fidei, quare dicitur, vos videbitis Me, quia Ego vivo & vos vivetis. Apud Eundem "Dixit Jesús, in iudicium Ego in mundum hunc veni, ut *non videntes videant, videntes vero cæci fiant*; Pharisei dixerunt, num etiam nos *cæci* sumus, dixit illis Jesús, si *cæci* essetis, non haberetis peccatum, jam vero dicitis quod *videmus*, ideo peccatum vestrum manet" *ix: 39. 40. 41*, videntes pro illis qui putant se intelligentes esse præ reliquis, de quibus dicitur, quod cæci fient, hoc est, non accepturi fidem; quod non videre seu cæcus esse prædicetur de illis qui in falsis, tum de illis qui in ignorantia, videatur *n: 2383*. Apud Lucam "Vobis datum est, cognoscere mysteria Regni Dei, reliquis vero in parabolis, ut *videntes non videant*, & audientes non audiant" *viii: 10*, similiter. Apud Eundem "Dico vobis, sunt quidam hic stantium, qui non gustabunt mortem, *donec viderint Regnum Dei*" *ix: 27*. *Marc: ix: 1*, videre Regnum Dei pro credere. Apud Eundem "Jesús dixit ad discipulos, venient dies, cum desiderabitis *unum dierum Filii hominis videre, sed non videbitis*" *xvii: 22*, ibi de consummatione sæculi,

ſæculi, ſeu de ultimo tempore Eccleſiæ, quando non amplius aliqua fides. Apud Eundem “ Factum eſt cum Jeſus accumberet cum illis, accipiens panem benedixit, & frangens tradidit illis, *illorum autem aperti ſunt oculi*, & cognoverunt Ipſum” xxiv: 30. 31, per hoc ſignificatum eſt, quod Dominus per bonum appareat, non autem per verum abſque bono, panis enim eſt bonum amoris, n: 276. 680. 2165. 2177. 3478. 3735. 3813; ex his & pluribus aliis locis conſtat, quod videre in ſenſu interno ſit fides a Domino, nam non alia datur fides, quæ eſt fides, quam quæ a Domino, hæc quoque dat hominem videre, hoc eſt, credere; fides autem a ſe, ſeu a proprio hominis non eſt fides, nam hæc facit videre falſa ut vera, & vera ut falſa, & ſi vera ut vera, uſque non videt, quia non credit, videt enim ſe in illis, non autem Dominum. Quod videre ſit fidem habere in Dominum, poteſt manifeſte ab illis, quæ de luce cœli ſæpius dicta ſunt, quod nempe lux cœli, quia eſt a Domino, ſecum habeat intelligentiam & ſapientiam, proinde fidem in Ipſum, nam fides in Dominum intus in intelligentia & ſapientia eſt, quapropter videre ex illa luce, ſicut vident Angeli, non aliud poteſt ſignificare quam fidem in Dominum, eſt etiam Ipſe Dominus in luce illa, quia procedit a Domino; illa lux etiam eſt, quæ lucet in conſcientia illorum, qui fidem in Ipſum habent, tametiſi homo hoc nescit, quamdiu in corpore vivit, nam tunc lux mundi illam lucem obſcurat.

3864. Afflictionem meam, nempe quod vidit Jehovah, quod ſignificet ſtatum perveniendi ad bonum, conſtat a ſignificatione afflictionis, quod ſit tentatio, de qua n: 1846, quæ quia eſt medium per quod pervenitur ad bonum, hic per afflictionem meam ſignificatur ſtatus a vero, quod eſt externum, perveniendi ad bonum, quod eſt internum.

3865. Quia nunc amabit me vir meus, quod ſignificet quod inde bonum veri, conſtat a ſignificatione amabit, quod ſit inde bonum, omne enim bonum eſt amoris, quare id per amare hic ſignificatur; & ex ſignificatione viri, quod ſit verum, de qua n: 3134: quid bonum veri prius aliquoties explicatum eſt, quod nempe ſit affectio veri propter vitam, nam vita eſt bonum quod ſpectatur in vero ab illis qui poſtea regenerantur; abſque vita ſecundum verum nulla ſit conjunctio veri cum bono, proinde nulla appropriatio: hoc evidentè conſtare poteſt unicuique, ſi attendat ad illos qui male vivunt, & ad illos qui bene vivunt, quod nempe qui male vivunt, tametiſi in pueritia & in juventute doctrinalia Eccleſiæ æque ac alii calluerint, uſque ſi explorentur quid credant de Domino, de fide in Ipſum, & de veris Eccleſiæ, comperies quod ne hilum credant; at qui bene vivunt, quod quiſque eorum fidem veris, quæ credunt vera eſſe, habeant: qui autem docent vera, ut antiſtites Eccleſiæ, & male vivunt, quidem ſe dicent credere, ſed uſque corde non credunt; apud quosdam eſt perſuaſivum quod mentitur fidem, ſed perſuaſivum eſt tale, quod ſit ſcientificum confirmatum non propter quod verum ſit, ſed propter quod id profitendum ſui officii, honoris & lucri cauſa; hoc non altius vadit, quam per aures in memoriam, & a memoria exit in labia, non autem in cor & inde in confeſſionem. Inde

patet, quod vita doceat, qualis agnitio veri sit, hoc est, qualis fides; & quod fides separata a bono vitæ dicat, quod utcunque homo vivit, usque ex gratia salvari possit; & quod ratiocinetur contra illud doctrinæ, quod unumquemvis vita ejus maneat post mortem.

3866. Ex sensu interno verborum, quæ Leah dixit de Rubene cum natus, nempe ex his, vidit Jehovah afflictionem meam quia nunc amabit me vir meus, constare potest, quid Ecclesiæ Ruben aut Tribus a Rubenē nominata, significet, quod nempe id quod primum regenerationis est, seu quod primum est cum homo sit Ecclesia, quod nempe sit Verum doctrinæ per quod ad bonum vitæ pervenire possit.

3867. Vers: 33. *Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, quia audivit Jehovah quod exosa ego, & dedit mihi etiam hunc, & vocavit nomen ejus Schimeon.* Concepit adhuc & peperit filium, significat, ut prius, conceptionem & partum spiritualem ab externo versus interiora magis: quia audivit Jehovah, significat in supremo sensu Providentiam, in interno fidei voluntatem, in interiori obedientiam, in externo auditum, hic fidem voluntate quæ a solo Domino: quod exosa ego, significat statum fidei si non voluntas ei correspondens: & dedit mihi etiam hunc, significat successivum: & vocavit nomen ejus Schimeon.

3868. Concepit adhuc & peperit filium, quod significet conceptionem & partum spiritualem ab externo versus interiora magis, constat ab illis quæ supra n: 3860, dicta sunt, ubi eadem verba. Ab externo versus interiora progredi dicitur, cum a scientia quæ est intellectus ad voluntatem, aut spiritualiter loquendo, a vero quod est fidei ad charitatem; intellectus enim est id quod procedit a voluntate, & in quadam forma visuali manifestat voluntatem, similiter fides procedit a charitate, & in quadam forma manifestat charitatem; inde patet, quod externum voluntatis sit intellectus, & externum charitatis sit fides, seu quod idem, quod internum intellectus sit voluntas, & internum fidei sit charitas; quare progredi ab externo ad interiora magis, est a fide intellectu ad fidem voluntate; proinde a fide ad charitatem, quæ repræsentatur per Levi, de quo mox sequitur. Sciendum, quod per fidem, cum illa distinguitur a charitate, intelligatur verum, quale est doctrinæ, seu quale est in confessione quæ fides Apostolica vocatur, & hoc secundum sensum communem in Ecclesia, nam fidem habere veris creditur esse fides per quam salus; sunt pauci qui sciunt quod fides sit fiducia ac confidentia, & inter illos paucos adhuc pauci, qui sciunt quod fiducia seu confidentia sit ex charitate, & non dabilis apud aliquem, qui non charitatis vitam habuit.

3869. Quia audivit Jehovah, quod significet in supremo sensu Providentiam, in interno fidei voluntatem, in interiori obedientiam, in externo auditum, hic fidem, voluntate quæ a solo Domino, constat a significatione audire; quod audire sit auditus, non opus habet explicatione; quod autem audire in sensu interiori sit obedientia, & in sensu interno fides voluntate, constat a plurimis locis in Verbo, de quibus sequitur; tum ex quali auditus
 respective

respective ad quale visus; quod visus in sensu interiori sit intellectus & in sensu interno sit fides intellectu, videatur n: 3863, & hoc ex eo, quia res per visum internum apparent quales sunt, ita capiuntur aliqua fide sed intellectu; quæ autem audiuntur, cum ad interiora penetrant, etiam in simile visui mutantur, videntur enim interius quæ audiuntur, quare per auditum quoque significatur id quod per visum, nempe id quod intellectus, ut & quod fidei est, sed auditus simul persuadet quod ita sit, & afficit non modo partem intellectualem hominis, sed etiam ejus voluntariam, & efficit ut velit quod videt, inde est quod audire significet intellectum rei & simul obedientiam, & in spirituali sensu fidem voluntate: quia in audire id latet, nempe obedientia et fides voluntate, ideo ea etiam significantur per *audire, auscultare, attendere*, in communi sermone, nam audiens esse est obediens esse, & auscultare alicui, est quoque obedire; interiora enim rei quandoque ita insunt vocibus loquelæ hominis, ex causa quia spiritus hominis est qui cogitat, & percipit sensum vocum loquelæ, & is est in quadam communione cum spiritibus & angelis, qui in principiis vocum sunt; præterea talis est circulus rerum apud hominem, quod quicquid per aurem & oculum, seu per auditum & visum intrat, transeat in ejus intellectum, & per intellectum in voluntatem, & a voluntate in actum, ita quoque verum fidei, id primum sit verum fidei scientia, dein verum fidei voluntate, & denique verum fidei actu, ita charitas, fides scientia seu intellectu est Reuben, ut ostensum est, fides voluntate est Schimeon, fides voluntate cum sit charitas est Levi. Quod audire in supremo sensu sit Providentia, ex illis quæ de videre, quod in supremo sensu sit Prævidentia, supra n: 3863 dicta sunt, constare potest, nam Prævidere Domini est videre ab æterno in æternum quod ita sit, at Providere Domini est regere ut ita sit, & flectere liberum hominis ad bonum, quantum prævidet quod homo se in libero flecti patitur, videatur n: 3854. Quod per audire Jehovah, ex quo Schimeon nominatus, in sensu interiori significetur obedientia, & in sensu interno fides voluntate a solo Domini, patet a plurimis locis in Verbo, ut ab his quæ sequuntur; apud Matthæum “Ecce vox e nube dicens, Hic est Filius meus dilectus, in Quo Mihi complacuit, *Ipsam audite*” xvii: 5; Ipsum audire, pro Ipso fidem habere, & Ipsius præceptis obedire, ita fidem voluntate habere. Apud Johannem “Amen, Amen, dico vobis, quod veniet hora, quando mortui *audient vocem Filii Dei*, & qui *audient, vivent*: ne miremini hoc, quoniam venit hora, in quo omnes qui in monumentis *audient vocem Ipsius*” v: 25. 28; audire vocem Filii hominis pro fidem habere verbis Domini, & velle illa; qui fidem voluntatis habent, illi vitam accipiunt, quare dicitur, qui audient vivent. Apud Eundem “Qui ingreditur per januam, pastor est ovium, huic ostiarius aperit, & *oves vocem illius audiunt*. Et alias oves habeo, quæ non sunt ex ovili hoc, etiam illas oportet Me adducere, & *vocem meam audiunt*, & fiet unus grex, & unus pastor; oves meæ *vocem meam audiunt*, & Ego cognosco illas, & sequuntur Me” x: 2. 3. 16. 27; audire vocem, manifeste pro obedire ex fide voluntatis.

tatis. Apud Eundem “ Omnis qui est ex veritate, *audit vocem meam*” xviii: 37, similiter. Apud Lucam “ Dixit illi Abraham, habent Mosen & Prophetas, *audiunto illos*, si Mosen & Prophetas *non audiunt*, neque si quis ex mortuis resurrexerit, persuadebuntur” xvi: 29. 31, audire Mosen & Prophetas pro scire quæ in Verbo, & fidem ei habere, ita quoque velle illa, nam fidem habere absque velle, est videre & non audire, at fidem habere cum velle est fidem habere & audire; quare utrumque, nempe videre & audire, passim in Verbo simul dicitur, & per videre significatur id quod per Reuben, & per audire id quod per Schimeonem, nam conjuncta sunt sicut frater fratri: quod videre & audire conjunctim dicantur, constat ex his locis; apud Matthæum “ Propterea per parabolas loquor illis, quia *videntes non vident*, & *audientes non audiunt*, nec intelligunt; & completur in illis prophetia Esaiæ, quæ dicit, *Auditū audietis*, & non intelligetis, & *videntes videbitis* & non cernetis: incrassatum est cor populi hujus, & *auribus graviter audiverunt*, & *oculos suos occluserunt*, ne forte *videant oculis* & *auribus audiant*, & corde intelligant. Vestri vero beati sunt *oculi quia vident*, & *aures vestræ quia audiunt*; amen dico vobis, quod multi prophetæ & iusti desideraverint *videre quæ videtis* sed non viderunt, & *audire quæ auditis*, & non audiverunt” xiii: 13 ad 17. Joh: xii: 4. Esaj: vi: 9. Apud Marcum “ Dixit Jesus ad discipulos, quid disputatis quod panes non habetis, nondumne intelligentes estis, neque intelligitis, adhucne obduratum habetis cor vestrum, *oculos habentes non videtis*, & *aures habentes non auditis*” viii: 17. 18. Apud Lucam “ Vobis datum est cognoscere mysteria Regni Dei, reliqui vero in parabolis, ut *videntes non videant*, & *audientes non audiant*” viii: 10. Apud Esajam “ Aperientur *oculi cæcorum*, & aures surdorum aperientur” xxxv: 5. Apud Eundem “ Tunc *audient* in die illo *surdi verba libri*, & ex caligine eque tenebris *oculi cæcorum videbunt*” xxix: 18. Apud Eundem “ *Surdi audite*, & *cæci spectate videndo*” xlii: 18. Apud Eundem “ Educ populum *cæcum* cui *oculi* erunt, & surdos quibus *aures*” xliiii: 8. Apud Eundem “ Non connivebunt *oculi videntium*, & *aures audientium* auscultabunt” xxxii: 3. Apud Eundem “ Sint *oculi tui respicientes doctores tuos*, & *aures tuæ audiant verbum*” xxx: 20. 21. Apud Eundem “ Qui obturat *aurem suam ne audiat sanguines*; & occludit *oculos suos ne videant malum*, hic in altis habitabit” xxxiii: 15. 16. Apud Ezechielem “ Fili hominis, in medio domus rebellionis tu habitans, quibus *oculi ad videndum* sed *non vident*, quibus *aures ad audiendum*, & *non audiunt*” xii: 2; in his locis utrumque dicitur, quia unum sequitur alterum, nempe fides intellectu quæ est videre, & fides voluntate quæ est audire, alioquin unum satis fuisset; inde etiam patet, quare unus filius Jacobi nominatus est a videre, & alter ab audire. Quod videre significet fidem scientia seu intellectu, & audire fidem obedientia seu voluntate, est ex correspondentiis in altera vita, & inde significativis; qui intellectuales sunt & in fide inde, illi ad Oculi provinciam pertinent, & qui obediētes sunt & in fide inde, illi ad Auris provinciam pertinent; quod ita sit, videbitur ex illis, quæ ad finem

Capitulum, de Maximo homine, & correspondentia omnium quæ in Corpore humano cum illo, ex Divina Domini Misericordia, ostenditur; inde nunc est, quod *Oculus* in sensu interno sit intellectus, videatur n: 2701, & quod *Auris* sit obedientia, & in sensu spiritali fides inde, seu fides voluntate; ut quoque constet ex his locis; apud Esajam “Etiam, *non audivisti*, etiam non novisti, etiam ex tunc *non aperuit se auris tua*” XLVIII: 8. Apud Eundem “Dominus Jehovih excitabit mihi *aurem ad audiendum*, quasi instructi Dominus Jehovih *aperuit mihi aurem*, & ego non rebellavi” L: 4. 5. Apud Eundem “Attendite attendendo ad Me, & comedite bonum, ut delitietur in pinguedine anima vestra; *inclinate aurem vestram*, & ite ad Me, *audite* ut vivat anima vestra” LV: 2. 3. Apud Jeremiam “Ad quem loquar & testificer, *ut audiant*, ecce *præputiata auris eorum*, & non possunt auscultare” VI: 10. Apud Eundem “Hoc præcepi iis, dicendo, *audite vocem meam*, tunc ero vobis in Deum, & vos eritis Mihi in populum, & *non audiverunt, nec inclinarunt aurem suam*” VII: 23. 24. 26. Apud Eundem “*Audite* mulieres verbum Jehovæ, & accipiat *auris vestra* verbum oris Ipsius” IX: 19. Apud Eundem “Non inclinastis *aurem vestram*, & *non obedivisti Mihi*” XXXV: 15. Apud Ezechielem “Fili hominis, omnia verba mea, quæ loquutus sum ad te, *recipe in cor tuum, & auribus tuis audi*” III: 10. Apud Eundem “Dabo zelum meum contra te, & agent tecum in excandescencia, *nasum tuum, & aures tuas removebunt*” XXI: 25; *nasum & aures* remove pro perceptionem veri & boni, & fidei obedientiam. Apud Sachariam “Renuerunt attendere, & dederunt humerum refractarium, & *aures suas aggravarunt*, ut *non audiant*, & cor suum posuerunt adamantem, ut *non audirent legem*” VII: 11. 12. Apud Amos “Sic dixit Jehovah, sicut eripuerit pastor ex ore leonis duo crura, vel *particulam auris*, ita eripientur filii Israelis in Samaria, in angulo lecti, & in extremitate spondæ” III: 12; eripere duo crura pro voluntatem boni, particulam auris pro voluntatem veri; quod particula auris id sit, solum constare potest, ut dictum, ex correspondentiis in altera vita, & inde significativis, secundum quæ Verbi sensus internus est, & quoque ritualia in Ecclesia Israelitica & Judaica; inde erat, cum Aharon & filii ejus inaugurarentur ministerio, quod inter alia mandatum sit, ut Moses sumeret de sanguine Arietis, & daret *super auriculam auris Abaronis, & super auriculam auris filiorum ejus*; & super pollicem manus eorum dextræ, & super pollicem pedis eorum dextri” Exod: XXIX: 20, per hoc rituale repræsentabatur fidei voluntas, in quam sicut sacerdos etiam initiaretur; quod rituale hoc sanctum esset, quisque scire potest, quia a Jehovah mandatum Mosi, ita quoque quod sanctum dare sanguinem super auriculam auris, sed quodnam sanctum, non sciri potest, nisi ex rerum interno sensu in Verbo, qui hic est, quod sanctum fidei ex voluntate custodiretur. Quod per aurem significetur obedientia, & in sensu interno fides inde, manifestius adhuc patet ex rituali de servo, qui non servitio exire vellet, de quo ita apud Mosén “Si servus vel ancilla non servitio exire vellet, adducet eum Dominus ejus ad Deum, & adducet

adducet eum ad januam, aut ad postem, & perforabit Dominus ejus aurem subula, & serviet illi in perpetuum" Exod: xxi: 6. Deut: xv: 17; perforare aurem subula ad postem, pro perpetuo fervire seu obedire, in sensu spirituali pro non velle intelligere verum; sed velle verum ex obedientia, quod respective non liberum est. Quia obedientia fidei per aures, & obedire per audire in sensu interno intelligitur, constat quid per hæc verba Domini, quæ toties dixit, significatur "*Qui habet aurem ad audiendum, audiat*" Matth: xiiii: 9. 43. Marc: iv: 9. 21. Cap: vii: 16. Luc: viii: 8. Cap: xiv: 35. Apoc: ii: 7. 11. 29. Cap: iii: 13. 22. Quod audire in sensu supremo sit Providentia, & videre sit Prævidentia, constat ex illis locis in Verbo, in quibus de Jehovah seu Domino prædicantur Oculi, ut & aures; ut apud Esajam "*Inclina Jehovah aurem tuam & audi*, aperi Jehovah oculos tuos & vide" xxxvii: 17. Apud Danielelem "*Inclina, Deus mi, aurem tuam & audi*, aperi Jehovah oculos tuos & vide vastitates nostras" ix: 18. Apud Davidem "*Deus inclina aurem tuam ad me, & audi sermonem meum*" Psalm: xvi: 6. Apud Eundem "*Inclina ad me aurem tuam, & serva me*" Psalm: lxxi: 2. Apud Eundem "*Adverte aurem ad preces meas, ob veritatem tuam, responde mihi ob justitiam tuam*" Psalm: cxlii: 1. Apud Jeremiam "*Jehovah, vocem meam audivisti, ne abscondas aurem tuam ad suspirationem meam, ad clamorem meum*" Thren: iii: 56. Apud Davidem "*Jehovah ne abscondas facies tuas a me, in die quo angustia mihi, inclina ad me aurem tuam, in die clamo, responde mihi*" Psalm: cii: 3: quod non aures Jehovah, nec oculi sicut homini, notum est, sed quod sit Attributum prædicabile de Divino, quod per Aurem & per Oculum significatur, nempe infinitum velle, & infinitum intelligere, infinitum velle est Providentia, & infinitum intelligere est Prævidentia; hæc per Aurem & Oculum, cum tribuuntur Jehovah, in sensu supremo intelliguntur. Ex his nunc patet, quid per Audivit Jehovah, ex quo Schimeon nominatus, in omni sensu significatur.

3870. Quod exosa ego, quod significet statum fidei si non voluntas ei correspondens, constat ex significatione exosæ, quod sit non amata, talis enim est status fidei, si non voluntas ei correspondet. Agitur in sensu interno de progressu regenerationis hominis ab externo ad internum, hoc est, a vero fidei ad bonum charitatis; verum quod fidei, est externum, & bonum quod charitatis, est internum; ut verum quod est fidei, vivat, inducetur ad voluntatem ut ibi vitam accipiat, verum enim ex scire non vivit, sed ex velle, per novum velle, quod Dominus creat apud hominem, influit vita ab Ipso; prima vita se manifestat per obedientiam, quæ est primum voluntatis; altera per affectionem faciendi verum, quæ est progressivum voluntatis, quæ tunc est, quando jucundum & beatum in faciendo verum percipitur; nisi fidei progressus talis fiat, verum non fit verum, sed fit quoddam separatum a vita, quandoque confirmativum falsi, & quandoque persuasivum, ita quoddam spurcum; nam se copulat cum affectione mala hominis, seu ejus cupiditate, hoc est, cum voluntate propria ejus, quæ contraria charitati est, talis

talis est fides, quæ a multis hodie creditur esse fides, & sola absque charitatis operibus salvare; sed hæc fides, nempe separata a charitate, & inde contraria charitati, repræsentatur in sequentibus per Reubenem, quod cubuerit cum Bilha concubina patris sui, Gen: xxxv: 22, & quam detestatur Jacob, tunc Israel, his verbis “ Reuben, primogenitus meus, tu robur meum, & principium virtutis meæ, levis es sicut aqua, ne excelleas, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc polluisti stratum meum, ascendit” Gen: xlix: 3. 4: hujus fidei nempe separate a charitate, voluntas & affectio contraria charitati, describitur ibi quoque per Schimeonem & Levi, his verbis “ Schimeon & Levi fratres, arma violentiæ macheræ eorum, in arcanum eorum non veniat anima mea, in coetu eorum ne uniat se gloria mea, quia in furore suo occiderunt virum, & in voluntate sua enervarunt bovem; maledictus furor eorum, quia vehemens, & ira eorum quia gravis, dividam eos in Jacobum, & dispergam eos in Israelem” Gen: xlix: 5. 6. 7; quod sit fides separata a charitate, quæ per illos describitur, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur.

3871. Et dedit mihi etiam hunc, quod significet successivum, nempe fidem obedientia seu voluntate, quæ quod succedat fidei scientia seu intellectu, supra ostensum est; hoc significatur per, dedit mihi etiam hunc.

3872. Et vocavit nomen ejus Schimeon, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale continetur in sensu interno verborum, quæ Leah dixit “ Audivit Jehovah quod exosa ego, & dedit mihi etiam hunc” hoc quale est quod significatur per Schimeonem, tum per Tribum ab illo nominatam; estque id alterum universale Ecclesiæ, seu alterum cum homo regeneratur & sit Ecclesia; est nempe obedientia seu voluntas faciendi verum quod est fidei, in quam obedientiam & in qua voluntate implantatur charitas, quæ succedit, & significatur per Levi.

3873. Vers: 34. *Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, nunc hac vice adhærebit vir meus ad me, quia peperit ei tres filios, propterea vocavit nomen ejus Levi.* Concepit adhuc & peperit filium, significat, ut prius, conceptionem & partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis: & dixit, nunc hac vice adhærebit vir meus ad me, significat in sensu supremo amorem & misericordiam, in interno charitatem, in externo conjunctionem, hic amorem spiritualem: quia peperit ei tres filios, significat successivum: propterea vocavit nomen ejus Levi, significat quale ejus.

3874. Concepit adhuc & peperit filium, quod significet conceptionem & partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis, constat ab illis quæ supra n: 3860. 3868, dicta sunt, ubi eadem verba.

3875. Et dixit, nunc hac vice adhærebit vir meus ad me, quod significet in sensu supremo amorem & misericordiam, in interno charitatem, in externo conjunctionem, hic amorem spiritualem, constat a significatione adhærere: quod adhærere in sensu externo seu proxime interiori sit conjunctio,

constare potest absque explicatione; quod adhærere in sensu interno sit charitas, patet ex eo, quod charitas, seu quod idem, amor mutuus, sit conjunctio spiritualis, est enim conjunctio affectionum quæ voluntatis, & inde convenientia cogitationum quæ intellectus, ita conjunctio mentium quoad utramque partem; quod adhærere in sensu supremo sit amor & misericordia, inde patet, nam infinitum & æternum quod prædicatur de charitate seu amore spirituali, est Misericordia, quæ est Amor Divinus erga genus humanum in tantis miseriis constitutum, cum enim homo non est nisi malum ex se, & in illo quantum ex illo, non nisi quam infernale, ac inspicitur a Domino ex Divino Amore, tunc quod elevetur ab inferno, in quo est a se, & liberatur, dicitur Misericordia, hinc quia Misericordia est ex Divino Amore, significatur per adhærere in supremo sensu & Amor & Misericordia. Quod adhærere in sensu interno significet amorem spirituales, seu quod idem, charitatem erga proximum, constare potest etiam ex aliis locis in Verbo, ut apud Esaïam “ Ne dicat filius alienigenæ, *qui adhæsit ad Jehovam*, dicendo, separando separat me Jehovah a cum populo suo: filii alienigenæ, *qui adhærent ad Jehovam*, ad ministrandum Ipsi, & ad *diligendum* Nomen Jehovah, erunt Ipsi in servos” LVI: 3. 6; adhærere ad Jehovam pro præcepta observare, quod est amoris spiritualis, nemo enim præcepta Dei ex corde observat, nisi qui in bono charitatis erga proximum est. Apud Jeremiam “ In diebus illis venient filii Israelis, illi & filii Jehudæ, eundo & flendo ibunt, & Jehovam Deum suum quærent, Zionem interrogabunt de via, eo facies eorum, venite & *adhæreamus ad Jehovam* foedere sæculi, non oblivioni datur” I: 4. 5; adhærere ad Jehovam similiter pro præcepta observare ex corde, hoc est, ex bono charitatis. Apud Sachariam “ *Adhærebunt gentes multæ ad Jehovam* in die illo, & erunt Mihi in populum” II: 15; similiter. Apud Esaïam “ Miserebitur Jehovah Jacobi, & eliget denuo Israelem, & ponet eos super terram eorum, & *adhærebit peregrinus eis*, & adjungent se ad domum Jacobi” XIV: 1; adhærere peregrinus eis pro in simili observantia legis esse, adjungere se ad domum Jacobi, pro esse in bono charitatis, in quo illi qui per domum Jacobi significantur. Apud Matthæum “ Nemo potest duobus dominis servire, nam aut unum odio habebit & alterum amabit, aut *uni adhærebit*, & alterum contemnet” VI: 24; ibi cœleste amoris est amare, & spirituale amoris est adhærere, utrumque dicitur quia distincta sunt, alioquin unum satis fuisset. Illi qui in spirituali amore sunt, vocantur ideo filii Levi, ut apud Malachiam “ Quis sustinet diem adventus Ipsi, & quis consistet cum apparuerit, sedebit constans & purgans argentum, & purificabit *filios Levi*, & defæcabit illos sicut aurum & sicut argentum” III: 2. 3. Quod in supremo sensu Dominus sit Levi, ex Amore Divino & Misericordia erga illos qui in amore spirituali sunt, apud Eundem “ Ut cognoscatis quod miserim ad vos præceptum hoc, ad esse *fædus meum cum Levi*, dixit Jehovah Zebaoth, fædus meum erit cum illo vitæ & pacis. Vos recessistis a via, impingere fecistis multos in legem, corruptistis *fædus Levi*, ideo dedi vos contemptos” II: 4. 5. 8. 9. Et quia Divinus

Divinus Amor seu Misericordia Domini in supremo sensu per Levi intellectus est, & in sensu interno spiritualis amor, ideo Tribus Levi Sacerdotium facta est, nam Sacerdotium in sensu interno Verbi non aliud est quam sanctum amoris, & Regium sanctum fidei, n: 1728. 2015 f. 3670. Quia per vocem adhærere, ex qua Levi nominatus est, significatur amor spiritualis, qui idem est ac amor mutuus, etiam per eandem vocem in Lingua originali significatur mutuo dare & accipere, & quoque per mutuo dare & accipere in Ecclesia Judaica representatus est amor mutuus, de qua re, ex Divina Domini Misericordia, alibi; amor mutuus in eo differet ab amicitia, quod amor mutuus spectet bonum quod apud hominem, & quia est erga bonum est erga illum qui est in bono; amicitia autem spectat hominem, quæ tunc quoque amor mutuus est, cum spectat hominem ex bono seu propter bonum, at cum non ex bono seu propter bonum, sed propter semet quod vocat bonum, tunc amicitia non est amor mutuus, sed accedit ad amorem sui, & quantum accedit, tantum est amori mutuo oppositus: amor mutuus est in se non aliud quam charitas erga proximum, nam per Proximum in sensu interno non aliud significatur quam bonum, ac in supremo sensu Dominus, quia ab Ipso omne bonum, & Ipse est Ipsum Bonum, videatur n: 2425. 3419: amor ille mutuus seu charitas erga proximum, est qui intelligitur per amorem spiritualement, & qui significatur per Levi. Etiam in Verbo amor coelestis, & quoque amor conjugalis, in sensu literæ per *Adhærere* exprimitur, sed est ex alia voce in Lingua originali, quam ex qua Levi dictus est; illa vox significat adhuc arctiorem conjunctionem; ut in sequentibus locis; apud Moysen “Jehovam Deum tuum timebis, Ipsi servies, & *Ipsi adhærebis*” Deut: x: 20. Post Jehovam Deum vestrum ibitis, & Ipsum timebitis, & præcepta Ipsius servabitis, & vocem Ipsius audietis, & Ipsi servietis, & *Ipsi adhærebitis*” Deut: xiii: 5. Ad *amandum Jehovam Deum vestrum*, ad eundem in omnibus viis Ipsius, & *ad adhærendum Ipsi*” Deut: xi: 22. “Ad *amandum Jehovam Deum tuum*, ad obediendum voci Ipsius, & *ad adhærendum Ipsi*, quia Ille vita tua” Deut: xxx: 20. Apud Josuam “Studete valde facere præceptum & legem, quam præcepit vobis Moyses servus Jehovæ, ad *amandum Jehovam Deum vestrum*, & ad ambulandum in omnibus viis Ipsius, & ad servandum præcepta Ipsius, & *ad adhærendum Ipsi*, & ad serviendum Ipsi in toto corde vestro, & in tota anima vestra” xxii: 5. In Libro secundo Regum “Rex Chiskia in Jehovah Deo Israelis confisus est, *adhæsit Jehovæ*, non recessit a post Ipsum, & custodivit præcepta Ipsius, quæ præceperat Jehovah Moysi” xviii: 5. 6. Apud Jeremiam “Quemadmodum *adhæret cingulum ad lumbos viri*, ita *adhærere feci ad Me* totam domum Israelis, & totam domum Jehudæ, ad esse Mihi in populum, & in nomen, & in laudem, & in decus; & non obediverunt” xiii: 11. Quod Amor conjugalis etiam per adhærere exprimitur, patet ab his “Propterea relinquet vir patrem suum & matrem suam, & *adhærebit uxori suæ*, & erunt in carnem unam” Gen: ii: 24. Propter duritiem cordis vestram scripsit Moyses præceptum hoc, ab initio autem creationis masculinum & fæminam fecit eos Deus;

propter hoc derelinquet homo patrem suum & matrem, & *adhaerebit uxori suae*, & erunt duo in carnem unam, quod ergo Deus *conjunxit*, homo non separabit” Marc: x: 5 ad 9. Matth: xix: 5. “*Adhaesit Anima Schechemi Dinae filiae Jacobi; amavit* puellam, & loquutus ad cor puellae” Gen: xxxiv: 3. Schelomoh amavit mulieres exteras multas, *his adhaesit Schelomoh ad amandum*” 1 Reg: xi: 1. 2. Inde nunc patet, quod adhærere sit vox amoris, in usum recepta antiquis temporibus ab Ecclesiis, quæ in significativis fuerunt; & quod non aliud sit in sensu interno quam conjunctio spiritualis, quæ est charitas & amor.

3876. Quia peperit ei tres filios, quod significet successivum, constat ab illis quæ supra n: 3871, dicta sunt, successivum, quod significatur hic per tres filios, est quod charitas nunc veniat, cum enim regeneratur homo, hoc est, cum fit Ecclesia, primum erit ei scire & intelligere quid verum fidei, alterum erit velle & facere illud, tertium est affici illo; cumque homo afficitur vero, hoc est, cum jucundum & beatum percipit in faciendo secundum verum, tunc est in charitate seu amore mutuo; hoc successivum est, quod per peperit ei tres filios hic intelligitur.

3877. Propterea vocavit nomen ejus Levi, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua supra n: 3872; quale est, quod continetur in illis verbis “Nunc hac vice *adhaerebit vir meus ad me*, quia peperit ei tres filios” de quibus mox supra n: 3875. 3876; hoc quale est quod significatur per Levi, tum per Tribum ab illo nominatam; estque id tertium universale Ecclesiæ, seu tertium cum homo regeneratur aut fit Ecclesia; estque Charitas. Se habet ita cum charitate, quod in se contineat velle verum, & per hoc in se contineat intelligere verum, nam qui in charitate est, illa habet; at antequam homo ad charitatem venit, tunc primum in externo erit, nempe in intelligere verum, dein in velle verum, demum in affici vero, quod est charitas, in charitate cum homo est, tunc spectat Dominum, qui per Jehudam, quartum filium Jacobi, in sensu supremo significatur.

3878. Vers: 35. *Et concepit adhuc, & peperit filium, & dixit, hac vice confitebor Jehovaham, propterea vocavit nomen ejus Jehudab; & substitit a pariendo.* Concepit adhuc, & peperit filium, significat, ut prius, conceptionem. & partum spirituales ab externo ad internum adhuc magis: & dixit, hac vice confitebor Jehovaham, significat in sensu supremo Dominum, in interno Verbum, in externo doctrinam inde, hic Divinum amoris, & cœleste Regnum. Ipsius: propterea vocavit nomen ejus Jehudah, significat quale ejus: & substitit a pariendo, significat per scalam ascensum a terra usque ad Jehovaham seu Dominum.

3879. Concepit adhuc & peperit filium, quod significet conceptionem & partum spirituales ab externo ad internum adhuc magis, constat ab illis, quæ supra n: 3860. 3868, dicta sunt, ubi similia verba.

3880. Et dixit, hac vice confitebor Jehovaham, quod significet in sensu supremo Dominum, in interno Verbum, in externo doctrinam inde, hic Divinum amoris & cœleste Regnum Ipsius, constat a significatione confiteri: quod

quod confiteri in sensu externo seu proxime interiori significet doctrinam ex Verbo, patet confessio enim non aliud est, etiam in communi sermone, quam declaratio suæ fidei coram Domino, ita comprehendit in se illa quæ homo credit, proinde quæ ei sunt Doctrina: quod Confiteri in sensu interno sit Verbum, inde sequitur omnis enim doctrina fidei & charitatis ex Verbo erit, ex se enim homo de cœlestibus & spiritualibus nihil novit, quare ex revelatione Divina, quæ est Verbum: quod confiteri in sensu supremo sit Dominus, est quia Dominus est Verbum, proinde doctrina ex Verbo, & quia Verbum in sensu interno Dominum solum spectat, & de Ipsius Regno agit, n: 1871. 2859. 2894. 3245. 3305 pr: 3393. 3432. 3439. 3454; inde est, quod per confiteri Jehovah, significetur Divinum amoris, & cœleste Regnum Ipsius, Dominus enim est Ipse Divinus Amor, & influxus hujus facit Regnum Ipsius, & hoc per Verbum quod ab Ipso: quod per Jehudam, qui a confiteri Jehovah nominatus est, significetur Divinum amoris, & cœleste Regnum Domini, prius n: 3654, ostensum videatur, inde est quod dicatur quod hic confiteri sit illud. Quid autem Confiteri & confessio sit, constare potest a locis in Verbo, ubi memoratur; ut apud Esaiam “Dices in die illo, *confitebor Tibi Jehovah*, quod succensuisti mihi, reversa est ira tua, & consolatus es me: & dicetis in die illo, *confitemini Jehovah*, invocate Nomen Ipsius, nota facite in populo opera Ipsius, commemorate quod exaltatum sit Nomen Ipsius” xii: 1. 4. Apud Davidem “*Confitemur Tibi Deus, Confitemur*, & propinquum Nomen tuum, enarrant mirabilia tua” Psalm: lxxv: 2. Apud Eundem “Psalmus *ad confessionem*; jubilate Jehovah omnis terra, Ille fecit nos, & non nos, populum suum & gregem pascui sui, ideo Ipsius nos, populus Ipsius & grex pascui Ipsius: intrate per portas Ipsius in *Confessione* atria Ipsius in laude, *Confitemini Ipsi*, benedicite Nomini Ipsius, quia bonus Jehovah, in æternum. Misericordia Ipsius, & usque in generationem & generationem veritas Ipsius” Psalm: c: 1 ad 5; ibi quid Confiteri & Confessio sit, patet, quod nempe sit agnoscere Jehovah seu Dominum, & quæ Ipsius sunt; Agnitio illa quod sit Doctrina & Verbum, patet. Apud Esaiam “Consolabitur Jehovah Zionem, consolabitur omnes vastitates ejus, lætitia & gaudium invenietur in illa, *confessio* & vox cantus” li: 3. Apud Jeremiam “Sic dixit Jehovah, ecce Ego reducens captivitatem tentorium Jacobi, & habitaculorum ejus miserebor, & ædificabitur urbs super tumulo suo, & palatium juxta morem suum habitabitur, & exibat ab iis *Confessio* & vox ludantium” xxx: 18. 19. Apud Davidem “*Confitebor Jehovah* juxta justitiam Ipsius, & cantabo Nomen Jehovah Altissimi” Psalm: vii: 18. Apud Eundem “Quando transivero ad domum Dei voce cantus & *Confessionis*, multitudine festum agente” Psalm: xlii: 5. Apud Eundem “*Confitebor Tibi* inter gentes, Domine, psallam Tibi inter populos, quia magna usque ad Cœlum Misericordia tua” Psalm: lvii: 10. 11; ex his locis patet, quod Confessio se ad cœleste amoris referat, distinguitur enim ab illis quæ sunt Spiritualis amoris, nam dicitur Confessio & vox cantus, confessio & vox ludantium, *confitebor Tibi* inter gentes & psallam Tibi inter populos, confessio & confiteri est cœleste, vox cantus, vox ludantium, tum psallere sunt spiritualia, etiam

etiam confiteri inter gentes dicitur, & psallere inter populos quia per gentes significantur illi qui in bono, & per populos illi qui in vero; n: 1416. 1849. 2928, hoc est, illi qui in cœlesti amore, & qui in spiritali amore, in Verbo enim apud Prophetas plerumque binæ expressiones occurrunt, quarum una se refert ad cœleste seu bonum, altera ad spirituale seu verum, ut sit conjugium Divinum in singulis Verbi, ita conjugium boni & veri, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 3132: exinde etiam patet, quod confessio involvat cœleste amoris, & quod confessio genuina seu quæ ex corde, non sit nisi ex bono; at quæ ex vero, dicitur vox cantus, vox ludentium, & psallere; similiter in his locis, apud Davidem “Laudabo Nomen Dei cantico, & magnum faciam Ipsum *confessione*” Psalm: LIX: 31. Apud Eundem “Ego *confitebor* Tibi instrumento nablii, veritatem tuam Deus mi, canam Tibi in cithara, Sancte Israelis” Psalm: LXXI: 22; quod per canere cithara, & per reliqua instrumenta chordacea significantur spiritualia, videatur n: 418. 419. 420. Apud Eundem “Intrare portas Ipsius in *confessione*, atria Ipsius in laude, *confitemini* Ipsi, benedicite Nomini Ipsius” Psalm: c: 4, confessio & confiteri est ex amore boni, laus autem & benedicere ex amore veri. Apud Eundem “Respondete Jehovæ *per confessionem*, psallite Deo nostro in cithara” Psalm: CXLVII: 7. Apud Eundem “*Confitebor* Tibi in congregatione magna, in populo numerofo laudabo Te” Psalm: XXXV: 17. 18. Apud Eundem “*Confitebor* Jehovæ ore meo, & in medio multorum laudabo Ipsum” Psalm: CIX: 30. Apud Eundem “Nos populus tuus, & grex pascui tui, *confitebimur* Tibi in æternum, in generationem & generationem enumerabimus laudem tuam” Psalm: LXXIX: 13. Apud Eundem “*Confiteantur* Jehovæ Misericordiam Ipsius, & mirabilia Ipsius filiis hominis, *sacrificent sacrificia confessionis*, & annuntient opera Ipsius cum cantu” Psalm: CVII: 21. 22; quod in his locis binæ expressiones unius rei sint, patet, quæ apparerent sicut inanes repetitiones, nisi una involveret cœleste quod est bonum, & altera spirituale quod est verum, ita conjugium Divinum, ipsum Regnum Domini est tale conjugium; hoc arcanum est in Verbo ubivis, sed detegi nusquam potest nisi per sensum internum, & inde cognitionem quænam vox ad cœlestem classẽ, & quænam ad spirituales pertinet; at in genere sciri debet quid cœleste, & quid spirituale, de quibus sæpius prius. Ipsa confessio cordis, quia est ex cœlesti amore, est in genuino sensu confessio, homo qui in hac est is agnoscit quod omne bonum a Domino, & quod omne malum a seipso, in qua agnitione cum est, in statu humiliationis est, agnoscit enim tunc quod Dominus sit omne apud Ipsum, & quod ipse sit nihil respective, ex quo statu cum sit confessio, tunc est ex cœlesti amore. Sacrificia autem confessionis, quæ fuerunt in Ecclesia Judaica, erant gratiarum actiones, & vocabantur in universalis sensu Sacrificia eucharistica & retributoria, quæ erant duplicis generis, nempe confessionis & votiva; quod Sacrificia confessionis involverint cœleste amoris, constare potest ab institutione eorum, de qua ita apud Moſen “Hæc lex sacrificii Eucharisticorum, quod offerretur Jehovæ; si *pro Confessione obtulerit illud*, tunc offeret præter sacrificium *confessionis* placentas

placentas azymas mixtas oleo, & lagana azyma uncta oleo, & similaginem bullatam, placentas mixtas oleo super placentas panis fermentatas offeret munus suum, *præter sacrificium confessionis*” Levit: VII: 11. 12. 13. 15, per omnia illa quæ ibi memorantur, ut per placentas azymas mixtas oleo, per lagana azyma uncta oleo, per similaginem bullatam, placentas panis fermentatas, significantur cœlestia amoris & fidei, & inde confessiones, & quod erunt in humiliatione; quod similago & inde placentæ sint cœleste amoris & inde spirituale fidei quod est charitas, videatur n: 2177; quod azymum sit purificatio a malis & falsis, n: 2342; quod oleum sit cœleste amoris, n: 886. 3728; quod panis etiam, n: 2165. 2177. 3464, 3735. 3478. 3735. Votiva autem, quæ erant alterum genus eucharisticorum, in sensu externo significabant retributionem, in interno voluntatem ut Dominus provideret, in supremo Providentiæ statium, videatur n: 3732, inde est quod utrumque passim in Verbo memoretur, ut apud Davidem “*Sacrifica Deo confessionem, & exsolve Altissimo vota tua: sacrificans confessionem* honorat Me, & qui disponit viam ei monstrabo salutem Dei” Psalm: L: 14. 23. Apud Eundem “*Super me Deus, vota tua retribuam confessiones Tibi*” Psalm: LVI: 13. Apud Eundem “*Tibi sacrificabo sacrificium confessionis, & Nomen Jehovæ invocabo, vota mea Jehovæ solvam*” Psalm: CXVI: 17. 18. Apud Jonam “*Ego cum voce confessionis sacrificabo Tibi, quod vovi exsolvam*” II: 10. Ex his nunc patet, quid sit confessio, ex qua Jehudah nominatus, quod nempe in supremo sensu sit Dominus & Divinum amoris, in interno Verbum, tum cœleste Regnum Domini, & in sensu exteriori Doctrina ex Verbo, quæ est Ecclesiæ Cœlestis; quod illa significantur per Jehudam in Verbo, constare potest a nunc sequentibus.

3881. Propterea vocavit nomen ejus Jehudah, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale continetur in sensu interno verborum horum, quæ Leah dixit, “*Hac vice confitebor Jehovam*” de quo mox supra n: 3880, quod nempe in sensu supremo sit Dominus, & Divinum Amoris Ipse, in sensu interno Verbum, tum cœleste Regnum Domini, & in exteriori Doctrina e Verbo quæ est Ecclesiæ cœlestis: quod hæc in Verbo per Jehudam, ubi nominatur, significantur, vix adhuc aliquis novit, ex causa, quia historica creduntur historica, & prophetica esset alia quæ inter oblitterata sunt, præter aliqua ex quibus dogmatica hauriri possunt; quod sensus spiritualis insit, hoc non creditur, quia quid sensus spiritualis Verbi, imo quid spirituale, non hodie scitur, & hoc imprimis ex causa, quia vita naturalis est quæ vivitur, quæ talis est, ut cum pro fine habetur seu unice amatur, & cognitiones & fidem oblitteret, usque adeo, ut cum dicatur vita spiritualis, & sensus spiritualis, sit quoddam quasi nullum, aut quoddam inamænum & triste ad quod nausatur, sicut ad discors cum vita naturali; quia genus humanum in tali statu hodie est, ideo non aliud per nomina in Verbo capit, nec capere vult, quam gentes, populos, personas, regiones, urbes, montes, fluvios, quæ

nominantur, cum tamen nomina in sensu spirituali significant res: quod per Jehudam significetur in sensu interno Ecclesia Cœlestis Domini, & in universali sensu Regnum cœlestis Ipsi, inque sensu supremo Ipse Dominus constare potest a pluribus locis in Veteri Testamento, ubi Jehudah nominatur, ut ab his quæ sequuntur; apud Moysen “*Jehudah* tu, laudabunt te fratres tui, manus tua in cervice hostium tuorum, incurvabunt se tibi filii patris tui; catulus leonis *Jehudah*, a præda, fili mi, ascendisti; curvavit se, cubuit sicut leo, & sicut leo vetulus, quis excitabit eum; non recedet sceptrum a *Jehudah*, nec legislator ab inter pedes ejus, usque dum venit Schiloh, & huic congregatio populorum; ligans ad vitem asinum pullum suum, & ad vitem nobilem filium asinæ suæ, lavabit in vino vestimentum suum, & in sanguine uvarum velamen suum: ruber oculus a vino, & candidus dentibus a lacte” Gen: XLIX: 8 ad 12: hoc propheticum Jacobi, tunc Israelis, de Jehuda, nemo scire potest quid sit, ne quidem unam expressionem, nisi ex sensu interno, ut quid, laudabunt illum fratres ejus, & incurvabunt se ei filii patris ejus, quod sicut catulus leonis a præda ascendat, quod sicut leo curvet se & cubet, quid Schiloh, quid ligare ad vitem asinum pullum suum, & ad vitem nobilem filium asinæ suæ, quid lavare in vino vestimentum, & in sanguine uvarum velamen, quid ruber oculis a vino, & quid albus dentibus a lacte; hæc nusquam ab aliquo, ut dictum, capi possunt, nisi ex sensu interno, cum tamen omnia & singula significant cœlestia Regni Domini & Divina, & per illa prædicatur, quod cœlestis Regnum Domini, & in supremo sensu Ipse Dominus, per Jehudam repræsentaretur, de quibus omnibus, ex Divina Domini Misericordia, in explanationibus ad illud Caput dicitur. Similiter se habet alibi, imprimis apud Prophetas, ubi Jehudah nominatur, ut apud Ezechielem “Tu fili hominis, sume tibi lignum unum, & scribe super illo *Jehudæ* & filii ejus, Israel socii ejus, & sume lignum unum, & scribe super illo *Josepho*, lignum Ephraimi & omnis domus Israelis sociorum ejus, & conjunge illa, unum ad alterum tibi in lignum unum, & erunt in una in manu mea: faciam eos in gentem unam in terra in montibus Israelis; & Rex unus erit omnibus illis in Regem; servus meus David Rex super eos, & pastor unus erit omnibus illis; & in judiciis meis ambulabunt, & statuta mea custodient, & facient illa, & habitabunt super terram, quam dedi servo meo Jacobo, in qua habitaverunt patres vestri, habitabunt super ea illi & filii eorum, & filii filiorum eorum usque in æternum, & David servus meus princeps illis in æternum, & pangam illis fœdus pacis, fœdus æternitatis erit cum illis; dabo illis & multiplicabo illos, & dabo sanctuarium meum in medio eorum in æternum; sic erit habitaculum meum apud illos, & ero illis in Deum, & illi erunt Mihi in populum” xxxvii: 15 ad 28: qui per Jehudam intelligit Judam, per Israelem Israelem, per Josephum Josephum, per Ephraimum Ephraimum, & per Davidem Davidem, credet quod omnia illa secundum sensum literæ ita futura sint, nempe quod Israel rursus consociabitur cum Jehuda, & quoque quod tribus Ephra-

im, tum quod David regnaturus, & quod habitaturi sic super terra data Jacobo in æternum, & quod cum illis tunc fœdus æternitatis, & in medio eorum sanctuarium in æternum; cum tamen ne hilum intellectum sit ibi de gente illa, sed de Regno cœlesti Domini quod est Jehudah, & de Regno spirituali Ipsius quod est Israel, & de Domino qui est David; inde manifeste patet, quod per nomina non intelligantur personæ, sed quod cœlestia & Divina. Similiter se habet cum illis quæ apud Sachariam “ Venient populi multi & gentes numerosæ ad quærendum Jehovam Zebaoth: in diebus illis apprehendent decem viri ex omnibus linguis gentium, & apprehendent alam viri Jehudæi, dicendo, ibimus cum vobis, quia audivimus Deum vobiscum” VIII: 23; qui secundum literam hæc capiunt, dicent sicut Gens illa Judaica adhuc credit, quod quia prophetia illa nondum completa est, complebitur, ita quod redituri in terram Canaanem, & quod sequuturi illos multi ex omni gente & lingua, & quod apprehensuri alam viri Jehudæi, & præcaturi, ut liceret illos sequi, & quod apud illos tunc Deus, nempe Messias, quem Christiani dicunt Dominum fore, ad quem prius convertendi; hæc fides verborum foret, si per virum Jehudæum intelligetur vir Judæus; cum tamen ibi in sensu interno agitur de Nova Ecclesia spirituali apud gentes, & per virum Jehudæum significatur fides salvans quæ est ex amore in Dominum. Quod per Jehudam non Jehudah intellectus sit, sed, ut dictum, in sensu interno Cœleste Regnum Domini, quod in Ecclesia apud Jehudam seu Judæus instituta repræsentatum fuit, etiam manifeste constare potest a sequentibus locis; apud Eſaiam “ Dominus cum tollet signum gentibus, congregabit expulsos Israelis, & dispersa Jehudæ colliget a quatuor alis terræ; tunc recedet æmulatio Ephraimi, & hostes Jehudæ excindentur; Ephraim non æmulabitur cum Jehudah, & Jehudah non angustabit Ephraimum” XI: 12. 13. Apud Jeremiam “ Ecce dies venientes, dictum Jehovæ, & excitabo Davidi germen justum, qui regnabit Rex, & prosperabitur, & faciet judicium & justitiam in terra: in diebus Ipsius salvabitur Jehudah, & Israel habitabit secure; & hoc Nomen Ipsius, quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia nostra” XXIII: 5. 6. Apud Joëlem “ Tunc cognoscetis quod Ego Jehovah Deus vester habitans in Zione, monte sanctitatis meæ, & erit Hierosolyma sanctitas: & fiet in die illo, stillabunt montes mustum, & colles fluent lacte, & omnes rivi Jehudæ fluent aquis, & fons e domo Jehovæ exibit, & irrigabit flumen Shittim; Jehudah in æternum sedebit, & Hierosolyma in generationem & generationem” IV: 17. 18. 20. Apud Sachariam “ In die illo percutiam omnem equum stupore, & equitem ejus amentia, & super domum Jehudæ aperiam oculos meos, & omnem equum populorum percutiam cæcitate: & dicent duces Jehudæ in corde suo, confirmabo mihi habitatores Hierosolymæ in Jehovah Zebaoth Deo illorum: in die illo ponam duces Jehudæ sicut focum ignis in lignis, & sicut facem ignis in manipulo, & comedent ad dextram & ad sinistram omnes populos circum circa; & habitabitur Hierosolyma adhuc sub se in Hierosolyma; & salvabit Jehovah tentoria Jehudæ primum, ut non extollat se gloria domus Davidis, & gloria

habitoris Hierosolymæ super Jehudam : in die illo proteget Jehovah habitatorem Hierosolymæ ; & domus Davidis sicut Deus, sicut angelus Jehovah coram illis : & effundam super domum Davidis, & super habitatorem Hierosolymæ spiritum gratiæ” xii : 4 ad 10 ; agitur ibi de Regno cœlesti Domini, quod ibi non dominaturum Verum super bonum, sed quod Verum subordinatum erit bono ; illud nempe Verum significatur per domum Davidis & per habitatorem Hierosolymæ, & hoc seu bonum per Jehudam ; inde patet, cur primum dicitur, quod non extollet se gloria domus Davidis & gloria habititoris Hierosolymæ super Jehudam, & dein dicitur, quod domus Davidis erit sicut Deus, & sicut Angelus Jehovah, & quod super illam & super habitatorem Hierosolymæ effundetur spiritus gratiæ, talis enim status est, quum Bono subordinatum est Verum, seu Amori fides : equus qui percutietur stupore, & equus populorum cæcitate, est propria intelligentia, videatur n : 2761. 2762. 3217. Apud Eundem “ In die illo erit super tintinnabulis equorum sanctitas Jehovah ; & erunt ollæ in domo Jehovah sicut crateres coram altari ; & erit omnis olla in Hierosolyma & in Jehudah sanctitas Jehovah Zebaoth” xiv : 20, 21, ibi de Regno Domini agitur. Apud Malachiam “ Ecce Ego mittens Angelum meum, qui parabit viam ante Me, & subito veniet ad Templum suum Dominus, quem vos quærentes, & Angelus fœderis, quem vos desideratis ; ecce venit, quis sustinet diem adventus Ipsius ; tunc suavis erit Jehovah Minchah Jehudæ & Hierosolymæ, juxta dies sæculi & juxta annos priores” iii : 1. 2. 4 ; manifeste ibi de adventu Domini, quod tunc non suavis Minchah Jehudæ & Hierosolymæ fuerit, notum est, sed quod suavis cultus ex amore qui est Minchah Jehudæ, & cultus ex fide inde, qui est Mincha Hierosolymæ. Apud Jeremiam “ Sic dixit Jehovah Zebaoth, adhuc dicent verbum hoc in terra Jehudæ, & in urbibus ejus, in convertendo captivitatem eorum, benedicat tibi Jehovah, habitaculum justitiæ, mons sanctitatis, & habitabunt in ea Jehudah, & omnes urbes ejus una. Ecce dies venientes, dictum Jehovah, quibus seminabo domum Jehudæ semine hominis, & semine bestiarum. Ecce dies venientes, dictum Jehovah, quibus pangam cum domo Israelis, & cum domo Jehudæ, fœdus novum, non sicut fœdus quod pepigi cum patribus eorum” xxxi : 23. 24. 27. 31. 32. Apud Davidem “ Dominus elegit Tribum Jehudæ, montem Zionis, quem amavit, & ædificavit sicut celsitudines sanctuarium suum, sicut terram fundavit in æternum” Psalm : lxxviii : 68. 69. Ex his locis & per plurimis aliis, quæ prætereuntur ; constare potest, quid per Jehudam in Verbo significatur, non quod per illam gens Judaica, hæc enim nihil minus fuit quam cœlestis Ecclesia seu cœleste Regnum Domini, nam quoad amorem in Dominum, & charitatem erga proximum, & quoad fidem, fuit gens omnium pessima, & hoc a primis patribus suis, nempe filiis Jacobi, usque ad hodiernum tempus ; sed quod usque tales repræsentare potuerint cœlestia & spiritualia Regni Domini, videatur n : 3479. 3480. 3481 ; quia in repræsentationibus nihil reflectitur super personam ; sed super rem quæ repræsentatur, n : 665. 1097 f. 1361. 3147. 3670 : cum autem non perman-

serunt

serunt in ritualibus a Jehovah seu Domino mandatis, sed deflexerunt ab illis ad idololatrias, tunc non amplius illa repræsentabant, sed illa quæ opposita sunt, nempe infernalibus & diabolicis, secundum Domini verba apud Johannem “ Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere; ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit” VIII: 44: quod tale per Jehudam in opposito sensu significetur, constare potest ab his apud Esaiam “ Impegit Hierosolyma, & Jehudah cecidit, quia lingua eorum, & opera eorum contra Jehovah, ad rebellandum oculis gloriæ Ipsius” III: 8. Apud Malachiam “ Perfide egit Jehudah, & abominatio facta est in Israël & in Hierosolyma, & profanavit Jehudah sanctitatem Jehovah, quia amavit & desponsavit sibi filiam Dei alieni” II: 11; & præterea in sequentibus locis, Esai: III: 1 seq: Cap: VIII: 7. 8. Jerem: II: 28. Cap: III: 7 ad 11. Cap: IX: 25. Cap: XI: 9. 10. 12. Cap: XIII: 9. Cap: XIV: 2. Cap: XVII: 1. Cap: XVIII: 12. 13. Cap: XIX: 7. Cap: XXXII: 35. Cap: XXXVI: 31. Cap: XLIV: 12. 14. 26. 28. Hof: V: 5. Cap: VIII: 14. Amos: II: 4. 5. Zephan: I: 4. & alibi multoties.

3882. Et substituit a pariendo, quod significet per scalam ascensum a terra usque ad Jehovahm seu Dominum, constat a significatione parere seu partus, quod sit verum & bonum, nam hæc sunt partus in sensu spirituali, homo enim regeneratur seu e novo nascitur per verum & bonum; hæc etiam sunt quæ significata sunt per quatuor partus Leæ, Rubenem, Schimeonem, Levi & Jehudam; per Rubenem Verum quod primum regenerationis seu renascentiæ est, hoc modo est quoad scientiam, ita scire verum; per Schimeonem Verum quod alterum regenerationis seu renascentiæ est, hoc verum est quoad voluntatem, ita velle verum; per Levi Verum quod tertium regenerationis seu renascentiæ est, hoc quoad affectionem est, ita affici vero, quod idem est cum charitate; per Jehudam autem bonum, quod quartum regenerationis seu renascentiæ est, quod est cœleste amoris; cum regeneratus seu e novo natus ad hoc pervenit, tunc apparet ei Dominus, ascenderat enim tunc ab infimo gradu sicut per scalam usque ad gradum ubi Dominus; hic etiam ascensus est, qui significatus est per scalam in somnio visam Jacobo statutam terræ, cujus caput pertingeret cœlum, & in qua Angeli Dei ascenderent & descenderent, & super qua Jehovah seu Dominus staret, de qua in Cap: præced: XXVIII: 12; inde patet, quod per substituit a pariendo illud significetur. Quod per concipere & parere quater dicta, progressus ab externo ad internum, seu a vero ad bonum, hoc est, a terra ad cœlum, significatus sit, videatur n: 3860. 3868. 3874. 3879. Descensus dein sequitur, descendere enim homo non potest nisi prius ascenderat; descensus autem non aliud est, quam ex bono proficere verum, sicut a monte, ad quem homo enisus est, illa quæ infra jacent, quod tunc uno intuitu comprehendere possit innumerabilia præ illis qui infra aut in valle stant, unicuique patet; similiter se prorsus habet cum illis qui in bono sunt, hoc est, in amore in Dominum & in charitate erga proximum, præ illis qui modo in vero sunt, hoc est, in sola fide.

Continuatio de Maximo Homine, & de Correspondentia, hic de Correspondentia cum Corde & Pulmone.

3883. *QUID* Maximus homo, & quid Correspondentia cum illo, prius dictum est, quod nempe Maximus homo sit universum cælum, quod in communi est similitudo & imago Domini, & quod correspondentia sit Divini Domini cum cælestibus & spiritualibus ibi, & cælestium ac spiritualium quæ ibi cum naturalibus quæ in mundo; & principaliter cum illis quæ apud hominem; ita Divini Domini per cælum seu Maximum hominem cum homine, & cum singulis quæ apud hominem, usque adeo ut homo inde existat, hoc est, subsistat.

3884. Quia prorsus ignotum est in mundo, quod correspondentia sit cæli seu Maximi hominis cum singulis apud hominem, & quod homo inde existat & subsistat, ac ideo apparitura ut paradoxa & incredibilia quæ de illa dicuntur, licet illa quæ experientiæ & inde apud me confirmatæ fidei sunt, referre. Quondam cum aperiretur mihi cælum interius, & ibi cum angelis loquerer, licebat sequentia observare: sciendum quod tametsi ibi essem usque non essem extra me, sed in corpore, cælum enim est in homine, in quocunque loco ille sit, ita cum beneplacet Domino, homo potest in cælo esse, & usque non abduci a corpore; inde operationes cæli communes dabatur percipere tam manifeste sicut id quod aliquo sensu: quatuor Operationes erant, quas tunc percepi, primam in Cerebrum ad sinistrum tempus, quæ operatio erat communis quoad organa Rationis; sinistra enim pars Cerebri correspondet rationalibus seu intellectualibus, dextra autem affectionibus seu voluntariis. Alteram operationem communem percepi in Respirationem pulmonum, quæ respirationem meam molliter ducebat, sed ab interiori, ita ut non opus haberem per aliquod meæ voluntatis spiritum ducere seu respirare; ipsa Respiratio cæli tunc percepta mihi fuit manifeste; est illa interna, ac ideo imperceptibilis homini; sed influit per mirabilem correspondentiam in respirationem hominis, quæ externa est seu corporis, quo influxu si privaretur homo, momento occumberet mortuus. Tertia operatio, quam

quam percepi, erat in Cordis sistolen & diastolen, quæ tunc mihi mollior erat, quam usquam alias; tempora pulsus erant regularia, intra respirationis unamquamvis vicem circiter tria, usque tamen talia, ut desinerent in pulmonica, & sic pulmonica regerent; quomodo Cordis vices se insinuabant in Pulmonum vices, ad finem cujusvis respirationis quodammodo observare dabatur; vices pulsus tam observabiles erant, ut potuisssem illas numerare, erant distinctæ & molles. Quarta operatio communis erat in Renes, quam quoque percipere datum, sed obscure. Ex his patuit, quod Cælo seu Maximo homini sint pulsus cardiaci, & quod sint respirationes; & quod pulsus cardiaci cæli seu Maximi hominis correspondentiam habeant cum Corde, & cum ejus systolicis & diastolicis motibus, & quod respirationes cæli seu Maximi hominis correspondentiam habeant cum pulmone & ejus respirationibus; sed quod utrumque inobservabile sit homini, quia imperceptibile propterea quod interna sint.

3885. Quondam etiam cum abducerer ab ideis quæ a sensualibus corporis, apparebat mihi lux cælestis, ipsa illa lux abduxit me magis ab illis, nam Luci cæli spiritualis vita inest, videatur n: 1524. 2776. 3167. 3195. 3339. 3636. 3643; in qua cum essem, apparebant corporea & mundana sicut infra me, quæ tamen usque appercepiebam sed sicut remotiora a me, & ad me non pertinentia; visus tunc eram mihi in cælo esse Capite non Corpore: in illo statu etiam observare dabatur respirationem communem cæli, tum qualis esset, erat interior, facilis, spontanea, & correspondens meæ respirationi ut tria ad unum: similiter etiam observare dabatur pulsuum cordis reciprocatones: & tunc informabar ab angelis quod inde pulsus cordis & respirationes omnibus & singulis in tellure; & quod dissimilibus momentis fiant, causa esset, quod & pulsus cardiacus & respiratio pulmonaris, quæ in cælis, abeant in continuum quoddam, & sic in conatum, qui talis est ut excitet motus illos varie secundum cujusvis statum.

3886. Sed sciendum, quod variationes quoad pulsus & quoad respirationes in cælis sint multiplices, & quod tot sint, quot Societates, se enim ibi habent secundum status eorum cogitationis & affectionis, & hi secundum status fidei & amoris; sed communis pulsus & communis respiratio se habet, sicut supra dictum est. Quondam etiam observare dabatur cardiacos pulsus eorum, qui ab occipitii provincia erant, & singillatim pulsus cælestium ibi, & singillatim pulsus spiritualium ibi; cælestium erant taciti & lenes, spiritualium autem fortes & vibratorii; momenta pulsus cælestium ibi erant ad
spiritualium

spiritualium ut 5 ad 2; influit enim pulsus cælestium in pulsum spiritualium, & sic exit & transit in naturam. Et quod mirabile Angelorum cælestium sermo non auditur ab angelis spiritualibus, sed percipitur sub specie pulsus cordis, & id ex causa, quia sermo angelorum cælestium non intelligibilis est angelis spiritualibus, fit enim ille per affectiones quæ sunt amoris, at spiritualium per ideas intellectuales, videatur n: 1647. 1759. 2157. 3343; & illæ pertinent ad cordis provinciam, hæ autem ad pulmonum.

3887. In Cælo seu in Maximo homine sunt bina Regna, unum vocatur cæleste, alterum spirituale; Regnum Cæleste constituitur ab Angelis qui celestes vocantur, & illi sunt qui in amore in Domino fuerunt, ac inde in omni sapientia, nam sunt præ aliis in Domino, & inde præ aliis in statu pacis & innocentie, apparent aliis sicut infantes, nam status pacis & innocentie illam apparentiam sistit; vivit quasi coram illis quicquid ibi est, nam quod immediate a Domino venit, hoc vivit, hoc est Regnum cæleste. Alterum Regnum vocatur spirituale, hoc constituitur ab Angelis qui spirituales vocantur, & ibi sunt qui in bono charitatis erga proximum fuerunt, jucunditatem vite in eo ponunt, quod benefacere possint aliis absque retributione, hoc illis est retributio, quod aliis liceat bonum facere; quo plus hoc volunt & desiderant, eo in majore intelligentia & felicitate sunt, nam quisque in altera vita intelligentia & felicitate a Domino donatur secundum usum quem ex affectione voluntatis præstat; hoc est Regnum spirituale. Qui in cælesti Regno Domini sunt, pertinent omnes ad provinciam Cordis; & qui in Spirituali Regno pertinent omnes ad provinciam Pulmonum. Influxus a cælesti Regno in Spirituale se habet similiter sicut influxus Cordis in Pulmones; tum sicut influxus omnium quæ Cordis sunt in illa quæ Pulmonum; Cor enim in universo corpore & in singulis ejus regnat per vasa sanguinea, & quoque Pulmo in singulis ejus per respirationem; inde est ubi vis in Corpore sicut influxus Cordis in Pulmones, sed secundum formas ibi & secundum status; inde existit omnis sensatio, ut & omnis actio, quæ propriæ sunt corporis; quod etiam constare potest ab embryonibus & infantibus recens natis, hi non aliquam sensationem corpoream habere possunt, nec aliquam actionem voluntariam, priusquam aperti illis sunt pulmones, & inde influxus unius in alterum datus: in spirituali mundo similiter se habet, sed cum differentia quod ibi non corporea & naturalia

naturalia sint, sed cœlestia & spiritualia, quæ sunt bonum amoris & bonum fidei, inde cardiaci motus apud illos est secundum statum amoris, & respiratorii motus secundum statum fidei, influxus unius in alterum facit ut spiritualiter sentiant, & spiritualiter agant. Hæc non possunt aliter apparere homini quam sicut paradoxæ, quia de bono amoris & vero fidei non aliam ideam habet, quam quod sint abstracta quædam absque potentia aliquid efficiendi, cum tamen contrarium est, nempe quod inde sit omnis perceptio & sensatio, & omnis vis & actio, etiam quæ in homine.

3888. *Bina illa Regna sistuntur in homine per bina illa regna quæ apud illum, nempe per regnum voluntatis & per regnum intellectus, quæ bina constituunt hominis mentem, imo ipsum hominem, voluntas est cui correspondet pulsus cordis, & intellectus est cui correspondet respiratio pulmonis; inde quoque est, quod in Corpore hominis etiam sint bina regna, nempe cordis & pulmonum: qui hoc arcanum novit, etiam nosse potest, quomodo se habet cum influxu voluntatis in intellectum, ac intellectus in voluntatem, consequenter cum influxu boni amoris in verum fidei, & reciproce, ita quomodo se habet cum regeneratione hominis: sed qui in ideis corporeis solum sunt, hoc est, qui in voluntate mali & intellectu falsi, hæc non capere possunt, ii enim de spiritualibus & cœlestibus non aliter cogitare possunt quam sensualiter & corporee, proinde non nisi quam ex caligine de illis quæ sunt lucis cœlestis seu veri fidei, & ex frigore de illis quæ sunt flammæ cœlestis seu boni amoris, utrumque, nempe caligo illa & frigus illud, exstinguit adeo cœlestia & spiritualia, ut appareant eis sicut nulla.*

3889. *Ut scirem non modo quod correspondentia sit cœlestium quæ sunt amoris cum motibus cordis, & spiritualium quæ sunt fidei ex amore cum motibus pulmonum, sed etiam quomodo se haberet, dabatur per insigne temporis spatium interesse angelis, qui hoc ad vivum ostenderent: formabant illi per mirabilem & nullis vocibus expressibilem fluxonem in gyros, instar cordis & instar pulmonum, cum omnibus contexturis interioribus & exterioribus quæ in illis; & tunc sequebantur fluxum cœli spontaneo modo, nam cælum connititur in talem formam ex influxu amoris a Domino; ita sistebant singula quæ in corde, & dein unionem inter cor & pulmones, quam etiam repræsentabant per conjugium boni & veri: ex eo etiam patuit, quod*

cor correspondeat cœlesti quod est boni, & pulmones spirituali quod est veri; & quod utriusque conjunctio in forma materiali se habeat sicut cordis & pulmonum: & dictum, quod similiter se habeat in universo corpore, nempe in singulis ejus membris, organis & visceribus, cum illis quæ ibi sunt cordis, & quæ ibi sunt pulmonum; ubi enim non ambo agunt, & unumquodvis distincte suas vices, ibi non potest esse aliquis motus vitæ a principio aliquo voluntario, nec aliquis sensus vitæ a principio aliquo intellectuali.

3890. Prius aliquoties dictum est, quod Cælum seu Maximus homo, in innumerabiles societates distinctum sit, & in genere in totidem quot sunt Organa & viscera in corpore, & quod singulæ societates ad unum illorum pertineant, n: 3745; tum quod societates, tametsi innumerabiles sunt & variæ, usque unum agant, sicut omnia quæ in corpore, tametsi varia sunt, unum societates quæ inibi ad cordis provinciam pertinent, cœlestes societates sunt, & sunt in medio seu in intimis, quæ autem ad pulmonum provinciam inibi pertinent, spirituales sunt, & sunt circumcirca & in exterioribus; influxus a Domino est per cœlestes in spirituales, seu per medium in circuitus, hoc est, per intima ad exteriora; hoc inde est quia Dominus per amorem seu misericordiam influit, inde omne cœleste quod in Regno Ipsius, & per amorem seu misericordiam in bonum fidei, inde omne spirituale quod in Regno Ipsius, & hoc cum ineffabili varietate, sed varietas non existit ex influxu, sed ex receptione.

3891. Quod non modo universum Cælum, sicut unus homo, respiret, sed etiam singulæ societates in consortio, imo quod omnes angeli & spiritus, testatum mihi factum est per vivas experientias perplures, adeo ut nullum dubium mihi sit relictum; imo mirantur spiritus, si quisquam de eo dubitaret: sed quia pauci sunt, qui de Angelis & Spiritibus aliam ideam habent, quam qualem de immateriali, ac inde quod forent modo cogitationes, ita quod vix substantiæ, minus quod sicut homines sensu visus, sensu auditus, & sensu tactus gauderent, & adhuc minus quod illis respiratio, & inde illis vita sicut homini sed interior, qualis est vita spiritus respectively ad hominis, ideo licet adhuc experientias adducere: quondam prædicebatur mihi, antequam dormitum irem, quod essent plures qui contra me conspirarent, animo me interimendi per suffocationem, sed nihil ad eorum minas attendi, quia tutus a Domino, quare secure indormiebam; verum
nocte

nocte media expergesactus sensi manifeste quod non respirarem a me, sed quod ex cælo; respiratio enim non erat mea, sed usque respirabam. Alioquin innumeris vicibus datum est sentire animationem seu respirationem spirituum, & quoque Angelorum, per id quod illi in me respirarent, & quod mea respiratio usque simul adesset distincta ab illorum; sed hoc sentire nemo potest, nisi cui aperta sunt interiora, & per illud communicatio data cum cælo.

3892. Ab Antiquissimis, qui cælestes homines fuerunt, & præ reliquis in amore in Dominum, informatus sum, quod illi non respirationem externam, qualem posterius illorum, sed internam habuerint, & quod respiraverint cum Angelis, cum quibus in consortio fuerunt, ex causa quia in cælesti amore fuerunt: informatus etiam, quod status eorum respirationis se habuerint prorsus secundum status amoris eorum & inde fidei, de quibus videantur, quæ prius n: 608. 805. 1118. 1119. 1120, relata sunt.

3893. Erant Chori angelici, qui simul celebrabant Dominum, & hoc ex cordis lætitia; audita erat celebratio quandoque ut ex dulci cantu, vox enim sonora est spiritibus & Angelis inter se, & audiuntur sibi tam bene ac homo homini, sed cantus humanus quoad suavitatem & harmoniam, quæ cælestis, non illi comparabilis est; ex soni varietate percepi, quod plures chori essent: instruebar ab Angelis qui apud me, quod illi ad provinciam pulmonum & eorum functiones pertinerent, illis enim est cantus, quia hoc officium est pulmonum hoc etiam per experientiam scire dabatur; licebat illis regere respirationem meam, quod fiebat tam leniter & dulce, & quoque interius, ut vix ullam meam respirationem sentirem: instruebar etiam quod distincti essent illi, qui respirationi involuntariæ & respirationi voluntariæ dicati sunt; dicebatur, quod qui involuntariæ respirationi dicati sunt, adsint cum homo dormit, nam ut primum homo dormit, cessat ejus voluntarium respirationis, & excipit respirationis involuntarium.

3894. Quia ut supra n: 3892 dictum, respirationes angelorum & spirituum se habent prorsus secundum status eorum amoris & inde fidei, inde est quod una societas non respiret similiter ac altera; tum quod mali, qui in amore sui & mundi, & inde in falso sunt, non possint interesse bonorum consortio, sed cum ad illos accedunt videantur sibi non posse respirare, sed quasi suffocari, & quod inde ut semimortui ac sicut lapides decidantusque in infer-

num, ubi rursus suam respirationem recipiunt, quam communem habent cum illis ibi; inde constare potest, quod illi qui in malo & falso sunt, non possint esse in Maximo homine seu in cælo, cum enim respiratio illorum ad approximationem illuc cessare incipit, tunc quoque omnis illorum apperceptio & cogitatio, & quoque omnis illorum conatus faciendi malum & persuadendi falsum, & cum conatu perit illis omnis actio & motus vitalis, quare non possunt aliter quam se præcipites inde dejicere.

3894. Quia ita est, & probi, dum in alteram vitam veniant, primum remittuntur in vitam quam in mundo habuerunt, n. 2119, ita quoque in amores & voluptates illius vitæ, ideo nondum, antequam præparati sunt, in consortio Angelorum possunt esse, etiam quoad respirationem; quapropter, cum præparantur, primum inaugurantur in vitam angelicam per concordēs respirationes, & simul tunc veniunt in perceptiones interiores & in liberum cæleste: hoc fit in societate plurimum seu in choris, in quibus unus respirat similiter ac alter tum similiter percipit, & similiter ex libero agit; quod quomodo fit, etiam ad vivum mihi ostensum est.

3895. Persuasivum mali & falsi, etiam persuasivum veri cum homo in vita mali est, tale in altera vita est, ut quasi suffocet alios, & quoque probos spiritus antequam inaugurati sunt in respirationem angelicam, quapropter illi qui in persuasivo sunt, remouentur a Domino, & detinentur in inferno, ubi unus alteri non noscere potest; ibi enim unius persuasivum pœna simile est alterius, ac inde respirationes concordant: quidam, qui in tali persuasivo erant, ad me venerunt, animo me suffocandi, & quoque aliquid suffocationis intulerunt, sed a Domino liberatus sum; infans tunc a Domino missus est, a cujus præsentia ita angebantur, ut illi vix respirare possent, in quo statu tenebantur usque ad supplicationes, & sic detrusi sunt in infernum. Persuasivum veri cum homo in vita mali est, tale est, quod persuadeat sibi verum esse quod verum, non propter finem boni sed propter finem mali, ut nempe lucretur per id honores, famam & opes, omnium pessimi in tali persuasivo possunt esse, etiam in apparente zelo, usque adeo ut damnent ad infernum omnes qui non in vero sunt, utcumque in bono, de quo persuasivo videatur n. 2689. 3865; tales in principio cum veniunt in alteram vitam, credunt se Angelos, sed ad Angelicam aliquam societatem non approximare possunt, ex suomet persuasivo ibi quasi suffocantur;

cantur illi sunt, de quibus Dominus loquutus est apud Mat-
thæum "Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, non-
ne per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum da-
monia ejecimus, & in Nomine tuo multas virtutes fecimus;
sed tunc confitebor illis, non novi vos, discedite a Me operato-
res iniquitatis."

3896. Continuatio de Maximo homine, & de Correspondentia,
ad finem Capitis sequentis.

Bbbb 2

LIBRI

LIBRI GENESEOS.

CAPUT TRIGESIMUM.

3897. **S**ecundum institutum ante hoc Caput explicanda veniunt, quæ Dominus docuit de Ultimo Judicio seu de ultimis temporibus Ecclesiæ apud Matthæum Cap: xxiv: ante Caput præcedens explicata sunt, quæ ibi a Versu 19 ad 22 continentur, nunc sequuntur quæ a Versu 23 ad 28, nempe “ *Tunc si quis vobis dixerit, ecce hic est Christus aut ibi, ne credatis. Surgent enim falsi Christi, & falsi prophetæ, & dabunt signa magna & prodigia, ut seducant, si possibile, etiam electos. Ecce prædixi vobis. Si ergo dixerint vobis, ecce in deserto est, ne exeatis, ecce in conclavibus, ne credatis. Sicut enim fulgur exit ab oriente & apparet usque ad occidentem, ita erit etiam adventus Filii hominis. Ubicunque enim fuerit cadaver, illic congregabuntur etiam aquilæ.* ”

3898. Quid hæc verba involvunt, nemo scire potest, nisi sensus internus doceat, ut quod surgent falsi Christi, qui daturi signa & prodigia; qui si dixerint, quod Christus sit in deserto, quod non exirent, si dixerint quod in conclavibus, non crederent; quod adventus Filii hominis erit sicut fulgur quod exit ab oriente, & apparet usque ad occidentem; tum quod ubi cadaver illic congregabuntur aquilæ: hæc, sicut illa quæ præcedunt & quæ sequuntur in hoc Capite, quoad sensum literæ in nulla serie esse videntur, sed tamen quoad sensum internum in pulcherrima sunt, quæ series tunc primum apparet, cum intelligitur quid per falsos Christos significatur, quid per signa & prodigia, quid per desertum & conclavia, tum quid per adventum Filii hominis, & denique quid per cadaver & aquilas. Quod ita loquutus sit Dominus, fuerat ob causam, ut non intelligerent verbum, ne prophanarent illud; cum enim Ecclesia vastata est, sicut erat tunc apud Judæos, si intellexissent, prophanavissent, quapropter, etiam Dominus per parabolas loquutus est ob eandem causam, sicut Ipse docet apud Matthæum Cap: xiii: 13. 14. 15. Marc: iv: 11. 12. Luc: viii: 10; nam prophanari Verbum non potest ab illis qui mysteria non sciunt, sed ab illis qui sciunt, videatur n: 301. 302. 303. 593. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 3398. 3402; &

magis ab illis qui sibi docti apparent, quam qui sibi indocti: ast quod nunc aperiantur interiora Verbi, est quia Ecclesia hodie in tantum vastata est, hoc est, absque fide & amore, ut tametsi sciunt & intelligunt, usque non agnoscant, minus credant, videatur n: 3398. 3399, præter paucos, qui in vita boni sunt & electi vocantur, qui nunc instrui possunt, apud quos nova Ecclesia instituenda; sed ubinam illi sunt, solus Dominus novit, pauci erunt intra Ecclesiam, gentes fuerunt, apud quas novæ Ecclesiæ prius instauratæ sunt, videatur n: 2986.

3899. Actum est in illis quæ præcedunt in hoc Capite apud Matthæum de successiva vastatione Ecclesiæ, quod nempe primum non amplius inciperent scire quid bonum & verum, sed litigarent de illis; dein quod contemnerent illa; tertio quod non agnoscerent; quarto quod prophanarent, videatur n: 3754: nunc agitur de statu Ecclesiæ qualis est tunc quoad doctrinam in communi, & apud illos in specie, qui in sancto cultu externo, sed in prophano interno sunt, hoc est, qui ore profitentur Dominum cum sancta veneratione, sed corde se colunt & mundum, sic ut cultus Domini illis sit pro medio lucrandi honores & opes; illi quantum agnoverunt Dominum, cælestem vitam & fidem, tantum, cum tales fiunt, prophanant. De hoc statu Ecclesiæ nunc agitur; ut melius constare potest a sensu interno verborum Domini, quæ supra allata sunt; qui talis.

3900. *Tunc si quis vobis dixerit, ecce hic est Christus, aut ibi, ne credatis,* significat hortationem ut sibi caveant a doctrina eorum: Christus est Dominus quoad Divinum Verum, inde est quoad Verbum & quoad doctrinam ex Verbo; hic quod sit contrarium, nempe Divinum Verum falsificatum, seu doctrina falsi, constat: quod Jesus sit Divinum Bonum, & Christus Divinum Verum, videatur n: 3004. 3005. 3008. 3009. *Surgent enim falsi Christi & falsi prophetae,* significant falsa illius doctrinæ; quod falsi Christi sint doctrinalia ex Verbo falsificata, seu vera non Divina, patet ab illis quæ mox supra dicta sunt, videatur n: 3010. 3732 f. & quod falsi prophetae sint qui falsa illa docent, n: 2534: qui falsa docent, sunt in Christiano orbe imprimis illi, qui pro fine habent sui excellentiam, tum mundi opulentiam, illi enim Verbi vera ad sui favorem pervertunt; sui enim & mundi amor cum pro fine est, nihil aliud cogitatur; hi sunt falsi Christi & falsi prophetae. Et *dabunt signa magna & prodigia,* significat confirmantia & persuadentia ex apparentiis externis & fallaciis, quibus simplices se seduci patiuntur; quod hæc sint dare
signa

signa & prodigia, alibi, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur. *Ut seducant, si possibile, etiam electos*, significat illos qui in vita boni & veri sunt, & inde apud Dominum; illi sunt qui in Verbo vocantur electi: hi in cœtu illorum qui prophanum cultum sub sancto velant, raro apparent, aut si apparent non cognoscuntur, nam Dominus illos abscondit, ac ita tutatur; antequam enim confirmati sunt, facile se per Sanctitates externas abduci patiuntur, sed postquam confirmati sunt, permanent; tenentur enim a Domino in consortio angelorum, quod ipsi nesciunt, & tunc impossibile est, ut a turba illa nefanda seducantur. *Ecce prædixi vobis*, significat hortationem ad prudentiam, ut nempe sibi caveant, sunt enim inter pseudoprophetas, qui apparent in indumentis ovium, sed intrinsecus sunt lupi rapaces, Matth: VIII: 25; pseudoprophetae illi sunt filii sæculi, qui prudentiores sunt, hoc est, callidiores filiis lucis in generatione sua, de quibus apud Lucam Cap: XVI: 8; quapropter Dominus hortatur illos his verbis "Ecce Ego mitto vos sicut oves in medium luporum; estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ", Matth: X: 16. *Si ergo dixerint vobis, ecce in deserto est, ne exeat, ecce in conclavibus, ne credatis*, significat quod non credendum quod loquuntur de vero, nec quod loquuntur de bono, & plura: quod hæc sint quæ significantur, nemo videre potest, nisi qui sensum internum novit; quod arcanum in illis verbis contineatur, scire potest ex eo, quod Dominus illa loquutus sit, & quod absque alio sensu interius recondito sit quoddam nihil, nempe si dicerent Christum esse in deserto non exirent, & si dicerent esse in conclavibus quod non crederent, sed vastatum verum est quod per desertum significatur, & vastatum bonum per conclavia seu penetralia; quod vastatum verum per desertum significetur, est inde, quia Ecclesia cum vastata est, hoc est, cum in illa non amplius aliquod verum Divinum, quia non amplius aliquod bonum seu amor in Dominum & charitas erga proximum, tunc dicitur illa desertum, seu esse in deserto, nam per desertum intelligitur omne id quod non excultum aut habitatum est, n: 2708, tum quod parum vitale, n: 1927, sicut tunc est verum in Ecclesia, inde patet, quod desertum hic sit Ecclesia in qua non verum; Conclavia autem seu penetralia significant in sensu interno Ecclesiam quoad bonum, tum simpliciter bonum, Ecclesia quæ est in bono vocatur domus Dei, conclavia sunt bona & quæ in domo; quod domus Dei sit divinum bonum, & domus in genere bonum quod est amoris & charitatis, videatur n: 2233. 2234. 2559.

3142. 3652. 3720 : quod non credendum quod loquuntur de vero & quod loquuntur de bono, est causa, quia falsum vocant verum, & malum bonum, qui enim se & mundum spectant ut finem, non aliud per verum & bonum intelligunt quam quod ipsi adorandi, & quod ipsis benefaciendum; sique pietatem inspirant, est ut appareant in indumentis ovium. Præterea, quia Verbum, quod Dominus loquutus, innumerabilia in se continet, & desertum est vox amplæ significationis, nam omne id desertum vocatur quod non excultum & habitatum est, & conclavia vocantur omnia illa quæ interiora sunt; ideo etiam per desertum significatur Verbum Veteris Testamenti, nam hoc abrogatum censetur; & per conclavia Verbum Novi Testamenti, quia interiora seu de interno homine docet: pariter etiam totum Verbum dicitur desertum, cum non amplius inservit pro doctrinalibus, & conclavia vocantur institutiones humanæ, quæ quia discedunt a Verbi præceptis & institutis faciunt ut Verbum sit desertum; ut quoque notum est in orbe Christiano, qui enim in cultu sancto externo sunt, & prophano interno, propter innovationes quæ spectant sui eminentiam super omnes & opulentiam præ omnibus, ut fines, Verbum abrogant, imo in tantum, ut ne quidem legi ab aliis permittant: & qui non in tali cultu prophano sunt, tamen Verbum sanctum habent, & in vulgo esse permittunt, usque ad doctrinalia sua omnia inflectunt & explicant, quod facit ut reliqua in Verbo, quæ non secundum doctrinalia sunt, sint desertum, ut satis constare potest ab illis qui in sola fide salutem ponunt & charitatis opera contemnunt, illi omne id faciunt sicut desertum, quod Dominus Ipse in Novo Testamento, & toties in Veteri de Amore & Charitate loquutus est, & sicut conclavia omnia quæ fidei absque operibus sunt: inde patet, quid per si dixerint vobis ecce in deserto est ne exeat, ecce in conclavibus ne credatis, significatur. *Sicut enim fulgur exit ab oriente, & apparet usque ad occidentem, ita erit etiam adventus Filii hominis*, significat quod cum interno cultu Domini ita erat, sicut cum fulgure, quod illico dissipatur; per fulgur enim significatur id quod lucis cœlestis est, ita quod de amore & fide prædicatur, nam hæc sunt lucis cœlestis; oriens in supremo sensu est Dominus, in sensu interno est bonum amoris, charitatis & fidei a Domino, videatur n: 101. 1250. 3249; occidens autem in sensu interno est quod occubuit seu desit esse, ita non agnitio Domini, nec boni amoris, charitatis & fidei, ita fulgur quod exit ab oriente & apparet usque ad occidentem, est dissipatio; adventus Domini non est secundum literam, quod

quod appariturus iterum mundo, sed est præsentia Ipsi in unoquoque, quæ toties est, quoties prædicatur evangelium, & de sancto cogitatur. *Ubicunque enim fuerit cadaver, illic congregabuntur aquilæ*, significat quod confirmationes falsi per ratiocinia in Ecclesia vastata multiplicabuntur: Ecclesia dum absque bono & inde vero fidei est, seu cum vastata est, tunc mortua dicitur, nam vita ejus est a bono & vero, inde cum mortua est comparatur cadaveri; ratiocinia de bonis & veris quod non sint nisi quantum capiuntur, & per illa confirmationes mali & falsi, sunt aquilæ, ut constare potest ab illis, quæ mox sequuntur; quod Cadaver hic sit Ecclesia absque vita charitatis & fidei, patet a Domini verbis, ubi de consumatione sæculi, apud Lucam “Discipuli dicebant, ubi Domine, nempe consumatio sæculi seu ultimum judicium, Jesus dixit illis, *ubi Corpus ibi congregabuntur aquila*” XVI: 37, Corpus ibi loco cadaveris, est enim corpus mortuum quod hic intelligitur, & significat Ecclesiam, nam quod judicium a domo Dei seu ab Ecclesia inchoaturum, constat passim ex Verbo. Hæc sunt quæ verba Domini nunc allata & explicata in sensu interno significant; quæ quod in pulcherrima serie sint, tametsi non ita in sensu literæ apparet, constare potest contemplanti illa in nexu secundum explicationem.

3901. Quod Ecclesiæ ultimus status comparatus sit aquilis quæ congregantur ad cadaver seu corpus est quia per Aquilas significantur rationalia hominis, quæ cum prædicantur de bonis sunt rationalia vera, sed cum de malis sunt rationalia falsa seu ratiocinia; Aves in genere significant cogitationes hominis, etiam in utroque sensu, n: 40. 745. 776. 866. 991. 3219; & unaquævis species aliquid singulare, aliquæ quia alte volant & acute vident, rationalia: quod ita sit, constare potest a pluribus locis in Verbo, quorum hæc licet ad confirmationem adducere; primum ubi significant rationalia vera, apud Moysen “Jehovah invenit populum suum in terra deserti, & in inanitate, ejulatu, solitudine, circumduxit illum, instruxit illum, custodivit illum sicut pupillam oculi, *sicut Aquila excitat nidum suum*, super pullis moritur se, expandit alas suas, accipit illum, portat illum super ala sua” Deut. xxxii: 10. 11; est instructio in veris & bonis fidei, quæ hic describitur, & comparatur aquilæ, ipse processus usque dum homo fit rationalis & spiritualis in descriptione & comparatione continetur; comparationes in Verbo omnes fiunt per significativa, inde hic per Aquilam quæ est rationale. Apud Eundem “Jehovah ad Moysen, vos vidistis, quæ fecerim Ægyptiis, & *tulerim* vos

vos super alis aquilarum, ut adducerem vos ad Me" Exod: xix: 3. 4. similiter. Apud Esajam "Exspectantes Jehovam innovabuntur robore, *ascendent ala forti sicut aquila*, current & non delassabuntur, ambulant & non defatigabuntur" xl: 31; innovari robore pro crescere quoad velle bonum, ascendere ala forti sicut aquilæ pro crescere quoad intelligere verum, ita quoad rationale; res per binas expressiones hic ut alibi exponitur, quarum una involvit bonum quod est voluntatis, altera verum quod est intellectus, similiter currere non delassari, ambulare non defatigari. Apud Ezechielem "Parabolam paraboliza de domo Israelis, & dic, sic dixit Dominus Jehovih, *aquila magna, longa pennas, plena plumis*, cui acupictura, venit super Libanum, & accepit ramusculum cedri, deduxit in terram commercii, in urbe aromatoriorum posuit, germinavit & factus est in vitem luxuriantem. Fuit *Aquila altera magna, magna magna plumis*, ad quam ecce vitis hæc applicabat radices suas, & palmites suos emisit ad illam, ad irrigandum illam ex areolis plantationum suarum in agro bono, apud aquas multas, sed devastabitur: misit legatos suos in Ægyptum ad dandum sibi equos & populum multum" xvii 2 ad 9. 15; aquila primum nominata pro rationali illustrato a Divino, aquila altero loco pro rationali ex proprio per ratiocinia ex sensualibus & scientificis dein perverso facto, Ægyptus pro scientificis, n: 1164. 1165. 1186. 1462, equi pro intellectuali inde, n: 2761. 2762. 3217. Apud Danielelem "Visio Danielis; quatuor bestię ascenderunt e mari, diversæ hæc ab altera, prima sicut leo, sed *ala aquilæ illi*, videns sui donec evulsæ sunt alæ ejus, & sublata est a terra, & supra pedes sicut homo erecta, & cor hominis datum ei" vii. 3. 4; est status primus Ecclesiæ qui per leonem cui alæ aquilæ, describitur, & sunt ibi alæ aquilæ rationalia ex proprio, quibus sublatis rationalia & voluntario ex Divino data sunt, quæ significantur per quod sublata sit a terra, & super pedes sicut homo erecta, & cor hominis datum. Apud Ezechielem "Similitudo facierum quatuor Animalium seu Cheruborum, facies hominis & facies leonis ad dextram quatuor illis, & facies bovis ad sinistram quatuor illis, & *facies aquilæ* quatuor illis" i: 10. Rotæ eorum vocabantur Galgal, & quatuor facies unicuique, facies primæ facies cherubi, & facies secundæ facies hominis, & tertiæ facies leonis, & quartæ *facies aquilæ*" x: 13. 14. Apud Johannem "Circa thronum quatuor animalia plena oculis ante & retro, primum animal simile leoni, alterum animal simile vitulo, tertium animal habens faciem sicut homo, quartum animal

simile Aquilæ volanti" Apoc: iv: 7; quod animalia illa visa significant arcana Divina, constat, proinde quod similitudo facierum illorum; sed quænam arcana non sciri potest, nisi sciatur quid in sensu interno est Leo, vitulus, homo, aquila; quod aquilæ facies sit circumspectio & inde Providentia patet, nam Cherubi, qui representati sunt per Animalia apud Ezechielem, significant Providentiam Domini ne homo ex se & ex suo rationali intret in mysteria fidei, videatur n: 308; inde quoque patet, quod Aquila, cum prædicatur de homine, in sensu interno sit rationale, & hoc inde, quia aquila alte volat, & a superiori prospicit late illa quæ infra sunt. Apud Hiobum "Num per intelligentiam tuam volat accipiter, expandit alas versus austrum, num juxta os tuum *attollit se Aquila*, & quod exaltet nidum suum" xxxix: 26. 27, hic quod Aquila sit ratio, quæ est intelligentiæ, patet; tale significavit aquila in Ecclesia Antiqua, nam liber Hiobi est Antiquæ Ecclesiæ liber, n: 3570 f: libri enim tunc temporis pæne omnes per significativa conscripti sunt, sed significativa temporis successu ita oblitterata sunt, ut ne quidem sciatur quod aves in communi sint cogitationes, tametsi in Verbo toties nominantur, & ibi apparet manifeste quod aliud significant. Quod Aquila in opposito sensu significet rationalia non verà, ita falsà, patet a sequentibus locis; apud Moysen "Extollet Jehovah supra te gentem e longinquo ab extremitate terræ, *quemadmodum ad volat Aquila*, gentem ejus non audis linguam, gentem duram faciebus" Deut: xxviii: 49. 50. Apud Jeremiam "Ecce nubes ascendit, & sicut procella currus ejus, *celereres sunt præ aquilis equi ejus*, vae nobis quia vastati sumus" iv: 13. Apud Eundem "Jactantia tua decepit te, superbia cordis tui habitans in foraminibus petræ occupans altitudinem collis, quia *exaltas sicut aquila nidum tuum*, inde dejiciam te. Ecce *sicut aquila ascendit & volat*, & extendit alas suas supra Bozram, & factum est cor potentum, Edomi in die illo sicut cor mulieris quæ in angustia" xlix: 16. 17. 22. Apud Eundem "Celeres fuerunt insectantes nos *præ aquilis*, super montibus insectati sunt nos, in deserto insidiati sunt nobis" Thren: iv: 19. Apud Micham "Calvitium indue, & ronde te super filios deliciarum tuarum, dilata calvitium *sicut aquila*, quia migrarunt a te" i: 16. Apud Obadiam "Si *exaltaveris te sicut aquila*, & si inter stellas ponis nidum tuum, inde detraham te" Vers: 4. Apud Habakuk "Ego excitans Chaldæos, gentem amarā & præcipientem, pergentem in latitudines terræ, ad hæreditandum habitacula non sua, *cujus leves sunt præ aquilis equi*, equites ejus e longinquo

longinquo venient, advolabunt sicut *aquila festinans ad comedendum*"
 1: 6. 8.; in his locis per aquilas significatur falsitas inducta per ratio-
 cinia, quæ inducitur ex fallaciis sensuum & apparentiis externis; quod
 apud Prophetam ultimo citatum per Chaldaeos significantur illi qui
 in externo sancto sunt, sed interius in falso, videatur n: 1368;
 quod illi sicut Babel sint qui vastant Ecclesiam, n: 1327; quod lati-
 tudines terræ sint vera, n: 3433. 3434, vastatio significatur per per-
 gentem in latitudines terræ; quod equi sint intellectualia illorum
 quæ similia, n: 2761. 2762. 3217; quid aquila festinans ad come-
 dendum, inde constat, quod nempe ad desolandum hominem veris,
 nam de desolatione Ecclesiæ ibi agitur: comparationes sunt cum
 aquilis; sed, ut dictum, comparationes in Verbo fiunt per significa-
 tiva. Inde nunc patet, quid per comparisonem cum aquilis quæ
 congregabuntur ad cadaver, significatur.

CAPUT XXX.

1. **E**T vidit Rachel, quod non pareret Jacobo, & zelavit Rachel
 in sororem suam, & dixit ad Jacobum, da mihi filios, & si
 non, mortua ego.

2. Et accensus ira Jacob in Rachelem, & dixit, an pro Deo ego,
 qui prohibet a te fructum ventris.

3. Et dixit, ecce famula mea Bilhah, veni ad illam, & pariat
 super genua mea, & ædificabor etiam ego ex illa.

4. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, & venit ad
 illam Jacob.

5. Et concepit Bilhah, & peperit Jacobo filium.

6. Et dixit Rachael, judicavit me DEUS, & etiam audivit vocem
 meam, & dedit mihi filium, propterea, vocavit nomen ejus Dan.

7. Et concepit adhuc, & peperit Bilhah ancilla Rachelis filium
 secundum Jacobo.

8. Et dixit Rachel, luctationibus Dei iuctata sum cum sorore
 mea, etiam valui, & vocavit nomen ejus Napthali.

9. Et vidit Leah, quod substitisset a pariendo, & accepit Silepam
 ancillam suam, & dedit illam Jacobo ad mulierem.

10. Et peperit Silpah ancilla Leæ Jacobo filium.
11. Et dixit Leah, venit turma, & vocavit nomen ejus Gad.
12. Et peperit Silpah ancilla Leæ filium secundum Jacobo.
13. Et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filia, & vocavit nomen ejus Ascher.
14. Et ivit Reuben in diebus messis triticorum, & invenit dudaim in agro, & adduxit illos ad Leam matrem suam, & dixit Rachel ad Leam, da quæso mihi de dudaim filii tui.
15. Et dixit illi, an parum sumfisse te virum meum, & fumes etiam dudaim filii mei; & dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui.
16. Et venit Jacob de agro in vespera, & exivit Leah obviam ei, & dixit, ad me venies, quia conducendo conduxisti te in dudaim filii mei; & cubuit cum illa in nocte illa.
17. Et audivit DEUS ad Leam, & concepit & peperit Jacobo filium quintum.
18. Et dixit Leah, dedit DEUS mercedem meam, quod dedi ancillam meam viro meo, & vocavit nomen ejus Jisafchar.
19. Et concepit adhuc Leah, & peperit filium sextum Jacobo.
20. Et dixit Leah, dotavit me DEUS me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperisti illi sex filios, & vocavit nomen ejus Sebulun.
21. Et postea peperit filiam, & vocavit nomen ejus Dinah.
22. Et recordatus est DEUS Rachelis, & audivit ad illam DEUS, & aperuit uterum illius.
23. Et concepit, & peperit filium, & dixit, collegit DEUS ignominiam meam.
24. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat JEHOVAH mihi filium alterum.

* * * *

25. Et factum, cum peperisset Rachel Josephum, & dixit Jacob ad Laban, mitte me, & eam ad locum meum, & ad terram meam.
26. Da fæminas meas, & natos meos, quod servivi tibi pro illis, & eam, quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi.
27. Et dixit ad eum Laban, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, expertus sum, & benedixit mihi JEHOVAH propter te.
28. Et dixit, designa mercedem tuam super me, & dabo illam.

29.

29. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, & qualiter fuit acquisitio tua mecum.

30. Quia parum quod fuit tibi ante me, & erupit ad multitudinem, & benedixit JEHOVAH tibimet ad pedem meum, & nunc quando faciam etiam ego domui meæ.

31. Et dixit, quid dabo tibi; & dixit Jacob, non dabis mihi quicquam, si facias mihi verbum hoc, revertar, pascam, gregem tuum custodiam.

32. Transibo per omnem gregem tuum hodie, removendo abinde omne pecus punctatum & maculosum, & omne pecus nigrum in agnis, & maculosum & punctatum in capris, & erit merces mea.

33. Et respondebit mihi justitia mea in die crastino, quia venis super mercedem meam coram te, omne quod non est illud punctatum & maculosum in capris, & nigrum in agnis, furatum illud cum me.

34. Et dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum.

35. Et removit in die isto capros variegatos & maculosos, & omnes capras punctatas & maculas, omne in quo album, & omne nigrum in agnis, & dedit in manum filiorum ejus.

36. Et posuit viam trium dierum inter se & inter Jacobum, & Jacob pascens greges Labanis reliquos.

37. Et accepit sibi Jacob baculum populi recentem, & corylum, & platanum, & decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis.

38. Et constituit baculos, quos decorticavit, in canalibus, in poratoriis aquæ, quo veniebant greges ad bibendum, e regione gregum, & incallescabant in veniendo illos ad bibendum.

39. Et incallescabant greges ad baculos, & pariebant greges variegatos, punctatos, & maculosos.

40. Et agnos separavit Jacob, & dedit facies gregis ad variegatum, & omne nigrum in grege Labanis, & posuit sibi catervas soli sibi, & non posuit eos ad gregem Labanis.

41. Et fuit in omni incallescendo gregis primum coeuntium, & posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incallescendum illum ad baculos.

42. Et ad dein coire gregem non posuit, & erat dein coeuntium Labani, & primum coeuntium Jacobo.

43. Et diffudit se vir valde valde, & erat ei greges multi, & ancille, & servi, & cameli, & asini.

C O N T E N T A.

3902. **I**N Capite præcedente per quatuor filios Jacobi ex Leah, idem actum est de statu Ecclesiæ, seu hominis qui sit Ecclesia, quoad ascensum a vero quod fidei ad bonum quod amoris: in hoc Capite per filios Jacobi ex ancillis Rachelis & Leæ, & ex Leah, & denique ex Rachele, agitur de conjunctione veri naturalis per media cum bono spirituali; & hoc eo ordine, quo fit apud hominem qui regeneratur.

3903. Post conjunctionem illam describitur fructificatio & multiplicatio veri & boni, quæ significatur per gregem, quem sibi Jacob per gregem Labanis comparavit.

S E N S U S I N T E R N U S.

3904. **E**T vidit Rachel, quod non pareret Jacobo, & zelavit Rachel Verſ. 1:12. **E** in sororem suam, & dixit ad Jacobum, da mihi filios, & si non, mortua ego. Et accensus ira Jacob in Rachelem, & dixit, an pro Deo ego, qui prohibet a te fructum ventris. Vidit Rachel quod non pareret Jacobo, significat quod nondum interius verum agnitum: & zelavit Rachel in sororem suam, significat indignationem quod non agnosceretur sicut externum: & dixit ad Jacobum, da mihi filios, significat quod a Veri naturalis bono vellet habere vera interiora: & si non, mortua ego, significat quod sic non resurgeret: & accensus ira Jacob in Rachelem, significat indignationem a parte boni naturalis: & dixit, an pro deo ego, significat quod ei impossibile: qui prohibet a te fructum ventris, significat quod hoc ab interna.

3905. Vidit Rachel quod non pareret Jacobo, quod significet quod nondum interius verum agnitum, constat a repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris seu verum interius, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; ex significatione parere, quod sit agnoscere fide tum actu, de qua sequitur; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum veri naturalis, de qua n: 3669. 3677. 3829, & in toto Capite præcedente: quod parere sit agnoscere fide tum actu, est quia per partus in Verbo significantur partus spirituales, n: 1145. 1255. 3860. 3868, spiritualis partus est veri & boni agnitio & fides, hic agnitio fide tum actu, nempe veri interioris per Rachelem repræsentati; quia non prius aliquid agnoscitur fide, quam cum vivitur secundum id, idcirco dicitur agnitio fide tum actu; vera fidei quæ non addiscuntur propter agere,

agere, sed solum propter scire, illa se adiungunt affectionibus mali & falsi, quare non sunt fidei apud illum qui addidit, sed sunt interius contra fidem.

3906. Et zelavit Rachel in sororem suam, quod significet indignationem quod non agnosceretur sicut externum, constat a significatione zelare, quod sit indignationis, & quidem quod non pareret sicut Leah; a repræsentatione Rachelis, quod sit verum interius, de qua mox supra n: 3904, & ex significatione sororis, quæ hic Leah, quod sit verum externum; quod Leah sit verum externum, videatur n: 3793, 3819. Ita se habet cum illis qui regenerantur, discunt scire quid verum internum, sed principio non agnoscunt id tali fide ut vivatur secundum id; vera enim interna conjuncta sunt affectioni spirituali, quæ non influere potest, priusquam externa vera ad correspondentiam cum internis sunt adaptata; sicut hoc verum internum pro exemplo, quod omne bonum sit a Domino, & quod non bonum sit quod a proprio hominis; illud principio regenerationis sciri potest, sed usque non agnosci fide tum actu, id enim agnoscere fide & actu, est perceptionem habere quod ita sit, & affectionem quod ita esse velit, & hoc in omni actu boni; tum perceptionem quod bonum ex proprio non possit aliter quam spectare se, ita præferentiam sui præ aliis, consequenter contemptum aliorum, ac insuper meritum in bono quod agit, hæc insunt vero externo antequam ei conjunctum est verum internum, quæ non conjungi possunt, priusque sui intuitio cessare, & intuitio proximi sentiri incipit: exinde patere potest, quid intelligitur per indignationem, quod verum internum non adhuc agnosceretur sicut externum.

3907. Et dixit ad Jacobum, da mihi filios, quod significet quod a veri naturalis bono vellet habere vera interiora, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit veri naturalis bonum, de qua mox supra n: 3904; & a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623, hic vera interiora, quia a Rachele, per quam quod repræsentetur verum interius, videatur n: 3758. 3782. 3793. 3819.

3908. Et si non, mortua ego, quod significet quod sic non resurgeret, constat ex significatione mori, quod sit non resurgere in vitam; uxores antiquis temporibus se dicebant mortuas, cum non filium seu filiam parerent, & quoque se ut tales credebant; quia nullâ sui memoria seu quasi vita, in posteritate relicta maneret; sed quod tales se dicerent & crederent, erat quidem ob causas in mundo; sed quia omnis causa existit a causa priore se, ita omne causæ in mundo naturali a causa in mundo spirituali, ita etiam hæc, causa in mundo spirituali erat ex conjugio cœlesti boni & veri, in quo partus non alii sunt, quam vera fidei & boni charitatis, illa & hæc ibi sunt filii & filiæ, & quoque per filios & filias in Verbo, significantur, is cui illis partus, nempe vera fidei & bona charitatis, non sunt, quasi mortuus est, hoc est, inter mortuos qui non resurgunt, nempe ad vitam seu cœlum: inde constare potest, quid per illa verba Rachelis, si non, mortua ego, significatur.

3909. Et accensus ira Jacob in Rachelem, quod significet indignationem a parte boni naturalis, constat a significatione accendi ira, quod sit indignari, de qua sequitur; & a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua supra in Rachelem dicitur, quia verum interius per Rachelem repræsentatum a bono naturalis, quod est Jacob, non adhuc agnosci fide & actu posset. Quod ira accendi sit indignari in sensu interno, est quia omnis affectio naturalis cum versus interiora, seu versus cœlum ascendit, mitior fiat, & tandem mutetur in affectionem cœlestem; quæ enim in sensu literæ exstant, ut hic accendi ira, sunt radia respective, quia naturalia & corporea, sed mitia & lenia fiunt sicut a corporeo & naturali homine ad internum seu spirituales elevantur; inde est, quod sensus literalis sit talis quia ad captum naturalis hominis, & sensus internus non talis, quia ad captum spiritualis hominis, accommodatus est: inde patet, quod per accendi ira significetur indignari; ipsa indignatio spiritualis, minus cœlestis, nec trahit aliquid ab ira naturalis hominis, sed ab interiore essentia zeli, qui nempe zelus, in externa forma apparet sicut ira, sed in interna non est ira, ne quidem indignatio iræ, sed est triste quoddam eum votivo ut non ita sit, & in forma adhuc interiore est modo obscurum quoddam quod jucundum cœleste interpolat ex non bono & vero apud alium.

3910. Et dixit an pro deo ego, quod significet quod ei impossibile, constat ex significatione non pro deo esse, quod sit impossibile, Deus enim in Verbo dicitur ex posse seu potentia, Jehovah autem ex esse seu essentia, videatur n: 300; inde est quod Deus dicatur cum agitur de vero & Jehovah cum de bono, n: 2769. 2807. 2822, nam de vero prædicatur posse cum de bono esse, per Verum enim potentia est bono, nam per verum agit bonum omne quod existit: inde constare potest, quod per hæc verba, an pro deo ego, in sensu interno significetur quod ei impossibile.

3911. Qui prohibet a te fructum ventris, quod significet quod hoc ab interno, constat a sensu qui resultat a sensu interno vocum, fructus ventris enim in sensu interno significat simile cum partu nempe agnitionem veri & boni fide & actu n: 3905, & adhuc magis, nempe conjunctionem veri & boni inde: agnitio illa & conjunctio hæc, non existere potest ab externo homine sed ab interno; omne enim bonum influit a Domino per Internum hominem in Externum, & adoptat vera quæ insinuata sunt per sensualia Externi hominis & facit ut homo agnoscat illa fide & actu, & ut adjungantur, & sic approprientur homini; quod omne bonum a Domino per Internum hominem in vera quæ in Memoria Externi hominis collecta sunt, influat, prius multoties ostensum est: id est quod intelligitur per explicationem illorum verborum, quod hoc ab interno.

3912. Vers: 3. 4. 5. *Et dixit ecce famula mea Bilha, veni ad illam, & pariat super genua mea, & ædificabor etiam ego ex illa. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, & venit ad illam Jacob & concepit Bilha, & peperit Jacobo filium.* Dixit, ecce famula mea Bilha significat medium affir-

mans

mans quod inter naturale verum ac interius verum : veni ad illam, significat quod cum illo conjunctionis facultas : & pariat super genua mea, significat agnitionem affectione interioris veri, ex qua conjunctio : & ædificabor etiam ego ex illa, significat quod sic vita ei : Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, significat medium affirmativum adjunctum : & venit ad illam Jacob, significat quod conjunctum : Et concepit Bilha, & peperit Jacobo filium, significat receptionem & agnitionem.

3913. Dixit, ecce famula mea Bilha, quod significet medium affirmans quod inter naturale verum & interius verum, constat ex significatione famulæ tum ancillæ, quod sit affectio cognitionum quæ sunt exterioris hominis, de qua n : 1895, 2567. 3835. 3849, & quia affectio illa est medium conjungendi vera interiora cum veris naturalibus seu externis, ideo hic per famulam significatur medium affirmans inter illa ; & ex repræsentatione Bilhæ, quod sit quale illius medii : Per ancillas datas Jacobo a Rachele & Leah in mulieres, ut procrearent sobolem, nihil aliud in sensu interno repræsentatum & significatum est, quam tale quod inservit, hic pro medio conjunctionis, nempe interioris veri cum externo, per Rachelem enim repræsentatur interius verum, per Leam externum, n : 3793. 3819 : agitur enim hic per duodecim filios Jacobi de duodecim communibus seu cardinalibus rebus, per quas initiatur homo in spiritualia & cœlestia dum regeneratur seu dum fit Ecclesia ; homo enim cum regeneratur seu fit Ecclesia, hoc est, cum fit a mortuo homine vivus seu a corporeo cœlestis, per plures status a Domino ducitur, communes status sunt qui designantur per duodecim illos filios, & dein per duodecim tribus, quapropter duodecim Tribus significant omnia fidei & amoris, ut n : 3858 ostensum videatur ; communia enim involvunt omnia particularia & singularia, & hæc se referunt ad illa. Cum homo regeneratur, tunc Internus homo jungendus est cum Externo, proinde bona & vera quæ sunt Interni hominis cum bonis & veris quæ sunt Externi, ex veris & bonis enim homo est homo ; illa non congiungi possunt absque mediis ; media sunt talia quæ aliquid trahunt ab una parte, & aliquid ab altera, & quæ faciunt ut quantum homo accedit ad unam, tantum subordinetur altera ; hæc media sunt quæ significantur per ancillas, media a parte Interni hominis per ancillas Rachelis, & media a parte Externi hominis per ancillas Leæ. Quod media conjunctionis erunt, constare potest ex eo, quod Naturalis homo ex se prorsus non concordet cum Spirituali, sed quod in tantum discordet, ut prorsus ei oppositus sit ; Naturalis enim homo spectat & amat se & mundum, Spiritualis autem non spectat se & mundum, nisi quantum conducit ad promovendos usus in spirituali mundo, ita servitium ejus spectat & id amat ex usu & sine : Naturalis homo tunc vitam habere sibi videtur, cum ad dignitates evehitur, ita ad supereminentiam super alios, at Spiritualis homo vitam habere sibi videtur in humiliatione & quod minus sit ; nec dignitates spernit, modo per illas ut per media inservire possit proximo, societati communi, & Ecclesiæ, & non reflectit super dignitates ad quas evehitur, propter se, sed propter illos usus qui ei

fines sunt: Naturalis homo in sua beatitudine est, cum præ aliis opulentus est, ac mundi opes possidet, at spiritualis homo in sua beatitudine est, cum in cognitionibus veri & boni, quæ sunt ei opulentia, & magis cum in exercitio boni secundum vera est, nec tamen spernit opulentiam, quia per illam in exercitio potest esse, & in mundo: ex his paucis constare potest, quod status Naturalis hominis & Spiritualis sint sibi oppositi per fines, sed quod usque conjungi possint, quod fit cum illa quæ sunt Externi hominis subordinata sunt & inserviunt finibus Interni; ideo ut homo fiat spiritualis, necessum est, ut illa quæ sunt Externi hominis ad obsequium, redigantur, ita exuendi sunt fines pro se & mundo, ac induendi fines pro proximo & pro Regno Domini; illa exui & hæc indui nequaquam possunt, ita non conjungi, nisi per media; hæc media sunt quæ significantur per ancillas, & in specie per quatuor filios ab ancillis natos: Primum medium est affirmans seu affirmativum veri interni, nempe quod ita sit; cum affirmativum fit, tunc homo est in principio regenerationis, bonum ab interno operatur, & facit affirmationem; bonum illud non potest influere in negativum, ne quidem in dubitativum, antequam hoc affirmativum fit; id bonum dein se manifestat per affectionem, nempe per id quod homo afficiatur vero, seu incipiat delectari illo, primum quod sciat id, dein quod secundum id agat; ut pro exemplo, quod Dominus sit salus generi humano, nisi hoc fiat affirmativum ab homine, non possunt omnia illa, quæ de Domino ex Verbo aut in Ecclesia didicit, & in naturalis ejus memoria inter scientifica sunt, conjungi cum Interno ejus homine, hoc est, cum illis quæ ibi possunt esse fidei, ita nec potest affectio influere, ne quidem in communia illius rei quæ ad salutem hominis conducunt; at cum affirmativum fit, tunc innumerabilia accedunt, & implentur bono quod influit; nam bonum continue influit a Domino, sed ubi non est affirmativum, non recipitur: est itaque affirmativum primum medium, & quasi primum habitaculum boni influentis a Domino: similiter se habet cum omnibus reliquis quæ fidei vocantur.

3914. Quod veni ad illam, significet quod cum illo conjunctionis facultas, constat ex significatione venire ad aliquam seu intrare, cum matrimoniale intelligitur, quod sit conjunctio, hic conjunctionis facultas cum affirmativo, nam cum affirmativo primum conjunctionis erit, hoc est, quod ita sit.

3915. Et pariat super genua mea, quod significet agnitionem affectione interioris veri, ex qua conjunctio, constat ex significatione parere, quod sit agnoscere fide tum actu, de qua supra n: 3905; & ex significatione genuum seu femorum, quod sint illa quæ amoris conjugialis sunt, de qua n: 3021, ita quæ sunt conjunctionis veri quod fidei & boni quod amoris, nam hæc conjunctio est ipsum conjugiale in Regno Domini; ita parere super genua mea significat agnitionem veri interioris quod per Rachelem repræsentatur. Quod apud Antiquos agnoscerentur filii & filiæ pro legitimis, qui nascebantur ab ancillis ex consensu uxoris, utque agnoscerentur, parerent super genua illorum, derivatum fuit ab Antiqua Ecclesia, cujus cultus constabat in ritualibus, quæ repræsentativa & significativa cœlestium & spiritualium erant,

erant, in illa, nempe Ecclesia, quia parere significabat agnitionem veri, & genua amorem conjugialem, ita conjunctionem boni & veri ex affectione, tale rituale acceptum fuit, cum uxor sterilis esset, ne repræsentaret mortuos qui ad vitam non resurgunt; secundum illa quæ mox supra n: 3908, dicta sunt. Per illa verba in sensu interno significatur alter gradus affirmationis seu agnitionis, qui est ex affectione, affectio enim inerit agnitioni seu affirmationi, ut fiat conjunctio, omnis enim conjunctio fit per affectionem, nam absque affectione vera non vitam habent; sicut pro exemplo, scire hæc vera, quod proximus amandus, & quod in eo Charitas consistat, & in hac vita spiritualis, est nude scientia nisi affectio sit, hoc est, nisi hoc velit ex corde; absque affectione vera hæc non vivunt, sed utcunque illa scit, usque non amat proximum, sed se præ illo, ac in vita naturali est, non in spiritali; affectio naturalis est quæ dominatur super affectione spiritali, & quamdiu affectio naturalis dominatur, homo vocatur mortuus, nam vitam contrariam vitæ cœlesti habet, est vita cœlestis ipsissima vita.

3916. Et ædificabor etiam ego ex illa, quod significet quod sic vita ei, constet a significatione ædificari, quod sit non mori, de qua n: 3908, proinde resurgere seu vivere.

3917. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, quod significet medium affirmativum adjunctum, constat ex repræsentatione Bilhæ, & ex significatione ancillæ, quod sit medium affirmativum, de qua mox supra n: 3913; & ex significatione dare in mulierem, quod sit adjungere.

3918. Et venit ad illam Jacob, quod significet quod conjunctum, constat ex significatione venire seu intrare ad aliquem, cum de matrimoniali prædicatur, quod sit conjunctio, de qua mox supra n: 3914.

3919. Et concepit Bilha, & peperit Jacobo filium, quod significet receptionem & agnitionem, constat ex significatione concipere, quod sit receptio: & a significatione parere, quod sit agnitio, de quibus n: 3860. 3868. 3905. 3911; conceptiones enim & partus in spiritali sensu sunt receptiones veri ex bono, & inde agnitiones.

3920. Vers: 6. *Et dixit Rachel, judicavit me Deus, & etiam audivit vocem meam, & dedit mihi filium, & propterea vocavit nomen ejus Dan.* Dixit Rachel, judicavit me Deus, & etiam audivit vocem meam, significat in supremo sensu Justitiam & Misericordiam, in interno sanctum fidei, in externo bonum vitæ: & dedit mihi filium, significat hoc verum agnatum: propterea vocavit nomen ejus Dan, significat quale ejus.

3921. Dixit Rachel, judicavit me Deus, & etiam audivit vocem meam, quod significet in supremo sensu Justitiam & Misericordiam, in interno sanctum fidei, in externo bonum vitæ, constat ex significatione judicare me Deus, & ex significatione audire vocem meam; quod judicare me Deus sit Justitia Domini, constare potest absque explicatione, & quod audire vocem meam sit Misericordia, pariter; Dominus enim omnes judicat ex Justitia, & omnes audit ex Misericordia; judicat ex justitia quia ex Divino vero, & audit ex Misericordia quia ex Divino Bono, ex Justitia illos qui non recipiunt

piunt Divinum Bonum, & ex Misericordia illos qui recipiunt, at usque dum ex Justitia, etiam simul ex Misericordia, in omni enim Divina Justitia est Misericordia, sicut in Divino Vero est Divinum Bonum; sed hæc, quia arcaniora sunt ut paucis possint dici, alibi ex Divina Domini Misericordia, plenius exponuntur: quod judicavit me Deus, & etiam audivit vocem meam in sensu interno sint sanctum fidei, est quia fides quæ prædicatur de vero, correspondet Justitiæ Divinæ, & sanctum quod est bonum correspondet Misericordiæ Divinæ Domini; & præterea judicare seu judicium prædicatur de vero quod fidei, n: 2235; & quia de Deo dicitur quod judicavit, est bonum seu sanctum; inde patet, quod secundum fidei sit, quod simul significatur per utrumque; quoniam per utrumque simul significatur unum illud, conjunguntur ambo per *& etiam*; quod in externo sensu sit bonum vitæ, est quoque ex correspondentia, nam sancto fidei correspondet bonum vitæ: quod absque sensu interno non sciri possit, quid significat judicavit me Deus & etiam audivit, patet ex eo, quod in sensu literæ non ita cohæreant, ut sistant unam intellectus ideam. Quod in hoc Versu & in sequentibus usque ad Josephum dicatur Deus, & in proximis præcedentibus JEHOVAH, est quia in his agitur de regeneratione Spiritualis hominis, & in præcedentibus de regeneratione Cœlestis hominis, Deus enim nominatur cum agitur de bono fidei, quod est Spiritualis hominis, at Jehovah cum de bono amoris, quod est cœlestis hominis, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822, per Jehudam enim, ad quem continuabatur in Capite præcedente, repræsentabatur Cœlestis homo, videatur n: 3881, per Josephum autem, ad quem continuatur in hoc Capite, repræsentatur Spiritualis homo, de quo in Versu seq: 23 & 24; quod Jehovah nominatus sit, cum continuabatur ad Jehudam, videatur Cap: præc: Vers: 32. 33. 35; quod Deus nominetur ubi continuatur ad Josephum, videatur in hoc Capite Vers: 6. 8. 17. 18. 20. 22. 23, & postea iterum Jehovah, quia procedit a spirituali homine ad cœlestem: hoc arcanum est, quod in his reconditum latet, quod nemo scire potest nisi ex sensu interno, tum quoque nisi sciat quid Cœlestis homo, & quid Spiritualis.

3922. Et dedit mihi filium, quod significet hoc verum agnitum, constat ex significatione filii quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; & ex significatione dare filium, quod sit dare hoc verum, quod idem est ac agnoscere, omne enim verum quod agnoscitur, hoc datum est a Domino; dare filium simile quoque involvit ac parere, quod parere sit agnoscere, videatur n: 3905. 3915. 3919.

3923. Propterea vocavit nomen ejus Dan, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3421; ipsum quale est in nomine Danis, dictus enim est a *Judicare*, sed nomen ei tamen a judicare inditum est, usque involvit illa quæ significantur per omnia hæc Rachelis verba, "Judicavit me Deus, & etiam audivit vocem meam," hoc est, bonum vitæ, & sanctum fidei, tum in supremo sensu Justitiam & Misericordiam Domini:

Domini: Commune illud Ecclesiæ est, quod significatur per Danem, & quod repræsentatur per Tribum a Dane nominatam: hoc commune est primum quod affirmandum seu agnoscendum est, antequam homo potest regenerari seu fieri Ecclesia; nisi illa affirmantur & agnoscuntur, reliqua quæ fidei & quæ vitæ sunt, nequaquam recipi possunt, proinde nec affirmari, minus agnosci; qui enim solum affirmat apud se fidem, & non sanctum fidei, hoc est, charitatem, nam hæc est sanctum fidei, & si non affirmat hoc per bonum vitæ, hoc est, per charitatis opera, is non potest sapere essentiam fidei amplius, nam rejicit illam: affirmatio tum agnitio est primum commune apud hominem qui regeneratur, sed est ultimum apud hominem qui regeneratus est, quare Dan est primum apud regenerandum, ac Joseph est ultimum, est enim Joseph ipse spiritualis homo, at Joseph est primum apud regeneratum, & Dan est ultimum, quia regenerandus inchoat ab affirmatione quod sit, nempe sanctum fidei & bonum vitæ, at regeneratus, qui est spiritualis, est in ipso bono spirituali, & inde spectat ut ultimum quod sit, nam confirmata apud illum sunt sancta fidei, & bona vitæ. Quod Dan sit affirmativum, quod primum erit cum regeneratur homo, constare quoque potest ab aliis locis in Verbo, ubi Dan nominatur; ut ex prophetia Jacobi tunc Israelis de filiis suis “*Dan* iudicabit populum suum, sicut una Tribuum Israelis: erit *Dan* serpens super viam, aspis super semitam, mordens calcaneos equi, & cadit eques ejus retro; salutem tuam exspecto Jehovah!” Gen: xlix: 16. 17. 18; Dan hic pro affirmativo veri, de quo nempe affirmativo dicitur, quod erit serpens super viam, & aspis super semitam, cum ratiocinatur de vero ex sensualibus; mordens calcaneos equi, cum infima intellectualia seu scientifica consulit, & ex illis concludit; & quod tunc abducatur a vero, significatur per quod cadat eques ejus retro, quare dicitur, salutem tuam exspecto Jehovah; quod serpens sit qui ratiocinatur ex sensualibus & scientificis de arcanis Divinis, videatur n: 195. 196. 197; quod via & semita sit verum, n: 627. 2333; quod calcanei equi sint infima intellectualia seu scientifica, n: 259; equus enim est intellectus, n: 2761. 2762; cujus infimum est calcaneus. In prophetia Moysi de duodecim Tribubus “*Ad Dan* dixit, *Dan* catulus leonis, exsiliet e Baschane” Deut: xxxiii: 22; leo in sensu interno Verbi significat verum Ecclesiæ, ex fortitudine, verum enim est quod pugnat & vincit, inde catulus leonis pro primo veri, quod est affirmatio & agnitio; ex Baschane dicitur, quia ex bono naturalis. Apud Jeremiam “*Ablue* a malitia cor tuum, Hierosolyma, propterea ut salveris, quamdiu facis commorari in medio tuarum cogitationes iniquitatis tuæ; quia vox indicantis e *Dane*, & audire facientis iniquitatem e monte Ephraim” iv: 14. 15; e *Dane* pro vero quod affirmandum, e monte Ephraim pro ex affectione ejus. Apud Eundem “*Exspecta* pacem, & non bonum, ad tempus sanationis, & ecce terror: a *Dane* auditus fremitus equorum ejus, a voce hinnituum fortium ejus, contremuit omnis terra, & venerunt & consumserunt terram & plenitudinem ejus, urbem & habitantes in ea; quia ecce Ego mittens in vos serpentes.

pentes regulos, quibus non incantatio, & mordebunt vos" VIII: 15. 16; a Dane auditus fremitus equorum, pro ratiocinatione de vero ex non affirmativo, terra quæ contrémuit, & cujus plenitudinem consumserunt, pro Ecclesia & omnibus Ecclesiæ; qui enim de vero ex non affirmativo seu ex negativo ratiocinantur, illi destruunt omnia fidei; serpentes reguli pro ratiociniis, ut supra. Apud Ezechielem "Dan & Javan adveniens in nundinis tuis dederunt ferrum tersum, casia & calamus in negotiatione tua fuit" XXVII: 19; ubi de Tyro, per quam significantur cognitiones veri & boni, n: 1201; Dan pro veris primis quæ affirmantur, nundinæ & negotiationes pro acquisitionibus veri & boni, n: 2967; ferrum tersum pro vero naturali, quod primum est, n: 425. 426; casia & calamus pro simili, sed ex quo bonum. Apud Amos "In die illo deficient virgines pulchræ & juvenes in fiti; jurantes in reatum Samariæ, & dixerunt, vivit Deus tuus Dan, & vivit via Beerschebæ; & cadent & non resurgent amplius" VIII: 14; vivit Deus Dan & vivit via Beerschebæ, pro quod in negativo omnium quæ fidei & ejus doctrinæ sunt; quod via sit verum n: 627. 2333; Beerschebah doctrina n: 2723. 2858. 2859. 3466; quod sit negativum omnium quæ fidei sunt, est quia Dan erat ultimus terminus terræ Canaanis, & Beerschebah primus, seu medium aut intimum terræ; per terram enim Canaanem representatum est & significatum Regnum Domini, ita Ecclesia, n: 1607. 3038. 3481; proinde omnia amoris & fidei, nam hæc sunt Regni Domini & Ecclesiæ; inde omnia, quæ in terra Canaane, repræsentativa fuerunt secundum distantias, situs, terminos, n: 1585. 1866. 3686; primus terminus, seu medium aut intimum terræ fuerat Beerschebah, antequam Hierosolyma, quia Abraham ibi fuit, tum Jischak, at ultimus terminus seu extimum erat Dan, inde cum omnia in uno complexu significarentur, dicebatur a Dane usque ad Beerschebam; ut in Libro Secundo Samuelis "Ad transferendum Regnum a domo Schaulis, & ad erigendum solium Davidis super Israelem & super Jehudam, a Dane & usque ad Beerschebam" III: 10. In Eodem "Congregando congregabatur universus Israel a Dane usque Beerschebam" XVII: 11. In Eodem "Dixit David ad Joabum, pervagare omnes Tribus Israelis a Dane usque Beerschebam" XXIV: 2. 15. In Libro Primo Regum "Habitavit Jehudah & Israel in securitate, quisque sub vite sua, & sub ficu sua, a Dane & usque Beerschebam" V: 5; per quæ in sensu historico intelliguntur omnia terræ Canaanis, sed in sensu interno omnia Regni Domini, tum omnia Ecclesiæ; quod Dan sit Primus terminus, & quoque quod sit ultimus, ut supra dictum, est quia affirmativum veri & boni est omnium primum cum inchoat fides & charitas apud hominem, & ultimum cum homo in charitate & inde in fide est: inde etiam erat, quod fors ultima caderet pro Dane cum hæredicaretur terra Canaan, Jos: XIX: 40 seq: nam jacta fuit fors coram Jehovah, Jos: XVII: 6; inde contigit secundum repræsentationem cujusvis Tribus; & quia Dani non cecidit fors inter hæreditates reliquarum Tribuum, sed ultra terminos illarum, Judic: XVII: 1, etiam prætermissa est illa Tribus apud Johannem in Apoc: Cap: VII: 5 ad

ad 8, ubi agitur de duodecim millibus obsignatis; qui enim in solo affirmativo veri & quoque boni sunt, nec ulterius vadunt, non sunt in Regno Domini, hoc est, inter obsignatos; scire vera & bona, & quoque affirmare illa, possunt quoque pessimi, sed ex vita cognoscitur, qualis affirmatio est. Memoratur etiam Dan, ut terminus, Gen: xiv: 14, ubi de Abrahamo, quod persequutus hostes usque illuc, & per Dan ibi simile significatur; urbs Dan dicta, non quidem tunc exstructa fuit a Danis posteris, sed postea, Jos: xix: 47. Jud: xvi: 29; sed ita etiam tunc temporis vocabatur primus terminus respective ad introitum in terram Canaanem, seu ultimus respective ad exitum, ac intimum ejus Hebron, & dein Beersebah, ubi Abraham & Jischak.

3924. Vers: 7, 8. *Et concepit adhuc, & peperit Bilha ancilla Rachel filium secundum Jacobo. Et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, & vocavit nomen ejus Naphtali.* Concepit adhuc & peperit Bilha ancilla Rachelis, significat, hic ut prius, receptionem & agnitionem: filium secundum Jacobo, significat alterum verum commune: & dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, significat in supremo sensu propriam Potentiam, in interno tentationem in qua vincit, in externo resistantiam a naturali homine: & vocavit nomen ejus Naphtali, significat quale ejus.

3925. Concepit adhuc & peperit Bilha ancilla Rachelis, quod significet receptionem & agnitionem, constat a significatione concipere, quod sit receptio, & a significatione parere, quod sit agnitio, de quibus supra n: 3919; tum a significatione ancillæ, quod sit medium interserviens, de qua etiam supra n: 3913, 3917, nam hic agitur de altero medio communi interserviente conjunctioni Interni hominis cum Externo.

3926. Filium secundum Jacobo, quod significet alterum verum commune, constat a significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; hic quod sit commune, constat ab illis quæ supra de duodecim filiis Jacobi, & de duodecim Tribubus ab illis nominatis, dicta & ostensa sunt, quod nempe sint communia Ecclesiæ, proinde communia fidei & amoris, seu veri & boni, quæ per illos significantur & repræsentantur; & quod etiam in opposito sensu sint communia non fidei & amoris, seu omnia falsi & mali, patebit a sequentibus.

3927. Et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, quod significet in supremo sensu propriam Potentiam, in interno tentationem in qua vincit, in externo resistantiam a naturali homine, constat a significatione luctationum Dei, & luctari, quod sint tentationes; tentationes enim non aliud sunt, quam luctationes Interni hominis cum Externo, seu Spiritualis hominis cum Naturali, uterque enim dominari vult, & cum agitur de dominio, fit pugna, quæ hic est luctatio; quod valere sit vincere, constat absque explicatione. Quod illa verba in sensu supremo significant propriam Potentiam, est quia Dominus omnes tentationes, cum fuit in mundo & in humano ibi, omnes tentationes ex propria potentia.

potentia sustinuit, & ex propria potentia vicit, secus ac omnis homo, qui nusquam ex propria potentia aliquam tentationem spiritualem sustinet & in illa vincit, sed Dominus apud illum; at videantur quæ de his prius dicta & ostensa sunt, nempe quod Dominus præ aliis gravissimas tentationes sustinuerit, n: 1663. 1668. 1690. 1737. 1787. 1789. 1812. 1813. 1815. 1820. 2776. 2786. 2795. 2813. 2816. 3318; quod Dominus ex propria Potentia pugnaverit & vicerit, n: 1616. 1692. 1813. 3382; & quod Dominus solus apud hominem pugnet, n: 1692: quod in sensu interno luctationes Dei, & valere, sint tentationes in quibus homo vincit, constat ab illis quæ mox supra dicta sunt: quod autem in sensu externo sit resistentia a naturali homine, est quia omnis tentatio non aliud est; agitur enim in tentationibus spiritualibus, ut dictum, de dominio, quis nempe potestatem habebit, num homo Internus aut num Externus, seu quod idem, num Spiritualis aut num Naturalis, sunt enim inter se oppositi, n: 3913; cum enim homo in tentationibus est, tunc Internus seu Spiritualis ejus homo a Domino per Angelos regitur, sed Externus seu Naturalis per Spiritus infernales, pugna inter illos est quæ sicut tentatio percipitur apud hominem: cum homo talis est & fide & vita, ut regenerari possit, tunc in tentationibus vincet, at cum talis est ut non regenerari possit, tunc in tentationibus succumbit: quod resistentia a naturali homine sit, significatur per verba, quod luctata sit cum sorore sua, per Leam enim, quæ hic est soror, significatur affectio Externi hominis, per Rachelém autem affectio Interni, n: 3793. 3819.

3928. Et vocavit nomen ejus Naphtali, quod significet quale ejus, nempe quale tentationis in qua vincit, ut & quale resistentiæ a naturali homine, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3421; ipsum quale est quod significatur per Naphtali, nam Naphtali a luctationibus nominatus est; inde etiam per Naphtali repræsentatur alterum hoc verum commune Ecclesiæ, est enim Tentatio Medium conjunctionis Interni hominis cum Externo, nam dissident inter se, sed ad concordantiam & correspondentiam rediguntur per tentationes; est quippe Externus homo talis, ut ex se non aliud concupiscat quam corporea & mundana, hæc illi sunt jucunda vitæ ejus, sed Internus homo, cum apertus est versus cælum, & desiderat illa quæ cæli sunt, qualis est apud illos qui regenerari possunt, tunc cœlestia illi jucunda sunt, inter hæc bina jucunda est pugna, cum homo in tentationibus est; hoc homo tunc nescit, quia non scit quid jucundum cœleste, & quid jucundum infernale, minus quod in tantum opposita sint; sed angeli cœlestes nequaquam possunt esse apud hominem in jucundo ejus corporeo & mundano, antequam hoc redactum sit ad obsequium, nempe ut jucundum corporeum & mundanum non amplius sit pro fine, sed pro usu inserviendi jucundo cœlesti; ut supra n: 3913, ostensum est; hoc cum factum, tunc possunt angeli apud hominem esse in utroque, sed tunc jucundum apud illum fit beatum, & tandem felix in altera vita: qui credit, quod jucundum Naturalis hominis ante regenerationem non sit infernale, & quod non possideatur a diabolicis spiritibus,

ritibus, multum fallitur, & is non scit quomodo se habet cum homine, quod nempe ante regenerationem possideatur quoad naturalem suum hominem a genus & spiritibus infernalibus, utcumque ille apparet sibi quod sit sicut alius, tum quod in sancto cum reliquis possit esse, & de veris & bonis fidei ratiocinari, imo se confirmatum in illis credere; si non percipiat in se aliquid affectionis pro iusto & æquo in functione sua, & pro vero & bono in cætu & in vita, sciât quod in jucundo tali sit, in quali infernales, nam in jucundo ejus non alius amor est, quam sui & mundi, qui cum faciunt jucundum, nulla inest charitas & nulla fides: hoc jucundum postquam prævaluit, non per aliud medium hebetatur & dissipatur, quam per affirmationem & agnitionem sancti fidei & boni vitæ, quod est primum medium significatum per Danem, ut supra ostensum; & dein per tentationem, quæ est alterum medium, & significatur per Naphtali, nam hoc medium sequitur alterum, qui enim non affirmant & agnoscunt bonum & verum, quæ fidei & charitatis, non in aliquam tentationis pugnam, venire possunt, quia nihil est intus quod repugnat malo & falso, ad quæ naturale jucundum suadet. In Verbo alibi, ubi Naphtali nominatur, per illum status hominis post tentationes significatur, ut in Prophetia Jacobi, tunc Israelis “*Naphtali* cerva dimissa, dans dicta elegantiae” Gen: XLIX: 21; cerva dimissa pro affectione veri naturalis in statu libero, qui post tentationes existit; qui status etiam est quale quod est in tentationibus, quæ significantur per Naphtali, pugnat enim in tentationibus de libertate: pariter in prophetia Moysi “*Ad Naphtali* dixit; *Naphtali* satur beneplacito, & plenus benedictione Jehovah, occidentem & meridiem possidebit” Deut: XXXIII: 23; repræsentationes enim filiorum Jacobi, & Tribuum, se habent secundum ordinem, in quò recensentur, n: 3862: & in propheta Deborah & Baraki “*Sebulon* populus qui devovit animam ad moriendum, & *Naphtali* super altitudinibus agri” Judic: v: 18. ubi in sensu interno de pugnis tentationum quoque agitur, & est inter illos qui nihil mali timent, quia in veris & bonis, quod est esse in altitudinibus agri.

3929. Verf: 9. 10. 11. *Et vidit Leah, quod substitisset a pariendo, & accepit Silpam ancillam suam, & dedit illam Jacobo ad mulierem. Et peperit Silpah ancilla Leæ Jacobo filium. Et dixit Leah, venit turma, & vocavit nomen ejus Gad.* Vidit Leah quod substitisset a pariendo, significat quod non alia vera externa agnita fuerint: & accepit Silpam ancillam suam, significat medium affirmativum conjungens: & dedit illam Jacobo ad mulierem, significat quod illud conjungeret: & peperit Silpah ancilla Leæ Jacobo filium, significat agnitionem: & dixit Leah, venit turma, significat in supremo sensu Omnipotentiam & Omniscientiam, in interno bonum fidei, in externo opera: & vocavit nomen ejus Gad, significat quale ejus.

3930. Videt Leah quod substitisset a pariendo, quod significat quod non alia vera externa agnita fuerint, constat a repræsentatione Leæ, quod sit verum externum, de qua n: 3793. 3819; a significatione parere, quod sit agnoscere fide & actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; inde quod sub-

stitisset Leah a pariendo, est in sensu interno, quod non alia vera externa agnita fuerint.

3931. Et accepit Silpam ancillam suam, quod significet medium affirmativum conjungens, constat ex significatione ancillæ, quod sit medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi hominis cum Interno, de qua n : 3913. 3917.

3932. Et dedit illam Jacobo ad mulierem, quod significet quod illud conjungeret, constat a significatione dare in mulierem, quod sit conjungere; ut supra n : 3915. 3917.

3933. Et peperit Silpah ancilla Leæ Jacobo filium, quod significet agnitionem, nempe veri externi, constat a significatione parere, quod sit agnitio; a significatione ancillæ, quod sit medium affirmativum conjungens; & a significatione filii, quod sit verum, de qua n : 489. 491. 533. 1147.

3934. Et dixit Leah, venit turma, quod significet in supremo sensu Omnipotentiam & Omniscientiam, in interno bonum fidei, in externo opera, constat a significatione turmæ hic; quod turma in supremo sensu sit Omnipotentia & Omniscientia, est quia turma hic est multitudo, & multitudo cum prædicatur de Divino Domini, est multitudo infinita, quæ non aliud est quam Omnipotentia & Omniscientia; sed Omnipotentia prædicatur ex quantitate quæ est magnitudinis, & Omniscientia ex quantitate quæ est multitudinis; tum Omnipotentia prædicatur ex infinito bono, seu quod idem, ex Divino amore, ita ex Divina voluntate, Omniscientia autem ex infinito vero; seu quod idem, ex Divina intelligentia. Quod turma in sensu interno sit bonum fidei, est ex correspondentia, Omnipotentia enim Divinæ Domini correspondet bonum, quod est charitatis, & Omniscientia verum, quod est fidei. Quod turma in sensu externo sint opera, est quia hæc correspondent bono fidei; bonum fidei enim producit opera, nam dari bonum fidei non potest absque operibus, sicut bonum cogitare & bonum velle non absque bonum facere, illud est internum, hoc est externum correspondens: porro cum operibus ita se habet, opera nisi correspondent bono fidei, non sunt opera charitatis, nec opera fidei, nam a suo interno non veniunt, sed sunt opera mortua, in quibus non bonum nec verum; at cum correspondent, tunc sunt opera vel charitatis vel fidei; opera charitatis sunt quæ a charitate ut a sua anima fluunt, opera autem fidei sunt quæ a fide; illa, nempe opera charitatis sunt apud regeneratum, opera autem fidei sunt apud illum qui nondum regeneratus est, sed qui regeneratur; se habent similiter ac se habent affectiones, nempe affectio boni & affectio veri, regeneratus agit bonum ex affectione ejus, ita ex velle bonum, regenerandus autem agit bonum ex affectione veri, ita ex scire bonum; quæ qualis differentia sit, sæpius prius ostensum est, inde patet quid opera: præterea se habet bonum fidei ad opera, sicut comparative voluntas hominis & inde cogitatio ad faciem ejus, quæ, nempe facies, quod sit imago animi, hoc est, voluntatis hominis & inde cogitationis, notum est; si non sistitur voluntas & cogitatio in facie ut in sua imagine, tunc non est voluntas & cogitatio, vel est hypocrisis.

hypocritis aut dolus, quia aliam faciem sistit quam vult & cogitat: similiter se habet cum omni actu corporis respective ad interiora quæ sunt cogitationis & voluntatis, internum hominis vivit in externo ejus per actum seu per agere, si actus seu agere non est secundum ejus internum, indicium est, quod vel non internum sit quod producit actum, sed motus ex consuetudine & habitu recurrens, vel est mentitum quid, quale est in hypocrisi & in dolo; inde iterum patet, quid opera: inde sequitur, quod qui profitetur fidem, & magis qui bonum fidei, & negat opera, & magis si rejicit illa, is sit absque fide, & adhuc magis absque charitate. Quia opera charitatis & fidei illa sunt, & homo nusquam in charitate & fide est, nisi sit in operibus, ideo in Verbo toties nominantur opera, ut constare potest a sequentibus his locis; apud Jeremiam “Oculi tui aperti sunt super omnes vias filiorum hominis, ad dandum unicuique secundum vias ejus, & secundum fructum operum ejus” xxxii: 19. Apud Eundem “Convertimini unusquisque a via sua mala, & bona facite opera vestra” xxxv: 15. Apud Ezechielem “Reddam eis secundum opus eorum, & secundum opus manuum eorum” xxv: 14. Apud Hoseam “Visitabo super eum vias ejus, & opera ejus reddam ei” iv: 9. Apud Micham “Erit terra in desolationem super habitatores ejus, propter fructum operum illorum” vii: 13. Apud Sachariam “Sic dixit Jehovah Zebaoth; convertimini a viis vestris malis, & operibus vestris malis: cogitavit Jehovah Zebaoth facere nobis secundum vias nostras, & secundum opera nostra, sic fecit nobis” i: 4. 6. Apud Johannem “Beati mortui qui in Domino moriuntur a nunc, imo dicit spiritus, ut requiescant ex laboribus, opera illorum sequuntur illos” Apoc: xiv: 11. Apud Eundem “Vidi mortuos parvos & magnos, stantes coram Deo, & libri aperti sunt: & liber alius apertus, qui est vitæ, & judicati sunt mortui juxta ea quæ scripta in libris, secundum opera illorum. Dedit mare eos, qui in illo, mortuos, & mors & infernus dedit eos, qui in illis, mortuos; judicati itaque sunt quilibet secundum opera illorum”, Apoc: xx: 12: 13. Apud Eundem “Ecce venio cito, merces mea mecum, ut dem unicuique secundum opus ejus” Apoc: xxii: 12. Apud Johannem Evangelistam “Hoc est judicium, quod Lux venit in mundum, sed dilexerunt homines magis tenebras quam lucem, erant enim opera illorum mala; omnis qui mala facit, odit lucem, & non venit ad lucem, ne coarguantur opera ejus; qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur ejus opera, quia in Deo facta sunt” iiii: 19. 20. 21. Apud Eundem “Non potest mundus odisse vos, Me autem odit, quia Ego testor de illo, quod opera illorum mala sint” vii: 7. Apud Eundem “Jesús ad Judæos, si filii Abrahami essetis, opera Abrahami faceretis; vos facitis opera patris vestri” viiii: 39. 41. Apud Eundem “Si hæc scitis, beati estis si feceritis illa” xiiii: 17. Apud Matthæum “Luceto lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera. Qui facit & docet, hic magnus vocabitur in Regno cœlorum” v: 16. 19. Apud Eundem “Non omnis dicens Mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum cœlorum, sed faciens voluntatem Patris mei qui est in cœlis: Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, nonne per

Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia ejecimus, & in Nomine tuo virtutes multas fecimus, sed tunc confitebor illis, non novi vos. discedite a Me, *operarii iniquitatis*" VII: 22. 23. Apud Lucam "Paterfamilias respondens dicit eis, non novi vos unde sitis, tunc incipietis dicere, edimus coram Te, & bibimus, in plateis nostris docuisti; sed dicet, dico vobis, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes *operarii iniquitatis*" XIII: 25. 26. 27. Apud Matthæum "Omnis qui audit mea verba, & facit illa, comparabo viro prudenti; at omnis audiens verba mea, sed non faciens illa, comparabitur viro stulto" VII: 24. 26. Apud Eundem "Venturus est Filius hominis in gloria Patris sui cum angelis suis, & tunc reddet unicuique secundum opera ejus" XVI: 27. Ex his patet, quod opera sint quæ salvant hominem, & quæ condemnant hominem, quod nempe bona opera salvent, & quod mala condemnent; in operibus enim est velle hominis, qui vult bonum, is facit bonum, qui autem non bonum facit, utcumque dixerit quod velit bonum, usque non vult illud eum non facit illud; est sicut dixerit, volo id sed non volo: & quia ipsa voluntas est in operibus, & voluntatis est charitas, & charitatis est fides, patet quid voluntatis, seu quid charitatis & fidei est apud hominem, cum non facit, & magis cum contraria facit, nempe mala opera: præterea sciendum, quod Regnum Domini apud hominem inchoetur a vita quæ est operum, tunc enim in principio regenerationis est, at cum Regnum Domini est apud hominem, terminatur illud in operibus, & tunc regeneratus est; Internus enim homo tunc correspondenter inest in Externo, & Externi hominis sunt opera, ac Interni est charitas & inde fides, quare opera tunc sunt charitas: quia in operibus Externi hominis existit ita vita Interni hominis, ideo Dominus ubi de Ultimo Judicio agit, apud Matthæum Cap: XXV: 32 ad 46, non nisi quam opera recenset, & quod intrabunt in vitam æternam qui bona opera fecerunt, & in damnationem qui mala opera. Ex illis quæ dicta sunt, etiam constare potest, quid significat quod de Johanne legitur, quod accubuerit ad pectus & in sinu Jesu, & quod illum præ reliquis amaverit, Joh: XIII: 23. 25. Cap: XXI: 20; repræsentabantur enim per Johannem bona opera, videatur Præfat: ad Cap: XVIII: & Præfat: ad Cap: XXII, Genes: Quid opera fidei, quæ etiam fructus ejus ex apparentia vocari possunt, & quid opera charitatis, ex Divina Domini Misericordia, alibi plenius dicitur.

3935. Et vocavit nomen ejus Gad, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; ipsum quale significatur per Gad, nempe quale boni fidei & quale operum; per quale significatur omne id quod usquam inest, hic bono fidei & operibus, & sunt innumerabilia, nam apud unum quem vis est quale varium; & est quoque contrarium apud illos qui non in bono fidei sunt, ita non in bonis operibus, hoc quale etiam significatur per Gad, cum is in opposito sensu nominatur. Bonum fidei quod est Interni hominis, & bona opera quæ sunt Externi hominis, quæ correspondent, ut supra ostensum, est Tertium Medium commune;

mune, quod agnoscendum fide & actu, antequam homo intrare potest in Regnum Domini, hoc est, per regenerationem fieri Ecclesia.

3936. Verſ: 12. 13. *Et peperit Silpah ancilla Leæ filium ſecundum Jacobo. Et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiæ, & vocavit nomen ejus Aſcher.* Peperit Silpah ancilla Leæ filium ſecundum Jacobo, ſignificat agnitionem alterius: & dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiæ, ſignificat in ſupremo ſenſu æternitatem, in interno felicitatem vitæ æternæ, in externo jucundum affectionum: & vocavit nomen ejus Aſcher, ſignificat quale.

3937. Peperit Silpah ancilla Leæ filium ſecundum Jacobo, quod ſignificet agnitionem alterius, nempe veri communis, conſtat ex ſignificatione parere, quod ſit agnitio, de qua ſupra n: 3911. 3915. 3919; ex ſignificatione ancillæ, quod ſit medium affirmativum inſerviens conjunctioni Externi hominis cum Interno, de qua n: 3913. 3917; ex ſignificatione filii, quod ſit verum, hic verum commune, de qua ſupra n: 3926; & ex repræſentatione Jacobi, tum Leæ, ut & Silpæ, de quibus ſupra; ex his patet, quis horum verborum ſenſus internus eſt, quod nempe ſit agnitio alterius veri communis, quod pro medio inſervit conjungendi Externum hominem cum Interno.

3938. Et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiæ, quod ſignificet in ſenſu ſupremo æternitatem, in interno felicitatem vitæ æternæ, in externo jucundum affectionum, conſtat ex ſignificatione beatitudinis, & ex ſignificatione beatificabunt me filiæ: Beatitudo quod in ſenſu ſupremo ſit Æternitas, non conſtare poteſt niſi ex correfpondentia cum illis quæ apud hominem ſunt; nam quæ Divina ſunt, ſeu quæ Infinita, non capiuntur aliunde quam a finitis, quorum ideam habere poteſt homo, abſque idea ex finitis, & principaliter abſque idea ex illis quæ ſunt ſpatii & temporis, homo nihil poteſt comprehendere de Divinis, minus de Infinito; ne quidem poteſt homo poteſt abſque idea ſpatii & temporis aliquid cogitare, n: 3404, nam quoad corpus eſt in tempore, ita quoad cogitationes quæ ex ſenſualibus externis; at Angeli, quia non in tempore & ſpatio ſunt, habent ideas ſtatus, inde eſt quod ſpatia & tempora in Verbo ſignificent ſtatus, videatur n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3827: ſed ſunt bini ſtatus, nempe ſtatus qui correfpondet ſpatio, & ſtatus qui correfpondet tempori; ſtatus qui correfpondet ſpatio, eſt ſtatus quoad Eſſe, & ſtatus qui correfpondet tempori, eſt ſtatus quoad Exiſtere, n: 2625: ſunt enim duo quæ faciunt hominem, nempe Eſſe & Exiſtere, Eſſe hominis non aliud eſt quam recipiens æterni quod procedit a Domino, ſunt enim homines, ſpiritus & angeli, non niſi quam recipientia ſeu formæ recipiente vitæ a Domino, receptio vitæ eſt de qua prædicatur Exiſtere: credit homo *quod ſit*, & quidem ex ſe, cum tamen non *Eſt* ex ſe, ſed Exiſtit ita ut dictum eſt: *Esſe ſolum eſt in Domino*, & id vocatur JEHOVAH, ex *Esſe* quod JEHOVAH, ſunt omnia quæ apparent *ſicut ſunt*; ſed Eſſe Domini ſeu Jehovah nuſquam alicui communicari poteſt, ſolum Humano Domini, Hoc factum eſt Eſſe Divinum, hoc eſt, Jehovah; quod Dominus quoad utramque Eſſentiam ſit Jehovah, videatur n: 1736. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156. 2329. 2921.

3023. 3035: Existere prædicatur etiam de Domino, sed modo cum fuit in mundo, ac induit ibi Divinum Esse; at cum factus Divinum Esse, tunc non amplius Existere de Ipso prædicari potest, aliter ac quoddam Procedens ab Ipso; quod procedit ab Ipso, est quod apparet sicut Existere in Ipso, at non est in Ipso, sed est ab Ipso, & facit ut homines, spiritus, & angeli, existant, hoc est, vivant: Existere apud hominem, spiritum & angelum, est vivere, & vivere ejus est felicitas æterna; felicitas vitæ æternæ est cui in supremo sensu correspondet Æternitas, quæ a Divino Esse Domini. Quod felicitas vitæ æternæ sit quæ in sensu interno significatur per beatitudinem, patet; tum quod jucundum affectionum in sensu externo, ita absque explicatione. Sed est jucundum affectionum veri & boni, quod correspondet felicitati vitæ æternæ, quod significatur: omnes affectiones habent sua jucunda, sed quales affectiones, talia sunt jucunda; affectiones mali & falsi etiam habent sua jucunda, & antequam homo regeneratur, & accipit a Domino affectiones veri & boni, apparent illa jucunda sicut unica, usque adeo, ut credant quod non alia jucunda dentur, consequenter si privarentur illis quod prorsus perirent: at qui a Domino accipiunt jucunda affectionum veri & boni, per gradus vident & percipiunt qualia jucunda illius vitæ sunt quæ unica esse crediderunt, quod nempe vilia respective, imo spurca; & quo plus in jucunda affectionum veri & boni progressus fit, eo plus incipit homo vilipendere jucunda illa mali & falsi, & tandem averfari illa: loquutus quandoque sum cum illis in altera vita qui in jucundis mali & falsi fuerint, & illis dicere datum, quod non prius vitam habeant, quam cum privantur jucundis suis, sed dixerunt sicut tales in mundo, quod si illis privarentur, nihil vitæ amplius illis esset, sed respondere datum, quod tunc primum vita incipiat, & cum illa vita felicitas qualis in cœlo, quæ ineffabilis est respective; sed hoc non potuerunt capere, quia quod ignotum est, creditur nihil esse: similiter se habet cum omnibus illis in mundo, qui in amore sui & mundi sunt, & inde in nulla charitate, illi jucundum illorum amorum sciunt, sed non jucundum hujus, nempe charitatis, quare etiam prorsus nesciunt quid charitas, & adhuc magis quod aliquod jucundum sit in charitate, cum tamen jucundum charitatis est quod implet universum cœlum, & facit ibi beatitudinem & felicitatem, & si credere velis, etiam intelligentiam & sapientiam cum earum jucundis, nam in jucunda charitatis influit Dominus cum luce veri & flamma boni, inde cum intelligentia & sapientia; falsa autem & mala rejiciunt illa, suffocant & pervertunt, inde insipientia & insania: ex his constare potest, quid jucundum affectionum est, & quale est, quod correspondet felicitati vitæ æternæ. Homo hujus sæculi credit, si modo in ultima mortis hora confidentiam fidei habeat, in quacunque affectione per totum vitæ suæ cursum vixerit, possit venire in cœlum; cum illis qui ita vixerunt, & quoque ita crediderunt, etiam quandoque loquutus sum; illi cum in alteram vitam veniunt, primum nihil aliud cogitant, quam quod intrare possint in cœlum, non attendentes ad vitam suam anteaactam, quod nempe per illam vitam

vitam induerint jucundum affectionis mali & falsi ex amoribus sui & mundi, qui illis pro finibus fuerant; illis dicere datum est, quod unusquisque admitti possit in cœlum, quia nulli a Domino cœlum negatur, sed num ibi vivere possint, scire poterunt si admittuntur; aliqui qui constanter id crediderunt, etiam admissi sunt; sed quia ibi est vita amoris in Dominum & amoris erga proximum, quæ omnem vitæ sphaeram & felicitatem ibi facit, cum illuc venerunt, inceperunt angi, nam in tali Sphæra non respirare potuerint, & tunc sentire sæditatem suarum affectionum, ita cruciatum infernalem, quare inde se præcipitarunt, dicentes quod longe inde abesse velint, mirantes quod id sit cœlum, quod illis infernum; inde patet, quale jucundum unum est, & quale jucundum alterum, & quod illi qui in jucundo affectionum mali & falsi sunt, nequaquam interesse possint illis qui in jucundo affectionis boni & veri, quodque opposita sint, sicut cœlum & infernum; videantur n: 537. 538. 539. 541. 547. 1397. 1398. 2130. 2401. Porro, quod felicitatem vitæ æternæ attinet, homo qui in affectione boni & veri est, cum vivit in mundo, non potest illam percipere, sed loco ejus jucundum quoddam; causa est, quia in corpore est in curis mundanis, & inde in anxietatibus, hæc faciunt, ut felicitas vitæ æternæ quæ intus in illo est, non manifestari possit aliter tunc, nam cum illa ab interiori insit in curas & anxietates, quæ sunt exterius apud hominem, tunc inter curas ibi & anxietates illabitur, & fit quoddam jucundum obscurum at usque est jucundum in quo beatum est, & in hoc felix; contentum esse in Deo est tale; at cum homo exiit corpore, & simul mundanis illis, tunc felicitas, quæ latuit ita in obscuro in interiore ejus homine, prodit & se revelat. Quia Affectio toties nominatur, dicendum est, quid per affectionem intelligitur; est Affectio nihil aliud quam amor, sed continuum ejus: homo enim afficitur vel malo & falso, vel bono & vero, ex amore; hic amor quia in omnibus & singulis ejus adest & inest, non percipitur ut amor, sed variatur secundum res, & secundum status & eorum mutationes, & hoc continue in singulis quæ homo vult, cogitat & agit; hoc continuum amoris est, quod vocatur affectio, estque id continuum quod regnat in hominis vita, & quod facit omne jucundum apud illum, & quia hoc, facit ipsam ejus vitam, nam vita hominis non est nisi quam jucundum quod est affectionis ejus, ita non nisi quam affectio quæ est amoris ejus; amor est velle hominis, & inde est ejus cogitare, & sic est ejus agere.

3939. Et vocavit nomen ejus Ascher, quod significet quale, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, ut supra; ipsum quale est, quod Ascher representat: Ascher in Lingua originali significat beatitudinem, sed involvit omnia illa quæ significantur per verba matris ejus *Lææ*; *in beatitudine mea quia beatificabunt me filie*, nempe jucundum affectionum correspondens felicitati vitæ æternæ; est hoc quantum commune quod Externum hominem cum Interno conjungit; cum enim homo percipit in se jucundum illud correspondens, tunc incipit Externus ejus homo conjungi Interno; sunt jucunda quæ sunt affectionum veri & boni, quæ conjungunt,

nam absque jucundis affectionum nihil conjungitur, est enim in illis vita hominis; quod per affectiones omnis conjunctio, videatur n: 2024. 3066. 3336. 3849. 3909: per filias quæ beatificabunt significantur Ecclesiæ; quod filiæ in sensu interno Verbi sint Ecclesiæ, videatur n: 2362. Hoc nunc dictum est a Lea, quia per partus ancillarum significantur vera communia, quæ sunt media inservientia conjunctioni, ut existat apud hominem Ecclesia; cum enim homo id jucundum seu illam affectionem percipit, tunc incipit ille Ecclesia fieri, & quia ita, dicitur hoc de quarto seu ultimo filio ex ancillis. In Verbo passim nominatur Ascher, sed ibi significatur per illum, ut quoque per reliquos, quale, de quo ibi agitur, hoc est, quales sunt in illo statu, de quo res ibi est; & quoque se habet quale eorum secundum ordinem in quo nominantur, sicut aliter cum a Rubene seu fide principum ducitur, aliter cum a Jehuda seu amore cœlesti, & aliter cum a Josepho seu ab amore spirituali, nam essentia & qualitas principii derivatur & transit in sequentes; inde significationes eorum variæ in locis ubi nominantur: hic ubi de nativitate eorum agitur, per illos significantur communia Ecclesiæ, proinde omnia fidei & amoris quæ faciunt Ecclesiam; & hoc ex causa, quia in illis quæ præcedunt agitur de regeneratione hominis, seu de statibus hominis antequam sit Ecclesia, & in supremo sensu de Domino, quomodo Humanum suum Divinum fecit; ita de ascensu per scalam, quæ in Bethel visa est Jacobo, usque ad Jehovah.

3940. Vers: 14. 15. 16. *Et ivit Reuben in diebus messis triticorum, & invenit dudaim in agro, & adduxit illos ad Leam matrem suam, & dixit Rachel ad Leam, da quæso mihi de dudaim filii tui. Et dixit illi, an parum sumxisse te virum meum, & sumes etiam dudaim filii mei; & dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui. Et venit Jacob de agro in vespera, & exivit Leah obviam ei, & dixit, ad me venies, quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei; & cubuit cum illa in nocte illa. Ivit Ruben in diebus messis triticorum, significat fidem quoad statum ejus amoris & charitatis: & invenit dudaim in agro, significat illa quæ amoris conjugialis sunt in vero & bono charitatis & amoris: & adduxit illos ad Leam matrem suam, significat applicationem ad affectionem veri externi: Et dixit Rachel ad Leam, significat perceptionem affectionis, & desiderium veri interioris: da quæso mihi de dudaim filii tui, significat illorum quæ amoris conjugialis sunt, quibus mutuo & vicissim conjungeretur: Et dixit illi, an parum sumxisse te virum meum, significat quod conjugiale desiderium sit: & sumes etiam dudaim filii mei, significat quod sic conjugiale subtraheret boni naturalis cum vero externo: & dixit Rachel, significat consensum: idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui, significat quod conjungeretur: Et venit Jacob de agro in vespera, significat veri bonum in statu boni, sed in obscuro, quale naturali: & exivit Leah obviam ei, significat desiderium a parte affectionis veri externi: & dixit, ad me venies, significat quod ei conjungeretur: quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei, significat quod*

quod ei conjungeretur : quia conducendo conduxisti te in dudaim filii mei, significat quod sic ex proviso constipulatum : & cubuit cum illa, significat conjunctionem.

3941. Ivit Reuben in diebus messis, quod significet fidem quoad statum ejus amoris & charitatis, constat a repræsentatione Reubenis, quod sit fides quæ primum regenerationis est, de qua n : 3861. 3866 ; ex significatione dierum, quod sint status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785 ; ex significatione triticorum, quod sint amor & charitas, de qua sequitur ; inde messis triticorum est status procedens amoris & charitatis. Actum est per quatuor filios Jacobi ex ancillis, de mediis conjunctionis Externi hominis cum Interno ; agitur nunc de conjunctione boni & veri per reliquos filios, quare primum de Dudaim, per quos significatur conjunctio hæc seu conjugale. Quod messis triticorum sit status procedens amoris & charitatis, est quia Ager significat Ecclesiam, ita sunt Ecclesiæ, & semina quæ feruntur in agro significant illa quæ sunt boni & veri ; & quæ enascuntur ex illis ut tritica, hordea, & plura, illa quæ sunt amoris & charitatis, ut & fidei ; status Ecclesiæ quoad illa comparantur ideo sementi & messi, ut & vocantur sementis & messis, ut Genes : Cap : VIII : Vers : 22, n : 932. Quod Tritica sint illa quæ sunt amoris & charitatis, constare quoque potest a sequentibus locis ; apud Moysen “ Jehovah equitare facit cum super excelsis terræ, & cibatur proventu agrorum, sugere facit mel e rupe, & oleum e saxo petrae, butyrum armenti & lac gregis, cum adipe agnorum & arietum, filiorum Baschanis, & hircorum, cum adipe renum tritici, & sanguinem uvæ bibis merum ” Deut : XXII : 13. 14, ibi agitur in sensu interno de Ecclesia Antiqua, & ejus statu cum instaurata, omnia amoris & charitatis, & omnia fidei, quæ ibi, per significativa describuntur ; adeps renum tritici est celeste amoris & charitatis : & quia adeps seu pinguedo significat cæleste, n : 353, & triticum amorem, ideo passim in Verbo conjunguntur ; ut quoque apud Davidem “ Utinam populus meus obediens Mihi, Israel in viis meis ambularent, cibaret eos adipe tritici, & e petra melle satiabo eos ” Psalm : LXXXI : 14. 17 : & alibi apud Eundem “ Jehovah, qui ponit terminum tuum pacem, Adipe triticorum satiat te ” Psalm : CXLVII : 14. Quod Triticum sit amor & charitas, apud Jeremiam “ Pastores multi perdidit vineam meam, conculcarunt portionem agri mei, redegerunt portionem agri mei ad desertum solitudinis : super omnes colles in deserto venerunt vastatores, quia gladius Jehovæ devorans a fine terræ usque ad finem terræ, nulla pax ulli carni, severunt tritica, & spinas messuerunt ” XII : 10. 12. 13 ; Vineam & ager pro Ecclesia, desertum solitudinis pro vastatione ejus, gladius, devorans pro vastatione veri, nulla pax pro nullo bono afficiente, serere tritica pro bonis quæ sunt amoris & charitatis, metere spinas pro mala & falsa quæ sunt amoris sui & mundi ; quod vinea sit Ecclesia spiritualis n : 1069, ager quod Ecclesia quoad bonum, n : 2971 ; desertum quod vastatio, n : 192. 2708 ; gladius devorans quod vastatio veri, n : 2799 ; pax quod bonum afficiens, n : 3780. Apud Joëlem “ Vastatus est ager, luxit humus, quia vastatum est frumentum, exaruit mustum, languet oleum, pudesfacti sunt agricolæ, ejularunt vinatores,

super triticum, & super hordeum, quia periit *messis agri*: cingimini & plangite sacerdotes; ejulate ministri altaris” 1: 11. 13; quod hic status Ecclesiæ vastatæ sit qui describitur, cuius patet; ita quod Ager & humus sit Ecclesia, frumentum ejus bonum, & mustum verum, n: 3580; triticum quod amor cœlestis hordeum amor spiritualis; & quia de statu Ecclesiæ agitur, dicitur cingimini & plangite sacerdotes, & ejulate ministri altaris. Apud Ezechielem “ Spiritus Jehovæ ad prophetam; *sume tibi tritica*, & hordea, & fabam, & lentes, & milium, & zæas, & des illa in vas unum, & fac illa tibi ad panem, cum stercore fimi hominis facies placentam ad oculos eorum; sic comedent filii Israelis panem suum immundum,” 14: 9. 12; ibi de prophana tione boni & veri; tritica, hordea, faba, lentes, milium, zæa, pro generibus boni & inde veri; panis inde seu placenta cum stercore fimi humani, pro prophana tione eorum omnium. Apud Johannem “ Vidi cum ecce equus niger, & sedens super illo habens libram in manu sua; audiui vocem e medio quatuor Animalium dicentium, *chœnix tritici denario*, & tres chœnices hordei denario; Oleo autem & vino damnum ne inferas” Apoc: 6: 6. ubi etiam de vastatione boni & veri; chœnix tritici denario, pro quod amor ita rarus, tres chœnices hordei denario, pro quod charitas. Apud Ezechielem “ Jehudah & terra Israelis fuerunt mercatores tui, *in triticis minnith & pannay*, & melle & oleo, & balsamo dederunt negotiationes tuas” xxvii: 17, ubi de Tyro, per quam cognitiones boni & veri significantur, bona amoris & charitatis, & illorum felicia sunt tritica minnith & pannay, & mel, oleum, balsamum; Jehudah est cœlestis Ecclesia, terra Israelis est spiritualis, e quibus illa; negotiationes sunt acquisitiones. Apud Mosen “ *Terra tritici & hordei*, & vitis & ficus, & malogranata, terra olivæ, olei & mellis, Deut: viii: 8, descriptio terræ Canaanis, quæ in sensu interno est Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1585. 1607. 3038. 3705; bona amoris & charitatis ibi sunt triticum & hordeum bona fidei sunt vitis & ficus. Apud Matthæum “ Cujus ventilabrum in manu Ipsius, & perpurget aream suam, & *colliget triticum suum in horreum*, paleam autem comburet igne inextinguibili” 13: 12; Johannes Baptista ita de Domino; triticum pro bonis amoris & charitatis, palea in quibus nihil boni. Apud Eundem “ Sinite una crescere utraque ad messem, & in tempore messis dicam messoribus, colligite prius zizania, & colligate ea in fasciculos ad comburendum ea, *Triticum vero congregate in horreum meum*” xiii: 30, zizania pro malis & falsis, triticum pro bonis; comparationes sunt, sed comparationes in Verbo omnes sunt per significativa.

3942. Et invenit dudaim in agro, quod significet illa quæ amoris conjugalitatis sunt in vero & bono charitatis & amoris, constat ex significatione dudaim, quod sint illa quæ amoris conjugalitatis, de qua sequitur; & a significatione agri, quod sit Ecclesia, proinde verum fidei & bonum charitatis, quia hæc faciunt Ecclesiam de qua n: 368. 2971. 3196. 3310. 3500. 3508. 3766. Quid dudaim, interpretes non sciunt; quod fructus aut flores fuerint, opinantur, qui etiam secundum cujusvis opinionem nominantur; sed quodnam genus, non interest scire; quomodo quod apud Antiquos, qui ab Ecclesia fuerunt, omnes fructus & flores significativi fuerint;

rint; noverant enim quod universa natura esset theatrum repræsentativum Regni Domini, n: 3483, & quod omnia quæ in tribus ejus regnis repræsentaverint, & singula aliquod speciale in mundo spirituali, ita quoque singuli fructus & singuli flores: quod per dudaim significatum sit conjugiale boni & veri, ex serie rerum in sensu interno hic constare potest; tum quoque ex derivatione illius vocis in lingua originali, derivatur enim a voce *dudim*, quæ significat amores & per illos conjunctionem; quod inde dudaim, & quod conjugiale significet, patet ab his “Mane surgemus ad vineas, videbimus si effloruerit vitis, protruserit uvam, flores protulerint malogranatæ, ibi dabo amores meos (*dudim*) tibi; *dudaim dederunt odorem*” Cantic: vii: 13. 14; inde patet, quid dudaim: quod Librum, in quo illo qui Canticum vocatur, attinet, non est inter illos qui vocantur Moses & Prophetæ, quia non sensum internum habet, sed conscriptus est stylo antiquo, plenus significativis, ex libris Antiquæ Ecclesiæ, corrasis, & per plurimis quæ in Antiqua Ecclesia amorem cœlestem & spiritua-lem, imprimis conjugialem, significarunt; quod is talis liber sit, patet etiam ex eo, quod in sensu literæ, secus ac in libris, qui Moses & prophetæ dicuntur plura, quæ indecentia sunt, existent; sed quia talia, quæ significativa amoris cœlestis & conjugialis sunt, ibi congesta sunt, inde apparet sicut mysticum quoddam inibi quoque foret. Ex significatione dudaim nunc constare potest quod per quod Reuben invenerit dudaim agro, significetur conjugiale quod in vero & bono amoris & charitatis, hoc est, quod conjungi potest; nam conjugiale non aliud est in sensu spirituali, quam id verum quod conjungi potest bono, & id bonum quod conjungi potest vero; inde etiam & omnis amor conjugialis, n: 2728. 2729. 3132; quapropter amor conjugialis genuinus non datur, nisi sint in bono & vero, ita simul in conjugio cœlesti.

3943. Et adduxit illos ad Leam matrem suam, quod significet applicationem ad affectionem veri externi constat a significatione adducere, quod hic sit applicatio; & ex repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819.

3944. Et dixit Rachel ad Leam, quod significet perceptionem affectionis, & desiderium veri interioris, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3395; & ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; quod sit affectio & desiderium illius veri, etiam patet ab illis quæ mox sequuntur, dicit enim Rachel, da quæso mihi de dudaim filii tui.

3945. Da quæso mihi de dudaim filii tui, quod significet illorum, nempe affectionem & desiderium, quæ amoris conjugialis sunt, quibus mutuo & vicissim, conjungeretur, constat a significatione dudaim, quod sint illa quæ amoris conjugialis sunt, de qua supra n: 3942; quod sit affectio & desiderium constat, n: 3944; quod amor conjugialis sit conjunctio mutuo & vicissim, videatur n: 2731.

3946. Et dixit illi, an parum sumsisse te virum meum, quod significet quod conjugiale desiderium sit, constat ex significatione sumere virum qui

quoque alterius est, ut hic Jacobum, qui quoque est Leæ, quod involvat mutuum amorem inter illos inde est, quod per illa verba an parum sumfisse te virum meum significetur conjugiale desiderium.

3947. Et sumes etiam dudaim filii mei, quod significet quod sic conjugiale subtraheret boni naturalis cum vero externo, constat ex significatione sumere, quod hic sit subtrahere; a significatione dudaim, quod sit conjugiale, de qua n: 3942; & ex significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147, hic verum externum, quia est Leah quæ dicit, quæ quod sit verum externum, supra ostensum est.

3948. Et dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui, quod significet consensum, quod conjungeretur, constare potest absque explicatione.

3949. Et venit Jacob de agro in vespera, quod significet veri bonum in statu boni, sed in obscuro, quale naturali, constat a representatione Jacobi, quod sit veri bonum Naturalis, de qua n: 3669. 3677. 3775. 3829; ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 2971, ita bonum; & ex significatione vesperæ, quod sit obscurum, de qua n: 3056. 3833.

3950. Et exivit Leah obviam ei, & dixit, ad me venies, quod significet desiderium a parte affectionis veri externi, quod ei conjungeretur, constare potest ex representatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua supra; quod sit desiderium ut conjungeretur, patet absque explicatione.

3951. Quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei, quod significet quod sic ex proviso constipulatum, constat ex significatione conducendo conducere, quod sit constipulatum, ut quoque ab illis quæ præcedunt, patet; quod ex proviso, est quia omnis conjunctio veri cum bono, & boni cum vero apud hominem, sit ex proviso, hoc est, ex Providentia Domini; agitur enim hic de conjunctione boni cum vero, & veri cum bono, ita de bono quod appropriatur homini; bonum enim non est bonum apud hominem, priusquam id conjunctum est cum vero; & quia omne bonum venit a Domino, hoc est, omnis appropriatio boni per conjunctionem ejus cum vero, ideo dicitur hic ex proviso; Providentia Domini imprimis versatur circa conjunctionem illam; per illam homo fit homo, & distinguitur a brutis animalibus, & in tantum fit homo, in quantum recipit ex illa, hoc est, quantum finit ut Dominus id operetur; hoc itaque est bonum apud hominem, aliud bonum quod spirituale est, & manet in æternum, non datur: & quoque bona Externi hominis, quæ sunt jucunda vitæ cum homo vivit in mundo, tantum bona sunt, quantum ex illo bono in se habent; sicut bonum divitiarum; quantum divitiæ in se habent bonum spirituale, hoc est, pro fine bonum proximi, bonum patriæ seu publicum, & bonum Ecclesiæ, tantum bona sunt; at qui concludunt, quod bonum spirituale, de quo dictum non dari possit in opulentia mundana, & idcirco sibi persuadent, ut cœlo vacent, quod se abdicare illis debeant, multum falluntur; si enim illis se abdicant, aut se illis deprivant, dein nulli benefacere possunt, nec ipsi in mundo nisi in miseria vivere, ita non amplius pro fine habere possunt bonum proximi,

&

& bonum patriæ, ne quidem bonum Ecclesiæ, sed modo semet, ut salventur, ac aliis majores fiant in cœlis; præterea etiam cum se abdicant mundanis, se quoque contemptui exponunt, qui quoque illos viles in conspectu aliorum, proinde inutiles faciunt serviendi & officia præstandi; sed cum pro fine habent hæc, tunc pro fine etiam seu medio habent statum, ut in facultate sint faciendi finem; se habet hoc prorsus similiter ac cum nutritione hominis, nutritio pro fine habet, ut mens sana sit in corpore sano, si homo deprivat corpus sua nutritione, tunc se etiam deprivat statu finis; quare, qui spiritualis homo est, is nutritionem non contemnit, nec quoque voluptates ejus, sed non pro fine habet, sed pro medio inserviendi fini: ex hoc ut ab exemplo concludi potest ad reliqua.

3952. Et cubuit cum illa in nocte illa, quod significet conjunctionem, constare etiam potest absque explicatione. Quod præcedentia ad maximam partem solum quoad vocum significationes in sensu interno explicata sint, in causa est, quia talia sunt, ut non comprehendi possint nisi in una serie exponantur; agitur enim de conjunctione veri cum bono & boni cum vero, quæ conjunctio est conjugiale in spirituali sensu intellectum, hoc est, quæ facit apud hominem & in Ecclesia Conjugium cœleste: arcana conjugii hujus nempe cœlestis in illis descripta sunt, ac ibi revelata, quæ sunt hæc: Conjugium cœleste est, ut dictum, boni cum vero & veri cum bono, sed non inter bonum & verum unius ejusdemque gradus, sed inter bonum & verum inferioris gradus & superioris, hoc est, non inter bonum Externi hominis & verum ejusdem, sed inter bonum Externi hominis & verum Interni, seu quod idem, non inter bonum Naturalis hominis & ejus verum, sed inter bonum Naturalis hominis & verum Spiritualis; hæc conjunctio est quæ facit conjugium: similiter se habet in Interno seu Spiritualis homine, ibi inter bonum & verum non est conjugium cœleste, sed inter bonum Spiritualis hominis & verum cœlestis hominis, cœlestis enim homo est in superiore gradu respective; nec conjugium cœleste est inter bonum & verum ibi, sed inter bonum cœlestis hominis, & Verum Divinum quod procedit a Domino: inde quoque patet, quod ipsum Conjugium Divinum Domini non sit inter Bonum Divinum & Verum Divinum in Domino Humano Ipsius, sed inter Bonum Divini Humani & Ipsum Divinum, hoc est, inter Filium & Patrem, nam Bonum Divini Humani Domini est quod in Verbo vocatur Filius Dei, & Ipsum Divinum Pater. Hæc arcana sunt, quæ continentur in sensu interno in illis quæ dicuntur de dudaim: quisque videre potest, quod inibi aliquod arcanum sit; nam memorare, quod Reuben in agro invenerit dudaim, & Rachel desideravit illos, & pro quod accepit illos sponsonderit quod vir eorum cubaret cum illa, & quod Leah obviam iverit Jacobo cum ex agro venit in vespere, & dixerit, quod conduxerit illum pro dudaim, hæc leviora forent, quam ut aliquod historicum Verbi facerent, nisi Divinum quoddam inibi reconditum esset; sed quodnam Divinum, nemo scire potest, nisi sciat quid per filios Jacobi, & per Tribus ab illis nominatas, significatur; tum nisi sciat seriem rei in sensu interno, & insuper nisi sciat quid conjugium cœleste est, nam de hoc agitur,

agitur, quod nempe sit conjunctio boni Externi hominis cum affectione veri Interni hominis; sed hoc arcanum, ut manifestius sciatur, licet adhuc illustrare: Externi hominis vera sunt scientifica & doctrinalia, quæ hausit primum per parentes, tum per magistros, dein per libros, & tandem proprio studio; bonum Externi hominis est volupe & jucundum quod percipit in illis; scientifica quæ sunt vera, & jucunda quæ sunt bonum, conjunguntur, sed non faciunt apud illum conjugium cœleste, nam apud illos qui in amore sui & mundi suñt, & inde in malo & falso, etiam scientifica, imo doctrinalia conjuncta jucundis sunt, sed sunt jucunda amorum illorum, cum quibus etiam vera conjungi possunt; sed usque sunt tales extra conjugium cœleste: at cum volupe aut jucundum, quod est bonum Externi seu Naturalis hominis, ex amore spirituali est, hoc est, ex amore erga proximum, erga patriam seu publicum, erga Ecclesiam, erga Regnum Domini, & magis, ex amore cœlesti qui est in Dominum, & hæc ab Interno seu spirituali homine influunt in jucundum Externi seu Naturalis hominis, & id faciunt, tunc conjunctio illa cum scientificis & doctrinalibus Externi seu Naturalis hominis, facit apud eum conjugium cœleste; hoc non dari potest apud malos, sed apud bonos, qui nempe pro fine habent illa; sed quomodo se habet cum influxu Interni seu Spiritualis hominis in Externum seu Naturalem, videantur quæ prius n: 3286. 3288. 3314. 3321, de illis dicta sunt: hæc cum prius cognita sunt, tunc sciri potest, quid per singula illa, quæ supra solum quoad sensum internum vocum explicata sunt, significatur; ut quod Reuben, qui est verum fidei quod primum regenerationis est, dudaim invenerit, quod ad matrem suam Leam, quæ est affectio veri externi, adduxerit, quod Rachel, quæ est affectio veri interioris, illos desideraverit, & quod etiam ei dati sint, quod Leah ideo cubuerit cum viro suo, Jacobo, qui est bonum veri in naturali homine; tum in consequentibus quod nati sint Jacobo filii ex Leah, Jisafchar & Sebulon, per quos significantur & repræsentantur illa quæ amoris conjugialis sunt, ita quæ Conjugii cœlestis & dein Josephus, per quem significatur & repræsentatur Regnum Spirituale Domini, quod est ipsum conjugium, de quo agitur.

3953. Vers: 17. 18. *Et audivit Deus ad Leam, & concepit: & peperit Jacobo filium quintum. Et dixit Leah, dedit Deus mercedem meam, quod dedi ancillam meam viro meo, & vocavit nomen ejus Jisafchar.* Audivit Deus ad Leam, significat amorem Divinum: & concepit & peperit Jacobo filium quintum, significat receptionem & agnitionem: & dixit Leah, dedit Deus mercedem meam quod dedi ancillam meam viro meo, significat in supremo sensu Divinum Bonum Veri & Verum Boni, in interno amorem conjugialem cœlestem, in externo amorem mutuum: & vocavit nomen ejus Jisafchar, significat quale.

3954. Audivit Deus ad Leam, quod significet amorem Divinum, constat ex significatione audire ad aliquem, cum prædicatur de Deo seu Domino, quod sit amor Divinus; audire enim ad aliquem, est facere quod precatur & optat, hoc quia ex Divino Bono, & Divinum Bonum ex Divino amore venit,

venit, per audire ad aliquem in supremo sensu est amor Divinus qui significatur: ita enim se habet cum sensu interno Verbi, quod, cum sensus literæ ascendit versus cœlum, & ibi intrat in Sphæram, ubi ex Domino & de Domino deque illis quæ sunt Domini, cogitatur, demum percipiatur ab Angelis ita; nam sensus internus est Verbum Angelis, cui pro plano seu medio cogitandi interservit sensus literæ; sensus enim literæ non venire potest ad angelos, quia de mundanis, terrestribus & corporeis in plerisque locis agit, de quibus non cogitare possunt Angeli, quia in spiritualibus & cœlestibus sunt, & sic longe supra illa; ideo datum est Verbum quod potest homini interservire, & simul Angelis; in eo differt Verbum ab omni alio scripto.

3955. Et concepit & peperit Jacobo filium quintum, quod significet receptionem & agnitionem, constat ex significatione concipere, quod sit receptio, & parere quod sit agnitio, de quibus supra n: 3860. 3868. 3905. 3911. 3919.

3956. Et dixit Leah, dedit Deus mercedem meam quod dedi ancillam meam viro meo, quod significet in supremo sensu Divinum Bonum Veri, & Verum Boni, in interno amorem conjugialem cœlestem, in externo amorem mutuuum, constare potest ex significatione mercedis; Merces in Verbo passim nominatur, sed pauci sciunt quid per mercedem ibi significatur: notum est in Ecclesiis, quod per bona, quæ facit homo, nihil mereri possit, nam bona quæ facit non sunt illius, sed Domini, & quod mereri seu meritum spectet hominem, ita quod jungat cum amore se sui, & cum cogitatione præeminentiæ sui super alios, consequenter cum contemptu aliorum, quapropter opera quæ fiunt propter mercedem, non sunt bona in se, non enim scaturiunt a genuino fonte, nempe ex charitate erga proximum; charitas erga proximum in se habet, quod velit ei tam bene quam sibi, & apud angelos quod ei velint melius quam sibi; etiam affectio charitatis talis est; quare etiam affectio charitatis averfatur omne meritum, proinde omne benefactum spectans mercedem; merces illis qui in charitate sunt est quod possint benefacere, & quod liceat benefacere, & quod benefactum acceptetur; hoc est ipsum jucundum, imo beatum, quod est apud illos qui in affectione charitatis sunt; inde constare potest, quid merces quæ memoratur in Verbo, quod nempe sit jucundum & beatum affectionis charitatis, seu quod idem, jucundum & beatum amoris mutui, n: 3816, nam affectio charitatis & amor mutuus, idem est; videantur quæ de his prius n: 1110. 1111. 1774. 1835. 1877. 2027. 2273. 2340. 2373. 2400, dicta sunt; ex his patet quod per mercedem hic in sensu externo significetur amor mutuus. Quod per mercedem in sensu adhuc superiori, seu in interno, significetur amor conjugialis cœlestis, constare potest ex illis quæ prius n: 2618. 2739. 2741. 2803. 3024 f. 3132. 3953, de conjugio cœlesti dicta sunt, quod nempe sit conjunctio boni & veri, & quod amor mutuus sit ex conjunctione illa, seu ex conjugio illo, n: 2737. 2738; inde constare potest, quod merces in sensu interno sit amor conjugialis cœlestis. Quod merces in sensu supremo sit Divinum Bonum Veri & Verum Boni, patet ex eo, quod inde sit Conjugium cœleste; in Domino enim est illa unio, & ab Ipso procedit, quæ cum influat in cœlum facit conjugiale boni

boni & veri, & per hoc amorem mutuum. Ex his quæ dicta sunt, & ex illis quæ præcedunt, patet quid hæc verba Leæ “Dedit Deus mercedem, meam, quod dedi ancillam meam viro meo” in sensu interno significatur; per ancillam enim significatum est medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi & Interni hominis, n: 3913. 3917. 3931; ita antequam affirmata sunt & agnita, quæ per filios ancillarum significata sunt, non potest aliqua conjunctio boni & veri existere, ita nec amor mutuus; affirmationes enim illæ necessario præcedent: hæc sunt quæ intelliguntur per illa verba.

3957. Et vocavit nomen ejus Jisafchar, quod significet quale, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, ut supra n: 3923. 3935; nominatus enim est Jisafchar a mercede, inde involvit illa quæ supra de Mercede dicta sunt, & simul illa quæ significantur per reliqua verba Leæ. Quia per Jisafcharem significatur Merces, & Merces in sensu externo est Amor mutuus, ac in interno conjunctio boni & veri, licet referre, quod paucissimi hodie in Orbe Christiano sciant quod merces illud sit, & hoc ex causa, quia non sciunt, quid amor mutuus, & adhuc minus quod bonum conjungendum sit vero, ut homo possit esse in Conjugio cœlesti; cum per pluribus, qui ex Orbe Christiano fuerunt in altera vita, de illa re loqui datum est, & quoque cum doctioribus, at quod mirandum, vix aliquis eorum, cum quibus loqui datum, de illa re aliquid noverat; cum tamen plura de illis scire potuerunt ex seipsis, modo ratione sua uti voluerint; sed quia non solliciti fuerunt de vita post mortem, sed solum de vita in mundo, talia illis curæ non fuerunt: quæ scire ex seipsis potuerant, modo, ut dictum, ratione sua uti voluerint, sunt sequentia; *Primum*, quod dum exiit homo corpore modo illustriore intellectu polleat, quam cum in corpore vivit, ex causa quia cum in corpore est, corporea & mundana cogitationes ejus occupant, quæ inducunt obscurum; at cum exutus est corpore, quod talia non interpolent, sed quod sit sicut illi, qui in interiore cogitatione sunt per abstractionem mentis suæ a sensualibus externis; inde potuerunt scire, quod status post mortem sit multo perspicuior & illustrior, quam status ante mortem, & cum moritur homo, quod transeat ab umbra in lucem respective, quia ab illis quæ sunt mundi ad illa quæ sunt cœli, & ab illis quæ sunt corporis ad illa quæ sunt spiritus; at, quod mirum, tametsi hæc intelligere possunt, usque contrarium cogitant, quod nempe status vitæ in corpore sit perspicuus respective & status vitæ post exuitionem corporis sit obscurus. *Alterum*, quod scire possunt, si modo ratione sua utantur, est, quod vita, quam sibi comparavit homo in mundo, illum sequatur, seu quod in tali sit post mortem; scire enim possunt, quod nemo exuere possit vitam ab infantia sibi comparatam, nisi prorsus moriatur, & quod illa vita momento non transmutari possit in aliam, minus in oppositam; ut pro exemplo, qui vitam doli sibi comparavit, & in eo vitæ suæ jucundum habuit quod vitam doli non exuere possit, sed quod in illa vita quoque sit post mortem; aut qui in amore sui, & inde in odiis & vindictis contra illos qui non inserviunt, aut in similibus aliis quod in illis post vitam

vitam corporis maneant, sunt enim illa quæ amant, & quæ faciunt jucunda vitæ eorum, proinde ipsissimam vitam; & quod sic auferri illis talia nequeant, nisi simul exstinguatur omne vitæ eorum; similiter in reliquis. *Tertium*, quod homo scire potest ex se, est, quod cum in alteram vitam transit, relinquat plura, sicut curas pro victu, curas pro amictu, curas pro habitatione, & quoque curas pro conquirendis pecuniis & opibus, nam talia ibi non sunt, etiam curas ut evehatur in dignitates, de quibus homo tantum cogitat in vita corporis; & quod pro illis alia succedant, quæ non sunt Regni terrestris. Inde *Quartum* sciri potest, quod qui nihil aliud cogitavit in mundo quam talia, sic ut illa totum occupaverint, & in illis solis vitæ jucundum acquisiverit, non aptus sit esse inter illos, quibus jucundum est cœlestia, seu quæ sunt cœli, cogitare: inde quoque *Quintum*, quod si externa illa quæ sunt corporis & mundi, illis auferuntur, homo tunc sit qualis fuit intus, nempe quod sic cogitet & sic velit; si cogitationes intus tunc fuerant doli, machinationes, aspiratio ad dignitates, ad lucra, ad famam propter illa, si odia & vindictæ, & similia, quod tunc talia cogitet, ita quæ sunt inferni, utcumque propter fines illos coram hominibus celaverit cogitationes suas, & in externa forma apparuerit honestus, & induxerit fidem aliis, quod talia non volvat; quod externa illa, seu simulationes honesti, etiam auferantur in altera vita, etiam sciri potest, quia exuuntur externa cum corpore, & externa non magis usui sunt; inde qualis homo tunc appariturus Angelis, quisque ex se concludere potest. *Sextum*, quod etiam sciri potest, est, quod Cœlum seu Dominus per cœlum continue operetur, & influat cum bono & vero, tunc si non apud illos in interiore eorum homine, qui post mortem Corporis vivit, sit aliquod recipiens boni & veri, sicut humus aut planum, quod bonum & verum influens non recipi possit, & quod ideo homo, cum vivit in mundo, sollicitus esse debeat, ut sibi interius tale planum comparet; hoc non comparari potest, quam per quod cogitet bonum erga proximum, quodque velit ei bonum, & inde faciat ei bonum, & sic acquirat sibi jucundum vitæ in talibus; hoc planum acquiritur per charitatem erga proximum, hoc est, per amorem mutuum, hoc planum est quod vocatur Conscientia; in hoc influere potest bonum & verum a Domino, & inibi recipi, non autem ubi nulla charitas, proinde nulla conscientia est, ibi influens bonum & verum transluit, & vertitur in malum & in falsum. *Septimum* quod homo scire potest a se, est quod amor in Deum, & amor erga proximum, sint quæ faciant ut homo sit homo, distinctus a brutis animalibus, & quod illa constituent vitam cœlestem seu cœlum, & quod opposita constituent vitam infernalem seu infernum. Sed quod homo hæc non sciat, est quia non vult scire, vivit enim vitam oppositam, tum quia non credit vitam post mortem dari, tum quoque quia principia fidei captaverat, & nulla charitatis, & inde secundum plurimum doctrinalia credit, quod, si vita post mortem datur, salvari possit ex fide, utcumque vixerit, & hoc si fidem acciperet in ultima hora cum moritur.

3958. Vers: 19. 20. *Et concepit adhuc Leah, & peperit filium sextum Jacobo. Et dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperit illi sex filios, & vocavit nomen ejus Sebulun.* Concepit adhuc Leah, & peperit filium sextum Jacobo, significat receptionem & agnitionem: & dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperit illi sex filios, significat in sensu supremo Ipsum Divinum Domini & Divinum Humanum Ipsius, in sensu interno conjugium cœleste, in externo amorem conjugialem: & vocavit nomen ejus Sebulun.

3959. Concepit adhuc Leah, & peperit filium sextum Jacobo, quod significet receptionem & agnitionem, nempe veri, constat ex significatione concipere, quod sit recipere, & parere quod sit agnoscere, de quibus supra n: 3955; & ex significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373.

3960. Et dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperit illi sex filios, quod significet in sensu supremo Ipsum Divinum Domini & Divinum Humanum Ipsius, in sensu interno conjugium cœleste, in externo amorem conjugialem, constat ex significatione cohabitare, & quoque ex reliquis verbis quæ Leah tunc loquuta: quod Cohabitare seu Cohabitatio sit in supremo sensu Ipsum Divinum Domini & Divinum Humanum Ipsius, est quia Ipsum Divinum quod Pater vocatur est in Divino Humano quod Filius Dei dicitur, mutuo & vicissim, secundum Ipsius Domini verba apud Johannem “Jesús dixit, Philippe, qui vidit me, vidit Patrem, credite Mihi quod Ego in Patre & Pater in Me” XIV: 9. 10. 11. Cap. x: 38; quod hæc unio sit ipsum Conjugium Divinum, videatur n: 3211. 3952; estque unio illa non cohabitatio, sed per cohabitationem in sensu literæ exprimitur; quæ enim unum sunt, sicut duo sistuntur in sensu literæ, prout etiam Pater & Filius, imo ut tres, ut Pater, Filius & Spiritus Sanctus, & hoc ob plures causas, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi. Quod cohabitare seu cohabitatio in sensu interno sit Conjugium cœleste, inde est, nam ex Conjugio Divino, quod est unio Patris & Filii, seu Ipsius Divini Domini cum Divino Humano Ipsius, existit Conjugium cœleste; Conjugium Cœleste est quod Regnum Domini vocatur, & quoque Cœlum, & hoc quia existit a Conjugio Divino, quod est Dominus; hoc nunc est, quod in sensu interno significatur per cohabitationem, inde quoque Cœlum vocatur Habitaculum Dei, ut apud Esaiam “Prospice a cœlis, & vide ex *Habitaculo sanctitatis tuæ*, & *decoris tui*; ubi zelus tuus, & virtutes tuæ, commotio viscerum tuorum, & miserationes tuæ ad me, se continuerunt” LXIII: 15; habitaculum sanctitatis pro Regno Cœlesti & habitaculum decoris pro Regno spirituali; habitaculum ibi est ex eadem voce, ex qua hic cohabitare & Sebulun. Quod quo habitare seu cohabitatio in sensu externo sit amor conjugialis, est quia omnis genuinus amor conjugialis non aliunde existit quam ex conjugio cœlesti quod est boni & veri, & hoc a Conjugio Divino, quod est Dominus quoad Ipsum Divinum Ipsius & Divinum Humanum; videantur quæ
de

De his prius dicta sunt, quod nempe Conjugium Cœleste sit ex Divino Bono quod in Domino, & a Divino Vero quod Ipso, n: 2508. 2618. 2803. 3132; quod inde amor conjugialis, n: 2728. 2729; quod qui in genuino amore conjugiali sunt, in intimis vitæ cohabitent, n: 2732, ita in amore boni & veri, nam hæc sunt intima vitæ: quod amor conjugialis sit fundamentalis omnium amorum, n: 2737. 2738. 2739; quod conjugium boni & veri sit in cœlo, in Ecclesia, apud unumquemvis ibi, in singulis naturæ, n: 718. 747. 917. 1432. 2173. 2516. 2712. 2758: quod in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2516, 2712, ita in supremo sensu Ipse Dominus: quod per Jesum Christum significetur conjugium Divinum, n: 3004. Hæc sunt, quæ significantur non solum per cohabitare, seu per hæc verba “vice hæc cohabitabit mihi vir meus,” sed etiam per illa quæ præcedunt “dotavit me Deus me dote bona,” sed per illa significatur verum boni, per hæc autem bonum veri, utrumque enim facit conjugium cœleste: & quia hoc est conclusio, dicitur quia peperit illi sex filios, sex enim hic significant simile ac duodecim, nempe omnia fidei & amoris, numerus dimidius & duplus ejusdem significationis est in Verbo, quando de simili re agitur.

3961. Et vocavit nomen ejus Sebulun, quod significet quale, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; nominatus est Sebulun a cohabitare, inde involvit illa quæ mox supra n: 3960 de Cohabitatione dicta sunt, & simul illa quæ per reliqua verba Leæ significantur.

3962. Vers: 21. *Et postea peperit filiam, & vocavit nomen ejus Dinah.* Postea peperit filiam, significat affectionem omnium, tum Ecclesiam fidei in qua bonum: & vocavit nomen ejus Dinah, significat quale.

3963. Postea peperit filiam, quod significet affectionem omnium, tum Ecclesiam fidei in qua bonum, constat a significatione filiæ, quod sit affectio, tum Ecclesia, de qua n: 2362, sed cujus rei affectio, ac qualis Ecclesia, ex adjectis patet, sicut Ecclesia Cœlestis ex adjecta Zione, quæ filia Zionis vocatur, Ecclesia spiritualis ex adjecta Hierosolyma, quæ filia Hierosolymæ dicitur, & sic porro; hic ubi nihil adjectum est, significatur per filiam Ecclesia fidei in qua bonum; de communibus enim veris quæ sunt fidei in qua bonum, & de eorum receptione & agnitione huc usque actum est, illa nempe vera per decem filios Jacobi, de quibus supra, significata sunt, ut ostensum est; & quia immediate post illos memoratur filia quod nata, ex serie pater, quod sit Ecclesia, in qua illa omnia; sive dicas Ecclesiam fidei in qua bonum, sive Ecclesiam spiritualem, idem est, & quoque si dicas affectionem omnium, nempe communium verorum; nam ex affectione veri in quo bonum, & boni ex quo verum, est Ecclesia; non autem ex affectione veri in quo non bonum, nec ex affectione boni ex quo non verum; qui se dicunt ab Ecclesia esse, qui in affectione veri sunt & non in bono veri, hoc est, non vivunt secundum vera, multum falluntur, sunt extra Ecclesiam, tamen intra cætum sunt, sunt enim in affectione mali, cum quo verum non conjungi potest, affectio veri eorum non est ex Domino, sed est ex se, nam semet spectant ut per cognitiones veri lucrentur famam, & inde honores & opes, non autem spectant Ec-

clesiam, nec Regnum Domini, minus Dominum: qui autem in affectione boni sunt ex quo non verum, nec illi ab Ecclesia sunt, tametsi intra cætum, nam in bono naturali sunt non in bono spiritali, ac in quodlibet malum & quoque falsum se duci patiuntur, modo inducatur malo species boni, & falso species veri, de quibus videatur n: 3470. 3471. 3518:

3964. Et vocavit nomen ejus Dinah, quod significet quale, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; quale, quod Dinah repræsentat & significat, est omne quod est Ecclesiæ fidei in qua bonum, de qua mox supra; idem etiam a derivatione nominis ejus patet, in lingua enim originali significat Dinah Judicium; quod judicium in Verbo prædicetur de vero quod fidei, videatur n: 2235; & quod judicare in sensu interno sit sanctum fidei, & in externo bonum vitæ, n: 3921; hæc sunt Ecclesiæ.

3965. Vers: 22. 23. 24. *Et recordatus est Deus Rachelis, & audivit ad illam Deus, & aperuit uterum illius. Et concepit, & peperit filium, & dixit, collegit Deus ignominiam meam. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum.* Recordatus est Deus Rachelis, & audivit ad illam Deus, significat prævidentiam & providentiam: & aperuit uterum illius, significat facultatem recipiendi & agnoscendi: & concepit & peperit filium, significat receptionem & agnitionem: & dixit, collegit Deus ignominiam meam; & vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum, significat in sensu supremo Dominum quoad Divinum Spirituale, in sensu interno Regnum Spirituale seu bonum fidei, in externo salvationem, ac fructificationem & multiplicationem.

3966. Recordatus est Deus Rachelis, & audivit ad illam Deus, quod significet Prævidentiam & Providentiam, constat ex significatione recordari cum prædicatur de Deo, at hic, quod sit Prævidentia, recordari enim est videre ad aliquem, quod videre in supremo sensu sit Prævidentia, videatur n: 3863; & ex significatione audire ad aliquem, cum prædicatur de Deo, quod sit Providentia, de qua n: 3869.

3967. Et aperuit uterum illius, quod significet facultatem recipiendi & agnoscendi, constat ex significatione aperire uterum, quod sit dare facultatem concipiendi & pariendi, ita in sensu interno facultatem recipiendi & agnoscendi, nempe bona veri, & vera boni, quod concipere & parere sit receptio & agnitio, supra passim ostensum est.

3968. Et concepit & peperit filium, quod significet receptionem & agnitionem, ut supra n: 3919. 3925. 3955. 3959.

3969. Et dixit, collegit Deus ignominiam meam, & vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum, quod significet in sensu supremo Dominum quoad Divinum Spirituale, in sensu interno Regnum Spirituale seu bonum fidei, in externo salvationem, ac fructificationem & multiplicationem, constat ex representatione Josephi in Verbo, de qua sequitur, tum ex significatione collegit Deus ignominiam meam, ut & addat Jehovah mihi filium alterum, Josephus enim a colligere & addere nominatus est: collegit Deus ignominiam meam, significat quod Rachel nunc non amplius

plius sterilis, ita non mortua esset, ut de se dixit ad Jacobum Vers: 1. hujus Capitis n: 3908; per Rachelem enim repræsentatur affectio veri interioris, seu interior homo quoad verum, n: 375⁸. 378². 3793. 3819; interior homo quoad verum & bonum sicut mortuus est, si non exterior seu naturalis homo ei correspondeat quoad bona & vera, videatur n: 3493. 3620. 3623; illi utrinque conjuncti erunt, usque ut non duo sint, sed simul unus homo; hæc conjunctio non potest existere, priusquam naturalis seu externus homo præparatus est, hoc est, priusquam recepit & agnovit communia vera, quæ significata sunt per decem filios Jacobi ex Leah & ancillis, & priusquam bonum Naturalis hominis conjunctum est cum veris ibi, quæ conjunctio significata est per ultimum filium Jacobi ex Lea, nempe per Sebulonem, qui a cohabitatione dictus est, n: 3960. 3961; postquam hæc conjunctio facta est, tunc interior homo & exterior conjugium cœleste ineunt, de quo, n: 3952; causa quod non prius, est arcanissima, est enim bonum interioris hominis quod tunc se conjungit cum bono exterioris, & per hoc cum vero ibi, & quoque bonum interioris hominis per affectionem veri ibi cum bono exterioris hominis, & quoque cum vero ibi, ita immediate & mediate, de qua conjunctione immediata & mediata videatur n: 3314. 3573. 3616: quia tunc primum conjungitur Interior homo cum Exteriore, & priusquam hæc conjunctio facta est, Interior homo est quasi nullus, ita quasi mortuus, ut supra dictum, ideo dicitur, collegit Deus ignominiam meam; hoc nunc est, quod significatur per ignominiam, quam Deus collegisse, hoc est, abstulisse, seu a qua liberavisse, dicitur. Per verba autem quæ sequuntur, nempe per addit Jehovah mihi filium alterum, a quibus Josephus nominatus, significatur alterum arcanum, quod est hoc; per Josephum repræsentatur Regnum spirituale Domini, ita spiritualis homo, nam in unoquoque spirituali homine est Regnum illud; sunt duo quæ spirituales hominem constituunt, nempe charitas & fides, seu quod idem, bonum & verum, charitas ex qua fides, seu bonum ex quo verum, est quod repræsentatur per Josephum; & fides in qua charitas, seu verum in quo bonum, est quod significatur per filium alterum, & repræsentatur per Benjaminem, de quo Gen: xxxv: 16. 17. 18; ita est Josephus cœlestis spiritualis homo, & Benjamin Spiritualis cœlestis; quæ differentia qualis sit, constare potest ab illis quæ prius de bono ex quo verum, & de vero in quo bonum, sæpius dicta sunt; hoc nunc est quod significatur per altera verba Rachelis “Addat Jehovah mihi filium alterum:” sed hæc arcana non videri possunt, nisi ab illis qui in charitate fidei sunt, nam illi quoad interiora in luce cœli sunt, in qua luce etiam est intelligentia; non autem ab illis qui solum in luce mundi sunt, nam in hac luce non est intelligentia, nisi quantum hæc in se lucem cœli habet; angelis qui in luce cœli sunt; hæc inter communissima sunt. Ex his nunc constare potest, quod per illa verba, nempe collegit Deus ignominiam meam, & addat Jehovah mihi filium alterum, in sensu supremo significetur Dominus quoad Divinum spirituale; & in sensu interno Regnum spirituale Domini, seu bonum fidei, nam hoc est spirituale quod in illo Regno; quod autem in sensu externo per illa

illa verba significetur salvatio, ac fructificatio & multiplicatio, est quia est consequens n: 3971. Quid autem Regnum spirituale Domini, constare potest ab illis, quæ de illo Regno multoties prius dicta & ostensa sunt, quod nempe sint illi qui in charitate & inde in fide sunt; distinguitur hoc Regnum a Regno cœlesti Domini, in hoc enim sunt illi qui in amore in Dominum sunt, & inde charitate, hi constituunt cœlum tertium seu intimum, spirituales autem cœlum secundum seu interius. Quod primum dicatur Deus, nempe collegit Deus ignominiam meam, & mox Jehovah, nempe addat JEHOVAH mihi filium alterum, est causa, quia prius spectat ascensum a vero ad bonum, at posterius descensum a bono ad verum; spiritualis homo est in bono fidei, hoc est in bono ex quo verum, at antequam fit spiritualis est in vero fidei, hoc est, in vero in quo bonum; Deus enim dicitur cum agitur de vero; Jehovah autem cum de bono, n: 2586. 2807. 2822. 3921. Quod per Josephum repræsentetur Regnum Spirituale Domini, seu homo spiritualis, ita bonum fidei, constare etiam potest, ex illis locis in Verbo, ubi nominatur, ut in Prophetia Jacobi tunc Israelis “Filius sæcundæ *Josephus*, filius sæcundæ juxta fontem, filiæ, incedit super muro, & exacerbabunt illum & jaculabuntur, & odio habebunt illum sagittarii: & sedebit in firmitudine arcus sui, & roborabuntur brachia manuum illius, a manibus fortis Jacobi, inde Pastor, Lapis Israelis: a Deo patris tui, & auxiliabitur tibi, & cum Schaddai, & benedicet tibi benedictionibus cœli de super, benedictionibus abyssi jacentis subtus, benedictionibus uberum & uteri: benedictiones patris tui prævalebunt super benedictionibus genitorum meorum usque ad desiderium collium sæculi, erunt capiti *Josephi*, & vertici naziræi fratrum illius,” Genes: XLIX: 22 ad 26; in verbis his propheticiis continetur in supremo sensu descriptio Divini Spiritualis Domini, in sensu interno Regni spiritualis Ipsius, quid singula involvunt, in explicatione Capitis illius, ex Divina Domini Misericordia, dicitur. Similiter in Prophetia Moïsis “*Josepho* dixit, benedicta a Jehovah terra illius, de pretiosis cœli, de rore, de abyssu etiam jacente subtus; & de pretiosis proventuum solis, & de pretiosis producti mensium; & de primitiis montium orientis, & de pretiosis collium sæculi; & de pretiosis terræ & plenitudinis ejus; & beneplacitum habitantis in rubo; venient capiti *Josephi*, & vertici naziræi fratrum illius,” Deut: XXXIII: 13 ad 17. Quia per Israelem repræsentatur Ecclesia spiritualis Domini, n: 3305. 3654, idcirco Jacob tunc Israel ante mortem suam, dixit ad Josephum “Duo filii tui, qui nati sunt tibi in terra Ægypti, antequam ego veniens ad te in Egyptum, mei erunt *Ephraim* & *Menascheb*, sicut Ruben & Schimeon: Angelus qui redemit me ex omni malo, benedicat pueris, ut vocetur in iis nomen meum, & nomen patrum meorum, Abrahæmi & Jischaki, & crescant in multitudinem in medio terræ,” Genes: XLVIII: 5. 16; sunt enim duo quæ constituunt Ecclesiam spiritualem, Intellectuale & Voluntarium, Intellectuale est quod repræsentatur per Ephraim, & Voluntarium quod per Menasche; inde patet, cur duo Josephi filii a Jacobo tunc Israele adoptati sunt & agniti pro suis; Ephraim etiam in Verbo imprimis Prophetico sæpius nominatur

nominatur, & ibi per illum significatur Intellectuale veri & boni, quod est Ecclesiæ Spiritualis. Apud Ezechielem “Jehovah dixit, fili hominis, fume tibi lignum unum, & *scribe super illud Jehudæ* & filiis Israelis socii ejus; & fume lignum unum, & *scribe super illud Josepho*, lignum Ephraim, & omnis domus Israelis sociorum ejus; & conjunge illa, unum ad alterum tibi in lignum unum, ut sint unum ambo in manu mea; sic dixit Dominus Jehovah, Ego, ecce Ego accipiens *lignum Josephi*, quod in manu Ephraimi & tribuum Israelis, sociorum ejus, & addam illos super *ligno Jehudæ*, & faciam eos in lignum unum, & erunt unum in manu mea; & faciam eos in gentem unam in terra, in montibus Israelis; & Rex unus erit omnibus illis in Regem, & non erunt amplius duæ gentes, & non dividentur amplius in duo regna iterum,” xxxvii: 16. 17. 19. 22; agitur ibi de Regno Domini cœlesti & spiritali, Regnum cœleste est Jehudah, n: 3654. 3881. 3921, f: Regnum Spirituale est Josephus, & quod Regna illa non duo erunt, sed unum; facta etiam sunt in unum per adventum Domini in mundum; quod per adventum Domini salvati sint Spirituales, videatur n: 2661. 2716. 2833. 2834; illi sunt de quibus Dominus loquitur apud Johannem “Et alias oves habeo, quæ non sunt ex ovili hoc; etiam illas oportet me adducere, vocemque meam audient, & fiet unus grex & unus Pastor,” x: 16, id est, quod significatur per duo ligna, nempe Jehudæ & Josephi, quæ conjungentur in unum, & erunt unum in manu Domini: Cœlestes enim constituunt Cœlum tertium, quod est intimum, Spirituales autem Cœlum secundum, quod est interius, ac ibi sunt unum, quia influit unum in alterum, nempe Cœleste in Spirituale, est Spirituale Regnum sicut planum Cœlesti, ita constabilita sunt; Divinum enim cœleste in tertio seu intimo cœlo est amor in Dominum, cœleste spirituale ibi est charitas; hæc, nempe charitas, est principale in secundo cœlo seu interiori, ubi spirituales sunt, inde patet, qualis influxus, & quoque qualis per influxum constabilitio; lignum significat bonum, tam bonum amoris in Dominum, quam bonum charitatis erga proximum, n: 2784. 2812. 3720, ideo mandatum ut scriberentur Jehudah & Josephus super lignis, quæ unum fierent. Apud Sachariam “Potentem faciam *domum Jehudæ*, & *domum Josephi* salvabo, & habitare faciam illos, quia misertus illorum, & erunt quemadmodum non reliquisssem illos, quia Ego Jehovah Deus illorum, & respondebo illis,” x: 6, ibi etiam de binis regnis, nempe Cœlesti & Spirituali, agitur, Cœleste Regnum est Jehudah, & Spirituale est Josephus; deque salvatione Spiritualium. Apud Amos “Sic dixit Jehovah domui Israelis, quærite Me & vivetis, quærite Jehovah, & vivetis, ne invadat sicut ignis *domum Josephi*, & comedat, & nemo extinguens; odio habete malum, & diligite bonum, & stabili in porta judicium, forte miserebitur Jehovah Deus Zebaoth *reliquiarum Josephi*,” v: 4. 6. 15; ibi etiam Spirituales per Josephum significantur; domus Israelis est Ecclesia spiritualis, n: 3305. 364, Josephus est bonum illius Ecclesiæ, quare dicitur, dixit Jehovah domui Israelis, quærite Me & vivetis, ne invadat sicut ignis domum Josephi. Apud Davidem “Pastor Israelis, adverte aurem, *ducens sicut gregem Josephum*, in
fidens

fidens cherubis, effulge coram *Ephraim*, & *Benjamin*, & *Menasche*, excita potentiam tuam, & ito in salvationem nobis” Psalm: LXXX: 3. 4, similiter; ibi etiam *Josephus* est homo spiritualis, *Ephraim*, *Benjamin* & *Menasche*, sunt tria quæ illius Ecclesiæ sunt. Apud Eundem “Extollite cantum, & date tympanum, citharam amœnam cum nablio, clangite in mense buccina, in feria ad diem festi nostri, quia statutum Israelii hoc, iudicium Deo *Jacobi testimonium* *Jehosepho* posuit illud, in exeundo illo contra terram *Ægypti*; labium non noveram audiui” Psalm: LXXXI: 3. 4. 5. 6; quod *Jehosephus* hic sit spiritualis Ecclesia seu spiritualis homo, a singulis verbis & vocibus ibi patet, sunt enim voces in Verbo quæ spiritualia exprimunt, & sunt voces quæ cœlestia, & hoc constanter ubivis, hic sunt voces quæ spiritualia, ut cantus, tympanum, cithara cum nablio, clangere in mense buccina, in feria ad diem festi, inde quoque patet, quod de spirituali Ecclesia, quæ est *Josephus*, agatur. Apud *Ezechielem* “Sic dixit Dominus *Jehovih*, hic terminus ad quem hæreditabitis terram, juxta duodecim Tribus Israelis, *Josephus funes*,” XLVIII: 13; ibi de Regno Spirituali Domini agitur, quare dicitur *Josephus funes*. Divinum Spirituale Domini est quod etiam vocatur Regium *Ipsius*, nam Regium Domini est Divinum verum, at Sacerdotale *Ipsius* est Divinum Bonum, n: 2015. 3009. 3670; ipsum Regium Domini est quod repræsentatur per *Josephum*, quod Rex factus in terra *Egypti*, de qua repræsentatione, ex Divina Domini Misericordia, ibi. Quod Divinum Spirituale Domini, seu Divinum Verum, attinget, quod per *Josephum* in supremo sensu repræsentatur, id non est in Domino, sed a Domino, Dominus enim non est nisi Divinum Bonum, sed a Divino Bono procedit Divinum Verum; se habet hoc comparative sicut Sol & ejus lux, in Sole non est lux, sed procedit a sole, seu sicut ignis, in igne non est lumen sed lumen procedit ab igne; Ipsum Divinum Bonum etiam in Verbo comparatur soli, tum igni, & quoque vocatur sol & ignis; Regnum cœleste Domini vivit ex bono quod procedit a Domino, Regnum autem Spirituale a vero inde, quapropter Dominus in altera vita apparet Cœlestibus ut Sol, at Spiritualibus ut Luna, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 3636. 3643; est enim calor & est lux quæ procedunt a Sole, calor comparative est bonum amoris, quod etiam calor cœlestis & spiritualis vocatur, lux comparative est verum inde, quod quoque lux spiritualis dicitur, videatur n: 3636. 3643, sed calore cœlesti & luci spirituali, quæ procedunt a Domino ut a sole in altera vita, inest bonum amoris & verum fidei, ita sapientia & intelligentia, n: 1521. 1522. 1523. 1542. 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3190. 3195. 3222. 3223. 3339. 3485. 3636. 3643. 3862; quæ enim a Domino procedunt, sunt viva; inde constare potest, quid Divinum Spirituale est, & unde Regnum Spirituale, & Regnum cœleste, & quod Regnum Spirituale sit bonum fidei, hoc est, charitas, quæ influit a Domino immediate; & quoque mediate per Regnum cœleste. Divinum Spirituale, quod a Domino procedit, in Verbo vocatur Spiritus veritatis, estque Sanctum Verum, & non est alicujus spiritus, sed est Domini per spiritum a Domino missum, ut constare potest ab *Ipsius Domini* verbis, apud *Johannem* “Quando venerit ille, spiritus veritatis, ducet vos in omnem veritatem, non enim loquetur a

Se Ipso sed quæ cunque audiverit, loquetur, ille etiam futura annuntiabit vobis: Ille Me glorificabit, quia ex Meo accipiet, & annuntiabit vobis," xvi: 13. 14.

3970. Vers: 25. 26. *Et factum, cum peperisset Rachel Josephum, & dixit Jacob ad Laban, mitte me, & eam ad locum meum, & ad terram meam. Da fœminas meas, & natos meos, quod servivi tibi pro illis, & eam, quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi.* Factum cum peperisset Rachel Josephum, significat agnitionem Spiritualis per Josephum repræsentati: & dixit Jacob ad Laban, significat veri naturalis bonum ad bonum collaterale ab origine Divina, per quod conjunctio interiorum: mitte me, & eam ad locum meum & ad terram meam, significat quod tunc desiderium Naturalis per Jacobum repræsentati ad statum conjunctionis cum Divino Rationalis: da fœminas meas, significat quod affectiones veri ejus essent: & natos meos, significat etiam vera inde: quod servivi tibi pro illis, significat ex propria potentia: & eam, significat conjunctionem cum Divino Rationali: quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi, significat laborem & studium ex potentia propria.

3971. Factum cum peperisset Rachel Josephum, quod significet agnitionem Spiritualis per Josephum repræsentati, constat a significatione parere, quod sit agnoscere, de qua n: 3905. 3911. 3915. 3919; ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; & ex repræsentatione Josephi, quod sit Regnum spirituale, ita homo spiritualis, de qua n: 3969, proinde Spirituale; nam Spirituale, quia a Domino, est quod facit hominem spiritualement, tum Regnum spirituale. In illis quæ præcedunt, per filios Jacobi ex ancillis & Leah, actum est de receptione & agnitione verorum communium, & denique de conjunctione illorum cum interiori homine, ita de regeneratione hominis usque dum fit spiritualis, Josephus est spiritualis ille homo; in his quæ nunc immediate sequuntur, agitur de fructificatione & multiplicatione veri & boni, quæ significantur per gregem, quem sibi Jacob per gregem Labanis comparavit; postquam enim conjunctio facta Interioris hominis cum Externo, seu Spiritualis cum Naturali, fit fructificatio boni & multiplicatio veri est enim conjunctio illa conjugium coeleste apud hominem, ab hoc conjugio illa nascuntur; inde quoque est, quod per Josephum in sensu externo significetur fructificatio & multiplicatio, n: 3965. 3969: fructificatio dicitur de bono, & multiplicatio de vero, n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847.

3972. Et dixit Jacob ad Laban, quod significet veri naturalis bonum ad bonum collaterale ab origine Divina, per quod conjunctio interiorum, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit veri Naturalis bonum, de qua n: 3659. 3669. 3677. 3775. 3829; & ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum collaterale ab origine Divina, de qua n: 3612. 3665. 3778; quod conjunctio interiorum fiat per illud bonum, prius aliquoties explicatum est,

H h h h

videatur

videatur n: 3665. 3690, & alibi: hoc bonum etiam est, quod significatur per gregem Labanis, per quem Jacob sibi suum gregem comparavit, de quibus in sequentibus.

3973. Mitte me & eam ad locum meum, & ad terram meam, quod significet quod tunc desiderium Naturalis per Jacobum repræsentati ad statum conjunctionis cum Divino Rationalis, constat a repræsentatione Jacobi, qui hæc loquitur, quod sit veri naturalis bonum, de qua mox supra n: 3972; ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387; & ex significatione terræ hic, quod sit Divinum Rationalis, nam per terram meam intelliguntur Jischakus pater ejus, & Rebecca mater ejus, ad illos enim voluit mitti & ire; quod Jischakus sit Divinum Rationale quoad Bonum, videatur n: 2083. 2630. 3012. 3194. 3210, & quod Rebecca sit Verum Divinum conjunctum Bono Divino Rationalis, n: 3012. 3013. 3077: quod desiderium conjunctionis sit, patet ab affectione quæ in verbis.

3974. Da fæminas meas, quod significet quod affectiones veri ejus essent; & natos meos, quod significet etiam vera inde, constat a significatione fæminarum seu mulierum, quod sint affectionis veri, mulier ejus Leah, affectio veri externi, & Rachel affectio veri interioris, de quibus sæpius supra; & a significatione natorum, quod sint vera inde; per filios enim significantur vera n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373, per natos nempe ex fæminis, vera inde. Apud Antiquos statutum fuit, quod fæminæ quæ darentur servis, essent domini apud quem servirent, & quoque nati ex illis, ut constare potest apud Mosen “ Si emeris servum Hebræum, sex annis serviet, & in septimo exhibit liber gratis: Si dominus ejus dederit ei mulierem, & peperit ei filios aut filias, mulier & nati ejus erunt domini illius, & ille exhibet cum corpore suo,” Exod: XXI: 2. 4; hoc quia statutum fuit etiam in antiqua Ecclesia, & inde notum Labani, ideo vindicabat sibi & fæminas & natos Jacobi, ut patet in Capite seq: XXXI “ Laban dixit ad Jacobum, filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus, & omne quod tu videns, mihi hoc illud,” Vers: 43; hoc quia novit Jacob, dicit ad Labanem, da fæminas meas & natos meos: sed per statutum illud, de quo apud Mosen in loco citato, repræsentabatur jus Interni seu Rationalis hominis in bona & vera Externi seu Naturalis, quæ sibi comparavit; per servum enim repræsentabatur verum Naturalis, quale est in principio, antequam vera genuina insinuantur; verum quod in principio, non est verum, sed apparet ut verum, at usque infervit pro medio introducendi genuina vera & bona, ut prius ostensum; quapropter cum bona & vera per illud seu ejus servitium insinuata sunt, tunc illud dimittitur, & retinentur genuina sic comparata; repræsentationis hujus causa illa lex de servis lata est: At quod Jacobum attinet, non erat servus erutus, sed ex familia illustriore quam Laban; ipse, nempe Jacob, emit sibi filias Labanis, ita quoque natos ex illis, per servitium suum, erant enim illi pro mercede; quapropter Laban non congrue de his sentivit; & præterea per servum Hebræum significabatur verum, quod infervit introducendis bonis & veris genuinis, & per mulierem ejus affectio boni naturalis; aliter per Jacobum
bum

bum, per illum repræsentatur bonum veri naturalis, & per fæminas ejus affectiones veri, per Labanem nec repræsentatur id quod per dominum in lege citata de servo Hebræo, nempe rationale, sed bonum collaterale, n: 3612. 3665. 3778, quod tale est, ut non sit bonum genuinum, sed apparens ut genuinum, & inservit pro introducendis veris, n: 3665. 3690; quæ sic Jacobi fuerunt. Hæc, quæ nunc allata sunt, quidem talia sunt, ut non in captum nisi paucissimorum cadunt, quia plerique non sciunt, quid verum & bonum Naturalis, & quod hæc distincta sint a vero & bono Rationalis; & minus, quod bona & vera non genuina, & usque apparentia ut genuina, inserviant introducendis veris & bonis genuinis, cum primis in principio regenerationis; sed usque quia hæc sunt quæ continentur in sensu interno horum verborum, & quoque in sensu interno sequentium de grege Labanis, ex quo Jacob sibi comparavit gregem, non reticenda sunt; forte erunt, qui capiunt; qui in desiderio talia sciendi sunt, hoc est, qui in affectione boni & veri spiritualis, illi in talibus illustrantur.

3975. Quod servivi tibi pro illis, quod significet ex propria potentia, constat ex significatione servire, quod sit labor & studium, de qua n: 3824. 3846; quæ cum prædicantur de Domino, est propria potentia, nam Dominus ex propria potentia Divina Bona & Divina Vera sibi comparavit, & Humanum suum Divinum fecit, videatur n: 1616. 1749. 1755. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500. 2523. 2632. 2816. 3382.

3976. Et eam, quod significet conjunctionem cum Divino Rationali, constat ex significatione ire, nempe ad locum suum & ad terram suam, ut supra n: 3973, per quæ significatur desiderium conjunctionis cum Divino Rationali.

3977. Quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi, quod significet laborem & studium ex potentia propria, constare potest ex illis quæ mox supra n: 3975, dicta & allata sunt, ita absque ulteriore explicatione. Quid porro hæc involvunt, patet ab illis, quæ supra n: 3974, dicta sunt, tum a sequentibus.

3978. Vers: 27. 28. 29. 30. *Et dixit ad eum Laban, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, expertus sum, & benedixit mihi Jehovah propter te. Et dixit, designa mercedem tuam super me, & dabo illam. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, & qualiter fuit acquisitio tua mecum. Quia parum quod fuit tibi ante me, & erupit ad multitudinem, & benedixit tibi Jehovah ad pedem meum, & nunc quando faciam etiam ego domui meæ.* Dixit ad eum Laban, significat perceptionem ex illo bono, quod significatur per Laban: si quæso inveni gratiam in oculis tuis, significat propensionem: expertus sum, & benedixit mihi Jehovah propter te, significat ex Divino, propter bonum naturalis cui inserviturum: & dixit, designa mercedem tuam super me, & dabo illam, significat quod ex se daret quod vellet: & dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, significat quod noverit ejus animum & potentiam: &

qualis fuit acquisitio tua mecum, significat etiam quod ex Divino: quia parum quod fuit tibi ante me, significat quod sterile ejus bonum, antequam conjungatur: & erupit ad multitudinem, significat fecunditatem dein: & benedixit Jehovah tibimet ad pedem meum, significat quod a Divino quod Naturali: & nunc quando faciam etiam ego domui meae, significat quod nunc fructificabitur inde bonum suum.

3979. Dixit ad eum Laban, quod significet perceptionem ex illo bono quod significatur per Laban, constat a significatione dicere, quod sit perceptio, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3395; & ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum collaterale ex Divino, de qua n: 3612. 3665. 3778: quod sit perceptio ex illo bono, quæ significatur per dixit ad eum Laban, est quia personæ in Verbo non aliud significant quam res, in supremo sensu Divinas apud Dominum, in sensu interno quales apud hominem de quibus agitur; ita per binas personas, binas res apud eundem.

3980. Si quæso inveni gratiam in oculis tuis, quod significet propensionem, constat ex significatione invenire gratiam in oculis alicujus, quod sit propensio: de bono, quod significatur per Laban, prædicatur propensio, cum addesse vult: qui reflectit seu reflectere potest super affectiones boni & veri, quæ apud se, & quoque super jucundum & volupe, animadvertet propensionem unius præ altero; sed absque reflexione hæc & similia non apparent.

3981. Expertus sum, & benedixit mihi Jehovah propter te, quod significet quod ex Divino, propter bonum naturalis cui inserviturum, constat ex significatione experiri quod benedixerit Jehovah, quod sit pro certo nosse quod ex Divino; quod propter bonum Naturalis cui inserviturum, significatur per propter te; Jacobus enim est bonum veri naturalis, n: 3659. 3669. 3677. 3775. 3829, & Laban est bonum collaterale quod inservit, ut supra passim ostensum, videatur etiam infra n: 3982. 3986.

3982. Et dixit, designa mercedem super me, & dabo illam, quod significet quod ex se daret quod vellet, constare potest absque explicatione. Quæ hactenus dicta sunt, talia sunt, quæ ad intellectum clare explicari nequeunt, tam quia mens ab historicis de Labane & Jacobo non deflecti potest momento ad spiritualia, de quibus in sensu interno agitur, historicum enim semper adhæret, & implet ideam, quod tamen quasi nullum erit, ut comprehendantur in serie quæ non historica sunt, quam quia notio clara habenda erit de bonis illis quæ per utrumque, nempe Labanem & Jacobum repræsentantur, & quod bonum quod repræsentatur per Labanem sit tale, quod modo bonum utile sit, nempe ad introducendum vera & bona genuina, & cum utilitatem illam præstiterit, dein relinquatur: de illo bono, quale sit, prius actum est; se habet sicut immaturum quid in primis fructibus, per

per quod succus introducitur, quod cum inserviverit, postea marcescit, & fructus maturescunt per alias fibras, & tandem per fibras succi genuini; notum est, quod homo in infantia & pueritia plura discat, ob illum solum usum, ut per illa ut per media discat utiliora, & successive per hæc adhuc utiliora, usque demum illa quæ sunt vitæ æternæ, & cum hæc discit, quod priora pæne oblitterentur: similiter ducitur homo cum e novo nascitur a Domino, per affectiones boni & veri plures, quæ non sunt affectiones boni & veri genuini, sed modo utiles ad capiendâ illa, dein ad imbuendâ illa, quibus cum homo imbutus est, tunc oblivioni dantur priora & relinquuntur, quia solum pro mediis inserviverant: ita quoque se habet cum bono collateralis, quod significatur per Labanem, respective ad bonum veri, quod significatur per Jacobum, ut & per gregem utriusque, de quibus in sequentibus. Hæc arcana sunt, quæ continentur in his & in sequentibus sed historice tradita sunt, ut Verbum cum delectatione legatur, etiam a pueris & simplicibus, ob finem, ut cum illi in sancto jucundo ex sensu historico sunt, Angeli apud illos in sanctitate sensus interni sint, qui, nempe sensus internus, adæquatus est intelligentiæ angelicæ, cum sensus externus adæquatus intelligentiæ humanæ, inde consociatio hominis cum Angelis, quod homo prorsus nescit, sed modo percipit inde quoddam jucundum, in quo sanctum.

3983. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, quod significet quod noverit ejus animum & potentiam, constare potest ex serie rerum in sensu interno; quod nosse qualis sit, sit nosse animum, patet, & qualis sit in servitio, seu qualiter servivi, quod sit nosse potentiam, constare potest a significatione servire hic, quod sit propria potentia, de qua n: 3975. 3977; nam per Jacobum repræsentatur Divinum Naturale Domini quoad bonum veri, cui potentia: inde sequitur, quod qualis fuit acquisitio mecum, significet etiam ex Divino.

3984. Quia parum quod fuit tibi ante me, quod significet quod sterile ejus bonum nisi jungatur, etiam constare potest a serie in sensu interno; agitur enim de qualitate boni per Labanem repræsentati, antequam conjunctum fuit cum bono veri, quod est Jacob, quod fuerit parum utile, hoc est, sterile: sed quomodo cum his se habet, a nunc sequentibus patebit.

3985. Et erupit ad multitudinem, quod significet fecunditatem dein, constat a significatione erumpere ad multitudinem, quod sit fecunditas, nempe postquam conjunctum fuit.

3986. Et benedixit tibi Jehovah ad pedem meum, quod significet a Divino quod naturali, constat a significatione benedicere Jehovah, quod sit donari bono, de qua n: 3406, & quod sit conjunctio, n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584, ita benedicere Jehovah, est donari bono Divino per conjunctio-

nem, hic cum bono Naturalis quod per Jacobum repræsentatur; Naturale est, quod per pedem significatur, quod pes sit Naturale, videatur n: 2162. 3147. 3761, & porro constabit a Correspondentia Maximi hominis cum singulis apud hominem ad finem Capitum; inde patet, quod per benedixit tibi Jehovah ad pedem meum, significetur a Divino quod Naturali Arcanum quod in his & in illis quæ mox præcedunt, later reconditum, paucis si ulli notum est, quapropter revelandum; Bona quæ apud homines tam intra Ecclesiam, quam extra Ecclesiam sunt prorsus varia, & tum varia, ut bonum unius hominis non sit prorsus simile bono alterius; Varietates existunt a veris, cum quibus bona conjunguntur, omne enim bonum habet suum quale a veris, & vera habent suum essenziale a bonis; varietates etiam existunt ab affectionibus quæ sunt amoris cujusvis, quæ radicanter & appropriantur homini per vitam ejus; sunt apud hominem, etiam intra Ecclesiam, pauca vera genuina, & adhuc pauciora apud hominem extra Ecclesiam, inde raro sunt affectiones veri genuini; sed usque illi qui in bono vitæ sunt, seu qui in amore in Deum & in charitate erga proximum vivunt, salvantur; quod salvari possint, est inde, quia Divinum Domini inest bono amoris in Deum & bono charitatis erga proximum, & ubi Divinum inest, ibi disponuntur omnia in ordinem, ut conjungi possint cum genuinis bonis & genuinis veris, quæ in cœlis; quod ita sit, constare potest a societatibus quæ Cœlum constituunt, quæ innumerabiles sunt, & quarum omnes & singulæ quoad bonum & verum variæ sunt, at usque simul sumtæ Unum Cœlum conformant; se habent illæ sicut membra & organa corporis humani, quæ tametsi ubivis varia, usque tamen unum hominem constituunt; unum enim nusquam constituitur, cum pluribus, ab unis iisdem, seu prorsus similibus, sed a variis harmonice conjunctis, varia harmonice conjuncta sistunt omne unum; similiter se habet cum bonis & veris in mundo spirituali, quæ tametsi varia sunt, adeo ut non prorsus similia apud unum sicut apud alterum, usque unum faciunt a Divino per amorem & charitatem, amor enim & charitas est conjunctio spiritualis, varietas eorum est cœlestis harmonia, quæ facit tale concors, ut unum sint in Divino; hoc est, in Domino: præterea bonum amoris in Deum, & bonum charitatis erga proximum, utcunque vera varia sunt, & veri affectiones variæ, usque sunt receptibilia veri & boni genuini sunt enim, ut ita dicatur, non dura & resistibilia, sed quasi mollia & cedentia, patiuntur enim se duci a Domino, & sic flecti ad bonum, & per bonum ad Ipsum; aliter qui in amore sui & mundi sunt, illi non patiuntur se duci & flecti a Domino, & ad Dominum, sed duriter resistunt, nam semet ducere volunt, & magis adhuc cum iisdem in principiis falsi confirmatis sunt; quamdiu tales sunt, non admittunt Divinum. Ex his nunc constare potest, quid in sensu interno significatur per illa verba, quæ Jacobus ad Labanem loquutus est; per Labanem enim significatur tale bonum, quod non genuinum est, quia non ei genuina vera implantata sunt, sed usque tale, ut ei conjungi possint, & in quo Divinum possit esse

esse; quale bonum solet esse apud infantes pueros, antequam receperint genuina vera; & quale bonum etiam apud simplices intra Ecclesiam qui pauca vera fidei sciunt, sed usque in charitate vivunt; & quale etiam apud Gentes probas, quæ in sancto cultu suorum deorum sunt; per tale bonum introduci possunt vera & bona genuini, ut constare potest ab illis quæ de infantibus & simplicibus intra Ecclesiam n: 3690, dicta sunt; & quæ de gentibus probis extra Ecclesiam n: 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603.

3987. Et nunc quando faciam etiam ego domui meæ, quod significet quod nunc fructificabitur inde bonum suum, constat ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 3128. 3652, hic domus mea, quod sit bonum quod per Jacobum significatur; huic domui facere, quod sit fructificari inde bonum, patet ex eo, quod nunc de fructificatione boni & multiplicatione veri agatur; per Josephum enim ultimo natum fructificatio illa significatur n: 3965. 3969. 3971, & per gregem quem sibi Jacobus per gregem Labanis comparavit, de quo sequitur, significatio illa describitur. Quod bonum fructificetur, nec verum multiplicetur, priusquam conjunctio facta est Externi hominis cum Interno, constare potest ex eo, quod Interioris hominis sit velle bonum alteri, & inde cogitare bonum, & Externi hominis sit facere bonum, & inde docere bonum; nisi facere bonum, conjunctum sit cum velle bonum, ac docere bonum cum cogitare bonum, non est bonum ei, mali enim possunt velle malum & facere bonum, tum cogitare malum & docere bonum, sicut notum potest esse unicuique; hypocritæ & prophani in illo studio & in illa arte sunt præ aliis imo adeo, ut mentiri possint lucis angelos, cum tamen intus sunt diaboli; inde constare potest, quod bonum apud neminem fructificari possit, nisi facere bonum sit conjunctum cum velle bonum, & docere bonum sit conjunctum cum cogitare bonum, hoc est, nisi Externus homo conjunctus sit cum Interno.

3988. Vers: 31. 32. 33. *Et dixit, quid dabo tibi, & dixit Jacob, non dabis mihi quicquam; si facis mihi verbum hoc, revertar, pascam, gregem tuum custodiam. Transibo per omnem gregem tuum hodie, removendo abinde omne pecus punctatum & maculosum, & omne pecus nigrum in agnis, & maculosum & punctatum in capris, & erit merces mea. Et respondet mihi justitia mea in die crastino, quia venis super mercedem meam coram te, omne quod non est illud punctatum & maculosum in capris, & nigrum in agnis, furatum illud cum me.* Dixit quid dabo tibi, significat cognitionem: & dixit Jacob, significat responsum: non dabis mihi quicquam, si facias mihi verbum hoc significat quod ex parte boni quod ex vero adducetur: revertar, pascam, gregem tuum custodiam, significat quod bonum per Labanem significatum adhibendum usui: transibo per omnem gregem tuum hodie significat quod percipit omne bonum quale est: removendo ab inde Omne pecus punctatum & maculosum, significat quod

quod separabitur omne bonum quod ejus, cum quo mixtum malum quod est punctatum, & cum quo mixtum falsum quod est maculosum: & omne pecus nigrum in agnis, significat proprium innocentiae, quod est boni per Labanem significati: & maculosum & punctatum in capris, significat quod dein suum erit omne bonum veri, in quo mixtum falsum & malum: & erit merces mea, significat quod a semet: & respondebit mihi justitia mea, significat sanctitatem Divinam quæ ipsi: in die crastino, significat in æternum: quia venis super mercedem meam coram te, significat proprium ipsius: omne quod non est illud punctatum & maculosum in capris, significat quod non ex bono per Labanem intellecto ex mixtum malo & falso in veri bonis: & nigrum in agnis, significat statum innocentiae primum: furatum illud a me, significat quod ipsius non esset.

3989. Dixit quid dabo tibi, quod significet cognitionem, constare potest, quia est sollicitatio & interrogatio ad cognoscendum quid & quantum mercedis habere vellet. Et dixit Jacobo, quod significet responsum, constat absque explicatione.

3990. Non dabis mihi quicquam si facias mihi verbum hoc, quod significet quod ex parte boni quod ex vero adducetur, constat ex significatione non dare quicquam quod sit non adduci a bono quod per Labanem repræsentatur, sed a bono quod per Jacobum, quod est bonum veri, n: 3669. 3677. 3829; quid autem adducendum, describitur in sequentibus.

3991. Revertar, pascam, gregem tuum custodiam, quod significet quod bonum per Labanem repræsentatum adhibendum usui, nempe introducendi bona & vera genuina, ut supra ostensum, constat a significatione gregis, hic Labanis, quod sit bonum per illum repræsentatum; reverti, pascere, & gregem ejus custodire, est adhibere usui, ut quoque a sequentibus patet, nam Jacob per illum gregem sibi comparavit suum, interservabat enim sibi pro medio, ita pro usu.

3992. Transibo per omnem gregem tuum hodie, quod significet quod percipit omne bonum quale est, constat ex significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 3518; & a significatione transire per omnem illum, quod sit scire & percipere quale est.

3993. Removendo abinde omne pecus punctatum & maculosum, quod significet quod separabitur omne bonum & verum quod ejus cum quo mixtum malum quod est punctatum, & cum quo mixtum falsum quod est maculosum, constat ex significatione remove, quod sit separare; & ex significatione pecudis, quæ hic sunt capræ & agni, quod sint bona & vera, de qua n: 1824. 3519. Quod his & sequentibus hujus Capituli arcana insint, inde videri potest, quod perplura sint, quæ in Verbo Divino non memoratu digna forent, nisi in illis arcaniora sint, quam qualia apparent in litera, sicut quod Jacob pro mercede petierit pecus

pecus punctatum & maculosum in capris, & nigrum in agnis; quod dein in canaliculis posuerit baculos ex corylo & plantano decorticatos ad album ante greges Labanis cum incallescere, & quoad agnos quod dederit facies gregis ad variegatum & nigrum in grege Labanis; & quod sic non bona sed mala arte dives factus; in his non aliquid Divinum apparet, cum tamen Verbum in omnibus & singulis, & quoad minimam jotham Divinum est; & præterea hoc scire nihil prodest, ne quidem minimum ad salutem, cum tamen Verbum, quia Divinum, non nisi quam talia quæ conducunt ad salutem & ad vitam æternam, in se continet; ex illis & ex similibus alibi, quisque concludere potest, quod Arcanum inibi sit, & quod singula, tametsi talia sunt in sensu literæ, diviniore ferant intus: quid autem intus ferunt, nusquam alicui constare potest, nisi ex sensu interno, hoc est, nisi sciat, quomodo hæc percipiuntur ab Angelis, ii enim in sensu spirituali sunt, cum homo in historico naturali, qui bini sensus, quam remoti appareant a se invicem, tametsi conjunctissimi sunt, ab his & reliquis luculenter patere potest. Ipsum arcanum, quod in his & sequentibus hujus Capituli inest, quidem aliquatenus sciri potest, ab illis quæ prius de Labane & de Jacobo dicta sunt, quod nempe Laban, sit tale bonum, per quod bona & vera genuina introduci possint, & quod Jacob sit bonum veri; sed quia pauci sciunt, quid sit naturale correspondens bono spirituali, & pauciores quid bonum spirituale, & quod correspondentia esse debeat, & adhuc pauciores quod bonum quoddam apparens ut bonum sit medium introducendi bona & vera genuina, ideo arcana quæ de illis agunt, non facile ad captum possunt exponi, nam in umbram intellectus cadunt, & est sicut quis aliena lingua loquitur, & in ea utcumque clare exponit rem, usque audiens non intelligit; sed tametsi ita est, usque dicendum, quia quid Verbum in sensu interno recondit, aperiendum est: Agitur hic in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; & in sensu repræsentativo de Naturali apud hominem, quomodo Dominus id regenerat, & redigit ad correspondentiam cum Interioris ejus homine, hoc est, cum illo qui victurus post obitum corporis, & tunc Spiritus hominis vocatur, qui cum solutus est a corpore, secum habet omnia quæ Externi hominis sunt, præter Ossâ & carnem; nisi correspondentia Interni hominis cum Externo facta fuerit in tempore seu in vita corporis, postmodum non fit; de conjunctione utriusque per regenerationem a Domino in sensu interno hic agitur. Actum est de communibus veris, quæ homo recipere & agnoscere debet, antequam regenerari potest; per decem filios Jacobi ex Lea & ancillis, illa significata sunt; & postquam illa receperit & agnoverit, de conjunctione Externi hominis cum Interiori, seu Naturalis cum Spiritualis, quod significatum est per Josephum, nunc secundum ordinem agitur de fructificatione bona & multiplicatione veri, quod tunc primum existit, quando conjunctio facta est, & tantum existit, quantum conjunctio fit; hæc sunt quæ significantur per gre-

gem quem sibi Jacobus comparavit per gregem Labanis; grex ibi significat bonum & verum, ut alibi multoties in Verbo, grex Labanis bonum quod per Labanem repræsentatur, quod quale sit supra dictum est, grex Jacobi significat bonum & verum genuinum, quod comparatur per illud; sed quomodo bona & vera genuina comparantur, hic describitur; sed hoc nullatenus comprehendere potest, nisi sciatur, quid per punctatum, quid per maculosum, quid per nigrum, & quid per album, in sensu interno significatur, quapropter hic primum de illis agendum; punctatum & maculosum est quod ex nigro & albo; nigrum significat in genere malum, in specie proprium hominis, quia hoc non nisi quam malum est; tenebricosum autem significat falsum, & in specie principia falsi; Album in sensu interno significat verum, proprie Justitiam & Meritum Domini, & inde Justitiam & Meritum Domini apud hominem, hoc album vocatur candidum, splendet enim a luce quæ a Domino; Album autem in opposito sensu significat justitiam propriam, seu meritum proprium; verum enim absque bono secum habet tale meritum, nam cum quis facit bonum, non ex bono veri, tunc semper vult retribui, nam propter se facit, at cum verum facit ex bono, tunc illustratur illud ex luce quæ a Domino; inde patet quid maculosum, quod nempe sit verum cum quo mixtum falsum; & quid punctatum, quod nempe sit bonum cum quo mixtum malum: Apparent actualiter colores in altera vita, tam pulchri & splendidi, ut non describi queant, n. 1053. 1624, sunt illi ex variegatione lucis & umbræ in albo & nigro, sed lux ibi, tametsi ut lux coram oculis apparet, non tamen est sicut lux in mundo, lux in cœlo in se habet intelligentiam & sapientiam, nam Divina Intelligentia & Sapientia a Domino ut lux ibi sistitur, & quoque illuminat universum cœlum, n: 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3225. 3339. 3340. 3341. 3485. 3636. 3643. 3862; umbra etiam in altera vita, tametsi ut umbra apparet, non tamen est sicut umbra in mundo, umbra enim ibi est absentia lucis, proinde carentia intelligentiæ & sapientiæ; inde nunc album & nigrum, quæ quia ex luce ibi in qua est intelligentia & sapientia, & ex umbra quæ est carentia, earum, existunt, patet quod per illa, nempe per album & nigrum, significantur talia quæ supra dicta sunt; inde nunc colores, qui sunt modificationes lucis & umbræ in albis & nigris, ut in planis, variegationes, inde sunt quæ vocantur colores, n: 1042. 1043. 1053, ex his nunc constare potest, quid punctatum, seu signatum & discretum punctis, nempe nigris & albis, quod sit bonum cum quo mixtum malum, tum quid maculosum quod sit verum cum pro mixtum falsum: hæc sunt quæ ex bono Labanis desumpta sunt, infervitura introducendis bonis & veris genuinis; sed quomodo hæc infervire possint, est arcanum, quod quidem clare sisti potest coram illis qui in luce cœli sunt, quia in hac, ut dictum, est intelligentia, sed non clare coram illis qui in luce mundi sunt, nisi lux mundi illorum illustrata sit a luce cœli, ut apud illos qui regenerati sunt; quisque enim regeneratus videt bona & vera in naturali suo lumine ex luce cœli, nam lux cœli facit visum ejus intellectuale,

lectualem, & lumen mundi visum naturalem : at quomodo se habent, paucis usque dicendum est ; apud hominem non datur bonum purum, seu bonum cum quo non mixtum est malum, nec verum purum, seu verum cum quo non mixtum & falsum ; voluntarium enim hominis non est nisi quam malum, e quo continue in intellectualem ejus influit falsum, nam sicut notum est, homo hæreditario secum trahit malum successive a parentibus cumulatam ex hoc ipse actualiter producit malum & facit suum, & adhuc malum a se superaddit ; sed mala apud hominem sunt varii generis, sunt mala cum quibus bona non misceri possunt, & sunt mala cum quibus possunt ; similiter falsa ; nisi hoc foret, nusquam aliquis homo potuisset regenerari ; mala & falsa, cum quibus non misceri possunt bona & vera, sunt quæ contraria sunt amoris in Deum, & amoris erga proximum, sicut sunt odia, vindictæ, crudelitates, & inde contemptus aliorum præ se ; tum quoque inde persuasiones falsi ; at mala & falsa cum quibus misceri possunt bona & vera, sunt quæ non contraria sunt amoris in Deum & amoris erga proximum : ut pro exemplo, si quis amat se præ aliis, & ex illo amore studet excellere aliis in vita morali & civili, in scientificis & doctrinalibus, & ad dignitates evehi, & quoque ad opes præ aliis, & tamen agnoscit & adorat Deum, Officia ex corde præstat proximo, ac justum & æquum ex conscientia agit, malum illius amoris sui est cum quo bonum & verum misceri possunt ; est enim malum quod proprium est hominis, & quod hæreditario nascitur, quod si ei cito auferretur, foret ignem vitæ ejus primæ extinguere ; at qui amat se præ aliis, & ex illo amore contemnit alios præ se, odio habet qui non honorant, & quasi adorant, & jucundum odii in vindicta & crudelitate propterea sentit, talis amoris malum est cum quo bonum & verum misceri non possunt, nam sunt contraria : sit quoque pro exemplo, si quis credit se purum esse a peccatis, & ita abstersum, sicut qui per aquas abluitur a sordibus, cum semel pœnitentiam egit, & pœnitentiali imposita absolvit, aut post confessionem enuntiatum tale a confessore audivit, aut postquam sacram cœnam frequentavit, is si novam vitam vivit, in affectione boni & veri, illud falsum & cum quo bonum mixtum esse potest ; at si vivit vitam carnis & mundi, ut prius, tunc est falsum cum quo bonum misceri nequit. Porro, qui credit salvari hominem ex bene credere, & non ex bene velle, & tamen bene vult & inde bene facit, id falsum est, cui adjungi potest bonum & verum non autem si non bene vult, & inde bene facit : Tum, si quis ignorat, quod resurgit homo post mortem, & inde non credit resurrectionem, ut & qui novit, sed usque dubitat, & pæne negat, & tamen in vero & bono vivit, cum illo falso etiam misceri potest bonum & verum ; at qui in falso & malo vivit, tunc cum falso illo non misceri potest, quia contraria sunt, & falsum destruit verum, & malum destruit bonum : Adhuc, simulatio & astutia, quæ pro fine habet bonum, sive proximi, sive patriæ, sive Ecclesiæ, est prudentia mala quæ ei admixta sunt, misceri possunt cum bono, ex fine & propter finem : at simulatio & astutia, quæ pro fine habet malum, non est prudentia, sed est astus & dolus, cum hoc bonum nullatenus potest conjungi, nam

dolus, qui est finis mali, inducit infernale omnibus & singulis quæ apud hominem, ac in medio ponit malum, & ad peripherias rejicit bonum, qui ordo est ipse ordo infernalis: ita in innumerabilibus aliis. Quod sint mala & falsa, quibus adjungi queunt bona & vera, solum constare potest ex eo, quod tot diversa dogmata & doctrinalia sint, quorum plura sunt prorsus hæretica, & tamen in unoquoque sunt qui salvantur: tum quod inter gentes, quæ extra Ecclesiam sunt, etiam sit Ecclesia Domini, & tamen in falsis sunt, usque illi, qui vitam charitatis vivunt, salvantur n: 2589 ad 2604, quod fieri nequicquam potuisset, nisi mala sint cum quibus misceri possunt bona, & falsa cum quibus vera: mala enim cum quibus miscentur bona, & falsa cum quibus vera, mirabiliter in ordinem disponuntur a Domino, non enim conjunguntur, minus uniuntur, sed adjunguntur & applicantur, & quidem ita, ut in medio quasi in centro sint bona cum veris, & per gradus ad circuitus seu peripherias, talia mala & falsa, inde est, quod hæc illustrentur ab illis, & variegentur sicut alba & nigra a luce e medio aut e centro; hic est ordo cœlestis. Hæc sunt, quæ per punctata & maculosa in sensu interno significantur.

3994. Et omne pecus nigrum in agnis, quod significet proprium innocentiae, quod est boni per Labanem significati, constat a significatione nigri, quod sit proprium, de qua mox supra n: 3993; & a significatione agni, quod sit innocentia, de qua sequitur. Cum proprio innocentiae, quod significatur per nigrum in agnis, ita se habet; in omni bono erit innocentia, ut sit bonum charitas absque innocentia non est charitas, minus adhuc amor in Dominum, quapropter innocentia est ipsum essentiale amoris & charitatis, proinde boni: proprium innocentiae est, quod sciatur, agnoscat & credatur, non ore sed corde, quod nihil nisi malum sit a se, & omne bonum a Domino; proinde quod proprium ejus non nisi quam nigrum sit, nempe tam proprium voluntarium quod est malum, quam proprium intellectuale quod est falsum; cum homo in hac confessione & fide ex corde est, tunc influit Dominus cum bono & vero, & insinuat ei proprium cœleste, quod est candidum & splendens; nusquam aliquis in vera humiliatione potest esse, nisi sit in illa agnitione & fide ex corde, nam tunc in sui annihilatione est, imo in sui aversatione, & sic in absentia a se, ita tunc est in statu recipiendi Divinum Domini; inde est, quod Dominus cum bono influat in cor humile & contritum: tale est proprium innocentiae, quod hic significatur per nigrum in agnis, quod Jacobus sibi elegit, at album in agnis est meritum quod ponitur in bonis, quod album sit meritum, supra n: 3993, dictum est; hoc non eligit Jacobus, quia innocentiae contrariatur, qui enim meritum ponit in bonis, is agnoscit & credit, quod omne bonum sit a semet, nam in bonis, quæ facit, se spectat non Dominum, inde retributionem postulat ex merito; quare etiam talis contemnit alios præ se, imo etiam condemnat, proinde tantum recedit ab ordine cœlesti, hoc est, a bono & vero: exinde constare potest, quod charitas erga proximum, & amor in Dominum, nusquam dabiles sint, nisi eis insit innocentia, consequenter quod
nemo,

nemo, nisi ei aliquid innocentiae sit, venire possit in cælum, secundum Domini verba “Amen dico vobis, quisquis non receperit Regnum Dei ut infans, non ingreditur in illud,” Marc: x: 15. Luc: xviii: 17; per infantem hic & alibi in Verbo significatur innocentia; videantur quæ prius de his dicta sunt, nempe quod infantia non sit innocentia, sed quod innocentia habitet in sapientia, n: 2305. 3495: qualis innocentia infantiae, & qualis innocentia sapientiae, n: 2306. 3183: tum quale proprium innocentia & charitate a Domino vivificatum, n: 154: quod innocentia faciat ut bonum sit bonum, n: 2526. 2780. Quod agni significant innocentiam, constare potest a pluribus locis in Verbo, quorum hæc in fidem licet afferre; apud Esaiam “Commorabitur *lupus cum agno*, & pardus cum hædo cubabit, & vitulus & leo juvenis, & bos una, & puer parvus ducet eos,” xi: 6; ibi de Regno Domini, ac de statu pacis & innocentiae ibi; lupus pro illis qui contra innocentiam sunt, agnus pro illis qui innocentia: similiter alibi apud Eundem “*Lupus & agnus pascent simul*, & leo sicut bos comedet paleam, & serpenti pulvis panis ejus; non malefacient, & non perdent in toto monte sanctitatis meæ,” lxxv: 25; lupus ut supra, pro illis qui contra innocentiam, & agnus pro illis qui in innocentia: quia lupus & agnus opposita sunt, etiam Dominus ad septuaginta, quos emisit, dixit, apud Lucam “Ecce Ego mitto vos sicut *agnos in medium luporum*,” x: 3. Apud Moysen “Sugere facit illum mel e rupe, & oleum e saxo petrae, butyrum armenti, & lac gregis, *cum adipe agnorum & arietum*, filiorum Baschanis,” Deut: xxxii: 13. 14; ibi in sensu interno de cœlestibus Ecclesiae antiquae, adeps agnorum pro charitate innocentiae. Agni in Lingua originali per varia nomina exprimuntur, & per illa diversi gradus innocentiae significantur, nam, ut dictum, in omni bono erit innocentia ut sit bonum, & inde quoque in vero, hic agni exprimuntur per vocem, per quam etiam oves, sicut Levit: i: 10. Cap: iiii: 7. Cap: v: 6. Cap: xvii: 3. Cap: xxii: 19. Num: xviii: 17, & est innocentia fidei quæ est charitatis, quæ significatur: per alias voces alibi, ut apud Esaiam “Mittite *agnum* dominatoris terræ de petra versus desertum ad montem filiae Zionis,” xvi: 1; adhuc per aliam vocem apud Eundem “Dominus Jehovih in robusto venit, & brachium Ipsius dominabitur Ipsi; sicut pastor gregem suum pascet, in *brachium suum colliget Agnos*, & in sinu suo portabit, lactentes ducet,” xl: 9. 10; in brachium colligere agnos, & in sinu portare, pro illos qui sunt in charitate in qua innocentia. Apud Johannem “Jesús manifestatus Petro dixit, Simon Jona amasne Me plus quam hos, dicit Ipsi, imo Domine, tu scis quod amem Te; dicit illi *pasce agnos meos*: dicit illi iterum, Simon Jona, amasne Me, dicit Ipsi, imo Domine, tu scis quod amem Te, dicit illi *pasce oves meas*,” xxi: 15. 16; per Petrum, hic ut alibi, significatur fides, videatur Præfatio ad Cap: xviii, & Præfat: ad Cap: xxii Genes: & n: 3750, & quia fides non est fides nisi sit ex charitate erga proximum, & sic ex amore in Dominum, nec charitas & amor nisi sit ex innocentia, inde est quod Dominus primum interroget num amet

amet se, hoc est, num amor sit in fide, & dein dicit, pasce agnos meos, hoc est, illos qui in innocentia sunt; & dein post eandem interrogationem dicit, pasce oves meas, hoc est, illos qui in charitate. Quia Dominus est ipsa Innocentia, quæ est in Regno Ipsi, nam ab Ipso omne innocentia est, inde vocatur Dominus Agnus, ut apud Johannem "Postridie vidit Johannes Baptista Jesum venientem ad illum, & dixit, ecce *Agnus Dei*, qui tollit peccatum mundi," 1: 29. 36. Et in Apocalypsi "*Cum Agno* pugnabunt, sed *Agnus vincet illos*, quia Dominus dominorum est, & Rex regum, & qui cum Ipso vocati & electi," xvii: 14: & præterea alibi in Apocalypsi, ut Cap: v: 6. Cap: vi: 1. 16. Cap: vii: 9. 14. 17. Cap: xii: 11. Cap: xiii: 8. Cap: xiv: 1. 4. Cap: xix: 7. 9. Cap: xxi: 22. 23. 26. Cap: xxiii: 1. 3. Quod Agnus Paschalis sit Dominus in supremo sensu, notum est, Pascha enim significabat glorificationem Domini, hoc est, induitionem Divini quoad Humanum, & in sensu repræsentativo significat Regenerationem hominis; & Agnus paschalis id quod essentiale regenerationis est, nempe innocentiam; nemo enim regenerari potest nisi per charitatem in qua innocentia. Quia Innocentia est primarium in Regno Domini, & est ipsum cœleste ibi, & sacrificia & holocausta repræsentabant spiritualia & cœlestia Regni Domini, ideo ipsum essentiale Regni Ipsi, quod est innocentia, repræsentabatur per Agnos; quare holocaustum jure seu quotidianum fiebat ex agnis, uno in mane, & altero inter vespas, Exod: xxix: 37. 38. 39. Num: xxviii: 3. 4, & duplum diebus sabbathi, Num: xxviii: 9. 10; & per adhuc plures agnos in statis festis, Levit: xxiii: 12. Num: xxviii: 11. 17. 19. 27. Cap: xxix: 1 ad fin: Quod puerpera post exactos dies munditiæ, in holocaustum offerret Agnum, & pullum columbæ aut turturem, Levit: xii: 6, erat ut significaretur effectus amoris conjugialis, qui, nempe amor conjugialis, quod sit innocentia, videatur n: 2736; & quia per infantes innocentia significatur.

3995. Et maculosum & punctatum in capris, quod significet quod dein suum erit omne bonum veri in quo mixtum falsum & malum, constat ex significatione maculosi, quod sit falsum, & a significatione punctati, quod sit malum, de quibus mox supra n: 3993; & a significatione caprarum, quod sit bonum veri, seu charitas fidei, de qua n: 3519; quod omne id suum erit, significatur etiam per id quod sequitur "Et erit merces mea." Quid bonum veri, seu charitas fidei, paucis dicendum; cum regeneratur homo, tunc apparenter præcedit verum quod fidei, & apparenter sequitur bonum quod charitatis; at cum homo regeneratus est, tunc manifeste præcedit bonum quod charitatis, & manifeste sequitur verum quod fidei; sed quod prius sit apparentia, hoc autem essentialiter ita, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3616. 3603. 3701; cum enim homo regeneratur, facit ille bonum ex vero quod didicit, nam ex vero discit quid bonum, sed usque est intus bonum quod hoc operatur; influit enim bonum a Domino per viam internam seu per viam animæ, & influit verum per viam externam, seu per viam

viam sensualem, quæ corporis ; verum quod per hanc viam intrat, adoptatur a bono quod intus, & ei conjungitur, & hoc eousque, dum homo regeneratus est ; tunc versura fit, & a bono agitur verum ; inde patet, quid bonum veri, & quid boni verum : inde est, quod tam multi hodie dicant, quod bona charitatis sint fructus fidei, apparet enim ita in principio regenerationis, ex apparentia id concludunt, nec sciunt aliter, quia pauci sunt qui regenerantur, & nemo id scire potest quam qui regeneratus est, hoc est, qui in affectione boni est seu in charitate ; ex affectione boni seu charitate hoc videri potest clare, & quoque percipi ; qui autem non regenerati sunt, ne quidem sciunt, quid affectio boni seu quid charitas, sed ratiocinantur de illa sicut de re aliena, seu de re extra illos ; quapropter Charitatem vocant fructum fidei, cum tamen fides est ex charitate : sed usque non tanti interest ; ut simplices sciant, quid prius & quid posterius, modo in charitate vivant, nam charitas est vita fidei. Per pecus hic significantur tam agni, quam oves, hædi, capræ, arietes, hirci, sed nominantur solum agni & capræ, & hoc est causa quia per Agnos significatur innocentia, & per capras charitas fidei, de his enim in sensu interno hic agitur : inde quoque est, quod maculosum in Lingua originali exprimitur per vocem, quæ quoque significat agnos, ut apud Esaiam Cap : xl : 10 ; & punctatum per vocem, quæ quoque significat pecuarium, ut 11 Reg : 111 : 4. Amos 1 : 1.

3996. Et erit merces mea, quod significet quod a semet, constat a significatione mercedis, quod sit illius, nempe Jacobi, propter servitium, quæ quod significant ex propria potentia, seu quod idem, a semet, videatur supra n : 3975. 3977. 3982.

3997. Et respondebit mihi justitia mea, quod significet sanctitatem Divinam quæ Ipsi, constat ex significatione Justitiæ, quod prædicetur de bono, de qua n : 612. 2235 ; cum autem dicitur de Domino, ut hic, est sanctitas Divina, nam omne bonum spirituale & cœleste procedit a Divino Sancto Domini.

3998. In die crastino, quod significet in æternum, constat a significatione diei crastini : in Verbo cum nominatur heri, hodie, aut cras, tunc in supremo sensu significatur æternum, heri ab æterno, hodie æternum, & cras in æternum, quod hodie sit æternum, videatur n : 2838 ; tempora enim in Verbo significant status, sicut sæcula, anni, menses, septimanæ, dies, horæ, quod sæpius ostensum ; at apud Dominum non sunt status, sed omne ibi est æternum & infinitum ; inde patet, quod per diem crastinum, significetur in æternum.

3999. Quia venis super mercedem meam coram te, quod significet proprium Ipsi, constat ex significatione mercedis, cum prædicatur de Domino, quod sit proprium, quod nempe ex propria potentia acquisitum, de qua supra n : 3975. 3977. 3982. 3996.

4000. Omne quod non est illud punctatum & maculosum in capris, quod significet quod non ex bono per Labanem intellecto est mixtum malo & falso
in

in veri bonis, constat ex illis quæ supra n: 3993. 3995, dicta sunt, ubi similia.

4001. Et nigrum in agnis, quod significet statum innocentiae primum, constat a significatione nigri, quod sit proprium, & a significatione agni, quod sit innocentia, de quibus mox supra n: 3994: quod nigrum in agnis hic sit status innocentiae primus, est quia proprium hominis, qui regeneratur, primum regnat, nam ex proprio putat bonum facere, & quoque sicut ex proprio faciet, ut donari possit proprio cœlesti, videatur n: 1712. 1937. 1947. 2882. 2883. 2891; inde est, quod per proprium in agnis hic significetur status innocentiae primus.

4002. Furatum illud a me, quod significet quod illius non esset, constare potest absque explicatione: durius quidem hoc sonat in sensu literæ, sed cum expressio illa versus cœlum transit, durum illud abstergitur, & fit lene & mite; sicut etiam apud Matthæum "Vigilate, quia non scitis, qua hora Dominus vester venturus est; illud cognoscite, si sciret paterfamilias *qua hora fur venturus esset*, vigilaret utique, & non sineret perfodi domum suam," xxiv: 42. 43: apud Johannem "Nisi *evigilaveris, veniam super te sicut fur*, & non cognoscēs, qua hora venturus sim super te," Apoc: iiii: 3: apud Eundem "Ecce *venio sicut fur*, beatus qui *vigilat*, & servat vestimenta sua," Apoc: xvi: 15, de Domino, ubi sicut fur non aliud significat quam inopinato & inexpectato. Furari in sensu interno est vindicare sibi id quod Domini est, nempe bonum & verum, & quia in principio regenerationis id omnes faciunt, & id primus innocentiae status est, videatur mox supra n: 4001, ideo mitior vox est, quam sonat in litera; proinde quod furatum a me, significet quod illius non esset.

4003. Vers: 34. 35. 36. *Et dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum. Et removit in die isto capros variegatos & maculosos, & omnes capras punctatas & maculosas, omne in quo album, & omne nigrum in agnis, & dedit in manum filiorum ejus. Et posuit viam trium dierum inter se & inter Jacobum; & Jacob pascens greges Labanis reliquos.* Dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum, significat consensum; & removit in die isto capros variegatos & maculosos, significat quod separarentur vera boni quæ sparsa & mixta malis & falsis, quæ propria bono per Labanem significato: & omnes capras punctatas & maculosas, significat illorum bona in quibus mixta mala & falsa: omne in quo album, significat verum: & omne nigrum in agnis, significat proprium innocentiae: & dedit in manum filiorum ejus, significat quod darentur illa veris: & posuit viam trium dierum inter se & inter Jacobum, significat statum illorum prorsus separatum; & Jacob pascens greges Labanis reliquos, significat quod ex relictis desumeret illa bona & vera quæ conjungerentur.

4004. Dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum, quod significet consensum, constat absque explicatione.

4005. Et removit in die isto capros variegatos & maculosos, quod significet,

ficet, quod separarentur vera boni quæ sparsa & mixta malis & falsis, quæ propria bono per Labanem significato, constat ex significatione remove, quod sit separare; ex significatione caprorum, quod sint vera boni, de qua sequitur; ex significatione variegatorum, quod sint quæ sparsa & mixta malis, de qua etiam sequitur; & ex significatione maculorum, quod sint quæ sparsa & mixta falsis, de qua supra. Hic nominantur capri & dein capræ, ex causa; quia capri significant vera boni, & capræ bona veri, inter quæ qualis differentia sit, videatur supra n: 3995: in Verbo accurata distinctio fit inter masculos & fæmellas, ut patet a sacrificiis & holocaustis, in quibus specificè mandatum, quod offerretur sive Agnus vel Agna, sive capra vel caper, sive ovis vel aries, & sic porro; ex quibus constare potest, quod aliud significatum fuerit per masculum, & aliud per fæmellam; per masculum in genere significatur verum, & per fæmellam bonum; hic itaque per capros vera boni, & per capras, quæ mox nominantur; bona quæ illis adjuncta; & quia talis differentia est, etiam dicitur, quod removerit capros variegatos, non autem punctatos prout de capris; variegatum enim significat verum sparsum & mixtum malis, at punctatum significat bonum sparsum & mixtum malis, de quo supra n: 3993; verum mixtum malis, est proprie intellectus, sed bonum mixtum malis est proprie voluntatis; hæc differentia est. Quod hæc a bono per Labanem significato sint, patet, quia a grege Labanis; per gregem enim in Verbo significatur bonum & verum, seu quod idem, illi qui in bono & vero sunt, ita qui ab Ecclesia Domini. Arcanum hoc ulterius exponi nequit, quia non patere potest, nisi ad captum instructum de veris & bonis, & simul illustratum; sciendum enim est, quid vera boni, & quid bona inde, tum quod ex uno bono, quod hic per Labanem repræsentatur, tot varia possint separari; qui non in cognitione de his sunt, nec sciunt, quod in unoquoque bono sint innumerabilia, & quidem tot, ut vix possint a scientissimo in communia genera dispesci; sunt enim bona comparata per vera, sunt vera inde nata, & per hæc iterum bona comparata; sunt vera nata ex bonis, & hoc quoque in serie; sunt bona mixta malis, & vera mixta falsis, de quibus supra n: 3993; & horum mixtiones & temperaturæ tam varæ & multiplices, ut myriadam myriades excedant, & quoque variantur secundum omnes vitæ status, & vitæ status in genere secundum ætates, & in specie secundum affectiones quasunque: inde aliquantum capi potest, quod a Labanis bono separari potuerint tot varia; quorum quædam adjuncta sunt veris per filios Jacobi significatis, quædam relictæ, & ex his alia derivata: sed hæc talia sunt, ut dictum, quæ non cadunt in intellectum nisi instructum, & simul illustratum.

4006. Et omnes capras punctatas & maculosas, quod significet illorum bona, in quibus mixta mala & falsa, constat ex significatione caprarum, quod sint veri bona, de qua n: 3995, hic bona quæ veris, de quibus mox supra n: 4005, adjuncta sunt; ex significatione punctatorum, quod sint bona cum quibus mixta mala, & ex significatione maculorum, quod sint vera cum quibus mixta falsa, de quibus n: 3993. 3995.

K k k k

4007.

4007. Omne in quo album, quod significet in quo verum, constat ex significatione albi, quod sit verum, proprie autem Justitia & Meritum Domini, & inde justitia & meritum Domini apud hominem, de qua n: 3301. 3993; quod album sit illud, est quia Lux Cœli quæ a Domino, ex qua luce splendor & candor, significat verum, quod itaque illustratur a luce illa, & sit splendidum & candidum, est id quod vocatur justitia & meritum Domini apud hominem; qui illam, nempe Justitiam Domino, agnoscunt & ex bono recipiunt, ac justitiam propriam rejiciunt, sunt qui in specie significantur per justos, de quibus Dominus apud Matthæum “Justi fulgebunt ut sol in Regno Patris,” xiii: 43: quod Album splenscens seu candidum sit illud, patet etiam ex aliis locis in Verbo, ut apud Moysen “Ruber oculis præ vino, & *Albus* dentibus præ lacte,” Genes: xlix: 12; ibi de Jehudah, per quem quod repræsentetur Dominus quoad Divinum amoris Ipsius, & in sensu interno Regnum cœlestes, ita homo cœlestis, videatur n: 3881; ruber oculis præ vino, significat Divinam Sapientiam, Albus dentibus præ lacte, significat Justitiam. Apud Davidem “Purificabis me hyssopo, & mundabor; lavabis me, & *præ nive albus* fiam,” Psalm: li: 9; lavare & præ nive albus fieri pro purificari a peccatis, per receptionem & induitionem justitiæ Domini. Apud Johannem “In medio septem candelabrorum similis Filio hominis, Caput Ipsius & *capilli albi*, sicut *lana alba*, sicut *nix*, & oculi Ipsius sicut flamma ignis,” Apoc: i: 13. 14. Apud Eundem “Habes pauca nomina in Sardis, qui non polluerunt vestimenta sua, & *ambulabunt Mecum in Albis*, quia digni sunt: qui vicerit, hic *induetur vestimentis albis*,” Apoc: iii: 4. 5. Apud Eundem “Consulo tibi, ut emas a Me aurum igne purificatum, ut ditescas, & *vestimenta alba ut induaris*,” Apoc: iii: 18. Apud Eundem “Datae sunt unicuique Animæ sub altari *stolæ albae*,” Apoc: vi: 9. 10. Apud Eundem “Vidi stantes coram throno, & coram Agno, *indutos stolis albis*: unus seniorum dixit mihi, hi *induti stolis albis* quinam sunt, & unde venerunt, cui dixi, Domine, tu scis; dixit mihi, hi sunt qui veniunt ex afflictione magna, & lavarunt stolas suas, & *dealbarunt stolas suas in sanguine Agni*,” Apoc: vii: 9. 13. 14. Apud Eundem “Angeli *induti linteo albo & splendido*, & circumcincti circum pectora cingulis aureis,” Apoc: xv: 6. Apud Eundem “Vidi, cum ecce *Equus Albus*, & sedens super illo habens arcum, cui data est corona,” Apoc: vi: 2; & alibi “Postea vidi Cœlum apertum, cum ecce *Equus Albus*; exercitus Ipsius in cœlo sequebantur Ipsum super *equis albis*, *induti byssinum album* & mundum,” Apoc: xix: 11. 14; in omnibus his locis per Album significatur verum fidei, vestimenta alba & stolæ albæ non aliud sunt; sed verum fidei non illis est, qui credunt habere fidem ex semet, ita sapere ex semet, sed illis qui credunt a Domino, nam illis fides & sapientia datur, hi enim sibi nihil veri & boni tribuunt, minus per vera & bona apud se mereri credunt, & adhuc minus per illa justificari, sed solum tribuendo illa Domino, ita omnia gratiæ & Misericordiæ; hoc est induere vestimenta alba, & quoque dealbari in sanguine Agni: sunt duo, quæ

quæ exuunt omnes illi qui intrant in cœlum, nempe proprium & inde confidentiam, atque Meritum sui seu justitiæ propriæ, ac induunt proprium cœleste, quod est a Domino, ac Meritum seu Justitiam Domini, & quantum hæc, tantum interius in Cœlum veniunt: hæc in specie significantur per rubrum & per album, per rubrum bonum amoris, quod illis tunc, & per album verum fidei.

4008. Et omne nigrum in Agnis, quod significet proprium innocentia, constat ex illis quæ supra n : 3994, dicta sunt, ubi eadem verba.

4009. Et dedit in manum filiorum ejus, quod significet quod darentur illa veris, constat a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n : 489. 491. 533. 2623: 3373 ; dare in manum illorum, est juri- & arbitrio eorum, per manum enim significatur potentia, n : 878. 3387 : vera, quæ per filios hic significantur, sunt quæ vocantur sensualia, sunt enim sensualium, & sunt extrema mentis naturalis ; Naturale enim hominis ab una parte communicat cum sensualibus quæ sunt corporis, & ab altera parte cum rationalibus, quæ sunt mentis rationalis, per intermedia illa fit quasi ascensus a sensualibus quæ sunt corporis & aperta sunt versus mundum, ad rationalia quæ sunt mentis rationalis, & aperta sunt versus cœlum, ita quoque descensus ab illis, nempe a cœlo ad mundum ; hoc fit in solo homine : hic ascensus & descensus est, de quo agitur in sensu interno horum Capitum ; ac ut repræsentative sistantur omnia & singula, repræsentatur Rationale per Jischakum & Rebeccam, Naturale per Jacobum & binas ejus mulieres, & Sensuale per horum filios ; at quia in Sensuali ut in ultimo ordinis, priora simul sunt, unusquisque filius aliquod commune repræsentat, in quo illa, ut supra ostensum est.

4010. Et posuit viam trium dierum inter se & inter Jacobum, quod significet statum illorum prorsus separatum, constat ex significatione ponere viam, quod sit separari ; a significatione trium quod sit ultimum, completum, seu finis, de qua n : 1825. 2788, ita prorsus separatum ; & a significatione dierum quod sit status, de qua n : 23. 487. 488. 493. 893. 2788 3462.

4011. Et Jacob pascens greges Labanis reliquos, quod significet quod ex relictis defumeret illa bona & vera, quæ conjungerentur, constat ex significatione gregum, quod sint bona & vera, de qua n : 343. 2566. 3767. 3768. 3772. 3783 ; pascere greges reliquos, quod sit ex relictis defumere illa, nempe bona & vera, quæ conjungerentur, a sequentibus patet, ibi enim de illa re agitur.

4012. Vers : 37. 38. 39. 40. *Et accepit sibi Jacob baculum populi recentem, & corylum & platanum, & decorticavit, in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis, Et constituit baculos, quos decorticavit, in canalibus, in potatoriis aquæ, quo veniebant greges ad bibendum, e regione gregum, & incalecebant in veniendo illos ad bibendum. Et incalecebant greges ad baculos, & pariebant greges variegatos, punctatos, & maculosos. Et agnos separavit Jacob, & dedit facies gregis ad variegatum, & omne nigrum in grege Labanis, & posuit sibi catervas soli sibi, & non posuit eas ad gregem Labanis.* Accipit sibi Jacob baculum populi recentem, significat propriam potentiam Naturalis boni : & corylum & platanum, significat potentiam inde naturalium ve-

ritatum : & decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi quod super baculis, significat dispositionem veri interioris potentiae : & constituit baculos quos decorticavit in canalibus, significat præparationem ulteriorem : in potatoris aquæ quo veniebant greges ad bibendum, significat veri affectiones : e regione gregum, & incallescant in veniendo illos ad bibendum, significat usque ad affectionis ardorem, ut conjungerentur : & incallescant greges ad baculos, significat effectum ex propria potentia : & pariebant greges variegatos, punctatos & maculosos, significat quod inde ipsi naturali bono, ex bono medio significato per Labanem, talia : & agnos separavit Jacob, significat quoad innocentiam : & dedit facies gregis ad variegatum, significat ad vera sparsa malis & falsis : & omne nigrum, significat ad statum talem : in grege Labanis, significat in bono per Labanem significato : & posuit sibi cattervas soli sibi, significat separationem bonorum & verorum ex propria potentia : & non posuit eos ad gregem Labanis, significat separationem absolutam a bono per Labanem significato.

4013. Accepit sibi Jacob baculum populi recentem, quod significet propriam potentiam naturalis boni, constat a significatione baculi, quod sit potentia ; & a significatione populi, quod sit bonum naturalis, de qua sequitur : Baculus passim nominatur in Verbo, & ubivis significat potentiam, tam ex eo, quod pastores illo usi sint, potentiae exercendæ causa super greges, quam quoque quia inserviebat sustentationi corporis, & quasi pro manu dextra, per manum enim significatur potentia, n : 878. 3387 ; & quia illa significatio baculi fuit, etiam Reges antiquitus illo usi sunt, inde insigne Regium curtus baculus, & quoque sceptrum ; nec solum Reges illo usi sunt, sed etiam Sacerdotes & Prophetæ, ut quoque illi per baculum significarent potentiam quæ illis, sicut Aharon & Moses, quare Mosi toties mandatum est, ut extenderet baculum suum, & alibi ut manum, cum miracula fiebant, & hoc quia per baculum & per manum Divina Potentia significabatur ; ex significatione baculi quod sit potentia, etiam magi Ægyptii illo usi sunt, cum magica miracula facerent ; inde hodie Magi repræsentantur per baculos in manu : ex his constare potest, quod per baculos significetur potentia : sed in Lingua originali, baculi qui pastoribus, & qui regibus, tum qui sacerdotibus & prophetis, alia voce exprimuntur, hic voce qua exprimitur baculus viatorum, tum quoque pastorum, ut constare potest ex locis alibi, ut Genes : xxxii : 11. Exod : xii : 11. 1 Sam : xvii : 40. 43. Sachar : xi : 7. 10 ; hic quidem baculus non nominatur sicut sustentans manum, sed sicut virga excisa ab arbore nempe a populo, corylo, & platano, ad ponendum in potatoriis ante facies gregis, sed usque ejusdem significationis est ; per illum enim in sensu interno potentia naturalis boni, & inde naturalium veritatum, describitur. Quod populum attinet, ex qua baculos factus, sciendum, quod Arbores in genere significant perceptiones & cognitiones, perceptiones cum prædicantur de cœlesti homine, at cognitiones cum de spiritali, videatur n : 103. 2163. 2682. 2722. 2972 ; inde arbores in specie significant bona & vera, nam hæc sunt perceptionum & cognitionum ; quædam species arborum bona & vera interiora

interiora, quæ sunt spiritualis hominis, ut olivæ & vites, quædam species bona & vera exteriora, quæ sunt naturalis hominis, ut populus, corylus, platanus ; & quia antiquitus unaquævis arbor aliquam speciem boni & veri significabat, inde in lucis cultus fuit secundum arborum species, n : 2722 : populus, quæ hic nominatur, est populus alba, ita dicta ab albedine, e qua derivatio ; inde erat, quod per populum significatum fuerit bonum quod ex vero, seu quod idem, bonum veri, ut quoque apud Hoscheam Cap : IV : Vers : 13, sed hic falsificatum.

4014. Et corylum & platanum, quod significet potentiam inde naturalium veritatum, constat ex significatione coryli & platani, quod sint Naturalis veritates : quod hæc significatio istarum arborum sit, non ita constare potest ex aliis locis in Verbo, quia alibi non nominantur, præter platanum apud Ezechielem “ Cedri non occultarunt illam in horto Dei, abietes non pares fuerunt ramis ejus, & *platani* non fuerunt sicut rami ejus, omnis arbor non par fuit illi in pulchritudine ejus,” xxxi : 8 ; ibi de scientificis & rationalibus apud hominem Spiritualis Ecclesiæ agitur ; hortus Dei est Ecclesia spiritualis, cedri sunt rationalia, abietes & platani sunt naturalia, abietes naturalia quoad bonum, platani quoad verum.

4015. Et decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis, quod significet dispositionem veri interioris potentiæ, constat ex significatione decorticare & decorticationum, quod sint detractiones exteriorum, ut pateant interiora, ita denudationes ; a significatione albi, quod sit verum, de qua supra n : 3993. 4007 ; & a significatione baculi, quod sit potentia, de qua mox supra n : 4013, hic potentia interior, quia super baculis sub cortice : dispositio veri interioris potentiæ, est potentia interioris hominis in exteriorem, seu spiritualis hominis in naturalem ; omnis enim dispositio boni & veri in naturali homine venit a spirituali homine, hoc est, per spiritualem hominem a Domino, & quidem per verum ibi, influit enim Dominus in spiritualis seu interioris hominis bonum, & per verum ibi in naturalem, non autem per bonum immediate, priusquam homo regeneratus est ; quare omnis dispositio in naturali homine fit ab interiori ; Naturale seu naturalis homo nusquam aliter disponi potest, hoc est, regenerari ; quod ab interiori, patet ex agnitione veri, quæ nisi sit ab interiori, non est agnitio, tum quoque a conscientia, quæ est agnitio veri ab interiori, & quoque a perceptione : quia dispositio ab interiori fit per verum, ideo de vero prædicatur potentia, tum quoque baculus per quem potentia significatur, ut & manus, per quam etiam significatur potentia, n : 3091, ut a per pluribus locis in Verbo, confirmari potest ; non quod vero insit potentia a se sed bono, & sic vero ex bono, hoc est, vero per bonum a Domino ; inde aliquantum constare potest, quid sit dispositio veri interioris potentiæ. In supremo sensu, in quo agitur de Domino, significatur potentia propria, nam Divino est potentia propria, quia non ab alio.

4016. Et constituit baculos quos decorticavit in canalibus, quod significet præparationem

præparationem ulteriorem, constat ex illis quæ sequuntur, nam ibi agitur de effectu interioris potentiaë veri in Naturali, per baculos enim significatur potentia, n : 4013. 4015, per decorticare dispositio ab interiori, n : 4015, & per canales veri bonum in naturali, n : 3095.

4017. In potatoriis aquæ, quo veniebant greges ad bibendum, quod significet veri affectiones, constat a significatione aquæ, quod sint cognitiones & scientifica, quæ sunt vera naturalis, de qua n : 28. 2702. 3058 ; ex significatione potatoriorum seu aqualium, qui quia sunt continentes aquæ, in sensu interno sunt bona veri, bona enim sunt continentia veri, de qua n : 3095 ; ex significatione venire ad bibendum, quod sit affectio veri ; quod venire ad bibendum sit affectio veri, est quia involvit sitim, sitis enim in Verbo significat appetitionem & desiderium, ita affectionem sciendi & hauriendi verum, & hoc quia aqua significat verum in genere ; fames autem appetitionem, desiderium, ita affectionem imbuendi bonum, & hoc quia panis, qui pro cibo in genere fumitur n : 2165, significat bonum ; inde patet, quod per illa verba significantur veri affectiones.

4018. E regione gregum, & incalescebant in veniendo illos ad bibendum, quod significet usque ad affectionis ardorem ut conjungerentur, constat ex significatione incalescere in veniendo, ad bibendum, quod sit affectionis ardor, quod incalescere sit ardor, patet, & quod venire ad bibendum sit affectio veri, videatur mox supra n : 4017 ; e regione gregum, quod sit ut conjungerentur, nempe vera & bona Naturali, est quia involvit intuitionem, & inde excitatam affectionem, spiritualia enim ita conjunguntur ; & præterea omnis implantatio veri & boni, tum omnis conjunctio sit per affectionem ; vera & bona, quæ discuntur, quibus homo non afficitur, in memoriam quidem intrant, sed tam leviter ibi hærent, sicut pluma parieti, quæ dissipatur levissimo aspirante vento ; cum rebus quæ in memoriam intrant, ita se habet, quæ absque affectione intrant, cadunt in umbram ejus, at quæ cum affectione, veniunt in lucem ibi, quæ ibi in luce sunt, videntur & apparent clare & vive ad similis rei excitationem quamcunque, non autem ita quæ circum latent in umbra ; affectio quæ est amoris hoc secum habet : inde constare potest, quod omnis implantatio veri, & ejus conjunctio cum bono fiat per affectionem, & quo major affectio, eo fortior conjunctio ; affectionis ardor est hic intima affectio ; sed vera implantari & bono conjungi nequeunt, nisi per affectiones veri & boni, quæ affectiones scaturiunt ut ex suis fontibus a charitate erga proximum, & ab amore in Dominum ; at mala & falsa per affectiones mali & falsi, quæ affectiones scaturiunt ut ex suis fontibus ab amore sui & mundi : quia res ita se habet, & hic de conjunctione boni & veri in Naturali homine in sensu interno agitur, ideo hic & in sequentibus memoratur de incalescentia gregis, cum venirent ad bibendum ; per quæ talia significantur.

4019. Et incalescebant greges ad baculos, quod significet effectum ex propria potentia, constat ex significatione incalescere hic, quod sit affectus,

affectus, nempe affectionis, n: 4018; & ex significatione baculorum, quod sit propria potentia, de qua supra n: 4013. 4015.

4020. Et pariebant greges variegatos, punctatos & maculosos, quod significet quod inde naturali bono, ex bono medio significato per Labanem, talia, constat ex significatione parere, quod sit agnitio & conjunctio de qua n: 3611. 3915; ex significatione variegatorum, quod sint vera cum quibus mixta mala, n, 4005; ex significatione punctatorum, quod sint bona cum quibus mixta mala; & ex significatione maculorum, quod sint vera cum quibus mixta falsa, de quibus n: 3993, 3995. 4005; talia sunt, quæ hic significantur, & quæ ex bono per Labanem significato cesserunt bono veri naturalis, quod per Jacobum repræsentatur.

4021. Et agnos separavit Jacob, quod significet quoad innocentiam, constat ex significatione Agnorum, quod sit innocentia, de qua supra n: 3994: quoad innocentiam dicitur, quia in illis quæ nunc sequuntur agitur de dispositione boni & veri naturalis ad innocentiam recipiendam & inaptandam.

4022. Et dedit facies gregis ad variegatum, quod significet ad vera sparsa malis & falsis, constat ex significatione variegati, quod sit verum sparsum & mixtum malis, de qua n: 4005, 4020.

4023. Et omne nigrum, quod significet ad statum talem, nempe qui significatur per nigrum in agnis, de quo statu videatur n: 3994. 4001.

4024. In grege Labanis, quod significet in bono per Labanem significato, constat a significatione gregis, & a repræsentatione Labanis, quod sit bonum, nempe medium, per quod bona & vera naturali, de quibus supra.

4025. Et posuit sibi catervas soli sibi, quod significet separationem bonorum & verorum ex propria potentia, constat a significatione catervarum nempe gregis, quod sint bona & vera; & ex significatione sibi soli sibi, quod sit separare illa, quæ ex propria potentia comparata sunt: in sensu supremo hic agitur de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit, & hoc ex propria potentia, sed usque per media secundum ordinem; illa bona & vera, quæ Divina in Se fecit, sunt hic catervæ, quæ Sibi soli Sibi.

4026. Et non posuit eas ad gregem Labanis, quod significet separationem absolutam a bono per Labanem significato constat ex illis quæ nunc dicta sunt, ita absque ulteriore explicatione: bona enim & vera Divina prorsus separata sunt ab illis bonis & veris, quæ aliquid trahunt ab humano, nam transcendunt, & fiunt infinita.

4027. Hæc quæ hætenus quoad sensum internum vocum explicata sunt, interiora sunt, & inde arcaniora, quam ut possint ad intellectum clare exponi; agitur enim in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; & in sensu repræsentativo, quomodo Dominus naturale hominis novum facit, cum illum regenerat; omnia illa sistuntur hic plene in sensu interno: quæ ibi continentur in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale apud Se ex propria potentia Divinum fecit, sunt talia, quæ intellectum etiam Angelicum excedunt; aliquid de illis in Regeneratione

generatione hominis videri potest, quia regeneratio hominis est imago Glorificationis Domini, n: 3138. 3212. 3296. 3490: de hac aliquam ideam habere potest homo, at non alius quam qui regeneratus est, sed tamen obscuram quamdiu in corpore vivit, corporea enim & mundana, in quibus etiam est, jugiter affundunt umbras, ac detinent mentem in inferioribus; sed illi qui non regenerati sunt, nihil prorsus de illa re capere possunt, extra cognitiones sunt quia extra perceptiones; imo nesciunt prorsus quid regeneratio, nec credunt dari posse, ne quidem sciunt quid affectio charitatis per quam regeneratio, inde nec quid Conscientia, minus adhuc quid Internus homo; & adhuc minus quid correspondentia Interni hominis cum Externo; verba quidem scire possunt, & plures sciunt, sed rem ignorant; quapropter cum notio harum rerum deest, utcumque clare exponerentur arcana, quæ in sensu interno hic continentur, usque foret sicut aliquid ad visum sistere in tenebris, aut aliquid loqui ad surdos, & præterea affectiones amoris sui & mundi, quæ apud illos regnant, tali nec scire, ne quidem audire sinunt, rejiciunt enim illico, imo respuunt: aliter qui in affectione charitatis sunt, ii delectantur talibus, nam Angeli apud illos in suo felici sunt, cum homo in talibus est, ex causa quia tunc in illis sunt quæ agunt de Domino, in quo sunt, & in illis quæ agunt de proximo & de ejus regeneratione; ex Angelis, hoc est, per Angelos a Domino, influit jucundum & beatum apud hominem, qui in affectione charitatis est, cum illa legit, & magis cum sanctum illis inesse credit, & adhuc magis cum aliquid capit quod in sensu interno continetur. Agitur ibi de influxu Domini in bonum Interni hominis, & quidem per bonum in verum ibi; agitur etiam de influxu inde in Externum seu naturalem hominem; & de affectione boni & veri, in quam fit influxus, & quoque de receptione veri, & de ejus conjunctione cum bono ibi, præter de bono quod pro medio inservit, & hic per Labanem & ejus gregem significatur. De his Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, seu quibus sensus internus est Verbum, innumerabilia vident & percipiunt, quorum vix aliquid ad intellectum hominis venire potest, & quod venit, in obscurum ejus cadit, quæ causa est, quod hæc non singularius explicantur.

4028. Vers: 41. 42. *Et fuit in omni incalescere gregis primum coeuntium, & posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incalescendum illum ad baculos. Et ad dein coire gregem, non posuit, & erat dein coeuntium Labani, & primum coeuntium Jacobo.* Fuit in omni incalescere gregis primum coeuntium, significat illa quæ spontanea essent: & posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incalescendum illum ad baculos, significat ex propria potentia evocata & conjuncta: & ad dein coire gregem non posuit, significat coacta: & erat dein coeuntium Labani, significat quod illa relinquerentur: & primum coeuntium Jacobo, significat quod spontanea, seu quæ ex libero suo conjungerentur.

4029. Fuit in omni incalescere gregis primum coeuntium, quod significet illa quæ spontanea essent, constat a significatione incalescere, quod sit affectionis

affectionis ardor & effectus, de qua supra n : 4018. 4019; a significatione gregis, quod sit verum & bonum, de qua etiam supra; & ex significatione primum coeuntium, quod sint spontanea: quod primum coeuntes sint spontanea, ex nexu rerum in sensu interno patet, tum ex eo quod quicquid est ex affectione, est spontaneum, & maxime quod ex affectionis ardore, qui per incallescere significatur, quare in hoc Versu incallescere bis dicitur; ut & ex derivatione vocis illius in Lingua originali, quod sit conjunctio, per intimum amoris, & de conjunctioe veri & boni in Naturali hic agitur, quæ non nisi quam per spontaneum, hoc ut in libero sit; inde constare potest, quod in omni incallescere gregis primum coeuntium, seu in omni incallescencia primum coeuntium ex grege, significet vera & bona, quæ spontanea seu ex libero sunt, seu quod idem, quæ ex summa affectione; quod omne id quod est amoris seu affectionis, sit liberum, videatur n : 2870: quod omnis conjunctio veri & boni fiat in libero, & quod nulla conjunctio in coacto, n : 2875. 3145. 3146. 3158; inde quod omnis reformatio & regeneratio fiat per liberum, n : 1937. 1947. 2876. 2881. 2877. 2878. 2879. 2880; si per coactum fieri posset, quod omnes salvarentur, n : 2881.

4030. Et posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis ad incallescendum illum ad baculos, quod significet ex propria potentia evocata & conjuncta, constat ex significatione baculorum, quod sit potentia, & cum prædicatur de Domino quod sit propria potentia, de qua n : 4013. 4015; & ex significatione ponere ad oculos in canaliculis ad incallescendum, quod sit evocare ut conjungerentur, ut patet ab illis quæ supra n : 4018 & alibi de significatione earum vocum dicta sunt.

4031. Et ad dein coire gregem non posuit, quod significet coacta, constat ex significatione dein coire; quod primum coire sit spontaneum, seu liberum, supra n : 4029, ostensum est; quod dein coire sit coactum seu non liberum, inde, & quoque a nexu rerum in sensu interno patet: ut & ex eo, quod hic non incallescere, ut de primum coeuntibus, dicatur, per incallescere enim significatur affectio, & ibi affectionis ardor quodcunque non est ex affectione, est ex non spontaneo seu non libero, nam omne spontaneum seu liberum est affectionis seu amoris, n : 2870; patet quoque ex derivatione vocis hujus in Lingua originali, quod sit deficientia, cum enim deficit affectionis ardor, tunc cessat liberum, & quod tunc sit, dicitur non liberum, & tandem coactum. Quod omnis conjunctio veri & boni fiat in Libero seu ex Spontaneo, proinde omnis reformatio & regeneratio, ex locis supra n : 4029 citatis, constare potest, consequenter quod in non libero, seu per coactum, nulla conjunctio ita nulla regeneratio fieri possit, quid liberum, & unde liberum, videatur n : 2870 ad 2893, ubi de Libero hominis actum est: qui non novit, quod nulla conjunctio veri & boni, hoc est, appropriatio, ita quod nulla regeneratio fieri possit nisi in libero hominis is dum ratiocinatur de Providentia Domini, de salvatione hominis, & de plurium damnatione, in meras umbras, & inde in graves errores se conjicit; putat enim, quod, si Dominus

velit, salvare possit unumquemvis, & hoc per innumerabilia media, sicut per miracula, per mortuos qui resurgent, per revelationes immediatas, per Angelos qui a malis detinebunt, & ad bonum vi forti manifesta impellent, perque status plures, in quos cum inducitur homo, pænitentiam agat, & perplura alia; sed non novit, quod omnia hæc media coacta sint, & quod per illa homo reformari nequeat, nam quicquid cogit hominem, hoc non indit ei aliquam affectionem, & si tale sit ut indat, alligat se affectioni mali; apparet enim sicut aliquod sanctum infundat, etiam infundit, sed usque cum status mutatur, ad affectiones suas priores, nempe mala & falsa, redit, & tunc sanctum illud se conjungit cum malis & falsis, & fit prophanum, quod tale est, ut inducat in infernum omnium gravissimum; agnoscit enim primum & credit, & quoque sancto afficitur, & dein negat, imo averfatur; quod qui simul agnoscunt corde, & dein negant, sint qui prophanant, non autem qui non agnoverunt corde, videatur n: 301. 302. 303. 571. 582. 593. 1001. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3399. 3402. 3898; inde hodie manifesta miracula non fiunt, sed miracula non manifesta, seu inconspicua, quæ talia sunt ut sanctum non infundant, nec demunt homini liberum; & inde mortui non resurgunt, & per revelationes immediatas, & per Angelos homo a malis detinetur, & ad bonum vi forti manifesta fertur; est liberum hominis, in quod Dominus operatur, & per quod illum flectit; omne enim liberum est amoris seu affectionis ejus, proinde voluntatis ejus, n: 3158; si non recipit bonum & verum in libero, non potest appropriari ei, seu fieri ejus; id enim ad quod cogitur, non est ejus, sed est illius qui cogit, nam non facit ex se, tametsi sit per se; apparet quandoque, quasi homo ad bonum cogatur, sicut in tentationibus & pugnis spiritualibus, sed quod tunc ei fortius liberum sit, quam extra illas, videatur n: 1937. 1947. 2881; apparet etiam quasi homo ad bonum cogatur, cum semet ad illud cogit, sed aliud est semet cogere, & aliud est cogi, qui semet cogit, est ex libero quod est intus, at cogi est ex non libero: quia ita est, constare potest, in quas umbras, & inde in quos errores se conjicere possunt, qui ratiocinantur de Providentia Domini, deque salvatione hominis, ac de plurium damnatione, & non norunt, quod liberum sit, per quod Dominus operatur, & nullatenus per coactum; quia coactum in rebus sancti, nisi recipitur a libero, periculosum est.

4033. Et erat dein coeuntium Labani, quod significet quod illa relinquerentur, nempe coacta; & primum coeuntium Jacobo, quod significet quod spontanea, seu quæ ex libero suo, conjungerentur, constat ab illis quæ mox supra n: 4029. 4032, dicta sunt: per coacta hic significantur quæ non conjuncta fuerunt, nec conjungi potuerunt; & per spontanea illa quæ conjuncta fuerunt, ut & talia quæ conjungi potuerunt; quod etiam hæc, est quia spontanea se habent secundum affectiones & earum quale. Postquam bonum, quod per Labanem & ejus gregem significatur, illis usibus, de quibus supra, inserviverat, tunc separatur; de separatione agitur in Capite sequente.

4034. Verſ: 43. *Et diffudit ſe vir valde valde, & erat ei greges multi, & ancillæ, & ſervi, & cameli, & aſini.* Diffudit ſe vir valde valde, ſignificat multiplicationem: & erat ei greges multi, ſignificat bona & vera interiora inde: & ancillæ & ſervi, ſignificat bona & vera media: & cameli & aſini, ſignificat vera boni exteriora & externa.

4035. Et diffudit ſe vir valde valde, quod ſignificet multiplicationem, nempe boni & veri, conſtat a ſignificatione diffundere ſe, quod ſit multiplicari, quod in immenſum, ſignificatur per valde valde.

4036. Et erat ei greges multi, quod ſignificet bona & vera interiora inde, conſtat a ſignificatione gregum, quod ſint bona & vera, de qua n: 343; & quod interiora, n: 2566. 3783.

4037. Et ancillæ & ſervi, quod ſignificet bona & vera media, hoc eſt, ipſa naturalia, conſtat ex ſignificatione ancillarum, quod ſint affectiones naturalis, proinde bona ibi, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849; & ex ſignificatione fervorum, quod ſint ſcientifica, quæ ſunt vera naturalis hominis, de qua n: 2567. 3019. 3020. 3409.

4038. Et cameli & aſini, quod ſignificet vera boni exteriora & externa, conſtat ex ſignificatione camelorum, quod ſint ſcientifica communia naturalis hominis, de qua n: 3048. 3071. 3143. 3145, ſcientifica communia ſunt vera, boni inferiora ſeu exteriora; & ex ſignificatione aſinorum, quod ſint vera boni naturalis adhuc inferiora ſeu externa, de qua n: 2781. Quid bona & vera interiora, tum media, ut & exteriora & externa, conſtare poteſt ab illis quæ n: 4009, dicta ſunt. Apud hominem ſunt Tria in communi, nempe Corporeum, Naturale, & Rationale; Corporeum eſt extimum, Naturale eſt medium, Rationale eſt interius; quantum apud hominem regnat unum præ altero, tantum dicitur vel corporeus, vel naturalis, vel rationalis; hæ tres partes hominis mirabiliter communicant, nempe corporeum cum naturali, & naturale cum rationali; homo cum primum naſcitur, eſt mere corporeus ſed facultas ineſt ut perfici poſſit, poſtea ſit naturalis, tandem rationalis, inde quod communicatio unius cum altero ſit, conſtare poteſt; corporeum cum naturali communicat per ſenſualia, & hoc diſtincte per illa quæ pertinent ad intellectum, & quæ pertinent ad voluntatem, nam utrumque perficiendum eſt apud hominem, ut fiat & ſit homo; ſenſualia viſus & auditus imprimis ſunt quæ perficiunt facultatem ejus intellectualem, tria reliqua ſenſualia ſpectant imprimis voluntatem: corporeum hominis per ſenſualia illa communicat cum naturali ejus, quod eſt pars media, ut dictum; quæ enim intrant per ſenſualia, ſe reponunt in naturali ſicut in quodam receptaculo, hoc receptaculum eſt Memoria; jucundum ibi, volupe, & cupidum, pertinent ad voluntatem, & vocantur bona naturalia, at ſcientifica ibi ad intellectum, & vocantur vera naturalia: Naturale hominis per hæc, quæ nunc dicta ſunt, communicat cum Rationali ejus, quod eſt pars interior, ut dictum; quæ ſe elevant inde verſus rationale, ea ſe reponunt in rationali etiam ſicut in quodam receptaculo, hoc receptaculum eſt Memoria interior, de qua n: 2469. 2470. 2471. 2472.

2473 ad 2480 ; beatum ibi & felix pertinent ad voluntatem, & sunt boni rationalis, ac intuitiones interiores rerum & perceptiones pertinent ad intellectum, & quæ illorum sunt, vocantur vera rationalia : hæc tria sunt, quæ constituunt hominem ; inter illa tria dantur communicationes, sensualia externa sunt, per quæ corporeum hominis communicat cum naturali ejus, & sensualia interiora sunt, per quæ Naturale hominis communicat cum rationali ejus ; quæ itaque in Naturali hominis trahunt ex sensualibus externis, quæ sunt propria corporis, sunt quæ vocantur vera boni exteriora & externa ; quæ autem ex sensualibus internis, quæ sunt propria ejus spiritus, & communicant cum rationali, sunt quæ vocantur bona & vera interiora ; quæ inter illa sunt, & participant de utroque, sunt quæ vocantur bona & vera media : hæc tria sunt in ordine ab interioribus, quæ significantur in sensu interno per Greges, per Ancillas & servos, & per Camelos & Afinos.

Continuatio de Maximo Homine, & de Correspondentia, hic de Correspondentia cum Cerebro & Cerebello.

4039. **D**E Correspondentia Cordis & Pulmonum cum Maximo Homine, seu cum Cœlo, ad finem Capitis præcedentis actum est, hic de Correspondentia Cerebri & Cerebelli, & Medullarum quæ illis annexæ sunt, agendum est. Sed antequam de Correspondentia agitur, aliqua præmittenda sunt de forma Cerebri in communi, unde illa, & quid representat.

4040. Apparet in Cerebro, cum denudatur a Cranio & a Tegumentis quæ circum circa sunt, circumvolutiones & gyri mirabiles, in quibus posita sunt substantiæ quæ corticales vocantur, ex his fibræ excurrunt, quæ Medullam Cerebri constituunt, hæ fibræ procedunt inde per nervos in corpus, & ibi functiones agunt secundum Cerebri nutus & arbitria : hæc omnia sunt prorsus secundum formam cœlestem ; talis enim forma est Cœlis impressa a Domino, & talis inde illis quæ in homine, ac imprimis ejus Cerebro & Cerebello.

4041. Forma cœlestis est stupenda, & prorsus excedit omnem intelligentiam humanam, est enim longe supra ideas formarum, quas homo ex mundanis etiam per analytica usquam capere potest ; secundum illam formam sunt omnes societates cœlestes ordinatæ, & quod mirum, est gyratio secundum formas, quam nempe gyrationem, Angeli & Spiritus

ritus non sentiunt ; se habet hoc sicut fluxus telluris circum axem quotidie, & circum solem quotannis ; quem incolæ non appercipiunt : mihi ostensum est, qualis forma cœlestis est in Sphæra infima ; erat qualis forma circumvolutionum, quæ apparent in Cerebris humanis, fluxum illum seu gyrationes illas perceptibiliter mihi videre dabatur ; hoc persistabat per aliquot dies : inde constare mihi potuit, quod Cerebrum formatum sit secundum formam fluxionis cœli ; sed quæ interiora ibi sunt, & quæ non apparent ad oculum, sunt secundum formas interiores cœli, quæ prorsus incomprehensibiles sunt ; & dictum ab Angelis, quod inde videri possit, quod homo secundum formas trium cœlorum creatus sit, & quod sic ei impressa sit imago cœli, adeo ut homo sit in minima forma parvulum cœlum, & quod inde correspondentia ejus cum cœlis.

4042. *Inde nunc est, quod per hominem solum datur descensus e cœlis in mundum, & ascensus e mundo in cœlos ; Cerebrum est, & ejus interiora, per quæ descensus & ascensus fit, ibi enim sunt ipsa principia, seu fines primi & ultimi, a quibus effluunt & derivantur omnia & singula quæ in corpore ; ibi etiam est, unde Cogitationes quæ intellectus, & unde affectiones quæ voluntatis.*

4043. *Quod formæ adhuc interiores, quæ etiam universaliiores sunt, non comprehensibiles sint, ut dictum, est causa, quia formæ cum nominantur, secum ferunt ideam spatii & quoque temporis, cum tamen in interioribus, ubi est cœlum, non percipitur aliquid per spatia & per tempora, quia hæc propria sunt naturæ, sed per status & eorum variationes & mutationes ; at quia variationes & mutationes nec concipi possunt ab homine absque talibus quæ sunt formæ, ut dictum, absque talibus quæ sunt spatii & temporis, cum tamen talia non sunt in cœlis, inde constare potest, quam incomprehensibilia sunt illa, & quoque quam ineffabilia ; omnes quoque voces humanæ, quibus illa effanda & comprehendenda sunt, quia naturalia involvunt, nec adequatæ sunt exprimendis illis ; in cœlis talia sistuntur per variationes lucis cœlestis, & flamma cœlestis, quæ a Domino, & hoc in tali & tanta plenitudine, ut millia & millia perceptionum vix cadere possent in aliquid perceptibile apud hominem : sed usque illa quæ in cœlis fiunt, repræsentatur in mundo Spirituum per formas, ad quas similitudine accedunt formæ quæ in mundo apparent.*

4044. *Repræsentationes non aliud sunt, quam imagines spiritualium in naturalibus, & cum illa rite repræsentantur in his, tunc correspondent : at qui non novit quid Spirituale est, sed solum quid naturale, is putare potest, quod tales repræsentationes & inde correspondentie non dari possent, diceret enim apud se, quomodo potest spirituale agere in materiale ;*

materiale ; sed si velit reflectere super illa, quæ in se quolibet momento sunt, aliquam ideam illorum sibi poterit comparare, nempe quomodo voluntas potest agere in musculos corporis, & sistere reales actiones, & quoque quomodo cogitatio potest agere in organa loquelæ, movendo pulmones, trackeam, guttur, linguam, labia, & sistere loquelam, tum quomodo affectiones agere possint in faciem, & ibi sistere sui imagines, adeo ut inde sciat sepe alter quid cogitet & velit ; hæc possunt dare aliquam ideam representationum & correspondentiarum : quia nunc talia sistuntur in homine, & quia non datur aliquid quod subsistere potest a se, sed ab alio, & hoc rursus ab alio, & demum a Primo, & id per nexum correspondentiarum, inde possunt illi, qui aliqua iudicii extensione gaudent, concludere, quod inter hominem & cælum correspondentia sit, & porro quod inter Cælum & Dominum, Qui Primus.

4045. *Quia correspondentia talis datur, & Cælum distinctum est in plures minores cælos, & hi in adhuc minores, & ubique in societates ; sunt ibi cæli qui referunt Cerebrum & Cerebellum in communi, ac in cælis illis qui referunt partes seu membra quæ in Cerebris, sicut qui referunt duram matrem, qui tenuem seu piam matrem, qui sinus, tum qui corpora & cava ibi, ut qui corpus callosum, Corpora striata, glandulas minores, ventriculos, infundibulum, & sic porro : quales itaque sunt, qui unum ac alterum referunt, mihi detectum est, ut constare potest a sequentibus.*

4046. *Apparebant plures Spiritus ad mediam distantiam supra caput, qui agebant in communi per modum pulsus cordis, sed erat quasi reciproca undulatio deorsum & sursum, cum aspiratione quadam frigida in frontem meam ; exinde concludere potui, quod mediæ sortis essent, nempe quod tam ad Cordis quam ad Pulmonum provinciam pertinerent, & quoque quod non essent spiritus interiores ; postea iidem sistebant lumen flammeum, crassum sed usque luminosum, quod primum apparuit sub sinistra parte menti, postea sub oculo sinistro, dein supra oculum, sed erat obscurum, at usque flammeum, non candidum, ex quibus scire potui quales essent, nam lumina indicant affectiones, tum quoque gradus intelligentiæ : postea cum adhiberem manum ad sinistram cranii seu Capitis partem, sensi pulsum sub palma, undulantem similiter deorsum & sursum, ex quo indicio sciebam, quod ad Cerebrum pertinerent : Cum quæssivi, quinam essent, non loqui volebant, dicebatur ab aliis quod non libenter loquantur ; tandem adacti ad loquendum, dicebant quod sic detegerentur, quales essent ; percepi, quod inter illos essent, qui constituunt provinciam Duræ Matris, quæ est integumentum commune Cerebri*

Cerebri seu Cerebelli; detectum dein, quales illi essent, nam ex loquela cum illis hoc scire dabatur; erant, sicut cum vixerunt homines, qui nihil cogitarunt de spiritualibus & cœlestibus, nec de illis loquuti, quia tales, quod nihil aliud crediderint esse quam naturale, & hoc quia non penetrare potuerunt ultra, sed tamen id non confessi; usque tamen sicut alii coluerunt Divinum, precibus vacarunt, & boni cives fuerunt. Erant postea alii, qui quoque in pulsum influebant, sed non per undulationem deorsum & sursum, verum transversim; alii iterum, qui non reciproce, sed magis continue; & quoque alii, a quibus pulsus actus subsaliebat ab uno loco in alterum; dicebant, quod illi referrent lamellam duræ matris exteriorē; & quod inter tales essent, qui cogitarunt de spiritualibus & cœlestibus modo ex talibus quæ sunt objecta sensuum externorum, quæ interiora erant non aliter capientes, mihi auditi sicut ex sexu feminino; qui ratiocinantur ex sensualibus externis, proinde ex mundanis & terrestribus, de illis quæ sunt cœli seu de spiritualibus fidei & amoris, quo magis illa unum faciunt & confundunt, eo exterius vadunt, usque ad cutem Capitis externam, quam representant; at usque sunt intra Maximum Hominem, tametsi in extremis ejus, si vitam boni egerunt; unusquisque enim qui in vita boni ex affectione charitatis est, salvatur.

4047. *Apparebant quoque alii supra caput, quorum actio communis influens supra caput erat fluida transversim ab anteriori retrorsum: & apparebant quoque alii, quarum actio influens erat a tempore utroque versus meditullium Cerebri; perceptum, quod illi essent qui pertinerent ad provinciam Pie Matris, quæ est integumentum alterum, & proprius investit Cerebrum & Cerebellum, & per fila emissâ cum illis communicat: quales essent, scire dabatur ex loquela eorum, nam mecum loquuti sunt; fuerunt, sicut in mundo, quod non multum suæ cogitationi fiderent, & sic se determinarent ad aliquid certum cogitare de rebus sanctis, sed quod penderent ab aliorum fide, non ventilantes num verum esset; quod tales essent, etiam ostensum mihi per influxum perceptionis illorum in Orationem Domini cum illam legerem, nam omnes quotcunque sunt Spiritus & Angeli, ex Oratione Domini sciri potuerunt quales essent, & hoc per influxum idearum cogitationis & affectionum illorum in contenta orationis; inde etiam perceptum quod tales essent; & insuper quod inservire possent Angelis pro mediis; sunt enim spiritus medii inter cœlos, per quos communicatio, idcirco enim illorum non erant clausæ, sed apertiles, ita illi patientes se agi, & facile*

cile admittentes & excipientes influxum; præterea erant modesti & pacifici; ac dicebant se esse in cœlo.

4048. Erat quidam prope ad caput meum, qui mecum loquutus, ex sono percepi, quod in statu tranquillitatis, sicut cujusdam pacifici somni esset; interrogavit hoc & illud, sed cum tali prudentia, ut vigil non prudentius, perceptum quod Angeli interiores per illum loquuti sint, & is in statu esset, ut perciperet & produceret; quasi de statu illo, & ei dixi quod ei talis status, respondit, quod non loquatur aliud quam bonum & verum, & quod appercipiat num aliud, & si aliud influeret, quod non admittat seu eloquatur; de statu suo dicebat, quod pacificus esset, & illum quoque per communicationem percipere dabatur: dictum, quod tales sint, qui Sinus seu Vasa majora sanguinea in Cerebro referunt; & qui similes illi, Sinum Longitudinalem, qui est inter bina cerebri hæmisphæria, ac ibi in statu quieto, utcunque Cerebrum utrinque tumultuatur.

4049. Erant quidam supra caput paulo antrorsum, qui mecum loquuti, loquebantur amæne, & influebant satis leniter, distinguebantur ab aliis per id, quod illis cupido & desiderium jugiter esset venire in cœlum; dicebatur quod tales sint, qui Ventriculos seu Cava majora Cerebri referunt, & ad provinciam illam pertinent; causa quoque addita, quod melior species lymphæ, quæ inibi, talis sit, quod nempe redeat in cerebrum, cui inde ei talis conatus: Cerebrum est Cœlum, & conatus est cupido & desiderium; correspondentie sunt tales.

4050. Facies quedam supra fenestram cæruleam mihi primum apparuit, quæ facies se mox recepit intus, tunc mihi visa stellula circa regionem Oculi sinistri, dein stellulæ plures rutilæ, quæ coruscabant albe; postea visi mihi sunt parietes, sed non tectum, parietes modo a sinistro latere demum quasi cœlum stelliferum; & quia hæc visa in loco ubi mali, putabam aliquid tetrum esse, quod mihi objiceretur videndum; sed mox disparabatur paries & cœlum, & apparuit puteus e quo sicut candidus nimbus aut vapor prodiit, videbatur etiam tanquam aliquid exantlaretur ex puteo: quærebam quid illa significarent & repræsentarent, dicebatur quod repræsentatio esset Infundibuli in Cerebro, supra quod esset Cerebrum quod significatur per cœlum, & quod dein videbatur, esset illud vas quod significatur per puteum, & vocatur infundibulum, & quod nimbus seu vapor qui inde, esset lymphæ quæ pertransit, & inde exantlatur; & quod lymphæ illa duplicis generis esset, nempe quæ mixta cum spiritibus animalibus, quæ inter lymphas utiles, & quæ mixta cum serostatibus quæ inter lymphas

Lymphas excrementitias: ostensum mihi dein, quales illi, qui ad hanc provinciam pertinent, sed modo qui vilioris sortis essent; etiam quoque visi, discurrent huc & illuc, applicant se illis quos vident, attendunt ad singula, ac quæ audiunt nantiant aliis, ad suspensiones proclives, impatientes, irrequieti, ad imitationem illius lymphæ quæ inibi & fertur cis & retro, ratiocinia eorum sunt fluida ibi quæ repræsentant; sed hi sunt mediæ sortis: at qui excrementitias lymphas ibi referunt, sunt qui spirituales veritates deducunt ad terrestria, & ibi conspurcant illas, sicut pro exemplo, qui cum audiunt aliquid de amore conjugiali, ad scortationes & adulteria applicant, & sic quæ amoris conjugialis sunt, ad hæc deducunt; ita in cæteris; hi antrorsum ad aliquam distantiam ad dextrum apparuerunt. Qui autem bonæ sortis sunt, similes sunt illis, de quibus mox supra n: 4049.

4051. *Sunt Societates quæ referunt regionem illam, quæ in Cerebro vocatur Isthmus, & quoque qui referunt nodulos fibrarum in Cerebro, qui apparent sicut glandulares, e quibus fibræ efflaunt ad varias functiones, quæ nempe fibræ, unum agunt in principiis illis seu glandulis, sed diversimodo in extremis: una societas spirituum quibus talia correspondent, mihi oblata est, de qua hæc; venerunt Spiritus antrorsum, alloquebantur me, dicentes, quod homines sint, sed his respondere datum, quod non homines sint corpore præditi, sed spiritus, & sic quoque homines, quia omne spiritus conspirat ad id quod hominis est, etiam ad formam homini corpore prædito similem, spiritus enim est internus homo, tum quia homines sunt ex intelligentia & sapientia, & non ex forma, inde quod spiritus boni, & magis Angeli sint homines præ illis qui in corpore, quia magis in luce sapientiæ: post hoc responsum dicebant, quod plures sint in societate, in qua unus alteri non similis, sed quia mihi impossibile visum, quod societas dissimilium in altera vita dari queat, loquutus sum de illa re cum illis, & tandem instructus, quod tametsi dissimiles, usque consocientur quoad finem, qui illis unus; dixerunt porro, quod tales sint, ut quisque dissimiliter agat, & quoque dissimiliter loquatur, quam alter, & tamen simile volunt & cogitant; hoc quoque illustrabant exemplo, cum unus in societate dicit de Angelo, quod minimus sit in cælo, alter dicit quod maximus, & tertius quod nec minimus nec maximus, & sic cum pluri varietate, quod cogitationes usque unum agunt, quod nempe qui minimus vult esse, sit maximus, & quod maximus sit inde respective, & quod minimus nec*

maximus, quia non cogitant de supereminentia; similiter in reliquis; ita consociantur in principiis, sed diversimode agunt in extremis: applicabant se auri meæ, & dicebant, quod boni spiritus, sint, & quod mos eorum loquendi sit talis: dicebatur de illis, quod non sciatur unde veniunt, & quod inter societates vagabundas sint.

4052. *Præterea talis est correspondentia Cerebri cum Maximo Homine, quod qui in principiis boni sunt, referant illa in Cerebro, quæ principia ibi sunt, & vocantur glandulæ seu substantiæ corticales; at qui in principiis veri sunt, referant illa in cerebris quæ a principiis illis effluunt, & vocantur fibræ; at usque cum hoc discrimine, quod qui correspondent dextræ parti Cerebri, sint qui in voluntate boni sunt, & inde in voluntate veri; at qui correspondent sinistræ parti Cerebri, sint qui in intellectu boni & veri & inde in affectione eorum; hoc inde est, quia illi qui in cælo sunt ad dextrum Domini, sunt qui in bono ex voluntate, at qui ad sinistrum Domini, sunt qui in bono ex intellectu; illi sunt qui cœlestes vocantur, hi autem qui spirituales.*

4053. *Quod tales correspondentiæ sint, nemo hætenus novit, & scio quod miraturi cum audiunt, & hoc ex causa, quia non sciunt quid Internus homo & quid Externus, & quod Internus homo sit in spirituali mundo, & Externus in naturali; & quod Internus homo sit qui vivit in Externo, & qui influit in hunc; & regit hunc: inde, tum ex illis, quæ supra n: 4044 allata sunt, usque scire potest, quod influxus sit, & quod correspondentia: quod ita sit, notissimum est in altera vita; tum quod Naturale non aliud sit, quam representatio Spiritualium, a quibus existit & subsistit; & quod Naturale taliter representet, qualiter correspondet.*

4054. *Cerebrum sicut cælum est in sphaera finium, qui sunt usus, quicquid enim influit a Domino, est finis spectans Generis humani salvationem, hic finis est qui regnat in Cælo, & quoque qui inde regnat in Cerebro, Cerebrum enim, ubi mens hominis, spectat fines in corpore, ut nempe corpus inserviat animæ, ut anima sit felix in æternum. At dantur Societates, quæ nullum finem usus habent, solum ut inter amicos & amicas sint, & ibi in voluptatibus, ita qui solis sibi indulgent, & solam peliculam curant, si forte domestica, aut si publica sunt pro eodem fine; talium spirituum societates hodie plures sunt, quem usquam credi potest; illi ut primum alluunt, sphaera eorum operatur, & apud alios exstinguit affectiones veri & boni, quæ cum extinctæ sunt, tunc illi in suæ amicitiae voluptate sunt: illi sunt obstipa-*

obstipationes Cerebri, & stupiditates ei inducunt: talium societates plures apud me fuerunt & perceptum ab hebitudine, lentore, & privatione affectionis, quod adessent; & aliquoties etiam cum illis loquutus sum: sunt pestes & pernices, tametsi in vita civili, cum fuerunt in mundo, apparuerint sicut boni, jucundi, faceti, & quoque ingeniosi, nam decora sciunt ac insinuationes per illa, imprimis in amicitias; quid amicus esse bono, seu amicitia boni, non sciunt, nec scire volunt: fors illos tristis manet, vivunt demum in squallore, & in tali stupiditate, ut vix aliquid humani, quoad captum, illis residuum sit: finis enim facit hominem, & qualis finis talis homo, proinde tale humanum ei post mortem.

4055. *Continuatio de Maximo Homine, & de Correspondentia, ad finem Capitis sequentis.*

F I N I S
PARTIS TERTIÆ.

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

**Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED**

